

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ
၏

အမှတ် (၂၁) ကျမ်းစာ

ပါရာဇိကဏ်အာသာဇူတာ

စတုတ္ထအုပ်

[ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပါယ် စုံလင်စွာဖြင့်
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။]

၁၃၂၄-ခု

ရှင်ထုဖိုး
နှုန်း-၁၀။

နယူးဘားမား ပိဋကပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့။

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်ပုဒ်ဖွင့်	စာမျက်နှာ
အကပ်ခံအပ်ပြီး ဆီနှင့် မခံရသေးသော ဆီကို လဲနည်း	 ၃၆၁
အကပ္ပိယ ဝေါဟာရ	 ၁၅၆
အခြားသူထံ အဓိဋ္ဌာန် တင်ရကျိုး	 ၃၆၉
အဇ္ဈိလောပ အဖွင့်	 ၂၉၂
အညဘာဂိယ အဖွင့်	 ၁၀၉
အညေနညပတ်စရဏ	 ၁၄၈
အဋ္ဌကထာကို သာရတ္ထပယ်ပုံ	 ၄၀၀
အဋ္ဌာနပယုတ္တ	 ၅၁
အဋ္ဌာရသဘောဒ ကရဝတ္ထုနိ-၌ ဧကဓေး သူပစာ	 ၁၀၀
အတိရေက သင်္ကန်းခေါ်ပုံ	 ၂၁၈
အတ္တိတ္တိသန, ပရဝတ္တန	 ၁၄၇
အထင်မှား၍ ရဟန္တာ တန်ခိုးပြရပုံ	 ၂၀၇
အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဧဋ္ဌကလောမ မတူပုံ	 ၃၂၅
အဓိကရဏ၏ အနက်	 ၉၅
အဓိဋ္ဌာန် စွန့်ခြင်း အကြောင်း	 ၂၃၁
အဓိဋ္ဌာန် တင်နည်း ၂ မျိုး	 ၂၂၆
အဓိဋ္ဌာန် သင်္ကန်းကို အဝေးက ပစ္စ ချွန် ပြုရကျိုး	 ၂၄၀
အနတ္တမနော	 ၆၈
အနပေက္ခ ဝိသဇ္ဇန	 ၃၉၈
အနပေက္ခဝိသဇ္ဇနဖြစ်လျှင် ကိုယ်တိုင် တောင်း၍ စားကောင်း	 ၃၉၉
အနဘိရခဋ္ဌါ	 ၆၉
အနတ္တိတော-၌ မူကွဲ	 ၂၀၁
အန္တရသရအဖွင့်	 ၄၂၂
အနုဋ္ဌိသေယျ	 ၇၆
အနုယုဋ္ဌထ၏ အနက်ထူး	 ၆၀
အနုဝတ္ထက အဖွင့်	 ၁၄၃
အနောကာသံ ကာရာပေတွာ	 ၁၀၇
အပဒါန	 ၁၄၉
အပ္ပတိတော	 ၇၀
အပ္ပေဝနာမ အနက်ပေးပုံ	 ၉၃
အပ်-မအပ် ခိုင်းနည်း	 ၃၅၈
အဖိုးတန် သင်္ကန်းကို ဖန်ခါးသီးဖြင့် လဲနိုင်	 ၂၇၅

အက္ခရာစဉ် မဇ္ဈိကာ

အဗဠာဗဠာ	...	၁၀၀
အဘိသမေတာဝိနိ		၂၀၆
အမူလကေန		၇၁
အရှင် ဥပသေန၏ စိတ်ထားပြတ်ပုံ		၃၁၉
အရှင် ဆန္ဒ၏မင်း		၁၄၅
အလန္တိတယောဂ်က အသန္တိဘရာဇြင်အောင် ပြနိုင်		၃၄၃
အလံကမ္မနိယ အဖွင့်		၂၀၄
အလှူခံစဉ်က အပ်သော်လည်း နောင်ခါ မအပ်ဖြစ်ပုံ		၃၀၀
အနိပ္ပဝါသ သဗ္ဗုဟိ		၂၄၄
အသားစားလျှင် အပ်-မအပ် သိပြီးမှစား		၁၃၀
အာဇီဝကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါး		၈၁
အာရမဏ်၏ ပစ္စယအနက်		၂၀၇
အာဝါသိက, နေဝါသိက		၁၅၂
အာဠာဝကာ		၁
အိမ်ကိုဖိတ်လျှင် အိပ်၍နေ, ပစ္စည်းမဟောင်း ရ		၂၀၃
ဣဇ္ဈေတံ ကုသလံ		၁၃၀
ဣဏပရိဘောဂ		၃၃၀
ဣဏပရိဘောဂ မဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်	...	၃၃၀
ဣတ္ထန္တုတ္တရာရသန အသုံး တမျိုး		၁၇၉
ဥဒကံ မညေ အာဒိတ္တံ		၅၅
ဥဒေါသိတော		၂၅၁
ဥဒ္ဓာဟိကာသဗ္ဗုဟိ		၈၅
ဥလ္လိက္ခာ, အေလိက္ခာ		၁၇
ဥပါဟန္တိ ဥပိဟန္တိ အစွဲ		၃၁၇
ဧကစာရိက္ခ တတ္ထ		၅၂
ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ		၂၆၉
ဧကဝိနိစ္ဆေဒ သိက္ခာပုဒ်များ		၈၀
ဩဒိတ္တကေ		၁၀၀
ဩဘာသဝှင် နိဝိတ္တကပ္ပ အကျ		၁၅၇
ဩဒိယ ၇ ပါး		၃၉၄
ဩလောကေဘူတံ အနက်ထူး		၂၅
ကဏ္ဍဝိတင်္ဂါ၏ သနုဇ္ဈ		၂၄၃
ကတကဏ္ဍ သိုးမွေးကို ဆောင်ယူရာ၌ အရင်းစွန့်		၃၂၆
ကပ္ပိယကား ရှေးအပြား		၂၉၇
ကပ္ပိယထံ ရှေးဆရာတို့ နှိုင်းပြီး တသေ ကံသေခက်က အပ်အောင်ရွှေခံမှ		၂၉၃
ကပ္ပိယ ပြောပေါ် ဖြစ်ပုံ		၃၁၁

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

၈

ကလန္တကနိဝါပ		၄၃
ကာယဒဋ္ဌိမဟုလာ		၅၀
ကာရယမာနေန၌ ကရောန္တ ပါပုံ		၁၈
ကာဠက၏ ဣတ္ထိလိန့်		၄၄
ကုတ္တုဇ္ဈန္တိကဂေဟံ		၃၆
ကုပိတော		၆၈
ကုလဒူသက၏ ဖျက်ဆီးပုံ		၁၉၀
ကုလဒူသန အမှုကြောင့်မဟုတ် သီလဝန္တကြောင့် လှူလျှင်အပ်၏		၁၈၈
ကုလဒူသနကြောင့် ရအပ်သောပစ္စည်းသည် အားလုံး မအပ်		၁၉၈
ကုလဒူသန၌ ကုလ အရ ယူဘွယ်		၁၉၈
ကုလဒူသန သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူရခြင်း၏ အကျိုး		၁၉၉
ကောဓန, ဥပနာဟီ		၁၄၈
ကွယ်လုနီးသော ကျမ်းစာကို အလဇ္ဇိထံ သင်ကောင်း		၃၄၅
ကျွန်ကိုလှူလျှင် မခံကောင်း, အာရာမစောင့်ကိုလှူမှ ခံကောင်း		၃၁၄
ခန္ဓကသိက္ခာပုဒ်များလည်း ဥဒ္ဓေသပရိယာပန္န ဖြစ်ပုံ		၁၅၀
ခရုပတ္တဒါမံ		၁၇၃
ဒိလဇာတော		၆၉
ဂဏ္ဌိမပန်းကုံး		၁၆၆
ဂါမဿန္တံ ဆဋ္ဌိကတ္တား		၄၁
ဂေါတမကစေတီယ ခေါ်ပုံ		၂၁၂
ဂေါပ္ပမပန်းကုံး		၁၆၆
ငွေအလှူခံမှုနှင့်စပ်၍ သိက္ခာပုဒ်များ		၃၀၂
ငွေကိုခံယူသော ရဟန်းမှာ အဆက်ဆက်မအပ်ပုံ		၃၃၃
ငွေကိုစွန့်ပြီးနောက် အာရာမိကတို့က အတိုးထား၍လှူပုံ		၃၃၅
ငွေကိုစွန့်ပစ်ရာ၌ အဂတိမလိုက်သူ		၃၃၆
ငွေကို ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပယ်သော်လည်း မသာယာလျှင် အာပတ်မသင့်		၃၃၁
ငွေကိုအတင်းထားသွားလျှင် တံခါးပိတ်၍ စောင့်ကောင်းပုံ		၃၃၂
ငွေ၏အပြစ်ကို ပြသော ပတ္တစတုက္က		၃၅၁
ငွေကို ဘုရားအတွက်လည်း အလှူမခံကောင်း		၃၂၉
ငွေကိုယူလော့ဟု မပြောကောင်း		၃၃၂
ငွေကို သံဆံ့အလယ် စွန့်ရကျိုး		၃၃၃
ငွေကို လူ့ဥစ္စာသော်လည်း မစီမံကောင်း		၃၄၈
ငွေကိုလှူရာ၌ စိတ်ဖြင့် သာယာသော်လည်း ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ပယ်		၃၃၀
စရ ပိရေ ပိနဿ		၅၉
စာရိဘူမိ		၂၆
စီဝရမူလံ၌ မူလ၏ အနက်		၂၈၈

စုဒ္ဓိတက, စောဒက ၂ ဘက်လုံးဝန်ခံမှ တရားကိုလက်ခံရ		၈၅
စေတီယရူက္ခ		၄၁
စောဒနာ၏ အစ, အလယ်, အဆုံး		၉၁
စောဒနာ၏ မူလ, ဝတ္ထု, ဘူမိ		၉၂
စွန့်စရာ မရှိလျှင် အာပတ်ကိုသာ ဒေသနာပြော		၃၅၈
ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ၆ ယောက်တို့ တိုင်ပင်ခဏ်း		၁၅၃
ဆရာက အတင်းခိုင်းလို့ ကောင်းစွာကျင့်ရခြင်း		၃၂၁
ဆေးကို သုံးဆောင်တုန်း ဆင်ခြင်ရကျိုး		၃၄၀
ဆေးပစ္စည်း၌ သတိပစ္စယ ရှိမှ		၃၃၉
ဇေယျပေသနိကအဖွင့်		၁၉၆
ဇာတရူပ ရဇတအဖွင့်		၃၂၇
ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကော		၁၀၄
ဈေးသည်နှင့် စကားပြောပုံ		၃၃၂
ဈေးသည်မှတစ်ပါး အခြားသူကို ကပ္ပိယအလုပ်ခိုင်း၍ လဲပါ		၃၆၀
ဉာတိပဝါရိတတို့၌ ကုလဒူသနပြုလျှင်		၁၈၈
ညောင်စောင်း၏ ပမာဏ		၂၂
တပည့်စသူအား ပေးရန် မှန်းတားသော်လည်း ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဝိကပ္ပနာပြုပါ		၂၃၁
တပိုလ်၏ အချိန်ပမာဏ		၃၆၂
တသဒ္ဓါ၏ စွဲပုံအဆန်း		၁၇၉
တိကာပါစိတ္တိယံ		၂၇၄
တိကောဋိ ပရိသုဒ္ဓ		၁၂၆
တိစိဝရေန-၌ ဥပစာ		၂၄၆
တိပိဋက စုဋ္ဌာဘယထေရ် တရားဆုံးဖြတ်နည်း		၈၈
တိ'သနိပုဒ်ဖွင့်		၈၃
တောကျောင်း နေခြင်းစသည်၌ ဘုရားအလိုခတ်		၁၂၅
တောကျောင်းသည် ရဟန်းတို့အားလျှောက်ပတ်		၄၂၃
တန်ဘိုးတူအောင် လျော့အောင် စီမံကောင်းပုံ		၂၉၁
ထဋ္ဌ, အတိမာနီ		၁၄၉
ထေယျပရိဘောဂ		၃၃၇
ဒဋ္ဌု၏ ဒိသ္မာအနက်		၂၈၄
ဒဗ္ဗသဒ္ဓါ၏ ပဏ္ဍိတဝါစက		၅၅
ဒသာဟာတိက္ကန္တ၌ ဝေမတိကဖြစ်သော်လည်း အာပတ်		၂၂၃
ဒါနပထာနီ		၁၈၄
ဒါန, ပဒါန		၂၀၃
ဒါယန္တ ပရိဘောဂ		၃၀၁

ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ ပရိသင်္ကိတ		၇၂
ဒုဋ္ဌော ဒေါသော		၆၇
ဒုဋ္ဌော၌ ဥပစာ		၁၈၄
ဒုဗ္ဗစတုတိကော	...	၁၄၇
ဒုဗ္ဗိစာရိတ		၃၅၃
ဒေသနာမုခ		၂၆၅
ဒေသနာပြောရာ၌ ဒေသေတိ၏ အနက်ဖွင့်		၂၂၁
ဒေသံ လေသမတ္တိ		၁၁၂
ဓမ္မဂဏ္ဍိကာ		၂၈
ဓမ္မိယ အဓမ္မိယ ပရိဘောဂေ		၃၄၄
ဓုတာ၏ ဝစနတ္ထ		၁၃၂
နာနာသံဝါသက		၁၃၄
နာသနာသုံးပါး		၅၈
နိဗ္ဗုဒ္ဓိတက္ကာ အဖွင့်		၃၈၅
နိဗ္ဗိက္ကကမ္မ		၁၁
နိဗ္ဗိတတို့၏ ဓမ္မတာ		၅၁
နိသဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယံအဖွင့်		၂၁၉
နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းကို နိသဂ္ဂိလွှတ်ရုံ ဝိသာသဂ္ဂါဟ ယူ၍မဖြစ်		၂၄၂
နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းကို ဝတ်တိုင်းဒုက္ခ၌		၂၂၄
နိသဂ္ဂိထိုက်သောပစ္စည်းနှင့် ထိမိသမျှ မသုံးကောင်း		၃၉၆
နိဿည်းပျက်မှုနှင့် စပ်၍ မှတ်ဘွယ်များ		၂၅၆
နေတ္တာရံအဖွင့်		၁၈၉
နေဝသုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ ဆုံးဖြတ်နည်း		၈၆
နားမလည်သော တရားရှင်တို့ကို ဝိနည်းခိုရ်အရှာခိုင်းရပုံ		၈၅
နော အတ္တနောမတိ—ဟု ပါဠိသုံးပုံ		၄၀၅
ပဂ္ဂယုတိဋ္ဌေယျ		၁၃၆
ပဉ္စသတာ ပုဂံပြီးပုံ		၂၆၉
ပစ္စည်းဖိတ်လျှင် ပစ္စည်းတောင်း, အိမ်၌ မနေရ		၂၈၃
ပစ္စည်း ၄ ပါး ဖိတ်ပြီး၍ မေ့သောကြောင့် မလှူလျှင် တောင်းကောင်း...		၂၈၂
ပစ္စုဒ္ဓရာမိ၏ အနက်		၂၂၆
ပတိက္ကန္တေန		၁၇၈
ပန္နလောမာ အဖွင့်		၁၈၉
ပဒပရမောအဖွင့်		၁၂၄
ပတ္တကုန္တ အဖွင့်		၅၄
ပယုတ္တဝါစာ		၁၈၃
ပရမန္တ ပရမ ပရိစ္ဆေဒဟု ဖွင့်		၂၁၇

ပရမ္မဒ ဝိကပ္ပနာပြုပုံ		၂၃၇
ပရိကသာ ဩဘာသ		၁၁
ပရိက္ခာရစောဠာ အရေအတွက်မရှိ		၂၃၀
ပဝတ္ထမံသံ		၁၂၀
ပါဠိနိ		၂၉
ပါဝိစ္ဆတာ		၁၄၇
ပါရာဇိကကျသူကို ရှိခိုးကောင်း၊ မခိုးကောင်း		၀၂
ပါဠိလို မဆိုတတ်လျှင် ဆိုတတ်ရာ တာသာဖြင့်ဆိုနိုင်		၂၂၀
ပိဏ္ဍပါတပတိက္ကန္တ		၂၇၀
ပိတာမဟ ယုဂန္တ ယုဂ၏ အာယုပ္ပမာဏအနက်		၂၆၄
ပိတာမဟ ယုဂန္တ ယုဂ၏ ယုဂဠအနက်		၂၆၅
ပုဗ္ဗဏ္ဏ		၂၇
ပုရိမပန်းကုံး		၁၇၀
ပန်းပေးကောင်း မပေးကောင်း		၁၉၁
ဗာလလန္တိအားသာ စေဒနာနည်း ပေးရခြင်း		၀၇
ဗောဇ္ဇော		၁၀၀
ဘိက္ခုနီသင်္ကန်း ၅ ထည်		၂၇၂
ဘုရားပူဇော်ဘို့ ပန်းကုံးလျှင်လည်း အာပတ်		၁၅၉
ဘုရားသီတော်မူလျက် မိန့်တော်မူ		၅၆
ဘုံလျှိုအရေ (မွေ့ရာအခွံ) သည် အဓိဋ္ဌာန်မလောက်		၂၇၅
ဘူမတ္တရဏ၏ သရုပ်		၂၇၉
ဘူမိနာမ အနတ္တ		၃၁၃
ဘေဒနသံဝဏ္ဏနက		၁၃၄
မအပ်သောကျောင်း စသည်ကို အပ်အောင် ပြန်၍လျှော့နည်း		၃၀၇
မက္ခိ ပလာသီ		၁၄၉
မင်္ဂလာအုပ်ချုပ်		၃၄
စွမ်းနိုင်သူအား သမ္ပုတိတခုမျှ မပေးရ		၄၉
မန္တမန္တာဝိယ		၁၀၁
မဟာလွက်		၄၂
မိမိ၏ ပဝါရိတထံ သူတပါးအတွက် တောင်းကောင်း		၂၀၃
မိမိသို့ ညွှတ်ပြီးဖြစ်လျှင် အိမ်၌ထားစဉ်လည်း တောင်းကောင်း		၄၂၀
မုဏ္ဍုလဒန ပါသာဒ		၂၅၁
မေဏုကသိက္ခာပုဒ်		၃၀၀
မေ့သည်ကိုဖြေလျှင် ဇစ်းပသနိက မဖြစ်		၁၉၇
ယခုခေတ် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးများ မှတ်ချက်		၁၉၁
ယည၊ ဆဏ၊ ဥဿဂ		၂၀၃

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

ဆ

ရဟန္တာသော်မှ သဘိကင်းရ		၅၄
ရောပေန္တိပုဒ် ပြီးပုံ		၁၅၅
ရောင်းဝယ်ရာ၌ အသုံးကျလျှင် ငွေပင်		၃၂၀
ရှေးအဋ္ဌကထာကို ပယ်ပုံ		၂၀၆
ရှေး ဆုတောင်းကြောင့် အကြံဖြစ်ရပုံ		၄၆
လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိ ပရိတောဂ		၃၄၂
လဇ္ဇိချင်း တရားဖြစ်ရာ၌ ဆုံးဖြတ်နည်း		၉၀
လဇ္ဇိဆရာသည် အလဇ္ဇိတပည့်နှင့် သမ္ဘောဂမပြုရ		၃၄၃
လဇ္ဇိဖြစ်လျက် အလဇ္ဇိကို ချီးမြှောက်လျှင် သာသနာ့ကွယ်စေသူ		၃၄၅
လူ၏ နို့ရည်စသည် အပ်၏		၃၇၉
လူက ရဟန်းတို့အမှု၌ ဝင်ပုံ		၆၂
လူတို့၏အပ်သော နှုတ်မှာစကားကို ဆောင်ကောင်း		၁၀၅
လဲလှယ်ခြင်း၌ အပ်ပုံ၊ မအပ်ပုံ		၃၅၆
လဲလှယ်ရာ၌ မသိသူအား ညာ၍ မလဲရ		၃၅၉
လယ်ယာ ရေကန်ကိုလှူလျှင် မခံကောင်း		၃၀၅
လယ်ယာ ရေကန်ကို ဝတ္ထုကံအဖြစ်ဖြင့် လှူလျှင် ခံကောင်း		၃၀၅
လိုဏ်နှင့် ဂူအထူး		၃၆
ဝဂ္ဂဝါဒကာအဖွင့်		၁၄၃
ဝဋ်သကော		၁၆၄
ဝါယိမပန်းကုံး		၁၇၁
ဝိကပ္ပံ၏အဖွင့်		၂၀၉
ဝိကပ္ပနာ ၂ မျိုးအထူး		၂၃၀
ဝိကပ္ပနာ ပြုပြီးကို ထပ်၍ပြုပုံ		၂၃၉
ဝိကပ္ပနာ ပြန်သောအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ပြုပြီးမှ သုံးစွဲမှုစသည်ပြု		၂၃၇
ဝိကပ္ပနာလောက်သော အတိုဆုံး		၂၁၀
ဝိဒေသနာ		၁၆
ဝိဘတ္တိဗျတ္တယ		၃၃
ဝိဟာရ၏ အရကောက် ၂ မျိုး		၂၅၃
ဝိဟာရ၏ ဧကကုလ၊ နာနာကုလ သန္တကဖြစ်ပုံ		၂၅၃
ဝိသတိဂဏော အဖွင့်		၂၀၁
ဝေဠုမပန်းကုံး၊ ဝေဠုမပန်းကုံး		၁၆၈
ဝေမတိကဖြစ်လျှင် စွန့်၍ ဝိနည်းကံပြု		၂၄၁
ဝေလမ္ပကာ		၁၇၇
သင်္ကန်းကာလ၌ အကာလသင်္ကန်းဖြစ်ပုံ		၂၆၀
သင်္ကန်း ၉ မျိုး၏ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ ကာလ		၂၂၅
သင်္ကန်း ၉ မျိုးလုံး ပရိက္ခာရ စောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်နိုင်		၂၂၈

သင်္ခ၊ သေဝါလ၊ ပဏကံ		၁၄၆
သညာစိကာ		၁
သန္တတသည်သင်္ကန်းမဟုတ်		၃၂၁
သပဒါနုက္ကမနိဋ္ဌေသ		၁၀၂
သပိတ်အဓိဋ္ဌာန် ပျက်ကြောင်း		၃၇၀
သပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာပြုပုံ		၃၆၈
သပိတ်ကိုးလုံး ပမာဏ		၃၆၃
သပိတ်ဆယ်လုံးကို သုံးဘို့ရန် အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း		၃၆၉
သဗ္ဗကပ္ပိယသပိတ်		၃၅၃
သဘာယံကို လိင်္ဂဗျတ္တိယဆိုပုံ		၂၄၈
သမနုဂ္ဂါဟိယအနက်ဖွင့်		၉၄
သမိပဝတ္တမာန်		၁၅
သမေတု အဖွင့်		၁၃၇
သဟဓမ္မိကံ		၁၅၀
သဟတ္တာ၌ ပဉ္စမိ၏ ကရိုဏ်းအနက်		၃၂၃
သဟိတဿ		၁၃၃
သာဝကတို့ ရထိုက်သောဂုဏ်		၄၄
သာမိပရိဘောဂ		၃၄၂
သီဝလိင်္ဂါဒိ ပူဇန		၁၉၁
သီလစသော ဝိပတ္တိ ၄ ပါး		၈၀
သုဂတဝိဒတ္တိ		၂၀
သုဒ္ဓိန္န၊ သုဂဟိတ		၂၄၀
သုဒ္ဓိ ၄ ပါး		၃၄၀
သု၏ ဉာတိပဝါရိတထံ သူ့အတွက်သာ တောင်းကောင်း		၂၈၃
သူတော်ကောင်းဟန်ဆောင်၍ ဘုရားရှင်ကို မနှစ်သက်စေနိုင်		၃၂၀
သံဃာက သံဃာကို နိဂ္ဂဟကံမပြု		၁၄၄
သံဃိကကို ကိုယ်ပိုင် မှတ်၍ပေးလျှင် ဘဏ္ဍာဒေယျထိုက်		၁၉၁
သံဃိကပစ္စည်းကို သံဃိကအဖြစ် သုံးရာ၌ ကြွေးမြီမထိုက်		၂၈၀
သံဃိကဝေရာ၌ သာမဏေတို့အား တဝက်ပေး		၁၉၂
သလ္လေခအကျင့်ရှိသူ မတောင်း		၄၂၃
သစ်သီးပေးရာ၌ ကတိကဝတ်ပြု၍ ပေးခြင်း		၁၉၅
သင်းပိုင် ကုံးပြန်ရာ၌ မှတ်ဘွယ်		၂၃၆
ဟတ္ထကံ		၃, ၄
ဟမ္ပိယံ		၂၅၁

၆-ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်

၃၄၂။ တေန သမယေနာတိ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊
အာဠဝကာတိ-ကား၊ အာဠဝိရဋ္ဌေ-ဝီတိုင်း၌၊ ဇာတာ-မွေးဖွားကုန်သော၊
ဒါရကာ- သူငယ်တို့သည်၊ အာဠဝကာနာမ-ကတို့မည်၏၊ [“အာဠဝိယံ+ဇာတာ
အာဠဝကာ” ဟု ပြု၊] တေ-ထိုသူငယ်တို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိတကာလေပိ-ရှင်ရဟန်း
ပြုပြီးရာ အခါ၌လည်း၊ အာဠဝကာတွေဝ-ဟူ၍သာလျှင်၊ ပညာယိံသု-
ထင်ရှားကုန်ပြီ၊ [အတွင်ရဋ္ဌိ ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်း၊] တေ-ထိုအာဠဝီတိုင်းသား
ရဟန်း တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဠဝကာဘိက္ခုတိ=ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)
ဝုတ္တံ၊ သညာစိကာယောတိ-ကား၊ သယံ-တိုင်၊ ယာစိတွာ-၍၊ ဂဟိတူပကရဏာ
ယော-ယူအပ်သော အဆောက်အဦရှိကုန်သော၊ (ကုဋိကာယော-တို့ကို)၊
[ယာစိယန္တေတိ ယာစိကာ၊ ဣပစ္စည်း၊ ဣအာဂုံ၊ ယကို ကပြု၊ သယံ+ယံစိကာ
သညာစိကာ၊ သညာစိကာ (ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော အဆောက်အဦတို့သည်၊)
ဧတာသံ အတ္ထိတိ သညာစိကာယော၊] ကာရာပေန္တိတိ-ကား၊ ကရောန္တိပိ-
ကိုယ်တိုင်လည်း ဆောက်လုပ်ကြကုန်၏၊ ကာရာပေန္တိပိ-န်၏၊ တေ-ထို
ရဟန်းတို့သည်၊ သာသနေ-၌၊ ဝိပဿနာဓုရဉ္စ-ဝိပဿနာဓုရလည်းကောင်း၊
ဝါ-ထမ်းဆောင်အပ်သော ဝိပဿနာတာဝန် လည်းကောင်း၊ ဂန္ထဓုရဉ္စ-
ရလည်းကောင်း၊ ဝါ-ထမ်းဆောင်အပ်သော ကျမ်းစာတာဝန် လည်းကောင်း၊
ဣတိ-သို့၊ ဒွေပိ-န်သော၊ ဓုရာနိ-တာဝန်တို့ကို၊ ဆဇ္ဈေတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊
နဝကမ္မမေဝ-အသစ်အလုပ်ကိုသာလျှင်၊ ဓုရံ-တာဝန်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဂ္ဂဏှိံသု-
ချီးမြှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကြီးစားကြကုန်ပြီ။)

အဿာမိကာယောတိ-ကား၊ အနိဿရာယော-အစိုးရသူ မရှိကုန်သော၊
ကာရေတရာ-ပြုလုပ်စေတတ်သော၊ ဒါယကေန-ကျောင်းဒါယကာမှ၊ ဝိရဟိတာ
ယော-ကင်းကုန်သော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [အနိဿရာယောကိုပင် “ကာရေတရာ
ဒါယကေန ဝိရဟိတာယော” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဒါယကာ မရှိသောကျောင်းသည်
“အနိဿရ” မည်၏-ဟူလို၊ ကရ+ဏေ+တု ပစ္စည်းဖြစ်၍ နာဝိဘတ်ဖြင့် ပိ
တရာကဲ့သို့၊ “ကာရေတရာ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊] အတ္ထုဒ္ဓေသိကာယောတိ-
ကား၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ အတ္တာနော-၏၊ ‘အတ္တာယ-ငှာ၊
အာရဒ္ဓါ ယော-အားထုတ်အပ်ကုန်သော၊ ဣတိ-အတ္ထော၊) [အတ္တာနံ ဥဒ္ဓိဿကို
“အတ္တနော အတ္တာယ” ဟုထပ်ဖွင့်သည်၊ ဥဒ္ဓိသီယတေတိ ဥဒ္ဓေသော၊ အတ္တာ+
ဥဒ္ဓေသော ယာသန္တိ အတ္ထုဒ္ဓေသိကာယော၊ သမာသန္တိ ကပစ္စည်း၊ အကို

ဣပြု။] အပ္ပမာဏိကာယောတိ-ကား၊ ဧတ္ထကေန-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သစ်သားအစရှိသည်ဖြင့်၊ [ဧတ္ထကေနာတိ ဧတ္ထကေန ဒါရုအာဒိနာ၊] နိဋ္ဌ-ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆိဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အပရိစ္ဆိန္နပ္ပမာဏာယော-မပိုင်းဖြတ် အပ်သော ပမာဏရှိကုန်သော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝုဒ္ဓိပ္ပမာဏာယော-တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ မဟန္တ ပ္ပမာဏာယော-ကြီးကျယ်သော အတိုင်း အရှည် ရှိကုန်သော၊ [ပါဠိတော် “ကုဋိကာယော” ဌိစပ်၊ နောက်နည်း၌ အသဒ္ဓါသည် ဝုမိအနက်ဟော၊] ဣတိ အတ္ထော။

ဧတေသံ-ဤရဟန်းတို့၏၊ ယာစနာဝေ-တောင်းခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဗဟုလာ- များ၏၊ အညံ-တောင်းခြင်းမှ အခြားသော၊ ကမ္မ-အလုပ်သည်၊ မန္တ-နည်း၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊) ယာစနဗဟုလာ-လတို့မည်၏၊ [“သဗ္ဗဝါကျံ သာဝဓာရဏံ” နှင့်အညီ ဧဝထည့်၍ “ယာစနာဝေ ဗဟုလာ ဧတေသန္တိ ယာစနဗဟုလာ” ဟု ပြု၊ ဧဝံ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို ပြလို၍ “မန္တ အညံ ကမ္မ” ဟု မိန့်သည်၊] ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဝိညတ္တိ ဗဟုလာ-များသောသိစေခြင်း ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ [“တောင်းခြင်းကိုပင် မိမိအလိုရှိကြောင်း သိစေခြင်းဖြစ်၍ ဝိညတ္တိဟု ဆိုသည်၊ ဝိညာပနံ ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ္တိဧဝ+ဗဟုလာ ဧတေသန္တိ ဝိညတ္တိဗဟုလာ” ဟု ပြုပါ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤယာစနဗဟုလာ ဝိညတ္တိဗဟုလာပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထ တော-အားဖြင့်၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုတတ်သော အထူးသည်၊ နတ္ထိ၊ ဧတံ-ဤ ယာစနဗဟုလာ ဝိညတ္တိဗဟုလာ သဒ္ဓါသည်၊ အနေကက္ခတ္တု-စွာ၊ (ယာစန္တောနံဌိစပ်၊) ပုရိသံ-ကို၊ ဒေထ-န်၊ ပုရိသတ္ထကရံ-ယောက်ျားပြုအပ်သော အလုပ်ကို၊ ဒေထ-န်၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစန္တောနံ-တောင်းကုန်သော ရဟန်းတို့ ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ တတ္ထ-ထိုသို့တောင်းရာ၌၊ မူလစ္ဆန္ဓာယ-အရင်းမူလကို ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပုရိသံ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သဟာယတ္တာယ-အဖော်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ကမ္မကရဏတ္တာယ-အလုပ်လုပ်ခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ပုရိသံ ဒေထာတိ၊ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဥစ္စာရင်၌ ထိုဥစ္စာမရှိ အောင် အပိုင်တောင်းခြင်းကို “မူလစ္ဆန္ဓာ” ဟု ဆိုသည်။]

ပုရိသေန-သည်၊ ကာတမ္မံ-ပြုထိုက်သော၊ ဟတ္ထကမ္မံ-ဟတ္ထကမ်ကို၊ ဝါ-လက်ဖြင့်ပြုထိုက်သောအလုပ်ကို၊ ပုရိသတ္ထကရန္တိ-ရံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (“တံ-ထို ဟတ္ထကမ်ကို၊ ယာစိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏” ဟု အချို့စာ၌ပါ၏၊

ပိုဟန်တူသည်။) ဟတ္ထကမ္မနာမ-မည်သည်။ ကိဉ္စိ-သော၊ ဝတ္ထု-အထည်
 ကိုယ်ဝတ္ထုသည်။ နဟောတိ-မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မိဂလုဒ္ဒက မစ္ဆဗန္ဓကာ
 ဒီနံ-သားမုဆိုး၊ ငါးတို့ကိုနှောင်ဖွဲ့တတ်သော တံငါအစရှိသူတို့၏၊ သကကမ္မ-
 မိမိတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော အလုပ်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသံ-သော၊ သမ္ပ-
 အလုံးစုံသောလက်အမှုသည်။ ကပ္ပိယံ-အပ်၏၊ ဘန္ဓေ-တို့၊ ကိ-အဘယ်အကျိုး
 ဌာ၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ကေန-အဘယ်ဖြင့်၊
 ကမ္မ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ (ဟောတိ-ရှိပါသနည်း၊) ဣတိ- ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေဝါ-
 မေးအပ်သော် လည်းကောင်း၊ အပုစ္ဆိတေဝါ - သော်လည်းကောင်း၊ ယာစိတုံ-
 ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ - အပ်၏၊ ဝိညတ္တိပစ္စယာ - မိမိအလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
 သိစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-တောင်းခြင်းဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်၊ ဒေါသော-(သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ခံ) အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော-တို့ကို၊ သကကမ္မ-ကို၊ န ယာစိတဗ္ဗာ- ကုန်၊
 ဟတ္ထကမ္မ-ကို၊ ဒေထ-န်၊ ဣတိ-သို့၊ အနိယမေတွာပိ-မည်သည့်ဟတ္ထ
 ကမ်ဟု မသတ်မှတ်မှု၍လည်း၊ န ယာစိတဗ္ဗာ-န်၊ [အနိယမေတွာပိ န
 ယာစိတဗ္ဗာတိ မနုဿာနံ အညထာ ဂါဟဿာပိ (ရည်ရွယ်အပ်သော
 ကိစ္စမှတစ်ပါးသော အသတ်အဖြတ် ခိုင်းခြင်းစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
 မှတ်ယူခြင်း၏လည်း၊) သမ္ဘဝတော ဝုတ္တံ၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန ပန ဟတ္ထကမ္မ
 ယာစန္ဓဿ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ-ဋီကာ။]

ပုရိသတ္ထကရံ။ ။ "ပုရိသေန+ကာတမ္ပ" ထောက်၍ "ပုရိသော ယေဝ ပုရိသတ္တံ"
 ဟု သုတ္တတဒ္ဓိတ်ပြု၊ ကာတမ္ပတိ ကရံ၊ ပုရိသတ္ထေန-ယောက်ျားသည်၊ ကရံ-ပြုထိုက် သော
 ကိစ္စတည်း၊ ပုရိသတ္ထကရံ၊ ဤပုရိသတ္ထကရကိုပင် "ဟတ္ထကမ္မ" ဟုလည်းခေါ် ၏၊
 ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်+ကာတမ္ပ-ပြုထိုက်သော+ကမ္မ-အလုပ်ကိစ္စတည်း၊ ဟတ္ထကမ္မ-
 လက်ဖြင့်ပြုထိုက်သော လက်သမားကိစ္စ စသည်၊ ဟတ္ထကမ် (လက်အလုပ်)ကို တောင်းပြီးမှ
 သူတို့က "ဘာလုပ်ရမှာပါလဲ" ဟု မေးလျှင် ပိုင်ရှင်မရှိသော တောမှ သစ်ပင်ကို ညွှန်ပြ
 ၍ "သစ်သားကို ကပ္ပိပေးပါ၊ ညောင်ခေါက်ကို ကပ္ပိပေးပါ" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခိုင်း
 ကောင်း၏။

သကကမ္မ။ ။ မုဆိုးစသူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော သတ်ဖြတ်မှုကို "သက-မိမိ
 ဥစ္စာ ဖြစ်သော+ကမ္မ-အလုပ်ဟု ဆိုသည်၊ မုဆိုးစသူထံ ဟတ္ထကမ် တောင်းလိုလျှင်
 ကိစ္စကို ပြောပြ၍ "ကျောင်းမှာ မည်သည့်အလုပ်ရှိ၏၊ ထိုအလုပ်အတွက် ဟတ္ထကမ်ကို
 ပေးပါ" ဟု တောင်းရမည်၊ ထိုသို့ ကိစ္စကို မပြောလျှင် သူတို့လုပ်နေကျ "ဟတ္ထကမ်ဖြစ်သော
 သတ်မှုကို ပြုပေးလိမ့်မည်" ဟူလို၊ [သကကမ္မ န ယာစိတဗ္ဗာတိ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာ
 ပဒ ရက္ခဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။]

ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ (မည်သည့်ဟတ္ထကမ်ဟု မသတ်မှတ်ဘဲ)၊ ယာစိတာ-နိသော၊ တေ-ထို ဒါယကာတို့သည်၊ ဘန္တေသာဓု၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥယျောဇေတွာ-ပြန်လွှတ်လိုက်၍၊ မိဂေပိ-တို့ကိုလည်း၊ မာရေတွာ အာဟာရေယျံ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ နိယ မေတွာ-၍၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ဟတ္ထကမ္မံ ဒေထ၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစိတဗ္ဗာ-နိ၏၊ ဖာလနင်္ဂလာ ဒီနိ-ထွန်သွား ထွန်တုံး အစရှိကုန်သော၊ ဥပကရဏာနိ- အဆောက်အဦတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကသိတုံဝါ-လယ်ထွန်ခြင်းငှာ သော်လည်းကောင်း၊ ဝပိတုံဝါ- စိုက်ပျိုးခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ လာယိတုံဝါ- ရိတ်ခြင်းငှာသော်လည်း ကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တိ-သော၊ သကိစ္စပသုတံပိ-မိမိကိစ္စ၌ အားထုတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကဿကံဝါ-လယ်သမားကိုသော်လည်း ကောင်း၊ အညံဝါ- အခြား သူကိုသော် လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတေဝ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ (ဝိဟရတိဌစပ်၊) ဝိယာသာဒေါ-စားကြွင်းစားသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အညော ကောစိ၊ နိက္ကမ္မော-အလုပ်မရှိသူသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နိရတ္ထကကထံ-အကျိုးမရှိသော စကားကို၊ ကထေန္တော-လျက်၊ နိဒ္ဒါယန္တော- အိပ်နေသူသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ဝိဟရတိ-၏၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသူကို၊ အလုပ်လက်မဲ့သူကို၊) အယာစိတွာပိ-လည်း၊ ရေ-ဟောဒကာ၊ ဧဟိ-လာလော၊ ဣဒံဝါ ဣဒံဝါ-ဤအလုပ် ဤအလုပ်ကိုလည်း၊ ကရောဟိ-လုပ်ပေးလော၊ ဣတိ- သို့၊ ယဒိစ္ဆကံ-တိုင်း၊ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊) [သူ့အလုပ်နှင့်သူ နေသူကိုကား ရှေးဦးစွာ ဟတ္ထကမ်ကို မတောင်းဘဲ မခိုင်းကောင်း။]

ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထကမ္မဿ-၏၊ သဗ္ဗကပ္ပိယဘာဝဒီပနတ္ထံ-အလုံးစုံ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ [သဗ္ဗသော ကပ္ပိယဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ ဋီကာ။] ဣမံ နယံ ကထေန္တိ (ကိံ)၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပါသာဒံ- ပြာသာဒ်ကို၊ ကာရေတုကာမော-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ထမ္မတ္တာယ- တိုင် အကျိုးငှာ၊ ပါသာဏကောဋ္ဌကာနံ-ကျောက်ဆစ်သမားတို့၏၊ ဃရံ ဂန္တော ဝတ္တ ဗ္ဗံ၊ (ကိံ)၊ ဥပါသက-ကာ၊ ဟတ္ထကမ္မံ လဒ္ဓံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဘန္တေ၊ ကိံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-နည်း၊ ဣတိ-လျှောက်အံ့၊ ပါသာဏထမ္ဘော-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ (ကျောက်တိုင် ထွက်ရာအရပ်မှ ထုတ်ဆောင်၍၊) ဒါတဗ္ဗာ-နိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုက်၏၊ တေ-ထိုဒါယကာတို့သည်၊

၂ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ သစေ ဒေန္တိဝါ-ကုန်အံ့၊ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ နိက္ခိတ္တေ-နိသော၊ အတ္တနော၊ ထမ္ဘေ-ကျောက်တိုင်တို့ကို၊ သစေ ဒေန္တိဝါ-နိအံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-[မူလက တောမှ

၂

ထုတ်ဆောင်ပေးစေလိုသော စိတ်စင်ကြယ်မှုကြောင့် သူတို့ပိုင် တိုင်တို့ကို ပေးသော်လည်း အပ်ပါ၏-ဟူလို။] ဘန္တေ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဟတ္ထကမ္မံ၊ ကာတုံ၊ ခဏော- အခွင့်အခါသည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ အညံ-အခြားသော ဒါယကာကို၊ ဥဒ္ဓရာပေထ- ထုတ်ဆောင်စေပါကုန်၊ တဿ-ထိုသူအား၊ မူလံ-အဖိုးအခကို၊ ဒဿာမ၊ ဣတိ-သို့၊ အထာပိ ဝဒန္တိ-အကယ်၍မူလည်း လျှောက်ကုန်အံ့၊ (စဝံသတိ) ဥဒ္ဓရာပေတွာ-၍၊ ပါသာဏထမ္ဘေ-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌမနုဿာနံ-ထုတ်ဆောင်သော လူတို့အား၊ မူလံ ဒေထာတိ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ဧတေနော ဥပါယေန၊ ပါသာဒ ဒါရူနံ-ပြာသာဒအလိုငှာ သစ်သားတို့၏၊ [ပါသာဒဿ+ဒါရ ပါသာဒဒါရ၊] အတ္ထာယ၊ ဝဗုဒ္ဓကိနံ-လက်သမားတို့၏၊ သန္တိကံ-သို့လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌကတ္ထာယ-အုတ်အကျိုးငှာ၊ ဣဋ္ဌကဝဗုဒ္ဓကိနံ-ပန်းရန်သမားတို့၏၊ (သန္တိကံ) ဆဒနတ္ထာယ-အမိုးအကျိုးငှာ၊ ဂေဟတ္ထာဒကာနံ-အိမ်မိုးတတ်သူတို့၏၊ (သန္တိကံ) စိတ္တကမ္မတ္ထာယ-ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရုပ်အကျိုးငှာ၊ စိတ္တကာရာနံ-ပန်းချီသမားတို့၏၊ (သန္တိကံ)၊ ဣတိ-သို့၊ ယေန ယေန-အကြင်အကြင် အလုပ်ဖြင့်၊ အတ္ထော ဟောတိ၊ တဿ တဿ-ထိုထိုအလုပ်၏၊ အတ္ထာယ၊ တေသံ တေသံ သိပ္ပကာရကာနံ-ထိုထိုအတတ်သည်တို့၏၊ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

စ-ဆက်၊ ဟတ္ထကမ္မယာစနံဝသေန-ဟတ္ထကမ်ကို တောင်းခြင်းအစွမ်းဖြင့်၊ မူလဇ္ဈေဇ္ဇာယဝါ-အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္ထဝေတနာနုပ္ပဒါနေနဝါ-ထမင်းရိက္ခာကို ပေးခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [မူလအတောင်းခံရသူတို့က သူတို့မအား၍ “အခြားသူကိုခိုင်းပါ၊ အဖိုးအခပေးလိုက်ပါမည်” ဟု လျှောက်၏၊ ပြီးသောအခါ သူတို့က ထမင်းရိက္ခာပေးခြင်းတည်း၊] လဒ္ဓမ္မိ-ရအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သံဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အဆောက်အဦကို၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ အရညတော-မှ၊ အာဟာရာပေန္တေန-ဆောင်စေသော ရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ အနုဇ္ဈာဝုတ္တကံ-သူတစ်ပါးတို့ မစိုးအုပ် မသိမ်းပိုက်အပ်သော သစ်ဝါး စသည်ကို၊ အာဟာရာပေတမ္ဘံ-ဆောင်ယူစေထိုက်၏၊ [အနုဇ္ဈာဝုတ္တကန္တိ အပရိဂ္ဂဟိတံ (သူတစ်ပါးတို့ မသိမ်းပိုက်အပ်သော သစ်ဝါးစသည်)၊]

မူလံ ဒေထ။ ။ယသ္မာ မူလံ ဒဿာမာတိ တေဟိ ပဌမံဝုတ္တတ္တာ ဝိညတ္တိနုဟောတိ၊ ယသ္မာစ မူလန္တိ ဘဏိတံ (အဖိုးဟု ပြောအပ်သော စကားသည်) သာမညဝစနတော-သာမညစကား၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ငွေ၊ ဆန်၊ စပါး အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောစကားဖြစ်သောကြောင့်)၊ အကပ္ပိယဝစနံ နုဟောတိ၊ တသ္မာ မူလံ ဒေထာတိ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-မဉ္ဇူပိဋ္ဌ စသည်မဖက် သက်သက်၊ ပါသာဒံ-ကို၊ ကာရေတုကာမေန-ပြုစေလိုသော ရဟန်းသည် (သာ)၊ (ဟတ္ထကမ္မံ-ကို၊ ယာစိတဗ္ဗံ-တောင်းထိုက်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊) မဉ္ဇူပိဋ္ဌ၊ ပေ၊ စိဝရာဒိနိ-ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ သပိတ်၊ ပဝါရေစစ်၊ မေကရိဏ်ရေစစ်၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကာရာပေတုကာမေနပိ-ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒါရလောဟ သုတ္တာဒိနိ-သစ်သား၊ သံ၊ အပ်ချည် အစရှိသည်တို့ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ တေ တေသိပ္ပကာရကေ-တို့သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဟတ္ထကမ္မံ-ကို၊ ယာစိတဗ္ဗံ-၏၊ စ-ဆက်၊ (တချို့စာအုပ်၌ စ မပါ၊) ဟတ္ထကမ္မယာစနဝသေန ၊ ပေ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူကောင်း၏၊ ပန-ဆက်၊ ကာတုံ၊ သစေ န ဣစ္ဆန္တိ၊ ဘတ္တဝေတနံ-ကို၊ သစေ ပစ္စာသိသန္တိ-အကယ်၍ တောင့်တကြကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အကပ္ပိယကဟာပဏာဒိ-အကပ္ပိယငွေ အစရှိသည်ကို၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ ဝါ-မပေးကောင်း၊ [လက်သမား စသူတို့က အခမရဘဲမလုပ်လိုကြလျှင် အကပ္ပိယငွေကို မပေးကောင်း- ဟူလို၊] ဘိက္ခာစာရဝတ္ထေန-တောင်းခံလှည့်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ (ဆွမ်းခံသလို အိမ် ပေါက်သွား၍ ရပ်ခြင်း-ဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊) တဏှုလာဒိနိ-တို့ကို၊ ပရိယေသိတွာ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ။

ဟတ္ထကမ္မဝသေန-ဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ကာရေတွာ-ပြီး၍၊ တထေဝံ-ထို ဟတ္ထကမ္မံ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပါစေတွာ-ဖုတ်စေပြီး၍၊ နဝပက္ကဿ- ကျက်ပြီးခါစဖြစ်သော၊ ပတ္တဿ-ကို၊ ပုဉ္ဇနတေလတ္တာယ-သုတ်ကြောင်းဆီ အကျိုးငှာ၊ အန္တောဂါမံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌေန-ဝင်သောရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခာယ-ငှာ၊ အာဂတော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်ထင်၍၊ ယာဂုယာဝါ-ကို သော် လည်းကောင်း၊ ဘတ္တဝါ-ထမင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာနိတေ- အနီးသို့ ဆောင်အပ်သော်၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ပတ္တော-ကို၊ ပိဓာတဗ္ဗော- ပိတ်ထားလိုက်၏၊ [ရှေးက သပိတ်ဖုံး မရှိသောကြောင့် လက်ဖြင့်ပိတ်သည်၊] ဥပါသိကာ-ဆွမ်းလောင်းမည့် ဥပါသိကာမသည်၊ ဘန္တေ၊ ကိ-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ သစေ ပုစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပတ္တော-သံပိတ်သည်၊ ဝါ-က၊ နဝပက္ကော- ကျက်ပြီးခါစတည်း၊ ပုဉ္ဇနတေလေန-ဖြင့်၊ အတ္တော-အလိုရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-၏၊ သာ-သည်၊ ဘန္တေ၊ ဒေဟိ၊ ဣတိ-လျှောက်၍၊ ပတ္တံ ဂဟေတွာ တေလေန ပုဉ္ဇိတွာ၊ ယာဂုယာဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တဿဝါ-ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ သစေ ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိညတ္တိနာမ- တောင်းခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ (“ဣမံ နယံကထေန္တိ” ဟု ပြန်အုပ်။)

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဂေဝ-စောစော၌ပင်၊ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ၊ အာသန
သာလံ-သို့၊ ဂန္ဓာ၊ အာသန-နေရာထိုင်ခုံကို၊ အပဿန္တာ-ကုန်လသော်၊
တိဋ္ဌန္တိ-ရပ်နေကုန်အံ့၊ တတ္ထ-ထိုသို့ ရပ်နေကြရာ၌၊ ဥပါသကာ-တို့သည်၊
ဌိတေ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသွာ၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင် (ရဟန်းက
အယူမခိုင်းဘဲ) အာသနာနိ စေ အာဟာရာပေန္တိ၊ [အိမ်မှာရှိသော လူငယ်များကို
ဆောင်စေသည်-ဟူလို၊ အာဟရန္တိရှိလျှင် ကောင်း၏၊] (ဧဝံသတိ) နိသီဒိတွာ-
ထိုင်ပြီး၍၊ ဂစ္ဆန္တေ ဟိ-ပြန်သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊
အနာပုစ္ဆာ၊ ဂတာနံပိ-ပြန်သွားကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ နဋ္ဌ-ပျောက်
သောထိုင်ခုံသည်၊ ဂီဝါ-အစားသည်၊ နဟောတိ၊ [မိမိကမခိုင်းဘဲ ယူ၍ပေးသော
ကြောင့် ရဟန်းမှာ တာဝန်မရှိရကား ပျောက်သော်လည်း အစားပေးဖွယ်
မလို- ဟူလို၊] ပန-ထိုသို့ပင် ဂီဝါမဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာပုစ္ဆိတွာ၊ ဂမနံ-
သည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အာသနာနိ၊ အာဟရထ-
ဆောင် ခဲ့ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေဟိ-ပြောဆိုအပ်ကုန်သော ဒါယကာတို့သည်၊
အာဟဋ္ဌာနိ သစေဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အနာပုစ္ဆာ-ဘဲ၊
ဂတာနံ-တို့၏၊ ဝတ္တဘောဒေါစ-ကျင့်ဝတ်ပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နဋ္ဌ-
ပျောက်သောထိုင်ခုံသည်၊ ဂီဝါစ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏၊ အတ္ထရဏ
ကာဇေဝါဒီသုပိ-အခင်းကော်ဇော အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊
မက္ခိကာယော-ယင်တို့သည်၊ ဗဟုကာ-န်သည်၊ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ မက္ခိကာဗီဇေနိ-
ယင်နှင့်ယပ်ကို၊ အာဟရထ-ဆောင်ယူခဲ့ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-
ပြောကောင်း၏၊ [ရွာတွင်း ဆွမ်းစားရပ်၌ ယင်တွေများနေ၍ ယပ်ယူခဲ့စမ်းပါဟု
ဒကာများကို ခိုင်းကောင်းသည်- ဟူလို၊] ပုစိမန္တသာခါဒီနိ- တမာခက်
အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူ လာကုန်အံ့၊ [ယင်ခြောက်ဖို့ရန်
ယပ်မရှိ၍ တမာခက်စသည်ကို ယူလာအံ့၊ ဧဝံ သတိ၊] ကပ္ပိယံ-အပ်စပ်သည်ကို၊
ကာရာပေတွာ-ပြုစေ၍၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ-အကပ်ခံထိုက်ကုန်၏။

၀၀၀

ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ။ ။သာခါယ လဂ္ဂရဇသ္မိံ ပတ္တေ ပတိတေပိ သာခံ
ဆိန္နိတွာ ခါဒိတုကာမတာယပိ သတိ သုခပရိဘောဂတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ သစ်ခက်၌ ငြိကပ်ပါလာ
သော မြူမှန်သည် သပိတ်၌ကျလျှင် အကပ်ပျက်မည်စိုးသောကြောင့် လည်းကောင်း၊
သစ်ခက်အညွန့်များကို စားလိုလျှင် အကပ်ခံပြီးဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
အပင်ပေါက်မည့် သစ်ပင်ဖြစ်လျှင် ကပ္ပိပြီး ဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း “ကပ္ပိယံ
ကာရာပေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ” ဟု ဆိုသည်။

အာသနသလယ-ဆွမ်းစားဇရပ်၌၊ ဥဒကဘာဇန-ရေအိုးသည်၊ ရိတ္တံ-
 အချည်းနှီးသည်၊ ဝါ-ရေမရှိသည်၊ ဟောတိ-အံ၊ မေကရဏံ-ကို၊ ဂဏှ-ယူခဲ့
 လေ၊ ဣတိ-သို့၊ နဝတ္ထဗ္ဗံ၊ (ကသ္မာ)၊ ဟိ(ယသ္မာ)မေကရဏံ-ကို၊ ရိတ္တဘာဇန-
 အချည်းနှီးသော အိုး၌၊ ပက္ခိပန္နော-သော်၊ ဝါ-ထည့်သော ဥပါသကာသည်၊
 ဘိန္ဒေယျ-ခွဲမိရာ၏၊ (တသ္မာ န ဝတ္ထဗ္ဗံ)၊ [ရှေးက မေကရိဏ်ရေစစ်ကို ကြေးနီ
 ဖြင့်လုပ်၏၊ ယခုခေတ် ရေစစ်များထက် ကြီးမား၏၊ ထို့ကြောင့် ရေမရှိသောအိုး၌
 ကျလျှင် ရေအိုးကွဲနိုင်သည်၊] ပန-အနွယ်ကား၊ နဒိ-သို့၊ ဂန္တော ဥဒကံ အာဟရ၊
 ဣတိဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ တဠာကံ ဂန္တော ဥဒကံ အာဟရ၊ ဣတိဝါ-
 သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဂေဟတော-မှ၊ အာဟရ၊
 ဣတိဝါ-သို့၊ ဝတ္တံ၊ နေဝ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ အာဟဋ္ဌ-ဆောင်ယူပြီးအပ်သောရေကို၊
 န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-မသုံးဆောင်ကောင်း၊ [ဤစကားကိုထောက်၍ ဉာတိ ပဝါရိတ
 မဟုတ်သူ၏ ပစ္စည်းမှန်လျှင် ရေကိုမျှ မတောင်းကောင်းဟုမှတ်။]

အာသနသလယံဝါ-ရွာတွင်းဆွမ်းစားဇရပ်၌ သော်လည်းကောင်း၊
 အရညကေဝါ-၌ လည်းကောင်း၊ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောန္တေဟိ-ပြုသော ရဟန်း
 တို့သည်၊ တတ္ထ ဇာတကံ-ထိုအရပ်၌ ပေါက်သော၊ အနဇ္ဈာဝုတ္တကံ-
 တစ်စုံတစ်ယောက်သည် မစိုးအုပ် မသိမ်းပိုက်အပ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊
 ဥတ္တရိဘင်္ဂါရဟံ-လက်သုပ် ဟင်းလျာလုပ်ထိုက်သော၊ ပတ္တဝါ-သစ်ရွက်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဖလံဝါ-ကို လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တံ-
 ပြုလုပ်နေသူကို၊ သစေ အာဟရာပေတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဟတ္ထကုမ္မဝသေန
 အာဟရာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ [အလုပ်ရှိသူကို မခိုင်းကောင်း၍
 ဟတ္ထကမ်ပြုဖို့ရန် ပြောပြီးမှ ထိုပိုင်ရှင်မဲ့ ဟင်းရွက်စသည်ကို အယူခိုင်းရသည်၊]
 ပန-ဆက်၊ အလန္တိဟိ-န်သော၊ ဘိက္ခုဟိဝါ-တို့ကို လည်းကောင်း၊
 သာမဏေရေဟိဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထကမ္မံ န ကာရေတဗ္ဗံ-မပြုစေရာ၊

အလန္တိဟိ န ကာရာပေတဗ္ဗံ။ ။သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ (အလန္တိကို မခိုင်း
 ကောင်း-ဟု သာမည ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အတ္တနော အတ္တာယ ယံကိဉ္စိ
 ဟတ္ထကမ္မံ ကာရေတံ နဝဋ္ဋတိ (အတွင်းစားဖို့ဖြစ်စေ အပြင်သုံးဖို့ဖြစ်စေ ဘာကိုမျှ မခိုင်း
 ကောင်း)၊ ယံ ပန အလန္တိ နိဝါရိယမာနောပိ ဗိနောဒိ ကရောတိ (မိမိအားပြုမပေးဖို့ရန်
 တားပါလျက် ယပ်ခပ်ပေးမှု စသည်ကိုပြု၏)၊ တတ္ထ ဒေါသော နတ္ထိ၊ (ဝိမတိ)၊
 ဤစကားကို ထောက်၍ ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အလန္တိသာမဏေတို့ကို ခိုင်းလေ့
 မရှိကြ။

သံဃာဒီသေသံ

ဘာသာဋီကာ

၉

အယံ-ကား၊ တာဝ-ဂေါဏံဒေထ စသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ပုရိသတ္တကရေ-ဦး၊ နယော-တည်း၊ [ပါဠိတော်၌ “ပုရိသတ္တကရံ ဒေထ၊ ဂေါဏံ ဒေထ၊ သကဋံ ဒေထ” စသည်ဖြင့် လာ၏။]

ပန-ကား၊ ဂေါဏံ-ကို၊ အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော-ဆွေမျိုး မတော်သူ၊ မဖိတ်မန်သူတို့၏ အထံမှ၊ အာဟာရာပေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ အာဟာရာ ပေန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [အညာတကဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်သဋ်သည်- ဟူလို၊] ဉာတိပဝါရိတဋ္ဌာနတောပိ-မှလည်း၊ မူလစ္ဆန္ဒာယ-အရင်းအမြစ်ပြတ် ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-အပိုင်၊ ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ [“ဟတ္ထိ ဂဝဿဝဋ္ဌဝပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိတော်အရ နွားကို အပိုင်မတောင်းကောင်း၊] တာဝကာလိက နယေန-တာဝကာလိက နည်းဖြင့်၊ [ခေတ္တခဏ တောင်းသော နည်းဖြင့်၊] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော တောင်းမှုဆိုင်ရာဌာန၌၊ (ယာစိတုံ)ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟာရာပိတံ-ဆောင်ယူစေအပ်ပြီးသော၊ ဂေါဏံ-ကို၊ ရက္ခိတွာ-စောင့်ရှောက်၍ (စောရာဒိဥပဒ္ဒဝတောရက္ခိတွာ) ဇေဂ္ဂိတွာ-ကျွေးမွေး ၍၊ [တိဏ ဒါနာဒိဟိ ဇေဂ္ဂိတွာ၊] သာမိကာ-တို့ကို၊ ပဋိစ္ဆာပေတဗ္ဗာ-ပြန်၍ အပ်ထိုက်ကုန်၏၊ အဿ-ထိုနွား၏၊ ပါဒေါဝါ-ခြေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သိင်္ဂံဝါ-ဦးချိုသည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဘိဇ္ဇတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း ကျိုးအံ့၊ သစေ နဿတိဝါ-အကယ်၍မူလည်း ပျက်စီးအံ့၊ သာမိကာ-နွားရှင် တို့သည်၊ စေသမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-န်အံ့၊ [ခြေကျိုးနေသော နွားကို ပြန်အပ်သည့်အခါ နွားရှင်တို့က ကျေကျေနပ်နပ် လက်ခံကုန်အံ့-ဟူလို၊] ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ၊ နော စ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ဂီဝါ ဟောတိ၊ တုမ္မာကံယေဝ-အရှင်ဘုရား တို့အားသာ၊ ဒေမာတိ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ [ပုဂ္ဂလိက လှူသောကြောင့် မသာယာကောင်း၍ လက်မခံရဟု ဆိုသည်၊] ပန-အနွယ်ကား၊ ဝိဟာရဿ ဒေမာတိ ဝုတ္တေ၊ အာရာမိကာနံ-အာရာမစောင့်တို့အား၊ ဇေဂ္ဂနတ္ထာယ- ဌာ၊ အာစိက္ခယ၊ ပြောလိုက်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [ဤနွားကို ကျောင်းအား လှူကြောင်းကို အာရာမစောင့်တို့အား သင် အလှူရှင်တို့က ပြောလိုက်ကြပါ၊ အာရာမစောင့်တို့က နွားကို စောင့်ရှောက်ကျွေးမွေးထားကြ ပါလိမ့်မည်-ဟူလို။]

သကဋ်-လှည်းကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိပိ-သို့လည်း၊ အညာတအပ္ပဝါ ရိတေ-တို့ကို၊ ဝတ္တု-ငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဝိညတ္တိယေဝ-ဝိညတ်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ [ဝိညတ္တိ ဒုက္ကဋ်-ဟူလို၊] ပန-အနွယ် ကား၊ ဉာတိ ပဝါရိတဋ္ဌာနေ-ဦး၊ (ဝတ္တု-ငှာ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝလာလိကံ-အခိုက်အတန့်မျှ၊

ပန-ဆက်၊ အနန္တဝုတ္တကံ-သူတစ်ပါးတို့ မစိုးအုပ် မသိမ်းပိုက်အပ်သော၊
ယံကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသောနွယ် စသည်ကို၊ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊
ရက္ခိတဂေါပိတဋ္ဌာနေယေဝ-စောင့်ရှောက်အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သော အရပ်၌သာ၊
ဝိညတ္တိနာမ-ကို၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သာ-ထို ဝိညတ်သည်၊ ဒွိသု-ကုန်သော၊ ပစ္စ
ယေသု-ဆွမ်းသင်္ကန်း ပစ္စည်းတို့၌၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအား
ဖြင့်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံ အကုန်အစဉ်၊ (ယာစိတုံ) နဝဋ္ဋတိ၊ [ပရိကာတာဩဘာ၊
နိမိတ်၊ အားလုံးပင် မအပ်-ဟူလို၊] သေနာသနပစ္စယေ ပန-ကျောင်းပစ္စည်း၌
ကား၊ အာဟရ-လော့၊ ဒေဟိ-ပေးစမ်းလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညတ္တိမတ္တမေဝ-

မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေခြင်းမျှသည်သာ၊ ဝါ-တိုက်ရိုက်တောင်းခြင်းမျှသာ၊
 ၎င်းတို့၊ ပရိကထောဘာသနိမိတ္တကမ္မာနိ-ပရိယာယ် ပြောမှု၊ အရောင်ပြမှု၊
 အရိပ်နိမိတ်ပြမှုတို့သည်၊ ဝဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ၃ မျိုးတို့တွင်၊ ဥပေါသထာ
 ဂါရုံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနသာလံဝါ-ဆွမ်းစားကျောင်းကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ အညံ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ သေနာသနံဝါ-ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ ဣစ္ဆတော-အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ-စင်စစ်၊ ဣမသ္မိ
 ဩကာသေ-၌၊ ဧဝရူပံ-သော၊ သေနာသနံ-ကို၊ ကာတုံ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊
 ဣတိဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 အနုရူပံ-လျောက်ပတ်၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိနာ နယေန-
 ဖြင့်၊ ဝစနံ-ပရိယာယ်ပြောခြင်းသည်၊ ပရိကထာနာမ-ထာမည်၏၊ ဥပါသကာ-
 တို့၊ တုမေ ကုဟံ၊ ဝသထ-နံသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးအံ့၊ ဘန္တေ၊ ပါသာဒေ-
 ၌၊ ဝါ-အုတ်တိုက်၌၊ (ဝသာမ)၊ ဣတိ-လျောက်ကုန်အံ့၊ ဥပါသကာ-တို့၊
 ဘိက္ခုနံပန-တို့အားကား၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ နဝဇ္ဇတိကံ-သလော၊ ဣတိဧဝမာဒိ
 ဝစနံ-ဤသို့ အစရှိသော ပြောခြင်းမျိုးသည်၊ ဩဘာသောနာမ-သမည်၏၊
 မနုဿေ-ကျောင်းဆောက်နိုင်မည့် လူတို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ရဇ္ဇံ-ပန္နက်ကြိုးကို၊
 ပသာရေတိ-ဆန့်တန်းပြအံ့၊ ခိလေ-ပန္နက်ငုတ်တို့ကို၊ အာကောဠာပေတိ-
 စိုက်နှက်စေအံ့၊ ဘန္တေ၊ ဣဒံ-ဤကြိုးတန်းခြင်း၊ သစ်ငုတ်ရိုက်ခြင်းသည်၊ ကံ-
 အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ-လျောက်အပ်သော်၊ ဣမ-ဤနေရာ၌၊ အာဝါ
 သံ-ကျောင်းကို၊ ကရိယာမ-နံအံ့၊ ဣတိ ဧဝမာဒိကရဏံ ပန-ဤသို့ အစ
 ရှိသော အရိပ်နိမိတ်ကို ပြခြင်းသည်ကား၊ နိမိတ္တကမ္မာနာမ-မည်၏၊ ဂိလာန
 ပစ္စယေပန-ဂိလာနအတွက် ဆေးပစ္စည်း၌ကား၊ ဝိညတ္တိပိ-သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊
 ပရိကထာဒိနိ-ပရိကထာ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊
 (ဝဇ္ဇန္တိ)။

မနုဿာ ဥပဒ္ဓုတာ ယာစနာယ ဥပဒ္ဓုတာ ဝိညတ္တိယာတိ-ကား၊ တေသံ
 ဘိက္ခုနံ-ထိုအာဠာဝီတိုင်းသား ရဟန်းတို့၏၊ တာယ ယာစနာယ-ထိုတိုက်ရိုက်

ပရိကထော၊ ပေ၊ ကမ္မာနိ ။ ။ပရိယာယေန+ကထနံပရိကထာ၊ ဤပရိကထာသည်
 ပရိယာယ်အားဖြင့် တိုက်ရိုက်ပြောခြင်း ဖြစ်သည်၊ ဥဇုကမေဝ အကထေတွာ (တိုက်ရိုက်
 မပြောဘဲ) ယထာ အဓိပ္ပာယော ဝိဘူတော ဟောတိ၊ ဧဝံ (မိမိအလို ထင်ရှားလောက်အောင်
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်) ဩဘာသန (အရောင်ပြခြင်း)၊ ပစ္စယေ ဥဒ္ဓိဿ ယထာ
 အဓိပ္ပာယော ဝိညာယတိ၊ ဧဝံ နိမိတ္တကမ္မာ ကျောင်းသည် ပုဂ္ဂလိကဖြစ်စေကာမူ
 အများစုကိုးရာဖြစ်သောကြောင့် “ကျောင်းပစ္စည်း၌ ပရိကထာ၊ ဩဘာသ၊ နိမိတ်များ
 ပြုကောင်း၏” ဟု ခွင့်ပြုဟန်တူသည်။]

တောင်းခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ တာယ ဝိညတ္တိယာစ-ထိုမိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ပီဠိတာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပီတိ-ကား၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ အာဟရောပေဿန္တိနု-ဆောင်စေကုန်လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ ဥဗ္ဗေဂံ-တုန်လှုပ်ခြင်းကို၊ ဣဇ္ဇနံ စလနံ-တုန်လှုပ်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘန္တိ-နံ၏၊ [ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိ၌ ဥ+ဝိဇီဇာတ်သည် ဘယ-ကမ္မန ၂ နက်ကို ဟောသော်လည်း ဘယအနက်ကို ဥတ္တသန္တိဖြင့် ပြလတ္တံ့၊ ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မန (စလန) အနက်ကို ဟောရသည်။] ဥတ္တသန္တိပီတိ-ကား၊ အဟိ-မြေကို၊ ဒိသ္မာဝိယ-တွေ့ရသကဲ့သို့၊ သဟဿ၊ တသိတွာ-လန်၍၊ ဥက္ကမန္တိ-ဖဲသွားကြကုန်၏၊ [ဥက္ကမန္တိတိ အပဂစ္ဆန္တိ၊ ငိုကာ၊] ပလာယန္တိပီတိ-ကား၊ ဒူရတောဝ-ခပ်ဝေးဝေးကပင်၊ ယေနတေနဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အရပ်သို့လည်း၊ (ခြေဦးတည်ရာအရပ်သို့လည်း၊) ပလာယန္တိ-ပြေးကြကုန်၏၊ အညေနပိ ဂစ္ဆန္တိတိ-ကား၊ ယံ မဂ္ဂံ-ကို၊ ပဋိပန္နာ-သွားကုန်ပြီ၊ တံ-ထိုမိမိတို့သွားရာလမ်းကို၊ ပဟာယ-၍၊ နိဝတ္တိတွာ-၍၊ ဝါမံဝါ-လက်ဝဲ လမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒက္ခိဏံဝါ-လက်ယာလမ်းကို သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ [လမ်းလွဲသွားကြသည်-ဟူလို၊] ဒွါရံပိ-ကိုလည်း၊ ထကေန္တိ-ပိတ်ထားကြကုန်၏၊ [ထကေန္တိ နောက်၌ “ပေယျာလ” ပါသည်၊ ထို ပေယျာလဖြင့် ပါဠိတော်လာစကားကို မြုပ်ထားသည်ဟု မှတ်၊ တချို့စာအုပ်များ၌ ကား ထို ပေယျာလ မပါ။]

၃၄၄။ ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေတိ-ကား၊ ဣတိ-ဤ ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊ ဘဂဝါ တေဘိက္ခု ဂရဟိတွာ၊ တဒနုရူပံ-ထိုတောင်းခြင်းအား လျော်သော၊ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ပုနပိ၊ ဝိညတ္တိယာ-မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေခြင်း၏၊ ဝါ-တောင်းခြင်း၏၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ပါကဋ်-ထင်ရှားအောင်၊ ကုရမာနော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေတိ အာဒိနာ-သော၊ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ တိဏိဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို သုံးဝတ္ထုတို့တွင်၊ မဏိ ကဏ္ဍောတိ-ကား၊ သော နာဂရာဇာ-သည်၊ သဗ္ဗကာမဒဒံ-အလုံးစုံအလိုရှိ အပ်သော အကျိုးကို ပေးနိုင်သော၊ မဟဂ္ဂံ-သော၊ မဏိ-ကို၊ ကဏ္ဍော-လည်ပင်း၌၊ ပိဋ္ဌန္တိတွာ-ပန်ဆင်၍၊ စရတိ ကိရ-လှည့်လည်သတတ်၊ တသ္မာ၊ မဏိ ကဏ္ဍောတွေဝ-ဟူ၍သာ၊ ပညာယိတ္ထံ-ထင်ရှားပြီ၊ [မဏိ+ကဏ္ဍော အဿာတိ မဏိကဏ္ဍော-လည်းပင်း၌ ပတ္တမြားတန်ဆာရှိသော နဂါးမင်း၊] ဥပရိ၊ ပေ၊ အဋ္ဌာသီတိ (ဧတ္ထ) ပါ၌၌၊ (ဂုဏ္ဏတ္ထံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ ဒွိန္ဒ-နံသော၊ တေသံ ဣသိနံ-တို့တွင်၊ ကနိဋ္ဌော-ညီငယ်ဖြစ်သော၊ သော ဣသိ-သည်၊ မေတ္တာ ဝိဟာရီ-မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ရှိသည်၊ အဟောသိ၊ တသ္မာ၊ နာဂရာဇာ-

သည်၊ နဒိတော-မှ၊ ဥတ္တရိတွာ-တက်ပြီး၍၊ ဒေဝဝဏ္ဏံ-နတ်အသွင်ကို၊ နိမ္မိ
 နိတွာ-ဖန်ဆင်း၍၊ တဿ-ထိုရသေ့ကလေး၏၊ သန္တိကေ-၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊
 သမ္မောဒနီယံ-ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော၊ ကထံ--ကို၊ ကတွာ-ပြီး၍၊ တံဒေဝဝဏ္ဏံ-
 ကို၊ ပဟာယ-၍၊ သကဝဏ္ဏမေဝ-မိမိအသွင်သို့သာ၊ (မိမိနဂါးအသွင်သို့သာ)
 ဥပဂန္တာ-ကပ်ရောက်၍၊ တံဣသိ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ကိုယ်ဖြင့်ရစ်ပတ်၍၊
 ပသန္နကာရံ-ကြည်ညိုသူတို့ ပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ [ပသန္နေဟိ ကာတဗ္ဗ
 ကိစ္စံ] ကရောန္တော-လျက်၊ ဥပရိမုဒ္ဒနိ-၌၊ မဟန္တံ-သော၊ ဖဏံ-ပါးပျဉ်းကို၊
 ကရိတွာ၊ ဆတ္တံ-ကို၊ ဓာရယမာနောဝိယ-ဆောင်းသကဲ့သို့၊ မုဟုတ္တံဌတွာ
 ပက္ကမတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဥပရိ၊ ပေ၊ အဋ္ဌာသီတိ- ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)
 ဝုတ္တံ၊ မဏိမဿ ကဏ္ဏေ ပိဋန္တနန္တိ-ကား၊ အဿ-ထိုနဂါး၏၊ ကဏ္ဏေ-၌၊
 ပိဋန္တိတံ-ပန်ဆင်အပ်သော၊ အာမုက္ကံ-စွပ်အပ်သော၊ (မဏိ-ကို၊ ပဿာမိ-
 မြင်ပါ၏၊) ဣတိအတ္ထော-အနက်၊ [အာမုက္ကံ၌ အပုဗ္ဗ မုစဓာတ်၊ တပစ္စည်းကို
 က္ကပြု၊] ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသီတိ-ကား၊ တေန ဒေဝဝဏ္ဏေန-ထိုနတ်အသွင်ဖြင့်၊
 [ရှေးလာစဉ် အခါတုန်းက ဖန်ဆင်းနေကျ နတ်အသွင်ဟု သိစေလိုသောကြောင့်
 “တေန” ဟု တသဒ္ဒါဖြင့်ညွှန်ပြသည်၊] အာဂန္တာ-၍၊ တာပသေန-နှင့်၊
 သဒ္ဓိ- ကွ၊ သမ္မောဒမာနော-လွန်စွာဝမ်းမြောက်သည်၊ ဝါ-ရောနောမိသည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ-၌၊ အဋ္ဌာသိ-ပြီ။

ပါဠိတော် မှတ်ချက်။ ။ပါဠိတော်ဝယ် “မဏိနာ မေ အတ္ထော” ဟု ရှိ၏၊ ရသေ့
 ကလေးမှာ ပတ္တမြားအလိုရှိသည် မဟုတ်၊ နဂါးမလာခြင်းကိုသာ အလိုရှိသည်၊ သို့သော်
 ပတ္တမြားကို တောင်းလျှင် နဂါးလာတော့မည် မဟုတ်ရကား အကျိုးမလာခြင်းကို
 အကြောင်း၌ တင်စား၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် “မဏိနာ မေ အတ္ထော” ဟု ပြောသည်၊
 တစ်နည်း-“ဥံနမော ဗုဒ္ဓဿ”ကဲ့သို့ “ဥံနမးသီဝါယ” စသည်ဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့ မန္တန်ရွတ်
 ရာဝယ် တကယ်ပင် ဘုရားရှိခိုးလိုစိတ် မရှိသော်လည်း ရွတ်ရိုးထုံးစံအတိုင်း ရွတ်သကဲ့သို့၊
 ပတ္တမြားကို တောင်းရာ၌လည်း တကယ်လိုချင်စိတ် မရှိစေကာမူ တောင်းသောအခါ ပြော
 ရိုးထုံးစံအတိုင်း “မဏိနာ မေ အတ္ထော” ဟု ပြောသည်။

သာရတ္ထ။ ။မဏိယာစနာယ (ပတ္တမြားတောင်းသည့်အတွက်) တဿ အနာ
 ဂမနေန အတ္တနော ဝမိ ဟောတိ (မိမိမှာ တိုးပွားခြင်းဟူသော အကျိုးဖြစ်၏၊) ဣတိ
 ဝုတ္တံ-မဏိနာ မေ အတ္ထောတိ၊ မန္တပဒနိဟာရေန ဝါ တထာ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တစ်နည်း၊
 ပုဏ္ဏားတို့ မန္တန်ရွတ်ပုံနည်းအားဖြင့် ထိုမဏိနာ မေ အတ္ထောဟု ဆိုအပ်ပြီ-ဟုမှတ်၊
 [ဝိမတိ၌ကား “ပတ္တေန မေ အတ္ထော” ၌ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်သည်၊ “မန္တပဒနိဟာရေန”
 အရာဝယ် “သောတ္တိယာနံ မန္တပဒဝံသေန-ပုဏ္ဏားတို့၏ မန္တန်ပုဒ်ရွတ်နည်း အစွမ်းအားဖြင့်”
 ဟု ဆိုခြင်းသာ ထူး၏။]

မမန္တပါနန္တိ-ကား၊ မမ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါ့မှာ၊ အန္တု-စားဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ ပါနန္တု-သောက်ဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိဉ္စပ)၊ ဝိပုလန္တိ-ကား၊ ဗဟုလံ-များစွာသော၊ ဥဠာရန္တိ-ကား၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော၊ (အန္တုပါနံဉ္စပ)၊ အတိယာစကောသီတိ-ကား၊ အတိဝိယ-လျှင်၊ ယာစကော-တောင်းတတ်သည်၊ အသိ၊ ပုနပျုနံ၊ ယာစသိ-တောင်းဘိ၏၊ ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သုသူတိ-ကား၊ တရုဏော-နပျိုသော၊ ထာမသမ္ပန္နော- အားအစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တ ပုရိသော-ကောင်းသောအရွယ်သို့ ရောက်သော ယောက်ျားသည်၊ (ပါဠိတော် “တာသေသိ” ဉ္စပ)၊ ကာဠသိလာ- ကျောက်ညိုကို၊ သက္ကရာ-ရာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ-ထိုကျောက်ညို၌၊ ဓောတော- သွေးအပ်သော၊ အသိ-သန်လျက်ကို၊ သက္ကရဓောတော နာမာတိ-တမည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ အဿ-ထိုယောက်ျား၏၊ ပါဏိမိ-၌၊ သက္ကရဓောတော- ကျောက်ညို၌ သွေးအပ်သောသန်လျက်သည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော)، သက္ကရဓောတပါဏိ-မည်၏၊ ပါသာဏေ-ဓားသွေးကျောက်၌၊ ဓောတနိသီတ ခဂ္ဂဟတ္ထော-လက်၌သွေးအပ်သော ထက်စွာသောသန်လျက်ရှိသော၊ (ပါဠိတော် “သုသု”ဉ္စပ)၊ ဣတိအတ္ထော၊ အသိဟတ္ထော-လက်၌ သန်လျက်ရှိသော၊ သော ပုရိသော-သည်၊ တာသေယျ ယထာ-ထိတ်လန့်စေရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ မံ-ငါ့ကို၊ သေလံ-ပတ္တမြားကျောက်ကို၊ ယာစမာနော-လျက်၊ မဏိ-ကို၊ ယာစန္တော-လျက်၊ တာသေသိ-ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော။

နတံ ယာစေတိ-ကား၊ တံ-ထိုအရာဝတ္ထုကို၊ န ယာစေယျ-ရာ၊ ကတရံ-ကို၊ (န ယာစေယျ-နည်း၊) ယဿ ပိယံ ဇိဂီသေတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အရာဝတ္ထုကို၊ အဿ သတ္တဿ-ထို ဥစ္စာရှင်သတ္တဝါသည်၊ ပိယံ-ချစ်အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနေယျ-၏၊ (တံ-ကို၊ နယာစေယျ)၊ [ဇိဂီသေဝယ် “ဟရ”ဓာတ်၊ တစ်နည်း-ဇိဓာတ်ဖြစ်သော်လည်း ဓာတူနံ အနေကတ္တတ္တာအရ ဤနေရာ၌ ဇာနနအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဇိဂီသေ”ကို “ဇာနေယျ” ဟု ဖွင့်၏၊ ယဿကို “ယံ+အဿ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊] ကိမင်္ဂပန မနုဿဘူတာနံတိ-ကား၊ မနုဿဘူတာနံ-လူဖြစ်၍ ဖြစ်သူတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ အမနာပါ-မမြတ်နိုးခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤလူတို့၏ မမြတ်နိုးခြင်း၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုဖွယ်စကား သည်၊ ကိမေဝ-အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

၃၄၅။ သကုဏသံဃဿ သဒ္ဓေန ဥဗ္ဗာဇ္ဇောတိ-ကား၊ သောသကုဏသံဃော-ထိုငှက်အပေါင်းသည်၊ ပထမယာမဉ္ဇ-ညဉ့်ဦးယာမ၌လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမယာမဉ္ဇ-မိုးသောက်ယာမ၌လည်းကောင်း၊ နိရန္တရံ-အဆက်မပြတ်၊ သဒ္ဓမေဝ-

အသံကိုသာ၊ ကရောတိကိရ-သတတ်၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ တေနသဒ္ဓေန-သည်၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာဘဂဝတော သန္တိကံအဂမာသိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ယေနာဟံ တေနပသကံမိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကုတော စ၊ ပေ၊ အာဂစ္ဆသီတိ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသော၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ န အာဂစ္ဆတိ၊ လာဆဲမဟုတ်၊ ပန-ထိုသို့ လာဆဲမဟုတ် ပါသော်လည်း၊ ဝတ္တမာန သမိပေ-ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်၌၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကုတော၊ ပေ၊ အာဂစ္ဆသိ ဟူ၍၊ ဝတ္တံ၊ လတ္တတိ-အပ်၏၊ [ပစ္စုပ္ပန်အနီး ဖြစ်၍၊ လာပြီးအတိတ်ကို “အာဂစ္ဆသိ” ဟုဝတ္တမာန် ဝိဘတ်ဖြင့် မိန့်သည်၊ ဝတ္တမာန် ၄ မျိုးတွင် သမိပဝတ္တမာန်တည်း၊] တေန-ကြောင့်၊ ကုတောစတွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ကုတော-မှ၊ အာဂတော-လာခဲ့သည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိအတ္ထော၊ တတော၊ ပေ၊ အာဂစ္ဆာမိတိ ဧတ္တာပိ-ပါဌ်၌ လည်း၊ သောဧဝနယော-တည်း၊ (သမိပဝတ္တမာန်ပင်-ဟူလို။)

ဥဗ္ဗာဇ္ဇောတိ-ကား၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဥက္ကဏ္ဍာပိတော-ပျင်းရိစေအပ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ [ဥ+ဝဟဓာတ် ကာရိတ်ဇ္ဇော၊ တ ပစ္စည်းသည် “ထွက်သွားစေအပ်” ဟု သဒ္ဓါနက်ဖြစ်သော်လည်း “နှိပ်စက်အပ်” ဟု အဓိပ္ပာယ်နက်ဖွင့်သည်၊] သော သကုဏသံယော ဘိက္ခုပတ္တံ ယာစတိတိဧတ္ထ-၌၊ တေ သကုဏာ-ထိုငှက်တို့သည်၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝစနံ- (တောင်းကြောင်း) စကားကို၊ န ဇာနန္တိ-နားမလည်ကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင် နားမလည်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ အာနုဘာဝေန-ဖြင့်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ ဇာနန္တိ-နားလည်ကုန်၏၊ တထာ-ထိုနားလည်နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကာသိ-မူပြီ၊ ၃၄၆။ အပါဟံ တေ နဇာနာမိတိ-ကား၊ အဟံ-သည်၊ တေဇနေအပိ-ထိုလူတို့ ကိုလည်း၊ (န ဇာနာမိဋ္ဌိစပ်)၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်၊ ကေ-မည်သူမည်ဝါတို့နည်း၊ ဣတိဝါ- ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဣမေ-တို့သည်၊ ကဿ-မည်သူမည်ဝါ၏ (သားသမီး တို့တည်း)၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ န ဇာနာမိ-မသိ၊ သင်္ဂမ္မ ယာစန္တိတိ-ကား၊ သမာဂန္တု-အညီအညွတ်လာရောက်၍၊ (သင်္ဂမ္မ၏ သဒ္ဓတ္ထ)၊ ဝဂ္ဂ ဝဂ္ဂါ-အစုအစုတို့သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ (သင်္ဂမ္မ၏ အဓိပ္ပာယ်တ္ထ)၊ ယာစန္တိ-နံ၏၊ ယာစကော အပ္ပိတော ဟောတိတိ-ကား၊ ယော-သည်၊ ယာစတိ-၏၊ သော-ထို တောင်းသူသည်၊ အပ္ပိယော-မချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယာစံ အဒေ မပ္ပိယောတိ (ဧတ္ထ)-ဤပါဌ်၌၊ ယာစိတံ-တောင်းအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ ယာစန္တိ- ယာစံ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ယာစိတံ-သော၊ အတ္ထံ-ဥစ္စာကို၊ [အတ္ထသဒ္ဓါ

နေ အနက်ဟောတည်း။] အဒဒန္တောပိ-မပေးသူသည်လည်း၊ အပ္ပိယော-
 မချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အထဝါ-ကား၊ ယာစန္တိ-ကား၊ ယာစန္တဿ-
 ၈ တောင်းသူ အား၊ အဒဒမပ္ပိယောတိ-ကား၊ အဒဒန္တော-မပေးသူသည်၊ အပ္ပိယော
 ဟောတိ၊ မာမေ ဝိဒေသနာ အဟူတိ-ကား၊ မေ-(သားဖြစ်သော) ကျွန်တော်၏၊
 အပ္ပိ ယဘာဝေါ-မချစ်အပ်သူ၏ အဖြစ်သည်၊ မာအဟု-မဖြစ်ပါစေလင့်၊
 အဟံ-ကျွန်တော်သည်၊ တဝေါ-သင်ဖခင်၏ လည်းကောင်း၊ တွံ-သင်ဖခင်သည်၊
 မမဝါ-၏ လည်းကောင်း၊ ဝိဒေသော အပ္ပိယော-မချစ်အပ်သူသည်၊ မာ
 အဟောသိ၊ ဣတိအတ္ထော၊ [ဝိဒေသော၌ ကံဟော ဈာပစ္စည်း။]

၃၄၇။ ဒုဿံဟရာနီတိ-ကား၊ ကသိဂေါရက္ခာဒိဟိ-လယ်ထွန်ခြင်း၊ နွားကျောင်း
 ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ဥပါယေဟိ-အကြောင်းနည်းလမ်းတို့ဖြင့်၊ ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲ
 သဖြင့်၊ သံဟရဏိယာနိ-စုဆောင်းအပ်ကုန်သော၊ (ပါဠိတော်“ဘောဂါ နိ”၌စပ်။)

၃၄၈-၉။ သညာစိကာယ ပန ဘိက္ခုနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊
 ပဝတ္တိတယာစနာ-ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းကို၊ သညာစိကာနာမ-မည်၏
 ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ တသ္မာ၊ သညာစိကာယာတိ(ဧတ္ထ)-ပါဌ်၌၊ အတ္တနော-၏၊

ယာစံ အဒဒံ။ ။ “ယာစိယတေ-တောင်းအပ်၏၊ ဣတိယာစံ” ဟု ကမ္မသာဓန
 ပြု၊ တောင်းအပ်သော ဝတ္ထုကို အရကောက်စေလို၍ “ယာစန္တိ ယာစိတံ ဝုစ္ဆတိ” ဟု
 ပထမဖွင့်သည်၊ ယာစဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ “ယာစံ-တောင်းအပ်သော ဝတ္ထုကို ”ဟုပေး၊
 ဒဒံ၌ ဒါဓာတ် အန္တပစ္စည်းဟု သိစေလို၍ “အဒဒန္တော” ဟုဖွင့်သည်၊ တောင်းသူနှင့်
 အပ္ပိယချင်းတူသောကြောင့် “အဒဒန္တောပိ” ဟု သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထပိသဒ္ဒါကိုထည့်၍ဖွင့်သည်။

အထဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား ယာစံ၌ အန္တပစ္စည်း၊ ပထမာဝိဘတ်သည်
 သမ္ပဒါန်အနက်၌ သက်၏ဟု သိစေလို၍၊ တစ်နည်း-စတုတ္ထိဝိဘတ်မှ ပထမာဝိဘတ်ပြန်
 သော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ ဟု သိစေလို၍ ယာစန္တိ ယာစန္တဿ ဟုဖွင့်သည်။

ဝိဒေသနာ အဟု။ ။ ဒိသဓာတ်သည် အပ္ပိတိ အနက်ကိုလည်းဟော၏၊ ဒိသိ
 ယတေ-မှန်းခြင်း၊ ဒိသနာ-ခြင်း၊ ဒိ၌ ဣကို ဧပြု၍ “ဒေသနာ” ဟု ဖြစ်၏၊ ဝိသေသေ
 န+ဒေသနာ ဝိဒေသနာ” ဟု ပြု၊ ဝိဒေသနာကို “အပ္ပိယဘာဝေါ” ဟု ဘာဝသဒ္ဒါဖြင့်
 ဖွင့်သောကြောင့် ဘာဝသာဓန ကြံရသည်၊ ဘူဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ “ဒေသနာ” ဟု မရှိနိုင်၊
 အဟု၌ အဇ္ဈတ္တနီ ဤကို ဥပြုဟု သိစေလို၍ အဟောသိဟု ဖွင့်သည်။

သယံ၊ ပေ၊ ဝုစ္ဆတိ။ ။ သံ+ယာစိကာ”၌ သံသည် “မိမိဟူသောအနက်ကို
 ဟောသော တတိယတ္ထနိပါတ်ပုဒ်တည်း” ဟု လည်းကောင်း၊ “ယာစိကာ” ၌ ဈာပစ္စည်း
 သည် “ဘောအနက်ဟော” ဟု လည်းကောင်း၊ သံ+ယာစိကာ ၂ပုဒ်အလယ်၌
 “ပဝတ္တိတာပုဒ်ကျသော မဇ္ဈေလောပီသမာသံ”ဟု လည်းကောင်း သိစေလို၍ “သယံ+
 ပဝတ္တိတာ+ယာစနာ” ဟု ဖွင့်။ [“ယာစနာ-ခြင်း၊ (ဈာပစ္စည်း၊ ဣလော၊ ယကို ကပြု၊)
 သယံ+ပဝတ္တိတာ ယာစိကာ သံယာစိကာ” ဟု ပြု။]

ယာစိတကေဟိ-တောင်းအပ်ကုန်သော၊ ဥပကရဏေဟိ-ဓားစသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့်၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ သာ-ထိုကုသိုလ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သယံ၊ ယာစိတကေဟိ-တောင်းအပ်သော အဆောက်အဦတို့ဖြင့်၊ ကယိရမာနာ-ပြုအပ်သော်၊ သယံ၊ ယာစိတွာ-၍၊ ကယိရမာနာ-ပြုအပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ တံ အတ္ထပရိယာယံ-ထိုပရိယာယအနက်ကို၊ ဒသေတုံ၊ သယံ ယာစိတွာ ပုရိသမ္ပိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အဿ-ဤသည်၊ စိကာယ ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

ဥလ္လိတ္တာတိ-ကား၊ အန္တောလိတ္တာ-အတွင်း၌ အင်္ဂတေ မြေညက်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိတည်း၊ အဝလိတ္တာတိ-ကား၊ ဗဟိလိတ္တာ-အပြင်၌ အင်္ဂတေ မြေညက်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သောကုဋိတည်း၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာတိ-ကား၊ အန္တရဗဟိလိတ္တာ-အတွင်းအပြင် ၂ ဖက်လုံး၌ အင်္ဂတေ မြေညက်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သောကုဋိတည်း၊ ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကာရယမာနေနာတိ

အတ္တနော၊ ပေ၊ အတ္ထော။ ။ “မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်း” ဟူသည် “မိမိ၏+တောင်းခြင်း” ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “တသ္မာ၊ ပေ၊ ဟောတိ” ဟု ဥဇုကတ္ထ ဖွင့်ပြီးလျှင်၊ ထိုတောင်းခြင်းကြိယာဖြင့် ကုဋိကို ပြုလုပ်၍မဖြစ်၊ တောင်းအပ်သောဓား၊ ပုဆိန်စသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့်သာ ပြုလုပ်၍ဖြစ်သောကြောင့် “သယံ ကာစိတကေဟိ ဥပကရဏေဟိတိ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

ဥလ္လိတ္တာ။ ။ ဥသဒ္ဒါသည် ဥဒ္ဒံအနက်ဟော၊ ဥဒ္ဒံမုခံ-အထက်သို့ ရှေးရှု+လိတ္တာ-အင်္ဂတေ(သို့မဟုတ် မြေညက်)တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိတည်း၊ ဥလ္လိတ္တာ-အုတ်စီပြီးလျှင် အတွင်းဘက်၌ အင်္ဂတေ (မြေညက်)သုတ်လိမ်းသော အခါ အောက်ခြေမှစ၍ အထက်သို့တိုးကာ သုတ်လိမ်းသွားရသတတ်၊ ထို့ကြောင့် ဥလ္လိတ္တာတိ “အန္တောလိတ္တာ” ဟု ဖွင့်သည်။

အဝလိတ္တာ။ ။ အဝသဒ္ဒါသည် “အောက်” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ အဓောမုခံ+လိတ္တာ အဝလိတ္တာ၊ အပြင်ဘက်၌ အင်္ဂတေ (သို့မဟုတ် မြေညက်) တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းသော အခါ အထက်ကစ၍ အောက်သို့ ဆင်းကာ ဆင်းကာ သုတ်လိမ်းကြရသတတ်၊ ထို့ကြောင့် “အဝလိတ္တာတိ ဗဟိလိတ္တာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ယခုခေတ် အင်္ဂတေကိုင်ရာ၌ ကား အတွင်းရော အပြင်ပါ အထက်မှစ၍ ကိုင်ကြသည်၊ အတွင်းအပြင် ၂ ဖက်လုံးပင် အင်္ဂတေ(သို့မဟုတ် မြေညက်) ကိုင်ထားသော ကုဋိကို ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာတိ အန္တရဗဟိလိတ္တာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို “အန္တောလိတ္တာ” စသော အဖွင့်များသည် သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်တူဟု သိစေလို၍ “ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု မိန့်သည်၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ “ဥဒ္ဒံ+လိတ္တာ ဥလ္လိတ္တာ၊ အဓော+လိတ္တာ အဝလိတ္တာတည်း။

ဣမဿ-ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ကာရာပေန္တေနာတိ-ဟူ၍၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဟောတော်မူ ထိုက်သည်၊ သိယာ-ရာ၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဟောတော်မူအပ် သော်၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါသည်၊ သမေတိ-ညီညွတ်၏၊ [ကာရယမာနေန ကို “ကာရာပေန္တေန” ဟု ဖွင့်လျှင် ဟောတုကတ္တာဟောချင်း တူသည်ဟုလို၊] ပန-ထိုသို့၊ ကာရာပေန္တေနဟူသာ ဟောတော်မူထိုက်ပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ၊ သညာစိကာယ-ဖြင့်၊ ကုဋိ-ကုဋိကို၊ ကရောန္တေနာပိ-ကိုယ်တိုင်ပြုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဣမ-ဤပဒဘာဇနီ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ တသ္မာ၊ ကရောန္တောဝါ-ကိုယ်တိုင်ပြုမူသည်လည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ကာရာပေန္တောဝါ-သူတစ်ပါးကို ပြုစေသည်မူလည်း၊ (ဟောတု- စေ၊) ဥဘောပိ-၂ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤရဟန်းတို့ကို၊ ကာရယမာနေနာတိ ဣမိနာဝပဒေန-ဟူသော ဤပါဠိတော်ပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတာ-န်၏၊ ဣတိဧတမတ္ထံ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ကရောန္တောဝါ ကာရာပေန္တောဝါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊

ပါဠိတော်အနက်။ ။ “ဥလ္လိတ္တာ-အထက်သို့တက်၊ အတွင်းဘက်၌၊ မြေညက်စသည့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိလည်းကောင်း၊ အဝလိတ္တာ-အောက်သို့ ဆင်းသက်၊ အပြင်ဖက် ၌ မြေညက်စသည့်၊ သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိလည်းကောင်း၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ-ထက် အောက်ဆင်းတက်၊ တွင်းပြင်ဖက်၌၊ မြေညက် စသည့်၊ သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိလည်း ကောင်း” ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

ယသ္မာ ပန။ ။ “ကာရယမာနေန” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိကို “ကာရာပေန္တေန” ဟု ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူထိုက်သည်ကား မှန်၏၊ သို့သော် သူတစ်ပါးကို ကုဋိ အပြုခိုင်းသူသာ “တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော ဒွာဒသဝိဒတ္ထိယော” စသော အစီအစဉ် အတိုင်း ပြုကျင့်ရမည် မဟုတ်သေး၊ ကိုယ်တိုင် ကုဋိပြုလုပ်သူလည်း ဤအစီအစဉ်အတိုင်း ပင် ပြုကျင့်ရမည်ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြခြင်းငှာ “ကရောန္တောဝါ ကာရာပေန္တောဝါ” ဟု ဟောတော်မူပါသည်။ [ဟောတော်မူပုံကို ပါဠိတော်မှာ ကြည့်ပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ “ကာရယမာနေန-သူတစ်ပါးကို ပြုစေသော (အပြုခိုင်းသော) ရဟန်း သော်မှ ဤသိက္ခာပုဒ်လာသည့်အတိုင်း ပမာဏိကဖြစ်အောင် ပြုကျင့်ရမည်ဖြစ်လျှင် ကိုယ်တိုင်ပြုသော ရဟန်း၏ ဤသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပြုကျင့်ရမည့်အကြောင်းမှာ အထူးဆို ဖွယ်မလို၊ ထို့ကြောင့် “ကာရယမာနေန” ပုဒ်သည် “ကရောန္တ-ကိုယ်တိုင်ပြုသူ” ဟူသော အနက်ကိုလည်း ပြစွမ်းနိုင်သော သတ္တိရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ကာရယမာနေန ကရောန္တေနဟု ၂ ပုဒ်ဟောတော်မူဘဲ “ကာရယမာနေန” ဟု တစ်ပုဒ်တည်းကိုသာ သိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူသည်၊ “ကာရယမာနေန” ပါသော သိက္ခာပုဒ်တိုင်း၌ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်ပါ။

ပန-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ ကရောဇ္ဇေန ဝါ ကာရာပေဇ္ဇေန ဝါတိ-ဟူ၍၊ ယဒိဝဒေယျ-အကယ်၍ ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအံ့၊ (ဝေသတိ)ဗျဉ္ဇနံ-သည်၊ ဝိလောမိတံ- ဆန့်ကျင်သည်၊ ဘဝေယျ-ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ၊ ကာရာပေဇ္ဇော-သူတစ်ပါးကို ပြုစေသော ရဟန်းသည်၊ ကရောဇ္ဇောနာမ-ကိုယ်တိုင် ပြုတတ်သူမည်သည်၊ န ဟောတိ၊ (တသ္မာ ဗျဉ္ဇနံ ဝိလောမိတံ ဘဝေယျ)၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ဆန့်ကျင်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤကာရယမာနေန ဟူသောပုဒ်၌၊ အတ္ထမတ္ထမေဝ-ရသင့်သော အနက်မျှကိုသာ၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အတ္တုဒ္ဓေသံတိ-ကား၊ သော-ဤကုသိုလ်သည်၊ မယံ-ငါ၏ကုသိုလ်တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဿာ-ထိုကုသိုလ်၏၊ အတ္တာ-မိမိဟူသော၊ ဥဒ္ဓေသော-ညွှန်ပြထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ သာ-ထိုကုသိုလ်သည်၊ အတ္တုဒ္ဓေသာ-မည်၏၊ အတ္တုဒ္ဓေသံ-မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော၊ တံ-ထိုကုသိုလ်ကို၊ [“ကာရယမာနေန” ဟူသော ပါဠိတော်စပ်၌စပ်၊ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗောတိ ဥဒ္ဓေသော၊] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ယဿာ-အကြင်ကုသိုလ်၏၊ အတ္တာ ဥဒ္ဓေသော (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုကုသိုလ်သည်၊ အတ္တနော အတ္တာယ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ အတ္ထပရိယာယံ-ပရိယာယံ အနက်ကို၊ ဒသေန္တော (ဟုတွာ)၊ အတ္တုဒ္ဓေသန္တိ အတ္တနော အတ္တာယာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ [“မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သူရှိ” ဟူသော အနက်နှင့် “မိမိအကျိုးငှာ-မိမိအဖို့” ဟူသော အနက်သည် အဓိပ္ပာယ်ချင်း တူသောကြောင့် “အတ္ထပရိယာယံ” ဟု ဆိုသည်၊] ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ တိ-ကား၊ ပမာဏယုတ္တာ-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်ကို၊ ကာရေတဗ္ဗာ-၏၊

ယဒိပန။ ။ ကာရယမာနေနဖြင့် ကရောဇ္ဇေနကို သွင်းယူနိုင်လျှင် ကာရယမာနေန ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို “ကရောဇ္ဇေနဝါ ကာရာပေဇ္ဇေနဝါ” ဟု ပဒဘာဇနီ၌ ဖွင့်တော် မူသင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒိပန” စသည်မိန့်၊ ကာရယမာနေနကို “ကရောဇ္ဇေန ဝါ ကာရာပေဇ္ဇေနဝါ” ဟုဖွင့်လျှင် သဒ္ဓါအနေ ဆန့် ကျင်ပြန်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း- သူတစ်ပါးကို အပြုခိုင်းသော ကာရယမာနေ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်ပြုသော ကရောဇ္ဇေနပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်နိုင်၊ သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်၌လည်း “ကာရယ မာနေန” ဟု သာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ကာရယမာနေန အတွက် “ကရောဇ္ဇေန” ကိုပါ အပို ထည့်စွက်၍ ဟောတော်မူလျှင် သဒ္ဓါအနေ ဆန့်ကျင်၏၊ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ကာရယမာနေနကို “ကရောဇ္ဇေနဝါ ကာရာပေဇ္ဇေနဝါ” ဟု ဖွင့်တော်မူမူဘဲ အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ပြတော်မူလိုသောကြောင့် “ကရောဇ္ဇောဝါ ကာရာပေဇ္ဇောဝါ” ဟု (သိက္ခာပုဒ်လာ တတိယန္တ မဟုတ်သော) ပဌမန္တပုဒ် ၂-ပုဒ်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။

တတြိဒံ ပမာဏန္တိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ တဿာကုဋိယာ-
 ၏၊ ပမာဏံ-တည်း၊ [“တတြ” ကို “တဿာ” ဟု ဖွင့်သဖြင့် သမ္ပန်အနက်၌
 တြပစ္စည်းသက်ကြောင်း သိစေ၏။] သုဂတဝိဒတ္ထိယာတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော
 ဤပါ၌၊ သုဂတဝိဒတ္ထိနာမ-သုဂတဝိဒတ္ထိမည်သည်၊ ဣဒါနိ-ယခုခေတ်၌၊
 မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ-အလယ်အလတ် ယောက်ျား၏၊ တိဿောဝိဒတ္ထိယော- (၁)
 သုံးထွာတို့တည်း၊ ဝဗုဒ္ဓိဟတ္ထေန-လက်သမားတို့၏ အတောင်ဖြင့်၊ ဒိယဗော
 ဟတ္ထော-အခွဲအားဖြင့် ၂-တောင်သည်၊ ဝါ-တစ်တောင့်ထွာသည်၊ ဟောတိ၊
 [“မဇ္ဈိမပုရိသ၏ ၃-ထွာ၊ လက်သမားအတောင်အားဖြင့် တစ်တောင့်ထွာသည်
 ဘုရားရှင် တစ်ထွာတော်တည်း” ဟု ဆိုရာ၌ မဇ္ဈိမပုရိသကိုလည်းကောင်း၊
 လက်သမားအတောင်ကိုလည်းကောင်း စုံစမ်းမေးမြန်းကြပါလေ၊ “မျက်မြင်
 အားဖြင့် ၃-ထွာသည် ဘုရား၏ တစ်ထွာနှင့် ညီမျှ၏” ဟုကား မဖြစ်နိုင်ပါ။]

ဗာဟိရိမေန မာနေနာတိ-ကား၊ ကုဋိယာ-၏၊ ဗဟိကုဋ္ဌမာနေန-
 ပြင်ဖက်နံရံကို တိုင်းတာခြင်းဖြင့်၊ ဒွါဒသဝိဒတ္ထိယော-၁၂ ထွာတို့တည်း၊
 ပန-ဆက်၊ မိနန္တေန-တိုင်းတာသောရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗပဌမံ-အလုံးစုံသော
 မြေညက် စိုင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ဒိန္နော-သော၊ မဟာမတ္တိကပရိယန္တော-
 မြေညက်စိုင်းကြီး၏ အစွန် အပိုင်းအခြားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်၊
 ထုသပိဏ္ဍပရိယန္တေန-ဖွဲ့ဆုပ် အပိုင်းအခြားအစွန်ဖြင့်၊ မိနိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [အင်္ဂတေ
 ကိုင်သကဲ့သို့ အပေါ်ကထူထူသုတ်အပ်သော မြေညက်ကို “မဟာမတ္တိကာ” ဟု
 ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ တချို့က ထိုမြေညက်ကြီး၏ အပေါ်မှာထပ်၍ ထုသပိဏ္ဍကို
 သရ္ဗတ်ကျံသောကြောင့် “ထုသပိဏ္ဍ အဆုံးနှင့် တိုင်းရမည်” ဟု ဆိုသည်၊
 ထုသေန-ဖွဲ့နှင့်+မိဿကော-ရောသော+ပိဏ္ဍော-မြေစိုင်းခဲတည်း၊ ထုသပိဏ္ဍော-
 ခဲ၊] ထုသပိဏ္ဍဿ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ သေတကမ္မံ-အဆင်းဖြူအောင် ဆေး
 သုတ်မှုသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-ကတည်း၊ [တိုင်းတာလောက်သော အရာဝတ္ထု
 မဟုတ်သောကြောင့် “အဗ္ဗောဟာရိကံ” ဟု ဆိုသည်၊] ထုသပိဏ္ဍေန-ဖြင့်၊
 အနတ္ထိကော (ဟုတွာ)၊ မဟာမတ္တိကာယ ဧဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ သစေ နိဋ္ဌာပေတိ၊
 (ဧဝံသတိ)၊ မဟာမတ္တိကာဝ-သည်သာလျှင်၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-တည်း။

တိရိယန္တိ-ကား၊ ဝိတ္တာရတော-အပြန့်အကျယ်အားဖြင့်၊ ဝါ-အနံအားဖြင့်၊
 သတ္တာတိ-ကား၊ သတ္တ-ခုနစ်ထွာကုန်သော၊ သုဂတဝိဒတ္ထိယော-တို့တည်း၊
 ပန-ဆက်၊ အန္တရာတိ ဣမဿ-ပုဒ်၏၊ အပ္ပန္တရိမေန မာနေနာတိ-ဟူသော၊
 အယံ-ဤစကားသည်၊ နိဒ္ဒေသော-အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်း စကားတည်း၊

[ပါဠိတော်၌ “အတ္တန္တရိမေန မာနေန” ဟူသော ပဒဘာဇနီ စကားတော်သည် “တိရိယံ သတ္တန္တရာ” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ “အန္တရာ” ၏ အဖွင့်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊] ကုဋ္ဌဿ-နံရံ၏၊ ဗဟိ-၌၊ အန္တ-ကို၊ အဂ္ဂဟတွာ-၍၊ (မတိုင်းမူ၍) အတ္တန္တရိမေန-သော၊ အန္တေန-ဖြင့်၊ မိနိယမာနေ-တိုင်းအပ်သော်၊ တိရိယံ-အနံအားဖြင့်၊ သတ္တ-၇ ထွာကုန်သော၊ သုဂတဝိဒတ္ထိယော-တို့သည်၊ ပမာဏံ-တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (ကရေယျ-၌စပ်)၊ လေသံ-အနည်းငယ်သောအကြောင်းကို၊ ဩဇ္ဈန္တော-ရှေးရှုထားလျက်၊ (တစ်နည်း) လေသံ ဩဇ္ဈန္တော-အမြွက်ထောင်လျက်၊ [ဟိဘက်မြေကကျဉ်း၍ ဒီဘက်မြေက ကျယ် သောကြောင့် ဟိဘက်ကလျော့၍ ဒီဘက်က ပိုထားရသည်ဟု ပြောခြင်းကို “လေသံ ဩဇ္ဈန္တော” ဟု ဆိုသည်၊ ရှေးက “အမြွက်ထောင်သည်” ဟု ခေါ်သည်၊] ယထာဝုတ္တပမာဏမေဝ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူအပ်သော ပမာဏရှိသော ကုဒ္ဓိကိုသာလျှင်၊ ကရိယာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒီဃတော-အလျားအားဖြင့်၊ ဝါ-အလျားဘက်က၊ ဧကာဒသဝိဒတ္ထိယော-၁၁ ထွာတို့ကို လည်းကောင်း၊ တိရိယံ-အနံအားဖြင့်၊ ဝါ-ဘက်က၊ အဋ္ဌဝိဒတ္ထိယော-တို့ကို လည်းကောင်း၊ (အလျား တစ်ထွာလျော့၍ အနံတစ်ထွာပိုထားသည်-ဟူလို)၊ ဝါ-တစ်နည်း ဒီဃတော-ဖြင့်၊ ဝါ-က၊ တေရသဝိဒတ္ထိယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တိရိယံ၊ ဆဝိဒတ္ထိယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကရေယျ-အံ၊ (အလျားတစ်ထွာ ပိုထား၍ အနံ တစ်ထွာလျော့ထားသည်၊) (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းသည်၊) နဝဋ္ဌတိ-မအပ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကတောဘာဂေန-တစ်ဖက်အဖို့အား ဖြင့်၊ အတိက္ကန္တမ္ပိ-လွန်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ပမာဏံ-သည်၊ အတိက္ကန္တ မေဝ-လွန်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ဝိဒတ္ထိ-တစ်ထွာသည်၊ တိဋ္ဌတု-တည်ရှိပါစေဦး၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-တစ်ဆံဖျားမျှလည်း၊ ဒီဃတော-အားဖြင့်၊ ဟာပေတွာ-ယုတ်လျော့စေ၍၊ တိရိယံဝါ-အနံကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိရိယတေ-အားဖြင့်၊ ဟာပေတွာ-၍၊ ဒီဃံဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဝဗ္ဗေတု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဌတိ-မအပ်၊ ဥဘတော ဝဗ္ဗနေ-အလျားအနံ ၂ ဖက်စလုံးကို တိုးပွားစေခြင်း၌၊ ဝါဒေါ-မအပ်ဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကောပန-အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း၊ ဟိ-သာဓကကား၊ အယာမတော၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိအာဒိ-သော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-(ပဒဘာဇနီ၌) ဟောတော်မူအပ်ပြီး၊ [အာယာမတောဝါ-အလျားအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝိတ္တာရတောဝါ - အနံအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-တစ်ဆံဖျားမျှကိုလည်း၊

အတိက္ကမိတ္တာ ကရောတိ ဝါ ကာရာပေတိဝါ၊ ပယောဂေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်၊ ပန-အနွယကား၊ ယထာ ဝုတ္တပမာဏာဇဝ-အကြင် အကြင် ဟောတော်မူ အပ်သော ပမာဏရှိသော ကုဋိသည်သာလျှင်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ယာ-အကြင်ကုဋိသည်၊ ဒီဃတော-အားဖြင့်၊ သဗ္ဗိဟတ္ထာပိ-အတောင် ၆၀ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ တိရိယံ-အားဖြင့်၊ တိဟတ္ထာဝါ-၃တောင် ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဦနကစတုဟတ္ထာဝါ-ယုတ်လျော့သော ၄ တောင် ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ [ဤကုဋိမှာ အလျားရှည်၍ အနံကျဉ်း သောကြောင့် “စကြိုရှည်ကုဋိ” ဟု မှတ်၊] ယတ္ထ-အကြင်ကုဋိ၌၊ ပမာဏ ယုတ္တော-သော၊ မဉ္ဇော-သည်၊ ဣတော စိတောစ-ဤမှ ဤမှလည်း၊ န ပရိဝတ္တတိ-မလှည့်လည်နိုင်၊ (မလှည့်သာ-ဟူလို၊) အယံ-ဤကုဋိသည်၊ ကုဋိ တိ-ကုဋိဟူ၍၊ သင်္ချေန ဂစ္ဆတိ၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်တော်အရ ကုဋိမခေါ်နိုင်-ဟူလို၊] တသ္မာ၊ အယံပိ-ဤကုဋိသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဟာ ပစ္စရိယံ-၌၊ ပစ္ဆိမကောဋိယာ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတုဟတ္ထဝိတ္ထာရာ-၄တောင် အပြန့်အကျယ်ရှိသော ကုဋိကို၊ ဝုတ္တာ၊ တတော-ထို ၄တောင် အပြန့်အကျယ်ရှိသော ကုဋိမှ၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော ကုဋိ သည်၊ အကုဋိ-ကုဋိမဟုတ်၊ ပန-ဆက်၊ ပမာဏိကာပိ-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ကုဋိသည်လည်း၊ အဒေသိတ ဝတ္ထုကာဝါ-မညွှန်ပြအပ်သော ကျောင်းရာရှိသော ကုဋိသည်လည်းကောင်း၊ သာရမ္မာဝါ-ပိုးရွ ခြပုန်းကောက်ပဲသီးနှံ အစရှိသော ဘေးရန်ရှိသော ကုဋိသည်လည်းကောင်း၊ အပရိက္ကမနာဝါ-၂ ကောင်ကပ်လည်း၊ ၄ ကောင်ကပ်လည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာမရှိသော ကုဋိသည် လည်းကောင်း၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏိကာ(၈၀)-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ် သော၊ ဒေသိတဝတ္ထုကာ(၈၀)-သော၊ အနာရမ္မာ(၈၀)-သော၊ သပရိက္ကမနာဝ-ရှိသည်သာဖြစ်သော ကုဋိသည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏာတော-အောက်၊ ဦနတရမ္ပိ-အထူးသဖြင့် ယုတ်လျော့သည်လည်းဖြစ်သော၊ စတုဟတ္ထံ-၄တောင် ရှိသည် လည်းဖြစ်သော၊ ပဉ္စဟတ္ထမ္ပိ-ဖြစ်သော၊ (ကုဋိ-ကို၊) ကရောန္နေ န-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ (ပြုမည်ဟု ရည်ရွယ်သော ရဟန်းသည်-ဟူလို၊) ဒေသိတ ဝတ္ထုကာဝ-ညွှန်ပြအပ်သော ကျောင်းရာရှိသော ကုဋိကိုသာ၊ ကာရေတဗ္ဗာ။

ပမာဏယုတ္တော။ ။သဗ္ဗ ပစ္ဆိမပမာဏယုတ္တော မဉ္ဇော၊ သော ဟိ ပကတိ ဝိဒတ္ထိ ယာ နဝ ဝိဒတ္ထိကော အဋ္ဌဝိဒတ္ထိကောဝါ ဟောတိ၊ တတော ခုဒ္ဒကော မဉ္ဇော (ရှစ်ထွာအောက် ငယ်သော ညောင်စောင်းသည်) သိသူပဓာနံ ထပေတွာ ပါဒံ ပသာရေတွာ နိပဇ္ဇိတံ န ပဟောတိ၊-ဝိမတိ။

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏထက်လွန်သော ကုသို
ကို၊ ကရောန္တာ-ပြုသောရဟန်းသည်၊ လေပပရိယောသာနေ-လိမ်းကျံခြင်း၏
အဆုံး၌၊ ဂရုကံ-ဂရုကဖြစ်သော၊ အပတ္တိ-သံဃာဒီဓာသံအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-
၏၊ တတ္ထ-ထို လေပပရိယောသာနေဟူသော စကားရပ်၌၊ လေပေါစ-
သုတ်လိမ်းကြောင်း ပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊ အလေပေါစ-သုတ်လိမ်းကြောင်း
မဟုတ်သော ပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊ လေပေါကာသောစ-ကိုလည်းကောင်း၊
အလေပေါကာသေစ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သေယျထိဒံ-
အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း၊ လေပေါတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ လေပါ-သုတ်လိမ်း
ကြောင်း ပစ္စည်းတို့သည်၊ မတ္တိကာ လေပေါစ- မြေညက်ဟူသော သုတ်လိမ်း
ကြောင်းပစ္စည်းလည်းကောင်း၊ သုဓာလေပေါစ- အင်္ဂတေဟူသော သုတ်လိမ်း
ကြောင်း ပစ္စည်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊)ဒွေ ၂ မျိုးတို့တည်း၊ ပန-ကား၊
ဒွေ-နံသော၊ ဣမေလေပေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အာဝသေသော-သော၊
ဘသ္မဂေါမယာဉ်ဘေဒေါ-ပြာ၊ နွားချေး အစရှိသော အပြားရှိသော၊ လေပေါ-
သည်၊ အလေပေါ-လေပမမည်၊ [သုတ်လိမ်းကြောင်း ပစ္စည်းမှန်သော်လည်း
သုဓာမတ္တိကာကဲ့သို့ မထူဘဲ ပါးပါးသုတ်ရသောကြောင့် “လေပ” ဟု
မခေါ်လောက်ပါ- ဟူလို၊] ကတလေပေါ-ပြုလုပ်အပ်သော လေပသည်၊
သစေပိ၊ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ အလေပေါဧဝ-
လေပမမည်သည်သာ၊ ဘိတ္တိယောစ-နံရံတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆဒနဉ္စ-
အမိုးသည်လည်းကောင်း၊ လေပေါကာသောတိ - မည်၏၊ ပန - ကား၊
ဘိတ္တိစ္ဆဒနေ-နံရံ၊ အမိုးတို့ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အာဝသေသော-သော၊ ထမ္မံ၊ ပေ။

ကတလေပေါ။ ။ကတလေပေါတိ ကေနစိ သိလေသေန (တစ်စုံတစ်ခုသော
အစေးဖြင့်) ကတလေပေါ၊ သေတရတ္တာဒိဝဏ္ဏ ကရဏတ္ထံ (အဖြူ အနီ အစရှိသော
အဆင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ) ကတတမ္မမတ္တိကာဒိ ကတလေပေါဝါ (မြေနီ အစရှိသည်
ကို ပြုအပ်သော လေပသည်သော်လည်းကောင်း)၊ (ဝိမတိ)...၊ သာရတ္ထ၌လည်း အလားတူ
ဖွင့်၏၊ ဤအဖွင့်များကို ထောက်၍ “ကလလလေပေါ” ဟု ရှိသမျှပါ၌ပျက်တည်း၊ ဤ၌
“ကတလေပ” ဟူသည် အင်္ဂတေသုတ်ပြီးနောက် အရောင်ခိုင်အောင် အစေးတစ်မျိုးဖြင့်
ပြုအပ်သော (အပေါ်ယံ ပါးပါးသုတ်ရသော) လေပတည်း၊ ယခုခေတ် တိုက်များ၌
အရောင်တင်ဆေးမျိုးတည်း၊ ထိုလေပသည် သုတ်ရိုးမဟုတ်၊ အပိုပြုလုပ်အပ်သောကြောင့်
ကတလေပမည်၏၊ အင်္ဂတေသုတ်သလို မထူစေဘဲ ပါးပါးသုတ်ရသောကြောင့်
အလေပေါဝ-လေပဟု မခေါ်လောက်သော အဗ္ဗောဟာရိကဟု ဆိုသည်။ [တစ်ဖက်ဆည်ကန်
စသည်တို့၌ ရွံ့ညွန်ကို ထူထူသုတ်ထားသော လေပကား မတ္တိကာလေပ၌ ပါဝင်လေသည်။]

ရူမစ္ဆိဒ္ဓါဒိ-တိုင်၊ ထုတ်လျောက် တံခါးပေါင်၊ လေသောက်ပြတင်း၊ အခိုး ထွက်ပေါက် အစရှိသော၊ အလေ့ပါရဟော-သုတ်လိမ်းခြင်းကို မထိုက်သော၊ သဗ္ဗောဓိ-သော၊ ဩကာသော-ကို၊ အလေ့ပေါကာသောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘိက္ခု။ ပေ၊ ဝတ္ထုဒေသနာယာတိ-ကား၊ ယသ္မိံဌာနေ-၌၊ ကုဋိ-ကို၊ ကာရေတုကာမော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဝတ္ထုဒေသနတ္ထာယ-ကျောင်းနေရာကို ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နေတဗ္ဗာ-ပင့်ဆောင် ထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ တေနကုဋိကာရကေနာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) ယေနဝိဓိနာ-အကြင် အစီအစဉ်ဖြင့်၊ တေဘိက္ခု-တို့ကို၊ (ကျောင်းနေရာ ညွှန်ပြမည့်ရဟန်းတို့ကို၊) အဘိနေတဗ္ဗာ-ပင့်ဆောင် ထိုက်ကုန်၏၊ တဿ-ထိုအစီအစဉ်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုတေနကုဋိကာရ ကေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကုဋိဝတ္ထုသောဓေတွာတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒဿေတိ၌စပ်၊) ဝိသမံ-မညီညွတ်သော၊ အရညံ-သို့၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ (ကုဋိရာ ညွှန်ပြမည့် ရဟန်းတို့ကို၊) ဂဟေတွာ-ပင့်ခေါ်၍၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ကုဋိဝတ္ထု-ကျောင်းနေရာကို၊ ပဌမမေဝ-မပင့်ခေါ်မီ ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ သောဓေတွာ-ပြီး၍၊ သမတလံ-ညီညွတ်သော အပြင်ရှိ သည်ကို၊ ဝါ-ရှိအောင်၊ သီမမဏ္ဍလသဒိသံ-သိမ်းဝိုင်းနှင့်တူသည်ကို၊ ဝါ-တူအောင်၊ ကတွာ-ပြီး၍၊ ပစ္စာ-မှ၊ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိတွာ၊ နေတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတိ-၏။

ဧဝမဿ ဝစနီယောတိ-ကား၊ သံဃော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-သည်၊ အဿ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ပရတော-၌၊ ဒုတိယမ္ပိယာစိတဗ္ဗာတိ-တဗ္ဗာ ဟူသောစကားကို၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဗဟုဝစနံ-ဗဟုဝစကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ [“ဧဝမဿဝစနီယော”၌ သံဃောကိုရည်ရွယ်၍ ဧကဝုစဆိုခဲ့သော် လည်း ဤ၌ကား “ဘိက္ခု” ဟူသော ဗဟုဝစကို ရည်ရွယ်၍ “ယာစိတဗ္ဗာ”ဟု ဗဟုဝစဆိုသည်၊] နောစေ၊ ပေ၊ ဥဿဟတိတိ-ကား၊ သဗ္ဗော-သော၊ သံဃော-သည်၊ သစေ န ဣစ္ဆတိ-အကယ်၍ မလိုက်လိုအံ့၊ သဇ္ဈာယမနသိ ကာရာဒိသု-စာအံခြင်း၊ တရားနှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိသော အလုပ်တို့၌၊ တေ တေဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥယျတ္တာ-အလွန်အားထုတ်နေကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ [ပျင်းခြင်းကြောင့် ကျောင်းနေရာကြည့်ဖို့ရန် မလိုက်ကြသည် မဟုတ်၊ စာအံခြင်း၊ တရားနှလုံးသွင်းခြင်း စသောအလုပ်ကိစ္စများ ကြောင့် မလိုက်နိုင်ကြ-ဟူလို။]

သာရမ္ဘံ အနာရမ္ဘန္တိ-ကား၊ သဥပဒ္ဒဝံ-ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အနုပဒ္ဒဝံ-ဘေးရန်မရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဇာနိတဗ္ဗံ-သိရာ ၏၊) [အာရမ္ဘသဒ္ဓါသည် ဝိကောပန-(နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးဟူသော) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “သဥပဒ္ဒဝံ, အနုပဒ္ဒဝံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ အာရမ္ဘတီတိ အာရမ္ဘော၊ သဟအာရမ္ဘေန ယံ ဝတ္တတီတိ သာရမ္ဘံ၊ (ဝတ္ထု)၊ နတ္ထိ+အာရမ္ဘော ယတ္တာတိ အနာရမ္ဘံ၊] သ ပရိက္ကမနံ အပရိက္ကမနန္တိ-ကား၊ သဥပစာရံ-ဥပစာ နှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနုပစာရံ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဇာနိ တဗ္ဗံ-၏၊) [ပရိက္ကမိယတေတိ ပရိက္ကမနံ၊ (ဥပစာအရပ်) သဟပရိက္ကမနေန ယံ ဝတ္တတီတိ သပရိက္ကမနံ၊ (ဝတ္ထု)၊ နတ္ထိ ပရိက္ကမနံ ယတ္တာတိ အပရိက္ကမနံ။]

၃၅၀။ ပတ္တကလ္လန္တိ-ကား၊ ဣမဿ ဩလောကနဿ-ဤကုဋိရာကို ကြည့်ခြင်း ၏၊ ပတ္တော-ဆိုက်ရောက်လာသော၊ ဝါ-လျောက်ပတ်သော၊ ကာလော-အခါ သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့လျောက်ပတ်သောအခါ ရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တံ-ထိုသို့ကြည့်ခြင်းသည်၊) ပတ္တကာလံ-လမည်၏၊ ပတ္တကာလမေဝ-သည်ပင်၊ ပတ္တကလ္လံ-လ္လ မည်၏၊ [ဈာပစ္စည်းသုတ္တံ၊] စ- ဆက်၊ ဝတ္ထုဩလောကတ္တာယ-ကုဋိရာကို ကြည့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဒံ သမ္မုတိ ကမ္မံ-ဤသမုတ်ကြောင်းကံသည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုဿာဝနနယေန-ကမ္မဝါစာ၌ လာသောနည်းဖြင့်၊ ဩလောကေတွာပိ-ပန်ပြော၍လည်း၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊ ပရတော-နောက်၌၊ [ပါဠိတော်ဝယ် နောက်နား၌၊] ဝတ္ထုဒေသနာ ကမ္မံ-ကုဋိရာကို ညွှန်ပြကြောင်းကံကို၊ ယထာဝုတ္တာယ ဧဝ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဥတ္တိယာ စ - ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာယစ-ကမ္မဝါစာဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗံ - ရာ၏၊ ဩလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၃၅၁။ ကိပိလ္လိကာနန္တိ-ကား၊ ရတ္တကာဠပိင်္ဂလာဒိဘောဒါနံ-အနီ၊ အမည်း၊ အကြောင် အစရှိသောအပြားရှိကုန်သော၊ ယာသံကာသဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန် သော၊ ကိပိလ္လိကာနံ-ပိုးငယ်တို့၏၊ (အာသယော၌ စပ်၊) ကိပိလ္လိကာနန္တိပိ-

ဩလောကေတွာပိ။ ။ဩလောကေတွာပီတိ အပလောကနကမ္မဝသေနပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊-သာရတ္ထ၊ ကမ္မဝါစာကို မရွတ်ဘဲ၊ ကမ္မဝါစာ၌လာသော နည်းအတိုင်း စကားပြင် ဖြင့်ဆို၍ အပလောကနကံဖြင့်လည်း သမုတ်ကောင်းပါ၏၊-ဟူလို၊ ဩလောကေတွာပိ၌ ပိဖြင့် ကမ္မဝါစာရွတ်ခြင်းကို ပေါင်း၊ ဩလောကေတွာ၌ ဩသည် အပကိုပြုသော ဩ တည်းဟု ဝိမတိဆို၏၊ ထို့ကြောင့် အပလောကေတွာကဲ့သို့ အနက်ပေးရသည်။ [အပသဒ္ဓဿပိ ဩအာဒေသော ကတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။]

ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော-ပါဠိရှိသေး၏။ အာသယောတိ-ကား၊ နိဗ္ဗာနသနဋ္ဌာနံ-
 အမြဲနေရာအရပ်တည်း၊ ကိပ္ပိလ္လိကာနံ-ပိုးငယ်တို့၏။ (နိဗ္ဗာနသနဋ္ဌာနံ ယေဝ-
 ကိုသာလျှင်၊ အာသယော-အာသယဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယထာ-သကဲ့သို့၊
 ဧဝံ-တူ၊ ဥပစိကာဒိနံပိ-ခြံအစရှိသောသတ္တဝါတို့၏လည်း၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌
 လာသော ကြွက် မြွေ စသည်ကိုယူ၊] နိဗ္ဗာနသနဋ္ဌာနံယေဝ အာသယော
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ တေ-ထိုပိုးရ ခြံပုန်းအစရှိသော
 သတ္တဝါတို့သည်၊ ဂေါစရတ္တာယ-စားကျက်အကျိုးငှာ၊ အာဂန္တော-လာပြီး၍၊
 ဂစ္ဆန္တိ-ပြန်သွားကြကုန်၏။ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏လည်း၊
 တာဒိသော၊ သဉ္စရဏပုဒေသော-လှည့်လည်ရာအရပ်ကို၊ အဝါရိတော-မတား
 အပ်၊ [ကုဋိရာကို ညွှန်ပြရာ၌ သာရဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် မတားမြစ်အပ်-ဟူလို၊]
 တသ္မာ၊ တတ္ထ-ထိုစားကျက်အကျိုးငှာ လာရာအရပ်၌၊ အပနေတွာ-ပိုးကောင်
 ကလေးတို့ကို ဖယ်ရှား၍၊ သောဓေတွာ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ တာဝ-ဟတ္ထဌာန
 စသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဆ-နံသော၊ ဣမာနိ ဌာနာနိ-ဤ အရပ်တို့ကို၊
 သတ္တာနုဒ္ဒယာယ-သတ္တဝါတို့ကို သနားစောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာအကျိုး
 ငှာ၊ ပဋိက္ခိတ္တာနိ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ကိပ္ပိလ္လိက၊ ဥပစိက၊ ဥန္တုရ၊
 အဟိ၊ ဝိစ္ဆိက၊ သတပဒိတို့ကို သနားသောကြောင့် တားမြစ်သည်- ဟူလို။]

ဟတ္ထိနံဝါတိ-ကား၊ ဟတ္ထိနံ ပန-ဆင်တို့၏ကား၊ နိဗ္ဗာနသနဋ္ဌာနမ္ပိ-
 သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဂေါစရဋ္ဌာနမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ နဝဇ္ဇတိ၊ [ကုဋိ
 ရာ မညွှန်ပြသင့်-ဟူလို။] သီဟာဒိနံ-တို့၏၊ အာသယောစ-နေရာအရပ်သည်
 လည်းကောင်း၊ ဂေါစရာယ-စားကျက်အလိုငှာ၊ ပတ္တမန္တာနံ-ဖဲသွားကုန်သော
 ခြင်္သေ့ အစရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ နိဗ္ဗာနမနမဂ္ဂေါစ-အမြဲသွားကြောင်း လမ်း
 သည်လည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဧတေသံ-ဤခြင်္သေ့ အစရှိသော သတ္တဝါတို့
 ၏၊ စာရိဘူမိ-လှည့်လည်ခြင်းရှိရာအရပ်ကို၊ နဂဟိတာ- (ပယ်အပ်သော
 အရပ်အဖြစ်ဖြင့်) မယူအပ်။

စာရိဘူမိ။ ။စရဏံ စာရော၊ စာရော ယတ္ထာတိစာရိ၊ စာရိစ+သာ+ဘူမိစာတိ
 စာရိဘူမိ၊ ခြင်္သေ့စသော သတ္တဝါတို့၏ လှည့်လည်ရာ အရပ်ကို “ကျောင်းရာအဖြစ်ဖြင့်
 မယူဖို့ရန်” မတားမြစ်၊ ဘာကြောင့်နည်း... သူတို့၏လှည့်လည်ရာအရပ်က ကျယ်ဝန်းသော
 ကြောင့်တည်း၊ မှန်၏-ခြင်္သေ့တို့သည် အလွန်ဝေးသော အရပ်သို့လည်း သားကောင်ကို
 ဖမ်းဖို့ရန် သွားတတ်ကြသည်။ [စာရိဘူမိတိ ဂေါစရဘူမိ၊ န ဂဟိတာတိ န ဝါ ရိတာတိ
 အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ၊ ... ဝိမတိ၌ကား “န ဂဟိတာတိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗဘာဝေန န
 ဂဟိတာ” ဟု ဖွင့်၏။]

ယေသံကေသဉ္စိတိ-ကား၊ အညေသမ္ပိ-ဟတ္ထိသိဟ စသည်မှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါဠာနံ-ရဲရင့်ကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ-တောကျွဲစသော တိရစ္ဆာန်တို့၏၊ (အာသယော ဟောတိ-၌စပ်၊) သတ္တ-န်သော၊ ဣမာနိဌာနာနိ-တို့ကို၊ (ဟတ္ထိအာသယစသော အရပ်တို့ကို၊) သပ္ပဋိဘယာနိ-ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အာရောဂျတ္တာယ-ဘေးရောဂါမရှိ ခြင်းအကျိုးငှာ၊ [အာရောဂျတ္တာယာတိ နိရုပဒ္ဒဝတ္တာယ၊] ပဋိကိစ္ဆာနိ၊ သေသာနိ-ကြွင်းကုန်သော ပုဗ္ဗဏ္ဏနိသမိတစသော အရပ်တို့ကို၊ နာနာဥပဒ္ဒဝေဟိ-အမျိုး မျိုးသော ဘေးရန်တို့ဖြင့်၊ သဥပဒ္ဒဝါနိ-ဘေးဥပဒ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ ပဋိကိစ္ဆာနိ၊) [ကောက်ပဲသီးနှံရှိသော အရပ်၌ ကျောင်းဆောက်လျှင် ကောက်ပဲ သီးနှံရှင်များက ကြိုက်မည် မဟုတ်သောကြောင့် “နာနာဥပဒ္ဒဝ ဖြစ်၏”ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဗ္ဘာဃာတ နိသမိတစသည်၏ နာနာဥပဒ္ဒဝ ဖြစ်ပုံကိုလည်း သိပါ။]

တတ္ထ-ထိုကြွင်းသောပုဗ္ဗနိသမိတ အစရှိသော ကုဋိရာတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏ နိသမိတန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ-(ပဲ၏ဦးစွာဖြစ်ပေါ်လာသည့် အစာဟူသော)ကောက် စပါးကို၊ နိသမိတံ-မှီသည်မူလည်း၊ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊) [ပါဠိတော်မှ ဝါကို ယူ၍ပေး၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏအရ ဆက်ပြလို၍ “သတ္တန္တံ ခညာနံ” စသည်ကိုဆိုသည်၊] သတ္တန္တံ-န်သော၊ ခညာနံ-တို့၏၊ ဝိရူဟနကဓေတ္တသာမန္တာ-ပေါက်ရာလယ်၏ အနီး၌၊ ဌိတံ(ဝါ)-တည်သည်မူလည်း၊ (ဟောတိ-အံ့၊) အပရဏ္ဏနိသမိတာဒိသု ပိ-အပရဏ္ဏနိသမိတ အစရှိသော အရပ်တို့၌လည်း၊ ဒေသဝနယော-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအပရဏ္ဏနိသမိတ အစရှိသော အရပ်တို့တွင်၊ အဗ္ဘာတန္တိ-ကား၊ ကာရဏာဃရံ=သူပုန်ဓားပြကို ညှဉ်းဆဲရာအိမ်တည်း၊ [အဘိ (လွန်လွန်ကဲကဲ)+ဟနန္တိ ဧတ္တာတိ အဗ္ဘာဃာတံ၊] ဝေရိဃရံ- ရန်သူအိမ်တည်း၊ [ဝေရိ ဃရကိုပင် ထင်ရှားစေလို၍ “စောရာနံ” စသည်မိန့်၊] “စောရာနံ-သူပုန်ဓားပြတို့ကို၊ မာရဏတ္တာယ- ညှဉ်းဆဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတံ- ပြုထားအပ်သော အိမ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိအာဒိသု-အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ၊) ဓမ္မဂဏ္ဌိကာ-ဓမ္မသတ်ကျမ်းအတိုင်း သူပုန် ဓားပြတို့၏လက်ခြေ

ပုဗ္ဗဏ္ဏ နိသမိတံ။ ။ပုဗ္ဗ-ပဲ၏ ရှေး၌+ပဝတ္တံ+အနံပုဗ္ဗဏ္ဏံ(ပါဠိ၌ ပုဗ္ဗသည်သက္ကတ၌ “ပြဗ္ဗ” ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် န ကို ဏ ပြန်)၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏအရ စပါး ၇-မျိုးရသော်လည်း ဌာနိစပါးဖြင့် ဌာနလယ်ကို ယူပါဟု သိစေလို၍ “သတ္တန္တံ ခညာနံ ဝိရူဟနက ဓေတ္တသာမန္တာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ [ပုဗ္ဗဏ္ဏနိသမိတန္တိ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗဏ္ဏဝိရူဟနဌာနံ ပုဗ္ဗဏ္ဏ သဒ္ဓေန ဂဟိတံ၊ တေနာဟ သတ္တန္တံ ခညာနံ။ ပေ။ ဌိတန္တိ-ဋီကာ။]

စသည် ဖြတ်ရာအရပ်ကို၊ [အာဃာတနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သုသာနန္တိ-ကား၊ မဟာသုသာန-သုသာနကြီးတည်း၊] အသုဘအများချရာ သချိုင်းတည်း၊ တစ်ခါတလေသာ ချရာသချိုင်း မဟုတ်-ဟူလို၊] အနိဗ္ဗိဇ္ဈ-ထုတ်ချင်း မထွင်းမူ၍၊ ဂမနိယော-သွားထိုက်သော၊ ဂတပစ္စာဂတမဂ္ဂေါ-သွားအပ်သည်ဖြစ်၍ ပြန် လှည့်အပ်သော လမ်းအတိုကို၊ သံသရဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ထုတ်ချင်း မပေါက်သောကြောင့် သွားလမ်းအတိုင်း ပြန်ထွက်ရသော လမ်းအတိုကို “သံသရဏ” ဟု ခေါ်သည်၊] သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ။

နသက္ကာ ဟောတိ ယထာယုတ္တေန သကဋေနာတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ ဗလီဗဒ္ဓေဟိ-နွားလားတို့ဖြင့်၊ ယုတ္တေန-ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ သကဋေန-ဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်ဖက်သော၊ စက္ကံ-လှည်းဘီးကို၊ နိဗ္ဗောဒက ပတ်နဋ္ဌာနေ-တံစက်မြိတ်ရေ၏ ကျရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ (စက္ကံ-ကို)၊ ဗဟိ-တံစက်မြိတ်ရေ၏ ကျရာအရပ်၏ ပြင်ဘက်၌လည်းကောင်း၊ အာဝိဋ္ဌိတုံ-လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-သည်၊ န ဟောတိ -မဖြစ်၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ စတူဟိ ယုတ္တေနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [စတူဟိ-န်သော၊ ဗလီဗဒ္ဓေဟိ ယုတ္တေန၊] သမန္တာနိဿေဏိယာ အနုပရိဂန္တန္တိ-ကား၊ နိဿေဏိယံ-လှေကား၌၊ ဌတ္တာ-ရပ်၍၊ ဂေဟံ-ကို၊ ဆာဒေန္တေဟိ-မိုးသူတို့သည်၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိဿေဏိယာ-ဖြင့်၊ အာဝိဋ္ဌိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ ဟောတိ။

ဓမ္မဂဏ္ဍိကာ။ ။“အာဃာတန” ၏ သဒ္ဒါအနက်အတိုင်းဆိုလျှင် “သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲရာ အရပ်အားလုံးကို ရနိုင်ပါသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဧကဒေသျှပစာရ-အထင် ရဋ္ဌိအားဖြင့် ဓမ္မဂဏ္ဍိကာ အရပ်ကိုယူပါ-ဟု သိစေလို၍ “အာဃာတနန္တိ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်သည်၊ ဓမ္မဂဏ္ဍိကာ၌ ဓမ္မသည် “ဒဏ္ဍနီတိ” ဟု ခေါ်အပ်သော ရှေးဓမ္မသတ်ကျမ်းတည်း၊ ထိုကျမ်းနှင့်အညီ သူပုန်ဓားပြတို့၏ လက်ခြေစသည်ကို ဖြစ်ရာ စဉ်းနှိုးတုံးကလေးသည် ဓမ္မဂဏ္ဍိကာမည်၏၊ ထို စဉ်းနှိုးတုံးကလေးဖြင့် မှတ်သားအပ်သောအရပ်သည်လည်း ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့် ဓမ္မဂဏ္ဍိကာ-အာဃာတန မည်၏။ [ဝိမတိ မှီသည်၊] ဓမ္မေန-တရားနှင့်အညီ-ဆိန္ဒိကာ-လက်ခြေစသည်ကို ဖြတ်ရာဖြစ်သော+ ဂဏ္ဍိကာ- အဖုအဆစ်ရှိသော သစ်သားတုံးငယ်ကလေးတည်း၊ ဓမ္မဂဏ္ဍိကာ-လေး၊ ဂန္ဓိကာ-ဘဏ္ဍိကာ” ဟု ပါ၌ အမျိုးမျိုးရှိ၏။]

အာဝိဋ္ဌိတုံ န သက္ကာ။ ။ဆိန္ဒတဏှာဒိ သမ္ဘဝတော န သက္ကာ ဟောတိ အာဝိဋ္ဌိတုံ-ကျောင်း၏ အနီး၌ ကမ်းပါးပြတ်စသည်ရှိနေသောကြောင့် လှည်း မလှည့်သာ-ဟူလို၊ နိဗ္ဗောဒကကို “နိ+ဝေါဒက” ဟု ခွဲ၊ နိဿေသတော ဝေါဒကံ ဧတ္တာတိ နိဗ္ဗောဒကံ၊ အကြွင်းမကျန် မရှိအောင် မိုးရေ၏ကင်းရာ တံစက်မြိတ်အရပ်။

ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဧဝရူပေ-သော၊ သာရမ္ဘေ-ပိုးစွ ခြပုန်း ကောက်ပဲသီးနှံစသော
ဘေးရန်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အပရိက္ကမနေ-၂ ကောင်ကပ်လည်း၊ ၄ ကောင်
ကပ်လည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာ မရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊
ဌာနေ-၌၊ န ကာရေတဗ္ဗာ-မပြုစေထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ အနာရမ္ဘေ-
မရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သပရိက္ကမနေ-ဖြစ်သော၊ (ဌာနေ-၌) ကာရေတဗ္ဗာ-
၏၊ တံ-ထိုအနာရမ္ဘေ သပရိက္ကမန အရပ်သည်၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန-ဟော
တော်မူအပ်သော သာရမ္ဘအပရိက္ကမ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်၊ ပါဠိ
ယံ-၌၊ အာဂတမေဝ-လာသည်သာ၊ [“ပါဠိတော်၌ သာရမ္ဘနာမ ကိပိလ္လိကာနံ
ဝါ အာသယောဟောတိ” စသည်ဖြင့်ရှိ၍ “အနာရမ္ဘနာမ န ကိပိလ္လိကာနံဝါ
အာသယောဟောတိ” စသည်ဖြင့် သာရမ္ဘ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လာသည်၊
အပရိက္ကမ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သပရိက္ကမနှင့်လည်း နည်းတူ။]

ပုန-တစ်ဖန်၊ သညာစိကာနာမာတိ ဧဝမာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊
သာရမ္ဘေ။ ပေ။ ကာရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တသံဃာစိကာဒိနံ-
(ပါဠိတော်၌) ဟောတော်မူအပ်သော သံဃာစိကာ အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊
အတ္ထပကာသနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ [ပါဠိတော်ပဒဘာဇနီ၌ သညာစိကာအဖွင့် ၂ ယပ်
ပါနေသောကြောင့် “ပုန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သည်၊] ပယောဂေ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊
ဧဝံ-သို့၊ အဒေသိ တဝတ္ထုကံဝါ-မူလည်းဖြစ်သော၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံဝါ-
သော၊ ကုဋိ-ကို၊ ကရိဿာ မိ-အံ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ အရညတော-မှ၊ ရုက္ခာ
ဟရဏတ္တာယ-သစ်သားတို့ကို ဆောင်ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါသိဝါ-ကို သော်
လည်းကောင်း၊ ဖရသုံဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ နိသေတိ-သွေးအံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊
ပေ။ တတ္ထ-ထိုတော၌၊ အလ္လတိဏာနိ-စိုသောမြက်တို့ကို၊ ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန
သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ၊ သုက္ခာနိ-ခြောက် သောမြက်တို့ကို၊ ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊
ရက္ခေသုပိ ဧသေဝနယော၊ [သစ်ပင်အခြောက် ဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ အစိုဖြစ်လျှင်
ပါစိတ်နှင့်တကွ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဟူလို၊] ဘူမိ-သော ခေတိ-အံ၊ ခဏတိ-အံ၊ ပံသု၊
ဥဒ္ဓရတိ-ထုတ်ဆယ်အံ၊ စိနာတိ-စိအံ၊ ဧဝံ- သို့၊ ယာဝ-လောက်၊ ပါစိနံ-
ကုဋိအနီး၌ စီထိုက်သော အရပ်ကို၊ ဗန္ဓတိ-ဖွဲ့စီ၏၊ တာဝံ-ထိုပါစိနအရပ်ကို
ဖွဲ့စီသည့်တိုင်အောင်၊ ပုဗ္ဗပယောဂေါနာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပုဗ္ဗပယောဂေ-
ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌၊ (ဘူမိသောဓန၊ ခဏနံစသော
ကိစ္စတို့၌) ပါစိတ္တိယဌာနေ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ၊ ပေ၊ တတော-
ထိုပါစိနကိုစီခြင်းမှ၊ ပဌာယသဟပယောဂေါနာမ၊ [ပါစိနံတိ-ကုဋိဝတ္ထုသာမန္တာ
စိနိတဗ္ဗအဓိဌာနံ (ချိုင့်ကျသောအရပ်၌ ကျောက် တုတ်စီသကဲ့သို့) ကုဋိရာ၏
အနီး၌ စီထိုက်သော အခြေခံမြေ။]

တတ္ထ-ထိုကုသိုလ်တို့တွင်၊ ထမ္ဘေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗာယ-ပြုထိုက်သော
 ကုသိုလ်အတွက်၊ ထမ္ဘိ-ကို၊ ဥဿာပေတိ-ဆိုက်ထူအံ့၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဣဋ္ဌကာဟိ-
 အုတ် တို့ဖြင့်၊ စိနိတဗ္ဗာယ-စိထိုက်သော ကုသိုလ်အတွက်၊ ဣဋ္ဌကံ-ကို၊
 အာစိနာတိ- စိအံ့၊ ဒုက္ကဋ်၊ ဧဝံ-သို့၊ ယံတံ ဥပကရဏံ-အကြင် အကြင်
 အဆောက်အဦကို၊ ယောဇေတိ-ယှဉ်စေ၏၊ ဝါ-သုံးစွဲ၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော
 အဆောက်အဦတို့၌၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ်၊ တစ္ဆန္တဿ-သစ်သားစသည်ကို
 ရွေ့သောရဟန်း၏၊ ဟတ္ထဝါရေ ဟတ္ထဝါရေ (ဒုက္ကဋ်)၊ တဒတ္ထာယ-ထိုရွေ့ခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ ဂစ္ဆန္တဿ-၏၊ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋ်၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတံ-
 သော၊ ဒါရကုသိုလ်ကံဝါ-သစ်သားနံရံရှိသော ကုသိုလ်ကို သော်လည်းကောင်း၊
 ဣဋ္ဌကကုသိုလ်ကံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သိလာကုသိုလ် ကံဝါ-ကျောက်နံရံရှိသော
 ကုသိုလ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အန္တမသော၊ ပဏ္ဏသာလမ္ဗိ-သစ်ရွက်အမိုး
 ကျောင်းကိုလည်း၊ သဘိတ္တိစ္ဆဒနံ-နံရံအမိုးနှင့်တကွ (နံရံရော အမိုးပါ)၊
 လိမ္မိဿာမိ-အင်္ဂတေ (မြေညက်)ကို သုတ်လိမ်းအံ့၊ ဣတိ-၍၊ သုဓာယဝါ-
 ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လိမ္မန္တဿ
 ပယောဂေ ပယောဂေ၊ ယာဝ-လောက်၊ ထုလ္လစ္စယံ န ဟောတိ၊ တာဝ-
 လောက်၊ ဒုက္ကဋ်၊ [ဆိုအပ်လတ္တံ့သော “ပဌမပိဏ္ဏဒါနေ ထုလ္လစ္စယံ”အရ
 သင့်အပ်သော ထုလ္လစ္စဉ်းသို့ မရောက်မီ ဒုက္ကဋ်ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဧတံဒုက္ကဋ်-
 သည်၊ မဟာလေပေနေဝ-ကြီးသော သုတ်လိမ်းမှုကြောင့်သာလျှင်၊ ဝဋ္ဋတိ-
 သင့်၏၊ [“မဟာလေပေယေဝ” ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏၊ အင်္ဂတေသရွတ်
 မြေညက်သရွတ်ကိုင်ခြင်းကို “မဟာလေပ” ဟု ခေါ်၍ ဆေးသုတ်ခြင်းကို
 “ဓုဒ္ဒကလေပ” ဟု ခွဲ၊] သေတရတ္ထဝဏ္ဏကရဏေဝါ-ဖြူသောအဆင်း၊ နိသော
 အဆင်းရှိအောင် ပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ စိတ္တကမ္မေဝါ-ပန်းချီဆေး
 ရေးမှုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ။

ဧကံ ပိဏ္ဏံ အနာဂတေတိ-ကား၊ သဗ္ဗပစ္စိုမကော-အလုံးစုံသော လေပ
 ပိဏ္ဏတို့၏ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ဧကေ-သော၊ ယော လေပပိဏ္ဏော-အကြင်
 သုတ်လိမ်းကြောင်းဖြစ်သော အင်္ဂတေစိုင် မြေညက်စိုင်သည်၊ (အတ္ထိ)ဧကံ-
 သော၊ တံ ပိဏ္ဏံ-ထို အင်္ဂတေစိုင်၊ မြေညက်စိုင်သို့၊ ကုသိုလ်ကမ္မေ-ကုသိုလ်ပြုအပ်မှု
 သည်၊ အသမ္ပတ္တေ-မရောက်သေးမီ၊ [သန်လျက်စသည်ဖြင့် ယူအပ်သော
 အင်္ဂတေအစု၊ သို့မဟုတ် မြေညက်အစုကိုပင် “လေပပိဏ္ဏ”ဟုဆိုသည်၊] ဣဒံ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ) ဣဒါနိ-၌၊ ဒွိဟိ-နိသော၊ ပိဏ္ဏေဟိ-အင်္ဂတေစိုင်
 (မြေညက်စိုင်)တို့ဖြင့်၊ နိဋ္ဌာနံ-ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ ဂမိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာအခါ၌၊ တေသု-ထို၍စိုင်တို့တွင်၊ ပဌမပိဏ္ဏဒါနေ-ပဌမမြေစိုက်ကို

ပေးခြင်းကြောင့်၊ ထုလွှစွယ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဏေ အာဂတေတိ-ကား၊ ဧကံ-သော၊ ယံ ပိဏ္ဏံ-အကြင် အင်္ဂတေစိုင်သို့၊ ဝါ-မြေညက်စိုင်သို့၊ ကုဋိကမ္မေ-သည်၊ အနာဂတေ-မိ၊ ထုလွှစွယ် ဟောတိ၊ တသ္မိံ အဝသာနပိဏ္ဏေ-ထိုနောက်ဆုံးအင်္ဂတေစိုင်သည်၊ ဝါ-မြေညက်စိုင်သည်၊ အာဂတေ-သော်၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ထပိတေ-ထားအပ်ပြီးသော်၊ [အာဂတေကိုပင် “ဒိန္နေ ထပိတေ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] လေပဿ-သုတ်လိမ်းကြောင်း အင်္ဂတေစိုင်၏၊ ဝါ-မြေညက်စိုင်၏၊ ဃဋိတတ္တာ-စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပေ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ လိမ္မန္တဿ-၏၊ အန္တောလေပေ-အတွင်း၌ သုတ်လိမ်းခြင်းသည်၊ (ဃဋိတေဌ်စပ်) အန္တောလေပေန-အတွင်းဝယ်သုတ်လိမ်းဖွယ်ဟူသမျှနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဘိတ္တိဉ္စ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဆဒနဉ္စ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ်တည်းစပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ၊ ဃဋိတေဝါ-ဆပ်စပ်မိသော်လည်းကောင်း၊ [အတွင်းလိမ်းကျံမှုပြုလျှင် အတွင်း၌ လိမ်းကျံသင့်သမျှအားလုံး နံရံ-အမိုးတို့ပါစပ်အောင် လိမ်းကျံမိလျှင် သံဃာဒီသေသံ-ဟူလို၊] ဗဟိလေပေ-သည်၊ ဗဟိလေပေန-အပြင်ဝယ် သုတ်လိမ်းဖွယ်ဟူသမျှနှင့်၊ သဒ္ဓိံ (ဘိတ္တိဉ္စ ဆဒနဉ္စ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတ္တာ) ဃဋိတေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒီသေသော၊ [အပြင်လိမ်းကျံမှုပြုလျှင်လည်း အပြင်၌ သုတ်ဖွယ်အားလုံးနှင့်တကွ နံရံ-အမိုးတို့စပ်အောင် လိမ်းကျံမိလျှင် သံဃာဒီသေသံ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဒွါရဗဒ္ဓံဝါ-တံခါးဘောင်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဝါတပါနံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အထပေတွာဝ-မတပ်သေးမူ၍သာလျှင်၊ မတ္တိကာယ-ဖြင့်၊ သစေ လိမ္မတိ၊ (ဧဝံသတိ)တသ္မိံ-ထိုဒွါရဗဒ္ဓံကို၊ ဝါ-ထို ဝါတပါနံကို၊ (ထပိတေဌ်စပ်) တဿ-ထိုဒွါရဗဒ္ဓံ၏၊ ဝါ-ထိုဝါတပါနံ၏၊ ဩကာသ-အရပ်ကို၊ ပုန၊ ဝဗေတွာဝ-တိုးချဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊ အဝဗေတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ထပိတေစ-တပ်ထားအပ်ပြန်သော်လည်း၊ လေပေါ-လိမ်းကျံကြောင်း အင်္ဂတေသည်၊ ဝါ- မြေညက်သည်၊ န ဃဋယတိ-မဆက်စပ်အံ့၊ တာဝရက္ခတိ-အာပတ်မှ စောင့်သေး၏၊ [တံခါးဘောင် ကျည်းခွေ၊ သို့မဟုတ် လေသောက်ပြတင်းကို ပထမ မတပ်သေးဘဲ အင်္ဂတေမြေညက်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ လိမ်းကျံ၍ နောက်မှ တံခါးဘောင် လေသောက်ပြတင်းကို တပ်သောအခါ အင်္ဂတေမြေညက်ချင်း မစပ်သေးလျှင် “တာဝရက္ခတိ” ဟု ဆိုသည်၊] ပန-ဆက်၊ ပုန၊ လိမ္မန္တဿ-၏၊ (လေပေ-သည်၊) ဃဋိတမတ္တေ-စပ်ကာမျှဖြစ်လသော်၊ သံဃာဒီသေသော- [မစပ်သေးသော နေရာ၌ နောက်ထပ်လိမ်းကျံသူကို “ပုနလိမ္မန္တ” ဟု ဆိုသည်၊ ထပ်၍ လိမ်းကျံသော အခါ ပဌမ လိမ်းကျံပြီးနှင့် စပ်မိလျှင် အာပတ်သင့်၏- ဟူလို၊] ထပိယမာန-

တပ်ထားအပ်သော်၊ ဝါ-သော၊ တံ-ထိုဒွါရဗဒ္ဓ (ဝါတပါ န)သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဒိန္နလေပေန-ပေးအပ်ပြီးလေပနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ နိရန္တရမေဝ-အကြားမရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ သစေ တိဋ္ဌတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပဌမမေဝ- ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ သံဃာဒိသေသော၊ [ဒွါရဗဒ္ဓ သို့မဟုတ် ဝါတပါနကို ပဌမ မတပ်သေးဘဲ မြေညက်ကိုသာ လိမ်းကျံထားရာ၌ ဒွါရဗဒ္ဓ ဝါတပါန တို့ကို တပ်သောအခါ အားလုံးဆက်စပ်ပြီးဖြစ်သွားလျှင် ဒွါရဗဒ္ဓ-ဝါတပါနတို့ ကို မတပ်မီကပင် အာပတ်သင့်၏-ဟူလို။]

ဥပစိကာမောစနတ္ထံ-ခြတို့ကို လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ခြမတက်နိုင်အောင်)၊ အဋ္ဌဂုံလမတ္တေန-လက်ရှစ်သစ်မျှဖြင့်၊ အပတ္တစ္ဆဒနံ-မရောက်အပ်သော အမိုးရှိသည်ကို၊ (အမိုးမထိအောင်)၊ ကတွာ-၍၊ ဘတ္တိ-နံရံကို၊ လိမ္မတိ-သုတ်လိမ်းအံ့၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ [ခြမတက်အောင် လက်ရှစ်သစ်လောက် အမိုးကို မထိစေဘဲ ချန်ထား၍ လေပချင်းမစပ်သေးသောကြောင့် “အနာပတ္တိ” ဟု ဆိုသည်၊ အာပတ်မသင့်အောင် လက်တစ်သစ်လောက် ချန်ထားလျှင်လည်း “အနာပတ္တိ” ဟုပင် ဆိုကြသတတ်၊] ဥပစိကာမောစနတ္ထမေဝ-ငှာပင်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဘက်၌၊ ဝါ-က၊ ပါသာဏကုဋ်-ကျောက်နံရံကို၊ ကတွာ-၍၊ တံ-ထိုကျောက်နံရံကို၊ အလိမ္မိတွာ-မသုတ်လိမ်းမူ၍၊ ဥပရိ-၌၊ လိမ္မတိ-အံ့၊ လေပေါ-သုတ်လိမ်းကြောင်း အင်္ဂတေ မြေညက်သည်၊ န ဃဋ္ဌယတိနာမ-ဆက်စပ်သည် မမည်၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ ထည့်)၊ အနာပတ္တိယေဝ (ဟောတိ)၊ ဣဋ္ဌကကုဋိကာယ-အုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကုဋ်၌၊ [အမိုးရော နံရံပါ အုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကုဋ်၌၊] ဣဋ္ဌကာဟိယေဝ-ထို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါတပါနေစ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဓူမနေတ္တာနိစ-အခိုးထုတ်ကြောင်း ပြန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ လေပဃဋ္ဌနေနေဝ-လေပ၏ ဆက်စပ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပဏ္ဏသာလံ-သစ်ရွက်ကျောင်းကို၊ လိမ္မတိ-အံ့၊ လေပဃဋ္ဌနေနေဝ အာပတ္တိ၊ တတ္ထ-ထိုသစ်ရွက်ကျောင်း၌၊ အာလောကတ္တာယ-အရောင် အလင်းအကျိုးငှာ၊ အဋ္ဌဂုံလဋ္ဌပေတွာ လိမ္မတိ၊ လေပေါ-သည်၊ န ဃဋ္ဌယတိ နာမ-မည်၏၊ အနာပတ္တိယေဝ၊ ဝါတပါနံ-ကို၊ လဒ္ဓါ-၍၊ ဝါ-မှ၊ ဧတ္ထ-ဤ ကျောင်း၌၊ ထပေဿာမိ-တပ်အံ့၊ ဣတိ-၍၊ သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါတပါနေ-ကို၊ ထပိတေ-တပ်အပ်ပြီးသော်၊ လေပဃဋ္ဌနေန-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ၊ မတ္တိကာယ-ဖြင့်၊ ကုဋ်-နံရံကို၊ သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဆဒနလေပေန-အမိုးကို သုတ်လိမ်းကြောင်း အင်္ဂတေ(မြေညက်)နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ဃဋ္ဌနေ-စပ်ခြင်း ကြောင့်၊ အာပတ္တိ၊ [နံရံ၌ မြေညက်သုတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဆဒနလေပနှင့်

စပ်လျှင် အာပတ်သင့်သည်။] ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဧကပိဏ္ဍာ
ဝသေသံ-တစ်ခုသော အင်္ဂတေမြေညက်စိုင်း အကြွင်းကို၊ ကတွာ, ထပေတိ-
တန့်ရပ်ထား၏၊ (အာပတ်မသင့်အောင် တမင်ကလာ ချန်ထား၏၊) အညော-
အခြားသော ရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုကြွင်းကျန်သောအရပ်ကို၊ (မြေညက်စိုင်း
မသုတ်အပ်သည့်အတွက် ကွက်လပ်ဖြစ်နေသော အရပ်ကို၊) ဒိသွာ, ဣဒံ-
ဤချန်ထားမှုကို၊ ဒုက္ကဋ်-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-၍၊ ဝတ္တသီသေန-
သဖြင့်၊ လိမ္မတိ၊ ဥဘိန္နမ္မိ-၂ပါးသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ အနာပတ္တိ၊
[ပထမရဟန်းမှာ လေပချင်း မဆက်စေသောကြောင့် အနာပတ္တိ၊ ဒုတိယရဟန်းမှာ
အတ္ထုဒ္ဓေသ (မိမိအတွက်ကျောင်း) မဟုတ်သောကြောင့် အနာပတ်ဖြစ်သည်။]

ဘိက္ခုကုသိုလ် ကရောတိတိ ဧဝမာဒိနိ-နိသော၊ ဆတ္တိသ-သော၊ စတုက္ကာနိ-
တို့ကို၊ အာပတ္တိဘောဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ၊ တတ္ထ-ထိုစတုက္ကတို့တွင်၊ သာရမ္မာယ-
သာရမ္မကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်၊ အပရိက္ကမနာယ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်၊ (ဟောတိ)၊
ပမာဏာတိက္ကန္တာယ-ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော၊ အဒေသိတဝတ္ထုကာယ-
အဒေသိတဝတ္ထုက ကုသိုလ်ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသော၊ ဧတေသံ-ဤဒုက္ကဋ်
သံဃာဒိသေသ်တို့၏၊ [(တစ်နည်း) ဧတေသံ-ဤသာရမ္မကုသိုလ်သည်တို့၏၊]
ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝေါမိဿကာပတ္တိယော-ရောနှောသော အာပတ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
နိ၏၊

၃၅၅။ စ-ဆက်၊ အာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနန္တိအာဒိသု-ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဒွိဟိ-နိ
သော၊ သံဃာဒိသေသေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဒွိန္ဒ-နိသော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ- တို့သို့၊
(အာပတ္တိ၌စပ်၊) ဣတိ အာဒိနာ နယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊
[“အာပတ္တိ ဒွိန္ဒ သံဃာဒိသေသေန”၌ “ဒွိန္ဒ” ကို “ဒွိဟိ” ဟုလည်းကောင်း၊
“သံဃာဒိသေသေန”ကို “သံဃာဒိသေသေဟိ” ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊
ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ “ဒွိန္ဒ”၌ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊ သံဃာဒိသေသေန” ၌
ဝစနဝိပလ္လာသ ဖြစ်ကြောင်းကို သိပါ၊ ဋီကာ၌ “ဝိဘတ္တိဗျတ္တယေန-ဝိဘတ်၏
ဖောက်ပြန်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝစနဗျတ္တယေန-ဖြင့်” ဟု ဆိုခြင်းနှင့် “ဝိပလ္လာသ”
ဟု ဆိုခြင်းသည် သဘောတူပင်။]

၃၆၁။ ပန-ကား၊ သောစေ ဝိပ္ပကတေ အာဂစ္ဆတိတိ အာဒိသု-တို့၌၊ အယံ-
ကား၊ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားတည်း၊
သောတိ-ကား သမာဒိသိတွာ-ညွှန်ပြပြီး၍၊ ပက္ကန္တဘိက္ခု-ဖဲသွားသော
ရဟန်းသည်၊ [ဤအဖွင့်ကို ပါဠိတော်ကြည့်မှ (ရှေ့၌ဖဲသွားသော ရဟန်းရှိခဲ့
ကြောင်းကို) သိနိုင်သည်၊] ဝိပ္ပကတေတိ-ကား၊ ကုဋိကမ္မေ-ကုဋိပြုလုပ်မှုသည်၊

အနိဋ္ဌိတေ-မပြီးဆုံးသေးမီ၊ [ပကတ-အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းမှ+ဝိ- ကင်းသည်၊
(သဒ္ဒတ္ထ)၊ “မပြီးဆုံးသေးကား” အဓိပ္ပာယ်တ္ထ၊] အညဿဝါ ဒါတဗ္ဗာတိ-
ကား၊ အညဿ-သော၊ ပုဂ္ဂလဿဝါ-အားသော်လည်းကောင်း၊ သံဃဿဝါ-
အားလည်းကောင်း၊ စဇိတွာ-စွန့်၍၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်၏၊ ဘိန္နိတွာဝါ ပုန
ကာတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ကိတ္တကေန-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဖျက်ခြင်းဖြင့်၊
ဘိန္နာ- ဖျက်အပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ထမ္ဘာ-တိုင်တို့သည်၊ ဝါ-
တို့ကို၊ ဘူမိယံ-၌၊ နိခါတာ-စိုက်အပ်ကုန်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောန္တိ-န်အံ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ-နုတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (ထမ္ဘာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊)
ပါသာဏာနံ-ကျောက်တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ထပိတာ-န်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ အပနေတဗ္ဗာ-ဖယ်ရှားထိုက်ကုန်၏၊ (ဣဋ္ဌကစိတာယ-အုတ်တို့
ဖြင့် စီအပ်သော ကုဋိ၌၊ ယာဝ-လောက်၊ မင်္ဂလိဋ္ဌကာ-မင်္ဂလာအုတ်သည်၊
(အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို မင်္ဂလာအုတ်တိုင်အောင်၊ ကုဋ္ဌာ-နံရံတို့ကို၊ အပစိနိတဗ္ဗာ-
ဖျက်ဆီးထိုက်ကုန်၏၊ [ဂါထာမန္တန် ပရိတ် စသည်တို့ကို ရွတ်၍ ပထမချအပ်သော
အုတ်ချပ်ကို “မင်္ဂလာအုတ်” ဟု ခေါ်သည်၊] သဇေ ပတော-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊
ဘူမိသမံ-မြေနှင့်ညီမျှအောင်၊ ကတွာ-၍၊ ဝိနာသိတာ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊
(သမာနာ-သော်)၊ ဘိန္နာ-ဖျက်အပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ [ယခုခေတ်၌ကား
မင်္ဂလာအုတ်ကို မြေကြီးအတွင်း၌ ချထားသောကြောင့် ထိုနေရာထိအောင်ဖျက်မှ
ဖျက်ရာရောက်မည်၊] ဘူမိတော-မှ၊ ဥပရိ-၌၊ စတုရင်္ဂလမတ္ထေပိ-လက်
၄ သစ်မျှရှိသော အဆောက်အအုံသည်လည်း၊ ဋ္ဌိတေ-တည်ရှိသေးသော်၊
အဘိန္နာဝ-ဘိန္နမမည်သည်သာ၊ သဗ္ဗစတုက္ကေသု-တို့၌၊ သေသံ-သည်၊
ပါကဋမေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤစတုက္ကတို့၌၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်သည်၊
ပါဠိအနုသာရေနေဝ-ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုဗ္ဗိညေယျံ-
မသိအပ် မသိနိုင်သည်၊ သိယာ-၏၊ အညံ-ဖွင့်အပ်ပြီးသော ပုဒ်မှ အခြားသော၊
ကိဉ္စိ-သော၊ (တံ-ထိုပုဒ်သည်၊) နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-ကား၊ အတ္တနာ ဝိပ္ပကတန္တိအာဒိသု-တို့၌၊ အတ္တနာ-ကျောင်းရှင်
ရဟန်းဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်၊ အာရဒ္ဓံ-သော၊ ကုဋိ-ကို၊ အတ္တနာ ပရိယော
သာပေတိတိ-ကား၊ မဟာမတ္တိကာယဝါ-ကြီးစွာသော မြေညက်ဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ထုသမတ္တိကာယဝါ-ဖွဲဖြင့်ရောအပ်သော မြေညက်ဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ယာယ-အကြင်မြေညက်ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သောကုဋိကို၊
ပရိယောသိတဘာဝံ-ပြီးဆုံးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပေတုကာမော-
ရောက်စေလိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာယ-ထိုမြေညက်ဖြင့်၊ အဝသာနပိဏ္ဏံ-

အဆုံးမြေစိုင်းခဲကို၊ ဒေန္တော-ပေးလျက်၊ ပရိယောသာပေတိ-ပြီးဆုံးစေအံ့၊ ပရေဟိပရိယောသာပေတိတိ-ကား၊ အတ္တနောဝ-သာလျှင်၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ပရေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပရိယောသာဝါပေတိ-ပြီးဆုံးပုစေဟု စေခိုင်းအံ့၊ [“ပရိယောသာဝါပေတိ”၌ ပရိ-အဝပုဗ္ဗ သာဓာတ်၊ ကာရိတ်ဇော၊ ဇာပပစ္စည်းတည်း၊ ဇောပစ္စည်း၏ကံကား၊ ကုဋိ၊ ဇာပပစ္စည်း၏ကံကား ပရတည်း၊] ဟိ-ချဲ့၊ အတ္တနာဝါ-သည်မူလည်း၊ ဝိပ္ပကတာ-အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းမရှိသော ကုဋိသည်၊ ဝါ-မပြီးဆုံးစေအပ်သေးသော ကုဋိသည်၊ ဟောတု-စေ၊ ပရေဟိဝါ-တို့သည်မူလည်း၊ (ဝိပ္ပကတာဟောတု)၊ ဥဘယေဟိဝါ-မိမိ သူတစ်ပါး ၊ ဦးသားတို့သည်မူလည်း၊ (ဝိပ္ပကတာဟောတု)၊ တံ-ထိုကုဋိကို၊ အတ္တနော အတ္ထာယ အတ္တနာဝါ စေ ပရိယောသာဝါပေတိ-အံ့၊ ပရေဟိဝါစေ ပရိယောသာဝါပေတိ၊ အတ္တနာဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ပရေဟိစ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ယုဂနန္ဒဝါ- အစုံဖွဲ့အပ်သည် မည်လောက်အောင် လည်း၊ စေ ပရိယောသာဝါပေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံဃာဒီသေသောယေဝ (ဟောတိ) ဣတိအယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အတ္တနာ ဝိပ္ပကတံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ [“အတ္တနာ ဝိပ္ပကတန္တိ အာဒိသု” ဟု အာဓာရရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ဧတ္ထ” ပိုဟန် တူသည်။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ (ကိံ)ဒုတ္တယော-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝသိသာမ-န်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊ ကရောန္တိ-န်အံ့၊ တာဝရက္ခတိ-သံဃာဒီသေသံအာပတ်မှ စောင့် သေး၏၊ အဝိဘတ္တတ္တာ-မခွဲဝေအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ဣဒံဌာနံ-ဤအရပ်သည်၊ တဝ-သင့်ဖို့တည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ မမ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဘဇိတွာ-ခွဲဝေ၍၊ ကရောန္တိ-န်အံ့၊ အာပတ္တိ၊ သာမဏေရောစ ဘိက္ခုစ ဧကတော၊ ကရောန္တိ-န်အံ့၊ ယာဝ-လောက်၊ အဝိဘတ္တ-မခွဲအပ် သေး၊ တာဝ-ထိုမခွဲဝေအပ်သေးသမျှ၊ ရက္ခတိ၊ ပုရိမနယေန-ဖြင့်၊ (“ဣဒံ ဌာနံ တဝ၊ ဣဒံ မမ” ဟူသော ရှေ့နည်းဖြင့်)ဝိဘဇိတွာ ကရောန္တိ-န်အံ့၊ ဘိက္ခုဿ အာပတ္တိ၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ)။

၃၆၄။ အနာပတ္တိ လေဏေတိ အာဒိသု-တို့၌၊ လေဏံ-လိုဏ်ကို၊ မဟန္တံပိ- ကြီးစွာသော လိုဏ်ကိုလည်း၊ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤ လိုဏ်၌၊ လေပေါ၊ နဃဋယတိ၊ [အမိုး၌ လေပမရှိသောကြောင့် “နဃဋယတိ” ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ ပန်းချီရေးဖို့ရာ အမိုး၌ အင်္ဂတေသုတ်လိမ်းမှု လေပကို

ပြုအံ့၊ ထိုသို့ ပြုသော်လည်း “အနာပတ္တိလေဏေ” ဟု သီးခြားခွင့်ပြုသောကြောင့် အနာပတ်ပင်-ဟု ငိုကာဆို၏။] ဂုဟမိ-ဂူကိုလည်း၊ ဣဋ္ဌကာဂုဟံဝါ-အုတ်ဂူကိုသော်လည်းကောင်း၊ သိလာဂုဟံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါရူဂုဟံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိဂုဟံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (မြေဥမင်ကိုဆိုသည်။) မဟန္တပိ-ကြီးစွာသော ဂူကိုလည်း၊ ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။

တိဏကုဋိကာယာတိ-ကား၊ သတ္တဘူမိကောပိ-ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပါသာဒေါ-ကို၊ တိဏပဏ္ဏစ္ဆဒနော-မြက်သစ်ရွက် အမိုးရှိသည်၊ (သမာနော) တိဏကုဋိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ (တိဏကုဋိကာ-တိဏကုဋိကို၊ ဝုတ္တာဌ်စပ်၊ ဝါ-သည်၊) ကုက္ကုဋ္ဌန္တိကဂေဟံ-ကုက္ကုဋ္ဌန္တိကကျောင်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊) ဆဒနံ-ကို၊ ဒဏ္ဍကေဟိ-(ဝါးခြမ်းစသော) တုတ်တံတို့ဖြင့်၊ ဇာလဗန္ဓု-ဇာကဲ့သို့ ဖွဲ့အပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ တိဏေဟိဝါ-တို့ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊

လိုဏ်နှင့် ဂူအထူး။ ။တောင်၌ တမင်ကလာတူးအပ်သော ရသေ့ရဟန်းတို့ ကိန်းအောင်းရာအရပ်ကို “လေဏ”ဟု ခေါ်၏။ လီယတေ ဧတ္တာတိ လေဏံ-ကိန်းအောင်းရာလိုဏ်၊ လီဇာတ်၊ ဏပစ္စည်း၊ ဤပုဒ်ကို သက္ကတအဘိဓာန်၌ မတွေ့ရ၊ လူတို့ မတူးအပ်ဘဲ နဂိုရှိနေသော တောင်ခေါင်းကို “ဂုဟံ” ဟု ခေါ်၏။ ဂုယတေ ဧတ္တာတိဂုဟံ၊ ဂုဟဇာတ်၊ က (က် အနုဗန်ရှိသော အ) ပစ္စည်းဟု သက္ကတ၌ ဆို၏။ ဤဂုဟာကို “ဒေဝခါတ-နတ် တူးအပ်သော တောင်ခေါင်း” ဟုလည်း ပရိယာယ်ဆို၏။ ဤကား သက္ကတကို နည်းမှီအပ်သော အထူးတည်း။

ဝိမတိ။ ။“လေဏန္တိ ပဗ္ဗတလေဏံ။ (တောင်ခေါင်းလိုဏ်)၊ ဣဋ္ဌကာဒိဟိကတံ စတုရသံကုဋာဂါရသဏ္ဌာနံ ဧကကဏ္ဍိကာဗန္ဓု နာတိဥစ္စံ ပတိဿယဝိသေသံ ဂုဟာတိ ဝဒန္တိ=အုတ်စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အထွတ်တပ်လျက် လေးထောင့်ပုံသဏ္ဌာန်အိမ်နှင့် တူသော မမြင့်လွန်းသောနေရာ ကျောင်းအထူးကို ဂူဟုခေါ်ကြ၏။ ဣဋ္ဌကာဂုဟံ ဝါ-စသော အဋ္ဌကထာနှင့်ကား ဤ ဝိမတိဆိုပုံက လျော်၏။ “ဘူမိဂုဟန္တိဥမင်ဂုဟံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဥမင်လိုဏ်နှင့်တူသောဂူကို “ဘူမိဂုဟံ” ဟု မှတ်ပါ။

ကုက္ကုဋ္ဌန္တိကဂေဟံ။ ။အမိုးပေါ်၌ ဝါးခြမ်းစသော တုတ်တို့ဖြင့် ဇာကွက်များ ပေါ်အောင် အလျားအနံရက်၍ ထိုဝါးခြမ်းကို အမိုးကပ်လျက် ဖွဲ့ချည်ထားသောအခါ ကြက်တို့၏မျက်လုံးပေါက်နှင့်တူသောကြောင့် “ကုက္ကုဋ္ဌန္တိက” ဟု ခေါ်သတတ်၊ ထိုအမိုးလည်း သက်ငယ်ဟုခေါ်သော မြက်အမိုး၊ အင်ဖက်၊ နေိရွက် စသော သစ်ရွက်အမိုးများဖြစ်ရမည်၊ သို့မှ တိဏ အမျိုးအစားဖြင့် မိုးအပ်သော တိဏကုဋိဖြစ်မည်-ဟူလို၊ [ကုက္ကုဋ္ဌာနံ+အစ္စ၊ ကုက္ကုဋ္ဌန္တိ ဝိယာတိ ကုက္ကုဋ္ဌန္တိကံ၊ တံ ယဿ အတ္ထိတိ ကုက္ကုဋ္ဌန္တိကံ(ဂေဟံ)။] အဋ္ဌကထာသုတိ ကုက္ကုဋ္ဌန္တိ ကဂေဟန္တိ အာဒိသု အဋ္ဌကထာသု တိဏကုဋိကာ ကုက္ကုဋ္ဌန္တိကဂေဟန္တိ ဝတ္တာ ပုန တံ ဝိဝရန္တေဟိ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ ဆဒနံ ဒဏ္ဍကေဟိ၊ ပေါ ဝုတ္တာတိ ယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဝိမတိ။

ပဏ္ဏေဟိဝါ-သစ်ရွက်တို့ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဆာဒိတ ကုဋိကာဝ-
 မိုးအပ်သော ကုဋိကိုသာ၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဆာဒိတကုဋိကာဝ၌ ဧဝဖြင့်
 ဥလ္လိတ္တ စသည်ကို ကန့်၊]တတ္ထ- ထို တိဏကုဋိ၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)
 [ဥလ္လိတ္တ စသည် မပြုသောကြောင့် အာပတ်မသင့်-ဟူလို၊] မဟန္တမ္ပိ-သော၊
 တိဏစ္ဆဒနဂေဟံ-မြက်အမိုးရှိသော ကုဋိကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ဟိ-
 မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ (လက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗောတို့၌ စပ်၊) ဥလ္လိတ္တာဒိဘာဝေါ
 ဧဝ-ဥလ္လိတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ကုဋိယာ-၏၊ (ဤသိက္ခာပုဒ်၌
 အလိုရှိအပ်သော ကုဋိ၏)၊ လက္ခဏံ-မှတ်ကြောင်း၊ လက္ခဏာတည်း၊ သောစ-
 ထိုဥလ္လိတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဆဒနမေဝ-အမိုးကိုသာ၊
 သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-သာဓကကား၊ စင်္ကမနသာလာယံ တိဏစုဏ္ဏံ ပရိပတတိ၊ ပေ၊
 ကာတုန္တိ အာဒိနံ-တုံ အစရှိသော စကားရပ်တို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤကုဋိလက္ခဏာကို
 ပြသော စကား၌၊ [ဥလ္လိတ္တာ စသည်၏ အဖြစ်သာ ကုဋိလက္ခဏာဟူသော
 စကား၌၊] သာဓကနိ-သက်သေတို့တည်း၊ [စင်္ကမနသာလာယံ-စင်္ကြံကျောင်း၌၊
 တိဏစုဏ္ဏံ-မြက်အမှုန့်သည်၊ ပရိပတတိ-၏၊ ပေ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဩဂုဗ္ဗေတွာ-
 မြက်စသည်ကိုခွာ၍၊ ဝါ-ဖျက်ဆီး၍၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ-အတွင်း၌ သုတ်လိမ်းအပ်၊
 အပဉ္စသုတ်လိမ်းအပ်သည်ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ [ဂုဗိဇာတ်သည်
 ဖွဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ အဝဥပသာရကြောင့် မဖွဲ့ခြင်း၊ အဖွဲ့ကို ဖျက်ခြင်း
 အနက်ဟောသည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဘတောပက္ခံ ဝါ-၂ဖက်၌ အတောင်
 သဖွယ်ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ကုဋဗဒ္ဓံဝါ-ဖွဲ့အပ်သော အထွတ်ရှိသည်မူလည်း
 ဖြစ်သော၊ ဝဇ္ဇံဝါ-လုံးဝိုင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ စတုရသံ ဝါ-လေးထောင့်
 ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ယံ-အကြင် အမိုးသည်၊ [ဟောတိ-၌ စပ်၊] ဣမံ-

ဥလ္လိတ္တာဒိဘာဝေါဧဝ ဟိ။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်ဝယ် အလိုရှိအပ်သော ကုဋိ၏
 လက္ခဏာမှာ အင်္ဂတေ၊ မြေညက်တစ်ခုခုဖြင့် အတွင်းဘက်ကဖြစ်စေ၊ အပြင်ဘက်ကဖြစ်စေ
 ၂ဖက်စလုံးဖြစ်စေ သုတ်လိမ်းခြင်းတည်း၊ ထိုသုတ်လိမ်းမှုကိုလည်း အမိုးအတွက်သာ ရည်ရွယ်
 တော်မူသည်၊ အကာအတွက် ရည်ရွယ်တော်မမူ၊ အမိုးအတွက် ရည်ရွယ်တော်မူကြောင်း
 ကိုလည်း “စင်္ကမနသာလာယံ၊ ပေ၊ ကာတုံ”အစရှိသော သေနာသနက္ခန္ဓက ပါဠိတော်
 ကိုထောက်၍ သိနိုင်သည်၊ ထိုပါဠိတော်၌ မြက်မှုန့်တွေကျသည်ဟု ဆိုသဖြင့် အပေါ်အမိုးမှ
 ကျလာကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအမိုးကို ဥလ္လိတ္တစသည် ပြုရကြောင်းကိုလည်းကောင်း
 သိနိုင်သည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဥလ္လိတ္တစသည် မပြုဘဲ မြက်အမိုး မိုးထားရုံမျှဖြစ်လျှင်
 “မဟန္တမ္ပိ တိဏစ္ဆဒနဂေဟံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ” ဟု ဆိုသည်။

ဤအမိုးသည်၊ ဧတဿ ဂေဟဿ-ဤကျောင်း၏၊ ဆဒနံ-တည်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဆဒနသဓဓံပေန-အမိုး၌ သွင်းယူခြင်းဖြင့်၊ ကတံ-သည်၊ ဟောတိ၊
 တဿ-ထိုအမိုး၏၊ ဘိတ္တိလေပေန-နံရံ၌ သုတ်လိမ်းအပ်သော အင်္ဂတေ
 မြေညက် နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ လေပေ-သည်၊ ဃဋ္ဌိတေ-ဆက်စပ်လသော်၊
 အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တစ္ဆဒနဿ-ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တ
 အမိုးရှိသော၊ ဂေဟဿ- ကျောင်း၏၊ လေပရက္ခဏတ္ထံ-လေပကို
 စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (သုတ်ထားအပ်သော အင်္ဂတေ မြေညက်
 မပျက်အောင်) ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဝါ-က၊ တိဏေန၊ သစေ ဆာဒေန္တိ-
 အကယ်၍ ထပ်မိုးကုန်အံ့၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်သော ထပ်မိုးခြင်းဖြင့်၊
 တိဏကုဋိ နာမ န ဟောတိ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤတိဏ
 ကုဋိ၌၊ အဒေသိတ၊ ပေ၊ ပစ္စယာဝ-အဒေသိတဝတ္ထုက အကြောင်း၊ ပမာဏာ
 တိက္ကန္တ အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ) ကံ၊ ဥဒါဟု၊
 သာရမ္ဘ အပရိက္ခမနပစ္စယာပိ-သာရမ္ဘအကြောင်း၊ အပရိက္ခမန အကြောင်း
 ကြောင့်လည်း၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ ကံ)၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
 သဗ္ဗထာပိ-အလုံးစုံသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊
 တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ တာဒိသံ ကုဋိ သန္ဓာယ ပရိဝါရေ (သံဂီတိကာရေဟိ)
 ဝုတ္တံ၊ (ကံ)၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သညာစိကာယ-ဖြင့်၊ အဒေသိတ ဝတ္ထုကံ-သော၊
 ပမာဏာတိက္ကန္တံ-သော၊ သာရမ္ဘံ-သော၊ အပရိက္ခမနံ-သော၊ ကုဋိ-ကို၊
 ကရောတိ-၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဧသော ပဉ္စာ
 ကုသလေဟိ စိန္တိတာ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ-ပြီး) [ဥလ္လိတ္တစသည် မပြုအပ်သော
 ကုဋိကိုရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်ပြီး-ဟူလို။]

အညဿတ္တာယာတိ-ကား၊ ကုဋိလက္ခဏပုတ္တမ္မိ-ကုဋိလက္ခဏာသို့ရောက်
 ပြီးလည်းဖြစ်သော၊ ကုဋိ-ကို၊ [ဥလ္လိတ္တစသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကုဋိကို၊]
 အညဿ-မိမိမှ အခြားသော၊ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝါ-ဥဇ္ဈာယ်၏ သော်လည်းကောင်း၊
 အာစရိယဿ ဝါ-ဆရာ၏သော်လည်းကောင်း [သရဏဂုံဆရာစသော ဆရာ
 လေးပါး၊] သံဃဿဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ကရောန္တဿ-
 ၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [သူတစ်ပါးအတွက် ပြုပေးရာ၌ အနာပတ္တိဖြစ်လျှင်
 အဘယ်ကြောင့် “အာပတ္တိ ကာရကာနံ တိဏ္ဍံ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ-ပြုလုပ်ပေးသောရဟန်း
 တို့မှာ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဒုချက်သင့်၏”ဟု မိန့်တော်မူပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသော
 ကြောင့် “ယံ ပန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ] ဟု မိန့်၊ စီမံသည့်အတိုင်း မလုပ်သောကြောင့်

သင့်ရသည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ အာပတ္တိကာရကာနံ တိဏ္ဍံ ဒုက္ခဋ္ဌာနန္တိအာဒိ-
 သော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ယထာ
 သမာဓိဋ္ဌာယ-အကြင် အကြင် စီမံအပ်သည့်အတိုင်းအားဖြင့်၊ အကရဏပစ္စ
 ယာ-မပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ကာရကာနံ-ပြုကုန်သော
 ရဟန်းတို့၏၊ တိဏ္ဍံ-နံသော၊ ဒုက္ခဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊
 (ဟောတိ)၊ ကျောင်းရှင်က စီမံသည့်အတိုင်းမပြုလုပ်သောကြောင့် စေခိုင်းခံရသူမှာ
 အဒေသိတ၊ သာရမ္ဘ၊ အပရိက္ခမ ဝတ္ထုတို့အတွက် ဒုက္ခဋ္ဌာနာပတ် ၃ ချက်သင့်
 သည်-ဟူလို။]

ဝါသာဂါရံ ထပေတွာ သဗ္ဗတ္တာတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနတ္တာယ-
 ဌာ၊ အဂါရံ-ကျောင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညံ-အခြားကျောင်းကို၊ (ကာရေတိဉ္စ
 စပ်)၊ ဥပေါသထာဂါရံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ကြံ၍သော်
 လည်းကောင်း၊ ဇန္တုဃာရံ-ဇရုံးအိမ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိဝါ-လည်း
 ကောင်း၊ ဘောဇနသာလာ-ဆွမ်းစားဇရပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ ဝါ၊
 အဂ္ဂိသာလာ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိဝါ၊ ကာရေတိ-အံ၊ သဗ္ဗတ္တ-အလုံးစုံသောကုဋ်၌၊
 အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ (ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊) သစေပိ
 ဟောတိ-အံ၊ (ကိံ)၊ ဥပေါသထာဂါရဉ္စ-သည်လည်း၊ ဘဝိဿတိ-တ္တံ၊ အဟဉ္စ-
 သည်လည်း၊ ဝသိဿာမိ-အံ၊ ဇန္တုဃာရဉ္စ ဘဝိဿတိ၊ အဟဉ္စ ဝသိဿာမိ၊
 ဘောဇနသာလာ စ ဘဝိဿတိ၊ အဟဉ္စ ဝသိဿာမိ၊ အဂ္ဂိသာလာ စ ဘဝိဿ
 တိ၊ အဟဉ္စ ဝသိဿာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့သော အကြံသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-
 အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကာရိတေပိ-ပြုစေအပ်သော ဥပေါသထာဂါရံ စသည်
 ၌လည်း၊ အနာပတ္တိယေဝ (ဟောတိ)၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊
 အနာပတ္တိတိ-တ္တိဟူ၍၊ ဝတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝါသာဂါရတ္တာယ-နေရာ
 ကျောင်းအကျိုးငှာ၊ ကရောန္တယေဝ-၏သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝုတ္တံ၊ [“ဝါသာဂါရအတွက် ပြုမှသာ အာပတ်”ဟု ဆိုသဖြင့် ဝါသာဂါရ-
 ဥပေါသထာဂါရံ စသည် ၂ မျိုးရအောင်ပြုလျှင် အနာပတ္တိဟု ဆိုရာရောက်
 သောကြောင့် ရှေ့ဝါဒနှင့် သဘောတူပင်၊] ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသည်ဖြစ်၍၊
 (ကရောန္တဿ-၏ လည်းကောင်း၊) အာဒိကမ္မိကာနံ-နံသော၊ အာဠဝကာနံ-
 အာဠဝီမြို့၌နေကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံစ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ။

သမုဋ္ဌာနာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာ
 ပုဒ်သည်)၊ ဆ သမုဋ္ဌာနံ-၆ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ ကိရိယဉ္စ-ရံခါ ကိရိယ
 သမုဋ္ဌာန်လည်း ရှိ၏၊ ကိရိယာ ကိရိယဉ္စ-ရံခါ ကိရိယာ ကိရိယသမုဋ္ဌာန်လည်း

ရှိ၏။ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဝတ္ထု-ကျောင်းနေရာကို၊ ဒေသာ ပေတွာ-ညွှန်ပြစေပြီး၍၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ-ပမာဏထက်လွန်သော ကုဋိကို၊ ကရောတော-ပြုသောရဟန်း၏၊ ကိရိယာတော-မပြုထိုက်သောဆောက်လုပ်မှုကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-၏၊ ဝတ္ထု-ကို၊ အဒေသာပေတွာ-မူ၍၊ ကရောတော-၏၊ ကိရိယာ ကိရိယာတော-မပြုထိုက်သော ဆောက်လုပ်မှုကို ပြုခြင်း၊ ပြုထိုက်သော ညွှန်ပြမှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ၊ နော သညာဝိမောက္ခ-ဝိတိက္ကမသညာ မရှိသော်လည်း အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းမရှိသော သိက္ခာ ပုဒ်တည်း၊ အစိတ္တကံ-သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်ကို နားမလည်သော်လည်း သင့် ရောက်အပ်သော အစိတ္တက သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ [အစိတ္တကန္တိ ပဏ္ဏတ္တိ အဇာနန စိတ္တေန အစိတ္တကံ၊] ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ-ပညတ်တော်ကြောင့် အပြစ်ရှိသော သိက္ခာ ပုဒ်တည်း၊ ကာယကမ္မ-တည်း၊ ဝစီကမ္မ-တည်း၊ တိစိတ္တံ-တည်း၊ တိဝေဒနံ-တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ကုဋိကာရ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝိဟာရကာရ သိက္ခာပုဒ်

၃၆၅။ တေန သမယေနာတိ-န ဟူသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဝိဟာရကာရသိက္ခာ ပဒံ-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ကောသမ္ဗိယန္တိ-ကား၊ ဧဝံ နာမကေ-ဤသို့ကောသမ္ဗိ အမည်ရှိသော၊ နဂရေ-၌၊ ယောသိတာရာမေတိ-ကား၊ ယောသိတဿ-ယောသိတသူဌေး၏၊ အာရာမေ-၌၊ ကိရ-ချဲ့၊ [(တစ်နည်း)၊ ကိရယသွာ-ကြောင့်၊] ယောသိတနာမကေန-သော၊ သေဋ္ဌိနာ-သည်၊ သော-ထိုအာရာမကို၊ ကာရိတော-ပြုစေအပ်ပြီ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ယောသိတာရာ မေတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဝတ္ထုအကျယ်ကို သာရတ္ထဋီကာမှာရှု၊] ဆန္နဿာတိ- ကား၊ ဗောဓိသတ္တကာလေ-ဘုရားအလောင်း၏ ကာလ၌၊ (ဘုရားအလောင်း ဖြစ်ရာအခါ၌) ဥပဋ္ဌာကဆန္နဿ-အလုပ်အကျွေးဆန္န၏၊ [ဤ “ဥပဋ္ဌာကဆန္န” ဖြင့် မဇ္ဈိမနိကာယ်ဆန္နောဝါဒသုတ်၌လာသော အရှင်ဆန္နကို ကန့်၊] ဝိဟာရဝတ္ထု ဘန္တေဇာနာဟိတိကား၊ ဘန္တေ၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ-တည်ရာအရပ်ကို၊ ဇာနာဟိ-သိပါလော၊ (ကြည့်ရှုရှာဖွေပါလော-ဟူလို) စ- ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဝိဟာရဝတ္ထု အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိဟာရောတိ-ကား၊ သကလဝိဟာရော- ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဧကော-သော၊ အာဝါသော- နေရာကျောင်းတည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ အယျဿ ဝိဟာရံ ကာရာပေဿာမိတိ- ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ။

စေတီယရုက္ခန္တိ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ စိတ္တိကတဋ္ဌေန-စိတ်မဟုတ်သော်လည်း
 စိတ်ကဲ့သို့ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ စေတီယံ-ယမည်၏၊ ဧတံ-ဤစေတီယဟူသော အမည်သည်၊
 ပူဇာရဟာနံ-ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော၊ ဒေဝဌာနာနံ-နတ်တို့တည်ရာအရပ်တို့၏၊
 ဝါ-နတ်ကွန်းတို့၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ စေတီယန္တိ-ယဟူ၍၊ သမ္မတံ-
 အပ်သော၊ ရုက္ခံ-တည်း၊ စေတီယ ရုက္ခံ-စေတီယဟု သမုတ်အပ်သောသစ်ပင်၊
 ဂါမေန-ရွာသူရွာသား လူအများသည်၊ [ရွာဖြင့် ရွာ၌တည်သူ လူအပေါင်းကို
 ယူရသော အဘေဒေါပစာ၊ ဌာနူပစာ။] ပူဇိတံ-ပူဇော်အပ်သည်တည်း၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ ဂါမဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ပူဇိတံ-တည်း၊ ဣတိ ဂါမပူဇိတံ၊ ပေ၊
 အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ဆိုဖွယ် အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤကြွင်းသောပုဒ်တို့
 တွင်၊ ဇနပဒေါတိ-ကား၊ ဧကဿ-သော၊ ရညော-၏၊ ရဇ္ဇေ-နိုင်ငံ၌၊
 ဧကေကော-သော၊ ကောဌာသော-အဖို့တစ်စုတည်း၊ (နယ်၊ ခရိုင်တည်း၊)
 သကလရဇ္ဇံ-အလုံးစုံသောတိုင်းပြည်ကို၊ ဝါ-တိုင်းပြည်တစ်ပြည်လုံးကို၊ ရဋ္ဌန္တိ-
 ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-မှန်၏၊ သကလရဇ္ဇမ္ပိ-သည်လည်း၊ ကဒါစိ-၌၊ တဿ
 ရုက္ခဿ-အား၊ ပူဇံ-ခြင်းကို၊ ကရောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ရဋ္ဌပူဇိတန္တိ-ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဧကိန္ဒြိယန္တိ-ယံဟူသောစကားကို၊ ကာယိန္ဒြိယံ-ကာယိန္ဒြေကို၊ ဝါ-
 ကာယပသာဒကို၊ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ၊ ဇီဝသညိနောတိ-ကား၊ အတ္ထသညိနော-
 သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိကြကုန်၏။

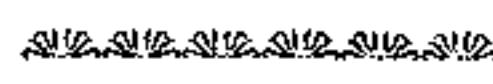
စိတ္တိကတဋ္ဌေန။ ။ကရဓာတ်နှောင်းသော စိတ္တနောင် အဘူတတဏှာအနက်၌
 စိပစ္စည်းသက်၍ “စိတ္တိကတ” ဟု ဖြစ်၏၊ မိမိစိတ်ကို မိမိကိုယ်က လေးစား၍ စိတ်အလို
 လိုက်ကြသကဲ့သို့ လေးစားအပ်သော အရာကိုလည်း “စိတ္တိကတ” ဟုဆိုသည်၊ ဤအလို
 “စေတောဝိယ ကတံတိ စေတီယံ-စိတ်ကဲ့သို့ အလေးပြုအပ်သော ပူဇော်ရာဌာန” ဟုပြု၊
 “စိတီယတေတိ စေတီယံ” ဟူသော အနက်မှာ ဤနေရာ၌မရထိုက်။

ဂါမဿဝါ။ ။ပူဇိတံ၌ တပစ္စည်းသည် အတိတ်ဟောဖြစ်လျှင် ဆဋ္ဌိမသက်ရ၊
 “ဂါမေန” ဟု တတိယာဝိဘတ်သာ သက်ရသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟော ဖြစ်လျှင် “ဂါမဿဝါ”
 ဟု ဆဋ္ဌိသက်ရသည်၊ ထိုဆဋ္ဌိကို သာရတ္ထဋီကာ၌ “ကတ္တာဟော” ဟု ဆို၏၊ [ပူဇာဝ
 စနပ္ပယောဂေ ကတ္တရိ သာမိဂဇနဿာပိ ဣစ္ဆိတတ္တာ အာဟဂါမဿဝါ ပူဇိတန္တိ၊ လက္ခဏံ
 ပနေတ္ထ သဒ္ဓသတ္တာနုသာရတော (သဒ္ဓါကျမ်း၌ တိုက်ရိုက်မပါ၊ အစဉ်လိုက်သော
 အားဖြင့်သာ) ဝေဒိတဗ္ဗံ။] ပါဏိနီ၌ “ဣဿစ ဝတ္တမာနေ” (၂, ၃, ၆၃) သုတ်၊ “ဝတ္တမာန်
 အနက်ဟော ဣ (တ)ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌိသက်” ဟု ဆို၍ “ရည်မတော ဗုဒ္ဓေါ
 (သိအပ်သူ) ပူဇိတော” ဟု ထုတ်သည်၊ သို့သော် ထိုသုတ်က ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ်သည် ကတ္တာ
 ဟောဟု မဆို၊ သမ္ပန်အနက်ဟောသာ ဆိုလိုဟန်တူသည်။

၃၆၆။ မဟလ္လကန္တိ-ကား၊ တေဿ-ဤကျောင်း၏၊ သဿာမိက ဘာဝေန-
 ကျောင်း ရှင် ဒါယကာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သံယာဓိက ကုဋိတော-
 သံယာဓိက ကုဋိထက်၊ မဟန္တဘာဝေါ-မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိ၊
 ကုတိ မဟလ္လ ကော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ၊ ဝတ္ထု-ကျောင်းနေရာကို၊
 ဒေသာပေတွာ-၍၊ ပမာဏာတိက္ကမေနာပိ-ပမာဏကို လွန်ခြင်းအားဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ကာတုံ- ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ၊ ပမာဏမဟန္တတာယပိ-ပမာဏ၏
 ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်း၊ မဟလ္လကော-မည်၏၊ မဟလ္လကံ-
 မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ယူတတ်သော၊ ဝါ-ကြီးသည်၏အဖြစ်ကိုယူတတ်သော၊
 တံ-ထိုကျောင်းကို၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ အဿ-ထိုကျောင်း၏၊ တံ
 ပမာဏမဟတ္တံ-ကို၊ သဿာမိ ကတ္တာဝ-ကျောင်းရှင် ဒါယိကာရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ တသ္မာ၊ တဒတ္ထ ဒဿနတ္ထံ-ထို
 (သဿာမိကတ္တဟူသော) အနက်ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ မဟလ္လကောနာမ၊
 ပေ၊ ဝုစ္ဆတိတိ-ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ၊ [မဟလ္လကန္တိမှ စ၍ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ
 တိုင်အောင်သော ပါဠိရပ်တို့၏ အဖွင့်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊]
 သမုဋ္ဌာနာဒိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ သေသံ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊
 ကုဋိကာရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-
 ဤဝိဟာရကာရ သိက္ခာပုဒ် ၌၊ သဿာမိကာ ဘာဝမတ္တမေဝ-ကျောင်းရှင်
 ဒါယကာရှိသည်၏ အဖြစ်မျှသည် သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ကိရိယတော-
 မပြုထိုက်သော ဆောက်လုပ်မှုကိုပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာနာဘာဝေါ-
 သမုဋ္ဌာန်ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပမာဏနိယမာဘာဝါစ-
 ပမာဏ သတ်မှတ်ချက်၏ မရှိခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသော-၏၊
 ပမာဏနိယမာဘာဝေါစ-ကြောင့်လည်း၊ စတုက္ကပရိဟာနိ-စတုက္က၏
 ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဝိဟာရကာရ
 သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၂၆

ကိရိယတော။ ပေ။ ပရိဟာနိ။ ။ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ ပမာဏာတိက္ကန္တ ကုဋိကိုပြုလျှင်
 ကိရိယသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် အာပတ်သင့်သကဲ့သို့ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပမာဏာ-တိက္ကန္တ ဝိဟာရ
 ကို ပြုသော်လည်း ကိရိယသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် အာပတ်မသင့်ခြင်းကို “ကိရိယတော သမုဋ္ဌာ
 နာဘာဝ” ဟု ဆိုသည်၊ “ဤရွှေဤမျှထက် မလွန်ရ” ဟု ပမာဏသတ်မှတ်ချက် မရှိ
 ခြင်းကို “ပမာဏနိယမာဘာဝ” ဟုဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပမာဏနိယမ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်
 ပါဠိတော်၌ ပမာဏနှင့်ဆိုင်သော စတုက္က (ဝါကျ ၄ခု) ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ ပါသကဲ့သို့ ဤ
 သိက္ခာပုဒ်၌ မပါခြင်းကို “စတုက္ကပရိဟာနိ”ဟု ဆိုသည်။

၈-ပုဋ္ဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်

၃၈၀။ တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါတိ-သည်။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒ်-တည်း။ တတ္ထ-ထိုဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝေဠုဝနေ ကလန္တကနိဝါပေတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ဝေဠုဝနန္တိ-နံဟူသောအမည်သည်။ တဿဥယျာနဿ-၏။ နာမံ-တည်း။ [“ဝေဠုဝနံ” ပုဒ်၌ “ဝါးတော” ဟု အနက်မပေးရ၊ “ဝေဠုဝနံ” ဟု နာမည် အဖြစ်ဖြင့် ပေးပါ-ဟူလို၊] တံ-ထိုယျာဉ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်) ဝါ-သည်။ (အဟောသိ-၌စပ်)၊ ဝေဠုဟိစ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန- ၁၈-တောင်ရှိသော၊ ပါကာရေနစ-တံတိုင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခိတ္တံ- ကာရံအပ်သည်။ အဟောသိကိရ-တတ်၊ ဂေါပုရဇ္ဈာလက ယုတ္တံ-တံခါးမုခ်၊ ပြအိုးတို့နှင့် ယှဉ်သည်။ နီလောဘာသံ-ညိုသောအဆင်းရှိသည်။ မနောရမံ- စိတ်၏ မွေ့လျော်ရာသည်။ (အဟောသိ)၊ [[ပြင်ဘက်၌သာ ဝါးတို့ဖြင့် ကာရံ ထား၏။ အတွင်း၌ကား သီးမျိုးစုံ ပန်းမျိုးစုံ သစ်ပင်တို့ရောပြွမ်းနေသောကြောင့် “နီလောဘာသ” ဟုဆို၍၊ အရိပ် ရေတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ မြေ၏ ညီညွတ်ခြင်း နှင့် လည်းကောင်း ပြည့်စုံသောကြောင့် “မနောရမံ” ဟု ဆိုသည်။] တေန- ကြောင့်၊ ဝေဠုဝနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဥယျာဉ်၌၊ ကလန္တ ကာနံ-ရှဉ့်တို့အား၊ နိဝါပံ-အစာကို၊ အဒံသု-ပေးကြကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ကလန္တကနိဝါပန္တိ-ဟူ၍၊ -ဝုစ္စတိ-၏၊ [နိဝါပံ+ဧတ္ထ အဒံသုတိ နိဝါပံ၊ (ဥယျာနံ)၊ ကလန္တကာနံ+နိဝါပံ ကလန္တက နိဝါပံ။]

ကိရ-ခဲ့၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အညတရော-သော၊ ရာဇာ-သည်၊ တတ္ထ-ထိုဥယျာဉ်၌၊ ဥယျာနကီဠနတ္ထံ-ဥယျာဉ်ကစားခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဂတော (ဟုတွာ)၊ သုရာ မဒေန-သေရည်မှူးခြင်းဖြင့်၊ မတ္တော-မှူးယစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒီဝါသေယျ- နေ့အခါ၌အိပ်ခြင်းကို၊ သုပိ၊ အဿ-ထိုမင်း၏၊ ပရိဇနောပိ-အခြွေအရံ လူအပေါင်းသည်လည်း၊ ရာဇာ၊ သုတ္တော-အိပ်ပျော်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ ပုပ္ဖဗလာဒီဟိ-အပွင့်အသီးအစရှိသည်တို့သည်၊ ပလောဘိယမာနော- အပြား အားဖြင့် အလိုရှိစေအပ်သည်၊ ဝါ-ဖြားယောင်းအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဣတော စိတောစ ပက္ကမိ၊ အထ-၌၊ သုရာဂန္ဓေန-သေရည် အနံ့ကြောင့်၊ အညတရသ္မာ- သော၊ သုသိရုက္ခာ-အခေါင်းရှိသော သစ်ပင်မှ၊ ကဏ္ဍသပ္ပေ-သည်၊ နိက္ခမိတွာ- ၍၊ ရညော-၏၊ အဘိမုခေါ (ဟုတွာ) အာဂစ္ဆတိ၊ တံ-ထို မြွေဟောက်ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ရုက္ခဒေဝတာ - ရုက္ခဇိုင်းနတ်သည်၊ ရညော - အား၊ ဇီဝိတံ - ကို၊ ဒဿာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကာဠကဝေသေန-ရှဉ့်အသွင်ဖြင့်၊ အာဂန္တာ၊

ကဏ္ဍမူလေ-နားရင်း၌၊ သဒ္ဓံ အကာသိ၊ ရာဇာ၊ ပဋိဗုဒ္ဓိ-နိးပြီး၊
 ကဏ္ဍသပ္ပော၊ နိဝတ္တော၊ သော-ထိုမင်းသည်၊ တံ-ထိုမြေဟောက်ကို၊ ဒိသ္မာ၊
 ဣမာယ ကာဠကာယ-ဤရှည်သည်၊ မမ-အား၊ ဇီဝိတံ-ကို၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ ကာဠကာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ တတ္ထ-ထိုဥယျာဉ်၌၊ နိဝါပံ၊ ပဌ
 ပေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ အဘယဃောသနဉ္စ-ဘေးမဲ့ကြွေးကြော်ခြင်းကိုလည်း၊
 ဃောသာပေသိ-ကြွေးကြော်စေပြီ၊ တသ္မာ၊ တံ-ထိုဥယျာဉ်သည်၊ တတော
 ပဘုတိ၊ ကလန္တကနိဝါပန္တိ-ဟူ၍၊ သဗျံ-သို့၊ ဂတံ၊ ဟိ-မှန်၏၊ ကလန္တကာတိ
 ဧတံ-အမည်သည်၊ ကာဠကာနံ-ရှည်တို့၏၊ နာမံ-တည်း၊ [“ကာဠကာ-
 ရှည်နက်”ဟု မပေးနှင့်၊ “ကလန္တကောကာဠကာထ”-အဘိဓာန် ၆၂၂၊ ဤ၌
 “ကာဠကာ”ဟု ဣတ္ထိလိင်ရှိ၏။]

ဒဗ္ဗောတိ-ဒဗ္ဗဟူသော အမည်သည်၊ တဿ ထေရဿ-၏၊ နာမံ-တည်း၊
 မလ္လပုတ္တောတိ-ကား၊ မလ္လရာဇဿ-၏၊ ပုတ္တော-သော၊ (အာယသ္မာဒဗ္ဗော-
 သည်၊) ဇာတိယာ သတ္တဝေသေန အရဟတ္တံ သစ္စိကတန္တိ(ဧတ္ထ-၌၊ ဂုဠတ္ထံ-
 ကို၊ ကိရုဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-အံ၊) ထေရော-သည်၊ သတ္တဝေသိကောဝ-ဂုနစ်
 သာ ရှိသေးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သံဝေဂံ-ထိတ်လန့်ကြောင်း၊ သဟောတ္တပ္ပဉာဏံ
 ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရှင်ရဟန်းပြုသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ခုရဂ္ဂေ
 ယေဝ-သင်တုန်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌ပင်၊ ဝါ-ခေါင်းရိတ်အပြီး၌ပင်၊ အရဟတ္တံ-
 သို့၊ ပါပုဏိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ယံကဉ္စိ၊ ပေ၊ အနုပ္ပတ္တန္တိ-
 ကား၊ သာဝကေန-သည်၊ ပတ္တဗ္ဗနာမ-ရောက်ထိုက်သောတရားမည်သည်၊
 (ဂုဏဇာတံ-၌စပ်)၊ တိဿော-န်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-တို့လည်းကောင်း၊ စတဿော-
 န်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-တို့လည်းကောင်း၊ ဆ-န်သော၊ အဘိညာ-တို့လည်းကောင်း၊
 နဝ-န်သော၊ လောကုတ္တရဓမ္မာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣဒံ ဂုဏဇာတံ-
 ဤဂုဏ်အပေါင်းတည်း၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသောဂုဏ်အပေါင်းသည်၊ ဝါ-
 သို့၊ တေန-ထိုအရှင်ဒဗ္ဗသည်၊ အနုပ္ပတ္တံ-ရောက်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ နတ္ထိ
 စဿ၊ ပေ၊ ကရဏီယန္တိ-ကား၊ စတူသု၊ သစ္စေသု-တို့၌၊ စတူဟိ၊ မဂ္ဂေဟိ-
 တို့ဖြင့်၊ သောဠသ ဝိဓဿ-ရှိသော၊ ကိစ္စဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်
 ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒါနိ- မဂ်ကိစ္စပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အဿ-ထိုအရှင်
 ဒဗ္ဗ၏၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ ကရဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ
 တော့၊ ကတဿ ဝါ ပတိစယောတိ-ကား၊ ကတဿ-ပြုအပ်ပြီးသော၊
 တဿေဝ ကိစ္စဿ-ကိုပင်၊ ပုန-ဖန်၊ ဝနုနဗ္ဗိ-တိုးပွားစေဖွယ်သည်လည်း၊
 နတ္ထိ-တော့၊ ဓောတဿ-ဖွပ်အပ်ပြီးသော၊ ဝတ္တဿ-ကို၊ ပဋိဇောဝနံ-တစ်ဖန်

ဖွပ်လျှော်ရခြင်းသည်၊ နတ္ထိဝိယ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပိသိတဿ-ကြိတ်အပ်
ပြီးသော၊ ဂန္ဓဿ-ကို၊ ပဋိပိသနံ-သည်၊ နတ္ထိဝိယ-သို့လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖိတဿ-
ပွင့်ပြီးသော၊ ပုပ္ဖဿ-၏၊ ပဋိပုပ္ဖနံ-သည်၊ နတ္ထိ ဝိယစ-သို့လည်းကောင်း၊
(တထာ-တူ၊ ကတဿ-သော၊ တဿေဝ ကိစ္စဿ-ကိုပင်၊ ပုန ဝမနမ္မိ နတ္ထိ၊)
ဣတိ-ဤသို့၊ မှတ်အပ်၏။

ရဟောဂတဿာတိ-ကား၊ ရဟသိ-ဆိတ်ငြိမ်သော အရပ်၌၊ ဂတဿ-
ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လိနဿာတိ-ကား၊ တတော တတော-ထိုထိုအာရုံ
မှ၊ ပဋိက္ကမိတွာ-ဆုတ်ခွာ၍၊ သလ္လိနဿ-တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ ကောင်းစွာ
ကပ်ရောက်စဉ်၊ ဧကိ ဘာဝံ-တစ်ယောက်တည်းမဟုတ်သော်လည်း တစ်ယောက်
တည်း၏အဖြစ်သို့၊ ဂတဿ-ကပ်ရောက်စဉ်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [ရဟော
ဂတဿ၊ ပဋိသလ္လိနဿပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဝိနယပညတ္တိယာစနကထာ၌
ရေးခဲ့ပြီ။] အထခေါ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိသေယန္တိဇေတ္ထ-၌၊ (ဂုဏ္ဏိ) ကိရ(ဥဒ္ဓရိတွာ
ဒဿေမိ)၊ ထေရော၊ အတ္တနော-၏၊ ကတကိစ္စဘာဝံ-ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စ
ရှိသည်၏၊ အဖြစ်ကို၊ ဒိသွာ၊ အဟံ၊ ဣမံ အန္တိမသရီရံ-ဤနောက်ဆုံးဖြစ်သော
ကိုယ်ကို၊ ဓာရေမိ-ဆောင်ရ၏၊ တဉ္စ-ထိုနောက်ဆုံးဖြစ်သော ကိုယ်သည်လည်း၊
ဝါတ်မုခေ-လေ၏အဝ၌၊ ဌိတော-သော၊ ပဒီပေါ-သည်၊ (န စိရဿေဝ-ပင်၊
နိဗ္ဗာယနမ္မော ဝိယ-ငြိမ်းခြင်းသဘောရှိသကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊) အနိစ္စတာမုခေ-
အနိစ္စတာ၏ အဝ၌၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ (ဟုတွ) န စိရဿေဝ၊ နိဗ္ဗာယနမ္မံ-
ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောရှိ၏၊ ယာဝ-လောက်၊ န နိဗ္ဗာယတိ-မချုပ်ငြိမ်းသေး၊
တာဝ-ထိုမချုပ်ငြိမ်းသမျှ၊ အဟံ၊ သံဃဿ-၏၊ ကိံ ဝေယျာဝစ္စံ-
အဘယ်ဝေယျာဝစ္စကို၊ ကရေယျံန ခေါ-အံ့နည်း၊ ဣတိ (ဧတံ)-ဤအကြံ
သည်၊ (အဟောသိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊) စိန္တေန္တော-ကြံစည်လသော်၊ ဣတိ-သို့၊
ပဋိသဉ္စိက္ခတိ-တစ်ဖန် စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြန်၏၊ (ကိံ)၊ တိရောရဋ္ဌေသု-တိုင်း
တစ်ပါးတို့၌၊ ဗဟူ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝန္တံ၊ အာဒိသွာဝ-မဖူးရသေးမူ၍သာလျှင်၊
ပဗ္ဗန္တိ၊ တေ-ထိုအမျိုးသားတို့သည်၊ ဘဂဝန္တံ၊ ပဿိဿာမစေဝ-ဖူးမြော်လည်း
ဖူးမြော်ကုန်အံ့၊ ဝန္တိဿာမ စ-န်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒုရတောပိ အာဂစ္ဆန္တိ၊
တတြ-ထိုသို့လာကြရာ၌၊ ဝါ-ထိုအမျိုးသားတို့တွင်၊ ယေသံ- အကြင်
အမျိုးသားတို့၏၊ သေနာသနံ-ကျောင်း အိပ်ရာနေရာသည်၊ နပ္ပဟောတိ-
မလောက်၊ တေ-ထိုအမျိုးသားတို့သည်၊ သိလာပဋ္ဌကေပိ-ကျောက်ပြားလေးပေါ်
၌လည်း၊ သေယျံ-ကို၊ ကပ္ပေန္တိ-ပြုရှာကြကုန်၏၊ အဟံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန၊
တေသံ ကုလပုတ္တာနံ-တို့၏၊ ဣစ္ဆာဝသေန-ဖြင့်၊ ပါသာဒဝိဟာရအမုယောဂါဒီနိ-
ပြာသာဒ်၊ ၄ဖက်မိုးကျောင်း၊ ၂ဖက်မိုးကျောင်း အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊

မဉ္ဇူပိဋ္ဌတ္ထရဏာဒီနိစ-ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ အခင်း အစရှိ သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သေနာသနာနိ-ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့ကို၊ နိမ္မိ နိတွာ- ဖန်ဆင်း၍၊ ဒါတုံ၊ ပဟောမိ-စွမ်းနိုင်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအမျိုးသား တို့တွင်၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊ ဧကစ္စေ-အချို့အမျိုးသားတို့သည်၊ အတိဝိယ-လျှင်၊ ကိလန္တရူပါ-ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ-တို့သည်၊ ဂါရဝေန-သံဃာ၌ လေးစားခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုနံ ပုရတော ဌတွာ ဘတ္တာနိပိ၊ နဉဒ္ဒိသာပေန္တိ-မညွှန်ပြစေကြကုန်၊ အဟံ၊ နေသံ-ထိုအမျိုး သားတို့ဖို့၊ ဘတ္တာနိပိ ဉဒ္ဒိသိတုံ ပဟောမိ၊ ဣတိ (ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ)။

ဣတိ-သို့၊ ပဋိသဉ္ဇိက္ခန္တဿ-သော၊ မလ္လပုတ္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ-၏၊ အထခေါ-စဉ်းစားရာထိုအခါ၌၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ (ကိံ)၊ အဟံ-သည်၊ သံဃဿ-တော်၏၊ သေနာသနန္တ-အိပ်ရာနေရာကို လည်း၊ ယန္တုန ပညပေယျံ-အကယ်၍ ခင်းရပါမူကားကောင်းလေစွာ၊ ဘတ္တာနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ ယန္တု န ဉဒ္ဒိသေယျံ-စွာ၊ ဣတိ-ဤအကြံသည်၊ (အဟောသိ) စ-ဆက်၊ ဒွေ-နံသော၊ ဣမာနိဌာနာနိ-ဤအရာတို့သည်၊ ဘဿာရာမတာဒိ- စကားပြောခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို၊ အနယုတ္တဿ- အဖန်ဖန်အားထုတ်သူအား၊ ယုတ္တာနိနန-သင့်ကုန်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အယဉ္ဇ- ဤအရှင်ဒဗ္ဗသည်လည်း၊ ခီဏာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိပ္ပ ပဉ္စာရာမော-ကိစ္စလုပ်ငန်းကို ချဲ့ထွင်ခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ရာမရှိသူသည်၊ (ဟောတိနန-လော)၊ ဣမဿ-ဤအရှင်ဒဗ္ဗ၏ (ဉာဏ်၌)၊ ကဿာ-ကြောင့်၊ ဣမာနိ-ဤဌာနတို့သည်၊ ပဋိဘံသု-ထင်လာကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပုဗ္ဗပတ္တနာယ-ရှေးဆုတောင်းသည်၊ စောဒိတတ္တာ-တိုက်တွန်းအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [“ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ၊ ပေ၊ ကိဉ္ဇာပိ ယုတ္တာနိ၊ အယဉ္ဇ ခီဏာသဝေါ နိပ္ပပဉ္စာရာမော ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အထခေါ ပုဗ္ဗပတ္တနာယ စောဒိတတ္တာ ဣမာနိ ပဋိဘံသု” ဟုလည်း အကျယ်ပေးနိုင်သည်။]

ကိရ-ချဲ့၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဣမံ ဌာနန္တရံ-ဤရာထူးသို့၊ ပတ္တာ-နိ သော၊ သာဝကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိယေဝ-ရှိမြဲဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ အယဉ္ဇ- ဤအရှင်ဒဗ္ဗသည်လည်း၊ ပဒုမုတ္တရဿ-ပဒုမုတ္တိရ်မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ကာလေ-၌၊ အညတရသ္မိံ-သော၊ ကုလေ-၌၊ ပါစ္စာဇာတော-ဖြစ်ရသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဣမံ ဌာနန္တရံ-သို့၊ ပတ္တဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အာနဘာဝံ- ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခု သတသဟဿေဟိ-၆ သန်း ၈ သိန်းသော

ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဘဂဝန္တ-ကို၊ သတ္တဒီဝသာနိ-တို့ပတ်လုံး၊ နိမန္တေ တွာ-
 ဤ၊ မဟာဒါနိ- ကို၊ ဒတွာ-ဤ၊ ပါဒမူလေ-၌၊ နိပဇ္ဇိတွာ- ပျပ်ဝပ်၍၊
 အနာဂတေ-၌၊ တုမှာဒိသဿ-ရှင်တော်ဘုရားကဲ့သို့ ရှုတော်မူအပ်သော၊ ဗုဒ္ဓဿ-
 ၏၊ ဥပ္ပန္နကာလေ-ပွင့်တော်မူရာ အခါ၌၊ အဟမ္မိ၊ ဣတ္ထန္နာမော-သော၊
 တုမှာကံ-တို့၏၊ သာဝကော ဝိယ၊ သေနာသနပညာပကော စ-အိပ်ရာနေရာကို
 ခင်းပေးတတ်သူသည် လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကောစ-ဆွမ်းကိုညွှန်ပြ
 တတ်သူ သည်လည်းကောင်း၊ အသံ-ဖြစ်ရပါလို၏၊ ဣတိ ပတ္ထနံ အကာသိ၊
 ဘဂဝါ၊ အနာဂတံသညာဏံ-အနာဂတံသ ဉာဏ်တော်ကို၊ ပေသေတွာ၊
 အဒ္ဓသ-ကြည့်ရှုတော်မူပြီး၊ ဒိသွာ-မြင်တော်မူ၍၊ ဣတော-ဤကမ္ဘာမှ၊
 ကပ္ပသတဟဿဿ-၏၊ အစ္စယေန၊ ပေ၊ ဇာတိယာ-မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်၊
 သတ္တဝေသော (ဟုတွာ)၊ နိက္ခမ္မ-အိမ်မှထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ
 သစ္စိကရိဿသိ၊ ဣမဉ္ဇဌာနန္တရံ- ကိုလည်း၊ လစ္ဆသိ-ရလတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊
 ဗျာကာသိ-မိန့်မြှောက်တော်မူပြီး၊ (ဗျာဒိတ် ပေးတော်မူပြီး-ဟုလို၊) သော-
 ထိုအမျိုးကောင်းသားသည်၊ တတော-ထို အခါမှ၊ ပဘုတိ-၍၊ ဒါနသီလာဒီနိ၊
 ပူရယမာနော-ဖြည့်လျက်၊ ဒေဝမနုဿ သမ္ပတ္တိ-ကို၊ အနုဘဝိတွာ-ခံစားပြီး၍၊
 အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ၊ တေန ဘဂဝတာ - ထို ပဒုမုတ္တိရံ
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗျာကတသဒိသမေဝ-ဗျာဒိတ် ပေးတော်မူအပ်သည်နှင့်
 တူစွာသာလျှင်၊ အရဟတ္တံ-ကို၊ သစ္စာကာသိ၊ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-
 ထိုအရှင်ဒဗ္ဗ၏၊ ဝါ-သည်၊ ရဟောဂတဿ-ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်၌ ရောက်
 သည်ဖြစ်၍၊ ကိံ နုခေါ၊ ပေ၊ ကရေယုန္တိ-ဟူ၍၊ စိန္တယတော-ကြံလသော်၊
 တာယ ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ-သည်၊ စောဒိတတ္တာ ဣမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ ပဋိဘံသု၊
 ဣတိ-ဤကား အကျယ်ဖြေတည်း။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုအရှင်ဒဗ္ဗ၏၊ ဧတံ အဟောသိ၊ (ကိံ)
 အဟံ၊ အတ္တနိ-၌၊ အနိဿရော-အစိုးမရသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ သတ္တာရာ
 သဒ္ဓိ၊ 'ဧကဌာနေ-တစ်နေရာတည်း၌၊ ဝသာမိ-နေရာ၏၊ မံ-ကို၊ ဘဂဝါ
 သစေ အနုဇာနိဿတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣမာနိ ဒွေဌာနာနိ၊ သမာဒိယိဿာမိ-
 ဆောက်တည်အံ့၊ ဣတိ (ဧတံအဟောသိ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံပြီး၍၊) ဘဂဝတော
 သန္တိကံ အဂမာသိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထခေါ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိသိတုန္တိ-ဟူ၍၊
 (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ အထ-လျှောက်ထားရာ ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုအရှင်ဒဗ္ဗကို၊
 ဘဂဝါ-သည်၊ သာဓု သာဓု ဒဗ္ဗာတိ-ဟူ၍၊ သမ္ပဟံသေတွာ-ကောင်းစွာ
 အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီး၍၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံရူပေါ-သော၊

အဂတိဂမန ပရိဗာဟိရော-အဂတိလိုက်ခြင်းမှ အပဖြစ်သော၊ ဝါ-အဂတိမလိုက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဒွေ-နံသော၊ ဣမာနိ-တို့ကို၊ ဝိစာရေတုံ-စီစဉ်ခြင်းငှာ၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (အဂတိမလိုက်သော ရဟန်း၏ ဤ ၂ ဌာနတို့ကို စီစဉ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ တေနဟိ တံ ဒဗ္ဗ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိဿာ တိ- ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီ၊ ဘဂဝတော ပစ္စသောသီတိ-ကား၊ ဘဂဝတော- ၏၊ ဝစနံ-ကို၊ ပတိအသောတိ-ရှေးရှုနားထောင်ပြီ၊ အဘိမုခေါ-ရှေးရှုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အသောသိ-ပြီ၊ သမ္ပဋိန္ဒြိယ-လက်ခံပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [အဋ္ဌ ကထာဆရာသည် “ဘဂဝတော၌ သမ္ပန်အနက် ပေးစေလို၍၊ ဝစနံဟူသော သမ္ပန္နိပုဒ်ကိုထည့်သည်၊ သဒ္ဓါကျမ်း၌ကား သမ္ပဒါန်ဟု ဆို၏။]

ပဌမံဒဗ္ဗော ယာစိတဗ္ဗော-ကား၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (သံဃံ-ကိုး) ယာစာပေတိ-တောင်းပန်စေတော်မူသနည်း၊ ဂရဟ မောစနတ္ထံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းမှ လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ယာစာပေတိ-၏) ဟိ-ချဲ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဿတိ-မူ၏၊ (ကိံ)၊ အနာဂတေ-၌၊ ဒဗ္ဗဿ-၏၊ ဣမံဌာနံ-ဤအရာကို၊ နိဿာယ-၍၊ မေတ္တိယဘူမဇကောနံ-ကတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့် မဟာ-သော၊ ဥပဒ္ဓဝေါ-ဘေးရန်တည်း၊ ဥပဒ္ဓဝေါ-ဘေးရန်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ-တ္တံ၊ တတြ-ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌၊ ကေစိ-အချို့ ရဟန်းတို့သည်၊ ဂရဟိဿန္တိ-နံ လတ္တံ၊ (ကိံ)၊ အယံ-ဤအရှင်ဒဗ္ဗသည်၊ တုဏှိဘူတော-သည်၊ (အေးအေးနေသည်)၊ (ဟုတွာ)၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ အကတွာ-၍၊ (ကိုယံအလုပ် မလုပ်ဘဲ) ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဤဒိသံ ဌာနံ-ကို၊ ဝိစာရေတိ-ဘိသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဂရဟိဿန္တိ-တ္တံ)၊ တတော-ထိုသို့ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ အညေ-အခြားသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝက္ခန္တိ-လတ္တံ၊ (ကိံ)၊ ဣမဿ-ဤအရှင်ဒဗ္ဗ၏၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ ကော-အဘယ်နည်း၊ ဧတေဟေဝ-ဤရဟန်းတို့ သည်ပင်၊ ယာစိတွာ၊ ထပိတော-(ဤရာထူး၌)ထားအပ်ပြီ၊ ဣတိ (ဝက္ခန္တိ)၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဂရဟတော-မှ၊ မုစ္ဆိဿတိ-လတ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဿတိ-မြင်တော်မူ၏။

ဧဝံ-သို့၊ ဂရဟမောစနတ္ထံ၊ ယာစာပေတွာပိ-ပြီး၍လည်း၊ ပုန ယသ္မာ၊ အသမ္ပတေ-မသမုတ်အပ်သော၊ ဝါ-သမ္ပုတိမရသော၊ ဘိက္ခုသ္မိံ-သည်၊ သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကို၊ ကထယမာနေ-သော်၊ ခိယျန ဓမ္မော-ရှုတ်ချခြင်းသဘောသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ (ကိံ)၊ အယံ-ဤ ရဟန်းသည်၊ ကသ္မာ သံဃမဇ္ဈေ၊ ဥစ္စာသဒ္ဓံ-ကျယ်စွာသော အသံကို၊ ကရောတိ-ပြုရသနည်း၊ ဣဿရိယံ-အစိုးရသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဒသောတိ-ပြုရသနည်း၊

ဣတိ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ပန-အနွယကား၊ သမ္မတေ(ဘိက္ခုသ္မိ-သည်)၊ ကထေန္တေ-
 သော်၊ အာယသ္မန္တာ-တို့သည်၊ ကိဉ္စိ-ဘာစကားကိုမျှ၊ မာ အဝစုတ္တ-ကုန်လင့်၊
 အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ သမ္မတော-သမုတ်အပ်သူတည်း၊ ဝါ-သမ္မတိရသူတည်း၊
 ယထာသုခံ-စွာ၊ ကထေတု-ပြောပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာရော-ပြောဆို
 သူတို့သည်၊ ဘဝန္တိ-ရှိကုန်၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ အသမ္မတံ-မသမုတ်အပ်
 သော ရဟန်းကို၊ ဝါ-သမုတ်မရသော ရဟန်းကို၊ အဘူတေန-မဟုတ်မမှန်သော
 အကြောင်းဖြင့်၊ အဗ္ဘာစိက္ခန္တဿ-စွပ်စွဲသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမတ္တာ-သော၊
 လဟုံကာ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ သမ္မတံ-ကို၊ အဗ္ဘာစိက္ခတော-၏၊
 ဂရုကတရာ-ဒုက္ကဋ္ဌထက် သာ၍ကြီးလေးသော၊ ပါစိတ္တိယာပတ္တိ ဟောတိ၊
 အထ-ထိုသို့ဖြစ်လသော်၊ သမ္မတော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာပတ္တိယာ-၏၊
 ဂရုကဘာဝေန-ကြောင့်၊ ဝေရီဟိပိ-ရန်သူရဟန်းတို့သော်မှလည်း၊ ဒုပ္ပဒံသိယ
 တရော-သာ၍ မဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ,တံ အာယသ္မန္တံ-ကို၊
 သမ္မန္တာပေတု-သမုတ်စေခြင်းငှာ၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာတိ အာဒိအာဟ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ဒွေ-န်သော၊
 သမ္မတိယော-သို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်းအား၊
 ဒါတုံဝဋ္ဋန္တိကံ၊ ဣတိ-အမေးတည်း၊ ကေဝလံ-(သမ္မတိ ၃ ခု စသည်မဖက်)
 သက်သက်၊ ဒွေ (သမ္မတိယော)-တို့သည်သာ၊ (ဝဋ္ဋန္တိ-န်သည်ကား)၊ န-
 မဟုတ်သေး၊ သစေ ပဟောတိ- အကယ်၍ ဆောင်စွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
 တေရသပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (သမ္မတိယော-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို) ဒါတုံ
 ဝဋ္ဋန္တိ၊ [တေရသ သမ္မတိကို ဋီကာမှာရှု။] အပ္ပဟောန္တာနံ ပန-မစွမ်းနိုင်ကုန်သော
 ရဟန်းတို့အားကား၊ ဧကာပိ-လည်းဖြစ်သော၊ (သမ္မတိ-သည်၊ ဝါ-ကို) ဒွိန္တံ
 ဝါ-တို့အားလည်းကောင်း၊ တိဏ္ဍံဝါ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဧကာပိ၊ ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ “ဧကာပိ” ဟု ဂရဟာဇောတက ပိ သဒ္ဒါဖြင့်
 “မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းတို့အား ၂ ပါး၊ ၃ ပါးဖြစ်စေကာမူ သမ္မတိတစ်ခုကိုမျှ ပေးခြင်း
 ငှာ မအပ်၊ သမ္မတိ ၂ ခု ၃ ခု စသည်မှာ ဆိုဖွယ် မလို” ဟု ပြသည်၊ မှန်၏-ဤသမ္မ
 တိ ပေးရာဌာနသည် အရာရာ၌ စွမ်းနိုင်သောဉာဏ် ပါရသေး၏၊ ထိုဉာဏ်ကို ၂ ပါး ၃ ပါး
 ပေါင်းမိသော်လည်း မရနိုင်၊ ဥပမာ မျက်စိမမြင်သော အကန်းတစ်ယောက်သည် အကန်း
 ၂ ယောက် ၃ ယောက် ပေါင်းမိသော်လည်း မမြင်မြဲ မမြင်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့်
 “ဧကာပိ၊ ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ များစွာသော စာအုပ်တို့၌ “န” မပါဘဲ
 “ဝဋ္ဋတိ” ဟု ရှိသည်၊ “ဧကာပိ ဝဋ္ဋတိ-သမ္မတိ တစ်ခုသော်လည်း အပ်၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်
 မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။

၃၈၂။ သဘာဂါနန္တိ-ကား၊ ဂုဏသသာဂါနံ-ဂုဏ်အားဖြင့် သဘောတူကုန်သော၊ န မိတ္တသန္တဝသဘာဂါနံ-မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့် သဘောတူသည် မဟုတ် ကုန်သော၊ (“ဘိက္ခုနံ-တို့ဖို့၊ ဧကဇ္ဈံ သေနာသနံ ပညပေတိ” ဟု ပါဠိ တော် ထည့်စပ်)၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ (ဂုဏသဘာဂကိုသာ သဘာဂဟု ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်) ယေ တေ ဘိက္ခု သုတ္တန္တိကာ၊ တေသံ ဧကဇ္ဈန္တိ အာဒိ-သော၊ (ယံ ဝစနံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ ဝစနံ-ကို၊ သံဂီတိ ကာရော) အာဟ-မိန့်ပြီး၊ ဟိ-မှန်၊ ယာဝတိကာ-န်သော၊ သုတ္တန္တိကာ-သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ တေ-တို့ကို၊ ဥစ္စိနိတွာ-ရွေးချယ်၍၊ ဧကတော- တည်း၊ တေသံ-တို့အား အနုရူပမေဝ-သော၊ သေနာသနံ-ကို၊ ပညပေတိ- ၏၊ ဧဝံ-တူ၊ သေသာနံ-သုတ္တန္တိက ရဟန်းတို့မှ ကြွင်းကုန်သော ရဟန်းတို့ အား (အနုရူပမေဝ သေနာသနံ ပညပေတိ)၊ ကာယဒဋ္ဌိ ဗဟုလာတိ-ကား၊ ကာယဿ-၏၊ ဒဋ္ဌိဘာဝ ကရုဏဗဟုလာ-များသောခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်း ရှိကုန်၏၊ ကာယပေါသန ဗဟုလာ-များသောကိုယ်ကို မွေးမြူခြင်း ရှိကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဣမာယပိ မေ အာယသ္မန္တော ရတိယာတိ- ကား၊ သဂ္ဂမဂ္ဂဿ-၏၊ တိရုတ္တာန ဘူတာယ-ဖီလာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဣမာယ တိရုတ္တာနကထာ ရတိယာ-ဤတိရုတ္တာန ကထာ၌ မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ဤ မွေ့လျော်ကြောင်းဖြစ်သော တိရုတ္တာန ကထာဖြင့်၊ အစ္စ္စိဿန္တိတိ-ကား၊ ဝိဟရိဿန္တိ-နေကြကုန်လတ္တံ့၊ [အာသ+ဥပဝေသနေ (ကပ်ဝင်နေထိုင်ခြင်း) ဟု ဓာတ်နက်ရှိသောကြောင့် ဝိဟရိဿန္တိဟု ဓာတ်နက်ဖွင့်သည်။]

တေဇောဓာတု သမာပဇ္ဇိတွာ တေန ဝါလောကေနာတိ-ကား၊ တေဇော ကသိဏစတုတ္ထဇ္ဈာနံ-တေဇောကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စတုတ္ထဈာန်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ဝုဋ္ဌာယ၊ အဘိညာဉာဏေန-ဖြင့်၊ အင်္ဂုလိဇလနံ-လက်ချောင်း၏ တောက်ပခြင်းကို၊ အဓိဋ္ဌာယ-၍၊ တေဇောဓာတု သမာပတ္တိဇနိတေန-တေဇောကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော သမာပတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော၊ တေနော အင်္ဂုလိ ဇာလာလောကေန-ထိုလက်ချောင်း၏ အလျှံတည်းဟူသော အလင်းရောင်ဖြင့် ပင်၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ပန-ဆက်၊ ထေရဿ-၏၊ အယံ အာနုဘာဝေါ- သည်၊ န စိရဿေဝ-ပင်၊ သကလဇေမ္ပဒီပေ-၌၊ (မဇ္ဈိမဒေသကို ဆိုသည်)၊ ပါကဋော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီး၊ တံ-ထိုအာနုဘော်ကို၊ သုတွာ-၍၊ ဣဒ္ဓိ ပါဠိဟာရိယံ-ကို၊ ဒဠ္ဋကာမာ-ကြည့်ရှုလိုကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သဉ္စိစ္စ- သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍၊ ဝိကာလေ အပိ-အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌လည်း၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ [အပိသုတိ ဧတ္ထ သုတိ နိပါတမတ္တံ၊ အပိသဒ္ဓေါ

အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တော (ယှဉ်အပ်ရာ မဟုတ်သောပုဒ်၌ ယှဉ်စပ်အပ်သော ပုဒ်တည်း။) ဝိကာလေတိ ဣမဿ အနန္တရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝိကာလေပိ အာဂစ္ဆန္တိတိအတ္ထော။] တေ၊ ပေ၊ အပဒိသန္တိတိ-ကား၊ ဇာနန္တဝ-ဝေးမှန်းသိကုန်လျက်သာလျှင်၊ ဒူရေ၊ အပဒိ သန္တိ-ညွှန်ပြကြကုန်၏၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ (အပဒိသန္တိ-နိသနည်း။) အမှောက်၊ ပေ၊ နယေန-အမှောက်၊ ပေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋေ အစရှိသော ဤနည်းဖြင့်၊ (အပဒိသန္တိ)။

အင်္ဂုလိယာ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) သယမေဝ-အရှင်ဒဗ္ဗ ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဂစ္ဆတိ၊ [ရဟန်း တစ်ပါးအတွက်သာ ညွှန်ပြစရာရှိလျှင် ကိုယ်တိုင်လိုက်၍ ခင်းပေးသည်- ဟူလို၊] ဗဟူ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သစေဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ဗဟူ- န်သော၊ အတ္တဘာဝေ-အတ္တဘောတို့ကို၊ နိမ္မိနာတိ-ဖန်ဆင်း၏၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသော နိမ္မိတအတ္တဘောတို့သည်၊ အတ္တနာ-မိမိဟူသော ရှင်ဒဗ္ဗနှင့်၊ သဒိသာဧဝ-တူကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ) သေနာသနံ ပညပေန္တိ၊ ပန- ဆက်၊ အယံမဇ္ဈောတိ အာဒိသု-တို့၌၊ ထေရေ-သည်၊ အယံမဇ္ဈောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တေ-သော်၊ နိမ္မိတာပိ-နိမ္မိတ အရှင်ဒဗ္ဗတို့သည်လည်း၊ အတ္တနော အတ္တနော ဂတဂတဋ္ဌာနေ-၌၊ အယံ မဇ္ဈောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ၊ [သီးခြားအဓိဋ္ဌာန်ချက်မရှိ လျှင် အရှင်ဒဗ္ဗ ပြုလုပ်သည့်အတိုင်း နိမ္မိတများကလည်း ပြုလုပ်ကြသည်၊ သီးခြားအဓိဋ္ဌာန်ချက် ရှိလျှင်ကား ထိုအဓိဋ္ဌာန်သည့်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်၏။] သဗ္ဗ ပဒေသု-(ဣဒံ ပိဋ္ဌစသော) အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ ဧဝံ-ဤအတူတည်း၊ ဟိ- မှန်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ နိမ္မိတာနံ-နိမ္မိတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဓမ္မတာ- သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတည်း၊ ဝါ-ထုံးစံတည်း၊ ဧကသ္မိ-တစ်ပါးသော မူလ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဘာသမာနသ္မိ-စကားပြောလသော်၊ သဗ္ဗေ-န်သော၊ နိမ္မိတာ- နိမ္မိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘာသန္တိ၊ ဧကသ္မိ-သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ အာသိ နေ-နေလသော်၊ သဗ္ဗေ-န်သော၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တုဏှိ ဘဝန္တိ၊ ဣတိ-ကား၊ (နိမ္မိတာနံ ဓမ္မတာ)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မိဝိဟာရေ-၌၊ မဇ္ဈပိဋ္ဌာ ဒီနိ-တို့သည်၊ နပရိပူရေန္တိ-မပြည့်စုံမလုံလောက်ကုန်၊ တသ္မိ-၌၊ အတ္တနော- ၏၊ အာနုဘာဝေန-ဖြင့်၊ ပူရေန္တိ-ပြည့်စေကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ နိမ္မိ တာနံ- တို့၏၊ အဝတ္ထုကံဝစနံ-တည်ရာမရှိသော စကားသည်၊ န ဟောတိ၊ [အရှင်ဒဗ္ဗ၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် အာဂစ္ဆုများ နေလိုရာအရပ်၌ မဇ္ဈပိဋ္ဌများ ရှိနေနှင့်သောကြောင့် နိမ္မိတပုဂ္ဂိုလ်များ၏ “အယံမဇ္ဈော”ဟူသော စကားသည် မဇ္ဈစသော ဝတ္ထုမရှိဘဲ ပြောအပ်သောစကားမဖြစ်-ဟူလို၊] သေနာသနံ ပေ၊

ပစ္စာဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ တေဟိ-ထိုအာဂန္တုကတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ- ဇနပဒကထံ- ဇနပုဒ်နှင့်စပ်သော စကားကို၊ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မြို့နယ်နှင့်စပ်သော စကားကို) ကထေန္တော၊ န နိသီဒတိ-ထိုင်မနေ၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနဋ္ဌာနမေဝ-သို့သာ၊ ပစ္စာဂစ္ဆတိ-ပြန်လာ၏။

၃၈၃။ မေတ္တိယဘူမဇကောတိ-ကား၊ မေတ္တိယောစ-ယသည်လည်းကောင်း၊ ဘူမဇကောစ-သည်လည်းကောင်း၊ (နဝကာစေဝ-သီတင်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပပုညာစ-နည်းသောပုဉ်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-န်၏၊) ဧတေ- ဤ မေတ္တိယဘူမဇကတို့သည်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယရဟန်းတို့၏၊ အဂ္ဂပုရိ သာ-ခေါင်းဆောင်ယောက်ျားတို့တည်း၊ လာမကာနိစ ဘတ္တာနိတိ-ကား၊ တာဝ- ဘတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-န်သော၊) သေနာသနာနိ-တို့သည်၊ နဝကာနံ- ရဟန်းငယ်တို့၏ (အထံသို့)၊ လာမကာနိ-ညံ့ကုန်သော အိပ်ရာနေရာတို့သည်၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤလာမက သေနာသနကို ရခြင်းကို၊ အနန္တရိယံ-မအံ့ဩအပ်ပါ၊ ဝါ-လောက်ပါ၊ ဘတ္တာနိပန-တို့ကိုကား၊ သလာကာယော-စာရေးတံမဲတို့ကို၊ ပစ္စိယံဝါ-တောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရဘောဂေဝါ-သင်္ကန်းအခွေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-၍၊ အာလောဠေတွာ-မွေနှောက်၍၊ ဧကမေကံ-တစ်ခုစီ တစ်ခုစီကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ- ထုတ်ယူ၍၊ ပညပေန္တိ-ပညတ်ကြရကုန်၏၊ ဝါ-ပေးကြရကုန်၏၊ တာနိပိ- ထိုဘတ်တို့သည် လည်း၊ တေသံ-ထို မေတ္တိယဘူမဇကတို့၏၊ မန္တပုညတာယ- ကြောင့်၊ လာမကာနိ-န်သော၊ သဗ္ဗပစ္စိမာနေဝ-အလုံးစုံတို့၏ နောက်၌ဖြစ်သော ဘတ်တို့သည်သာ၊ ပါပုဏန္တိ-န်၏၊ ယမ္မိ ဧကစာရိကဘတ္တံ-အကြင် တစ်ခု တည်းသော သီးခြားလှည့်လည်ခြင်းဖြင့် ရောက်စေအပ်သော ဘတ်သည် လည်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ [အလွန်ကောင်းသောကြောင့် အခြားဆွမ်းများကို အလှည့်ချခြင်းနှင့် မရောဘဲ သီးခြား ထေရ်စဉ်ဝါစဉ်ထား၍ ပေးအပ်သော ဆွမ်းကို “ဧကစာရိကဘတ္တံ” ဟုဆိုသည်၊] တမ္မိ-ထိုဧကစာရိကဘတ်သည်လည်း၊ ဧတေသံ-ထိုမေတ္တိယဘူမဇကတို့၏၊ ပတ္တဒိဝသေ-ရောက်အပ်ရာနေ့၌၊ လာမကံဝါ-ညံ့နေသော်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဧတေ-ဤမေတ္တိယ ဘူမဇကတို့ကို၊ ဒိသ္မာဝ-၍သာလျှင်၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ အဒတွာ-မူ၍၊ လာမကမေဝဝါ-ညံ့သော ဘတ်ကိုသာလျှင်သော်လည်း၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏။

အဘိသင်္ခါရိကန္တိ-ကား၊ နာနာသမ္ဘာရေဟိ-အထူးထူးသော (ထောပတ်ဆီ စသော) အဆောက်အဦတို့ဖြင့်၊ အဘိသင်္ခါရိတွာ-ပြုပြင်စီမံ၍၊ ကတံ-သော၊ သုသဇ္ဇိတံ-ကောင်းစွာစီစဉ်အပ်သော၊ သုသမ္ဘာဒိတံ-ကောင်းစွာပြီးစေအပ်သော၊

(ပိဏ္ဍပါတ်-ကို) ဣတိအတ္ထော-နက်၊ [“အဘိသင်္ခါရေန+ကတံ အဘိသင်္ခါရိကံ”
 ဟုပြု] ကဏာဇကန္တိ-ကား၊ သကုဏ္ဍကဘတ္တံ-ဆန်ကွဲနှင့်တကွ သော ထမင်းကို၊
 ဗိလင်္ဂဒုတိယန္တိ-ကား၊ ကဉ္စိယဒုတိယံ-ပအုံးရည်လျှင် ၂-ခုမြောက်ရှိသော၊
 ကလျာဏဘတ္တိကောတိ-ကား၊ အဿ-ထိုဂဟပတိ၏၊ ကလျာဏံ သုန္ဓရံ-
 သော၊ အတိဝိယ-လျှင်၊ ပဏီတံ-သော၊ ဘတ္တံ-ဘတ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ (သော-ထိုဂဟပတိသည်) ကလျာဏဘတ္တိကော- ကမည်၏၊
 ပဏီတဒါယကတ္တာ-မွန်မြတ်သောဘတ်ကို ပေးလှူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဘတ္တေနဝ-ထမင်းကြောင့်ပင်လျှင်၊ ပညာတော-(ကလျာဏဘတ္တိက-ဟု)
 ထင်ရှားသော၊ [ပါဠိတော် “ဂဟပတိ” ၌ စပ်] စတုက္ကဘတ္တံ ဒေတီတိ-ကား၊
 စတ္တာရိ-န်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဒေတိ၊ ပန-ဆက်၊ တဒ္ဓိ တဝေါဟာရေန-
 တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ စတုက္ကဘတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [စတ္တာရိ
 ပရိမာဏံ အဿာတိ စတုက္ကံ၊ ပရိမာဏအဿအနက်၌ တဒ္ဓိတ် ကပစ္စည်း၊
 “စတုန္တံ သမူဟော စတုက္ကံ” ဟုလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ စတုက္ကသရုပ်မှာ
 ပါဠိတော်၌ ဩဒန၊ သူပ၊ တေလ၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ ဟု လာ၏၊] ဥပတိဋ္ဌိတွာ-
 ပရိဝိသတီတိ-ကား၊ သဗ္ဗကမ္မန္တေ-အလုံးစုံသော အိမ်အလုပ်တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-
 စွန့်လွှတ်၍၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ပူဇာသက္ကာရံကတွာ၊ သမိပေ-၌၊ (ဥပ၏
 အဖွင့်) ဌတွာ၊ ပရိဝိသတိ-ပြုစုလုပ်ကျွေး၏၊ ဩဒနေန ပုစ္ဆန္တိတိ-ကား၊
 ဩဒနဟတ္တာ-လက်၌ ထမင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ထမင်းလက်စွဲကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)
 ဥပသင်္ကမိတွာ-အနီးသို့ ကပ်၍၊ ဘန္တေ၊ ဩဒနံ-ကို၊ ဒေမကီ-
 ပေးလှူရကုန်အံ့လော၊ ဝါ-လိုက်ရကုန်အံ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးလျှောက်
 ကြကုန်၏၊ ဧတံ-ဤဩဒနေန သဒ္ဓါသည်၊ ကရဏတ္ထေယေဝ-၌သာလျှင်၊
 ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါသည်၊ ဟောတိ၊ [ပါဠိတော်၌
 ဩဒနေနကို “ဩဒနံ ဒေမ” ဟု ကံပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပြသော်လည်း ပါဠိတော်၌
 အနက်ပေးသည့် အခါ ကံအနက်မပေးရ၊ ပါဠိတော်လာသည့်အတိုင်း ပုစ္ဆန္တိကို
 ငဲ့၍ ကရိုဏ်းအနက်ကိုသာ ပေးပါဟူလို] သူပါဒီသူပိ ဒေသနယော။

သွာတနယာတိ-ကား၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ဘဝေါ-ဖြစ်သော၊ ဘတ္တပရိ
 ဘောဂေါ-ထမင်းသုံးဆောင်ခြင်းတည်း၊ သွာတနော-နက်ဖြန်၌ဖြစ်သော
 ထမင်းသုံး ဆောင်ခြင်း၊ တဿ-ထိုနက်ဖြန်၌ဖြစ်သော ထမင်းသုံးဆောင်ခြင်း၏၊
 အတ္ထာယ- ဌာ၊ သွာတနာယ-နက်ဖြန်၌ဖြစ်သော ထမင်းသုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးဌာ၊

သွေ-ဦး၊ ကတ္တဗ္ဗဿ-သော၊ ဘတ္တပရိဘောဂဿ-၏၊ အတ္ထာယ ဣတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓိဉ္စ ဟောတိတိ-ကား၊ ပါပေတွာ-အလှည့်ရောက်စေ၍၊ ဒိန္နံ
ဟောတိ၊ (အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊) မေတ္တိယဘူမဇကောနံ ခေါ် ဂဟပတိတိ ဣဒံ-
ဤစကားကို၊ ထေရော-အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်သည်၊ အသမန္နာဟရိတွာ-နှလုံးမသွင်း
မိမူ၍၊ အာဟ-ပြောမိပြီ၊ [မေတ္တိယနှင့် ဘူမဇကောကို လူအကြည်ညိုနည်းမှန်း
သိပါလျက် ဆွမ်းဒါယကာဖြစ်သော ဂဟပတိအား မေတ္တိယဘူမဇကောတို့၏
ဆွမ်းအလှည့်ကျကြောင်းကို အရှင်ဒဗ္ဗက အမှတ်တမဲ့ပြောလိုက်မိပြီဟူလို၊]
ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကံနည်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊
သတိ ဝေပုလ္လပတ္တာနံပိ-သတိ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော
ရဟန္တာတို့၏သော်မှလည်း၊ အသမန္နာဟာရော ဟောတိ၊ တေသံ-ထိုမေတ္တိယ
ဘူမဇကောတို့၏၊ (သာ) မန္တပုညတာ-သည်၊ ဧဝံ ဗလဝတိ-ဤသို့ အားရှိ၏၊
ဝါ-သို့ကလောက်ကြီးမား၏၊ [“မေတ္တိယ ဘူမဇကောတို့အလှည့်ကျသည်ဟု
ပြောလိုက်လျှင် သူတို့ကို မကြည်ညိုသောကြောင့် ပေးလှူနေကျ ဆွမ်းကောင်းကို
လှူတော့မည်မဟုတ်၊ သို့ပါလျက် သတိဝေပုလ္လပတ္တ ဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
တောင်မှ အမှတ်တမဲ့ ပြောမိလောက်အောင် မေတ္တိယဘူမဇကောတို့မှာ ပုဂ္ဂိုလ်
နည်းပါးကြသည်” ဟူလို။]

ယေ ဇေတိ ဧတ္ထ-ဦး၊ ဇေတိ-ဇေဟူသောစကားဖြင့်၊ ဒါသိ-ကို၊
အာလပတိ-ခေါ်၏၊ ဟိယျော ခေါ် အာဝုသော အမှတ်ကန္တိ-ကား၊ ရတ္တိ-ဦး၊
သမ္မန္တယမာနော-ကောင်းစွာနှိုးနှော ပြောဆိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အတိတံ-
လွန်ပြီးသော၊ ဒီဝသဘာဂံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဟိယျောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-နံ၏၊
[ပထမမဇ္ဈိမယာမိဉ္စ အိပ်ပြီး၍ နိုးနေသူတို့မှာ အရုဏ်မတက်ခင်ဖြစ်၍ ယနေ့အဖို့
တွင် ပါဝင်သော်လည်း၊ “မနေ့”ဟု အထင်ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းတို့လည်း
အနည်းငယ်အိပ်ပြီး၍ ညဉ့်အခါ၌ ပြောဆိုကြခြင်းဖြစ်သောကြောင့် နေ့အဖို့ကို
“ဟိယျော-မနေ့”ဟု ပြောဆိုကြသည်။] န စိတ္တရူပန္တိ-ကား၊ စိတ္တာနုရူပံ-
စိတ်အားလျော်စွာ၊ န သုပိသု-အိပ်မပျော်ကြကုန်၊ ပုဗ္ဗေ-ဦး၊ ယတ္တကံ-
အကြင်မျှလောက်တိုင်အောင်၊ (သုပိတု-ငှာ) ဣစ္ဆန္တိ-နံ၏၊ တတ္တကံ-
အောင်၊ သုပ္ပန္တိယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ န သုပိသု-နံ၊ အပ္ပကမေဝ-
အနည်းငယ် ကာလပတ်လုံးသာ၊ သုပိသု-နံပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဗဟာ
ရာမကောဋ္ဌကေတိ-ကား၊ ဝေဠုဝနဝိဟာရဿ-၏၊ ဗဟိဒ္ဓာရကောဋ္ဌကေ-
အပြင်တံခါးမှန်၌၊ ပတ္တက္ခန္ဓာတိ-ကား၊ ပတိတက္ခန္ဓာ-ကျသောလည်ကုပ်
ရှိကုန်သည်၊ [ပတိတဟု ဖွင့်သဖြင့် ပတ္တ၌ ပတဇာတ် တပစ္စည်းဟုသိပါ၊]

ခန္ဓဋ္ဌိကံ-လည်ကုပ်ရိုးကို၊ နာမေတွာ-ညွတ်စေ၍၊ နိသိန္နာ-နိသိသည်၊ ပဇ္ဈာယန္တာတိ-
ကား၊ ပဇ္ဈာယန္တာ-ဒေါသဟူသော အစိုးလွတ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ဒေါသမီး
တောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ နိသိဒ္ဓိသု-နိဋ္ဌိ) ယတော နိဝါတံ၊ တတော
သဝါတန္တိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ နိဝါတံ-လေမရှိပါ၊ အပ္ပကောပိ-
သော၊ ဝါတော-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ တတ္ထ-၌၊ မဟာဝါတော-သည်၊
ဥဋ္ဌိတော-ထပါပြီ၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-မေတ္တိယာ၏ အလိုတည်း၊
ဥဒကံ မညေ အာဒိတ္တန္တိ-ကား၊ ဥဒကံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဒိတ္တံဝိယ-
မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့၊ (ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏။)

၃၈၄။ သရသိ တံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာတိကား၊ ဒဗ္ဗ-ဒဗ္ဗ၊ တံ-သည်၊ ဧဝရူပံ-
ဤသို့သဘောရှိသော အမှုကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သရသိ-
အမှတ်ရ၏လော၊ အထဝါ-ကား၊ ဒဗ္ဗ၊ ယထာ (ယံ ကမ္မံ)-အကြင်အမှုကို၊
အယံ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသောအမှု
ကို၊ တံ-သည်၊ သရသိ-အမှတ်ရ၏လော၊ ယထာ(ယံ ကမ္မံ)-ကို၊ အယံ
ဘိက္ခုနီ အာဟ၊ ဧဝရူပံ-ကို၊ ကတ္တာစ-ပြုမိသည်လည်း၊ အသိ-ဖြစ်သလော၊
ဣတိဧဝံ-သို့၊ ယောဇေတွာပိ-ပုဒ်တို့ကိုယှဉ်စေ၍လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤသရသိ တံ
ဒဗ္ဗ အစရှိသောဝါကျ၌၊ အတ္ထော ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင်ဆရာတို့သည်
ကတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ပဋ္ဌန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တေသံ-ထိုဆရာတို့၏၊ (မတေ-၌
စပ်)၊ ဥဇုကမေဝ-ဖြောင့်မတ်သည်သာ၊ ဝါ-တိုက်ရိုက်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊
[“သရသိ တံ ဒဗ္ဗ ဧဝရူပံ ကတ္တာ” ဟု ရွတ်ဆိုကြသော ဆရာတို့၏အလို၌
“ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ သရသိ-လော” ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖြောင့်မတ်သည်-
ဟူလို၊] ယထာ၊ ပေ၊ ဇနတိတိ-ပါဌ်ဖြင့်၊ ထေရော-သည် ကိ-ကို၊ ဒဿေ
တိ-နည်း၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သဗ္ဗညု-အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင်ဘုရားရှင်
ပါတည်း၊ အဟဉ္ဇ-သည်လည်း၊ ခိဏာသဝေါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသူပါ
တည်း၊ မယံ-၏၊ ဝတ္ထုပဋိသေဝနာ-ဝတ္ထုကို မှီဝဲခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊
တံ-ထိုသို့ ဝတ္ထုပဋိသေဝန မရှိသော၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဘဂဝါ ဇာနာတိ-
သိတော်မူပါ၏၊ တတြ-ထိုသို့ သိတော်မူရာ၌၊ အဟံ၊ ကိ ဝက္ခာမိ-အဘယ်
ကို လျှောက်ရပါအံ့နည်း၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မံ ဘဂဝါ၊
ဇာနာတိ-၏၊ တထေဝ-ထိုသိတော်မူတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ၊
အဟံ-တပည့်တော်ကို၊ ဒဗ္ဗဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်
ကို၊ (ဒဿေတိ)၊ န ခေါ် ဒဗ္ဗ၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ ဒဗ္ဗ-ဒဗ္ဗ၊ ပုဏ္ဏိတာ-တို့
သည်၊ [ပါဠိတော်၌လာသော ဒဗ္ဗသဒ္ဓါ ၂ ခုတွင် ဒုတိယဒဗ္ဗသဒ္ဓါသည်

ပဏ္ဍိတအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပဏ္ဍိတာ” ဟု ဖွင့်သည်။] တံ၊ ပရ
 ပစ္စယေန-သုတစ်ပါးတို့ကို ယုံကြည်ခြင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗေဋ္ဌသိယထာ-ဖြေရှင်း
 သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ န နိဗ္ဗေဋ္ဌန္တိ-မဖြေရှင်းကြကုန်၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ ယံ-
 အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဉာတံ-သိအပ်ပြီ၊ တေနဧဝ-
 ထို ကိုယ်တိုင်သိအပ်သော-အကြောင်းအရာဖြင့်သာ၊ နိဗ္ဗေဋ္ဌန္တိ၊ ဣတိ ဧဝံ
 အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သစေ တယာ ကတံ၊ ကတန္တိဣမိနာ-ဖြင့်၊ ကိံ-ကို၊ ဒသေတိ-နည်း၊
 ဟိ-အဖြေကား၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိသဗလေနဝါ-ပရိသတ်
 အစွမ်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခပတ္တမ္ဘေနဝါ-အသင်းအပင်း၏ ထောက်ခံ
 ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အကာရကော-မပြုတတ်သူသည်၊ ဝါ-ကို၊
 ကာရကော-ပြုတတ်သူသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ လည်းကောင်း၊ ကာရကောဝါ-
 ပြုတတ်သူမူလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ အကာရကော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-
 ငှာ လည်းကောင်း၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (မပြုသူကို
 ပြုသူဖြစ်အောင်၊ ပြုသူကိုလည်း မပြုသူဖြစ်အောင် မပြုကောင်းသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်)၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကတံဝါ-ပြုအပ်သည်သော်
 လည်း။ (ဟောတိ-အံ့)၊ အကတံဝါ-သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တဒေဝ-
 ထိုအမှုကိုသာ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒသေတိ-
 ၏၊ ပန-ပရိဟာရ ပက္ခမှတစ်ပါး၊ ပေ၊ အံ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊
 ဇာနန္တောပိ-လျက်လည်း၊ အဟံ-သည်၊ ဇာနာမိ-သိတော်မူ၏၊ တံ-သည်၊
 ခီဏာသဝေါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ ရှိသူတည်း၊ တုယံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊
 ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ အယံ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ မုသာဝါဒီနိ-မုသားပြောသူ
 တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နာဝေါစ-မိန့်တော်မမူသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊
 ပရာနုဒယတာယ-သုတစ်ပါးတို့ကို သနားစောင့်ရှောက်ခြင်း ရှိတော်မူသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့် (နာဝေါစ-မိန့်တော်မမူ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-
 ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယံယံ-အကြင် အကြင်
 အကြောင်းအရာကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ တံတံ-ကို၊ သစေ ဝဒေယျ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 အညေန-သော၊ ပါရာဇိကံ-သို့၊ အာပန္နေန-ရောက်သူသည်၊ ပုဋ္ဌေန-
 မေးအပ်သည်၊ (သမာနေန-သော်)၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ ဇာနာမိ၊ တံ-
 သည်၊ ပါရာဇိကော-သူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-မိန့်တော်မူထိုက်သည်၊
 ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ တတော-ထိုသို့မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော-
 သည်၊ (“အပါယူပဂေါ ဘဝေယျ” ဌ်စပ်)၊ အယံ-ဤဘုရားသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ဌ်၊

၀၀၀

မလ္လပုတ္တံ-သော၊ ဒဗ္ဗံ-ကို၊ သုဒ္ဓံ-ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ (တစ်နည်း)၊ သုဒ္ဓံ ကတွာ-သုဒ္ဓဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ မံ-ကို၊ အသုဒ္ဓံ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ (တစ်နည်း) အသုဒ္ဓံ ကရောတိ-၏၊ ယတြ-အကြင်သာသနာ၌၊ သတ္တာပိ-ဆရာသော်မှလည်း၊ သာဝကေသု-တပည့်တို့၌၊ ဆန္ဒာဂတိ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (တတြ-ထိုသာသနာ၌) ဒါနိ-၌၊ ကဿ-အား၊ ကိ-ကို၊ ဝဒါမိ-ပြောနိုင်တော့ အံ့နည်း၊ [ဆရာဖြစ်သူက တောင်မှ ဆန္ဒာဂတိလိုက်နေတာဖြစ်တော့၊ အခြားသူ အတွက် ပြောစရာမလိုတော့ဘူး-ဟူလို၊] ဣမဿ-ဤဘုရား၏၊ သဗ္ဗညုဘာဝေါ-သဗ္ဗညုအဖြစ်သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဃာတံ-ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ အပါယူပဂေါ-အပါယ်သို့ ကပ်ရောက်သည်၊ ဘဝေယျ-ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဣမာယ ပရာနုဒယတာယ-ကြောင့်၊ ဇာနန္တောပိ-လျက်လည်း၊ နာဝေါစ-မမူ။

ဘိယျော-အလွန်၊ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဆိုဖွယ်သည်)၊ ကိဉ္စ-အဘယ်နည်း၊ (တစ်နည်း) ကိဉ္စဘိယျော-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏၊ ဥပဝါဒပရိဝုဇ္ဇနတောပိ-စွပ်စွဲခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်း၊ နာဝေါစ-မိန့်တော်မမူ၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း)၊ ဟိ ယသ္မာ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ငါဘုရားသိတော်မူ၏ ဟူ၍၊ ယဒိဝဒေယျ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧဝံ-ဤဆိုအံ့လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဥပဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်းသည်၊ ဘဝေယျ၊ (ကိ)၊ မလ္လပုတ္တဿ-သော၊ ဒဗ္ဗဿ-၏၊ ဝုဠာနံနာမ-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းမည်သည်၊ ဘာရိယံ-ထမ်းဆောင်သော တာဝန်တည်း၊ ဝါ-ဝန်ငလး၏၊ [မေတ္တိယာ ဘိက္ခုနီက တိုက်ရိုက်စွပ်စွဲနေတာဖြစ်တော့ အာပတ်မှလွတ်ဖို့ ခဲယဉ်းပါရဲ့-ဟူလို၊] ပန-ယိုသို့ပင် ဝန်လေးပါသော်လည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ သက္ခိ-သက်သေကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-ရခြင်းကြောင့်၊ ဝုဠိတော-အာပတ်မှ ထပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥပဝါဒေါ ဘဝေယျ)၊ ဣဒဉ္စ-ဤသက်သေရ၍ အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝုဠာနလက္ခဏံ-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၏ လက္ခဏာဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်ကုန်သည် (ဟုတွာ)၊ ဗုဒ္ဓကာလေပိ-၌လည်း၊ သက္ခိနာ-ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိဝါ-စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အသုဒ္ဓိဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ မယံ၊ ဇာနာမ-န်၏၊ အယံ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အသုဒ္ဓေါ-အသုဒ္ဓတည်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပါပဘိက္ခု-တို့သည်၊ လဇ္ဇိမ္မိ-လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ ဝိနာသေယျ-န်ရာ၏၊ ဣဝိ-ကြောင့်၊ (နာဝေါစ)၊ အပိစ-သည်သာမကသေး၊ အနာဂတေပိ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝုတ္တုသ္မိ-ဝုတ္တုသည်၊ သြတိဇ္ဈေ-သံဃာဘောင်သို့ သက်ရောက်လသော်၊ စောဒေက္ခာ-စောဒနာ၍၊ သာရေတွာ-အပြစ်တို့ အမှတ်ရစေ၍၊ တယာ ကတံ သစေ (ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ကတံ-

ပြုအပ်ပါပြီ ဟူ၍၊ ဝဒေဟီ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ လဇ္ဇိနံ-တို့၏ အပေါ်၌၊ ပဋိညံ-ကို၊ ဂဟေတွာ၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကရိဿန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိနယလက္ခဏေ-ဝိနည်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ လက္ခဏာ၌၊ တန္တိ-ပါဠိတော်အစဉ်ကို၊ ထပေန္တော-လိုသည်၊ (ဟုံတွာ)၊ အဟံ ဇာနာမိတိ-ဟူ၍၊ အဝတွာဝ-မိန့်တော်မမူဘဲသာလျှင်၊ သစေ၊ ပေ၊ ဝဒေဟီတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

နာဘိဇာနာမိ၊ ပေ၊ ပဋိသေဝိတာတိ-ကား၊ သုပိနန္တေပိ-၌လည်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-ကို၊ န အဘိဇာနာမိ-မသိပါ၊ အဟံ-သည်၊ န ပဋိသေဝိတာ-မမှီဝဲတတ်ပါ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အထဝါ-ကား၊ ပဋိသေဝိတာ-မှီဝဲတတ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ (မှီဝဲသည့်အနေအားဖြင့်-ဟူလို)၊ ပေ၊ န ဇာနာမိ-ပါ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင်ဆရာတို့သည်၊ ပဋိသေဝိတာတိ-ဟူ၍၊ ပဋ္ဌန္တိ-ရွတ်ဆိုကြ၏၊ တေသံ-တို့၏၊ (မတိယာ) ဥရုကမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ [“သရသိ တံ ဒဗ္ဗ” အစရှိသော ဝါကျတုန်းကအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ယူဖို့ရန် ဖြောင့်သည်-ဟူလို]၊ ပဂေဝ ဇာဂရောတိ-ကား၊ ဇာဂရန္တော ပန-နိုးနေစဉ်ကား၊ ပဌမယေဝ-ရှေးဦးကပင်၊ န ဇာနာမိ၊ ဣတိ (အတ္ထော)၊ တေနဟိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ နာသေထာတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒဗ္ဗဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဣမိဿာစ-ဤဘိက္ခုနီ၏လည်းကောင်း၊ ဝစနံ-သည်၊ န ဃဋ္ဌယတိ-မဆက်စပ်၊ [စကားချင်းမစပ်-ဟူလို]၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ စကားချင်းမစပ်မိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ မေတ္တိယံ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ နာသေထ-ဖျက်ဆီးကြကုန်လော့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ-ထို “မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနီ နာသေထ” ဟူသော စကားရပ်၌၊ (လဗ္ဘမာနာ-အတ္ထုဒ္ဓါရအဖြစ်ဖြင့် ရထိုက်ကုန်သော) နာသနာ-ဖျက်ဆီးခြင်းတို့သည်၊ လိင်္ဂနာသနာ-လိင်္ဂနာသနာလည်းကောင်း၊ သံဝါသနာသနာ-သံဝါသနာသနာလည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ-ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဿော-၃-ပါးတို့တည်း၊ တာသု-တို့တွင်၊ ဒူသကော နာသေတဗ္ဗောတိ-ဟူသော ပါဠိ၌၊ [ပထမပါရာဇိကပါဠိတော်ပါဠိ၌] အယံ-

အပိစ။ ။ဤအပိစတက်သော ဝါကျ၌ အမှုပေါ်လျှင် “ပဋိညာယကာရေတဗ္ဗော-ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်” နှင့်အညီ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင် သူ၏ပဋိညာဉ်ကို ယူ၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ် လက္ခဏာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် အစဉ်ထားတော်မူလို၍ “သစေ တယာ ကတံကတန္တိ ဝဒေဟီ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [အလဇ္ဇိဖြစ်လျှင်ကား သူ၏ ပဋိညာဉ်ကို ယူဖွယ်မလို၊ သူ၏ ရှေ့စကား နောက်စကားကို ထောက်ထား၍ ဆုံးဖြတ်ရသည်။]

ဤဖျက်ဆီးခြင်းသည်၊ လိင်နာသနာ-မည်၏၊ ဝါ-အသွင်ကို ဖျက်ခြင်းတည်း၊ ဝါ-လူထွက်စေခြင်းတည်း၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အဒဿနေဝါ-မရှုခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိကမ္မေဝါ-မကုစားခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါပိကာယ-သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ကို၊ အပ္ပဋိနိသဂ္ဂေဝါ-မစွန့်ခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မ-ယကံကို၊ (သံဃော-သည်၊) (ယံ) ကရောတိ၏၊ အယံ-ဤကံပြုခြင်းသည်၊ သံဝါသနာသနာ-နာမည်၏၊ ဝါ-ပေါင်းသင်းခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမည်၏၊ စရ ပိရေ ဝိနဿာတိ-ဟူသောပါဌ်၌၊ ဒဏ္ဍကမ္မ-ကို၊ (ယံ) ကရောန္တိ-နံ၏၊ အယံ-ဤဒဏ်ပေးမှုသည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မ နာသနာ-မည်၏၊ ဝါ-ဒဏ်ပေးမှုဟူသော ဖျက်ဆီးခြင်းမည်၏၊ ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှတစ်ပါး၊ ပေ၊ အံ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ လိင်နာသနာ-အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-မူ၍၊ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနီ နာသေထာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီး၊ ဣမေစ ဘိက္ခု အနုယုဉ္ဇထာတိ ဣမိနာ-ပါဌ်ဖြင့်၊ ဣမံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ-၏၊ (ကိ-ကို၊ ဒီပေတိ-သနည်း၊) အယံ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ဝါ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ အကာရိကာ-(စွပ်စွဲမှုကို) ပြုတတ်သူ မဟုတ်၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ အညေဟိ-အခြားရဟန်းတို့သည်၊ ဥယျောဇိတာ-တိုက်တွန်းအပ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ ယေဟိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည် ၊ ဥယျောဇိတာ-အပ်ပြီ၊ ဣမေ ဘိက္ခု - ဤ တိုက်တွန်းသော ရဟန်းတို့ကို၊ အနုယုဉ္ဇထ -

စရ ပိရေ ဝိနဿ။ ။ကဏ္ဍကသိက္ခာပုဒ်၌ လာသော ပါဠိတည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာ သနာ ပြုရာ၌ သံစသည်ကို တမ်းဆောင်၍ ကျောင်းဝိုင်းအတွင်း စသည်၌ လောင်းပြီးမှ “ကျေနပ်ကြပါရန်” တောင်းပန်ရသည်၊ ထိုသို့ မတောင်းပန်သမျှ သံဃာက အဖက်မလုပ်ဘဲ နှင်ထုတ်ထားခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “စရ ပိရေ ဝိနဿ” သည် နှင်ထုတ်ကိုပြသော စကားဖြစ်သည်၊ ထိုစကား၌ “စရာတိ ဂစ္ဆ၊ အပေဟိတိ ဂုတ္တံ ဟောတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ပိရေသည် ပရနှင့် အနက်တူသော အာလုပ်အနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ပရကို “အမာ မက-ငါတို့ဥစ္စာ မဟုတ်သူ”ဟု ဖွင့်၏၊ “အမှောက် အနုဇ္ဈတ္တိကဘူတ-ငါတို့၏ အတွင်းလူ မဟုတ်သော ပြင်ပသူစိမ်းဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် “ပိရေ-ပြင်ပသူစိမ်း၊ ဟဲ့လူပြီနိုး၊ စရ-အရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားလော” ဟု ပေး-“ဒီမှာ မနေနှင့်” ဟု ဆိုလိုသည်။

အထဝါ။ ။“ပိရေတိ ပရတောတိ ဣမိနာ သမာနတ္ထံ နိပါတပဒံ” ဟု တစ်နည်း ဖွင့်၏၊ ဤအလို “ပိရေ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ စရ-ဖဲသွားလော့၊ (ဒီမှာမနေနှင့်-ဟူလို၊)” ဝိနဿာတိ ဒေဒဿနံ ဂစ္ဆ၊ “ဝိနဿ-ပျက်စီးလေလော” ဟူသော သဒ္ဒတ္ထကိုပင် “မမြင်ကွယ်ရာသို့ သွားလေလော့” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်။ [နိဿယ၌ ဤအဖွင့် ၂ မျိုးအတိုင်း အနက်ပေးလိုလျှင် ပေးပါ။] :

ဖွေရှာထောက်လှမ်း စုံစမ်းကြကုန်လော့၊ ဂဝေသထ-ရှာကြကုန်လော့၊ ဇာနာထ-သိကြကုန်လော့၊ ဝါ-သိအောင်စုံစမ်းကြကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြတော်မူ၏။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး၊ ပေ၊ အံ၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ မေတ္တိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကြောင့်၊ နာသိတာကိ-ဖျက်ဆီးအပ်သလော၊ အပ္ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ၊ နာသိတာကိ-လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပဋိညာယ၊ အပ္ပဋိညာယဟူသော စောဒနာ စကားရပ်၌၊ ကိဉ္စိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ကို၊ (ဝတ္တဗ္ဗ-ဆိုထိုက်သေး၏၊ တဝ-၏၊ စောဒနာ-သည်၊ အသမတ္တာ-မပြည့်စုံသေး၊ အဝသိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန်သောစကားကို၊ တာဝ ဗြူဟိ-ဆိုစမ်းဦးလော၊) တာဝ-အပ္ပဋိညာယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ-သော)၊ ပဋိညာယ-ကြောင့်၊ ယဒိ နာသိတာ-အကယ်၍ ဖျက်ဆီးအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထေရော-အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်သည်၊ ကာရကော-ပြုကျင့်တတ်သူသည်၊ သဒေါသော-အပြစ်ရှိသူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အပ္ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ၊ (ယဒိ နာသိတာ-အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ထေရော-သည်၊ အကာရကော-သည်၊ နိဒ္ဒေါသော-သည်၊ ဟောတိ-လော၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း)။

အနုယုဉ္ဇထ။ ။ “အနုယုဉ္ဇထ” ဟူရာ၌ အခြားနေရာဝယ် “စစ်ဆေးမေးမြန်း” ဟူသောအနက်ကို ယူရသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား ဘိက္ခုနီကို မြှောက်ပေးသော ရဟန်းတို့သည် အထင်အရှားမဟုတ်ကြ၊ နောက်ကွယ်က မထင်မရှားနေ၍ မြှောက်ပေးကြသည်၊ ထို့ကြောင့် စစ်ဆေးစရာမရှိရကား “စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း” အနက်၏ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ဂဝေသထ ဇာနာထ” ဟု အဓိပ္ပာယ်နက် ဖွင့်ရသည်။ [ယသ္မာ တေ ဘိက္ခု အတ္တာနံ အပ္ပကာသေတွာ ဌိတာ တသ္မာ အနုယုဉ္ဇထာတိ ဣမဿ ဂဝေသထ ဇာနာထာတိ အတ္ထော ဝုတ္ထော။]

ကိဉ္စေတ္ထ။ ။ “စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါ့ကို အပြစ်တင်လို၍ “ကိပန” စသော ပုစ္ဆာကိုထုတ်သည်” ဟု သိသော ပရိဟာရကျမ်းဆရာသည် စောဒက၏ ပုစ္ဆာဝယ် အာဘောဂပေါ်လာအောင် မေးစေလိုသောကြောင့် “ကိဉ္စေတ္ထ” ဟု မိန့်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ယဒိ တာဝ” မှ စ၍ “နိဒ္ဒေါသော” တိုင်အောင်သော စကားသည် စောဒက၏ ထပ်မံပြောဆိုအပ်သော စကားတည်းဟု မှတ်။ [ကိဉ္စေတ္ထ၏ အဖွင့်ကို သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-အညကြသုပိနန္တာပုဒ်နှင့် စပ်၍ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

ယဒိ၊ ပေ၊ နိဒ္ဒေါသော။ ။ “သူ့ကို အရှင်ဒဗ္ဗက ဖျက်ဆီးပါသည်” ဟူသော ပဋိညာဉ်အရ (ထိုပဋိညာဉ်ကို အတည်ပြု၍) ဘိက္ခုနီကို ဖျက်ဆီးလျှင် (လူဝတ်အလဲခိုင်းလျှင်) အရှင်ဒဗ္ဗသည် ဘိက္ခုနီကို အမှန်ပြုလုပ်ရာ ရောက်နေ၍ အရှင်ဒဗ္ဗမှာ အပြစ်ရှိသည်

ဘာတိယရာဇ ကာလေပိ-ဘာတိယမင်းလက်ထက်၌လည်း၊ မဟာဝိဟာရ ဝါသီနံ-မဟာဝိဟာရ ကျောင်းတိုက်၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ ထေရာနန္ဒ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ အဘယဂိရိဝါသီနံ-နံသော၊ ထေရာနန္ဒ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ ပဒေ-ဤဘိက္ခုနီ နာသေထ ဟူသောပုဒ်၌ပင်၊ ဝိဝါဒေါ-ငြင်း ခုံခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ဖူးပြီ၊ အဘယဂိရိ ဝါသီနောပိ-ထေရ်တို့သည် လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ သုတ္တံ-ပါဠိတော်ကို၊ ဝတ္တာ-ရွတ်ဆို၍၊ တုမှာကံ- အသင် မဟာဝိဟာရဝါသီ တို့၏၊ ဝါဒေ-အယူ၌၊ ထေရော-အရှင်ဒဗ္ဗထေရ် သည်၊ ကာရကော-သည်၊ /ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-နံ၏၊ မဟာဝိဟာရဝါသီနောပိ- တို့သည်လည်း၊ အတ္တနော- ၏၊ ပေ၊ တုမှာကံ-

ရှိသည်မဟုတ်ပါလော၊ သို့မဟုတ်-ပဋိညာဉ်ကို ဂရမစိုက်ဘဲ(ပဋိညာဉ်ကြောင့် မဟုတ် ဘဲ) နဂိုကပင် ဒုဿီလ ဖြစ်နေသည်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဖျက်ဆီးစေလျှင် (လူဝတ် အလဲခိုင်းလျှင်) အရှင်ဒဗ္ဗသည် ဘိက္ခုနီကို ပြုလုပ်ရာမရောက်၍ အပြစ်မရှိသည်မဟုတ် ပါလောဟု-စောဒနာသည်။

ဘာတိယ ရာဇကာလေပိ။ ။စောဒက၏ စောဒနာကို တိုက်ရိုက်မဖြေဘဲ ရှေးက လည်း ဤပြဿနာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းကို ပြ၍ ထိုလက်ထက်က ပညာရှိအမတ်၏ အယူ အဆကိုပင် အဖြေသဘောအားဖြင့် ပြလိုသောကြောင့် “ဘာတိယ၊ ပေ၊ နိဒ္ဒေါသော တိအာဟ” ဟု မိန့်သည်၊ ကာလေပိ၌ ပီသည် ယခုပြဿနာအပေါ်မှာ ရှေး ဝိဝါဒဖြစ် ပုံကို ပေါင်းသော သမ္မိဏ္ဏနတည်း၊ ယခုသာ ဤပြဿနာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ရှေးကလည်း “ဘိက္ခုနီ နာသေထ” ဟူသော ဤနေရာ၌ အငြင်းအခုံဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်-ဟုလို။

ပါဠိ ၂-မျိုး။ ။အဘယဂိရိဝါသီထေရ်တို့သည် “တေနဟိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနီ (သကာယ ပဋိညာယ) နာသေထ” ဟု သကာယ ပဋိညာယထည့်၍ ပါဠိကို ရွတ်ဆိုကြ၏၊ မဟာဝိဟာရဝါသီထေရ်တို့ကား “သကာယ ပဋိညာယ” မပါဘဲ ပါဠိကို ရွတ်ဆိုကြ၏၊ ဤသို့ ပါဠိ ၂မျိုး ကွဲပြားပုံကို ရှေးဦးစွာ နားလည်ပါ။

အဘယဂိရိထေရ်တို့ ယူပုံ။ ။“သကာယ ပဋိညာယ” ဟု ပါဠိတော်မှာလာသော ကြောင့် ဘိက္ခုနီသည် သူ့ပဋိညာဉ်အရ ရှေးတုန်းကပင် အခြားနည်းအားဖြင့် ပါရာဇိက ကျပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သူ့ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဖျက်ဆီးရသည်၊ အရှင် ဒဗ္ဗက သူ့ကိုပြုရာ မရောက်ဟု ယူဆ၍ “သကာယ ပဋိညာယ” မပါသော မဟာဝိဟာရ ဝါသီတို့ ပါဠိ အတိုင်းဆိုလျှင် “စွပ်စွဲလာသော အမှုရင်းအတိုင်း ဘိက္ခုနီကို လူဝတ်လဲစေသောကြောင့် အရှင်ဒဗ္ဗက ဘိက္ခုနီကို ပြုကျင့်ရာရောက်သည်” ဟု ကောက်ချက်ချကြသည်။

မဟာဝိဟာရထေရ်တို့ ယူပုံ။ ။“သကာယ ပဋိညာယ” ဟု ပါဠိတော်မှာမပါ၊ “ဘိက္ခုနီ နာသေထ” ဟုသာမည မိန့်တော်မူရကား ရှေးကပင် သီလပျက်ပြီးသော ကြောင့် ဘိက္ခုနီကို လူဝတ်လဲစေတော်မူသည်၊ အရှင်ဒဗ္ဗက သူ့ကိုပြုကျင့်ရာမရောက်

အသင် အဘယဂိရိဝါသီတို့၏၊ ပေ၊ ဝဒန္တီ-နံ၏၊ ပဉ္စော-ပြဿနာသည်၊ ဝါ-သိလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်၊ န ဆိန္ဒုတိ-မပြတ်စဲ။

ရာဇာ-ဘာတိယမင်းသည်၊ သုတွာ-၍၊ ထေရေ-တို့ကို၊ သန္နိပါတာ ပေတွာ-၍၊ ဒီဃကာရာယဏ်နာမ-သော၊ ဗြာဟ္မဏဇာတိယံ-ဗြာဟ္မဏဇာတ်ရှိသော၊ အမစ္စံ-ကို၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ ကထံ-ကို၊ သုဏာဟိ-နားထောင်ချေလော့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏာပေသိ-ပြီ၊ အမစ္စော-သည်၊ ပဏ္ဍိတော ကိရ-ပညာရှိဖြစ်သတတ်၊ ဘာသန္တ ရကုသလော ကိရ-ဘာသာတစ်ပါး၌ ကျွမ်းကျင်သတတ်၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ အာဟ၊ (ကိ)၊ ထေရာ-တို့သည်၊ သုတ္တံ-ကို၊ တာဝ ဝဒန္တ-ရွတ်ဆိုတော်မူကြပါဦးလော့၊ ဣတိအာဟ၊ တတော-၌၊ အဘယ ဂိရိထေရာ-တို့သည်၊ တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ သကာယ ပဋိညာယ နာသေ ထာတိ-ဟူသော၊ အတ္တနော-၏၊ သုတ္တံ-ပါဠိကို၊ ဝဒိသု-နံပြီ၊ အမစ္စော-သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဝါဒေ-၌၊ ထေရေ-သည်၊ ကာရကော- သည်၊ သဒေါသော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အာဟ၊ မဟာဝိဟာရဝါသီနောပိ-တို့သည်လည်း၊ တေနဟိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ နာသေ ထာတိ-ဟူသော၊ အတ္တ နော သုတ္တံဝဒိသု၊ အမစ္စော-သည်၊ ဘန္တေ၊ တို့၊ တုမှာကံ။ ပေ။ ဟောတိ- ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး၊ ပေ၊ အံ၊ ဧတ္ထ-ဤ ၂ ဝါဒတို့တွင်၊ ဝါ-၂ သုတ်တို့တွင်၊ [ဧတ္တာတိ ဣမေသု ဒွိသုဝါဒေသု၊ သုတ္တေသု ဝါ (ဝိမတိ)၊] ကိ-အဘယ်ဝါဒသည်၊ ဝါ-အဘယ်သုတ်သည်၊ ယုတ္တံ-ဖြစ်သင့်သနည်း၊ (ဣတိ-အမေးစာည်း၊) ယံ-အကြင်ဝါဒ (သုတ်) သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပစ္စာ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (တံ-ထိုနောက်၌ ဆိုအပ်သော ဝါဒသည်၊ ဝါ-သုတ်သည်၊ ယုတ္တံ-၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဧတံ(ယုတ္တတ္တံ)-ဤနောက်ဝါဒ၏ သင့်သည်အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ဤနောက်သုတ်၏ သင့်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ-တို့သည်၊ ဝိစာရိတံ-စိစစ်အပ်ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အမူလကေန-

“သကာယ ပဋိညာယ” ပါသော အဘယဂိရိထေရ်တို့၏ ပါဠိအလိုအားဖြင့် (သူ၏ ပဋိညာဉ်အတိုင်း-ဟု ဆိုသောကြောင့်) “အရှင်ဒဗ္ဗက ပြုကျင့်ရာရောက်သည်” ဟု ကောက်ချက် ချကြသည်၊ ဘာတိယမင်း စေလွှတ်အပ်သော ပညာရှိအမတ်လည်း ဤမဟာဝိဟာရဝါသီ ထေရ်တို့ အတိုင်းပင် ကောက်ချက်ချလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ ။ ပစ္စာ ဝုတ္တံ တံ ယုတ္တန္တိ-မဟာဝိဟာရဝါသီဟိ ဝုတ္တံ တံ ယုတ္တန္တိ အတ္ထော၊ ဤအလို “ယံ ပစ္စာ ဝုတ္တံ” ဟု မရှိဘဲ “ပစ္စာ ဝုတ္တံ တံ ယုတ္တံ” ဟု ရှေးက ရှိဟန်တူသည်၊ ထို့ပြင်၊ “ဝိစာရိတဉ္စေတံ-ဧတံ ပစ္စိမဿ ယုတ္တတ္တံ ဝိစာရိတံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဝိစာရိတံ နောက်၌ “ဟိ” ပါသင့်သည်။

အခြေအမြစ် မရှိသော၊ အန္တိမဝတ္ထုနော-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ-စွပ်စွဲအံ့၊ (တဿ ဘိက္ခုနော-၏)၊ သံဃာဒိဿသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဤအာပတ်သည် ဒုက္ကဒေါသ အာပတ်ဖြစ်၍ ၂ ဖက်စလုံးက ငြင်းချက်မရှိ၊] ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုနိ-ကို၊ (အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ)၊ အနုဒ္ဓံသေတိ-အံ့၊ (တဿ-၏)၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဘိက္ခုနိ အနုဒ္ဓံသေတိ၊ ဒုက္ကဋ်ဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒကို ပြ၏၊] ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

တတြ-ထိုပါစိတ် ဒုက္ကဋ်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိစာရဏာ-စိစစ်ခြင်းတည်း၊ တာဝ-ပစ္စိမနယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော)၊ ပုရိမနယေ-ရှေးဖြစ်သော မဟာအဋ္ဌကထာနည်း၌၊ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယတ္တာ-စွပ်စွဲခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-စွပ်စွဲလိုခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ-သည်သာ၊ ယုဇ္ဇတိ-ဖြစ်သင့်၏၊ [ဧဝ-ဖြင့် ပါစိတ်ကိုကန့်၊] မုသာဝါဒေ-မုသားပြောခြင်းသည်၊ သတိပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဘိက္ခုသ္မိံ-၌၊ (အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ၊ အနုဒ္ဓံသေန္တဿ-၏)၊ သံဃာဒိဿသော-သည်၊ (ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း)၊ စ-ဆက်၊ မုသာဝါဒေ-သည်၊ သတိပိ-သော်လည်း၊ အသုဒ္ဓံ-မစင်ကြယ်သော ရဟန်းကို၊ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိနော-စင်ကြယ်၏ဟု အယူရှိသည် ဖြစ်၍၊ အက္ခောသာဓိပ္ပာယေန-ဆဲရေးခြင်း၌ ဖြစ်သောအလိုဖြင့်၊ ဝဒန္တဿ-၏၊ [သြမသဝါဒေနေဝ-ဒသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း)၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေန-ဒသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ (ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ န ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း)၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဇာပိ-ဤဘိက္ခုက ဘိက္ခုနိကို စွပ်စွဲရာ၌လည်း၊ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယတ္တာ-ကြောင့်၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေန-သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ န ယုဇ္ဇတိ-သင့်၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ-သည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏။

တတြာယံ ဝိစာရဏာ။ ။တတြာတိ တေသု ဒုက္ကဋ် ပါစိတ္တိယေသု၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ (ဤတတြာယံ ဝိစာရဏာမှ စ၍) တသ္မာ ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဇ္ဇတိတိဝစန ပရိယန္တံ (နောက်၌ “တသ္မာ၊ ပေ၊ ယုဇ္ဇတိ” ဟု ရှိ၏၊ ထိုစကားအဆုံးတိုင်အောင်) ဒွိသု အဋ္ဌကထာသု အဓိပ္ပာယဝိဘာဝနံ (အဋ္ဌကထာ ၂ စောင်က စကားကို အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက် ဖြစ်သည်၊ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ၏ အလိုမဟုတ်-ဟူလို။)

ပုရိမနယေ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ ယုတ္တံ။ ။ပုရိမနယေတိ-ဘိက္ခုနိ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ် ဝုတ္တံ အဋ္ဌကထာနယေ (မဟာအဋ္ဌကထာနည်း၌)၊ “အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ကဋ်သာ ဖြစ်သင့်၏” ဟု ဆိုရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ယထာ၊ ပေ၊ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယတ္တာ”ဟု မိန့်သည်။

ပစ္ဆိမနယေပိ-နောက်၌ဖြစ်သော ကုရုန္တိဝါဒ၌လည်း၊ မုသာဝါဒတ္တာ-
 ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ ယုဇ္ဇတိ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း)ဟိယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဝစနပ္ပမာဏတော-ဘုရားဟောဖော် စကားတော်၏ ပမာဏ၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယေန-ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဘိက္ခုသ္မိ-၌၊
 (စောဒေန္တဿ-စောဒနာလသော်)၊ သံဃာဒိသေသော-သည်၊ (ဟောတိ)၊
 အက္ခောသာဓိပ္ပာယဿစ-ရဟန်း၏လည်း၊ ဩမသဝါဒေါ-ဩမသဝါဒပါစိတ်
 သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဘိက္ခုနိယာ-၌၊ (အနုဒ္ဓံသေန္တဿ-
 စွပ်စွဲလသော်)၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဣတိဝစနံ-ဤသို့စကားတော်သည်၊ နတ္ထိ၊
 သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ပါစိတ္တိယံတိ ဝစနံ-ယံဟူသောစကားတော်သည်၊ အတ္ထိ-
 တိုက်ရိုက်ရှိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယမေဝ-သည်သာ၊ ယုဇ္ဇတိ- ဖြစ်သင့်၏၊
 (အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိစာရဏာ-တည်း။)

ဘိက္ခုက ဘိက္ခုကို မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲရာ၌ (မုသာဝါဒဖြစ်သော်လည်း) ဤဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာ
 ပုဒ်ဖြင့် သံဃာဒိသေသံ သင့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်ကို သုဒ္ဓဟု အယူရှိပါ
 လျက် ဆဲလို၍ “ဒုဿိလကြီး” စသည်ဖြင့် ပြောရာ၌ (မုသာဝါဒဖြစ်သော်လည်း) ဩမ
 သဝါဒ ပါစိတ်သာသင့်၍၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒပါစိတ်မသင့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ
 ဘိက္ခုက ဘိက္ခုနိကို စွပ်စွဲရာ၌ မုသာဝါဒ ပါစိတ်မသင့်ဘဲ စွပ်စွဲလိုခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်သာ
 ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ဤကား မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်တည်း။

ပစ္ဆိမနယေပိ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဇ္ဇတိ။ ။ကုရုန္တိဝါဒကို ပစ္ဆိမနည်းဟု
 ဆိုသည်၊ မုသာဝါဒတ္တာ-(ဘိက္ခုနိကို မဟုတ်မမှန်စွပ်စွဲရာ၌) လိမ်လိုသော မုသားသဘော
 ပါသောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်ဖြစ်သင့်သည်-ဟူလို၊ ဤသို့ မုသားပါသောကြောင့်
 ပါစိတ်ဖြစ်သင့်လျှင် ဘိက္ခုကို မဟုတ်မမှန်ပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲသော ရဟန်းနှင့် မဟုတ်
 မမှန် ဆဲရေးသော ရဟန်းတို့မှာ သမ္ပဇာန မုသာဝါဒ ပါစိတ် သင့်ထိုက်ရာရောက်သည်
 မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် သံဃာဒိသေသံနှင့် ဩမသဝါဒ ပါစိတ်သင့်ရသနည်းဟု
 မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝစနပ္ပမာဏတော၊ ပေ၊ ဩမသဝါဒေါ” ဟု မိန့်၊ ဤဒုဋ္ဌဒေါသ
 သိက္ခာပုဒ်၌ပင် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်ရှိသောကြောင့် သံဃာဒိသေသံ၊
 ဩမသဝါဒပါစိတ်သင့်ရသည်-ဟူလို၊ [အဒိဋ္ဌဿဟောတိ-စသော ပါဠိတော်၊ “အသုဒ္ဓေါ
 ဟောတိ ပုဂ္ဂလော၊ တံ စေသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ သမာနော” စသော ဤသိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ၊]
 ဘိက္ခုက ဘိက္ခုနိကို အမူလက ပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲရာ၌ကား မဟာအဋ္ဌကထာဆရာတို့
 ဆိုသလို “ဒုက္ကဋ်” ဟု ဟောတော်မူချက်မရှိ၊ “သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ပါစိတ္တိယံ” ဟု သာ
 ရိသည်၊ ထို့ကြောင့် ပါစိတ်သာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ဤကား ကုရုန္တိဆရာတို့၏ အလိုကို
 ဖော်ပြချက်တည်း။

ပန-ဆက်၊ တတြ-ထိုပါစိတ္တိယမေဝ ယုဒ္ဓတိဟူသောစကားရပ်၌၊ ဣဒံ-
 ဤပါစိတ်အာပတ်ကို၊ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ-စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်၏၊ (ကိ)၊
 အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယေ-စွပ်စွဲခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုသည်၊ ဝါ-စွပ်စွဲလိုခြင်းသည်၊
 အသတိ-သော်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ တသ္မိ-ထိုစွပ်စွဲလိုခြင်းသည်၊ သတိ-
 သော်၊ ကေန-အဘယ်အာပတ်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥပပ
 ရိက္ခိတဗ္ဗံ)၊ တတြ-ထိုသို့စူးစမ်းဆင်ခြင်ရာ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မုသာ-မုသား
 စကားကို၊ ဘဏန္တဿ-၏၊ ပါစိတ္တိယေ-သည်၊ သိဒ္ဓေပိ-ပြီးပါလျက်လည်း၊
 အမူလကေန-သော၊ သံဃာဒီသေသေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသနေ-ကြောင့်၊ ဝိသု-
 သီးခြား၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနုဒ္ဓံ
 သနာဓိပ္ပာယေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿ-
 သမ္ပဇာနမုသာဝါဒပါစိတ်အာပတ်၏၊ ဩကာသော-အခွင့်အလမ်းကို၊ နဒိဿတိ-
 မတွေ့မြင်အပ်၊ အနုဒ္ဓံသေန္တဿစ-၏လည်း၊ အနာပတ္တိယာ-သည်၊ ဘဝိတု-
 ငှာ၊ န သက္ကာ-ကောင်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၂ နည်းတို့တွင် (မဟာ
 အဋ္ဌကထာနည်း၊ ကုရုန္တိနည်းတို့တွင်)၊ ပုရိမနယောဝ-သည်သာ၊ ပရိသုဒ္ဓတရော-
 သာ၍စင်ကြယ်၏ ဟူ၍၊ ခါယတိ-ထင်ရ၏။

တထာ-တူ၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ အမူလကေန-သော၊ အန္တိမ
 ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတိ-အံ၊ (တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏)၊ သံဃာဒီသေသော
 (ဟောတိ)၊ [ဤဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်လာ အာပတ်ပင်တည်း၊] ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခု

တတြ ပန၊ ပေ၊ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ။အဋ္ဌကထာဝါဒ ၂ မျိုးတို့၌ ထိုဆရာတို့၏အလို
 ကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ထို ၂ ဝါဒတို့တွင် နောက် ကုရုန္တိဝါဒ၌ အပြစ်ပြ၍ ရှေ့ မဟာအဋ္ဌ
 ကထာဝါဒကို အတည်ထားလိုသော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာသည် တတြ ပန စသည်မိန့်၊
 [တတြာတိ-ပါစိတ္တိယမေဝ ယုဒ္ဓတိတိ ဝုတ္တဝါဒေ၊] “အနုဒ္ဓံသနာဓိပ္ပာယေ အသတိ
 ပါစိတ္တိယံ” ဖြင့် သမ္ပဇာန မုသာဝါဒပါစိတ်၏ အခွင့်ကိုပြ၏၊ “တသ္မိ သတိ (အနုဒ္ဓံသနာ
 ဓိပ္ပာယရှိလျှင်) ကေန ဘဝိတဗ္ဗံ” ဖြင့် သမ္ပဇာန မုသာဝါဒပါစိတ်၏ အခွင့်မဟုတ်ကြောင်း
 ကို ပြသည်။

ဝိသု ပါစိတ္တိယံ၊ ပေ၊ ခါယတိ။ ။ဘိက္ခုက ဘိက္ခုကို အမူလကသံဃာဒီသေသံ
 ဖြင့် စွပ်စွဲရာ၌ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒပါစိတ် ရှိပြီးဖြစ်လျက်၊ ထိုပါစိတ်မှ သီးခြားပါစိတ်
 အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသည်၊ [“ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခု အမူလကေန၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိ
 ယံ” သိက္ခာပုဒ်တည်း၊] ထိုသို့ သီးခြား ပညတ်တော်မူသောကြောင့် ဘိက္ခုနီကို ဘိက္ခု က
 အမူလကပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲရာ၌ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒပါစိတ် မဖြစ်သင့်၊ စွပ်စွဲပါလျက်
 လုံးလုံးအာပတ်မသင့်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဒုက္ကဋ်ဟုဆိုသော မဟာအဋ္ဌကထာပြု
 ရှေ့ဝါဒသာ အသင့်” ဟု ထင်သည်-ဟူလို။

(အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ) အနန္တသေတိ၊ (တဿာ) ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ [မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဒုက္ကဋ်တည်း။] တတြ-ထို သံဃာဒီသေသ်၊ ဒုက္ကဋ်တို့တွင်၊ သံဃာဒီသေသော-သည်၊ ဝုဠာနဂါမိ-ဝုဠာနဂါမိတည်း၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ ဒေသနာဂါမိ-ဂါမိတည်း၊ ဧတေဟိ-ဤသံဃာဒီသေသ် ဒုက္ကဋ်အာပတ် တို့ကြောင့်၊ နာသနာ-ဖျက်ဆီးခွင့်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [ဧတေဟိဟု ဆိုသော်လည်း၊ ဘိက္ခုနီက အရှင်ဒဗ္ဗကို စွပ်စွဲရာဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ကဋ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်။]

ပန-ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သာ-ထို မေတ္တိယာဘိက္ခုနီသည်၊ ပကတိယာဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဒုဿီလာ-သီလမရှိသော၊ ပါပဘိက္ခုနီ-တည်း၊ ဣဒါနိစ-၌လည်း၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်ပင်၊ ဒုဿီလာ မှီတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတိ-ပြော၏၊ [အရှင်ဒဗ္ဗက ဖျက်ဆီးပါသည်-ဟု လျှောက် ခြင်းကိုဆိုသည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ နံ-ထိုမေတ္တိယာကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အသုဒ္ဓတ္တာယေဝ-နဂိုက မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ နာသေသိ-ဖျက်ဆီးစေတော်မူပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မှတ်အပ်၏။

အထခေါ မေတ္တိယ ဘူမကောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ အနုယုဉ္ဇထာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဠာယ-မူ၍၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဝိဟာရံ-ဂန္ဓကုဋ်ကျောင်းတော်သို့၊ ပဝိဋ္ဌေ-ဝင်တော်မူပြီးလသော်၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ (အစည်းအဝေး၌ပါသော ရဟန်းတို့သည်၊) ဒါနိ-၌၊ ဣမိဿာ-ဤမေတ္တိယာအား၊ သေတကာနိ-အဝတ်ဖြူတို့ကို၊ ဒေထ-န်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တံ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ နာသိယမာနံ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ တေဘိက္ခု-ထိုမေတ္တိယဘူမကရဟန်းတို့သည်၊ တံ-ထိုဘိက္ခုနီကို၊

တထာ၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။ဘိက္ခုနီက ဘိက္ခုနီကို စွပ်စွဲရာ၌ ဤဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ် ဖြင့် သံဃာဒီသေသ် သင့်၏၊ ဘိက္ခုနီက ဘိက္ခုကို စွပ်စွဲရာ၌ကား မဟာအဋ္ဌကထာ ဝါဒအတိုင်း ဒုက္ကဋ်ပင် သင့်စရာ ရှိ၏၊ သံဃာဒီသေသ်ဆိုလျှင် ဝုဠာနဂါမိဖြစ်၍ ဒုက္ကဋ်က ဒေသနာဂါမိ ဖြစ်၏။

ယသ္မာ ပန။ ။ဤ ၂မျိုးတွင် အရှင်ဒဗ္ဗကို စွပ်စွဲ သော မေတ္တိယာမှာ (ပါရာဇိ က မကျသေး၍ သင့်မည်ဆိုလျှင်) ဒုက္ကဋ်သာ သင့်စရာရှိ၏၊ လူထွက်စေဖွယ် မလို၊ သို့ပါ လျက် အဘယ်ကြောင့် ဖျက်ဆီးစေ (လူထွက်စေတော်မူရသနည်း) ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ယသ္မာ” စသည်မိန့်၊ အရှင်ဒဗ္ဗကို မစွပ်စွဲမီ နဂိုကပင် ဒုဿီလပါပဘိက္ခုနီဖြစ်၏၊ ယခု လည်း သူ့ကိုယ်သူ အဖျက်ဆီးခံရပါသည်ဟု ဆိုသဖြင့် “ဒုဿီလဖြစ်ပါသည်” ဟု ပြော ရာရောက်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနီကို အသွင်ဖျက်၍ လူထွက်စေရန် အမိန့်ချတော်မူ သည်၊ အရှင်ဒဗ္ဗကို စွပ်စွဲသောကြောင့် လူထွက်ခိုင်းတော်မူခြင်း မဟုတ်-ဟူလို။

မောစေတုကာမတာယ-အပြစ်မှ လွတ်စေလို ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
အတ္တနော-၏၊ အပရာဇံ-အပြစ်ကို၊ အာဝိကရိသု-နိဗ္ဗိ၊ တေမတ္ထံ-ကို၊
ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အထ ခေါ် မေတ္တိယဘူမကောတိအာဒိ-ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)
ဝုတ္တံ-ပြီ။

၃၈၅-၆။ ဒုဋ္ဌော ဒေါသောတိ-ကား၊ ဒူသိတောစေဝ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်လည်း
ကောင်း၊ ဒူသကောစ-ဖျက်ဆီးတတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတွာ-၍၊ “အနုဒ္ဓိ
သေယျ” ဌ်စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒေါသေ-ဒေါသ
သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ တေန ဒေါသေန-သည်၊
ဒူသိတော-အပ်သည်၊ ပကတိဘာဝံ-ပင်ကိုသဘောကို၊ ဧဟာပိတော-စွန့်စေ
အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဒေါသဖြစ်လသော် ထိုဒေါသသည်
ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဒုဋ္ဌောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ-၏၊ (ဒေါသေ
ဥပ္ပန္နေ-လိုက်) ပရဉ္စ-ကိုလည်း၊ ဒူသေတိ ဝိနာသေတိ-ဖျက်စီးစေတတ်၏၊
ဝါ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဒေါသဖြစ်လသော် သူတစ်ပါးကို
ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဒေါသောတိ ဝုတ္တတိ၊ ဣတိ-လျှင်၊
ဒုဋ္ဌော ဒေါသောတိ ဧတံ-သော ဟူသော ဤ ပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းသည်၊

ဒူသိတောစေဝ ဒူသကောစ။ ။ဒုဋ္ဌောကို ဒူသိတောဟု ဖွင့်ဆိုသဖြင့် ဒူသဓာတ်
တပစ္စည်းသည် ကံဟောဟု သိစေ၏၊ “ဒူသိယတေတိ ဒုဋ္ဌော” ဟု ပြု၊ ဒေါသောကို
ဒူသကောဟု ဖွင့်သဖြင့် ဒူသဓာတ် (ကာရိတ်ကြေ) ဏပစ္စည်းသည် ကတ္တားဟောဟု
သိစေ၏၊ “ဒူသေတိတိ ဒေါသော” ဟု ပြု၊ စေဝ+စတို့ကား “စေဝနှင့် စ၊ စုဏ္ဏိယမှာ၊
ရှေ့မှာစေဝ၊ နောက်မှာစ” နှင့်အညီတည်း၊ ဤနည်းအရ ဒုဋ္ဌောဝယ် ကံအနက်၌
တပစ္စည်း သက်သော ဘဝကဓမ္မသုတသုတ်၊ ၄ ပြုသော သာဒိသန္တပုစ္ဆဘန္တ
ဟံသာဒိဟိဋ္ဌောသုတ်၊ ဒေါသောဝယ် ကတ္တားအနက်၌ဏပစ္စည်းသက်သော ဝိသရဇ
ပဒါဒိတော ဏ သုတ်၊ ဒုဋ္ဌိ ဩဝုဒ္ဓိပြုသောသုတ်နှင့် အလားတူ သက္ကတသုတ်များကို
ရည်ရွယ်၍ “သဒ္ဓလက္ခဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ” ဟု နောက်၌ဆိုသည်။

ဥပ္ပန္နေဟိ။ ။ဒူသိတဖြစ်ပုံ ဒူသကဖြစ်ပုံကို အကျယ်ပြသော ဝါကျတည်း၊ ထို
ဝါကျ၌လည်း ကာရဏနှင့် ဖလတွဲ၍ ၂-ဝါကျစီခွဲပါ၊ “ဒူသိတော-ဒေါသသည် (ဒေါသ
က) ဖျက်ဆီးအပ်” ဟူသည် ဒေါသမဖြစ်မီက ကောင်းမွန်အေးမြနေသော ပင်ကိုသဘောကို
စွန့်လွှတ်ရလောက်အောင် စိတ်ပြောင်းလွှဲစေအပ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပကတိဘာဝံ
ဧဟာပိတော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းမှာလည်း “ဒူသ-ဝိကတိယံ (ဖောက်ပြန်
ခြင်း)” ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိသောကြောင့် ထိုဓာတ်နက်ကို ဖွင့်ခြင်းသာတည်း၊ ပရဉ္စ ဒူသေတိ
စသည်ကား ဒူသကော၏ အကျယ်တည်း၊ “ဒေါသဖြစ်နေသော မိမိက ထိုဒေါသအတွက်
သူတစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်” ဟူလို။

ကောသေဝ-သော၊ ပုဂ္ဂလသ-ကို၊ ဝါ-၏၊ အာကာရနာနတ္ထေန-အခြင်းအရာ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဒဿနံ-ညွှန်ပြကြောင်းပုဒ်တည်း၊ တေန-ကြောင့်၊

≡ ဒုဋ္ဌော ဒေါသောတိ ဒူသိတောစေဝ ဒူသကောစာတိ-ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ဒုဋ္ဌော ဒေါသော ပုဒ်တို့၏ ကံအနက် ကတ္တာအနက်ကို ဟောရာ၌၊ သဒ္ဓလက္ခဏံ-သဒ္ဓါကျမ်း၏ သုတ်ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗ-ရှာမှီးရာ၏၊ ဝါ-ပါလေ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒုဋ္ဌော ဒေါသောတိ-ဟူ၍၊ သဗ္ဗံ-သို့၊ ဂတော-သော၊ ပဋိဃသမ္ပင်္ဂိ-ဒေါသနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ကုပိတာဒိဘာဝေ-ကုပိတ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၌၊ ဌိတောဝ-တည်သည် သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဒုဋ္ဌော ဒေါသောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ကုပိတောတိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ကုပိတော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကုပိတောတိ-ကား၊ ကုပ္ပဘာဝံ-ပျက်စီး သည် အဖြစ်သို့၊ ပကတိတော-ပင်ကို အေးမြသော သဘောမှ၊ စဝနဘာဝံ-ရွေ့လျောသည်၏ အဖြစ်သို့၊ (ကုပ္ပဘာဝံကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ပတ္တော-ရောက်သူတည်း၊ အနတ္တမနောတိ-ကား၊ နသကမနော-မိမိစိတ် မရှိသူတည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသေ-၌၊ အဋ္ဌိတစိတ္တော-တည်သောစိတ်မရှိသူတည်း၊ (န သက မနောကို ထပ်ဖွင့်သည်။) အပိစ-ကား၊ ပီတိသုခေဟိ-တို့သည်၊ အတ္တမနော-

အာကာရ နာနတ္ထေန ။ ။ဒေါသက ဖျက်ဆီးထားသဖြင့် ဖောက်ပြန်နေပုံ (ရှူးရှူးရဲရဲဖြစ်နေပုံ) အခြင်းအရာ၊ ဖြစ်ပေါ်နေသော ဒေါသကြောင့် ဟိုလူ့ကို နှိပ်စက်ချင် ဒီလူ့ကို နှိပ်စက်ချင် ဖြစ်နေပုံ အခြင်းအရာ၊ ဤသို့ အခြင်းအရာထူးသောကြောင့် တစ်ယောက်တည်းကိုပင် “ဒုဋ္ဌော” ဟု လည်းကောင်း “ဒေါသော” ဟုလည်းကောင်း ဝိသေသန ၂-ခုပြုထားသည်။

ကုပိတော ။ ။“ကုပ္ပဘာဝံ+ပတ္တော” ကြည့်၍ “ကုပံ+ဣတော ပတ္တောတိ ကုပိတော” ဟု ဝိဂ္ဂဟမပြုသင့်၊ “ကုပံ” ဟု နာမ်ပုဒ်မရှိ၊ ကုပဓာတ်၏ ကုပ္ပနကြိယာကို ပြလို၍ “ကုပ္ပဘာဝံ” ဟု လည်းကောင်း၊ တပစ္စည်း၏ ပစ္စုပ္ပန်အနက်ကို ပြလို၍ “ပတ္တော” ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ ကုပ္ပတိတိကုပိတော-(စိတ်ဆိုးခြင်းသို့ ရောက်နေသူ) စိတ်ဆိုးနေသူသည် ပင်ကိုက အေးမြသော သဘောကို စွန့်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ကုပ္ပဘာဝံကို “ပကတိတော စဝနဘာဝံ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

အနတ္တမနော ။ ။ပထမနည်း၌ အတ္တကို “သက” ဟုဖွင့်၊ “အတ္တနော+မနော အတ္တမနော၊ နတ္ထိ+အတ္တမနော ယသ္မာတိ အနတ္တမနော” ဟုပြု၊ ဒေါသဖြစ်သူသည် မိမိ ဖြစ်ချင်သောကြောင့် ဒေါသဖြစ်ရသည် မဟုတ်၊ မိမိစိတ်ကို မိမိမနိုင်၍ (မချုပ်တည်းနိုင်၍) မတတ်သာသောကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “အတ္တနော ဝသေ အဋ္ဌိတစိတ္တော” သည် ဒေါသဖြစ်နေသူ၏ သဘာဝပေါ်လာအောင် န သကမနောကို ထပ်ဖွင့်သော သံဝဏ္ဏ နာတည်း။

ယူအပ်သောစိတ် မရှိသူတည်း၊ န ပတ္တစိတ္တော-ရောက်အပ်သောစိတ်မရှိသူ
 တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနတ္တမနော-မည်၏၊ အနဘိရဒ္ဓေါတိ-ကား၊ န
 သုခိတော-သုခသို့ရောက်သူမဟုတ်၊ ဝါ-နည်း၊ န ပသာဒိတော-မကြည်လင်
 စေအပ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနဘိရဒ္ဓေါ-မည်၏၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပဋိဃေန-
 သည်၊ အာဟတံ-ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ (အတ္တိ)၊ ဣတိ အာဟတ
 စိတ္တော-မည်၏။

အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော၊ စိတ္တထဒ္ဓဘာဝ စိတ္တကစဝရသင်္ခါ
 တံ- စိတ်၏ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်၊ စိတ်၏ အမှိုက်သရိုက်ဟု ဆိုအပ်သော၊
 ပဋိဃခိလံ-ဒေါသဟူသော ခိလသည်၊ (အတ္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-
 သည်)၊ ခိလဇာတော-မည်၏၊ အပ္ပတိတောတိ-ကား၊ နပ္ပတိတော-ရှေးရှုမရောက်
 အပ်သည်၊ ပီတိသုခါဒိဟိ-တို့သည်၊ ဝဇ္ဇိတော-ကြည်အပ်သည်၊ နအဘိသဇ္ဇော-
 မပျံ့နှံ့အပ်သည်၊ (ဟုတွာ အနုဒ္ဓိသေယျ)၊ ဣတိ အတ္တော-နက်၊ ပန-ဆက်၊

အပိစ။ ။ဤနည်း၌ “ပီတိသုခေဟိ” ဟူသော ကတ္တာပုဒ်ကိုကြည့်၍ “အတ္တ”
 ၌ အာပုဗ္ဗ၊ ဒါဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ဒကို တ၊ ဒါ၌ အာကိုချေ၍ “အာတ္တ” ဟု ဖြစ်မှ အာကို
 ရသေ့ပြု၊ [တချို့နေရာ၌ “ဂဟိတမနော” ဟုပင် ဖွင့်သည်။] “အာဒိယတေတိ အတ္တံ၊
 အတ္တံ+မနောယဿာတိ အတ္တမနော” ဟုပြု၊ထို့နောက် “န အတ္တစိတ္တော” ဟု ရှိသည်ကား
 မကောင်းလှ၊ ယောဇနာ၌ “ပတ္တစိတ္တော-ရောက်အပ်သော စိတ်ရှိ” ဟု ရှိ၏၊ ထိုအတိုင်း
 သာ ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ။

အနဘိရဒ္ဓေါ။ ။အဘိပုဗ္ဗ ရာဓဓာတ် တပစ္စည်း၊ “ရာဓ-သံသိဒ္ဓိယံ” ဟု ရှိ၏၊
 “အဘိရာဓယတိ-မိမိ သူတစ်ပါးစီးပွားကို ပြီးစီးစေတတ်၏၊ ဣတိ အဘိရဒ္ဓေါ၊ န+
 အဘိရဒ္ဓေါ အနဘိရဒ္ဓေါ” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏၊ “နသုခိတော” ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊
 “အာရာခိတောရာဇာ မင်းကို နှစ်သက်စေအပ်၏” ဟူရာ၌ “အဘိ-ရာဓဓာတ်၏
 တောသန (ပသာဒန) အနက်” လည်းရှိသောကြောင့် “ပသာဒိတော” ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်၊
 အဘိရာခိယတေတိ အဘိရဒ္ဓေါ၊ န+အဘိရဒ္ဓေါ အနဘိရဒ္ဓေါ။

ခိလဇာတော။ ။ခိလဓာတ်သည် ခက်မာခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ “ခိလတိ
 ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ခိလံ-စိတ်၏ ခက်ထန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဒေါသ”
 (တစ်နည်း) စိတ္တံ ခိလယတိတိ ခိလံ-စိတ်ကို ခက်ထန်စေတတ်သော ဒေါသ၊ (တစ်နည်း)
 ခိလသဒ္ဓါသည် အမှိုက်ကို ဟောသော “ကစဝရ” ၏ ပရိယာယ်သဒ္ဓါလည်း ဟုတ်၏၊
 ဤအလို “ခိလံဝိယာတိခိလံ-အမှိုက်သရိုက်နှင့်တူသော ဒေါသ၊ အမှိုက်သရိုက်သည် နှစ်
 သက်ဖွယ်မကောင်း၍ ဖယ်ပစ်ရသကဲ့သို့ ဒေါသလည်း နှစ်သက်ဖွယ်မကောင်း၍ ပယ်ရှား
 ရသော တရားဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “စိတ္တထဒ္ဓဘာဝ၊ စိတ္တကစဝရသင်္ခါတ” ဟု
 ခိလံကိုဖွင့်သည်၊ “ပဋိဃခိလံ”ကား ခိလ၏ အရကောက်တည်း။

ပဒဘာဇနေ-အပ္ပတိတောပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-
 အစွမ်းကြောင့်၊ အပ္ပတိတော-ပီတိသုခ စသည်တို့ ရှေးရှုမရောက်အပ်သည်၊
 ဟောတိ၊ တေ-လိုတရားတို့ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တေနစ ကောပေနာတိအာဒိ-
 ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုတေန စ ကောပေန အစရှိသောစကားရပ်၌၊
 တေန စ ကောပေနာတိ-ကား၊ ယေန (ကောပေန)-အကြင် ဒေါသကြောင့်၊
 (ပုဂ္ဂလော-ကို) ဒုဋ္ဌောတိစ-ဒုဋ္ဌောဟူ၍လည်း၊ ဝုတ္တော-သိက္ခာပုဒ်မာတိကာ၌
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ကုပိတောတိစ-ဟူ၍လည်း၊ ဝုတ္တော-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီ၊ (တေန စ ကောပေန-ကြောင့်လည်း၊ အပ္ပတိတော-သည်၊ ဟောတိ)၊
 ဟိ-မှန်၊ (ဒေါသတစ်ပါးတည်းဖြင့် ဒုဋ္ဌော ကုပိတောဟု ဟောတော်မူခြင်းသည်
 မှန်၏)၊ ဥဘယမ္ပိ-၂ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ဤ ဒုဿနကုပ္ပနသည်၊
 ပကတိဘာဝံ-ကို၊ ဟောပနတော-စွန့်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ကောကာရံ-တစ်ခု
 တည်းသော အခြင်းအရာရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တေန စ ဒေါသေနာတိ-ကား၊
 ယေန (ဒေါသေန)-ကြောင့်၊ (ပုဂ္ဂလော-ကို၊ ဒေါသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-
 သိက္ခာပုဒ် မာတိကာ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တေန စ ဒေါသေန-ကြောင့်လည်း၊
 အပ္ပတိတော ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဤကောပဒေါသပုဒ်တို့ဖြင့်၊
 သင်္ခါရက္ခန္ဓမေဝ-ကိုသာ၊ ဒဿေတိ-မူ၏၊ တာယ စ အနတ္တမနတာယာတိ-
 ကား၊ ယာယ (အနတ္တမနတာယ)-ကြောင့်၊ (ပုဂ္ဂလော-ကို)၊ အနတ္တမနောတိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ (တာယ စ အနတ္တမနတာယ-ကြောင့်လည်း၊ အပ္ပတိတော

အပ္ပတိတော။ ။ပတိပုဗ္ဗ+ဣဓာတ်၊ တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ပတိတော ပုဒ်၌
 “ပတိ-ရှေးရှု+ဣတ+ရောက်အပ်” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ စိတ်အစဉ်၌ ပါဝင်သည်ကို
 “ရှေးရှုရောက်အပ်” ဟု ဆိုသည်၊ န+ပတိတော အပ္ပတိတော၊ “အဘယ်တရားတို့သည်
 ရှေးရှုမရောက်အပ်သနည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ပီတိသုခါဒီဟိ” ဟု ကတ္တားထည့်သည်၊
 ဒုဋ္ဌဒေါသ ဖြစ်နေရကား ထိုဒေါသ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ပီတိ သုခ မေတ္တာ
 ကရုဏာ မုဒိတာစသော တရားကောင်းတို့သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ မရောက်တော့-
 ဟူလို၊ “ဝိဝဇ္ဇိတော” သည် ပီတိ သုခ စသည်တို့ မယှဉ်ပုံကို ပြသောကြောင့် အပ္ပတိ
 တော၏ သဘာဝတ္ထ၊ “န အဘိသဇော” ကား ပီတိ သုခ စသည်တို့ စိတ်အစဉ်မှာ
 မပျံ့နှံ့ပုံကို ပြသောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း [န အဘိသဇော န ပတ္တဇော၊ အဘိပုဗ္ဗ၊
 သရဓာတ်၊ တပစ္စည်း။]

တေန စ ၊ ပေ၊ ဝုတ္တော။ ။တေနကဲ့သို့ နိယမဝါစက သံဝဇ္ဈေတဗ္ဗကို “ယေန”
 ဟု အနိယမဝါစကဖြင့် ဖွင့်ရာ၌ ထိုအနိယမအတွက် သံဝဇ္ဈေတဗ္ဗနိယမကို ပြန်၍ထည့်စွက်
 ရိုးတည်း၊ နိဿယအနက်ပေးပုံကိုကြည့်ပါ၊ ဒုဋ္ဌောသည် သိက္ခာပုဒ် မာတိကာ၌ “ဒုဋ္ဌော
 ဒေါသော” တွင် ပါဝင်သောပုဒ်၊ ကုပိတောကား ပဒဘာဇနီ၌ လာသောပုဒ်တည်း။

ဟောတိ)၊ တာယစ အနဘိရဒ္ဓိယာတိ-ကား၊ ယာယ (အနဘိရဒ္ဓိယာ-ကြောင့်၊
(ပုဂ္ဂလော-ကို)၊ အနဘိရဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ (တာယ စ အနဘိရဒ္ဓိ
ယာ-ကြောင့်လည်း၊ အပ္ပတိတော ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ-
ဤအနတ္တမနတာ၊ အနဘိရဒ္ဓိပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ - ကို၊ ဒဿေတိ -
မူ၏။

အမူလကေန ပါရာဇိကေနာတိ ဧတ္ထ-ဥ၊ အဿ-ထိပါရာဇိက၏၊ မူလံ-
အခြေအမြစ်သည်၊ န-မရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အခြေအမြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်)၊ (တံ-ထိပါရာဇိသည်)၊ အမူလကံ-ကမည်၏၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-
ထိပါရာဇိက၏၊ တံ အမူလကတ္ထံ-ထိုအခြေအမြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊
ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စောဒကဝသေန-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိပ္ပေတံ-
အလိုရှိအပ်၏၊ စုဒ္ဓိတကဝသေန-ဖြင့်၊ န အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်၊
တသ္မာ-ကြောင့်၊ (စောဒကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်၍၊ အလိုရှိအပ်၊ စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်
စပ်၍၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ တမတ္ထံ-ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊
ပဒဘာဇေန-ဥ၊ အမူလကံနာမ၊ ပေ၊ အပရိသင်္ကီတန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မူပြီ၊
[မမြင် မကြား မယုံမှားဟူသော စကားသည် စောဒကနှင့် ဆက်စပ်သော
စကားတည်း၊ စုဒ္ဓိတကနှင့်စပ်၍၊ အလိုရှိအပ်လျှင် “အမူလကံနာမ-အနဇ္ဈာပနံ
(ပါရာဇိကသို့ မရောက်အပ်)ဟု ပဒဘာဇနီကို ဟောတော်မူစရာရှိသည်ဟူ
လို၊] တေန-ထိုပဒဘာဇနီ စကားရပ်ဖြင့်၊ ဣမံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊
ဒိပေတိ-မူ၏၊ (ကိ)၊ ယံ ပါရာဇိကံ-ကို၊ [“ဘိက္ခုနှင့်ဆိုင်သော ၁၀ပါးသော
ပါရာဇိကတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ပါရာဇိကကို” ဟူလို၊ ပဒဘာဇနီဥွှ်ကား၊
ဘိက္ခုပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်လာသော ၄ပါးကိုသာယူ၍၊ “စတုန္ဒ အညတရေန”
ဟု မိန့်တော်မူသည်၊] စောဒကေန-သည်၊ စုဒ္ဓိတကမိ-သော၊ ပုဂ္ဂလေ-ဥ၊
နေဝဒိဋ္ဌံ-မြင်လည်းမမြင်အပ်၊ န သုတံ-ကြားလည်းမကြားအပ်၊ န ပရိသင်္ကီတံ-
ယုံမှားလည်း မယုံမှားအပ်၊ ဣဒံ- ဤပါရာဇိကသည်၊ ဒဿနသဝန
ပရိသင်္ကီတသင်္ခါတာနံ-မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊

ဒဿေတိ။ ။ကောပဒေါသတို့အရ ဒေါသစေတသိက် ကောက်ရသောကြောင့်
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဖွဲ့ရသည်၊ အနတ္တမနတာ၊ အနဘိရဒ္ဓိတို့အရ ဒေါမနဿဝေဒနာကို အရ
ကောက်ရသောကြောင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ သွင်းရသည်၊ ဤသို့ ခန္ဓာ ၂ မျိုးခွဲ၍ ပြခြင်းမှာ
လည်း ဒေါသနှင့် ဒေါမနဿတို့က အတူဖြစ်ဘက်ဖြစ်၍ ထူးခြားပုံ အသိခက်သောကြောင့်
ခန္ဓာ ၂ မျိုးဖြင့် ခွဲပြရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဧတေသံမူလာနံ-တို့၏။ အဘာဝတော အမူလကံ နာမ၊ [“ပရိသင်္ကနံ-ခြင်း၊ ပရိသင်္ကတံ-ခြင်း”ဟု ဘာဝသမံကြံ၊ ပရိသင်္ကနံ သင်္ခါတာနံဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။]

ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုပါရာဇိကသို့၊ သော-ထိုစုဒ္ဓိတကရဟန်းသည်၊ အာပန္နော ဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အနာပန္နော ဝါ (ဟောတု၊) ဧတံ-ဤပါရာဇိက သို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်၊ မရောက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဣမ-ဤသိက္ခာပုဒ် ၌၊ ဝါ-ဤသို့ စွပ်စွဲရာ၌၊ [ဣမသ္မိံသိက္ခာပဒေ (သာရတ္ထ)၊ ဣမသ္မိံ အနုဒ္ဓံသနေ (ဝိမတိ)၊] အပ္ပမာဏံ-လိုရင်းမဟုတ်၊ ဣတိ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ဒီပေတိ)၊ တတ္ထ-ထိုအမူလကံနာမ အဒိဋ္ဌံ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဒိဋ္ဌံနာမ-မည်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပသာဒစက္ခုနာဝါ-ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဒိဋ္ဌံ-မမြင်အပ်သော ပါရာဇိက အမှုတည်း၊ အသုတံနာမ-မည်သည်၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဝုစ္စမာနံ-ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ တထေဝ-ထို ဒိဗ္ဗသောတ ပသာဒသောတဖြင့်ပင်၊ န သုတံ-မကြားအပ်သော ပါရာဇိကအမှုတည်း၊ [တထေဝါတိ ပသာဒသောတေန ဒိဗ္ဗသောတေန ဝါတိ ဣမမတ္ထံ အတိဒိဿတိ၊] အပရိသင်္ကတံ နာမ-မည်သည်၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ အပရိသင်္ကတံ-မယုံမှားအပ်သော ပါရာဇိကအမှုတည်း။]

☞ ဒိဋ္ဌံနာမ-မည်သည်၊ အတ္တနာဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရေန ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပသာဒစက္ခုနာဝါ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာဝါ၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင် အပ်သော ပါရာဇိကအမှုတည်း၊ သုတံ နာမ-မည်သည်၊ တထေဝ-ထို အတ္တ ပရ ဒိဗ္ဗပသာဒသောတဖြင့်ပင်၊ သုတံ-တည်း၊ ပရိသင်္ကတမ္ပိ-သည်လည်း၊ အတ္တနာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရေနဝါ၊ ပရိသင်္ကတံ-တည်း၊ တတ္ထ-ထို ဒိဋ္ဌသုတ ပရိသင်္ကတတို့တွင်၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်သော ပါရာဇိက အမှုသည်၊ ဒိဋ္ဌမေဝ-ဒိဋ္ဌသာတည်း၊ ပရေဟိ-တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်သော အမှုသည်၊ အတ္တနာ-သည်၊ သုတံ-ကြားအပ်သော ပါရာဇိကအမှုတည်း၊ [မြင် သူက တစ်ဆင့်ပြောအပ်သောကြောင့် မိမိမှာ သုတဖြစ်သည်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ပရေဟိ၊ သုတံ-လည်းကောင်း၊ ပရေဟိ၊ ပရိသင်္ကတံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ-ဤအလုံးစုံပါရာဇိကအမှုသည်လည်း၊ အတ္တနာ-သည်၊ သုတဋ္ဌာနေယေဝ-ကြားအပ်သော ပါရာဇိကမှု အရာ၌သာ၊ တိဋ္ဌတိ။

ပန-ကား၊ ပရိသင်္ကတံ-တသည်၊ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကတံ-ဒိဋ္ဌသို့ အစဉ်လိုက် သော ယုံမှားခြင်း လည်းကောင်း၊ သုတပရိသင်္ကတံ- လည်းကောင်း၊ မုတပရိသင်္ကတံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ တိဝိမံ [ပရိသင်္ကနံ ပရိသင်္ကတံ၊

ဒိဋ္ဌာနဂတံ+ပရိသင်္ကတံ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကတံ(ဋီကာ) အနဂတအလယ်ပုဒ် ကျေ၊
 တတ္ထ-ထို ၃ပါးတို့တွင်၊ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကတံ နာမ-မည်သည်။ ကောဘိက္ခု-
 သည်၊ ဥစ္စာရပဿာဝကဓမ္မန-ကြောင့်၊ ဂါမသမိပေ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ဂုမ္မ-
 ချုံသို့၊ ပဝိဋ္ဌော-ဝင်သွားပြီ၊ အညတရာ-သော၊ ဣတ္ထိပိ- သည်လည်း၊
 ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံဂုမ္မံ ပဝိသိတွာ၊ နိဝတ္တာ-ပြန်နစ်ပြီ၊ ဘိက္ခုပိ-
 သည်လည်း၊ ဝါ-ကလည်း၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ န အဒ္ဓသ-မမြင်လိုက်၊ ဣတ္ထိ(ပိ)
 ဘိက္ခု န (အဒ္ဓသ)၊ အဒိသ္မာဝ ဥဘောပိ၊ ယထာရစိ-အကြင် အကြင်
 အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့၊ [အဗျယိဘောသမာသံဖြစ်၍၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ချေ၊]
 ပက္ကန္တာ-န်ပြီ၊ အညတရော ဘိက္ခု၊ ဥဘိန္ဒ-ရဟန်း၊ မိန်းမ ၂ဦးတို့၏၊
 တတော-ထိုချုံမှ၊ နိက္ခမနံ-ထွက်လာခြင်းကို၊ သလ္လက္ခေတွာ- မှတ်သား၍၊
 အဒ္ဓါ-မချွတ်၊ ဣမေသံ-ဤရဟန်း၊ မိန်းမတို့သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ (ဣတိ)
 ဝါ-သို့သော် လည်းကောင်း၊ ကရိဿန္တိ- န်လတ္တံ့၊ ဣတိဝါ- သို့
 သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကတံ-ယုံမှား၏၊ ဣဒံ-ဤယုံမှားခြင်းသည်၊
 ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကတံနာမ- မြင်အပ်သော အာရုံသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံမှားခြင်း
 မည်၏။

သုတပရိသင်္ကတံနာမ-မည်သည်၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ကေစ္စော-
 အချို့ရဟန်းသည်၊ အန္ဓကာရေဝါ-အမိုက်မှောင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စန္ဓ-
 သော၊ ဩကာသေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
 ဘိက္ခုနော-ရဟန်းတစ်ပါး၏၊ တာဒိသံ-သော၊ (ယုံမှားလောက်သော)၊
 ပဋိသန္တာရဝစနံ-ပဋိသန္တာရစကားကို၊ သုဏာတိ-ကြားရ၏၊ သမိပေ-မိန်းမ၊
 ရဟန်းတို့၏အနီး၌၊ အညံ-အခြားအဖော်ကို၊ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ-ရှိသည်ကိုလည်း၊
 အတ္ထိတံ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နတ္ထိတံ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊
 သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်၊ ဣမေသံ-ဤမိန်းမ၊ ရဟန်းတို့သည်၊
 ကတံ-ပြု၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကရိဿန္တိ-န်လတ္တံ့၊ ဣတိဝါ-လည်း
 ကောင်း၊ ပရိသင်္ကတံ-ယုံမှား၏၊ ဣဒံ-ဤယုံမှားခြင်းသည်၊ သုတပရိသင်္ကတံ
 နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ကြားအပ်သောအသံသို့အစဉ်လိုက်သော ယုံမှားခြင်းမည်၏။

မုတ ပရိသင်္ကတံနာမ-မည်သည်၊ သမ္မဟုလာ-န်သော၊ ဓုတ္တာ-သေ
 သောက်ကြူးတို့သည်၊ ရတ္တိဘာဂေ-၌၊ ပုပ္ဖဂန္ဓမံသသုရာဒီနိ-ပန်း၊ နံ့သာ၊
 အသား၊ သေရည် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဣတ္ထိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-
 တကွ၊ [မုတသဒ္ဓါသည် ဃာန ဇိဝှာ ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ဂန္ဓ ရသ
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဂန္ဓ ရသနှင့် ဣတ္ထိတို့ကိုပြသည်၊] ဧကံ-
 သော၊ ပစ္စန္ဒ ဝိဟာရံ-အစွန်အဖျားကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ မဏ္ဍပေဝါ-၌ သော်

လည်းကောင်း၊ ဘောဇနသာလာဒီသုဝါ-ဆွမ်းစားကျောင်း အစရှိသည်တို့၌သော်
 လည်းကောင်း၊ ယထာသုခံ-စွာ၊ ကိဋ္ဌိတွာ-ပျော်ပါးပြီး၍၊ ပုပ္ဖာဒီနိ-တို့ကို၊
 ဝိကီရိတွာ-ဖရိဖရဲကြ၍၊ ဂတာ-သွားကုန်ပြီ၊ ပုနဒိဝံသေ-၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
 တံ ဝိပ္ပကာရံ-ထိုဖရိဖရဲပြုအပ်သော ပန်းစသည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤအမှု
 သည်၊ ကဿ-၏၊ ကမ္မံ-အမှုနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိစိနန္တိ-စူးစမ်းရှာဖွေကြကုန်၏၊
 စ-ဆက်၊ တတြ-ထိုသို့စူးစမ်းရာ၌၊ ကေနစိ-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပဂေဝ-
 စောစော၌ပင်၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ ဝတ္တံသီသေန-ကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊
 မဏ္ဍပံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနသာလံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ပဋိဇေဂ္ဂန္တေန-သုတ်သင်လသော်၊ ပုပ္ဖာဒီနိ-တို့ သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အာမဋ္ဌာနိ-
 သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၊ (ကိုင်အပ်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ-န်၏၊ ကေနစိ-သော၊
 (ဘိက္ခုနာ-သည်၊) ဥပဋ္ဌာက ကုလတော- အလုပ်အကျွေးအိမ်မှ၊ အာဘတေဟိ-
 ဆောင်ယူအပ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖာဒီဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပူဇာ-ဘုရားကိုပူဇော်ခြင်းသည်၊
 ဝါ-ကို၊ ကတာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ကေနစိ (ဘိက္ခုနာ)၊ ဘေသဇ္ဇတ္ထံ-ငှာ၊
 အရိဋ္ဌ-အရိဋ္ဌဆေးရည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပီတံ-သောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊
 [အရိဋ္ဌဆေးရည်သည် အဆင်းအနံ့အားဖြင့် အရက်နှင့်တူ၏၊ ရဟန်းများ
 သောက်ကောင်း၏၊] အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ကဿိဒံကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝိစိနန္တော-
 န်သော၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ တေသံ-ထို ရဟန်း ၃ပါးတို့၏၊ ဟတ္ထဂန္ဓဉ္စ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ မုခဂန္ဓဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယာယိတွာ-၍၊ တေ ဘိက္ခု-
 တို့ကို၊ ပရိသင်္ကန္တိ-ယုံမှားကြကုန်၏၊ ဣဒံ-သည်၊ မုတပရိသင်္ကီတံနာမ-
 မည်၏။

တတ္ထ-ထို ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ ပရိသင်္ကီတတို့တွင်၊ ဒိဋ္ဌ-ဒိဋ္ဌသည်၊ သမူလကံ-
 အခြေအမြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ အမူလကံ-အခြေအမြစ်
 မရှိသော ဒိဋ္ဌသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဒိဋ္ဌမေဝ-ဒိဋ္ဌသည်ပင်၊ သညာသမူလကံ-
 အမှတ်အညာအားဖြင့် အခြေအမြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌသည်၊ အတ္ထိ-၏၊
 ≡ သညာသမူလကံ - အမှတ်သညာအားဖြင့် အခြေအမြစ် မရှိသော ဒိဋ္ဌသည်။

သမူလကံ၊ သညာသမူလကံ။ ။လွန်ကျူးမှုရှိလျှင် သမူလကံ၊ မရှိလျှင်
 အမူလကံဟု ခွဲ၊ မြင်အပ်၏ ဟူသော သညာ၏ (စောဒနာချိန်မှာ)ရှိလျှင် သညာသမူလကံ၊
 လွန်ကျူးသည်ကို မြင်ဖူးသော်လည်း စောဒနာချိန်မှာ (မေ့နေ၍) မမြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက်
 စောဒနာလျှင် သညာသမူလကံတည်း။ [ဒိဋ္ဌအတ္ထိ သမူလကံ၊ အတ္ထိ အမူလကန္တိ ဣဒံ
 အဇ္ဈာစာရဿ သမ္ဘာဝါသမ္ဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အတ္ထိ သညာသမူလကံ၊ အတ္ထိ သညာ
 အမူလကန္တိ ဣဒံ ပန ဒိဋ္ဌသညာယ သမ္ဘာဝါသမ္ဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊...“သညာယ-အား
 ဖြင့်+သမူလကံ သညာသမူလကံ” စသည်ပြု။]

အတ္ထိ-၏၊ သုတေပိ-ဌ်လည်း၊ ဧသနယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ပရိသင်္ကိတေ-
 ပရိသင်္ကိတတွင်၊ ဒိဋ္ဌပရိကိတံ-ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသည်၊ သမူလကံ-အခြေအမြစ်
 နှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အမူလကံ-အခြေအမြစ်
 မရှိသော ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတမေဝ-တည်းပင်၊
 သညာသမူလကံ-အမှတ်အသားအားဖြင့် အခြေအမြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော
 ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ သညာမူလကံ- သည်၊ အတ္ထိ၊ သုတမုတ
 ပရိသင်္ကိတေသု- သုတပရိသင်္ကိတ၊ မုတပရိသင်္ကိတတို့၌၊ ဧသနယော-
 တည်း။

[“တတ္ထ ဒိဋ္ဌ အတ္ထိ သမူလကံ” အစရှိသော စကားရပ်ကို ချဲ့ပြလိုသော
 ကြောင့် “တတ္ထ ဒိဋ္ဌ” စသည်မိန့်၊] တတ္ထ-ထိုဒိဋ္ဌသမူလကအစရှိသည်တို့
 တွင်၊ ဒိဋ္ဌ-ဒိဋ္ဌဖြစ်သော၊ သမူလကံနာမ-သမူလကမည်သည်ကား၊ ပါရာဇိကံ-
 သို့၊ အာပဇ္ဇန္တံ-သင့်ရောက်နေသည်ကို၊ ဒိသ္မာဝ-လျှင်၊ မယာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌော-
 အပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ (တစ်နည်း) ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇန္တံ ဒိသ္မာဝ
 မယာဒိဋ္ဌောတိ (ယံ ပါရာဇိကံ) ဝဒတိ၊ (တံ ပါရာဇိကံ) ဒိဋ္ဌ-သော၊ သမူလကံ
 နာမ-မည်၏၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပေးပါ၊] (ဒိဋ္ဌ-သော၊) အမူ
 လကံနာမ-အမူလကမည်သည်ကား၊ ပဋိစ္စန္ဓောကာသတော-ဖုံးကွယ်အပ်သော
 အရပ်မှ၊ နိက္ခမန္တံ-ထွက်လာသည်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဝီတိက္ကမံ-ကျူးလွန်ခြင်းကို၊
 အဒိသ္မာ-၍၊ (မမြင်ဘဲလျက်) မယာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-
 ၏၊ ဒိဋ္ဌမေဝ-ဒိဋ္ဌသည်ပင်၊ သညာသမူလကံနာမ-မည်သည်ကား၊ ဒိသ္မာဝ-
 ၍သာလျှင်၊ ဒိဋ္ဌသညီ-မြင်အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ စောဒတိ-
 ၏၊ (ဒိဋ္ဌမေဝ-ပင်) သညာအမူလကံနာမ-သညာအမူလကမည်သည်ကား၊
 ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပါရာဇိကဝီတိက္ကမံ-ပါရာဇိကကို ကျူးလွန်ခြင်းကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊
 ပစ္စာ-၌၊ အဒိဋ္ဌသညီ- မမြင်အပ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊ သော-
 ထိုရဟန်းသည်၊ သညာယ-မြင်အပ်၏ဟူသော သညာအားဖြင့်၊ သမူလကံ-
 အခြေအမြစ်ရှိသည် ကို၊ ကတွာ-၍၊ မယာဒိဋ္ဌော၊ ဣတိ စောဒတိ၊ ဧတေန
 နယေန-ဖြင့်၊ သုတ မုတ ပရိသင်္ကိတာနိပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝိတ္ထာရတော-ဖြင့်၊
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-န်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒိဋ္ဌသမူလက အစရှိသည်တို့၌၊
 သဗ္ဗပကာရေနာပိ-အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း၊ [ဒိဋ္ဌသုတပရိသင်္ကိတ
 ဟူသော အလုံးစုံအပြားအားဖြင့်လည်း၊] သမူလကေနဝါ-အခြေအမြစ်ရှိသော
 ပါရာဇိကဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သညာသမူလကေနဝါ-သညာအားဖြင့် အခြေ
 အမြစ်ရှိသော ပါရာဇိကဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စောဒန္တဿ-ရဟန်း၏၊
 အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ အမူလကေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

သညာအမူလကေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စောဒေန္တသေဝ-၏သာ၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

အနုဒ္ဓံသေယျာတိ-ကား၊ ခံသေယျ-ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပခံသေယျ-အပြားအား ဖြင့် ဖျက်ဆီးအံ့၊ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္တရေယျ-လွမ်းမိုးအံ့၊ ပန-ဆက်၊ တံအနုဒ္ဓံသနံ-ကို၊ ယသ္မာ [“ယသ္မာပန တံ အနုဒ္ဓံသနံ” ဟု ရှိမှစာသွားရိုး ကျသည်၊] အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ စောဒေန္တောပိ-လျက်လည်းကောင်း၊ ပရေနဝါ- သည်မှလည်း၊ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ စောဒါပေန္တောပိ-စေလျက်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ ယေဝ-ပြုတတ်သည်သာ၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထို အနုဒ္ဓံသေယျပုဒ်၏၊ ပနဘာဇနေ-၌၊ စောဒေတိဝါ စောဒါပေတိဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို စောဒေတိဝါ စောဒါပေတိဝါ ဟူ သော ပါဠိရပ်၌၊ စောဒေတိတိ-ကား ပါရာ ဇိကံဓမ္မ-သို့၊ အာပန္နော အသိ၊ ဣတိ အာဒိဟိ-န်သော၊ ဝစနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ စောဒေတိ-အံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော၊ စောဒါပေတိတိ-ကား၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ သမိပေ ဌတွာ အညံ ဘိက္ခု အာဏာပေတိ၊ သော-ထိုစေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းသည်၊ တဿ-ထိုစေခိုင်းတတ်သော ရဟန်း၏၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ စောဒေတိ-အံ့၊ စောဒါပကသေဝ-စောဒနာစေသော ရဟန်း၏သာ၊ ပေ၊ သံဃာဒိသေသော၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ သောပိ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းသည် လည်း၊ မယာပိ၊ ဒိဋ္ဌံ-မြင်အပ်သောအမှုသည်၊ အတ္တိ၊ သုတံအတ္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့

ခံသေယျ။ ။အနုဒ္ဓံသေယျ၌ အနုအနက်သီးခြားမရှိ၊ ခံသ၏ အနက်ကို ထွန်းပြ သော ဓာတွတ္တာနုဝတ္တကသာ-ဟု ပြလို၍၊ “ခံသေယျ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပခံသေယျကား ခံသ၏ ဖျက်ဆီးခြင်းအနက်ကိုဖွင့်သော ဓာတွတ္တသံဝဏ္ဏနာတည်း၊ ထိုဖျက်ဆီးခြင်းဟူသည် ပျောက်ပျက်သွားအောင် ဖျက်ဆီးခြင်းမဟုတ်၊ ထိုရဟန်းကို “လွမ်းမိုး-နှိပ်စက်ခြင်းတည်း” ဟု ပြလို၍ “အဘိဘဝေယျ” ဟု ဖွင့်သည်။

သမိပေ ဌတွာ။ ။၁၂-တောင် အတွင်း၌ နေ၍ခိုင်းခြင်းကို “သမိပေဌတွာ” ဟု ဂဏ္ဌိပုဒ်တို့၌ ဖွင့်ကြသတတ်၊ ထိုစကားကို သာရတ္ထဝိမတိ ၂-စောင်လုံးမကြိုက်၊ ခိုင်းသော အမူအရာ၊ စကားသံကို ကြားလောက်သော မျက်မှောက်အရပ်ကို ပြခြင်းငှာသာ “သမိပေဌတွာ”ဟု ဆိုကြောင်း ဖွင့်ကြသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း-နောက်၌ “လူလွတ်၍ ဖြစ်စေ စာပေး၍ဖြစ်စေ (မျက်ကွယ်ခိုင်းရာ၌)အနာပတ်” ဟု ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် တည်း၊ [ဆိုလိုရင်းကား အနီးအပါးမှနေ၍ စောဒနာဖို့ရန် သင်ပေးသောအားဖြင့် ခပ်တိုး တိုးခိုင်းခြင်းကို ပြလို၍ “သမိပေဌတွာ” ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်၊ ထိုသို့ ခိုင်းသည့်အတိုင်း စောဒနာသောကြောင့် စောဒနာသူမှာ အာပတ်မသင့်ဘဲ၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သာ သင့်ရသည်။]

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤစောဒေတိဝါ စောဒါပေတိဝါဟူသော စကားရပ်၌၊
စောဒနာပဘောဒကော သလ္လတ္ထိ-စောဒနာအပြား၌ ကျမ်းကျင်သူအဖြစ်ဟူသော
ဉာဏ်အကျိုးငှာ၊ တာဝ-စောဒနာမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကဝတ္ထု ဧကစောဒကာဒိ
စတုက္ကံ-ဧကဝတ္ထု၊ ဧကစောဒက အစရှိသော စတုက္ကကို၊ ဝေဒိတဗွံ-၏၊
တတ္ထ-ထိုစတုက္ကတို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-
ကို၊ ဧကေန-သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊ ဣမိဿာ စော
ဒနာယ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ဝတ္ထု-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧကော-သော၊ စောဒကော-
စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဉ္စသတာ-ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်
သော၊ မေတ္တိယဘူမဧကပ္ပမုခါ-က အမျိုးရှိကုန်သော၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-၆ ယောက်
အစ၌ ပါကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ မလ္လပုတ္တံ-သော၊ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ-ကို၊
စောဒေန္တိဣဝ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) သမ္မဟုလံ-တို့သည်၊ ဧကံ-ကို၊ ဧကဝတ္ထု
နာ-ဖြင့်၊ စောဒန္တိ-န်၏၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ-၌၊ ဧကံ-သော၊ ဝတ္ထု-
သည်၊ (ဟောတိ)၊ နာနာ-အမျိုးမျိုးကုန်သော၊ စောဒကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊
ဧကောဘိက္ခု ဧကံ ဘိက္ခု၊ သမ္မဟုလေဟိ-န်သော၊ ဝတ္ထုဟိ-တို့ဖြင့်၊
စောဒေတိ၊ ဣမိဿာ စော ဒနာယ-၌၊ နာနာ-န်သော၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊
(ဟောန္တိ)၊ ဧကော-သော၊ စောဒကော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သမ္မဟုလာ-
များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သမ္မဟုလေ-တို့ကို၊ သမ္မဟုလေဟိဝံတ္ထုဟိ
စောဒေန္တိ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ-၌၊ နာနာ-န်သော၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊
(ဟောန္တိ)၊ နာနာစောဒကာ(ဟောန္တိ)။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ စောဒေတုံ-ငှာ၊
ဝါ-စောဒနာခွင့်ကို၊ ကော-ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဘတိ-သနည်း၊ ကော-
သည်၊ န လဘတိ-သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-သီလဝန္တ
စောဒကစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ) ဒုဗ္ဗလစောဒကဝဒနံ-အားမရှိသော
စောဒက၏စကားကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ကောစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (စောဒေတုံ)
န လဘတိ၊ ဒုဗ္ဗလစောဒကောနာမ-ဒုဗ္ဗလစောဒက မည်သည်ကို၊ (ဧဝံဝေဒီ
တဗ္ဗော)၊ သမ္မဟုလေသု-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကထာသလ္လ္လာပေန-

မှတ်ချက်။ ။ ဤစတုက္ကတို့၌ စောဒကနှင့် ဝတ္ထုတို့၏ တစ်ခုတည်း၏ အဖြစ်၊ အများ၏အဖြစ်ကို ခွဲခြား၍ပြလိုရင်းဖြစ်၏။ စုဒ္ဓိတက၏ ဝတ်ယောက်၏အဖြစ် အများ၏ အဖြစ်ကို ပြလိုရင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗဟုလေ” ဟု စုဒ္ဓိတကအများကိုပြခြင်း၌ အကြောင်းထူးမရှိဟု သာရတ္ထစိစစ်သည်။

စကားပြောခြင်းအားဖြင့်၊ နိသိန္ဓေသု-နိလသော၊ ဝါ-နိသော၊ (သမ္ပဟုလေသု-
တို့တွင်၊) ဧကော-သည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောရဟန်းကို၊ အာရဗ္ဗ- အကြောင်းပြု၍၊
အနောဒိဿကံ-(မည်သူမည်ဝါဟု) ညွှန်ပြခြင်းမရှိသည်ကို၊ ကတွာ
ပါရာဇိကဝတ္ထု၊ ကထေတိ-၏၊ အညော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ တံ-
ထိုစကားကို၊ သုတွာ၊ ဣတရဿ-အခြားသော (အမှုနှင့်ဆိုင်သော) ရဟန်းအား၊
ဂန္တာ၊ အာရောစေတိ-၏၊ သော-ထိုပြောဆိုခံရသော ရဟန်းသည်၊ တံ-
ထိုမူလပြောသောရဟန်းကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ မံ၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ဤမည်
ဤမည်သော အကြောင်းကိုလည်း၊ ဝဒသိကိရ-ပြောသတဲ့ဟု ကြားရ၏၊
ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ သော-ထိုမူလပြောသောရဟန်းသည်၊ အဟံ-တပည့်
တော်သည်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသောအကြောင်းကို၊ န ဇာနာမိ-မသိပါ၊
ပန-စင်စစ်ကား၊ ကထာပဝတ္ထိယံ-စကားဖြစ်ရာအခါ၌၊ မယာ-သည်၊
အနောဒိဿကံ-(မည်သူမည်ဝါဟု) တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြခြင်း မရှိသည်ကို၊ ကတွာ၊
ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သောစကားသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ အဟံ တဝ၊ ဣမံ ဒုက္ခပ္ပတ္တိ-ဤ
ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဒီလိုပြောလိုက်သည့်အတွက် အရှင်ဘုရား ဒုက္ခဖြစ်မည့်
အကြောင်းကို၊) သစေ ဇာနေယျ၊ (ဧဝံသတိ) ဧတ္တကမ္မိ-ဤမျှလောက်သော
စကားကိုလည်း၊ န ကထေယျ-မပြောမိရာ၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊
ဒုဗ္ဗလစောဒကော-တည်း၊ တဿ-ထိုဒုဗ္ဗလစောဒကရဟန်း၏၊ ဧတံ ကထာ
သလ္လာပံ-(ရဟန်းအများ စုမိတုန်းက) ဤပြောအပ်သောစကားကို၊ ဂဟေတွာ
တံ ဘိက္ခု ကောစိ စောဒေတုံ န လဘတိ၊ ပန-ကား၊ ဧတံ-ဤဒုဗ္ဗလစောဒက
ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ သီလသမ္ပန္နော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုဝါ-
ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စောဒေတုံလဘတိ၊
သီလသမ္ပန္နော-သော၊ ဘိက္ခုနီ စ-သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနီမေဝ စောဒေတုံ
လဘတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာပဒမထေရော အာဟ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊
မဟာသုမထေရော-သည်၊ ပဉ္စပိ-ကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကာ-တို့သည်၊ (စောဒေတုံ)
လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

သီလသမ္ပန္နော၊ ပေ၊ အာဟ။ ။ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားသည် ပမာဏမဟုတ်
သောကြောင့် “သီလသမ္ပန္နော” ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုအပေါ်၌
စောဒနာခြင်းငှာ အစိုးမရ၊ ဘိက္ခုနီချင်း အပေါ်၌သာ အစိုးရသောကြောင့် “ဘိက္ခုနီမေဝ
စောဒေတုံ လဘတိ” ဟု မဟာပဒမထေရ် မိန့်သည်၊ မဟာသုမထေရ်ကား ဘိက္ခုနီ သည်
ဘိက္ခုအပေါ်၌ အစိုးမရသော်လည်း စောဒနာမှုမှာ အထမြောက်၏-ဟု ယူဆ၍ “ပဉ္စပိ
သဟဓမ္မိကာ လဘန္တိ” ဟု မိန့်သည်၊ ဤသို့ မိန့်သဖြင့် ဘိက္ခုနီက ဘိက္ခုကိုလည်း
စောဒနာနိုင်၏ဟု ယူဆသည်။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဂေါဒတ္တတ္ထေရော-သည်၊ ကောစိ-သည်၊ (စောဒေတုံ-
 ဌာ၊ ဝါ-စောဒနာခွင့်ကို)၊ န လဘတိ-မရသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝတ္တာ-၍၊ သိက္ခဿ သုတ္တာ စောဒေတိ၊ ပေ၊ တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတ္တာ
 စောဒေတိတိ ဣဒံသုတ္တံ-ကို၊ အာဟရိ-ထုတ်ဆောင်ပြီး၊ [ဘိက္ခဿ-၏၊
 (စကားကို)၊ သုတ္တာ-၍၊ စောဒေတိ-၏၊ ဤပါဠိ၌ ဘိက္ခုနီထံမှ (စကားကို)
 ကြား၍ စောဒနာနိုင်လျှင် ဘိက္ခုနီကိုယ်တိုင်လည်း စောဒနာနိုင်ရာရောက်၏၊
 ပေ၊ တိတ္ထိယ သာဝက၏စကားကို ကြား၍ စောဒနာနိုင်လျှင် တိတ္ထိယသာ
 ဝက ကိုယ်တိုင်လည်း စောဒနာနိုင်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် “နကောစိ
 နလဘတိ”ဟု ဆိုသည်၊] တိဏ္ဍမ္မိ-န်သော၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ ဝါဒေ-၌၊ စုဒ္ဓိ
 တကဿေဝ-စောဒနာအပ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊
 ကာရေတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ အယံ စောဒနာနာမ-မည်သည်၊ ဒူတံဝါ-
 တမန်ကို သော်လည်းကောင်း၊ [သင်ကိုယ်တိုင် စောဒနာပါချေ-ဟု တမန်ကို
 ခိုင်း၍ သော်လည်းကောင်း၊] ပဏ္ဏဝါ-စာရွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာသနံဝါ-
 နှုတ်မှာစကားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ ဝါ-ပေးပို့၍၊
 စောဒန္တဿ-၏၊ သီသံ-သံဃာဒီသေသံဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့၊ န
 ဧတိ- မရောက်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ သမီပေ-၌၊ ဌတ္တာဝ-
 ၍သာလျှင်၊ ဟတ္ထ မုဒ္ဒါယဝါ-လက်ချောင်းတို့ကို တွန့်စေခြင်းဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ ဝါ-လက်ပြခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝစီဘောဒေန ဝါ-
 စကားလုံးတို့၏ ကွဲပြားခြင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှုတ်မြွက်ခြင်းဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ စောဒန္တဿေဝ-၏သာ၊ သီသံ-သို့၊ ဧတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊
 (ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သီသံ ဧတိ-ဟု ဆိုခြင်းသည် မှန်၏)၊ သိက္ခပစ္စက္ခာနမေဝ-
 သိက္ခာချခြင်းသည်သာ၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ-ဖြင့်၊ သီသံ-သိက္ခာကျခြင်းဟူသော
 အထွတ်အထိပ်သို့၊ န ဧတိ-မရောက်၊ ပန-ကား၊ ဣဒံ အနုဒ္ဓံသနံ-ဤစွပ်
 စွဲဖျက်ဆီးခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ အဘူတာရောစနဉ္စ-မဟုတ်မမှန်သော
 ဥတ္တရိမနဿဓမ္မကို ပြောဆိုခြင်း သည် လည်းကောင်း၊ (သီသံ-ဆိုင်ရာ
 အာပတ်ဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့)၊ ဧတိယေဝ-ရောက်သည်သာ။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒွိန္ဒ-ရဟန်း ၂-ပါးတို့၏၊ ဌိတ
 ဌာနေ-တည်နေရာအရပ်၌၊ ဧကံ-ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ နိယမေတွာ-မှတ်သား၍။
 စောဒေတိ-၏၊ သော-ထိုမှတ်သားအပ်သော ရဟန်းသည်၊ စေ ဇာနာတိ-အံ့၊
 (ဧဝံသတိ)၊ သီသံ-သံဃာဒီသေသံဟူသော အထွတ်အထိပ်သို့၊ ဧတိ-၏၊
 ဣတရော-မှတ်သားအပ်သော ရဟန်းမှတစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ စေ ဇာနာတိ၊
 (ဧဝံသတိ) သီသံ န ဧတိ၊ ဒွေပိ-ရဟန်း ၂ ပါးတို့ကိုလည်း၊ နိယမေတွာ-၍၊

စောဒေတိ-၏၊ ဧကောဝါ-တစ်ပါးသည်မူလည်း၊ ဇာနာတု-သိပေစေ၊ ဒွေဝါ-
 တို့သည်မူလည်း၊ (ဇာနန္တု-စေကုန်)၊ သီသံ ဧတိယေဝ၊ သမ္ပဟုလေသု-
 ရဟန်းများစွာတို့၌၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ တခံဏေယေဝ-
 ထိုပြောဆိုအပ်ရာ ခဏ၌ပင်၊ ဇာနနံနာမ-သိခြင်းမည်သည်ကို၊ ဒုက္ကရံ-
 ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ အပရေန သမယေန-ပြောပြီးရာ နောက်အခါ၌၊
 အာဝဇ္ဇိတွာ-ဆင်ခြင်၍၊ ဉာတေပန-သိအပ်သော်ကား၊ ဉာတမေဝ-သိအပ်သည်
 မည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ စေဇာနာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သီသံ
 န ဧတိ၊ [ပြောပြီး၍ ထုံးစံအတိုင်း ချက်ချင်းသိလျှင် အသိမည်၏၊ ပြောပြီး၍
 အတော်ကြာမှ စဉ်းစား၍သိလျှင်ကား အသိမမည်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ သိက္ခာ
 ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းလည်းကောင်း၊ အဘူတာရောစနံ-လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္လ
 ဝါစာ၊ ပေ၊ ပဒါနိ-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ သိက္ခာပုဒ်၊ အတ္တကာမသိက္ခာပုဒ်၊ ဒုဋ္ဌဒေါသ
 သိက္ခာပုဒ်၊ ဘူတာရောစန သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗာ
 နေဝ-န်သော၊ ဣမာနိ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဧကပရိစ္ဆေဒါနိ-တူသော အပိုင်း
 အခြားရှိကုန်၏၊ [ပြောပြီးလျှင် ပြီးချင်း သိရခြင်းအားဖြင့် တူသောကာလ
 အပိုင်းအခြားရှိကြသည်-ဟူလို၊ ... ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ
 ၌ လင်္ကာနှင့်တကွ ပြထားသည်။]

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ကာယ ဝါစာဝသေန-
 ဖြင့်၊ ဒုဝိဓာပိ-သော၊ အယံ စောဒနာ-သည်၊ ပုန၊ ဒိဋ္ဌိစောဒနာ-မြင်အပ်
 သော အကြောင်းအရာဖြင့် စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း၊ သုတ စောဒနာ-
 လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကိတစောဒနာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓာ
 ဟောတိ၊ အပရာပိ-သော၊ (စောဒနာ-သည်၊) သီလဝိပတ္တိစောဒနာ-
 သီလဝိပတ္တိဖြင့် စောဒနာခြင်း လည်းကောင်း၊ အာစာရ ဝိပတ္တိစောဒနာ-
 လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ-လည်းကောင်း၊ အာဇီဝဝိတ္တိစောဒနာ-
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ စတုမ္ဘိဓာ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုလေးပါးတို့တွင်၊ ဒွိန္ဒု-
 န်သော၊ ဂရုကာနံ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-(ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံ)
 အာပတ်အစုတို့၏၊ ဝသေန သီလဝိပတ္တိစောဒနာ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အဝသေ
 သာနံ-ဂရုကာအာပတ်မှ ကြွင်းသော အောက်အာပတ် ၅-ပုံတို့၏၊ ဝသေန၊
 အာစာရဝိပတ္တိ စောဒနာ(ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌိဝသေန-မိစ္ဆာ
 ဒိဋ္ဌိ အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 [“နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ” စသည်ဖြင့် ယူခြင်းသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မည်၏၊ သဿတ-
 ဥစ္ဆေဒ ဟူသော အဖို့ ၂-ပါးကို ယူတတ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်
 အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ မည်၏၊] အာဇီဝဟေတု-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဟူသော

အပရာပိ-အခြားတစ်မျိုးလည်းဖြစ်သော၊ (စောဒနာ-စောဒနာခြင်းသည်၊) ဝတ္ထုသန္ဓဿနာ-ဝတ္ထုကိုထင်ရှားပြခြင်း လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိသန္ဓဿနာ- အာပတ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းလည်းကောင်း၊ သံဝါသပဋိက္ခေပေါ-သံဝါသကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သာမိစိပုဋိက္ခေပေါ-အရိအသေပြုမှုကို ပယ်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိဓာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ၄ မျိုးတို့တွင်၊ ဝတ္ထုသန္ဓဿနာ နာမ-နာမည်သည်၊ တွံ-သည်၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတ္ထ- မှီဝဲပြီး၊ [ပဌမပါရာဇိကကို လွန်ကျူးပြီး-ဟု ဝတ္ထုကိုပြခြင်း၊] အဒိန္န- မပေးအပ်သော သူတစ်ပါးဥစ္စာကို၊ အာဒိယိတ္ထ-ပြီး၊ မနုဿံ-ကို၊ ဃာတယိတ္ထ- ပြီး၊ အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ အာရောစယိတ္ထ-ပြီး၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်သော စောဒနာခြင်းတည်း၊ [(တစ်နည်း) တွံ- သည်၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတ္ထ-ပြီး၊ ပေ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ- ဖြစ်သော စောဒနာခြင်းသည်၊ ဝတ္ထုသန္ဓဿနာ နာမ-နာမည်၏၊ နောက်၌လည်း ဤအတိုင်းပေးပါ၊] အာပတ္တိသန္ဓဿနာနာမ-နာမည်သည်၊ တွံ-သည်၊ မေထုနံဓမ္မ ပါရာဇိကာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ပြီး၊ ဣတိ ဧဝံဒိနယပဝတ္တာ-ဤသို့အစ ရှိသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော စောဒနာခြင်းတည်း၊ သံဝါသပဋိက္ခေပေါနာမ-ပ မည်သည်၊ တယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပေါသထောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ သံဃကမ္မဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဝတ္တာ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော သံဝါသကိုပယ်ခြင်းမျှဖြင့်၊ သီသံ-သံဃာဒိဿသ်ဟူသော အထွတ် အထိပ်သို့၊ န ဧတိ-သေး၊ (တွံ)၊ အဿမဏော-ရဟန်းအစစ် မဟုတ်သည်၊

အာဇီဝ၊ ပေ၊ ဆန္ဒ သိက္ခာပဒါနံ ။ ။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါးကား- စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၊ သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၊ အညောပဒေသ (သူတစ်ပါးကဲ့သို့ညွှန်ပြ၍ ပရိယာယ်ဖြင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောရာ၌ ထိုပြောတိုင်းနားထောင်သူက သိလျှင်) ထုလွှစွည်းအာပတ်ဟု ပညတ်အပ်သော အညောပဒေသဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၊ ဂိလာနမဟုတ်ဘဲလျက် ပဏီတဘောဇဉ်ကို တောင်းစားသော ရဟန်း၏ ပါစိတ်အာပတ်ဟု ပညတ်အပ်သော ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ ဂိလာနမဟုတ်သော ဘိက္ခုနီ၏ ပဏီတဘောဇဉ်ကို တောင်း၍ စားခြင်းကြောင့် ပဋိဒေသနိယအာပတ်ဟု ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်များတည်း။

အသိ-၏၊ အသကျပုတ္တိယော-သည်၊ အသိ၊ ဣတိအာဒိဝစနေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဃုတ္တိတေယောဝ-ဆက်စပ်သော်သာ၊ ဝါ-ဆက်စပ်၍ပြောမှသာ၊ သိသံ-သို့၊ ဧတိ-ရောက်၏၊ သာမိစိပုဋိက္ခေပေါနာမ-မည်သည်၊ အဘိဝါဒန၊ ပေ၊ ကမ္မာနံ-ရှိခိုးမှု၊ ခရီးဦးကြိုမှု၊ လက်အုပ်ချီမှု၊ ယပ်ခတ်ခြင်းစသော အမှုတို့ကို၊ အကရဏံ-တည်း၊ တံ-ထိုမပြုခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံစပ်) ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝန္တနာဒိနိ-တို့ကို၊ ကရောတော-ပြုသောရဟန်း၏၊ [စိတန်း၍ ထိုင်နေသော သံဃာများအား အစဉ်အတိုင်း ရှိခိုးမှုပြုသော ရဟန်း၏၊] ဧကဿ-တစ်ပါးကို၊ အကတွာ၊ သေသာနံ-ကြွင်းသောရဟန်းတို့ကို၊ ကရဏကာလေ-၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဘိဝါဒန စသည်ကို မပြုခြင်းမျှဖြင့်၊ စောဒနာနာမ ဟောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် စောဒနာဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာပတ္တိ-သည်၊ သိသံ-သံဃာဒိသေသံဟူသော အထွတ်အထပ်သို့၊ န ဧတိ-မရောက်သေး၊ ကသ္မာ၊ မမ-ငါ့ကို၊ ဝန္တနာဒိနိ-တို့ကို၊ န ကရောသိ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတေ ပန-မေးအပ်သော်ကား၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ယာဂုဘတ္တာဒိနာ-ယာဂု၊ ဘတ္တ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ယံ-အကြင် ရဟန်းကို၊ (အာပုစ္ဆိတုံ) ဣစ္ဆတိ၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ အာပုစ္ဆတိ-၏၊ တာဝတာ-ထိုအလိုရှိအပ်သော ရဟန်းကို ပန်ပြောခြင်းမျှဖြင့်၊ [မိမိကြည်ညိုသော ရဟန်းအား “ယာဂုယူဦးမလား” စသည်ဖြင့် ပန်ပြော၍ မိမိမကြည်ညိုသော ရဟန်းအား မပန်ပြောရုံမျှဖြင့်၊] စောဒနာ န ဟောတိ။

အပရာပိ-အခြားတစ်မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (စောဒနာ ဝုတ္တာ-တို့၌ စပ်) ပါတိမောက္ခထပနက္ခန္ဓကေ-န္ဓက၌၊ ဧကံ ဘိက္ခဝေ အဓမ္မိကံ၊ ပေ၊ ဓမ္မိကန္တိ - ဓမ္မိကံဟူသော စကားကို၊ အာဒိကတွာ-၍၊ ယာဝ ဒဿအဓမ္မိကာနိ၊ ပေ၊ ဓမ္မိကာနိတိ - ဒဿအဓမ္မိကာနိ၊ ပေ၊ ဓမ္မိကာနိတိုင်အောင်၊ ဧဝံ - သို့၊

ပါရာဇိက ကျသူကို ရှိခိုးကောင်း၊ မခိုးကောင်း။ ။“အဘယံကြောင့် ငါ့ကို ရှိမကိုးသနည်း” ဟု မေးသောအခါ “အဿမဏံ အသကျပုတ္တိယဖြစ်လို့ ရှိမခိုးတာပါ” ဟု ရှိမခိုးခြင်း၏ အကြောင်းကို ဆိုသောကြောင့် “ပါရာဇိကကျသူကို ရှိမခိုးကောင်း” ဟု ဆိုကြ၏၊ စူဠဂဏ္ဌိပုဒ် မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပုဒ်၌ကား ပါရာဇိကကျသူကို “အဝန္တနီယပုဂ္ဂိုလ်”ဟု မဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုပါရာဇိကကျသူနှင့် အတူအိပ်သည့်အတွက် အခြား ရဟန်းများမှာ သဟသေယျအာပတ် မသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုပါရာဇိကကျသူက အကပ်ခံထားအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို အခြားရဟန်းကောင်းများ သုံးဆောင်ကောင်း သောကြောင့်လည်းကောင်း “ပါရာဇိကကျသူကို (သူက “အဿမဏပါ” ဟု ဝန်မခံ သေးသမျှ) ရှိခိုးကောင်း၏” ဟု ဆိုသည်။

အဓမ္မိကာ-တရား၌မယှဉ်ကုန်သော၊ ပဉ္စပညာသ-၅၅ ပါးသော၊ (စောဒနာ-
 တို့လည်းကောင်း)၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသုတ္တရသတ်-ဆယ်ခုအလွန်ရှိသော တစ်ရာသော၊
 စောဒနာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ တာ-ထိုဆယ်ခုအလွန်ရှိသော တစ်ရာသော
 စောဒနာတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌေန-မြင်အပ်သော အကြောင်းအရာကြောင့်၊ စောဒေန္တဿ-
 စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒသုတ္တရသတ်-လည်းကောင်း၊ သုတေန-ကြားအပ်
 သော အကြောင်းအရာကြောင့်၊ စောဒေန္တဿ၊ ဒသုတ္တရသတ်-လည်းကောင်း၊
 ပရိသင်္ကတေန-ကြောင့်၊ စောဒေန္တဿဒသုတ္တရသတ်-လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-
 သို့၊ တိံသာနိ-၃၀ ရှိကုန်သော၊ ဝါ-၃၀ အလွန်ရှိကုန်သော၊ တိဏိ သတာနိ-
 သုံးရာတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တာနိ-ထိုသုံးရာသုံးဆယ်တို့သည်၊ ကာယေန-ဖြင့်၊
 စောဒေန္တဿ-စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သုံးရာသုံးဆယ်လည်းကောင်း)၊
 ဝါစာယ-ဖြင့်၊ စောဒေန္တဿ-၏၊ (သုံးရာသုံးဆယ်လည်းကောင်း)၊
 ကာယဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ စောဒေန္တဿ-၏ (သုံးရာသုံးဆယ်လည်းကောင်း)၊

ဧကံ၊ ပေ၊ စောဒနာ ဝုတ္တာ။ ။စုဠဝါပါတိမေက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓက၌ “အဓမ္မိက ဓမ္မိက
 ၂ မျိုးခွဲခြားလျက် တစ်ပါးမှစ၍ ၁၀ပါးအထိ အကျယ်ပြတော်မူ၏၊ ထို ၁၀ ပါး၌
 အမူလိက (အခြေအမြစ်မရှိ) ဖြစ်လျှင် အဓမ္မိက၊ သမူလိကဖြစ်လျှင် ဓမ္မိကတည်း။
 ၁မှစ၍ ၁၀တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်ပေါင်းလျှင် (၁နှင့် ၂ ပေါင်း ၃၊ ၃နှင့် ၃ ပေါင်း
 ၆စသည်ပေါင်းလျှင်) ၅၅ ပါးစီရ၏၊ ၂ ရပ်ပေါင်းသော် ၁၁၀ ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “အဓမ္မိ
 ကာ ပဉ္စပညာသ၊ ပေ၊ ဒသုတ္တရသတ် စောဒနာ ဝုတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။

တိံသာနိ။ ။တိံသပုဒ်သည် မူလလိင်ဝုဒ်အားဖြင့် ဣတ္ထိလိင် ဧကဝုဒ်တည်း။
 ဤ၌ကား “တိံသ+ဧတေသံ အတ္ထိတိ တိံသာနိ” ဟု အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ပြု၍ “တိဏိ
 သတာနိ” နှင့် လိုက်အောင် နပုလ္လိင် ဗဟုဝုဒ်ဖြစ်ရသည်။ [တိံသာနိတိ၊ ပေ၊ တိံသဝန္တာ
 နိတိ အတ္ထော “ ၃၀ ရှိကုန်သောဟု” သဒ္ဒတ္ထမှတ်၊ တိံသာမိကာနိတိ ဝုတ္တံဟောတိ-
 “၃၀အလွန်ရှိကုန်သော” ဟု အဓိပ္ပာယ်နက်မှတ်၊ ဂုဏဝစနတ္တာ (တိံသပုဒ်ရင်းက သင်္ချာ
 ဂုဏ်ကို ဟောသောသဒ္ဒါ၏ အဖြစ်ကြောင့်) တဒ္ဓိတလောပံ ကတွာ (တဒ္ဓိတ် ဣပစ္စည်းကို
 ချေ၍) တိံသာနိတိဝုတ္တံ-သာရတ္ထ။

မှတ်ချက်။ ။ဤဋီကာ၌ ဂုဏဝါစကသဒ္ဒါနောင် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းသက်၍ချေသော်
 လည်း မောဂ္ဂလ္လန္တစသော ကျမ်းများ၌ကား ထိုပုဒ်၏ ဂုဏိဒြပ်သို့ ဟောရာ၌ တဒ္ဓိတ်
 ပစ္စည်းသက်လေ့ မရှိ၊ ဂုဏုပစာဟု ယူလေ့ရှိသည်။ ဥပမာ-“နိလောပဇော”၌ နိလော
 ပုဒ်မျိုးတည်း။

တစ်နည်း။ ။တိံသနောင် အဓိကအနက်၌ ၃ (၌ အနုဗန်ရှိသော အ) ပစ္စည်း
 သက်၍ “တိံသာနိ” ဟု ပြီး၏၊ တိံသာနိ-၃ ဆယ်အလွန်ရှိကုန်သော” ဟုပေး၊
 [အထဝါ- တိံသာစောဒနာ+ အဓိကာ ဧတေသုတိ တိံသာနိ၊ တသ္မိ အဓိကမိတိ (တသ္မိ
 အဓိကံ သုတ်ဖြင့်) ၃ ပစ္စယေ သတိ ရူပမိဒံ [ဤတိံသာနိရုပ်ကို ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နဝုတာနိတိ
 ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော-နဝုတာနိ နဝသတာနိ၌လည်း ဤနည်းပင်။]

ဣတိ-သို့၊ တိဂုဏာနိ-၃ ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်တို့ကို၊ ဝါ-၃ ဆ တက်သည်
 တို့ကို၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-န်လသော်)၊ နဝတာနိ-ကိုး
 ဆယ်ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကိုးဆယ်အလွန်ရှိကုန်သော၊ နဝသတာနိ-တို့သည်၊
 ဟောန္တိ၊ တာနိ- ထို ကိုးရာကိုးဆယ်တို့သည်၊ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင်၊
 စောဒေန္တဿပိ-၏ လည်းကောင်း၊ ပရေန-သည်၊ ဝါကို၊ စောဒါပေန္တဿာပိ-
 ၏ လည်းကောင်း၊ တတ္ထကာနေဝ-ထို ၉၉၀ စီ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်သာ၊
 (ဟောန္တိ-န်၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိသတိဉ္စိနာနိ-၂၀ ဖြင့် ယုတ်လျော့ကုန်
 သော၊ ဒွေသဟဿာနိ ဟောန္တိ၊ ပုန, ဒိဋ္ဌာဒိဘောဒေ-ဒိဋ္ဌ အစရှိသည်တို့၏
 အပြား၌၊ သမူလကာ မူလကဝသေန-အခြေအမြစ်ရှိသော ဒိဋ္ဌ, အခြေအမြစ်
 မရှိသော ဒိဋ္ဌ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနေကသဟဿာ-ထောင်ပေါင်းများ
 စွာကုန်သော၊ စောဒနာ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

☐ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိဋ္ဌာနေ-ဤနေရာ၌၊ ဌတွာ, အဋ္ဌကထာယံ-ရှေးမဟာ
 အဋ္ဌကထာ၌၊ (ကထိတံ၌စပ်၊) အတ္တာဒါနံ၊ ပေ၊ အာဒါတဗ္ဗန္တိစ-ဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ စောဒကေန၊ ပေ၊ စောဒေတဗ္ဗောတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ဥပါလိပဉ္စကာဒိသု-ဥပါလိပဉ္စ အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တာနိ ဗဟူနိ၊
 သုတ္တာနိ-ပါဠိတော်တို့ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ အတ္တာဒါနလက္ခဏဉ္စ-မိမိသည်
 ယူအပ်သော အဓိကရုဏ်း၏ လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ စောဒကဝတ္တဉ္စ-
 စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ စုဒ္ဓိတကဝတ္တဉ္စ-စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်
 ၏ ကျင့်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သံဃေန-သည်၊ ကာတဗ္ဗကိစ္စဉ္စ-ပြုထိုက်သော
 ကိစ္စကို လည်းကောင်း၊ အနုဝိဇ္ဇကဝတ္တဉ္စ-စစ်ဆေးမေးမြန်းတတ်သော ဝိနည်းမိရ်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျင့်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဝိတ္တာရေန-အားဖြင့်၊ ကထိတံ-
 ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအလုံးစုံကို၊ မယံ, ယထာဂတဋ္ဌာနေယေဝ-အကြင်
 အကြင် တိုက်ရိုက်လာသော ပါဠိရုပ်၌သာလျှင်၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-န်အံ၊
 [တိုက်ရိုက်လာသော ပရိဝါပါဠိတော်ကျမှ ဖွင့်ပြကုန်အံ့-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တပ္ပဘောဒါသု-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဣမာသု
 စောဒနာသု-တို့တွင်၊ ယာယကာယစိ-သော၊ စောဒနာယ-၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊
 သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဝတ္ထုသ္မိ-စောဒနာဝတ္ထုသည်၊ ဩသဇေ-သက် ရောက်လသော်၊
 စုဒ္ဓိတကစောဒကာ- စုဒ္ဓိတက, စောဒကတို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ- မေးမြန်း
 ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ)၊ တုမှေ- အသင်, စုဒ္ဓိတက စောဒကတို့သည်၊
 အမှာကံ-တို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယေန-အဆုံးအဖြတ်ဖြင့်၊ တုဋ္ဌာ-နှစ်သက် (ကျေနပ်)
 ကုန်သည်၊ ဘဝိဿထ-န်လတ္တံ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ)၊ (မယံ-
 တို့သည်၊ တုဋ္ဌာ-န်သည်၊) ဘဝိဿာမ-န်အံ၊ ဣတိ-သို့၊ သဏေ ဝဒန္တိ-

အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃေန-သည်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ သမ္ပုဋ္ဌိတဗ္ဗ-လက်ခံရာ၏၊ ဝါ-ရမည်၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဘန္တေ-တို့၊ တာဝ ဝိနိစ္ဆိနထ-ဆုံးဖြတ်တော်မူပါကုန်ဦး၊ အမှောက်-တို့အား၊ သစေ ခမိဿတိ-အကယ်၍ နှစ်သက်လတ္တံ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဏှိဿာမ-ယူပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အထဝဒန္တိ၊ (ဧဝံ သတိ-သော်၊ ဤသို့ အထက်ကစီးနင်း၍ပြောကြလျှင်-ဟူလို) စေတိယံ-ကို၊ တာဝ ဝန္တထ-ရှိခိုးကြကုန်ဦး၊ ဣတိ အာဒိနိ-တို့ကို၊ ဝတွာ၊ ဒီဃသုတ္တံ-ရှည်စွာသောကြီးကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝိသဇ္ဇိတဗ္ဗ-လွတ်ထားရာ၏၊ [နွားများကို ကြီးရှည်ရှည်ဖြင့် လွတ်ထားသလို၊ ဤစုဒ္ဓိတက စောဒကတို့ကိုလည်း အဆုံးအဖြတ် မပေးသေးဘဲ၊ ရက်ရှည်ရှည် ဆွဲထားပါ-ဟူလို၊] တေ-ထိုစုဒ္ဓိတက စောဒကတို့သည်၊ စိရရတ္တံ-ရှည်စွာသောညဉ့်ပတ်လုံး၊ ကိလန္တာ-ပင်ပန်းကုန်သည်၊ ပက္ကန္တ ပရိသာ-ဖဲသွားသောပရိသတ် ရှိကုန်သည်၊ ဥပစ္ဆန္တ ပက္ခာ-ပြတ်စဲသော အသင်းအပင်းရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ [အဆုံးအဖြတ်ကို စောင့်နေရသည်မှ ကြာလှပြီဖြစ်၍ ပင်ပန်းသောကြောင့် မိမိတို့ဘက်သားတချို့ ဖဲသွားကြလျှင်-ဟူလို၊] ပန၊ စေ ယာစန္တိ-န်အံ့ (ဧဝံသတိ) ယာဝတတိယံ-တိုင်အောင်၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-၍၊ ယဒါ-၌၊ နိမ္မဒါ-မာန်ယစ်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ (မာန်မာန် မရှိကုန်သည်)၊ ဟောန္တိ၊ တဒါ-၌၊ တေသံ-ထိုစုဒ္ဓိတက စောဒကတို့၏၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗ-ရာ၏။

စ-ဆက်၊ ဝိနိစ္ဆိနန္တေဟိ-ဆုံးဖြတ်သော ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗ-၌စပ်)၊ ပရိသာ-သည်၊ အလဇ္ဈဿန္နာ-များသော အလဇ္ဈရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ-ဥဗ္ဗာဟိကာသမ္မုတိဖြင့်၊ တံအဓိကရဏံ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗ-၏၊ ပရိသာ-သည်၊ ဗာလုဿန္နာ-များသော ဗာလရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) (တုမေ- တို့သည်၊) တုမှောက်-

အမှောက်၊ ပေ၊ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗ။ ။ဤစာသွားကို ထောက်ထား၍ တရားဆုံးဖြတ်မည့် ဝိနည်းဓိုရ်သည် တရားစွဲဆိုလာလျှင် ချက်ချင်း လက်မခံရ၊ “မိမိအဆုံးအဖြတ်၌ ကျေနပ်ပါမည်” ဟု စုဒ္ဓိတက စောဒက ၂ ဖက်စလုံးက ဝန်ခံကြမှသာ ထိုတရားကို လက်ခံရမည် ဟူသော ညွှန်ပြချက်ကို သတိပြုသင့်ကြသည်။

ဥဗ္ဗာဟိကာယ၊ ပေ၊ တဗ္ဗ။ ။ဥဗ္ဗာဟိကာယ (သီလဝါစသော အင်္ဂါ ၁၀ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ၂ပါး ၃ပါးတို့ကို ရွေးချယ်၍ သမုတ်ခြင်းဖြင့်) သမ္မုတေဟိ တံ အဓိကရဏံ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗ၊ ဥဗ္ဗဟန္တိ ဝိယောဇေန္တိ ဧတာယ အလဇ္ဈိနံ တဇ္ဇနိဝါ ကလဟံဝါတိ ဥဗ္ဗာဟိကာ-အလဇ္ဈတို့၏ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း ခိုက်ရန်ပြုခြင်းတို့ကို ကင်းစေကြောင်းဖြစ်သော သမ္မုတိ။ [ဥဗ္ဗာဟိကာဖြင့် သမုတ်ပုံကို သမထက္ခန္ဓက ကြည့်ပါ။]

အသင်စုဒ္ဓိတက စောဒကတို့၏၊ သဘာဂေ-သဘောတူကုန်သော၊ ဝိနယဓရေ-
ဝိနည်းမိုရ်တို့ကို၊ ပရိယေသထ-ရှာကြကုန်၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ဝိနယဓရေ-
တို့ကို၊ ပရိယေသာပေတွာ-ရှာစေပြီး၍၊ ယေနဓမ္မေန-အကြင်ဟုတ်မှန်သော
သဘောဖြင့်၊ ယေန ဝိနယေန-အကြင်စောဒနာ သာရဏာဝိနည်းဖြင့်၊ ယေန
သတ္ထုသာသနေန-အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဖြစ်သော ဥတိကမ္မဝါ
စာဖြင့်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဂူပသမေတိ-စေနိုင်၏၊ တထစ-ထိုဓမ္မဝိနယ
သတ္ထုသာသနဖြင့်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဂူပသမေတဗ္ဗံ-စေရာ၏၊ စ-ဆက်၊
တတ္ထ-ထို ဓမ္မ ဝိနယ သတ္ထုသာသနတို့တွင်၊ ဓမ္မောတိ-ကား၊ ဘူတံ-ဟုတ်
မှန်သော ဝတ္ထုတည်း၊ ဝိနယောတိ-ကား၊ စောဒနာ-အပြစ်တင်ခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ သာရဏာစ-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည် လည်းကောင်း
တည်း၊ သတ္ထုသာသနန္တိ-ကား၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါ-ပြည့်စုံသောဥတိသည်လည်း
ကောင်း၊ အနုဿာဝနသမ္ပဒါစ-ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာသည် လည်းကောင်း
တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုဓမ္မ ဝိနယ သတ္ထုသာသနဖြင့် အဓိကရဏ်ကို
ငြိမ်းစေရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) စောဒကေန-သည်၊ ဝတ္ထုသ္မိ-အကြောင်း
ဝတ္ထုကို၊ အရောစိတေ-လျှောက်အပ်သော်၊ စုဒ္ဓိတကော-ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊
(ကိ)၊ ဧတံ-ဤအကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ သန္တံ- ထင်ရှားရှိသလော၊ 'ဝါ-
ဟုတ်မှန်သလော၊ (နော သန္တံ)-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော)၊ ဧဝံ၊ ဝတ္ထု-ကို၊
ဥပပရိက္ခိတွာ-၍၊ ဘူတေန-သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စောဒေတွာ-ပြီး၍
လည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနသမ္ပဒါယစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တံ အဓိကရဏံ-
ကို၊ ဂူပသမေတဗ္ဗံ-စေရာ၏။

တတ္ထ-ထိုသို့ငြိမ်းချမ်းစေရာ၌၊ အလဇ္ဇိ-သည်၊ လဇ္ဇိ-ကို၊ စောဒေတိ-
အံ့၊ သော စ အလဇ္ဇိ-သည်လည်း၊ ဗာလော-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌မကျွမ်းကျင်
သည်၊ အဗျတ္တော-မထက်မြက်သည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) အဿ-ထို
ဗာလအဗျတ္တ အလဇ္ဇိစောဒကအား၊ နယော-စောဒနာနည်းကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-
မပေးထိုက်၊ ဧဝံပန-ကား၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-မေးမြန်းပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ)၊ ကိမ္ပိ-

ဝိနယဓရေ ပရိယေသထ။ ။ယခုအခါ၌ လူဝတ်ကြောင်တို့ အမှုဖြစ်သောအခါ
တရားဥပဒေနှင့် ပြောတတ်သော ရှေ့နေကို ရှာရသကဲ့သို့၊ ထိုအတူစုဒ္ဓိတက စောဒကတို့
သည် အပြန်အလှန် မေးသော အခါ ဝိနည်းဥပဒေနှင့် လျော်အောင် ဖြေနိုင်မည့်သူမဟုတ်
သော ဗာလတွေများနေလျှင် သူတို့၏ အလိုအတိုင်း တရားနှင့်အညီ အဖြေပေးနိုင်မည့်
ဝိနည်းမိုရ်ကို ရှာခိုင်းပါ-ဟူလို၊ တရားဆုံးဖြတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ သတိထားထိုက်သော
အချက်ပါပေတည်း။

အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ နံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စောဒေသိ-နည်း၊ ဣတိ (ဝတ္ထုဗျော)၊ အဒ္ဓါ၊ သော-ထိုဗာလ အလန္တီစောဒကသည်၊ ဝက္ခတိ-ပြောဆိုမေးမြန်းလတ္တံ့၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ကိမိနံနာမ-“ကိမိနံ” မည်သော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ ကိံ- အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ (ဝက္ခတိ)၊ တွံ၊ ကိမိနမ္ပိ-“ကိမိနံ” ဟူသော စကားကို လည်း၊ နဇာနာသိ၊ [ကိမိနန္တိ ဝစနမ္ပိ န ဇာနာသိ၊] ဧဝရူပေန-သော၊ ဗာလေန-သော၊ တယာ-သည်၊ ပရံ စောဒေတုံ န ယုတ္တံ၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ဥယျောဇေတဗျော-ပြန်လွှတ်ထိုက်၏၊ အဿ-ထို အလန္တီစောဒကအား၊ အနုယောဂေါ-မေးမြန်းခြင်းကို၊ န ဒါတဗျော၊ [နာဿ ပုစ္ဆာ ပဋိပုစ္ဆာ (ပထမမေးခြင်း၊ ထပ်၍မေးခြင်းကို) ဒါတဗျော။]

ပန-ကား၊ သောအလန္တီ-ထိုအလန္တီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဏ္ဍိတော-ဝိနည်း၌ ကျမ်းကျင်သည်၊ ဗျတ္တော-ထက်မြက်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌေနဝါ-မြင် အပ်သော အကြောင်းအရာဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ သုတေနဝါ-လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ သမ္မာဒေတုံ-ပြီးစေခြင်းငှာ၊ သစေသက္ကောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧတဿ-ဤ ပဏ္ဍိတဗျတ္တအလန္တီစောဒကအား၊ အနုယောဂံ-ခြင်းကို၊ ဒတွာ-၍၊ လန္တီဿေဝ-၏သာလျှင်၊ ပဋိညာယ-ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ ကမ္ပံ-ဆုံးဖြတ်မှုကို၊ ကာတမ္ပံ-၏၊ လန္တီ-သည်၊ အလန္တီ-ကို၊ သစေ စောဒေတိ-အံ့၊ သောစလန္တီ-သည်လည်း၊ ဗာလော-သည်၊ အဗျတ္တော-သည်၊ သစေဟောတိ၊ အနုယောဂံ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ သစေ န သက္ကောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တဿ-ထိုဗာလအဗျတ္တလန္တီစောဒကအား၊ နယော-စောဒနာနည်းကို၊ ဒါတဗျော-၏၊ (ကိံ)၊ ကိမိ-အဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ နံ-ကို၊ စောဒေသိ-နည်း၊ သီလဝိပတ္တိယာဝါ-သီလဝိပတ္တိကြောင့်သော်လည်း၊ (စောဒေသိ-သလော)၊ အာစာရဝိပတ္တိအာဒိသု-တို့တွင်၊ ဧကိဿာဝါ-တစ်ပါးပါးကြောင့်သော်လည်း၊ (စောဒေသိ-လော)၊ ဣတိ-သို့၊ (နယော-ကို၊ ဒါတဗျော)။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး၊ ပေ၊ အံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣမဿေဝ-ဤဗာလအဗျတ္တလန္တီစောဒကအားသာ၊ ဧဝံ-သို့၊ နယော-ကို၊ ဒါတဗျော-နည်း၊ ဝိနယဓရာနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ အဂတိဂမနံ-အဂတိလိုက်ခြင်းသည်၊ န ယုတ္တံ နန-မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (ဝိနယဓရာနံ အဂတိဂမနံ) နယုတ္တမေဝ-သာ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဣဒံ-ဤ ဗာလအဗျတ္တလန္တီစောဒကအား စောဒနာနည်းပေးခြင်းသည်၊ အဂတိဂမနံ၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊ ဧသော-ဤလန္တီစောဒကအား စောဒနာနည်းပေးခြင်းသည်၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော နာမ - ဝိနယဓမ္မကို ချီးမြှောက်ခြင်းမည်၏၊ ဟိ - မှန်၊ အလန္တီ

နိဂ္ဂဟတ္ထာယ-ဌာလည်းကောင်း၊ လဇ္ဇိပဂ္ဂဟတ္ထာယစ-ဌာလည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပြီး၊ တတြ-ထို အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိ ၂ ယောက်တို့တွင်၊ အလဇ္ဇိ-သည်၊ နယံ-စောဒနာနည်းကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-သော်၊ အဇ္ဈောတ္တရန္တော-လဇ္ဇိကို လွမ်းမိုးလျက်၊ ဧဟိတိ-လာလတ္တံ၊ ပန-ကား၊ လဇ္ဇိ-သည်၊ နယံ လဘိတွာ၊ ဒိဋ္ဌေ-မြင်အပ်သော အကြောင်းအရာ၌၊ ဒိဋ္ဌသန္တာနေန-မြင်အပ် သော အစဉ်အဆက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နေန၊ ဒိဋ္ဌနိယာမေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊] သုတေ-၌၊ သုတသန္တာနေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာယ-တည်၍၊ ကထေဿတိ-ပြောဆိုလတ္တံ၊ တဿ၊ တဿ-ထို လဇ္ဇိစောဒကကို၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော-ဓမ္မဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ကား၊ သော လဇ္ဇိ၊ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော သစေ ဟောတိ၊ ပတိဋ္ဌာယ-ဒိဋ္ဌ စသည်၌ တည်၍၊ သစေ ကထေတိ၊ အလဇ္ဇိစ-သည်လည်း၊ ဧတမ္ပိ-ဤအမှုသည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဧတမ္ပိ-လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိညံ-ဝန်ခံချက်ကို၊ သစေ န ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အလဇ္ဇိဿ-၏၊ ပဋိညာယဧဝ-ပဋိညာဉ်အားဖြင့်သာ၊ ကာတမ္ပံ။

စ-ဆက်၊ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ-(အလဇ္ဇိ၏ ပဋိညာဉ်ဖြင့်သာ ပြုရမည်ဟူသော) ထိုအနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဒံ ဝတ္ထု-ဤဝတ္ထုကို၊ ဝေဒိတမ္ပံ၊ ကိရ-ချဲ့၊ တေပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော-သည်၊ လောဟပါသာဒဿ-ကြေး ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ထပ်၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝိနယံ-ဝိနည်း အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကထေတွာ-ပြောပြပြီး၍၊ သာယနသမယေ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ-ထိုထေရ်၏၊ ဝုဋ္ဌာနသမယေ-ထချိန်၌၊ ဒွေ-၂ပါးကုန်သော၊ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာ-ဝိဝါဒဝတ္ထု ဟူသော ကိစ္စ၌ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူရဟန်း တို့သည် [ဝိဝါဒဝတ္ထုသင်္ခါတေ အတ္ထေ ပစ္စတ္ထိကာ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာ၊ ဋီကာ၊] ကထံ ပဝတ္ထေသုံ၊ ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ ဧတမ္ပိ-ဤအမှုသည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဧတမ္ပိ နတ္ထိ၊ ဣတိ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ပဌမယာမေ-သည်၊ အပ္ပာဝသေသေ-အနည်းငယ်မျှကြွင်းလသော်၊ ထေရဿ-၏၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ-ထိုစုဒ္ဒိတကပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌၊ (အသုဒ္ဓလဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နာ၌စပ်၊) အယံ-ဤစောဒက သည်၊ ပတိဋ္ဌာယ-ဒိဋ္ဌစသည်၌ တည်၍၊ ကထေတိ၊ အယံ ပန-ဤစုဒ္ဒိတက သည်ကား၊ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ ဗဟူနိ-နံသော၊ ဝတ္ထုနိစ-ပါရဇိက ဝတ္ထုတို့ သည်လည်း၊ ဩသဋ္ဌာနိ-သက်ရောက်ပြီးကုန်ပြီ၊ အဒ္ဓါ၊ ဧတံ-ဤအမှုသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံဘဝိဿတိ၊ ဣတိ-သို့၊ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိံ-မစင်ကြယ်ဟူသော အယူ သည်၊ ဥပ္ပန္နာ၊ [အသုဒ္ဓလဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နာ၌ စပ်ဖို့ရာ “တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ” ရှိပြီးဖြစ်၍ ဘဝိဿတိနောက်ဝယ် “တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ” ဟု အချို့စာအုပ်များ၌ ပါသည်ကားအပို၊]

တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ဗီဇနိဒဏ္ဍကေန- ယပ်တောင်ရိုးဖြင့်၊ ပါဒက ထလံကာယ-ခြေပွတ်အိုးခြမ်း၌၊ သည-အမှတ်အသားကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ [ငြင်းခုံနေသော စကားများ ရပ်သွားစေလို၍ လည်းကောင်း၊ မိမိပြောအပ်သော စကားကို နားစိုက်စေလို၍လည်းကောင်း ယပ်တောင်ရိုးဖြင့် ခြေပွတ်အိုးခြမ်း၌ ခေါက်ခြင်းကို “သညဒတွာ” ဟု ဆိုသည်။] အာဝုသော-ငါ့ရှင်စောဒက၊ အဟံ၊ ဝိနိစ္ဆိတုံ-ငှာ၊ အနန္တဝိကော-မလျောက်ပတ်၊ အညေန-အခြားဝိနည်းမရှိသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝိနိစ္ဆိနာပေဟိ-ဆုံးဖြတ်စေချေလော့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ကသ္မာ(အနန္တဝိကော)၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ထေရောတမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို (ဝန်မခံ၍ မဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့အကြောင်းကို) အာရောစေသိ-ပြီ၊ [ဤစကားဖြင့် စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဋိညာဉ်ကို မရသောကြောင့် မဆုံးဖြတ်ပုံကို ပြသည်။ ဤဝတ္ထု၌ ဤအချက်ကို သာဓကပြလိုရင်းတည်း။]

စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂလဿ-၏၊ ကံယေ-၌၊ ဒါဟော-အပူသည်၊ ဥဋ္ဌိတော-တက်လာပြီ၊ တတော-၌၊ သော-ထိုစုဒ္ဓိတကသည်၊ ထေရံ ဝန္တိတွာ ဘန္တေ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ၊ အနုရူပေန-သော၊ ဝိနယဓရေနနာမ-ဝိနည်းမရှိမည်သည်၊ တုမှာ ဒီသေနေဝ-အရှင်ဘုရားတို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်သာလျှင်၊ ဝါ-အရှင်ဘုရားတို့လို ဝိနည်းမရှိသည်သာလျှင်၊ ဘဝိတုံ၊ ဝဇ္ဇတိ-သင့်ပါ၏၊ စောဒကေနစ-သည်လည်း၊ ဤဒီသေနေဝ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော စောဒကသည်သာလျှင်၊ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ ဝတွာ သေတကာနိ-အဝတ်ဖြူတို့ကို၊ နိဝါသေတွာ၊ မယာ-သည်၊ စိရံ-စွာ၊ (တုမှေ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို) ကိလာမိတာ-ပင်ပန်းစေအပ်ကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ခမာပေတွာ-သည်းခံစေ၍၊ ဝါ-ကန်တော့တောင်းပန်၍၊ ပက္ကမိ-ပြီ၊ (ဣတိ ဣဒံ ဝတ္ထု ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟု မူလ စကားကို ပြန်အုပ်ပါ။)

ဧဝံ-ဤသို့၊ လန္တိနာ-သည်၊ စောဒိယမာနော-အပ်သော်၊ ဝါ-သော၊ အလန္တိ-သည်၊ ဗဟူသု-ကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု-တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသုပိ-ဖြစ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ ပဋိညံ၊ န ဒေတိ-မပေးအံ့၊ သော-ထိုအလန္တိ စုဒ္ဓိတကကို၊ သုဒ္ဓေါတိ-သုဒ္ဓဟူ၍၊ ဝါ-စင်ကြယ်သူဟူ၍၊ နေဝဝတ္တဗ္ဗော၊ အသုဒ္ဓေါတိ န (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ [ဤဥပဒေသကို ထောက်၍ ယခုခေတ်၌ မစင်ကြယ်ဟုလည်းထင်ရ၊ ဝန်ခံချက်လည်း မပေးသော စုဒ္ဓိတကကို “နေဝသုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ” ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။] စ-ဆက်၊ ဧသ (ဧသော)-ဤစုဒ္ဓိတကမျိုးသည်၊ ဇီဝမတကောနာမ-ရှင်လျက် သေသူမည်၏၊ အာမကပူတိကာနာမ-စိမ်းလျက် ပုပ်သည်မည်၏၊ [မမှည့်ဘဲနှင့် ပုပ်နေသော သစ်သီးနှင့်တူသည်ဟုလို]၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို

အလန္တိစုဒ္ဓိတက၏။ အညမ္ဗိ-သော၊ တာဒိသံ-သော၊ (ပါရာဇိက ကျလောက်သော)၊ ဝတ္ထု-သည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (စေသတိ) န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ-ထပ်၍ဆုံးဖြတ်ဖွယ်မလို၊ တထာနာသိတကောဝ-ထိုဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးအတိုင်း ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ပထမ “နေဝသုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ” ဟု ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည့်အတိုင်း ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသာလျှင်၊) ဘဝိဿတိ။

ပန-ကား၊ အလန္တိယေဝ-သည်ပင်၊ အလန္တိသစေ စောဒေတိ၊ (စေသတိ) သော-ထိုအလန္တိစောဒကကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ (ကိ)၊ အာရသော တဝ၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ အယံ-ဤစုဒ္ဓိတကသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကိ-ကို၊ ဝတ္ထု သက္ကာ-တတ်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ (ဝတ္ထဗ္ဗော)၊ ဣတရမ္ဗိ-အခြားသော အလန္တိစုဒ္ဓိတကကိုလည်း၊ တထေဝ ဝတွာ [“အာရသော တဝ ဝစနေန ကိ သက္ကာ ဝတ္ထု” ဟု ပြောပြီး၍၊] ဥဘောပိ-တို့ကိုလည်း၊ (တုမေ) ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂါ-တူသော အာမိသသမ္ဘောဂ၊ ဓမ္မပရိဘောဂရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊ ဇီဝထ-အသက်မွေးကြကုန်၊ ဣတိ ဝတွာ ဥယျောဇေတဗ္ဗာ-န၏၊ သီလတ္တာယ-သီလအကျိုးငှာ၊ တေသံ-ထိုအလန္တိတို့အတွက်၊ ဝိနိစ္ဆယော န ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ ဝါ-ပြုဖွယ်မလို၊ ပန-အနွယကား၊ ပတ္တစီဝရ ပရိဝေဏာဒိ အတ္တာယ-သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ ပရိဝုဏ် အစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာ၊ ပတိရူပံ-သော၊ သက္ခိ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-သော်၊ ကာတဗ္ဗော၊ [သပိတ်စသည်ကို “သုဟာ ငါဟာ”ဟု ငြင်းကြလျှင် ထိုအလန္တိတို့၏ ပြောဆိုချက်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်ဘဲ သင့်တော်သော သက်သေကို ရလျှင် ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်ပါ-ဟုလို။]

လန္တိ-သည်၊ လန္တိ-ကို၊ အထ စောဒေတိ-အံ့၊ နေသံ-ထို၂ဦးတို့၏၊ ဝိဝါဒေါစ-သည်လည်း၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရာ၌သာလျှင်၊ အပ္ပမတ္တကော-နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဝါ-မဖြစ်စလောက်သည်၊ (အထ) ဟောတိ-အံ့၊ (စေသတိ) သညာပေတွာ-၂ဦးလုံးတို့ကို နားလည်စေ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ မာကရောထ-မပြုပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အစွယံ-အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတွာ-ဒေသနာပြောစေ၍၊ ဥယျောဇေတဗ္ဗာ-ပြန်လွှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ [လန္တိ ၂ဦးတို့၏ မပြောပလောက်သော ကိစ္စဖြင့် အချင်းချင်းဝိဝါဒ ဖြစ်လျှင် ဝိနည်းမရှိက ၂ဦးလုံးကို နားလည်အောင်ပြော၍၊ “ဒီလိုမလုပ်ကြနှင့်” ဟု ပြောရမည်၊ အပြစ်ရှိလျှင်လည်း ဒေသနာ အပြောခိုင်း၍ ပြန်လွှတ်ရမည်-ဟုလို၊] ပန-သို့မဟုတ်၊ ဧတ္ထ-ဤလန္တိစောဒက စုဒ္ဓိတက ၂ဦးတို့တွင်၊ စုဒ္ဓိတကေန-သည်၊ သဟသာ၊ ဝိရဒ္ဓံ-ချွတ်ယွင်းစေအပ်သည်၊ အထ ဟောတိ-အံ့၊ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အလန္တိနာမ နတ္ထိ၊ သော စ-ထိုလန္တိစုဒ္ဓိတကသည်လည်း၊

ပက္ခာနုရက္ခဏတ္ထာယ-အသင်းအပင်းကို စောင့်ရှောင့်ခြင်းအကျိုး ငှာ၊ ပဋိည-
ကို၊ န ဒေတိ-အံ၊ [မိမိပြုအပ်သောအပြစ်ကို ပြောလိုက်လျှင် မိမိ ဘက်သားများ
ကွဲသွားမည်စိုး၍ ပဋိညာဉ် မပေးအံ-ဟူလို၊] မယံ၊ သဒ္ဓဟာမ- ယုံကြည်ကုန်၏၊
မယံ သဒ္ဓဟာမ၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ဗဟု-များစွာသော ဘက်သားတို့သည်၊
ဥဋ္ဌဟန္တိ-ထကြကုန်အံ၊ [ငြိမ်၍ မနေကြဘဲ၊ ထကြကုန်အံ၊] သော-ထို
လန္တီစုဒ္ဓိတကသည်၊ တေသံ-ထိုဘက်သားတို့၏၊ ပဋိညာယ-ဖြင့်၊ ဧကဝါရံ
ဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဝါရံ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓေါ-
သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေတော့၊ အထပန-ထိုသို့ သုဒ္ဓဖြစ်ပါသော်လည်း၊
ဝိရဒ္ဓကာလတော-ချွတ်ယွင်းမိရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ ဌာနေ-လန္တီ အရာ၌၊ န
တိဋ္ဌတိ-တော့၊ [လန္တီ ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ၊ ဋီကာ၊] ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော။

ဧဝံ-လျှင်၊ ယာယကာယစိ-သော၊ စောဒနာယ-၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊
သံဃမဇ္ဈေ-၌၊ ဝတ္ထုသ္မိ-သည်၊ ဩသဋေ-သော်၊ စုဒ္ဓိတကစောဒကေသု-
တို့၌၊ ပဋိပတ္တံ-ကျင့်စဉ်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ [“တုမေ အမှာကံ ဝိနိစ္ဆယေန တုဋ္ဌာ
ဘဝိဿထ” စသည်ဖြင့် မေးမြန်းရခြင်းစသော ကျင့်စဉ်ကိုသိပြီး၍-ဟူလို၊
ဤ ဥတွာကို ဘေဒဇာနနတ္ထံ၌ စပ်၊] တဿာယေဝ စောဒနာယ-၏ပင်၊
သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဘေဒဇာနနတ္ထံ-သမ္ပတ္တိအပြား၊ ဝိပတ္တိအပြားကို သိစေခြင်း အကျိုး
ငှာ၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာဒိနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊
သေယျထိဒံ-အဘယ်သို့သိထိုက်သနည်း၊ စောဒနာယ-ခြင်း၏၊ အာဒိ-သည်၊
ကော-အဘယ်နည်း၊ မဇ္ဈေ-သည်၊ ကိံ-နည်း၊ ပရိယောသာနံ-သည်၊ ကိံ-နည်း၊
စောဒနာယ-၏၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တံ-အရှင်ဘုရားကို၊ ဝတ္ထုကာမော-
ပြောလိုပါ၏၊ မေ-အား၊ အာယသ္မာ-သည်၊ ဩကာသံ-စောဒနာခွင့်ကို၊
ကရောတု-ပြုပါလော့၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဩကာသကမ္မ-ခွင့်တောင်းမှုသည်၊
အာဒိ-တည်း၊ ဩတိဇ္ဈေန-သက်ရောက်ပြီးသော၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စောဒေတွာ
သာရေတွာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ မဇ္ဈေ-တည်း၊ အာပတ္တိယံဝါ-
၌သော်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိယံဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာပနေန-

ဧကဝါရံ၊ ပေ၊ နဒါတဗ္ဗော။ ။ “လန္တီစုဒ္ဓိတကသည် သူတို့ဘက်သားများ၏
ဝန်ခံချက်အတိုင်း တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်တော့ သုဒ္ဓဖြစ်ပါစေဦးတော့၊ သို့သော်လည်း အပြစ်
ကိုပြုမိရာ အခါမှစ၍ လန္တီမဟုတ်တော့သဖြင့် အဆုံးအဖြတ်မပေးရ” ဟု အဋ္ဌကထာ
အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ သို့သော် ဋီကာ၌ကား “တေသံ ဝစနေန ဧကဒွိဝါရမဿ
ဝိနိစ္ဆယော ဒါတဗ္ဗော-သူတို့ဘက်သားများ၏ ဝန်ခံချက်စကားဖြင့် ၁ကြိမ် ၂ကြိမ်တော့
ထို စုဒ္ဓိတကအား အဆုံးအဖြတ်ပေးရမည်” ဟု ဆိုသည်။

တည်စေခြင်းအားဖြင့်၊ သမထော-ငြိမ်းစေခြင်းသည်၊ ပရိယောသာနံ-တည်း၊ [အာပတ်သင့်လျှင် အာပတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်ပင် စောဒနာ၏ပြီးငြိမ်းခြင်း ဖြစ်၏၊ အာပတ်မသင့်၍ “အနာပတ်” ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင်လည်း စောဒနာပြီး ငြိမ်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။]

စောဒနာယ-၏၊ မူလာနိ-အခြေအမြစ်တို့သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက် တို့နည်း၊ ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့သည်၊ ကတိ-တို့နည်း၊ ဘူမိယော-စောဒနာခြင်း၏ ဖြစ်တည်ရာဘုံတို့သည်၊ ကတိ-တို့နည်း၊ စောဒနာယ-၏၊ မူလာနိ-တို့သည်၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ သမူလိကာဝါ-အခြေအမြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော စောဒနာခြင်း လည်းကောင်း၊ အမူလိကာဝါ-အခြေအမြစ်မရှိသော စောဒနာခြင်းလည်း ကောင်း တည်း၊ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ တိဏိ-တို့တည်း၊ ဒိဋ္ဌိ-မြင်အပ်သောအကြောင်း အရာလည်းကောင်း၊ သုတံ-လည်းကောင်း၊ ပရိသင်္ကတံ-လည်းကောင်းတည်း၊ ဘူမိယော-တို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ ကာလေန-သင့်လျော်သောအခါ၌၊ ဝက္ခာ မိ-ပြောဆို စောဒနာအံ့၊ အကာလေန-မသင့်လျော်သောအခါ၌၊ နော (ဝက္ခာမိ)- မပြောဆို မစောဒနာအံ့၊ ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဝက္ခာမိ-အံ့၊ အဘူတေန-ဖြင့်၊ နော (ဝက္ခာမိ)၊ သဏှေန-သိမ်မွေ့သောစကားဖြင့်၊ ဝက္ခာမိ- အံ့၊ ဖရသေန-ကြမ်းသော စကားဖြင့်၊ နော (ဝက္ခာမိ)၊ [စုဒ္ဓိတကရဟန်းက ဓမ္မကထိကဖြစ်နေလျှင် “အို-ဓမ္မကထိကကြီး-သင်ဟာ ဓမ္မကထိကလုပ်နေပြီး တော့ ဒီလိုအလုပ်မျိုးကို လုပ်တာ ကောင်းရဲ့လား” စသည်ဖြင့် ပြောခြင်း သည် ဖရသဖြင့် ပြောခြင်းမည်၏၊ “ဓမ္မကထိကလုပ်နေပြီး ဒီလိုအပြစ်ကိုလုပ်လို့ မတော်ပါ” စသည်ဖြင့်ပြောလျှင်ကား သဏှဖြင့် ပြောခြင်းမည်၏၊] အတ္ထ သံဟိတေန-အကြောင်းနှင့်စပ်ယှဉ်သော စကားဖြင့်၊ ဝက္ခာမိ၊ နော အနတ္ထသံဟိ တေန၊ မေတ္တစိတ္တာ-မေတ္တာစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝက္ခာမိ၊ ဒေါသန္တရော- ဒေါသစိတ်ရှိသည်၊ (အန္တရသဒ္ဓါ စိတ်ဟော) (ဟုတွာ) နော (ဝက္ခာမိ)၊ ဣတိ-ဤကား စောဒနာခြင်း၏ ဖြစ်တည်ရာဘုံတို့တည်း၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမာယ စောဒနာယ-ဖြင့်၊ စောဒကေန-စောဒနာ တတ်သော၊

ကာလေန၊ အကာလေန။ ။တစ်ပါးတည်းနေရာ၌ ခွင့်တောင်း၍ စောဒနာလျှင် သင့်လျော်သောအခါ၌ စောဒနာခြင်းမည်၏၊ သံဃာအလယ်၌ဖြစ်စေ၊ ၂ပါး ၃ပါးဂိုဏ်း ၏ အလယ်၌ ဖြစ်စေ၊ စာရေးတံယူရာ အရပ်၌ဖြစ်စေ၊ ယာဂုကို ယူရာအရပ်၌ဖြစ်စေ၊ ကြံစည်စဉ်းစားရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌ဖြစ်စေ၊ ဆွမ်းခံလမ်း၌ဖြစ်စေ၊ ရွာတွင်းဆွမ်းစားဇရပ် ၌ဖြစ်စေ၊ အနီးအပါးဝယ် ဒါယကာများ ဝိုင်း၍ နေရာအခါ၌ဖြစ်စေ စောဒနာလျှင် မသင့် လျော်သောအခါ၌ စောဒနာခြင်းမည်၏။

ပုဂ္ဂလေန-သည်၊ (ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံစပ်၊) (အဟံ) ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော-
ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်ရှိသည်၊ အမှီနုခေါ-ဖြစ်သလော၊
ဣတိ အာဒိနာ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဥပါလိပဉ္စကေ-၌၊ ဝုတ္တေသု-န်သော၊
ပန္နရသသု-န်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏၊ [ပန္နရသသရုပ်ကို
ပရိဝါပါဠိတော်ဥပါလိပဉ္စက၌ ရှ၊ ဋီကာ၌လည်းပါ၏၊] စုံဒိတကေန-သည်၊
သစ္စေစ-မှန်ကန်သော စကား၌လည်းကောင်း၊ အကုပ္ပေစ-အမျက်မထွက်ခြင်း၌
လည်းကောင်း၊ ဒွိသု-န်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့ သိထိုက်၏၊ [ဤသို့ ဣတိထည့်၍ သေယျထိဒံကို ပြန်အုပ်ပါ။]

☸ အပ္ပေဝနာမ၊ပေ၊ စာဝေယျန္တိ-ကား၊ နံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဣမမှာ သေဋ္ဌစရိယာ-
ဤမြတ်သောကျင့်မှ၊ အပိ ဧဝ နာမ စာဝေယျ-ရွှေ့လျောစေနိုင်တန်ရာ၏၊
အဟံ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ-ဤမြတ်သော အကျင့်မှ၊ သစေ
စာဝေယျ-စေနိုင်အံ၊ (ဧဝံသတိ) သာဓု-ကောင်းသည်၊ အဿဝတ-ဖြစ်ရာလေစွ
တကား၊ ဣတိဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန-ဤအလိုဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေယျ-စွပ်စွဲဖျက်ဆီးအံ၊
ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျန္တိ
ဣမသေဝ-ပုဒ်၏သာလျှင်၊ ပရိယာယမတ္တံ-ပရိယာယ်မျှ ဖြစ်သောပုဒ်ကို၊
ဒသေတုံ၊ ဘိက္ခုဘာဝါ စာဝေယျန္တိ အာဒိ-စကားတော်ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ခဏာဒိနိ-
ခဏအစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်၊ သမယဝေဝစနာနိ-သမယသဒ္ဓါ၏ ဝေဝုစ်
ပရိယာယ် သဒ္ဓါတို့တည်း၊ တံ ခဏံ၊ ပေ၊ ဝီတိဝတ္တေတိ-ကား၊ တသ္မိံခဏေ-
ထိုခဏသည်၊ တသ္မိံလယေ-ထိုလယ်သည်၊ တသ္မိံမုဟုတ္တေ-ထိုမုဟုတ်သည်၊
ဝီတိဝတ္တေ-လွန်လသော်၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤတံ ခဏံ အစရှိသော သဒ္ဓါသည်၊

သာဓု၊ ပေ၊ ဝုတ္တံဟောတိ။ ။ဤဝါကျသည် “အပ္ပေဝ နာမ နံ”စသော ပါဠိတော်
၏ ဆိုလိုရင်း ဥဇုကတ္တကို ဖွင့်ပြသော တပွာကဋီကရဏ ဝါကျတည်း၊ [“ဣတိ
ဝုတ္တံဟောတိ၊ စကားရှိက၊ ဥဇုက” -နိယာမံ၊] အပ္ပေဝနာမ-စသည်ကို အနက်ပေးရာ၌ကား
“သံသယတ္ထမိ အပ္ပေဝ၊ အပ္ပေဝနာမ နုတိစ” ဟူသော (၁၁၅၈) အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်
နှင့်အညီသာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောသွားအောင် စောဒနာနိုင်မည်၊ မစောဒနာနိုင်မည်
မသေချာသော သံသယ အနက်ကိုသာပေးသင့်၏၊ ထို့ကြောင့် “အပိဧဝနာမ စာဝေယျ-
ရွှေ့လျောစေနိုင်တန်ရာ၏” ဟု အနက်ပေးသည်၊ [ဗြဟ္မံ (သေဋ္ဌံ)+စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ
ဗြဟ္မာနံဝါ+စရိယံဗြဟ္မစရိယံ။]

ပရိယာယမတ္တံ ဒသေတုံ။ ။ပါဠိတော်၌ “နံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမှာ သေဋ္ဌစရိယာ”
စသည်ဖြင့် မဖွင့်ဘဲ ဗြဟ္မစရိယာပုဒ် တစ်ပုဒ်၏သာ ပရိယာယ် (စကားလှယ်) ဖြစ်သော
“ဘိက္ခုဘာဝါ၊ သာမဏဓမ္မာ၊ သီလက္ခန္ဓာ (သီလအစုမှ) တပေါဂုဏာ (အကျင့်ဂုဏ်မှ)
ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် မတ္တသဒ္ဓါဖြင့် “ပရိယာယမတ္တံ” ဟု မိန့်သည်။

ဘုမ္မပုတ္တိယာ-သတ္တမိဝိဘတ် ရောက်လုလသော်၊ဝါ-သတ္တမိအနက်၌၊ ဥပယော
ဂဝစနံ-ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။ [ဘုမ္မပုတ္တိယာတိ-ဘုမ္မဝစနေ
သမ္ပတ္တေ (တံ ခဏံ စသည်၌ ဝိတိဝတ္တေနှင့် သဒ္ဓါနေတူအောင် သတ္တမိဝိ
ဘတ် ရောက်ထိုက်လျက် မရောက်ဘဲ) ဘုမ္မတ္ထေ ဣဒံ ဥပယောဂဝစနံတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။]

သမနုဂ္ဂါဟိယမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ယေန၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ကား၊ စတုသူ-
နံသော၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ [မေထုန်မှီဝဲခြင်းစသော ပါရာဇိကဝတ္ထု
တို့တွင်၊] ယေနဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စောဒကေန-သည်၊ စုဒ္ဒိတကော-သည်၊ ဝါ-
ကို၊ အနုဒ္ဓံသိတော-အပ်သည်၊ အဘိဘူတောံ၊ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌော-လွမ်းမိုးအပ်
သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနောတိ-ကား၊ စောဒကေန-
သည်၊ တသ္မိံ ဝုတ္တ ဝတ္ထုသ္မိံ-ထိုဆိုပြီးအပ်သော ပါရာဇိက ဝတ္ထု၌၊ သော
စောဒကော-ထိုစောဒကပုဂ္ဂိုလ်လည်း၊ ဝါ-ကို၊ အနုဝိဇ္ဇကေန-မေးစိစစ်တတ်
သော ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကိံ တေ၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌန္တိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-
ဖြင့်၊ အနုဝိဇ္ဇိယမနော-စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ ဝိမံသိယမာနော-စုံစမ်းအပ်
သော်၊ ဥပပရိက္ခိယမာနော-နှိုင်းချိန်အပ်သော်၊ ဝါ-နှိုင်းချိန်အပ်သော၊ (သော
စောဒကော-သည်) [တေ-သည်၊ ကိံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌ-သနည်း၊ ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊
တေ ဒိဋ္ဌ၊] အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနနိဒ္ဒေသေ-၌၊ န ကေနစိ ဝုစ္စမာနောတိ-ကား၊
အနုဝိဇ္ဇကေနဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညေန-သော၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံ
တစ်ယောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အဝုစ္စမာနော-မပြောဆိုအပ်ဘဲ။

စ-ဆက်၊ ဒွိန္ဒ-နံသော၊ စတေသံ မာတိကာပဒါနံ-(သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော၊
အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဟူသော)ဤမာတိကာပုဒ်တို့၏၊ ပရတော-၌၊ ဘိက္ခု
စ ဒေသံ ပတိဋ္ဌာတိတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤဝါကျနှင့်၊ သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏
စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [“သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော၊ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနော”
ဟူသော ပဌမန္တမာတိကာ ၂ ပုဒ်သည် အကြား၌ရှိသော “အမူလကဉ္စေဝ တံ
အဓိကရဏံ ဟောတိ” ဟူသော ဝါကျ၌စပ်၍မဖြစ်၊ “ဘိက္ခုစ ဒေသံ
ပတိဋ္ဌာတိ”ဝယ် “ဘိက္ခု” ဟူသော ပဌမန္တနှင့် စပ်၍ “ပတိဋ္ဌာတိ” ဟူသော
ကတ္တာဟောကြိယာ၌သာ စပ်ဆိုက်ရမည်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤအနက်
သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ သမနုဂ္ဂါဟိ
ယမာနောဝါ-စစ်ဆေးမေးမြန်းစုံစမ်းအပ် သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်မူ
လည်းဖြစ်သော၊ အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သော၊
ဘိက္ခုစ-သည်လည်း၊ ဒေသံ-အပြစ်ကို၊ ပတိဋ္ဌာတိ-စွဲ၍တည်ရတော့၏၊

ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ တိဋ္ဌတိ-တည်ရတော့၏။ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံရတော့၏။ သံဃာဒီသေသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ (ဝုတ္တံဟောတိ)၊ ဣဒဉ္စ-ဤစကားကိုလည်း [တတော အပရေန သမယေန၊ ပေ၊ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိဟူသော စကားကိုလည်း၊] အမူလကဘာဝဿ-၏။ ပါကဋကလဒဿနတ္ထမေဝ-ထင်ရှားရာကာလကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာသာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အာပတ္တိပနသို့ကား၊ အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေ ယေဝ-စွပ်စွဲအပ်ရာ ခဏ၌ပင်၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။ [ဤဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ် ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဣဒါနိ-၌၊ အမူလကဉ္စေ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မာ၊ အမူလကလက္ခဏံ-အမူလကလက္ခဏာကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ [“အမူလကေန ပါရာဇိကေန” ဟူသော ပါဠိတော်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဟူလို၊] တသ္မာ၊ တံ-ထို အမူလကလက္ခဏာကို၊ အဝတ္တာ-ဟောတော်မမူ ဘဲ၊ အပုဗ္ဗမေဝ-ရှေ့မဟုတ်သော အဓိကရဏပုဒ်ကိုသာလျှင်၊ (အသစ်ဖြစ် သော အဓိကရဏပုဒ်ကိုသာလျှင်)၊ ဒသေတုံ၊ အဓိကရဏံ နာမာတိ အာဒိ- ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုအဓိကရဏံနာမ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယသ္မာ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်းသည်၊ အဓိကရဏဋ္ဌေန-အဓိကရဏ၏ အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်မျိုးတည်းသည်၊ (သမာနံ) ပိ၊ ဝတ္ထုဝသေန-ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နာနာ-ကွဲပြားသည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုအဓိကရဏ်း၏၊ တံ နာနတ္ထံ-ထိုကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေတုံ၊ စတ္တာရိ၊ ပေ၊ အာဒိ-ကို၊ အာဟ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ယေန-အကြင် အဓိကရဏ၏ အနက်အားဖြင့်၊ ဧတံ-ဤအဓိကရဏ်းသည်၊ ဧကံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော အဓိကရဏဋ္ဌော-ထိုအဓိကရဏ၏ အနက်ဟူသည်၊ ကော-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ သမထေဟိ-သမထတို့သည်၊ အဓိကရဏီယတာ - စွဲ၍ပြုအပ်၊ ငြိမ်းစေအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ တသ္မာ၊

သမထေဟိ အဓိကရဏီယတာ။ ။ဤပါဠိကိုထောက်၍ “အဓိကရီယတေ-သမထတို့သည် စွဲ၍ပြုအပ် (ပြုထိုက်)၏၊ ဝါ-သမထတို့သည် ငြိမ်းစေအပ် (ငြိမ်းစေထိုက်)၏၊ ဣတိ အဓိကရဏံ” ဟု ကမ္မသာဓိပြု၊ “ယံ အဓိကိစ္စ” စသော ပါဠိဖြင့်လည်း ကမ္မသာဓနကိုပင်ပြသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း....“ယံ” ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကိုပင် အရကောက်ရသောကြောင့်တည်း။ [အဓိကရဏဋ္ဌေနာတိ အဓိကာတဗ္ဗဋ္ဌေန (သဒ္ဓတ္ထ)၊ သမထေဟိ ဝုပသမေတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော (အဓိပ္ပာယတ္ထ)၊ ယံ အဓိကိစ္စာတိ အာဒိနာ အဓိကရဏသဒ္ဓဿ ကမ္မသာဓနတာ ဝုတ္တာ၊-ဝိမတိ။]

ယံ-အံကြင် ဝိဝါဒ စသည်ကို၊ အဓိကိစ္စ-စွဲ၍၊ အာရဟတ္တ-အကြောင်းပြု၍၊ ပဋိစ္စ-ရှေးရှုရောက်၍၊ သန္ဓာယ-၍၊ သမထာ-တို့သည်၊ ဝုတ္တန္တိ-ကုန်၏၊ တံ-ထို ဝိဝါဒစသည်ကို၊ အဓိကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အဋ္ဌကထာသု-ရေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ၊ (ကိံ)၊ ကေစိ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ ဂါဟံ-စိတ်ဖြင့် စောဒနာမှုကို ယူခြင်းကို၊ အဓိကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ၊ ကေစိ၊ စေတနံ-စောဒနာအံ့ဟု ဖြစ်သော စေတနာကို၊ (အဓိကရဏန္တိ ဝဒန္တိ)၊ ကေစိ၊ အက္ခန္တိ-စုဒ္ဓိတကအပေါ်၌ဖြစ်သော သည်းမခံနိုင်ခြင်းကို၊ (အဓိကရဏန္တိ ဝဒန္တိ)၊ ကေစိ၊ ဝေါဟာရံ-စောဒနာသောအားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းကို၊ (အဓိကရဏန္တိ ဝဒန္တိ)၊ ကေစိ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-စောဒနာသော အားဖြင့်ဖြစ်သော အမည်ပညတ်ကို၊ (အဓိကရဏန္တိ ဝဒန္တိ)၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ)၊ ပုန ဧဝံ ဝိစာရိတံ၊ (ကိံ)၊ ဂါဟော-သည်၊ အဓိကရဏံ-သည်၊ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဧကော-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ အတ္တာဒါနံ-မိမိသည် ယူအပ်သော (ဂါဟဟူသော) အဓိကရဏ်းကို၊ ဂဟေတွာ၊ သဘာဂေန-သဘောတူသော၊ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ၊ မန္တယမာနော-တိုင်ပင်လသော်၊ တတ္ထ-ထိုအဓိကရဏ်း၌၊ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ ကိုယ်တော်က သူ့ကို စောဒနာလျှင် သူကလည်း ကိုယ်တော်၏ အပြစ်ကို ဖော်မှာပေါ့ စသည်ဖြင့် ပြောသောကြောင့် မိမိအပေါ်ရောက်မည့် အပြစ်ကိုမြင်၍၊) ပုန စဇေတိ-ဂါဟကို စွန့်လိုက်အံ့၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ အဓိကရဏံ-ထိုဂါဟအဓိကရဏ်းသည်၊ သမထပုတ္တံ-ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ စေတနာ-သည်၊ အဓိကရဏံ

တစ်နည်း။ ။“အဓိကယိရန္တိ ဧတ္တာတိ အဓိကရဏံ၊ ဧက အဓိကယိရန္တိ၊ သမထာ၊ ကထံ အဓိကယိရန္တိ၊ သမထဝသေန၊”-သာရတ္ထနှင့် ကင်္ခါဒီကာ၊ ဧတ္ထ-ဤဝိဝါဒစသည်၌၊ သမထာ-သမထတို့သည်၊ အဓိကယိရန္တိ-(ငြိမ်းစေသောအားဖြင့်) တည်ကြကုန်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ သမထတို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိကရဏံ-မည်၏၊ ဤနည်းကား အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်မျိုးဖွင့်သော ဒီကာနည်းတည်း၊ ကယိရန္တိ-ဟု ကတ္တာပုဒ်ရှိမှ “ဧက” ဟူသော ပဌမန္တကတ္တာနှင့် လိုက်လျောမည်၊ “အဓိကရဏာနိ သမေန္တိတိ သမထာ” ဟု ပြ။]

ဂါဟံစသည်။ ။ဂါဟန္တိ အသုကံ စောဒေဿာမိတိ မနသာ စောဒနာယ ဂဟဏံ၊ မစောဒနာသေးမိ စိတ်ကူးထားခြင်း-ဟူလို၊ “ဂဟဏံ ဂါဟော” ဟု ပြ၊ စေတနန္တိ စောဒေဿာမိတိ ဥပ္ပန္နစေတနံ၊ အက္ခန္တိတိ စုဒ္ဓိတကေ ဥပ္ပန္န အက္ခန္တိ၊ ဝေါဟာရန္တိ စောဒနာဝသပ္ပဝတ္တဝစနံ၊ ပဏ္ဏတ္တိန္တိ စောဒနာဝသပ္ပဝတ္တ နာမပဏ္ဏတ္တိ။ [“ဝေါဟာရ အရ ပြောဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဓါကိုယူ၍ “ပဏ္ဏတ္တိ” အရ ထိုသို့ ပြောဆိုရာ၌ နာမည်ဖြစ်သော ပညတ္တိသဒ္ဓါကိုယူ။]

ယဒိ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ) ဣဒံ အတ္တာဒါနံ-ကို၊ ဂဏှာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပ္ပန္နာ-သော၊ စေတနာ-စေတနာသည်၊ နိရုဇ္ဈတိ-အလိုအလျောက် ချုပ်ပျောက်၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ အဓိကရဏံ-ထိုစေတနာဓိကရဏ်းသည်၊ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿတိ)၊ အက္ခန္တိ-သည်၊ အဓိကရဏံ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) အက္ခန္တိယာ-သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အတ္တာဒါနံ၊ ဂဟေတွာပိ-ပြီး၍လည်း၊ အပရဘာဂေ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘမာနော (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ခမာပိတော-စုဒ္ဓိတကက သည်းခံစေအပ်သည်၊ ဝါ-တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ စဇတိ-အက္ခန္တိကို စွန့်လိုက်အံ့၊ (တဿ- ၏၊ တံ အဓိကရဏံ-ထိုအက္ခန္တိ အဓိကရဏ်းသည်၊ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿတိ)၊ ဝေါဟာရော-သည်၊ အဓိကရဏံ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ကထေန္တော- ပြောဆိုလျက်၊ အာဟိဏ္ဏိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ အပရဘာဂေ၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ နိရုဝေါ-အသံ မရှိသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ တံ အဓိကရဏံ-ထို ဝေါဟာရာဓိကရဏ်းသည်၊ သမထပ္ပတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ တဿာ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-သည်၊ အဓိကရဏံ-တည်း၊ ဣတိ (ဝိစာရိတံ)။

ပန-ထိုသို့ပင် စိစစ်အပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ တံ ဧတံ-ထို ပဏ္ဏတ္တိ အဓိကရဏံဟူသော စကားသည်၊ မေထုနဓမ္မ ပါရာဇိကာပတ္တိ၊ ပေ၊ တဗ္ဘာဂိယန္တိ စ-ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ ပေ၊ အဗျာကတန္တိစ-ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧဝမာဒိဟိ-ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့နှင့်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ဆန့်ကျင်၏၊ [မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိ-မေထုနဓမ္မ ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ မေထုနဓမ္မ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏၊ တဗ္ဘာဂိယာ-ထိုမေထုနဓမ္မ ပါရာဇိကအာပတ်ဟူသော အဖို့ရှိသည်၊ ဝါ-အဖို့၌ ပါဝင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏဿ-၏၊ တဗ္ဘာဂိယံ-ထိုအာပတ္တာဓိကရဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသည်၊ ဝါ-အဖို့၌ပါဝင်သည်၊ (ဟောတိ)၊

တံ ပနေတံ၊ ပေ၊ နိရုဇ္ဈတိ။ ။ “ပဏ္ဏတ္တိအဓိကရဏံ” ဟူသော ရှေး အဋ္ဌ ကထာ အဆုံးအဖြတ်၏ မသင့်ကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “တံ ပနေတံ၊ ပေ၊ ဝိရုဇ္ဈတိ” ဟု မိန့်၊ “အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယံ” ဟူသော ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ ပါဠိတော်စကားရပ်၌ “အာပတ် တည်းဟူသော အဓိကရဏ်းသည် အာပတ်တည်းဟူသော အဓိကရဏ်း၌ ပါဝင်၏” ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လာသော မေထုနဓမ္မ ပါရာဇိကအာပတ်လည်း ပညတ်မဟုတ်၊ အကုသိုလ်ပရမတ်လည်း ဟုတ်-အာပတ္တာဓိကရဏ်းလည်း ဟုတ်၏၊ အဓိကရဏ်းကို ပဏ္ဏတ္တိ (ပညတ်) ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ထိုပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်။

ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်။ သိယာ-အချို့ကား၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်တည်း၊ ပေ၊ သိယာ-ကား၊ အဗျာကတံ-တည်း၊] ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုစိစစ်ကြသော ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိယာ-ပညတ်၏၊ ကုသလာဒိ ဘာဝံ-ကို၊ န ကုစ္ဆန္တိ၊ စ-ဆက်၊ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေနာတိ ဧတ္ထ-ဤပါ၌၊ အာဂတော-သော၊ ပါရာဇိကဓမ္မော-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိနာမ-ပညတ်မည်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ကသ္မာ၊ အစ္စန္တ အကုသလတ္တာ-စင်စစ်အကုသိုလ်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အာပတ္တာ၊ ပေ၊ အဗျာကတန္တိ-ဟူသော ဧတံ-(သုတ္တံ)-ကို၊ (ဘဂဝတာပိ ဝုတ္တံ)၊ စ-ဆက်၊ အမူလကေန ပါရာဇိကေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ အမူလကံ-သော၊ ယံ ဧတံ ပါရာဇိကံ-ကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုအမူလက ပါရာဇိက၏ပင်၊ အမူလကဉ္စေတံ အဓိကရဏံ ဟောတိတိ-ဟူသော၊ အယံ ပဋိနိဒ္ဒေသော-ဤပဋိနိဒ္ဒေသသည်၊ (ဤထပ်မံ၍ ညွှန်ပြကြောင်း စကားသည်၊ ဟောတိ)၊ ပဏ္ဏတ္တိယာ-၏၊ (ပဋိနိဒ္ဒေသော) န (ဟောတိ)-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ အညံ-အခြားသော တရားကို၊ နိဒ္ဒိသိတွာ-၍၊ အညံ-ကို၊ န ပဋိနိဒ္ဒိသတိ-တစ်ဖန် မညွှန်ပြ။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ယာယပဏ္ဏတ္တိယာ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေန အဘိလာပေန-အကြင် ပြောဆိုအပ်သော စကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောဒကေန-သည်၊ သော ပုဂ္ဂလော-ကို၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပနောတိ-ဟူ၍၊ ပညတ္တော-

ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ ပေ၊ သိယာ အဗျာကတံ။ ။သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုပါဠိတော်၌ အဓိကရဏ်းကို “ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတံ” ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ပညတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသော ထိုရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် ပညတ်ကို ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတတု မဆိုလိုကြ၊ ထို့ကြောင့် “အဓိကရဏ်းကို ပညတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် သမထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်” ဟူလို။

ယဇ္ဇေတံ၊ ပေ၊ ပဋိနိဒ္ဒိသတိ။ ။ရှေးဦးစွာညွှန်ပြအပ်သော စကားကို နိဒ္ဒေသ၊ နောက်ထပ်ညွှန်ပြအပ်သောစကားကို ပဋိနိဒ္ဒေသဟု ခွဲခြားထားပါ၊ ထိုနိဒ္ဒေသနှင့် ပဋိနိဒ္ဒေသသည် စကားဆိုပုံချင်း ကွဲပြားသော်လည်း အနက်အသားကျမှာ ထပ်တူကျမြဲတည်း၊ နိဒ္ဒေသက တစ်မျိုးပြ၍ ပဋိနိဒ္ဒေသက အခြားတစ်မျိုးပြသည်ဟု ဘယ်အခါမှ မရှိသင့်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း “အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျံ” ဟု နိဒ္ဒေသအဖြစ် ဖြင့် ပြခဲ့သော အမူလကပါရာဇိကကိုပင် “အမူလ ကဉ္စေတံ အဓိကရဏံ ဟောတိ” ဟု အဓိကရဏနာမည်ဖြင့် ပဋိနိဒ္ဒေသပြု၏၊ ဤနိဒ္ဒေသ-ပဋိနိဒ္ဒေသ ၂ မျိုးကို ထောက်၍လည်း အဓိကရဏ်းဟူသည် ပညတ်မဟုတ်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်အတွက်ဆိုလျှင် “ပါရာဇိကဓမ္မ (အကုသိုလ်) သာ ဖြစ်၏” ဟု သိသာသည်။

ပညတ်အပ်ပြီ၊ ပါရာဇိကသင်္ခါတဿ- သော၊ အဓိကရဏဿ- ဇာ၊ အမူလကတ္တာ-ကြောင့်၊ သာပိ ပညတ္တိ-ထိုပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောဟူသော ပညတ်သည်လည်း၊ အမူလိကာ၊ ဟောတိ-၏၊ အဓိကရဏေ-အဓိကရဏ်း၌၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိကရဏံစ-အဓိကရဏ မည်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣမိနာ ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ပဏ္ဏတ္တိ-သည်၊ အဓိကရဏံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ယူလသော်၊ ယုဇ္ဇေယျ-ရာ၏။

ဝါ-တစ်နည်း၊ ယသ္မာ၊ အမူလကံ နာမ-အမူလကမည်သော၊ ယံ အဓိကရဏံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-သည်၊ သဘာဝတော-အစစ်အမှန် အနက်အားဖြင့်၊ နတ္ထိ၊ ပညတ္တိမတ္တမေဝ-အဓိကရဏဟူသော နာမည်ပညတ်မျှသည်သာ၊ အတ္ထိ၊ တသ္မာပိ ပဏ္ဏတ္တိ-သည်၊ အဓိကရဏံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ယူလသော်၊ ယုဇ္ဇေယျ၊ တဉ္စ-ထိုပညတ်၏ အဓိကရဏ်းအဖြစ် သည်လည်း၊ ဣမေဝ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌သာ၊ (ယုဇ္ဇတိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ န(ယုဇ္ဇတိ)၊

ယသ္မာ ပန၊ ဟေ၊ ယုဇ္ဇေယျ။ ။ဤစကားသည် ရှေးအဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏ အဆုံးအဖြတ်၌ သင့်မြတ်နိုင်သောနည်းကို ပြသော စကားတည်း၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်ကစုဒ္ဒိတကကို “ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော-ပါရာဇိကကျသောပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ခေါ်ဆို ပညတ်ထား၏၊ (ဤကား ပဏ္ဏတ္တိတည်း၊) ပါရာဇိကအာပတ် ဟူသော အဓိကရဏ်းက အမူလက (အခြေအမြစ်မရှိ) ဖြစ်သောကြောင့် ထိုပညတ်လည်း အခြေအမြစ်မရှိ၊ ထိုပညတ်သည် အာပတ်ဟူသော အဓိကရဏ်း၌ ဖြစ်သောကြောင့် (ပညတ်၏ တည်ရာဌာနဖြစ်သော အာပတ်၏ အဓိကရဏအမည်ကို ပညတ်ပေါ်တင်စား၍ “မဇ္ဇာ ဥက္ကဋ္ဌိ ကရောန္တိ” ကဲ့သို့ ဌာနပစာရအားဖြင့်) အဓိကရဏလည်း မည်၏၊ ဤသို့ ယူလျှင် ပညတ်ကို အဓိကရဏ်းဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် သင့်စရာရှိသေး၏၊ [ယာယပဏ္ဏတ္တိယာတိ-နာမပညတ္တိ (ပါရာဇိကစသော နာမည်ပညတ်ကို) သန္တာယ ဝဒတိ၊ အဘိလာပေနာတိ-တဿေဝ ဝေဝစနံ။]

ယသ္မာဝါ၊ ဟေ၊ ယုဇ္ဇေယျ။ ။ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ ဝါဒ၌ဖြစ်သင့်ဖွယ် အနက်တစ်မျိုးကိုပြလို၍ “ယသ္မာဝါ” စသည်မိန့်၊ [ဝိမတိ၌ ရှေ့နည်းဖြင့် နာမည်ပညတ်ကို ပြ၍ ဤနည်းဖြင့် အတ္ထပညက်ကို ပြသည်ဟု ခွဲ၏၊] အခြေအမြစ်မရှိဘဲ စောဒနာရာ၌ “အမူလကအဓိကရဏ” ဟု ခေါ်ဖို့ရန် “ပါရာဇိကအာပတ်” ဟူသော အနက်မှန်မရှိ၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်ပြောဆိုအပ်သော (ပါရာဇိက-ဟူသော) နာမည်ပညတ်နက်သာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပညတ်ကို အဓိကရဏဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဤနည်းအားဖြင့်လည်း သင့်စရာ ရှိသည်-ဟူလို၊ [ယသ္မာ အမူလကေန စောဒေန္တော (စောဒနာသူသည်) စုဒ္ဒိတကေ ပုဂ္ဂလေ တံအဓိကရဏံ (ထိုအာပတ်ဟူသော အဓိကရဏ်းသည်) နတ္ထိတိ သလ္လေက္ခတိ (မှတ်သိ၏)၊ တသ္မာ တဿ (ထိုစောဒက၏) ဝစနံ အဘိဓေယျသည် (ဟောနက်မှ ကင်းဆိတ်၏၊ အနက်မရှိ)၊ ဣတိ အာဟ-သဘာဝတော နတ္ထိတိ။]

☞ တတ္ထ-ထိုလေးပါးသော အဓိကရုဏ်းတို့တွင်၊ ဣဒ-ဤသာသနာတော်၌၊
ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဓမ္မောတိဝါ-ဓမ္မဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အဓမ္မောတိဝါ-
ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဝဒန္တိ-ငြင်းခုံကြကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဋ္ဌာရသ-
န်သော၊ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ - သံဃာကွဲပြားခြင်းကို ပြတတ်သော အကြောင်း

အဋ္ဌာရသ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ။ ။ ဤစကားသည် ဘောဒကရ ဝတ္ထုတို့ကို မှတ်သားသော လက္ခဏာစကားတည်း။ ၁၈ ပါးလုံးကိုမှီမှ မဟုတ်၊ ၁၈ ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကိုမှီလျှင် အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုကိုမှီသည်ဟုပင် ဆိုရသည်။ အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုနိကို အပေါင်းနာမည်တပ်ထားသော ဧကဒေသျှပစာစကားဟု မှတ်ပါ-ဟူလို၊ ဥပမာ “ယဒိ ဣမေ ဗျာဓိတာ ဘဝေယျံ၊ ဒါတဗ္ဗမိဒမောသဓံ” ဟူရာ၌ အားလုံးအနာရောဂါရှိမှ ဤဆေးကို ပေးရမည်မဟုတ်၊ တစ်ယောက်ယောက်ရှိလျှင် ပေးရသကဲ့သို့တည်း။

ဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပန္နော-သော၊ ဝိဝါဒေါ-သည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-မည်၏။ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သီလဝိပတ္တိယာဝါ-သီလဝိပတ္တိဖြင့်သော်လည်း၊ အနုဝဒန္တိ-စွပ်စွဲဆဲရေးကြကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ စတသော-န်သော၊ ဝိပတ္တိယော-တို့ကို၊ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော၊ အနုဝါဒေါ-သည်၊ အနုဝါဒါဓိကရဏံ-မည်၏။ [ဥပဝဒနာစေဝ-ဆဲရေးခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ စောဒနာစ-စောဒနာခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အနုဝါဒမည်၏။] ပဉ္စပိ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အာပတ်အစုတို့သည်၊ [ဒွေမာတိကာ၌ လာသော အာပတ် ၅-ဖုံကို ရည်ရွယ်သည်။] အာပတ္တာဓိကရဏံ-မည်၏။ သတ္တပိ-န်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊ [ပဒဘာဇနီ၌ လာသော အာပတ် ၇-ဖုံကို ရည်ရွယ်သည်။] အာပတ္တာဓိကရဏံ-မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်ပင်၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-မည်၏။ သံဃဿ-၏၊ ယာ ကိစ္စယတာ-အကြင်ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသောကံသည်၊ ယာ ကရဏီယတာ-သည်၊ (ယံ)အပလောကနကမ္မံ-သည်၊ (ယံ) ဥတ္တိကမ္မံ-သည်၊ (ယံ) ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ-သည်၊ (ယံ)ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ-သည်၊ (အတ္တိ)၊ (“တံ-ထိုက်သည်၊ ကိစ္စာဓိ ကရဏံ-မည်၏” ဟု ထည့်စပ်ပါ။) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ စတုဗ္ဗိဓံ-သော၊ သံဃ ကိစ္စံ-ကို၊ အဓိကရဏန္တိ-ဏဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။[“ကိစ္စယတာ” ဝယ် “ကိစ္စ”၌ ရိစ္စပစ္စည်းသက်ပြီးဖြစ်၍ “ယ”သည် သုတ်ကြီးဖြင့် အပိုလာထားသော အက္ခရာတည်း၊ “ကရဏီယတာ”ကား ကိစ္စယတာ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ “အပလောကနကမ္မံ” စသည်တို့ကား ကိစ္စ၏ သရုပ်များတည်း။]

ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိံအတ္ထေ-ဤအမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံဟူသော ပုဒ်၏ အနက်၌၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ သင်္ခါတံ-သော၊ အာပတ္တာဓိကရဏမေဝ-ကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ သေသာနိ-အာပတ္တာဓိကရဏ်းမှ ကြွင်းသော အဓိကရဏ်းတို့ကို၊ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန-အဓိကရဏသဒ္ဓါအတွက် ရထိုက်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ၊ ဟိ-မှန်၊ အဓိကရဏသဒ္ဓဿ-၏၊ အတ္တာ-တို့သည်၊ ဧတ္တကာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏၊ [ဤ ၄ပါးရှိကုန်၏။] တေသု-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ ပါရာဇိကမေဝ-ကိုသာ၊ (အာပတ္တာဓိကရဏ်းကိုသာ၊) ဣဓ-ဤအမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိဟူသော ပါဌ်၌၊ အဓိပ္ပေတံ၊ တံ-ထိုပါရာဇိကသည်၊ ဒိဋ္ဌာဒိဟိ-န်သော၊ မူလေဟိ-မူလတို့ဖြင့်၊ အမူလကံ-သော၊ အဓိကရဏံစေဝ-သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အယဉ္စ ဘိက္ခု-ဤစွပ်စွဲ သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဒေါသံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာတိ-၏၊ ပဋိစ္စ-၍၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ မယာ-သည်၊ တုစ္ဆကံ-အနက်မမှီး အချည်းနှီးသော

စကားကို၊ ဘဏိတံ-ပြီ၊ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊
[အာဒိဖြင့် “မုသာ၊ အဘူတံ၊ အဇာနန္တေန မယာ ဘဏိတံ တို့ကိုယူ၊]
ဝဒန္တော-လျက်၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံရတော့၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊
အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ သံဃာဒိသေသော (ဟောတိ)၊ ဣတိ အယံ-ကား၊
တာဝ-ပဒဘာဇနီ သက်သက်မှ ရှေးဦးစွာ၊ သပဒါနုက္ကမနိဒ္ဒေသဿ-ပုဒ်အစဉ်
အတိုင်း ညွှန်ပြကြောင်း ပဒဘာဇနီနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အဿ သိက္ခာပဒဿ-
ဤသိက္ခာပုဒ်၏၊ အတ္ထော။

၃၈၇။ ဣဒါနိ-၌၊ သင်္ခေပတော၊ အဒိဋ္ဌာဒိနိ-အဒိဋ္ဌ အစရှိကုန်သော၊ ယာနိ
တာနိ စောဒနာဝတ္ထုနိ-အကြင်စောဒနာဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူ
အပ်ကုန်ပြီ၊ [“ အမူလကံနာမ အဒိဋ္ဌ အသုတံ အပရိသင်္ကိတံ” ဟု အကျဉ်း
ဟောတော်မူခဲ့သည်၊ ထို့ကြောင့် “အဒိဋ္ဌာဒိနိ” ဟု ရှိစေ၊] တေသံ-ထိုစော
ဒနာ ဝတ္ထုတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝိတ္တာရတော အာပတ္တိံ ရောပေတွာ(တင်၍)
ဒဿေန္တော (ဟုတွာ) အဒိဋ္ဌဿ ဟောတီတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထို
အဒိဋ္ဌဿ ဟောတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဒိဋ္ဌဿ ဟောတီတိ-ကား၊
အဿ-ဤစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဒိဋ္ဌော-မမြင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧတေန
စောဒကေန-သည်၊ [“အဒိဋ္ဌဿ”၌ အဿ၏အဖွင့်၊ ဆဋ္ဌိကတ္တာ-ဟူလို၊]
သော ပုဂ္ဂလော-ထိုစုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပါရာဇိကံဓမ္မံ-သို့၊ အဇ္ဈာ
ပဇ္ဇန္တော-ရောက်နေစဉ်၊ အဒိဋ္ဌော-မမြင်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော၊
အသုတဿ ဟောတီတိ အာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသနယော၊ ဒိဋ္ဌော မယာတိ-
ကား၊ မယာ-သည်၊ (တွံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊) ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီးသည်၊ အသိ-
၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သုတော မယာတိ အာဒိသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသ
နယော၊ ဒိဋ္ဌမူလကေ-၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထ မေဝ၊ ပန-ကား၊
ဒိဋ္ဌမူလကေ-၌၊ တဉ္စေ၊ ပေ၊ မယာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တာနံ-နိသော၊
သုတာဒိနံ- တို့၏၊ အဘာဝေန၊ အမူလကတ္တံ- အမူလက၏ အဖြစ်ကို၊
ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

သပဒါနုက္ကမနိဒ္ဒေသဿ။ ။ယခုပြခဲ့ပြီးသော အဖွင့်သည် သိက္ခာပုဒ်သက်သက်၏
အနက်လည်းမဟုတ်၊ ပဒဘာဇနီသက်သက်၏အနက်လည်း မဟုတ်၊ ပဒဘာဇနီနှင့်တကွ
ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်၏အနက်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ “ပဒါနုက္ကမ+နိဒ္ဒေသ” ဟူသည် မာတိ
ကာပုဒ်ကို အစဉ်အတိုင်းညွှန်ပြသော ပဒဘာဇနီ၏ အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌
“သပဒါနုက္ကမ နိဒ္ဒေသဿာတိ-ပဒါနံ အနုက္ကမေန နိဒ္ဒေသော ပဒါနုက္ကမ နိဒ္ဒေသော၊
ပဒဘာဇနဿေတံ အဓိဝစနံ” ဟု မိန့်သည်။

302

စ-ဆက်၊ သဗ္ဗသ္မိယေဝ-(အဒိဋ္ဌမူလက၊ ဒိဋ္ဌမူလက) အားလုံးသာလျှင်
ဖြစ်သော၊ ဣမသ္မိ စောဒကဝါရေ-၌၊ (သံဃာဒိသေသော ဟောတိ၌စပ်၊)
ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌၊ အာဂတေသု-န်သော၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ၊ ပေ၊
အသကျပုတ္တိယောသီတိ-ဟူကုန်သော၊ ဣမေသု ဝစနေသု-ဤသဒ္ဓါတို့တွင်၊
ဧကေကဿ-တစ်ခု တစ်ခုသော သဒ္ဓါ၏၊ ဝသေန ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာ
ဒိသေသော ဟောတိ ယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ အညတြ-ဤသိက္ခာပုဒ်မှအခြားသော
ဩမသဝါဒ အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်တို့၌၊ အာဂတေသု-န်သော၊
ဒုဿီလော-သီလမရှိသည်၊ (အသိ)၊ ပါပဓမ္မော-ယုတ်မာသော သဘောရှိသူ
သည်၊ (အသိ)၊ အသုစိသင်္ကဿရ သမာစာရော-မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ ယုံ
မှားခြင်းဖြင့် အောက်မေ့ထိုက်သော အကျင့်ရှိသူသည်၊ (အသိ)၊ ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော-
ဖုံးထားအပ်သော မကောင်းမှုရှိသူသည်၊ (အသိ)၊ အဿမဏော-သည်၊ (သမာ
နော-လျက်၊) သမဏပဋိညော-ရဟန်းဟု ဝန်ခံခြင်းရှိသူသည်၊ (အသိ)၊
အဗြဟ္မစာရီ-သည်၊ (သမာနော-လျက်၊) ဗြဟ္မစာရီပဋိညော-သည်၊ (အသိ)
အန္တောပူတိ-အတွင်း၌ သီလဝိပတ္တိဟူသော ပုပ်ခြင်းရှိသူသည်၊ (အသိ)၊ အဝ
သုတော-ရာဂဖြင့် စိစွတ်သူသည်၊ (အသိ)၊ ကသမ္မုဇာတော-ဖြစ်သော
အမှိုက်သရိုက်နှင့် တူသူသည်၊ (အသိ)၊ ဣတိ ဣမေသု ဝစနေသု-ဤသဒ္ဓါ
တို့တွင်၊ ပေ၊ ဟောတိယေဝ။

ပန-ကား၊ တယာ သဒ္ဓိံ၊ ဥပေါသထော ဝါ-သညသော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ ဝါ-သညသော်လည်းကောင်း၊ သံဃကမ္မံ ဝါ-သညသော်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ၊ ဣမာနိ-ဤစကားတို့သည်၊ သုဒ္ဓါနိ-ဒုဿီလ စသည်မဖက် သက်သက် တို့သည်၊ (သမာနာနိ-ကုန်လသော်၊) သီသံ-သံဃာဒိသေသဟူသော အပြီးအဆုံး သို့၊ န ဇန္တိ-မရောက်ကုန်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ဒုဿီလောသိ၊ ပေ၊ ဥပေါသထော ဝါတိ-ဟူကုန်သော၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒုဿီလာဒိပဒေသု-ဒုဿီလ အစရှိသော ပုဒ် တို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပနောသီတိ အာဒိပဒေသု ဝါ-အဇ္ဈာပနော ဤသို့အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်သော် လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-ပုဒ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဃဋ္ဌိတာနေဝ-ဆက်စပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဝါ-ဆက် စပ်၍ ပြောအပ် ကုန်သည်သာလျှင်၊ (သမာနာနိ) သီသံ ဇန္တိ၊ သံဃာဒိသေသကရာနိ-သံဃာဒိသေသ အာပတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [သီသံ ဇန္တိကိုပင် “သံဃာဒိသေသကရာနိ ဟောန္တိ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။]

ပန-ကား၊ မဟာပဒမတ္ထေရော အာဟ၊ (ကိ) ကေဝလံ-ကောဠာစသည်
မဖက် သက်သက်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတာနိ-န်သော၊

ဒုဿီလော ပါပဓမ္မောတိ အာဒိပဒါနေဝ-ပုဒ်တို့သည်သာ၊ သီသံ၊ ဇန္တိ-ရောက်
 ကုန်သည်ကား၊ န-မဟုတ်ကုန်သေး၊ ကောဇ္ဈော-တုံးသူသည်၊ အသိ၊
 [“ကုဋ္ဌိဝေကလ္လေ(ချို့တဲ့သူ၏အဖြစ်၌)ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ အစွမ်းအစ တုံးသူ၊
 ဖျင်းညံ့သူ-ဟူလို၊] မဟာသာမဏေရော-ကို ရင်ကြီးသည်၊ အသိ၊
 မဟာဥပါသကော-ဥပါသကာကြီးသည်၊ အသိ၊ ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကော-သိရိနတ်သမီး၏
 အစ်မကြီးဖြစ်သောကာလိနတ်သမီး၏အကျင့်ကို ဆောက်တည်သူသည်၊ အသိ၊
 နိဂဇ္ဈော-နိဂဇ္ဈာသည်၊ အသိ၊ အာဇီဝကော-တက္ကတွန်းသည်၊ အသိ၊ တာပသော
 အသိ၊ ပရိဗ္ဗာဇကော အသိ၊ ပဏ္ဏကော အသိ၊ ထေယျသံဝါသကော အသိ၊
 တိတ္ထိယပက္ကန္တကော-တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ဖွဲ့သွားသူသည်၊ အသိ၊ တိရစ္ဆာန
 ဂံတော အသိ၊ မာတုဃာတကော-အမိသတ်သူသည်၊ အသိ၊ ပိတုဃာတကောသိ၊
 ပေ၊ လောဟိတုပ္ပာဒကော-ဘုရားရှင်၌သွေးကို ဖြစ်စေသူသည်၊ အသိ၊ ပေ၊
 ဣတိ ဣမာနိပိ-ဤပုဒ်တို့သည်လည်း၊ သီသံဇန္တိယေဝ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊
 စ-ဆက်၊ မဟာပဒုမတ္ထေရောယေဝ-သည်ပင်၊ ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကောတိ အာဒိသု-
 ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယဒဂ္ဂေန-အကြင်အဖို့ အစုဖြင့်၊ ဝေမတိကော-ဖြစ်သောယုံမှား
 ခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ) တဒဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ နော ကပ္ပေတိ-မသက်ဝင် မယုံကြည်၊
 ယဒဂ္ဂေန၊ နော ကပ္ပေတိ-မသက်ဝင် မယုံကြည်၊ တဒဂ္ဂေန၊ နဿရတိ-
 အမှတ်မရ၊ ယဒဂ္ဂေန၊ နဿရတိ၊ တဒဂ္ဂေန၊ ပမုဋ္ဌော-ပျောက်ပျက်သည်၊
 ဝါ-မေ့လျော့သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒေတိ၏။

ပန-ကား၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ ဧကေန-တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်စီကို၊
 ဒွိဓာတိန္ဒိတွာ၊ စတုန္ဒမ္ပိ-၄ပုဒ်လုံးတို့၏လည်း၊ ပါဠေက္ခံ-အသီးသီးသော၊ နယံ-
 ကို၊ ဒဿေတိ၊ ကထံ-ပြသနည်း၊ တာဝ-နော ကပ္ပေတိ စသည်တို့မှ
 ရှေးဦးစွာ၊ ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကောတိ-ကား၊ အယံ-ဤစောဒက ရဟန်းသည်၊
 ဒဿနေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊
 ဝေမတိကော ဟောတိ၊ [၂မျိုးခွဲပုံတည်း၊] တတ္ထ-ထိုဒဿနပုဂ္ဂလ ၂ မျိုးတို့တွင်၊

ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကော။ ။ဇေဋ္ဌာယ+ဝတံ ဇေဋ္ဌဗ္ဗတံ (ဇေဋ္ဌာ၏+အကျင့်)၊ ဇေဋ္ဌဗ္ဗတံ
 သမာဒိယတိတိ ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကော၊ “ဇေဋ္ဌာ” ဟူသည် သိရိနတ်သမီး၏ အစ်မကြီးဖြစ်သော
 ကာလိနတ်သမီးတည်း၊ ထိုနတ်သမီး၏အကျင့်ကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်သူသည် တစ်
 ကိုယ်လုံး၌ မီးသွေးသုတ်၍ ကျီးတောင်တို့ကို လက်ထဲ၌ ကိုင်ထားပြီးလျှင် ကာလိနတ်သမီး
 အရပ်ကို ပျဉ်ပြားပေါ်၌ ရေးစေ၍ ထိုပျဉ်ပြားကို ထမ်းပိုးအစွန်၌ ဖွဲ့ချည်၍ ကာလိနတ်သမီး
 ၏ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလျက် လှည့်လည်ရသည်။

မယာ-သည့်၊ ဒိဋ္ဌောနုခေါ-မြင်အပ်လေသလော၊ န ဒိဋ္ဌော (နုခေါ၊) ဣတိ
 ဧဝံ-သို့၊ ဒဿနဝေမတိကော ဟောတိ၊ မယာ၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်သူကား၊
 အယံနု ခေါ-ဤပုဂ္ဂိုလ်လေလော၊ အညော (နုခေါ)-အခြားပုဂ္ဂိုလ်လေလော၊
 ဣတိ ဧဝံ ပုဂ္ဂလေ ဝေမတိကော ဟောတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဒဿနံဝါ-
 ကိုသော်လည်း၊ နော ကပ္ပေတိ၊ ပုဂ္ဂလံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ (နော ကပ္ပေတိ)၊
 ပေ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝေမတိကော အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်၊ ဝေမတိကောတိ-
 ကား၊ ဝိမတိ ဇာတော- ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသူသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ဝိမတိ
 ဇာတာယဿာတိ ဝေမတိကော-ဟုပြု၊ သဉ္ဇာတအဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်တည်း၊] နော
 ကပ္ပေတိတိ-ကား၊ န သုဒ္ဓဟတိ-မယုံကြည်၊ နဿရတိတိ-ကား၊
 အသာရိယမာနော-မအောက်မေ့စေအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ-သတိမပေးအပ်
 သည်ရှိသော်၊ နဿရတိ-အမှတ်မရ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဒါ၊ တံ-ထိုစောဒက
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဘန္တေ၊ အသုကသ္မိနာမ ဌာနေ-၌၊ အသုကသ္မိနာမ ကာလေ-၌၊
 ဣတိ-သို့၊ သာရေန္တိ-အမှတ်ရစေကြကုန်၏၊ ဝါ-သတိပေးကြကုန်၏၊ တဒါ-
 ၌၊ ဝါ-ထိုအခါကျမှ၊ သရတိ-အမှတ်ရ၏၊ ပမုဋ္ဌောတိ-ကား၊ ယော-
 ရဟန်းသည်၊ တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ-ထိုထိုအကြောင်း ဥပါယ်တို့ဖြင့်၊
 သာရိယမာနောပိ-သော်လည်း၊ ဝါ-သော်လည်း၊ နဿရတိယေဝ-သည်သာ၊
 (သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပမုဋ္ဌော-မည်၏၊) ဣတိ-ဤကားအနက်၊
 ဧတေနရူပါယေန-ဖြင့်ပင်၊ စောဒါပကဝါရောပိ-စောဒါပကဝါရကိုလည်း၊
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊
 ကေဝလံ၊ တတ္ထ-ထို စောဒါပကဝါရ၌၊ မယာတိ-မယာဟူသော ပုဒ်သည်၊
 ပရိဟီနံ-၏၊ သေသံ-သည်၊ စောဒကဝါရသဒိသမေဝ။

တတော-ထို စောဒါပကဝါရမှ၊ ပရံ၊ အာပတ္တိဘေဒံ-ကိုလည်းကောင်း၊
 အနာပတ္တိဘေဒဉ္စ-ကို လည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ၊ အသုဒ္ဓေ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိတိ အာဒိ
 ကံ-သော၊ စတုက္ကံ-ကို၊ ထပေတွာ-တော်မူ၍၊ ဧကမေကံ-သော၊ ပဒံ-ကို၊
 စတူဟိ စတူဟိ-န်သော၊ ဘေဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-အကျယ်ညွှန်ပြတော်မူ
 အပ်ပြီ၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောပုဒ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပါဠိနယေနေဝ ဇာနိတုံ
 သက္ကာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤစောဒနာရာ၌၊ ကေဝလံ-သဒ္ဓတ္ထမဖက် သက်သက်၊

ဝါဒ ၂ မျိုးအထူး။ ။မဟာပဒုမထေရ်သည် ဝေမတိကနှင့် နော ကပ္ပေတိစသည်
 တို့ကို အဆိုသာကွဲ၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်မျိုးတည်းသာ-ဟု ယူ၏။ “ယဒဂ္ဂေန၊ ပေ၊
 ပမုဋ္ဌော ဟောတိ” ကို ထောက်ပါ၊ မဟာသုမထေရ်ကား ဝေမတိက၏ အဓိပ္ပာယ်က
 တစ်မျိုး၊ နော ကပ္ပေတိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကတစ်မျိုး စသည်ဖြင့် ယူ၏။ မဟာသုမထေရ်၏
 ဝါဒကို အဋ္ဌကထာဆရာ နှစ်သက်သောကြောင့် နောက်မှဆိုသည်။

အဓိပ္ပာယဘောဒေါ-အလို၏ အထူးအပြားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-ချဲ့၊ အယံ အဓိပ္ပာယော နာမ-သည်၊ စာဝနာဓိပ္ပာယော-သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အက္ကောသာဓိပ္ပယော-ဆဲခြင်း၌ဖြစ်သောအလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆဲလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ကမ္မာဓိပ္ပာယော-ကံပြုခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကံပြုလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပာယော-အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-အာပတ်မှ ထမြောက်စေလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပေါသထပဝါရဏတ္ထပနာဓိပ္ပာယော-ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာကို တန့်ထားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဥပုသ်ကို တန့်ထားလိုခြင်း၊ ပဝါရဏာကို တန့်ထားလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပာယော-မေးစိစစ်ခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-မေးစိစစ်လိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထာဓိပ္ပာယော-တရားဟောခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-တရားဟောလိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အနေကဝိဇော-၏၊ တတ္ထ-ထို အလိုတို့တွင်၊ ပုရိမေသု-န်သော၊ စတုသု-န်သော၊ အဓိပ္ပာယေသု-တို့၌၊ ဩကာသံ-ကို၊ အကာရာပေန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဩကာသံ၊ ကာရာပေတွာပိ-ပြီး၍လည်း၊ သမ္မုခါ အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓိသေန္တဿ သံဃာဒိသေသော၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ အသမ္မုခါ-မျက်ကွယ်၌၊ သတ္တဟိပိ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝဒန္တဿ ဒုက္ကဋ်၊ အသမ္မုခါ ဧဝ-၌ပင်၊ သတ္တဝိဓမ္မိ-သော၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ-သည်ပင်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပာယေန-ဖြင့်၊ တုံ ဣမံနာမ အာပတ္တိ အာပန္နော၊ တံ-ထိုအာပတ်ကို၊ ပဋိကရောဟိ-ကုစားလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿ-၏၊ ဩကာသကိစ္စံ-ခွင့်တောင်းမှုကို ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ-အလုံးစုံသော အဋ္ဌကထာတို့၌ပင်၊ [သဗ္ဗတ္ထေ ဝါတိ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-ဋီကာ၊] ဥပေါသထ ပဝါရဏံ-ကို၊ ထပေန္တဿ-တန့်ထားသောရဟန်း၏၊ (ဥပုသ်ပဝါရဏာ မပြုဖို့ရန် တားမြစ်သောရဟန်း၏) ဩကာသကမ္မံ-သည်၊ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ခွင့်တောင်းမှုပြု ဖွယ်မလိုပါသော်လည်း၊ ထပနက္ခေတ္တံ-ဥပုသ် ပဝါရဏာ တန့်ထားရာခေတ်ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိရာ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ ကရေတိ ဟူ၍၊ ဧတသ္မိ ရေကာရေ-ဤ ရေအက္ခရာသည်၊ အနတိက္ကန္တယေဝ-မလွန်သေးမီသာလျှင်၊ ထပေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ကို၊ လဗ္ဘတိ၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ တတော-ထို ရေအက္ခရာမှ၊ ပရံ-၌၊ ယျကာရေ-သည်၊ ပတ္တေ-သော်၊ (ထပေတုံ) န လဗ္ဘတိ၊

ပေ။ အနုဝိဇ္ဇာကဿာပိ-သည်လည်း၊ ဝတ္ထုသ္မိ-သည်၊ ဩသဇေ-သော်၊ တဝ-
 ၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧတံ-ဤအမှုသည်၊ အတ္ထိ-သလော၊ ဣတိ-သို့၊ အနုဝိဇ္ဇာ
 နာဓိပ္ပာယေန- ဖြင့်၊ ဝဒန္တဿ-သော်၊ ဝါ-သော၊ (အနုဝိဇ္ဇာကဿာပိ-၏
 လည်း။)ဩကာသ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဓမ္မကထိကဿာပိ-သည်လည်း၊ ဓမ္မာသနေ-
 တရားရှိသော နေရာ၌၊ ဝါ-တရားဟော ပလ္လင်၌၊ နိသီဒိတွာ၊ ယော-ရဟန်း
 သည်၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ဤမည် ဤမည်သော အမှုကိုလည်း၊ [ဣဒဉ္စိဒဉ္စာတိ
 ပါဏာတိပါတံ အဒိန္နာဒါနန္တိ အာဒိ၊] ကရောတိ-၏၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊
 အဿ မဏော-မဟုတ်၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ အနောဒိဿ-မည်သူမည်ဝါဟု
 မရည်ညွှန်းမှု၍၊ ဓမ္မံ၊ ကထေန္တဿ-သော်၊ ဝါ-သော၊ (ဓမ္မကထိကဿာပိ)
 ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ ဩဒိဿ-မည်သူဟု ရည်ညွှန်း၍၊ နိယမေတွာ-
 မည်သူဟု မှတ်သား၍၊ အသုကောစ-ထို မည်သူသည် လည်းကောင်း၊
 အသုကောစ-သည်လည်းကောင်း၊ အဿမဏော အနုပါသကော၊ ဣတိ-သို့၊
 သစေ ကထေတိ (ဧဝံသတိ) ဓမ္မာသနတော ဩရောဟိတွာ အာပတ္တိံ
 ဒေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ [အက္ခောသာဓိပ္ပာယ ဖြစ်သောကြောင့် မျက်ကွယ်၌ပြောလျှင်
 ဒုက္ကဋ်၊ မျက်မှောက်၌ပြောလျှင် ပါစိတ်သင့်၏၊ ထိုအာပတ်များကို ဒေသနာပြော
 ပြီးမှ သွားရမည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို ပါဠိရပ်၌၊ အနောကာသံ
 ကာရာပေတွာတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထိုပုဒ်၏၊ ဩကာသံ
 အကာရာပေတွာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)
 ဟိ ယသ္မာ၊ ယံ အနောကာသံ-အကြင် အနောကာသကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊
 (ဝဒန္တော-ပြောသော ရဟန်းသည်၊) အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်
 ခုသော၊ (သော) အနောကာသော နာမ-ထိုအနောကာသမည်သည်၊ န အတ္ထိ၊
 ပန-စင်စစ်ကား၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ အကာရာပေတွာ (ဝဒန္တော အာပတ္တိံ)
 အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဩကာသံ အကာရာပေတွာတိ ဧဝမတ္ထော
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ပဌမ
 ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အနောကာသံ ကာရာပေတွာ။ ။ “အနောကာသံ” ကို အယုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်၊
 “န”နှင့် “ဩကာသံ” ကို အနက်အားဖြင့် မစပ်သင့်ဘဲလျက် သဒ္ဒါအားဖြင့်
 စပ်ထားသောကြောင့် “အယုတ္တသမာသ်” ဟု ခေါ်သည်၊ ဥပမာ “အသူရိယံ ပဿတိ
 ကညာ=သတို့သမီးသည် နေကို မကြည့်” ဟူသကဲ့သို့တည်း။

၉-ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ အဖွင့်

၃၉၁။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-သည်။ ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာ ပဒံ-တည်း။ တတ္ထ-ဌ်၊ ဟန္တ၊ ပေ၊ ကရောမာတိ (ဧတ္ထ)-ပါဌ်ဌ်၊ (ဝုဋ္ဌတ္ထံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ တေ-ထိုမေတ္တိယ ဘူမဇကတို့သည်။ ပဌမဝတ္ထုသို့-ဌ်၊ အတ္တနော-မိမိ မိမိ၏၊ မနောရထံ-စိတ်အလိုကို၊ သမ္မာဒေတုံ-ပြီးစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တာ-ကုန်သည်။ လဒ္ဓနိဂ္ဂဟာ-ရအပ်သောနှိမ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ-အနှိမ်ခံကြကုန်သည်။ ဝိဃာတပုတ္တာ-ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဣဒါနိ၊ ဇာနိဿာမ- သိရကုန်လိမ့်အံ့၊ (သိကြရောပေါ့ဟ၊) ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍ တာဒိသံ-သော (ထိုသို့ စွပ်စွဲလောက်သော၊) ဝတ္ထု-အကြောင်းကို၊ ပရိယေသမာနော-ရှာကုန်လျက်၊ ဝိစရန္တိ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဧကဒိဝသံ-ဌ်၊ ဒိသွာ-တွေ့၍၊ တုဋ္ဌာ-နှစ်သက်အားရကုန်သည်။ (ဟုတွာ) အညမညံ ဩ လောကေတွာ ဧဝံ အာဟံသု၊ (ကိံ)၊ ဟန္တ၊ ပေ၊ ကရောမာတိ-မ ဟူ၍၊ (အာဟံသု)၊ အယံ-ဤဆိတ်ဖိုသည်။ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော နာမ-ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ မည်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ဤဆိတ်ဖို၏၊ နာမံ ကရောမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ မေတ္တိယံ နာမ ဘိက္ခုနိန္တိ ဧတ္တာပိ-ပါဌ်ဌ်လည်း၊ ဧသနယော။

တေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ အနုယုဉ္ဇိသုတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ အနုယုဉ္ဇိသု-စစ်ဆေးမေးမြန်းကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော-တို့၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်၌၊ တုမေဟိ-တို့သည်။ မလ္လပုတ္တော-သော၊ ဒဗ္ဗော-ကို၊ မေတ္တိယာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ၊ ဒိဋ္ဌော-သနည်း၊ ဣတိ (အနုယုဉ္ဇိသု)၊ ဂိဇ္ဈကုဋပဗ္ဗတပါဒေ-ဂိဇ္ဈကုဋတောင်ခြေ၌၊ (ဒိဋ္ဌော-ပါပြီ) ဣတိ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ကာယဝေလာယ-ဌ်၊ (ဒိဋ္ဌော-နည်း)၊ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ အာဝုသော ဒဗ္ဗ-အရှင်ဒဗ္ဗ၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ ဧဝံ၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ တွံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ တဒါ-ထိုဆွမ်းခံသွားချိန်၌၊ ကုဟိ-အဘယ်၌နေပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (အနုယုဉ္ဇိသု)၊ ဝေဠုဝနေ ဘတ္တာနိ၊ ဥဒ္ဓိဿာမိ-ညွှန်ချနေပါ၏၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ တဝ-၏၊ တာယဝေလာယ-ထိုဆွမ်းခံသွားချိန်၌၊ ဝေဠုဝနေ၊ အတ္ထိဘာဝံ-ရှိသည်၏ အဖြစ် (ရှိကြောင်း)ကို၊ ကော ဇာနာတိ၊ ဣတိ (အနုယုဉ္ဇိသု)၊ ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃော (ဇာနာတိ)၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ တေ-ထို စစ်ဆေးမေးမြန်းကြသော ရဟန်းတို့သည်၊ သံဃံ ပုစ္ဆိသု၊ (ကိံ)၊ တုမေ တာယ ဝေလာယ၊ ဣမဿ-အရှင်ဒဗ္ဗ၏၊ ဝေဠုဝနေ အတ္ထိဘာဝံ၊ ဇာနာထ-န်သလော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိသု)၊ အာဝုသော-တို့၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ဇာနာမ၊ ထေရော-အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်သည်၊ သမ္မုတိလဒ္ဓဒိဝသတော-

သမ္မုတိရအပ်ရာနေမှ၊ ပဋ္ဌာယ ဝေဠုဝနေယေဝ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-လျှောက်ကုန်ပြီ၊
[ဝေဠုဝနေယေဝ” ဟု ဆိုသော်လည်း ဆွမ်းညွှန်ချချိန်၌သာ အမြဲနေသည်၊
အခြားအချိန်များ၌ ကား ဆွမ်းခံသွားခြင်းစသည် ပြုသေး၏၊] တတော-ထိုမှ
နောက်၌၊ မေတ္တိယဘူဇကော အာဟံသု၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော-တို့၊ တုမှာကံ
ကထာ န သမေတိ၊ ကစ္စိ၊ လေသံ-အမြွက်ကို၊ ဩဇ္ဈေတွာ-ရှေးရှုထား၍၊ ဝါ-
ထောင်၍၊ ဝဒထနု-ပြောကြကုန်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟံသု)၊ ဧဝံ၊ တေ-
ထို မေတ္တိယဘူမဇကောတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊
အနုယုဉ္ဇိယမာနာ-အပ်ကုန်သော်၊ အာမ အာဝုသောတိ ဝတွာ၊ ဧတမတ္ထိ-ကို၊
(အညဘာဂိယအဓိကရဏ၏ တစ်စုံတစ်ခု ညွှန်ပြအပ်သော အမြွက်မျှကို
ယူခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကို)၊ အာရောစေသုံ။

≡ ကိံပန၊ ပေ၊ အဓိကရဏဿာတိ ဧတ္ထ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊
ဣဒံ (ဆဂလကဇာတံ)-ဤဆိတ်ဖိုသည်၊ (တစ်နည်း) ဣဒံ (အဓိကရဏံ)-
ဤ ဆိတ်ဖိုဟူသော တည်ရာသည်၊ အညဘာဂဿ-တစ်ပါးသော အဖို့၏၊
(သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့တစ်ပါးသော အဖို့၏ ဥစ္စာ
၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-ထိုဆိတ်ဖိုသည်၊ ဝါ-ထိုဆိတ်ဖိုဟူသော တည်ရာသည်၊)
အညဘာဂိယံ-ယ မည်၏၊ [ဤဝိဂ္ဂဟအလို ဣဒံ အနက် ဣယပစ္စည်းသက်၊]
ဝါ-တစ်နည်း၊ အဿ-ထိုဆိတ်ဖို၏၊ ဝါ-ထိုဆိတ်ဖိုဟူသော တည်ရာ၏၊
အညဘာဂေါ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ တစ်ပါးသော
အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊) အညဘာဂိယံ-
မည်၏၊ [ဤအလို အဿတ္ထိအနက်၌ ဣက ပစ္စည်း၊ ကကို ယပြု၊]
အာဓာရော-တည်ရာကို၊ အဓိကရဏန္တိ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝတ္ထု-နေရာတည်း၊
အဓိဋ္ဌာနံ-စွဲ၍တည်ရာတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အည၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ “အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ” ဟု သိက္ခာ
ပုဒ်၌ ရှိသောကြောင့် အညဘာဂိယနှင့် အဓိကရဏသည် အရတူ၏၊ အညဘာဂိယဿကို
အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဝိဂ္ဂဟ ၂ မျိုးပြု၊ “အဓိကရဏ” အရ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းစသော ၄ ပါးကို
မယူဘဲ “တည်ရာ” အနက်ကို ယူစေလို၍ “အာဓာရော” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို “တည်ရာ”
ဟူသည်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိတ်ဖိုတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဣဒန္တိ သာမညတော နပုံ
သကနိဒ္ဒေသေန ဆဂလကံ (ဆိတ်ဖိုကို) နိဒ္ဒိသတိ၊ ဣဒံ ဆဂလကဇာတန္တိ အတ္ထော၊
(နပုံလိင်နှင့်လိုက်အောင် “ဇာတံ” ဟု ကုစွက်သည်၊) အယံ ဆဂလကောတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ၊ အဓိကရဏသဒ္ဒါပေက္ခောဝါ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ဣဒံ ဆဂလကသင်္ခါတံ
အဓိကရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဟောတိဉ္စိစပ်)၊ ယော သော ဆဂလကော-ကို၊ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော နာမာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-(မေတ္တိယ ဘူမဇကတို့က) ဆိုအပ်ပြီ၊ သော-ထိုဆိတ်ဖိုကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗောဉ္စိစပ်)၊ ဝါ- သည် (ဝါကျအတွင်းရှိ ကတ္တားဟော ကြိယာများဉ္စိစပ်)၊ မလ္လပုတ္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ-၏၊ မနုဿဇာတိစေတ-လူဇာတ်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဘာဝေါစ-ရဟန်းအဖြစ်လည်းဖြစ်သော၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) ဘာဂေါ- အကြင်အဖို့သည်၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) ကောဋ္ဌာသော-အကြင်အစုသည်၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) ပက္ခော-အကြင်ဘက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတော- ထိုအဖို့မှ၊ တိရစ္ဆာနဇာတိယာစေတ-သော၊ ဆဂလကဘာဝဿစ-သော၊ အညဿ-သော၊ ဘာဂဿ-၏၊ ကောဋ္ဌာသဿ-၏၊ ပက္ခဿ-၏၊ (သန္တကော ဟောတိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အဿ-ထိုဆိတ်ဖို၏၊ ဝါ-ထိုဆိတ်ဖိုဟူသော တည်ရာ၏၊ သော အညဘောဂေါ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိတသ္မာ၊ အညဘာဂိယ သင်္ချ-အညဘာဂိယဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ လဘတိ-၏၊ စ-ကား၊ (အညဘာဂိယအမည်ရပုံမှတစ်ပါး အဓိကရဏအမည်ရပုံကား၊) ယသ္မာ၊ ဣမံ- ဤဆိတ်ဖိုကို၊ မယံ၊ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ကရောမ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တာနံ-နံသော၊ (ပါဠိတော်ဝတ္ထုကြောင်း၌ ပြောဆိုကြကုန်သော၊) တေသံ- ထိုမေတ္တိယ ဘူမဇကတို့၏၊ တဿာ နာမကရဏသညာယ-ထိုပြုအပ်သော

မှတ်ချက်။ ။“ဣဒံ-ဥစ္စာတည်း” ဟု ဣဒံတဒ္ဓိတ်၌ အနက်ပေးလေ့ရှိကြသော် လည်း ဤဋီကာတို့၌ကား ဣဒံ၏စွဲနက်ကို သေချာစွာဖွင့်ပြကြ၏၊ ဆဂလကပုဒ်သည် ပုလ္လိင်ဖြစ်သော်လည်း မည်သူမည်ဝါ-မည်သည့်အရာဟု မသတ်မှတ်ရသေး၍ သာမည ဖြစ်သောကြောင့် “ဣဒံ” ဟု နပုံလိင်ဖြင့် ညွှန်ပြထား၏၊ တစ်နည်း-အဓိကရဏံ၌ နပုံလိင်ထားသည်၊ “ဣဒံ-ဤဆိတ်ဖိုဟူသော တည်ရာသည်” ဟု ပေးပါ၊ အညဘာဂဿ၏ စပ်ပုဒ် တိုက်ရိုက်မပါသောကြောင့် “သန္တကံ” ဟု ထည့်သည်။

ယောဟိသော။ ။အညဟူသည်သည် အဘယ်မှတစ်ပါးနည်း၊ ဘာဂအတွက် အဘယ်အနက်ကို ယူရမည်နည်း၊ အညဘာဂအရ အဘယ်အနက်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “ယော ဟိ သော” စသည်မိန့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော တိုင်အောင် ဝိတ္ထာရဝါကျ၊ ဟိသည် ဝိတ္ထာရဇောတက၊ တသ္မာထောက်၍ ဟိသည် ဟေတုဇောတကလည်း သင့်၏၊

အမှာ။ ။ဤအညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့် နောက်နောက် ပုဂ္ဂိုလ်များသာ အာပတ်သင့်၏၊ အကြောင်းဝတ္ထုတွင် ပါဝင်သော မေတ္တိယဘူမဇကတို့မှာ အာဒိကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အာပတ်သင့်ဖွယ် မရှိ၊ သို့သော် ထိုအကြောင်းရင်း ဝတ္ထု၌ပါသော ဆိတ်ဖို ဆိတ်မနှင့် အရှင်ဒဗ္ဗ-မေတ္တိယဘိက္ခုနီတို့ကို ပုံစံပြ၍ ဖွင့်မှ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှင်းမည် ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်ဒဗ္ဗနှင့် ဆိတ်ဖိုတို့ကို နာမည်တပ်၍ အညဘာဂိယ- အဓိကရဏပုဒ်တို့၏ အနက်ကို အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

အမည်သညာ၏၊ အာဇာရော-တည်ရာသည်၊ ဝတ္ထု-နေရာသည်၊ အဓိဋ္ဌာန-
စွဲ၍တည်ရာသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ အဓိကရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [“သော”
ကိုငဲ့၍ “ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ဆိုသည်၊ “အဓိကရဏံ”ကို ငဲ့လျှင် “ဝေဒိတဗ္ဗံ”
ဟုလည်း ရှိနိုင်၏။]

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ [အနုဒ္ဓိသေတုံ လေသမတ္တော တိုင်အောင်
မျှော်၍ “ချဲ့”ဟုပေးသည်၊] တံ-ထိုတည်ရာဟူသော အဓိကရဏကို၊ သန္ဓာယ၊
တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာတိ-ဟူ၍၊ အာဟံသု၊
ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒိသု-တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော အဓိကရဏ်းကို၊
(သန္ဓာယ) န (အာဟံသု)၊ ကသ္မာ၊ (ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒိနံ-တို့၏၊) အသမ္ဘဝတော-
မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ တေ-ထို မေတ္တိယဘူမဇကတို့သည်၊
စတုနံ အဓိကရဏာနံ-တို့တွင်၊ ကဿစိ-သော၊ အညဘာဂိယဿ-တစ်ပါးသော

ပုဒ်ချင်းဆက်သွယ်ပုံ။ ။ “ယော သော ဆဂလကော ဝုတ္တော သော” ဟု လည်း
ကောင်း၊ [ထို “သော” ကိုလည်း ဟောတိ၊ လဘတိ၊ အာဇာရော၊ ဝတ္ထု၊ အဓိဋ္ဌာနံ၊
ဝေဒိတဗ္ဗောတို့တိုင်အောင် စပ်၊] “ယွာယံ ဘာဂေါ ကောဋ္ဌာသော ပက္ခော၊ တတော” ဟု
လည်းကောင်း၊ အနိယမ-နိယမတို့ကို ဆက်ပါ၊ ဘာဂေါသည် အညဘာဂိယဉ္ဇပါသော
ဘာဂတည်း၊ ထိုဘာဂေါကို ကောဋ္ဌာသောဟု ဖွင့်၍ ကောဋ္ဌာသောကို ပက္ခောဟု ထပ်ဖွင့်
သည်၊ မနဿဇာတိ-ဘိက္ခုဘာဝေါတို့ကား ဘာဂေါအရ သရုပ်ပြတည်း၊ [နောက်
ဘာဂဿကို ကောဋ္ဌာသဿ ပက္ခဿဖွင့်ပုံ၊ တိရစ္ဆာနဇာတိယာ-ဆဂလကဘာဝဿဟု
သရုပ်ပြပုံကိုလည်း သိပါ၊] ထိုတွင် “ယွာယံ၊ ပေ၊ တတော” သည် အညဘာဂိယဉ္ဇ
အည၏ အပါဒါန်ကိုထည့်၍ ပြသော စကားတည်း။

ယောဟိသောမှစ၍ ဆဂလကဘာဝဿတိုင်အောင် “အညဘာဂဿ ဣဒံ”
ဟူသော ဣဒံတဒ္ဓိတ်၏ အကျယ်တည်း၊ ထိုဝါကျများကို “တသ္မာ အညဘာဂိယသင်္ချ
လဘတိ” ဟူသော ဖလဝါကျနှင့် တွဲ၊ [သံရတ္ထ၌ “သင်္ခ” ဟု တွေ့ရ၏၊ “သင်္ခတံ-
သင်္ချတံ” ဟု တစ်မျိုးမျိုးရှိလျှင် ကောင်းမည်၊ သင်္ခဟု ရှိသော ပါဠိ၌ကား ဘာဝပ္ပဇာန၊
ဘာဝလောပကြံ၊] ထိုဖလဝါကျသည် “ဣတိ အညဘာဂိယံ” ၏ အကျယ်ဖြစ်၏၊ “သော
ဝါ အညဘာဂေါ အဿ အတ္တိတိ အညဘာဂိယံ” ဟူသော အဿတ္တိတဒ္ဓိတ်၏
အကျယ်လည်း ဖြစ်ပြန်၏၊ ထို သောဝါစသော ဝါကျ၌ သောဖြင့် “တိရစ္ဆာနဇာတိယာနှင့်
ဆဂလက ဘာဝဿကို ပြန်ညွှန်သည်။

တံ ဟိ သန္ဓာယ။ ။ “ကတမေတံ ဝိညာယတိ အဓိကရဏန္တိ စေတ္ထ အာဇာရော
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒိသု အညတရံ-အဓိကရဏံဟူသော ဤပါဠိ၌ တည်ရာ
ဟူသော အနက်ကို သိထိုက်၏၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးကို မသိ
ထိုက်” ဟူသော ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဘယ်ကြောင့် သိရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်
“တံ ဟိ သန္ဓာယ” အစရှိသော ပါဠိကိုမိန့်၊ [ကင်္ခါဋီကာသစ်၊] ထိုတည်ရာအနက်ကို
ရည်ရွယ်၍ ထိုစစ်ဆေးသော ရဟန်းတို့သည် “အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ” ဟု

အဖို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ-တစ်ပါးသောအဖို့ရှိသော၊ အဓိကရဏဿ-
 အဓိကရဏ်း၏၊ ကိဉ္စိ-သော၊ လေသံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊ လေသမတ္တံ-ငြိကပ်
 တတ်သောအမည်မျှကို၊ န ဥပါဒိယံ-သု-ယူကြကုန်သည်မဟုတ်၊ စ-သည်သာ
 မကသေး၊ စတုန္တံ အဓိကရဏာနံ-တို့၏၊ လေသော နာမ-လေသမည်သည်၊
 န အတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဇာတိလေသာဒယော-ဇာတိလေသအစရှိသည်တို့ကို၊
 [လေသ ၁၀ ပါးသရုပ်သည် ပါဠိတော်နောက်နားမှာ တိုက်ရိုက်လာလတ္တံ့၊]
 ပုဂ္ဂလာနံ ယေဝ-တို့၏သာ၊ လေသာ-လေသတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီနံ-တို့၏၊ လေသာ-တို့ဟူ၍၊ န ဝုတ္တာ၊ ဒဗ္ဗေဝံ
 မလ္လပုတ္တောတိ-ပုတ္တောဟူသော၊ ဣဒံ-နာမံ-သည်လည်း၊ အညဘာဂိယဓိကရဏ
 ဘာဝေ-အညဘာဂိယာဓိကရဏ၏ အဖြစ်၌၊ ဌိတဿ-သော၊ ဆဂလကဿ-
 ၏၊ (လေသမတ္တော၌စပ်၊) ထေရံ-အရှင်ဒဗ္ဗထေရ်ကို၊ အမူလကေန၊
 ပါရာဇိကေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေတုံ-ငှာ၊ ကောစိ-သော၊ ဒေသော-သော၊
 လေသမတ္တော-သည်၊ ဟောတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကိဉ္စိ ဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယဟူသော ပါဠိ၌၊
 (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယော-အကြင်ဇာတိ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသကို၊
 ဒိဿတိ အပဒိဿတိ-ညွှန်ပြအပ်၏၊ အယံ-ဤဟာသည်၊ တဿ-ထိုသူ၏
 ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေါဟရီယတိ-ခေါ်ဝေါ်အပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-
 ထိုသို့ ညွှန်ပြအပ်၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-ထိုဇာတိအစရှိသော
 ကောဋ္ဌာသသည်၊ ဒေသော-သမည်၏၊ ဧတံ-ဤဒေသဟူသဒ္ဒါသည်၊ ဇာတိ
 အာဒိသု-တို့တွင်၊ အညတရကောဋ္ဌာသဿ-တစ်ပါးသောအစုကို၊ အဓိဝစနံ-

ဆိုကြသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းစသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုကြသည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်
 “အဓိကရဏဟူသော ပါဠိ၌ တည်ရာအနက်ကို သိထိုက်၏၊ အဓိကရဏ်း တစ်ပါးပါးဟူသော
 အနက်ကို မသိထိုက်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိရသည်- ဟူလို။

ဒေသော။ ။ဒိသဇာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ “ဒိဿတိတိဒေသော” ဟု ပြု၊ “အပဒိဿ
 တိ” ကား ဒိဿတိ၏ အဖွင့်၊ “ရှုမြင်အပ်၏” ဟု အနက်မပေးဘဲ “ညွှန်ပြအပ်၏” ဟု
 ပေးပါ-ဟူလို၊ “အယံ တိ ဝေါဟရီယတိ” ဖြင့် အပဒိဿတိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ “ညွှန်ပြ”
 ဟူသည်လည်း “ဤသူ” ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း၊ ဆိတ်ဖိုကို “ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ” ဟု ခေါ်
 ဝေါ်ခြင်းမျိုးတည်း၊ ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူတစ်ယောက် မေထုန်မှီဝဲနေသည်ကို မြင်၍ အခြား
 မမှီဝဲသော ခတ္တိယရဟန်းတစ်ပါးအပေါ်၌ တင်စားလျှင် ထိုမမှီဝဲသူကို “ခတ္တိယ” ဟု
 ဇာတိ နာမည်ဖြင့် ခေါ်နိုင်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်ပုံကို သိပါ၊ ဆိတ်ဖိုကို ဒဗ္ဗဟု
 မှည့်ရာ၌ကား “နာမလေသ” ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းတည်း။

ဟောသော သဒ္ဓါတည်း၊ အညမ္ဘိ-မူလဝတ္ထုမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-
 ဝတ္ထုကို၊ လိဿတိ သိလိဿတိ-ငြိကပ်တတ်၏၊ ဝေါဟာရမတ္တေနဝ-
 အခေါ်အဝေါ်မျှ ဖြင့်သာလျှင်၊ ဤသက်-စဉ်းငယ်၊ အလ္လိယတိ-ငြိကပ်တတ်၏၊
 ဣတိ၊ လေသော-မည်၏၊ ဧတံ-ဤလေသဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ဇာတိအာဒိနံ
 ယေဝ-တို့တွင်ပင်၊ အညတရကောဋ္ဌာသဿ အဓိဝစနံ၊ တတော-ထိုဒေသ
 လေသံပုဒ်တို့မှ၊ ပရံ-နောက်ဖြစ်သောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ [တတောတိ ဒေသံ
 လေသန္တိ ဝစနဒ္ဓယတော၊ (ယောဇနာ)၊] ဥတ္တာ နတ္ထမေဝ၊ သိက္ခာပဒညတ္တိယမ္ဘိ-
 သိက္ခာ ပုဒ်ပညတ်၌လည်း၊ ဝါ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်၌လည်း
 [“ယောပန ဘိက္ခု ဘိက္ခု၊ပေ၊ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ” ဟု ပညတ်
 တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊] အယမေဝတ္ထော-ဤဆိုအပ်ပြီးသော
 အနက်ပင်တည်း၊ [ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္ထော “အညဘာဂဿ+ဣဒံ” တိအာဒိကော
 အတ္ထော] ပန-ဆက်၊ အဿ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ “အဿ”
 မပါ၊] ပဒဘာဇနေ-၌၊ အညဘာဂိယဿ-သော၊ ယဿ အဓိကရဏဿ-
 အကြင်တည်ရာ၏၊ ကိဉ္စိဒေသံ၊ ပေ၊ အနုဒ္ဓံသေယျ-ရာ၏၊ တံ-ထို အညဘာဂိ
 ယာဓိကရဏသည်၊ ယသ္မာ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိဝသေနေဝ-အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်ပေါ်
 လာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ-သိက္ခာပုဒ်နိဒါန်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊
 အာဝိဘူတံ-ထင်စွာဖြစ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ န ဝိဘတ္တံ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မမူအပ်၊

လေသော။ ။လိသဇာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း၊ သိလိသ-ငြိကပ်ခြင်းအနက်
 ဟော၊ ထို့ကြောင့် “သိလိဿတိ” ဟု ဇာတ်အနက်ဖွင့်သည်၊ ထိုသိလိသကိုပင် “ဤသက်
 အလ္လိယတိ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ “အနည်းငယ်ငြိကပ်” ဟူရာ၌ အရာဝတ္ထုချင်း ငြိကပ်
 မှုကို ယူမည်စိုး၍ “ဝေါဟာရမတ္တေန”ဟု မိန့်သည် ဤ “ဝေါဟာရမတ္တေန” သည်
 “ဤသက်”၏ အဖွင့်တည်း၊ “ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ” အမည်ကို ဆိတ်ဖိုပေါ်တင်စားသောအခါ
 ဆိတ်ဖိုကို “ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ” ဟု ခေါ်ဝေါ်ရသောကြောင့် “ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအားဖြင့် ငြိကပ်နေသည်”
 ဟူလို။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ဤသို့ နာမည်ခေါ်ရုံမျှဖြင့် ငြိကပ်ခြင်း (အရှင်ဒဗ္ဗဟူသော အထည်
 ဝတ္ထုက ဆိတ်ဖိုဖြစ်မသွားခြင်း) ကြောင့် “လေသမတ္တ” ဟု အနည်းငယ်ဟော မတ္တသဒ္ဓါ
 ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ ပြသည်၊ ဤသို့ အနည်းငယ်မျှ ငြိကပ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်
 “လေသမတ္တ-အမြွက်မျှကို” ဟု ရှေးကပေးကြ၏၊ “အမြွက်” ဟူသည် “အနည်းငယ်”
 ပင်တည်း၊ ဤကား “ဇာတိအာဒိနံ။ ပေ။ အဓိဝစနံ” ဟု အရကောက်ကိုပြသောကြောင့်
 “လေသမတ္တ-ငြိကပ်တတ်သောဇာတ် အစရှိသည်မျှကို” ဟု ပေးသည်။ [ဤ “လေသ”
 အရလည်း (ဒေသတုန်းကကဲ့သို့) ဇာတ်စသော ၁၀ ပါးပင်ရသောကြောင့် “ဇာတိအာဒိ
 နံယေဝ” ဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ဧဝဖြင့် ပြသည်။]

ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [အတ္ထဿ+ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ သိက္ခာပဒနိဒါနံ၊ အညဘာဂိယ
အဓိကရဏ ဖြစ်ပုံသည် သိက္ခာပုဒ်နိဒါန်းဝတ္ထုအတိုင်းပင် ထင်ရှားပြီဖြစ်၍
ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ဝေဖန်တော်မမူ-ဟူလို။]

၃၉၃။ ပန-ဆက်၊ အဓိကရဏန္တိ ဝစနဿမညတော-အဓိကရဏံဟူသောသဒ္ဓါ-
သာမညအားဖြင့်၊ (အဓိကရဏအားလုံးနှင့်ဆက်ဆံသော အဓိကရဏသဒ္ဓါ
အားဖြင့်၊) အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန-ရထိုက်သောအနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်း၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ ပဝတ္တာနိ-န်သော၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ ယာနိ အဓိကရဏာနိ-တို့သည်၊
(သန္တိ)၊ တေသံ-ထိုအဓိကရဏ်းတို့၏၊ အညဘာဂိယတာစ-တစ်ပါးသောအဖို့
ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ တဗ္ဘာဂိယတာစ-
ထိုအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ယသ္မာ၊
အပါကဋ္ဌာ-မထင်ရှား၊ ဝိနယဓရေဟိစ-တို့သည်လည်း၊ ဇာနိတဗ္ဗာ-၏၊ တသ္မာ၊
ဝစနဿမညတော-အဓိကရဏံ ဟူသော သဒ္ဓါသာမညအားဖြင့်၊ လဒ္ဓိ-သော၊
အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်း ၄ပါးကို၊ နိဿာယ၊ တံ-ထိုအညဘာဂိယ၊ တဗ္ဘာဂိယ
အဖြစ်ကို၊ အာဝိကရောန္တော (ဟုတွာ)، အညဘာဂိယဿ၊ ပေ၊ အာဒိ-ကို၊
အာဟ၊ စ-ဆက်၊ အဝသာနေ-၌၊ အာပတ္တညဘာဂိယဿ-အာပတ်ဟူသော
တစ်ပါးသောအဖို့ရှိသော၊ အဓိကရဏဿ-အဓိကရဏ်း၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊
ယာသာ စောဒနာ-အကြင်စောဒနာပုံကို၊ ဝုတ္တာ၊ တမ္ပိ-ထိုစောဒနာပုံကိုလည်း၊
ဒဿေတုံ၊ သဗ္ဗာဓိရဏာနံ-တို့၏၊ အယံ တဗ္ဘာဂိယ အညဘာဂိယတာ-ဤ

အဓိကရဏန္တိ၊ ပေ၊ အာဒိမာဟ။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီဝယ် ဤသိက္ခာ
ပုဒ်၌လာသော အဓိကရဏ (နာမည်တည်ရာ) ၏ အကျယ်ကို မဝေဖန်ဘဲ “အဓိကရဏ”
ဟူသော သဒ္ဓါအားဖြင့် သဒ္ဓါချင်းတူနေသော ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း စသော ၄ပါးကိုသာ ထုတ်
ပြ၍ ထို ၄ပါး၏ အညဘာဂိယ-တဗ္ဘာဂိယ ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တာဓိကရဏ
အတွက် အကျယ်ကိုလည်းကောင်း ပြထား၏၊ ထိုပြပုံကို အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်
ပါဠိတော်ကြည့်မှ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်မည်။

စောဒနာ ဝုတ္တာ၊ တံပိ။ ။“တေနပိ ဝုစ္စတိ သံဃာဒိသေသောတိ” ဟု ဟော
တော်မူပြီးနောက်၊ အဆုံးနား၌ “ဘိက္ခုသံဃာဒိသေသံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌောဟောတိ။ တံ
စေ ပါရာဇိကေန စောဒေတိ” စသည်ဖြင့် စောဒနာပုံကို ဟောတော်မူထားသည်။ “တံပိ
ဒဿေတုံ” ၌ တံဖြင့် ထိုစောဒနာပုံကိုစွဲပါ၊ ပိ-ကား (ရှေ့တံ၏စွဲနက်ဖြစ်သော) အည
ဘာဂိယ တဗ္ဘာဂိယတ္ထ ကို ပေါင်း၊ ယောဇနာ၌ “အပိ” သဒ္ဓေါ အဓိကရဏံ အပေက္ခ
တိ” ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။

တဗ္ဗာဂိယအညဘာဂိယ၏ အဖြစ်ကို၊ သမာဟဋ္ဌာ-ပေါင်း၍ ဆောင်တော်မူ အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [သံ-ပေါင်း၍+အာဟဋ္ဌာ-ပြီ။]

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုဥဒ္ဓေသ၌၊ အာပတ္တညဘာဂိယံဝါတိ-ဝါဟူ၍၊ ပဌမံ၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ-အကျဉ်းပြတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကထံ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ [ပထမစ၍အကျယ်ပြရာ၌ “ကထဉ္စ” ဟု စ-မပါရ၊]နိဒ္ဓေသေ-အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်း၊ စကားကို၊ အာရဘိတဗ္ဗေ-အားထုတ်တော်မူထိုက်ပါလျက်၊ ယသ္မာ၊ အာပတ္တာဓိကရဏဿ-၏၊ တဗ္ဗာဂိယဝိစာရဏာယံ ယေဝ-တဗ္ဗာဂိယ ကို စိစစ်ရာအခန်း၌ပင်လျှင်၊ အယံ-အတ္ထော-ဤအနက်သည်၊ (အာပတ်တစ် ခု၏ အာပတ်တစ်ခုနှင့် အညဘာဂိယ တဗ္ဗာဂိယ-အဖြစ်ဟူသော ဤအနက် သည်၊) အာဂမိဿတိ၊ တသ္မာ၊ ဧဝံ၊ အနာရဘိတွာ-အားထုတ်တော်မမူဘဲ၊ ကထံ၊ ပေ၊ အညဘာဂိယန္တိ-ဟူ၍၊ ပစ္စိမပဒံ ယေဝ-နောက်ဖြစ်သော အည ဘာဂိယပုဒ်ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-ယူတော်မူ၍၊ နိဒ္ဓေသော-ကို၊ အာရဒ္ဓေါ- တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

တတ္ထ-ထိုနိဒ္ဓေသ၌၊ အညဘာဂိယဝါရော-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ဧကမေကံ-တစ်မျိုးတစ်မျိုးသော၊ အဓိကရဏံ- သည်၊ ဣတရေသံ-နိသော၊ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ-၃မျိုး ၃မျိုးကုန်သော အဓိကရဏ်း တို့၏၊ အညဘာဂိယံ-သည်၊ အညပက္ခိယံ-သည်၊ အညကေဋ္ဌာသိယံ-တစ် ပါးသော အစုရှိသည်၊ ဟောတိ၊ (ကသ္မာ) ဝတ္ထုဝိသဘာဂတ္တာ-ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောမတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ကား၊ တဗ္ဗာဂိယဝါရေ-၌၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း တစ်ခုသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ-အခြား

တတ္ထ စ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ၊ အညဘာဂိယဿ အဓိ ကရဏဿ၏ ပဒဘာဇနီ၌ “အာပတ္တညဘာဂိယံဝါ ဟောတိ အဓိကရဏည ဘာဂိယံဝါ” ဟု ခေါင်းစဉ်တော်မူ၏၊ ထိုအစဉ်အတိုင်းချဲ့လျှင် အာပတ္တညဘာဂိယကို ပထမချဲ့ထိုက် ၏၊ ထိုသို့ မချဲ့ဘဲ “ကထံ အဓိကရဏံ အဓိကရဏဿ အညဘာဂိယံ” ဟု ပုစ္ဆာထုတ်တော်မူ၍ အဓိကရဏညဘာဂိယကို ချဲ့တော်မူသည်။

ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းမှာ အာပတ္တညဘာဂိယအတွက် အာပတ္တာဓိကရဏ်း၏ တဗ္ဗာဂိယကို စိစစ်ခန်း၌ အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထို စိစစ်ခန်း ဟူသည် “ကထံ အဓိကရဏံ အဓိကရဏဿ တဗ္ဗာဂိယံ” ၏ အကျယ်၌ပါသော “အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ သိယာ တဗ္ဗာဂိယံ၊ သိယာ အညဘာဂိယံ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့်တကွ “ကထံ အာပတ္တာဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏဿ အညဘာဂိ ယံ” စသော တဗ္ဗာဂိယ အဆုံးအထိ အကျယ်စကားတည်း၊ ထိုအခန်း၌ ထင်ရှား မည်ဖြစ်၍ အာပတ္တညဘာဂိယကို “ကထံ အာပတ္တိအာပတ္တိယာ အညဘာဂိယာ” ဟု မချဲ့ တော့ဘဲ အဓိကရဏညဘာဂိယကိုသာ ချဲ့တော်မူသည်-ဟူလို။

ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းတစ်ခု၏၊ တဗ္ဘာဂိယံ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသည်။ တပုက္ခိယံ တံ ကောဋ္ဌာသိယံ (ဟောတိ)၊ (ကသ္မာ) ဝတ္ထုသဘာဂတ္တာ-တည်း၊ တထာ-တူ၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်-အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းတစ်မျိုးသည်၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏဿ-အခြား အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း တစ်မျိုး၏၊ (တဗ္ဘာဂိယံ-ထိုအနုဝါဒါဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသည်၊ တပုက္ခိယံ တံ ကောဋ္ဌာသိယံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ၊ ဝတ္ထု သဘာဂတ္တာ။)

[ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းအချင်းချင်း၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း စသည် အချင်းချင်း တဗ္ဘာဂိယ အညဘာဂိယ ဖြစ်ပုံကို အကျယ်ပြလို၍ “ကထံ” စသည်မိန့်၊] ကထံ-အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဗုဒ္ဓကာလတော်-ဘုရားရှင်လက်ထက် တော်မှ၊ ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌာရသ ဘောဒကရဝတ္ထုနိ နိဿာယ၊ ဥပ္ပန္န ဝိဝါဒေါစ-ဖြစ်သော ငြင်းခုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဣဒါနိ-ယခုခေတ်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက ဝိဝါဒေါစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုသဘာဂတာယ-ကြောင့်၊ ဧကံ-တစ်မျိုးတည်းသော၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏမေဝ ဟောတိ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဗုဒ္ဓကာလတော် ပဋ္ဌာယ စတသော ဝိပတ္တိယော နိဿာယ၊ ဥပ္ပန္နအနုဝါဒေါစ-ဖြစ်သော စွပ်စွဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်-အာပတ္တာဓိကရုဏ်းတစ်ခုသည်၊ အာပတ္တာဓိကရုဏဿ-အခြား အာပတ္တာဓိကရုဏ်းတစ်ခု၏၊ သဘာဂဝိသဘာဂဝတ္ထုတော-သဘောတူသော ဝတ္ထု၊ သဘောမတူသော ဝတ္ထုကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဘာဝသရိက္ခာ သရိက္ခတောစ-ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ် မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧကံသေန-အားဖြင့်၊ တဗ္ဘာဂိယံ-ယသည်၊ န ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်၊ ပေ၊ အညဘာဂိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [“သိယာ-ရံခါ၊ တဗ္ဘာဂိယံ-ယတည်း၊ သိယာ၊ အညဘာဂိယံ-ယတည်း” ဟုပေး၊] တတ္ထ-ထိုအာပတ္တာဓိကရုဏ် အာပတ္တာဓိကရုဏဿဟူသော နိဒ္ဒေသ၌၊ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ၊ အညဘာဂိယဿ-၏၊ ဝါ- ကို၊ ပဌမံ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ-ကြောင့်၊

သဘာဂ သဘာဂဝတ္ထုတော။ ။ရဟန်းတစ်ပါး၏ မေထုနဝီတိက္ကမအာပတ်သည် အခြားတစ်ပါး၏ မေထုနဝီတိက္ကမအာပတ်နှင့် ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘာဂဖြစ်ကြ၏၊ ထိုမေထုနဝီတိက္ကမအာပတ်သည် အခြားသော အဒိန္နာဒါနစသော ပါရာဇိကအာပတ်နှင့် ပါရာဇိကအာပတ်ချင်းတူသော်လည်း ဝတ္ထုအားဖြင့် ဝိသဘာဂ ဖြစ်သည်။

သဘာဝသရိက္ခာ သရိက္ခတော။ ။ပဌမ ပါရာဇိကအာပတ်သည် အခြားပဌမ ပါရာဇိကနှင့် မေထုနရာဂဟူသော သဘောအားဖြင့် တူ၏၊ ဒေါသသဘောအားဖြင့် သင့်ရသော မနုဿဝိဂ္ဂဟ (တတိယ) ပါရာဇိကနှင့်ကား သဘောမတူ၊ ဤသို့စသော သဘောအားဖြင့် တူ-မတူကို သိပါ။

ဣဓာပိ-ဤနိဒ္ဒေသဉ္စိလည်း၊ အညဘာဂိယမေဝ-ကိုသာ၊ ပဌမံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ (အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ၏ ပဒဘာဇနီတုန်းက အညဘာဂိယကို စ၍ အကျယ်ပြခဲ့သောကြောင့် ဤဉ္စိလည်း အညဘာဂိယကို စ၍ချဲ့သည်-ဟူလို၊) တတ္ထ-ထို နိဒ္ဒေသဉ္စိ၊ အညဘာဂိယတ္ထု-အညဘာဂိယ၏ အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ပရတော-ဉ္စိ၊ တဗ္ဘာဂိယတ္ထု-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ (သဘာဂဝိသဘာဂဝတ္ထုတော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာ၊) ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏဿ တဗ္ဘာဂိယန္တိ ဧတ္ထ-ဉ္စိ- (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဗုဒ္ဓကာလတော ပဌာယ စတ္တာရိ သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ အဓိကရဏန္တ-ကိစ္စာဓိကရဏ်းသည်လည်းကောင်း၊ ဣဒါနိ-ဉ္စိ၊ ပေ၊ အဓိကရဏန္တ-သည်လည်းကောင်း၊ သဘာဂတာယ-ဝတ္ထု အားဖြင့် တူသောအဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သရိက္ခတာယ စ-သဘောအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ ကိစ္စာဓိကရဏမေဝ-ကိစ္စာဓိကရဏ်းချည်းသာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ပရိဟာရပုက္ခမှ တစ်ပါး စောဒကပက္ခကား၊ သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ အဓိကရဏံ-သည်၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ-သည်၊ (ဟောတိ) ကိံ-သလော၊ ဥဒါဟု၊ ဧတံ-ဤ ကိစ္စာဓိကရဏ်းဟူသော အမည်သည်၊ သံဃကမ္မာနမေဝ-တို့၏သာလျှင်၊ အဓိဝစနံ-အမည်သည်၊ (ဟောတိကိံ)၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဧတံ-ဤ ကိစ္စာဓိကရဏ်း ဟူသော အမည်သည်၊ သံဃကမ္မာနမေဝ-တို့၏သာလျှင်၊

ဧကံ ကိစ္စာဓိကရဏံ မေဝ။ ။ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဥပသမ္ပဒါကံနှင့် ယခု အခါဖြစ်သော ဥပသမ္ပဒါကံသည် ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ စသော ၅ပါးတွင် ရဟန်းလောင်းတည်း ဟူသော ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသောကြောင့် သဘာဂဖြစ်၏၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာစသည် တို့၏ ရဟန်းလောင်းအပေါ်၌ ထားအပ်သော မေတ္တာစိတ်တည်းဟူသော သဘာဝအား ဖြင့် သရိက္ခက ဖြစ်၏၊ ဤသို့ သဘာဂအားဖြင့်လည်းကောင်း သရိက္ခကအားဖြင့် ဧကံ (တစ်မျိုးတည်း တစ်ထပ်တည်းသော) ကိစ္စာဓိကရဏဖြစ်သည်၊ သီမာသမ္ပတိစသော ကံ များ၏ သဘာဂဖြစ်ပုံ သရိက္ခကဖြစ်ပုံကိုလည်း ချဲ့ထွင်ပါလေ၊ ထို့ကြောင့် ကိစ္စာဓိကရဏ်း တစ်ပါးသည် အခြားကိစ္စာဓိကရဏ်းတစ်ပါး၏ တဗ္ဘာဂိယ ဖြစ်သည်။

ကိံပန ။ ။“သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် မှီရာ သံဃ ကံက တစ်မျိုး၊ မှီတတ်သော ကိစ္စာဓိကရဏ်းက တစ်မျိုးဟု ယူဆဖွယ်ရှိရကား “ကိံပန” စသည်မိန့်၊ သံဃကံကို အမှီပြု၍ နောက်မှဖြစ်သော အခြားအဓိကရဏ်းကို ကိစ္စာဓိကရဏ်း ဟု ခေါ်ပါသလား၊ သို့မဟုတ် သံဃကံကိုပင် ကိစ္စာဓိကရဏ်းဟု ခေါ်ပါသလား-ဟူလို၊ ထိုအမေးကို ဖြေလို၍ “သံဃကမ္မာနမေဝ တံ အဓိဝစနံ” ဟု မိန့်၊ သံဃကံကိုပင် ကိစ္စာ ဓိကရဏ်းခေါ်သည်-ဟူလို။

အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သံဃကမ္မနာမ-
သံဃကံမည်သည်ကို၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ဤမည် ဤမည်သော သံဃကံကိုလည်း၊
ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-သည်ပုံသည်နည်း၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝါ-သင့်၏၊ ဣတိ-သို့၊
ယံကမ္မလက္ခဏံ-အကြင်ကံ၏ လက္ခဏာကို၊ ဝါ-အကြင်ကံပြုပုံ အမှတ်အသား
ကို၊ (ကမ္မကာရကော-ကံပြုသော ရဟန်းသည်၊) မနသိကရောတိ-နှလုံးသွင်းလိုက်
ရသေး၏၊ တံ-ထိုကံ၏ လက္ခဏာကို၊ ဝါ-ထိုကံပြုပုံ အမှတ်အသားကို၊
နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတော-ဖြစ်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပုရိမံ ပုရိမံ-
သော၊ သံဃကမ္မနိဿာယ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတော-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံဃကမ္မာနိ၊
ပေ၊ ကိစ္စာဓိကရဏန္တိ-ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ရှေ့၌ဆိုအပ်ပြီ။

ဧဝံ သန္တေပိ။ ။[သန္တေပိကို ဝုတ္တံ၌စပ်၊ “သံဃကမ္မ နာမ” သည် သာမည၊
“ဣဒဉ္စိဒဉ္စ”သည် ဝိသေသကံအဖြစ်ဖြင့် ကတ္တဗ္ဗံ၌စပ်၊ “သံဃကံဆိုတာ ဤသီမာသမ္ပု
တိကံကို ဤပုံဤနည်း ပြုရ၏၊ ဤဥပသမ္ပဒါကံကို ဤပုံ ဤနည်းပြုရ၏” စသည်ဖြင့်
ပြုရပုံ အမှတ်အသားကို “ကမ္မလက္ခဏာ” ဟု ခေါ်သည်၊] ကိစ္စာဓိကရဏ်းဟူသည်
သံဃာ့ကံတို့၏သာ အမည်ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် “သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ” ဟု
မိန့်တော်မူအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧဝံသန္တေပိ” စသည်မိန့်၊ ဘုရား
ရှင်သည် ဤမည်သောကံကို ဤသို့ပြုရမည်” ဟု ကံပြုပုံအမှတ်အသား (လက္ခဏာ)ကို
ဟောထားတော်မူ၏၊ ကံပြုခါနီး၍ ထိုလက္ခဏာကို ကံပြုသောပုဂ္ဂိုလ်က နှလုံးသွင်းလိုက်
(စဉ်းစားလိုက်)၏၊ ထိုနှလုံးသွင်းအပ်သော ကမ္မလက္ခဏာကြောင့် ပြုဖွယ်ကံများ ပြီးစီးရ
၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးဖြစ်သော ကံတို့၏ ကမ္မအမည်ကို ကမ္မလက္ခဏာ၌ တင်စား၍
ဖလူပစာရအားဖြင့် ကမ္မလက္ခဏာကိုပင် စတ္တာရိ သံဃကမ္မာနိ၌ “သံဃကမ္မ” ဟု မိန့်
တော်မူသည်။

သာရတ္ထ။ ။တဿ တဿ သံဃကမ္မဿ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ ဣတိကတ္တဗ္ဗတာ
လက္ခဏံယေဝ (ဤသို့ပြုထိုက်၏၊ ပြုရမည်-ဟူသော အမှတ်လက္ခဏာသည်ပင်၊ အရဟ
တိ၌စပ်၊) တတော (ထိုကမ္မလက္ခဏာကြောင့်) သံဃကမ္မဿ နိပ္ပဇ္ဇနတော ဖလူပစာရေန
သံဃကမ္မန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတီတိ အာဟ၊ ယံ ကမ္မလက္ခဏံ မနသိကရောတိ၊ တံ
နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ။

ပုရိမံ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတောစ။ ။ပရိဝါသစသော ရှေးသံဃကံကိုမှီ၍ မာနတ္တစသော
နောက်သံဃကံဖြစ်၏၊ ဥက္ခေပနိယဟူသော ရှေးကံကိုမှီ၍ ဩသာရဏဟူသော နောက်သံဃ
ကံဖြစ်၏၊ သီမာသမ္ပုတိဟူသော ရှေးကံကိုမှီ၍ (နောင်ခါသိမ်နုတ်ရခြင်း-ဟူသော) သီမာ
သမ္ပဟနနကံ ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ရှေးရှေးကံကိုမှီ၍ နောက်နောက်ကံဖြစ်သောကြောင့်လည်း
“သံဃကမ္မာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏံ”ဟု ဆိုအပ်သည်၊ ဤအကြောင်း
ပြဋ္ဌ်ကား ဖလူပစာတင်ဖွယ်မလို၊ မုချအားဖြင့်ပင် ရှေးရှေးကံကို မှီပြီးမှ နောက်နောက်
သံဃကံဟူသော ကိစ္စာဓိကရဏ်း ဖြစ်ရသည်။

၃၉၄။ [ပါဠိတော်၌ ဒေသကို ဝေဖန်တော်မမူဘဲ အဘယ့်ကြောင့် လေသကို ဝေဖန်တော်မူပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ကိဉ္ဇိဒေသ” စသည်မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ ကိဉ္ဇိဒေသ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယာတိ ဧတ္ထ-ပါဠိ၌၊ (လေသောနာမ ၌စပ်၊) ယသ္မာ၊ ဒေသောတိဝါ-ဒေသောဟူသော သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ လေသမတ္တောတိဝါ-လေသမတ္တောဟူသော သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ၊ ဝုတ္တနယေနော-သာလျှင်၊ (ဒိဿတိ၊ သိလိဿတိ-ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဇာတ်အစရှိ သည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အစုကို ဒေသဟုလည်းကောင်း၊ လေသဟုလည်း ကောင်း ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊) ဗျဉ္ဇနတော-သဒ္ဒါအားဖြင့်၊ နာနံ- ထူး၏၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ ဧကံ-တစ်မျိုးတည်းသည်၊ (ဟောတိ၊) တသ္မာ- ကြောင့်၊ (သဒ္ဒါသာကွဲ၍ အနက်တူသောကြောင့်) လေသာနာမ၊ ပေ၊ နာမ လေသောတိ အာဒိ အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုလေသာနာမ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဇာတိယေဝ-ဇာတ်သည်ပင်၊ ဇာတိလေသာ-သမည်၏၊ သေသေသု-ဇာတိ လေသမှကြွင်းသော နာမလေသ အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသနယော၊

၃၉၅။ ဣဒါနိ၊ တမေဝလေသံ-ထိုလေသကိုပင်၊ ဝိတ္တာရတော ဒေသေတုံ၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြလသော်၊ တံ-ထိုလေသကို၊ ဥပါဒါယ- ယူ၍၊ အနုဒ္ဓံသနာ ဟောတိ၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဝတ္ထုကံ- ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော တည်ရာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို၊ ဝါ-ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ကို၊ ကတွာ [ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ကတွာ-ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူကို ငါမြင်၏စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ပြု၍၊] ဒေသေန္တော (ဟုတွာ) ဇာတိလေသောနာမ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ အာဒိမာဟ။

တတ္ထ-ထိုဇာတိလေသောနာမ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ခတ္တိယော ဒိဋ္ဌော ဟောတိတိ-ကား၊ အညော-ပါရာဇိကကျသူမှ အခြားသော၊ ကောစိ-သော၊ ခတ္တိယဇာတိယော-ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣမိနာ စောဒကေန- သည်၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တောတိ- ကား၊ မေထုနဓမ္မာဒိသု-တို့တွင်၊ အညတရံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော-ရောက်သည် ကို၊ (ဒိဋ္ဌောဟောတိ)၊ အညံ၊ ပေ၊ စောဒေတိတိ-ကား၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အညံ-သော၊ အတ္ထနော-၏၊ ဝေရိ-ရန်သူဖြစ်သော၊ ခတ္တိယဇာတိယံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ တံ ခတ္တိယ ဇာတိလေသံ- ထိုခတ္တိယ ဇာတိလေသကို၊ ဂဟေတွာ ဧဝံ စောဒေတိ၊ (ကိ)၊ မယာ၊ ခတ္တိယော-ခတ္တိယကို၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော-ကို၊ ဒိဋ္ဌော၊ တံ ခတ္တိယော-ခတ္တိယဖြစ်သော သင်သည်၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော-သည်၊

အသိ-ဖြစ်၏၊-အထဝါ-ကား၊ တွံ-သည်၊ သော ခုတ္တိယော-ထိုခုတ္တိယတည်း၊
 အညော-အခြးသူသည်၊ န-မဟုတ်၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ (စောဒေတိ-အံ့)၊ ပေ၊
 စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဇာတိလေသောနာမ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ တေသံ ခုတ္တိ
 ယာနံ-တို့၏၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဝါ-တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်၊
 အသဒိသဿ-သော၊ တဿ တဿ ဒိဃာဒိနောဝါ-ထိုထို ဒိဃအစရှိသည်၏
 လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် ရဿ-ကာဠ (အမည်း)-သြဒါတ စသည်ကိုယူ၊]
 (တဿ တဿ) ဒိဋ္ဌာဒိနောဝါ-ထိုဒိဋ္ဌအစရှိသည်၏ လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့်
 သုတ စသည်ကိုယူ၊] ဝသေန၊ အညဘာဂိယတာ-ကိုလည်းကောင်း၊ ခုတ္တိယ
 ဇာတိပညတ္တိယာ-ခုတ္တိယဇာတ်ကို ပညတ်ခြင်း၏၊ အာဓာရဝသေန-တည်ရာ၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိကရဏတာ-အဓိကရဏ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 [မိမိမြင်အပ်ခဲ့သော ခုတ္တိယ၏ အရပ်ရှည်သူဖြစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဒိဋ္ဌ သုတ
 စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်း၊ မိမိစွပ်စွဲအပ်သော ရဟန်း၏ အရပ်ပုသူ
 ဖြစ်ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌမဟုတ်ဘဲသုတ စသည်ဖြစ်ခြင်းသည် အညဘာဂိယတာတည်း၊
 မိမိစွပ်စွဲအပ်သော ရဟန်း၏ ခုတ္တိယဇာတ်၏ တည်ရာဖြစ်ခြင်းသည် အဓိကရဏ
 တာတည်း၊] ဧတေနပါယေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသု-တို့၌၊ ယောဇနာ-ပုဒ်အနက်
 တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းအကျိုးကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။

၄၀၀။ စ-ဆက်၊ [ပုဒ်အထူးပါသောကြောင့် “စ-အထူး”ဟု ရှေးကပေး၏၊]
 ပတ္တလေသနိဒ္ဒေသေ-ပတ္တလေသနိဒ္ဒေသ၌၊ လောဟပတ္တသဒိသော-သံသပိတ်
 နှင့်တူသော၊ [အယောပတ္တသဒိသော၊] သုသဏ္ဌာနော-ကောင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်
 ရှိသော၊ သုစ္ဆဝိ-ကောင်းသော အရေရှိသော၊ သိနိဒ္ဒေါ-ညက်ညောသော၊
 ဘမရဝဏ္ဏော-ပိတုန်းအဆင်းရှိသော၊ မတ္တိကာပတ္တော-မြေသပိတ်ကို၊ သာဠက
 ပတ္တောတိ-သာဠကပတ္တဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဤသပိတ်မျိုးကို “သာဠကပတ္တ” ဟု
 ပြောရိုးရှိသောကြောင့် အထင်ရူဠိအမည်ဟု သိစေလို၍ “ဝုစ္စတိ”ဟု ဆိုသည်၊]
 ပကတိမတ္တိကာပတ္တော-ပကတိ မြေသပိတ်ကို၊ (လောဟပတ္တနှင့် မတူသော
 ရိုးရိုးမြေသပိတ်ကို) သုမ္ဘကပတ္တောတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ [ဤသုမ္ဘကပတ္တ
 ဟူသော အမည်လည်း အထင်ရူဠိပင်။]

၄၀၆။ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ အာပတ္တိလေသဿ-အာပတ္တိလေသ၏၊
 ဧကပဒေနဝ-တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ခေပတော၊ နိဒ္ဒေသော-နိဒ္ဒေသကို၊
 ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [“အာပတ္တိ လေသောနာမ လဟုကံ အာပတ္တိ
 အာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌော ဟောတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊] တသ္မာ
 ဝိတ္တာရတောပိ၊ တံ-ထိုအာပတ္တိလေသကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဘိက္ခု၊ ပေ၊
 ဟောတီတိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ။

ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ ပက္ခကိုဆိုဦးအံ၊ ကသ္မာ၊ အဿ-ထိုအာပတ္တိလေသ
၏၊ တတ္ထေဝ-ထိုသင်္ခေပနိဒ္ဒေသဌ်ပင်၊ နိဒ္ဒေသံ-အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်းစကားကို၊
အဝတ္တာ-မိန့်တော်မမူဘဲ၊ ဣဓ-ဤနိဒ္ဒေသဌ်၊ ဝိသုံ၊ ဝုတ္တာ-သနည်း၊ ဣတိ-
အမေးတည်း၊ သေသနိဒ္ဒေသေဟိ-အာပတ္တိလေသ ' နိဒ္ဒေသမှကြွင်းသော
နိဒ္ဒေသတို့နှင့်၊ အသဘာဂတ္တာ-သဘောမတူ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တတ္ထေဝ
နိဒ္ဒေသံ အဝတ္တာ ဣဓ ဝိသုံ ဝုတ္တာ)၊ ဟိ-မှန်၊ သေသနိဒ္ဒေသာ-တို့ကို၊
အညံ-အခြားရဟန်းကို၊ ဒိသ္မာ၊ အညဿ-အခြား ရဟန်းကို၊ စောဒနာ
ဝသေန၊ ဝုတ္တာ-နိဗ္ဗိ၊ အယံပန-ဤအာပတ္တိလေသ နိဒ္ဒေသကိုကား၊ ဧကမေဝ-
တစ်ယောက်တည်းသော ရဟန်းကိုပင်၊ အညံ-အခြားသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊
အာပဇ္ဇန္တံ-ရောက်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အညာယ-ရောက်အပ်သော အာပတ်မှ
အခြားသော၊ အာပတ္တိယာ-ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ စောဒနာ ဝသေန ဝုတ္တာ၊
ယဒိဇဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ ကထံ-လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်၏၊ အညဘာဂိယံ-
တစ် ပါးသောအဖို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ အဓိကရဏံ-တည်ရာသည်၊ ဟောတိ-
သနည်း၊ ဣတိ-အမေးတည်း၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ (အညဘာဂိယံ အဓိကရဏံ
ဟောတိ) တေနေဝ-ပင်၊ ဧဝမ္ပိ၊ ပေ၊ ဥပါဒိန္နောတိ-ဟူ၍၊ (ပဒဘာဇနေ)
ဝုတ္တံ။

ဟိမှန်၊ (တစ်နည်း-ထင်ရှားပြဦးအံ၊) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ယံ
သံဃာဒီသေသံ အာပဇ္ဇော၊ တံ-ထိုသံဃာဒီသေသံသည်၊ ပါရာဇိကဿ-
ပါရာဇိကအာပတ်၏၊ အညဘာဂိယံ အဓိကရဏံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊
(တစ်နည်း-အဓိကရဏဖြစ်ပုံမှတစ်ပါး လေသဖြစ်ပုံကား၊) သဗ္ဗခတ္တိယာနံ-
အလုံးစုံသော ခတ္တိယတို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏော-ဆက်ဆံသော၊
ခတ္တိယဘာဝေါဝိယ-ခတ္တိယ၏အဖြစ်ကဲ့သို့၊ ဝါ-ခတ္တိယဇာတ်ကဲ့သို့၊ (ဇဝံ-
တူ) သဗ္ဗပတ္တိနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏော-သော၊ ယောသော
အာပတ္တိဘာဝေါ-အကြင် အာပတ်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-အကြင် အာပတ်အမည်
သည်၊ (အတ္တိ)၊ (သော အာပတ္တိဘာဝေါ-သည်)၊ အညဘာဂိယဿ-သော၊
တဿ အဓိကရဏဿ-ထိုတည်ရာ၏၊ လေသော နာမ-မည်၏၊
ဧတေနပါယေန၊ သေသာပတ္တိမူလကနယော-သံဃာဒီသေသံမှ ကြွင်းသော
အာပတ်လျှင် အရင်းခံရှိသောနည်းကို လည်းကောင်း၊ စောဒါပကဝါရော စ-
ကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၈၀။ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ စောဒါပေတိဝါတိ-ကား၊ ပါရာဇိကယေဝ-သို့သာ၊
အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇော-၏၊ ဣတိ ဇဝံ-သို့၊ ယော-အကြင်ရဟန်း
သည်၊ တထာသညီ-ထိုအတိုင်း အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) စောဒေတိဝါ-အံ၊

စောဒါပေတိဝါ-အံ၊ တဿ အနာပတ္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊
 သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိနိပိ-တို့သည်လည်း၊ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသဒိသာ
 နေဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [“ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသနှင့် တူသည်”ဟု
 ဆိုသော်လည်း အင်္ဂါနေရာဝယ် “ကိဉ္စိဒေသလေသမတ္ထ ဥပါဒိယနာ” အင်္ဂါ
 အပိုပါသေးသည်။] ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပဌမသံဃဘောဒသိက္ခာပုဒ်

၄၀၉။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-သည်၊ သံဃဘောဒသိက္ခာပဒ-
 တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသံဃဘောဒသိက္ခာပုဒ်၌၊ အထခေါ ဒေဝဒတ္တောတိအာဒိသု-
 တို့၌၊ ယောစ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဒေဝဒတ္တော-ဒေဝဒတ္တမည်၏၊
 ယထာစ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ-အကြင်နည်းဖြင့်လည်း၊ ပဗ္ဗဇိ
 တော-ရဟန်းပြုခဲ့၏၊ ယေနစ ကာရဏေန-ကြောင့်လည်း၊ ကောကာလိကာ
 ဒယော-ကောကာလိက အစရှိသူတို့သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဧထ၊ ပေ၊
 စက္ကဘောဒန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ တံ သဗ္ဗ-ထိုအလုံးစုံသည်၊ (ဒေဝဒတ္တမည်သူ၊
 ရဟန်းပြုခဲ့ပုံ၊ ကောကာလိက အစရှိသူတို့သို့ ချဉ်းကပ်ပုံ အလုံးစုံသည်၊)
 သံဃဘော ဒက္ခန္ဓကေ-၌၊ အာဂတမေဝ-သည်သာ၊ ပန-ကား၊ ပဉ္စဝတ္ထုယာစနာ-
 ပဉ္စဝတ္ထုကို တောင်းခြင်းသည်၊ တတ္ထေဝ-သံဃဘောဒက္ခန္ဓကဉ္စိပင်၊ ကိဉ္စာပိ
 အာဂမိဿတိ-လတ္တံ့၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် လာလတ္တံ့၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊
 ဣဓာပိ- ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း၊ အာဂတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-
 ဤပဉ္စဝတ္ထုယာစနကထာ ၌၊ ယံ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဝတွာဝ၊
 ဂမိဿာမ-န်အံ။

သာဓု ဘန္တေတိ-သာဓုဘန္တေ ဟူသော စကားသည်၊ အာယာစနာ-ပဉ္စ
 ဝတ္ထုကို တောင်းပန်ကြောင်းစကားတည်း၊ [သာဓုသဒ္ဓါအာယာစနအနက်ဟော-
 ဟူလို၊] ဘိက္ခု၊ ပေ၊ အဿူတိ-ကား၊ အာရညိကဓုတင်္ဂံ-အာရညိကဓုတင်ကို၊
 သမာဒါယ-ဆောက်တည်၍၊ သဗ္ဗေပိ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ယာဝ-
 လောက်၊ ဇီဝန္တိ-အသက်ရှင်ကုန်၏၊ တာဝ-ထိုအသက်ရှင်သမျှ၊ အာရညိကာ-
 တော၌နေသူတို့သည်၊ ဝါ-အာရညိကဉ် ဓုတင်ဆောင်သူတို့သည်၊ ဟောန္တု-
 ဖြစ်ပါစေကုန်၊ အရညေဝ-၌သာလျှင်၊ ဝသန္တု-နေပါစေကုန်၊ ယော၊ ပေ၊
 ဖုသေယျာတိ-ကား၊ ယော ဧကဘိက္ခုပိ-အကြင်တစ်ပါးတလေ ရဟန်းသည်
 လည်း၊ အရညံ-ကို၊ ပဟာယ-၍၊ နိဝါသတ္တာယ-အမြဲနေခြင်းငှာ၊ [ဤ
 နိဝါသတ္တာယဖြင့် ဆွမ်းခံသွားခြင်းစသည်ကို မဆိုလိုကြောင်းပြသည်။] ဂါမန္တိ-

ရွာသို့၊ ဝါ-ရွာနီးကျောင်းသို့၊ ဩသရေယျ-သက်ရောက်အံ့၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဝဇ္ဇ-အပြစ်သည်၊ ဖုသေယျ-ထိရောက်ပါစေလော့၊ နံ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒေါသော-သည်၊ ဖုသတု-လော့၊ [ဝဇ္ဇ-ကို ဒေါသောဟုလည်းကောင်း၊ တံကို နံ ဘိက္ခုဟု လည်းကောင်း၊ ဖွင့်သည်၊] ဧယျဝိဘတ်ကို အဇ္ဈိဋ္ဌ အနက်ဟောဟု သိစေလို၍ ဖုသတုဟု ဖွင့်သည်၊] အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ နံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဘဂဝါ၊ ကာရေတု-ပြုစေတော်မူပါ၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဖြင့်၊ ဝဒတိ-၏၊ သေသဝတ္ထုသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဒေသနယော။

ဇနံ သညာပေဿာမာတိ-ကား၊ ဇနံ-လူအပေါင်းကို၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အပ္ပိစ္ဆာဒိဘာဝံ-အပ္ပိစ္ဆ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာပေဿာမ-သိစေကြကုန်စို့၊ [စာအုပ်များ၌ “အပ္ပိစ္ဆတာဒိဘာဝံ” ဟု ရှိ၏၊ တာ ပစ္စည်းအရကလည်း ဂုဏ်၊ ဘာဝပုဒ်အရလည်း ဂုဏ်ဖြစ်၍ အရကောက်ချင်း ထပ်နေသောကြောင့် မကောင်း၊ ထို့ကြောင့် “အပ္ပိစ္ဆာဒိဘာဝံ”ဟုပါ၌မှန်ရှိစေ၊ “အပ္ပိစ္ဆာဒိနံ+ဘာဝေါ အပ္ပိစ္ဆာဒိဘာဝေါ”ဟုပြု၊] အထဝါ-ကား၊ ပရိတောသေဿာမ-နှစ်သက်စေကြကုန်စို့၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် ဇာနာပေဿာမ၌ ဉာဓာတ်၏ တောသနအနက်ကို ပြသည်၊] ပဿာဒေဿာမ-ကြည်ညိုစေကြကုန်စို့၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် အဓိပ္ပာယတ္ထကို ပြသည်၊] ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဣမာနိ ပဉ္စဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ယာစတော-တောင်းသော၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏၊ ဝစနံ-ကို၊ သုတွာဝ-၍သာလျှင်၊ ဝါ-ကြားတော်မူလျှင် ကြားတော်မူချင်းပင်၊ ဘဂဝါ အညာသိ၊ (ကိံ) သံဃဘေဒတ္ထိကော-သံဃာကွဲပြားခြင်းကို အလိုရှိသည်၊ ဟုသွာ၊ အယံ-ဤဒေဝဒတ်သည်၊ ယာစတိ-တောင်း၏၊ ဣတိ (အညာသိ) ပန-ဆက်၊ ယသွာ၊ တာနိ-ထိုပဉ္စဝတ္ထုတို့ကို၊ အနုဇာနိယမာနာနိ-ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော်၊ ဗဟူနံ-နိသော၊ ကုလပုတ္တာနံ-တို့၏၊ မဂ္ဂန္တရာယာယ-မဂ်၏ အန္တရာယ်အကျိုးငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ [ပင်ကိုက အားနည်းသူတို့မှာ တောကျောင်းနေ၍ ရုက္ခမူရတင်ဆောင်ရ၊ သားငါးကို မစားလျှင် သာ၍အားနည်းလျက် တရားအားမထုတ်နိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် “မဂ္ဂန္တရာယာယ” ဟုဆိုသည်၊] တသ္မာ ဘဂဝါ၊ အလံ ဒေဝဒတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-၍၊ ယော၊ ပေ၊ ဟောတူတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ယော ဣစ္ဆတိ အာရညိကော ဟောတု အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဓိပ္ပာယ်-အလိုတော်ကို၊ ဝိဒိတွာ-၍၊ ကုလပုတ္တေန-သည်၊ အတ္တနော-အား၊ ပဋိရူပံ-လျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤ ယော ဣစ္ဆတိ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ အယံ-

တကြ-ထို ၄ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ယွာယံ-အကြင်ရဟန်းသည်၊
ပေ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အရညေယေဝ၊ ဝိဟရတု-နေပါစေ၊ ဝါ-နေစေ
တော်မူလို၏၊ ဣဒံ-ဤတောကျောင်း၌နေခြင်းသည်၊ အဿ-ထိုရဟန်းအား၊
ပဋိရူပံ-လျောက်ပတ်၏၊ စ-လျောက်ပတ်ရုံသာ မကသေး၊ အဿ-၏၊ သဒ္ဓိ
ဝိဟာရိကာဒယောပိ-အတူနေ တပည့်အစရှိသူတို့သည်လည်း၊ အနုသိက္ခမာနာ-
အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) အရညေ၊ ဝိဟာတဗ္ဗမေဝ-နေထိုက်၏
ဟူ၍သာ၊ မညိဿန္တိ-မှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊

ပဒပရမော။ ။ယသံ ဟိ ပုဂ္ဂလဿ ဗဟုမ္ပိ သုဏတော (များစွာ တရားနာပါ
သော်လည်း) ဗဟုမ္ပိ ဘဏတော (များစွာတရားပြောပါသော်လည်း) ဗဟုမ္ပိ ဓာရယမာ
နော (များစွာ တရားကိုဆောင်ရွက်ကျက်မှတ်ထားသော်လည်း) ဗဟုမ္ပိ ဝါစယတော (များ
စွာ စာပေပို့ချပါသော်လည်း) န တာယ ဇာတိယာ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ (ထိုဘဝ
၌ တရားထူး မရနိုင်)၊ အယံ ပဒပရမောတိ ဝုစ္စတိ။ “ပဒ+ပရမံ ယဿာတိ ပဒပရမော၊
ပဒ=ကြားနာအပ်သော ပုဒ်ဗျည်းဟူသော+ပရမံ-အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်သည်၊ အတ္ထိ၊
ကြားနာအပ်သော တရားထက်ပို၍ တရားထူးရခြင်းဟူသော အကျိုးမရှိတော့-ဟူလို။]

ပေ၊ သော ဂါမန္တေယေဝ ဝသတု၊ ယွာယံ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ အယမ္ဗိ
 ဂါမန္တသေနာသနံ ပဟာယ အရညေ ဝိဟရတု၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ ယော အယံ-
 အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဝသတု၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ အသံ-ထိုရဟန်း၏၊
 အယံ ဓုတင်္ဂသေဝနာ-ဤအာရုံညီကင် ဓုတင်္ဂကိုမှီဝဲခြင်းသည် လည်းကောင်း၊
 ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာ စ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အာယတိ-
 ဌ၊ မဂ္ဂဖလာနံ-တို့၏၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်၊
 ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ ဣတိ (အယံ)-ကား၊ (ဘဂဝတော၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း၊)
 ဧဝံ-လျှင်၊ ယွာယံ-သည်၊ ပေ၊ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယဘဂဝါ၊ ယော ဣစ္ဆတိ
 ဂါမန္တေဝိဟရတူတိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ စ-ဆက်၊ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန-ဤစွာ၌
 နေနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုးတည်းဖြင့်၊ အညေသမ္ဗိ-အခြား ပုဂ္ဂိုလ် ၃ မျိုးတို့
 အားလည်း၊ ဒွါရံ-စွာကျောင်း၌ နေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ဒိန္နံ-ပေးတော်
 မူအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တဿ (၏) ဝါဒံ ယဒိ သမ္ပဒိစ္ဆေယျ၊ (ဧဝံ
 သတိ)၊ ပေ၊ ယောပိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဒဟရကာလေ-ငယ်ရွယ်စဉ်
 အခါ၌၊ အရညဝါသံ-တော၌နေခြင်းကို၊ အဘိသမ္ဘဏိတွာ-ပြီးစေ၍၊ [အဘိ
 သမ္ဘဏိတွာတိ နိပ္ပာဒေတွာ၊ ငယ်စဉ်အခါကတောကျောင်း၌နေနိုင်၍-ဟူလို၊]
 ဇိဏ္ဏကာလေဝါ-အိုမင်းသူ၏ အခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ (အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်ရာ
 အခါ၌သော်လည်းကောင်း) ဝါတပိတ္တာဒိဟိ-လေ၊ သည်းခြေအစ ရှိသည်တို့ဖြင့်၊
 သမုပ္ပန္နဓာတုက္ခောဘကာလေဝါ-လွန်စွာဖြစ်သော ဓာတ်ချောက်ချားရာ အခါ၌
 သော်လည်းကောင်း၊ (အရညဝါသံ) နာဘိသမ္ဘနာတိ - မပြီးစေနိုင်၊ ပေ၊

မှတ်ချက်။ ။ “ဘုရားရှင်က ပုဂ္ဂိုလ် ၄ မျိုးတွင် တောကျောင်းနေမှ တရားရမည့်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို (သူ၏တပည့်များလည်း အတုလိုက်၍ကျင့်အောင်) တောကျောင်း၌သာ နေစေ
 တော် မူလို၏၊ စွာကျောင်းနေမှ တရားရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို စွာကျောင်း၌သာ နေစေတော်မူလို၏၊
 တောကျောင်းနေနေ စွာကျောင်းနေနေ တရားရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို (သူ၏တပည့်များလည်း
 အတုလိုက်၍ကျင့်အောင်) တောကျောင်း၌သာ နေစေတော်မူလို၏၊ တောကျောင်းနေနေ၊
 စွာကျောင်းနေနေ တရားမရမည့် (ယခုခေတ်များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို နောင်ဘဝ၌
 မဂ်ဖိုလ်၏ အထောက်အပံ့ဖြစ်အောင်) ဓုတင်္ဂဆောင်မှု အထုံပါအောင် တောကျောင်း၌
 သာ နေစေတော်မူလိုသည်။

ဒွါရံ ဒိန္နံ။ ။ စွာကျောင်း၌သာ နေရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စွာကျောင်းနေမှသာ တရား
 ထူးရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်မျိုးသာ ရှိ၏၊ သို့သော် ဤတစ်ပါးကို အကြောင်းပြု၍ အခြား
 ပုဂ္ဂိုလ် ၃ မျိုးအားလည်း စွာကျောင်း၌ နေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို (စွာကျောင်း၌နေသည့်
 အတွက် အပြစ်မရှိခြင်း၏ အကြောင်းကို) အခွင့်ပေးရာရောက်သည်။

တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ အရိယမဂ္ဂပစ္ဆေဒေါ-အရိယမဂ်ကို ဖြတ်စဲခြင်းသည်၊
 ဘဝေယျ-ရာ၏၊ အရဟတ္တဖလာဓိဂမော-အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းသည်၊ န
 ဘဝေယျ၊ သတ္တု-၏၊ သာသနံ-သည်၊ ဥဒ္ဓမ္မ-ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်၊
 (သဒ္ဓတ္ထ) ဝါ-ဓမ္မမှကင်းသည်၊ (ဓမ္မတော အပေတံ ဥဒ္ဓမ္မကား အဓိပ္ပာယတ္ထ)၊
 ဥဗ္ဗိနယံ-ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်၊ ဝါ-ဝိနည်းမှ ကင်းသည်၊ ဝိလောမံ-
 ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ အနိယျာနိကံ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက် မြောက်တတ်သည်၊
 ဘဝေယျ-၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ သတ္တာ-သည်၊ တေသံ-ထို တရားမရသော
 ရဟန်းတို့၏ အလိုအားဖြင့်၊ အသဗ္ဗညူ-သဗ္ဗညူ မဟုတ်သည်၊ အဿ-
 ဖြစ်ရာ၏၊ [သူတို့အလိုကို မသိရာရောက်သောကြောင့် “အသဗ္ဗညူ” ဟု စွပ်စွဲ
 စရာရှိသည်၊] သကဝါဒံ ဆဇ္ဇေတွာ၊ ဒေဝဒတ္တဝါဒေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-ပြီ၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဂါရယောစ-ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သည်လည်း၊ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ၊
 ဧဝရူပေ-န်သော၊ ပုဂ္ဂလေ-တို့ကို၊ သင်္ဂဏန္တော-သိမ်းသွင်းတော် မူလိုသည်၊
 ဝါ-ချီးမြှောက်တော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဒေဝဒတ္တဿ ဝါဒံ ပဋိက္ခိပိ၊
 ဧတေနဂူပါယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ (ဤအာရည်ကဝတ္ထု၌ ပြခဲ့သောနည်းဖြင့်၊)
 ပိဏ္ဏပါတိကဝတ္ထုသ္မိမ္မိ-၌လည်းကောင်း၊ ပံသုကူလိကဝတ္ထုသ္မိမ္မိ-၌လည်းကောင်း၊
 အဋ္ဌမာသေ ရက္ခမူလိကဝတ္ထုသ္မိမ္မိ-အဋ္ဌမာသေရက္ခမူလိကဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊
 ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ စတ္တာရော မာသေ-မိုး ၄ လ တို့ပတ်လုံး၊
 ရက္ခမူလသေနာသနံ-ရက္ခမူလကျောင်းကို၊ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီး
 သည်သာ။

မစ္ဆမံသဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓန္တိ-ကား၊ တိဟိ-န်သော၊ ကောဋိဟိ-
 အကြောင်းတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သော၊ ဒိဋ္ဌာဒိဟိ-န်သော၊ အပရိသုဒ္ဓေဟိ-

ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။ ။ “န ဘိက္ခဝေ အသေနာသနိကေန ဝဿံ န ဥပဂန္တဗ္ဗံ” ဟူသော
 သိက္ခာပုဒ်တော်ဖြင့် မိုးအခါ ကျောင်းမရှိဘဲ ရက္ခမူလ၌ မနေရဟု ပယ်မြစ်ပြီးဖြစ်သည်၊
 ထိုသို့ မိုး ၄လအတွက်သာ ပယ်မြစ်တော်မူ၍ “အဋ္ဌမာသေ ခေါ မယာ ဒေဝဒတ္တ
 ရက္ခမူလသေနာသနံ အနုညာတံ” ဟု ကျန်ရစ်လအတွက် ရက္ခမူလသေနာသနကို ခွင့်ပြုတော်
 မူသည်။

တိဟိ ကောဋိဟိ။ ။ ကောဋိသဒ္ဓါသည် ဤနေရာ၌ “အစွန်” အနက်ကို မဟော၊
 ဒိဋ္ဌစသော အကြောင်း အခြေအမြစ်အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ၌
 “တိဟိကောဋိဟိတိ တိဟိ အာကာရေဟိ၊ တိဟိ ကာရဏေဟိတိ အတ္ထော” ဟုလည်းကောင်း၊
 ဝိမတိ၌ “အသုဒ္ဓမူလေဟိ-မစင်ကြယ်သော ဒိဋ္ဌသုတပရိသင်္ကိတ ဟူသော အခြေအမြစ်
 တို့မှ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ ထောမနိဓိ၌လည်း ကောဋိသဒ္ဓါ၏ အနက်များတွင်
 “သံသယဿ+အာလမ္ဗန-ယုံမှားသံသယ၏ဆွဲမှီရာ” အနက်လည်း ပါ၏၊ ထိုအနက်လည်း
 “အသုဒ္ဓမူလ” အနက်နှင့် သဘောတူပင်တည်း။

မစင်ကြယ်သော အကြောင်းတို့မှ၊ ဝိရဟိတံ-ကင်းသော (မစ္ဆမံသံ အနုညာတံ ဌိစပ်)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ အဒိဋ္ဌံ၊ ပေ၊ အပရိသင်္ကီတန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုအဒိဋ္ဌံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အဒိဋ္ဌံ နာမ-အဒိဋ္ဌမည်သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ မိဂမစ္ဆေ-တို့ကို၊ ဝဓိတွာ၊ ဂယုမာနံ-ယူအပ်သည်ကို၊ အဒိဋ္ဌံ-မမြင်အပ်သော သားငါးတည်း၊ အသုတံနာမ-မည်သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပေ၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီတဲ့၊ ဣတိ- သို့၊ အသုတံ-မကြားအပ်သော သားငါးတည်း၊ ပန-ကား၊ အပရိသင်္ကီတံ-တကို၊ (ဇာနိတဗ္ဗံဌိစပ်)၊ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကီတံ-မြင်အပ်သော အကြောင်းအရာသို့ အစဉ်လိုက်သော ပရိသင်္ကီတကိုလည်းကောင်း၊ (ဥတွာဌိစပ်)၊ သုတပရိသင်္ကီတံ-ကို လည်းကောင်း၊ တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကီတံ၊ စ-ထိုဒိဋ္ဌသုတ ၂ပါးစုံမှ လွတ်သော အကြောင်းအရာသို့ အစဉ်လိုက်သော ပရိသင်္ကီတကိုလည်းကောင်း၊ ဥတွာ-သိပြီး၍၊ တဗ္ဗိပက္ခတော-ထို ၃ မျိုး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်၊ [တေ-ထို ၃ မျိုး၏+ဝိ-ဆန့်ကျင်သော+ပက္ခ-ဘက်၊] ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။

ကထံ-အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း၊ ဣမ-ဤလောက၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထေ-လက်၌ ကွန်၊ ပိုက် အစရှိသည်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဂါမတော-မှ၊ နိက္ခမန္တေဝါ-ထွက်လာသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အရညေ-၌၊ ဝိစရန္တေဝါ-လှည့်လည်သည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဿန္တိ၊ ဒုတိယဒိဝသေစ-နောက်တစ်နေ့၌လည်း၊ တံ ဂါမံ-သို့၊ ပိဏ္ဏာယ၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-နံသော၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့ဖို့၊ သမစ္ဆမံသံ-ငါးအမဲနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ အဘိဟရန္တိ-ရှေးရှုဆောင်ကြကုန်၏၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ တေန ဒိဋ္ဌေန-ထိုဒိဋ္ဌကြောင့်၊ (မနေ့က မြင်အပ်သော ထိုအကြောင်းအရာကြောင့်) ပရိသင်္ကီတိ-နံ၏၊ (ကိံ)၊ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ (မစ္ဆမံသံ)၊ ကတံ နုခေါ-တမင်တကာပြုအပ်လေသလော၊ ဣတိ (ပရိသင်္ကီတိ)၊ ဣဒံ-ဤယုံမှားအပ်သော ငါးအမဲသည် ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကီတံ နာမ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤဒိဋ္ဌပရိသင်္ကီတ ဖြစ်သော ငါးအမဲကို၊ ဂဟေတုံ-ခံယူခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ယံ-အကြင် ငါးအမဲကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အပရိသင်္ကီတံ၊ တံ-ထိုငါးအမဲသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဂဟေတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ တေ မနုဿေ-တို့သည်၊ ဘန္တေ ကသ္မာ န ဂဏှထ၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-သော်၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊ [ရဟန်းများအတွက် တမင်တကာ သတ်အပ်လေသလောဟု ယုံမှားခြင်းဟူသော အကြောင်းကို၊] သုတွာ ဘန္တေ၊ ဣဒံ-ဤ ငါးအမဲကို၊ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ၊ န ကတံ-ပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ၊ အမေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတံ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇယုတ္တာဒိနံ-မင်းနှင့်ယှဉ်သူ အစရှိသူတို့၏၊

ဝါ-မင်းမှုထမ်း အစရှိသူတို့၏၊ အတ္ထာယ ကတံ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ကပ္ပတိ၊ [သူတို့စကားအရ ယုံမှားကင်းလျှင် အပ်၏၊ ယုံမှားမကင်းလျှင်ကား မဲအပ်ပင်၊] ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နဟေဝ ပဿန္တိ-အမှန်ပင် မမြင်ကုန်အံ့၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊ သုဏန္တိ-န်၏၊ (ကိ)၊ မနဿာ ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္တာ ဂါမတော နိက္ခမန္တိ ကိရ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အရညေ-ဌ၊ ဝိစရန္တိ ကိရ၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ (သုဏန္တိ)၊ ဒုတိယဒိဝသေစ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့ဖို့၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤယုံမှားအပ်သော ငါးအမဲသည်၊ သုတပရိသင်္ကီတံနာမ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ တေ မနဿာ၊ ပေ၊ ပန-ကား၊ (သုတပရိသင်္ကီတမှတစ်ပါး တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကီတကား၊) ဘိက္ခု၊ န ဟေဝ ပဿန္တိ-အမှန်ပင် မမြင်ကုန်၊ န ဧဝ သုဏန္တိ-အမှန်ပင်မကြားကုန်၊ အပိစ-စင်စစ်ကား၊ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-န်သော၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ပေ၊ အဘိသင်္ခရိတွာ-ပြုစီမံ၍၊ အဘိဟရန္တိ၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤယုံမှားအပ်သော ငါးအမဲသည်၊ တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကီတံနာမ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤငါးအမဲသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ယံ-အကြင် ငါးအမဲကို၊ ဧဝံ အပရိသင်္ကီတံ၊ တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဂဟေတုံ) ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပေ၊ ပဝတ္ထမံသံ-ဖြစ်ပြီးအသားဟူသော၊ ကပ္ပိယမေဝ-အပ်သော အသားကိုသာ၊ လဘိတွာ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ၊ သမ္မာဒိတံ-ပြီးစေအပ်ပါပြီ၊ (ချက်အပ်ပါပြီ) ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ကပ္ပတိ၊ မတာနံ-တို့၏၊ ပေတကိစ္စတ္ထာယ-ပေတကိစ္စ အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ [သေသူကို ရည်မှန်း၍ ရက်လည်ဆွမ်းကျွေးခြင်း စသည်ကို “ပေတကိစ္စ” ဟုခေါ်သည်၊] မင်္ဂလာဒီနံ-လက်ထပ်မင်္ဂလာ အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယဝါ-လည်းကောင်း၊ ကတေပိ-ပြုအပ်သော အသား၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ [မင်္ဂလာဒီနန္တိ အာဒိသဒ္ဓေန အာဟုနပါဟုနာဒိကေ (ဧည့်သည်တို့အား

ပဝတ္ထမံသံ ။ ။ ရောင်းဖို့ရန် သတ်အပ်ပြီးသော အသားကို “ပဝတ္ထမံသံ” ဟုခေါ်၏၊ ပဝတ္ထံ-ဝယ်သူမလာမီကပင် ဖြစ်ပြီးသော+မံသံ-အသားတည်း၊ ပဝတ္ထမံသံ-သား၊ ထိုအသားသည် ရဟန်းများဖို့ သတ်အပ်သောအသားမဟုတ်၊ ရောင်းဖို့သတ်အပ်သော အသားဖြစ်ရကား ရဟန်းများ စားကောင်း၏၊ [ပဝတ္ထမံသံတိ-ဝိက္ကယိက မံသံ၊] ဆက်ဦးအံ့-ရဟန်းတော်များသည် လူတို့ကိုမှီ၍ စားသောက်ကြရ၏၊ လူတို့တွင် သားငါးမစားသူတို့က နည်းပါးလှ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်သည် သားငါးစားမှုကို (ခြွင်းချက်မရှိ) တားမြစ်တော်မမူဘဲ ဒိဋ္ဌ သုတ ပရိသင်္ကီတ အသားမျှကိုသာ တားမြစ်တော်မူရပေသည်။

ကျွေးဖို့ရန် အသား၊ လက်ဆောင်ပေးဖို့ အသားတို့ကို) သင်္ဂဏှာတိ၊] ဟိ-
 မှန်၏။ ယံယံ-အကြင်အကြင်ငါးအမဲကို၊ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ၊ အကတံဇေ-
 ပြုအပ်သော အသားမဟုတ်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ယတ္ထ စ-အကြင်အသား၌
 လည်း၊ နိဗ္ဗေမတိကော-ယုံမှားခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ယတ္ထ စ နိဗ္ဗေမတိကော
 ဟောတိတိ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ ကတောပိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပရိသင်္ဂီတာဘာဝ
 မာဟ၊] တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အသားသည်၊ ကပ္ပတိ။

ပန-ဆက်၊ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ သစေ
 ဟောတိ၊ တေစ-ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ၊
 န ဇာနန္တိ-န်အံ၊ အညေ-အခြားကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့သည်၊ ဇာနန္တိ-န်
 အံ၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ နဇာနန္တိ၊ တေသံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရေသံ-
 အခြားသော မသိကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အညေ-အခြား
 ကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့သည်၊ န ဇာနန္တိ-န်အံ၊ တေ ယေဝ-ထို ဤကျောင်း
 တိုက်က ရဟန်းတို့သည်သာ၊ ဇာနန္တိ၊ တေသံ ယေဝ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊
 အညေသံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေပိ-တို့သည်လည်း၊ အမှာကံ အတ္ထာယ ကတံတိဇာနန္တိ၊
 အညေပိ-အခြားကျောင်းတိုက်က ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဧတေသံ-ထိုရဟန်း
 တို့၏၊ အတ္ထာယ ကတံတိ ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသံပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့သည်၊ (ဤကျောင်းတိုက် အခြားကျောင်းတိုက်က ရဟန်း အားလုံး
 တို့သည်) န ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသံပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ သဟ
 ဓမ္မိကေသု-တို့တွင်၊ ယဿ ဝါတဿ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော
 သီတင်းသုံးဖော်တို့အား၊ န ကပ္ပတိ။

ပန-ဆက်၊ ကောစိ-အချို့ဒါယကာသည်၊ ဧကံ ဘိက္ခု ဥဒ္ဓိဿ ပါဏံ
 ဝဓိတွာ၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ ပတ္တံ ပူရေတွာ သစေ ဒေတိ၊ သော
 စ-ထိုပေးလှူရာ ရဟန်းသည်လည်း၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ၊ ဇာနံ
 ယေဝ-သိလျက်သာလျှင်၊ ဂဟေတွာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ၊ သော-ထို
 အခြားရဟန်းသည်၊ တဿ-ထိုပေးလှူသော ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ သဒ္ဓါယ-

ဘိက္ခုနံယေဝ အတ္ထာယ။ ။အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တော ဧဝသဒ္ဓေါ၊ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ
 အကတမေဝါတိ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ တဿ ဘိက္ခုနဉ္စ ဒဿာမ၊ မင်္ဂလာဒီနဉ္စ အတ္ထာယ ဘ
 ဝိဿတိတိ မိဿေတွာ ကတံပိ န ဝဋ္ဋတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကေစိ ပန ဘိက္ခုနံယေဝါတိ
 အာဝဇာရဏေန ဘိက္ခုနဉ္စ အညေသဉ္စ အတ္ထာယ ကတံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ၊ တံ န သုန္ဒရံ။

ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်၊ ပရိဘုရားတိ-သုံးဆောင်အံ့၊ ကဿ-၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ-နည်း၊) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဒွိန္နမ္မိ-တို့၏လည်း၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ၊ တဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ အဘုတ္တတာယ-မစားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတရဿ-၏၊ အဇာနနတာယ-သိခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ)။

ဟိ-ဆက်၊ ကပ္ပိယမံသဿ-အပ်သော အသားကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ ကတဉ္စ-ပြုအပ်သောအသားကိုလည်း၊ အဇာနိတွာ-မူ၍၊ ဘုတ္တဿ-စားသောရဟန်း၏၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ အာပတ္တိဒေသနာ ကိစ္ဆံ နာမ-အာပတ်ကို ဒေသနာပြောဖွယ်ကိစ္စ မည်သည်၊ နတ္ထိ ဥဒ္ဓိဿ ကတမံသကို သုံးဆောင်ခြင်းမှ အကပ္ပိယမံသကို သုံးဆောင်ခြင်း၏ အထူးကို ပြလို၍ “အကပ္ပိယမံသံ ပန” စသည်မိန့်၊] ပန-ကား၊ အကပ္ပိယမံသံ-ကို၊ အဇာနိတွာ-၍၊ ဘုတ္တေန-စားသောရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆာ ဥတွာပိ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဥဒ္ဓိဿ၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အသားကို၊ ဥတွာ ဘုဉ္စ တောဝ-၏သာ၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ အကပ္ပိယမံသံ အဇာနိတွာ ဘုဉ္စန္ဓဿာပိ၊ အာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း၊ တသ္မာ၊ အာပတ္တိဘိရုဏေန-အာပတ်မှ ကြောက်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ရူပံ-အဆင်းကို၊ သလ္လက္ခေန္တေနပိ-မှတ်သားနိုင်ပါသော်လည်း၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးပြီး၍သာလျှင်၊ မံသံ-အသားကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-ခံယူရာ၏၊ ပရိဘောဂကာလေ-၌၊ ပုစ္ဆိတွာ ဘုဉ္စဿာမိ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့ကြံ၍သော်လည်း၊ ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ ပုစ္ဆိတွာဝ-မေးပြီး၍သာလျှင်၊ ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗံ၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်မေးပြီးမှ သုံးဆောင်ရသနည်း၊ ဒုဗ္ဗိညေယျတ္တာ-ခံယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ (ကပ္ပိယအသား၊ အကပ္ပိယအသားဟု ခွဲခြမ်း၍ မသိအပ် မသိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊) ဟိ-မှန်၊ အစ္စမံသံ-မအပ်သော ဝံသားသည်၊ သူကရမံသသဒီသံ-အပ်သောဝက်သားနှင့်တူသည်။

အကပ္ပိယ မံသံ ပနစသည်။ ။ရှေ့ဥဒ္ဓိဿကတမံသ၌ သိသောစိတ်ဖြင့်စားခြင်းကြောင့် သင့်အပ်သော သစ်စိတ္တကအာပတ်တည်း၊ အကပ္ပိယမံသကား သိသောစိတ်မရှိသော်လည်း သင့်အပ်သောအစိတ္တက အာပတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “အကပ္ပိယမံသံ၊ ပေ၊ အာပတ္တိယေဝ” ဟု မိန့်သည်၊ တသ္မာစသောဝါကျ၌ “မေး၍ခံယူရမည်” ဟု နှိုသော်လည်း “ပရိဘောဂကာလေ ပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္စဿာမိတိ ဝါ ဂဟေတွာ ပုစ္ဆိတွာဝ ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗံ” ကိုထောက်၍ အကပ္ပိယမံသကို အကပ္ပိယမံသမှန်း မသိဘဲခံယူသော ရဟန်းမှာ ခံယူမှုကြောင့် အာပတ် မသင့်သေး၊ စားမှသာ အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်။

ဟောတိ၊ (ဒီပိမံသာဒီနိပိ-သစ်၏အသား အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ မိဂမံသာ ဒီသဒီသာနိ-သမင်သား အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တသ္မာ၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေးပြီး၍၊ ဂဟဏမေဝ-ခံယူခြင်းသာလျှင်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-နံ၏၊ [ဝတ္တန္တိ ဝဒန္တိတိ ဣမိနာ အာပတ္တိတိ ဒသေတိ။]

ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါတိ-ကား၊ တုဋ္ဌောစေဝ-နှစ်သက်သည် လည်းကောင်း၊ ဥန္နတကာယ စိတ္တောစ-တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟုတွာ (အဘိဝနိတွာ ပတ္တမိဋ္ဌစပ်) [ဥဒဂ္ဂေါဋ္ဌဥကို “ဥန္နတ” ဟု လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂကို “ကာယစိတ္တ” ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ “ဥဒ္ဓံ ဌိတော အဂ္ဂေါ(အဖျား အညွန့်နှင့်တူသော ကိုယ်စိတ်သည်) ယဿာတိ ဥဒဂ္ဂေါ” ဟုပြု၊] ကိရ-ချေ၊ သော-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်သည်၊ ဘဂဝါ၊ ဣမာနိ ပဉ္စဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ န အနုဇာနာတိ၊ ဣဒါနိ၊ သံဃဘောဒံ-သံဃာသင်းခွဲခြင်းကို၊ ကာတုံ၊ သက္ခိဿာမိ-တော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကောကာလိကဿ-အား၊ ဣစ္ဆိတာကာရံ-အလိုရှိအပ်သော အခြင်းအရာကို၊ [“ဣဂီတာကာရံ-အလိုဆန္ဒပြည့်ဝပုံကို ပြသော အခြင်းအရာကို” ဟု မူကွဲရှိ၏၊] ဒသေတွာ၊ ဝိသံ-ကို၊ ခါဒိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရဇ္ဇုယာ-ဖြင့်၊ ဥဗ္ဗန္နိတွာဝါ-အထက်၌ဖွဲ့ချည်၍ သော်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ရဇ္ဇုယာ ဥဗ္ဗန္နိတွာဝါ-ကြိုးဆွဲချ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တံ-ကို၊ အာဟရိတွာဝါ-ဆော၍သော်လည်းကောင်း၊ မရိတုကာမော-သေခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဝိသာဒီသု-တို့တွင်၊ အညတရံ-ကို၊ လဘိတွာ၊ တပုစ္ဆယာ-ထိုရခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာသန္နံပိ-နီးကပ်နေသည်လည်း ဖြစ်သော၊ မရဏဒုက္ခံ-သေခြင်း၏ ဆင်းရဲကို၊ အဇာနန္တော (ဟုတွာ)၊ ဟဋ္ဌော-သည်၊ ဥဒဂ္ဂေါ-တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ ယထာ၊ ဧဝမေဝ၊ သံဃဘောဒပစ္စယာ-သံဃာသင်းခွဲခြင်း ဟူသောအကြောင်း ကြောင့်၊ အာသန္နံပိ-သော၊ (ဒုက္ခံဋ္ဌစပ်)၊ အဝီစိမိ-၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ပဋိသံဝေဒနီယံ-ခံစားထိုက်သော၊ ဒုက္ခံ အဇာနန္တော (ဟုတွာ) ဒါနိ၊ မေ-သည်၊ သံဃဘောဒဿ-၏၊ ဥပါယော-နည်းလမ်းကို၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ (ဟုတွာ) သပရိသော အာသနာ ဥဋ္ဌာယ၊ တေနေဝ ဟဋ္ဌဘာဝေန-ထိုရွှင်လန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ဘဂဝန္တံ၊ အဘိဝါဒေတွာ-၍၊ ပဒက္ခိဏံ-အရိအသေကို၊ ကတွာ ပတ္တမိ။ [ဘုရားရှင်အား ကြည်ညိုလှ၍ ရှိခိုးဝပ်ချခြင်း မဟုတ်၊ သူ၏အလိုပြည့်သောကြောင့် ဝမ်းမြောက်လှသဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ဝပ်ချပြီးမှ ရှိသေစွာ ပြန်သွားသည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ တေ မယံ၊ ပေ၊ ဝတ္ထာမာတိဇတ္ထ-ပါဌ်၌၊ ဣမာနိ ပဉ္စဝတ္ထု
 နိတိ-ဣမာနိပဉ္စဝတ္ထုနိ ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေပိ-ဆိုထိုက်လျက်လည်း၊ တေ မယံ၊
 ပေ၊ သညာပေဿာမာတိ-သညာပေဿာမ ဟူ၍၊ အဘိဏှံ-မပြတ်၊ ပရိ
 ဝိတက္ကဝသေန-ကြံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော-ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသူ
 သည်၊ (အာဟ)ယထာ-ဆိုမှားမိသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဝိဘတ္တိ ဝိပ္ပလ္လာသံ-
 ဝိဘတ်၏ ပြောင်းလွဲခြင်းကို၊ အသလ္လက္ခေတွာ-မမှတ်နိုင်မူ၍၊ အဘိဏှံ၊
 ပရိဝိတက္ကာနုရူပမေဝ-ကြံနေခြင်းအားလျော်စွာသာလျှင်၊ တေ မယံ၊ ပေ၊
 ဝတ္ထုဟိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုမှားပြီ။

☞ ဓုတာ သလ္လေခဝုတ္တိနောတိ-ကား၊ ယာပဋိပဒါ-အကြင်အကျင့်သည်၊
 ကိလေသေ-တို့ကို၊ ဓုနာတိ-လှုပ်ခါပစ်တတ်၏၊ တာယ-ထိုအကျင့်နှင့်၊ သမန္နာ
 ဂတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဓုတာ-ဓုတတို့မည်၏၊ စ-ကား၊ ယာ-အကြင်အကျင့်သည်၊
 ကိလေသေ-တို့ကို၊ သလ္လိခတိ-ခေါင်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်၏၊ ဧတေသံ-
 ဤရဟန်းတို့၏၊ သာ-ထိုကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သော
 အကျင့်ဟူသော၊ . ဝုတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည်၊
 (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊) သလ္လေခဝုတ္တိနော-ဝုတ္တိ
 တို့မည်၏၊ ဗာဟုလ္လိကောတိ-ကား၊ စိဝရာဒိနံ-နိသော၊ ပစ္စယာနံ-တို့၏၊
 ဗဟုလဘာဝေါ-များကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဗာဟုလ္လံ-လွှမည်၏၊ အဿ-
 ထိုရှင်ဂေါတမ၏၊ တံ ဗာဟုလ္လံ-ထိုပစ္စည်း ၄ ပါးတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်

ဣမာနိ၊ ပေ၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော။ ။စိတ်ပျံ့လွင့်နေသူသည် ပြောအပ်သော စကား၏
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သတိမထားနိုင်ဘဲ မိမိကြံစည်သည့်အတိုင်းပြောလိုက်မိသကဲ့သို့
 အရှင်ဒေဝဒတ်လည်း “ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုဟိ ဇနံ သညာပေဿာမ”ဟု ကရိုဏ်း
 ဝိဘတ်ဖြင့် ကြံနေကျဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ သမာဒါယကို ငဲ့၍ “ဣမာနိ ပဉ္စဝတ္ထုနိ”
 ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်ဆိုထိုက်လျက် ဝိဘတ်မပြောင်းလွဲမိဘဲ “ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုဟိ”
 ဟု ဆိုမှားမိလေသည်-ဟူလို။

ဓုတာ။ ။ “ယာ ပဋိပဒါ၊ ပေ၊ တာယ သမန္နာဂတတ္တာ” ကို ကြည့်၍ ဓုနာတိတိ
 ဓုတာ-ကိလေသာတို့ကို လှုပ်ခါချတတ် (ဖျက်ဆီးတတ်သော) အကျင့်၊ ဤသို့ ရှေးဦးစွာ
 အကျင့်ရအောင်ပြုပြီးမှ “ဓုတာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ ဓုတာ” ဟု အဿတ္ထိဆင့်ရမည်ကဲ့သို့
 ထင်ရ၏၊ အမှန်မှာ-ထိုသို့ပြုဖွယ်မလို၊ “ကိလေသေ ဓုနန္တိ ဓုတာ” ဟု တစ်ခါတည်း
 ကတ္ထုသာဓ်ပြုလိုက်လျှင် ကိလေသာတို့ကို လှုပ်ခါချတတ် ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို
 ရနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ယာ ဓုနာတိ၊ ပေ၊ သမန္နာဂတတ္တာ” ကို ဝိဂြိုဟ်ဟု မယူဘဲ
 အဓိပ္ပာယ်ပြဟူသာ ယူပါ၊ [ကတ္ထုသာဓ် စသည်ပြုရုံဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံနိုင်လျှင်
 ကိတ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်သာ ရပ်ပြီးစေသင့်သည်၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိကြံဖွယ်မလို။]

ဟူသော အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဗာဟုလ္လိကော-မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တသ္မိဗာဟုလ္လေ-ထိုပစ္စည်း ၄ပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျင့်၌၊ နိယုတ္တော-ယှဉ်သူတည်း၊ ဌိတော-တည်သူတည်း၊ [“စွဲမြဲတည်တံ့သူ” ဟုလို] ဣတိ ဗာဟုလ္လိကော၊ ဗာဟုလ္လာယ စေတေတိတိ-ကား၊ ဗဟုလတာယ-ပစ္စည်း ၄ပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ စေတေတိ-စေ့ဆော် ၏၊ ကပ္ပေတိ-ပြုစီမံ၏၊ ပကပ္ပေတိ-အပြားအားဖြင့် ပြုစီမံ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကထံ နာမ-အဘယ်မည်သော နည်းဖြင့်၊ မယုဉ္ဇ-၏ လည်းကောင်း၊ သာဝကာနဉ္ဇ-တို့၏လည်းကောင်း၊ စီဝရာဒီနံ၊ ပစ္စယာနံ-တို့၏၊ ဗဟုလဘာဝေါ-သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိဝေ-ဤသို့၊ ဥဿုက္ကံ-အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သူတည်း၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-ကဲ့ရဲ့သူတို့၏ အလိုတည်း၊ စက္ကဘောဒါယာတိ-ကား၊ အာဏာဘောဒါယ-အာဏာစက်၏ ပျက်စီးခြင်းအကျိုးငှာ၊ (“ပရက္ကမိဿတိနာမ” ၌စပ်။)

ဓမ္မိကထံ ကတွာတိ-ကား၊ ခန္ဓကေ-သံဃဘောဒက္ခန္ဓကဉ္စ၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဒေဝဒတ္တ-ဒေဝဒတိ၊ အလံ-မတော်၊ တေ-အား၊ သံဃဘောဒေါ-သည်၊ မာရုစ္စိ-မနှစ်သက်လင့်၊ ဒေဝဒတ္တ၊ သံဃဘောဒေါ-သည်၊ ဂရုကော-ကြီးလေး ၏၊ ဒေဝဒတ္တ၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ သမဂ္ဂံ-ညီညွတ်သော၊ သံဃံ-ကို၊ ဘိန္ဒုတိ-ခွဲ၏၊ (သော-သည်၊) ကပ္ပဋ္ဌိကံ-အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်သော၊ ကိဗ္ဗိသံ-ရန်ကြမ်းသော မကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ကပ္ပံ-အာယုကပ် ပတ်လုံး၊ နိရယမိ-၌၊ ပစ္စတိ-ကျက်ရ၏၊ စ-အန္ဓယကား၊ ဒေဝဒတ္တ၊ ယော-သည်၊ ဘိန္ဒု-သော၊ သံဃံ-ကို၊ သမဂ္ဂံ-ညီညွတ်သည်ကို၊ ဝါ-အောင်၊ ကရောတိ-၏၊ (သော-သည်၊) ဗြဟ္မံ-မြတ်သော၊ ပုညံ-ကို၊ ပသဝတိ-၏၊ ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိ၊ မောဒေတိ-ဝမ်းမြောက်ရ၏၊ ဣတိဝေ မာဒိကံ-သော၊ အနေကပ္ပကာရံ-သော၊ ဒေဝဒတ္တဿစ-အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ တဒနုစ္ဆဝိကံ-ထိုပညတ်တော် မူအပ်လတ္တံ့သော သိက္ခာပုဒ်၏ အရိပ်အယောင်သို့ အစဉ်လိုက်သော၊ တဒနုလောမိကံ-ထိုပညတ်တော်မူလတ္တံ့သော သိက္ခာပုဒ်အား လျော်သော၊ ဓမ္မိ ကထံ ကတွာ (ဘိက္ခု အာမန္တေသိ။)

၄၁၁။ သမဂ္ဂဿာတိ-ကား၊ သဟိတဿ-တကွဖြစ်သော၊ စိတ္တေနစ-အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ [“နှင့်” ဟု မဲပေးရ၊] သရီရေန-ကိုယ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊

သဟိတဿ။ ။သဟ-ကိုယ်စိတ်အားဖြင့် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အတူတကွ၊ ဣတဿ-ဖြစ်သော သဟိတဿကိုပင် “စိတ္တေန၊ ပေ၊ အတ္တော”ဟု အဓိပ္ပာယ်တူ ဖွင့်သည်။ [ဤ စကားဖြင့် “စိတ္တဿမဂ္ဂိ၊ ကာယံဿမဂ္ဂိ”ဟု ၂မျိုးရှိကြောင်း သိပါ။]

အဝိယုတ္တဿ-မယုဉ်သည်မဟုတ်သော၊ ဝါ-မက္ခေမက္ခာယုဉ်သော၊ (သံဃဿ-
 ၏)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ ပဒဘာဇနေပိ-ဌ်လည်း၊ အယမေဝ အတ္ထော-
 ကိုပင်၊ (သမဂ္ဂသဒ္ဓါ၏ ကိုယ်စိတ်အားဖြင့် ညီညွတ်ခြင်းဟူသော ဤအနက်
 ကိုပင်)၊ ဒဿိတော၊ ဟိ-မှန်၊ သမာနသံဝါသကောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒတာ-မိန့်
 တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စိတ္တေန-အားဖြင့်၊ အဝိယောဂေါ-မက္ခေ
 မက္ခာခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒဿိတော ဟောတိ၊ သမာနသီမာယံဌိတောတိ-
 ဟူ ၍၊ ဝဒတာ၊ သရီရေန (အဝိယောဂေါဒဿိတော ဟောတိ)၊ ကထံ-
 အဘယ်သို့ ပြတော်မူသနည်း၊ ဟိ-ရဲ့၊ သမာနသံဝါသကော-တူသောသံဝါသ
 ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကေနဝါ-အယူကြောင့် မတူကွဲပြား
 သော သံဝါသရှိသူ၏ အဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ ကမ္မနာနာသံဝါသကေနဝါ-
 ကံကြောင့် မတူကွဲပြားသော သံဝါသရှိသူ၏ အဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ ဝိရဟိတော-
 လွတ်ကင်းသည်၊ (ဟုတွာ) သမစိတ္တတာယ-ညီညွတ်သော စိတ်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တေန အဝိယုတ္တော ဟောတိ၊ သမာနသီမာယံ-တူသောသိမ်မွေ့
 ဌိတော-သည် (ဟုတွာ)၊ ကာယသာမဂ္ဂီဒါနတော-ကာယသာမဂ္ဂီကို ပေးခြင်း
 ကြောင့်၊ သရီရေန အဝိယုတ္တော (ဟောတိ)။

ဘောဒနသံဝတ္တနကံ ဝါ အဓိကရဏန္တိ-ကား၊ ဘောဒဿ သံဃဘောဒဿ-
 ၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ သံဝတ္တနကံ-ဖြစ်သော၊ ကာရဏံ-ကို၊ (သမာဒါယ

နာနာသံဝါသကေန ။ ။မတူကွဲပြားသော ကံကြီးကံငယ်ရှိသူသည် (ကံကြီးကံ
 ငယ် အတူမပြုရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်) နာနာသံဝါသကမည်၏၊ ထိုနာနာသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ်
 သည် “ဥက္ခိတ္တရဟန်း၏ အလိုသို့ လိုက်သောကြောင့် သံဃာနှင့် အယူဝါဒအားဖြင့်
 သဘောမတူသော လဒ္ဓိနာနာသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဥက္ခေပနီယကံ ပြုထားသဖြင့် သံဃာနှင့်
 ကံအတူမပြုရသော ကမ္မနာနာသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ၂မျိုးရှိ၏၊ နာနာသံဝါသကပုဒ်၌
 ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပကြံပါ၊ နာနာသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ်မပါရုံတွင်မက ထို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး
 တို့၏သဘောမှ လွတ်ကင်းသောသံဃာကို “နာနာသံဝါသက ဝိရဟိတော” ဟု ဆိုသည်၊
 နာနာသံဝါသကအကျယ်ကို ကောသမ္ဘကက္ခန္ဓကပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ကြည့်ပါ။

ဘောဒေန၊ ပေ၊ အဓိကရဏံ။ ။သံဝတ္တတိတိ သံဝတ္တနံ၊ သံဝတ္တနံယေဝ သံဝတ္တ
 နကံ၊ သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်း၊ “သံဃဘောဒဿ အတ္ထာယ” ပါဠိဖြင့် “ဘောဒနာယ-သံဃာ
 ကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှာ၊ သံဝတ္တနကံ-ဖြစ်သည်တည်း၊ ဘောဒနသံဝတ္တနကံ” ဟု စတုတ္ထိ
 တပျူရိသ်ကို ပြ၏၊ အဓိကရဏသဒ္ဓါသည် ကာရဏအနက်ဟောတည်း၊ အတ္တနောဖလံ
 ကရောတိတိ ကရဏံ-မိမိအကျိုးကို ပြုတတ်သောအကြောင်း၊ အဓိကံ+ကရဏံ
 အဓိကရဏံ=လွန်ကဲသော (ထူးသော) အကြောင်း။ [“သံဝတ္တနကံ-ဖြစ်စေတတ်” ဟု

တိဋ္ဌေယျ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမသ္မိံ သြကံသေ-ဤသိက္ခာ၏အရာ၌၊ ကာမဟေတု၊
 ပေ၊ အာဒိသုဝိယ-ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ကာရဏံ-ကို၊ အဓိကရဏန္တိ-ဟူ၍၊
 အဓိပ္ပေတံ၊ [အဓိကရဏအရ အဓိကရဏ်းအနက်ကို မယူဘဲ ကာရဏအနက်
 ကို ယူပါ-ဟူလို၊ ကာမေဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ-ကာမဟူ သော
 အကြောင်းကြောင့်၊ (ခတ္တိယောပိ-ခတ္တိယေန ဝိဝဒတိ၊)] တဉ္စ-ထို
 အကြောင်းသည်လည်း၊ ယသ္မာ အဋ္ဌာရသဝိဓံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ၊
 အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ တာနိ-ထို ဘောဒကရ
 ဝတ္ထုတို့သည်၊ ဣဒ ဥပါလိ၊ ပေ၊ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ခန္ဓကေ-
 သံဃဘောဒကက္ခန္ဓကဉ္စ၊ အာဂတာနိ၊ တသ္မာ၊ တတြေဝ-ထို သံဃဘောဒကက္ခန္ဓ
 ကဉ္စသာလျှင်၊ နေသံ-ထိုဘောဒကရဝတ္ထုတို့၏၊ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ စ-
 ဆက်၊ ဣမာနိ ဝတ္ထုနိ-ဤဘောဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ နိဿာယ၊ အပရေဟိပိ-န်
 သော၊ ကမ္မေန-ကံလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသေန-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသလည်းကောင်း၊
 ဝေါဟာရေန-ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာယ-အဖန်ဖန် ကြားသိ
 စေခြင်းလည်းကောင်း၊ သလ္လာကဂ္ဂါဟေန-စာရေးတံကိုယူစေခြင်းလည်းကောင်း၊

ပေးရိုးရှိသော်လည်း “သံဃဘောဒဿ အတ္ထာယ” ဟူသော တဒတ္ထနှင့် တွဲရာ၌ ကာရိတံ
 ကံ မရနိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နောက်၌ “နိပ္ပတ္တိသမတ္ထံ” ကို ထောက်၍
 လည်းကောင်း “ဖြစ်သော” ဟု ပေးသည်။]

ကမ္မေန၊ ဥဒ္ဓေသေန ။ ။ကမ္မေနာတိ အံပလောကနာဒိသု စတုသု ကမ္မေသု အည
 တရေန ကမ္မေန (အပလောကန စသော ကံ ၄ မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးသော ကံကို “ကမ္မ”
 ဟု ခေါ်သည်၊) ဥဒ္ဓေသေနာတိပဉ္စသု ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသေသု အညတရေန ဥဒ္ဓေသေန
 (ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသ ၅ပါးတွင် တစ်ပါးသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကို “ဥဒ္ဓေသ” ဟု ခေါ်
 သည်။)

ဝေါဟာရေန ။ ။ဝေါဟာရေနာတိ တာဟိတာဟိ ဥပပတ္တိတိ အဓမ္မဓမ္မောတိ
 အာဒိအဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထု ဒီပကေန ဝေါဟာရေန (ထိုထိုအကြောင်း ယုတ္တိဖြင့် အဓမ္မ
 ကို ဓမ္မဟု ပြောခြင်းစသော ဘောဒကရဝတ္ထု ၁၈ပါးကို ထင်ရှားပြ၍ ပြောဆိုခြင်းကို
 “ဝေါဟာရ” ဟု ခေါ်သည်။)

အနုဿာဝနာယ ။ ။အနုဿာဝနာယာတိ နနုတုမေ ဇာနာထ မယံ ဥစ္စာကုလာ
 ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ ဗဟုသုတဘာဝဉ္စ (အရှင်ဘုရားတို့သည် တပည့်တော်၏ ဆွေကြီးမျိုးကြီးမှ
 ရဟန်းပြုလာပုံ၊ ဗဟုသုတရှိပုံကို သိကြတယ်မဟုတ်ပါလား)၊ မာဒိသော နာမ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိ
 နယံ သတ္တုဿာသနံ ဂါဟေယျာတိ စိတ္တမ္ပိ ဥပ္ပါဒေတုံ တုမှာကံ ယုတ္တံ (“တပည့်တော်လို
 ပုဂ္ဂိုလ်က ဘုရားရှင်သာသနာတော်ကို ဓမ္မ ဝိနယ မဟုတ်အောင် တမင်လုပ်ကြံပြီး အရှင်
 ဘုရားတို့ကို အယူခိုင်းတယ်”လို့ စိတ်တောင်မှ (ပြစ်မှားဖို့ မသင့်ပါ၊) ကိံ မယံ အဝီစိ
 နိလုပ္ပလဝနံဝိယ သိတလော (တပည့်တော်အတွက်တော့ အဝီစိငရဲက ကြာညိုတော့လို

ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စဟိ၊ ကာရဏေဟိ -တို့ကြောင့်၊ ယောပိ အယံ သံဃဘောဒါ-
 သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ တမ္ပိ-ထိုသံဃာကွဲပြားခြင်းကိုလည်း၊ အာဂတဋ္ဌာနေ
 ယေဝ-တိုက်ရိုက်လာရာ ပါဠိရပ်၌သာလျှင်၊ ပကာသယိဿာမ- ကုန်အံ့၊
 ပန-ဆက်၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ဘေဒန သံဝတ္တနကံဝါ၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-၌၊
 သံဃဘောဒဿ အတ္ထာယ၊ သံဝတ္တနကံ-သော၊ သံဃဘောဒနိပ္ပတ္တိ သမတ္ထံ-
 သံဃာကွဲပြားမှု၏ ပြီးစီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ကာရဏံ ဂဟေတွာ၊ ဣတိဧဝံ-
 သို့၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဂ္ဂယှာတိ-ကား၊ ပဂ္ဂဟိတံ-ချီးမြှောက်အပ်သည်ကို၊ အဗ္ဗုဿိတံ-အထက်၌
 စိုက်ထောင်အပ်သည်ကို၊ ပါကဋ်-ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတွာ၊ (တိဋ္ဌေယျာတိ-
 ယထာ သမာဒိန္နံ(ဧဝ)-အကြင်အကြင် ဆောက်တည်အပ်သည့်အတိုင်းသာ
 လျှင်လည်းကောင်း၊ ယထာ ပဂ္ဂဟိတမေဝစ-အကြင်အကြင် ချီးမြှောက်အပ်
 သည့်အတိုင်းသာလျှင် လည်းကောင်း၊ ကတွာ၊ အစ္ဆေယျ-နေအံ့၊ ပန-ဆက်၊
 ယသ္မာ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဂ္ဂဏှတာ-ချီးမြှောက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ တိဋ္ဌတာစ-
 တည်သည်လည်းဖြစ်သော၊ (ဘိက္ခုနာ-သည်၊) တံ (အဓိကရဏံ)-ထို အကြောင်း
 သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒီပိတဉ္စေဝ-ထင်ရှားပြအပ်သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိနိသဋ္ဌဉ္စ-
 မစွန့်အပ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊) တသ္မာပဒဘာဇနေ၊ ဒီပေယျာတိစ-

အေးမြမှာတဲ့လား)၊ ကိမဟံ အပါယတော န ဘာယာမိ (တပည့်တော်ကတော့ အပါယ်
 မကြောက်ပါဘူးတဲ့လား)၊ ဣတိအာဒိနာ နယေန ကဏ္ဍမူလေ ဝစီဘောဒံ ကတွာ
 အနုဿာဝနေန (ဤသို့ အစရှိသောနည်းဖြင့် နားအနီး၌ တိုးတိုးတိတ်တိတ်ပြောဆိုခြင်းကို
 “အနုဿာဝန” ဟု ခေါ်သည်)၊ [“အနုဿာဝန” ဟု ခေါ်နေကျဖြစ်သော ကမ္မဝါစာမှာ
 ကမ္မေနအရ၌ ပါဝင်ခဲ့ပြီ။]

သလာကဂ္ဂါဟေန။ ။ဧဝံ အနုဿာဝေတွာ တေသံ စိတ္တံ ဥပတ္တဗ္ဗေတွာ အနိ
 ဝတ္တိဓမ္မေ ကတွာ ဂဏှာထ ဣမံ သလာကန္တိ သလာကဂ္ဂါဟေန (ဤဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့် ပြောဆို၍ ထိုရဟန်းများ၏စိတ်ကို ထောက်ကန်၍ ဆုတ်နစ်သွားအောင်
 ပြုလုပ်ပြီး၍ “တပည့်တော်၏ အယူဝါဒကို ကြိုက်လျှင် ဤစာရေးတံကို ယူကြပါ” ဟု
 စာရေးတံအယူခိုင်းခြင်းကို “သလာကဂ္ဂါဟ” ဟု ခေါ်သည်)။ [ဤကမ္မစသော အကြောင်း
 ၅ ပါးတွင် ကမ္မနှင့် ဥဒ္ဓေသဿာ လိုရင်းအကြောင်းတည်း၊ ကျန် ၃ ပါးမှာ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်
 သော အကြောင်းတည်း။]

ပဂ္ဂယှာ တိဋ္ဌေယျ။ ။ထိုအကြောင်းကို “ချီးမြှောက်” ဟူသည် ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး
 ကြံခြင်းမဟုတ်ဘဲအလံကို မြှောက်တင်ထားသကဲ့သို့ အထင်အရှား ကြံခြင်းတည်း၊ “တိဋ္ဌေ
 ယျ-တည်” ဟူသည် မစွန့်လွှတ်ဘဲ စွဲမြဲတည်တံ့ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပဂ္ဂယှာအတွက်
 “ဒီပေယျ-ထင်ရှားပြ” ဟု လည်းကောင်း၊ တိဋ္ဌေယျအတွက် “နပ္ပဋိနိသဋ္ဌေယျ-မစွန့်”
 ဟု လည်းကောင်း ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူသည်။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နပုဋိနိသဇ္ဇေယျာတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ၊ ဘိက္ခုဟိ
 ဧဝမဿ ဝစနိယောတိ-ကား၊ အညေဟိ-နံသော၊ လဇ္ဇိဟိ-နံသော၊ ဘိက္ခုဟိ-
 တို့သည်၊ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ၊ စ-ဆက်၊ အဿ-ထိုဘိက္ခုဟိ ဧဝမဿ
 ဝစနိယော ဟူသောပါဌ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ယေ ပဿန္တိတိ-ကား၊ ယေ-
 အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ သမ္မုခါ-၌၊ ပဂ္ဂယု-၍၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်နေသည်ကို၊
 ပဿန္တိ-မြင်ကြကုန်၏၊ ယေ သုဏန္တိတိ-ကား၊ ယေပိ-တို့သည်လည်း၊
 အသုကသ္မိနာမ ဝိဟာရေ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘောဒနသံဝတ္တနကံ-ကွဲပြားခြင်း
 အကျိုးငှာဖြစ်သော၊ အဓိကရဏံ-ကို၊ သမာဒါယ-၍၊ ပဂ္ဂယု-၍၊ တိဋ္ဌတိ-
 ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သုဏန္တိ-နံ၏၊ (“တေတိ ဘိက္ခုဟိ-ထိုမြင်ကုန်ကြားကုန်
 သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနိယော၊ အဿ-၏” ဟု “ယေပိ” ဟူသော
 အနိယမ၏ နိမယကို ထည့်ပေးပါ၊) [စာအုပ်များ၌ “အသုကသ္မိနာမ
 ဝိဟာရေ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ တိဋ္ဌန္တိ” ဟု ဗဟုဝစ်တွေ့ရ၏၊ “ယော ပန ဘိက္ခု၊
 ပေ၊ ဧဝမဿ ဝစနိယော” ကို ထောက်၍ “အသုကသ္မိနာမ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု၊
 ပေ၊ တိဋ္ဌတိ] ဟု ဧကဝုစ်သာ ရှိသင့်သည်။]

သမတော ယသ္မာ သံဃေနာတိ-ကား၊ အာယသ္မာ-သည်၊ သံဃေန
 သဒ္ဓိံ၊ သမေတိ-ညီညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်ပါလော့၊ သမာဂစ္ဆတု-ညီညွတ်ခြင်းသို့
 ရောက်ပါလော့၊ ဧကလဒ္ဓိကော-တူသော အယူရှိသည်၊ ဟောတု-ပါလော့၊
 ဣတိအတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ ကိံကာရဏာ-နည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)،
 သမဂ္ဂေါ-သော၊ သံဃော-သည်၊ သမ္မောဒမာနော-လွန်စွာဝမ်းမြောက်ရသည်၊
 အဝိဝဒမာနော-ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုရသည်၊ ဧကုဒ္ဒေသော-တစ်ခုတည်း
 သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဖာသု၊ ဝိဟရတိ-နေရ၏၊
 ဣတိ-ကြောင့်၊ (သမေတု)၊ တတ္ထ-ထို သမဂ္ဂေါဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော
 အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သမ္မောဒမာနောတိ-ကား၊ အညမညံ၊ သမ္ပတ္တိယာ-
 သီလစသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သုဋ္ဌု-လွန်စွာ၊ မောဒမာနော-ဝမ်း
 မြောက်ရသည်၊ အဝိဝဒမာနောတိ-ကား၊ အယံ-ကား၊ ဓမ္မော-ဓမ္မတည်း၊ အယံ-
 ကား၊ န ဓမ္မော-ဓမ္မမဟုတ်၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ န ဝိဝဒမာနော-သည်၊ အဿ-

သမာဂစ္ဆတု။ ။သမေတု (သံ+ဧတု) ကို သမာဂစ္ဆတု (သံ+အာဂစ္ဆတု) ဟု ဖွင့်၏၊
 “သံ-သမောဓာနံ-မကွဲမပြား တစ်သားတည်း ပေါင်းမိခြင်းသို့ + ဧတု - အာဂစ္ဆတု-
 ရောက်ပါလော့” ဟူလို၊ ထို “ပေါင်းမိခြင်း” ဟူသည် အဓမ္မကို အဓမ္မဟု သဘောတူ
 ယူခြင်း၊ ဓမ္မကို ဓမ္မဟု သဘောတူယူခြင်း၊ စသည်တည်းဟု သိစေလို၍ “ဧကလဒ္ဓိကော
 ဟောတု” အဓိပ္ပာယ်ထွ် ဖွင့်သည်။

ထို သမဂ္ဂသံဃာ၏၊ ဧကော-တစ်ခုတည်းသော၊ ဥဒ္ဓေသော-ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသသည်။ (အတ္ထိ) ဣတိ, (သော-ထို သမဂ္ဂသံဃာသည်။) ဧကုဒ္ဓေသော-မည်၏။ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ပဝတ္ထုပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာ-ဖြစ်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေရှိသည်။ ဝိသု-သီးခြား၊ န (ပဝတ္ထုပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသော)-မရှိသည်။ (ဟုတွာ ဖာသု ဝိဟရတိ)၊ ဣတိအတ္ထော၊ [သံဃာကွဲပြားနေလျှင် တစ်သိမ်တည်း၌ ဟိုတစ်ကွဲ ဒီတစ်ကွဲ ပါတိမောက်ရွတ်ပြရ၏၊ ညီညွတ်နေလျှင်ကား သံဃာအားလုံးပေါင်း၍ တစ်ခုတည်းသောပါတိမောက် ရွတ်ပြရခြင်းရှိသည်-ဟူလို၊] ဖာသု ဝိဟရတိတိ- ကား၊ သုခံ ဝိဟရတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလန္တိ-ကား၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတံ ပဋိသန္ဓေ-ဤအယူကိုစွန့်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏၊ ခေမံ-ဘေးမရှိ၊ တဿ ဘိက္ခု နော-၏၊ သောတ္ထိဘာဝေါ-ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [“ဣတိဧတံ” ဟု ကင်္ခါ၌ ဣတိပါသည်။]

နော စေ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ တိက္ခတ္တံ၊ ဝုတ္တဿ-ပြောဆိုအပ်သည်ဖြစ်၍၊ အပ္ပဋိနိသန္ဓေတော-မစွန့်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ သုတွာ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ သုတွာ-သံဃာသင်းခွဲနေကြောင်းကို ကြား၍၊ ဝါ-ပါလျက်၊ နဝဒန္တိ-မပြောကုန်၊ တေသံပိ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ကိဝဒူရေ-အဘယ်မျှဝေးသော အရပ်၌၊ ဝါ-က၊ သုတွာ၊ အဝဒန္တာနံ-မပြောကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ-သနည်း၊) တာဝ-အဒ္ဓယောဇနမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ဧကဝိဟာရေ-တစ်ကျောင်းတည်း၌၊ (သုတွာ-၍၊ အဝဒန္တာနံ-တို့၏၊) ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဒုက္ကဋ္ဌံ အာပတ် ဟု ဆိုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌကထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ (ကိ)၊ သမန္တာ-ကျောင်းတိုက်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ အဒ္ဓယောဇနေ-ယူဇနာဝက်၌၊ ဝါ-က၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဘာရော-ပြောဖို့ရန် တာဝန်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဒူတံဝါ-ကို၊ သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏံဝါ-စာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေသေတွာ၊ ဝဒတော ပိ-၏လည်း၊ အာပတ္တိမောက္ခာ နတ္ထိ၊ သယမေဝ၊ ဟန္တာ-ပြီး၍၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ သံဃဘေဒေါ - သံဃာ၏ ကွဲပြားခြင်းသည်၊ ဂရုကော - ကြီးလေး၏၊

ကုသလံ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနော။ ။ကုသလံကို ခေမံဟုဖွင့်၏၊ “ခေမ” ဟူသည်လည်း “အနဝဇ္ဇ-အပြစ်မရှိခြင်း” တည်း၊ “ထိုအယူကိုစွန့်ခြင်းကြောင့် ထိုရဟန်းမှာ အာပတ် ဟူသော အပြစ်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် “သောတ္ထိ ဘာဝေါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနော” ဟု အဓိပ္ပာယ်တူဖွင့်သည်။

၉၂ သံဃာဒီဇေသံ၊ မာ ပရက္ခမိ-အားမထုတ်ပါလင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ နိဝါရေတဗ္ဗော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပန-ဆက်၊ ပဟောန္တေန-သွားစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ ဒူရမ္ပိ-ယူနောဝက်ထက် ဝေးသော အရပ်သို့လည်း၊ ဂန္တဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ အင်္ဂါလာနာနံ-တို့၏၊ ဒူရေပိ-၌လည်း၊ ဘာရောယေဝ-ပြော ဖို့ရန် တာဝန်ပင်တည်း။ [သံဃာသင်းခွဲမှု၏ ကြီးလေးသော အပြစ်ရှိသော ကြောင့် “ဒူရေပိ ဘာရောယေဝ” ဟု ဆိုသည်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား ယူနော ဝက်အတွင်း၌ ကြားလျက် မပြောသူသာ သင့်၏။]

ဣဒါနိ၊ ဧဝဉ္စ၊ ပေါ၊ ဝုစ္စမာနောတိ အာဒိသု-တို့၌၊ အတ္တမတ္တမေဝ- အနက် မျှကိုသာ၊ [သဒ္ဓါနည်း မစိစစ်တော့ဘဲ-ဟူလို၊] ဒဿေတုံ၊ သော ဘိက္ခု၊ ပေါ၊ ဝတ္တဗ္ဗောတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ၊ တတ္ထ-ထို သော ဘိက္ခု သံဃမဇ္ဈံပိ အာကမိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သံဃမဇ္ဈံပိ အာကမိတွာတိ-ကား၊ ပုရိမနယေန-ဖြင့်၊ [ဂရုဏော ခေါ် အာဝုသော အစရှိသော ရှေ့နည်းဖြင့်၊] ဝုစ္စမာနော-သော်၊ သစေ န ပဋိနိသန္ဓတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဟတ္ထေသုစ ဗာဟာသုစ ဂဟေတွာပိ သံဃမဇ္ဈံ အာကမိတွာ ပုနပိ၊ မာ အာယသ္မာတိ အာဒိနာ- သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ တိက္ခတ္တံ၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ယာဝ-လောက်၊ တတိယံ- သော၊ သမနုဘာသနံ-အဖန်ဖန်ရွတ်ဆို အပ်သော ကမ္မဝါစာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို ၃ကြိမ်မြောက် ကမ္မဝါစာတိုင် အောင်၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗော- အဖန်ဖန်ပြောဆိုထိုက်၏၊ တိဟိ-န်သော၊ သမနုဘာသန ကမ္မဝါစာဟိ- တို့ဖြင့်၊ ကမ္မံ ကာတမ္မံ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗောဟူသော ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အတ္တမေဝ ဂဟေတွာ၊ သမနုဘာသနဝိဓိ-အဖန်ဖန် ပြောဆို ပုံအစီအစဉ်ကို၊ ဒဿေတုံ၊ ပေါ၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗောတိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ။

၄၁၄။ တတ္ထ-ထို သော ဘိက္ခု သမနုဘာသိတဗ္ဗော အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဥတ္တိယာ၊ ပေါ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိတိ-ကား၊ ဥတ္တိပရိယောသာနေ-၌၊ ယဉ္စ ဒုက္ကဋ်- သို့လည်း၊ အာပန္နော-ပြီ၊ ဒွိဟိ- ၂ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ-ထို့ကြောင့်၊ ယေစ ထုလ္လုစယေ-တို့သို့လည်း၊ (အာပန္နော)၊ တိဿောပိ-န်သော၊ တာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ယဿ နက္ခမတိ သော ဘာသေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ- သို့၊ တတိယ ကမ္မဝါစာယ-သည်၊ ယု ကာရပ္ပတ္တမတ္တာယ-ယု အက္ခရာသို့ ရောက်ကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ-န်၏၊ သံဃာဒီဇေသေယေဝ- ၌သာလျှင်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်တော့၏။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကား၊ အာပန္နာ-သင့်ရောက်
 အပ်ပြီးကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိကိ-လော၊ အနာပန္နာ
 (အာပတ္တိယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိကိ)၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-
 မဟာပဒုမထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) မဟာသုမတ္ထေရော ဝဒေတိ၊ (ကိ)၊
 ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဝသာနေ-၌၊ န ပဋိနိသဇ္ဇတိ-မစွန့်၊ သော-
 ထိုမစွန့်သော ရဟန်းသည်၊ တာအာပတ္တိယော-ထိုရှေ့အာပတ် ၃ ချက်တို့သို့၊
 န အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ တသ္မာ အနာပန္နာ (အာပတ္တိယော) ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊
 ဣတိ (ဝဒေတိ)၊ [တတိယ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ အယူကိုမစွန့်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 ရှေ့ဒုက္ကဋ်နှင့် ထုလွှစွည်း ၂ ချက်တို့သို့ ရောက်ကို မရောက်ခဲ့-ဟူလို၊
 ထို့ကြောင့် “နပဋိနိသဇ္ဇတိ” ဟု ရှိရမည်၊] ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေ
 ရော-သည်၊ (အာဟဉ္စစပ်)၊ လိင်္ဂပရိဝတ္ထေန-လိင်ပြန်ခြင်းကြောင့်၊ အသာဓာ
 ရဏာပတ္တိယောဝိယ-အသာဓာရဏ အာပတ်တို့ကဲ့သို့၊ အာပန္နာ-သင့်ရောက်
 အပ်ကုန်ပြီးသော၊ (အာပတ္တိယော) ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ အနာပန္နာန-မသင့်ရောက်
 အပ်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ-ငြိမ်းခြင်းဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုး
 ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-အာဟ။ [မဟာပဒုမထေရ်၏ ဝါဒကို နှစ်သက်သောကြောင့်
 နောက်မှဆိုသည်။]

၄၁၅။ ဓမ္မကမ္မ ဓမ္မသညီတိ-ကား၊ တံ သမနုဘာသန ကမ္မ-သည်၊ ဓမ္မကမ္မ-
 သည်၊ စေ ဟောတိ၊ တသ္မိ-ထိုဓမ္မကံ၌၊ ဓမ္မကမ္မသညီ-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်၊
 (ဟုတွာ၊ န ပဋိနိသဇ္ဇတိ-အံ၊) ဣတိအတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဓမ္မကမ္မ
 အဓမ္မကမ္မသညီ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဒေသနယော၊ ဣဓ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊
 သညာ-အဓမ္မကံဟူသော အမှတ်သညာသည်၊ န ရက္ခတိ-အာပတ်မှမစောင့်၊
 ကမ္မဿ-၏၊ ဓမ္မိကတ္တာဝေ-တရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊
 အပဋိနိသဇ္ဇန္တော-မစွန့်သောရဟန်းသည်၊ (အာပတ္တိ) အာပဇ္ဇတိ။

၄၁၆။ အသမနုဘာသန္တဿာတိ-ကား၊ အသမနုဘာသိယမာနဿ-အဖန်ဖန်
 မပြောဆိုအပ်သည် ဖြစ်၍၊ အပဋိနိသဇ္ဇန္တဿာပိ-၏လည်း၊ သံဃာဒီသေသေန-
 ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဘာသိယမာနဿဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဘာသန္တဿ၌
 အန္တပစ္စည်းကို ကံဟောဟုလည်းကောင်း၊ မာနမှ အန္တပြန်ထားသည်ဟုလည်း
 ကောင်း သိစေ၏၊] ပဋိနိသဇ္ဇန္တဿာတိ-ကား၊ ဥတ္တိတော-မှ၊ ပုဗ္ဗေဝါ-ရှေ့၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိက္ခဏေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိပရိယောသာနေ
 ဝါ-ဥတ်၏ အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဌမာယ-သော၊ အနုဿာဝနာယဝါ-
 ကမ္မဝါစာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယာယ၊ (အနုဿာဝနာယ) ဝါ-၌သော်
 လည်းကောင်း၊ တတိယာယ၊ (အနုဿာဝနာယ-၏) ယာဝ-လောက်၊ ယျ-

ကာရံ န သမ္မာပုဏ္ဏာတိ၊ တာဝဝါ-ထိုယျအက္ခရာသို့ မရောက်သေးမီလည်းကောင်း၊ ပဋိနိဇ္ဈန္တဿ-၏၊ သံဃာဒီသေသေန-ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ပန-ကား၊ အာဒိကမ္မိကဿာတိတ္ထေ-၌၊ ဒေဝဒတ္တော၊ ပေ၊ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ-ဒေဝ၊ ပေ၊ ဟူ၍၊ ပရိဝါရေ အာဂတတ္တာ ဒေဝဒတ္တော အာဒိကမ္မိကော၊ သောစ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်သည်လည်း၊ သံဃဘေဒါယ-ငှာ၊ ပရက္ကမန္တောယေဝ- အားထုတ်ရုံသာ အားထုတ်သူတည်း၊ အပ္ပဋိနိသဇ္ဇန္တော-မစွန့်သူသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ တဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်၏ အပေါ်၌၊ တံကမ္မံ-ထိုသမနုဘာသနကံကို၊ န ကတံ-မပြုအပ်။ [ကံပြုသောအခါ မစွန့်မှ “အပ္ပဋိနိသဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်” ဟုခေါ်နိုင်၏၊ ကံကိုမှမပြုရသောကြောင့် အရှင်ဒေဝဒတ်ကို “အပ္ပဋိနိသဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်” ဟု မခေါ်နိုင်ဟူလို။]

ဣဒံ-ရှင်ဒေဝဒတ်၏ အပေါ်၌ ကံမပြုအပ်ဟူသော ဤအကြောင်းကို၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိနိုင်သနည်း၊ ဣတိစေ-ဤသို့မေးအံ့၊ သုတ္တတော-ပါဠိတော်အားဖြင့်၊ (ဣဒံ-ရှင်ဒေဝဒတ်၏ အပေါ်၌ ကံ မပြုအပ်ဟူသော ဤအကြောင်းကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-နိုင်၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-ချဲ့၊ အရိဋ္ဌော၊ ပေ၊ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ-ဟူ၍၊ ပရိဝါရေ-၌၊ အာဂတတ္တာ၊ အရိဋ္ဌဿ-အရိဋ္ဌရဟန်း၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤအကြောင်းသည်၊ ပညာယတိ ယထာ-ထင်ရှားသကဲ့သို့၊ တထာ၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏ အပေါ်၌၊ (ကမ္မံ ကတံ၊ ဣတိ-ဤအကြောင်းသည်၊) န (ပညာယတိ)၊ [ပရိဝါပါဠိတော် ၌ “ဒေဝဒတ္တော သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ” ဟုသာလာ၏၊ “သမနုဘာသနာယ န ပဋိနိသဇ္ဈိ” ဟု မလာ-ဟူလို။]

အဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်၏အပေါ်၌၊ (သမနုဘာသနကမ္မေန-သည်၊) ကတေန-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကောစိ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ရစိမတ္တေန-အလိုမျှဖြင့်၊ အထာပိ ဝဒေယျ-အံ့၊ [ကံပြုအပ်သော်လည်း “အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည့်အတွက် အယူကိုမစွန့်စေကာမူ အနာပတ်ဖြစ်၏” ဟု မိမိ၏အလိုမျှဖြင့် ပြောအံ့-ဟူလို၊] တထာပိ-ထိုသို့ပင် ပြောပါသော်လည်း၊ အပ္ပဋိနိသဇ္ဈေန-ကြောင့်၊ အာဒိကမ္မိကဿ-၏၊ အနာပတ္တိနာမ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ဝိတိက္ကမန္တဿ-ကျူးလွန်သော ရဟန်း၏၊ ဥဒ္ဒိဿ-၍၊ အနုညာတတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မှ၊ အညတြ-အခြားသော သိက္ခာပုဒ်၌၊ အနာပတ္တိနာမ-ကို၊ န ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ [နွားဘဝမှလာ သောရဟန်းမှာ

စမြို့ပြန်သည့်အတွက် အပြစ်မရှိ” ဟု သီးခြားခွင့်ပြုတော်မူ အပ်သော သိက္ခာပုဒ် စသည်ကို “ဥဒ္ဓိဿအနညာတသိက္ခာပုဒ်” ဟု ဆိုသည်။]

အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဿ-၏၊ အနာပတ္တိယံ-အနာပတ္တိဝါရဉ္စ၊ အာဒိကမ္မိကဿာတိ-ဟူ၍၊ ယမ္မိ-အကြင်စကားကိုလည်း၊ ပေါတ္ထကေသု-စာအုပ်တို့၌၊ လိခိတံ-ရေးအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ ပမာဒလိခိတံ-အမှတ်တမဲ့ရေးအပ်သော စကားတည်း၊ အဿ-ထိုစကား၏၊ ပမာဒလိခိတဘာဝေါစ-ကိုလည်း၊ ပဌမံ၊ အရိဋ္ဌော-မည်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ စောဒေတဗ္ဗော၊ စောဒေတွာ-ပြီး၍၊ သာရေတဗ္ဗော-အပြစ်ကို အမှတ်ရစေထိုက်၏၊ သာရေတွာ အာပတ္တိ ရောပေတဗ္ဗော၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ကမ္မက္ခန္ဓကေ-၌၊ အာပတ္တိရောပန ဝစနတော-အာပတ်သို့ တင်ကြောင်း စကားတော်ကြောင့်၊ ဓာဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဘောဒါယ-ငှာ၊ ပရက္ကမနေ-၌၊ အာဒိကမ္မိကဿ-သော၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏ အပေါ်၌၊ ယသ္မာ၊ တံကမ္မံ-ထိုသမနုဘာသနကံကို၊ န ကတံ၊ တသ္မာ၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်ပင်၊ န ဇာတာ-မဖြစ်၊ [ယသ္မာပုဒ်ပြင်ဘက်က ဒေဝဒတ္တဿသည် တသ္မာပုဒ်ပြင်ဘက်တိုင်အောင် လိုက်နိုင်သောကြောင့် “တသ္မာဿ” ဟု အဿပိုဟန်တူ၏၊] ပန-ထိုသို့ပင် အာပတ်မဖြစ်သော်လည်း၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ တံ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်ကို၊ အာရဗ္ဗ ပညတ္တံ၊ ဣတိ ကတွာ -ဤအကြောင်းကြောင့်၊ အာဒိကမ္မိကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၊ ဣတိ-သို့၊ အာပတ္တိယော-၏၊ အဘာဝတောယေဝ-မရှိခြင်းကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထို အရှင်ဒေဝဒတ်၏အပေါ်၌၊ အနာပတ္တိ ဝုတ္တော၊ [အနာပတ္တိ အာဒိကမ္မိကဿ” ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ သာသော-ထိုအနာပတ်သည်၊ အသမနုဘာသန္တဿာတိ ဣမိနာဝ-အသမနုဘာသန္တဿ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်ပင်၊ ကိဉ္ဇာပိ သိဒ္ဓါ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပြီးပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ၊ အသမနုဘာသန္တော နာမ-အသမနုဘာသန္တ မည်သူကို၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ သမနုဘာသနံ-အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းကို၊ နကရောန္တိ၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝုစ္စတိ၊ အာဒိကမ္မိကော န (ဝုစ္စတိ)၊ အယဉ္ဇ (ဒေဝဒတ္တော)-သည်လည်း၊ အာဒိကမ္မိကောယေဝ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ အာဒိကမ္မိကောတိ-ဝုစ္စတိ၊ ဧတေနပါယေန အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ထပေတွာ၊ သဗ္ဗသမနုဘာသနာသု-အလုံးစုံသော သမနုဘာသနာတို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝါကျ၌၊ သေသံဥတ္တာနမေဝ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိသု (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ၊ တိဝဂီကံ-ရူပါးသောအင်္ဂါရှိ၏၊ ဧကသမုဋ္ဌာနံ-တစ်ခုသောသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊

ဧတံ-ဤသိက္ခာပုဒ်သည်။ သမနဘာသန သမုဋ္ဌာနံနာမ-သမနဘာသန သမုဋ္ဌာနံရှိသော သိက္ခာပုဒ်မည်၏။ ကာယဝါစာ စိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ [တိဝဂီကံကိုပင် “ကာယ ဝါစာ စိတ္တတော သမုဋ္ဌာ တိ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ပန-ဆက်၊ န ပဋိနိသဇ္ဇာမိ-အံ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ကာယဝိ ကာရံဝါ-ကိုယ်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝစီဘောဒံဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အကရောန္တသေဝ-မပြုသော ရဟန်း၏သာလျှင်၊ ဝါ-မပြုဘဲပင်၊ အာပဇ္ဇနတော-ကြောင့်၊ အကိရိယံ-အကိရိယသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သညာဝိမောက္ခ-ဝိတိက္ကမသညာမရှိခဲ့သော် အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ [မစွန့်အံ့ဟု သညာမရှိခြင်းကြောင့် အာပတ်မှလွတ်မြောက်ခြင်းရှိသော သိက္ခာပုဒ်-ဟူလို၊] သစိတ္တကံ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ပဌမသံဃဘောဒသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဒုတိယ သံဃဘောဒသိက္ခာပုဒ်

၄၁၇-၈။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-သည်၊ ဒုတိယသံဃဘောဒ သိက္ခာပဒ်-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုဝတ္တကာတိ-ကား၊ တဿ-ထို သံဃာသင်း ခွဲသောရဟန်း၏၊ ဒိဋ္ဌိခန္တိရုစိဂ္ဂဟဏေန-အမြင်၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ အကြိုက်ကို ယူခြင်းအားဖြင့်၊ အနုပဋိပဇ္ဇနကာ-အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်သော (ဘိက္ခု၌စပ်၊) ဝဂ္ဂ-အစုဖြစ်ကြောင်းစကားကို၊ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ-မညီညွတ် သောအဖို့၌ ဖြစ်သူတို့၏စကားကို၊ ဝါ-မညီမညွတ်သော အဖို့၌ဖြစ်သောစကား ကို၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝဂ္ဂဝါဒကာ-ကတို့မည်၏။

ဒိဋ္ဌိ၊ ပေ၊ ပဇ္ဇနကာ။ ။ဒဿနံ ဒိဋ္ဌိ-ထိုသံဃဘောဒက ရဟန်း၏ အမြင်၊ ဝါ- အယူ၊ ခမနံ-နှစ်သက်ခြင်း၊ ခန္တိ-ခြင်း၊ ထိုရဟန်း၏ နှစ်သက်မှု၊ ရစ္စနံ ရစိ-အကြိုက်၊ ဥပုသ်လုံး ပရိယာယ်တည်း၊ ထိုရဟန်း၏ မြင်မှုနှစ်သက်မှု လိုလားမှုလိုက်၍ ကျင့်ကြသူ များ၊ အနုဝတ္တကာတိ “အနုပဋိပဇ္ဇနကာ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ဝတ္တန-ဖြစ်ခြင်း” ဟူသည် “ပဋိ ပဇ္ဇန-ကျင့်ခြင်းပင်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဖွင့်သည်။

ဝဂ္ဂ။ ။ဝဂ္ဂသဒ္ဓါသည် “အစု” အနက်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ အကျိုး ဝဂ္ဂ၏ အမည်ကို အကြောင်း၌တင်စားသော ဖလူပစာရအားဖြင့် အစုကွဲကြောင်း စကားရ၏၊ ထို့ကြောင့် “အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ” ဟု ဖွင့်သည်။ [အသာမဂ္ဂိပက္ခေ+ဘဝါ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယာ၊ တေသံ+ဝစနံ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ၊ တစ်နည်း-အသာမဂ္ဂိပက္ခေ+ဘဝံ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယံ၊ တဉ္စ+တံ+ဝစနဉ္စာတိ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ။]

ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-ဌ၊ တဿ၊ ပေ၊ ဟောန္တီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သံဃဘောဒါယ-ဌာ၊ ပရက္ကမန္တဿ-သော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝဏ္ဏတ္ထာယ စ-ဂုဏ်ကျေးဇူးအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ပက္ခဝုဓိအတ္ထာယစ-အသင်းအပင်း၏ တိုးပွားခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ ဌိတာ (ဟောန္တီ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [သံဃဘောဒက ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကြီးဖို့ရန်၊ အသင်းအပင်းတိုးဖို့ရန် တည်တည် တံ့တံ့ (မပြောင်းမလွဲဘဲ) ကူညီကြသည်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဝဂ္ဂဝါဒကာ-အစုဖြစ်ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုတတ်ကုန်၏၊ တေ-တို့သည်၊ နိယမေန-အမြဲအားဖြင့်၊ ဤဒိဿာ ဟောန္တီ၊ [သံဃဘောဒက ရဟန်း၏ ဝဏ္ဏပက္ခဝုဓိအကျိုးငှာ ကူညီကြသည်၊] တဿာ ဧဝံ၊ ဝုတ္တံ-မိန့် တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယဿာ၊ တိဏ္ဍံ-၃ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ [ဥဒ္ဓံနိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ပဌမာ ဗဟုဝစနန္တကြ၊] ကမ္မာရဟာ-ကံကိုထိုက်ကုန်သည်၊ န ဟောန္တီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယဿာ)، သံဃော-သည်၊ သံဃဿ-၏ အပေါ်၌၊ ကမ္မ-နိဂ္ဂဟကံကို၊ န ကရောတိ-နိုင်၊ (တဿာ-ကြောင့်၊ ဝါ- ထိုသို့ သံဃာအချင်းချင်း ကံမပြုနိုင် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိဏ္ဍံ ဥဒ္ဓံ ကမ္မာရဟာ န ဟောန္တီ၊) တဿာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ ၃ပါးအထက် ရဟန်းတို့၏ ကံမပြုထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကောဝါ ဒွေဝါ တယောဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဇာနာတိ နောတိ-ကား၊ အမှာ ကံ-တို့၏၊ ဆန္ဒာဒီနိ-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ကို၊ ဇာနာတိ-သိပါ၏၊ ဘာသတိတိ- ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ကရောမ-န်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ အမေဟိ သဒ္ဓိံ၊ ဘာသတိ-ပြောဆို တိုင်ပင်ပါ၏၊ အမှာကံ ပေတံ ခမတိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ သော- ထိုရဟန်းသည်၊ ကရောတိ-၏၊ ဧတံ-ထိုရဟန်းပြုသမျှ ဤအမှုသည်၊ အမှာ ကမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါ၏၊ [ရောစနတ္ထယုဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်၊] သမေတာယသ္မန္တာနံ သံဃေနာတိ-ကား၊ အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ စိတ္တံ- သည်၊ သံဃေန သဒ္ဓိံ၊ သမေတု သမာဂစ္ဆတု-ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်သို့

ဧကော၊ ပေ၊ တယောဝါ။ ။ နိမိကြောင်းဖြစ်သော နိဂ္ဂဟကံကိုပြုရာ၌ ကံပြုခံရ သော ဘက်၌ ၄ပါးရှိလျှင် သူတို့လည်း သံဃာပြည့်နေသောကြောင့် သူတို့ကလည်း မေဓဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြန်၍ ကံပြုနိုင်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် အနိမိခံရမည့်ဘက်၌ သံဃာ မပြည့်အောင် ၃ပါးအထိသာ ပြထား၏၊ [န ဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိတိ ဣဒံ နိဂ္ဂဟဝသေန ကတ္တမ္မံ ကမ္မံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဥဗ္ဗာဟိကာဒိ ကမ္မံ ပန (ဥဗ္ဗာဟိကာ စသော ချီးမြှောက်ကံကိုကား) ဗဟူနမ္မိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝါ၊... ဋီကာ၊ ဥဗ္ဗာဟိကာကံ ကိုသမထက္ခန္ဓကဋ္ဌံ ရှု။]

ရောက်ပါလော့၊ ဧကီဘာဝံ-တစ်ပေါင်းတည်းအဖြစ်သို့၊ ယာတု-ရောက်ပါလော့၊
 ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-သည်၊ ပဌမသိက္ခာပဒေ-
 ၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ပါကဋမေဝ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ဒုတိယသံဃာဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-
 သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒုဗ္ဗစ သိက္ခာပုဒ်

၄၂၄။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုဗ္ဗစ သိက္ခာပဒံ-တည်း၊ တတ္ထ-
 ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနာစာရံ အာစရတိတိ-ကား၊ အနေကပ္ပကာရံ-တစ်ပါးမက
 များသော အပြားရှိသော၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရ ဝီတိက္ကမံ-ကာယဒ္ဓါရ၊ ဝစီဒ္ဓါရ၌
 ဖြစ်သော လွန်ကျူးမှုကို၊ ကရောတိ၊ ကိံနခေါနာမာတိ ဧတံ-နာမဟူသော
 ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဝမ္ဘနဝစနံ-ရှုတ်ချကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ [နာမသဒ္ဓါသည်
 ဝမ္ဘန အနက်ဟော-ဟူလို၊] အဟံခေါနာမာတိ-နာမဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ဥက္ကံ
 သဝစနံ-ချီးမြှောက်ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ [နာမသဒ္ဓါအတွက် ဥက္ကံသံအနက်ကို
 သိပါ။] တုမေ ဝဒေယန္တိ-ယုံဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒသေတိဉ္စစပ်)၊ ဣဒံ-ဤ
 အမှုကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်၊ ဣဒံ-ကို၊ မာတရောထ-န်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊
 အဟံ-သည်၊ တုမေ-တို့ကို၊ ဝတ္တု-ငှာ၊ အရဟာမိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤ
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒသေတိ-၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (အရဟသိ-နည်း)၊ ဣတိ
 စေ-ဤသို့မေးအံ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်
 ကြီးဘုရားသည်၊ ကဏ္ဍကံ-ကဏ္ဍက စီးတော်မြင်းကို၊ အာရယု-စီးတော်မူ၍၊
 မယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ နိက္ခမိတွာ-တောထွက်တော်မူ၍၊ ပဗ္ဗဇိတော-
 ရဟန်းပြုတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝတ္တု-ငှာ၊ အရဟာမိ-၏)၊ ဣတိဧဝမာဒိံ-
 ဤသို့အစရှိသော၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-
 ဆက်၊ အမှာကံ ဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-၍၊ အတ္တနော၊ သန္တကဘာဝေ-၌၊
 ယုတ္တိံ-အသင့်ယုတ္တိကို၊ ဒသေန္တော (ဟုတွာ)၊ အမှာကံ၊ ပေ၊ အဘိသမိတော
 တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ယသ္မာ အမှာကံ၊ အယျပုတ္တေန-အရှင့်သားသည်၊
 စတုဿစ္စဓမ္မော-ကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓေါ-ထိုးထွင်း၍သိတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 (ထိုသို့ အရှင့်သားသည် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော တရား၏အဖြစ်ကြောင့်၊)
 ဓမ္မောပိ-သည်လည်း၊ အမှာကံ-ငါတို့၏ ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
 သံဃံ ပန-ကား၊ အတ္တနော၊ ဝေရိပက္ခေ-ရန်သူဘက်၌၊ ဌိတံ-တည်၏ဟူ၍၊
 မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အမှာကံ သံဃောတိ-ဟူ၍၊ န ဝဒတိ-

မပြော၊ ပန-ဆက်၊ ဥပမံ-ကို၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ သံဃံ-ကို၊ အပသာဒေတု
ကာမော-ခြိမ်းခြောက်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) သေယျထာပိ နာမာတိ အာဒိ-ကို၊
အာဟ-ပြောပြီ။

တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏပတန္တိ-ကား၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို အရပ်၌၊ ပတိတံ-
ကျသော၊ တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏ-မြက်၊ ထင်း သစ်ရွက်ကို၊ (ဥဿာရေယျ သေယျ
ထာပိ-တစ်နေရာ၌ စုဝေးရွေ့လျားစေရာသကဲ့သို့၊) အထဝါ-ကား၊ တိဏဉ္စ-
မြက်လည်း၊ နိဿာရကံ-အနှစ်မရှိသော၊ လဟကံ-ပေါ့သော၊ (လေတိုက်လျှင်
ပါသွားလောက်အောင် ပေါ့သော)၊ ကဋ္ဌဉ္စ-သစ်သားလည်း၊ တိဏကဋ္ဌ-မြက်
သစ်သား၊ ပဏ္ဏပတန္တိ-ကား၊ ပုရာဏပဏ္ဏ-ဟောင်းနွမ်းသော သစ်ရွက်ကို၊
ဥဿာရေယျာတိ-ကား၊ ရာသီ-အစုကို၊ ကရေယျ (သေယျထာပိ)-ကဲ့သို့၊
[ဥ-တစ်နေရာ၌စုအောင်+သာရေယျ-ရွေ့လျားစေရာ၏၊ ဝါ-စုစေရာ၏၊]
ပဗ္ဗတေယျာတိ-ကား၊ ပဗ္ဗတပ္ပဘဝါ-တောင်မှ စ၍ဖြစ်သော၊ ဝါ-တောင်မှ
စီးဆင်းလာသော၊ [ပဗ္ဗတတော+ပဘဝါ ပဗ္ဗတေယျာ-ဟုပြု၊] ဟိ-မှန်၊ သာ-
ထိုတောင်မှစ၍ ဖြစ်သောဖြစ်သည်၊ (တောင်ကျဖြစ်သည်)၊ သီဃသောတာ-
လျင်မြန်သောရေအလျင်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ၊ တမေဝ-ထိုတောင်မှ
စ၍ဖြစ်သောဖြစ်ကိုသာ၊ ဂဏှာတိ-၏၊ (ဥပမာနအဖြစ်ဖြင့်ယူ၏)၊ သင်္ခံသေဝါလ
ပဏကန္တိဇတ္ထ-၌၊ ဒီဃမူလကော-ရှည်သောအမြစ်ရှိသော၊ ပဏ္ဏသေဝါလော-
အရွက်ရှိသော မှော်ကို၊ သင်္ခါတိ-သင်္ခဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ နီလသေဝါလော-
စိမ်းညိုသော မှော်ကို၊ သေဝါလောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၊ အဝသေသော-
သင်္ခံသေဝါလတို့မှ ကြွင်းသော၊ ဥဒကပပ္ပဋကတိလဗီဇကောဒိ-ရေလွှာ၊
နှမ်းစေ့အတိုင်း အရှည်ရှိသော မှော် အစရှိသော၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံသော
ရေညိုသည်လည်း၊ ပဏကောတိ-ဟူ၍၊ သင်္ချံ-သို့၊ ဝုစ္ဆတိ-၏၊ ဧကတော
ဥဿာရိတာတိ- ကား၊ ဧကဋ္ဌာနေ- တစ်နေရာတည်း၌၊ ကေနာပိ-
တစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း၊ (လေနှင့် တူသူ၊ တောင်ကျမြစ်ရေနှင့် တူသူ
တစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း)၊ သမ္မိဏ္ဍိ တာ-ပေါင်းစုအပ်ကုန်ပြီ၊ ရာသိကတာ-
အစုပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒသေတိ-၏၊ [“ဧကတော
ဥဿာရိတာ” ၌ ကတ္တာမပါ၍ “ကေနာပိ”ဟု ကတ္တာထည့်သည်။]

တိဏကဋ္ဌ ပဏ္ဏပတံ ။ ။ပတသဒ္ဓေါပတိတသဒ္ဓေန သမာနတ္ထော၊ ပိသေသနဿစ
ပရနိပါတံ ကတွာ တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏပတန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပတိတံ
တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏ ပတန္တိ၊ ပတိတ္ထ-ကြွေကျပြီ၊ ဣတိပတံ၊ ပတနှင့် ပတိတ ပရိယာယ်တည်း၊
“ပတတိဏကဋ္ဌ ပဏ္ဏ” ဟု ဆိုလိုလျက် ပိသေသန နောက်ကနေသည်။

၄၂၅-၆။ ဒုဗ္ဗစဇာတိကောတိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗစသဘာဝေါ-ခဲယဉ်းစွာပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ ဝတ္ထု-ငှာ၊ အသက္ကုဏေယျော-မတတ်ကောင်းသည်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အဲသ-ထိုဒုဗ္ဗစဇာတိကောဟူသော ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေပိ-၌လည်း၊ ဒိဗ္ဗစောတိ-ကား၊ ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲသဖြင့်၊ ကိစ္ဆေန-ငြိုငြင်ပင်ပန်းသဖြင့်၊ ဝဒိတဗ္ဗော-ပြောထိုက်သူတည်း၊ [တချို့စာအုပ်များ၌ “ဩဝဒိတဗ္ဗော” ဟု ရှိ၏၊ န သက္ကာ သုခေန ဝတ္ထုဟူသော နောက်ဝါကျ၌ “ဝတ္ထု” ကိုထောက်လျှင် ဝဒိတဗ္ဗောပါ၌က သာ၍ကောင်း၏၊] သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဝတ္ထု န သက္ကာ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဒေါဝစဿ ကရဏေဟိတိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗစဘာဝကရဏီယေဟိ-ခဲယဉ်းစွာပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့နှင့်၊ ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဒုဗ္ဗစ-ခဲယဉ်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူကို၊ ကရောန္တိ၊ တေဟိ (ဓမ္မေဟိ)-ထိုတရားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ အတ္ထော။ [ယေ ဓမ္မာ-စသည်ကား၊ ဒုဗ္ဗစ ဘာဝကရဏီယေဟိ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။]

ပန-ဆက်၊ တေ-ထိုဒေါဝစဿကရဏတရားတို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၌ စပ်)၊ ကတမေ စ အာဝုသော၊ ပေ၊ ဟောတိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဋိပါဠိယာ-ဖြင့်၊ အနုမာနသုတ္တေ-၌၊ [မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသက၊ ဒုတိယသိဟနာဒဝဂ် ၅ သုတ်၊] အာဂတာ-န်သော၊ (ဧကေနဝိသတိဓမ္မာ-၌ စပ်)၊ ပါပိစ္ဆတာ-ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အတ္တုက္ကံသက ပရဝုတ္တကတာ-မိမိကိုချီးမြှောက်တတ်သူ၏အဖြစ်၊ သူတစ်ပါးကိုရှုတ်ချတတ်သူ၏

ဒုဗ္ဗ စ ဇာတိကော။ ။ “ဒု+ဝစ” ဟုခွဲ၊ ဒုက္ခံ+ဝစော ဧတသ္မိံတိ ဒုဗ္ဗစော” ခဲယဉ်းသော (ဆုံးမကြောင်း) စကားရှိသူ၊ (တေရသကဏ် ဝိဂ္ဂဟ)၊ ဇာတိသဒ္ဒါသည် သဘာဝဝါစက၊ ထို့ကြောင့် “ဒုဗ္ဗစ သဘာဝေါ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဒုဗ္ဗစအရ ပုဂ္ဂိုလ်ရ၍ “ဇာတိ” အရ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (အဆုံးမခက်သော) သဘောရသောကြောင့် အရမတူ၊ ထို့ကြောင့် အရတူ အောင် “ဒုဗ္ဗစ” ၌ ဘာဝပွမာနကြံ၍ အဆုံးအမခက်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (ဒေါသ မာန စသည်ပြဋ္ဌာန်းသော) အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုပင် ဇာတိ (သဘော) ဟု ဆိုသည်၊ ဒုဗ္ဗစော+ဇာတိယုသာတိ ဒုဗ္ဗစဇာတိကော။

ပါပိစ္ဆတာ စသည်။ ။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနတာ-မိမိမှာမရှိသော ဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းစေလိုခြင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ အမတ္တညုတာ-ပစ္စည်း ၄ပါးကို ခံယူရာ၌လည်း လူသူ၏ သဒ္ဓါ တရား ပစ္စည်းအင်အားနှင့် မိမိမှာ လိုသလောက် အတိုင်းအရှည်ကို မသိတတ်ဘဲ အများ ကြီး ခံယူခြင်းသည် ပါပိစ္ဆတာမည်၏၊ မိမိကိုယ်ကို ပညာဂုဏ် လာဘ်ဂုဏ် ဒကာဒကာမ ဂုဏ်အားဖြင့် ကြွားဝါပြောဆိုခြင်းသည် အတ္တုက္ကံသကတာမည်၏၊ သူတစ်ပါးကို ပညာ စသည်ဖြင့် နှိမ်ချပြောဆိုခြင်းသည် ပရဝုတ္တကတာမည်၏။

အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကောဓနတာ-အမျက်ထွက်လေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကောဓဟေတု-ရှေ့ဒေါသဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပနာဟိတာ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကောဓဟေတု-ကြောင့်၊ အဘိသင်္ဂီတာ-ဖြေ၍မရနိုင်လောက်အောင် ငြိကပ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကောဓဟေတု-ကြောင့်၊ ကောဓသာမန္တဝါစာနိစ္ဆာရဏတာ-ဒေါသ၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကားကို ပြောဆိုတတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စောဒကံ-ကကို၊ ပဋိပူရဏတာ-ဆန့်ကျင်သောအားဖြင့် ဖြန့်တတ် ဖုံးလွှမ်းတတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စောဒကံ-ကို၊ အပသာဒနတာ-ခြိမ်းခြောက်မောင်း မဲတတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စောဒကဿ-က၏အပေါ်၌၊ ပစ္စာရောပနတာ-တစ်ဖန် အပြစ်ကို တင်တတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညေန-အခြားအကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-အခြားစကားဖြင့်၊ အညံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိပူရဏတာ-ဖုံးလွှမ်းသောအားဖြင့် ကျင့်တတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပဒါနေန-မိမိ၏အကျင့်ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြတ်တောက်ကြောင်း ဖြစ်သောပယောဂဖြင့်၊

ကောဓနစသည်။ ။[တဿိလ အနက်၌ ယုပစ္စည်းသက်၊ နေရာတိုင်းမှာ စိတ်တိုလေ့ရှိသူကို “ကောဓန” ဟု ခေါ်၏၊ ရှေ့အဖို့၌ ဒေါသအားကြီးနေသဖြင့် နောက်အဖို့၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်ခြင်းသည် ကောဓဟေတု ဥပနာဟိတာမည်၏၊ [ဥပနာဟော ယဿ အတ္ထိတိ ဥပနာဟိ၊ တဿ+ဘာဝေါ ဥပနာဟိတာ၊] ထိုကောဓကို အရင်းခံ၍ ရန်ငြိုးဖွဲ့ရာဝယ် ဖြေ၍မရနိုင်လောက်အောင် စွဲကပ်နေခြင်းသည် ကောဓဟေတုအဘိသင်္ဂီတာမည်၏၊ အဘိသင်္ဂီ (ဖြေ၍မရနိုင်လောက်အောင် ငြိကပ်ခြင်းသည်) ယဿ အတ္ထိတိ အဘိသင်္ဂီ၊ တဿ+ဘာဝေါ အဘိသင်္ဂီတာ။

ပဋိပူရဏတာ စသည်။ ။ပဋိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍+ပူရဏတာ-စောဒကအပေါ်၌ ဖြန့်တတ်သူ၏အဖြစ်၊ အပသာဒနတာ-“သင်လို ဗာလအမျတ္တဖြစ်သူက ပြောလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာတုံး၊ သင်က သူတစ်ပါးကို စောဒနာရတယ်လို့များ ထင်သေးသလား”စသည်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်မောင်းမဲတတ်သူ၏အဖြစ်၊ ပစ္စာရောပနတာ-“ငါသာ အာပတ်သင့်တာမဟုတ်ဘူး၊ သင်လဲ မည်သည့်အာပတ်သင့်တာပဲ” ဤသို့ စသည်ဖြင့် စောဒကအပေါ်၌ ပြန်၍အပြစ်တင်တတ်သူ၏ အဖြစ်။

အညေနည ပဋိပူရဏတာ။ ။အခြားအကြောင်း အခြားစကားဖြင့် သူတစ်ပါး၏ အကြောင်းပြကိုလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး၏စကားကိုလည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းသောအားဖြင့် ကျင့်တတ်သူ၏အဖြစ်၊ [ပဋိ-ဖုံးလွှမ်း၍+ပူရဏတာ၊] တစ်နည်း-ဓာတူနံ အနေကတ္ထတ္တာ နှင့်အညီ ပဋိပူဗ္ဗ စရဓာတ်သည် ပဋိစ္ဆာဒန အနက်ကို ဟော၏၊ [ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထော ဧဝဝါစရသဒ္ဓေါ၊ အနေကတ္ထတ္တာ ဓာတူနန္တိ ပဋိစ္ဆာဒနတာတိ အတ္ထော၊ [စောဒကက “သင်သည် အာပတ်သင့်၏” ဟု ဆိုလျှင် “ဘာ အာပတ်သင့်သလဲ၊ ဘယ်အရပ်၌ သင့်သလဲ” စသည်ဖြင့် ပြော၍ စောဒက၏စကားကို မိမိစကားဖြင့် ဖုံးတတ်သည်-ဟူလို။ [ပါစိတ် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ကြည့်ပါ။]

န သမ္မာယနတာ- ပြည့်စုံအောင် မဖြေနိုင်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊
မက္ခိ၊ပဠာသီတာ- သူတစ်ပါး ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုချေဖျက်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၊
ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣဿုကိ၊မစ္ဆရိတာ-ဠာရ
ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဌ၊မာယာဝိတာ-
ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏ အဖြစ်၊ လှည့်ပတ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊
ထဒ္ဓါတိမာနတာ-ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ်၊ လွန်ကဲသော မာနရှိသူ၏
အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီအာဒါနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပဋိနိသဂ္ဂိတာ-မိမိအယူကို
မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၊ မြိစ္ဆာယူခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၊
ခဲယဉ်းသဖြင့် စွန့်လွှတ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊
ဧကုနဝီသတိ-သော၊ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

☞ ဩဝါဒံ-အဆုံးအမကို၊ န ကမ္မမတိ န သဟတိ-သည်းမခံတတ်၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ အက္ခမော-မည်၏၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ-အကြင်အကြင် ဆုံးမအပ်သည့်
အတိုင်း၊ အပ္ပဋိပဇ္ဇနတော-မကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ ပဒက္ခိဏေန-အမြတ်တနိုးအားဖြင့်၊
အနုသာသနိ-သွန်သင်ပြသခြင်းကို၊ နဂဏှာတိ-မယူတတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
အနုသာသနိ-ကို၊ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ-အမြတ်တနိုးအားဖြင့်ယူလေ့မရှိသူမည်၏။

အပဒါနေန န သမ္မာယနတာ။ ။အပဒါနေနာတိ အတ္တနောစရိယာယ၊ အပဒါနိ
ပါဠိတော်သည် မိမိ၏ ရှေးအကျင့်ကိုပြသော ပါဠိတော် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိအကျင့်
ကို “အပဒါန” ဟု ခေါ်၏၊ [ဒါ-ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၊ ပြတ်ခြင်းမှ+အပ-ကင်းသော အကျင့်
တည်း၊ အပဒါန-ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမရှိသော ကျင့်စဉ်၊ အပဒိယန္တိလူယန္တိ အတ္တနော ဒေါသာ
ဧတေနာတိ အပဒါနံ-မိမိအပြစ်တို့ကို ရိတ်ဖြတ်ပယ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော သမ္မာပယောဂ
မိစ္ဆာပယောဂကိုလည်း အပဒါနဟု တစ်နည်းပြသေး၏၊] ထိုကျင့်စဉ်ကို မေးသောအခါ
ပြည့်စုံစွာမဖြေနိုင်ခြင်းသည် န သမ္မာယနတာ မည်၏၊ [သံ+အပိပုဗ္ဗ အယဇာတ်၊
ကာရိတ်ကြေ၊ ယု ပစ္စည်းဖြင့် “ပြည့်စုံစေသူ” အနက်ကိုဟော၏၊ န သမ္မာယနတာတိ-
စရိယံ ပုဋ္ဌေန သမ္မာဒေတွာ အကထနံ။]

မက္ခိ ပလာ သီတာစသည်။ ။သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးကို (ကျေးဇူးဟု မယူဆဲဘဲ)
ချေဖျက်ခြင်းရှိသူကို မက္ခိ၊ “တဝ ဝါ မမ ဝါ ကော ဝိသေသော-သင်နှင့်ငါ ဘာထူးသေး
သလဲ စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ပြိုင်လေ့ရှိသူကို ပဠာသီဟု ခေါ်၏၊ ဣဿုကိ မစ္ဆရိ၊ သဌ၊ မာယာ
ဝိတံ ထင်ရှားပြီ၊ ဆောင့်ကြွားကြွားနေတတ်သူ လေးစားလောက်သူကိုလည်း အောက်မချ
လိုသူကို ထဒ္ဓ၊ အလွန်တက်ကြွသော မာနရှိသူကို အတိမာနိဟု ခေါ်၏၊ မိမိအယူကို
(မှားနေပါလျက် မှားသည်အတိုင်း မသုံးသပ်ဘဲ) အမှန်ဟု သုံးသပ်သူကို သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ၊
ထိုအယူကို စွဲမြဲစွာ ယူလေ့ရှိသူကို အာဇာနဂ္ဂါဟိ၊ တော်တော်နှင့်မစွန့်နိုင်သူကို ဒုပ္ပဋိ
နိသဂ္ဂိဟု ခေါ်၏၊ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို ဋီကာမှာရှု၊ ဤ ၁၉ ပါးတွင် ရှေ့ ၃စုံကို ၃ပါး
သာယူ၍ ၁၆ပါးဟုလည်း အနုမာနသုတ် အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

[နိဿယဟောင်း၌ “ဣတိ-ကြောင့်၊ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိအနုသာသနီ-နိမည်၏” ဟု ပေး၏၊] ဥဒ္ဓေသပရိယာပနန္တသုတိ-ကား၊ ဥဒ္ဓေသေ-ပါတိ မောက္ခုဒ္ဓေသ၌၊ ပရိယာပနန္တသု အန္တောဂဓေသု-အတွင်းဝင်ကုန်သော၊ (သိက္ခာပဒေသု-တို့၌)၊ ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သင်္ဂဟိတတ္တာ-အာပတ်အားလုံး သိမ်းကျုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခဿ-၏၊ အန္တော-၌၊ ဝတ္တမာနေသု-န်သော၊ (သိက္ခာပဒေသု-တို့၌)၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနောတိ-ကား၊ သဟဓမ္မိကေန-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ (အတ္တာနံ အဝစနိယံကရောတိ-၌စပ်)၊ (ဧတံ-ဤသဟဓမ္မိကံဟူသောသဒ္ဒါသည်)၊ ကရဏတ္ထေ-၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-တည်း၊ ပဉ္စဟိ-၅ဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကေဟိ-တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ-ကျင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-နည်း၊ တေသံ-ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ သန္တကတ္တာ-ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဟဓမ္မိကန္တိ-ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမေန-ရှိသော၊ ဗုဒ္ဓပညတ္ထေန-သော၊ သိက္ခာပဒေန-သိက္ခာပုဒ်တော်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-သော်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာတိ-ကား၊ ယေနဝစနေန-ဖြင့်၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ဝဒထ-ပြောကြကုန်၏၊ မမ-ကို၊ တတော ဝစနတော-ထို

ဥဒ္ဓေသပရိယာပနန္တသု။ ။ဥဒ္ဓိသိယတိ-သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်၏၊ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓေသော၊ ပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်များ၊ ဥဒ္ဓေသေ-၌+ပရိယာပနန္တ-ထက်ဝန်းကျင်ရောက်ကုန်သော (ပါဝင်ကုန်သော) သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ ဥဒ္ဓေသပရိယာပနန္တ-တို့။

ယဿသိယာ၊ ပေ၊ အတ္ထော။ ။“ဥဒ္ဓေသပရိယာပနန္တ”အရ၌ ဥပသံပြုသောအခါ ရွတ်ပြအပ်သော ပါတိမောက်သာ ရသည် မဟုတ်လော၊ ဆုံးမသောအခါ၌ကား ပါတိမောက်သာမက ခန္ဓကတို့၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း ဆုံးမရသောကြောင့် ထို ခန္ဓကသိက္ခာပုဒ်များ၏ ဥဒ္ဓေသပရိယာပနန္တ ဟုတ်-မဟုတ်ကို အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ယဿ သိယာ” စသည်မိန့်၊ ပါတိမောက် ရွတ်ပြသောအခါ နိဒါန်း၌ “ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ” ဟူသော စကားကို ရွတ်ပြရ၏၊ ထိုစကားတွင် အာပတ္တိအရ၌ ခန္ဓကတို့မှလာသော အာပတ်များ (သိက္ခာပုဒ်များ) လည်း ပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥဒ္ဓေသပရိယာပနန္တ” ဟူရာ၌ ဝိနည်း ပိဋကတ် အရပ်ရပ်လာ သိက္ခာပုဒ်အားလုံးပင် ပါဝင်သည်-ဟူလို။

သဟဓမ္မိကံ။ ။သဟ+ဓမ္မ+စရန္တိတိ သဟဓမ္မိကာ=အတူတကွ တရားကျင့်ဖက် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဝါ-သီတင်းသုံးဖော်များ၊ သဟဓမ္မိကေဟိ+သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ သဟဓမ္မိကံ၊ (သိက္ခိတဗ္ဗတဒ္ဒိတ်)၊ (တစ်နည်း) သဟဓမ္မိကာနံ+ဣဒန္တိ သဟဓမ္မိကံ (ဣဒံတဒ္ဒိတ်)၊ ဤ ၂မျိုးကို ပြလို၍ “ပဉ္စဟိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စမာနောတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။

ပြောဆိုကြောင်း စကားမှ၊ ဝိရမထ-ရှောင်ကြဉ်ကြပါကုန်၊ မ-ကို၊ တံဝစနံ-
 ထို ဆုံးမကြောင်း စကားကို၊ မာ ဝဒေထ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝဒတု
 သဟဓမ္မေနာတိ-ကား၊ သဟဓမ္မိကေန-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊
 သိက္ခာပဒေန-ဖြင့်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သဟဓမ္မေန-အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊
 အညေနပိ-သိက္ခာပုဒ်မှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပါသာဒိကဘာဝသံဝတ္တနကေန-
 ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ ဖြစ်သော၊ ဝစနေန-
 စကားဖြင့်၊ ဝဒတု-လော၊ ယဒိဒန္တိ-ယဒိဒံသဒ္ဓါသည်၊ ဝုမိကာရဏ နိဒဿနတ္ထေ-
 ကြီးပွားခြင်း၏အကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်းအနက်၌၊ (ပဝတ္တော) နိပါတော၊
 တေန-ထိုယဒိဒံ အစရှိသောဝါကျဖြင့်၊ [ဒဿိတံ ဟောတိ၌စပ်၊] အညမညဿ-
 တစ်ပါးတစ်ပါးကို၊ (ဝုဋ္ဌာပနံ၌စပ်၊) ဝါ-၏၊ (အာပတ္တိတော၌စပ်၊) ယံ ဣဒံ
 ဟိတဝစနံ-အကြင် အစီးအပွားနှင့်စပ်သော စကားသည်လည်း ကောင်း၊
 အာပတ္တိတော-မှ၊ ယံ ဣဒံ ဝုဋ္ဌာပနန္တ-အကြင် ထမြောက်စေခြင်း
 သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တေန အညမညဝစနေန-ထိုအချင်းချင်း ပြော
 ဆိုခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ တေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေနစ-ထိုအချင်းချင်း
 အာပတ်မှ ထမြောက်စေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပရိသာ-သည်၊ သံဝဇာ-
 ကြီးပွားရ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရိသာယ-၏၊ ဝုမိကာရဏံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊
 ဒဿိတံ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-
 သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

မမ ဝစနာယ ။ ။“ယေနဝစနေန” ကို ထောက်၍ “ဝစတိ အနေနာတိဝစနံ” ဟု ကရဏ
 သာဓ်ပြု၊ “မံဝဒထ” ကြည့်၍ မမကိုလည်း ကံအနက်၌ ဆဋ္ဌိဟု သိ၊ “ဝစနတော” ကို
 ကြည့်၍ ဝစနာယ၌ စတုတ္ထိသလည်း အပါဒါနံ၌သက်။

သဟဓမ္မေန ။ ။“သဟဓမ္မိကေန သိက္ခာပဒေန” ဟု ပထမဖွင့်၏၊ ဤအဖွင့်
 သည် “သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော” ဟူသော ရှေ့စကားနှင့် လိုက်လျောအောင် ဖွင့်အပ်သော
 အဖွင့်တည်း၊ “သဟ+စရိတဗ္ဗော+ဓမ္မော (သိက္ခာပုဒ်သည်) ယေသံ အတ္ထိတိ သဟဓမ္မာ”ဟု
 စရိတဗ္ဗအလယ်ပုဒ်ကျေသော ဗဟုဗ္ဗိဟိပြု၊ “သဟဓမ္မာနံ+ဣဒံ သဟဓမ္မံ”ဟု တဒ္ဓိတ်ဆင့်၍
 ဏ ပစ္စည်းအကျေကြံ၊ (ဝုဒ္ဓိလည်း မပြု။)

သဟဓမ္မေနဝါ ။ ။ဤဒုတိယနည်း၌ကား ဓမ္မသဒ္ဓါသည် ကာရဏအနက်ဟော၊
 သဟ+ဓမ္မေန ယံ ဝတ္တတိတိ သဟဓမ္မံ-(ကြီးပွားခြင်း၏) အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော
 စကား၊ ထိုစကားဟူသည် သူတစ်ပါးတို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော (သိက္ခာပုဒ်
 လည်း တိုက်ရိုက်မပါသော) စကားတည်း။ [ပါသာဒိကဘာဝါယ+သံဝတ္တတိတိ
 ပါသာဒိကဘာဝသံဝတ္တနကံ၊ “ဘောဒန သံဝတ္တနကံ” နှင့် စာသွားတူ၍ စတုတ္ထိတပျူရိသ်
 ပြုသည်။]

၁၃-ကုလဒူသနသိက္ခာပုဒ်

၄၃၁။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ကုလဒူသကသိက္ခာပဒ်-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကာ နာမာတိ-ကား၊ အဿဇိစေတ-အဿဇိသည်လည်းကောင်း၊ ပုနဗ္ဗသုကောစ-ကသည်လည်းကောင်း၊ [အာဝါသိကာ ဟောန္တိ၌စပ်၊] ကီဇ္ဇာဂီရိသ္မိန္တိ-ကား၊ ဧဝံ နာမကေ-ဤသို့ ကီဇ္ဇာဂီရိ အမည်ရှိသော၊ ဇနပဒေ-၌၊ အာဝါသိကာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဧတေသံ-ဤအဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့၏၊ အာဝါသော-အပိုင်းအခြားအတိုင်း နေရာကျောင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အပိုင်း အခြားအတိုင်း နေရာကျောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အာဝါသိကာ-ကတို့မည်၏၊ ဝိဟာရေ-ကို၊ အာဝါသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ နဝကမ္မ ကရဏ၊ ပေ၊ ဘာရဟာရတာယ-အသစ်အမှုကို ပြုခြင်း၊ အဟောင်းကိုပြင် ခြင်း၊ အစရှိသော တာဝန်ကို ဆောင်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ သော-ထိုအာဝါသဟူသော၊ အာယတ္တော-စပ်ဆိုင်သော ဥစ္စာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေ-ထိုအာဝါသရှိသူတို့သည်၊ အာဝါသိကာ-ကတို့မည် ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ကေဝလံ-ပြုပြင်မှုစသည်မဖက် သက်သက်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသန္တိ-န်၏၊ တေ-တို့ကို၊ နေဝါသိကာတိ-ဟူ၍၊

ဧဝံနာမကေဇနပဒေ ။ ။“ကီဇ္ဇာဂီရိ” အမည်သည် နိဂုံးတစ်ခု၏ အမည်တည်း၊ နောက်၌ “ကီဇ္ဇာဂီရိဝယ် အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့မနေကြရ” ဟု နှင်ထုတ်ခြင်းသည် ထိုနိဂုံး တစ်ခုမှ နှင်ထုတ်ခြင်းတည်း၊ “ဇနပုဒ်” ဟူသည် ရွာ နိဂုံးမြို့ကလေးများပါ ပါဝင်သော နယ်(ခရိုင်) တစ်ခုတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဧဝံ နာမကေ ဇနပဒေ” ဟူသော စကား သည် ကီဇ္ဇာဂီရိနိဂုံးနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ဇနပုဒ်တစ်ခုလုံး ကို “ကီဇ္ဇာဂီရိ” ဟု ခေါ်ထားသည်ဟု ပြသောစကားဖြစ်သည်။ [တေန ပန ယောဂတော သောဇနပဒေါပိ ကီဇ္ဇာဂီရိဣစ္စေဝ သင်္ချဂတော။]

အာဝါသိကာ ။ ။“အာဝသန္တိ ဧတ္တာတိ အာဝါသော”နှင့် အညီ အသစ်ဆောက် ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပြီးသောအခါ ပိုင်စိုးပိုင်နင်း နေခြင်းစသည်ဖြင့် အိမ့် ရှင် ကျောင်းရှင်များ၏ စည်းကမ်း ထုံးစံအတိုင်း နေရာအိမ်၊ ကျောင်းကို “အာဝါသ” ဟု ခေါ်၏၊ [အာသဒ္ဓါကို အာဂါရံ အဇ္ဈဝသတာ၌ အာကံသို့ မရိယာဒ (စည်းကမ်း အပိုင်း အခြား) အနက်ဟောဟု ကြံပါ။] ဤသို့ အိမ် ကျောင်း ၂ မျိုးနှင့်ဆိုင်သော်လည်း အရာအား လျော်စွာ ကျောင်းကိုသာ (ဧကဒေသျှပစာရအားဖြင့်) ယူစေလိုသောကြောင့် “အာဝါသော တိဝိဟာရေ ဝုစ္စတိ” ဟု ဥပစာပြဝုစ္စတိကြိယာဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ထို့နောက် အဋ္ဌကထာအတိုင်း အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ဆင့်၍ “အာဝါသိကာ” ဟု ပြီးသည်၊ ဇီကာ၌ “အာဝါသေ+နိယုတ္တာ” ဟု နိယုတ္တ တဒ္ဓိတ်လည်း ပြု၏။

ဝုစ္ဆန္တိ-နံ၏။ ဣမေ-ဤအဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်။ အာဝါသိကာ-တို့သည်။ အဟေသု-နံပြီ။ အလဇ္ဇိနော ပါပဘိက္ခုတိ-ကား။ နိလ္လဇ္ဇာ-အရှက်မရှိကုန်သည်။ လာမကဘိက္ခု-ယုတ်မာသောရဟန်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ-နံ၏)။

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ဆက်၊ တေ-ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ-တို့တွင်၊ ဇေဋ္ဌကဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-အကြီးဆုံး ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့တည်း။ ကိရ-ချဲ့၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဆ-၆ ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်။ သဟာယကာ-တို့သည်။ (ဟုတွာ-၍၊ သမ္ဘန္တ ယိတွာ၊ ပဗ္ဗဇိသုတို့၌စပ်။) ကသိကမ္မာဒီနိ-လယ်လုပ်မှု စသည်တို့ကို၊ ဒုက္ကရာနိ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝါ-ပြုနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဟန္တမယံ၊ သမ္မာ-စွာ၊ ပဗ္ဗဇာမ-ရဟန်းပြုကြကုန်စို့၊ ပဗ္ဗဇန္တေ ဟိစ-ကုန်သော်လည်း၊ ကိစ္စေ-တစ်စုံတစ်ရာ ကိစ္စသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်ပေါ်လသော်၊ နိတ္ထရဏကဋ္ဌာနေ-ထုတ်ဆောင်နိုင်သူ၏ အထံ၌၊ [အပြစ်ပေါ်လာလျှင် လွတ်မြောက်အောင် ကယ်နိုင်သူ၏အထံ၌၊ ဟုလို၊] ပဗ္ဗဇိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။ ဣတိ၊ သမ္ဘန္တ ယိတွာ-သဘောတူ တိုင်ပင်ပြီး၍၊ ဒွိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ သန္တိကေ-၌၊ ပဗ္ဗဇိသု၊ တေ-သဟာယချင်း ၆-ယောက်တို့သည်။ ပဉ္စဝဿာ ၅-ဝါရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ မာတိကံ-ဒွေ မာတိကာကို၊ ပရဏံ-အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်သည်ကို၊ ကတွာ မန္တယိသု၊ (ကိံ)၊ ဇနပဒေါနာမ-သည်။ ကဒါစိ၊ သုဘိက္ခော-လွယ်ကူစွာရအပ်သောထမင်းရှိသည်။ ဝါ-သာယာဝပြော၊ အစာပေါသည်။ ဟောတိ၊ ကဒါစိ၊ ဒုတ္တိက္ခော-ခဲယဉ်းစွာရအပ်သောထမင်း ရှိသည်။ ဝါ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာအရှားသည်။ (ဟောတိ)၊ မယံ-၆-ယောက်သော ငါတို့သည်။ ဧကဋ္ဌာနေ-တစ်နေရာတည်း၌၊ မာဝသိမှ-မနေကြကုန်စို့၊ တီသု-နံသော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝဿာမ-ခွဲ၍နေကြကုန်စို့၊ ဣတိ (မန္တယိသု)။

တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ပဏ္ဍုက လောဟိတကေ-တို့ကို၊ အာဟံသု၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ သာဝတ္ထိနာမ-သာဝတ္ထိမြို့ မည်သည်။ ဝါ-ကို၊ သတ္တပညာသာယ-၅၇ ခုသော၊ ကုလသတသဟဿေဟိ-အမျိုးအသိန်းတို့သည်။ (တစ်နည်း) သတ္တပညာသာယ ကုလသတသဟဿေဟိ-၅၇ သိန်းသော

နေဝါသိကာ။ ။နိဝသနံ (အာဂန္တုကကဲ့သို့ ခေတ္တနေခြင်း မဟုတ်ဘဲ) အမြဲနေခြင်းတည်း။ နိဝါသော-ခြင်း၊ “အမြဲနေ” ဆိုသော်လည်း အပိုင်သဘောအားဖြင့် နေခြင်းမဟုတ်၊ “နိဝါသော (နိဝါသမတ္တံ) ဧတေသံ အတ္တိတိ နေဝါသိကာ” ဟု ဋီကာပြု၏။ ကျောင်းထိုင် ကျောင်းပိုင်အဖြစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်နေသူကို အာဝါသိက၊ စာသင်သားအဖြစ် ဖြင့် နေသူကို နေဝါသိကဟု ခွဲပါ။

အမျိုးတို့သည်၊ အဇ္ဈာဝုတ္တံ-စွဲမှီနေအပ်၏။ အသီတိဂါမသဟဿပဋိမဏ္ဍိတာနံ-
ရှစ်သောင်းသော ရွာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော၊ တိယောဇနသတိကာနံ-
ယူဇနာသုံးရာရှိကုန်သော၊ ဒွိန္ဒ ကာသိကောသလရဋ္ဌာနံ-ကာသိတိုင်း ကောသလ
တိုင်း ၂-တိုင်းတို့၏၊ အာယမုခဘူတာ-အခွန်အတုက်၏ ဝင်ရာအဝ ဖြစ်၍ဖြစ်၏၊
တတြ-ထိုသာဝတ္ထိမြို့၌၊ တုမေ-အသင် ပဏ္ဍုက လောဟိတကတို့သည်၊
ဓုရဋ္ဌာနေယေဝ-မြို့၏ အနီးအရပ်၌သာလျှင်၊ ပရိဝေဏာနိ-ပရိဝဏ်တို့ကို၊
ကာရေတွာ-စေ၍၊ အမ္မပနသနာဋ္ဌိကေရာဒိနိ- သရက်ပင်၊ ပိန္နပင်၊ အုန်းပင်
အစရှိသည်တို့ကို၊ ရောပေတွာ-စိုက်ပျိုး၍၊ ပုပ္ဖေဟိစ-ပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဖလေဟိစ-အသီးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကုလာနိ-လာလာသမျှ အမျိုးတို့ကို၊
သင်္ဂဏန္တာ- သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ကုန်လျက်၊ ဝါ- သိမ်းသွင်းကုန်လျက်၊
ကုလဒါရကေ-အမျိုးသားငယ်တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ-ရှင်ရဟန်း ပြုပေးပြီး၍၊
ပရိသံ-ကို၊ ဝဗေထ-တိုးပွားစေကြကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အာဟံသု)။

မေတ္တိယဘူမေကေ-တို့ကို၊ အာဟံသု၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော၊ ရာဇဂဟံ
နာမ-မည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဋ္ဌာရသဟိ မနုဿကောဋီဟိ-၁၈ ကုဋေသော
လူတို့သည်၊ အဇ္ဈာဝုတ္တံ-အပ်၏၊ အသီတိဂါမသဟဿ ပဋိမဏ္ဍိတာနံ၊
တိယောဇနသတိကာနံ-န်သော၊ ဒွိန္ဒအင်္ဂ မဂဓရဋ္ဌာနံ-အင်္ဂတိုင်း မဂဓတိုင်း
၂တိုင်း တို့၏၊ အာယမုခဘူတံ-၏၊ တတြ-ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ တုမေ-အသင်
မေတ္တိယ ဘူမေကေတို့သည်၊ ပေ၊ ဝဗေထ-တိုးပွားကြကုန်လော့၊ ဣတိ
(အာဟံသု)၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကေ-တို့ကို၊ အာဟံသု(ကိံ)၊ အာဝုသော၊
ကီဋ္ဌာဂိရိနာမ-ကီဋ္ဌာဂိရိ ဇနပုဒ်မည်သည်ကို၊ ဒွိဟိမေဃေဟိ-၂ မျိုးသောမိုးတို့
သည်၊ အနုဂ္ဂဟိတော-ချီးမြှောက်အပ်၏၊ [ဝဿာနေ ဟေမန္တေစာတိ ဒွိသု
ဥတုသု ဝဿနတော (ရွာခြင်းကြောင့်) ဒွိဟိ မေဃေဟိတိ ဝုတ္တံ၊] တိဏိသဿာနိ-
၃မျိုးသော ကောက်တို့သည်၊ ပသဝန္တိ-အသီးသီးကုန်၏၊ တတြ-ထို ကီဋ္ဌာဂိရိ
ဇနပုဒ်၌၊ တုမေ-အသင် အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုက တို့သည်၊ ပေ၊ ဝဗေထ၊ ဣတိ
(အာဟံသု)၊ တေ-ထိုသဟာယ်ချင်း ၆ယောက်တို့သည်၊ တထာ-ထို တိုင်ပင်သည့်
အတိုင်း၊ အကံသု၊ တေသု-ထို ၃သင်းတို့တွင်၊ ဧကမေကဿ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊
ပက္ခဿ-အသင်းအပင်း၏၊ ပဉ္စပဉ္စဘိက္ခသတာနိ-၅ ရာ၊ ၅ ရာသော
ရဟန်းတို့သည်၊ ပရိဝါရာ-အခြံအရံတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ သမဓိကံ-
ဆရာ ၆ ယောက် အပိုအလွန်နှင့်တကွ၊ ဒိယမုဘိက္ခသဟဿံ-အခွဲအားဖြင့်
၂ ထောင်သော ရဟန်းသည်၊ ဝါ - ၁၅၀၀ သော ရဟန်းသည်၊ ဟောတိ၊

တကြ-ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂီအသင်းတို့တွင်၊ သပရိဝါရာ-န်သော၊ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ-
တို့သည်၊ သီလဝန္ဓောဝ-န်သည်သာ၊ (ဟုတွာ) ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဇနပဒစာရိကမ္ပိ
ဝိစရန္တိ၊ တေ-ထိုပဏ္ဍုက လောဟိတကတို့သည်၊ အကတဝတ္ထု-မပြုအပ်
သေးသော ဝတ္ထုကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ-ဖြစ်စေကုန်၏၊ [သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထိုက်သော
အသစ်အမှုကိုသာ ပြုကြ၏၊] ပညတ္တသိက္ခာပဒံ ပန-ကိုကား၊ န မဒ္ဒန္တိ-
မကျော်နင်းကြကုန်၊ ဝါ-မကျူးလွန်ကြကုန်၊ ဣတရေ-ပဏ္ဍုက လောဟိတကမှ
အခြားကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ဆဗ္ဗဂ္ဂီ ရဟန်းတို့သည်၊ အလဇ္ဇိနော
(ဟုတွာ) အကတဝတ္ထု စ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ပညတ္တ သိက္ခာပဒဉ္စ မဒ္ဒန္တိ တေန-
ကြောင့်၊ အလဇ္ဇိနော ပါပဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

ဧဝ ရူပန္တိ-ကား၊ ဧဝံဇာတိကံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ [ရူပသဒ္ဓါဇာတိ
အနက်ဟော၊] အနာစာရံ အာစရန္တိတိ-ကား၊ အနာစရိတဗ္ဗံ-မကျင့်ထိုက်မကျင့်
ကောင်းသော အကျင့်ကို၊ အာစရန္တိ -န်၏၊ အကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက် မပြုကောင်း
သော အမှုကို၊ ကရောန္တိ၊ [အာစရိတဗ္ဗောတိ အာစာရော၊ န+အာစာရော
အနာစာရော-အာစာရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မပြုအပ် မပြုကောင်းသော
အကျင့်၊] မာလာဝစ္ဆန္တိ-ကား၊ တရုဏပုပ္ဖရက္ခံ-ပန်းပင်ငယ်ကို၊ ဟိ-မှန်၊
တရုဏကာ-ငယ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖရက္ခာပိ-ပန်းပင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖဂစ္ဆာပိ-
ပန်းချုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မာလာဝစ္ဆာတွေဝ-မာလာဝစ္ဆတို့ဟူ၍သာ၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊
[ဝစ္ဆသဒ္ဓါသည် “ဝသတိ-အမိအနီး၌ နေတတ်၏၊ ဣတိ ဝစ္ဆော” ဟူသော
ဝစနတ္ထအရ နွားငယ်ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ ဤ၌ကား အငယ်ချင်းတူ
သောကြောင့် သဒိသုပစာပြ ဝုစ္ဆန္တိကြိယာဖြင့် ဆိုသည်၊] စ-ဆက်၊ တေ-ထို
အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်၊ အနေကပ္ပကာရံ-သော၊ မာလာဝစ္ဆံ-ပန်းပင်ငယ်
ကို၊ သယမ္ပိ၊ ရောပေန္တိ-ပေါက်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-စိုက်ကြကုန်၏၊ [ရဟဇာတ်
ကာရိတ် ဣပစ္စည်း၊ ဟဗျေ၊ ရ၏ ဥကို သြဝုဒ္ဓိပြု၊] အညေနပိ-သည်လည်း၊
ဝါ-ကိုလည်း၊ ရောပါပေန္တိ -ပေါက်ပစေဟု စေခိုင်းကြကုန်၏၊ ဝါ-အစိုက်ခိုင်း
ကြကုန်၏၊ [ကာရိတ်ဣာပေပစ္စည်း ၂ ချက်ဆင့်။] တေန-ကြောင့်၊ မာလာဝစ္ဆံ၊
ပေ၊ ရောပါပေန္တိပီတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ သိဉ္စန္တိတိ-ကား၊
သယမေဝ ဥဒကေန သိဉ္စန္တိ၊ [နောက်ဝါကျရှိ အညေနပိကို ထောက်၍
“သယမေဝ” ဟု ရှိမှ ကောင်းသည်၊ “တမေဝ-ထိုပန်းပင်ငယ်ကိုပင်” ဟု
ရှိသည်ကား မကောင်း၊] သိဉ္စာပေန္တိတိ-ကား၊ အညေနပိ-သည်လည်း၊ ဝါ-
ကိုလည်း၊ သိဉ္စာပေန္တိ-သွန်းလောင်းစေကြကုန်၏။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤမာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အကပ္ပိယဝေါဟာရော-ဟာရလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရော-လည်းကောင်း၊ ပရိယာယော-ပရိယာယ်လည်းကောင်း၊ ဩဘာသော-အရိပ်အရောင် လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တကမ္မ-အမှတ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိပဉ္စ-တို့ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗာနိ-န်၏၊ တတ္ထ-ထို၍ပါးတို့တွင်၊ အကပ္ပိယဝေါဟာရောနာမ-ရမည်သည်၊ ဝါ-မအပ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောအလုပ် အပြောအဆိုမည်သည်၊ (ဣတိ-၌စပ်)၊ အလ္လဟရိတာနံ-စိမ်းစိုသော သစ်ပင်မြက်တို့ကို၊ ကောဠာနံ-ကိုယ်တိုင်ဖြတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကောဠာပနံ-သူတစ်ပါးကို ဖြတ်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ အာဝါဠဿ-တွင်းကို၊ ဝါ-ကျင်းကို၊ ခဏာနံ-ကိုယ်တိုင်တူးခြင်းလည်းကောင်း၊ ခဏာပနံ-တူးစေခြင်းလည်းကောင်း၊ မာလာဝစ္ဆဿ-ပန်းပင်ငယ်ကို၊ ရောပနံ-ကိုယ်တိုင်ပေါက်စေခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်တိုင်စိုက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ရောပါပနံ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-လည်းကောင်း၊ အာဠိယာ-ကန်သင်းကို၊ ဗန္ဓနံ-ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓာပနံ-လည်းကောင်း၊ ဥဒကဿ-မအပ်သောရေကို၊ သေစနံ-ကိုယ်တိုင်သွန်းလောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ သေစာပနံ-လည်းကောင်း၊ မာတိကာယ-ရေမြောင်းကို၊ သမ္မုခကရဏံ - သစ်ပင်သို့ ရှေးရှုပြုပေးခြင်းလည်းကောင်း၊

အကပ္ပိယဝေါဟာရော။ ။ဝေါဟရီယတေတိ ဝေါဟာရော၊ အကပ္ပိယံဣတိ-မအပ်ဟူ၍+ဝေါဟာရော-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သော အလုပ် အပြောအဆိုတည်း၊ အကပ္ပိယဝေါဟာရော၊ “ဝေါဟာရ” ဟု လာလျှင် နှုတ်ပြောမှုကိုသာ ယူလေ့ရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား (နှုတ်အပြောသာမက) မအပ်ဟု ပြောဆိုထိုက်သော သစ်ပင်ဖြတ်ခြင်း၊ ရေလောင်းခြင်းစသော ကိုယ်မှု၊ ဤသစ်ပင်ကို ဖြတ်စမ်းလော့ စသော နှုတ်ပြောမှုပါယူရမည်၊ ထို့ကြောင့် “အကပ္ပိယောစ+သော+ဝေါဟာရော” ဟု ဝိသေသန ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရ်မပြုဘဲ၊ “အကပ္ပိယံတိ ဝေါဟာရော” ဟု သမ္ဘာဝနာ ကမ္မဓာရ်ပြုပါ၊ [အကပ္ပိယဘူတံ ကရဏကာရာပနာဒိ သဗ္ဗမေဝ သင်္ဂဟိတံ၊ န ပန အကပ္ပိယဝစနမတ္တံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေ ပိ ဒေသေ နယော။]

ကောဠာပနံ။ ။“ဣမံ ဆိန္ဒ-ဤသစ်ပင်၊ ဤသစ်ကိုင်းကို ဖြတ်လော့” ဟု တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြ၍ ခိုင်းခြင်းသည်သာ အကပ္ပိယဝေါဟာရ ဖြစ်၏၊ မည်သည့်သစ်ပင်သစ်ကိုင်းဟု တိုက်ရိုက်မညွှန်ပြဘဲ “သစ်ပင်ဖြတ်လိုက်၊ သစ်ကိုင်းခုတ်လိုက်” စသည်ဖြင့် ခိုင်းခြင်းကား အကပ္ပိယဝေါဟာရ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ဣမံ ဆိန္ဒ ဘိန္ဒ” ဟု ဣမသဒ္ဒါထည့်၍ ငိုကာဖွင့်သည်။ [ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်ကို လှမ်းကြည့်ပါ။]

အာဠိယာ ဗန္ဓနံ စသည်။ ။သစ်ပင်ခြေရင်း၌ ရေတည်အောင် သစ်ပင်အရင်းဘေးပတ်လည်၌ ကန်သင်းဖွဲ့ခြင်းကို “အာဠိဗန္ဓန” ဟု ဆိုသည်၊ နောက်၌ “ကပ္ပိယဥဒက” ဟု သီးခြားလာသောကြောင့် ဥဒကဿကို ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့် “အကပ္ပိယဥဒကဿ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ပိုးရှိသောရေကို “အကပ္ပိယဥဒက” ဟု မှတ်ပါ။

ကောင်း၊ ကပ္ပိယဥဒကသိဉ္ဇနံ-အပ်သောရေကို သွန်းလောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊
[ပိုးမပါသော ရေကို ကပ္ပိယဥဒက” ဟု ဆိုသည်၊] ဟတ္ထမုခ၊ ပေ၊ သိဉ္ဇနံ-
လက်ဆေးရေ၊ မျက်နှာသစ်ရေ၊ ခြေဆေးရေ၊ ချိုးရေတို့ကို သွန်းလောင်းခြင်း
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တည်း။

ကပ္ပိယဝေါဟာရော နာမ-ရမည်သည်၊ ဝါ-အပ်၏ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော
အလုပ်အပြောမည်သည်၊ ဣမံ ရက္ခံ-ကို၊ ဇာန-သိလော၊ ဣမံ အာဝါဋ်-ကို၊
ဇာန-လော၊ ဣမံ မာလာဝစ္ဆံ-ကို၊ ဇာန-လော၊ ဧတ္ထ-ဤသစ်ပင်၌၊ ဥဒကံ-
ကို၊ ဇာန-လော၊ ဣတိ ဝစနံ-ဤသို့ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ သုက္ခ
မာတိကာယ-ခြောက်သောရေမြောင်းကို၊ ဥဇုကရဏဉ္စ-ဖြောင့်အောင်ပြုခြင်း
လည်းကောင်းတည်း၊ ပရိယာယောနာမ-ပရိယာယ်ပြုခြင်းမည်သည်၊ ပဏ္ဍိတေန
နာမ-ပညာရှိသူမည်သည်၊ ဝါ-ပညာရှိသူဆိုတာ၊ မာလာဝစ္ဆာဒယော-ပန်းပင်ငယ်
အစရှိ သည်တို့ကို၊ ရောပေတဗ္ဗာ-စိုက်ပျိုးထိုက်ကုန်၏၊ (ရောပိတာ-စိုက်အပ်ပြီး
ကုန်သော၊ မာလာဝစ္ဆာဒယော-တို့သည်၊) န စိရဿေဝ-မကြာမြင့်မီသာလျှင်၊
ဥပကာရာယ-လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ-န်၏၊ ဣတိ
အာဒိ ဝစနံ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတည်း၊ ဩဘာသောနာမ-မည်သည်၊
ကုဒါလခဏိတ္တာဒိနိစ-ပေါက်တူး၊ တူးရွင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
မာလာဝစ္ဆေ စ-တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဌာနံ-ရပ်ခြင်းတည်း၊
ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဌိတံ-ရပ်နေသောထေရ်ကို၊ သာမဏေရာဒယော-တို့သည်၊
ဒိသ္မာ၊ ထေရော-သည်၊ ကာရာပေတုကာမော-ပြုစေခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊
ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ ဂန္ဓာ၊ ကရောန္တိ-ပြုပေးတတ်ကြကုန်၏၊ နိမိတ္တကမ္မ
နာမ-မည်သည်၊ ကုဒါလ၊ ပေ၊ ဘာဇနာနိ-ပေါက်တူး၊ တူးရွင်း၊ ဓား၊ ပုဆိန်၊
ရေပုံးတို့ကို အာဟရိတွာ၊ သမိပေ-မိမိအနီး၌၊ ထပနံ-ချထားခြင်းတည်း။

ကပ္ပိယ ဥဒက သိဉ္ဇနံ။ ။ဤ၌ သိဉ္ဇာပန-“ရေလောင်းလိုက်စမ်း” ဟု ခိုင်းခြင်း
ကိုပါယူ၊ “သိဉ္ဇနံ သိဉ္ဇာပနံစ သိဉ္ဇနံ” ဟု ဧကသေသံပြု၊ ဤကပ္ပိယဥဒကသိဉ္ဇနံကို
“ဥဒကသိဉ္ဇနံ” သာမည၌မသွင်းဘဲ သီးခြားဆိုခြင်းမှာ နောက်၌ အာရာမစသည်အကျိုးငှာ
ကပ္ပိယဥဒကကို လောင်းကောင်းသေးသောကြောင့် ထိုနေရာရောက်မှ ခွဲမနေတော့
ဘဲဤနေရာကပင် ခွဲ၍ ဆိုထားခြင်းတည်း-ဟုမှတ်၊ ဟတ္ထ၊ပေ၊ နဟာနောဒကသိဉ္ဇနံလည်း
ကပ္ပိယဥဒကသိဉ္ဇနံပင်တည်း၊ အသုံးများသောကြောင့် သီးခြားပြထားဟန်တူသည်။

ဩဘာသနှင့် နိမိတ္တကမ္မ။ ။နိမိတ္တကမ္မထက် ဩဘာသသည် သာ၍ထင်ရှား
၏၊ ထို့ကြောင့် ကုဒါလစသည်ကို လက်ဖြင့်ကိုင်၍ ရပ်နေခြင်းသည် မိမိ အနီး၌ ချထား
ခြင်းထက် (ပြုလုပ်ပေးစေလိုကြောင်း) ထင်ရှားရကား ကုဒါလစသည်ကို ကိုင်၍ ရပ်ခြင်းကို
ဩဘာသ၊ မကိုင်ဘဲ မိမိအနီး၌ ချထားခြင်းကို “နိမိတ္တကမ္မ”ဟု ဆိုသည်။

ဣမာနိ-ဤအကပ္ပိယဝေါဟာရ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပဉ္စပိ-ငါးပါးလုံးတို့သည်လည်း၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာဟ-အမျိုး ၄ ပါးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ရောပနေ-စိုက်ပျိုးခြင်း၌၊ န ဝဋ္ဋန္တိ-နံ၊ ဖလပရိဘောဂတ္ထာယ-အသီးကို သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝေါဟာရဒွယမေဝ-ကပ္ပိယဝေါဟာရ၊ အကပ္ပိယဝေါဟာရ ၂ ပါးအပေါင်းသည်သာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတရတ္ထယံ-ဆိုအပ်ပြီး ၂ ပါးမှ တစ်ပါး၊ အခြား ၃ ပါးအပေါင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရောပိ-သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ယံ-အကြင် ကပ္ပိယဝေါဟာရ အစရှိသော ၄ ပါး အပေါင်းသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ-ထို ၄ ပါး အပေါင်းသည်၊ အည ပုဂ္ဂလဿဝါ-မိမိမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ သံဃဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ စေတိယဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ အတ္ထာယပိ- ငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [မဟာပစ္စရိဝါဒကို အတည် ယူစေလိုသောကြောင့် နောက်မှဆိုသည်၊] ပန-ကား၊ အာရာမတ္ထာယ-အာရာမ(ခြံ) အလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ဝနတ္ထာယစ-တောအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ [ဝတတ္ထာယဟု မူကွဲရှိ၏၊ “ဝတိ+အတ္ထာယ-စည်းရိုးအကျိုးငှာ” ဟု ပေး။] ဆာယတ္ထာယ စ-ငှာလည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယ ဝေါဟာရမတ္တမေဝ-အကပ္ပိယ အပြုအပြောမျှသည်သာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ သေသံ-ကြွင်းသော ကပ္ပိယဝေါဟာရ အစရှိသော လေးပါးအပေါင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ သေသံ-သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ ယံ ကိဉ္စိ-သော၊ မာတိကံ-ကို၊ [မြောင်းခြောက်၊ ရေရှိမြောင်း ၂ မျိုးလုံးကို ယူစေလိုသောကြောင့် “ယံ ကိဉ္စိ” ဆိုသည်။] ဥဇုံ-ဖြောင့်အောင်၊ ကာတုံ စ-ငှာလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယဥဒကံ-ကို၊ သိဉ္စိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ [ကပ္ပိယဥဒကံ သိဉ္စထ” ဟုလည်း ခိုင်းကောင်းသည်-ဟူလို။] နှာနကောဋ္ဌကံ-ရေချိုးအိမ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ နှာယိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒမုခဓောဝနဒကာနိ စ-တို့ကိုလည်း၊ တတ္ထ-ထိုအာရာမစသည် အကျိုးငှာ စိုက်အပ်သော သစ်ပင်တို့၌၊ ဆဇ္ဇေတုမ္ပိ-စွန့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌လည်းကောင်း၊ ကုရုန္တိယံစ-၌လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယ ပထဝီယံ-အပ်သောမြေ၌၊ (ဇာတမဟုတ်သော မြေ၌)၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ရောပေတုမ္ပိ-ငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [စိုက်လော့ဟုလည်း ပြောကောင်းသည်-ဟူလို၊] ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ အာရာမာဒိအတ္ထာယ-ငှာ၊ ရောပိတဿဝါ-ကိုယ်တိုင်စိုက်အပ်သော သစ်ပင်၏လည်းကောင်း၊ ရောပါပိတဿဝါ-သူတစ်ပါးကိုစိုက်စေအပ်သောသစ်ပင်၏လည်းကောင်း၊ ဖလံ-ကို၊

ပရိဘုရားတို့-ငှာလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဩစိနန ဩစိနာပနေ-ကိုယ်တိုင် ဆွတ်ခူးခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ဆွတ်ခူးစေခြင်း၌၊ ပကတိယာပိ-ဖြင့်လည်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ [ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်သင့်သည်။] ပန-ကား၊ ကုလ ဒူသနတ္ထာယ-အမျိုး ၄ ပါးတို့၏ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဩစိနန ဩစိနာပနေ-၌) ပါစိတ္တိယဇ္ဇေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏။ [ကုလဒူသနအတွက် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် တိုးလာသည်။]

စ-ဆက်၊ ဂန္ထနာဒီသု-ပန်းကုံးခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ဥရစ္ဆဒပရိယောသာနေသု-ရင်လွမ်းပန်းအဆုံးရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ ကုလဒူသနတ္ထာယ-အမျိုးလေးပါးတို့၏ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ အညတ္ထာယဝါ-အခြားသော ဝတ္ထုပူဇာအစရှိသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ကဿာ-နည်း၊ အနာစာရတ္တာ-ရဟန်းတို့ မပြုအပ်မပြုကောင်းသော အကျင့်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပါပသမာစာရောတိ ဇတ္ထုဤပါ၌၌၊ [ဤကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်” ပါပသမာစာရော” ဟူသော ဤပါ၌၌” ဟူလို၊] ဝတ္ထုပါပသမာစာရတ္တာစ-အကျယ်ဟောတော်မူအပ်သော ပါပသမာစာရ၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ [“ပါပသမာစာရောတိ၊ ပေ၊ ဂန္ဓေတိပိ ဂန္ဓာပေတိပိ” ဟု ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ဟောတော်မူအပ်သော ပါပသမာစာရ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း-ဟူလို။]

အာရာမာဒိ အတ္ထာယ-သစ်သီးအာရာမံ၊ ပန်းအာရာမံ အစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာ၊ ရုက္ခရောပနေ-၌၊ (အနာပတ္တိ-သည်)၊ ဟောတိဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ-ရတနာ ၃ ပါးဟူသော ဝတ္ထုကိုပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှာ (ဂန္ထနာဒီသု-ပန်းသီကုံးခြင်း အစရှိသည်တို့၌) ကဿာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ န ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ စေ-ဤသို့မေးအံ့၊ အနာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ တတ္ထ-ထိုအာရာမံစသည်တို့၏ အကျိုးငှာ သစ်ပင်စိုက်ရာ၌၊

အညတ္ထာယ။ ။ ဝတ္ထုပူဇာဒိအတ္ထာယ-ရတနာသုံးပါးဟူသော ဝတ္ထုကို ပူဇော်ခြင်း အစရှိသော အကျိုးငှာ၊ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဤစကားကိုထောက်၍ ဘုရားကို ပန်းပူဇော်ခြင်း၊ တရားဟောပလ္လင်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်းအစရှိသော အကျိုးငှာ ပန်းကုံးမှု ပန်းစေတီလုပ်မှု စသည်ကို ရဟန်းများသည် ကိုယ်တိုင်လည်း မလုပ်ကောင်း၊ သာမဏေစသူများကိုလည်း အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် မခိုင်းကောင်းဟုမှတ်၊ ဘာကြောင့်နည်း ... ပါဠိတော်၌ “တေ ဧဝရူပံ အနာစာရံအာစရန္တိ” အရ အနာစာရ (ရဟန်းတို့ မပြုထိုက်မပြုကောင်းသောအကျင့်) ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါပသမာစာရတွင် ပါဝင်သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။

ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိယာယာဒီဟိစ-ပရိယာယ် အစရှိသည် တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ-ငှာလည်း၊ (ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပရိယာယာဒီဟိစ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း)၊ အနာပတ္တိယေဝ-ပင်တည်း။

☞ နနုစ-စောဒနာပါဦးအံ၊ (ကိံ)၊ တတ္ထ-ထို အာရာမစသည် အကျိုးငှာ သစ်ပင်စိုက်ရာ၌၊ ကပ္ပိယပထဝီယံ-၌၊ သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ရောပေတုမ္ပိ-စိုက်ခြင်းငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံနန-ဆိုအပ်ပြီးမဟုတ်ပါ လော၊ ဣတိ-သို့၊ နနုစ-စောဒနာပါ၏၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ န ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သောစကား မဟုတ်၊ (တွဲ-သင် စောဒကသည်)၊ အထာပိ မညေယျာသိ-အကယ်၍မူလည်း တွေးကြံရာ၏၊ (ကိံ)၊ ဣတရာသု-မဟာအဋ္ဌကထာမှ တစ်ပါးသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တမ္ပိ-

ကသ္မာ န အနာပတ္တိ။ ။အာရာမတ္ထဝနတ္ထ ဆာယတ္ထအကျိုးငှာ သစ်ပင်စိုက် စေခြင်း၌ အနာပတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ “ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ ဂန္ထနာဒီသု ကသ္မာ အနာပတ္တိ- ရတနာသုံးပါးကို ပူဇော်ဖို့ရာ ကိုယ်တိုင် ပန်းကုံးခြင်း စသည်တို့၌လည်း အနာပတ်ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် အနာပတ် မဖြစ်ရသနည်း” ဟူလို။

ယထာဟိ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ ။ထိုအမေးကို “အနာပတ္တိယေဝ” ဟု အကျဉ်း ဖြေပြီးနောက်၊ ထိုအနာပတ်ဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားပြလို၍ “ယထာဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ အာရာမတ္ထ စသောအကျိုးငှာ သစ်ပင်စိုက်စေရာ၌ “ဤသစ်ပင်ကို သိလော့” စသော ကပ္ပိယဝေါဟာရ၊ ပရိယာယ်၊ ဩဘာသ၊ နိမိတ္တကမ္မတို့ဖြင့် ပြုစေလျှင် အာပတ်မသင့် သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဝတ္ထုပူဇန အကျိုးငှာ ဂန္ထနစသော အမှုကို ပြုစေရာ၌လည်း ကပ္ပိယ ဝေါဟာရ၊ ပရိယာယ်၊ ဩဘာသ၊ နိမိတ္တကမ္မတို့ဖြင့် ပြုလုပ်စေလျှင် အာပတ်မသင့်ပင် ဖြစ်သည်၊ ကိုယ်တိုင်ပန်းကုံးခြင်း၊ အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် အကုံးခိုင်းခြင်း၌ကား အာပတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို။ [ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ နောက် “ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ပရိယာယာဒီ ဟိစ ဂန္ထာပနေ” တို့ကိုလည်း လိုက်ပါစေ။]

နနုစ၊ ပေ၊ ဝုတ္တန္တိ။ ။ရှေ့၌ “မဟာပစ္စရိယံ ပန ကုရန္တိယဉ္စ ကပ္ပိယပထဝီယံ သယံ ရောပေတုမ္ပိဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ၊ ထိုစကားအရ “နနု၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ” ဟု စောဒကပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်၊ စောဒက၏ဆိုလိုရင်းကား “အာရာမာဒိ အကျိုးငှာ သစ်ပင် ကို ကိုယ်တိုင်စိုက်ကောင်းလျှင် ပန်းကိုလည်း ဝတ္ထုပူဇာအကျိုးငှာ ကိုယ်တိုင် ကုံးကောင်း သင့်သည် မဟုတ်ပါလော” -ဟူလို။

ဝုတ္တံ၊ န ပန မဟာအဋ္ဌကထာယံ။ ။“သယံ ရောပေတု ဝဋ္ဋတိ” ဟု ဆိုထား သည်ကား မှန်ပေသည်၊ သို့သော် ထိုစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာစကား မဟုတ်၊ မဟာ ပစ္စရိနှင့် ကုရန္တိစကား ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဆိုအပ်သော စကားသည်လည်း၊ ပမာဏံ-လိုရင်း ပမာဏတည်း၊ [ဝိနည်းဆုံး ဖြတ်ရာအခါ၌ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း စကားဖြစ်သည်-ဟူလို၊] မဟာအဋ္ဌကထာယံစ- ဌ်လည်း၊ ကပ္ပိယ ဥဒကသေစနံ-အပ်သောရေကို ကိုယ်တိုင်လောင်းခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကား ၂ ရပ်သည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (အထာပိ မညေယျာသိ)။

တမ္ပိ-ထိုစကား ၂ ရပ်သည်လည်း၊ န ဝိရဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်ပါ၊ [ပန်းမကုံး ကောင်းဟူသော စကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ-ဟူလို၊] ဟိ-ချဲ့ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တတြ-ထိုအာရာမအကျိုးငှာ သစ်ပင်စိုက်ရာ ရေလောင်းရာ၌၊ အဝိသေသေန-အထူးမ၊ မ သာမညအားဖြင့်၊ ရုက္ခံ ရောပေန္တိ၊ ပေ၊ သိဉ္ဇာ ပေန္တိပိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဟောတော်မူထိုက်ပါလျက်၊ (အဝတ္တာ-ဟောတော် မမူဘဲ၊) မာလာဝစ္ဆန္တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊

အထာပိ။ ပေ။ တံ ကထန္တိ။ ။[တံကထန္တိမှ ဣတိကို “မညေယျာသိ” နှင့် တွဲ၊ တံဖြင့် “ကပ္ပိယပထဝီယံ သယံ ရောပနံ” ဟူသော မဟာပစ္စရိကုရုန္တိ စကားနှင့် “ကပ္ပိယဥဒကသေစနံ” ဟူသော မဟာအဋ္ဌကထာ စကားကို ခွဲ၊] မဟာအဋ္ဌကထာမှ တစ်ပါးသော မဟာပစ္စရိ ကုရုန္တိတို့၌ ဆိုအပ်သောစကားလည်း ပမာဏပြုလောက်သော စကားဖြစ်၏၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌လည်း “ကပ္ပိယပထဝီ၌ ကိုယ်တိုင်သစ်ပင်စိုက်ကောင်း၏” ဟု မဆိုစေကာမူ “ကပ္ပိယရေကို ကိုယ်တိုင်လောင်းကောင်း၏” ဟု ဆိုထား၏၊ [“ယံ ကိဉ္စိမာတိကံ၊ ပေ၊ ကပ္ပိယဥဒကံ သိဉ္စိတုံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ” ဟု ဆိုခဲ့သည်-ဟူလို၊] ထို အဋ္ဌကထာတို့၌ စကားသည် ဘယ်သို့ ဖြစ်နေပါသနည်း၊ [မဟာပစ္စရိ ကုရုန္တိ အဋ္ဌကထာ တို့၌ “ကပ္ပိယပထဝီဝယ် ကိုယ်တိုင်သစ်ပင်စိုက်ကောင်း၏” ဟူသော စကား၊ မဟာအဋ္ဌ ကထာဝယ် “ကပ္ပိယရေကို ကိုယ်တိုင်သစ်ပင်မှာ လောင်းကောင်း၏ ဟူသောစကားသည် “ပန်းကို ကိုယ်တိုင် ကုံးကောင်း” ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည် မဟုတ်ပါလော- ဟု အသင်စောဒကမှာ တွေးထင်စရာရှိသည်-ဟူလို။]

တမ္ပိ၊ ပေ၊ တတြဟိ။ ။ထိုအဋ္ဌကထာတို့ စကား ၂ ရပ်လည်း “ပန်းကို ကိုယ် တိုင် မကုံးကောင်း” ဟူသော စကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ၊ “ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တတြဟိ၊ ပေ၊ အတ္တိ” ဟု မိန့်၊ [တတြာတိ ရောပနသိဉ္ဇန ဝိသယေ၊-ဝိမတိ၊] သစ်ပင်ကို ကိုယ်တိုင်စိုက်မှု ရေလောင်းမှု၌ “ရုက္ခံ ရောပေန္တိပိ ရောပါ ပေန္တိပိ သိဉ္ဇန္တိပိ သိဉ္ဇာပေန္တိပိ” ဟု ရုက္ခသာမညဖြင့် ဟောတော်မူသင့်ပါလျက် “မာလာ ဝစ္ဆံ” ဟု ဝိသေသသစ်ပင်ကို ဟောတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ ကို ချီးမြှောက်ဖို့ရာ အသီးသီးသော အပွင့်ပွင့်သော သစ်ပင်ကိုသာ ရည်ရွယ်တော်မူ၍ မိန့်တော်မူအပ်၏၊ အာရာမတ္ထ ဝနတ္ထ ဆာယတ္ထအကျိုးငှာ စိုက်ပျိုးရာ၌ကား “ကိုယ်တိုင် ပြုကောင်း သူတစ်ပါးကို ပြုစေကောင်း၏” ဟူသော ပရိယာယ်အနက်ကို ရကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ-ဟူလို။

ဉာပေတိ-မူ၏။ (ကိ)။ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ-ငှာ၊ ပုပ္ဖဖလူပဂမေဝ-အပွင့်အသီးသို့ ကပ်ရောက်သော သစ်ပင်ကိုသာ၊ ဝါ-အပွင့်ပွင့်သောသစ်ပင်၊ အသီးသီးသော သစ်ပင်ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-မူ၍၊ ဧတံ-မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိ အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အညတြ ပန-ကုလသင်္ဂဟ အကျိုးမှတစ်ပါး၊ အာရာမစသည်တို့၏ အကျိုးငှာ စိုက်ရာ၌ကား၊ ပရိယာယော-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်းဟူသော ပရိယာယ်အနက်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိစကောင်း၏။ ဝါ-ရစကောင်း၏။ ဣတိ-သို့၊ (ဉာပေတိ-မူ၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်ပါ၊ ပြန်လှည့်စပ်)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုမာလာဝစ္ဆံရောပေန္တိပိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပရိယာယ်-ပရိယာယ်အနက်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤဂန္ဓေန္တိပိ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ ပရိယာယာဘာဝစ-ပရိယာယ်အနက်၏ မရှိနိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥတွာ-၍၊ အဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုဝုတ္တမေဝ-ကောင်းစွာဆိုအပ်သည်သာ၊ (ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏)၊ [ဥတွာ၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် “ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဟု ဝိမတိ၌ ထည့်သည်။]

စ-မှန်၏။ [“သုဝုတ္တမေဝ” ဟူသောစကားသည် မှန်၏။] ဗုဒ္ဓေနဓမ္မော၊ ပေ၊ ပဏ္ဍိတာနန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဂါထာရမ္မ၌ဆိုခဲ့ပြီး-ဟူလို၊ အနက်ကိုလည်း ထိုနေရာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊] ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သောစကားရပ်၏ သုဝုတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

တသ္မာ၊ ပေ၊ သုဝုတ္တမေဝ ။ ။ ပရိယာယ်ကို “ကရဏကာရာပဏသင်္ခါတပရိယာယသဗ္ဗာဝံ” ဟု ဝိမတိဖွင့်၏။ နောက်၌ အဘာဝကိုကြည့်၍ “သဗ္ဗာဝံ” ဟု ထည့်ဖွင့်သည်။ တတ္ထကို “မာလာဝစ္ဆံရောပေန္တိတိ အာဒိသု” ဟု ဖွင့်၍ ဣဓကို “ဂန္ဓေန္တိတိအာဒိသု” ဟုဖွင့်သည်။ ယံ-တံ ပုဒ်တို့ဖြင့် “မဟာပစ္စရိ ကုရုန္တိတို့၌ ဆိုအပ်သော “ကိုယ်တိုင်ကပ္ပိယပထဝီ၌ သစ်ပင်စိုက်မှု ရေလောင်းမှုသည် အပ်၏” ဟူသော စကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ “ကိုယ်တိုင်ရေလောင်း၏”ဟူသော စကားနှင့် “ကိုယ်တိုင် ပန်းကုံးမှုကို မပြုအပ်” ဟူသော စကားကိုစွဲပါ။

သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ။ ။ ဤဝါကျကား ဆိုအပ်ပြီး စကားတို့ကို နိဂုံးအုပ်သော ဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣတိတစ်လုံး အကြေကြံ၍ “ဣတိတသ္မာ” ဟု ထည့်သည်။ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော စကားရပ်၏ သုဝုတ္တဖြစ်သောကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးစကားအားလုံးကို အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သောနည်းအတိုင်း သာလျှင် သိပါလေ-ဟူလို။ [ဝုတ္တနယေနေဝ၌ ဧဝံဖြင့် “အခြားနည်းရှာဖွယ် မလို” ဟု ကန့်သတ်သည်။]

တတ္ထ-ထိုဂန္ထေ နန္ဒိပိ၊ ဂန္ထာပေန္တိပိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌ (စောဒကဿ-
 ၏၊ ဤဒိသီ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊) သိယာ-၏၊ (ကိဒိသီ စောဒနာ၊
 သိယာ-သနည်း၊) ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ-ငှာလည်း၊ ဂန္ထနာဒိသု အာပတ္တိယဒိ
 (ဟောတိ ဧဝံသတိ၊ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ) ဟရဏာဒိသု-ပန်းကိုဆောင်ယူခြင်းအစ
 ရှိသည်တို့၌၊ ကသ္မာ အနာပတ္တိ (ဟောတိ-သနည်း၊) ဣတိ (ဤဒိသီ)-ဤ
 သို့ ရှုအပ်သော၊ (စောဒနာ သိယာ၊) ကုလိတ္ထိအာဒိနံ-အမျိုးမိန်းမ အစရှိသူ
 တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဟရဏတော-ဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဆောင်ခြင်းကို
 ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ ဟရဏာဒိသု အနာပတ္တိ
 ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဟရဏဓိကာရေ-ဟရဏအရာ၌၊
 ဝိသေသေတွာ-၍၊ [တေ ကုလိတ္ထိနံ စသည်ဖြင့် ဝိသေသန (မ)၍-ဟူလို၊]
 တေ ကုလိတ္ထိနန္တိ အာဒိ-စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-
 ဘုရားအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏၊ အတ္ထာယ ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊
 [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ၊ “တေ ကုလိတ္ထိနံ ကုလဓိတာနံ၊ ပေ၊ ဧကတောဝဏ္ဏီ
 ကမာလံ ဟရန္တိပိ ဟရောပေန္တိပိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်
 ကုလိတ္ထိ စသူတို့အတွက် ဆောင်ယူရာ၌သာ အာပတ်သင့်၍၊ ဝတ္ထုပူဇာအကျိုး
 ငှာ ဆောင်ရာ၌ကား အာပတ်မသင့်-ဟူလို။]

တတ္ထ-ထိုဧကတော ဝဏ္ဏီကမာလံ ဟရန္တိပိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧက
 တော ဝဏ္ဏီကန္တိ-ကား၊ ပုပ္ဖာနံ-ပန်းပွင့်တို့၏၊ ဝဏ္ဏေ-အညှာတို့ကို၊ ဧကတော-
 တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကတွာ၊ ကတမာလံ-ပြုအပ်သော ပန်းစည်းကို၊ (ဟရန္တိပိ၊)
 [ပန်းပွင့်၏အညှာတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်းစုစည်းထားသော ပန်းစည်းတည်း၊
 “ဧကတော+ဝဏ္ဏာ+ယဿာတိ ဧကတောဝဏ္ဏီကာ” ဟု ပြု၊] ဥဘတော
 ဝဏ္ဏကန္တိ-ကား၊ ဥဘောဟိ-နံသော၊ ပသေဟိ-နံပါးတို့ဖြင့်၊ ပုပ္ဖဝဏ္ဏေ-
 တို့ကို၊ ကတွာ၊ ကတမာလံ (ဟရန္တိပိ)၊ [ပန်းပွင့်၏ အညှာတို့ကို ၂ဖက်ပေါ်
 အောင် ခွဲ၍စည်းအပ်သောပန်းစည်းတည်း၊ “ဥဘတော-၂ဖက်တို့၌၊+ဝဏ္ဏာ
 ယဿာတိ ဥဘတောဝဏ္ဏီကာ” ဟု ပြု၊] ပန-ကား၊ မဉ္ဇရိကန္တိ အာဒိသု-တို့၌၊
 မဉ္ဇရိဝိယ-ပန်းခိုင်ကဲ့သို့၊ ကတာ-သော၊ ပုပ္ဖဝိကတိ-အထူးတလည်ပြု အပ်သော
 ပန်းကို၊ မဉ္ဇရိကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ပန်းပွင့်များကို ပန်းအခိုင်၊ ပန်းအခက်ကဲ့သို့
 ပြုအပ်သော ပန်းခိုင်တည်း၊] ဝိဓုတိကာတိ-ကား၊ သူစိယာ ဝါ-အပ်ဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ သလာကာယဝါ-ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊
 သိန္နုဝါရပုပ္ဖာဒိနိ-ရေအုန့်ပန်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုး၍၊ ဝါ-သိကုံး၍၊
 ကတာ-ပြုအပ်သောပန်းတည်း၊ [ရှေးက “ဝိဓုတိကာ-ပန်းလက် ကောက်” ဟု

ပေးကြ၏။ လက်ကောက်ကဲ့သို့။ ဝိုင်းအောင်ပြုထားသည်ဖြစ်စေ၊ အကုံးအတိုင်းဖြစ်စေ၊ ချည်ဖြင့် သီထားအပ်သော ပန်းကုံးတည်း။] ဝဋ်သကောတိ-ကား၊ ဝတံသကော-ဦးဆောက်ပန်တည်း။ [“မုဒ္ဒမာလယေ ဝဋ်သကော” ဟူသော အဘိဓာန်အရ ဦးထိပ်၌ ပန်ဆင်အပ်သောပန်းကို “ဝဋ်သက” ဟု ဆိုသည်။ ယခုကာလ၌ “ဦးဆောက်ပန်း” ဟု ခေါ်ကြသည်။] အာဝေဠာတိ-ကား၊ ကဏ္ဍိကာ-နား၌ပန်ဆင်အပ်သော ပန်းတည်း။ [ဤပန်းကိုရှေးက “နားသွယ်ပန်း” ဟု ဆိုကြ၏။] ဥရုတ္တဒေါတိ-ကား၊ ဟာရသဒိသံ-ပုလဲသွယ်နှင့် တူစွာ၊ ဥရေ-ရင်ဘတ်၌၊ ထပနကပုပ္ဖဒါမံ-ထားအပ်သောပန်းကုံးတည်း။ အယံ-ကား၊ တာဝ-အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယမှရှေးဦးစွာ၊ ဧတ္ထ-ဧကတောဝဏ္ဏိကမာလံ ဂန္ဓေန္တိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ပဒဝဏ္ဏနာ-ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။

ပန-ကား၊ (ပဒဝဏ္ဏနာမှတစ်ပါး အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယကား)၊ အယံ-ဤ ဆို အပ်လတ္တံ့ကား၊ အာဒိယာ-မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိဟူသော အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝိတ္တာရေန-အားဖြင့်၊ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော-အာပတ်ကိုဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကား တည်း။ ကုလဒူသနတ္ထာယ-ငှာ၊ အကပ္ပိယပထဝီယံ-၌၊ [ရဟန်းများ မတူး မခြစ်ကောင်းသော ဇာတပထဝီကို အကပ္ပိယပထဝီ-အကပ္ပိယဘူမိဟု ခေါ်သည်။] မာလာဝစ္ဆံ-ကို၊ ရောပေန္တိသ-၏၊ ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ အကပ္ပိယ ဝေါဟာရေန-ဖြင့်၊ ရောပါပေန္တိသ-အစိုက်ခိုင်းသော ရဟန်း၏၊ တထာ-ထိုပါစိတ်ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကပ္ပိယပထဝီယံ-၌၊ [မီးလောင်မြေစသော ရဟန်းများ တူးဆွ ကောင်းသောမြေကို “ကပ္ပိယပထဝီ”ဟု ခေါ်သည်။] ရောပနေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ရောပါပနေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ (ဟောတိ)၊ ဥဘယတ္ထာပိ-၂ပါးစုံသော ကပ္ပိယပထဝီ အကပ္ပိယပထဝီ၌လည်း၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ ဗဟုနမ္မိ-များစွသော သစ်ပင်တို့ကိုလည်း၊ ရောပနေ- ပေါက်စေခြင်း (စိုက်ပျိုးခြင်း)၌၊ ဧကမေဝ-သော၊ သ ပါစိတ္တိယ ဒုက္ကဋ္ဌဝါ-ပါစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်သော် လည်းကောင်း၊ (ကပ္ပိယပထဝီအတွက်)၊ သုဒ္ဓုက္ကဋ္ဌဝါ-ပါစိတ်မဖက် သက်သက် သော ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် သည်သော်လည်းကောင်း၊ (အကပ္ပိယပထဝီအတွက်) ဟောတိ-၏၊ ဟိ-ဆက်၊ (ဟိ-မပါလည်းကောင်း၏၊) ပရိဘောဂတ္ထာယ-ငှာ၊ ကပ္ပိယဘူမိယံဝါ-၌ သော်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယဘူမိယံဝါ-၌သော်လည်း ကောင်း၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့်၊ ရောပါပနေ-စိုက်ခိုင်းခြင်း၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အာရာမာဒိ အတ္ထာယပိ-ငှာလည်း၊ အကပ္ပိယပထဝီယံ-၌၊ ရောပေန္တိသ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယဝစနေန-ဖြင့်၊ ရောပါပေန္တိသ

၀၀၀

ဝါ-၏ လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အယံနယော-ကို၊ [ဇာတပထဝီ အဇာတပထဝီ၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရ အကပ္ပိယဝေါဟာရ ဟူသော နည်းကို] မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ဝါ-သေသေချာချာ၊ န ဝိဘက္ခော-မဝေဇနံအပ်၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ (သုဋ္ဌ-စွာ)၊ ဝိဘက္ခော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏)။

ပန-ကား၊ (ရောပန ရောပါပန ဝိနိစ္ဆယမှတစ်ပါး၊ သိဉ္ဇန သိဉ္ဇာပန ဝိနိစ္ဆယကား)၊ သိဉ္ဇနသိဉ္ဇာပန-ကိုယ်တိုင်ရေလောင်းခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ရေစေလောင်းခြင်း၌၊ အကပ္ပိယဥဒကေန-(ပိုးပါ၍) မအပ်သောရေဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အရာ၌၊ [ကုလဒူသနံ၊ ပရိဘောဂ၊ အာရာမံစသည်တို့၏အကျိုး ငှာ စိုက်အပ်ရာအားလုံး၌] ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ကုလဒူသနံ ပရိဘောဂတ္ထာယ-ငှာ၊ (သိဉ္ဇန သိဉ္ဇာပန-၌-၊) ဒုက္ကဋ္ဌမ္ပိ (ဟောတိ) [ပိဖြင့် ပါစိတ်ကို ပေါင်း၊] ကပ္ပိယေန-အပ်သော ရေဖြင့်၊ တေသံ ယေဝ ဒွိန္ဒ-ထိုကုလဒူသနံ ပရိဘောဂဟူသော ၂ပါးတို့၏သာလျှင်၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ (သိဉ္ဇနသိဉ္ဇာပန)၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ကုလဒူသနံ ပရိဘောဂ ၂ပါးတို့တွင်၊ ပရိ ဘောဂတ္ထာယ-ငှာ၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့်၊ သိဉ္ဇာပန-၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အာပတ္တိဌာနေ-အာပတ်သင့်ရာဌာန၌၊ ဓာရာဝစ္ဆေဒ ဝသေန-ရေအလျဉ်ကို ဖြတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပယောဂဗဟုလတာယ- ပယောဂ၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိဗဟုလတာ-အာပတ်၏ များ သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ [ကိုယ်တိုင်လောင်းသောအခါ ရေအလျဉ်ကို ဖြတ်တိုင်း အာပတ်တစ်ချက်စီ သင့်သည်-ဟူလို၊ အလောင်းခိုင်းရာ၌ကား ခိုင်းကြောင်း စကားလုံးတိုင်း အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်။]

ကုလဒူသနတ္ထာယ-ငှာ၊ ဩစိနနေ-ဆွတ်ခူးခြင်း၌၊ ပုပ္ဖဂဏနာယ- အား ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ကုလဒူသနကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌ၊ ဩစိန နကြောင့် ပါစိတ်သင့်သည်] အညတ္ထ-ကုလဒူသနမှတစ်ပါး ဝတ္ထုပူဇာစသော အကျိုးငှာ ဆွတ်ခူးခြင်း၌၊ ပါစိတ္တိယာနေဝ (ဟောတိ)၊ ပန- ဆက်၊ ဗဟူနိ-နံသော၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဧကပယောဂေန-ဖြင့်၊ ဩစိနန္တော- ဆွတ်ခူးသော ရဟန်းကို၊ ပယောဂဝသေန ကာရေတဗ္ဗော၊ [ပယောဂတစ်ကြိမ် ကြောင့် ပါစိတ်တစ်ချက်သာ သင့်သည်-ဟူလို၊] ဩစိနာပန-၌၊ ကုလဒူသ နတ္ထာယ သင်္ကံ၊ အာဏတ္ထော-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊ ဗဟုံပိ-များစွာသောပန်းကို လည်း၊ ဩစိနတိ- အံ၊ ဧကမေဝ-သော၊ သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋ္ဌ-ပါစိတ်နှင့်တကွ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အညတြ-ကုလဒူသနမှတစ်ပါး ဝတ္ထုပူဇာစသော အကျိုးငှာ ဆွတ်ခူးစေခြင်း၌၊ ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

ဂန္ထိ နာဒီသု-ဂန္ထိ နာစရိသည်တို့၌၊ ဂန္ထိမံ-ဂန္ထိမပန်းလည်းကောင်း၊ ပေ၊
ဝါယိမံ-လည်းကောင်း၊ ဣသို-သို၊ သဗ္ဗာပိ-န်သော၊ ဆ-န်သော၊ ပုပ္ဖဝိကတိ
ယေ-အထူးတလည်ပြုအပ်သော ပန်းတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏၊ တတ္ထ-ထိုခြောက်
မျိုးသော ပန်းတို့တွင်၊ ဂန္ထိမံနာမ-သီကုံးထုံးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော
ပန်းမည်သည်ကို၊ [ဂန္ထိနံ-သီကုံးထုံးဖွဲ့ခြင်း၊ ဂန္ထော-ခြင်း၊ ဂန္ထေန နိဗ္ဗတ္တံ
ဂန္ထိမံ၊] သဒဏ္ဍကေသု-ရိုးတံရှိကုန်သော၊ ဥပ္ပလပဒုမာဒီသု-ဥပ္ပလကြာပန်း၊
ပဒုမ္မာကြာပန်း အစရှိကုန်သော၊ (ပုပ္ဖေသု) ဝါ-ပန်းတို့၌သော်လည်းကောင်း၊
အညေသု-န်သော၊ ဒီဃဝဇ္ဇေသု-ရှည်သော အညှာရှိကုန်သော၊ ပုပ္ဖေသုဝါ-
တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဒဏ္ဍကေန-ရိုးတံတစ်ခုဖြင့်၊
ဒဏ္ဍကံ-ကို၊ (တစ်နည်း) ဒဏ္ဍကေန ဒဏ္ဍကံ-ရိုးတံအချင်းချင်း၊ (ဂန္ထေတွာဝါ-
ထုံးဖွဲ့၍ သော်လည်းကောင်း၊) ဝဇ္ဇေန-အညှာတစ်ခုဖြင့်၊ ဝဇ္ဇံ-ကို၊ တစ်နည်း-
ဝဇ္ဇေန ဝဇ္ဇံ-ညှာတံအချင်းချင်း၊ ဂန္ထေတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကတမေဝ-
ပြုအပ်သော ပန်းသည်သာ၊ ဂန္ထိမံ-ဂန္ထိမပန်း မည်၏၊ တံ-ထိုဂန္ထိမပန်းကို၊
ဘိက္ခုဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ-၏လည်း ကောင်း၊ ကာတုံပိ-
လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယဝစနေန-သီကုံးလော့ စသော မအပ်သော စကားဖြင့်၊
ကာရာပေတုံပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ [ဒုက္ကဋ်သင့်သည်-ဟူလို၊] ပန-အနွယ်ကား၊ ဧဝံ-
ဤသို့၊ ဝါ-ဒီလို၊ (သီကုံးပုံကို ပြသည်၊) ဇာန-သိလော၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-လို၊
ကတေ-သော်၊ သေဘေယျ-တင့်တယ်ရာ၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအား
ဖြင့် ပြုလသော်၊ ဧတာနိ ပုပ္ဖာနိ-တို့သည်၊ န ဝိကိရန္တိ-ဖရိဖရဲမကြံကုန်၊
(ကတ္တားဟော)၊ [တစ်နည်း ဧတာနိ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ န ဝိကိရိယန္တိ-ဖရိဖရဲ
မဖြန့်ကြံအပ်ကုန်၊ (ကံဟော)၊] တထာ-အားဖြင့်၊ ကရောဟိ၊ ဣတိအာဒိနာ-
ဖြင့်၊ ကပ္ပိယဝစနေန ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂေါပိမံနာမ-ဂေါပိမမည်သော ပန်းကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ သုတ္တေနဝါ-
ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝါကာဒီဟိဝါ-လျှော် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ဝဿိကပုပ္ဖာဒီနံ-မိုးစွေပန်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဧကတော၊ ပေ၊ ဝသေန-
ဧကတောဝဏ္ဏိကပန်း၊ ဥဘတောဝဏ္ဏိကပန်းတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂေါပုနံ-
ထိုးသိခြင်း တည်း၊ ဝါကံဝါ-လျှော်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ရဇ္ဇံဝါ-
ကြိုးကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဒီဂုဏံ-၂ ထပ်၊ ကတွာ၊ တတ္ထ-ထို ၂ ထပ်ကြိုး၌၊
အဝဏ္ဏိကာနိ- အညှာမရှိကုန်သော၊ နိဗ္ဗပုပ္ဖာဒီနိ-တမာပန်း အစရှိသည်တို့ကို၊
ပဝေသေတွာ- သွင်း၍၊ ပဋိပါဋိယ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝါ-စီတန်း၍၊ ဗန္ဓန္တိ-
ဖွဲ့တတ်ကြကုန်၏၊ ဧတံပိ-ဤဖွဲ့အပ်သောပန်းသည်လည်း၊ ဂေါပိမမေဝ-
ဂေါပိမပန်းမည်သည်သာ၊ သဗ္ဗံပိ-အလုံးစုံသော ဂေါပိမပန်းသည်လည်း၊

ပုရိမနယေနေဝ-သာလျှင်၊ [တံ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ စသော ရှေနည်းဖြင့်သာလျှင်၊] န ဝဇ္ဇတိ။

ဝေဓိမံနာမ-ဝေဓိမပန်းမည်သည်ကို၊ ဝါ-ထိုးဖောက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ အပ်သော ပန်းမည်သည်ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ) သဝဏှကာနိ-အညာရှိကုန်သော၊ ဝဿိကပုပ္ဖာဒီနိ-မိုးစွေပန်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဝဏှေသု-တို့၌လည်းကောင်း၊ အဝဏှကာနိ-နိသော၊ ဗကုလပုပ္ဖာဒီနိ-ခယားပန်း(ခရေပန်း) အစရှိသည်တို့ ကို၊ အန္တောဆိဒ္ဓေါ-အပေါက်အတွင်း၌ လည်းကောင်း၊ [အတ္တနော ဆိဒ္ဓေ- ဟု လည်း ရှိသည်၊] သူစိတာလဟိရာဒီဟိ-အပ်၊ ထန်းစစ်အမျှင် အစရှိသည်တို့ ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုးဖောက်၍၊ အာဝုနန္တိ-သိကုံးကြကုန်၏၊ ဧတံ-ဤသိကုံးအပ် သော ပန်းသည်၊ ဝေဓိမံနာမ-ဝေဓိမပန်းမည်၏၊ [ဝိဇ္ဈနံ (ထိုးဖောက်ခြင်း) ဝေဓော၊ ဝေဓေန+နိဗ္ဗတ္တံ ဝေဓိမံ၊ အညာပါလျှင် အညာ၌၊ အညာမပါလျှင် အပွင့်၌ ထိုးဖောက်၍ သိကုံးအပ်သောပန်း၊] တမ္ပိ-ထိုသိကုံးအပ်သော ပန်းသည် လည်း၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ပန-ပြုလုပ်ပုံတစ်နည်းကား၊ ကေစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ကဒလိက္ခန္ဓမ္ပိ-ငှက်ပျောတုံး၌၊ ကဏှကေဝါ- ဆူးတို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ တာလဟိရာဒီနိဝါ-ထန်းစစ်အမျှင် အစရှိသည် တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဝေသေတွာ၊ တတ္ထ-ဆူး၊ ထန်းမျှင် အစရှိသည် တို့၌၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုးသိ၍၊ ထပေန္တိ-ထားတတ်ကြကုန်၏၊ ကေစိ-တို့သည်၊ ကဏှကသာခါသု-ဆူးခက်တို့၌၊ (ပုပ္ဖာနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ထပေန္တိ)၊ ကေစိ၊ ပုပ္ဖဆတ္တံ ပုပ္ဖကုဋ္ဌာဂါရကရဏတ္ထံ-ပန်းထီး၊ ပန်းစုလစ်မွန်းချွန် အထွတ် ပြုခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဆတ္တေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိယဉ္စ-၌လည်းကောင်း၊ ပဝေသေတွာ-၍၊ ထပိတကဏှကေသု-ထားအပ်သော ဆူးတို့၌၊ (ပုပ္ဖာနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ထပေန္တိ)၊ ကေစိ၊ ဓမ္မာသနဝိတာနေ-တရားဟော ပလ္လင်၏ ဗိတာန် ၌၊ (မျက်နှာကြက်၌) ဗဒ္ဓကဏှကေသု-ဖွဲ့အပ်သောဆူးတို့၌၊ (ပုပ္ဖာနိ ဝိဇ္ဈိတွာ ထပေန္တိ)၊ ကေစိ၊ ကဏိကာရ ပုပ္ဖာဒီနိ-မဟာလှေကားပန်း အစရှိသည် တို့ကို၊ သလာကာဟိ-ဝါးခြမ်းတို့ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈိန္တိ-ထိုးသိတတ်ကုန်၏၊ ဆတ္တာတိ

၀၀၀

ဂေါပိမံ ။ ။ဂုပ္ပဓာတ်သည် ဂန္ထနအနက်ကို ဟော၏၊ သို့သော် ထုံးဖွဲ့ခြင်းမဟုတ်၊ ထိုးသိခြင်း၊ စိတန်းခြင်းတည်း၊ [ယောဇနာ၌ “ဂုဗဓာတ် ပပစ္စည်း” ဟု ဆိုသည်၊] “သုတ္တေန ဝါ၊ ပေ၊ ဂေါပမံ” ဟူသော ဤဝါကျအရ “ဂုပ္ပနံ-ထိုးသိခြင်း၊ ဂုပ္ပော-ခြင်း၊ ဂုပ္ပေန နိဗ္ဗတ္တံ ဂေါပမံ” ဟု ပြု၊ “ဝါကံ ဝါ၊ ပေ၊ ဗန္တန္တိ” ဟူသော ဤဝါကျအရ “ဂုပ္ပ နံ-စိတန်း၍ ဖွဲ့ခြင်း၊ ဂုပ္ပော-ခြင်း၊ ဂုပ္ပေန နိဗ္ဗတ္တံ ဂေါပိမံ” ဟု ပြု။

ဆတ္တံ ဝိယ စ-ထီးကို လွန်သော ထီးကိုကဲ့သို့လည်း၊ ဝါ-ထီးအဆင့်ဆင့်ကို ကဲ့သို့လည်း၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ တံ-ထိုပြုမှု အားလုံးသည်၊ အတိဩဋ္ဌာရိကမေဝ-အလွန်ကြမ်းတမ်းသည်သာ၊ [ရဟန်းများနှင့်မလျော်အောင် ကြမ်း တမ်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ပုပ္ဖဝိဇ္ဈနတ္ထံ-ပန်းကုံးကို ထိုးသိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မာသနဝိ တာနေ-၌၊ ကဏ္ဍကမ္ပိ၊ ဗန္ဓိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍကာဒီဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဧကပုပ္ဖမ္ပိ-ပန်းတစ်ပွင့်ကိုလည်း၊ ဝိဇ္ဈိတုံ ဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖေယေဝ- ပန်း၌ပင်၊ ပုပ္ဖ-အခြားပန်းတစ်ပွင့်ကို၊ ပဝေသေတုံ ဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [“ပုပ္ဖဝိဇ္ဈနတ္ထံ ကဏ္ဍကံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပုပ္ဖဝိဇ္ဈနတ္ထမဟုတ်ဘဲ ပန်းကုံးသွယ်တန်းဖို့ ဆူး(သံ) ကိုကား ရိုက်ကောင်းသတတ်၊] ပန-ဆက်၊ ဇာလတာန၊ ပေ၊ ဂုဠကာဒီနံ-ဇာပေါက်ရှိသော ဗိတာန်မျက်နှာကြက်၊ အပေါက်ရှိ ရှိသော ပွတ်လုံးပွတ်တိုင်၊ အပေါက်ရှိသော ဆင်စွယ်ကောက်၊ အပေါက်ရှိ အောင် တုတ်ချောင်းစသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းကလပ်၊ အပေါက်ရှိသော ထန်းရွက်၊ အပေါက်ရှိသော အလုံး အစရှိသည်တို့၏၊ ဆိဒ္ဓေသု-အပေါက် တို့၌လည်းကောင်း၊ အသောကပိဏ္ဍိယာ-သော်ကပန်းခိုင်၏၊ အန္တရေသုဝါ- အကြားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖာနိပဝေသေတုံ၊ ဒေါသော-အပြစ်သည်၊ န- မရှိ၊ [အာပတ် မသင့်-ဟူလို၊] ဧတံ-ဤသွင်းအပ်သော ပန်းသည်၊ ဝေဓိမံနာမ- သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ဓမ္မရဇ္ဈယမ္ပိ-တရားရှိသော ကြိုး၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ [အပြစ်မရှိ-ဟူလို။]

ဝေဋ္ဌိမံနာမ-ဝေဋ္ဌိမပန်းမည်သည်ကို၊ ဝါ-ရစ်ပတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော ပန်းမည်သည်ကို၊ ပုပ္ဖဒါမပုပ္ဖဟတ္ထေသု-ပန်းကုံး၊ ပန်းစည်းတို့၌၊ ဒဠဗ္ဗံ-၏၊

ဇာလဝိတာန၊ ပေ၊ ဂုဠကာဒီနံ။ ။ဇာလမယံ ဝိတာနံ ဇာလဝိတာနံ၊ နာဂဒန္တကမ္ပိ သဆိဒ္ဓကံယေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပုပ္ဖပဋိစ္ဆကံ ဒဏ္ဍာဒီဟိ ကတပုပ္ဖာဓာရဏံ၊ တံပိ သစ္စိဒ္ဓမေဝ ဣဓ ပုတ္တံ။

ဓမ္မရဇ္ဈယမ္ပိ ။ ။ဓမ္မရဇ္ဈနာမ စေတိယံဝါ ဗောဓိဝါ ပုပ္ဖပဝေသနတ္ထံ အဝိဇ္ဇိတွာ (လှည့်ပတ်၍) ဗဒ္ဓရဇ္ဈတိ မဟာဂဏ္ဍိပဒေ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒေစ ပုတ္တံ၊ ကြိုးနှင့်စေတိ ကြိုးနှင့် ဗောဓိပင်၏အကြား၌ ပန်းများကို သွင်းညှပ်၍ ပူဇော်ဖို့ရာ စေတီကို (ဗောဓိပင်ကို) လှည့်ပတ်၍ ဖွဲ့ထားအပ်သော ကြိုးကို “ဓမ္မရဇ္ဈ” ခေါ်သည်ဟု မဟာဂဏ္ဍိပုဒ် မဇ္ဈိမ ဂဏ္ဍိပုဒ်တို့၌ ဆိုသည်၊ ဂဏ္ဍိပဒေပန ဓမ္မရဇ္ဈတိ သိထိလဝဋ္ဋိကံ (လျော့လျော့ ကျစ်ခြင်းရှိ သော) ရဇ္ဈံ ကတွာ ဗောဓိဝါ ပရိက္ခိပိတွာ (ဝန်းရံရစ်ပတ်၍) ဓမ္မာသနေ ဝါလမ္ပိတွာ တတ္ထ (ထကြိုး၌) ပုပ္ဖာနိ ပဝေသေန္တိတိ ပုတ္တံ-ဂဏ္ဍိပုဒ်ကား ကြိုးလွန်းအကြား၌ ပန်း သွင်း၍ရလောက်အောင် လျော့လျော့ကျစ်ပြီးလျှင် စေတီစသည်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ရစ်ပတ်၍ ဖွဲ့အပ်သောကြိုးကို “ဓမ္မရဇ္ဈ” ခေါ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဟိ-ချေ၊ ကေစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မတ္ထကဒါမံ-တရားဟောပလ္လင် အထက်၌ တွဲလျားကျသော ပန်းကုံးကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကုန်လသော်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (အောက်အဖျား၌) ဃဋကာကာရံ-အိုးငယ်သဏ္ဌာန်ကို၊ ဝါ-သစ်တုံးငယ် ပုံသဏ္ဌာန်ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ပုပ္ဖေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝေဠေန္တိ-ရစ်ပတ်ကြကုန်၏၊ [ပန်းဆိုင်း၏အောက်ပိုင်းအဖျား၌ အိုးကလေးပုံသဏ္ဌာန်ပေါ်အောင် သို့မဟုတ် သစ်တုံးကလေး ပုံသဏ္ဌာန်ပေါ်အောင် ပန်းကုံးကို ထပ်ကာထပ်ကာ ရစ်ထားခြင်းတည်း၊] ကေစိ-တို့သည်၊ အဋ္ဌဋ္ဌဝါ-ရှစ်ခု ရှစ်ခုသော်လည်းဖြစ် ကုန်သော၊ ဒသ ဒသဝါ-န်သော၊ ဥပ္ပလပုပ္ဖာဒီနိ-ဥပ္ပလကြာပန်း အစရှိသည်တို့ ကို၊ သုတ္တေနဝါ-ချည်မျှင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါကေနဝါ-လျှော်မျှင်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍကေသု-ကြာရိုးတို့၌၊ ဗန္ဓိတွာ-၍၊ ဥပ္ပလဟတ္ထကေဝါ- ဥပ္ပလကြာစည်းတို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပဒုမဟတ္ထကေဝါ-သော်လည်း ကောင်း၊ ကရောန္တိ-န်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-သည်၊ [မတ္ထကဒါမစသော အလုံးစုံသည်၊] ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ (ထပိတ-၌ စပ်)၊ ဥပ္ပာဋေတွာ-နုတ်၍၊ ထလေ-၌၊ ထပိတဥပ္ပလာဒီနိ-တို့ကို၊ ကာသာဝေန- ဖြင့်၊ ဘဏ္ဍိကမ္ပိ-ဘဏ္ဍာထုပ်ကိုလည်း၊ ဗန္ဓိတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [ဝေဠိမပန်းဖြစ် သွားသောကြောင့် မအပ်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ တေသံယေဝ-ထိုဥပ္ပလကြာ အစရှိသည်တို့၏ပင်၊ ဝါကေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍကေနဝါ- ရိုးတံဖြင့် သော်လည်း၊ [ကြာပွင့်နှင့် အဆက်မပြတ်သေးသော လျှော်၊ သို့မဟုတ် ရိုးတံဖြင့်၊] ဗန္ဓိတုံ-လည်းကောင်း၊ အံသဘဏ္ဍိကံ-အံသဘဏ္ဍိက အထုပ်ကို၊ ကာတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။

အံသဘဏ္ဍိကာနာမ-အံသဘဏ္ဍိကာမည်သည်ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊) ခန္ဓေ-ပရုံး၌၊ ထပိတကာသာဝဿ-ထားအပ်သော သင်္ကန်းကြီး ၏၊ [ခန္ဓေထပိတ သင်္ကာဒိ သန္တာယ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊] ဥဘော-န်သော၊ အန္ဓေ-အစွန်းတို့ကို၊ အာဟရိတွာ-ပြန်ဆောင်၍၊ [ပရုံးပေါ်၌ တင်ထားအပ်သော သင်္ကန်းကြီး၏ အစွန် ၂ဖက်ကို အထက်သို့ (အိတ်သဖွယ် ဖြစ်အောင်) ပြန်တင်၍-ဟူလို၊] ဘဏ္ဍိကံ-ဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ ကတွာ၊ တသ္မိ-ထိုအထုပ်အတွင်း၌၊ ပသိဗ္ဗကေဝိယ- အိတ်၌ကဲ့သို့၊ ပုပ္ဖာနိပက္ခိပန္နိ၊ အယံ-ဤပရုံးပေါ်၌ ဘဏ္ဍာထုပ် ကို၊ အံသဘဏ္ဍိကာ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ၊ ဧတံ-ဤအံသဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဝေဠိမ မဟုတ်သောကြောင့် အပ်သည်-ဟူလို၊ ဤစကားထောက်၍ လွယ်အိတ်၌ ပန်းတို့ကို ထည့်ကောင်း၏ဟု မှတ်၊] ဒဏ္ဍကေဟိ-တုတ်ချောင်း ဖြင့်၊ ပဒုမိနိပဏ္ဏံ-ပဒုမာကြာရွက်ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ-ထိုး၍လည်းကောင်း၊ [ကြာရွက် အချင်းချင်း တုတ်တံဖြင့် ဆက်၍လည်းကောင်း၊] ဥပ္ပလာဒီနိ-ဥပ္ပလကြာ

အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဏ္ဍေန-ပဒုမ္မာကြာရွက်ဖြင့်၊ ဝေဠုတွာ-ရစ်ပတ်၍လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍန္တိ-ယူတတ်ကြကုန်၏၊ တတြာပိ-ထိုသို့ယူရာ၌လည်း၊ ပုပ္ဖာနံ ဥပရိ ပဒုမိနိပဏ္ဍမေဝ (ပဒုမ္မာကြာရွက်ကိုသာ)၊ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဒဏ္ဍကံ-ရိုးတံကို၊ [ကြာဖက်အထုပ်၏ အောက်ဘက်၌ ထွက်ကျနေသော ကြာရိုးများကို၊] ဗန္ဓိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ [ဒဏ္ဍကံနေရာ၌ “ဒဏ္ဍကေ” ဟု ဗဟုဝုဇ်ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ပူရိမံနာမ-ပူရိမ မည်သည်ကို၊ ဝါ-နောက်ထပ်ဖြည့်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော ပန်းမည်သည်ကို၊ မာလာဂုဏေစ-ပန်းကုံး၌လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖပဋေစ-ပုန်း အဝတ်၌ လည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ မာလာဂုဏေန-ဖြင့်၊ စေတိယံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗောဓိံဝါ-ဗောဓိပင်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိကံဝါ-ပွတ်တိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခိပန္နော-ဝန်းရံရစ်ပတ်လသော်၊ ပုန-ဖန်၊ အာနေတွာ-၍၊ ပူရိမဋ္ဌာနံ-ရှေးဝန်းရံ အပ်ပြီးရာ ဌာနကို၊ အတိက္ကာမေတိ-လွန်စေ၏၊ ဧတ္တာဝတာပိ-ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော လွန်စေခြင်းဖြင့်လည်း၊ ပူရိမံနာမ-ပူရိမပန်း မည်သည်၊ ဟောတိ၊ [စေတိ စသည်ကို ပထမတစ်ကြိမ် ရစ်ပတ်၏၊ ထို့နောက် နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ရစ်ပတ်သော အခါ ပထမရစ်ပတ်အပ်ပြီးအရပ်ကို လွန်စေလျှင် ပထမရစ်ပတ်ရာအရပ်ကို ပြည့်စေရာ (ဖြည့်ရာ) ရောက်သောကြောင့် ပူရိမပန်းမည် သည်ဟူလို၊] ပန-ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရာ ဂရဟာကား၊ အနေကက္ခတ္တံ-အကြိမ်များစွာ၊ ဝါ-အပတ်ပေါင်းများစွာ၊ ပရိက္ခိပန္နဿ-ဝန်းရံသော ရဟန်း၏၊ (ပူရိမဋ္ဌာနာ တိက္ကာမေ-ရှေ့ရစ်ပတ်အပ်ပြီး အရပ်ကို လွန်စေရာ၌၊) ဝါဒေါ-ပူရိမပန်းဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကော-အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း၊ နာဂဒန္တကန္တရေဟိ-ဆင်စွယ်ကောက်အကြားတို့မှ၊ [၂ ချောင်း ၃ ချောင်းစသော ဆင်စွယ်ကောက်တို့ကို နီးကပ်စွာ ပြုထားအပ်သော အကြားတို့မှ၊] ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဟရန္တော-ဆောင်ယူလျက်၊ ဩလမ္ပကံ-တွဲလျားချအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ နာဂဒန္တကံ-ပေါ်သို့၊ ပရိက္ခိပတိ-ရစ်ပတ်တင်လိုက်အံ့၊ တမ္ပိ-ထိုရစ်ပတ်အပ်သော ပန်းသည်လည်း၊ ပူရိမံနာမ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ နာဂဒန္တကေ-၌၊ ပုပ္ဖဝလယံ-ပန်းကွင်းကို၊ ပဝေသေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

မာလာဂုဏေဟိ-ပန်းကုံးအများတို့ဖြင့်၊ ပုပ္ဖပဋ်-ကို၊ ကရောန္တိ-န်၏၊ တတြာပိ-ထိုသို့ပြုရာ၌လည်း၊ ဧကမေဝ-သော၊ မာလာဂုဏံ-ကို၊ ဟရိတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ (ယက္ကန်းရှည်သလို အလျားဆောင်ခြင်းငှာ၊) ဝတ္တတိ၊ ပုန-ဖန်၊ ပစ္စာဟရတော-ပြန်ဆောင်သော ရဟန်း၏၊ [နောက်ထပ်ရှည်သော ရဟန်း၏၊] ပူရိမမေဝ-ပူရိမပန်း မည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ-သည်၊

[မာလာဂုဏေန စေတိယံဝါ ဗောဓိံဝါ စသော အလုံးစုံသည်။] ပုရိမနယေ နေဝ-န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဗဟူဟိပိ-နံသော၊ မာလာဂုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြု အပ်ပြီးသော၊ ပုပ္ဖဒါမံ-ပန်းဆိုင်ကို၊ လံဘိတွာ၊ အာသ နမတ္ထကာ ဒီသု-တရားဟောပလ္လင်၏ အထက်အစရှိသည်တို့၌၊ ဗန္ဓိတုံဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အတိဒီဃံ-အလွန်ရှည်သော၊ မာလာဂုဏံ-ကို၊ ဧကဝါရံ၊ ဟရိတွာ ဝါ-ဆောင်ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါ-စေတီစသည်ကို ဝန်းရံရစ်ပတ် ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပန-တစ်ဖန် (နောက်တစ်ကြိမ်အတွက်၊) အညဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒါတုံ 'ဝဋ္ဋတိ၊ တေနာပိ-ထို နောက် ရဟန်းသည် လည်း၊ တထေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝါယိမံနာမ-ဝါယိမပန်း မည်သည်ကို၊ ပုပ္ဖဇာလ ပုပ္ဖပဋ္ဌ ပုပ္ဖရူပေသု-ပန်းဇာ၊ ပန်းအဝတ်၊ ပန်းအရုပ်တို့၌၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏၊ [စေတီယေသုဟိ-ဟု ဟိ ပါလျှင်ကောင်းသည်၊ မပါလျှင်ထည့်၊] ဟိ-ချဲ့၊ စေတီယေသု-တို့၌၊ ပုပ္ဖဇာလံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ ဧကမေကမ္ပိ-သော၊ ဇာလစ္ဆိဒ္ဓေ-ဇာပေါက်၌၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ် တစ်ချက်တစ်ချက်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘိတ္တိစ္ဆတ္တဗောဓိတ္တိဗ္ဗာ ဒီသုပိ-နံရံ၊ ထီး ဗောဓိပင်၊ တိုင်စရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ပန-ကား၊ (ပုပ္ဖဇာလမှတစ်ပါး ပုပ္ဖပဋ္ဌကား)၊ ပုပ္ဖပဋ္ဌံ-ကို၊ ပရေဟိ-တို့သည်၊

ပုပ္ဖပဋ္ဌကရောန္တိ ။ ။ရက်ကန်းရက်ရာ၌ ရှေးဦးစွာ ချည်တို့ကို အလျားလိုက် စီတန်းရ၏၊ ထိုသို့ စီတန်းမှုကို “ရက်ကန်းရှည်ခြင်း” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုနောက် အနံလိုက် ချည်ကိုသွင်းရ၏၊ ထိုသို့သွင်းမှုကို “ရက်ခြင်း” ဟု ခေါ်သည်၊ ဤပန်းပုဆိုးရက်ရာ၌လည်း ရှေးဦးစွာ ပန်းကုံးတို့ကို ရက်ကန်းရှည်သလိုစီတန်းရသည်၊ ပထမတစ်ကြိမ် အလျား စီတန်းပြီးနောက် ဒုတိယ တတိယစသော အကြိမ်ဝယ် အလျားစီတန်းရာ၌ကား ပုရိမပန်း ဖြစ်တော့သည်၊ အနံလိုက် ရက်သောအခါ ဝါယိမပန်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ [တိရိယတော ဟရဏံ ဝါယိမံနာမ ဟောတိ၊ န ပုရိမံ-ဋီကာ၊] ပုရိမပန်း အရာ၌ ဤအလျားလိုက် စီတန်းမှုကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ အနံလိုက် ရက်မှုကို မဆိုလို။

အတိဒီဃံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤဝါကျကား စေတိယံဝါ စသည်နှင့် မာလာဂုဏေ ဟိ ပုပ္ဖပဋ္ဌ ကရောန္တိ စသည်ကို ဆက်၍ပြသော စကားတည်း၊ [ဧကဝါရံ ဟရိတွာဝါ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါတိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တစေတိယာဒီပရိက္ခေပံ ပုပ္ဖပဋ္ဌကရဏန္တ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ၊] ထို့ကြောင့် ဟရိတွာဝါသည် ပုပ္ဖပဋ္ဌပြုပုံအတွက်တည်း၊ ပရိက္ခိပိတွာ ဝါသည် စေတီ စသည်ကို ပရိက္ခိပနပြုပုံ အတွက်လည်း ဟုမှတ်၊ ပန်းရက်ရာ၌လည်း ပထမစီတန်း ပြီးနောက် ဒုတိယတန်းဖို့အတွက် ဒုတိယရဟန်းကိုပေး၊ ထို ဒုတိယရဟန်းက တတိယ ရဟန်းဖို့အတွက် တတိယရဟန်းကိုပေးရမည် စသည်ဖြင့်သိပါ၊ စေတီစသည်ကို ပန်းကုံး ဖြင့် ရစ်ပတ်ရာ၌ ပထမရဟန်းသည် တစ်ကြိမ်ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် နောက်တစ်ကြိမ်အတွက် ဒုတိယရဟန်းအား (ရစ်ပတ်ဖို့ရန်) ပေးရမည်-စသည်ဖြင့် သိပါ။

ပူရိတမ္ပိ-ပူရိမပန်းဖြစ်အောင် အလျားရှည်အပ်ပြီးသော ပန်းကိုလည်း၊ ဝါယိတုံ-
အနံအားဖြင့် ရက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-အနံအားဖြင့် ရက်ခွင့်ကို၊ န လတ္တတိ-မရအပ်၊
[ပုပ္ဖပဋကံ ပြပြီး၍၊ ပုပ္ဖရူပကို ပြလိုသောကြောင့် ဂေါပိမ စသည်မိန့်၊] ဂေါပိမ
ပုပ္ဖဟေဝ-ဂေါပိမပန်းတို့ဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဟတ္ထိအဿာဒိ ရူပကာနိ-ဆင် မြင်း
စသည်တို့၏ အရပ်တို့ကို၊ ကရောန္တိ-နံ၏၊ တာနိပိ-ထိုအရပ်တို့သည်လည်း၊
ဝါယိမဋ္ဌာနေ-ဝါယိမပန်းအရာ၌၊ တိဋ္ဌန္တိ-နံ၏၊ ပူရိမ နယေနေဝ သဗ္ဗံ န
ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အညေဟိ-တို့သည်၊ ကတပရိစ္ဆေဒေ-ပြုအပ်သောအပိုင်း
အခြား၌၊ ပုပ္ဖာနိ-မကုံးအပ်သေးသော ပန်းတို့ကို၊ ထပေန္တေန-ထားသော
ရဟန်းသည်၊ ဟတ္ထိ အဿာဒိရူပမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊
[ခေါင်းတခြား ကိုယ်တခြား တစ်ပိုင်းစီအကြမ်းပြုထားအပ်သော အပိုင်း
ခြားတို့၌ ပန်းပွင့်တို့ကို ထည့်ကောင်းသည်-ဟူလို။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ကလမ္မကေန-ကလမ္မကပန်း
အထူးနှင့် လည်းကောင်း၊ အမုစန္ဒကေန-အမုစန္ဒကပန်း အထူးနှင့်လည်း
ကောင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ အဋ္ဌ-နံသော၊ ပုပ္ဖဝိကတိယော-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ၊ [ဤအဋ္ဌကထာ
၌ လာသော ပန်းခြောက်မျိုးတွင် ကလမ္မကပန်း၊ အမုစန္ဒကပန်း၊ ဤပန်း ၂
မျိုးကို ထည့်၍ ပန်းရှစ်မျိုးဆိုသည်-ဟူလို၊] တတ္ထ-ထိုပန်း ၂မျိုးတို့တွင်၊
အမုစန္ဒကန္တရေ-လထက်ဝက်သဏ္ဌာန်၏ အကြား၌၊ ဃဋိကဒါမဩလမ္မကော-
အောက်၌ ကြာသွတ်အိုးသဏ္ဌာန်ရှိသော တွဲလျားကျသော ပန်းကုံးကို၊ ဝါ-
အောက်၌ တုံးငယ်သဏ္ဌာန်ရှိသော တွဲလောင်းကျသော ပန်းကုံးကို၊ ကလမ္မကော
တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ [ဃဋိကဒါမ ဩလမ္မကောတိ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဃဋိကာ
ကာရယုတ္တေ၊ ဒါရုဃဋိကာကာရော ဝါ ကလမ္မကော၊-ဝိမတိ၊] အမုစန္ဒာ
ကာရေန-လ ထက်ဝက်သဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ မာလာဂုဏ ပရိက္ခေပေါ-ထက်ဝန်းကျင်
ရစ်ပတ်အပ်သော ပန်းကုံးကို၊ [အမုစန္ဒကာရေန မာလာဂုဏဿ ပုနပ္ပုနံ
ဟရဏပစ္စာဟရဏဝသေန ပူရေတွာ ပရိက္ခိပနံ၊ သာရတ္ထ၊] အမုစန္ဒကောတိ-
ဟူ၍၊ (ဝုတ္တာ)၊ တဒုဘယမ္ပိ-ထို ၂ပါးစုံသော ပန်းသည်လည်း၊ ပူရိမေယေဝ-
ပူရိမပန်း၌သာလျှင်၊ ပဝိဋ္ဌ-ဝင်လေပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဒုတ္တယော-၂ကုံး ၃ကုံးကုန်သော၊
မာလာဂုဏေ-တို့ကို၊ ဧကတော ကတွာ ပုပ္ဖဒါမကရဏမ္ပိ-ပန်းဆိုင်ပြုခြင်းကို
လည်း၊ ဝါယိမံယေဝါတိ-ဝါယိမပန်းဟူ၍သာလျှင်၊ ဝုတ္တာ၊ တံပိ-ထိုပန်းဆိုင်
ပြုခြင်းသည်လည်း၊ ဣဓ-ဤမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ပူရိမဋ္ဌာနေယေဝ-ပူရိမပန်း
အရာ၌သာလျှင်၊ ပဝိဋ္ဌ-ဝင်လေပြီ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ၊ ပုပ္ဖဂုဏပုပ္ဖဒါမမေဝ-
ပန်းကုံးတို့ဖြင့်ပြုအပ်သော ပန်းဆိုင်သည်သာလျှင်၊ (ပူရိမဋ္ဌာနေ-၌၊ ပဝိဋ္ဌ-ကား၊)

န-မဟုတ်သေး၊ ပိဋမယဒါမံပိ-မုန့်ညက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ပန်းဆိုင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂေဏ္ဍကပုပ္ဖဒါမံပိ-ချည်တို့ဖြင့် ဘောလုံးသဏ္ဌာန်ပြုအပ်သော ပန်းဆိုင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကုရုန္နိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ခရပတ္တဒါမံပိ-ကုလားရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော ပန်းဆိုင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ပူရိမဋ္ဌာနေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ၊) သိက္ခာပဒဿ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏၊ သာဓာရဏတ္တာ-ဘိက္ခုနီတို့နှင့်လည်း ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီနံပိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံပိ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ကာတုံ နေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ကာရာပေတုံ-အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် သူတစ်ပါးကိုပြုစေခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ပူဇာနိမိတ္တံ-ပူဇော်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကပ္ပိယဝစနံ-ကို၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော ဂန္ထိမအစရှိသောပန်းတို့၌၊ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိယာယ၊ ပေ၊ ကမ္မာနိ-ပရိယာယပြုမှု၊ အရောင်ပြုမှု၊ နိမိတ်ပြုမှုတို့သည်၊ ဝဋ္ဋန္တိယဝ-ဧကန်အပ်ကုန်သည်သာ။

န ကေဝလဉ္စ ။ ။န ကေဝလဉ္စ၏နောက်၌ “ပုပ္ဖဂုဋ္ဌ ပုပ္ဖဒါမမေဝ” ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေ့၌ “ဒုတ္တယော မာလာဂုဏေကေတော ကတွာ ပုပ္ဖဒါမကရဏမ္ပိ” ကိုထောက်၍ “ပုပ္ဖဂုဏ ပုပ္ဖဒါမမေဝ” ဟု ရှိသင့်မည်ထင်၏၊ “ပုပ္ဖဂုဏေဟိ+ကတံ+ပုပ္ဖဒါမံ ပုပ္ဖဂုဏ ပုပ္ဖဒါမံ” ဟု ပြု၊ “ပုပ္ဖဒါမမေဝ” ဟုလည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖဂုဋ္ဌဒါမမေဝ” ဟု လည်းကောင်း မူကွဲရှိ၏၊ ယောဇနာ၌လည်း “ပုပ္ဖဂုဋ္ဌဒါမမေဝ” ဟုပင် တွေ့ရ၏၊ န ကေဝလဉ္စ၏ အစပ်ကို လည်း “ကုရုန္နိယံ ဝုတ္တံတိ သမ္ပန္နော” ဟု ပြ၏၊ သို့သော် “န ကေဝလံ” ဟု လာသမျှ၌ ရှေ့အနီးက ဝါကျနှင့်သာ စပ်ရိုးရှိသောကြောင့် နိဿယ၌ ထိုစပ်ရိုးအတိုင်း ပေးထားသည်။

ဂေဏ္ဍကပုပ္ဖဒါမံပိ ။ ။“ဂေဏ္ဍက” ဟူသည် ဘောလုံး (ဂျင်လုံး) တည်း၊ ထိုနှင့်တူအောင် ချည်တို့ကို အထပ်ထပ်ဖြည့်စွက်အပ်သော အလုံးကလေးတို့ဖြင့် ကုံးအပ်သော ပန်ကုံးကို “ဂေဏ္ဍကပုပ္ဖဒါမံ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအလုံးလည်း ပူရိမပန်းကုံး၌ ပါဝင်ရသည်။

ခရပတ္တဒါမံပိ ။ ။“ခရပတ္တဒါမန္တိ-သုနခဒန္တသဒိသံ ကတပုပ္ဖဒါမံ-ခွေးသွားစိတ်နှင့်တူအောင်ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းကုံး” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ ရှေးနိဿယ၌ “ကုလားရွှေ” ဟု ပေးသည်၊ “ကုရုန္နိယံ ဝုတ္တံ” ၏ နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ထားသည်ကို တွေ့၍ ဤခရပတ္တဒါမံပိကို “န ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ” ၌ စပ်ကြ၏၊ သို့သော် စာသွားပုံကို ကြည့်လျှင် ထိုသို့မစပ်သင့်၊ ဝုတ္တံနောက်၌ ပိုဒ်မရှိစေဘဲ ခရပတ္တဒါမံပိ နောက်၌သာ ပိုဒ်ရှိစေသင့်၏၊ စာစပ်ကိုလည်း ဤနိဿယအတိုင်း ရှေ့လှည့်၍စပ်သင့်သည်။

သိက္ခာပဒဿ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ ။ ။ဤစကားသည် ရှေ့နားက “ခရပတ္တဒါမံပိ” ကိုသာ ရည်ရွယ်သော စကားမဟုတ်၊ နောက်အနွယ် ဝါကျကိုထောက်လျှင် “ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီးသော ဂန္ထိမစသော ပန်းအားလုံးကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း” ဟု သိသာ၏၊ နောက်အနွယ် ဝါကျ၌ “သဗ္ဗတ္တာပီတိ ဂန္ထိမာဒိသု သဗ္ဗတ္ထံ” ဟု ဝိမတိဖွင့်သည်။

တုဝဋ္ဌန္တီတိ-ကား၊ နိပဇ္ဇန္တီ-အိပ်ကြကုန်၏၊ [စုရာဒိ တုဝဋ္ဌဓာတ်သည် နိပဇ္ဇန အနက်ဟော၊] လာသေန္တီတိ-ကား၊ ပီတိယာ-ဖြင့်၊ ဥပ္ပိလဝမာနာဝိယ-ပေါလောပေါ်ကုန်သကဲ့သို့၊ [ယခုခေတ် ပွဲကြည့်သောခါ ကာလသားများ တက်တက်ကြွကြွဖြစ်နေကြသကဲ့သို့၊] ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ လာသိယ နာဋကံ-နည်းပေးထိုက်သော ကချေသည်ကို၊ နာဋေန္တီ-ကစေကြကုန်၏၊ ရေစနံ-နည်းကို၊ ဒေန္တီ-နံ၏၊ [စုရာဒိလသဓာတ်သည် နည်းပေးခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ရေစကန္တီ အဘိနယံ၊ ရှေးဦးစွာပြအပ်သော (က)နည်း သီဆိုနည်း တီးမှုတ်နည်း၊] နစ္စန္တိယာပိ နစ္စန္တီတိ-ကား၊ ယဒါ-၌၊ နာဋကိတ္ထိ-ကချေသည်မိန်းမသည်၊ နစ္စတိ-က၏၊ တဒါ-၌၊ တေပိ-ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုက ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ တဿာ-ထိုကချေသည်မ၏၊ ပုရတောဝါ-ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရှေ့ကသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတောဝါ၊ ဂစ္ဆန္တော-နံလျက်၊ နစ္စန္တီ-နံ၏၊ နစ္စန္တိယာပိ ဂါယန္တီတိကား၊ ယဒါ-၌၊ သာ-ထိုကချေသည်မသည်၊ နစ္စတိ၊ တဒါ-၌၊ နစ္စာနရူပံ-အကအားလျော်စွာ၊ (အကနှင့်လိုက်အောင်)၊ ဂါယန္တီ-သီဆိုကြကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော နစ္စန္တိယာပိ ဝါဒေန္တီအစရှိသော ဝါကျတို့၌၊ ဧသနယော-တည်း။

အဋ္ဌပဒေပိ ကိဋ္ဌန္တီတိ-ကား၊ အဋ္ဌပဒဖလကေ-ရှစ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၌၊ ဇူတံ-အံစာကို၊ ကိဋ္ဌန္တီ-ကစားကြကုန်၏၊ [သက္ကတ၌ “ချူတံ”သည် ပါဠိ၌ “ဇူတံ”ဟုဖြစ်၏၊ ဧကေကာယ ပန္နိယာ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ပဒါနိ အဿာတိ အဋ္ဌပဒံ၊ ဇယ်တို့၏ တည်ရာအကွက်ကို “ပဒံ” ဟု ခေါ်၏၊ “ရှစ်ကွက်ကျားကစားနည်း” ဟု ပြောကြသည်၊] ဒသပဒေ-ဆယ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၌၊ တထာ-ထို့အတူ တည်း၊ အာကာသေပီတိ-ကား၊ အဋ္ဌပဒ ဒသပဒေသု ဝိယ-ရှစ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၊ ဆယ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ အာကာသေယေဝ-အကွက်မရှိသော လွင်ပြင်၌သာလျှင်၊ ကိဋ္ဌန္တီ၊ [အယံ သာရီ (ဤဇယ်ကို) အသုကပဒံ (ဤမည်သော အကွက်သို့) မယာ နိတာံ (ငါဆောင်ပို့အပ်ပြီ) အယံ အသုကပဒံတိ ကေဝလံ မုခေနေဝ ဝဒန္တာ အာကာသေယေဝ ဇူတံ ကိဋ္ဌန္တီ။]

ပရိဟာရပထေပီတိ-ကား၊ ဘူမိယံ-၌၊ နာနာပထ မဏ္ဍလံ-အမျိုးမျိုးသော လမ်းကြောင်းဝိုင်းကို၊ ကတွာ၊ တတ္ထ-ထိုလမ်းကြောင်းဝိုင်းတွင်၊ ပရိဟရိတဗ္ဗပထံ-ရှောင်လွှဲထိုက်သော လမ်းကြောင်းကို၊ ပရိဟရန္တာ-ရှောင်လွှဲကုန်လျက်၊ ကိဋ္ဌန္တီ၊ [ဤ ကစားခြင်းမျိုးကို “ပရုက်ဆိတ်ကြောင်း လိုက်တမ်း ကစားခြင်း” ဟု ဆိုကြသည်၊] သန္တိကာယပိ ကိဋ္ဌန္တီတိ-ကား၊

သန္တိကကိဋ္ဌာယ-ဇယ်ကောက်တမ်း ကစားခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ဧကန္တ-တစ်
ပေါင်းတည်း၊ ထပိတာ-ထားအပ်ကုန်သော၊ သာရိယောဝါ-ဇယ်တို့ကို သော်
လည်းကောင်း၊ ပါသာဏသက္ခရာယောဝါ-ကျောက်ခဲကျောက်စရစ်တို့ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ အစာလေန္တော-မလှုပ်စေကုန်ဘဲ၊ နဓေနေဝ-လက်သည်းဖြင့်
သာလျှင်၊ အပနေန္တိစ-ဖယ်လည်းဖယ်ဆောင်ကုန်ကြ၏၊ ဝါ-ကောက်လည်း
ကောက်ယူကြကုန်၏၊ ဥပနေန္တိစ-ကပ်လည်း ကပ်ဆောင်ကြကုန်၏၊ ဝါ-
တောက်လည်း တောက်ကြကုန်၏၊ ဣ-ထိုသို့ဆောင်ရာ၌၊ ကာစိ-တစ်စုံ
တစ်ခုသော ဇယ်သည်၊ သစေ စလတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပရာဇာယော ဟောတိ၊
ခလိကာယာတိ-ကား၊ ဇူတဖလကေ-ကြွေအန်ပျဉ်ချပ်၌၊ ပါသကကိဋ္ဌာယ-
ကြွေအန် ကစားခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ။

ဃဒ္ဓိကာယာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ဒဏ္ဍကကိဋ္ဌာ-တုတ်တို့ဖြင့် ကစားခြင်းကို၊
ဃဒ္ဓိကာ-ဃဒ္ဓိကာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဃဒ္ဓိကာအရ “ကျည်းသား” ဟု ခေါ်အပ်သော
တုံးငယ်ကလေးရသော်လည်း အကြောင်းတုံးကလေး၏ အမည်ကို အကျိုးကစား
ခြင်း၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရ အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဌာနတုံးကလေး၏
အမည်ကို ဌာနီကစားခြင်း၌ တင်စား၍ ဌာနူပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း
ကစားခြင်းတိုင်အောင် ယူပါဟု သိစေလို၍ ဥပစာကိုပြသော ဝုစ္စတိပါဌ်ဖြင့်ဆို
သည်၊] တာယ-ထိုတုတ်ရိုက်တမ်းကစားခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ဒိဃဒဏ္ဍကေန-
ရှည်သောတုတ်ဖြင့်၊ ရဿဒဏ္ဍကံ-ထိုသောတုတ်ကို၊ ပဟရန္တာ-ပုတ်ခတ်ကုန်
လျက်၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ [ဤကစားနည်းကို ကျည်းသားရိုက်တမ်း
စားခြင်းဟု ဆိုကြ၏၊ သို့သော် “ဝိစရန္တိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်၊]
သလာကဟတ္ထနာတိ-ကား၊ လာခါယဝါ-ချိပ်ရည်၌သော်လည်းကောင်း၊ မဉ္ဇိဋ္ဌိ
ယာဝါ-ထန်းကျင့်ရည်၌ သော်လည်းကောင်း၊ [မဉ္ဇိဋ္ဌရက္ခကသာဝံ-ထန်းကျင့်
ပင်မှ ကျိုချက်၍ရအပ်သော ဖန်ရည်။] ပိဋ္ဌဥဒကေဝါ-မုန့်ညက်ရည်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ သလာကဟတ္ထံ-ဝါးခြမ်းစိတ်အပေါင်းကို၊ ဝါ-အုန်း ထန်းတို့၏
အမျှင်အပေါင်းကို၊ [သလာကဟတ္ထံတိ နာဠိကေရဟိရာဒီနံ ကလာပဿေတံ

☞

ပါသက ကိဋ္ဌာယ။ ။ “ပါသကံ ဝုစ္စတိ ဆသုပဿေသု ဧကေကံ ယာဝံ ဆက္ကံ
ဒဿေတွာ ကတကိဋ္ဌနံ” ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ဝိမတိဉ္ဇကား-ပါသကိဋ္ဌာယာတိ ခွိန္တံ
တိဝဂ္ဂံလပ္ပမာဏာနံ ဒါရဒန္တာဒိမယာနံ (သစ်သား၊ ဆင်စွယ်စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော)
ပါသကာနံ စတူသု ပဿေသု ဧကကာ ဒိဝသေန ပိန္နုနိ ကတွာ ဖလကေ ခိပိတွာ
ဥပရိဘာဂေ ဒိဋ္ဌပိန္နုနံ ဝသေန သာရိယော အပနေတွာ ကိဋ္ဌကဇူတကိဋ္ဌာယ” ဟု ဖွင့်၏၊
ထို ကစားနည်းကို မြင်ဖူးသူတို့အား မေးကြည့်မှ အမှန်သိနိုင်စရာ ရှိသည်။

အဓိဝစနံ၊-ဝိမတိ၊] အုန်းပင် ထန်းပင်တို့၏ အလက်တို့နှင့် ရောနေသော အုန်းစစ် ထန်းစစ်များကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။] တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ ဝါ-ဆွတ်၍၊ ကိ-အဘယ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေလိုသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေး၍၊ ဘူမိယံဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိယံဝါ-၌ သော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထိုဝါးခြမ်းစိတ်အပေါင်းကို၊ ပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ ဟတ္ထိ အဿာဒိရူပါနိ၊ ဒဿေန္တာ-ပြကုန်လျက်၊ ကိဋ္ဌန္တိ။

အက္ခေနာတိ-ကား၊ ဂုဠေန-ဂေါလိလုံးဖြင့်၊ (ကိဋ္ဌန္တိ)၊ ပင်္ကစီရေနာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ပဏ္ဏနာဠိကာ-သစ်ရွက်ကျည်တောက်ငယ်ကို၊ ပင်္ကစီရံ-ပင်္ကစီရဟူ၍၊ ဂုဠတိ၊ တံ-ထိုပီပီကို၊ ဓမ္မန္တာ-မှုတ်လျက်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ [ပဏ္ဏေန-သစ်ရွက်ထန်းရွက်ဖြင့်၊ ဝံသာကာရေန-ပလွေ (နှံ၊ ဝီစီ၊ ပီပီ) သဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ကတာ-သော၊ နာဠိကာ-ကျည်တောက်ငယ်သည်၊ ပဏ္ဏနာဠိကာ၊] ဝက်ကေနာတိ-ကား၊ ဂါမဒါကာနံ-ရွာသားကလေးတို့၏၊ ကိဠေနကေန-ကံစားကြောင်းဖြစ်သော၊ ခုဒ္ဒကနဂ်လေန-ထွန်ငယ်ဖြင့်၊ (ကိဋ္ဌန္တိ)၊ မောက္ခစိ ကာယာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ သမ္ပဋိဝတ္တကကိဠာ-ထက်အောက် ပြောင်းပြန်ကျွမ်းလွန်ကစားခြင်းကို၊ မောက္ခစိကာ- ဟူ၍၊ ဂုဠတိ၊ [ဤဂုဠတိကား အထင်ရူဠိကိုပြသော စကားတည်း၊] အာကာသေ-၌၊ ဒဏ္ဍံ-တုတ်ကို၊ ဂဟေတွာ ဝါ-ကိုင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိယံ သီသံ ထပေတွာ ဝါ၊ ဟေဠုပရိယာယဘာဝေန-အောက် အထက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိဝတ္တန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လျက်၊ ကိဋ္ဌန္တိတိ အတ္ထော၊ စိဂ်လကေနာတိ (ဧတ္ထ)- ၌၊ တာလပဏ္ဏာဒီဟိ-ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတံ-သော၊ ဝါတပ္ပဟာရေန-လေ၏တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ပရိဗ္ဗမနစက္ကံ-ချာချာလည်သော စကြာကို၊ စိဂ်လကံ-ဟူ၍၊ ဂုဠတိ၊ တေန- ထိုစကြာဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ [ထိုစကြာကို လေလာသော နေရာ၌ ထား၍ဖြစ်စေ၊ ထိုစကြာကို ရှေ့ကထား၍ လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် ပြေးခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ကစားကြသည်။]

ပတ္တာဠကေနာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ပဏ္ဏနာဠိ-သစ်ရွက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကွမ်းစားခွက်ကို၊ ပတ္တာဠကံ-ဟူ၍၊ ဂုဠတိ၊ [ပတ္တာဠကေန၌ ပတ္တကို ပဏ္ဏ၊ အာဠကကို နာဠိဟု ဖွင့်သည်၊] တာယ-ထို သစ်ရွက်ခွက်ငယ်ဖြင့်၊ ဝါလိကာဒီနိ-သဲအစရှိသည်ကို၊ မိနန္တာ-ချင့်ကုန်လျက်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ရထကေနာတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကရထေန-ရထားငယ်ဖြင့်၊ (ကိဋ္ဌန္တိ)၊ [“ခုဒ္ဒကော ရထော ရထကော” ဟု ပြု၊ ကပစ္စည်း ခုဒ္ဒကအနက်ဟော၊ နေကေန၌လည်းနည်းတူ၊ နေကေနာတိ-ကား၊

ခုဒ္ဒကဇနနာ-လေးငယ်ဖြင့်၊ (ကိဋ္ဌန္တိ)၊ အက္ခရိကာယာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ အာကာသေဝါ--ကောင်းကင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိယံဝါ-ကျောက်ကုန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အက္ခရဇနနကိဋ္ဌာ-အက္ခရာကိုသိကြောင်းဖြစ်သော ကစားခြင်းကို၊ အက္ခရိကာ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တာယ-ထိုအက္ခရာကို သိကြောင်းဖြစ်သော ကစားခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ မနေသိကာယာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ မနသာ-ဖြင့်၊ စိန္တိတဇနနကိဋ္ဌာ-ကြံစည်အပ်သော အကြောင်းအရာကို သိကြောင်းဖြစ်သော ကစားခြင်းကို၊ မနေသိကာ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [“မနသာစိန္တိတဇနနကိဋ္ဌာ မနေသိကာ” ဟုပြု။] တာယ-ထိုမနေသိကာ ကစားခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ [ပုဏ္ဏတိုင် ကစားခြင်းမျိုးတည်း၊] ယထာဝဇ္ဇေနာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ကာဏကုဏိ ခဉ္စာဒီနံ-ကန်းသူ၊ ကောက်သူ၊ ခွင်သူ အစရှိသူတို့၏၊ ယံယံဝဇ္ဇံ-အကြင် အကြင် ကန်းခြင်းစသော အပြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံတံ-ထိုထိုကန်းပုံ၊ ကောက်ပုံ၊ ခွင်ပုံ အစရှိသောအပြစ်ကို၊ ပယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ (ကန်း ဟန်စသည်ကို ပြု၍) ဒဿနကိဋ္ဌာ-ပြကြောင်းဖြစ်သော ကစားခြင်းကို၊ ယထာဝဇ္ဇံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တာယ-ထိုကစားခြင်းဖြင့်၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ (ကေဝိယ-အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း၊) ဝေလမ္ဘကာဝိယ-ဝေဠုမ္ဘကတို့ကဲ့သို့တည်း။

ဟတ္ထိသ္မိမ္မိ သိက္ခန္တိတိ-ကား၊ ဟတ္ထိနိမိတ္တံ-ဆင်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ယံသိပ္ပံ-ကို၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ-သင်ထိုက်၏၊ တံ-ထိုဆင်နှင့်စပ်သော အတတ်ကို၊ သိက္ခန္တိ၊ [ဟတ္ထိသ္မိန္တိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မံ၊ ဟတ္ထိနိမိတ္တံ သိပ္ပေတိ အတ္ထော၊ ပါဠိတော်၌ “ဟတ္ထိသ္မိပိ-ဆင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သိက္ခန္တိ- သင်ထိုက်သော အတတ်ကို သင်ကုန်၏” ဟု ပေး၊] အဿာဒီသု-တို့၌၊ ဧသေဝ နယော၊ ဓာဝန္တိပီတိ-ကား၊ ပရမ္ပုခါ-တစ်ဖက်၌ မျက်နှာရှိကုန်သည်၊ ဝါ-မျက်ကွယ်တို့သည်၊ (ဟုတွာ) ဂစ္ဆန္တာ-န်လျက်၊ ဓာဝန္တိ-ပြေးကြကုန်၏၊

အက္ခရိကာယ။ ။နားကန်းသူနှင့် စကားပြောသောအခါ လက်ဖြင့် ကောင်းကင် (လွင်ပြင်)၌ဖြစ်စေ ကျောက်ကုန်း၌ဖြစ်စေ စာရေး၍ ပြောခြင်းမျိုးကို “အက္ခရိကာ” ဟု ခေါ်သည်၊ သာရတ္ထံ၌ ဗေဒင် မေးလာသူ၏ ပါးစပ်မှ ထွက်လာသော အက္ခရာကို ကောက်ယူ၍ ပျောက်သောဥစ္စာ ပြန်ရမည် ပြန်မရမည် စသည်ကိုသိကြောင်းဖြစ်သော ဗေဒင်ဟောတမ်းကစားခြင်းကို “အက္ခရိကာ” ခေါ်သည်ဟု ဝဒန္တိဝါဒ ပြသေး၏။ [“အက္ခရာနံ+ဇနနကိဋ္ဌာ အက္ခရိကာ” ဟု ပြု။]

ဝေဠုမ္ဘကာ။ ။သက္ကတအဘိဓာန်၌ “ဝိ+လမ္ဗန-အသွားနှေးခြင်း” အနက်ဟောရှိ၏၊ မျက်စိမမြင်သူသည် တောင်ဝှေးဖြင့် ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး သွားရာ၏၊ ထိုသူတို့ သွားပုံကဲ့သို့ နံ့နံ့-နံ့နံ့နှင့် အသွားနှေးသူကို “ဝေလမ္ဗက” ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်၊ နိဿယဟောင်း၌ “တောင်ဝှေးကို စွဲကုန်သောသူတို့ကဲ့သို့” ဟု ပေး၏။

[မူလအရပ်မှ ရှေ့သို့သွားပြေးပြေးခြင်းကို “ဓာဝန္တိ” ဟု ဆိုသည်။] အာဓာဝန္တိပီတိ-ကား၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်တိုင်အောင်၊ ဓာဝန္တိ၊ တတ္ထကမေဝ-သာလျှင်၊ အဘိမုခါ-ရှေးရှုတို့သည်၊ (ဟုတွာ) ပုန၊ အာဂစ္ဆန္တာ-ပြန်လာကုန်လျက်၊ အာဓာဝန္တိ-ရှေးရှုပြေးကြကုန်၏၊ [အာဓာဝန္တိ၌ အာကို အဘိမုခါဟု ဖွင့်သည်၊ မူလအရပ်သို့ ပြန်လာသောအားဖြင့် ပြေးခြင်း ကို “အာဓာဝန္တိ” ဟု ဆိုသည်။] နိဗ္ဗုဒ္ဓန္တိတိ-ကား၊ မလ္လယုဒ္ဓံ-လက်ငဲ့သည် တို့၏ ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ထိုးသတ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ၊ [“မလ္လာနံယုဒ္ဓေါ”ဟု ပြု၊] နဠာဠိကံပိ ဒေန္တိတိ-ကား၊ ဘဂိနိ-နှမ၊ သာဓုသာဓု-ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြော၍၊ အတ္တနော-၏၊ နဠာဠေ-နဖူး၌၊ အင်္ဂုလိ-လက်ချောင်းကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ တဿာ-ထိုကချေသည်မ၏၊ နဠာဠေ-နဖူး၌၊ ထပေန္တိ၊ ဝိဝိဓမ္မိ အနာစာရံ အာစရန္တိတိ-ကား၊ အညမ္မိ-ဆိုအပ်ပြီးသော အကျင့်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတံ-ထိုက်ရိုက်မလာသော၊ မုခဉ္စိဏ္ဍိမာဒိ-ပါးစပ်ကို စည်တီးခြင်းအစရှိသော၊ ဝိဝိဓံ-သော၊ အနာစာရံ-ကို၊ အာစရန္တိ။

၄၃၂။ ပါသာဒိကေနာတိ-ကား၊ ပသာဒါဝဟေန-ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်သော၊ သာရပွေန-လျှောက်ပတ်သော၊ သမဏာနုစ္ဆဝိကေန-ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်သော၊ [သာရပွေနကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ ပသာဒံ+ဇနေတီတိ ပါသာဒိကံ၊] အဘိက္ကန္တေနာတိ-ကား၊ ဂမနေန-သွားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ [အဘိ-အနက်မရှိ၊ ကမုဓာတ်၊ တ ပစ္စည်းသည် ဘောဟောဟု သိစေလို၍ “ဂမနေန” ဟု ဖွင့် သည်၊ အဘိက္ကမနံ အဘိက္ကန္တံ-ဟု ပြု၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ၊] ပဋိက္ကန္တေနာတိ-ကား၊ နိဝတ္တနေန-ပြန်လှည့်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အာလောကိတေနာတိ-ကား၊ ပုရတော-ရှေ့ကို၊ ဒဿနေန-ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ [အာသဒ္ဓါ၏ အဘိမုခအနက်ကိုပင် “ပုရတော” ဟု ဖွင့်သည်၊ အဘိမုခံ+

နိဝတ္တနေန ။ ။“ပိဏ္ဍပါတပုဋိက္ကန္တော-ဆွမ်းခံ (ဆွမ်းစား)ရာမှ ပြန်ခဲ့သည်” ဟူရာ၌ ပြန်လာခြင်းကို “ပဋိက္ကန္တ” ဟု ဆိုရသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား အဘိက္ကန္တနှင့် တွဲနေသောကြောင့် ဆုတ်နှစ်ရံ(ပြန်လှည့်ရံ) မျှကို “ပဋိက္ကန္တ” ဟု ယူစေလို၏၊ ပြန်လှည့်ပြီး၍ ဆက်လက်သွားခြင်းကိုကား အဘိက္ကန္တ၌ သွင်းယူရသည်။ [နိဝတ္တနေနာတိ နိဝတ္တိမတ္တံ ဒဿေတိ၊ နိဝတ္တေတွာ ပန ဂမနံ ဂမနမေဝ။]

ဣတော၊ ပေ၊ ဒဿနေန ။ ။“ဣတော ဣတောစ” ဟုဆိုသော်လည်း အထက်၊ အောက်၊နောက်သို့ကြည့်ခြင်းကို မယူစေလို၊ ရှေးရှုအရပ်၏ ဘေးကျသောအရပ်ကိုသာ ယူစေလိုသည်၊ အထက်၊အောက်၊နောက်သို့ လှည့်ကြည့်ခြင်းကား ရဟန်းများနှင့်လုံးဝ မလျော်၊

လောကီတံ အာလောကီတံ၊] ဝိလောကီတေနာတိ-ကား၊ ဣတောစိတောစ-
 ဤမှ ဤမှလည်း၊ ဒဿနေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမဉ္ဇိတေနာတိ-ကား၊ ပဗ္ဗ
 သင်္ကောစနေန-လက်ဆစ် ခြေဆစ်တို့ကို တွန့်စေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-ကွေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ [သံရှေးရှိသော အဉ္စောတ်သည် ဆွဲငင်ခြင်း
 အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “သမဉ္ဇိတေန” ဟု ဆရာများပြင်ကြသည်၊]
 ပဿာရိတေနာတိ-ကား၊ တေသံ ယေဝ-ထိုလက်ဆစ်ခြေဆစ်တို့ကိုပင်၊ ပဿာ
 ရဏေန-ဆန့်တန်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပါသာဒီ
 ကေန အဘိက္ကန္တေန အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ ဣတ္ထမ္ဘုတာချာနတ္ထေ-၌၊ ကရဏဝ
 စနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်တည်း၊ သတိသမ္ပဇညေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အဘိသင်္ခတတ္တာ-ပြု
 ပြင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါသာဒီက အဘိက္ကန္တ၊ပေ၊ ပဿာရိတော-
 ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော သွားခြင်း၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၊ ရှေးရှုကြည့်ခြင်း၊

ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ မပြဘဲထားသည်၊ [ဣတောစိတောစ ဒဿနေနာတိ အနုဒိသာပေက္ခာနံ
 ဒဿေတိ၊ ယံဒိသာမုခေါ ဂစ္ဆတိ တိဋ္ဌတိ နိဿိဒတိ၊ တဒဘိမုခေါပေက္ခာနံ အာလောကီတံ၊
 တဒနုဂတဒိသာလောကနံ (ထိုရှေးရှုအရပ်သို့ အစဉ်လိုက်သော ဘေးအရပ် ကြည့်ခြင်းကို)
 ဝိလောကီတန္တိ ဝုစ္ဆတိ။]

တေသံယေဝ။ ။တ သဒ္ဓါတို့ထုံးစံမှာ ရှေ့ကပဓာနပုဒ်အနက်ကိုသာ သုံးသပ်စွဲဆို
 ရိုးတည်း၊ ဤ၌ကား “ပဗ္ဗသင်္ကောစနေန” ဟူသော တပျူရိသ်သမာသ်တွင် “ပဗ္ဗ”ဟူသော
 အပဓာနပုဒ်ကို စွဲရသည်။ [တေသန္တိ-သမာသေ ဂုဏီဘူတာနိပိ (ဂုဏ်-အပဓာနဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော်လည်း) ပဗ္ဗာနိ ပရာမသတိ။]

ဣတ္ထမ္ဘုတာ ချာနတ္ထေ။ ။“အဘိက္ကန္တေန” စသော ပုဒ်တို့၌ နာဝိဘတ်ကို
 သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဣတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏအနက်ဟောဟု ဆို၏၊ “တိဒဏ္ဍကေန ပရိဗ္ဗာဇကံ”
 စသည်တည်း၊ ဥနပဉ္စဗန္ဓန-သိက္ခာပုဒ်၌လည်း “ဥနပဉ္စဗန္ဓနေန” ကို ဣတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏ
 ဟုပင် ထိုသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်လတ္တံ့၊ “ဣတ္ထမ္ဘုတာချာန” ဟူသည်မှာ “မာတရံ
 အဘိ သာဓု” စသော ပုံစံများသာတည်း၊ ဤနေရာ၌ ထိုပုံစံများနှင့် လုံးဝ မတူ၊
 ထို့ကြောင့် ဣတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏကိုပင် ဣတ္ထမ္ဘုတာချာန ဆိုထားသည်ဟု ကြံပါ၊ ထိုသို့
 မကြံလျှင် သဒ္ဓါကျမ်းအဆိုနှင့် ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်။

ဆက်ဦးအံ့-ထို ဣတ္ထမ္ဘုတ လက္ခဏပုဒ်ကို ဗဟုဗ္ဗိဟိ အဿတ္ထိတစ်ခုခုပြုလျှင်
 လက္ခပုဒ်နှင့် အနက်အရ တူရိုးဖြစ်၏၊ “တိဒဏ္ဍကံ-(တောင်ဝှေး) တုတ်ရှိသော၊ ပရိဗ္ဗ
 ဇကံ-ကို” ဟု တိဒဏ္ဍကံကို အဿတ္ထိပြုသည့်အခါ ပရိဗ္ဗာဇကံနှင့် အရတူသကဲ့သို့တည်း၊
 ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ပါဠိတော်လာ “သော ဘိက္ခု”နှင့် အရတူအောင် “ပါသာဒီက
 အဘိက္ကန္တ၊ ပေ၊ ပဿာရိတော ဟုတ္တာ” ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိပြု၍ ဥဇုကတ္ထဖွင့်သည်၊ [ရှေ့သို့
 ကြည့်မှု စသည်၌ သတိထား၍ကြည့်ခြင်း၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ကြည့်သင့်မှ ကြည့်စေခြင်းကို
 “သတိသမ္ပဇညေဟိ အဘိသင်္ခတတ္တာ” ဟုဆိုသည်။]

အထောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတွာ-၍၊ (ပိဏ္ဍာယာ-ငှာ၊ ပါဝိသိ-ပြီ၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ခိတ္တစက္ခု-ချထားအပ်သော မျက်လုံးရှိသည်။ ဣရိယာပထသမ္ပန္နောတိ-ကား၊ တာယ ပါသာဒိက အဘိက္ကန္တာဒိတာယ-ထိုကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော သွားခြင်း အစရှိသော အမူအရာရှိသူ၏ အဖြစ်နှင့်၊ သမ္ပန္နဣရိယာပထော-ပြည့်စုံသော ဣရိယာပုတ် ရှိသည်။ (ဟုတွာ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ)။

ကွာယန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်။ ကော-ဘယံနယံရဟန်းနည်း၊ အဗဠာဗဠောဝိယာတိဇတ္ထ-ဤပါဌ်၌၊ ဗောဇ္ဇော- ထိုင်းမှိုင်း ညံ့ဖျင်းသူကို၊ အဗဠော-အဗဠဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ကိရ-တတ်၊ စ-ဆက်၊ အတိသယတ္ထေ-အလွန် အကဲဟူသောအနက်၌၊ ဣဒံအာမေဋ္ဌိတံ-ဤအဗဠာဗလောဟူသော အာမေဋ္ဌိတံ သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတိဗောဇ္ဇောဝိယ-အလွန်ထိုင်းမှိုင်း သူကဲ့သို့ပါတကား၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [သဒ္ဓါတု ၂ ချက်ဖြစ်သောကြောင့် အတိသယအနက်ပေးရသည်၊] မန္တမန္တောတိ-ကား၊ အဘိက္ကန္တာဒိနံ-တို့၏၊ အနုဒ္ဓတတာယ-မတုန်လှုပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတိမန္တော-အလွန် နံ့ညံ့၏၊ အတိသဏှော-အလွန် သိမ်မွေ့၏၊ ဝါ-နူးညံ့လွန်း၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂုဏမေဝ-ကိုပင်၊ ဒေါသတော-အပြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ-ဟူ၍၊ ဒသေန္တိ-နံ၏၊ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကောဝိယာတိ-ကား၊ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတာယ-ကြောင့်၊

ဟေဋ္ဌာ ခိတ္တစက္ခု။ ။အဝ၏ ကာရိယဖြစ်သော ဩကို “ဟေဋ္ဌာ” ဟုဖွင့်သည်။ “အောက်သို့ချ”ဟူရာ၌ လည်ကုပ်ကို ငိုက်စိုက်ကျအောင် ချခြင်းမဟုတ်၊ လည်ကုပ်ကို ရိုးရိုးမှန်မှန်ထား၍ မျက်လုံးကိုသာ အဝေးမကြည့်ဘဲ ငှတောင် (ငှတောင်ထွာခန့်)ကြည့် ခြင်းတည်း။ ဟေဋ္ဌာ ခိတ္တစက္ခုတိ ခန္တံ အနာမေတွာဝ အစောခိတ္တစက္ခု၊ ခန္တံ နာမေတွာ ဟိ ဟေဋ္ဌာ အဝလောကနံ န သမဏသာရပွဲ၊-ဋီကာ။]

အဗဠာဗဠော။ ။အဗဠာသဒ္ဓါသည် ဗောဇ္ဇာအနက်ကို ဟောသောအနိပ္ပန္နရုဋ္ဌိသဒ္ဓါ တည်း-ဟု သိစေလို၍ “ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်၏။ ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ မရသောအထင် ရုဋ္ဌိ သဒ္ဓါဖြစ်သောကြောင့် “အဗလ” ဟု မရှိသင့်၊ ဌကြီးဖြင့်သာ ရှိစေသင့်သည်။ “အဗလ” ဟု ရှိလျှင် ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ရကောင်းသော “အားမရှိ” အနက်ဟော နိပ္ပန္နသဒ္ဓါဖြစ်ရလိမ့်မည်။ “ဣဒံ အမေဋ္ဌိတံ” ကိုထောက်၍ “အဗဠအဗဠ”ဟု ၂ ပုဒ်လည်း ရှိရမည်။ [“အဗဠာဗဠော” ကား သန္တိစပ်ထားသော ပုဒ်တည်း။]

ဗောဇ္ဇော။ ။“ဏဇော၊ မုဒ္ဒဓာတုကောတိ အတ္ထော” ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏။ သက္ကတ၌ “မူဋ္ဌ” သည် ပါဠိ၌ မုဒ္ဒ” ဟု ဖြစ်၏။ “ညံ့ဖျင်းသူ” ဟု အနက်ထွက်၏။ ဝိမတိ၌လည်း “လောဠော မုဒ္ဒဓာတုကောတိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်၏။ မုဒ္ဒနှင့် မန္တသည် အဓိပ္ပာယ်တူ၏။ သာရတ္ထ၌လာသော “ဏဇော”နှင့် “လောဠော” တို့ကိုကား ပါဠိ သက္ကတ၌ မတွေ့ရ၊ ပါဠိပျက်ဟန်တူသည်။

ဘာကုဋ္ဌိ-မျက်မှောင်ကုပ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ သင်္ကဋ္ဌိတမုခေါ-ရှုံ့တွသော မျက်နှာရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ကုပိတောဝိယ-စိတ်ဆိုးနေသူကဲ့သို့၊ ဝိစရတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနာ-န်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝဒန္တိ-န်၏၊

သဏှာတိ-ကား၊ နိပုဏာ-သိမ်မွေ့ကုန်၏၊ အမ္မ-အမေ၊ တာတ-အဖေ၊ ဘဂိနိ-နှမ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥပါသကဇန-ဥပါသကာ လူအပေါင်းကို၊ ယုတ္တဋ္ဌာနေ-သင့်လျော်ရာဌာန၌၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဆေကာ-ကျမ်းကျင်ကြကုန်၏၊ အယံယထာ-ဤကိုယ်တော်ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အဗဠာဗဠာဝိယ-အလွန်ထိုင်းမှိုင်းကုန်သကဲ့သို့၊ န (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ဤကား၊ အဓိပ္ပာယော-ကိဋ္ဌာဂိရိဇေနပုဒ်သားတို့၏ အလိုတည်း၊ သခိလာတိ-ကား၊ သာဓလျေန-ပြေပြစ်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊ ယုတ္တာ-ယှဉ်ကုန်၏၊ သုခသမ္ဘာသာတိ ဣဒံ-ဤပုဒ်သည်၊ ပုရိမဿ-ရှေ့ဖြစ်သော သခိလာဟူသောပုဒ်၏၊ ကာရဏ ဝစနံ-အကြောင်းကိုဆိုသောပုဒ်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ယေသံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သုခသမ္ဘာသာ-ချမ်းသာစွာပြောဆိုအပ်သော စကားသည်၊ သမ္မောဒနီယကထာ-ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော စကားသည်၊ နေလာ-အပြစ်မရှိသည်၊ ကဏ္ဏသုခါ-နားတို့ကို ချမ်းသာစေတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သခိလာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေန-ကြောင့်၊ သခိလာ သုခသမ္ဘာသာတိ-ဟူ၍၊ အာဟံသု၊ ပန-ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့၊ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသခိလာ သုခသမ္ဘာသာဟူသော ပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပာယော-ကိဋ္ဌာဂိရိဇေနပုဒ်သားတို့၏ အလိုတည်း၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အယျာ-အရှင်တို့သည်၊ ဝါ-အရီးကြီးတို့သည်၊ ဥပါသကေ ဒိသ္မာ၊ မဓရံ-ချိုဆိမ့်သော၊ သမ္မောဒနီယံ-သော၊ ကထံ-ကို၊ ကထေန္တိ၊ တသ္မာ၊ သခိလာ-ပြေပြစ်ကုန်၏၊ သုခသမ္ဘာသာ-ချမ်းသာစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိကုန်၏၊ အယံယထာ-ဤကိုယ်တော်ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ မန္တမန္တာဝိယ-အလွန် နံ့ညံ့ကုန်သကဲ့သို့၊ န (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ကား၊ (အဓိပ္ပာယော-တည်း။)

မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ-ကား၊ ဧတေသံ-ဤရဟန်းတို့၏၊ ဝစနဿ-စကား၏၊ မိဟိတံ-ပြုံးခြင်းဟူသော၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ-ရှေ့သွားသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊

ယေသံဟိ မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တိုင်း၌ပင် “ယေသံ ဟိ သုခသမ္ဘာသာ”စသည် ဖြင့်ရှိ၏၊ ပါဠိတော်၌ “သုခသမ္ဘာသာ”ပုဒ်သည် အယျာနှင့် အရတူပုဒ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ယေ ဟိ သုခသမ္ဘာသာ (ချမ်းသာစွာပြောဆိုအပ်သော စကားရှိကုန်၏၊ သမ္မောဒနီယ ကထာ-ရှိကုန်၏၊ ယေသံ ကထာ နေလာ ဟောတိ ကဏ္ဏသုခါ”ဟု ရှိသင့်မည်ထင်သည်၊ နိဿယ၌ ပါဠိရှိအတိုင်း အနက်ပေးရတော့သည်။

(တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊) မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ-တို့မည်၏။ ပဌမ-စွာ၊ သိတံ-
ပြုံးခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ပုစ္ဆ-၌၊ ဝဒန္တိ-န်၏။ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ဧဟိ
သွာဂတဝါဒိနောတိ-ကား၊ ဥပါသကံ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဧဟိ-လော၊ တဝ-
အသင် ဥပါသကာ၏။ သွာဂတံ-ကောင်းသောလာခြင်းတည်း၊ [သွာဂတံ
သည် နှုတ်ဆက်ရာ၌ သုံးစွဲအပ်သော စကားတည်း။] အယံယထာ-ဤကိုယ်
တော်ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သင်္ကုဋ္ဌိတမုခတာယ-ရှုံ့တွသော မျက်နှာရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘာကုဋ္ဌိကဘာကုဋ္ဌိကာ ဝိယ-အလွန် မျက်မှောင်ကုပ်ကုန်
သကဲ့သို့၊ န ဟောန္တိ-န်၊ ဧဝံ-လျှင်၊ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာဒိတာယ-မိဟိတ ပုဗ္ဗင်္ဂမ
အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဘာကုဋ္ဌိကဘာဝံ-ကို၊ အတ္ထတော-သာမတ္ထိယတ္ထ
အားဖြင့်၊ [မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမ၊ ဧဟိသွာဂတဝါဒိနော ပုဒ်တို့က မျက်မှောင်မကုပ်
ကြောင်းကို ပြစွမ်းနိုင်ခြင်းဟူသော သာမတ္ထိယတ္ထအားဖြင့်၊] ဒဿေတွာ-၍၊
ပုန-ဖန်၊ သရူပေနပိ-အားဖြင့်လည်း၊ ဒဿေန္တာ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အဘာကုဋ္ဌိ
ကာ ဥတ္တာနမုခါ ပုဗ္ဗဘာသိနောတိ-ဟူ၍၊ အဟံသု။

ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတံ-ဤအဘာကုဋ္ဌိကာစသော ၃ ပုဒ်အပေါင်းသည်၊
ဥပ္ပဋ္ဌိပါဋိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ-ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ တိဏ္ဏမ္ပိ-
န်သော၊ အာကာရာနံ-ဘာကုဋ္ဌိက စသော အခြင်းအရာတို့၏၊ အဘာဝဒဿနံ-
မရှိခြင်းကိုပြကြောင်းစကားတည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကထံ-အဘယ်သို့
သိထိုက်သနည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ဧတ္ထ-ဤအဘာကုဋ္ဌိကာ
စသော ၃ပုဒ်တို့တွင်၊ အဘာကုဋ္ဌိကာတိဣမိနာ-ပုဒ်ဖြင့်၊ ဘာကုဋ္ဌိကဘာကုဋ္ဌိကာ
ကာရဿ-အလွန် မျက်မှောင်ကုပ်သူ၏ အခြင်းအရာ၏၊ အဘာဝေါ- မရှိခြင်းကို၊
ဒဿိတော၊ ဥတ္တာနမုခါတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ မန္တမန္တာကာရဿ-အလွန်နံ့သူ၏
အခြင်းအရာ၏၊ (အဘာဝေါ ဒဿိတော)၊ ဟိ-မှန်၊ ယေ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
စက္ခုနိ-တို့ကို၊ ဥမ္မိလေတွာ-ဖွင့်၍၊ အာလောကနေန-ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်၊
ဥတ္တာနမုခါ-ပေါ်လွင်သော မျက်နှာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ-တို့သည်၊
မန္တမန္တာ-န်သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ပုဗ္ဗဘာသိနောတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊
အဗဠာဗဠာကာရဿ-အလွန် ထိုင်းမှိုင်းသူ၏ အခြင်းအရာ၏၊ အဘာဝေါ
ဒဿိတော၊ ဟိ-မှန်၊ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဘာသနကုသလတာယ-

ဥပ္ပဋ္ဌိပါဋိယာ၊ ပေ၊ဒဿနမေတံ။ ။ရှေ့၌ “အဗဠာဗဠာဝိယ၊ မန္တာမန္တာဝိယ၊
ဘာကုဋ္ဌိကဘာကုဋ္ဌိကောဝိယ”ဟု အစဉ်ရှိ၏။ ဤ၌ အစဖြစ်သော အဘာကုဋ္ဌိကာပုဒ်နှင့်
ရှေ့၌ အဆုံးဖြစ်သော ဘာကုဋ္ဌိကာပုဒ်ကို တွဲစပ်ရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အစဉ်မကျဘဲ
တွဲစပ်ရခြင်းကို “ဥပ္ပဋ္ဌိပါဋိယာ”ဟု ဆိုသည်။

ရှေးဦးစွာ စ၍ပြောဆိုခြင်း၌ ကျမ်းကျင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အမ္မတာတာတိ-အမ္မတာတ ဟူ၍၊ ပဌမတရံ-စွာ၊ အာဘာသန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဝါ-နှုတ်ခွန်းဆက်ကြကုန်၏၊ တေ-တို့သည်၊ အဗဠာဗဠာ-တို့သည်၊ န-နံ၊ ဣတိ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

ဧဟိ ဘန္တေ ဃရံ ဂမိဿာမာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဠတ္ထံ-ကို၊ ကိရ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-အံ၊) သော ဥပါသကော-သည်၊ (အာဟ-၌စပ်)၊ န ခေါ အာဝုသော ပိဏ္ဏော လဗ္ဘတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ရဟန်းက ပြောဆိုအပ်သော်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဘိက္ခုဟိယေဝ-ရဟန်းတို့သည်သာ၊ ဧတံ-ဤ ဆွမ်းမရမှုကို၊ ကတံ-ပြီ၊ သကလမ္ဗိဂါမံ-တစ်ရွာလုံးကိုလည်း၊ ဝိစရန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လသော်၊ န လစ္ဆထ-ရကုန်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ကို၊ ဒါတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဧဟိ ဘန္တေ ဃရံ ဂမိဿာမာတိ-ဟူ၍၊ (ကြွတော်မူပါဘုရား အိမ်သို့ သွားကြပါစို့ဟူ၍)၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါးပေးအံ့၊ အယံ-ဤ န ခေါ အာဝုသော ပိဏ္ဏော လဗ္ဘတိ ဟူသော စကားသည်၊ ပယုတ္တဝါစာ-ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော စကားသည်၊ ဟောတိကံ-ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေး တည်း၊ န ဟောတိ-မဟုတ်ပါ၊ အယံ ပုစ္ဆိတပဉ္စောနာမ-ဤမေးအပ်သော ပြဿနာမည်သည်၊ ကထေတုံ-ဖြေဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မေးအပ်သော ပြဿနာကို ဖြေဆိုကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဣဒါနိ-ယခုခေတ်၌၊ ပုဗ္ဗေဏှောဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သာယနေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရဃရံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ကောစိ-သည်၊ စေပိ ပုစ္ဆေယျ-အကယ်၍မူလည်း မေးအံ့၊ (ကံ)၊ ဘန္တေ ကသ္မာ၊ စရထ-နံသနည်း၊ ဣတိ(စေပိ ပုစ္ဆေယျ)၊ ယေန အတ္ထေန-အကြင်အကျိုးကြောင့်၊ စရတိ-၏၊ တံ-ထိုအကျိုးကို၊ အာစိက္ခိတွာ-ပြော၍၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပါပြီလော၊ န လဒ္ဓံ-မရအပ်ပါသေးသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးလျှောက်အပ်သော်၊ လဒ္ဓံ-သည်၊ သစေ န ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ န လဒ္ဓံ-မရအပ်သေး၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ယံ-အကြင်ပစ္စည်းကို၊ သော-ထို ဥပါသကာသည်၊ ဒေတိ-၏၊ တံ-ကို၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ [ပယုတ္တဝါစာ မဖြစ် ဟူလို။]

ပယုတ္တဝါစာ။ ။ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော (ပစ္စည်းလှူချင်အောင် ပြောအပ်သော စကား ကို “ပယုတ္တဝါစာ”ဟု ခေါ်၏၊ ထို ပယုတ္တဝါစာကို ဒါယကာတို့က မမေးဘဲမပြော ကောင်း၊ ဒါယကာတို့က “ရပြီးလား၊ မရသေးဘူးလား”ဟု မေးလျှင် ထိုအမေးကို ဖြေသောအားဖြင့် ပြောကောင်းပါသည်။

ဒုဋ္ဌောတိ-ကား၊ ပါသာဒါဒိနံ-ပြာသာဒံ အစရှိသည်တို့၏၊ ဝိနာသေန-
 ပျက်စီးခြင်းအားဖြင့်၊ (သရူပက္ခာ ဝိသေသန၊) ဒုဋ္ဌော-ပျက်စီးသည်၊ န-
 မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂလဝသေန-ဖြင့်၊ ဒုဋ္ဌော-ပြီ၊ ဒါနာနိယေဝ-ဒါနတို့ကိုပင်၊
 ဒါနပထာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊ အထဝါ-ကား၊ ဒါနပထာနီတိ-ကား၊ ဒါနနိဗန္ဓနာနိ-
 အမြဲမပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းရှိသော ဒါနတို့ကို၊ ဒါနဝတ္တာနိ-ဒါနဝတ်တို့ကို၊
 (“ဥပစ္ဆန္နာနိ-ဖြတ်အပ်ပါကုန်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
 ဥပစ္ဆန္နာနီတိ-ကား၊ ဒါယကေဟိ-လူနေကျ ဒါယကာတို့သည်၊ ဥပစ္ဆန္နာနိ-
 ဖြတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ တေ-လူနေကျ ဒါယကာတို့သည်၊ တာနိ-ထိုဒါနဝတ်
 တို့ကို၊ ဧတရဟိ-၌၊ န ဒေန္တိ-မပေးလှူကြပါကုန်၊ ရိဉ္စန္တိတိ-ကား၊ ဝိသု-ထို
 ရဟန်းတို့မှ သီးခြား၊ ဟောန္တိ၊ နာနာ-ထိုရဟန်းတို့မှ တကွတပြားတို့သည်၊
 ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ပက္ကမန္တိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကြပါကုန်၏၊
 [လဇ္ဇီပေသလရဟန်းများသည် သူတို့နှင့်အတူမနေလိုကြ၍ အရပ်တစ်ပါးသို့
 ဖဲသွားကြပါသည်-ဟူလို၊] ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သဏ္ဌာဟေယျာတိ-ကား၊
 သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ တိဋ္ဌေယျ-တည်ရာပါ၏၊ ပေသလာနံ-ချစ်အပ်သော သီလ
 ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပတိဋ္ဌာ-တည်နေရာသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရပါ၏။

ဒုဋ္ဌော။ ။ “ဒုဋ္ဌော ဘန္တေ ကိဋ္ဌာဂိရိသ္မိ အာဝါသော” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “အာဝါ
 သော ဒုဋ္ဌော”ဟု ဆိုသောကြောင့် “ပြာသာဒံစသော ကျောင်းတွေ ပျက်စီးနေသည်”ဟု
 ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိရကား “န ပါသာဒါဒိနံ ဝိနာသေန ဒုဋ္ဌော၊ ပုဂ္ဂလဝသေန ဒုဋ္ဌော”ဟု
 ဖွင့်သည်၊ “ပြာသာဒံစသော ကျောင်းတွေ ပျက်သည်မဟုတ်၊ ကျောင်းနေပုဂ္ဂိုလ်များ
 ပျက်နေကြသည်”ဟူလို၊ ဌာန၏ အာဝါသအမည်ကို ဌာနီအာဝါသိကတွေအပေါ် တင်စား
 ထားသော ဌာနပစာရအားဖြင့် “အာဝါသော” ဟုဆိုထားသည်။ [စာအုပ်များ၌ “န
 ပသာဒိနံ”ဟုရှိသည်ကား ပါဠိပျက်တည်း။]

ဒါနပထာနီ။ ။ ဒါနာနိယေဝ-ရှေးရှေး ဒါနတို့သည်ပင်+ပထာနိ-နောက်နောက်
 လှူခြင်း၏အကြောင်းတို့တည်း၊ ဒါနပထာနီ-တို့-၊ တစ်လတစ်ကြိမ် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်
 စသည်ဖြင့် လူနေကျဒါနတို့သည် နောက်နောက်လည်း လှူခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော
 ကြောင့် ဒါနပထတို့မည်၏၊ ဤနည်း၌ “ပထသဒ္ဓါ အနက်မရှိ”ဟု ယောနောဆိုသည်ကို
 စဉ်းစားပါ၊ အထဝါတက်သော နောက်နည်း၌ နေ့စဉ်လူနေကျဒါနဝတ်တို့ကို “ဒါနပထ”
 ဟုဆိုသည်၊ ဤနောက်နည်း၌ ပထသဒ္ဓါသည် ခရီးအစဉ်နှင့်တူသော အစဉ်ကိုဟော၏၊
 ခရီးအစဉ်သည် အဆက်မပြတ်သကဲ့သို့ ဤဒါနဝတ်လည်း အဆက်မပြတ်ရကား ခရီးအစဉ်
 နှင့် တူသည်-ဟူလို၊ ဒါနာနိယေဝ-တို့သည်ပင်၊ ပထာနိ-လမ်းစဉ်ကဲ့သို့ အဆက်မပြတ်
 သည်တို့တည်း၊ ဒါနပထာနိ-အဆက်မပြတ်သော ဒါနတို့၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍
 “ဒါနနိဗန္ဓနာနိ၊ ဒါနဝတ္တာနိဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ ဋီကာ၌ “ဒါနနိဗန္ဓနာနီတိ
 နိဗဒ္ဓဒါနာနိ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဝေမာရုသောတိ-ဟူ၍၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ သဒ္ဓဿ-သဒ္ဓါရှိသော၊
 (ဝါ-သဒ္ဓါရှိသောကြောင့်၊) ပသန္နဿ-ရတနာ ၃ ပါး၌ ကြည်ညိုသော၊ ဥပါ
 သကဿ-၏၊ သာသနံ-နုတ်မှာစကားကို၊ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိ-လက်ခံပြီး၊ ဧဝရူပံ-
 သော၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သော၊ သာသနံ-ကို၊ ဟရိတုံ-ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိကိရ-
 အပ်သတတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ ဝန္တထာတိဝါ-
 တပည့်တော်စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ရှိခိုး ပါကုန်လော့
 ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ စေတိယံ ဝန္တထာတိဝါ-စေတီတော်ကို ရှိခိုးပါ
 ကုန်လော့ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပတိမံ ဝန္တထာတိဝါ-ဆင်းတုတော်ကို
 ရှိခိုးပါကုန်လော့ဟူ၍လည်းသော်လည်းကောင်း၊ ဗောဓိံ ဝန္တထာတိဝါ၊ သံဃတ္ထေရံ
 ဝန္တထာတိဝါ၊ စေတိယေ-၌၊ ဂန္ဓပူဇံ-နံသာဖြင့် ပူဇော်မှုကို၊ ကရောထ-န်
 လော့၊ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊
 သန္နိပါတေထ-စုဝေးစေပါကုန်၊ ဒါနံ-ကို၊ ဒဿာမ-န်အံ၊ ဓမ္မံ-ကို၊ သောဿာမ-
 ကုန်အံ၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဤဒီသေသု-န်သော၊ သာသနေသု-
 နုတ်မှာ စကားတို့၌၊ ကုက္ကုစ္ဆံ-ကုက္ကုစ္ဆကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ ဧတာနိ-
 ဤနုတ်မှာ စကားတို့သည်၊ ကပ္ပိယသာသနာနိ-အပ်သော နုတ်မှာစကားတို့
 တည်း၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ဂိဟိကမ္မ ပဋိသံယုတ္တာနိ-လူတို့၏ အလုပ်နှင့် စပ်ကုန်
 သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ကုတောစ တံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသီတိ-ကား၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊
 နိသိန္နော-ထိုင်နေပြီး၊ န အာဂစ္ဆတိ-လာဆဲမဟုတ်၊ အတ္ထတောပန-အနက်အမှန်
 အားဖြင့်ကား၊ အာဂတော-လာပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ သန္နေပိ-ဤသို့ပင်

သဒ္ဓဿ ပသန္နဿ။ ။ရတနတ္ထယဿ-အား၊ ဝါ-ကို၊ သဒ္ဓါယ-ယုံကြည်
 ကြောင်းသဒ္ဓါနှင့်၊ သမန္နာဂတဿ၊ (သဒ္ဓဿ-အဖွင့်၊ “သဒ္ဓါ ယဿ အတ္ထိတိ သဒ္ဓေါ”
 ဟုပြု၊)တတောယေဝံစ ပသန္နဿ၊ [သဒ္ဓဿကို ပသန္နဿ၌ ဟောတုမန္တဝိသေသနဟု
 သိစေလို၍ “တတောယေဝံ” ဟုဖွင့်သည်၊] ကမ္မဗလသဒ္ဓါယဝါ သမန္နာဂတတ္တာ
 သဒ္ဓဿ၊ ရတနတ္ထယပ္ပသာဒဗဟုလတာယ ပသန္နဿ၊ ဤအလို “သဒ္ဓဿ-ကံ၊ အကျိုး
 ကို ယုံကြည်သော သဒ္ဓါရှိသော၊ ပသန္နဿ-ရတနာ ၃ ပါးကို ကြည်ညိုသော”ဟုပေး။

ကပ္ပိယသာသနံ။ ။ရတနာ ၃ ပါးနှင့် စပ်သော နုတ်မှာ စကားကိုလည်းကောင်း၊
 ရတနာ ၃ ပါးအား လှူဒါန်းပူဇော်ပေးရန် တောင်းပန်စကားကိုလည်းကောင်း ဆောင်ယူခြင်း၊
 သူတို့တောင်းပန်သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ပေးခြင်းငှာအပ်၏၊ “သင်္ကန်း သပိတ်စသည်ကို
 လှူလိုရာဝယ် ဒါယကာတို့ မဝယ်တတ်သောကြောင့် လိုက်၍ဝယ်ပေးပါ”ဟု လျှောက်
 လျှင် သပိတ်သင်္ကန်းစသည်၏ ကောင်းမကောင်းကိုသာ ကြည့်ရှုပေးကောင်း၏၊ ဈေးသည်
 အထံ၌ ဈေးဆစ်၍ကား ဝယ်မပေးကောင်း။

လာပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝတ္တမာနသမိပေ-ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်ကာလ၌၊ ဝတ္တမာနဝစနံ-ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ [“ကုတော စ တံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသိ”၌ “အာဂစ္ဆသိ”သည် ဝတ္တမာန် ၄ မျိုးတွင် သမိပဝတ္တမာန်-ဟူလို၊] တသ္မာ၊ ဒေါသော-(သဒ္ဓါနေအားဖြင့်) အပြစ်သည်၊ န-မရှိ၊ ပရိယောသာနေ-အဆုံး၌၊ ဝါ-နောက်နား၌၊ တတော၊ပေ၊ အာဂစ္ဆာမိတိ ဧတ္တာပိ-အာဂစ္ဆာမိ ဟူသော ဤပါဌ်၌လည်း၊ ဝစနေ(အာဂစ္ဆာမိ ဟု ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ဖြင့်) ဆိုခြင်း၌၊ ဒေသဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။

၄၃၃။ ပဌမံ၊ ပေ၊ စောဒေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ မယံ-တို့သည်၊ တုမှေ-တို့ကို၊ ဝတ္ထုကာမာ-ပြောလိုပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ ကာရေတွာ-ပြု စေ၍၊ ဝတ္ထုနာစ-ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောဒေတဗ္ဗာန်-န်၏၊ စောဒေတွာ-စောဒနာပြီး၍၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ ဝါ-အကြင်အာပတ်ကို၊ န သရန္တိ-အမှတ် မရကုန်အံ့၊ တံ-ကို၊ သာရေတဗ္ဗာ-အမှတ်ရစေထိုက်ကုန်၏၊ ဝတ္ထုစ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ သစေ ပဋိဇာနန္တိ-အကယ်၍ ဝန်ခံကုန်အံ့၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အာပတ္တိမေဝ-ကိုသာ၊ ပဋိဇာနန္တိ-န်အံ့၊ ဝတ္ထု-ကို၊ န (ပဋိဇာနန္တိ)-န်အံ့ [“ဧဝံသတိ) အာပတ္တိ-သို့၊ ရောပေတဗ္ဗာ-တင်ထိုက်ကုန်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဝတ္ထုမေဝ-ကိုသာ၊ ပဋိဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ န (ပဋိဇာနန္တိ)၊ [ဝတ္ထုကိုသာ ဝန်ခံ၍ အာပတ်ကို ဝန်မခံအံ့-ဟူလို၊ ဥပမာ-ကြံရည်ဝယ်သောက်ရာ၌ “ကြံရည်သောက်ပါသည်”ဟု ဝတ္ထုကိုသာဝန်ခံ၍ ကြံရည်ထဲ၌ အမှုန်ပါသည့်အတွက် ပါစိတ်၊ ငွေနှင့် ဝယ်သောက်သည့်အတွက် နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ် အာပတ်စသည်ကို ဝန်မခံခြင်းမျိုးတည်း၊]ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ဖြစ်ပြန်ပါသော်လည်း၊ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ကြောင့်၊ အယံနာမ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ-သို့၊ ရောပေတဗ္ဗာဧဝ-တင်ထိုက်ကုန်သည်သာ၊ ဝတ္ထု၊ ယဒိ နေဝ ပဋိဇာနန္တိ-န်အံ့၊ အာပတ္တိ-ကိုလည်း၊ ယဒိ န ပဋိဇာနန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) အာပတ္တိ-ကို၊ န ရောပေတဗ္ဗာ-န်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤပဌမံ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခု၊ စောဒေတဗ္ဗာ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ယထာပဋိညာယ-အကြင်အကြင်ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ဝန်ခံသည့်အတိုင်း၊ အာပတ္တိ-သို့၊ ရောပေတွာ-၍၊ ပဗ္ဗာဇနီယ ကမ္မံ-ပဗ္ဗာဇနီယကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဒေသေန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တံ-ထို ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ။

ဧဝံ-လျှင်၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတေန-ပြုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗာဇနီယကံရှိသော၊
ဝါ-ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ယသ္မိံဝိဟာရေ-အကြင်
ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တေန-နေလျက်၊ ယသ္မိံဂါမေ-၌၊ ကုလဒူသက ကမ္မ-
ကုလဒူသကအမှုသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံဝိဟာရေ
ဝါ-၌လည်းကောင်း၊ တသ္မိံ ဂါမေဝါ-၌လည်းကောင်း၊ န ဝသိတဗ္ဗံ-မနေရာ၊
တသ္မိံဝိဟာရေ-၌၊ ဝသန္တေန-လျက်၊ သာမန္တဂါမေပိ-အနီးရွာ၌လည်း၊ ပိဏ္ဍာယ-
ငှာ၊ န စရိတဗ္ဗံ-ရာ၊ သာမန္တဝိဟာရေပိ-၌လည်း၊ ဝသန္တေန-လျက်၊ တသ္မိံ
ဂါမေ-ထိုရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ န စရိတဗ္ဗံ-ရာ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဥပ တိဿ
တ္ထေရော-သည်၊ ဘန္တေ၊ နဂရံနာမ-သည်၊ မဟန္တံ-ကျန်ဝန်းပါ၏၊ ဒွါဒသ
ယောဇနိကမ္မိ-တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်ပါ၏၊
ဣတိ၊ အန္တေဝါသိကေဟိ-တို့သည်၊ ဝုတ္တော-လျှောက်အပ်သည်၊ (သမာနော)،
ယဿာ ဝီထိယာ-အကြင်လမ်း၌၊ ကုလဒူသကကမ္မ ကတံ၊ တတ္ထေဝ-ထို
လမ်း၌သာ၊ ဝါရိတံ-တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ဣတိအာဟ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊
ဝီထိပိ-လမ်းသည်လည်း၊ မဟတိ-၏၊ နဂရပ္ပမာဏာဝ-မြို့ပမာဏရှိသည်သာ
လျှင်၊ ဟောတိ၊ [မြို့ ရှည်သလောက် လမ်းမကြီးလည်း ရှည်တတ်ပါသည်-
ဟူလို။] ဣတိ ဝုတ္တော (သမာနော)، ယဿာ ဃရပဋိပါဋိယာ-အကြင် အိမ်
အစဉ်အတိုင်း၌၊ (ကုလဒူသကကမ္မကတံ၊ တတ္ထေဝ-ထိုအိမ်အစဉ်အတိုင်း၌သာ၊
ဝါရိတံ၊) ဣတိ အာဟ၊ ဃရပဋိပါဋိပိ ဝီထိပ္ပမာဏာဝ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တော
(သမာနော)، ဣတောစ-ဤဘက်၌လည်းကောင်း၊ ဣတောစ-ဟိုဘက်၌လည်း
ကောင်း၊ သတ္တဃရာနိ-ခုနစ်အိမ်တို့ကို၊ ဝါရိတာနိ၊ ဣတိအာဟ၊ ပန-ဆက်၊
တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ထေရဿ-ဥပတိဿထေရ်၏၊
မနောရထမတ္တမေဝ-စိတ်အလိုမျှသာတည်း၊ [ထိုအဆုံးအဖြတ်အတိုင်း မဟုတ်-
ဟူလို၊] ဝိဟာရော-သည်၊ တိယောဇနပရမော-၃ ယူဇနာ အလွန် အတိုင်း
အရှည်ရှိသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ နဂရံ-
သည်၊ ဒွါဒသ ယော ဇနပရမဉ္စ-သည်လည်း၊ (သစေပိ ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိပိ-
သော်လည်း၊) ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသိတုံ နေဝ လဗ္ဘတိ၊ နဂရေ-၌၊ စရိတုံ န
(လဗ္ဘတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊

၄၃၅။ တေ သံဃေန ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတာတိ-ကား၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊
ဝါ-အဘယ်နည်းအားဖြင့်၊ သံဃော-သည်၊ တေသံ-ထို အဿဇိပုနဗ္ဗသုက
ရဟန်းတို့၏(အပေါ်၌)၊ ကမ္မံ-ကို၊ အကာသိ-နည်း၊ ဂန္ထာဝ-၍သာလျှင်၊
အဇ္ဈောတ္တရိတွာ-လွှမ်းမိုး၍၊ အကာသိ-ပြုသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ အထခေါ-

အဟုတ်သော်ကား၊ ကုလေဟိ-အမျိုးတို့သည်၊ နိမန္တေတွာ-၍၊ သံဃာတေတ္ထေ သု-တို့ကို၊ ကယိရမာနေသု-ပြုအပ်ကုန်လသော်၊ တသ္မိံ တသ္မိံဌာနေ-၌၊ ထေရာ-တို့သည်၊ သမဏပဋိပဒံ-ရဟန်းတို့၏အကျင့်ကို၊ ကထေတွာ-၍၊ အယံ-ဤသို့ကျင့်သောရဟန်းသည်၊ သမဏော-ရဟန်းအစစ်တည်း၊ အယံ-သည်၊ အဿမဏော-ရဟန်းစစ်မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ သညာ ပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ- န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သီမံ-သို့၊ ပဝေသေတွာ-၍၊ ဧတေ နေဝပါယေန-ဖြင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ (အပေါ်၌)၊ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ-ကို၊ အကံသု-န်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဗ္ဗာဇနီယ ကမ္မကတဿ-ပြုအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗာဇနီယ ကံရှိသည်ဖြစ်၍၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဝတ္တာနိ-ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ [ထိုကျင့်ဝတ် ၁၈ ပါးကို စုဋ္ဌဝါကမ္မက္ခန္ဓကဉ္စ ရူပါ၊] ပူရေတွာ၊ ယာစန္ဒဿ-ငြိမ်းအေးဖို့ရန် တောင်းပန်သောရဟန်း၏ အပေါ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတမ္ဘံ-ငြိမ်းစေရာ၏၊ စ-ဆက်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကမ္မေနာပိ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော ကံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ယေသု ကုလေသု-အကြင်အမျိုးတို့၌၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ၊ တတော-ထိုအမျိုးတို့မှ၊ ပစ္စယာ-တို့ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ-မခံယူထိုက်ကုန်၊ အာသဝက္ခယပုတ္တေနာပိ-အာသဝက္ခယဉာဏ်သို့ ရောက်သော ရဟန္တာသော်မှလည်း၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အကပ္ပိယာဝ-သီတင်းသုံး ဖော်အားလုံးတို့အား မအပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ ကဿော၊ န ဂဏှထ- န်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတေန-မေးအပ်သောရဟန်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဧဝံ- ဤသို့ ကုလဒူသကအမှုကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (န ဂဏှာမ)၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တေ-ရဟန်းကပြောအပ်သော်၊ သစေဝဒန္တိ-အကယ်၍ လူတို့က လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကို)၊ မယံ၊ တေန ကာရဏေန-ထို သစ်သီး ပေးခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ န ဒေမ-လူကုန်သည်မဟုတ်ပါ၊ ဣဒါနိ-၌၊ သီလဝန္တတာယ-သီလရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေမ၊ ဣတိ (သစေဝဒန္တိ)၊ (ဧဝံ သတိ) ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ ဒါနဋ္ဌာနေယေဝ-လူရာဌာန၌ပင်၊ [ဉာတိ ပဝါရိတနှင့် အမြဲဆွမ်းဝတ်တည်သူ တို့၌-ဟူလို၊] ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ တတော-ထိုလူနေကျအရပ် မှ၊ ပကတိဒါနမေဝ-ပကတိအလှူကိုသာ၊ ဂဟေတု ဝဇ္ဇတိ၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထု ကို၊ ဝဗေတွာ-တိုးချဲ့၍၊ ဒန္တိ၊ တံ-ထိုတိုးချဲ့၍လှူအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ [ဥပမာ-ဆွမ်းဟင်း တစ်ခွက် လှူနေကျအမျိုးမှ နှစ်ခွက်တိုး၍

လူလျှင် နောက်ထပ်တိုး၍ လူအပ်သောဟင်းခွက်သည် မအပ်၊ ရိုးရာ လူနေကျ တစ်ခွက်ကား အပ်ပါ၏၊ သို့သော် ကုလံဒူ သက ပြုမူကြောင့်ကား ဒုက္ကဋ်သင့် သည်။]

န သမ္မာ ဝတ္တန္တီတိ-ကား၊ တေ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ပန-တို့သည်ကား၊ အဋ္ဌာရသသု-န်သော၊ ဝတ္တေသု-တို့၌၊ သမ္မာ-စွာ၊ န ဝတ္တန္တီ-မကျင့်ကြကုန်၊ [အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ရဟန်း ၂ ပါးကို ပဓာနနည်း၊ သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ဆိုသည်၊ ထိုရဟန်းတို့၏ နောက်လိုက်ရဟန်းများလည်း ကောင်းစွာမကျင့်ကြပါ၊] န လောမံ ပါတေန္တီတိ-ကား၊ အနုလောမပဋိပဒံ-လျော်သောအကျင့်ကို၊ အပုဋ္ဌိပဇ္ဇနတာယ-ကျင့်ခြင်း မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပန္နလောမာ- ကျသော မာနဟူသောအမွှေးရှိကုန်သည်၊ န ဟောန္တီ-မဖြစ်ကုန်၊ န နေတ္တာရံ ဝတ္တန္တီတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ နိတ္ထရဏမဂ္ဂံ-ထွက်မြောက်ကြောင်းလမ်းကို၊ န ပဋိပဇ္ဇန္တီ-မသွားကုန်၊ ဝါ-မကျင့်ကုန်၊ န ဘိက္ခု ခမာပေန္တီတိ-ကား၊ ဘန္တေ-တို့၊ အမှေဟိ-တို့သည်၊ ဒုက္ကဋ်-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ပါပြီ၊ ပုန- ဖန်၊ ဧဝံ-သို့၊ န ကရိဿာမ-အံ၊ အမှောက်-တို့အား၊ ခမထ-သည်းခံပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဘိက္ခုနံ-တို့ကို၊ ခမာပနံ-သည်းခံစေခြင်းကို၊ န ကရောန္တီ- မပြုကုန်၊ အက္ခောသန္တီတိ-ကား၊ ကာရကသံဃံ-ကို၊ ဒသဟိ-န်သော၊ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ-တို့ဖြင့်၊ အက္ခောသန္တီ-န်၏၊ ပရိဘာသန္တီတိ-ကား၊ နေသံ- ထို ကာရကသံဃာတို့၏၊ (အပေါ်၌)၊ ဘယံ- တေးကို၊ ဒသေန္တီ- န်၏၊

အနုလောမ၊ ပေ၊ ပန္နလောမာ။ ။ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်းများ ကျင့်ရမည့် အဋ္ဌာရသဝတ်ကို “အနုလောမ ပဋိပဒါ-ပဗ္ဗာဇနီယကံအားလျော်သောအကျင့်” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုအကျင့်ကို မကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ “သူတို့က ကံပြုထားကော ငါတို့က ဘာပြုလို့ ကျင့်ရမှာတုံး”ဟု မာန တည်းဟူသောအမွှေးကို ထောင်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် “န ပန္နလောမာ ဟောန္တီ”ဟု ဖွင့်သည်၊ န ပန္နလောမာ တိ န ပတိတမာနလောမာ၊ အနုနုကုလဝုတ္တိနောတိ အက္ခော၊-(ဝိမတိ)၊ ပန္န၌ ပတဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ဓာတွန်နှင့်တကွ အနုပြု၊ လောမအရ မာနကို ယူစေလို၍ “မာနလောမာ” ဟု ဖွင့်သည်။

နေတ္တာရံ။ ။နိပုဗ္ဗ-တရဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ တကို ထပြုပြီးမှ ဒွေဘော်လာ၊ သက္ကတ၌ “ဝိညာရ”သည် ပါဠိ၌ “ဝိတ္တာရ”ဖြစ်သကဲ့သို့ “နိညာရ”လည်း “နိတ္တာရ” ဟုဖြစ်သည်၊ နိတ္တာရဏမဂ္ဂံကိုကြည့်လျှင် “နိတ္တရတိ ဧတေနာတိ နိတ္တာရော၊ နိတ္တာရော ဧဝ နေတ္တာရော(မဂ္ဂေါ)”ဟုပြုသင့်၏၊ သို့သော် ကမ္မက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ၌ကား “နိတ္တရန္တာနံ+ ဧတံ”ဟု ဣဒံတဒ္ဓိတ်ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “နိတ္တရန္တိ-ကံမှ ထွက်မြောက်လိုကုန်၏၊ ဣတိ နိတ္တရာ၊ နိတ္တရန္တာနံ+ဧသော၊ နိတ္တာရော (မဂ္ဂေါ)”ဟု ပြုရပေလိမ့်မည်။

ဆန္ဒ ဂါမိတာပေ၊ ဘယဂါမိတာ ပါပေန္တိတိ-ကား၊ ဧတေ-ဤ ကံပြုသော
ရဟန်းတို့သည်၊ ဆန္ဒဂါမိနောစ-ဆန္ဒာဂတိသို့လည်း လိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊
ဆန္ဒဂါမိတာယပိ-ဆန္ဒာဂတိသို့ လိုက်ကုန်သူတို့၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊
ပေ၊ဘယဂါမိတာယပိ-သို့လည်းကောင်း၊ ပါပေန္တိ-ရောက်စေကြကုန်၏၊ ယော၊
ဇေန္တိ-ယှဉ်စေကြကုန်၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ပက္ကမန္တိတိ-ကား၊ တေသံ-
ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုက ရဟန်းတို့၏၊ ပရိဝါရေသု-အခြွေအရံဖြစ်ကုန်သော၊
ပဉ္စသု သမဏသတေသု-တို့တွင်၊ ဧကစ္စေ-တို့သည်၊ ဒိသာ-အခြားအရပ်တို့သို့၊
ပက္ကမန္တိ၊ ဝိပ္ပမန္တိတိ-ကား၊ ဧကစ္စေ၊ ဂိဟိ-လူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊
ကထံဟိ၊ပေ၊ ဘိက္ခုတိ ဧတ္ထ၊ ဒွိန္ဒ-၂ ပါးကုန်သော၊ ပါမောက္ခာနံ-အကြီးအမှူး
ဖြစ်သော အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော
ရဟန်း ငါးရာတို့ကိုလည်း၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ- နိဗြီ၊
[ပဓာနနည်းတည်း။]

၄၃၆-၇။ ဂါမဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ နဂရံပိ-ကိုလည်း၊ ဂါမဂ္ဂဟဏေနေဝ-ဂါမသဒ္ဓါဖြင့်
သာလျှင်၊ ဂဟိတံ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဂါမံပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊
ဂါမောပိ၊ပေ၊ နိဂမောစာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုဂါမနိဂမတို့တွင်၊ အပါ
ကာရပရိက္ခေပေါ-မြို့ရိုးအကာအရံမရှိသော၊ သအာပဏော-ဈေးကြီးနှင့် ဘာကွ
ဖြစ်သောအရပ်ကို၊ နိဂမောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ကင်္ခါဘာသာဋီကာမှာ အကျယ်
ပြထားပြီ၊] ကုလာနိ-တို့ကို၊ ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ၊ ကုလဒူသ
ကော-မည်၏၊ စ-ဆက်၊ ဒူသေန္တော-ဖျက်ဆီးလသော်၊ အသုစိ ကဒ္ဒမာဒိဟိ-
မစင်၊ ရွံ့ညွန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ န ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီးသည်မဟုတ်၊
အထခေါ-အဟုတ်ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဒုပ္ပဋ္ဌိပတ္တိယာ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်
ခြင်းဖြင့်၊ တေသံ-ထိုအမျိုးတို့၏၊ ပသာဒံ-ကြည်ညိုခြင်းကို၊ ဝိနာသေတိ-
ပျက်စီးစေ၏၊ တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထို ကုလဒူသကောပုဒ်၏၊ ပဒ
ဘာဇနေ-၌၊ ပုပ္ဖေနဝါတိ အာဒိ-စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို
ပုပ္ဖေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဟရိတွာဝါ-
ကိုယ်တိုင်ဆောင်ယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဟရာပေတွာဝါ-သူတစ်ပါးကို ဆောင်
ယူစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခောသိတွာဝါ-ကိုယ်တိုင်ခေါ်ယူ၍သော်လည်း
ကောင်း၊ ပက္ခောသာပေတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သယံဝါ-အလိုလိုသော်
လည်းကောင်း၊ ဥပဂတာနံ-ကပ်ရောက်လာသူတို့အား၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အတ္တနော၊
သန္တကံ-သော၊ ပုပ္ဖ-ကို၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ-အမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း
(သိမ်းသွင်းခြင်း) အကျိုးငှာ၊ ဒေတိ-အံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ပရသန္တကံ-ကို၊ ဒေတိ၊
ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ပင်တည်း၊ [ဝိဿာသဂ္ဂါဟဖြင့် ယူ၍ ပေးလျှင် ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဟူလို။]

ထေယျစိတ္တေန ဒေတိ၊ ဘဏ္ဍာဋ္ဌေန ကာရေတဗ္ဗော၊ သံဃိကေပိ ဧသေဝ
နယော၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊
(သံဃိကအတွက် အထူး-ဟူလို၊) သေနာသနတ္ထာယ-ငှာ၊ နိယမိတံ-သတ်မှတ်
အပ်သော ပန်းကို၊ ဣဿရဝတာယ-အစိုးရသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒဒတော-
ပေးသော ရဟန်း၏၊ ထုလ္လစ္စယံ။

ပုပ္ဖနာမ-ပန်းမည်သည်ကို၊ ကဿ-အဘယ်သူအား၊ ဒါတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ-
သနည်း၊ ကဿ(ဒါတုံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-အမေးတည်း၊ တာဝ-သေသ
ဉာတက စသူတို့မှာ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ) မာတာပိတူနံ-တို့အား၊ ဟရိတွာ
ပိ-ကိုယ်တိုင်ဆောင်ယူ၍လည်းကောင်း၊ ဟရာပေတွာပိ-လည်းကောင်း၊ ပက္ခော
သိတွာပိ-လည်းကောင်း၊ ပက္ခောသာပေတွာပိ-လည်းကောင်း၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊
သေသဉာတကာနံ-မိဘတို့မှကြွင်းသော ဆွေမျိုးတို့အား၊ ပက္ခောသာပေတွာဝ
(ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ)၊ [ဧဝံဖြင့် ဟရိတွာစသော ရှေ့ ၃ မျိုးကိုကန့်။] တဉ္စ-ထိုပန်းကို
လည်း၊ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ မဏ္ဍနတ္ထာယ-
တန်ဆာဆင်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သိဝလိင်္ဂါဒိ ပူဇနတ္ထာယ-မဟာဒေဝ
နတ်၏ အင်္ဂါဇာတ်စသည်ကို ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ကဿစိပိ-

သေနာသနတ္ထာယ၊ ပေ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ ။ကျောင်း၌ဖြစ်သော ပန်းတို့ကို ကပ္ပိယ
စသူတို့ကရောင်း၍ ထိုမှရအပ်သော ငွေဖြင့် ကပ္ပိယစသူတို့သည် ပြင်၍ပေးလျှင် ထိုပန်း
သည် ကျောင်း၌အကျိုးရှိ၏၊ ထိုသို့ သေနာသနအကျိုးငှာ သတ်မှတ်အပ်သောပန်းကိုမိမိက
ပိုင်စိုးပိုင်နင်း သဘောထား၍ လူတို့အားပေးလျှင် ထုလ္လစ္စဦး အာပတ်သင့်၏၊ သံဃိကကို
ကိုယ်ပိုင်သဘောထား၍ ပေးသောကြောင့် ဘဏ္ဍာစားလည်း ထိုက်၏။ [ထုလ္လစ္စယန္တိ ဧတ္ထ
ဘဏ္ဍာဒေယျံပိ ဟောတိ ဧဝ-ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ယခုခေတ် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးအချို့သည် သံဃိကကျောင်းကို
မိမိအုပ်ချုပ်ရသောအခါ ထိုကျောင်း၌ဖြစ်သမျှ ရသမျှကို မိမိပိုင်သည်ဟု ယူဆ၍ သစ်သီး
စသည်ကို မိမိပိုင်အနေအားဖြင့် သုံးစွဲလည်း သုံးစွဲကြ၊ လူတို့အားလည်း ပေးတတ်ကြ၏၊
ထိုကဲ့သို့ မပြုကောင်းကြောင်းကို သတိပြုသင့်ကြသည်။

သိဝ၊ ပေ၊ ပူဇနတ္ထာ။ ။“မဟာဒေဝ” ခေါ်သော ဗိဿနိုး နတ်ကို သိဝနတ်ဟုခေါ်၏၊
ထိုနတ်၏ လိင်(အင်္ဂါဇာတ်)ကို ပုံတူလုပ်၍ ဟိန္ဒူတို့ ကိုးကွယ်ကြ၏၊ ပန်းစသည်ဖြင့်
ပူဇော်ကြ၏၊ ထိုကဲ့သို့ပူဇော်ဖို့ရန် အမိစသူအားမပေးကောင်း၊ ရဟန်း၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်
လျှင်ကား ဤပန်းကိုရောင်း၍ အသက်မွေးစေတော့ဟု နှလုံးပြုလျက် “မာတုအာဒိနံ
ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ” ဟု ဝဒန္တိဝါဒရှိသော်လည်း မိဘအားသာ ပေးကောင်းမည်ထင်သည်၊
သေသဉာတိတို့အား ပေးကောင်းမည်မထင်။ [“သိဝလိင်္ဂ” မည်သော နတ်တစ်မျိုးဟု ယူ၍
အာဒိဖြင့် ဗိဿနိုးနတ်ကို ယောဇနာယူသွား၏၊ စဉ်းစားပါလေ၊ အာဒိဖြင့် အခြားနတ်များ
ကိုသာ ယူသင့်မည် ထင်သည်။]

မည်သူကိုမဆိုအားလည်း၊ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ မာတာပိတုနံ-တို့ဖို့၊ ဟရာပေန္တေန-ဆောင်ယူစေသောရဟန်းသည်၊ ဉာတိသာမဏေရေဟေဝ-တို့ကို သာလျှင်၊ ဟရာပေတဗ္ဗ-၏၊ [“ဉာတိသာမဏေရေဟေဝါတိ အနုစ္ဆဝိကတ္တာ ဝုတ္တံ-မိဘအတွက် ဆွေမျိုးသာမဏေတို့ကို ခိုင်းခြင်းသာ သင့်လျော်သောကြောင့် “ဉာတိသာမဏေရေဟေဝ” ဟုဆိုသည်၊ ဆွေမျိုးမတော်သော အခြားတပည့် သာမဏေများကိုလည်း ခိုင်းကောင်းပါ၏-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဣတရေ- ဆွေမျိုးတော်သော သာမဏေမှ အခြားသော သာမဏေတို့သည်၊ သယမေဝ- သူတို့ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ယဒိဣန္ဒြိယ-အကယ်၍ ဆောင်ပို့လိုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ၊ သမ္မတေန-သမုတ်အပ်သော၊ (ပုပ္ဖဘာဇကသမ္မုတိရသော)၊ ပုပ္ဖ ဘာဇကေန-ပန်းဝေသောရဟန်းသည်၊ ဘာဇကကလေ-ဝေရာအခါ၌၊ သမ္မတ္တာနံ- ဥပစာရသိမ်အတွင်း၌ ရောက်နေကုန်သော၊ သာမဏေရာနံ-တို့အား၊ ဥပဗုဘာဂံ- ထက်ဝက်သောအဖို့ကို၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [သမ္မတ္တာနံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိတိ သံဃိကဿ လာဘဿ ဥပစာရသိမ်ဂတာနံ သာမဏေရာနမ္ပိ သန္တကတ္တာ တေသမ္ပိ ဥပဗုဘာဂေါ လဗ္ဘတေဝါတိ ကတ္တာ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊] ကုရန္တိယံ-၌၊ သမ္မတ္တဂိဟီနံ ဥပဗုဘာဂံ (ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ)၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ စူဠကံ-အနည်းငယ်ကို၊ ဝါ- ၄ ဖို့ တစ်ဖို့ကို၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ၊ [စူဠကန္တိ ဥပဗုဘာဂတောပိ ဥပနံ၊ စတုတ္ထ ဘာဂဿေတံ အဓိဝစနံ၊-ဋီကာ၊] အသမ္မတေန-မသမုတ်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ [သမ္မုတိမရသော ရဟန်းသည်၊] အပလောကေတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗ- ပေး ထိုက်၏၊ [ပန်ပြောပြီးမှ သံဃာ့အပေးဖြင့် ရောက်လာသော သာမဏေ လူဝတ်ကြောင့်တို့အား ပေးပါ-ဟူလို။]

☸ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု-တို့၌၊ သဂါရဝါ-န်သော၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ အာဟရိတွာ ရာသိံ ကတွာ၊ ထပေန္တိ-ထားတတ်ကုန်၏၊ [သံဃာ၏ ရက္ခိတဂေါပိတ မဟုတ်သော ပန်းများကို ရည်ရွယ်သည်၊ ရက္ခိတ ဂေါပိတ ဖြစ်လျှင်ကား ထိုကဲ့သို့ ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်အတွက် သက်သက် မယူ ကောင်း။] ထေရာ-တို့သည်၊ ပါတောဝ-နံနက်စောစော၌ပင်၊ သမ္မတ္တာနံ-န် သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဥပါသကာနံဝါ-တို့အား လည်းကောင်း၊ [ဘုရားရှိခိုးဖို့ ရောက်လာသော ဥပါသကာတို့အားလည်း ကောင်း၊] တွံ၊ ဣဒံ-ဤပန်းကို၊ ဂဏှ-လော၊ တွံ ဣဒံ ဂဏှ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒေန္တိ-ဝေ၍ ပေးတတ်ကြကုန်၏၊ ပုပ္ဖဒါနံ နာမ-ပန်းပေးခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ၊ [ဘုရားပူဇော်ဖို့ရန် ဝေပေးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် လူတို့အား ပန်းပေး သည် မမည်-ဟူလို၊] စေတိယံ ပူဇေဿာမာတိ ဂဟေတွာ၊ ဂစ္ဆန္တာပိ-သွား ကုန် စဉ်လည်းကောင်း၊ ပူဇံ၊ ကရေန္တာပိ-န်စဉ်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-

ထိုထိုအရပ်သို့၊ [သွားတုန်းအတွက်လမ်း၌ဖြစ်စေ၊ ပူဇော်တုန်းအတွက်
စေတီရင်ပြင်၌ဖြစ်စေ-ဟူလို၊] သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန်သော သာမဏေ
ဥပါသကာ စသူတို့အား၊ စေတီယပူဇနတ္ထာယ ဒေန္တိ၊ ဧတမ္ပိ-ဤပေးခြင်း
သည်လည်း၊ ပုပ္ဖဒါနံနာမ န ဟောတိ၊ ဥပါသကေ-တို့ကို၊ အက္ကပုပ္ဖာဒီဟိ-
မရိုးပန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇေန္တေ-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ [အညံ့စားဖြစ်သော
တောပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်နေသည်တို့ကိုမြင်၍-ဟူလို၊] ဥပါသကာ-တို့၊ ဝိဟာရေ-
၌၊ ကဏိကာရ ပုပ္ဖာဒီနိ-မဟာလေ့ကားပန်း အစရှိသည်တို့သည်၊ အတ္ထိ-
နိ၏၊ တာနိ-ထို မဟာလေ့ကားပန်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ ပူဇေထာတိ
ဝတ္ထုပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဒိဝါတရံ-အတော်
နေမြင့်မှ၊ ဂါမံ၊ ပဝိဋ္ဌေ-ဆွမ်းခံဝင်လာသည်တို့ကို၊ (ပုစ္ဆန္တိ၌စပ်၊) ဘန္တေ၊ ကိ-
ကြောင့်၊ အတိဒိဝါ-အလွန်နေမြင့်မှ၊ ပဝိဋ္ဌာ-ဝင်လာပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-
သို့၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးကုန်အံ့၊ ဝိဟာရေ ဗဟူနိ ပုပ္ဖာနိ ပူဇံ၊ အကရိမှ-ပြုနေရကုန်ပြီ၊
ဣတိ ဝဒန္တိ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့သည်၊ ဗဟူနိ ကိရ-
များကုန်သတတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊ ပဟူတံ-များစွာသော၊
[ယောဇနာ၌ ပဟူတံနှင့် ဗဟူတံကို ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊ သက္ကတ၌
“ပြဘူတံ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ပဟူတံ”ဟု ဒီဃရိရမည်၊] ခါဒနိယံ-
ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဘန္တေ မယံ၊ အသုကဒိဝသံ
နာမ-ထိုမည်သောနေ၌၊ ပူဇေဿာမ-ပူဇော်လာပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
လျှောက်၍၊ ပုပ္ဖဝါရံ-ပန်းပူဇော်လှည့်ကို၊ ယာစိတွာ၊ အနုညာတဒိဝသေ-
ခွင့်ပြုအပ်ရာနေ၌၊ အာဂစ္ဆန္တိ-န်အံ့၊ သာမဏေရေဟိစ-သည်လည်း၊ ပဂေဝ-
စောစော၌ပင်၊ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနိတွာ ထပိတာနိ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊
ရက္ခေသု ပုပ္ဖာနိ အပဿန္တာ (ဟုတွာ) ဘန္တေ၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့သည်၊ ကုဟိ-
အဘယ်မှာနည်း၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ပေ၊ အညံ-သော၊ ဒိဝသံ-၌၊ ပူဇေဿတိ၊
ဣတိ-ဤသို့ပြောကုန်အံ့၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ပူဇေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊
ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌လည်းကောင်း၊ ကုရန္တိယံစ-၌လည်း
ကောင်း၊ ထေရာ-တို့သည်၊ သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒါပေတု
နလဘန္တိ၊ [ကိုရင်တို့က လူအတွက် ပြုလုပ်ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့်
ဤစကားကိုဆိုသည်၊] သယမေဝ-သာမဏေတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တာနိ
ပုပ္ဖာနိ၊ တေသံ-ထိုလူတို့အား၊ ဒေန္တိ-န်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ၊ (ဝတ္ထုပူဇာအတွက် ပေး
ကောင်း၏၊) ပန-ဆက်၊ ထေရေဟိ-တို့သည်၊ (ဝတ္ထုဗွဲ၌စပ်၊) သာမဏေရေဟိ-
တို့သည်၊ ဩစိနိတွာ ထပိတာနိ၊ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊

ဝတ္ထုဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ပုပ္ဖဝါရံ-ပန်းပူဇော်လှည့်ကို၊ ယာစိတွာ-
၍၊ ပုပ္ဖေသု-တို့ကို၊ အနောစိတေသု-မဆွတ်ခူးအပ်ကုန်သေးမီ၊ ယာဂုဘတ္တာဒိနိ
အာဒါယ အာဂန္ဓာ၊ သာမဏေရေ-တို့ကို၊ ဩစိနိတွာ၊ ဒေထ- ပေးပါကုန်၊
ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လူတို့က ပြောကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
ဉာတက သာမဏေရာနံ ယေဝ-တို့အားသာလျှင်၊ (ဝဇ္ဇတိဌိစပ်၊) ဩစိနိတွာ၊
ဒါတုံ-လူတို့အား ပေးခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အညာတကေ-ဆွေမျိုး မတော်သော
သာမဏေတို့ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-လူတို့က မြှောက်တင်၍၊ ရက္ခသာခါယ-
သစ်ကိုင်းပေါ်၌၊ ထပေန္တိ-န်အံ့၊ ဩရောဟိတွာ-ဆင်း၍၊ န ပလာယိတဗ္ဗံ-
မပြေးရာ၊ ဩစိနိတွာ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ကောစိ-သော၊ ဓမ္မကထိကော-
သည်၊ ဥပါသကာ-တို့၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ပုပ္ဖာနိ-တို့သည်၊ ဗဟူနိ-များလှကုန်၏၊
ယာဂုဘတ္တာဒိနိ အာဒါယ ဂန္ဓာ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ တဿေဝ-ထို ဓမ္မကထိက အားသာ၊ န ကပ္ပတိ၊ ဣတိ-သို့၊
မဟာပစ္စရိယဉ္စ ကုရန္တိယဉ္စ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကာ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊
ဧတံ-ဤ ယာဂုဆွမ်း အစရှိသည်သည်၊ အကပ္ပိယံ-အကပ္ပိယတည်း၊ န
ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ အဝိသေသေန-အထူးမ၊မ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊
[ဓမ္မကထိကဟုလည်းကောင်း၊ အခြားရဟန်းဟုလည်းကောင်း၊ အထူးမပြဘဲ
သာမညဆိုသည့်အတွက် သီတင်းသုံးဖော်အားလုံး မအပ်ဟု ပြသည်။]

ဖလမ္ပိ-သစ်သီးကိုလည်း၊ အတ္တနော သန္တကံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ပန်း၌
ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ မာတာပိတူနံ-တို့အားလည်းကောင်း၊
သေသဉာတကာနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ကုလ
သင်္ဂဟတ္တာယ-ငှာ၊ ဒေန္တဿ-၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္တနော၊ သန္တကေ-၌
လည်းကောင်း၊ ပရသန္တကေ-၌လည်းကောင်း၊ သံဃိကေ-၌လည်းကောင်း၊
သေနာသနတ္တာယ-ငှာ၊ နိယာမိတေစ-သေနာသနအတွက် သတ်မှတ်အပ်သော
အသီး၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌာဒိနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အတ္တနော၊ သန္တကံယေဝ-

ဝုတ္တနယေနေဝါတိ။ ။“မာတာပိတူနံ တာဝ ဟရိတွာပိ၊ ပေ၊ပက္ခောသာပေတွာဝ၊
မာတာပိတူနံစ ဟရာပေန္တေနဉာတိသာမဏေရေဟေဝ ဟရာပေတဗ္ဗံ၊ ဣတရေပန ယဒိ
သယမေဝဣန္ဒြိယံ၊ ဝဇ္ဇတိ” ဟု ပုပ္ဖဒါန၌ ဆိုအပ်ခဲ့သောနည်းကို ညွှန်းသည်။

ကုလသင်္ဂဟတ္တာယ၊ ပေ၊ဒုက္ကဋ္ဌာဒိနိ။ ။ဤစကားသည် ပုပ္ဖဒါနအခန်း၌ ဆိုအပ်ပြီး
သော “ယော ဟရိတွာဝါ ဣဿရဝတာယ ဒေတော ထုလ္လစ္စယံ” ဟူသော စကားကို
ချုံး၍ပြအပ်သော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤစကားရပ်၏ အကျယ်ကို ထိုပုပ္ဖဒါနအခန်း
ကို ပြန်ကြည့်၍ သိပါလေ။

ဥစ္စာဖြစ်သောအသီးကိုသာ၊ ဂိလာနမနုဿာနံဝါ-တို့အားလည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တ
ဣဿရာနံဝါ-ရောက်လာသော အစိုးရတို့အားလည်းကောင်း၊ ဒီဏပရိဗ္ဗယာနံ
ဝါ-ကုန်ခန်းသော ရိက္ခာရှိသူတို့အားလည်းကောင်း၊ [ခရီးသွားဧည့်သည်ကို
ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊] ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဖလဒါနံ န ဟောတိ။

သမ္ပတေန-သော၊ ဖလဘာဇကေနာပိ-သစ်သီးဝေသော ရဟန်းသည်
လည်း၊ သံဃဿ-၏၊ ဖလဘာဇနကာလေ-၌၊ သမ္ပတ္တမနုဿာနံ ဥပဗုဘာဂံ
ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အသမ္ပတေန အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ သံဃာရာမေပိ-၌
လည်း၊ ဖလပရိစ္ဆေဒေနဝါ-သစ်သီးအပိုင်းအခြားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရိက္ခ
ပရိစ္ဆေဒေနဝါ-သစ်ပင် အပိုင်းအခြားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကတိကာ-
ကတိ ကဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ တတော-ထိုအသီး၊ အပင်တို့မှ၊
ဂိလာနမနုဿာနံဝါ-တို့အားလည်းကောင်း၊ အညေသံဝါ-အခြားသူတို့အား
လည်းကောင်း၊ ဖလံ-ကို၊ ယာစန္ဒာနံ-တောင်းလာကုန်လသော်၊ ယထာ
ပရိစ္ဆေဒေန-အားဖြင့်၊ စတ္တာရိ (ဖလာနိ-၄ လုံးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊)
ပဉ္စဖလာနိ-၅ လုံးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ရိက္ခာဝါ-
တို့ကိုသော်လည်း၊ ဒဿေတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ)၊ ဣတော-ဤသစ်ပင်
မှ၊ ဂဟေတုံ လတ္တတိ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဒဿေတဗ္ဗာ)၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဣဓ-
ဤသစ်ပင်၌၊ ဖလာနိ သုန္ဒရာနိ၊ ဣတော-ဤသစ်ပင်မှ၊ ဂဏှထ၊ ဣတိဇေ-
သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မပြောရာ။

စုဏ္ဏေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တကံ-သော၊ သိရီသစုဏ္ဏံဝါ-
ကုက္ကိမုန့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညံ-သော၊ ကသာဝံဝါ-ဖန်သောအမှုန့်ကို

အတ္တနော၊ ပေါန ဟောတိ။ ။မိမိအပိုင်ဖြစ်သော သစ်သီးကို လူဂိလာနအတွက်
တောင်းလာလျှင် (တစ်စုံတစ်ခုလာဘ်ကိုမမျှော်ဘဲ) ပေးကောင်း၏၊ အစိုးရတို့အားလည်း
ကောင်း၊ ရိက္ခာကုန်ခန်းလာသော ခရီးသွားဧည့်သည်တို့အားလည်း လာဘ်ကိုမမျှော်ဘဲ
ပေးကောင်း၏။

သံဃာရာမေပိ။ ။သံဃိက ကျောင်းတိုက်၌လည်း ဂိလာနလူ၊ အခြားအသီးစားလိုသူ
တို့က တောင်းလာလျှင် (မပေးဘဲနေ၍ မလျော်သောကြောင့်) “ဤမျှ လောက်သောအသီး
ကိုပေးနိုင်သည်”ဟု သစ်သီးကိုပိုင်းခြား၍သော်လည်းကောင်း၊ “မည်သည့်သစ်ပင်၏
အသီးကို ပေးနိုင်သည်”ဟု သစ်ပင်ကို သတ်မှတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကတိကဝတ်ပြုထား
ရမည်၊ တောင်းလာသောအခါ ထိုအပိုင်းအခြားအတိုင်း ပေးကောင်း၏၊ သို့မဟုတ်
မည်သည့် သစ်ပင်မှ ဆွတ်ခူးနိုင်သည်ဟု သစ်ပင်ကိုသော်လည်း ညွှန်ပြကောင်းသည်၊
[“ဒီသစ်ပင်က ကောင်းသည်၊ ဒီသစ်ပင်က ယူကြ”ဟုကား လောကွတ် မပြောကောင်း၊
ပြောလျှင် ကုလသင်္ဂဟ ဒုက္ကဋ်သင့်၏။]

သော်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသောအမှုန့်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ၊ ဒေတိ-အံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ [ရှေးက မျက်နှာစသည်၌ အဖုစသည်မရှိအောင် ကုက္ကိမူန့်စသည်ဖြင့် မျက်နှာစသည်ကို နှိပ်နယ်ခြေမှုန်းပေးကြ၏၊] ပရသန္တကာဒီသုပိ ဝုတ္တနယေနော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ပုပ္ဖဒါန၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော “ပရသန္တကံ ဒေတိ”စသည်ကို ညွှန်းသည်၊] အယံ ပန-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ဣဓ-ဤအမှုန့်၌၊ သံဃဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ရက္ခိဓာဂေါပိတာ-စောင့်ရှောက်အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သော၊ ရက္ခစ္ဆလ္လိပိ-သစ်ခေါက်သည်လည်း၊ [ရက္ခစ္ဆလ္လိတိ ရက္ခတ္တစော၊] ဂရဘဏ္ဏမေဝ-ပင်တည်း၊ [မဝေဖန်ကောင်းသောကြောင့် “ဂရဘဏ်”ဟုဆိုသည်၊] မတ္တိကဒန္တကဋ္ဌဝေဠုသုပိ-မြေညက်၊ တံပူ၊ ဝါးတို့၌လည်း၊ [အိန္ဒိယ၌ မြေညက်ကို ဆပ်ပြာကြမ်းကဲ့သို့သုံးကြသည်၊] ဂရဘဏ္ဏုပကံ-ဂရဘဏ်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်ကို၊ ဝါ-ဂရဘဏ်လောက်သည်ကို၊ ဥတွာ စုဏ္ဏေဝုတ္တနယေနော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ပဏ္ဏဒါနံ-သစ်ရွက်ပေးခြင်းသည်၊ [အိမ်မိုးဖို့ရာ ထန်းရွက် ခနိရွက် စသည်ကို ပေးခြင်းသည်၊] ဧတ္ထ-ဤကုလဒူသန အရာ၌၊ န အာဂတံ-မလာ၊ ဝါ-မပါ၊ တမ္ဗိ-ထိုသစ်ရွက်ပေးခြင်းကိုလည်း၊ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ဝုတ္တနယေနောဝါတိ ပဏ္ဏဒါနံပိ ပုပ္ဖဖလာဒီသု ဝုတ္တနယေန ကုလသင်္ဂဟော ဟောတီတိ ဒသေတိ၊] ပရတောပိ-၌လည်း၊ ဂရဘဏ္ဏဝိနိစ္ဆယေ-ဂရဘဏ်အဆုံးအဖြတ်၌၊ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဝိတ္တာရေန ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ဝေဇ္ဇိကာယ ဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဝေဇ္ဇကမ္မဝိမိ-ဆေးကုမှုအစီအရင်ကို၊ တတိယပါရာဇိက ဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဇယံပေသနိကေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ဒူတေယျ သာသနဟရဏကမ္မံ-တမန်တို့သည်၏အလုပ်ဖြစ်သော သဝဏ်စာလွှာ၊ နှုတ်မှာစကားကို ဆောင်ယူခြင်းအမှုကို၊ ဇယံပေသနိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ န ကာတဗ္ဗံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ သာသနံ-နှုတ်မှာစကားကို၊ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တံ ကမ္မံ-ထို ကုသဒူသန အမှုကို၊ နိဿာယ လဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ-စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း၌၊

ဇယံပေသနိကေန။ ။ပေသဓာတ်သည် သေဝါ(သခင်ကိုခစားခြင်းအနက်)ကိုလည်းဟော၏၊ [သေဝါ-ခစားခြင်း၊ သွာဘတ္တိ-ခွေးကဲ့သို့ ဆည်းကပ်ခြင်း၊ ၂-၁၉၊ အမရကောသ၊] ပေသနေ-ခစားခြင်း၌+နိယုတ္တံ-ယှဉ်သော အမှုတည်း၊ ပေသနိကံ-မှု၊ ကကို ယပြုလျှင် “ပေသနိယံ”ဟုဖြစ်၏၊ ဇယံယ-ခြေသလုံးဖြင့် ပေသနိယံ ဇယံပေသနိယံ၊ ဒူတဿ-တမန်၏+ကမ္မံ-အလုပ်တည်း၊ ဒူတေယျ-လုပ်၊ (စာကိုဖြစ်စေ နှုတ်မှာစကားကိုဖြစ်စေ ယူဆောင်၍ သွားမှု။)

ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သာသနံ-နှုတ်မှာစကားကို၊ အဂ္ဂဟေတွာပိ-မယူခဲ့၍
မူလည်း၊ ပစ္စာ-၌၊ အယံ-ဤရွာသည်၊ ဒါနိ-၌၊ သော ဂါမော-ထိုရွာတည်း၊
[ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ မှာလိုက်သော ရွာပင်တည်း-ဟူလို၊] ဟန္တ-ယခု၊
တံ သာသနံ-ကို၊ အာရောစေမိ-ပြောဦးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ မဂ္ဂါ-မှ၊
ဩက္ကမန္တဿာပိ-ဖဲသော ရဟန်း၏လည်း၊ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ခဋ္ဌ၊ သာသနံ၊
အာရောစေတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ လဒ္ဒဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတော ပုရိမ နယေနေဝ
ဒုက္ခဋ္ဌ၊ [စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ဒုက္ခဋ္ဌ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ သာသနံ
အဂ္ဂဟေတွာ၊ အာဂတေန-ရောက်လာသော ရဟန်းသည်၊ ဘန္တေ၊ တသ္မိံဂါမေ-
၌၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ပုံသည်၊ ကာ-အဘယ်သို့ပါနည်း၊ ဣတိ-
သို့၊ ပုစ္ဆိယမာနေန-မေးအပ်သောရဟန်းသည်၊ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုစ္ဆိတပဉ္စေ-
မေးအပ်သောပြဿနာ၌၊ ဒေါသော-ဖြေဆိုသည့်အတွက် ကုလဒူသနအပြစ်သည်၊
နတ္ထိ-မရှိ။ [ဤ ခွင့်ပြုချက်ကို ထောက်၍ အချို့ ဝိနည်းဓိရ်များပင်
“အရှင်ဘုရား...အရှင်ဘုရား ကြွလာခဲ့သော အရပ်က မည်သူမည်ဝါတို့
ကျန်းမာ ချမ်းသာကြပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှင် ကျန်းမာချမ်းသာကြောင်းကို
ပြောဆိုကြသည်။]

ပန-ဆက်၊ ပဉ္စန္ဒ-နိသော၊ သဟမေဓိကာနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ မာတာ
ပိတူနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍုပလာသဿ-ရှင်လောင်း၏လည်းကောင်း၊
အတ္တနော-၏၊ ဝေယျာဝစ္စကရဿစ-ဝေယျာဝစ္စ ပြုသူ၏လည်းကောင်း၊
သာသနံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ ဂိဟီနံ-တို့၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-
ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ [“မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ ဝန္တထ”
စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊] ကပ္ပိယသာသနံ (ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ)၊
ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤ ကပ္ပိယသာသနကို ဆောင်ခြင်းသည်၊ ဇယံပေသနိကမ္မနာမ-
ဇယံပေသနိယအမှုမည်သည်၊ န ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌဟိ-နိသော၊ ဣမေဟိ
ကုလဒူသကကမ္မေဟိ- တို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ-ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့သည်၊

ပဌမံသာသနံ၊ ဟေ၊ ဒုက္ခဋ္ဌ။ ။ မှာလိုက်သူ၏ နှုတ်မှာစကားကို (ပေးလိုက်သော
စာကို) ပြောမည်(ပေးမည်)ဟု ကြံ၍သွားသောရဟန်းအတွက် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်ဟုဆိုသည်။
စာကိုလည်းကောင်း၊ နှုတ်မှာစကားကိုလည်းကောင်း (မယူကောင်း-ဟု)ပယ်ပြီးနောက်မှ
မိမိအလိုလိုသနားခြင်းကြောင့် ရဟန်းနှင့်သင့်လျော်သော အကြောင်းအရာကိုပြောလျှင်ကား
အနာပတ်တည်း။ [ပဌမံ၊ ဟေ၊ ဒုက္ခဋ္ဌန္တိ ဣဒံ တဿ သာသနံ အာရောစေဿာမိတိ ဣမိနာ
အဓိပ္ပာယေန ဂမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တဿ ပန သာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ
သယမေဝကာရုညေဌိတော ဂန္ဓာ အတ္တနော အနုရူပံ သာသနံ အာရောစေတိ၊ အနာပတ္တိ။]

ပဉ္စနိပိ- န်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ- တို့အား၊ န ကပ္ပန္တိ- မအပ်ကုန်၊ အဘူတာရောစနရူပိယသံဝေါဟာရေဟိ-မဟုတ်မမှန်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ကို ပြောဆိုခြင်း၊ ရွှေ ငွေဖြင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နပစ္စယ သဒိသာဝ ဟောန္တိ၊ [ဤစကားကိုထောက်၍ ဝိနည်းဓိုရ်များသည် ဓာတ်သိ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပစ္စည်းများကို မသုံးစွဲလိုကြ။]

☞ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါပါ-န်သော၊ သမာစာရာ-အကျင့်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ဣတိ(သော) ပါပသမာစာရော၊ ပန-ဆက်၊ တေ-ထိုအကျင့်တို့ကို၊ ယသ္မာ၊ မာလာဝစ္ဆ ရောပနာဒယော-ပန်းပင်ငယ်ကို စိုက်ပျိုးခြင်း အစရှိသည် တို့ကို၊ ဣဓ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ၊ မာလာဝစ္ဆ ရောပေန္တိ ဝိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အဿ-ထို ပါပသမာစာရောပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ ပုတ္တံ၊ တိရောက္ခာတိ-ကား၊ ပရမ္ပုခါ-တစ်ဖက်၌ မျက်နှာရှိကုန်သည်၊ ဝါ-မျက်ကွယ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [တိရော-(တစ်ဖက်၌)၊ အက္ခာ-(ဣန္ဒြေ တို့သည်)၊ ယေသန္တိ တိရောက္ခာ၊ ပရံ-ဟိုဘက်၌+မုခံ-မျက်နှာသည်၊ ယေ သန္တိ ပရမ္ပုခါ၊] ပန-ကား၊ ကုလာနိစ တေန ဒုဋ္ဌာနိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ္မာ၊ ကုလာနိတိဇတံ-ကုလာနိဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဝေါဟာရမတ္တံ-ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုရိုး သဒ္ဒါမျှတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဒုဋ္ဌာ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထို ကုလာနိစ တေန ဒုဋ္ဌာနိဟူသော ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇန- ၌၊ ပုဗ္ဗေ သဒ္ဒါ ဟုတွာတိအာဒိ-ကို၊ အာဟ၊ ဆန္ဒဂါမိနောတိ-ကား၊ ဆန္ဓေန- လိုလားခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ (အဂတိ-အဂတိသို့)၊ ဂစ္ဆန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ၊ ဆန္ဒဂါမိနော-မိတို့မည်၏၊ သေသေသု ဧသနယော၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗော၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-၌၊ ကုလဒူ သကကမ္မေန-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထို ကုလဒူသကရဟန်းသည်၊ သံဃံ-ကို၊ ပရိဘဝိတွာ- လွမ်းမိုး၍၊ ဆန္ဒဂါမိနောတိ အာဒိ-အစရှိသော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ တဿ-ထိုစကားကို၊ ပဋိနိသဂ္ဂါယ-စွန့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမနုဘာသနကမ္မံ

ကုလာနိ၊ ပေ၊ ဝေါဟာရမတ္တံ။ “ကုလာနိ”အရ အမျိုးဟူသည် အထည်ခြပ် မဟုတ်၊ အမည်ပညတ်မျှသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုကုလကို ဖျက်ဆီး၍မဖြစ်နိုင်၊ သို့ပါ လျက် အဘယ့်ကြောင့် “ကုလာနိစ ဒုဋ္ဌာနိ”ဟု ဆိုရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ကုလာနိ၊ ပေ၊ဝေါဟာရမတ္တံ”ဟု မိန့်သည်၊ ထိုခေတ်က ထိုအရပ်၌ အမျိုးကို နာမည်တပ်၍ ပြောလေ့ရှိသောကြောင့် ထိုပြောရိုးအတိုင်း “ကုလာနိ”ဟု ဆိုထားသည်၊ အမှန်အားဖြင့် ကား “ထိုအမျိုးတွင် ပါဝင်သော လူတို့ကိုသာ (သဒ္ဒါပျက်အောင်) ဖျက်ဆီးသည်”ဟု ယူပါ-ဟူလို။

ကာတဖုံ၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊
သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိနိပိ-တို့သည်လည်း၊ ပဌမသံဃာဒေ
သဒီသာနေဝ-န်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ကုလဒူ သကသိက္ခာပဒ
ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၄၄၂။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ ပေ၊ ဓာရယာမိတိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊
ဧတေသံ(ဓမ္မာနံ)-ဤအာပတ်တို့၏၊ [ပါဠိတော်၌လာသော “တေရသ သံဃာ
ဒီသေသာ ဓမ္မာ” မှ ဓမ္မာကို ဝိဘတ်ပြင်၍ စွဲသည်၊] ပဌမံ-စွာ၊ အာပတ္တိ-
ရောက်ခြင်းသည် (အတ္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ရှေးဦးစွာ သင့်ရောက်ခြင်း
ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊) ပဌမာပတ္တိကာ-ကာတို့
မည်၏၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဝိတိက္ကမက္ခဏေယေဝ-လွန်ကျူးရာ ခဏ၌ပင်၊ “ဧဝံ”
ဖြင့် သမနဘာသနကံ ပြုရာခဏကို တားမြစ်သည်၊) အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ-ရောက်ထိုက်
သော အာပတ်တို့တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ကား၊ ဣတရေ-ပဌမာပတ္တိကာ
အာပတ်တို့မှ တစ်ပါးသော အာပတ်တို့ကို၊ တတိယေ ဒီဝသေ-၃ ရက်မြောက်
နေ့၌လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထေ ဒီဝသေ-၌လည်းကောင်း၊ (ဧရော-အဖျားသည်၊)
ဟောတိ၊ ဣတိ (ဧတ္ထ)- ဤစကားရပ်၌၊ ဧရော-ကို၊ တတိယကောတိ-

သိက္ခာပုဒ် မှတ်ချက်။ ။ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ “ပက္ကမတာ ယသ္မာ” စသော ဝါကျ
၂ ထပ်ပါ၏၊ ထိုတွင် ပထမဝါကျဖြင့် ပဗ္ဗာဇနီယကံပြုပုံကိုပြ၍၊ ဒုတိယ ဝါကျဖြင့် ပဗ္ဗာဇ
နီယကံအပြုခံရသောရဟန်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်ကိုပြသည်။ [ပက္ကမတာယသ္မာတိ ဣဒံ
ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မဝသေန ဝုတ္တံ၊ ပန ပက္ကမတာယသ္မာတိ ဣဒံ ပန ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မ ကတဿ
ဝတ္တဝသေန ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။]

သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရကျိုး။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဿဇီပနဗ္ဗသုကတို့ ပြုအပ်သော
နစ္စနစသော အမှု၊ ပုပ္ဖဩစိနနစသော အမှုများရှိသေးသော်လည်း ထိုပါပသမာစာရတို့အတွက်
ပညတ်အပ်သော အခြားသိက္ခာပုဒ်များ ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် အထူးပညတ်တော်မမူဘဲ၊
ပဗ္ဗာဇနီယကံ ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း၊ ထိုကံ၏ ကျင့်ဝတ်ကို မကျင့်ဘဲ ကံပြုသော သံဃာ
တို့ကို စွပ်စွဲသည့်အတွက် ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရသူတို့အား သံဃာဒီသေသံ အာပတ်သို့
တင်ဖို့ရန်လည်းကောင်း ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသည်။-ဝိမတိ။

ပဌမံ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ အာပတ်သည် ပထမလွန်ကျူးတုန်းကပင်
သင့်ရောက်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ပထမလွန်ကျူးတုန်း၌ သင့်ရောက်အပ်သော ဒုတိယဒုဋ္ဌ
ဒေါသတိုင်အောင် အာပတ် ၉ ပါးတို့သည် ပဌမာပတ္တိက အာပတ်တို့တည်း၊ ဣတရေကို
“ယာဝတတိယကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”၌ စပ်၊ အခြားသော အာပတ် ၄ ပါးကို “ယာဝ
တတိယကအာပတ်”ဟု သိပါ-ဟူလို။

တတိယကဟူ၍လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထကောတိစ-ကဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ယာဝတတိယေ-၃ ကြိမ်မြောက်တိုင်အောင်သော၊ သမနုဘာသနကမ္မေ-သမနုဘာသနကံ၌၊ (ဓမ္မာ-အာပတ်တို့သည်၊) ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ယာဝတတိယကာတိ-ကတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-န်၏။

ယာဝတိဟံ ဇာနံ ပဋိစ္စာဒေတိတိ-ကား၊ ယတ္ထကာနိ-န်သော၊ အဟာနိ-ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဇာနန္တော-လျက်၊ ပဋိစ္စာဒေတိ-အာပတ်ကို ဖုံးထား၏၊ အဟံ၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နော-ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သဗြဟ္မစာရိနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့အား၊ နာရောစေတိ-မပြောအံ့၊ (ဒေသနာမပြော-ဟူလို၊) တာဝတိဟန္တိ-ကား၊ တတ္ထကာနိ အဟာနိ-တို့ပတ်လုံး၊ [ဤယာဝတိဟံစသောပုဒ်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ပြထားပြီ၊] အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကာမေန-အလိုအားဖြင့်၊ န (ပရိဝတ္ထဗ္ဗံ)-ပရိဝါသ်နေရသည်မဟုတ်၊ ဝသေန-အလိုအားဖြင့်၊ န (ပရိတ္ထဗ္ဗံ)၊ အထခေါ-အဟုတ်ကား၊ အကာမေန-အလိုမဟုတ်သဖြင့်၊ အဝသေန-အလိုမဟုတ်သဖြင့်၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ သမာဒါယ-၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ [အကာမာကို “အဝသေန” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ကာမ”အရ ကာမဂုဏ်ကိုမယူရ၊ အလိုကိုယူပါဟု သိစေ၏၊ အာလည်း နာဝိဘတ်၏ ကာရိယဟု သိစေသည်။]

ဥတ္တရိ ဆာရတ္ထန္တိ-ကား၊ ပရိဝါသတော-ပရိဝါသ်ထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ ဆရတ္ထိယော-ပတ်လုံး၊ ဘိက္ခုမာနတ္တာယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ မာနနဘာဝါယ-မြတ်နိုးကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ၊ အာရာနေတ္တာယ-

ယထာပေ၊ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။အဖျားရောဂါတစ်ခုသည် ပထမနေ့၌ဖြစ်ပြီး၍ ကျသွား၏၊ ဒုတိယနေ့၌ မတက်လာ၊ တတိယနေ့ကျမှ တက်လာပြန်၏၊ ထိုအဖျားရောဂါသည် “တတိယေ-၃ ရက်မြောက်နေ့၌+ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော (တစ်ရက်ခြား) အဖျားတည်း၊ တတိယကော-ဖျား၊ [ပဝတ္ထတဒ္ဓိတ်၊ ကပစ္စည်း၊ စတုတ္ထကော- ၂ ရက်ခြားဖျားသော အဖျားလည်း နည်းတူ၊] ထို့အတူ လွန်ကျူးရာခဏ၌လည်းကောင်း၊ ပထမ ဒုတိယ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌လည်းကောင်း မဖြစ်ဘဲ၊ တတိယကမ္မဝါစာ အဆုံးမှဖြစ်သော အာပတ်တို့သည် “ယာဝတတိယေ-၃ ကြိမ်မြောက်တိုင်အောင်သော သမနုဘာသနကံ၌+ပဝတ္ထာ-ဖြစ်သော အာပတ်တို့တည်း” နှင့်အညီ “ယာဝတတိယက” တို့မည်၏။

ဘိက္ခုမာနတ္တာယ။ ။“ဘိက္ခုနံ မာနနဘာဝါယ” ဟု ပထမဖွင့်၍ မာနနအတွက် “ချစ်ခြင်း” အနက်ကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “အာရာနေတ္တာယ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ [“သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သင့်သူဖြစ်၍ သံဃာက မကြည်ညို မကျေနပ်ဘဲရှိခဲ့၏၊ ယခုအခါ ကျေနပ်စေဖို့ရာ မာနတ် ၆ ညဉ့် ကျင့်ပါဦး” ဟူလို။]

နှစ်သက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အဿ-ထို ဘိက္ခုသံဃာ၏၊
 ဝိသတိ-နှစ်ကျိပ်ဟူသော၊ သင်္ခါဂဏော-အရေအတွက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ
 (သော-ထို ဘိက္ခုသံဃာသည်၊) ဝိသတိဂဏော-မည်၏၊ တတြာတိ-ကား၊
 ယတြ-အကြင်သိမ်၌၊ သဗ္ဗန္တိမေန-သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ ဝိသတိဂဏော-
 နှစ်ကျိပ်အရေအတွက်ရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ အတ္ထိ၊ တတြ-ထိုသိမ်၌၊
 အဗ္ဗေတဗ္ဗေတိ-ကား၊ အဘိဇေတဗ္ဗေ သမ္ပဋိန္ဒြိတဗ္ဗေ-လက်ခံထိုက်၏၊ အဗ္ဘာန
 ကမ္မဝသေန-အဗ္ဘာနကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဩသာရေတဗ္ဗေ-သံဃာဘောင်သို့
 သက်ရောက်စေထိုက်၏၊ ဝါ-သွင်းထိုက်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝါ-
 တစ်နည်း၊ အဝှာတဗ္ဗေ-ခေါ်ထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

အနတ္တိတောတိ-ကား၊ န အနတ္တိတော အသမ္ပဋိန္ဒြိတော-လက်မခံအပ်၊
 အကတဗ္ဘာနကဗ္ဗေ-မပြုအပ်သော အဗ္ဘာနကံရှိ၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
 ဝါ-တစ်နည်း၊ အနဝှာတော-မခေါ်အပ်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သာမိစိတိ-ကား၊
 အနုဓမ္မတာ - လောကုတ္တရာ တရားသို့ အစဉ်လိုက်သော အဆုံးအမတည်း၊
 [“ဓမ္မ+အနုဂတာ အနုဓမ္မ၊ အနုဓမ္မမေဝ အနုဓမ္မတာ”ဟုပြု၊] လောကုတ္တရာ
 ဓမ္မ-သို့၊ အနုဂတာ-သော၊ ဩဝါဒါနုသာသနီ-ဆုံးမ ကန့်မြစ်ခြင်းတည်း၊
 သာမိစိ-လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော၊ ဓမ္မတာ-ရှေ့ထုံးစံတည်း၊ ဣတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ-ဤနိဂုံးဝါကျ၌၊ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဣတိ-အပြီး
 တည်း။ ။သမန္တ ပါသာဒိကာယ၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ တေရသကဝဏ္ဏနာ-
 တစ်ဆယ့် ၃ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိသတိဂဏော။ ။ဤပုဒ်၏ ဝိဂြိုဟ်ဝယ် ဝိသတိနောက်၌ “သံဃော” ဟုလည်း
 ကောင်း “သင်္ခါ”ဟုလည်းကောင်း မူကွဲရှိ၏၊ ထိုတွင် “ဝိသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော”
 ဟု ပါဠိတော်ရင်းမှာပင် ဘိက္ခုသံဃော ပါပြီးဖြစ်၍ “သံဃော”ဟု ရှိခြင်းသည် မကောင်း၊
 ဝိသတိသင်္ခါဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ရှိခြင်းသည်လည်း မကောင်းသေး၊ ဘာကြောင့်နည်း-
 ဝိသတိနှင့် ဂဏောတွဲမှ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝိသတိ+သင်္ခါဂဏော
 အဿာတိ”ဟုသာ ပါ၌မှန်ရှိသင့်၏၊ “သင်္ခါ”သည် ဂဏော၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊ ထိုသို့
 ဖွင့်သဖြင့် “ဂဏ”အတွက် ဂိုဏ်း (အပေါင်း) အနက်ကို မယူရ၊ အရေအတွက် အနက်
 တို့ ယူပါ-ဟု သိစေသည်၊ မှန်၏၊ ၂ ပါး ၃ ပါးကိုသာ ဂိုဏ်းဟုခေါ်သည်၊ ၂၀ ကိုကား
 ဂိုဏ်းဟုမခေါ်ရ၊ သံဃာဟုသာ ခေါ်ရသည်။

အဝှာတဗ္ဗေ။ ။အာပုဗ္ဗ+ဝေဓာတ်ဖြစ်၍ ဣလာလျှင် “အဝိတဗ္ဗေ” ဟု ဖြစ်၏၊
 ဧကို အယပြုလျှင် အဝုယိတဗ္ဗေ”ဟုဖြစ်၏၊ နောက်၌လည်း “အနဝိတော
 (အနဝုယိတော)”ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်။

၁-ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၄၄၃။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒ်-တည်း၊ [ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဣမေ ခေါပနာ ယသ္မန္တော ဒွေ အနိယတာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓေသံ အာဂစ္ဆန္တိ”ဟု အပိုပါနေ၏၊] တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ကာလယုတ္တံ သမုလ္လပန္တောတိ-ကား၊ ကာလံ-အချိန်အခါကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ [“ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ” အရ အချိန်အခါ မှတ်သားပုံကို ပြလို၍ “ယဒါ န အညော၊ ပေ၊ တဒါ”ဟု မိန့်၊] ယဒါ-၌၊ အညော-သော၊ ကောစိ-သည်၊ သမိပေန-ဖြင့်၊ န ဂစ္ဆတိဝါ-သွားလည်းမသွား၊ န အာဂစ္ဆတိဝါ-လာလည်း မလာ၊ တဒါ-၌၊ တဒနုရူပံ-ထို အခြားသူမရှိခြင်း အားလျော်သော၊ (ကထံ၌စပ်၊) ကစ္စိ-နည်း၊ န ဥက္ကဏ္ဍသိ-မပျင်းဘဲရှိ၏လော၊ န ကိလမသိ-မပင်ပန်းဘဲ ရှိ၏လော၊ န ဆာတာ အသိ-မဆာဘဲရှိ၏လော၊ ဣတိ အာဒိကံ-သော၊ ဂေဟသိတံ-အိမ်၌မီသော၊ (အိမ်သူအိမ်သားတို့ ပြောဆိုရိုး ဖြစ်သော၊) ကထံ-စကားကို၊ ကထေန္တော-ပြောလျက်၊ ကာလယုတ္တံ ဓမ္မံ ဘဏန္တောတိ-ကား၊ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ ယဒါ အညော ကောစိ သမိပေန၊ ဂစ္ဆတိဝါ-သွားသော်လည်း သွား၏၊ အာဂစ္ဆတိဝါ-၏၊ တဒါ-၌၊ တဒနုရူပံ-ထို အခြားသူရှိခြင်း အားလျော်သော၊ (ဓမ္မကထံ၌ စပ်၊) ဥပေါသထံ- ဥပုသ် စောင့်မှုကို၊ ကရေယျာသိ-ပြုနော်၊ သလာကာဘတ္တံ-စာရေးတံဘတ်ကို၊ ဒဒေယျာ သိ-ပေးနော်၊ ဣတိ အာဒိကံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော (နိသန္ဓံ ကပ္ပေသိ)။

အဿာ-ထိုဝိသာခါ၏၊ ဗဟူ-နံသော၊ ဓီတရောစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုတ္တာစ-လည်းကောင်း၊ (သန္တိ) ဣတိ (သာ-ထို ဝိသာခါသည်၊) ဗဟုပုတ္တာ-မည်၏၊ [သာမညနိဒ္ဒေသနည်း၊ ကေသေသနည်းအားဖြင့် ပုတ္တအရ ဓီတုကို လည်းယူပါဟု သိစေလို၍ “ဓီတရောစ”ဟု ဆိုသည်၊] တဿာ-ထိုဝိသာခါ၏၊ ဒသ-နံသော၊ ပုတ္တာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒသ-နံသော၊ ဓီတရော-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဟေသုံ ကိရ-ရှိကုန်သတတ်၊ အဿာ-ထိုဝိသာခါ၏၊ ဗဟူ-နံသော၊ နတ္တာရော-မြေးတို့သည်၊ (သန္တိ) ဣတိ (သာ၊) ဗဟုနတ္တာ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ [“ဗဟုနတ္တာ”ဟူသောစကားသည် မှန်၏၊] တဿာ-ထို ဝိသာခါ၏၊ (ဝိသတိပုတ္တာ ဟောန္တိ)ယထေဝ၊ ဧဝံ-တူ၊ အဿာ-ထိုဝိသာခါ၏၊ ပုတ္တဓီတာနံပိ-တို့၏လည်း၊ ဝိသတိ ဝိသတိ-၂ကျိပ်စီ၂ကျိပ်စီသော၊ ဒါရကာ-ကလေးတို့သည်၊ အဟေသုံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သာ-ထိုဝိသာခါသည်၊ ဝိသုတ္တရ စတုဿတပုတ္တနတ္တပရိဝါရာ-၂ကျိပ်အလွန်ရှိသော လေးရာသော သား သမီးမြေး

အခြွေအရံရှိသည်။ အဟောသိ၊ အဘိမင်္ဂလသမ္ပတာတိ-ကား၊ ဥတ္တမ မင်္ဂလသမ္ပတာ-မြတ်သောမင်္ဂလာရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်၏။

ယညေသုတိ-ကား၊ ဒါနပ္ပဒါနေသု-ငယ်သောအလှူ၊ကြီးသောအလှူတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဆဏောသုတိ-ကား၊ အာဝါဟ ဝိဝါဟ မင်္ဂလာဒီသု-သမီးကို ရှေးရှုဆောင်ယူခြင်းမင်္ဂလာ၊သမီးကိုပို့ပေးခြင်းမင်္ဂလာအစရှိကုန်သော၊ အန္တရဿ ဝေသု-ပွဲသဘင်အကြီးစားတို့၏အကြား၌ဖြစ်သော ငယ်သောပွဲသဘင် တို့၌လည်း ကောင်း၊ ဥဿဝေသုတိ-ကား၊ အာသဋ္ဌိ ပဝါရဏာနက္ခတ္တာဒီသု-အာသဋ္ဌိ နက္ခတ်ပွဲသဘင်၊ ပဝါရဏာ နက္ခတ်ပွဲသဘင် အစရှိကုန်သော၊ မဟုဿဝေသု- ကြီးစွာသော ပွဲသဘင်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပဌမံ ဘောဇေန္တိတိ-ကား၊ ဣမေပိ ဒါရကာ-ဤကလေးတို့သည်လည်း၊ [ထမင်းကျွေးသော အိမ်ရှင်တို့၏ ကလေး များ၊] တယာ-အရှင်မ ဝိသာခါနှင့်၊ သမာနာယုကာ-တူသော အသက်ရှိ ကုန်သည်၊ နိရောဂါ-ရောဂါမရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တု-သတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာယာစန္ဒာ-တောင့်တကုန်လျက်၊ ဝါ-ဆုတောင်းကုန်လျက်၊ ပဌမယေဝ- လျှင်၊ ဘောဇေန္တိ-ကျွေးကြကုန်၏၊ ယေပိ-အကြင်သူတို့သည်လည်း၊ သဒ္ဓါ- န်သည်၊ ပသန္နာ-ရတနာ ၃ ပါး၌ ကြည်ညိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်၏၊ တေပိ- တို့သည်လည်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဘောဇေတွာ-ကျွေးပြီး၍၊ တဒနန္တရံ-ထိုရဟန်း

ဒါနပ္ပဒါနေသု။ ။ယဇာတ်သည် ပေးလှူခြင်းအနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ယညေသုကို “ဒါနပ္ပဒါနေသု”ဟု ဖွင့်သည်။ ပဒါန၌ ပဥပသာရသည် ပဓုအနက်ကို ဟော၏။ ပဝနံပုဒ်၌ ပဥပသာရမျိုးတည်း။ ပဒါနပုဒ်က ဒါန အကြီးစားကို ဟောသောကြောင့် ဒါနပုဒ်က (ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်) ဒါနအငယ်ကို ဟောရတော့သည်။ [ဒါနပ္ပဒါနေသုတိ- ခုဒ္ဒကေသုစေဝ မဟန္တေသုစ ဒါနေသု။]

ဆဏောသု။ ။ဤနေရာ၌ “ဆဏ”သဒ္ဓါသည် အိမ်တွင်းမင်္ဂလာပွဲကိုဟော၏။ “ဆဏနာမ အတ္တနော ဂေဟေ ကတ္တဗ္ဗမင်္ဂလံတိ အာဟ အာဝါဟဝိဝါဟမင်္ဂလာဒီသုတိ၊ စတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေန ဖဂ္ဂဏမာသာဒီသု (တပေါင်းလ အစရှိသည်တို့၌) ဥတ္တရဖဂ္ဂဏာဒိ အဘိလက္ခိတဒိဝသေသု (ဥတ္တရဖဂ္ဂဏ အစရှိသော အသိအမှတ်ပြုအပ်သော နေ့တို့၌) သပရိဇနာနံ (အခြွေအရံနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော) မနုဿာနံ မင်္ဂလ ကရဏံပိ သင်္ဂဏာတိ။

အာသဋ္ဌိ၊ ပေ၊ နက္ခတ္တာဒီသု။ ။နက္ခတ္တသဒ္ဓါကို ရှေ့ပုဒ်တိုင်း၌ ယှဉ်စေရသည်။ “အာသဋ္ဌိနက္ခတ်ပွဲ” ဟူသည် ဝါကပ်ရာနေ့၌ ပူဇော်ပွဲတည်း။ [ဝါဆိုလ၌ အာသဋ္ဌိနက္ခတ် နှင့် စန်းယှဉ်၏၊] “ပဝါရဏာနက္ခတ်ပွဲ”ဟူသည် ပဝါရဏာနေ့၌ ပူဇော်ပွဲတည်း။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် တစ်ရွာလုံး နိဂုံးတစ်ရပ်လုံး ၃ ရက်ဖြစ်စေ၊ ၇ ရက်ဖြစ်စေ နက္ခတ်သဘင် ကြွေးကြော်၍ မြူးပျော်ရာ နက္ခတ်ပွဲများကို ယူပါ။

တို့ကို ဆွမ်းကျွေးပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ-အလုံးစုံသော လူတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ တံယေဝ-ထိုကောင်းအမ ဝိသာခါကိုသာ၊ ဘောဇေန္တိ-နံ၏၊ နာဒိယိတိ-ကား၊ တဿာ-ထိုဝိသာခါ၏၊ ဝစနံ-ကို၊ န အာဒိယိ-မနာယူ၊ နဂဏှိ-မယူ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အာဒရံ-လေး စားခြင်းကို၊ န အကာသိ-မပြု၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [“န အာဒိယိ-မယူ” ဟူရာ၌ “ဝိသာခါ၏ စကားကို ဂရုမစိုက်”ဟု ဆိုလိုသည်။]

၄၄၄-၅။ အလံ ကမ္မနိယေတိ-ကား၊ (ယံ-အကြင်အရပ်သည်၊) ကမ္မက္ခမံ-မေထုန်စသော လွန်ကျူးမှု၌ခံ၏၊ ကမ္မယောဂံ-မေထုန်စသော လွန်ကျူးမှုအား လျောက်ပတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ-ထိုအရပ်သည်၊) ကမ္မနိယံ-မည်၏၊ ကမ္မနိယဘာဝါယ-မေထုန်စသော အမှု၌ခံသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အလံ ပရိယတ္တံ-စွမ်းနိုင်သောအရပ်တည်း၊ ဣတိ အလံကမ္မနိယံ၊ အလံကမ္မ နိယေ-မေထုန်စသောအမှု၌ ခံသည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ တသ္မိ- ထိုအရပ်၌၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ အဇ္ဈာစာရံ-လွန်ကျူးမှုကို၊ ကရောန္တာ- တို့သည်၊ တံကမ္မံ-ထို မေထုန်စသော အမှုကို၊ ကာတုံ သက္ကောန္တိ၊ [တံ ကမ္မံတိ မေထုနာဒိ အဇ္ဈာစာရကမ္မံ-ဝိမတိ။] တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောအရပ်၌၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုအလံကမ္မနိယေ ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ သက္ကာပေ၊ ပဋိသေဝိတုန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ မေထုနံမမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတုံ သက္ကာဟောတိ၊ (တာဒိသေ-၌၊) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

နိသန္ဓံ ကပ္ပေယျာတိ-ကား၊ နိသန္ဓံ-ထိုင်နေခြင်းကို၊ ကရေယျ-အံ့၊ နိသီဒေယျ-အံ့၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာဝ- ထိုင်ပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-ထိုင်ပြီးမှသာလျှင်၊ နိပဇ္ဇတိ-အိပ်ရ၏၊ တေန- ကြောင့်၊ အဿ-ထိုနိသန္ဓံကပ္ပေယျပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဥဘယမ္ပိ-နိသိန္နနိပန္န

၂၀

အလံ ကမ္မနိယေ။ ။ကမ္မနိ-မေထုန် စသော အမှု၌+ခမံ-ခံသည်တည်း၊ ကမ္မ နိယံ-သည်၊ ကမ္မနောင် ခမအနက်၌ ဣယပစ္စည်း၊ (နံ) လာ၊ “ခံ”ဟူသည် ထိုအမှုကို ပြဖို့ရာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောအရပ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ကမ္မယောဂံ”ဟု ထပ်ဖွင့် သည်၊ “သင့်လျော်” ဟူသည်လည်း ထိုအမှုကိုပြုသောအခါ အကွယ်အကာပြုနိုင်ခြင်း တည်း၊ “ကမ္မနိယ”အရ အရပ်ကိုရသော်လည်း ဘာဝပ္ပဓာနကြံ၍ မေထုန်မှု စသော အမှုကို ဖုံးကွယ်ခြင်းကြိယာကို “ကမ္မနိယ”ဟုလည်းကောင်း၊ အလံ၏ ပဋိက္ခေပ အနက် မယူဘဲ ပရိယတ္တအနက်ယူပါဟုလည်းကောင်း သိစေလို၍ “အလံ (ပရိယတ္တံ)+ကမ္မနိယ ဘာဝါယ”ဟု မိန့်သည်၊ “အလံ+ကမ္မနိယာယ-အလံ ကမ္မနိယံ” ဟု ပြု။

၂ ပါးလုံးကိုလည်း၊ (ဘဂဝတာ) ဂုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုပဒဘာဇနီ စကားရပ်၌၊ ဥပနိသိန္နောတိ-ကား၊ ဥပဂန္ဓာ-အနီးသို့ကပ်၍၊ နိသိန္နော-သည်၊ (ဟောတိ-အံ၊) ဥပနိပန္နောပိ-ဥပနိပန္နရဟန်းကိုလည်း၊ ဧဝံ-ဤအနီးသို့ကပ်၍ လျောင်းနေသော ရဟန်းဟူ၍၊ ဝေဒိတဗျော-၏၊ ဘိက္ခုနိသိန္နောတိ-ကား၊ ဘိက္ခုမ္မိ-သည်၊ နိသိန္နော-သော်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ဥဘောဝါ နိသိန္နောတိ-ကား၊ ဒွေပိ-၂ ယောက်တို့သည်လည်း၊ အပစ္စာ အပုရိမံ-မနောင်းမရှေး၊ နိသိန္နော-န်သည်၊ (ဟောန္တိ-န်အံ) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပဒဘာဇနီစကားရပ်၌၊ ပါဠိယံ-၌၊ သောတဿ ရဟောတိ-ဟူ၍၊ ကိဉ္ဇာပိ အာဂတံ-ပြီ၊ ပန-လည်း၊ စက္ခုဿ-၏၊ ရဟေနေဝ-ဆိတ်ကွယ်ခြင်းဖြင့်သာ လျှင်၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အာပတ် အပိုင်းအခြားကို၊ ဝေဒိတဗျော-၏၊ [“ပဋိစ္စန္ဓေ အာသနေ”ဟုလည်းကောင်း၊ “သက္ကာ ဟောတိ မေထုနံ ဓမ္မံ”ဟုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသောကြောင့် မျက်စိကွယ်ရာကိုသာ ရဟောအရ အလိုရှိအပ်သည်-ဟူလို။]

[ဣဒါနိ စက္ခုဿ ရဟေနေဝ အာပတ္တိံ ပရိစ္စိန္တိတွာ ဒဿန္တော-သံစေပိ ဟိတိ အာဒိမာဟ၊] ဟိ-ချဲ့၊ ပိဟိတ ကဝါဠဿ-ပိတ်အပ်သော တံခါးရွက်ရှိသော၊ ဂဗ္ဘဿ-အခန်း၏၊ ဒွါရေ-တံခါးအနီး၌၊ နိသိန္နော-သော၊ ဝိညု-နားလည်သော၊ ပုရိသော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) အနာပတ္တိံ နေဝ ကရောတိ၊ ပန-ကား၊ အပိဟိတကဝါဠဿ-သော၊ (ဂဗ္ဘဿ-၏၊) ဒွါရေ-၌၊ နိသိန္နော (ဝိညု၊ ပုရိသော-သည်၊) အနာပတ္တိံကရောတိ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ၊ ဒွါရေ-၌၊ (နိသိန္နော ဝိညု၊ ပုရိသော အနာပတ္တိံ၊ ကရောတိ-ပြုနိုင်သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ အန္တော ဒွါဒသဟတ္ထေ-၁၂ တောင်အတွင်းဖြစ်သော၊ ဩကာသေပိ-၌လည်း၊ [ဤစကားဖြင့် နားကြားလောက်ရာ အရပ်ကိုပြသောကြောင့် “သောတရဟ” မဟုတ်ကြောင်းကို သိစေ၏၊] နိသိန္နော (ဝိညု၊ ပုရိသော၊) သစက္ခုကော-မျက်စိအမြင်ရှိသည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ဝိက္ခိတ္တော-အထူးထူးအပြားပြားပစ်လွှင့်အပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ (သမာနော) ပိ-သော်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒါယန္တော ပိ-အိပ်ငိုက်နေသော်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိံ ကရောတိ၊ [ထိုင်လျက် အိပ်

ဘိက္ခုနိသိန္နော။ ။လက္ခဏာ လက္ခဏဝန္တဟူသည် ဝိဘတ်တူမြီတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဘိက္ခု”၌ ဘုမ္မတ္ထဝယ် ပထမာဝိဘတ် သက်ထားကြောင်းကို၊ တစ်နည်း-သတ္တမိ ဝိဘတ်ချေထားကြောင်းကို သိစေလိုသောကြောင့် “ဘိက္ခုမ္မိ” ဟုဖွင့်သည်၊ [ဘိက္ခုနိသိန္နောတိ ဧတ္ထ ဘိက္ခုတိ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ဘုမ္မဝစနဿ ဝါ လောပံ ကတွာ နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ ဘိက္ခုမ္မိ နိသိန္နောတိ။]

ဝိုက်သူသည် အကြားအကြား၌ မျက်စိဖွင့်၍ ကြည့်တတ်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူက အာပတ် မသင့်အောင် ပြုနိုင်သည်။] သမိပေ ဌိတော (သမာနော) ပိ အန္ဓော (အနာပတ္တိ) န ကရောတိ။ စက္ခုမာ-မျက်စိရှိသည်။ (မျက်စိ ကောင်းသူသည်။) (သမာနော) ပိ နိပဇ္ဇိတွာ၊ နိဒ္ဒါယန္တော-အိပ်လသော်၊ (အနာပတ္တိ) န ကရောတိ။ ပန-ဆက်၊ ဣတ္ထိနံ-တို့၏။ သတမ္ဘိ အနာပတ္တိ န ကရောတိယေဝ။ [မိန်းမများသည် မေထုန်မှ၌ ဖုံးထားတတ်ကြသောကြောင့် အနာပတ်ကို မပြုနိုင်ကြ။]

သဒ္ဓေယျဝစသာတိ-ကား၊ သဒ္ဓါတဗ္ဗဝစနာ-ယုံကြည်ထိုက်သော စကား ရှိသော၊ ပန-ဆက်၊ သာ-ထို ဥပါသိကာမသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အရိယ သာဝိကာဝ-အရိယာသာဝိကာမသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ- ထိုသဒ္ဓေယျဝစသာပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အာဂတဖလာတိအာဒိ- ကို၊ (ဘဂတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို ပဒဘာဇနီစကားရပ်၌၊ အဿာ-ထိုဥပါသိကာမ ၏၊ အာဂတံ-သော၊ ဖလံ-သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထိုဥပါသိကာမသည်)၊ အာဂတဖလာ-လာမည်၏၊ ပဋိလဒ္ဓ သောတာပတ္တိ ဖလာ-ရအပ်ပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ရှိသူတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အဘိသမေတာဝိနီတိ-ကား၊ ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စာ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄ ပါးရှိသူတည်း၊ ဝါ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသူတည်း၊ ဧတာယ-ဤ ဥပါသိကာမသည်၊ ဝိညာတံ-သိအပ်ပြီးသော၊ သိက္ခတ္ထယသာသနံ- သိက္ခာ ၃ ပါး အပေါင်း ဟူသော သာသနာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-သည်)၊ ဝိညာတသာသနာ-မည်၏။

နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနောတိ-ကား၊ ဧဝရူပါ-သော၊ ဥပါသိကာ- အရိယာ ဥပါသိကာမသည်၊ ဒိသ္မာ ကိဉ္ဇာပိ ဝဒတိ၊ အထခေါ-လည်း၊ ဘိက္ခု- သည်၊ နိသဇ္ဇံ-ကို၊ ပဋိဇာနမာနောယေဝ-ဝန်ခံသော်သာ၊ ဝါ-ဝန်ခံမှသာ၊ တိဏ္ဍံ-န်သော၊ ဓမ္မာနံ-အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရေန-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော၊ အပုဋိဇာနမာနော-သော်၊ န (ကာရေတဗ္ဗော) ဣတိအတ္ထော၊ [ဤ “သဒ္ဓေယျ ဝစသာ” စသော ပုဒ်များ၏ ရုပ်ပြီးပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ်များကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ယေနဝါ၊ ပေ၊ ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ နိသဇ္ဇာဒိသု-ကုန်သော၊

အဘိသမေတာဝိနီ။ ။အဘိ+သံ+ဣဇာတ်၊ တာဝိ-ဣနိပစ္စည်း၊ အဘိသမိတ္ထ- ထိုးထွင်း၍သိပြီ၊ ဣတိ၊ အဘိသမေတာဝိနီ၊ ပဋိဝိဒ္ဓံ+စတုသစ္စံ ဧတာယာတိ ပဋိဝိဒ္ဓ စတုသစ္စာ” ဟုဝိဂ္ဂဟပြု၍ “ဧတာယ”ဟူသော ကတ္တားပုဒ်နက်ကို အရကောက်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိသမေတာဝိနီကိုလည်း ကတ္တုသာန်ပြုရသည်။

အာကာရေသု-တို့တွင်၊ ယေနဝါအာကာရေန-နှင့်မူလည်း၊ သဒ္ဓိံ မေထုနဓမ္မာဒိနိ-
တို့သို့၊ အာရောပေတွာ သာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ ပဋိဇာန မာနောဝ, တေန-
ထိုအခြင်းအရာဖြင့်၊ သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော၊ ဧဝ ရုံပါယပိ-သော၊
ဥပါသိကာယ-၏၊ ဝစနမတ္တေန န ကာရေတဗ္ဗော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤ
“ယေနဝါ”စသော ဝါကျ၏အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊]
ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌနာမ-မြင်အပ်သော အရာမည်သည်၊
တထာပိ-ထို မြင်အပ်သည့် အတိုင်းလည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ အညထာပိ-
တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ (တသ္မာ-တည်း။)

စ-ဆက်၊ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ-ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထွန်းပြခြင်း
အကျိုးငှာ၊ [ထို မြင်အပ်သည့်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဖြစ်တတ်ပုံကို ထွန်းပြခြင်း အကျိုးငှာ၊] ဣဒံဝတ္ထု-ကို၊ ဥဒါဟရန္တိ-
ထုတ်ဆောင်ကြကုန်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ မလ္လာရာမဝိဟာရေ-မလ္လာရုံကျောင်းတိုက်၌၊
[မာလျာရာမဝိဟာရေ - ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊] ဧကော - သော၊
ခိဏာသဝတ္ထေရော-သည်၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊
အန္တောဂေဟေ-၌၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ ဥပါသိကာပိ- ဥပါသိကာမသည်လည်း၊
သယန ပလ္လင်္ကံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဌိတာ ဟောတိ၊ အထ-၌၊ ဧကော-သော၊
ပိဏ္ဍာစာရိကော- ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ရဟန်းသည်၊ ဒွါရေ-၌၊ ဌိတော-
ရပ်လျက်၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ထေရော-သည်၊ ဥပါသိကာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊
ဧကာသနေ-၌၊ နိသိန္ဒော-၏၊ ဣတိသည်-ကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ပုနပျန်
ဩလောကေသိ၊ ထေရောပိ- သည်လည်း၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ မယိ-၌၊
အသုဒ္ဓလဒ္ဓိကော-မစင်ကြယ်ဟု အယူရှိသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊
သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ ကတဘတ္တကိစ္စော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာပေ၊
အန္တောဝ-ကျောင်းအတွင်း၌သာ လျှင်၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ သောပိ ဘိက္ခု-သည်လည်း၊
ထေရံ-ကို၊ စောဒေဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂန္ဓာ-၍၊ ဥက္ကာသိတွာ-
ချောင်းဟန်၍၊ ဒွါရံ ဝိဝရိ၊ ထေရော-သည်၊ ပေ၊ ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကံ-စုလစ်မွန်းချွန်
အထွတ်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ၊ သောပိ ဘိက္ခု-သည်လည်း၊
အန္တော-သို့၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ မဉ္ဇူ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇူ-ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဩလောကေတွာ-၍၊ ထေရံ အပဿန္တော(ဟုတွာ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေသိ-
မော်ကြည့်ပြီ၊ အထ-၌၊ အာကာသေ-၌၊ နိသိန္ဒံ ထေရံ၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဘန္တေ-
ဘုရား၊ ဧဝမဟိဒ္ဓိကာနာမ-သို့ကလောက် တန်ခိုးကြီးသူမည်ကုန်သော၊ တုမေ-
တို့သည်၊ မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ဧကာသနေ၊ နိသိန္ဒဘာဝံ-ထိုင်နေသူ၏
အဖြစ်ကို၊ ဝဒါပေထ-ပြောစေပါကုန်သနည်း၊ ဝါ-ပြောအောင်နေပါကုန်သနည်း၊

ဣတိ အာဟ၊ (ဧဝံ-ပုဒ် မလို၊) ထေရော-သည်၊ အာရုသော၊ ဧသော-
ဤအပြစ်သည်၊ အန္တရဃရဿေဝ-ရွာတွင်း၏သာလျှင်၊ ဒေါသော-တည်း၊
အဟံ ပန-သည်ကား၊ တံ-သင့်ကို၊ သဒ္ဓါပေတုံ-ယုံစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော
(ဟုတွာ) ဧဝံ-ဤသို့ တန်ခိုးပြမှုကို၊ အကာသိ-ပြုရပြီ၊ မံ-ကို၊ ရက္ခေယျာသိ-
လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဩတရိ-သက်ဆင်းပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥဒါဟရန္တိ-
နံ၏)။

၄၄၆။ ဣတော-ဤ“တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော”ဟူသော ဝါကျမှ၊
ပရံ-၌၊ သာ စေ ဧဝံ ဝဒေယျာတိ အာဒိ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောစကား
ကို၊ ပဋိညာယ-ဖြင့်၊ ကာရဏာကာရဒဿနတ္ထံ-ပြုစေပုံအခြင်းအရာကို
ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုး
ငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထံ-ထို သာ စေ ဧဝံ ဝဒေယျ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ မာတု
ဂါမဿ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တော-မှီဝဲနေသည်ကို၊ (“ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပါပြီ”
ဟု ပါဠိတော်ထည့်စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ နိသဇ္ဇာယ ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊
နိသဇ္ဇံ-ကို၊ ပဋိဇာနိတွာ-၍၊ မေထုနံဓမ္မပဋိသေဝနံ-ကို၊ အပဋိဇာနန္တော-ဝန်
မခံလသော်၊ မေထုနံဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ အကာရေတွာ-မပြုစေမှု၍၊
ဝါ-မဆုံးဖြတ်မှု၍၊ နိသဇ္ဇာမတ္တေန-ထိုင်နေခြင်းမျှဖြင့်၊ ယံ အာပတ္တိံ-သို့၊
(ရဟောပဋိစ္ဆန္နပါစိတ်အာပတ်သို့) အာပဇ္ဇတိ၊ တာယ-ထို အာပတ်ဖြင့်၊
ကာရေတဗ္ဗော၊ ပါစိတ္တိယာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော၊ ဧတေန
နယေန သဗ္ဗစတုက္ကေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ပေ၊ မန္တိ။ ။ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာပိ တုမှေ ဧဝရူပေ အာသင်္ကနိယေ
ဌာနေ (ယုံမှားထိုက်သောအရပ်၌)ကသ္မာ အနုပပရိက္ခိတွာ (မစူးစမ်းမဆင်ခြင်မှု၍) နိသိန္နာတ္ထ၊
တုမှာဒိသေဟိနာမ အန္တရဃရေ နိသိဒန္တေဟိ ဥပပရိက္ခိတွာ ပတိရူပေဌာနေ နိသိဒိ တဗ္ဗံ
(အရှင်ဘုရားတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်က ရွာတွင်းမှာ ထိုင်နေလျှင် စူးစမ်းဆင်ခြင်ပြီးမှ သင့်လျော်သော
အရပ်၌ ထိုင်သင့်ပါတယ်၊) ဣတိ ထေရံ ဩဝဒန္တောအာဟ (“ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ပေ၊
ဝဒါပေထ”) န ပန အသဒ္ဓဟန္တော (မယုံကြည်၍ ပြောသည် မဟုတ်၊) ထေရော အတ္တနော
အနုပပရိက္ခိတွာ အနိသိန္နဘာဝံ ဒဿန္တော-မစူးစမ်းထိုင်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ပြလို၍
“အန္တရဃရဿေဝသော အာရုသော ဒေါသော” တိ အာဟ၊ ဧဝ မကာသိန္တိ အတ္တနော
နိဂ္ဂဟိတဗ္ဗမ္မိ (လျှို့ဝှက်ထိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော) ဂုဏံ ပကာသေန္တော ဧဝံ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ
အကာသိ၊ ရက္ခေယျာသိ မန္တိမာမံ အညေပိ ဧဝံ ဇာနန္တုတိ အတ္တနော ဂုဏံ
အဇာနာပေတုကာမော ဝဒတိ။

၄၅၁။ ပန-ဆက်၊ သိက္ခာပဒပရိယောသာနေ-၌၊ အာပတ္တာနာပတ္တိ ပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ-အာပတ် အပိုင်းအခြား၊ အနာပတ် အပိုင်းအခြားကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တေသု-န်သော၊ ဂမနံ ပဋိဇာနာတိတိ အာဒိသု-ပုဒ်တို့တွင်၊ ဂမနံ ပဋိဇာနာတိတိ-ကား၊ ရဟောနိသဇ္ဇဿာဒတ္ထံ-ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ထိုင်နေခြင်းကို သာယာခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂတော-သည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ဂမနံ-ကို၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏၊ နိသဇ္ဇန္တိ-ကား၊ နိသဇ္ဇဿာဒေနေဝ-ထိုင်နေခြင်းကို သာယာခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ နိသဇ္ဇ-ထိုင်ခြင်းကို၊ ပဋိဇာနာတိ-၏၊ အပတ္တိန္တိ-ကား၊ တီသု-၃ မျိုးသော အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရံ-သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ (ပဋိဇာနာတိ-၏၊) အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ တီသု-၃ မျိုးသော အာပတ်တို့တွင်၊ ယံ-အကြင် အာပတ်ကို၊ ပဋိဇာနာတိ-၏၊ တာယ-ထိုအာပတ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏၊ ဧတ္ထ စတုက္ကေ-ဤစတုက္က၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနာဓိပ္ပာယမေဝ-ပေါ်လွင်သော အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဒုတိယ စတုက္ကေ-၌၊ ဂမနံ န ပဋိဇာနာတိတိ-ကား၊ ရဟောနိသဇ္ဇဿာဒဝသေန-ဖြင့်၊ န ပဋိဇာနာတိ-အံ၊ သလာကာဘတ္တာဒိနာ-သလာကာဘတ်ကိုခံယူခြင်းအစရှိသော၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မေန-အလုပ်ကြောင့်၊ ဂတော-သည်၊ အမှီ-၏၊ သာပန-ထိုမိန်းမသည်ကား၊ [အနီးလာ၍ထိုင်သော မိန်းမသည်ကား၊] မယံ-၏၊ နိသိန္နဌာနံ-ကို၊ အာဂတာ-လာပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ ဧတ္တာပိ-ဤဒုတိယစတုက္က၌လည်း၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနာဓိပ္ပာယမေဝ-သည်သာ။

ပန-ကား၊ အယံ-ကား၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော စတုက္ကတို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ မေထုနဓမ္မသန္နိဿိတကိလေသော-မေထုနအကျင့်၌ မှီသော ကိလေသာကို၊ ရဟောနိသဇ္ဇဿာဒေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ တေန အဿာဒေန-ထိုသာယာခြင်းကြောင့်၊ မာတုဂါမဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော (ဟုတွာ)، အက္ခိ-မျက်စိကို၊ အဉ္ဇေတိ-မျက်ရေးကွင်းအံ၊ (တဿ) ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ နိဝါသနံ-သင်းပိုင်ကို၊ နိဝါသေတိ-ပြင်၍ဝတ်အံ၊ ကာယဗန္ဓနံ-ကို၊ ဗန္ဓတိ-အံ၊ စီဝရံ-ဧကသီသင်္ကန်းကို၊ ပါရပတိ-ပြင်၍ယမ်းအံ၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ

မေထုန၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ရဟော နိသဇ္ဇဿာဒဿ-၏၊ အသတိပိ မေထုနရာဂဘာဝေ (မေထုနရာဂအဖြစ် မရှိသော်လည်း) တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓကိလေသတ္တာ (ထိုမေထုနရာဂနှင့်စပ်သော ကိလေသာ၏အဖြစ်ကြောင့်) မေထုနဓမ္မသန္နိဿိတကိလေသော၊ ဝုစ္စတိတိ ဝုတ္တံ (သန္နိဿိတသဒ္ဓါကို ဆိုအပ်ပြီ ဟူလို)။-ဋီကာ။

ယံ-အကြင်မိန်းမကို၊ သန္ဓာယ ဂတော-သွားပြီ၊ သာ-ကို၊ န ဒိဋ္ဌာ-
မတွေ့မြင်အပ်၊ အညာ-အခြားမိန်းမသည်၊ အာဂန္တော, နိသီဒတိ-အံ့၊ အဿာ
ဒေ-သံည၊ ဥပ္ပန္နေ-သော်၊ ပါစိတ္တိယံ၊ [အသုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် သွားသောကြောင့်
အာပတ်သင့်သည်၊] ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဂမနကာလတော၊
ပဋ္ဌာယ-၍၊ အသုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ အာပတ္တိ ယေဝါတိ ဝုတ္တံ၊ သမ္မဟုလာ-များစွာ
သော မိန်းမတို့သည်၊ သစေအာဂန္တန္တိ၊ [ရဟောနိသဇ္ဇဿာဒ စိတ်ကြောင့်
သွား၍ ရဟန်းထိုင်နေရာအရပ်သို့ လာကုန်အံ့-ဟူလို၊] (ဧဝံသတိ) မာတုဂါမ
ဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ၊ အနိယမေတွာ-မည်သည့်မိန်းမဟု မမှတ်သားမူ၍၊
ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌာယ-မြင်အပ် မြင်အပ်သောမိန်းမနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ရဟဿာဒ-ဆိတ်ကွယ်ရာ
အရပ်ဝယ် ထိုင်နေခြင်း၌ သာယာခြင်းကို၊ ကပ္ပေဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
ကြံ၍၊ ဂန္တော, နိသိန္နဿာပိ-၏လည်း၊ အာဂတာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်
ရောက်လာကုန်သော မိန်းမတို့နှင့်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုနပျုနံ,
နိသဇ္ဇဝသေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂန္တော နိသိန္နဿ သန္တိကံ အာဂန္တော, ဣတ္ထိယာ-သည်၊
နိသိန္နာယ-သော်၊ ရဟဿာဒေါ-သည်၊ သစေဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ဧဝံသတိ)အနာပတ္တိ၊
ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ . . . ပထမအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယအနိယာတ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၄၅၂။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ-သည်၊ ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပဒံ-
တည်း၊ တတ္ထ-၌၊ ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ အာဒိမိ-၌၊ ဧကော-တစ်ပါးသော
ရဟန်းသည်၊ (ဟုတွာ-၍) ဧကာယ-တစ်ယောက်သောမိန်းမနှင့် (တစ်နည်း)
ဧကော ဧကာယ-တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟော-ဆိတ်ကွယ်သော အရပ်၌၊
ပဋိစ္ဆန္နေ-သော၊ အလံကမ္မနိယေ-မေထုန်အမှု၌ ခံသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ
စွမ်းနိုင်သော၊ အာသနေ-၌၊ ယံ နိသဇ္ဇံ-ကို၊ ကပ္ပေယျ-၏၊ တံ နိသဇ္ဇံ-ကို၊
ကပ္ပေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏

စပ်ခြင်းကို၊ စေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ ဣတရထာ-
ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ ဧကဿ ဧကာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-သည်၊ သိယာ-၏၊
ကသ္မာ-နည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊
သာမိအတ္ထေ-၌၊ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ-ဤ ဧကောပုဒ်၌ ပထမာဝိဘတ်ကို၊
ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ [ကပ္ပေတုံဗ္ဗံစပ်ဖို့ရန် 'ဧကောဗ္ဗံ သမ္ပန်အနက်ပေးပါ-ဟူလို။]

၄၅၃။ ပန-ဆက်၊ န ဟေဝ၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-၌၊ ဗဟိ-ဘေး၌၊ ဝါ-ဘေးက၊
ပရိက္ခတ္တံ-ကာရ်အပ်သော၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဝါ-က၊ ဝိဝဋ္ဌံ-ဖွင့်လှစ်အပ်သော၊
ယမ္ပိ ပရိဝေဏင်္ဂဏာဒိ-အကြင်ပရိဝဏ်၏ လွင်ပြင်အစရှိသော အရပ်သည်လည်း၊
(အတ္ထိ) တမ္ပိ-ထိုအရပ်ကိုလည်း၊ အန္တောဂဓန္တိ-အတွင်းဝင်၏ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
ဟိ-မှန်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဌာနံ-ကို၊ အပ္ပဋ္ဌိစ္ဆန္တေယေဝ-အပ္ပဋ္ဌိစ္ဆန္တအရပ်၌သာ၊
ဂဟိတံ-သွင်းယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ-ဝုတ္တံ၊ သေသံ-ကြွင်းသော
အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ပဌမသိက္ခာပဒနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၏၊
(တစ်နည်း) ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဣဓေ-
ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဣတ္ထိပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ပုရိသောပိ-လည်းကောင်း၊
ယောကောစိ၊ ဝိညု-သော၊ အနန္တော-ကန်းလည်း မကန်းသော၊ အဗဓိရော-
နားလည်းမထိုင်းသော၊ အန္တောဒ္ဓါဒသဟတ္ထေ-၁၂ တောင်အတွင်းဖြစ်သော၊
ဩကာသေ-၌၊ ဌိတောဝါ-ရပ်နေသူမူလည်းဖြစ်သော၊ နိသိန္နောဝါ-ဖြစ်သော၊
ဝိက္ခိတ္တာပိ-ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒါယန္တောပိ-အိပ်ငိုက်
နေသူသည်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိံ ကရောတိ၊ ပန-ဗျတိရိတ်ကား၊ ဗဓိရော-
နားထိုင်းသော၊ စက္ခုဗာပိ-မျက်စိအမြင်ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊
အန္တော-သော၊ အဗဓိရောပိ-သည်လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိံ) န ကရောတိ၊
စ-သည်သာမကသေး၊ ပါရာဇိကာပတ္တိံ-ကို၊ ပရိဟာပေတွာ-ယုတ်လျော့စေ၍၊
ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာပတ္တိံ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိအယံ-ကား၊ ဝိသေသော၊ ပေ၊ ဣတိ-
အပြီးတည်း။ ။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ နိဋ္ဌိတာ-
သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ အနိယတ ဝဏ္ဏနာ-
သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၀၀၀

ဧကော၊ ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ။ဧကောပုဒ်က “ကပ္ပေတုံပဋိက္ခိတ္တံ” တိုင်အောင် မစပ်နိုင်
သောကြောင့် “ကပ္ပေယျ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။ “ပဋိက္ခိတ္တံ” ဟူသော ကံဟောကြိယာတိုင်အောင်
စပ်လိုလျှင် “ဧကဿ” ဟုရှိမှ “ကပ္ပေတုံ ပဋိက္ခိတ္တံ-တစ်ယောက်သော ၊ ရဟန်း၏
ထိုင်ခြင်းကို ပယ်အပ်” ဟု ကပ္ပေတုံ၌ သမ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် စာစပ်နိုင်မည်-ဟူလို။

၄-နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၁။ စိဝရဝဂ်အဖွင့်

၁-ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

☞ တိသ-သော၊ နိသဂ္ဂိယာ-နိသဂ္ဂိယမည်ကုန်သော၊ ယေဓမ္မာ-အကြင် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သမိတာဝိနာ-ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဂုတ္တာ-နိဗ္ဗိ၊ တေသံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ အပုဗ္ဗပဒ ဝဏ္ဏနံ-ရှေးမဟုတ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို၊ ဝါ-အသစ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို၊ ဒါနိ-၌၊ ကရိယာမိ-အံ။

၄၅၉။ တေနသမယေန၊ ပေ၊ အနုညာတံ ဟောတိတိ-ဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပထမကထိန သိက္ခာပဒ်-တည်း၊ [တချို့ စာအုပ်များ၌ “တေနသမယေန၊ ပေ၊ ဟောတိတိဇတ္ထ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ ဂေါတမကမည်သော နတ်ကြီး၏ နေရာအရပ်ကို “ဂေါတမကစေတီယ”ဟု မူလက ခေါ်သည်၊ ထိုနတ်ကွန်း အရပ်၌ ဆောက်အပ်သော ဘုရားကျောင်းတော်ကိုလည်း ဂေါတမကစေတီယ-ဟုပင် ခေါ်သည်၊] တတ္ထ-ထိုပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌၊ တိစိဝရန္တိ-ကား၊ အန္တရဝါသကော-သင်းပိုင်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ-အပေါ်ခြံ ကေသီလည်း ကောင်း၊ သံဃာဋီ-သင်္ကန်းကြီးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ စိဝရတ္ထယံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုညာတံ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဧတံ-ဤ ၃ ထည်သော သင်္ကန်း ကို၊ အနုညာတံ-ပြီ၊ ယဒါစ-၌လည်း၊ အနုညာတံ၊ ယေနစ ကာရဏေန အနုညာတံ၊ တံ သဗ္ဗံ-သည်၊ (ခွင့်ပြုအပ်ရာ အရပ်၊ အချိန်၊ အကြောင်း ဟူသော အားလုံးသည်၊) စိဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ စိဝကဝတ္ထုသ္မိ-စိဝကဝတ္ထု၌၊ အာဂတမေဝ-လာပြီးသည်သာ၊ [ဧဝံဖြင့် ဤ၌ဖွင့်ဖွယ်မလို-ဟု ကံနံ၊] အညေနဝ၊ ပေ၊ ပဝိသန္တိတိ-ကား၊ ယေန-အကြင် ၃ ထည်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ အစ္ဆန္တိ-နေကြကုန်၏၊ (ယေနစ-အကြင် ၃ ထည်သော သင်္ကန်းဖြင့်လည်း၊)

သမိတာဝိနာ။ ။သမုဓာတ်၊ တာဝိပစ္စည်း၊ ဣအာရုံ၊ တာဝိပစ္စည်းသည် အတိတ် ကတ္တားဟောဖြစ်၍ “သမိတ္တာတိ သမိတာဝိ”ဟု ကတ္ထုသာဓိပြု၊ “သမိတပါပေန” ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသည်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ ထိုအဖွင့်ကိုကြည့်၍ “ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော” ဟု ပေးလျှင် သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်။

ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုညာတံ။ ။သင်္ကန်းတွေများလွန်းလှ၍ ၃ ထည်ကိုသာ ပိုင်းခြား လျက် သုံးစွဲဖို့ရန်ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ ထိုအချိန်၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖို့ရန် ပညတ်တော်မမူရသေး၊ ထို့ကြောင့် “ပရိဘုဉ္ဇိတုံ”ဟုမိန့်သည်။ [အန္တရဝါသက၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ၊ သံဃာဋီပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါတာသာဋီကာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

နာနံ-ရေချိုးရာ အရပ်သို့၊ [နဟာယန္တိ ဧတ္တာတိ နာနံ၊] သြတရန္တိ-သက်
ရောက်ကြကုန်၏၊ တတော-ထိုကျောင်းဝတ်သင်္ကန်း၊ ရေချိုးဝတ်သင်္ကန်းတို့မှ၊
အညေန-အခြားသော သင်္ကန်း ၃ ထည်ဖြင့်၊ (ပါဠိတော် “ဂါမံ ပဝိသန္တိ” ဌီစပ်၊)
ဧဝံ-ဤအနည်းအတိုင်း၊ ဒီဝသေ ဒီဝသေ-တစ်နေ့ တစ်နေ့၌၊ နဝစိဝရာနိ-
တို့ကို၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ကြကုန်၏။

၄၆၀။ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ-ကား၊ အနုပညတ္တိယာ-နောက်ထပ်ပညတ်ခြင်း၏၊
ဒွါရံ-အကြောင်းကို၊ ဒဒမာနံ-ပေးလျက်၊ ပဋိလာဘဝသေန-ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိပ္ပတ္တိဝသေန-ပြီးစီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဥပ္ပန္နံ-
ဖြစ်သည်၊) နော (ဟောတိ-မဟုတ်၊) [ဥပ္ပန္နအရ ရက်၍ ပြီးစီးခြင်းကို မယူရ၊
ရက်၍ပြီးခြင်းကိစ္စမှာ ရက်တုန်းက ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဤ၌ “ဥပ္ပန္န” အရ ရသောအားဖြင့်၊
ဖြစ်ခြင်းကို ယူပါ-ဟုလို။]

အာယသ္မတော၊ပေ၊ ဟောတီတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂူဇ္ဇတ္ထံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ
ဒသေမိ)၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော-သည်၊ (အတိမမာယတိ-၌စပ်၊) ဘဂဝန္တံ
ထပေတွာ၊ အညော-မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါးသော၊ ဧဝရူပေါ-သော၊ ဂုဏ
ဝိသိဋ္ဌော-ဂုဏ်အားဖြင့် ထူးကဲသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤသို့
ကြံ၍၊ ဂုဏဗဟုမာနေန-ဂုဏ်ကို များစွာ မြတ်နိုးခြင်းကြောင့်၊ အာယသ္မန္တံ
သာရိပုတ္တံ-ကို၊ အတိမမာယတိ-အလွန် ငါ့ဥစ္စာကဲ့သို့ပြု၏၊ ဝါ-အလွန်မြတ်နိုး
၏၊ သော-ထိုအရှင်အာနန္ဒာသည်၊ သဒါပိ၊ မနာပံ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်
သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းသော၊ စီဝရံ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-ရလသော်၊
ရဇိတွာ-ဆိုပြီး၍၊ ကပ္ပမိန္ဒု-ကပ္ပမိန္ဒုကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ထေရဿေဝ-
အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်အားသာလျှင်၊ ဒေတိ-လှူ၏၊ ပုရောတ္တေ-၌၊ ပဏီတံ၊
ယာဂုဓန္တံဝါ-ယာခုခဲဖွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍပါတံဝါ-ကိုသော်လည်း
ကောင်း၊ လဘိတွာပိ-ရပြန်၍လည်း၊ ထေရဿေဝ ဒေတိ၊ပေ၊ ဥပဋ္ဌာကကုလေ
ဟိ-တို့မှ၊ ဒါရကေ-တို့ကို၊ နိက္ခာမေတွာ-ထွက်စေ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတွာပိ-ရှင်ဖြစ်စေ
ပြီး၍လည်း၊ ထေရဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတွာ၊ သယံ-မိမိသည်၊ ဝါ-
မိမိက၊ အနုသာဝနကမ္မံ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေမှုကို၊ ဝါ-ကမ္မဝါစာရွတ်မှုကို၊
ကရောတိ၊ အာယသ္မာပိ သာရိပုတ္တော-သည်လည်း၊ ပိတု-ခမည်းတော်၏၊
ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံနာမ-ပြုဖွယ်ကိစ္စမည်သည်၊ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ-၏၊ ဘာရော-တာဝန်
တည်း၊ မယာ၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားအတွက်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော၊
တံကိစ္စံ-ထိုကိစ္စကို၊ အာနန္ဒော-သည်၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ အဟံ အာနန္ဒံ နိဿာယ၊
အပေါ်သုက္ကာ-ကြောင့်ကြမဲ့သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရိတုံ လဘာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့
ကြံ၍၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အတိဝိယ မမာယတိ၊ [ဂေဟသီတပေမဖြင့်

မြတ်နိုးသည်မဟုတ်၊ ဂုဏ်ကိုချီးမြှောက်သောအားဖြင့် မြတ်နိုးသည်။] သောပိ-
 ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာသည်လည်း၊ မနာပံ စီဝရံ လဘိတွာ အာနန္ဒတ္ထေရသေဝ
 ဒေတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော စကားအစဉ်သည်၊
 ပုရိမသဒိသမေဝ-ရှေ့စကားအစဉ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဂုဏဗဟုမာနေန-
 ဂုဏ်ကို များစွာမြတ်နိုးခြင်းနှင့်၊ မမာယန္တော-ငါ့ဥစ္စာ ဟုပြုသည်၊ ဝါ-သည်၊
 (ဟုတွာ) တဒါ ဥပ္ပန္နမ္မိ-ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-ရအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊
 တံ စီဝရံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ပေါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ဆက်၊ နဝမံဝါ၊ ပေါ၊ ဒသမံဝါတိ ဧတ္ထ-ဤ၊ (ကဿစိ-တစ်စုံ
 တစ်ယောက်၏၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊) သစေ ဘဝေယျ-အံ၊ (ကိံ)၊ ကထံ-
 အဘယ်အကြောင်းဖြင့်၊ ထေရော-အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်၊ ဇာနာတိ-နည်း၊
 ဣတိ-ဤ အကြံသည်၊ (သစေ ဘဝေယျ)၊ ဗဟူဟိ-နိသော၊ ကာရဏေဟိ-
 တို့ဖြင့်၊ (ကြိယာဝိသေသန)၊ ဇာနာတိ-၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော-
 သည်၊ ဇနပဒစာရိကံ-ကို၊ ပက္ကမန္တော-ဖဲသွားခါနီးလဲသော်၊ အာနန္ဒတ္ထေရ်-
 ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ-၍သာလျှင်၊ ပက္ကမတိ-၏၊ (ကိံ)၊ အဟံ-သည်၊ ဧတ္တကေန
 နာမ ကာလေန-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော ကာလဖြင့်၊ အာဂစ္ဆိ
 သာမိ-ပြန်လာအံ့၊ ဧတ္ထန္တ ရေ-ဤ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ မာ ပမဇ္ဇိ-မမေ့ပါနှင့်၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြော၍ (ပက္ကမတိ)၊ သမ္မုခါ-ဤ၊ သစေ န အာပုစ္ဆတိ-အကယ်၍
 မပန်ပြောနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပေသေတွာပိ-၍လည်း၊ အာပုစ္ဆိ
 တွာဝ-သာ၊ ဂစ္ဆတိ၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်၌၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ သစေ
 ဝသတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယေဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-
 န်၏၊ [အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဝါကပ်ရာအရပ်မှ ဘုရားရှင်ထံသို့ လာကြကုန်၏၊]
 တေ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့မှာစ၍၊ ပဟိဏတိ-စေလွှတ်အပ်၏၊ (ကိံ-
 အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) မမ-၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ (မမဝစနေန-
 ငါ့အလျှောက်ဖြင့်၊) ဘဂဝတောစ-၏လည်း၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ သိရသာ-ဖြင့်၊
 ဝန္တထ-ရှိခိုးပါလေကုန်၊ အာနန္ဒဿစ-အားလည်း၊ ဝါ-၏လည်း၊ အာရောဂျ-
 ကျန်းမာချမ်းသာကြောင်းကို၊ ဝတွာ-ပြောဆိုမေးမြန်းပြီး၍၊ မ-ငါ့အကြောင်း
 ကို၊ အသုကဒိဝသေနာမ-ထိုမည်သောနေ့၌၊ အာဂမိဿတိ-လာလတ္တံ့၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝဒထ-ပြောကြလေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာစ၍၊ (ပဟိဏတိ)၊ စ-ဆက်၊
 သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ယထာ ပရိစ္ဆန္တဒိဝသေယေဝ-အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်
 သော နေ့၌သာလျှင်၊ ဧတိ-ရောက်လာတတ်၏။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော-သည်၊ အနုမာနေန ပိ-မှန်းဆခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ (ကိ)၊ ဧတ္ထကေ-န်သော၊ ဒီဝသေ-တို့ပတ်လုံး၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ ဝိယောဂံ-ကွေကွင်းခြင်းကို၊ သဟန္တော-သည်းခံလျက်၊ အဓိဝါသေန္တော-အောင့်အည်းလျက်၊ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-သည်၊ ဝသိ-နေရပြီ၊ ဒါနိ-၌၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ-ယနေ့မှစ၍၊ အသုကံနာမ ဒီဝသံ-ထိုမည်သောနေ့ကို၊ န အတိက္ကမိဿတိ-မလွန်လတ္တံ့၊ အဒ္ဓါ အာဂမိဿတိ၊ ဣတိ (ဇာနာတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ယေသံ ယေသံ-အကြင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပညာ-ပညာသည်၊ မဟတိ-ကြီးကျယ်၏၊ တေသံ တေသံ-တို့၏၊ ဘဂဝတိ-၌၊ ပေမဉ္စ-ချစ်မြတ်နိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂါရဝေါစ-သည်လည်းကောင်း၊ မဟာ-ကြီးကျယ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဣမိနာ နယေနာပိ-ဤ မှန်းဆကြောင်း နည်းအားဖြင့်လည်း၊ ဇာနာတိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ဇာနာတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ နဝမံဝါ၊ ပေ၊ ဒသမံဝါတိ အာဟ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ (အာဟဋ္ဌစပ်)၊ ယသ္မာ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇိ-တည်း၊ လောကဝဇ္ဇိ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ တသ္မာ၊ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန-သည်၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-လျှောက်အပ်သောရက်နှင့် တူသောရက်ကိုသာလျှင်၊ [“ဝုတ္တဒိသမေဝ-လျှောက်အပ်သော ရက်ကိုသာလျှင်”ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဒိသမေဝါတိပိ ပဋ္ဌန္တိ၊-ဋီကာ၊] ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကရောန္တော (ဟုတွာ) အထခေါ၊ ပေ။ ဓာရေတုန္တိ-ဟူ၍၊ (အာဟ)၊ [ဓာရေတုန္တိ ဧတ္ထ အာဟာတိ ပါဌသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဋီကာ၊ ဓာရေတုံ၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် “အာဟ”ထည့်စပ်ပါ-ဟူလို] ပန-ဆက်၊ ထေရေန-သည်၊ အနုမာသောဝါ-တစ်လထက်ဝက် ၁၅ ရက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မာသောဝါ-တစ်လသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော-ညွှန်ပြအပ်သည်၊ သစေ အဘဝိဿ၊ (ဧဝံသတိ) သောပိ-ထို တစ်လထက်ဝက် ၁၅ ရက်၊ သို့မဟုတ်တစ်လသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဘဂဝတာ၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။

၄၆၂-၃။ နိဋ္ဌိတစိဝရသိန္နိ-ကာ၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ နိဋ္ဌာနေန-ပြီးဆုံးခြင်းဖြင့်၊ စိဝရသိန္နိ-သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-သော်၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် “နိဋ္ဌိတစိဝရသိန္နိ” ၌ နိဋ္ဌိတနောင် လက္ခဏာ အနက်၌ သတ္တမိဝိဘတ် ကြေနေကြောင်းကိုပြသည်၊ သင်္ကန်းပြီးဆုံးခြင်း၏ ကတ၊ နဋ္ဌ၊ ဝိနဋ္ဌစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိသောကြောင့် “ယေနကေနစိ” ဟု ဆိုသည်၊] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ တံ စိဝရံ-သည်၊ ကရဏေနပိ-ပြုခြင်းကြောင့်လည်း၊ နိဋ္ဌိတံ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ၊ အဿ-ထိုနိဋ္ဌိတစိဝရသိန္နိပုဒ်၏၊

ပဒဘာဇနေ-ဌိ၊ အတ္ထမတ္ထမေဝ-အဓိပ္ပာယ်နက်မျှကိုသာ၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ ဘိက္ခု
 နော။ပေ။ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုဘိက္ခုနော စီဝရံ ကတံဝါ ဟောတိ အစရှိသော
 စကားရပ်၌၊ ကတန္တိ-ကား၊ သူစိကမ္မပရိယောသာနေန-အပ်ချုပ်မှု၏ ပြီးဆုံး
 ခြင်းဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)၊ သူစိကမ္မပရိယောသာနံနာမ-
 မည်သည်၊ ပါသပဋ္ဌဂဏ္ဌိကပဋ္ဌပရိယောသာနံ-အနားပတ်ကွင်းအိမ် အနားပတ်
 သီးအိမ် အဆုံးရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးသော အမှုကို၊
 သူစိယာ-ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ (တံ-ထိုအမှုကို)၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊
 သူစိယာ-အပ်ကို၊ ပဋိသာမနံ-တစ်ဖန် သိမ်းထားခြင်းတည်း၊ [သူစိယာ
 ပဋိသာမနန္တိ သူစိယာရေ သင်္ဂေါပနံ၊ ဣဒဉ္စ သူစိကမ္မဿ သဗ္ဗဿ ပရိနိဋ္ဌိတဘာဝ
 ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊] နဋ္ဌန္တိ-ကား၊ စောရာဒီဟိ-တို့သည်၊ ဟဋ္ဌ-ခိုးဆောင်အပ်
 ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတမ္ပိ-ဤခိုးသူတို့ ယူဆောင်အပ်ပြီးသော
 သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ကရုဏပလိဗောဓဿ-ပြုလုပ်ခြင်းဟူသော ပလိဗောဓ၏၊
 နိဋ္ဌိတတ္တာ-ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဋ္ဌိတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဝိနဋ္ဌန္တိ-ကား၊
 ဥပစိကာဒီဟိ-ခြံ အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ခါယိတံ (ဟောတိ)၊ အမုန္တိ-
 ကား၊ အဂ္ဂိနာ ဒနံ (ဟောတိ)၊ စီဝရာသာဝါ ဥပစ္စိန္နာတိ-ကား၊ အသုကသ္မိ
 နာမကုလေ-ထိုမည်သော အမျိုး၌၊ စီဝရံ-ကို၊ လဘိဿာမိ-ရလိမ့်အံ့၊ ဣတိ-
 သို့၊ ယာ စီဝရာသာ-အကြင်သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အလိုအာသာသည်၊ ဥပ္ပန္နာ
 ဟောတိ၊ သာဝါ-အလိုအာသာသည်သော်လည်း၊ ဥပစ္စိန္နာ-ပြတ်စဲသည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတေသမ္ပိ-ဤ ဝိနဋ္ဌအစရှိသည်တို့၏လည်း၊ [နဋ္ဌ
 အတွက် သီးခြားပြခဲ့ပြီ၊] ကရုဏပလိဗောဓဿေဝ-ပြုလုပ်ခြင်းဟူသော
 ပလိဗောဓ၏ပင်၊ နိဋ္ဌိတတ္တာ-ကြောင့်၊ နိဋ္ဌိတဘာဝေါ-နိဋ္ဌိတ၏အဖြစ်ကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗော။

☰

ဥပ္ပတသ္မိံ ကထိနေတိ-ကား၊ ကထိနေ-ကို၊ ဥပ္ပတသ္မိံ စ-နုတ်အပ်ပြီး
 သော်လည်းကောင်း၊ ဧတေန-ဤ ဥပ္ပတသ္မိံ ကထိနေပါဌ်ဖြင့်၊ ဒုတိယဿ-
 သော၊ ပလိဗောဓဿ-အာဝါသပလိဗောဓ၏၊ အဘာဝံ-မရှိခြင်းကို၊ ဒသေတိ-
 ၏၊ [ပလိဗောဓ ၂ မျိုးကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာမှာ ပြထားပြီ။] ပန-
 ဆက်၊ တံ ကထိနံ-ကို၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ မာတိကာသု-
 တို့တွင်၊ ဧကာယဝါ-တစ်ပါးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရုပ္ပာရေနဝါ-တပေါင်း
 လ မပြည့်မီအကြား၌ နုတ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓရိယတိ-နုတ်အပ်
 ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အဿ-ဥပ္ပတသ္မိံ ကထိနေပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-ဌိ၊ အဋ္ဌန္တံ
 မာတိကာ နန္တိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထံ-ထိုစကားရပ်၌၊ အဋ္ဌိမာ

ဘိက္ခဝေ မာတိကာ၊ ပေ၊ သဟုတ္တာရာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဋ္ဌ-နိသော၊ မာတိကာယော-တို့သည်၊ ကထိနက္ခန္ဓကေ-၌၊ အာဂတာ-ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ကထိနဿ-ကို၊ ဥပ္ပာရာယ-နုတ်ခြင်းငှာ၊ မာတိကာ-တို့သည်၊ ပက္ကမနန္တိကာ-ပက္ကမနန္တိကာ-မာတိကာလည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌာနန္တိကာ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သဟုတ္တာရာ-သဟုတ္တာရာလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဣမာ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊ [ထိုပုဒ်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ပြထားပြီး] အန္တရုပ္ပာရေပိ-အန္တရုပ္ပာရ ကထိနနုတ်ခြင်းသည်လည်း၊ [အာဂတာ၌စပ်၊] သုဏာတု မေဘန္တေ သံဃော၊ ပေ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ-၌၊ အာဂတာ-၏၊ [“သံဃော-သည်၊ ကထိန-ကို၊ ဥဒ္ဓရေယျ-နုတ်ရာ၏၊ ယဿာယသ္မတော-အား၊ ကထိနဿ-ကို၊ ဥပ္ပာရော-သည်၊ ခမတိ-နှစ်သက်၏”ဟုပေး၊] တတ္ထ-ထိုအန္တရုပ္ပာရ ကထိနနုတ်ခြင်း၌၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-၏၊ တံ-ကို၊ အာဂတာဌာနေ ယေဝ-တိုက် ရိုက်လာရာ ပါဠိရပ်၌သာလျှင်၊ ဝတ္ထုယိဿာမ-နံတော့အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဣမ- ဤပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌၊ (တသ္မိ-ထိုဆိုထိုက်သောစကားကို၊) ဝုစ္စမာနေ-သော်၊ ပါဠိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဟရိတဗ္ဗာ-ဆောင်ယူထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အတ္ထောပိ-သည်လည်း၊ ဝါ-အဋ္ဌကထာကိုလည်း၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ ဝုတ္ထော (ဤနေရာ၌) ဆိုအပ်သည်၊ သမာနောပိ-သော်လည်း၊ အဋ္ဌာနေ-အရာမဟုတ်သည်၌၊ ဝုတ္တတာယ-ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဝိညေယျော-လွယ်ကူစွာ သိအပ်သည်၊ ဝါ-သိလွယ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်နိုင်။

ဒဿာဟပရမန္တိ-ကား၊ အဿ-ဤကာလ၏၊ ဒသ-တစ်ဆယ်ကုန်သော၊ အဟာနိ-ရက်တို့ဟူသော၊ ပရမော ပရိစ္ဆေဒေါ-အလွန် အပိုင်းအခြားသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုကာလသည်၊) ဒဿာဟပရမော-မမည်၏၊ ဒဿာဟပရမံ-၁၀ ရက် အလွန်အပိုင်းအခြားရှိသော၊ တံ ကာလံ-ထိုကာလပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဆောင်ထားနိုင်၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ [ဤ“ဒဿာဟပရမံ”ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီး] ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အတ္ထမတ္တမေဝ ဒသေတုံ၊ ဒဿာဟပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ) ဒဿာဟပရမန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ယာ ဒဿာဟပရမတာ-အကြင် ၁၀ ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ယော) ဒဿာဟပရမတာဝေါ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧတ္တကော-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အယံကာလော-ဤကာလသည်၊ ယာဝ-လောက်၊ နာတိက္ကမတိ-မလွန်သေး၊

တာဝ-ထို ၁၀ ရက် မလွန်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗ-နိုင်၏။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ပါဠိတော်၌ “ယာ ဒဿာဟ ပရမတာ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ-ထိုဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗ-ဆောင်ထားနိုင်၏” ဟု ပေးပါ။]

အဓိဋ္ဌိတဝိကပ္ပိတေသု-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းတို့၌၊ အပရိယာပန္နတ္တာ-အကျုံးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မပါဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတိရေကံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော၊ စီဝရံ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတိရေကစီဝရံ-ရမည်၏၊ တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုအတိရေကစီဝရံပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဆန္တံ စီဝရာနံ အညတရန္တိ-ကား၊ ခေါမံ-ခေါမတိုင်း၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ခုချည် သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကပ္ပာသိကံ-ဝါချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကောသေယျံ-ပိုးချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ကမ္မလံ-သားမွေးဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-သက္ကလတ် သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ သာဏံ-ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဘင်္ဂံ-၅ မျိုးစုံရော၍ ရက်အပ်သော သင်္ကန်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆန္တံ-၆ မျိုးကုန်သော၊ ဣမေသံ စီဝရာနံ-တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော သင်္ကန်းတည်း၊ [ခေါမံ ကပ္ပာသိကံစသော ပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟ နှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဧတေန-ဤဆန္တံ စီဝရာနံ အညတရံဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ စီဝရဿ-၏၊ ဇာတိ-အမျိုးဇာတ်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဣဒါနိ ပမာဏံ ဒဿေတုံ၊ ဝိကပ္ပနုပကံ ပစ္ဆိမန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ တဿ-ထိုပစ္ဆိမသင်္ကန်း၏၊ ပမာဏံ-ပမာဏကား၊ ဒီဃတော-အလျားအားဖြင့်၊ ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော-၂ ထွာတို့လည်းကောင်း၊ တိရိယံ-အနံအားဖြင့်၊ ဝိဒတ္ထိ-တစ်ထွာလည်းကောင်းတည်း၊ တတြ-ထိုဝိကပ္ပနုပကံ ပစ္ဆိမံဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ကား၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်တည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ သုဂတဂုံလေန-မြတ်စွာဘုရား၏ လက်သစ်တော်ဖြင့်၊ အာယာမေန-အလျားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌဂုံလံ-လက် ၈ သစ်ရှိသော၊ စတုရဂုံလဝိတ္ထတံ-လက် ၄ သစ် အပြန့်ရှိသော၊ ဝါ-လက် ၄ သစ် အနံရှိသော၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ ဝိကပ္ပေတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ-ကား၊ (ပါဠိ-စီဝရက္ခန္ဓက ပါဠိတော်တည်း။) [ဤ ပစ္ဆိမသင်္ကန်း ပမာဏကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

တံ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ယထာဝုတ္တ ဇာတိပ္ပမာဏံ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဇာတ်၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ပမာဏရှိသော၊ တံ စီဝရံ-ကို၊ ဒဿာဟပရမံ-၁၀ ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော၊ ကာလံ-ကို၊ အတိက္ကာမယတော-လွန်စေသော ရဟန်း၏၊ ဧတ္ထန္တရေ-ဤ ၁၀ ရက် အတွင်း၌၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ အတိရေကစီဝရံ-သည်၊ န ဟောတိ၊ တထာ-ထို အတိရေကစီဝရ မဖြစ်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကုဗ္ဗတော-မပြုသောရဟန်း၏၊ (စီဝရံ-ကို) နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ထိုက်၏၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တံ စီဝရံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိသဂ္ဂိယံစ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ အဿံ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိ ယာပတ္တိစ-ပါစိတ်အာပတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဣတိအတ္ထော။ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အထဝါ-ကား၊ နိသဇ္ဇနံ-စွန့်ခြင်း၊ နိသဂ္ဂိယံ-ခြင်း၊ ဧတံ-ဤ နိသဂ္ဂိယံ ဟူသော အမည်သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-ပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာမပြောမီ ရှေ့ အဖို့၌၊ ကတ္တဗ္ဗဿ-ပြုထိုက်သော၊ ဝိနယကမ္မဿ-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံ၏၊ နာမံ-တည်း၊ အဿံ-ထိုသဘော၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ၊ (တံ-ထိုသဘောသည်၊) နိသဂ္ဂိယမိစ္ဆေဝ-နိသဂ္ဂိယမည်သည် သာ၊ တံ-ထိုစွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော သဘောဟူသည်၊ ကိံ-နည်း၊ ပါစိတ္တိယံ-တည်း၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ ဝါ-ထိုဆယ်ရက်ကာလကို၊ အတိက္ကာမယတော၊ လွန်စေသောရဟန်း၏၊ သနိသဂ္ဂိယ ဝိနယကမ္မံ-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒုတိယဝိကပ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထား ပြီ၊] ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ တာဝ-စွာ၊ ပဌမံ-ပထမဖြစ်သော၊ အတ္ထ ဝိကပ္ပံ-အတ္ထဝိကပ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ တံ အတိက္ကာမယတော နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဓာတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ဧကာဒေသေ အရဏုဂ္ဂမနေ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ဤပဒဘာဇနီ၌ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံဖြင့် ပထမဝိကပ်၏ အနက်ကိုပြ၏၊]

ပုန၊ ယဿစ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း၊ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ-၏၊ [ပါဠိတော်၌ လာသော “နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ သံဃဿဝါ ဂဏဿဝါ ပုဂ္ဂလဿဝါ”ကို ရည်ရွယ် ၍ “ယဿ စ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်၊] ယထာစ-အကြင် အခြင်းအရာ အား ဖြင့်လည်း၊ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ [ပါဠိတော်၌လာသော “ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ” စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ယထာ စ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်၊]

တံ-ထိုစွန့်ရာပုဂ္ဂိုလ် စွန့်ပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒေသေတုံ သံဃဿဝါတိ အာဒိဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို သံဃဿဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧကာဒေသေ အရုဏဂ္ဂမနေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယံ ဒိဝသံ-၌၊ စိဝရံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ-ထိုနေ၏၊ ယော အရုဏော-အကြင် အတိတ်အရုဏ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော-ထို အတိတ်အရုဏ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ ဒိဝသနိဿိတော-သင်္ကန်းဖြစ်ရာနေ့ကို မှီ၏၊ တဿော၊ စိဝရပ္ပါဒိဝသေန-သင်္ကန်းဖြစ်ရာနေ့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဧကာဒေသေ-တစ်ဆယ့်တစ်အရုဏ်မြောက်ဖြစ်သော၊ အရုဏဂ္ဂမနေ-၌၊ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ဤပုဒ်များ၏ အဖွင့်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရေးထားပြီး] ဗဟူနိ-များစွာသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဧကန္တံ-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဗန္ဓိတွာဝါ-ဖွဲ့ချည်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဠုတွာဝါ-ရစ်ပတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ထပိတာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ သတိပိ) ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ အဗဒ္ဓါဝေဠိတေသု-မဖွဲ့အပ် မရစ်ပတ်အပ်ကုန်လသော်၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ-သင်္ကန်းဟူသော ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယော (ဟောန္တိ)။

နိသဒ္ဓိတွာ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ကထံ-လျှင်၊ ဒေသေတဗ္ဗာ-ဒေသနာပြောထိုက်သနည်း၊ ယထာ-ဖြင့်၊ ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တာ၊ (တထာ ဒေသေတဗ္ဗာ)၊ စ-ဆက်၊ ကထံ-လျှင်၊ တတ္ထ-ထိုခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တံ-နည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ (ကိံ)၊ တေန၊ ပေ၊ ပဋိဒေသေမိတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ)၊ [“ဘိက္ခဝေ-တို့၊ပေ၊ ဘန္ဓေ-တို့၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ-ထိုအာပတ်ကို၊ ပဋိဒေသေမိ-ဒေသနာပြောပါ၏”ဟုပေး၊] ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤ ဒေသနာပြောရာ၌၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ စိဝရံ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဧကံ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊ ဒွေ သစေ (ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ) ဒွေတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-“ဒွေ နိသဂ္ဂိယာနိ ပါစိတ္တိယာနိ” ဟု ဆိုပါ-ဟူလို၊] ဗဟူနိ သစေ(ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ) သမ္မဟုလာနိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ [“သမ္မဟုလာနိ နိသဂ္ဂိယာနိ ပါစိတ္တိယာနိ”ဟု ဆိုပါ-ဟူလို၊] နိသဇ္ဇနေပိ-စွန့်ခြင်း၌လည်း၊ ဧကံ-တစ်ထည်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ယထာပါဠိမေဝ-ပါဠိတော်အတိုင်းသာ၊ ဣဒံ မေ ဘန္ဓေ စိဝရန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဒွေဝါ-၂ ထည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗဟူနိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ(ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ) ဣမာနိ၊ပေ၊နိသဇ္ဇာမိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပါဠိ-ပါဠိကို၊ ဝါ-ပါဠိလို၊ ဝတ္တု-ဆိုခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တေန-မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ အညထာပိ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုနိုင်၏၊ [ပါဠိဘာသာဖြင့် မဆိုနိုင်လျှင် မြန်မာဘာသာ စသည်ဖြင့်လည်း ဆိုနိုင်သည်-ဟူလို။]

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ခန္ဓကေ-ဌ၊
[သမထက္ခန္ဓကဌ၊] ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ချေ၊
ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထ-ထို ခန္ဓကဌ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ၊ ပေ၊
အာယတိံ သံဝရေယျာသိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [ဗျတ္တေန-ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလေန-
ပီသစွာ ရွတ်စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သံဃော-ကို၊ ဉာပေတဗ္ဗော-၏၊
(ကိံ)၊ ဘန္တေ- တို့၊ သံဃော-သည်၊ မေ-၏၊ (ဝစနံ-ကို)၊ သုဏာတု-
နားစိုက်တော်မူပါ၊ ဣတ္ထန္နာမော-ရှိသော၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ အာပတ္တိံ-ကို၊
သရတိ-အမှတ် ရပါ၏၊ ဝိဝရတိ-ဖွင့်လှစ် (ဖော်ပြော)ပါ၏၊ ဥတ္တာနိ-
ပေါ်လွင်သည်ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဒေသေတိ-ဒေသနာပြောပါ၏၊ သံဃဿ-
၏၊ (ကမ္မံ-အာပတ္တိပဋိဂ္ဂဟဏကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ-လျောက်ပတ်သော
အခါရှိသည်၊ ယဒိ သိယာ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အဟံ၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊
ဘိက္ခုနော-၏၊ အာပတ္တိံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျံ-ခံယူ ရပါ၏၊ ဣတိ ဉာပေတဗ္ဗော၊
တေန-ထို အာပတ်ခံယူသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ ပဿသိ-
ရှု၏လော၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ပဿာမိ-ရူပါ၏၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊
အာယတိံ-ဌ၊ သံဝရေယျာသိ-လော။]

ပန-ဆက်၊ ဒွိသုဝါ-အာပတ် ၂ မျိုးတို့၌ သော်လည်းကောင်း၊
သမ္မဟုလာသုဝါ-များစွာသော အာပတ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိမနယေနေဝ-
ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝစနဘေဒေါ-ဧကဝုစံ ဗဟုဝုစံတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ ဉာတဗ္ဗော-
၏၊ စိဝရဒါနေပိ-ဌ်လည်း၊ သံဃော၊ ပေ၊ စိဝရာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဝသေန-
ဝတ္ထု အနည်းအများ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝစနဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဂဏဿ စ-
အားလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဿ စ-အားလည်းကောင်း၊ နိသဇ္ဇနေပိ ဧသေဝ
နယော၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ နိသဂ္ဂိသင်္ကန်းကိုစွန့်ရာ၌၊ အာပတ္တိဒေသနာ
ပဋိဂ္ဂဟဏေသု-အာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်း၊ ခံယူခြင်းတို့၌၊ အယံ-ကား၊
ပါဠိ-(သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော်)တည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တေန ဘိက္ခုနာ-
သည်၊ ပေ၊ သံဝရေယျာသိ-လော၊ ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗော)၊ [ဤကား အများထံ
ဒေသနာပြောပုံတည်း၊] တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပေ၊ သံဝရေယျာသိ-လော၊
ဣတိ-ဤသို့ ပြောထိုက်၏၊ [ဤကားတစ်ပါးထံ ဒေသနာပြောပုံတည်း၊]
(ဣတိ အယံ-ကား၊ ပါဠိ-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုပါဠိတော်၌၊ ပုရိမနယေနေဝ၊
အာပတ္တိယာ-၏၊ နာမဂ္ဂဟဏံ-နာမည်ကိုယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝစနဘေဒေါ
စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-ဆက်၊ ဂဏဿ-၃ ပါးဂိုဏ်းအား၊ နိသဇ္ဇနေ-စွန့်ခြင်း၌၊ (ပါဠိ-ကို၊
ဝေဒိတဗ္ဗာယထာ-ကဲ့သို့၊) ဧဝံ-တူ၊ ဒွိန္ဒ-၂ပါးသောရဟန်းတို့အား၊ နိသဇ္ဇနေပိ-

ဦးလည်း၊ ပါဠိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ ဝိသေသော-သည်၊ ယဒိ ဘဝေယျ-အံ၊
 (ဧဝံသတိ)၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဉာပေတဗ္ဗာတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-
 ဖြင့်၊ တိဏ္ဍံ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထံ ကာတုန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊
 ပုန-ဖန်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂန္တိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-
 ဖြင့်၊ ဝိသုယေဝ-သာလျှင်၊ ဒွိန္ဒ-၂ ပါးသော ရဟန်းတို့အတွက်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ
 ဥပေါသထော-ကို၊ ဝုတ္တာ ယထေဝ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤ ၂
 ပါးအား စွန့်ရာဦးလည်း၊ ဝိသု-၃ ပါးစွန့်ပုံမှ သီးခြား၊ ပါဠိ-ကို၊ ဝဒေယျ-
 ဟောတော်မူရာ၏၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ၊ ဝိသေသော-သည်၊ နတ္ထိ၊
 တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဝတ္တာ-မူ၍၊ ဂတော-သွားပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂဏဿ-
 ၃ ပါးဂိုဏ်းအတွက်၊ ဝုတ္တာ-သော၊ ပါဠိယေဝ-သည်ပင်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၂ ပါးအား
 စွန့်ရာဦး၊ ပါဠိ-တည်း၊ ပန-အထူးကား၊ အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ အယံ-
 ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ဂဏဿ-အား၊ နိသဒ္ဓိတွာ၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊
 ဒေသိယမာနာယ-ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသော်၊ အာပတ္တိ ပဋိဂ္ဂဟကော-သော၊
 ဘိက္ခု-သည်၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတိ ယထာ၊ ဧဝံ (ဥတ္တိ)အထပေတွာ၊ ဒွိသု-
 ၂ ပါးသောရဟန်းတို့တွင်၊ အညတရေန-သည်၊ ဧကပုဂ္ဂလော-သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟာတိ
 ယထာ-အာပတ်ကို ခံယူသကဲ့သို့၊ ဧဝံ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဒွိန္ဒ-
 ၂ ပါးသော ရဟန်းတို့အတွက်၊ ဥတ္တိထပနာနာမ-ဥတ်ထားရခြင်းမည်သည်၊
 နတ္ထိ၊ (ဥတ္တိထပနာ) ယဒိသိယာ၊ (ဧဝံသတိ) ဒွိန္ဒ-အတွက်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ
 ဥပေါသထံ-ကို၊ ဝိသု၊ န ဝဒေယျ-ဟောတော်မူရာ။

နိသဋ္ဌစီဝရ ဒါနေပိ-စွန့်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို ပြန်ပေးရာဦးလည်း၊
 ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မိတိ-ဟူ၍၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊
 ဝဒတိ ယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣမံ မယံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒေမာတိ-ဟူ၍၊
 ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣတော-ဤနိသဋ္ဌ စီဝရဒါနကံထက်၊ ဂရုကတရာနိ-
 သာ၍ လေးကုန်သော၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မာနိပိ-တို့သည်သော်မှလည်း၊ ဝါ-
 တို့ကိုသော်မှလည်း၊ အပလောကေတွာ၊ ကတ္တဗ္ဗာနိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-ဟော
 တော်မူအပ်သောကံတို့သည်၊ အတ္ထိ-နိသေး၏၊ တေသံ-ထိုကံတို့အား၊ ဧတံ-
 ဤနိသဋ္ဌစီဝရဒါနကံသည်၊ အနုလောမံ-လျော်၏၊ ပန-ဆက်၊ နိသဋ္ဌစီဝရံ-
 ကို၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပြန်ပေးထိုက်သည်သာ၊ အဒါတုံ န လဗ္ဘတိ၊ (ကသ္မာ)၊ ဟိ
 (ယသ္မာ)၊ ဧတံ-ဤသင်္ကန်းစွန့်ခြင်းသည်၊ ဝိနယကမ္မမတ္တံ-ဝိနည်းကံမျှသာတည်း၊
 တံ-ထိုသင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ တေန-ထိုနိသဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို စွန့်သောရဟန်း
 သည်၊ သံဃဿဝါ-အားလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဒိန္နမေဝ-အပိုင်ပေးအပ်သည်သာ၊

န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (နိသဋ္ဌစိဝရ်-ကို၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-သာ၊ အဒါတုံ-ငှာ၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်။)

၄၆၈။ ဒသာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီတိ-ကား၊ ဒသာဟံ-ကို၊ အတိက္ကန္တေ-လွန်ပြီးသော၊ စိဝရေ-၌၊ ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ အတိက္ကန္တံ-၁၀ ရက်လွန်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံသညီ-ဤသို့သော အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ-အံ၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒသာဟေ-သည်၊ အတိက္ကန္တေ-လွန်ပြီးလသော်၊ ဒသာဟော-သည်၊ အတိက္ကန္တော-ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံသညီ (ဟောတိ)၊ [ပထမနည်းဝယ် သင်္ကန်းအပေါ်၌ အမှတ်ရှိ၏၊ ဒုတိယနည်း၌ကား ရက်အပေါ်၌ အမှတ်ရှိသည်။] နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သညာ-သည်၊ န ရက္ခတိ-အာပတ်မှ မစောင့်၊ ဟိ-မှန်၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ သညီ-ဤသို့ ဆယ်ရက်မလွန်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တဿပိ-၏လည်း၊ တံ စိဝရ်-ကို၊ နိသဂ္ဂိယံ-စွန့်ထိုက်၏၊ ပါစိတ္တိယာပတ္တိစ (ဟောတိ)၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သနိသဂ္ဂိယ ဝိနယကမ္မ-စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ၊ ဥဘောပိ-န်သော၊ အတ္ထဝိကပ္ပိ-အတ္ထဝိကပ်တို့သည်၊ ယုဇ္ဈန္တိ-သင့်ကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော တိက်တို့၌၊ [ကြွင်းသော ပါဠိတော်၌ လာသော အနဓိဋ္ဌိတ၊ အဝိကပ္ပိတ စသော တိက်တို့၌။] ဒေသနယော-တည်း၊ အဝိသန္ဓိတေ ဝိသန္ဓိတသညီတိ-ကား၊ ကဿစိ-တစ်စုံ တစ်ယောက်အား၊ အဒိန္နေ-မပေးအပ်သော သင်္ကန်း၌၊ အပရိစ္စတ္တေ-မစွန့်အပ် သေးသော သင်္ကန်း၌၊ မယာ-သည်၊ ပရိစ္စတ္တံ-စွန့်အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံသညီ (ဟောတိ)။

အနဋ္ဌေ နဋ္ဌသညီတိ-ကား၊ အတ္တနော စိဝရေန သဒ္ဓိံ၊ ဗဟူနိ-န်သော၊ အညေသံ-တို့၏၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ ဧကတော၊ ထပိတာနိ-ထားအပ်သည်တို့ကို၊ စောရာ-တို့သည်၊ ဟရန္တိ-ဆောင်ကုန်၏၊ တတြ-ထိုသို့ ဆောင်ယူရာ၌၊

န ဣဓ သညာ ရက္ခတိ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဒသာဟာတိက္ကန္တေ (၁) အတိက္ကန္တသညီ၊ (၂) ဝေမတိကော၊ (၃) အနတိက္ကန္တသညီဟု ၃ ချက်ရှိ၏၊ ထို ၃ ချက်တွင် “ဝေမတိက နှင့် အနတိက္ကန္တသညာ” တို့ကိုရည်ရွယ်၍ “န ဣဓ သညာရက္ခတိ” ဟု ဆိုသည်။ ဝေမတိကနှင့် အနတိက္ကန္တသညာရှိသော်လည်း အာပတ်မှ မလွတ်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “ယော ဟိ” စသည်မိန့်သည်။ “ယော ဟိ” ဟု ဒဠိဇောတကဟိဖြင့် ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ သမုစ္စည်းအတွက် “တဿပိ”ဟု ပိသဒ္ဓါပါသည်။ ထိုပိဖြင့် ဝေမတိကအနတိက္ကန္တ သညာတို့ကိုဆည်း၊ အတိက္ကန္တသညာရှိသူမှာသာ အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်သေး၊ ဝိမတိ ဖြစ်သူ၊ အနတိက္ကန္တသညာ ရှိသူမှာလည်း အာပတ်သင့်သည်-ဟူလို။ [“န ဣဓ သညာ ရက္ခတိတိ ဣဒံ ဝေမတိကအနတိက္ကန္တသညာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။]

ဧသ-ဤရဟန်းသည်၊ အတ္တနော၊ စီဝရေ-သည်၊ အနဋ္ဌေ-မပျောက်ဘဲလျက်၊
 နဋ္ဌသည် ဟောတိ၊ အဝိနဋ္ဌာဒိသုပိ ဧသနယော၊ [ဧသနယော အဝိနဋ္ဌာဒိသုပိတိ
 အညေသံ စီဝရေသု ဥပစိကာဒိဟိ ခါယိတေသု မယုမ္ပိ စီဝရံ ခါယိတန္တိ
 ဧဝံသည် ဟောတိတိ အာဒိနာ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ၊] ပန-ဆက်၊
 အဝိလုတ္တေတိ ဧတ္ထ-ဌ၊ ဂဗ္ဘံ ဘိန္နိတွာ၊ ပသယှာဝဟာရဝသေန-အနိုင်အထက်
 လွမ်းမိုး၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝိလုတ္တေ-မလုယက်အပ်သော သင်္ကန်းဌ၊
 ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အနိသဇ္ဇိတွာ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ သင်္ကံ၊ နိဝတ္ထံဝါ-
 ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သင်္ကံ၊ ပါရုတံဝါ-ရုံအပ်သော
 ဧကသီကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာယတော အမောစေတွာ ဒိဝသမ္ပိ ဝိစရတိ၊
 ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ [ကိုယ်မှ မလွတ်သောကြောင့် ဒုက္ကဋ္ဌတစ်ချက်သာသင့်သည်၊]
 မောစေတွာ မောစေတွာ နိဝါသေတိဝါ ပါရုပတိဝါ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ
 ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ [ရေချိုးခြင်း စသော ကိစ္စကြောင့် ပြန်ဝတ်တိုင်း ဒုက္ကဋ္ဌထပ်၍
 သင့်သည်-ဟူလို၊] ဒုန္နိဝတ္ထံဝါ-မကောင်းသဖြင့် ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ဒုပ္ပာရုတံဝါ-မကောင်းသဖြင့် ယမ်းအပ်သော ဧကသီကို
 သော်လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌပေန္တဿ-ကောင်းစွာ တည်စေသောရဟန်း၏၊
 အနာပတ္တိ [ကိုယ်မှမလွတ်သောကြောင့် အနာပတ်၊] အညဿ-အခြားရဟန်း၏၊
 တံ-ထို နိသဂ္ဂိယပစ္စည်းကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ၊ [ငွေဖြင့် ဝယ်အပ်သော
 နိသဂ္ဂိယဖြစ်လျှင် သုံးဆောင်သူမှာ သူတစ်ပါးပစ္စည်းဖြစ်သော်လည်း အာပတ်
 သင့်၏၊] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အခြားသူ၏ နိသဂ္ဂိယပစ္စည်းကို သုံးစွဲသည့်အတွက်
 အနာပတ်ဖြစ်ရာဌ၊ အနာပတ္တိ။ပေ။ အာဒိဝစနံ-သည်၊ သာဓကံ-သက်သေ
 တည်း၊ [အညေန အခြားရဟန်းသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော နိသီဒိင်အခင်းကို၊
 ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အနာပတ္တိ၊ (နိသီဒနသန္တတသိက္ခာပုဒ်။)] အန
 တိက္ကန္တေ-ဌ၊ အတိက္ကန္တ သည်နော-၏လည်းကောင်း၊ ဝေမတိကဿစ-၏လည်း
 ကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ကို၊ ပရိဘောဂံ-သုံးစွဲခြင်းကို၊ သန္ဓာယဝုတ္တံ။ [မသုံးစွဲဘဲ
 ထားရုံထားသော ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ္ဌမသင့်-ဟူလို။]

၄၆၉။ ပန-ဆက်၊ အနာပတ္တိ အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ ဝိကပ္ပေတိတိ
 ဧတ္ထ-ဌ၊ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက်သော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊
 ဝိကပ္ပနုပဂဉ္စ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-
 ၏၊ တတြ-ထို “အဓိဋ္ဌာနုပဂံ၊ ဝိကပ္ပနုပဂံ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟူသော စကားရပ်ဌ၊
 အယံ-ကား၊ ပါဠိ-စီဝရက္ခန္ဓက ပါဠိတော်တည်း၊ အထခေါ-ဌ၊ ဘိက္ခုနံ-
 တို့၏၊ ဧတဒဟောသိ၊ (ကိ)၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ယာနိတာနိ-အကြင်
 သင်္ကန်းတို့ကို၊ တိစီဝရန္တိဝါ-၃ ထည်သော သင်္ကန်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊

ဝဿိကသာဋီကာတိဝါ-မိုးအခါ၌ ဝတ်အပ်သော သင်္ကန်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မိုးရေခံသင်္ကန်းဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒနန္တိ-နိသီဒိုင်အခင်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတ္တရဏန္တိဝါ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒိတိဝါ-အနာကို ဖုံးလွှမ်းကြောင်း သင်္ကန်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ မုခပုညန္တ စောဋ္ဌန္တိဝါ-မျက်နှာသုတ်ပဝါအဝတ်ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌန္တိဝါ-ပရိက္ခာရ အဝတ်ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနုညာတာနိ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာနိ၊ တာနိ ထိုအဝတ်တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ နုခေါ-အဓိဋ္ဌာန်တပ်ထိုက်ကုန်လေသလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာနိ နုခေါ-ဝိကပ္ပနာ ပြုထိုက်ကုန်လေသလော၊ ဣတိ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တိစီဝရံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတုံ၊ သံဃာဋီစသော နာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဝိကပ္ပေတုံ-သံဃာဋီစသော နာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ န (အနုဇာနာမိ)၊ ဝဿိကသာဋီကံ-ကို၊ ဝဿာနံ-မိုးလတို့၏၊ စတုမ္မာသံ-၄ လပတ်လုံး၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-ဝဿိကသာဋီကာနာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ တတော-ထို ၄ လမှ၊ ပရံ၊ ဝိကပ္ပေတုံ-စီဝရနာမည်သာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) နိသီဒနံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-နိသီဒနနာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ဝိကပ္ပေတုံ-နိသီဒနနာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ န (အနုဇာနာမိ)၊ ပစ္စတ္တရဏံ အဓိဋ္ဌာတုံ၊ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ကဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒိ-ကို၊ ယာဝ အာဗာဓာ-အနာရှိရာကာလတိုင်အောင်၊ အဓိဋ္ဌာတုံ (အနုဇာနာမိ)၊ တတော-ထို အနာရှိရာကာလမှ၊ ပရံ-၌၊ ဝါ-အနာပျောက်ရာအခါ၌၊ ဝိကပ္ပေတုံ-စီဝရ အမည်သာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ပေ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ (ပါဠိ-တည်း)။ [ဤပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

☞ တတ္ထ-ထိုသင်္ကန်း ဖြစ်တို့တွင်၊ တိစီဝရံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌဟန္တေန-အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုသော ရဟန်းသည်၊ ရဇိတွာ-ဆိုးပြီး၍၊ ကပ္ပဗိန္နု-ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ပမာဏယုတ္တမေဝ-ပမာဏနှင့် ယှဉ်သော သင်္ကန်းကိုသာ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၏၊ တဿ-ထို ၃ ထည်သော သင်္ကန်း၏၊ ပမာဏံ-ကား၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန-အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ သုဂတစီဝရတော-ထက်၊ ဦးနက်-ယုတ်လျော့သော ပမာဏသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ လာမကပရိစ္ဆေဒေန-ယုတ်လျော့သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-အောက်ထစ်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ သံဃာဋီယာ-၏လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဒိဃတော-အားဖြင့်၊ မုဋ္ဌိပဉ္စကံ-လက်ဆုပ်အားဖြင့် ၅ တောင် အပေါင်းရှိသော၊

(ပမာဏံ-သညလည်းကောင်း) တိရိယံ-အားဖြင့်၊ မုဋ္ဌိတ္တိကံ- လက်ဆုပ်အားဖြင့်
 ၃ တောင်အပေါင်းရှိသော၊ ပမာဏံ-သညလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [မုဋ္ဌိပဉ္စက
 စသညတို့၏ ဝိဂ္ဂဟနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာ ဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊]
 အန္တရဝါသကော-သည်၊ ဒီဃတော-အားဖြင့်၊ မုဋ္ဌိပဉ္စကော- လက်ဆုပ်အားဖြင့်
 ၅ တောင်အပေါင်းရှိသော သင်းပိုင်သညလည်းကောင်း၊ တိရိယံ၊ ဒွိဟတ္ထောပိ-
 ၂ တောင်ရှိသော သင်းပိုင်သညလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း)
 (ကသ္မာ ဒွိဟတ္ထော-၂တောင်ရှိသောသင်းပိုင်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)
 ပါရပနေနပိ-ခြံခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သင်းပိုင်ဝတ်ခြင်းကို ဆိုသည်၊)
 နာဘိ-ချက်ကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ-ဖုံးအုပ်ခြင်းငှာ၊ သတ္တာ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
 (တိရိယံ ဒွိဟတ္ထောပိ ဝဋ္ဋတိ၊) ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တပ္ပမာဏတော-ဆိုအပ် ပြီးသော
 ပမာဏထက်၊ အတိရေကံ-ပိုလွန်သောသင်းပိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥနကဉ္စ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရစောဠန္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ-ထိုသို့အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒွေစိဝရဿ၊ ပေ၊
 အဓိဋ္ဌေတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [စိဝရဿ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာနာနိ-
 အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း တို့သည်၊ ဒွေ-၂ မျိုးတို့တည်း၊ ကာယေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်း၊
 အဓိဋ္ဌေတိ- အဓိဋ္ဌာန်တင်၏၊ ဝါစာယ ဝါ-ဖြင့်သော်လည်း၊ အဓိဋ္ဌေတိ-၏၊
 (ပရိဝါ- ဧကုတ္တရိကနယ-ဒုက၊)] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကိုယ်နှုတ် ၂ ပါး
 တစ်ပါးပါးဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊) ပုရာဏသင်္ဃာဋီ-
 ရှေး၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းကြီးကို၊ (နဂိုရှိပြီး သင်္ကန်းကြီးကို၊) ဣမံ သင်္ဃာဋီ-
 ပစ္စုဒ္ဓရာမိတိ-ဟူ၍၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီး၍၊ နဝံ-အသစ်သင်္ကန်းကြီးကို၊
 ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဣမံ သင်္ဃာဋီ အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍၊
 စိတ္တေန-ဖြင့်၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ကာယဝိကာရံ-
 ကိုယ်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာကို၊ ကရောန္တေန-လျက်၊ ကာယေန-ဖြင့်၊
 အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက်၏၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ကာယေန-
 ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌာနံ-တည်း၊ တံ-ထို ကိုယ်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ-
 သော၊ သရီရာဝယဝေန-ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းဖြင့်၊ အဖုသန္တဿ-မထိသော

ပစ္စုဒ္ဓရာမိ။ ။ယခုခေတ်၌ သင်္ကန်း ၃ ထည်ကို အများက ဝိကပ္ပနာပြု၍ အချို့
 ကသာ အဓိဋ္ဌာန်တင်သော်လည်း ရှေးခေတ်ကမူ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးပင် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍
 ဆောင်ထားကြသည်။ ပစ္စုဒ္ဓရာမိကို ဋီကာ၌ “ဣမံ သင်္ဃာဋီ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာနံ-ကို၊
 ဥက္ခိပါမိ-ကော်ချပါ၏၊ ပရိစ္စာမိတိ (စွန့်ပါ၏) အတ္ထော”ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့်
 အဓိဋ္ဌာန် ရုပ်သိမ်းခြင်းကိုပင် ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုခြင်းဟု မှတ်ပါ။

ရဟန်း၏(အတွက်)၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ကား၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌာနေ-
၌၊ ဝစီဘေဒ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားမှုကို၊ ဝါ-နှုတ်မြှောက်မှုကို၊ ကတွာ-၍၊
ဝါစာယ-ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-၏။

တတြ-ထိုနှုတ်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌၊ အဓိဋ္ဌာန်-သည်၊ ဒုဝိဓ-၂ ပါး
အပြားရှိပြန်၏၊ ဟတ္ထပါသေ-၌၊ သစေဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣမံ
သင်္ဃာဋီ အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝါစာ-စကားလုံးကို၊ ဝါ-နှုတ်ကို၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-
ခွဲခြားထိုက်၏၊ ဝါ-မြှောက်ဆိုထိုက်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အန္တောဂဗ္ဗေဝါ-
အခန်းတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပရိပါသာဒေဝါ-ပြာသာဒ်အထက်ထပ်၌
သော်လည်းကောင်း၊ သာမန္တဝိဟာရေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေဟောတိ-
အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ထပိတဋ္ဌာန်-ထားအပ်ရာအရပ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊
ဧတံ သင်္ဃာဋီ အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေ-၌လည်း
ကောင်း၊ အန္တရဝါသကေ စ-၌လည်းကောင်း၊ ဒေသနယော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊
နာမမတ္တမေဝ-နာမည်မျှသည်သာ၊ ဝိသေသော၊ တသ္မာ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော
သင်္ကန်း ၃ ထည်တို့ကို၊ သင်္ဃာဋီန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသင်္ဂတိ-
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အန္တရဝါသကံတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္တနော၊
နာမေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။

အဓိဋ္ဌဟိတွာ-ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး၍၊ ထပိတဝတ္ထေဟိ-
ထားအပ်သော အဝတ်တို့ဖြင့်၊ [ပရိက္ခာရစောဋ္ဌနာမေန ထပိတဝတ္ထေဟိ၊]
သင်္ဃာဋီအာဒိနိ-အစရှိသည်တို့ကို၊ သစေ ကရောတိ-အံ၊ (ပရိက္ခာရစောဋ္ဌအဝတ်
တို့ကိုသင်္ကန်းကြီး စသည်ချုပ်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ရဇနေ-ဆိုးခြင်းကိစ္စသည်လည်း
ကောင်း၊ ကပ္ပေစ-ကပ္ပမိန္ဒ၊ ထိုးခြင်းကိစ္စသည်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌိတေ-ပြီးဆုံး
လသော်၊ ဣမံပစ္စဒ္ဓရာမိတိ-ဟူ၍၊ ပစ္စဒ္ဓရိတွာ-ပစ္စဒ္ဓိရ်ပြု၍၊ (ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ
အဓိဋ္ဌာန်ကို ရုပ်သိမ်းပြီး၍-ဟူလို)၊ ပန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ၊ ပန-ဆက်၊ အဓိဋ္ဌိတေန-
တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ မဟန္တတရမေဝ-
အထူးသဖြင့် ကြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒုတိယံ-သော၊ ပဋိ-အလွှာကို
သော်လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍဝါ-အခန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံသိဗ္ဗန္တေန-
ဆက်စပ်၍ချုပ်သောရဟန်းသည်၊ ပန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ [နောက်ထပ်ဖြည့်စွက်၍
ချုပ်အပ်သော အဝတ်ကကြီးသောကြောင့် ထပ်၍အဓိဋ္ဌာန်တင်ရသည်၊] သမေဝါ-
ညီမျှသော အထပ်အလွှာ၊ အခန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒုဒ္ဒကေဝါ-သော်လည်း
ကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စ-ထပ်၍အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ။

ပန-ဆက်၊ တိစိဝရံ-ကို၊ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ-ဋ္ဌဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာတု-ငှာ၊ ဝါ-
သည်၊ ဝဋ္ဋတိ- လော၊ နဝဋ္ဋတိ- လော၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း။

မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်။ အာဟကိရ-မိန့်သတတ်။ (ကိံ)။ တိစိဝရံ-ကို၊ တိစိဝရမေဝ-တိစိဝရဟူ၍သာ။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၏။ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌာဓိဋ္ဌာနံ-ကို၊ သစေ လဘေယျ၊ (ဧဝံ သတိ)။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒေ-၌၊ ပရိဟာရော-အစောင့်အရှောက်သည်။ နိရတ္ထကော-အကျိုးမရှိသည်။ ဘဝေယျ-၏။ ဣတိ-သို့၊ (အာဟကိရ)၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တော-သော်၊ အဝသေသာ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ အာဟံသုကိရ (ကိံ)။ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌမ္ဘိ-ကိုလည်း။ ဘဂဝတာ-သည်ပင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဣတိ-သို့၊ (အာဟံသု ကိရ) မဟာပစ္စရိယမ္ဘိ-၌လည်း။ ဝုတ္တံ (ကိံ)။ ဧတံ ပရိက္ခာရ စောဋ္ဌ နာမ-ဤပရိက္ခာရစောဋ္ဌမည် သည်။ ပါဠေက္ခံ-အသီးအခြားတစ်မျိုးသော၊ နိဓာနမုခံ-သင်္ကန်းသိုမှီးခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိစိဝရံ-ကို၊ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော် လည်း။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒေ-၌၊ တိစိဝရံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ (တိစိ ဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍) ပရိဟရန္တဿ-သွားလေရာရာ ဆောင်သောရဟန်း၏။ ပရိဟာရော-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဝုတ္တော၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ)။

ဥဘတောဝိဘင်္ဂဘာဏကော-ဥဘတော ဝိဘင်းကို ရွတ်အံသော၊ ပုဏ္ဏဝါလိကဝါသီ-ပုဏ္ဏဝါလိက အရပ်၌ နေလေ့ရှိသော၊ မဟာတိဿတ္ထေရောပိ အာဟကိရ၊ (ကိံ)။ မယံ-တို့သည်။ ဝါ-တို့များတော့၊ ပုဗ္ဗေ၊ မဟာထေရာနံ-တို့၏ (စကားကို)။ အဿုမှ-ကြားလိုက်ကြရကုန်ပြီ၊ (ကိံ) အရညဝါသိနော-

သစေ၊ ပေ၊ ဘဝေယျ။ ။တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားအပ်သော သင်္ကန်းကို အရဏ်တက်ချိန်၌ မိမိနှင့်ကွဲ၍ မနေကောင်း၊ ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်ကို ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်ဟုခေါ်၏။ ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ကား တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားအပ်သော သင်္ကန်းကို မိမိနှင့်ကွဲ၍ထားနိုင်ဖို့ရာ “ရွာ-အိမ်-တိုက်” စသော အစောင့် အရှောက်အရပ်များကို ပြထားတော်မူ၏။ ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ အဓိဋ္ဌာန် တင်ကောင်းလျှင် နဂိုကပင် မိမိနှင့်ဝေးသော အရပ်၌ ထားကောင်းသောကြောင့် ထိုအစောင့်အရှောက်များ အကျိုးမရှိဘဲ ဖြစ်ရာ၏-ဟူလို။

ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ နာမ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ပရိက္ခာရစောဋ္ဌအဓိဋ္ဌာန်သည် သင်္ကန်းတို့ကို သိုမှီးခြင်း၏ သီးခြား အကြောင်းတစ်မျိုးဖြစ်ရကား သင်္ကန်း ၉ မျိုးလုံးကို ပရိက္ခာရစောဋ္ဌ အမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ သုံးစွဲကောင်းပါ၏။ သို့သော် ဆရာအဆက်ဆက်ကား လေးစားရာရောက်အောင် (သင်းပိုင် ဧကသီနှင့် ၂ ထပ် သင်္ကန်းကြီး) ဟူသော သင်္ကန်း ၃ ထည်ကို တိစိဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ကျန်အဝတ်သင်္ကန်းများကိုသာ ဝိကပ္ပနာပြု၍ သုံးစွဲတော်မူကြသည်။

ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ရုက္ခသုသိရာဒိသု-သစ်ခေါင်း အစရှိသည်တို့၌၊
 စီဝရံ ထပေတွာ၊ ပဓာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပဒဟနတ္ထာယ-အားထုတ်ခြင်းအကျိုး
 ဌာ၊ ဂစ္ဆန္တိ-န်၏၊ (သင်္ကန်းနှင့်ခွဲ၍ သွားကြသည်၊) သာမန္တဝိဟာရေ ဓမ္မဿ
 ဝနတ္ထာယ ဂတာနံ၊ နေသံစ-ထိုရဟန်းတို့၏လည်း၊ သူရိယေ-နေ အရုဏ်
 သည်၊ ဥဋ္ဌိတေ တက်လသော်၊ သာမဏေရာဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊
 ဒဟရဘိက္ခုဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ၊ ဂစ္ဆန္တိ-လိုက်သွားကြ
 ကုန်၏၊ (ထေရ်ကြီးတို့မှာ တိစီဝရိတ်နှင့် ကင်း၍နေကြသည်-ဟူလို၊) တဿ၊
 [ရှေးထေရ်ကြီးတို့ တိစီဝရိတ်နှင့် အရုဏ်တက်ချိန်၌ ကင်းကွာနေခြင်းကြောင့်၊
 သုခ ပရိဘောဂတ္ထံ-ချမ်းချမ်းသာသာ သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ တိစီဝရံ-ကို၊
 ပရိက္ခာရစောဠန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာတုံဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ(အသုမှ)၊ (ဣတိ အာဟ
 ကံရ)၊] မဟာပစ္စရိယမ္ပိ ဝုတ္တံ (ကံ)၊ ပုဗ္ဗေ၊ အာရညိကဘိက္ခု၊ အဗဒ္ဓသီမာယံ-
 ဗဒ္ဓသိမ်မရှိသောအရပ်၌၊ ဒုပ္ပရိဟာရံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဝါ-
 စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ၏၊ [ဗဒ္ဓသိမ်တွင်း၌ တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားသော သင်္ကန်း
 ၃ ထည်နှင့် ၂ တောင့်ထွာကင်း၍နေနိုင်၏၊ ဗဒ္ဓသိမ်မဟုတ်လျှင်ကား ကင်း၍
 မနေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် “အဗဒ္ဓသီမာယံ ဒုပ္ပရိဟာရံ”ဟု ဆိုသည်၊] ဣတိ-ကြံ၍၊
 တိစီဝရံ-ကို၊ ပရိက္ခာရစောဠမေဝ-ပရိက္ခာရစောဠ ဟူ၍သာ၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ
 ပရိဘုဉ္ဇိသု-ဣတိ (ဝုတ္တံ)။

ဝဿိကသာဋီကာ-မိုးအခါ၌ ဝတ်အပ်သော အဝတ်ကို၊ ဝါ-မိုးရေခံ
 သင်္ကန်းကို၊ အနတိရိတ္တပ္ပမာဏာ-ဝဿိကသာဋီကာ သိက္ခာပုဒ်၌လာသော
 ပမာဏထက် မလွန်သော ပမာဏရှိသော သင်္ကန်းကို၊ နာမံ-ဝဿိက
 သာဋီကာ ဟူသောအမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊
 စတ္တာရော-န်သော၊ ဝဿိကေ-မိုးအခါ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ မာသေ-လတို့ပတ်လုံး၊
 အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-၏၊ တတော-ထိုမိုး ၄ လမှာ ပရံ-၌၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ-၍၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ-
 ၏၊ စ-ဆက်၊ ဒသာ-ဤ ဝဿိကသာဋီကာသည်၊ ဝဏ္ဏဘောဒမတ္တရတ္တာပိ-
 အဆင်းပျက်ရုံမျှ ဆိုးအပ်သော သင်္ကန်းသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ရေချိုးသောအခါ
 ခေတ္တဝတ်ရသော သင်္ကန်းဖြစ်သောကြောင့် အဖြူရောင် အဆင်းပျက်ရုံဆိုလျှင်ပင်
 အပ်သည်-ဟူလို၊] ဒွေ ပန-တို့သည်ကား၊ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ [အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည့်
 သင်္ကန်းဖြစ်၍ ၂ ထည်မအပ်၊] နိသီဒနံ-ကို၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ-
 သည်သာ၊ တဉ္စခေါ-ထို နိသီဒိုင်သည်လည်း၊ ပမာဏယုတ္တံ-နိသီဒန
 သိက္ခာပုဒ်၌လာသော ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော၊ ဧကမေဝ-တစ်တည်တည်းသာ၊
 (ဝဋ္ဋတိ)၊ ဒွေ န ဝဋ္ဋန္တိ။

ပစ္စတ္တရဏမ္ပိ-ကိုလည်း၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထို အပေါ်
လွမ်းအခင်းသည်၊ မဟန္တမ္ပိ-အကြီးသည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧကမ္ပိ-တစ်ထည်သည်
လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဗဟူနိပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇန္တိ၊ နိလမ္ပိ-ညိုသော အခင်း
လည်းကောင်း၊ ပီတကမ္ပိ-လည်းကောင်း၊ သဒသမ္ပိ-အမြိတ်အဆာရှိသော
အခင်းလည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖဒသမ္ပိ-ပန်းပွင့်အမြိတ်အဆာရှိသော အခင်းလည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗပ္ပကာရံ-အလုံးစုံအပြားရှိသော အခင်းသည်၊ ဝဇ္ဇတိ၊
သကိံ-တစ်ကြိမ်၊ အဓိဋ္ဌိတံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သည်၊ (သမာနံ) အဓိဋ္ဌိတမေဝ-
အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ကဏ္ဍပုဋ္ဌိစ္ဆာဒိ-ကို၊ ယာဝ-လောက်၊
အာဗာဓော-သည်၊ အတ္တိ၊ တာဝ-ထိုအနာရှိသေးသမျှ၊ ပမာဏိကာ-ကဏ္ဍပုဋ္ဌိစ္ဆာဒိ
သိက္ခာပုဒ်၌လာသော ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော အနာလွမ်းသင်္ကန်းကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊
အာဗာဓေ-သည်၊ ဂူပသန္တေ-ငြိမ်းလသော်၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ-၍၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ၊
ဧကာဝ-သည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ မုခပုဉ္ဇနစောဠ-မျက်နှာသုတ်ပဝါ အဝတ်ကို၊
အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဧကံ-ကို၊ ဓောဝီယတိ-ဖွပ်လျော်အပ်၏၊
တာဝ-ထို ဖွပ်လျော်ရာကာလ၌၊ အညံ-အခြားတစ်ထည်ကို၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-
ငှာ၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒွေ-တို့သည်၊ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊
အပရေ-န်သော၊ ထေရာ-တို့သည်၊ ဧတံ-ဤ မျက်နှာသုတ်ပဝါကို
အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းသည်၊ နိဓာနမုခံ-သိုမှီးခြင်း၏ အကြောင်း တည်း၊ (ဣတိ-
ကြောင့်)၊ ဗဟူနိပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ။

ပရိက္ခာရစောဠေ-၌၊ ဂဏနာ-အရေအတွက်သည်၊ နတ္ထိ၊ ယတ္ထကံ-
အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပရိက္ခာရစောဠကို၊ (အဓိဋ္ဌာတံ-ငှာ)၊ ဣစ္ဆတိ၊
တတ္ထကံ-ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပရိက္ခာရစောဠကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊
ထဝိကာပိ-အိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဿာဝနမ္ပိ-ပဝါရေစစ်ကိုလည်းကောင်း၊
ဝိကပ္ပနုပဂံ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော၊ ပစ္ဆိမစိဝရပ္ပမာဏံ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော
သင်္ကန်းပမာဏရှိသော အိတ်၊ ရေစစ်ကို၊ ပရိက္ခာရစောဠန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာ
တဗ္ဗမေဝ၊ ဗဟူနိ-များစွာသောအဝတ်တို့ကို၊ ဧကတော-တည်း၊ ကတွာ-၍၊
ဣမာနိ စိဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍၊ (ဤအဝတ်တို့ကို
ပရိက္ခာရစောဠတို့ဟူ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပါ၏ ဟူ၍)၊ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ-ငှာလည်း၊

ပရိက္ခာရ၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။ “ပရိက္ခာရစောဠ” ဟူသည် နိသဂ္ဂိယမထိုက်အောင် သိုမှီး
သိမ်းထားနိုင်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အဓိဋ္ဌာန်တစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်
အဝတ်သင်္ကန်းမဆို မည်မျှလောက်များသည်ဖြစ်စေ ပရိက္ခာရစောဠအဓိဋ္ဌာန်တင်၍ သိုမှီး
သိမ်းထားနိုင်သည်။

ဝဋ္ဋတိယေဝ-သာ၊ ဘောသဇ္ဇ နဝကမ္မ မာတာပိတုအာဒိန-ဆေး၊ အမှုသစ်၊ မယ်တော် ခမည်းတော် အစရှိသူတို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ထပေန္တေနပိ-ထားသော ရဟန်းသည်လည်း၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ မဉ္ဇဘိသိ-ညောင်စောင်း၌ ခင်းအပ်သောဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ (ယခုခေတ် မွေ့ရာမျိုးတည်း၊) ပိဋကဘိသိ-လည်းကောင်း၊ ဗိမ္ဗောဟန-ခေါင်းအုံးလည်းကောင်း၊ ပါဝါရော-ခြံထည်လည်းကောင်း၊ ကောဇဝေါ-ကော်ဇောလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတေသု-ဤမဉ္ဇဘိသိ စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သေနာသန ပရိက္ခာရတ္ထာယ-ကျောင်း၏ အသုံးအဆောင်အကျိုးငှာ၊ ဒိန္နပစ္စတ္တရဏေစ-လှူအပ်သော အခင်း၌လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စ-သည်၊ နတ္ထိယေဝ-သည်သာ။ [ပဉ္ဇဘိသိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ အဓိဋ္ဌိတစီဝရံ-သည်၊ (“ပရိဘုဉ္ဇတော-သုံးစွဲသော ရဟန်း၏” ဟု ရှိသည်ကား ပိုဟန်တူသည်၊) ကထံ-ကြောင့်၊ အဓိဋ္ဌာန-ကို၊ ဝိဟေတိ-စွန့်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အညဿ-အား၊ ဒါနေန-ပေးခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-၌စပ်)၊ အစ္ဆိန္နိတွာ-လုယက်၍၊ ဂဟဏေန-ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန-အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဟိနာယ-ယုံတ်ညံသော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တနေန-လည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဟိနာယာဝတ္တနေန-လူထွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန-သိက္ခာချခြင်းလည်းကောင်း၊ ကာလံကြိယာယ-သေခြင်းလည်းကောင်း၊ လိင်္ဂံပရိဝတ္တနေန-လိင်ပြန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္စုဒ္ဓရဏေန-ပစ္စုဒ္ဓိရံပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆိဒ္ဓဘာဝေန-ပေါက်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ နဝဟိ-န်သော၊ ဣမေဟိ

ဘောသဇ္ဇ၊ ခံ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ ။အဝတ်စကိုဖြစ်စေ၊ သင်္ကန်းကိုဖြစ်စေ၊ “ဤအဝတ်ဖြင့် ဆေးကိုလဲမည်၊ ဤအဝတ်ကို မိဘအားပေးမည်”ဟု ကြံရုံသာကြံ၍ ကိုယ်ပိုင်အဝတ်အဖြစ်မှ မစွန့်သေးလျှင် ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်သာ၊ [ဤစကားကိုထောက်၍ တပည့်ရဟန်း သာမဏေ စသူတို့ဖို့ ရည်မှန်းစေကာမူ ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းထားလျှင် ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တည်ရမည်ဟု မှတ်ပါ၊ မဟာပစ္စရိ၌ “အနာပတ်” ဟူသော စကားမှာ မိမိဥစ္စာအဖြစ်မှ လွတ်စေ၍ “ဤဥစ္စာသည် ဆေး၏ ဥစ္စာ၊ အမိ၏ ဥစ္စာ” ဤသို့စသည်ဖြင့် သိမ်းထားအပ်သောအဝတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။

သာရတ္ထ။ ။အတ္တနော သန္တကဘာဝတော မောစေတွာ ထပိတံ သန္တာယ မဟာပစ္စရိယံ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ ဝဒန္တိ၊ ဣဒံ ဘောသဇ္ဇဿ (ဒီအဝတ်က ဆေး၏ အဝတ်) ဣဒံ မာတုယာ (ဒီအဝတ်က အမိ၏ အဝတ်) ဣတိ ဝိသဇ္ဇေတွာ သက သန္တကဘာဝတော မောစိတေ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယော။

ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ (အဓိဋ္ဌာန-ကို) ဝိဇဟတိ-စွန့်၏၊ [အညဿဒါနေန-
 စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] တတ္ထ-ထို
 အကြောင်းတို့တွင်၊ ပုရိမေဟိ-န်သော၊ အဋ္ဌဟိ-တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗစိဝရာနိ-
 တို့သည်၊ အဓိဋ္ဌာန-ကို၊ ဝိဇဟန္တိ၊ ပန-ကား၊ ဆိဒ္ဓ္ဌဘာဝေန-ကြောင့်၊ တံစိဝရ
 သေဝ-တိစိဝရိတ်၏သာလျှင်၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟန-
 ကို၊ ဝုတ္တံ၊ တဉ္စ-ထိုအဓိဋ္ဌာန်စွန့်ခြင်းကိုလည်း၊ န ခ ပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေန-လက်သည်း
 ကျောက်ကုန်းပမာဏရှိသော၊ ဆိဒ္ဓ္ဌေန-အပေါက်ကြောင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) တတ္ထ-
 ထိုနခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေနဟူသော ပါဠိ၌၊ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏံ-ကို၊ ကနိဋ္ဌဂုံလိနခဝသေန-
 လက်သန်း၏ လက်သည်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဆိဒ္ဓ္ဌဉ္စ-ကိုလည်း၊ ဝိနိဗ္ဗိဒ္ဓမေဝ-
 ထုတ်ချင်းထွင်းအပ်သော အပေါက်ကိုသာ၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဟိ-မှန်၊ ဆိဒ္ဓ္ဌဿ-
 ၏၊ အဗ္ဘန္တရေ-၌၊ ဧကတန္တု-ချည်မျှင်တစ်ချောင်းသည်၊ အစ္စ္စိန္နော-
 မပြတ်သေးသည်၊ စေပိ ဟောတိ၊ ရက္ခတိ-အဓိဋ္ဌာန်မှစောင့်သေး၏၊

တတ္ထ-ထိုသင်္ကန်း ၃ ထည်တို့တွင်၊ သဗ္ဗာဋီယာစ-၏လည်းကောင်း၊
 ဥတ္တရာသင်္ဂဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဒီဃန္တတော-အလျားအစွန်းမှ၊ ဝိဒတ္ထိပ္ပ
 မာဏဿ-တစ်ထွာ ပမာဏရှိသော၊ (ပဒေသဿ-အရပ်၏လည်းကောင်း၊)
 တိရိယန္တတော-အနံအစွန်မှ၊ အဋ္ဌဂုံလပ္ပမာဏဿ-သော၊ ပဒေသဿ-၏လည်း
 ကောင်း၊ ဩရတော-ဤမှာဘက်၌၊ ဝါ-အတွင်းဘက်၌၊ ဆိဒ္ဓ္ဌ-သည်၊ အဓိဋ္ဌာန-
 ကို၊ ဘိန္ဒတိ-ဖျက်နိုင်၏၊ ပရတော-ဟိုမှာဘက်၌၊ ဝါ-အပြင်ဘက်၌၊ (ဆိဒ္ဌ
 အဓိဋ္ဌာနံ) န ဘိန္ဒတိ၊ ပန-ကား၊ အန္တရဝါသကဿ-၏၊ ဒီဃန္တတော၊ ဝိဒတ္ထိပ္ပ
 မာဏဿ-သော၊ (ပဒေသဿ) ဧဝ-၏ ပင်လျှင်လည်းကောင်း၊ တိရိယန္တ
 တော၊ စတုရဂုံလပ္ပမာဏဿ-သော၊ ပဒေသဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဩရတော
 ဆိဒ္ဌ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ ပရတော (ဆိဒ္ဌ အဓိဋ္ဌာနံ) န ဘိန္ဒတိ၊ တသ္မာ၊ ဆိဒ္ဌေ-
 သည်၊ ဇာတေ-သော်၊ တံ စိဝရံ-သည်၊ အတိရေက စိဝရဋ္ဌာနေ-၌၊ (အဓိဋ္ဌာန်
 ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သောသင်္ကန်းမှ အပိုအလွန် သင်္ကန်းအရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ သူစိ
 ကမ္မံ ကတွာ ပန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ၊
 (ကိံ)၊ ပမာဏစိဝရဿ-သုဂတစိဝရ သိက္ခာပုဒ်လာ ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော
 သင်္ကန်း၏၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-၌၊ ဆိဒ္ဌ-သည်၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ ပန-ကား၊
 မဟန္တဿ-ကြီးသော သင်္ကန်း၏၊ ပမာဏတော-မှ၊ ဗဟိ-၌၊ ဆိဒ္ဌ အဓိဋ္ဌာနံ
 နဘိန္ဒတိ၊ အန္တော-၌၊ ဇာတံ-သော၊ (ဆိဒ္ဌ အဓိဋ္ဌာနံ) ဘိန္ဒတိ၊ ဣတိ(အာဟ)။

ကရဝိကတိသမတ္ထေရော အာဟ၊ (ကိံ)၊ ခုဒ္ဒကမဟာန္တဘာဝေါ-ငယ်
 သည်၏အဖြစ်၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်သည်၊ န ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏ မဟုတ်၊
 [ခုဒ္ဒကံ မဟန္တံ န ပမာဏံ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊] ဒွေ-န်သော၊

စီဝရာနိ-တို့ကို၊ ပါရပန္နဿ-ထပ်၍ရုံသော ရဟန်း၏၊ ဝါမဟတ္ထေ-၌၊ သဃ်ရိတွာ-ခေါက်လိပ်၍၊ ထပိတဋ္ဌာနေ-ထားအပ်သောအရပ်၌၊ ဆိဒ္ဓ-အပေါက်သည်၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒုတိ၊ ဩရဘာဂေ-ဤမှာဘက်အဖို့၌၊ (ဆိဒ္ဓ အဓိဋ္ဌာနံ) ဘိန္ဒုတိ၊ [အပေါက်က လက်လိပ်အတွင်း၌ ပါသွားလျှင် အဓိဋ္ဌာန် မပျက်၊ လက်လိပ်အပြင်ဘက်ပေါ်နေမှ အဓိဋ္ဌာန်ပျက်သည်-ဟူလို၊] အန္တရဝါသ ကဿပိ-၏လည်း၊ ဩဝဠိကံ-အလိပ်ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလိုသောရဟန်း သည်၊ သဃ်ရိတဋ္ဌာနေ-နှစ်စ ထပ်၍ ခေါက်အပ်သောအရပ်၌၊ ဆိဒ္ဓ-ပါဝင် သော အပေါက်သည်၊ (အဓိဋ္ဌာနံ) န ဘိန္ဒုတိ၊ တတော-ထိုအခေါက်အလိပ်မှ၊ ဩရ်-ဤမှာဘက်၌၊ (ဆိဒ္ဓ အဓိဋ္ဌာနံ) ဘိန္ဒုတိ၊ ဣတိ (အာဟ)။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ တိစီဝရေ-၌၊ မဟာသုမထေရ ဝါဒ-ကို၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥတ္တရိပိ-အလွန်လည်း၊ (မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒထက်အပိုလည်း၊) ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိ)၊ ပစ္စိမပ္ပမာဏံ-နောက်ဆုံး ပမာဏရှိသော သင်္ကန်းသည်၊ အဓိဋ္ဌာနံ-ကို၊ ရက္ခတိ၊ [“ရက္ခတိတိ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ နောက်၌ ကျန်သေးသည်၊] ပရိက္ခာရစောဋ္ဌေ-၌၊ ဒီဃသော-အားဖြင့်၊ သုဂတဂုံလေန-မြတ်စွာဘုရား၏ လက်သစ်တော်ဖြင့်၊ အဋ္ဌဂုံလေ-သော၊ တိရိယံ၊ စတုရဂုံလေ-သော၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-၌၊ ဆိဒ္ဓ-အပေါက်သည်၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ၊ မဟန္တေ-သော၊ စောဋ္ဌေ-၌၊ တတော-ထို လက်ရှစ်သစ်၊ လက်လေးသစ်မှ၊ ပရေ-တစ်ပါးသော အရပ်၌၊ (အပြင်ဘက်အရပ်၌) ဆိဒ္ဓ အဓိဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိ၊ သဗ္ဗေသု-န်သော၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကေသု-န်သော၊ စီဝရေသု-သင်္ကန်းတို့၌၊ ဧသနယော၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ)။

တတ္ထ-ထို ၄ ဝါဒတို့တွင်၊ [မူလဝါဒ၊ မဟာသုမဝါဒ၊ ကရဝီကတိဿ ဝါဒ၊ အန္တကဋ္ဌကထာဝါဒ၊] ဝိကပ္ပနပဂပစ္စိမ ပမာဏတော-မှ၊ အညံ-သော၊ ပစ္စိမပ္ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ နိသီဒန ကဏ္ဍပုဋ္ဌိန္ဒြာဒိ ဝဿိက သာဋီကာနံ-တို့၏၊ ယံ ပမာဏံ ဝုတ္တံ၊ [ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော် မူအပ်ပြီ၊] တံ-ထို ပမာဏသည်၊ ဥက္ကဋ္ဌံ-အလွန်ဆုံး ပမာဏတည်း၊ (ကသ္မာ)، တတော-ထိုပမာဏထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ-တားမြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [“တံ အတိက္ကာမယတော ပါစိတ္တိယံ”ဟု အာပတ်ဖြင့် တားမြစ်ပြီးဖြစ်သည်-ဟူလို၊] ပစ္စိမံ-နောက်ဆုံးပမာဏသည်၊ န-မဟုတ်၊ (ကသ္မာ) တတော-မှ၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ အပ္ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ-တည်း၊ တိစီဝရဿာပိ-၏လည်း၊ သုဂတစီဝရပမာဏတော-အောက်၊ ဥနကတ္တံ-ယုတ်လျော့သည်၏

အဖြစ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌပမာဏမေဝ-သာတည်း။ ပစ္စိမံ ပန-နောက်ဆုံး ပမာဏသည်ကား။ ဝိသုံ၊ သုတ္တေ-ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော ပမာဏသည်။ နတ္ထိ၊ မုခပုဉ္ဇနပစ္စတ္တရဏပရိက္ခာရစောဠာနံ-တို့၏။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိယေဝ၊ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္စိမေန ပန-ဖြင့်ကား။ ပစ္စိမပရိစ္ဆေဒေါ-ကို၊ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ၊ တာဝ-ကရဝိက တိဿထေရ်၏ဝါဒ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ-ယခု ညွှန်ပြအပ်သော၊) အဋ္ဌကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ပစ္စိမ၊ ပေ၊ ရက္ခတိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ပြီး၍၊ တတ္ထ-ထိုအဋ္ဌကထာ၌၊ ပရိက္ခာရစော ဌသေဝ-၏သာ၊ သုဂတဂုံလေန-ဖြင့်၊ အဋ္ဌဂုံလစတုရဂုံလပစ္စိမပ္ပမာဏံ-လက်ရှစ်သစ် လက်လေးသစ်ဟူသော နောက်ဆုံးပမာဏကို၊ ဒသေတွာ- ပြပြီး၍၊ ဣတရေသံ-န်သော၊ တိစိဝရာဒိနံ-တို့၏၊ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိဘောဒံ-မုဋ္ဌိပဉ္စကာ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ပစ္စိမပ္ပမာဏံ-ကို၊ သန္ဓာယ ဒသနယော၊ ပေ၊ စိဝရေသူတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ တံ-သည်၊ န သမေတိ-သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်နှင့် မည်။

ကရဝိကတိဿထေရဝါဒေပိ-၌လည်း။ ဒီဃန္တတောယေဝ-အလျား အစွန်၌သာ၊ ဆိဒ္ဓံ-ကို၊ ဒသိတံ-ပြီ၊ တိရိယန္တတော-၌၊ (ဆိဒ္ဓံ) န ဒသိတံ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော၊ ထို ဝါဒသည်၊ အပရိစ္ဆိန္နော-အတိအကျ ပိုင်းဖြတ် အပ်သော အပိုင်းအခြားမရှိ၊ [လက်လိပ် လိပ်သော အလျားဘက်၌သာ အပေါက်ကိုပြ၍ အနံဘက်အပေါက်ကို မပြသောကြောင့် “အပိုင်းအခြား မပြည့်စုံ”ဟု ဆိုလိုသည်၊] မဟာသုမထေရဝါဒေ-၌၊ ပမာဏစိဝရဿ၊ ပေ၊ န ဘိန္နတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣဒံ ပန-ဤစကားကိုကား၊ န ဝုတ္တံ-ဆက်၍ မဆိုအပ်၊ (ကိံ)၊ ဣဒံ နာမ-ဤမျှလောက်ရှိသည်မည်သော သင်္ကန်းသည်၊ ပမာဏစိဝရံ-ပမာဏရှိသော သင်္ကန်းတည်း၊ ဣတော-ဤမျှလောက်ရှိသော သင်္ကန်းထက်၊ ဥတ္တရိ-ပိုလွန်သောသင်္ကန်းသည်၊ မဟန္တံ-သော၊ စိဝရံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (န ဝုတ္တံ)၊ အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဧတ္ထ-ဤမဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒ၌၊ တိစိဝရာဒိနံ-တို့၏၊ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိဘောဒံ-မုဋ္ဌိပဉ္စကာအစရှိသောအပြားကို၊

တံ န သမေတိ။ ။ပရိက္ခာရစောဠာအတွက် ဝိကပ္ပနာလောက်သော (ဘုရားရှင်၏ အလျား လက်ရှစ်သစ် အနံ လက် ၄ သစ်) ပမာဏကို ပစ္စိမပမာဏ (အဆုံးသတ် ပမာဏ) ဟု ယူ၍၊ အခြားသော တိ စိဝရိတ်စသည်တို့၏ မုဋ္ဌိပဉ္စကာစသော အပြား ရှိသော နောက်ဆုံးပမာဏကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သော “ဒေသနယော” စသော စကားသည် (ပါဠိတော်၌ ထိုအတိုင်း မပါသောကြောင့်) ပါဠိတော်နှင့် မညီ-ဟူလို၊ ထို့ထက် အကျယ် ကို ဋီကာမှာ ရှိပါ။

ပစ္ဆိမပ္ပမာဏန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ တတ္ထ-ထိုသင်္ကန်း ၃ ထည်တို့၌၊ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏတော-မှ၊ ဗဟိ-၌၊ ဆိဒ္ဓ-သည်၊ အဓိဋ္ဌာနံ-ကို၊ ယဒိ န ဘိန္ဒေယျ-အံ၊ (ဝေသတိ)၊ ဥက္ကဋ္ဌပတ္တဿာပိ-ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်၏လည်း ကောင်း၊ မဇ္ဈိမပတ္တဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဩမကပ္ပမာဏတော-အယုတ် ဆုံးပမာဏမှ၊ ဗဟိ-၌၊ ဆိဒ္ဓ-သည်၊ အဓိဋ္ဌာနံ-ကို၊ န ဘိန္ဒေယျ-ရာ၊ န စ န ဘိန္ဒတိ-မပျက်သည်ကား မဟုတ် ပျက်သည်သာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အယမ္ပိ ဝါဒေါ-ဤမဟာသုမထေရ်၏ဝါဒသည်လည်း၊ အပရိစ္ဆိန္နော-ရှိ၊ ပန-ကား၊ သဗ္ဗပဌမော-အလုံးစုံသော ဝါဒတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်သော၊ ယော အယံ အဋ္ဌကထာဝါဒေါ-အကြင်ရှေးအဋ္ဌကထာဝါဒသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယမေဝ-ဤဝါဒသည်သာ၊ ဧတ္ထ-ဤအပေါက်အတွက် အဓိဋ္ဌာန်ပျက်ခြင်း၌၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ ကသ္မာ၊ ပရိစ္ဆေဒသဗ္ဗာဝတော-အပိုင်းအခြား၏ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ တိစိဝရဿ-၏၊ ပစ္ဆိမပ္ပမာဏဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိဒ္ဓပ္ပမာဏဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဆိဒ္ဓုပ္ပတ္တိဒေသံ ပမာဏဉ္စ-အပေါက်ဖြစ်ရာ အရပ်၏ ပမာဏကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသုယေဝ-အလုံးစုံသော ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ပင်၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-အတိအကျပိုင်းဖြတ်၍၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ၊ သေဝဝါဒေါ-ထိုရှေးအဋ္ဌကထာဝါဒသည်သာ၊ ပမာဏံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ သော-ထို အဋ္ဌကထာဝါဒကို၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဓိပ္ပာယ်-အလိုတော်ကို၊ အနုဂန္ဓာ-အစဉ်လိုက်၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတရေသု ပန-အခြားသော ဝါဒတို့၌ကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါနေဝ အတ္ထိ၊ ပုဗ္ဗာပရံ-ရှေ့နောက်စကားသည်၊ န သမေတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနေ-အားမရှိသော အရပ်၌၊ ဝါ-ရိနေသော အရပ်၌၊ ပဌမံ၊ အဂ္ဂဋ္ဌံ-အဖာကို၊ ဒတွာ၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဆိန္နိတွာ-၍၊ (ဘိန္နိတွာ-ဟုလည်းရှိ၏၊) အပနေတိ-ဖယ်ရှားအံ၊ (တဿ-၏၊) အဓိဋ္ဌာနံ၊ န ဘိန္ဒတိ-မပျက်၊ မဏ္ဍလပရိဝတ္တနေပိ-အိမ်ဝန်းကြီး၊ အိမ်ဝန်းငယ်ကို လဲလှယ်ခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဒုပဋ္ဌဿ-၂ ထပ်ရှိသော သင်္ကန်း၏၊ ဧကသ္မိံ-သော၊ ပဋ္ဌလေ-အလွှာ၌၊ ဆိဒ္ဓေ-သည်၊ ဇာတေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဂဠိတေဝါ-လျှောကျသော်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတိ၊ ခုဒ္ဒကံ-သော၊ စိဝရံ-ကို၊ မဟန္တံ-ကြီးအောင်၊ ကရောတိ၊ [ခုဒ္ဒကံ စိဝရန္တိ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိဘေဒပ္ပမာဏတော အနုနမေဝ ခုဒ္ဒကစိဝရံ-ဋီကာ၊] မဟန္တံဝါ-ကြီးသောသင်္ကန်းကိုမူလည်း၊ ခုဒ္ဒကံ-ငယ်အောင်၊ ကရောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနံ န ဘိန္ဒတိ၊ [မဟန္တံဝါ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိတိ ဧတ္ထ တိဏ္ဍံ စိဝရာနံ

ပသေသု ယသ္မိံ ပဒေသေ ဆိန္ဒူ အဓိဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိ၊ တသ္မိံ ပဒေသေ သမန္တတော ဆိန္ဒူတွာ ခုဒ္ဒကံ ကရောန္တဿ အဓိဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိတိ အဓိပ္ပာယော-ဋီကာ။] ဥဘော- ၂ ဖက်ကုန်သော၊ ကောဋီယော-အစွန်တို့ကို၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ကရောန္တော-သော၊ (ကုံးပြန်လသော်၊) ပဌမံ ဆိန္ဒူတွာ ပစ္စာ၊ သစေ ဃဋ္ဌေတိ-အကယ်၍ ဆက်စပ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ၊ အထ- သို့မဟုတ်၊ ဃဋ္ဌေတွာ-ဆက်စပ်ပြီးမှ၊ ဆိန္ဒူတိ-ဖြတ်အံ့၊ န ဘိဇ္ဇတိ၊ ရဇကေဟိ- ခဝါသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဓောဝါပေတွာ-ဖွပ်လျှော်စေ၍၊ သေတံ- ဖြူအောင်၊ ကာရာပေန္တဿာပိ-၏လည်း၊ အဓိဋ္ဌာနံ-အဓိဋ္ဌာန်သည်၊ အဓိဋ္ဌာန မေဝ-အဓိဋ္ဌာန်မြဲသည်သာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ အယံ-ကား၊ တာဝ-ဝိသဇ္ဇေတိ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အန္တော၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-၌၊ အဓိဋ္ဌာနေ- ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း။

☞ ပန-ကား၊ ဝိကပ္ပနေ-ဝိကပ္ပနာပြုခြင်း၌၊ (လဗ္ဘမာနာ-န်သော၊) ဝိကပ္ပနာ- တို့သည်၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာစ-သမ္မုခဝိကပ္ပနာလည်းကောင်း၊ ဝါ-မိမိန္နုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာစ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-သူတစ်ပါး နှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒွေ-တို့တည်း၊ ကထံ- သို့လျှင်၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ [ဝိကပ္ပနပုဒ်နှင့် သမ္မုခ ပရမ္မုခပုဒ်တို့ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ သုရာပါနဝဂ် ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ၊] စိဝရာနံ-တို့၏၊ ဧကဗဟုဘာဝံ-တစ်ထည်တည်း ၏အဖြစ်၊ အများတို့၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ- အနီး၌ ထားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ အနီး၌ မထားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဥတွာ-သိပြီး၍၊ ဣမံ စိဝရန္တိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အနီး တစ်ထည်ကို ပြပုံ)၊ ဣမာနိ စိဝရာနိတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အနီး အများကို ပြပုံ)၊ ဧတံစိဝရံတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အဝေးတစ်ထည်ကို ပြပုံ)၊ ဧတာနိ စိဝရာနိတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အဝေးအများကို ပြပုံ)၊ (ဝတွာ-ဆိုပြီး၍) တုယံဝိကပ္ပေမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ-၏၊ [ဣမံ စိဝရံ-ကို၊ တုယံ-အား၊ ဝိကပ္ပေမိ-ကိုယံဟာအမှတ်၊ ကင်းစင်လတ်အောင်ပြုပါ၏၊ ဝါ- ပေးပါ၏၊] အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧကော-သော၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-တည်း။

ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိကပ္ပနာ ပြုခြင်းဖြင့်၊ နိဓေတုံ- သိုမှီးသိမ်းထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ထိုသို့အပ်ပါသော်လည်း၊ ပရိဘုဒ္ဓိတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇေတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတုံဝါ- ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သေး၊ (သူတစ်ပါးဥစ္စာဖြစ်အောင်ပြုထား သောကြောင့် မအပ်သေး-ဟူလို၊) ပန-အနွယ်ကား၊ မယံ သမန္တတံ၊ ပေ၊

ကရောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပစ္စုဒ္ဓါရောနာမ-ပစ္စုဒ္ဓါရ
 ပြုခြင်းမည်သည်၊ ဝါ-ပြန်၍ ထုတ်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ [မယံ-၏၊
 သန္တကံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ-သုံးဆောင်လိုမူလည်း သုံးဆောင်ပါလော့၊ ဝိသဇ္ဇေဟိ
 ဝါ-လော့၊ ယထာပစ္စယံ-အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ကရောဟိ-လော့၊] တတော-
 ထိုပစ္စုဒ္ဓါရ ပြုပြီးရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ပရိဘောဂါဒယောပိ-တို့သည်လည်း၊
 ဝဇ္ဇန္တိ-န်၏၊ [ဤ ဝိကပ္ပနာ ပြုပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၊ သုရာပါနဝဂ်၊
 ဝိကပ္ပနာ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။]

အပရာပိ-အခြားတစ်မျိုးလည်းဖြစ်သော၊ နယော-ကား၊ တထေဝ-
 ထို့အတူပင်၊ စိဝရာနံ-တို့၏၊ ပေ၊ ဥတွာ-၍၊ တဿေဝ ဘိက္ခုနော-၏ပင်၊
 [“တုယံ ဝိကပ္ပေမိ” ဟု ဆိုခဲ့သောရဟန်းကိုပင် “တဿေဝ”ဟု ပြန်ညွှန်း၏၊]
 သန္တိကေဉ္စ။ပေ။ ဝတွာ၊ ပဉ္စသု- ၅ ဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကေသု-
 သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်၊ အညတရဿ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး၏၊ အတ္တနာ-
 မိမိသည်၊ အဘိရုစိ တဿ-အလိုရှိအပ်သော၊ ယဿ ကဿစိ-အမှတ်မထား
 တစ်ပါးပါး၏၊ [အညတရဿကိုပင် “အတ္တနာ၊ ပေ၊ ယဿ ကဿစိ”ဟု
 ထပ်ဖွင့်သည်၊] နာမံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမိတိ
 ဝါ-ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝိကပ္ပေမိတိ ဝါ-
 ဟူ၍သော်လည်း ကောင်း၊ (တိဿာယ) သိက္ခမာနာယ (ဝိကပ္ပေမိတိဝါ)-
 သော်လည်းကောင်း၊ တိဿဿ သာမဏေရဿ (ဝိကပ္ပေမိတိဝါ)-သော်လည်း
 ကောင်း၊ တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမိတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 ဝတ္တဗ္ဗံ-၏၊ အယံ-ပြီးကား၊ အပရာပိ-သော၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-တည်း၊ [ဤနေရာ၌
 မျက်ကွယ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးခြင်းကိုပင် “သမ္မုခဝိကပ္ပနာ”ဟု ဆိုထားသည်၊]
 ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းဖြင့်၊ နိဓေတုံ-ငှာ၊
 ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ထိုသို့ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ ပရိဘောဂါဒိသု-သုံးစွဲခြင်းအစရှိသည်
 တို့တွင်၊ ဧကမ္ပိ-တစ်ခုမျှလည်း န ဝဇ္ဇတိ-သေး၊ ပန-အနွယ်ကား၊ တေန
 ဘိက္ခုနာ-သည်၊ (တဿေဝဟု ဆိုခဲ့သော ရဟန်းကို ဆိုသည်၊) တိဿဿ
 ဘိက္ခုနော၊ ပေ၊ ကရောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပစ္စုဒ္ဓါရောနာမ ဟောတိ၊
 တတော-ထိုပစ္စုဒ္ဓါရပြုပြီးရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ပရိဘောဂါဒယောပိ-တို့သည်
 လည်း၊ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊...[ကထံ အမေးကို ပြန်ဖြေရသည်။]

ကထံ-သို့လျှင်၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ဝါ-သူတစ်ပါးနှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာ
 ပြုခြင်းသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ စိဝရာနံ-တို့၏၊

တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ ပေ၊ ဧတာနိ စိဝရာနီတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 ဝတ္ထု-ပြီး၍၊ တုယံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ-ရာ၏၊ [တုယံ-
 အား၊ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ-ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းအကျိုးငှာ(ဝိကပ္ပနာပြုဖို့ရန်)၊ ဒမ္မိ-ပေးပါ၏၊]
 တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (ကိုယ်စားလှယ်လုပ်၍ ဝိကပ္ပနာပြုပေးမည့်ရဟန်းသည်၊)
 ဝတ္ထုဗ္ဗော-၏၊ (ကံ)၊ တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ မိတ္တော ဝါ-ခိုင်မြဲသောမိတ်ဆွေသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိဋ္ဌောဝါ-ထိုဤအရပ်ပေါင်းဆုံလတ်၍ မြင်အပ်ကာမျှ
 ဖြစ်သောမိတ်ဆွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘတ္တောဝါ-အတူတကွဆည်းကပ်
 ဖက်ဖြစ်သော မိတ်ဆွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကော-နည်း၊ ဣတိ (ဝတ္ထုဗ္ဗော)၊
 [ကင်္ခါနှင့်အချို့စာအုပ်၌ “သမ္ဘတ္တောဝါ” ပုဒ်မပါ၊ မိတ္တောနှင့် သဘောတူဖြစ်၍
 မပါခြင်းက ကောင်း၏၊] တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ဣတရေန-အခြားသော
 သင်္ကန်းရှင် ရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ တိဿော ဘိက္ခုတိဝါ-
 သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ-ရာ၏၊ ပုန-ဖန်၊ တေန ဘိက္ခုနာ- သည်၊
 (ဝိကပ္ပနာအစား ပြုပေးမည့် ရဟန်းသည်)၊ အဟံ-သည်၊ တိဿဿ-သော၊
 ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိကပ္ပေမိ-နေရာ၌
 ဒမ္မိဟု သုံးသည်)၊ ပေ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ၊ အယံ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ၊ ဧတ္တာဝတာ-ဖြင့်၊ ပေ၊
 န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဒုတိယသမ္မုခဝိကပ္ပနာယံ-
 ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ-
 သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ကထံကို ပြန်အုပ်သည်။]

ဒွိန္ဒ-န်သော၊ ဝိကပ္ပနာနံ-တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြား ပြုကြောင်း
 အထူးသည်၊ ကံ-နည်း၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာယ-၌၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဝိကပ္ပေတွာ-
 ပြီး၍၊ ပရေန-သူတစ်ပါးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုစေ၏၊
 ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာယ-၌၊ ပရေန-သည်၊ ဝါ-ကို၊ (စာအုပ်များ၌ “ပရေနေဝ” ဟု
 ဧဝံပါသည်ကား မကောင်း။) ဝိကပ္ပါပေတွာ-စေပြီး၍၊ ပရေနေဝ-သည်ပင်၊
 ဝါ-ကိုပင်၊ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတိ-၏ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝိကပ္ပနာ
 ၂ မျိုးပြုရာ၌၊ (ဒွိန္ဒ ဝိကပ္ပနာနံ) နာနာကရဏံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ-
 အကြင်ရဟန်းအား၊ ဝိကပ္ပေတိ-၏၊ သော-သည်၊ ပညတ္တိကောဝိဒေါ-ဝိနည်း
 ပညတ်တော်၌ ကျွမ်းကျင်သည်၊ သစေ န ဟောတိ-အံ၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ-ငှာ၊ သစေ
 န ဇာနာတိ-အကယ်၍ နားမလည်အံ၊ [“ပညတ္တိကောဝိဒေါ န ဟောတိ”
 ကိုပင် “န ဇာနာတိ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] (ဧဝံ သတိ) တံ စိဝရံ-
 ထို ဝိကပ္ပနာ ပြုအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတွာ၊ အညဿ-သော၊
 ဗျတ္တဿ-ဝိနည်းပညတ်တော်၌ ကျွမ်းကျင်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကံ ဂန္တော

ပုန၊ ဝိကပ္ပေတွာ-၍၊ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတဗ္ဗံ-စေရာ၏။ ဒဿ ဝိကပ္ပိတ ဝိကပ္ပနာ နာမ-ဤ ဝိကပ္ပနာ ပြုအပ်ပြီး သင်္ကန်းကို ထပ်၍ ဝိကပ္ပနာပြုခြင်း မည်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ပရိက္ခာရစောဠ နာမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန် ထပ်၍တင်ကောင်းသကဲ့သို့ ဝိကပ္ပနာ ပြုအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကိုလည်း ထပ်၍ ဝိကပ္ပနာပြုကောင်းသည်-ဟူလို၊ ဝိကပ္ပိတ ဝိကပ္ပနာ ဝဋ္ဋတိတိ အဓိဋ္ဌိတအဓိဋ္ဌာနံ ဝိယာတိ အဓိပ္ပာယော၊ ဋီကာ၊] အယံ-ကား၊ ဝိကပ္ပေတိတိ ဣမသ္မိံ ပဒေ-၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

စ-ဆက်၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ န ဝိကပ္ပေတုန္တိ အာဒိဝစနတော-တုံ အစ ရှိသောစကားတော်ကြောင့်၊ ဝိကပ္ပေတိတိ-ဟူ၍၊ အဝိသေသေန-အထူး မ၊ မ သာမညအားဖြင့်၊ ဣဒံ ဝုတ္တဝစနံ-ဤဟောတော်မူအပ်သော စကားသည်၊ [အဝိသေသေန ဝုတ္တဝစနန္တိ တိစိဝရာဒိ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝဿိကသာဠိကံ ကဏ္ဍု ပဋိစ္စာဒိဉ္စ ဝိကပ္ပေတိတိ အဝတွာ သဗ္ဗစိဝရာနံ အဝိသေသေန ဝိကပ္ပေတိတိ ဝုတ္တဝစနံ၊] ဝိရုဒ္ဓဝိယ-ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့၊ ဒိသတိ-ထင်ရ၏၊ [“န ဝိကပ္ပေတုံ” ဟူသောစကားနှင့် “ဝိကပ္ပေတိ”ဟူသော စကားသည် ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ ထင်ရသည်-ဟူလို၊] စ-ထိုသို့ပင် ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ ထင်ရပါသော်လည်း၊ တထာဂတာ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဝိရုဒ္ဓ-ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်သောစကားကို၊ န ဘာသန္တိ-မိန့်တော်မမူကြကုန်၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ထို ဝိကပ္ပေတိ ပုဒ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ (ကိံ)၊ တိစိဝရံ-ကို၊ တိစိဝရသင်္ခေပေနဝ-၃ ထည်သော သင်္ကန်း၌ ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ-တိစိဝရိက်အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်သာလျှင်၊ [တိစိဝရသင်္ခေပေနာတိ တိစိဝရနိဟာရေန၊ သဃာဠိအာဒိ အဓိဋ္ဌာန ဝသေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊] ပရိဟရတော-ဆောင်ယူ သောရဟန်းအား၊ အဓိဋ္ဌာတုမေဝ-ငှာသာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဝိကပ္ပေတုံ-ငှာ၊ န အနုဇာနာမိ၊ [ဆိုလိုရင်းကား-တိစိဝရိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ သွားလေရာသို့ ဆောင်ယူလိုလျှင် သံဃာဠိ စသော အမည်ဖြင့်သာ အဓိဋ္ဌာန် တင်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်-ဟူလို၊] ပန-ကား၊ ဝဿိကသာဠိကံ-ကို၊ စတုမာသတော- မိုး ၄ လမှ၊ ပရံ-၌၊ ဝိကပ္ပေတုမေဝ (အနုဇာနာမိ)၊ အဓိဋ္ဌာတုံ (န အနုဇာနာမိ)။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ သတိ-သော်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တိစိဝရေ- တွင်၊ ဧကေန၊ စိဝရေန-နှင့်၊ ဝိပ္ပဝသိတုကာမော-ကင်း၍ နေလိုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တဿ-၏၊ တိစိဝရာဓိဋ္ဌာနံ-ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ-၍၊ ဝိပ္ပဝါသသုခတ္ထံ- ကင်း၍ နေခြင်း၌ ချမ်းသာခြင်းအကျိုးငှာ၊ [ကင်း၍ နေသည့်အတွက်အာပတ်

မသင့်အောင်-ဟူလို၊] ဝိကပ္ပနာယ-ဝိကပ္ပနာပြုခြင်း၏၊ ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နော ဟောတိ၊ ဒသဟာတိက္ကမေစ-ကြောင့်လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ (အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော-ပြန်လှည့်၊) ဧတေနပါယေန-ဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းအားလုံးတို့၌၊ ဝိကပ္ပနာယ-၏၊ အပ္ပဋိသိဒ္ဓဘာဝေါ-မတားမြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိသဇ္ဇေတိတိ-ကား၊ အညဿ-အာ၊ ဒေတိ-အံ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ၊ ကထံ-လျှင်၊ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ ကထံ ဂဟိတံ (ဟောတိ)၊ ဣမံ-ဤသင်္ကန်းကို၊ တုယံ-အား၊ ဒေမိ-ပေးပါ၏၊ (ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒဒါမိ (ဣတိ ဝါ)၊ ဒဇ္ဇာမိ၊ (ဣတိဝါ)၊ ဩဏောဇေမိ-စွန့်ပါ၏၊ (ဣတိ ဝါ)၊ ပရိစ္စဇာမိ၊ (ဣတိ ဝါ)၊ ဝိသဇ္ဇာမိ၊ (ဣတိ ဝါ)၊ နိသဇ္ဇာမိ-စွန့်ပါ၏၊ ဣတိ ဝါ၊ ဣတ္ထန္တမဿ-အား၊ [မျက်ကွယ်၌ နေသူကို ရှည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊] ဒေမိ၊ (ဣတိ ဝါ)၊ ပေ၊ ဝဒတိ-အံ၊ သမ္မုခါပိ-၌လည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခါပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဒိန္နံယေဝ ဟောတိ၊ တုယံ-ဖို့၊ ဂဏှာဟိ-လော၊ ဣတိ ဝုတ္တေ၊ မယံ-ဖို့၊ ဂဏှာမိတိ ဝဒတိ၊ သုဒိန္နံ-ကောင်းစွာ ပေးအပ်သည်လည်းကောင်း၊ သုဂ္ဂဟိတဉ္စ-ကောင်းစွာ ယူအပ်သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တဝ-၏၊ သန္တကံ-ကို၊ ကရောဟိ၊ တဝ သန္တကံ ဟောတု၊ တဝ သန္တကံ၊ ကရိဿသိ-ပြုလတ္တံ့လော၊ [“ကာရာပေဟိ” ဟု ရှိသည်ကားမကောင်း၊] ဣတိ ဝုတ္တေ၊ ပေ၊ ဒုဒိန္နံ-မကောင်းသဖြင့် ပေးအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂဟိတဉ္စ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။

ဩကာသော၊ ပေ၊ ဒိန္နော၊ ။တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ဆောင်သော ရဟန်းသည် အနီးအပါးအရပ်သို့ ခေတ္တသွားသောအခါ သင်္ကန်း ၂ ထည်ဖြင့်သွားတတ်၏၊ ထိုအခါ မပြန်နိုင်၍ အရုဏ်တက်အောင် ညဉ့်အိပ်နေရလျှင် ကျန်ရစ်သော သင်္ကန်းတစ်ထည်ကို မှန်း၍ အရုဏ်မတက်ခင် ပစ္စုဒ္ဓါရိပြုလိုက်မှ ထိုသင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်းမှုကြောင့် နိသဂ္ဂိ အာပတ်မှ လွတ်လပ်ခွင့်ရနိုင်သည်၊ ထို့နောက် ထိုအရပ်၌ ဆက်၍နေရဦးမည်ဖြစ်လျှင် ထိုကျန်ရစ်သော သင်္ကန်းကိုမှန်း၍ ဝိကပ္ပနာပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်-ဟူလို။

သုဒိန္နံ သုဂ္ဂဟိတ။ ။ပေးခြင်းကိစ္စအထမြောက်သည်ကို “သုဒိန္နံ”ဟုလည်းကောင်း၊ ယူခြင်းကိစ္စအထမြောက်သည်ကို “သုဂ္ဂဟိတ”ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်၊ မျက်မှောက်၌ “သင့်အား [အရှင်အား] ဤသင်္ကန်းပေးပါ၏” ဟု ဖြစ်စေ “စွန့်ပါ၏”ဟု ဖြစ်စေဆို၍ ပေးလျှင် သုဒိန္နံဖြစ်၏၊ မျက်ကွယ်ဖြစ်လျှင် မိမိပေးလိုရာပုဂ္ဂိုလ်၏ နာမည်ကိုဖော်၍ “...အား ဤသင်္ကန်းကို ပေးပါ၏” ဟု ဖြစ်စေ, “...အား စွန့်ပါ၏”ဟု ဖြစ်စေ ဆို၍ပေးလျှင် သုဒိန္နံဖြစ်၏၊ “သင်ဖို့ ယူလော့”ဟု ဆိုလျှင်လည်း၊ သုဒိန္နံပင်တည်း၊ ထိုသို့ သုဒိန္နံဖြစ်သောဥစ္စာကို “တပည့်တော် [ငါ] ယူပါ၏” ဟုဆိုလျှင် သုဂ္ဂဟိတ ဖြစ်တော့၏။

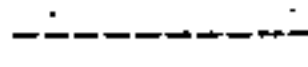
ဒါတာ-ပေးသူသည်၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပေးနည်းကို၊ နေဝ ဇာနာ
 တိ-နားမလည်အံ့၊ ဣတရော-ပေးသူမှ တစ်ပါးသော ယူသူသည်၊ ဂတေတုံ-
 ငှာ၊ ဝါ-ကို၊ န (ဇာနာတိ)၊ ပန-ဆက်၊ တဝ သန္တကံ၊ ကရောဟိ-လော၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ၊ ဘန္တေ သာဓု၊ မယံ-ဖို့၊ ဂဏှာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 သစေ ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ) သုဂ္ဂဟိတံ၊ ပန-ဆက်၊ ဧကော-သည်၊
 ဂဏှာဟိတိ သစေဝဒတိ၊ [ဂဏှာဟိတိစ အာဏတ္တိယာ ဂဟဏဿ တံပုဋိဗဒ္ဓတာ
 ကရဏဝသေန-(ထို ယူမည့်သူနှင့် စပ်အောင် ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ပဝတ္တတ္တာ
 တဒါ ဂဏှာမိတိ စိတ္တေ အနုပ္ပာဒိတေ ပစ္စာ ဂဟေတုံ န လဘတိတိ ဝဒန္တိ၊]
 ဣတရော-ပေးသူမှတစ်ပါး ယူသူသည်၊ န ဂဏှာမိ-မယူလိုပါ၊ ဣတိ-ဤသို့
 ပြောအံ့၊ ပုန၊ သော-ထို ပေးသောရဟန်းသည်၊ မယာ၊ တုယံ-အား၊ ဒိန္နံ-
 ပြီ၊ ဂဏှာဟိ-လော၊ ဣတိ ဝဒတိ၊ ဣတရောပိ-ပေးသူမှတစ်ပါးသော ယူသူ
 သည်လည်း၊ မယံ-အား၊ ဣမိနာ-ဤသင်္ကန်းဖြင့်၊ န အတ္ထော-အလိုမရှိ၊
 ဣတိ ဝဒတိ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ပုရိမောပိ-ရှေးဖြစ်သော ပေးသော
 ရဟန်းသည်လည်း၊ မယာ-သည်၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီ၊ ဝါ-ပေးပြီးပြီ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ ဒဿဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ ပစ္ဆိမောပိ-နောက်ဖြစ်သော ပေးရာ
 ရဟန်းသည်လည်း၊ မယာ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ (ဒဿဟံ အတိက္ကာမေတိ)၊ ကဿ
 အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်
 သောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ န (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း
 အား၊ ရုစ္စတိ၊ တေန၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ကောင်း၏။

☞ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဓိဋ္ဌာနေ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း၌၊
 ဝေမတိကော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိ၏၊ [အဓိဋ္ဌာန် တင်ပြီးလေပြီလော၊
 မတင်ရသေးသလောဟု ယုံမှားမှုရှိနေ၏-ဟူလို၊] တေန-ထိုရဟန်းသည်၊
 ကိ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-နည်း၊ ဝေမတိကဘာဝံ-ကို၊ အာရောစေတွာ-ဝိနည်းမိုရ်
 အားပြောပြ၍၊ အနဓိဋ္ဌိတံ-နဂိုက အဓိဋ္ဌာန် မတင်အပ်သေးသည်၊ သစေ
 ဘဝိဿတိ-အံ၊ ဧဝံ-သော်၊ မေ-ငါ၏သင်္ကန်းသည်၊ ကပ္ပိယံ-သည်၊ ဟောတိ၊
 (ယခု အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းကြောင့် အပ်သောသင်္ကန်းဖြစ်၏-) ဟူလို၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝတွာ-၍၊ (အမှန်အတိုင်း ဝေတိမကဖြစ်ကြောင်းကို ပြော၍-ဟူလို၊)
 ဝုတ္တ နယေနေဝ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဇာနာပေတွာ-သိစေ၍၊
 (ဝိနည်းမိုရ်ကို အသိပေး၍)၊ ဝိနယကဗ္ဗံ-ကို၊ ကရောန္တဿ-၏၊ မုသာဝါဒေါ-
 သည်၊ န ဟောတိ မဖြစ်၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-တို့သည်၊ ဧကေန-သော၊
 ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝိဿာသံ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊

ဒိန္နံ-ပေးအပ်သည်။ (သမာနံ-သော်၊) ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊
 န ယုဇ္ဇတိ-မသင့်၊ (ကဿာ-နည်း၊) ဟိ ယဿာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထိုအခြား
 ရဟန်း၏၊ ဧတံ-ဤသင်္ကန်းကိုယူ၍ ပြန်ပေးခြင်းသည်၊ ဝိနယကမ္မံ-သည်၊ န
 ဟောတိ-မဟုတ်၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းသည်၊ ဧတ္တကေန-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်
 ရှိသော ယူ၍ပြန်ပေးခြင်းဖြင့်၊ အညံ-နိသဂ္ဂိပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော၊ ဝတ္ထုပိ-
 သည်လည်း၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။

နဿတိတိ အာဒိ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ၊ ယော န ဒေယျ
 အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဧတ္ထံ-၌၊ ဣမိနာ-ဤ ရဟန်းသည်၊ မယံ-အား၊ ဒိန္နံ-
 ပြီ၊ ဣတိ ဣမာယသညာယ-ဤသို့သော အမှတ်သညာဖြင့်၊ န ဒေန္တဿ-
 ပြန်မပေးသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ တဿ-၏၊ သန္တက
 ဘာဝံ-ကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ (သိပါလျက်)၊ လေသေန-အမြွက်ထောင်သဖြင့်၊
 (ငါ့အား ပေးပြီးပြီ-ဟူသော အမြွက်ဖြင့်) အစ္ဆိန္ဒန္တော-လုယူသော ဝိနည်းခိုရ်
 ရဟန်းကို၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဠါပေတွာ-တန်ဖိုးဖြတ်စေ၍၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေ
 ထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ သမုဠာနာဒိသု-
 တို့တွင်၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ကထိနသမုဠာနံ နာမ-မည်၏၊ ကာယဝါစာ
 တောစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ကာယဝါစာဟိ ကတ္တဗ္ဗအဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနာနံ
 အကတတ္တာ ဟောတိတိ အာဟ-ကာယဝါစာတော သမုဠာတိတိ၊] ကာယဝါစာ
 စိတ္တတော စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဠာတိ၊ အနဓိဋ္ဌာနေနစ-ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ အဝိကပ္ပနေနစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇနတော-သင့်ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်၊ အကိရိယံ-ယမည်၏၊ သညာယ-ဝီတိက္ကမသညာ၏၊ အဘာဝေပိ-
 မရှိခြင်းကြောင့်လည်း၊ န မုစ္ဆတိ-အာပတ်မှမလွတ်၊ အဇာနန္တောပိ-သော်လည်း၊
 အာပဇ္ဇတိ-အာပတ်သို့ရောက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နော သညာဝိမောက္ခံ-
 မည်၏၊ အစိတ္တကံ-စိတ်မရှိသော်လည်းသင့်ရောက်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊
 ပေ၊ တိဝေဒနံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တံ န ယုဇ္ဇတိ၊ ။ဦးတိဿ၏ ဒဿဟာတိက္ကန္တနိသဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို ဝိနည်း
 ထုံးစံအတိုင်း မစွန့်ရသေးဘဲ ဦးဒတ္တက ဝိဿာသဂ္ဂါဟဖြင့်ယူ၍ ဦးတိဿအား ပြန်ပေး
 လျှင် အပ်၏၊ (နိသဂ္ဂိယ မထိုက်တော့) ဟု ဆိုကြသော ကေစိဆရာတို့၏ ထိုစကားသည်
 မသင့်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ယူချိန်က နိသဂ္ဂိယ ပျက်သွားရုံ ဝိနည်းကံအနေအားဖြင့်
 ယူသောကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့ ဝိနည်းကံအနေအားဖြင့် ယူခြင်းမဟုတ်ဘဲ တကယ့်ကို
 အပိုင်ယူပြီးမှ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ပြန်ပေးလျှင်ကား အပ်ပါ၏၊
 နိသဂ္ဂိယ မဆက်တော့ပါ၊ သို့သော် အာပတ်ကိုကား ဒေသနာပြောရဦးမည်။

၂-ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၄၇၁။ တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒံ-တည်း၊
 တတ္ထ-၌၊ သန္တရတ္တရေနာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ အန္တရဝါသကော-အလယ်သတ်မှတ်
 ခါးအရပ်၌၊ ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ကို၊ အန္တရန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ-
 အပေါ် သတ်မှတ်၊ ပရုံးရပ်၌ ငြိကပ်စေအပ် (တင်လွှမ်းအပ်)သော ဧကသီကို၊
 ဥတ္တရန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ အန္တရေန-သင်းပိုင်နှင့်၊ သဟ၊ (ပဝတ္တံ-သော၊)
 ဥတ္တရံ-အပေါ်၍ ဧကသိတည်း၊ သန္တရတ္တရံ-သိ၊ တေန သန္တရတ္တရေန-ဖြင့်၊
 အန္တရဝါသကေန-နှင့်၊ သဟ၊ (ပဝတ္တေန) ဥတ္တရာသင်္ဂေန-ဖြင့်၊ ဣတိ
 အတ္ထော၊ [ဤသန္တရတ္တရေနပုဒ်ကို ပါဠိတော် ပက္ခမန္တိ၌ ဣတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏစပ်၊]
 ကဏ္ဍကိတာနိတိ-ကား၊ သေဒေန-ချေးသည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသေသု-ထိအပ်သော
 အရပ်တို့၌၊ သဗ္ဗာတကာဠသေတမဏ္ဍလာနိ-လွန်စွာဖြစ်သော မည်းနက်သော
 အဝန်းအဝိုင်းရှိကုန်၊ ဖြူသော အဝန်းအဝိုင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-လွန်စွာဖြစ်သော
 အမည်းကွက်၊ အဖြူကွက်ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဤအဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယ်
 ဖွင့်သာ၊ “ကဏ္ဍေန-မို့ဖြင့်+ကိတာနိ-ရောပြွမ်းအပ်ကုန်သည်တို့တည်း၊ ကဏ္ဍ
 ကိတာနိ-တို့” ဟု သဒ္ဒတ္ထ မှတ်၊ ကိတ၌ ကိရဓာတ် တပစ္စည်း။]

အဒ္ဓသ၊ ပေ၊ အာဟိဏ္ဍန္တောတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ဝုဠတ္ထံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ
 ဒသေမိ)၊ ထေရော-အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဒိဝါ-၌၊
 ပဋိသလ္လနတ္တာယ-ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊
 ဂန္ဓကုဋိ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌေ-ဝင်တော်မူပြီးလသော်၊ တံ ဩကာသံ-ထိုအားလပ်ခွင့်
 ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနိ-ရဟန်းတို့ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်
 ကုန်သော၊ ဒါရဘဏ္ဍမတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ-သစ်ဘဏ္ဍာ မြေဘဏ္ဍာတို့ကို၊
 ပဋိသာမေန္တော-သိုမှီးသိမ်းဆည်းလျက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းရင်း
 လည်းကောင်း၊ အသမ္ပဋ္ဌဋ္ဌာနံ-တံမြက်မလှည်းအပ်သေးသော အရပ်ကို၊
 သမ္ပဋ္ဌန္တော-တံမြက်လှည်းလျက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရင်းလည်းကောင်း၊
 ဂိလာနေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ၊ ပဋိသန္တာရံ-ပဋိသန္တာရကို၊ ကရောန္တော-
 ပြုလျက်လည်းကောင်း၊ ဝါ- ရင်းလည်းကောင်း၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-သင်္ကန်းကို
 နေလှန်းကုန်သောထိုရဟန်းတို့၏၊ [ပါဠိတော်လာ ရဟန်းများကို “တေသံ”
 ဟု တသဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြသည်၊] သေနာသနဋ္ဌာနံ-ကျောင်း၏ တည်ရာအရပ်သို့၊
 သမ္ပတ္တော (ဟုတွာ)အဒ္ဓသ၊ တေန-ကြောင့်၊ အဒ္ဓသ၊ ပေ၊ အာဟိဏ္ဍန္တောတိ-
 ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

အဝိပ္ပဝါသော။ ။ “နိမိတ္တတ္ထောဘုမ္မံ၊ အဝိပ္ပဝါသတ္ထံတိ အတ္ထော၊ ဝိပ္ပဝါသပစ္စယာ
ယာ အာပတ္တိံ တဒဘာဝတ္ထံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဋီကာ၊ နိမိတ်အနက်၌ သတ္တမိသက်၊
နိမိတ်အနက်ရှိရာဝယ် ထိုအကြောင်း နိမိတ်သည်ပင် မျှော်လင့်ချက်အားဖြင့် အကျိုး
သဘောလည်း သက်ရောက်၏၊ ဥပမာ-“ကုဉ္ဇရော ဒန္တေသု ဟညတေ” ၌ “အစွယ်တို့
ကြောင့် သတ်အပ်သည်” ဟု ဆိုရာဝယ် အစွယ်သည် ရဖို့ရန် ရည်ရွယ်ချက် အကျိုးဖြစ်
သကဲ့သို့တည်း၊ ဤ၌လည်း “အဝိပ္ပဝါသကြောင့်သမုတ်” ဟု ဆိုလျှင် သမုတ်ထားသည့်
အတွက် ထိုရဟန်းမှာ တိစိဝရိတ်နှင့် ကင်းသော်လည်း နိသဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် မသင့်ခြင်း
အကျိုးကို ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “အဝိပ္ပဝါသတ္ထံတိ အတ္ထော၊ ဝိပ္ပဝါသပစ္စယာ ယာ အာပတ္တိံ၊
တဒဘာဝတ္ထံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု ဋီကာ၌ အဓိပ္ပာယ်ဆင့်၍ဖွင့်သည်။ [ဝိပ္ပဝသန-ကင်း
၍နေခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသော-ခြင်း၊ န+ဝိပ္ပဝါသော အဝိပ္ပဝါသော၊ ကင်း၍နေခြင်းမဟုတ်၊
“ကင်း၍နေသော်လည်း အာပတ်မသင့်ရကား ကင်း၍နေသည်မမည်တော့” ဟူလို၊ အဋ္ဌကထာ
နောက်နည်း၌ တဒတ္ထသမ္ပဒါန်သက်၍ အကျိုးကိုယူခြင်းသာ ထူးသည်။]

တာဝန်ကို လျော့ချခြင်းကို၊ ကရောန္တန-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗ-
ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုရာ၏။ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ-၌၊ ဌဿတိ-တည်လတ္တံ့၊ ဣတိ
(အာဟ၊) [အဝေးရှိသင်္ကန်းကို လှမ်း၍ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုသောအခါ အဓိဋ္ဌာန်ကျသွား
သောကြောင့် အတိရေကစီဝရအရာ၌ တည်လိမ့်မည်၊ ထိုသို့ အတိရေက
သင်္ကန်းဖြစ်လျှင်ကား ညဉ့်ကင်းမှုကြောင့် အပြစ်မရှိတော့၊ သို့သော် ဆက်၍
ညဉ့်ကင်းရဦးမည်ဖြစ်လျှင် ဝိကပ္ပနာပြု၊ သို့မဟုတ် ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်ပြု
ရမည်။]

ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ရောဂေါ၊ သစေ ပဋိကုပ္ပတိ-အကယ်
၍ တစ်ဖန်ပျက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ကိ-ကို၊ ကာတဗ္ဗ ပြုထိုက်သနည်း၊ ဣတိ-
ဤကား အမေးတည်း၊ တာဝ-ဥပတိဿထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) ဖုဿ
ဒေဝတ္ထေရော အာဟ၊ (ကိံ)၊ သောယေဝ ရောဂေါ-သည်ပင်၊ သစေ
ပဋိကုပ္ပတိ၊ (ဧဝံသတိ) သာဓေ သမ္မုတိ-ထို မူလသမ္မုတိပင်တည်း၊ ပန-ဖန်၊
သမ္မုတိ ဒါနကိစ္စ-သည်၊ နတ္ထိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အညော၊ အခြားသော
ရောဂါသည်၊ သစေ ကုပ္ပတိ-အကယ်၍ ပျက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပန၊ သမ္မုတိ၊
ဒါတဗ္ဗ၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ဥပတိဿထေရော အာဟ၊ (ကိံ)၊ သောဝါ
ရောဂါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ အညောဝါ-အခြားရောဂါသည်မူလည်း၊
(ဟောတု)၊ ပန သမ္မုတိဒါနကိစ္စ နတ္ထိ၊ ဣတိ (အာဟ)။

၄၇၅-၆။ နိဋ္ဌိတစီဝရသို့ ဘိက္ခုနာတိ-ကား၊ ဣဓပန-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ ပုရိမ
သိက္ခာပဒေ ဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ စီဝရသို့-
သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-သော်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သာမိဝသေန-သာမိအနက်၏ အစွမ်း
ဖြင့်၊ ကရဏဝစနဿ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်၏၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊
ကရဏဝသေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ကတ္တားအနက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊
ဣဒံနာမ-ဤမည်သောအမှုကို၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆိုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ၊
ပန-အနွယ်ကား၊ သာမိဝသေန-ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ စီဝရသို့၊ နိဋ္ဌိတေ-
သော် လည်းကောင်း၊ ကထိနေ-ကို၊ ဥပ္ပတေစ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤ
စီဝရနိဋ္ဌာန ကထိနုတ္တရတို့ကြောင့်၊ ဆိန္နပလိဗောဓော-ပြတ်သောပလိဗောဓ
ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ဧကရတ္ထမ္ပိ ဘိက္ခု တိစီဝရေန စေဝိပ္ပဝသေယျ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊

ပုရိမ၊ ပေ၊ အဂ္ဂဟေတွာ။ ။ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်၌ “ဓာရေတဗ္ဗ” ကြိယာ၏ ကတ္တား
ဖြစ်၍ “ဘိက္ခုနာ-သည်” ဟု ကတ္တားအနက်ယူရသည်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ထိုသို့စပ်ပုဒ် မရှိ
သောကြောင့် ထို ကတ္တားအနက် မယူဘဲ “ဘိက္ခုနာ-၏” ဟု နာဝိဘတ်ကို သာမိအနက်
၌ သက်စေ၍ စီဝရသို့စပ်ပါ၊ “ရဟန်း၏+သင်္ကန်း” ဟုလို။

အတ္ထော-သာမိအနက်သည်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏။ တတ္ထ-ထိုတိစိဝရေန ဝိပွဝသေယျ ဟူသော ပါဠိ၌၊ တိစိဝရေနာတိ-ကား၊ အဓိဋ္ဌိတေသု-တိစိဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်ပြီး ကုန်သော၊ စိဝရေသု-တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-နှင့်၊ (ဝိပွဝသေယျ) ဟိ-မှန်၊ ဧကေန-တစ်ထည်နှင့်၊ ဝိပွဝတ္ထောပိ-ကင်း၍နေသော ရဟန်းသည်လည်း၊ တိစိဝရေန-နှင့်၊ ဝိပွဝတ္ထော-ကင်း၍နေသော ရဟန်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကသ္မာ)၊ ပဋိသိဒ္ဓပရိယာပဇ္ဇေန-တားမြစ်အပ်သော ၃-ထည်၌ အကျုံးဝင်သော သင်္ကန်းနှင့်၊ ဝိပွဝတ္ထတ္ထာ-တည်း၊ တေနော၊ အဿ-ထို တိစိဝရေန ဝိပွဝ သေယျပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ၊ သံဃာဋီယာဝါတိ အာဒိ-စကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ [“သံဃာဋီယာဝါ” ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ဟောတော်မူသည်-ဟုလို၊] ဝိပွဝသေယျာတိ-ကား၊ ဝိပွယုတ္ထော-မယှဉ်သည် (ဟုတွာ) ဝသေယျ-အံ၊ [ဝိပွဝသေယျ၌ ဝိကို ဝိပွယုတ္ထောဟု ဖွင့်၏။]

၄၇၇-၈။ ဂါမော ဧကူပစာရောတိအာဒိ-စကားကို၊ အဝိပွဝါသလက္ခဏဝတ္ထာ ပနတ္ထံ-အဝိပွဝါသ၏ လက္ခဏာကို ပိုင်းခြားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ တတော- ထို ဂါမော ဧကူပစာရော အစရှိသောစကားမှ၊ ပရံ-၌၊ ယထာက္ကမေန-ဖြင့်၊ ပန္နရသ-ကုန်သော၊ တာနေဝ မာတိကပဒါနိ-ထိုမာတိကာပုဒ်တို့ကိုပင်၊ ဝိတ္ထာရေန္တော-ချဲ့တော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂါမော ဧကူပစာရော နာမာတိ အာဒိမာဟ၊ တတ္ထ-၌၊ ဧကကုလဿ ဂါမောတိ-ကား၊ ဧကဿ-သော၊ ရညောဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊ ဘောဧကဿဝါ-ရွာစား၏သော်လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ရွာသူကြီး၏သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမော-တည်း၊ ပရိက္ခိတ္တောတိ- ကား၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ ပါကာရေနဝါ-တံတိုင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတိယာဝါ-စည်းရိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ (“သာခါယဝါ-သစ်ခက်တန်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း” ဟု တချို့စာအုပ်၌ ရှိသည်ကား မကောင်း၊) ပရိက္ခာယဝါ- ကျုံးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ကျုံးဖြင့် မြစ်-ရေကန်တို့ကိုပါ အကာအရံအဖြစ်ဖြင့် ယူပါ၊] ပရိက္ခိတ္တော-ကာရံအပ်သောအရပ်တည်း၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်း

တိစိဝရေန ။ ။ ၃-ထည်လုံးနှင့်ကင်း၍နေမှ “တိစိဝရေန ဝိပွဝါသ” မည်သည် မဟုတ်၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော ၃-ထည်တွင် တစ်ထည်နှင့်ကင်း၍နေလျှင် တိစိဝရေန ဝိပွဝါသမည်၏၊ ထို့ကြောင့် “အဓိဋ္ဌိတေသု၊ ပေ၊ ကေနစိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ တိစိဝရေန သည်အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်တစ်ထည်တစ်ထည်နှင့် တင်စားသော ဧကဒေယျူပစာ တည်း-ဟု ဆိုလိုသည်၊ ကင်္ခါဋီကာ၌ ဧကဒေယျူပစာရအပြင် မုချနည်းကိုလည်း ပြသေး၏၊ ထိုနည်းကား “တိစိဝရနှင့် ကင်း၍ မနေရ”ဟုဆိုလျှင် “ထိုတိစိဝရတွင်ပါဝင် သော တစ်ထည်တည်းနှင့်လည်း ကင်း၍မနေရ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသတဲ့။

အရှည်ရှိသော ပရိက္ခိတ္တော ဟူသောစကားဖြင့်၊ ဧကကုလဂါမဿ-တံစ ယောက်ပိုင်ရွာ၏၊ ဧကူပစာရတာ-တံစခုတည်းသော ဥပစာရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿိတာ-ပြီ၊ အန္တောဂါမေ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဧဝရူပေ-သော၊ ဂါမေ-တံစယောက်ပိုင်ရွာ၌၊ စိဝရံ နိက္ခိပိတ္တာ၊ ဂါမဗ္ဗန္တ ရေ-ရွာတွင်း၌ ၊ ယထာရုစိတေ-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော၊ ဌာနေ-၌၊ အရဏံ ဥဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အပရိက္ခိတ္တောတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ တဿေဝ ဂါမဿ-ထိုတံစယောက်ပိုင် ရွာ၏ပင်၊ နာနူပစာရတာ-အမျိုးမျိုးသော ဥပစာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿိတာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ [အိမ်တိုင်း၌ အကာာရံ အသီးသီးရှိသောကြောင့် “နာနူပစာရ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊] ဧဝရူပေ-သော၊ ဂါမေ-နာနူပစာရရွာ၌၊ ယသ္မိံဃရေ-၌၊ စိဝရံ-ကို၊ နိက္ခိတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ ဝတ္ထုဗ္ဗ-နေရာ၏၊ ဟတ္ထပါသာ ဝါ န ဝိဇဟိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အထဝါ-ကား၊ တံဃရံ-ကို၊ (နဝိဇဟိတဗ္ဗန္တံစပ်) သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဟတ္ထပါသာ-ဟတ္ထပါသ်မှ၊ န ဝိဇဟိတဗ္ဗ-မစွန့်ရာ၊ အမုတေယျရတနပ္ပမာဏပ္ပဒေသာ-အခွဲအားဖြင့် ဥတောင်ပမာဏရှိသော အရပ်မှ၊ ဝါ-၂ တောင့်ထွာ ပမာဏရှိသော အရပ်မှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ ဝါ-အလွန်၊ န ဝိဇဟိတဗ္ဗ-ရာ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အမုတေယျရတနဗ္ဗန္တ ရေ-၌၊ ဝတ္ထု-နေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [အိမ်တွင်းမှာ သော်လည်း နေရမည်၊ သို့မဟုတ်-အိမ်၏ ဥပစာ၂တောင့်ထွာ အတွင်းမှာ သော်လည်း နေရမည်-ဟူလို၊] ဟံ ပမာဏံ-ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-၍၊ ဣဒ္ဓိမာ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အာကာသေ-၌၊ အရဏံ-ကို၊ သဗေပိ ဥဌာပေတိ-ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) နိသဂ္ဂိယမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ယသ္မိံ ဃရေ စိဝရံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိဟူသော ပါဌ်၌၊ ယသ္မိံ ဃရေတိ (ဧတ္ထ)-ယသ္မိံ ဃရေဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဃရပရိစ္ဆေဒေါ-ကို၊ ဧကကုလဿ နိဝေသနံ ဟောတိတိ အာဒိနာ-သော၊ လက္ခဏေန-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [“ဃရ” ဆိုသည်မှာ နောက်၌ပြမည့် နိဝေသန-ဥဒေါသိတ တို့ပင် ဖြစ်ရကား ထို၌ ပြမည့် လက္ခဏာအတိုင်း ဃရ အပိုင်းအခြားကို သိပါ-ဟူလို။]

၄၇၉။ နာနာကုလဿ ဂါမောတိ-ကား၊ နာနာရာဇူနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇကာနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝေသာလီ ကုသိနာရာဒိ သဒိသော-သော၊ ဂမော-တည်း၊ [ဝေသာလီပြည်၌ ဝဇ္ဇီမင်းအများ၊ ကုသိနာရံ ပြည်၌ မလ္လာမင်းအများစုပေါင်း၍ အုပ်စိုးကြသည်၊] ပရိက္ခိတ္တောတိဣမိနာ-ဖြင့်၊ နာနာကုလဂါမဿ-အထူးထူးသော အမျိုး၏ ရွာ၏၊ ဝါ-အထူးထူးသော

အမျိုးပိုင်ရွာ၏၊ ဧကူပစာရတာ ဒသိတာ၊ သဘာယေဝါ ဒွါရမူလေဝါ တိဇတ္ထ-ဌ၊ လိင်္ဂဗျတ္တယေန-ဣတ္ထိင်၏ နပုလ္လိင် ပြန်ခြင်းအားဖြင့်၊ သဘာ- သဘာကို၊ သဘာယံတိ-ယံဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ ဒွါရမူလေတိ-ကား၊ နဂရဒွါရဿ- ၏၊ သမိပေ-ဌ၊ [မူလကို သမိပဟု ဖွင့်သည်၊] ဣဒံ ဝုတ္တံဟောတိ၊ ဧဝရူပေ ဂါမေ ယသ္မိံဃရေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ၊ တတ္ထဝါ-ထိုအိမ်၌သော်လည်း၊ ဝတ္ထဗ္ဗ-နေ ရာ၏၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ သဒ္ဓသဃံဋ္ဌနေနဝါ-အသံ၏ ထိပါးချုပ်ချယ်ခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆူညံခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ နေသမ္မာ ဓေနဝါ-လူအပေါင်းဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝသိ တုံ, အသက္ကောန္တေန-သည်၊ သဘာယေဝါ-ဈေးရံ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ နဂရဒွါရမူလေဝါ-လည်း၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တတြပိ-ထိုအရပ်၌လည်း၊ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တေန, ယတ္ထကတ္ထစိ-သော၊ ဖာသုကဋ္ဌာနေ-ဌ၊ ဝသိတွာ-ပြီး၍၊ အန္တော အရဏေ-ဌ၊ အာဂမ္မ-ပြန်လာ၍၊ တေသံယေဝ သဘာယ ဒွါရမူ လာနံ-ထိုဈေး, မြို့တံခါးအနီးတို့၏သာလျှင်၊ ဟတ္ထပါသာဝါ-မှမူလည်း၊ န ဝိဗေဟိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ ဃရဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရဿဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသေဧဝ-ဌိသာ၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ ဝါ-နေရမည်၊ ဣတိ-ဤသို့ဆိုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

သဘာယံ၊ ပေ၊ နိက္ခိပိတွာတိ-ကား၊ ဃရေ-ဌ၊ အထပေတွာ, သဘာယေ- ဌ၊ ထပေဿာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သဘာယံ သစေ ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ) သဘာယံ, ဂစ္ဆန္တေန-သော၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (“သဘာယေ ဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ,

လိင်္ဂဗျတ္တယေန ။ ။ အခြားနေရာ၌ “လိင်္ဂဗျတ္တယ” ဟု လာလျှင် မူလရိုးရာလိင်မှ အခြားလိင်တစ်မျိုး ပြောင်းလဲခြင်းဟူသော လိင်္ဂဝိပလ္လာသကို ဆိုလို၏၊ ဤနေရာ၌ကား လိင်ပြောင်းလဲရုံသာမက ဣတ္ထိလိင်ရှိသော “သဘာ” ပုဒ်၏ နေရာဝယ် နပုလ္လိင်ရှိသော “သဘာယံ” ပုဒ်ကို ဆိုထားခြင်းကို “လိင်္ဂဗျတ္တယ” ဟု ဆိုလိုသည်။ [သဘာသဒ္ဓပရိယာ ယောပိ ဟိ သဘာယသဒ္ဓေါ နပုံသကလိင်္ဂယုတ္တော ဣဓ ဝုတ္တာတိ ဣမ မတ္ထံ ဒသေသန္တော လိင်္ဂဗျတ္တယေန သဘာ ဝုတ္တာတိ အာဟ။]

ဝတ္ထဗ္ဗမေဝနတ္ထိ ။ ။ “ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ, ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ” ဟု ပါ၌ ၂ မျိုးရှိ၏၊ နောက်၌ “စီဝရဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ နတ္ထိ” ဟူသော ဆိုလတ္တံ့ စကားကို ထောက်လျှင် “ဝတ္ထဗ္ဗ မေဝ” သာ ပါ၌မှန်ဖြစ်ရာ၏၊ “စီဝရဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ နတ္ထိ” ကိုလည်း “စီဝရ ဟတ္ထပါသေယေဝ ဝသိတဗ္ဗံ တိနတ္ထိ” ဟု ဧဝသဒ္ဓါ ဣတိသဒ္ဓါထည့်၍ ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် ဤ၌လည်း “ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ” မှ ဧဝကို “ဟတ္ထပါသေဧဝ” ဟု ရွှေ့၍ ဝတ္ထဗ္ဗနောင် ဣတိ ထည့်လျက် အနက်ပေးသင့်သည်၊ [နိဿယကြည့်ပါ၊] “ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ” ပါ၌၌ကား ဟတ္ထပါသေနှင့် စာစပ်၍မဖြစ်။

ဒွါရမူလေဝါ-ဈေးတံခါး၏ အနီး၌မူလည်း” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဟတ္ထ ပါသေတိ-ကား၊ [ပါဠိတော်၌ရှိသော တည်ပါ၌။] ဟတ္ထ-ကို၊ ပသာရေတွာ- ဆန့်တန်း၍၊ ဟန္တ-ရော၊ ဣမံ စိဝရံ-ကို၊ ထပေဟိ-ထားလိုက်ပါလော့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိက္ခေပသုခေ-ချထားခြင်း၌ လွယ်ကူသော၊ ဝါ-ချထားဖို့ရန် လွယ် ကူသော၊ ဟတ္ထပါသဂတေ-ဟတ္ထပါသ်၌ရောက်သော၊ [လက်လှမ်းမီအရပ်ကို ဟတ္ထ ပါသ်ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဟတ္ထပါသ်သည် ပမာဏအားဖြင့် ၂ တောင်ထွာရှိ၏။] ကိသ္မိဉ္စိ-သော၊ အာပဏေ-ဈေးဆိုင်၌၊ စိဝရံ-ကို၊ နိက္ခိတွာ ပုရိမနယေနေဝ သဘာယေဝါ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဒွါရမူလေဝါ၊ ဟတ္ထပါသာဝါ-မှ မူလည်း၊ န ဝိဇဟိ တဗ္ဗံ။

တကြ-ထိုဟတ္ထပါသေ စိဝရံ နိက္ခိပိတွာ အစရှိသောဝါကျ၌၊ အယံ- ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ (ဟတ္ထပါသေ စိဝရံ နိက္ခိပိတွာ၌ ဟတ္ထပါသအဆုံး အဖြတ်တည်း၊) တာဝ-ဥပတိဿထေရ်မှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) ဖုဿဒေဝတ္ထေရော- သည်၊ အာဟ၊ (ကိ)၊ စိဝရဟတ္ထပါသေ-သင်္ကန်း၏ ဟတ္ထပါသ်၌သာ၊ ဝသိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ (ဣတိ-ဤသို့ဆိုဖွယ်သည်)၊ နတ္ထိ၊ [စိဝရဟတ္ထပါသေ ဝသိတဗ္ဗံ နတ္ထိတိ-စိဝရဟတ္ထပါသေယေဝ ဝသိတဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ၊] ယတ္ထကတ္ထစိ- သော၊ ဝိထိဟတ္ထပါသေပိ-လမ်း၏ ဟတ္ထပါသ်၌လည်းကောင်း၊ သဘာယဟတ္ထ ပါသေပိ-ဈေးရုံ၏ ဟတ္ထပါသ်၌လည်းကောင်း၊ ဒွါရဟတ္ထပါသေပိ-ဈေးရုံတံ ခါး၏ ဟတ္ထပါသ်၌လည်းကောင်း၊ ဝသိတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဥပတိဿထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိ)၊ နဂရဿ-၏၊ ဗဟူနိပိ-န်သော၊ ဒွါရာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဗဟူနိပိ သဘာယာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော တံခါးဈေးရုံတို့၌၊ (ဝသိတုံ) န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယဿာ ဝိထိယာ-၌၊ စိဝရံ-ကို၊ ထပိတံ-ထားအပ်ပြီ၊ တဿာ-ထိုလမ်း၏၊ သမ္ပုဓဋ္ဌာနေ-ရှေးရူတူရူအရပ်၌၊ ယံ သဘာယဉ္စ-သည် လည်းကောင်း၊ ယံ ဒွါရဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ) တဿ သဘာယဿစ- ၏လည်းကောင်း၊ တဿ ဒွါရဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသာ-မှ၊ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ-ရာ၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့မစွန့်ခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ စိဝရဿ-၏၊ ပဝတ္ထိ-ဖြစ်ပုံသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဇာနိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-၏၊ ဣတိ (အာဟ)၊ [ထိုကဲ့သို့ မျက်နှာ၏ တူရူအရပ်၌ ထားလျှင် မိမိသင်္ကန်း၏ ဘေး ရန် ရှိ-မရှိကို လွယ်ကူစွာသိနိုင်သည်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ သဘာယံ၊ ဂစ္ဆန္တေန-သည်၊ ယဿ အာပဏိကဿ- အကြင်ဈေးသည်၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ နိက္ခတ္တံ-ပြီ၊ သော-ထိုဈေးသည်သည်၊ တံ စိဝရံ-ကို၊ အတိဟရိတွာ-တစ်ဖန်ဆောင်၍၊ ဃရေ သစေ နိက္ခိပတိ၊ (“ထိုလမ်း၌

ရှိသော အိမ်မဟုတ်၊ အခြားလမ်း၌ ရှိသောအိမ်၌ ထားအံ့” ဟူလို၊) (ဧဝံသတိ) ဝီထိဟတ္ထပါသော-လမ်း၏ ဟတ္ထပါသ်သည်၊ န ရက္ခတိ-မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ ဃရဿ ဟတ္ထပါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဟန္တံဃရံ သစေ ဟောတိ၊ ဒွေ-၂ ဖက်ကုန်သော၊ ဝီထိယော-တို့ကို၊ ဖရိတွာ-ပျံ့နှံ့၍၊ ဌိတံ-သည်၊ (သစေဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ပုရတောဝါ-ရှေ့ဘက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတော ဝါ-နောက်ဘက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသေယေဝ (အိမ်၏ဟတ္ထပါသ်ကိုဆိုသည်၊) ‘အရဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ သဘာယေ-၌ နိက္ခိပိတွာ၊ သဘာယေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုဈေးရုံ၏၊ သမ္ဗုဓေ-ရှေးရှုတူရူဖြစ်သော၊ နဂရဒ္ဓါရမူလေဝါ-မြို့တံခါး၏ အနီး၌သော်လည်းကောင်း၊ တေသံ ယေဝ-ထိုဈေးရုံ မြို့တံခါးပေါက် အနီးတို့၏ပင်၊ ဟတ္ထပါသေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အရဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ အပရိက္ခိတ္တောတ် ဣမိနာ-ဖြင့်၊ တဿေဝ ဂါမဿ-၏ပင်၊ [နာနာကုလဂါမ၏ပင်-ဟူလို။] နာနုပစာရတာ ဒဿိတာ၊ ဧတေနေဝပါယေန-ဖြင့်ပင်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော နိဝေသန ဥဒေါသိတ အစရှိသည်တို့၌၊ ဧကူပစာရတာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ နာနုပစာရတာစ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ [ဤနိဝေသန ဥဒေါသိတတို့သည် ရွာပြင်ဘက်၌တည်သော အဆောက်အအုံများတည်း၊ ရွာတွင်းဖြစ်လျှင်ကား ဂါမ၌ပါဝင်သွားပြီ။]

ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-၌၊ ဂါမော ဧကူပစာရော နာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဒိမိ-အစပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈောကာသော ဧကူပစာရောနာမာတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အန္တေ စ-အဆုံးပုဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ (အစတစ်ပုဒ်၊ အဆုံးတစ်ပုဒ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊) မာတိကာပဒံ-မာတိကာပုဒ်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍၊ ပဒဘာဇနံ ဝိတ္ထာရိတံ၊ [ဧဝံဖြင့် နာနုပစာရအတွက် မာတိကာမထုတ်ဟု ကန့်သတ်၊ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ၊ နာနုပစာရအတွက် မာတိကာမထုတ်ဘဲ ပဒဘာဇနီသာ ဖွင့်ထားသည်၊] တဿာ၊ တဿေဝ ပဒဿ-ထိုအစအဆုံးပုဒ်၏သာလျှင်၊ ဝါ-သို့သာလျှင်၊ အနုသာရေန-အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဂါမအစ၊ အဇ္ဈောကာသ အဆုံးရှိသော ၁၅ ပါးသော အရပ်တို့၌၊ ပရိက္ခေပါဒိဝသေန-အကာရံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [အာဒိဖြင့် အပရိက္ခေပါဒကိုသာယူ၊ ဧကကုလစသည်ကို မယူလင့်။]

၄၈၀-၁။ နိဝေသနာဒိသု-နိဝေသန အစရှိသည်တို့တွင်၊ သြဝရကာတိ ဧတံ-သြဝရကဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဂဗ္ဘာနံယေဝ-အခန်းတို့၏သာ၊ ပရိယာယ ဝစနံ-ပရိယာယသဒ္ဓါတည်း၊ [“သြဝရကောနာမ ဂဗ္ဘဿ (အခန်းကြီး၏)

အတ္တန္တရေ အညော ဂတ္တော (အခန်းငယ်တည်း) ဣတိပိ ဝဒန္တိ” ဟု ဋီကာ၌ ဝဒန္တိ ဝါဒ ရှိသေး၏။] ဟတ္ထပါသာဝါတိ-ကား၊ ဂဗ္ဘဿ-၏၊ ဟတ္ထပါသာ-မှ၊ (န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ)၊ ဒွါရမူလေဝါတိ-ကား၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော လူတို့၏၊ ဝါ- တို့နှင့်၊ သာဓာရဏေ-အတူတကွ ဆောင်တတ်သော၊ ဝါ-ဆက်ဆံသော၊ ဃရဒွါရမူလေ-၌၊ (ဝတ္ထဗ္ဗံ-နေရာ၏)၊ ဟတ္ထပါသာဝါတိ-ကား၊ ဂဗ္ဘဿ ဝါ-၏ လည်းကောင်း၊ ဃရဒွါ ရမူလဿဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါသာ-မှ၊ (န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ)။

၄၈၂-၇။ ဥဒေါသိတောတိ-ကား၊ ယာနာဒီနံ-နိသော၊ ဘဏ္ဍာနံ-တို့၏၊ သာလာ-တဲတည်း၊ (ယာဉ်စသည် ထားရာ ဂိုဒေါင်-ဟူလို)၊ စ-ဆက်၊ ဣတော-ဤ ဥဒေါသိတမှ၊ ပဌာယ-၍၊ နိဝေသနေ-အိမ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အဇ္ဈောတိ-ကား၊ ပဋိရာဇာဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ-ရန်သူမင်း အစရှိသူတို့ကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဣဋ္ဌကာဟိ-အုတ်တို့ဖြင့်၊ ကတော- သော၊ ဗဟလဘိတ္တိကော-ထူထဲသောနံရံရှိသော၊ စတုပဉ္စဘူမိကော ၄, ၅ဆင့် ဘုံရှိသော၊ ပတိဿယဝိသေသော-မှီရာ အရပ်ထူးတည်း၊ [တစ်ဖက်ရန်သူကို ပစ်ရန်စင် ဖြစ်သောကြောင့် “ပစ်စင်” ဟု ဘာသာ ပြန်ကြသည်။] မာဠောတိ-ကား၊ ဧကကူဋသင်္ဂဟိတော-တစ်ခုသောအထွတ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော၊ ဝါ-အထွတ်တစ်ခုရှိသော၊ စတုရဿပါသာဒေါ-၄ ထောင့်ပြာသာဒ်တည်း၊ [“ပြအိုး” ဟု ဘာသာပြန်ကြသည်။] ပါသာဒေါတိ-ကား၊ ဒီဃပါသာဒေါ-ရှည်သော ပြာသာဒ်တည်း၊ [ဘုံ ၅ဆင့် ၇ဆင့် ၉ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်ရှည်-ဟူလို။] ဟမ္ဗိယန္တိ-ကား၊ မုဏ္ဍန္တဒနပါသာဒေါ-ဦးပြည်းအမိုးရှိသော ပြာသာဒ်တည်း။

ဥဒေါသိတော။ ။ဥ+အဝပုဗ္ဗ, သိဓာတ်, တပစ္စည်း၊ အဝကိုသြပြု၊ ဥနောက်(ဒ်) လာ၍ “ဥဒေါသိတ” ဟု လည်းကောင်း၊ သြမပြုဘဲ “ဥဒဝသိတ” ဟု လည်းကောင်း ပါဌ်မှန်ဖြစ်၏။ [“ဥ(ဥဒ္ဓံ-အထက်အထက်၌) အဝ (အဝဂန္တာ-သက်ရောက်၍) သီယတေ-မှီတင်း နေထိုင်အပ်၏၊ ဣတိ ဥဒေါသိတော” ဟုပြု၊ ပါဠိ၌ ပုလ္လိင်, သက္ကတ၌ နပုလ္လိင် ရှိ၏။] ဥဒေါသိတော-ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။

ဟမ္ဗိယံ။ ။ဟရဓာတ်, ရမ္မပစ္စည်းဖြင့် “ဟမ္ဗ” ဟု ဖြစ်ပြီးမှ “ဟမ္ဗယေဝ ဟမ္ဗိယံ” ဟု သွတ္တံ၌ ဣယပစ္စည်း သက်သင့်၏။ “ဟရတိ-စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်၏၊ ဝါ-မွေ့ လျော်ဖွယ်ကောင်း၏၊ ဣတိ ဟမ္ဗိယံ” ဟု ပြု၊ ဤဟမ္ဗိယမည်သောအိမ် (ပြာသာဒ်)၏ သရုပ်ကို ပြလို၍ “မုဏ္ဍန္တဒနပါသာဒေါ” ဟု ဖွင့်သည်။

မုဏ္ဍန္တဒန ပါသာဒေါ။ ။မုဏ္ဍ-ဦးပြည်းခေါင်းတုံးကဲ့သို့, အထွတ်အချွန် မပါ သော+ဆဒန=အမိုးရှိသော+ပါသာဒ-ပြာသာဒ်၊ အထွတ်အတက်မပါသောကြောင့် ဦးပြည်း (ခေါင်းတုံး)နှင့် တူရကား “ဟမ္ဗိ” ဟု ခေါ်အပ်သော ဤပြာသာဒ်ကို “ပြာသာဒ်ဦးပြည်း”

၄၈၉။ သတ္တဗ္ဗန္တရာတိဇတ္ထ-ဌ၊ ဧကံ-သော၊ အဗ္ဗန္တရံ-အဗ္ဗန္တရသည်၊ အဋ္ဌဝိသတိ
 ဟတ္ထံ-၂၈ တောင်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သတ္ထော-ခြေကုန်သည် လှည်းကုန်
 သည် အပေါင်းသည်၊ [သတ္ထောဘိ ဇယံသတ္ထော သကဋသတ္ထော ဝါ၊]
 ဂစ္ဆန္တော-စဉ်၊ ဂါမံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နဒိံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ပရိယာဒိယိတွာ-ကုန်အောင်ယူ၍၊ ဝါ-ထုတ်ချင်းထွင်း၍၊ သစေ တိဋ္ဌတိ၊
 အန္တော-ရွာ၊ မြစ်တို့၏အတွင်း၌၊ ပဝိဋ္ဌေန-ဝင်သော ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်၊
 (ရွာအတွင်းရောက်နေသော ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်) သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကာ
 ဗဒ္ဓေါ ဟုတွာ၊ ဩရဉ္စ-ဤဘက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါရဉ္စ-ထိုဘက်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဖရိတွာ- ပျံ့နှံ့၍၊ ဌိတော သစေ ဟောတိ၊ [ပရိယာဒိယိတွာကို
 ထပ်ဖွင့်၊] (ဧဝံသတိ)၊ သတ္တပရိဟာရောဝ-ကုန်သည်အစောင့်အရှောက်ကိုသာ၊
 လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဂါမေဝါ-၌လည်းကောင်း၊ နဒိယာဝါ-
 ၌လည်းကောင်း၊ ပရိယာပန္နော-အတွင်းဝင်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ အန္တော-ရွာ၊
 မြစ်အတွင်း၌၊ ပဝိဋ္ဌော-ဝင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပရိယာပန္နောကို ထပ်ဖွင့်သည်၊]
 ဂါမပရိဟာရောစေ နဒိပရိဟာရောစ လဗ္ဘတိ၊ ဝိဟာရသီမံ-ကျောင်းတိုက်၏
 သိမ်ကို၊ [မဟာသိမ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်၊] အတိတ္တမိတွာ သစေတိဋ္ဌတိ၊
 (ရဟန်းပါနေသော ကုန်သည်အပေါင်းက မဟာသိမ်အပြင်ဘက်၌ တည်အံ့၊
 အန္တော သီမာယစ-၌လည်း၊ စီဝရံ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဝသိတဗ္ဗံ၊ လှည်းအပေါင်း၌မနေဘဲ သင်္ကန်းရှိရာ ဝိဟာရ
 (မဟာသိမ်)သို့ သွား၍နေပါ-ဟူလို၊) ဗဟိ သီမာယ စီဝရံ သစေ ဟောတိ၊

ဟု ဘာသာပြန်ကြသည်၊ မုဏ္ဍန္တဒနပါသာဒေါတိ-နာတိ ဥစ္စော-(ပါသာဒကဲ့သို့) မမြင့်
 လွန်းသော၊ စန္ဒိကင်္ဂဏယုတ္တော-လသာဆောင် ပါရှိသော၊ (အပေါ်၌ အမိုးမရှိဘဲ ပွတ်
 တိုင်တို့ဖြင့် ကာအပ်သော လသာဆောင်ပါသော) သီရေကုဋ္ဌမာလာဒိ ဝိရဟိတော-အချွန်
 အထွတ် ပန်းပြောက်စသည်တို့မှ ကင်းသော၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်တစ်မျိုးတည်း၊ [“အုတ်
 တိုက်” ဟုလည်း ဆိုကြ၏၊ ဤဖွင့်ပုံမှာ အုတ်တိုက်သာမက၊ သစ်သားအိမ်လည်း ဖြစ်
 နိုင်သည်။]

နဒိပရိဟာရော။ ။နဒိပရိဟာရောစ လဗ္ဘတိတိ ဇတ္ထ ဝိသု နဒိပရိဟာရဿ(၏)
 အဝုတ္တတ္တာ (ရွာ၊ အိမ်၊ စသော အစောင့်အရှောက်ကို ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့
 သို့ မြစ် အစောင့်အရှောက်ကို ပါဠိတော်၌ သီးခြားမဟောအပ်သည့်အတွက်) ဂါမာဒိ ဟိ
 အညတ္တဝိယ စီဝရဟတ္ထပါသော ယေဝ နဒိပရိဟာရော (ရွာစသည်မှတစ်ပါးသော
 ရွာပြင်ဘက်စသော အရပ်၌ သင်္ကန်း၏ ဟတ္ထပါသံသာ အစောင့်အရှောက်ရသကဲ့သို့ ထို့
 အတူ မြစ်အစောင့်အရှောက်ဟူရာ၌လည်း မြစ်၌ထားအပ်သော သင်္ကန်း၏ ဟတ္ထပါသံသာ
 အစောင့်အရှောက်ရသည်) ဣတိ တီသု ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ။

(ဧဝံသတိ) သတ္တသမိပေယေဝ ဝသိတဗ္ဗံ၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားစဉ်၊ သကဋေ-သည်၊ ဘဂ္ဂေဝါ-ကျိုးသော်လည်းကောင်း၊ ဂေါဏေ-သည်၊ နဋ္ဌေဝါ-ပျောက်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာ-၌၊ သစေ ဆိဇ္ဇတိ၊ [လှည်းတန်းကြီး ၂ပိုင်းပြတ်အံ့၊] (ဧဝံသတိ) ယသ္မိံ ကောဠာသေ စိဝရံ (အတ္တိ)၊ တတ္ထ-ထိုအစဉ်၊ ဝသိတဗ္ဗံ။ ၄၉၀။ ဧကကုလဿ-၏၊ ခေတ္တေ-၌၊ [အကာအရံမရှိသော လယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်၊] ဟတ္ထပါသောနာမ-မည်သည်၊ စိဝရဟ္မပါသောယေဝ-သာတည်း၊ ပေ၊ အပရိက္ခိတ္တေ-မကာရံအပ်သော လယ်၌၊ စိဝရဿေဝ ဟတ္ထပါသော။

၄၉၁-၄။ ခလံ-ကောက်နယ်တလင်းကို၊ ခညကရဏန္တိ ဝုစ္ဆတိ၊ အာရာမောတိ-ကား၊ ပုပ္ဖါရာမောဝါ-ပန်းအာရာမံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပန်းခြံသည်လည်းကောင်း၊ ဖလာရာမောဝါ-သစ်သီးအာရာမံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သစ်သီးခြံသည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဒွိသုပိ-၂ပါးစုံသော ခညကရဏ၊ အာရာမတို့၌လည်း၊ ခေတ္တေ-၌၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာ လျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော (ဟောတိ)၊ ဝိဟာရော-သည်၊ နိဝေသနသဒိသော-အိမ်နှင့်တူ၏။

ရုက္ခမူလေ-ရုက္ခမူလ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အန္တော ဆာယာယန္တိ-ကား၊ ဆာယာယ-သည်၊ ဖုဠောကာသဿ-ထိအပ်သောအရပ်၏၊ အန္တော ဧဝ-အတွင်း၌သာတည်း၊ [ကောင်းကင်လမ်းမဝယ် နေဝန်း၏ ဖြောင့်ဖြောင့်သွားချိန် မွန်းတည့်သောအခါ၌ သစ်ပင်၏အရိပ်ပျံ့နှံ့ရာအရပ်ကို ဆိုသည်၊] ပန-ဆက်၊ ဝိရဠသာခဿ-ကျဲသော အခက်ရှိသော၊ ရုက္ခဿ-၏၊ အာတပေန-နေပူသည်၊ ဖုဠောကာသေ-၌၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ နိသဂ္ဂိယမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [မွန်းတည့်သောအခါ နေပြောက်ထိုးသောနေရာဝယ်

ဝိဟာရော နိဝေသနသဒိသော။ ။ “ဝိဟာရော” အရ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို မယူလို၊ ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုသာ ယူလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် “အိမ်နှင့်တူသည်” ဟုဆိုသည်၊ ဤဝိဟာရ၏ ဧကကုလနာနာကုလသန္တက အဖြစ်ကိုကား ကျောင်းဒကာနှင့်စပ်၍ မှတ်ရမည်၊ ဒကာတစ်ယောက်တည်း၏ ကျောင်းကို ဧကကုလသန္တက၊ အများစုပေါင်း၍ ဆောက်အပ်သော ကျောင်းကို နာနာကုလသန္တကဟု မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဧကကုလဿ ဝိဟာရော” စသည်၌ ကျောင်းတိုက်တစ်ခုလုံးကို “ဝိဟာရ” ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ “ယသ္မိံ ဝိဟာရေ” ဟု လာရာ၌ကား ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်။ [ဝိဟာရောနာမ သပရိက္ခိတ္တောဝါ အပရိက္ခိတ္တောဝါ သကလော အာဝါသောတိ ဝဒန္တိ၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေတိ ဧတ္ထ ပန ဧကဂေဟမေဝ (တစ်ကျောင်းတည်းကိုသာ) ဝုတ္တံ၊ ဧကကုလ နာနာကုလသန္တကတာ စေတ္ထ ကာရာပကာနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။]

သင်္ကန်းထား၍ အရုဏ်တက်ချိန် ဟတ္ထပါသ်မှ ကင်းနေလျှင် နိသဂ္ဂိယ-
ဟူလို၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာဒိသဿ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော သံစပ်၏၊
သာခန္ဓာယာယ ဝါ-သစ်ခက်၏ အရိပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာယာယ
ဝါ-ပင်စည်၏ အရိပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ သာခါယဝါ-
၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဋ္ဌပေဝါ-သစ်ခွ၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ထပေတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဥပရိ-၌၊ အညသာခန္ဓာယာယ-အခြားသော သစ်ကိုင်း၏ အရိပ်
သည်၊ ဖုဋ္ဌောကာသေယေဝ-၌သာလျှင်၊ ထပေတဗ္ဗ၊ ခုဇ္ဇရက္ခဿ-ကုန်းသော
သစ်ပင်၏၊ ဆာယာ-သည်၊ ဒူရံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဆာယာယ-သည်၊ ဂတဌာနေ-
ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ ယေဝ၊ ဣဓာပိ-ဤရက္ခမူလ၌လည်း၊
ဟတ္ထပါသော-ဟတ္ထပါသ်ဟူသည်၊ စီဝရဟတ္ထပါသောယေဝ-သင်္ကန်း၏
ဟတ္ထပါသ်သာတည်း။

အဂါမကေ အရညေတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ အဂါမကံ-ရွာမရှိသော၊ အရညံနာမ-
ကို၊ ဝိဇ္ဈာဒ္ဓဝီအာဒိသုဝါ-ဝိဇ္ဈာတော အစရှိသည်တို့၌သော် လည်းကောင်း၊
မစ္ဆဗန္ဓာနံ-တံငါသည်တို့၏၊ အာဂမနပထေ-နေ့ချင်းပြန်ခေါက် သွားရောက်
နိုင်ကြောင်း လမ်းမရှိသော၊ [အဂမနပထေတိ ယံ တဒဟေဝ ဂန္ဓာ ပုန
အာဂန္တု သက္ကာ န ဟောတိ၊ တာဒိသံ သန္ဓာယ ပုတ္တံ၊ နတ္ထိ+ဂမနပထော
ယဿာတိ အဂမနပထံ၊] သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ-၌၊ (သမုဒ္ဒရာအလယ်က၊) ဒီပေသုဝါ-
ကျွန်းတို့၌သော် လည်းကောင်း၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ သမန္တာ သတ္တဗ္ဗန္တ ရာတိ-ကား၊
မဇ္ဈေ-၌၊ ဌိတဿ-တည်သူ၏၊ သမန္တာ-၌၊ သဗ္ဗဒိသာသု-တို့၌ သတ္တဗ္ဗန္တ ရာ-
ခုနစ် အဗ္ဘန္တရတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဝိနိဗ္ဗေနေ-ထုတ်ချင်းပေါက်အားဖြင့်၊
ဝါ-တောက်လျှောက်အားဖြင့်၊ စုဒ္ဓသ-တစ်ဆယ့်လေး၊ အဗ္ဘန္တရတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊
[ထိုင်နေသူ၏ရှေ့ဘက် ခုနစ်အဗ္ဘန္တရ၊ နောက်ဘက်ခုနစ်အဗ္ဘန္တရအားဖြင့်
တစ်ဆယ့်လေး၊ အဗ္ဘန္တရရှိသည်-ဟူလို၊] မဇ္ဈေ-ဆယ့်လေးအဗ္ဘန္တရတို့၏
အလယ်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသူသည်၊ ပုရတ္ထိမာယ (ဒိသာယ) ဝါ-၌သော်
လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမာယ ဒိသာယဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရိယန္တေ-
အစွန်၌၊ ထပိတစီဝရံ-ကို၊ ရက္ခတိ-နိုင်၏၊ ပန-ဆက်၊ အရုဏဂ္ဂမနသမယေ-
၌၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-မျှလည်း၊ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ သစေ ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ပစ္စိ
မာယ ဒိသာယ-၌၊ စီဝရံ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ ဣတရသ္မိ-အခြားသော အရှေ့
အရပ် သင်္ကန်း၌၊ ဧသနယော၊ [ဣတရသ္မိံ တိပုရိမဒိသာယ စီဝရေ-ဋီကာ။]

[သတ္တအဗ္ဘန္တရနှင့်စပ်သဖြင့် သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်အတွက် ထူးခြားချက်ကို
ပြလို၍ “ဥပေါသထကာလေ ပန”စသည်မိန့်] ပန-ဆက်၊ ဥပေါသထကာလေ-
ဥပုသ်ပြုရာအခါ၌၊ ပုရိသပရိယန္တေ-၌၊ နိသိန္နဘိက္ခုတော-မှ၊ ပဌာယ၊

သတ္တဗ္ဗန္တရသီမာ-သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်ကို၊ သောဓေတဗ္ဗာ-သုတ်သင်ထိုက်၏၊ [ဟတ္ထပါသ်၌ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်များမရှိအောင် သုတ်သင်ထိုက်သည်-ဟူလို၊] ယတ္ထကံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရည်တိုင်အောင်၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ ဝဗုတိ-တိုးပွား၏၊ သီမာပိ-သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်သည်လည်း၊ တတ္ထကံ-အောင်၊ ဝဗုတိ-ကျယ်ပြန့်၏၊ [သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်၌ သတ္တဗ္ဗန္တရတိုင်းသောအခါ အစွန်ဆုံး ရဟန်း၏ အစွန်မှစ၍ တိုင်းတာရသောကြောင့် ရဟန်းများသလောက် သိမ်လည်း ကျယ်ပြန့်ရသည်-ဟူလို။]

၄၉၅။ အနိသဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အာပဇ္ဇတိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဇတ္ထ-၌၊ ပဓာနိကော-ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု၌ယှဉ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သဗ္ဗရတ္တိ-လုံး၊ ပဓာနံ-ကို၊ အနုယုဉ္ဇိတွာ-အားထုတ်ပြီးစေ၍၊ ပစ္စုသသမယေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ (အရဏ်မတက်မီ အချိန်၌)၊ နာယိဿာမိ-ရေချိုးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တိဏိပိ-နံသော၊ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ တိရေ-၌၊ ထပေတွာ-၍၊ နဒိ-သို့၊ သစေ ဩတရတိ-အကယ်၍ သက်ဆင်းအံ့၊ [သင်္ကန်းနှင့် ဟတ္ထပါသ်ကင်း၍ သက်ဆင်းအံ့၊] အဿ-ထို ရဟန်းသည်၊ နာယန္တဿေဝ-ရေချိုးစဉ်ပင်၊ အရဏ်-သည်၊ သစေ ဥဋ္ဌဟတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကိ-ကို၊ ကာတဗ္ဗ-နည်း၊ (ဣတိ-ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏၊) (ကဿာ-ကြောင့်နည်း၊) ဟိ ယဿာ-ကြောင့်၊ သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ဥတ္တရိတွာ-ရေမှ တက်ပြီး၍၊ စိဝရံ-ကို၊ ယဒိ နိဝါသေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိသဂ္ဂိယစိဝရံ-နိသဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို၊ အနိသဇ္ဇိတွာ-မစွန့်မူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇနပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်စရာရှိ၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မစည်း အချည်းအနီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယဒိ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့ သွားပြန်သော်လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-တည်း။

၂၁

န အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ [န အာပဇ္ဇတိတိ ပရိဘောဂပစ္စယာ ဒုက္ကဋ္ဌနာပဇ္ဇတိ တေနာဟ သော ဟိတိအာဒိ၊] ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယဿာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ယာဝ-လောက်၊ အညံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဝိနယကမ္မံ-ကို၊ န ကရောတိ-မပြုရသေး၊ တာဝ-လောက်၊ တေသံ စိဝရာနိ-တို့၏၊ အပရိဘောဂါရဟတ္တာ-သုံးစွဲခြင်းကို မထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဋ္ဌစိဝရဋ္ဌာနေ-ပျောက်သော သင်္ကန်းရှိသူအရာ၌၊ ဌိတော-သည်၊ ဟောတိ၊ နဋ္ဌစိဝရဿစ-၏လည်း၊ အကပ္ပိယံနာမ-မအပ်သော အဝတ်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ ဧကံ-ကို၊ နိဝါသေတွာ-၍၊ ဒွေ-တို့ကို၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဝိနယကမ္မံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏။

ဒုရေ-ဦး၊ ဝိဟာရေ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ အန္တ ရာမဂ္ဂေ-ဦး၊ မနုဿာ-
 တို့သည်၊ သစေ သဉ္စရန္တိ-အကယ်၍ လှည့်လည်သွားလာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဧကံ နိဝါသေတွာ၊ ဧကံ ပါရပိတွာ-ယမ်း၍၊ ဧကံ-ကို၊ အံသကူဇေ-ပရုံးစွန်း
 ဦး၊ ထပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ [လူအများမြင်လျှင် သံမဏသမာရပု ဖြစ်အောင် ဤသို့
 သွားရမည်-ဟူလို၊] ဝိဟာရေ-ဦး၊ သဘာဂဘိက္ခု-တို့ကို၊ သစေန ပဿတိ-
 အံ့၊ ဘိက္ခုစာရ်-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့၊ ဂတာ-န်သည်၊ သစေ
 ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃာဋီ ဗဟိဂါမေ ထပေတွာ၊ သန္တရတ္တရေန-ဖြင့်၊
 အာသနသာလံ-ဆွမ်းစားရပ်သို့၊ ဂန္တာ ဝိနယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ [ဗဟိဂါမေ၊
 ပေ၊ ကာတဗ္ဗံတိ ဝုတ္တတ္တာ အဓိဋ္ဌာနေဝိယ ပရမုခါ ဌိတမ္ပိ နိသဂ္ဂိယံ စီဝရံ
 နိသဇ္ဇိတုံ နိသဋ္ဌစီဝရဉ္စ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊] ဗဟိဂါမေ စောရဘယံ
 သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရပိတွာ-(ဧကသီနှင့် သင်္ကန်းကြီးကိုထပ်)
 ရံ၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အာသနသာလာ-သည်၊ သမ္မာဓာ-သည်၊ ဇနာကိဏ္ဍာ-အခြားရဟန်း
 တို့နှင့် ရောပြွမ်းသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဧကမန္တေ-ဦး၊ စီဝရံ၊ အပနေတွာ
 ဝိနယကမ္မံ ကာတုံ သစေ န သက္ကာ၊ (ဧဝံသတိ) ဧကံ ဘိက္ခု အာဒါယ
 (ခေါ်၍)ဗဟိဂါမံ ဂန္တာ ဝိနယကမ္မံ၊ ကတွာ-ပြီး၍၊ စီဝရာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊

ဘိက္ခု-ဆရာ ရဟန်းတို့သည်၊ ဒဟရာနံ-ရဟန်းငယ်တို့၏၊ ဟတ္ထေ-
 ဦး၊ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ မဂ္ဂံ၊ ဂစ္ဆန္တာ-န်စဉ်၊ ပစ္ဆိမေယာမေ-ပစ္ဆိမာယာမံဉ္စ
 သယိတု ကာမာ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ စီဝရံ
 ဟတ္ထ ပါသေ ကတွာဝ သယိတဗ္ဗံ၊ ဂစ္ဆန္တာနံယေဝ-စဉ်ပင်၊ ဒဟရေသု-
 တို့သည်၊ အသမ္ပတ္တေသု-အနီးသို့ မရောက်ကုန်သေးမီ၊ ဝါ-မမှီကုန်သေးမီ၊
 အရဏံ သစေ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ စီဝရံ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိဿယောပန-
 နိဿယည်းသည်ကား၊ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-မငြိမ်း၊ [ဂမနေ သဉ္ဇဿာဟတ္တာ
 နိဿယော ပန န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိတိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊] ဒဟရာနံပိ-တို့သည်လည်း၊
 ပုရတော-ဦး၊ ဂစ္ဆန္တာနံ-န်စဉ်၊ ထေရေသု အသမ္ပတ္တေသု ဧသေဝ နယော၊
 [နိဿယည်း မပျက်-ဟူလို၊] မဂ္ဂံ-ကို၊ ဝိရဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ချော်၍၊ ဝါ-လမ်းမှား၍၊
 အရညေ-ဦး၊ အညမည်၊ အပဿန္တေသုပိ-မတွေ့သော ဆရာတပည့်တို့၌လည်း၊
 ဧသေဝ နယော၊ [နိဿယည်း မပျက်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဒဟရာ-တို့သည်၊
 ဘန္တေ မယံ မုဟုတ္တံ၊ သယိတွာ-ပြီး၍၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ-ဦး၊
 တုမှေ-တို့ ကို၊ သမ္မာပုဏိဿာမ-အမှီလိုက်ခဲ့ပါကုန်အံ့၊ ဣတိဝတွာ၊ ယာဝ
 အရဏုဂ္ဂမနာ-အောင်သစေ သယန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) စီဝရဉ္စ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊
 နိဿယောစ-ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ [“ဆရာအထံ မှီအောင်လိုက်မည်” ဟု အားထုတ်မှု
 ရှိ သော်လည်း (ဆရာနှင့်အတူသွားခြင်း-ဟူသော) သွားခြင်း ဣရိယာပုထ်က

ပြတ်စဲသည့် အတွက် အိပ်ရာမှထ၍ မှီအောင်လိုက်နေစဉ် အရုဏ်တက်သွားလျှင် သင်္ကန်း လည်း နိသဂ္ဂိထိုက်၊ နိဿယည်းလည်း ပျက်သည်။] ဒဟရေ-တို့ကို၊ ဥယျောဇေတွာ-၍၊ ထေရေသု-တို့သည်၊ သယန္တေသုပိ-အိပ်နေကြကုန်သော်လည်း၊ ဧသေဝ နယော။

ဒွေဓာပထ-၂ ဖြာအားဖြင့် ဖြစ်သောလမ်းကို၊ ဝါ-လမ်း ၂ ခုကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ထေရာ-တို့သည်၊ အယံ-ဤလမ်းသည်၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းမှန်တည်း၊ ဒဟရာ-ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ အယံ-ဤလမ်းသည်၊ မဂ္ဂေါ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ အညမညဿ-တစ်ဖက်တစ်ဖက်၏၊ ဝစနံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ဂတာ-န်အံ၊ [နိဿယည်းဆရာ အသီးသီး၊ နိဿယည်းယူတပည့် အသီးသီးဖြစ်သောကြောင့် “ထေရာ၊ ဒဟရာ” ဟု ဗဟုဝစ်ချည်ထားသည်။] အရဏုဂ္ဂမနာ-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ စိဝရာနိစ-တို့သည်လည်း၊ နိသဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယောစ-သည်လည်း၊ ပဋိပဿမ္ဘတိ-၏၊ ဒဟရာ-တို့သည်၊ မဂ္ဂတော-သွားမြဲလမ်းမှ၊ ဩက္ကမ-ဖဲ၍၊ အန္တောအရဏေယေဝ-ဦးသာလျှင်၊ နိဝတ္တိဿာမ-ပြန်နစ်ကုန်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဘေသဇ္ဇတ္တာယ-ငှာ၊ ဂါမံ-သို့၊ ပဝိသိတွာ-ပြီး၍၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ စ-ဆက်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းငယ်တို့သည်၊ အသမ္ပတ္တာနံယေဝ-ပြန်မရောက်ကုန်မီပင်၊ အရဏော-သည်၊ သစေ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ) စိဝရာနိ နိသဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ၊ နိဿယောပန-သည်ကား၊ န ပဋိပုဿမ္ဘတိ၊ [အရုဏ်မတက်မီ ပြန်လာမည့်ဟု ကြံသောကြောင့် နိဿယည်းမပျက်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ဓေနဘယေနဝါ-နွားမဆားကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သုနဘယေနဝါ-

အညမညဿ၊ ယေ၊ ဂတာ။ ။သစေ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော “ပုရာရဏာ အညမညံ ပဿိဿာမာ”တိ ဥဿာဟံ ဝိနာဝ ဂတာ ဟောန္တိ၊ အရဏုဂ္ဂမနေ (အရုဏ်တက်မှ) နိဿယပဋိပုဿဒ္ဓိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ပဌမတရံယေဝ ပဋိပဿမ္ဘနတော၊ အထ “ပုရာရဏာ ပဿိဿာမာ” တိ သဉ္ဇဿာဟာဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိဿယပဋိပုဿဒ္ဓိယေဝ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဧဝံ သတိ “သဟ အရဏုဂ္ဂမနာ နိဿယော ပဋိပုဿမ္ဘတိ” တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ ဝုစ္စတေ-သဉ္ဇဿာဟတ္တာ ပဌမတရံ ပဋိပုဿဒ္ဓိ န ဝုတ္တာ၊ သတိပိ စ ဉ္ဇဿာဟဘာဝေ ဧကတော ဂမနဿ ဥပစ္စန္နန္တော “မဟုတ္တံ ဌတွာ” တိ ဧတ္ထဝိယ သဟအရဏုဂ္ဂမနာ ပဋိပုဿဒ္ဓိယေဝ ဝုတ္တာ။

ဆိုလိုရင်းကား-ဆရာတပည့်တို့သည် အရုဏ်မတက်မီ ပြန်၍ ပေါင်းမိဖို့ရန် အားထုတ်မှုရှိသောကြောင့် အစကပင် နိဿယည်းငြိမ်းခြင်းကို မဆိုအပ်၊ ထိုသို့အားထုတ်မှုရှိသော်လည်း အတူသွားမှုက ပြတ်စဲနေသောကြောင့် အရုဏ်တက်ချိန်၌ (မပေါင်းမိကြလျှင်) နိဿယည်းပျက်ရသည်။

ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ မဟုတ္တံ-လောကံ၊ ဌတွာ-ရပ်တန့်၍၊ ဂမိဿာ
 မ-နံအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဌတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒိတွာဝါ-
 လည်းကောင်း၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အန္တရာ-ဌ၊ အရဏော-သည်၊
 ဥဂ္ဂတေ-သော်၊ ပေ၊ ပဋိပဿမ္ဘတိ-၏၊ အန္တောအရဏောယေဝ-ဌိသာလျှင်၊
 အာဂမိဿာမ-မှိအောင်လာကုန်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အန္တောသိမာယံ-
 အဝိပ္ပဝါသသိမ်အတွင်း၌၊ ဝါ-တွင်းက၊ ဂါမံ-သို့၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်ကုန်သော
 ရဟန်းတို့၏၊ အန္တရာ-(ဆရာတို့ထံ မရောက်မီ) အကြား၌၊ အရဏောသစေ
 ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ စိဝရာနိ နိသဂ္ဂိယာနိ နေဝ ဟောန္တိ၊ နိဿယော န
 ပဋိပဿမ္ဘတိ၊ ပန-ဆက်၊ တာဝ ဝိဘာယတု-မိုးလင်းစေဦး၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ သစေ နိသီဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) အရဏော-သည်၊ ဥဂ္ဂတေပိ-
 သော်လည်း၊ စိဝရာနိ နိသဂ္ဂိယာနိ န ဟောန္တိ၊ နိဿယောပန ပဋိပဿမ္ဘတိ။

ယေပိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အန္တောအရဏောယေဝ၊ အာဂ
 မိဿာမ-ပြန်လာကုန်အံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သာမန္တ ဝိဟာရံ-အနီးကျောင်းသို့၊
 ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ၊ သဥဿာဟာ-အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂစ္ဆန္တိ၊
 စ-ဆက်၊ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ၊ နေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ အရဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊

မဟုတ္တံ။ ပေ။ ပဋိပဿမ္ဘတိ။ ။[ဤဝါကျတို့၌ ရဟန်းကလေးများ အထံဝယ်
 နိဿယည်းဆရာတို့၏ သင်္ကန်းကြီးပါနေပုံကို သတိပြုပါ။] ရဟန်းငယ်တို့သည် နိဿ
 ယည်းဆရာတို့နှင့်အတူ ခရီးသွားကြစဉ် ရွာတစ်ရွာသို့ရောက်၍ ရွာတွင်းဝင်ပြီးလျှင် ဆေး
 အလှူခံနေရစ်ကြသည်။ နိဿယည်းဆရာတို့ကား ခရီးသွားမြဲသွားနေကြသည်။ ထိုသို့
 ဆေးအလှူခံပြီး၍ ပြန်လာသောအခါ နွားမကြီးက ဝှေ့မည်လုပ်နေခြင်း၊ သို့မဟုတ်
 ခွေးကကိုက်မည်လုပ်နေခြင်းကြောင့် “ခဏလောက်ရပ်တန့်ပြီးမှ သွားကြမည်” ဟု ကြံ၍
 ရပ်နေပြီးမှ သို့မဟုတ်ထိုင်နေပြီးမှ သွားကြလျှင် ဆရာများနှင့် မပေါင်းမီခင် အရဏ်
 တက်သော့် (ရပ်နေသည့်-ထိုင်နေသည့်အတွက်) သွားခြင်းကိစ္စ ပြတ်သောကြောင့် ဆရာ
 တို့၏ သင်္ကန်းလည်း နိသဂ္ဂိထိုက်၊ ရဟန်းငယ်တို့မှာလည်း နိဿယည်းပျက်သည်။

အန္တောသိမာယံဂါမံ။ ။ဤဝါကျ၌ မဟာသိမ်၏ ၃ ယူဇနာအထိ ကျယ်ဝန်း
 နိုင်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုမဟာသိမ်အတွင်းရှိ ခရီးကို ဆရာနှင့်တပည့်တို့ သွားနေကြ
 ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အဝိပ္ပဝါသ (မဟာသိမ်) သမုတ်ရာ၌ ရွာကိုချန်၍ သမုတ်ရပ်ကို
 လည်းကောင်း၊ သိထားရာ၏၊ ဤ “အန္တောသိမာယံ ဂါမံ” အရ “သိမ်အတွင်းကရွာ”
 ဟူသည် သိမ်သမုတ်ပြီးမှ တည်အပ်သော ရွာတည်း၊ [အန္တောသိမာယံဂါမန္တိ အဝိပ္ပဝါသသိ
 မာ သမ္ပုတိယာ ပစ္စာ ပတိဋ္ဌာပိတဂါမံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊] အဝိပ္ပဝါသ သိမ်အတွင်း
 သင်္ကန်းထားခွင့် ရသောကြောင့် “သင်္ကန်းများ နိသဂ္ဂိမထိုက်” ဟု ဆိုသည်။

ပေ၊ ဓမ္မဂါရဝေန-တရား၌လေးစားခြင်းကြောင့်၊ ယာဝ ပရိယောသာန-
 အောင်၊ သုတွာဝ ဂမိဿာမာတိ သစေ နိသီဒန္တိ၊ ပေ၊ ထေရေန-သည်၊
 ဒဟရံ-ကို၊ စိဝရဇောဝနတ္ထာယ-ငှာ၊ ဂါမကံ၊ ပေသေန္တေန-စေခိုင်းလသော်၊
 အတ္တနော စိဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ [အရုဏ်တံကံချိန်၌ သင်္ကန်းနှင့်ကင်း
 နေသော်လည်း နိသဂ္ဂိမထိုက်အောင် ထိုသင်္ကန်းကို ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုပြီးမှ ပေးပါ-
 ဟူလို၊] ဒဟရဿာပိ-၏လည်း၊ စိဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတွာ ထပေတဗ္ဗံ၊ [ရဟန်း
 ငယ်က သင်္ကန်းကြီးထားခဲ့လျှင်လည်း ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုစေပြီးမှ ထားခဲ့စေရမည်၊]
 အဿတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ သစေ ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ) အတ္တနော စိဝရံ
 ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ (အဝေးမှန်းကာပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြု၍) ဒဟရဿ စိဝရံ (ထားခဲ့သော
 သင်္ကန်းကို) ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ထပေတဗ္ဗံ၊ ထေရော သစေ နဿရတိ၊
 ဒဟရော ဧဝ သရတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒဟရေန-သည်၊ ပေ၊ ဂန္တာ-ပြန်ရောက်၍၊
 ဝါ-ပြန်ရောက်လသော်၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထားထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ
 တုမှာကံ စိဝရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာတိ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ အတ္တနောပိ စိဝရံ
 အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ-ဤသို့ လျှောက်မှု အဓိဋ္ဌာန်တင်မှုကို ပြုလသော်၊ ဧကဿ-
 ၏၊ သတိယာပိ-သတိကြောင့်လည်း၊ အာပတ္တိမောက္ခော-အာပတ်မှ လွတ်
 ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ပေ၊ ပထမကထိနသိက္ခာပဒေ-
 ၌၊ အနဓိဋ္ဌာနံ-အဓိဋ္ဌာန် မတင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဝိကပ္ပနဉ္စ-လည်း
 ကောင်း၊ အကြိယံ-အကြိယတည်း၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အပစ္စုဒ္ဓရဏံ-
 သည်၊ (အကြိယံ-တည်း၊) အယမေဝ-ဤမျှလောက်သည်သာ၊ ဝိသေသော၊
 ပေ၊ ဣတိ-ပြီးတည်း။

ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်

၄၉၇။ တေနသမယေနာတိ တတိယကထိနသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊
 ဥဿာပေတွာ ပုနပျုနံ ဝိမဇ္ဇတီတိ-ကား၊ ဝလီသု-အတွန့်တို့သည်၊ နဋ္ဌာသု-
 ပျောက်ကုန်လသော်၊ ဝါ-ပြေကုန်လသော်၊ ဣဒံ-ဤအဝတ်သည်၊ မဟန္တံ-
 ကြီးသည်၊ ဝါ-ရှည်လာသည်၊ ဘဝိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ-သို့၊ မညမာနော-
 သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ သိဉ္စိတွာ-ဖျန်း၍၊ ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊
 အက္ကမိတွာ-နင်း၍၊ ဟတ္ထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥဿာပေတွာ-ထောင်၍၊ ဥက္ခိပိတွာ-
 မြှောက်၍၊ (ထပ်ဖွင့်သည်၊) ပိဋ္ဌိယံ-အဝတ်အပြင်၌၊ ဃံသတိ-ပွတ်တိုက်၏၊
 တံ-ထိုပွတ်တိုက်အပ်သော အဝတ်သည်၊ အာတပေ-နေပူ၌၊ သုက္ခံ-မြှောက်သည်၊

သမာနံ-(သော်)၊ ပဌမပ္ပမာဏမေဝ-ပထမအတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာလျှင်၊
ဟောတိ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပုနပိ-လည်း၊ တထာ-ထိုအတူ၊ ကရောတိ၊
တေန-ကြောင့်၊ ဥဿာပေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝိမဇ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)
ဝုတ္တံ၊ တံ-ထို ရဟန်းကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ကိလမန္တံ-ပင်ပန်းနေသည်ကို၊ ဘဂဝါ-
သည်၊ ဂန္ဓကုဋိယံ-၌၊ နိသိန္နောဝ-လျှင်၊ ဒိသွာ-၍၊ နိက္ခမိတွာ-ဂန္ဓကုဋိမှ
ထွက်တော်မူ၍၊ သေနာသနစာရိကံ-ကို၊ အာဟိဏ္ဏန္တောဝိယ-သို့၊ တတ္ထ-
ရဟန်းရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ အဂမာသိ၊ [တိုက်ရိုက်ကြွလျှင် ရဟန်းရှက်မည်စိုး၍၊
ကျောင်းစဉ်လှည့်တော်မူသကဲ့သို့ ကြွတော်မူသည်၊] တေန-ကြောင့်၊ အဒ္ဓသခေါ
ဘဂဝါတိ အာဒိ-ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

၅၀၀။ ဧကာဒသမာသေတိ-ကား၊ ဧကံ-သော၊ ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသံ-ပစ္ဆိမ
ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သောလကို၊ ဝါ-တန်ဆောင်မုန်းလကို၊ ထပေတွာ-
၍၊ သေသေ-သော၊ ဧကာဒသမာသေ-၌၊ (“ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော သင်္ကန်းတည်း” ဟု
ပါဠိတော်ထည့်စပ်၊ “ဧကာဒသမာသေ-တို့ပတ်လုံး” ဟု မပေးနှင့်၊ အဆက်မပြတ်
ဖြစ်သော အစွန္တသံယောဂမဟုတ်၊) သတ္တမာသေတိ-ကား၊ ကတ္တိကမာသံ-
လည်းကောင်း၊ ဟေမန္တိကေ-ဆောင်းဥတု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တရောစ-
လေးလတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စမာသေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ၊ သေသေ-
သော၊ သတ္တမာသေ-၌၊ (ဥပ္ပန္နံ-တည်း၊) ကာလေပိ အာဒိဿ ဒိန္နန္တိ-ကား၊
သံဃဿ-အား၊ (ဒိန္နံ၌စပ်) ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ အကာလစီဝရံ-အကာလ
သင်္ကန်းပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ပြ၍၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော
သင်္ကန်းသော်လည်းကောင်း၊ ဧကပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ဣဒံ-ကို၊ တုယံ-အား၊

ပစ္ဆိမ ကတ္တိကမာသံ ထပေတွာ။ ။ သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၁-ရက်မှ စ၍
တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်တိုင်အောင် တစ်လကို “ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသံ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုလသည်
သင်္ကန်းကာလဖြစ်သောကြောင့် အသစ်ရအပ်သော သင်္ကန်း (အဝတ်ပိုင်း)ကို အဓိဋ္ဌာန်-
ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲထားကောင်းရာကာလတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကာလကို ချန်ထားသည်။
[ကထိန်အာနိသင် မရလျှင် ထိုလကိုချန်၍ ၁၁-လသည်လည်းကောင်း၊ ကထိန်အာနိသင်ရ
လျှင် တပေါင်းလပြည့်အထိ ၅-လကိုချန်၍ ၇-လသည်လည်းကောင်း အကာလဖြစ်၏။]

ကာလေပိအာဒိဿ ဒိန္နံ။ ။ သင်္ကန်းကာလ၌ ရအပ်သောသင်္ကန်း ဖြစ်စေ ကာမူ
“အကာလသင်္ကန်းပါ” ဟု လျှောက်၍ သံဃာအားလှူလျှင် ကထိန်အာနိသင် ရ-မရ
မျက်မှောက် သံဃာအားလုံး ဝေ၍ယူရသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအားလှူရာ၌ “ဣဒံတုယံ
ဓမ္မံ” ဟု ဆိုခြင်းသည်ပင် “အာဒိဿ” အရ ညွှန်ပြခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ ပုဂ္ဂလိကညွှန်ပြ
၍ လှူရာ၌ကား သမ္မုခိဘူတသံဃာအား ဝေငှဖွယ်မလို၊ သို့သော် ညွှန်ပြပုံချင်း တူသော
ကြောင့် “အာဒိဿဒိန္နံ” အတွက် ရထိုက်သော အနက်ကို ထုတ်ပြရသည်။

ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နဝါ-လည်းကောင်းတည်း၊ သံဃတောဝါတိ-
 ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဘာဂ ဝသေန-ရအပ်သောအဖို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊
 သံဃတောဝါ-မှလည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အံ၊ ဂဏတောဝါတိ-ကား၊ ဣဒံ-
 ဤသင်္ကန်းကို၊ သုတ္တန္တိကဂဏဿ-သုတ္တန်ဆောင်ဂိုဏ်းအား၊ ဒေမ-န်၏၊
 ဣဒံ-ကို၊ အာဘိဓမ္မိကဂဏဿ-အား၊ (ဒေမ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂဏဿ-
 အား၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဘာဂ ဝသေန-
 ဖြင့်၊ တတော ဂဏတောဝါ-မှသော်လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အံ၊ နော စဿ
 ပါရိပူရိတိ-ကား၊ ပါရိပူရိ-ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းသည်၊ နောစေ ဘဝေယျ-
 အံ၊ ယတ္တကေန-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဝတ်ဖြင့်၊ ကယိရမာနံ-
 ပြုအပ်သော်၊ အဓိဋ္ဌာနစီဝရံ- အဓိဋ္ဌာန်သင်္ကန်းသည်၊ ပဟောတိ-လောက်၏၊
 တံစီဝရံ-ထိုသင်္ကန်းလျာအဝတ်သည်၊ တတ္တကံ-သည်၊ (အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော
 သင်္ကန်းသည်)၊ စေ န ဘဝေယျ-အံ၊ (နောစ ပါရိပူရိ ဘဝေယျကို ထပ်ဖွင့်
 သည်)၊ ဥနကံ-ယုတ်လျော့သည်၊ ဘဝေယျ-အံ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပစ္စာသာ ဟောတိ သံဃတော ဝါတိ အာဒိသု-ပါဠိရပ်တို့၌၊ အသုကဒိဝသံ
 နာမ-၌၊ သံဃော-သည်၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ လဘိဿတိ-တ္တံ၊ ဂဏော (စီဝရာနိ)
 လဘိဿတိ၊ တတော-ထိုသံဃာမှ၊ ဝါ-ထိုဂိုဏ်းမှ၊ မေ-ငါ့ဖို့၊ စီဝရံ-သည်၊
 ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သံဃတောဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊
 ဂဏတောဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာသာ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာသည်၊
 ဟောတိ-အံ၊ ဉာတကေဟိ-တို့သည်၊ မေ-ငါ့ဖို့၊ စီဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ (သုတ္တံ-
 ချည်ကို)၊ ပေသိတံ-ပေးပို့အပ်ပြီ၊ (ယက္ကန်းသည်တို့အထံ ချည်ပို့အပ်ပြီ-
 ဟူလို)၊ မိတ္တေဟိ-တို့သည်၊ (မေ စီဝရတ္ထာယ သုတ္တံ) ပေသိတံ၊ တေ-ထို
 ဆွေမျိုး (မိတ်ဆွေ)-တို့သည်၊ (စီဝရေ-သည်)၊ အာဂတေ-ရောက်လာလသော်၊
 (အာဂတာဟု ပြင်ကြသည်ကား မကောင်း၊) ဒဿန္တိ-လှူကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ
 ဧဝံ-သို့၊ ဉာတိတောဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ မိတ္တတောဝါ-မှသော်
 လည်းကောင်း၊ ပစ္စာသာ-သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ ပန-ကား၊ ပံသုကူလံ ဝါတိ
 ဧတ္ထ-၌၊ ပံသု ကူလံ-ကို၊ လစ္ဆာမိ-ရလိမ့်အံ၊ ဣတိ ဧဝံ ဝါ-သော်လည်း၊
 ပစ္စာသာ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ [ပါဠိတော်၌ ပံသုကူလံ ဝါ၏
 စပ်ပုဒ်ကို “လစ္ဆာမိ” ထည့်၍ “ဣတိ ဧဝံ ဝါ ဟောတိ” ဟု ထည့်စပ်ပါ-
 ဟူလို၊] အတ္တနော ဝါ ဓနေနာတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ကပ္ပိသသုတ္တာဒိနာ-
 ဝါချည် အစရှိသော၊ ဓနေန-ဖြင့်၊ အသုက ဒိဝသံနာမ-၌၊ လစ္ဆာမိ-အံ၊ ဣတိ
 ဧဝံ ဝါ-သော်လည်း၊ ပစ္စာသာ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [“ရဟန်းပိုင်ဥစ္စာ”
 ဟူရာ၌ အနာမာသဝတ္ထု မဖြစ်နိုင်၍ “ကပ္ပိယသုတ္တာဒိ” ဟု ပြသည်။]

တတောစေ။ ပေ၊ ပစ္စာသာယာတိ-ကား၊ မာသပရမတော-တစ်လအလွန် အပိုင်းအခြားထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ စေ နိက္ခိပေယျ၊ (စဝံသတိ) နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဤအနက် ဖြစ်သင့်ပါ သော်လည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ မာသပရမတော ဥတ္တရိဟူ၍၊ အဝတ္တာ-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မမူဘဲ၊ [“တဒဟုပ္ပန္နေ မူလစီဝရေ ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ” ၌ စပ်] ယသ္မာ၊ အန္တရာ-တစ်လမတိုင်မီ အကြား၌၊ ပစ္စာသာစီဝရေ-ပစ္စာသာသင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-အာသာ၏ဖြစ်ရာ သင်္ကန်းသည်၊ ဥပ္ပန္နမာနေ-သော်၊ မူလစီဝရဿ-၏၊ ဥပ္ပန္နဒီဝသတော-ဖြစ်ရာနေ့မှ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဝိသတိမော-နှစ်ဆယ်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒီဝသော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-တိုင်အောင်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ပစ္စာ သာစီဝရံ-သည်၊ မူလစီဝရံ-ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဂတိကံ-ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်ကို၊ ဝါ-တူသော အလားရှိသည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုနိုင်၏၊ တတော-ထိုအရက် ၂၀မှ၊ ဥဒ္ဓံ-၌၊ မူလစီဝရံ-သည်၊ ပစ္စာသာစီဝရံ-ကို၊ အတ္တနော ဂတိကံ/ကရောတိ၊ တသ္မာ တံ ဝိသေသံ ဒသေတုံ၊ တဒဟုပ္ပန္နေ မူလစီဝရေတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထို ပဒဘာဇနီသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ပါဠိတော်နှင့် တွဲကြည့်မှ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်မည်။]

ပစ္စာသာစီဝရံ၊ ပေ၊ ကရောတိ။ ။တာဝ ဥပ္ပန္နံ ပစ္စာသာ စီဝရံတိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပစ္စတ္တဝစနံ-ပထမာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ (ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း၊) အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိတိ-(ဟူသောဝါကျ၌) ကရဏကိရိယာယ-ကရောတိဝယ် ကရဏကိရိယာ ၏၊ ကတ္တုဘာဝတော-တည်း၊ [ဒုတိယန္တထင်မည်စိုး၍ ဤသို့ဖွင့်သည်။]

အတ္တနော ဂတိကံ။ ။ပစ္စာသာသင်္ကန်းရှိလျှင် တစ်လတိုင်အောင် မူလသင်္ကန်း ကို ထားခွင့်ရှိသော်လည်း တစ်လမပြည့်မီ ပစ္စာသာသင်္ကန်းရလျှင် ထိုပစ္စာသာသင်္ကန်းက (“ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗံ” နှင့်အညီ) ၁၀ ရက်သာ ထားခွင့်ရှိသော ကြောင့် မူလသင်္ကန်းလည်း ပစ္စာသာသင်္ကန်း ရရာနေ့မှစ၍ ၁၀ ရက်သာ အခွင့်ရတော့ ၏၊ ထို့ကြောင့် မူလသင်္ကန်း၏ အရက် ၂၀အတွင်း၌ ပစ္စာသာသင်္ကန်းရလျှင် မူလသင်္ကန်း သည် တစ်လပြည့်အောင် တည်နေခွင့်မရတော့ဟူလို။ [အန္တရာ ဥပ္ပန္နံ ဟိ ပစ္စာသာစီဝရံ မာသပရမံ မူလစီဝရံ ထပေတုံ အဒတ္တာ အတ္တနော ဒသာဟပရမတာယ ဧဝ ပရိစ္ဆိန္နတိတိ အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိ။]

တတောဥဒ္ဓမူလစီဝရံ။ ။ဤ၌ကား မူလစီဝရံသည် ကတ္တာ၊ ပစ္စာသာစီဝရံသည် ကံတည်း၊ မူလသင်္ကန်းကိုစ၍ထားရာနေ့မှ အရက် ၂၀ ပြည့်သည့်နောက်၌ ပစ္စာသာ သင်္ကန်းရလျှင် (ဥပမာ ၂၁ရက်နေ့၌ ရလျှင်) မူလသင်္ကန်းက ပစ္စာသာ သင်္ကန်းကို ၁၀ ရက်ထားခွင့် မပေးဘဲ မိမိမူလသင်္ကန်းတည်နေနိုင်သလောက်သာ ပစ္စာသာသင်္ကန်းကိုလည်း

ဝိသဘာဏေ ဥပ္ပန္နေ မူလစီဝရေတိ-ကံး၊ မူလစီဝရံ-သည်၊ သဏှံ-
သိမ်မွေ့သည်၊ (နညံသည်၊) ဝါ-ချောသည်၊ ယဒိ (ဟောတိ)-အံ၊ ပစ္စာသာ
စီဝရံ-သည်၊ ထူလံ-ထူထဲသည်၊ ဝါ-ကြမ်းသည်၊ (ယဒိ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊
ယောဇေတုံ-ယှဉ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-အတူပေါင်း၍ ချုပ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-
မတတ်ကောင်း၊ ဝါ-မတော်၊ ရတ္တိယောစ-တို့သည်လည်း၊ သေသာ-ကျန်ကုန်
သေးသည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ၊ မာသော-သည်၊ န 'တာဝ ပူရတိ-မပြည့်
သေးအံ၊ (ဧဝံသတိ) အကာမာ-မချုပ်လိုဘဲ၊ နိဂ္ဂဟေန-နှိပ်နင်းသောအားဖြင့်၊
ဝါ-အတင်းခိုင်း၍၊ စီဝရံ-ကို၊ န ကာရေတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ အညံ-သော၊ ပစ္စာသာစီ
ဝရံ-ကို၊ လဘိတွာယေဝ-ရ၍သာလျှင်၊ ဝါ-ရမှသာလျှင်၊ ကာလဗ္ဗန္တရေ-ဌ၊
ကာရေတဗ္ဗံ၊ ပစ္စာသာစီဝရံပိ-ပထမပစ္စာသာ သင်္ကန်းကိုလည်း၊ ပရိက္ခာရ
စောဌံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ မူလစီဝရံ-သည်၊ ထူလံ
(ယဒိ) ဟောတိ၊ ပစ္စာသာစီဝရံ သဏှံ (ယဒိ) ဟောတိ၊ မူလစီဝရံ-ကို၊
ပရိက္ခာရစောဌံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ပစ္စာသာစီဝရမေဝ မူလစီဝရံ ကတွာ
ထပေတဗ္ဗံ၊ တံ-ထိုနောက်ထပ်ရအပ်သော ပစ္စာသာသင်္ကန်းသည်၊ ပုန၊
မာသပရိဟာရံ-တစ်လအစောင့်အရှောက်ကို၊ လဘတိ၊ ဧတေနုပါယေန-
ဖြင့်၊ ယာဝ (ထပေတုံ) ဣစ္ဆတိ၊ တာဝ၊ အညံ အညံ-အခြား အခြားသော
ပစ္စာသာသင်္ကန်းကို၊ မူလစီဝရံ ကတွာ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊
ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဤစကားရပ်နှင့် စပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကို
ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ အကျယ်ပြထားပြီးဖြစ်၍ ထို၌ရှုပါလေ။] တတိယကထိန
သိက္ခာပဒဝဏ္ဏာနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တည်နေခွင့် ပေးသည်-ဟူလို၊ [သို့သော် နောက်မှရအပ်သော ပစ္စာသာ သင်္ကန်းကို မူလ
သင်္ကန်းနှင့်ရော၍ မချုပ်လိုဘဲသီးခြားထားသော ရဟန်းအတွက်မှာ ထိုပစ္စာသာ သင်္ကန်း
သည် ခဝ ရက်မလွန်လျှင် အာပတ်သင့်ဖွယ် မရှိပါ-ဟု ဋီကာ၌ ဆိုထားသည်။]

အညံ၊ ပေ၊ ကာရေတဗ္ဗံ။ ။အညံ ပစ္စာသာစီဝရံ ၊ ပေ၊ ကာရေတဗ္ဗံတိ ဣဒံ-
ဤစကားကို၊ သတိယာဇေဝ ပစ္စာသာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ပစ္စာသာသင်္ကန်းရှိရာ၌သာ ဆို
အပ်သော စကားဟု သိပါ၊ သစေ ပန “ဣတော ပဋ္ဌာယ စီဝရံ န လဘိသာမိတိ ပစ္စာသာ
ဥပစ္စိနာ-ဤအခါမှစ၍ ပစ္စာသာသင်္ကန်း ရစရာမရှိတော့ဟု အာသာပြတ်လျှင်လည်းကောင်း၊
မူလစီဝရမ္ပိ ဒသာဟံ စေ သမ္ပတ္တံ-မူလသင်္ကန်းလည်း ခဝ ရက်ပြည့်နေလျှင်လည်းကောင်း၊
တဒဟေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ထိုနေ့၌ပင် မူလသင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်။

၄-ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်

၅၀၃-၅။ တေနသမယေနာတိ-သည်။ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒ်-တည်း။ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါတိ-ကား၊ ပိတုပိတာ-အဘ၏ အဘသည်။ ဝါ-အဘိုးသည်။ ပိတာမဟော-ပိတာမဟမည်၏။ [ပိတုနောင် ပိတာအနက်၌ အာမဟပစ္စည်းသက်၊] ပိတာမဟဿ-အဘိုး၏။ ယုဂ်-အသက် အတိုင်းအရှည်သည်။ ပိတာမဟယုဂ်-ယုဂမည်၏။ အာယုပ္ပမာဏံ-အသက် အတိုင်းအရှည်ကို၊ ယုဂန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏ စ-ဆက်၊ ဧတံ-ဤပိတာ မဟယုဂဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အဘိလာပမတ္တမေဝ-ပြောဆိုအပ်သော စကားမျှသာတည်း။ ဝါ-ပြောရိုးဆိုစဉ် စကားမျှသာတည်း။ [ထိုခေတ်က ပြောရိုး စကားမျှသာဖြစ်သည်-ဟူလို၊] အတ္ထတော ပန-အနက်အားဖြင့်ကား၊ ပိတာမဟောယေဝ-အဘိုးသည်ပင်လျှင်၊ ပိတာမဟယုဂ်-ဂမည်၏။ တတော-ထို အဘိုးမှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ သဗ္ဗေပိ-န်သော၊ ပုဗ္ဗပုရိသာ-ရှေး၌ဖြစ်သော ယောက်ျားတို့ကို၊ ပိတာမဟဂ္ဂဏေနေဝ-ပိတာမဟသဒ္ဒါဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဂဟိတာ-န်ပြီ၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ယာဝ-လောက်၊ သတ္တမော-၇ ဆက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ ပုရိသော-သည်။ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို ၇ဆက် ယောက်ျားတိုင် အောင်၊ ယာ-အကြင် မိန်းမသည်၊ အသမ္ပဒ္ဓါ-မဆက်စပ်၊ (ဆွေမျိုးမတော်စပ်-ဟူလို၊) သာ-ထိုမိန်းမကို၊ ယာဝသတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အသမ္ပဒ္ဓါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ-ဤယာဝသတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ အသမ္ပဒ္ဓါ ဟူသော စကားသည်၊ ဒေသနာမုခမေဝ-ဒေသနာ၏ အဦးမျှသာတည်း။ ပန-

အာယုပ္ပမာဏံ ယုဂန္တိ ဝုစ္စတိ။ ။ယုဂသဒ္ဓါသည် အခြားနေရာများ၌ လည်းထမ်းပိုး အနက်၊ ကတယုဂ်စသော အနက်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ အထင်ရရှိအားဖြင့် အာယုပ္ပမာဏံ အနက်ဟောဟု သိစေလို၍ “အာယုပ္ပမာဏံ ယုဂန္တိ ဝုစ္စတိ” ဟု (ရရှိအဖြစ်ကိုပြသော ဝုစ္စတိသဒ္ဓါဖြင့်) မိန့်သည်။

အဘိလာပမတ္တမေဝ။ ။“ပိတာမဟယုဂါ” ဟု ယုဂသဒ္ဓါထည့်၍ ဆိုခြင်းသည် ထိုခေတ်၌ ပြောရိုးဖြစ်သော စကားတည်း။ အနက်အဓိပ္ပာယ် အသားကျမှာကား “အဘိုး” ဟူသော အနက်သာ ဖြစ်သည်။ မှန်၏-ဆွေမျိုးဆက်စပ်ရာ၌ အသက်ပမာဏသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ “အဘိုး” တော်စပ်ခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သည်။

တတော၊ ပေ၊ ဂဟိတာ။ ။“ထိုအဘိုးမှ အထက်ဖြစ်သော ယောက်ျားတို့ကို ပိတာမဟသဒ္ဓါဖြင့်ယူ” ဟူရာ၌ အကျိုးဖြစ်သော အဘိုး၏အမည်ကို ထိုအဘိုးကိုဖြစ်စေ တတ်သော “ဘေး” ၌ တင်စား၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် ယူရခြင်းတည်း။ ဘီ-ဘင်-ဘောင်-ဘောတို့ အပေါ်ဝယ် တင်စားရာ၌ကား ပရမ္ပရဖလူပစာရတည်း။

စင်စစ်ကား၊ မာတိတောဝါ ပိတိတောဝါတိ ဝစနတော-ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ပိတာမဟယုဂမ္ဘိ-အဘဘက် အဘိုး၏အသက်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ ပိတာမဟိယုဂမ္ဘိ-အဘဘက် အဘွား၏ အသက်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ မာတာမဟယုဂမ္ဘိ-အမိဘက်အဘိုး၏ အသက်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ မာတာမဟိယုဂမ္ဘိ-အမိဘက်အဘွား၏ အသက်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုအဘိုးအဘွားတို့၏၊ ဘာတု၊ ပေ၊ ဒယောပိ-ညီအစ်ကို၊ အစ်မ၊ နှမ၊ တူ၊ သား၊ မြေး အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ဆွေမျိုးတို့ကို၊ ဣဓ-ဤပိတာမဟယုဂ ဟူသော ပုဒ်၌၊ သင်္ဂဟိတာဇဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

တတြ-ထိုဆွေမျိုးစပ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိတ္တာရနယော-တည်း၊ ပိတု-၏၊ ပိတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဘိုးလည်းကောင်း၊ တဿ-ထို အဘိုး၏ ပိတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘေးလည်းကောင်း၊ တဿာပိ-ထိုဘေး၏လည်း၊ ပိတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘီလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သတ္တမာ-သော၊

ဒေသနာ မုခမေဝ။ ။ “ပိတာမဟ” ဟူသော အမည်သည် အဘဘက်ကအဘိုး၏ အမည်တည်း၊ ထိုသို့ ယောက်ျားဘက်က အဘိုးကို နာမည်တပ်ခြင်းသည် အမိဘက်က အဘိုး၊ ၂-ဖက်လုံးက အဘွားစသော မိန်းမများနှင့် ထိုသူတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက်များလည်း ပါဝင်နိုင်အောင် ဒေသနာတော်ကို ပါးစပ်ပေါက် ဖွင့်ထားသလို ဖွင့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပိတာမဟအတွင်း၌ “အဖေဘက်က အဘွား၊ အမိဘက်က ဘိုးဘွား” စသော ဆွေမျိုးအားလုံး ၇-ဆက်အထိ ပါဝင်နိုင်ကြသည်-ဟုမှတ်ပါ။ [ဒေသနာမုခကို ပဓာနနည်းဟုလည်း ဆိုကြသည်။]

သာရတ္ထ။ ။ သာရတ္ထဋီကာ၌ကား “မာတာစ+ပိတာစ ပိတရော” ဟု ရှေးဦးစွာ ဝိရူပေကသေသ်ပြု၍ “ပိတူနံ+ပိတရော ပိတာမဟာ=အမိအဘတို့၏ အမိအဘဖြစ်ကြသော အဘိုးအဘွားတို့” [တေသံ ယေဝ+ယုဂေါ+အစုံတည်း၊ ပိတာမဟ ယုဂေါ-အဘိုးအဘွားတို့၏ အစုံ၊ တဿာ ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ၊ ပိတာမဟဒ္ဓန္တာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။] ဤအလို “ပိတာမဟ” ကို “ဒေသနာမုခ” ဟု ဆိုဖွယ် မလိုတော့။

ဝိမတိ။ ။ ဝိမတိ၌လည်း “တေ ဧဝ ယုဂဋ္ဌဋ္ဌေန (အစုံဟူသော အနက်ကြောင့်) ယုဂေါ၊ တဿာ ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ ပိတာမဟာဝဋ္ဌာ (အဘိုးအဘွားအဆက်ဆက် တိုင်အောင်) ဣတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဟု အဆိုသာကွဲ၏၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ အတူပင်တည်း၊ ထိုအဖွင့်များကို အဋ္ဌကထာမှ တစ်မျိုးဖွင့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာမှ တစ်မျိုးအဖွင့်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သီလက္ခန်ဋီကာဟောင်း သောဏဒဏ္ဍသုတ် အဖွင့်၌ သာရတ္ထအတိုင်း ဖွင့်ပြီးလျှင် [သော အဋ္ဌကထာယံ ဝိသု န ဥဒ္ဓဇော” ဟူသော စကားဖြင့် သိနိုင်သည်။

ယာဝယုဂါ-အသက် အပိုင်းအခြားတိုင်အောင် လည်းကောင်း၊ ပိတာ-လည်း
ကောင်း၊ ပိတု-၏၊ မာတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဘွားလည်းကောင်း၊
တဿာ-ထိုအဘွား၏၊ ပိတာစ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘေးထီးလည်းကောင်း၊
မာတာစ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘေးမလည်းကောင်း၊ ဘာတာစ-ညီ၊ အစ်ကို
လည်းကောင်း၊ ဘဂိနီစ-လည်းကောင်း၊ ပုတ္တာစ-တို့လည်းကောင်း၊ ဓီတရောစ-
တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံပိ-သို့လည်း၊ ဥဒ္ဓစ္စ-၌လည်းကောင်း၊ အဓောစ-
၌ လည်းကောင်း၊ သတ္တမာ-သော၊ ယာဝယုဂါ-လည်းကောင်း၊ ပိတာ-လည်း
ကောင်း၊ ပိတု-၏၊ ဘာတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘကြီး၊ ဘထွေးလည်းကောင်း၊
ပိတု-၏၊ ဘဂိနီ-လည်းကောင်း၊ ပိတု-၏၊ ပုတ္တာ-တို့လည်းကောင်း၊ ပိတု-
၏၊ ဓီတရော-တို့လည်းကောင်း၊ တေသံပိ-ထိုသားသမီးတို့၏လည်း၊ ပုတ္တဓီတု
ပရမ္မရာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝမ္ပိ၊ သတ္တမာ၊ ယာဝယုဂါ-လည်းကောင်း၊
မာတာ-လည်းကောင်း၊ မာတု-၏၊ မာတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဘွားလည်း
ကောင်း၊ တဿာ-ထိုအဘွား၏၊ မာတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘေးမလည်း
ကောင်း၊ တဿာပိ-ထိုဘေးမ၏လည်း၊ မာတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘိမ
လည်းကောင်း၊ ဣတိဧဝံ၊ သတ္တမာ၊ ယာဝယုဂါ-လည်းကောင်း၊ မာတာ-
လည်းကောင်း၊ မာတု-၏၊ ပိတာ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဘိုးလည်းကောင်း၊
တဿ-၏၊ မာတာစ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘေးမလည်းကောင်း၊ ပိတာစ-
လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘေးထီးလည်းကောင်း၊ ပေ၊ မာတာ-လည်းကောင်း၊
မာတု-၏၊ ဘာတာ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယာဝယုဂါ-လည်းကောင်း၊
မာတုသမ္ပန္ဓေန-အမိ၏စပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ နေဝသမ္ပဒ္ဓါ-စပ်သူလည်းမဟုတ်၊
ပိတုသမ္ပန္ဓေန-အားဖြင့်၊ န သမ္ပဒ္ဓါ-မဟုတ်၊ အယံ-ဤ ဘိက္ခုနီသည်၊ အညာ
တိကာနာမ-မည်၏၊ [ဤဆွေမျိုးဆက်စပ်ပုံကို ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ၌
ပြထားပြီ။]

ဥဘတော သံဃေတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီသံဃေ-၌၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေန-ဥတ္တိ
စတုတ္ထကံလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃေ-၌၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေန-လည်းကောင်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌဝါစိကဝိနယကမ္မေန-ရှစ်ခွန်းသော စကားရှိသော ဝိနည်း
ကံဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်သော ဘိက္ခုနီ
တည်း၊ [ထုံးစံဖြစ်၍ “ဥဘတောသံဃေ” ဟု ဆိုသည်၊ ဧကတော ဘိက္ခု

အန္တမသော။ ။ပါဠိတော်၌ “သင်္ကနိဝတ္ထ သင်္ကပါရတ” သင်္ကန်းကိုသာ ပြ
တော်မူ၏၊ ထိုသို့ ပြတော်မူခြင်းသည် နိဒဿန နည်းအားဖြင့် နိဝတ္ထ-ပါရတကို မှတ်၍
ပြခြင်းတည်း၊ တစ်ကြိမ်လောက် ပန်းပေါ်၌တင်ခြင်း စသည်ကို ပြုပြီးလျှင်လည်း ပုရာဏ
စီဝရပင်တည်းဟု သိစေလို၍ “အန္တမသော” စသည်မိန့်သည်။

သံဃာ၌ ရဟန်းမိန်းမဖြစ်ကြသော သာကီဝင် မင်းသမီးငါးရာတို့ကို ခိုင်းရာ၌ လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ကျင့်ရမည်။] သက်နိဝတ္ထမ္မိသက် ပါရတမ္မိတိ- ကား၊ ရဇိတွာ-ဆိုပြီး၍၊ ကပ္ပ-ကပ္ပမိန္ဒကို၊ ကတွာ-၍၊ ဧကဝါရမ္မိ-တစ်ကြိမ်မျှ လည်း၊ နိဝတ္ထဝါ-ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်သည်လည်းကောင်း၊ ပါရတံဝါ- ယမ်းအပ်သော ဧကသီသော်လည်းကောင်း၊ အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ ပရိဘောဂ သီသေန-သုံးစွဲခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ အံသေဝါ-ပန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ မတ္ထကေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-၍၊ မဂ္ဂ-ခရီးကို၊ ဂတော-သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ ဥဿိသကံ-အထက်၌ ဦးခေါင်းရှိသည်ကို၊ ဝါ-ခေါင်းအုံးကို၊ ကတွာဝါ-၍လည်း၊ နိပန္နော-လျောင်းသည်၊ ဟောတိ-အံ၊ ဧတမ္မိ-ဤသက်န်း သည်လည်း၊ ပုရာဏစီဝရမေဝ-သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ပစ္စတ္ထရဏဿ-အပေါ် လွှမ်းအောင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ-အောက်၌ထား၍၊ သစေ နိပဇ္ဇတိ၊ (ဧဝံသတိ ဝါ)၊ ဟတ္ထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဥက္ခိပိတွာ-၍၊ အာကာသေ-လွင်ပြင်၌၊ ဝိတာနံ- မျက်နှာကြက်ကို၊ ကတွာ သီသေန၊ အဖုသန္တော-မထိဘဲ၊ သစေ ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ ဝါ) အယံ-ဤအောက်က ထားခြင်း၊ မျက်နှာကြက်ပြုခြင်းသည်၊ ပရိဘောဂေါ နာမ န ဟောတိတိ ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ။

ဓောတံ နိသဂ္ဂိယံတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဏတ္တာ-အပ်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဓောဝနတ္ထာယ-ငှာ၊ (ရေးနွေး၌ပြုတ်ပြီးမှ ဖွပ်လျော်ခြင်းငှာ) ဥဒ္ဓနံ-ဖိုခနောက်ကို၊ သဇ္ဇေတိ-ပြင်အံ၊ ဒါရုနိ-တို့ကို၊ သံဟရတိ-စုဆောင်းအံ၊ အဂ္ဂိ ကရောတိ၊ ဥဒကံ အာဟရတိ၊ ယာဝ-လောက်၊ နံ-ထိုသက်န်းကို၊ ဓောဝိတွာ-၍၊ ဥက္ခိပတိ၊ ပေ၊ ဥက္ခိတ္တမတ္ထေ-မြှောက်အပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ ဒုဒ္ဓေါတံ-မကောင်းသဖြင့် ဖွပ်လျော်အပ်ပြီ၊ ဝါ-မစင် ကြယ်သေး၊ ဣတိ မညမာနာ ပုန သစေ သိဉ္စတိဝါ-အကယ်၍သော်လည်း ရေလောင်းအံ၊ သစေ ဓောဝတိ ဝါ၊ ယာဝ နိဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ရဇနာကောဋုနေသု-ဆိုးခြင်း၊ ထုရိက်ခြင်းတို့၌၊ ဧသ နယော၊ ဟိ-ချဲ့၊ ရဇနဒေါဏိယံ-ဆိုးရေခွက်၌၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကို၊ အာကိရိတွာ ယာဝ သက် စီဝရံ ရဇတိ၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ပယောဂကို၊ ရဇနတ္ထာယ၊ ကရောတိ-၏၊ ပစ္ဆာဝါ၊ ပဋိရဇတိ-ထပ်၍ဆိုး၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-သော၊ ပယောဂေ-၌၊ ပေ၊ ဧဝံ တဗ္ဗော။

၅၀၆။ အညာတိကာယ၊ ပေ၊ ဓောဝါပေတိတိ-ကား၊ ဣမံ-ဤသက်န်းကို၊ ဓောဝ-ဖွပ်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ နော စေပိ ဝဒတိ-အကယ်၍မူလည်း မပြောစေ ဦးတော့၊ အထခေါ-သော်လည်း၊ ဓောဝနတ္ထာယ-ငှာ၊ ကာယဝိကာရံ-ကိုယ်၏ ထူးခြားသော အမှုအရာကို၊ ကတွာ-၍၊ ဤကာယဝိကာရံပုဒ်ကို ဩရတော

ထပေတိပုဒ်တိုင်အောင် အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌စပ်။] ဟတ္ထေန ဝါ-မိမိလက်ဖြင့် မူလည်း၊ ဟတ္ထေ-ရဟန်းမ၏ လက်၌၊ ဒေတိ-အံ၊ ပါဒမူလေဝါ-၌မူလည်း၊ ထပေတိ-အံ၊ ဥပရိဝါ-၌မူလည်း၊ ခိပတိ-ပစ်ပေးအံ၊ သိက္ခမာနာ၊ ပေ၊ တိတ္ထိယာဒိနံ-သိက္ခမာန်၊ သာမဏေမ၊ သာမဏေ၊ ဥပါသကာ၊ တိတ္ထိ အစရှိသူ တို့၏၊ ဟတ္ထေ ဝါ-၌မူလည်း၊ ပေသေတိ-ပို့အံ၊ (ဘိက္ခုနီမထံ တစ်ဆင့်အပို့ ခိုင်းအံ၊) နဒိတိတ္ထေ-၌၊ ဓောဝန္တိယာ-ဖွပ်လျှော်နေသောရဟန်းမ၏၊ ဥပစာရေ ဝါ-ဥပစာ၌မူလည်း၊ ခိပတိ-ပစ်ပေးအံ၊ အန္တော ဒွါဒသဟတ္ထေ-၁၂ တောင် အတွင်းဖြစ်သော၊ ဩကာသေ-၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဓောဝါပိတံ-ဖွပ်စေအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ဓောဝါပိတံ ယေဝ-ဖွပ်စေအပ်သည် မည်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ [“ဩကာသေ ဌတွာ ဓောဝါပိတံ ဓောဝါပိတံယေဝ ဟောတိ” ဟု သီဟိုဠ်မူအတိုင်းရှိမှ ဋီကာဖွင့်ပုံနှင့် ညီမည်။]

ပန-ဆက်၊ ဥပစာရ-၁၂တောင်ဥပစာကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-၍၊ ဩရတော-၌၊ သစေ ထပေတိ-အံ၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ ဓောဝိတွာ-၍၊ စေ အာနေတိ- အကယ်၍ဆောင်ယူလာအံ၊ (ဧဝံသတိ) အနာပတ္တိ၊ သိက္ခမာနာယဝါ-၏သော် လည်းကောင်း၊ သာမဏေရိယာဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယဝါ- ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဓောဝနတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒေတိ၊ သာ-ထို သိက္ခမာန်သည်၊ (ဝါ-ထိုသာမဏေမသည်၊ ဝါ-ထိုဥပါသိကာမသည်၊) ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ-ရဟန်းဖြစ်ပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ စေ ဓောဝတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာပတ္တိ ယေဝ၊ ဥပါသကဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဒေတိ၊ သော-သည်၊ လိင်္ဂေ-ဣတ္ထိလိင် သည်၊ ပရိဝတ္ထေ-သော်၊ ဘိက္ခုနီသု-တို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရှင်ဖြစ်ပြီး၍၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ- ရဟန်းဖြစ်ပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ စေ ဓောဝတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အာပတ္တိယေဝ၊ သာမဏေရဿဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဿဝါ-လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်သော သင်္ကန်း၌လည်း၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တနေ-လိင်ပြန် ခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ ဧသေဝ နယော။

ဓောဝါပေတိ ရဇာပေတိတိ အာဒိသု-တို့၌၊ ဧကေန-သော၊ ဝတ္ထုနာ- ဝတ္ထုကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုတိယေန-သော၊ (ဝတ္ထုနာ-ကြောင့်) ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ တိဏိပိ-(ဓောဝန၊ ရဇန၊ အာကောဋန) သုံးမျိုးလုံးတို့ကိုလည်း၊ ကာရာပေန္တဿ-၏၊ ဧကေန-တစ်ပါးသောဝတ္ထုကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ (ဟောတိ)၊ သေသေဟိ-ကြွင်းသော ဝတ္ထု ၂မျိုးတို့ကြောင့်၊ ဒွေ ဒုက္ကဋာနိ(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဧတာနိ ဓောဝနာဒိနိ-တို့ကို၊ ပဋိပါဋိယာ ဝါ-အစဉ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဓောဝန၊ ရဇန၊ အာကောဋန အစဉ် အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) ဥပ္ပဋိပါဋိယာဝါ - အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်

သော်လည်းကောင်း၊ (ဇောဝန၊ အာကောဋန၊ ရဇနဟု အစဉ်မဟုတ်ဘဲသော်လည်းကောင်း၊) ကာရေန္တဿ-၏၊ မောက္ခော-အာပတ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ တိဏိ စတုက္ကာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဟိ-မှန်၊ ဣမံ စီဝရံ ရဇိတွာ ဇောဝိတွာ အာနေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထေ-အစဉ်မဟုတ်ဘဲ ပြောအပ်သော်၊ သာ ဘိက္ခုနီ ပဌမံ ဇောဝိတွာ ပစ္ဆာ ရဇတိ၊ နိသဂ္ဂိယေန-နိသဂ္ဂိပါစိတ်နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ (ဟောတိ)၊ ဧဝံ-တူ၊ သဗ္ဗေသု-န်သော၊ ဝိပရိတဝစနေသု-ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော စကားတို့၌၊ (ထုရိက်လော့ ဖွပ်လော့ စသောစကားတို့၌) နယော-ကို၊ နေတဗ္ဗော-ဆောင်ပြထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဇောဝိတွာ-၍၊ အာနေဟိ-ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သော ဘိက္ခုနီသည်၊ သစေ ဇောဝတိ စေဝ၊ သစေ ရဇတိစ၊ (ဧဝံ-သတိ)၊ ဇောဝါပနပစ္စယာဧဝ၊ အာပတ္တိ၊ ရဇနေ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ခိုင်းခြင်းတို့၌၊ ဝုတ္တာဓိကကရဏေ-ပြောဆိုအပ်သည်မှ အပိုအလွန်ကို ပြုခြင်း၌၊ အဝုတ္တာ ဇောဝတိတိ ဣမိနာ လက္ခဏေန-ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌လာသော “အဝုတ္တာဇောဝတိ” ဟူသော လက္ခဏာဖြင့် အနာပတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ “အဝုတ္တာ-မပြောဆိုအပ် (မစေခိုင်းအပ်) ဘဲ၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဇောဝတိ-အံ့” ဟု ပေး။]

ဣမသ္မိံစီဝရေ-ဤ သင်္ကန်းဟောင်း၌၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကာတဗ္ဗံ၊ တံသဗ္ဗံ-သည်၊ တုယံ-၏၊ ဘာရော-တည်း၊ ဣတိ၊ ဝဒန္တော ပန-သည်ကား၊ ဧကဝါစာယ-ကြောင့်၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ အညာတိကာယ၊ ပေ၊ ဣမာနိပိ ပဒါနိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာနံ ယေဝ-န်သော၊ တိဏ္ဏံ စတုက္ကာနံ-တို့၏၊ ဝသေန ဝိတ္တာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ၊ ဥပသမ္ပန္နာယ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဇောဝါပေန္တဿ-ဖွပ်စေသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ(ဇောဝါပေန္တဿ)ယထာဝတ္ထုက မေဝ-အကြင်အကြင်

ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာ။ ။သတသဒ္ဓါ နပုလ္လင်ဖြစ်သော်လည်း ဤ၌ “ပဉ္စသတာ” ဟု ဣတ္ထိလိင် ဗဟုဝစ်ဖြင့် ပြသောကြောင့် “ပဉ္စ+သတာနိ ပရိမာဏံ ဧတာသံတိ ပဉ္စသတာ] ဟု ပရိမာဏဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြုရသည်။ ဘိက္ခုနီသာသနာ မတည်ရသေးမီက မိတ္ထေးတော်ဂေါတမီနှင့်အတူ ထွက်လာသော သာကီဝင်မင်းသမီး ငါးရာသည် ဘိက္ခုသံဃာ၌သာ ရဟန်းပြုကြရသော ဧကတောဥပသမ္ပန္နာတို့တည်း။ ထိုဘိက္ခုနီတို့ကို ခိုင်းရာ၌ကား ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုအတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်ပင်-ဟူလို။

ဝတ္ထုအတိုင်းသာတည်း။ ဘိက္ခုနီ သန္တိကေ၊ ဥပသမ္ပန္န-မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီ အဖြစ်သို့ ရောက်သူတို့မည်သည်။ ပဉ္စသတာ-ငါးရာ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ သာကိယာနိယော-သာကိဝင်မင်းသမီးတို့တည်း။

အဝုတ္တာ ဓောဝတိတိ-ကား၊ ဥဒ္ဓေသာယ ဝါ-ပါဠိသင်ယူခြင်းအကျိုးငှာ သော်လည်းကောင်း၊ ဩဝါဒါယဝါ-ဩဝါဒ ခံယူခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ အာဂတာ-လာသော ဘိက္ခုနီသည်၊ ကိလိန္ဒ-ညစ်နွမ်းနေသော၊ စီဝရံ ဒိသွာ၊ ထပိတဌာနတော-ထားအပ်ရာမှ၊ ဂဟေတွာ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အယျ-ဒေထ၊ ဓောဝိဿာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ အာဟရာပေတွာ ဝါ-ဆောင်ယူစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဓောဝတိစေဝ၊ ရဇတိစ၊ အာကောဋေ တိစ၊ အယံ-ဤဘိက္ခုနီသည်၊ အဝုတ္တာ ဓောဝတိနာမ-တိမည်၏၊ ဝါ-မခိုင်းဘဲ ဖွပ်ပေးသော ဘိက္ခုနီမည်၏၊ ယာပိ-အကြင်ဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ ဣမံ စီဝရံဓောဝ၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ဒဟရံဝါ-ရဟန်းငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဏာပေန္တဿ ဘိက္ခုနော (ဝစနံ) သုတွာ၊ အယျ-အာဟရထ၊ အဟံ ဓောဝိဿာမိ၊ ဣတိ-လျှောက်၍၊ ဂဏှာတိ-ယူသွားအံ့၊ [ဓောဝတိ-ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ဤ “ဂဏှာတိ” ကို လည်း ဂဟေတွာ ဓောဝိတွာ ရဇိတွာ ဒေတိနှင့် ဆက်ပါ၊] တာဝကာလိကံ ဝါ-အခိုက်အတန့်မူလည်း၊ ဂဟေတွာ၊ ပေ၊ အညံ ပရိက္ခာရန္တိ-ကား၊ ဥပါဟန၊ ပေ၊ တဋ္ဌိကာဒိ-ဖိနပ်ထည့်ရာအိတ်၊ သပိတ်အိတ်၊ ပန်းလွယ်၊ ခါးပန်းကြိုး၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ဘုံလျှို၊ သပေါ့ဖျာ အစရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ-ကို၊ ဓောဝါပေတိ-ဖွပ်လျှော်စေအံ့၊ ဝါ-ဆေးကြောအံ့၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်

၅၀၈။ တေန သမယေနာတိ-သည်၊ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒံ-တည်း၊ တတ္ထ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာတိ-ကား၊ ပိဏ္ဍပါတတော-ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ၊ ပဋိက္ကန္တာ-ဖဲခဲသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ တေနပသင်္ကမိ - ဌိစပ်)၊ ယေန

ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ။ ။ပိဏ္ဍပါတအရ ဆွမ်းကိုသာရသော်လည်း ထိုဆွမ်းနှင့် စပ်သော စားခြင်းကြိယာကိုလည်း ဌာနပစာရအားဖြင့် ယူနိုင်၏၊ တချို့နေရာ၌ကား ဆွမ်းခံရာအရပ်ကိုလည်း ယူရသေး၏၊ ထိုသို့ ယူရာ၌ ဌာနပစာရအားဖြင့် ယူရသည်၊ ဤသို့ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာအရ၌ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခြင်း၊ ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခြင်း၊ ဟု ၂မျိုး ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ပစ္စာဘတ္တံကို ထောက်၍ ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခြင်းကိုယူပါ။

အန္တဝနံ တေနပသကံမိတိ-ကား၊ သိက္ခာပဒေ-ဂဏမှာ ဩဟိယနသိက္ခာပုဒ်
 ကို၊ အပညတ္တေ-ပညတ်တော်မမူအပ်သေးမီ၊ [တစ်ယောက်တည်း ဖဲခဲသော
 ကြောင့် ဂဏမှာ ဩဟိယန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်လောဟု
 မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ” ဟု မိန့်သည်၊] ယေန-
 ဌံ၊ အန္တဝနံ-သည်၊ (အတ္တိ)၊ တေန-သို့၊ ဥပသကံမိ-ပြီ၊ ကတကမ္မာတိ-ကား၊
 ကတစောရိကကမ္မာ-ပြုအပ်ပြီးသော ခိုးမှုရှိကုန်သော၊ သန္နိစ္ဆေဒနာဒိဟိ-အိမ်
 အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပရဘဏ္ဍံ-သူတစ်ပါးဘဏ္ဍာကို၊
 ဟရိတွာ-ဆောင်ပြီး၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [ပရဘဏ္ဍံ ဟရိတာဟု ရှိသည်
 ကား မကောင်း၊ တုပစ္စည်းဖြစ်လျှင် “ဟရိတာရော” ဟု ဗဟုဝစ်ဖြင့် ရှိရမည်၊
 ကတဌံ အတိတ် တပစ္စည်းကို ထပ်ဖွင့်သောကြောင့် “ဟရိတွာ” ဟု ရှိခြင်း
 သာ ကောင်းသည်၊] စောရဂါမဏိကောတိ-ကား၊ စောရဇေဋ္ဌကော-ခိုးသူကြီး
 သည်၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထိုခိုးသူကြီးသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ဌ်၊ ထေရီ-ကို၊ ဇာနာတိ-
 ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဂစ္ဆန္တော-စဉ်၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဧတ္ထော-
 ဤလမ်းသို့၊ မာဂစ္ဆထ-မသွားကြကုန်လင့်၊ သဗ္ဗေ-တို့သည်၊ ဣတော-
 ဤဘက်မှ၊ ဧထ-န်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တေ-ထိုခိုးသူတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ၍၊ အညေန၊ မဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ အဂမာသိ-ပြီ။

သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာတိ (ဧတ္ထ)-ဌ်၊ (ဂုဇ္ဈိတ္တံ) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ
 ဒသေမိ၊) ထေရီ-သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နဝေလာယံ ယေဝ-ပိုင်းဖြတ်အပ်သော
 အချိန်၌သာလျှင်၊ သမာဓိမှာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိ-ထပြီ၊ သောပိ-ထိုခိုးသူကြီးသည်လည်း၊
 တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ-ဌ်ပင်၊ ဧဝံ-“ယော ပဿတိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော
 ဝါ၊ ဒိန္နယေဝ ဟရတု” ဟူသော ဤစကားကို၊ အဝစ-ဆိုပြီ၊ တသ္မာ၊ သာ-
 ထိုထေရ်မသည်၊ အသောသိ၊ စ-ဆက်၊ သုတွာ၊ မယာ-ကို၊ အညတြ-၍၊
 ဒါနိ-ဌ်၊ ဧတ္ထ-ဤ တောထဲ၌၊ အညော-သော၊ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော
 ဝါ နတ္ထိ၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ တံ မံသံ အဂ္ဂဟေသိ၊ တေန၊ အထ ခေါ၊
 ပေ၊ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ဩဟိယကောတိ-ကား၊ အဝဟိယကော-ကျန်ရစ်သူသည်၊
 အဝသေသော- ကြွင်းရစ်သူသည်၊ ဝိဟာရဝါရံ-ကျောင်းစောင့်လှည့်သို့၊ ပတွာ-
 ရောက်၍၊ ဧကောဝ-တစ်ပါးတည်းသာ၊ ဝိဟာရေ ဌိတောတိ အတ္ထော၊ သစေ၊
 ပေ။ ဒဒေယျာသိတိ-ဟူသောစကားကို၊ ကသ္မာအာဟ၊ သဏှံ-သော၊ ဃနမဋ္ဌ-
 တစ်ခဲနက် ညက်ညောသော၊ အန္တရဝါသကံ-ကို၊ ဒိသ္မာ လောဘေန-လိုချင်
 မှုကြောင့်၊ (အာဟ)၊ အပိစ-သေး၊ တဿ-ထိုဥဒါယီ၏၊ အန္တရဝါသကေ-
 ဌ်၊ လောဘော-လိုချင်မှုသည်၊ အပ္ပကော-အနည်းငယ်သာတည်း၊ ပန-
 စင်စစ်ကား၊ ထေရိယာ-၏၊ ကောဋ္ဌာသသမ္ပတ္တိ-ကောဋ္ဌာသ၏ ပြည့်စုံခြင်း
 သည်၊ ဝါ-အင်္ဂါကြီးငယ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ သိခါပုတ္တာ-အထွတ်အထိပ်သို့

ရောက်၏။ ကောဠာသ သမ္ပတ္တိတိ သကလာ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊-ဋီကာ။
တေန-ကြောင့်၊ အဿာ-ထိုထေရ်မ၏၊ သရီရပါရိပူရိ-ကို၊ ပဿိဿာမိ-
ကြည့်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိသမလောဘ-မတော်မလျော်လောဘကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ-
ဖြစ်စေ၍၊ ဧဝံ-“သစေ မေ တွံ အန္တရဝါသကံ ဒဒေယျာသိ” ဟူသော
ဤစကားကို၊ အာဟ-ပြောပြ။

အန္တိမန္တိ-ကား၊ ပဉ္စန္ဒ- (ဒုကုဋ်၊ ကေသီ၊ သင်းပိုင်၊ တဘက်ရင်စည်း၊
ရေသနပ်ဟူသော) ၅ ထည်ကုန်သော၊ စိဝရာနံ-တို့၏၊ သဗ္ဗပရိယန္တံ-အလုံး
စုံသော သင်္ကန်းတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အန္တိမံ-
အန္တိမ သင်္ကန်းပါတည်း၊ အန္တိမန္တိ-ကား၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သောသင်္ကန်း
ပါတည်း၊ အညံ-သော၊ လေသေနာပိ-အမြွက်အားဖြင့်လည်း၊ ဝိကပ္ပေတွာ
ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ထပိတံ-သော၊
စိဝရံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယထာအနညာတာနံ-အကြင်
အကြင် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စန္ဒ-နံသော၊ စိဝရာနံ-တို့ကို၊ ဓာရဏ
ဝသေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ လောဘေန-လောဘကြောင့်၊ န
အာဟ-လျှောက်သည် မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ခိဏာသဝါနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊
လောဘော- သည်၊ န အတ္ထိ၊ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနာတိ-ကား၊ ဥပမံ-ဆင်ဥပမာကို၊
ဒေသေတွာ-၍၊ ဂါဠံ-တင်းကျပ်စွာ၊ ပိဋ္ဌိယမာနာ-နှိပ်စက်အပ်သော်၊
အန္တရဝါသကံ၊ ပေ၊ အဂမာသီတိ-ကား၊ သင်္ကဉ္စိယံ-ရင်စည်းတဘက်ကို၊
နိဝါသေတွာ-(သင်းပိုင် အနေအားဖြင့်) ဝတ်၍၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ
အားဖြင့်ပြလသော်၊ တဿ-ထို ဥဒါယိ၏၊ မနောရထော-ကြည့်လိုသော
စိတ်၏အလိုသည်၊ န ပူရတိ-မပြည့်၊ ဧဝံ-ဤအလိုမပြည့် နိုင်လောက်
အောင်၊ ဟတ္ထတလေယေဝ-လက်အပြင်၌သာလျှင်၊ (ဒါတဗ္ဗစိဝရံ-ပေးထိုက်သော
သင်္ကန်းကို)၊ ဒေသေတွာ-ပြ၍၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ [ယထာ တဿ မနောရထော
န ပူရတိတိ- သရီရပါရိပူရိ ပဿိဿာမိတိ တဿ ဥပ္ပန္နော မနောရထော

သဗ္ဗပရိယန္တံ ။ ။ဘိက္ခုနီတို့မှာ “သင်္ကန်း ၃ ထည်၊ ရင်စည်းတဘက်၊ ရေသနပ်”
အားဖြင့် ၅ ထည်သောသင်္ကန်းကို ဆောင်နိုင်၏၊ (ကင်္ခါ-နဂ္ဂဝဂ် စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ် ကြည့်
ပါ။) သဗ္ဗေသံ+ပရိယန္တံ သဗ္ဗပရိယန္တံ၊ ၆ ခုမြောက် သင်္ကန်းမရှိ၊ သဗ္ဗပရိယန္တံ ဟုတွာ
သည် အန္တိမံ၏ ဝိသေသန၊ တစ်နည်း-သဗ္ဗမေဝ+ပရိယန္တံ သဗ္ဗပရိယန္တံ၊ သင်္ကန်း ၅ ထည်
လုံးသည် အဆုံးစွန်သင်္ကန်းချည်းဖြစ်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း... ၂ ထည်မြောက်မရှိသော
ကြောင့်တည်း၊ [သဗ္ဗပရိယန္တံ ဆဋ္ဌဿ အညစိဝရဿ အဘာဝါ ပဉ္စန္ဒံ စိဝရာနံ ဧကမေကံ
သဗ္ဗေသံ ပရိယန္တံ သဗ္ဗပရိယန္တံ၊ အန္တရဝါသကာဒိသု ဟိ ပဉ္စသု ဧကမေကံ အညဿ
ဆဋ္ဌဿ အဘာဝါ ပဉ္စန္ဒံ အန္တမေဝ ဟောတိ၊ အထ ဝါ ပဉ္စသု စိဝရေသု ဧကမေကံ
အတ္တနော အညဿ ဒုတိယဿ အဘာဝါ အန္တမေဝ ဟောတိတိ သဗ္ဗမေဝ ပရိယန္တံ
သဗ္ဗပရိယန္တံ ။]

မနောရထော ယထာ န ပူရတိ၊ ဧဝံ၊ ဟတ္ထတလေယေဝ ဒဿေတွာတိ-သရီရံ အဒဿေတွာဝ ဒါတဗ္ဗစိဝရံ ဟတ္ထတလေ ဟန္တာတိ ဒဿေတွာ။]

၅၁၀။ ကဿာ-ကြောင့်၊ ပါရိဝတ္တကစိဝရံ-လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဏှန္တေ -မခံယူကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဥဇ္ဈာယိသု-ကဲ့ရဲ့ကုန်သနည်း၊ အမှေသု-တို့၌၊ အယျာနံ-တို့၏၊ ဧတ္တကောပိ-သော၊ ဝိဿာသော-အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကထံ-သို့လျှင်၊ မယံ၊ ယာပေဿာမမျှတနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိဟတ္ထတာယ-ဖျက်ဆီးအပ်သော လက်ရှိသူတို့၏အဖြစ်သည်၊ (လက်မဲ့ဖြစ်ရခြင်းသည်၊) သမဘိတုန္တတ္တာ- လွန်စွာထိုးဆွအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဥဇ္ဈာယိသု)၊ [ဝိဟတ္ထတာယာတိ- ဝိဟတဟတ္ထတာယ၊] အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ပဉ္စန္ဒန္တိ-ကား၊ သမသဒ္ဓါနံ-တူမျှသော သဒ္ဓါရှိကုန်သော၊ သမသိလာနံ၊ သမဒိဋ္ဌိနံ၊ ပဉ္စန္ဒ ဣမေသံ သဟဓမ္မိကာနံ-တို့၏၊ ပါရိဝတ္တကံ-ကို၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပရိဝတ္တေတဗ္ဗတိ ပရိဝတ္တံ၊ ပရိဝတ္တမေဝ ပါရိဝတ္တကံ။]

၅၁၂။ ပယောဂေဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ဂဟဏတ္တာယ-ငှာ၊ ဟတ္ထပ္ပဿာရဏဒိသု-လက်ကိုဆန့်တန်းခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ပဋိလာဘေနာတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေန-ကြောင့်၊ (နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုသို့ခံယူရာ၌၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဟတ္ထေဝါ-၌မူလည်း၊ ဒေတု-ပေးပစေ၊ ပါဒမူလေ ဝါ-မူ၌လည်း၊ ထပေတု-စေ၊ ဥပါရိဝါ-၌မူလည်း၊ ခိပတု-ပစ်ပေးပစေ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ စေ သာဒယတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်သည်သာ၊ ဝါ-ယူရာရောက်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သိက္ခမာန၊ ပေ၊ ဥပါသိကာဒိနံ-အစရှိသူတို့၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပေသိတံ-ပေးဖို့အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ သစေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဓမ္မကထံ-ကို၊ ကထေန္တဿ-စဉ်၊ ဝါ-ပြောဟောသော ရဟန်းဖို့၊ စတဿောပိ-န်သော၊ ပရိ သာ-တို့သည်၊ စိဝရာနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နာနာဝိရာဂဝတ္ထာနိစ-အထူးထူးဆိုးအပ်သော အဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [သင်္ကန်းရောင်နှင့် ရောနေသော အရောင်လည်း ပါအောင် နာနာဝိရာဂဝတ္ထကို ဆိုသည်၊] အာနေတွာ ပါဒမူလေ ထပေန္တိ၊ ဥပစာရေ-၁၂ တောင် ဥပစာ၌၊ ဌတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥပစာရံ-ကို၊ မုဉ္ဇိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ခိပန္တိ၊ တတ္ထ-ထိုအဝတ်သင်္ကန်းတို့တွင်၊ ယံ-အကြင် သင်္ကန်းသည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သန္တ ကံ-တည်း၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ ပါရိဝတ္တကာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ဂဏှန္တဿ-၏၊ အာပတ္တိယေဝ။

ပန-ဆက်၊ အထ-သို့မဟုတ်း ရတ္တိဘာဂေ-(တရားဟောရာ) ညဉ့်အဖို့၌၊ ခိတ္တာနိ-ပစ်၍လူအပ်ကုန်သော အဝတ်သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ (စီဝရံ-တည်း၊) ဣဒံ-သည်၊ အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ (စီဝရံ-တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဉာတုံ, န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်အံ၊ ပါရိဝတ္တကကိစ္စ-လဲခြင်းကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌လည်းကောင်း၊ ကုရုန္တိယဉ္စ-၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ အစိတ္တကဘာဝေန-အစိတ္တက၏ အဖြစ်နှင့်၊ န သမေတိ၊ [အစိတ္တကဘာဝေန န သမေတိတိ ယထာ အညာတိကာယ ဉာတိကသညိဿ ဝေမတိကဿစ ဂဏှတော အစိတ္တကတ္တာ အာပတ္တိ၊ ဧဝမိဓာပိ “ဘိက္ခုနိယာ သန္တကဣဒ”န္တိ အဇာနိတွာ ဂဏှတောပိ အာပတ္တိယေဝ၊] ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ သစေဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါရိဝတ္တကမေဝ-လဲလှယ်အပ်သည်ကိုသာ၊ ကာတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-ဆက်၊ သင်္ကာရက္ခဋာ ဒီသု-အမှိုက်စု အစရှိသည်တို့၌၊ ပံသုကူလံ-ကို၊ ဂဏှိဿန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သစေထပေတိ၊(ဧဝံသတိ) ပံသုကူလံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ-၍၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၅၁၃။ အညာတိကာယ အညာတိကသညိတိ-သညိ အစရှိသောပါစိတ်သည်၊ တိကပါစိတ္တိယံ-သုံးချက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါစိတ်တည်း၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိနံ သန္တိဏေ, ဥပသမ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းမ၏၊ ဟတ္ထတော ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနံ သန္တိဏေ ဥပသမ္ပန္နာယ (ဟတ္ထတော ဂဏှန္တဿ) [မိထွေးတော်ဂေါတမီနှင့်အတူ ရဟန်းပြုကြသော သာကီဝင်မင်းသမီး ငါးရာနှင့် ဘိက္ခုဘဝမှ လိင်ပြန်သော ရဟန်းမ၏လက်မှ ခံယူသော ရဟန်း၏-ဟူလို၊] ပါစိတ္တိယမေဝ (ဟောတိ)။

၅၁၄။ ပရိတ္တေန ဝါ ဝိပုလန္တိ-ကား၊ အပ္ပဋ္ဌစီဝရေနဝါ-နည်းသောအဖိုးရှိသော သင်္ကန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပါဟန၊ ပေ၊ ဗန္ဓနာဒိနာဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မဟဂ္ဂံ-များသောအဖိုးရှိသောသင်္ကန်းကို၊ စေတာပေတွာ-လဲလှယ်၍၊ စီဝရံ သစေပိ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ) အနာပတ္တိ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ ဟရိတကိကဏ္ဍေနာပိ-

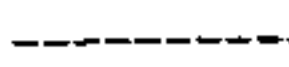
အညာတိကာယ၊ ပေ၊ တိကပါစိတ္တိယံ။ ။ဣတိသဒ္ဒေါ အာဒိအတ္ထော-သည်တို့၌ ဣတိသဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ရှိ၏၊ တိဏိ+ပရိမာဏံအဿာတိ တိကံ၊ တိကဉ္စ+တံ+ပါစိတ္တိယဉ္စာတိ တိကပါစိတ္တိယံ၊ [အညာတိကာယ အညာတိကသညိ ပဋိဂ္ဂဟဏပါစိတ်, အညာတိကာယ ဝေမတိကပဋိဂ္ဂဟဏပါစိတ်, အညာတိကာယ ဉာတိကသညိ ပဋိဂ္ဂဟဏပါစိတ်တည်း၊ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။]

ဖန်ခါးသီးပိုင်းဖြင့်သော်လည်း၊ (ပရိဝတ္တေတွာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အနာပတ္တိ) ဣတိ
 ဝုတ္တံ၊ ဝိပုလေနဝါ ပရိတ္တန္တိ ဣဒံ-စကားကို၊ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန-ဆို အပ်ပြီးသော
 စကား၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ [“ရဟန်းမ၏ သင်္ကန်းက တန်ဖိုးနည်း၍
 ရဟန်းယောက်ျား၏ သင်္ကန်းက တန်ဖိုးများခြင်း” ဟူသော ပြောင်းပြန်အားဖြင့်-
 ဟူလို၊] ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အညံ ပရိက္ခာရန္တိ-ကား၊ ပတ္တတ္ထဝိ ကာဒိ-သော၊ ယံကိဉ္စိ-
 အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ပရိက္ခရာကို၊ ဂဏှာ တိ-အံ၊ [အနဓိဋ္ဌာနပဂ-
 အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖို့ မထိုက်သောပရိက္ခရာကို ရည်ရွယ်၍ “ယံကိဉ္စိ” ဟု ဆိုသည်၊]
 ပန-ဆက်၊ ဝိကပ္ပနပဂပစ္ဆိမစီဝရပမာဏံ-ဝိကပ္ပနာ လောက်သော နောက်ဆုံး
 သင်္ကန်း ပမာဏရှိသော၊ ပဋုပဋိဿာဝနံပိ-အဝတ် ရေစစ်သည်လည်း၊ န
 ဝဋ္ဋတိ၊ (မခံယူကောင်း-ဟူလို၊) ယံ-အကြင် အဝတ် သည်၊ နေဝ အဓိဋ္ဌာနပဂံ-
 အဓိဋ္ဌာန်သို့လည်းမကပ်ရောက်၊ ဝါ-အဓိဋ္ဌာန်လည်း မတင်လောက်၊ န
 ဝိကပ္ပနပဂံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ၊ မဉ္ဇုပမာဏာ-သော၊ ဘိသိစ္ဆဝိ-ဘုံလျှို့အရေသည်၊
 သဗေပိ ဟောတိ၊ (စဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ ပတ္တတ္ထဝိကာဒိသု ကောပနဝါဒေါ၊
 ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။ ။

ဟိရိတကိဓဏှနာပိ။ ။ဘိက္ခုနီ၏ မဟဉ္ဇသင်္ကန်းကို ဖန်ခါးသီးပိုင်းဖြင့်
 လဲ၍ယူသော်လည်း အနာပတ်ဟု ဆိုရာ၌ ဘိက္ခုနီသင်္ကန်းကလည်း အကပ္ပိယမဟုတ်၊
 ဟိရိတကိဓဏှကလည်း အကပ္ပိယမဟုတ်ရ၊ ထိုသို့၂-ဖက်လုံးက အပ်စပ်သော ပစ္စည်း
 ချင်းလဲသောကြောင့်သာ အနာပတ်ဟု ဆိုသည်၊ တစ်ဖက်ဖက်ကငွေဖြင့်ဝယ်ထားအပ်သော၊
 သို့မဟုတ် ကုလဒူသနအနေသနကြောင့်ရအပ်သော အကပ္ပိယ ပစ္စည်းဖြစ်လျှင်ကား ၂-
 ဖက်လုံးမအပ်ဟု မှတ်။

သဗေပိ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ။ယသ္မာ ဘိသိစ္ဆဝိ မဟန္တာပိ သေနာသန သင်္ဂဟိ
 တတ္တာ (ကျောင်းအသုံးအဆောင်၌ သွင်းယူအပ်သောကြောင့်) စီဝရသင်္ချိန ဂစ္ဆတိတိ နေဝ
 အဓိဋ္ဌာနပဂါ န ဝိကပ္ပနပဂါစ၊ တသ္မာ အနဓိဋ္ဌာနပဂသာမညတော (အနဓိဋ္ဌာနပဂချင်း
 တူသောကြောင့်) ဝုတ္တံ-သဗေပိ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ။

ကောပန ဝါဒေါ။ ။ကောပနဝါဒေါ ပတ္တတ္ထဝိကာဒိသုတိမဟတိယာပိ တာဝ
 ဘိသိစ္ဆဝိယာ အနဓိဋ္ဌာနပဂတ္တာ(အဓိဋ္ဌာန်တင်စရာမဟုတ်သောကြောင့်) အနာပတ္တိ၊ တတော
 ခုဒ္ဒကတရေသု အနဓိဋ္ဌာနပဂေသု ပတ္တတ္ထဝိကာဒိသု ကိမေဝ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော-
 ဘိသိဆဝိသည် ကြီးသော်လည်း အဓိဋ္ဌာနပဂ၌ မပါဝင်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်တုန်
 သေး၏၊ ထို့အောက်ငယ်သော (အဓိဋ္ဌာန်မလောက်သော) သပိတ်အိတ် စသည်တို့၌
 အနာပတ်ဟု အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရှိတော့အံ့နည်း။

၆-အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်

၅၁၅။ တေန သမယေနာတိ-သည်။ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒ်-တည်း။ တတ္ထ-ဌ်၊ ဥပနန္ဓော သကျပုတ္တောတိ-ကား၊ အသိတိသဟဿမတ္တာန- ရှစ်သောင်းအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ သကျကုလာ (နိက္ခမိတွာ)၊ ပဗ္ဗဇိတာန- န်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့တွင်၊ ပတိကိဋ္ဌာ-ယုတ်ညံ့သော၊ လောလဇာတိကော- လော်လည်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူတည်း။ [ဇာတိနှင့် အရတူအောင် “လောလဘာဝဇာတိကော” ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ် အကျေကြံ၊] ပဇ္ဇောတိ- ကား၊ ဆေကော-ကျွမ်းကျင်သူတည်း။ [ပုဋ္ဌယေဝ ပဇ္ဇော၊ သုတ္တံ၌ ဣ ပစ္စည်း၊] သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သူတည်း၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်သူတည်း၊ သရသမ္ပန္နော- အသံနှင့်ပြည့်စုံသူတည်း၊ ကဏ္ဍမာဓုရိယေန-လည်ချောင်း၏ကောင်း သည် ၏အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော-တည်း။ [“အသံကောင်း” ဟူသည် ကဏ္ဍတာလု စသောဌာန်တို့၏ ကောင်းခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ကဏ္ဍာဒိ မာဓုရိယေန” ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းမည်၊ မဓုရဿ+ဘာဝေါ မာဓုရိယံ (ဣ အကို ဣပ္ပိ)] ကိသ္မိဝိယာတိ-ကား၊ ကိသုဝိယ-ဘာတာတာကဲ့သို့၊ ဝါ-ဘယံနယံ တယ်တယ်ကဲ့သို့၊ [ကိသ္မိဝိယနှင့် ကိသုဝိယသည် အနက်တူ နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊] ကိလေသော ဝိယ-စိတ်ညစ်စရာကဲ့သို့၊ ဟိရောတ္တပ္ပဝသေန-ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကမ္မနိဝိယ-လှုပ်ရှားသကဲ့သို့၊ သင်္ကမ္မနိဝိယ- လွန်စွာလှုပ်ရှားသကဲ့သို့၊ ဟောတီတိ အတ္ထော။

အဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ-ကား၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ-အခွန် ဟု ဆိုအပ်သော၊ န နဂရဝီထိ မဂ္ဂံ-မြို့လမ်းခရီးမဟုတ်သော၊ ဒိဃမဂ္ဂံ-ရှည်စွာသောတောလမ်းခရီးကို၊ (ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [အလုအယက်ခံကြရာ လမ်းခရီးဖြစ်သောကြောင့် “န နဂရဝီထိမဂ္ဂံ” ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊] တေ ဘိက္ခု အတ္ထိန္ဒူသုတိ-ကား၊ မုသိသု-လုယူကြကုန်ပြီ၊ [ဖြတ်တောက်ခြင်း အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “မုသိသု” ဟု ဖွင့်သည်၊ “မုသိသုတိ ဝိလုမ္မိသု”-ဋီကာ။] နေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ပတ္တစိဝရာနိ ဟရိသုတိ အတ္ထော၊ အနုယုဉ္ဇာဟိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဘာဝ ဇာနနတ္ထာယ-ရဟန်းအဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ရဟန်းဟုတ်-မဟုတ်သိဖို့ရာ၊) ပုစ္ဆ-လော၊ အနုဉ္ဇိယမာနာတိ-ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇော၊ ပေ၊ ဒီနိ-ရှင်ပြုပုံ၊ ရဟန်းခံပုံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းအဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပုစ္ဆိယမာနာ-မေးအပ်ကုန်သော်၊ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဘာဝံ ဇာနာပေတွာ၊ သာဓကတာ၊ ပေ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယော (အတ္ထော)-အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ ဝုတ္တော- ပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။

၅၁၇။ အညာတကံ ဂဟပတိဝါတိ အာဒိသု-တို့၌၊ ပရတော-၌၊ တိဏေနဝါ
 ပဏ္ဍေနဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ (သိက္ခာပုဒ်
 ပါဠိတော်၌ မိန့်အပ်ပြီ) တံ-ကို၊ အာဒိကတွာ-၍၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော
 နည်းဖြင့်၊ အနုပုဗ္ဗကထာ-အစဉ်အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားကို၊ [အနု
 ပုဗ္ဗေန ဝိနိစ္ဆယကထာ၊] ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ စောရေ-တို့ကို၊ ပဿိတွာ-၍၊
 ဒဟရာ-ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ ပတ္တစိဝရာနိ-သပိတ်သင်္ကန်းကြီးတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-
 ၍၊ ပလ္လာတာ-ထွက်ပြေးကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ စောရာ-တို့သည်၊
 ထေရာနံ-တို့၏၊ နိဝါသနပါရပနမတ္တယေဝ-ကျန်ရစ်သော သင်းပိုင်အပေါ်
 ခြံမျှကိုသာ၊ ဟရိတွာ-၍၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တာဝ-စွာ၊ ထေရေဟိ-
 တို့သည်၊ စိဝရံ-ကို၊ နေဝ ဝိညာပေတဗ္ဗ-မိမိအလိုရှိကြောင်းကို မသိစေထိုက်
 သေး၊ ဝါ-မတောင်းထိုက်သေး၊ သာခါပလာသံ-သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို၊ န
 ဘဉ္စိတဗ္ဗံ-မချိုးထိုက်သေး၊ [သင်္ကန်းယူသွားသော ရဟန်းများ ပြန်လာ၊ ပြန်
 မလာကို မသိရသေးသောကြောင့် သင်္ကန်းတို့ကိုလည်း မတောင်းထိုက်သေး၊
 သစ်ခက် သစ်ရွက်ကိုလည်း မချိုးထိုက်သေး-ဟူလို၊] ဒဟရာ-တို့သည်၊ သဗ္ဗံ-
 သော၊ ဘဏ္ဍကံ-ဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ ဆဋ္ဌေတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ ပလ္လာတာ-န်သည်၊
 အထ ဟောန္တိ၊ စောရာ-တို့သည်၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ နိဝါသနပါရပနံ-ကို
 လည်းကောင်း၊ တဉ္စ ဘဏ္ဍကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ အထဂစ္ဆန္တိ၊
 (ဧဝံသတိ)၊ ဒဟရေဟိ-တို့သည်၊ အံဂန္တော-၍၊ အတ္တနော-၏၊ နိဝါသန
 ပါရပနာနိ-တို့ကို၊ ထေရာနံ-တို့အား၊ န တာဝ ဒါတဗ္ဗာနိ-န်သေး၊ ဟိ-မှန်၊
 (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အနစ္ဆန္တစိဝရာ-မလုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိ
 သော ရဟန်းတို့သည်၊ အတ္တနော အတ္တာယ သာခါ ပလာသံ၊ ဘဉ္စိတံ-ငှာ၊
 ဝါ-ချိုးခွင့်ကို၊ န လဗ္ဘန္တိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အစ္ဆန္တစိဝရာနံ-တို့၏၊ အတ္တာယ
 (ဘဉ္စိတံ) လဘန္တိ၊ အစ္ဆန္တစိဝရာဝ-တို့သည်သာ၊ အတ္တနောပိ ပရေသံပိ အတ္တာယ
 (ဘဉ္စိတံ) လဘန္တိ၊ တသ္မာ၊ ထေရေဟိဝါ-ထေရ်တို့ ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊
 သာခါပလာသံ ဘဉ္စိတွာ၊ ဝါကာဒိဟိ-လျော်မျှင် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဂန္ဓေတွာ-
 သိ၍၊ ဒဟရာနံ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဒဟရေဟိဝါ-တို့သည်သော်လည်း၊ ပေ၊
 အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ နိဝါသေတွာ (ဝတ်ပြီး၍) အတ္တနော နိဝါသန ပါရပနာနိ
 ထေရာနံ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ-ကြောင့်၊
 ပါစိတ္တိယံ နေဝ ဟောတိ၊ ဟေသံ-ထို သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို၊ ဓာရဏေ-
 ဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဝတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် န (ဟောတိ)၊ [တိဏေနဝါ
 ပဏ္ဍေနဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာဂန္တဗ္ဗံ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤကဲ့သို့သော
 အရာတို့၌ သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို ချိုးသည့်အတွက် ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အရ

ပါစိတ် မသင့်၊ တိတ္ထိတို့၏ တံခွန်အောင်လံဖြစ်သော သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို ဆောင်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခဋ္ဌိလည်း မသင့်၊] အန္တရာ မဂ္ဂေ-ဌ၊ ရဇကတ္ထရဏဝါ-ခဝါသည်တို့ ဖြန့်လှန်းရာ အရပ်သည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ၊ အညေ-နံသော၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ တောင်းထိုက်သောသဘောရှိကုန်သော၊ မနုဿဝါ-တို့ကိုသော်လည်း၊ သစေ ပဿန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ စီဝရံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။

စ-ဆက်၊ နေသံ-ထိုရဟန်းငယ်တို့အား၊ တေ ဝိညတ္တိ မနုဿာဝါ-ထို တိုက်ရိုက် တောင်းအပ်သော လူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညေ-တောင်း အပ်သော လူတို့မှ အခြားကုန်သော၊ သာခါ ပလာသ နိဝါသနေ-သစ်ခက် သစ်ရွက်ဟူသော အဝတ်ရှိသော ရဟန်းတို့ကို၊ [ယောဇနာ၌ “သာခါပလာသ နိဝါသနေ-သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို ဝတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို” ဟု ရှိသည်၊ ထို့နောက် တချို့စာ၌ ဘိက္ခုဟုရှိသည်ကား အပို၊] ဒိသ္မာ-၍၊ ဥဿာ ဟ ဇာတာဝါ-ဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းရှိသူ လူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ယာနိဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ ဒေန္တိ-နံ၏၊ တာနိ-ထို အဝတ်တို့သည်၊ သဒဿာနိဝါ- အမြိတ်အဆာရှိကုန်သည် မူလည်း၊ ဟောန္တု-စေကုန်၊ အဒဿာနိဝါ ဟောန္တု၊ နိလာဒိနာနာ ဝတ္ထာနိဝါ-အညို အစရှိသော အမျိုးမျိုးသော အဆင်းရှိကုန် သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု၊ ကပ္ပိယာနိဝိ-အပ်သောအဝတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယာနိဝိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ [ကုသစီရ၊ ဝါကစီရ၊ ဖလကစီရစသည် ကို ရည်ရွယ်သည်၊] သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော အဝတ်တို့သည်၊ အစ္ဆိန္ဒစီဝရဋ္ဌာနေ- လုယူအပ်သောသင်္ကန်း ရှိသူတို့၏အရာ၌၊ ဌိတတ္တာ-ကြောင့်၊ တေသံ-ထို ရဟန်းငယ်တို့အား၊ နိဝါသေတုဉ္စ-သင်းပိုင်အဖြစ်ဖြင့် ဝတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပါရပိတုဉ္စ-ဧကသီအဖြစ်ဖြင့် ယမ်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇန္တိ-နံ၏။

ဟိ-သာဓကကား၊ ပရိဝါရေပိ-၌လည်း၊ အကပ္ပကတံ၊ ပေ၊ စိန္တိတာတိ- ဟူသော၊ ဧတံ(ဝစနံ)-ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)ဝုတ္တံ၊ (ယံဝတ္ထံ-ကို၊ ဝါ-သည်)၊

ယာနိစ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ။ ။နေသံဖြင့် ထေရ်ကြီးတို့အား မိမိတို့သင်္ကန်းကို ပေးကြသော အစ္ဆိန္ဒစီဝရက မဟုတ်ကြသော ရဟန်းငယ်များကို ညွှန်ပြသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ နောက် ၌ “အစ္ဆိန္ဒစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ”ဟု ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ မှန်၏၊ အလုခံရသော ထေရ်တို့ဖြစ်လျှင် “အစ္ဆိန္ဒစီဝရဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ” ဟု ဆိုဖွယ်မလို၊ အစ္ဆိန္ဒစီဝရက အစစ်ဖြစ်လျှင် “တာနိ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ” ဟု စိစစ်ဖွယ်လည်း မလို။

သည်။) အကပ္ပကတံ-ပြုအပ်သော ကပ္ပဗိန္နုလည်း မရှိ၊ ဝါ-ကပ္ပဗိန္နုလည်း မထိုးအပ်၊ ရဇနာယပိ-ဆိုးရည်ဖြင့်လည်း၊ န ရတ္တံ-မဆိုးအပ်၊ (ဘိက္ခု-သည်) တေန-ထို အဝတ်ဖြင့်၊ နိဝတ္ထော-ဝတ်လျက်၊ ယေနကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝဇေယျ-သွားရာ၏၊ [(တစ်နည်း) ယေန-အကြင်အရပ်သို့၊ ဝဇိတုံ-ငှာ၊ ကာမော-သည်၊ အတ္ထိ၊ တေန-သို့၊ ကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဝဇေယျ၊ အဿ စ-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ အာပတ္တိ-သည်၊ န ဟောတိ၊ သော စ ဓမ္မော-ထိုသဘောကိုလည်း၊ သုဂတေန-သည်၊ ဒေသိတော-ပြီ၊ ဧသာ ပဉှာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ၊] ဟိ-မှန်၊ အယံ ပဉှော-ကို၊ အတ္ထိန္နစိဝရကံ ဘိက္ခု သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တော-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တိတ္ထိယေဟိ-တို့နှင့်၊ သဟ အထ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေစ-ထိုတိတ္ထိတို့သည်လည်း၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ ကုသစီရ ဝါကစီရ ဖလကစီရာနိ-သမန်းမြက်အဝတ်၊ လျှော်တေအဝတ်၊ ပျဉ်ချပ်အဝတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒေန္တိ-န်အံ့၊ တာနိပိ-ထို အဝတ်တို့ကိုလည်း၊ လဒ္ဓိ-တိတ္ထိတို့၏အယူကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ နိဝါသေတုံ ဝဇ္ဇန္တိ၊ နိဝါသေတွာပိ-ဝတ်ပြီး၍လည်း၊ လဒ္ဓိ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ (ဣတိ-ကား၊ အနုပုဗ္ဗကထာ-တည်း။)

ဣဒါနိ-၌၊ ယံ၊ ပေ၊ အာဒိသု-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) မနုဿာ-တို့သည်၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ စတ္တာရောပိ ပစ္စယာ၊ အမှောက်ယေဝ-တို့၏သာ၊ သန္တကာ-ဥစ္စာတို့သည်၊ (ဟုတွာ) ပရိဘောဂံ-သုံးဆောင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တု-ရောက်ပါစေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (ယံ) စိဝရံ-ကို၊ သဇ္ဇေတွာ-စီစဉ်၍၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ကာရာပိတေ-သော၊ အာဝါသေ-၌၊ ထပေန္တိ-ထားတတ်ကုန်၏၊ (တံ စိဝရံ-သည်၊) ဝိဟာရစိဝရံနာမ၊ (ရှေ့ပြန်လှည့်၊) ဧတံ-ဤ သင်္ကန်းသည်၊ ဝိဟာရစိဝရံနာမ-၏၊ (နိဂုံး)၊ မဉ္ဇကဿ-ညောင်စောင်းငယ်၏၊ ဥပရိ-၌၊ အတ္ထရဏကံ-ခင်းအပ်သော အခင်းကို၊ ဥတ္တရတ္ထရဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [အတ္ထရိယတေတိ အတ္ထရဏံ၊ ဥတ္တရိ+အတ္ထရဏံ ဥတ္တရတ္ထရဏံ၊] ပရိကမ္မကတာယ-ပြုအပ်သောပရိကံရှိသော၊ ဘူမိယာ-မြေကို၊ ရက္ခဏတ္ထံ- ငှာ၊ (အင်္ဂတေမြေညက်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်းကို “ပရိကမ်” ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ ပရိကမ်ပြုထားအပ်သောမြေကို မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ) စိမိလိကာဟိ-အဝတ်ကြမ်းတို့ဖြင့်၊ ကတံအတ္ထရဏံ-ပြုအပ်သော အခင်းကို၊ ဘူမတ္ထရဏန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ)၊ [ကြမ်းပြင်ပေါ်၌ ခင်းအပ်သော အခင်းလည်း ဘူမတ္ထရဏပင်တည်း၊] တဿ-ထိုဘူမတ္ထရဏ၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ တဋ္ဌိကံ-ဖျာအချောကို၊ ပတ္တရိတွာ-ခင်း၍၊ စကံမန္တိ-စကြံသွားကြကုန်၏။

၂၇၉

ဘိသိစ္စဝိတိ-ကား၊ မဇ္ဇဘိသိယာ ဝါ-ညောင်စောင်း ဘုံလျှို၏သော်
လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌဘိသိယာ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဆဝိ-အပေါ်ရေ
တည်း၊ [အုန်းဆံစသည်သွင်းဖို့ရာ မွေ့ရာ၏ အပေါ်ရေတည်း၊] (ဘိသိစ္စဝိ-
ဘုံအလျှိုအရေသည်၊) ပူရိတာ-အုန်းဆံစသော အဆာတို့ဖြင့် ပြည့်နေသည်၊
သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝိဓုနိတွာပိ-ခါထုတ်၍လည်း၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊
ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဧတေသု ဝိဟာရစီဝရာဒီသု-ဤဝိဟာရစီဝရ အစရှိသည်
တို့တွင်၊ ယံ-အကြင်သင်္ကန်းသည်၊ တတ္ထ အာဝါသေ-၌၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊
တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ အနာပုစ္ဆာပိ-မူ၍လည်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ နိဝါသေတုံ ဝါ
ပါရပိတုံ ဝါ၊ အတ္ထိန္နစီဝရကာနံ-လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-
တို့၏အတွက်၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တဉ္စ-ထိုသင်္ကန်းကိုလည်း၊
လဘိတွာ-အပိုင်ရ၍၊ ဝါ-လသော်၊ သြဒဟိဿာမိ-ပြန်ထားအံ့၊ ပုန-ဖန်၊
ထပေဿာမိ၊ (သြဒဟိဿာမိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့
သော အလိုဖြင့်၊ (နိဝါသေတုံ ဝါ ပါရပိတုံ ဝါ လဗ္ဘတိ၊) မူလဇ္ဈေဇ္ဇာယ-အမြစ်
အရင်း ပြတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ (နိဝါသေတုံ ဝါ ပါရပိတုံ ဝါ န လဗ္ဘတိ။)

စ ပန-ထပ်၍ဆက်၊ ဉာတိတော ဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာက
တော ဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ အညတော-သော၊ ကုတောစိ ဝါ-တစ်စုံ
တစ်ယောက်မှသော်လည်းကောင်း၊ လဘိတွာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ ပါကတိကမေဝ-
ကိုသာ၊ ကာတဗ္ဗံ၊ (ဝိဟာရစီဝရကို နဂိုနေရာပြန်ထားရမည်၊ ဘိသိစ္စဝိ
စသည်ဖြစ်လျှင်လည်း အဆာတို့ကို ပြန်သွတ်၍ ထားရမည်-ဟူလို၊) ဝိဒေသ
ဂတေန-အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားသောရဟန်းသည်၊ [အညံ စီဝရံ အလဘိတွာ
ဝိဒေသဂတေန၊] ဧကသ္မိ-တစ်ကျောင်းသော၊ သံဃိကေ-သော၊ အာဝါသေ-
၌၊ သံဃိက ပရိဘောဂေန-သံဃိက အသုံးအဆောင်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇ
နတ္ထာယ-ငှာ၊ ထပေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပရိဘောဂေနေဝ-
ကြောင့်သာလျှင်၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းသည်၊ သစေ ဇီရတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း
ဆွေးမြည့်အံ့၊ သစေ နဿတိဝါ-အကယ်မူလည်း ပျောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
ဂိဝါ-ကြွေးမြည်၊ ဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ န ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝုတ္တပ္ပကာ
ရာနံ-န်သော၊ ဂိဟိဝတ္ထာဒိနံ-န်သော၊ ဘိသိစ္စဝိပရိယန္တာနံ-ဘုံလျှိုအရေ
အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဧတေသံ-ဤ အဝတ်တို့တွင်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော
အဝတ်ကို၊ သစေ န လဗ္ဘတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊
တိဏေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေနဝါ၊ ပဋိစ္စဒေတွာ-၍၊ အာဂန္တဗ္ဗံ-
ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၅၁၉။ ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ အစ္ဆိန္ဒတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ (သင်္ဂဟဂစ္ဆတိဌံစပ်) ယံ-
အကြင်သင်္ကန်းကို၊ အစ္ဆိန္ဒစိဝရာ-န်သော၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဝါ-တို့သည်သော်
လည်းကောင်း၊ အညေဝါ-အခြားသော သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်သော်လည်း
ကောင်း၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ စိဝရံ-ကို၊ အာဟရ၊ [အတောင်းခံရမည့်
ရဟန်းက တစ်ပါးသာဖြစ်သောကြောင့် “အာဟရ အာဝုသော” ဟု ဧကဝုစိဝါကျ
ရှိသင့်သည်။] ဣတိ-သို့၊ ယာစိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဿာသေန ဝါ-
အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍန္တိ-န်အံ၊ တံပိ-ထိုသင်္ကန်း
သည်လည်း၊ သင်္ဂဟံ-သွင်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဣတိ ဝတ္ထု
ယုဇ္ဇတိ၊ ပရိဘောဂဇိဏ္ဍိတိ ဧတ္ထစ-ပါဌ်ဌ်လည်း၊ [သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိဌံစပ်၊
စသဒ္ဒါဖြင့် “ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ အစ္ဆိန္ဒ” ဟူသော ရှေ့ဝါကျကို ပြန်၍
ဆည်း၊] အစ္ဆိန္ဒစိဝရာန်-န်သော၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒိန်-တို့အား၊ (အာဒိဖြင့်
ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီးသော “အညေ” ကို ယူ၊) အတ္တနာ-သည်၊ တိဏပဏ္ဍေဟိ ပဋိစ္စာ
ဒေတွာ ဒိန္နစိဝရံပိ-လည်း၊ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိတိ ဝတ္ထု ယုဇ္ဇတိ၊ ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကို
ဆိုဦးအံ၊ ဧဝံ-ဤသို့သွင်းယူလသော်၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အစ္ဆိန္ဒစိဝ
ရဋ္ဌာနေ-ဌံ၊ လည်းကောင်း၊ နဋ္ဌစိဝရဋ္ဌာနေစ-ဌ်လည်းကောင်း၊ ဌိတာ ဘဝိဿန္တိ၊
တေန-ထိုသို့၊ အစ္ဆိန္ဒစိဝရ၊ နဋ္ဌစိဝရအရာ၌ တည်ခြင်းကြောင့်၊ နေသံ-
ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဝိညတ္တိယံ-တောင်းခြင်းဌ်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယစိဝရ
ပရိဘောဂေစ-ဌ်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ အနုရုပါ-လျော်သည်၊
(အစ္ဆိန္ဒစိဝရ ရဟန်းများမှာ အနာပတ္တိဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းတို့မှာလည်း
အနာပတ်ဖြစ်ဖို့ရာ လျော်သည်။) ဘဝိဿတိ-လတ္တံ။

၅၂၁။ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဧတေသံ-ဤဉာတိပဝါရိတတို့၏၊
သန္တကံ-ကို၊ (ယာစန္တဿဌံစပ်) ဒေထာတိ-ဟူ၍၊ ဝိညာပေန္တဿ-၏၊
ယာစန္တဿ-၏၊ (ဝိညာပေန္တဿကို ယာစန္တဿဟု ထပ်ဖွင့်) အနာပတ္တိ
(ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ (သန္တကံ ဝိညာပေန္တဿ
ပုဒ်တို့ကိုထည့်၍ အနက်ဖွင့်ရခြင်းသည် မှန်၏။) ဉာတကပဝါရိတာနံ-တို့၏၊

ယံ၊ ယေ၊ ယုဇ္ဇတိ။ ။အစ္ဆိန္ဒစိဝရဖြစ်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကဖြစ်စေ၊ အစ္ဆိန္ဒ
စိဝရဖြစ်သော အခြားသီတင်းသုံးဖော်များကဖြစ်စေ “ငါ့ရှင်သင်္ကန်းကိုယူခဲ့” ဟု တောင်း၍
သော်လည်း ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ အစ္ဆိန္ဒ ဟောတိ”အရတွင်ပါဝင်သော သင်္ကန်းဖြစ်သင့်
သည်-ဟူလို၊ [ယခုစာအုပ်များ၌ “အာစရိယုပဇ္ဈာယာ အညေ” ဟု ရှိ၏၊ “အစ္ဆိန္ဒစိဝရ
ဖြစ်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့က အခြားသော သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို တောင်း၍” ဟုလည်း
မြန်မာပြန်ကြ၏၊ သင့်မည် မထင်၊ “အာစရိယုပဇ္ဈာယာဝါ အညေဝါ” ဟု ရှိသင့်မည်
ထင်သည်။

အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါ န ဟောတိ၊ [ဆိုလိုရင်းကား ဉာတိပဝါရိတတို့ အတွက် “အာပတ်-အနာပတ်” ဟု စိစစ်ဖွယ် မလိုသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဉာတကာနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ ပဝါရိတာနံ-တို့၏လည်းကောင်း၊ (သန္တကံ-ကို၊ ဝိညာပေန္တဿ-၏၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)” ဟု “သန္တကံဝိညာပေန္တဿ” ပုဒ်တို့ကို ထည့်၍ပေးပါ-ဟူလို၊] အတ္တနော ဓနေနာတိဇတ္ထာပိ-၌လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ကပ္ပိယဏ္ဍေန-ဝါဂွမ်းစသော အပ်သော ဘဏ္ဍာဖြင့်၊ ကပ္ပိယ ဝေါဟာရေနော-အပ်သော အပြောဖြင့်သာလျှင်၊ [ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ် အရ အာပတ်မသင့်အောင် “ဤသပိတ်ဖြင့် ဤသင်္ကန်းကို အလိုရှိ၏” စသော ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့်-ဟူလို၊] စီဝရံ၊ ဝိညာပေန္တဿ-သော၊ စေတာပေန္တဿ-လဲလှယ်သော၊ ပရိဝတ္တာပေန္တဿ-လဲလှယ်သော၊ (ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ဝိညာပေန္တဿကို “စေတာပေန္တဿ၊ ပရိဝတ္တာပေန္တဿ” ဟု ဖွင့်သည်။]

စ-ဆက်၊ ပဝါရိတာနန္တိဇတ္ထ-၌၊ သံဃဝသေန-သံဃာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သံဃာအများနှင့်စပ်သဖြင့်၊) ပဝါရိတေသု-ဖိတ်မံသူတို့၌၊ ပမာဏမေဝ-သင့်တော်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော လူဖွယ်သည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ [သံဃာများကို ဖိတ်ထားသောကြောင့် မိမိအတွက် အများကြီးတောင်းလျှင် မသင့်တော်-ဟူလို၊] ပုဂ္ဂလိကပဝါရဏာယ-ပုဂ္ဂလိက ဖိတ်ခြင်း၌၊ (ပဝါရိ တေသု-တို့၌) ယံယံ-အကြင်အကြင် ဝတ္ထုကို၊ ပဝါရေတိ၊ တံတံယေဝ-ကိုသာ၊ ဝိညာပေတဗ္ဗံ-တောင်းကောင်း၏၊ ယော-အကြင် ဒါယကာသည်၊ စတူဟိ-န်သော၊ ပစ္စယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဝါရေတွာ-၍၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင် သာလျှင်၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ (လိုသည့်ပစ္စည်းကို မှတ်သား၍၊) ကာလာနုကာလံ-ရှေ့ကာလအားလျော်သော နောက်ကာလ၌၊ ဝါ-မကြာမကြာ၊ စီဝရာနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-၌၊ ယာဂုဘတ္တာဒိနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယေန ယေန-အကြင် အကြင် ဝတ္ထုဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံတံ-ကို၊ ဒေတိ-၏၊ တဿ-ထို ဒါယကာကို၊ ဝိညာပနကိစ္ဆံ-တောင်းဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ [အလိုက်သိစွာ လှူဒါန်းနေသော ကြောင့်၊ “ဝိညာပနကိစ္ဆံ နတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်၊ တောင်းခြင်းကြောင့်ကား အပြစ်မရှိပါ၊] ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ ပဝါရေတွာ-ဖိတ်ပြီး၍၊ ဗာလတာယဝါ-နားမလည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတိ သမ္မောသေနဝါ-သတိပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ န ဒေတိ-မလှ၊ သော-ထိုဒါယကာကို၊ ဝိညာပေတဗ္ဗော-တောင်းထိုက်၏။

ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ မယုံ-၏၊ ဂေဟံ-အိမ်ကို၊ ပဝါရေမိ-
ဖိတ်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-၏၊ တဿ-ထိုဒါယကာ၏၊ ဂေဟံ ဂန္ဓာ၊
ယထာ သုခံ-စွာ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်နိုင်၏၊ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-အိပ်နိုင်၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံ
တစ်ခုကိုကား၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူနိုင်၊ ပန-ဆက်၊ ယော-သည်၊ ယံ-အကြင်
ပစ္စည်းသည်၊ မယုံ ဂေဟေ အတ္ထိ၊ တံ ပဝါရေမိတိ ဝဒတိ၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထု
သည်၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌။ ကပ္ပိယံ-ရဟန်းတို့အား အပ်၏၊ တံ-ထိုဝတ္ထုကို၊
ဝိညာပေတဗ္ဗံ-တောင်းနိုင်၏၊ ဂေဟေ ပန-၌ကား၊ နိသီဒိတုံ ဝါ-အလိုရှိတိုင်း
ထိုင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ထိုင်ခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ လဗ္ဘတိတိ
ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ၊ [ပိုင်စိုးပိုင်နင်း မနေမထိုင်ကောင်း-ဟူလို၊ ရဟန်းထုံးစံအတိုင်း
အကြောင်းအားလျော်စွာ သွား၍ကား နေကောင်းထိုင်ကောင်းမည်သာ။]

အညဿတ္တာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ အတ္တနော-၏၊ ဉာတကပဝါရိတေ-
တို့ကို၊ ကေဝလံ-သူတစ်ပါးအတွက် တောင်းခြင်းနှင့် မဖက် သက်သက်၊
အတ္တနော အတ္တာယ (ဝိညာပေန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-
သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ-စင်စစ်ကား၊ အညဿ-အခြားသူ၏
အတ္တာယ-ငှာလည်း၊ ဝိညာပေန္တဿ၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ
အယံ-ကား၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ အတ္ထော-တည်း၊ [ဆိုလိုရင်းကား မိမိ၏
ဉာတိပဝါရိတ တို့ကို သူတစ်ပါးအတွက် တောင်း၍ပေးနိုင်သည်၊ ရှင့်ဒကာ
ရဟန်းဒကာအလုပ်ခိုင်းနိုင်သည်-ဟူလို၊] အယံ ပန-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊
ဒုတိယော-သော၊ (အတ္ထော-တည်း၊) အညဿာတိ-ကား၊ အညဿ-
အခြားရဟန်း၏၊ ယေဉာတကပဝါရိတာ-အကြင်ဆွေမျိုးတော်သူ၊ ဖိတ်မံသူ
တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေ-ထိုအခြားရဟန်း၏၊ ဉာတကပဝါရိတတို့ကို၊ (ဝိညာ
ပေန္တဿ၌စပ်၊) အညဿာတိ-ဟူ၍၊ လဒ္ဒဝေါဟာရဿ-ရအပ်သော အခေါ်
အဝေါ်ရှိသော၊ တဿေဝ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဝါ-ထိုဗုဒ္ဓရက္ခိတ၏သော်လည်း
ကောင်း၊ တဿေဝ ဓမ္မရက္ခိတဿ ဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တာယ
ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ (အယံ ဒုတိယော အတ္ထော၊) [ဆိုလိုရင်းကား
ဥပုသ္မရက္ခိတ၏ ဉာတိပဝါရိတတို့ကို ဥပုသ္မရက္ခိတအတွက် ဥပုသ္မရက္ခိတက
တောင်း၍ ပေးကောင်းသည်-ဟူလို၊ ဤအညဿတ္တာယနှင့် စပ်၍ အမျိုးမျိုး
အယူမှားတတ်ပုံကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၌
ပြထားပြီ၊] ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။အညာ
တကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-တတုတ္တရိသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်

၅၂၂-၄။ တေန သမယေနာတိ-သည်၊ တတုတ္တရိသိက္ခာပဒံ-တည်း၊ တတ္ထ-
 ဌံ၊ အဘိဟဋ္ဌတိ (ဧတ္ထ)-ဌံ၊ အဘိတိ-အဘိဟူသောပုဒ်သည်၊ ဥပသဂ္ဂေါ-
 တည်း၊ (အနက်မရှိ-ဟူလို) ဟရိတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဂဏှိတုံ-
 ယူခြင်းငှာ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပဝါရေယျာတိ-ကား၊ ဣစ္ဆာပေယျ-အံ၊
 ဣစ္ဆံ ရစိ-အလိုကို၊ ဥပ္ပာဒေယျ၊ ဝဒေယျ-ဆိုစေအံ၊ (အလိုရှိလျှင်ပြောဆိုစေ
 အံ) နိမန္တေယျ-အံ၊ (အလိုရှိလျှင် ပြောပါဟုဖိတ်အံ) ဣတိအတ္ထော၊ ပန-
 ဆက်၊ အဘိဟဋ္ဌ-ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ ပဝါရေန္တေန-ဖိတ်သောဒါယကာသည်၊
 ယထာ-အားဖြင့်၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-လျှောက်ထိုက်၏၊ တံ အာကာရံ၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊
 ယာဝတကံ၊ ပေ၊ ဂဏှာဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ဤပဝါရေယျပုဒ်၏၊
 ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ၊ အထဝါ-ကား၊ နေက္ခမ္မံ ဒဠုခေမတောတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဒိသ္မာ
 တိ-ဒိသ္မာဟူသော၊ အတ္ထော (ဟောတိ) ယထာ၊ [“ဒဠု” ဌံ ဂါထာဖြစ်၍
 နိဂ္ဂဟိတံ ချေထားသည်၊ “နေက္ခမ္မံ-ဈာန်ချမ်းသာကို၊ ခေမတော-
 ဘေးမရှိသောအားဖြင့်၊ ဒဠု-မြင်၍”ဟု ပေး၊] ဧဝံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌
 လည်း၊ အဘိဟဋ္ဌံ ပဝါရေယျာတိ-ယူပုဒ်၏၊ အဘိဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊
 ပဝါရေယျ-အံ၊ ဣတိ အတ္ထော (ဟောတိ)၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဆောင်ယူ၍ဖိတ်ရာ၌၊
 အဘိဟာရော-ဆောင်ယူခြင်းသည်၊ ကာယာဘိဟာရော-ကိုယ်ဖြင့်ဆောင်ယူခြင်း
 လည်းကောင်း၊ ဝါစာဘိဟာရော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဒုဝိဓော၊ ဟိ-ချဲ့၊
 ကာယေနဝါ-ဖြင့်မူလည်း၊ ဝတ္ထာနိ အဘိဟရိတွာ၊ ပါဒမူလေ-ရဟန်း၏
 ခြေရင်း၌၊ ထပေတွာ၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှလောက်သော အဝတ်ကို၊ ဣစ္ဆသိ-
 အလိုရှိ၏၊ တတ္ထကံ ဂဏှာဟိတိ၊ ဝဒန္တော-လျှောက်လျက်၊ ပဝါရေယျ-အံ၊
 ဝါစာယဝါ-ဖြင့်မူလည်း၊ (ပဝါရေယျဌာဝပ်) အမှောက်-တို့၏၊ ဒုဿကောဠာဂါရံ-
 အဝတ်ထားရာကျီသည်၊ ဝါ-အဝတ်ကိုဒေါင်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်နေပါ၏၊
 ယတ္ထကံ (ဂဏှိတုံ) ဣစ္ဆသိ၊ တတ္ထကံ ဂဏှာဟိ၊ ဣတိ၊ ဝဒန္တော-
 လျှောက်လျက်၊ ပဝါရေယျ၊ တဒုဘယံပိ-ထို ၂ပါးစုံသော ကာယာဘိဟာရ
 ဝါစာဘိဟာရကိုလည်း၊ ဧကန္တံ-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-၍၊ အဘိဟဋ္ဌံ
 ပဝါရေယျာတိ ဝုတ္တံ။

သန္တရုတ္တရပရမန္တိ-ကား၊ အဿ စိဝရဿ-၏၊ သ အန္တရံ-သင်းပိုင်နှင့်
 တက္ကဖြစ်သော၊ ဥတ္တရံ-အပေါ်ခြံ၊ ဧကသီဟူသော၊ ပရမံ-လွန်သော အပိုင်းအခြား
 သည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ(တံ စိဝရံ) သန္တရုတ္တရပရမံ-မည်၏၊ အဿ-ဤသက်န်း
 ၏၊ နိဝါသနေန သဒ္ဓိံ၊ ပါရပနံ-အပေါ်ခြံ၊ ဧကသီဟူသော၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ-
 အလွန် အပိုင်းအခြားသည် (အတ္ထိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [အဘိဟဋ္ဌံ မှစ၍

ဤ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိတိုင်အောင် အဓိပ္ပာယ်များကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ တတော စိဝရံ သာဒိတဗ္ဗန္တိ - ကား၊ တတော အဘိဟဋ္ဌစိဝရတော- ထို ဆောင်ယူအပ်သော သင်္ကန်းမှ၊ ဧတ္တကံ-ဤသင်းပိုင်ဧကသီ အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ စိဝရံ-သင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတဗ္ဗ-ခံယူနိုင်ပါ၏၊ ဣတော-ဤ သင်းပိုင်ဧကသီထက်၊ ပရံ-အလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊ န (ဂဟေတဗ္ဗ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထိန္ဒသဗ္ဗစိဝရေန-လုယူအပ် သော အလုံးစုံသင်္ကန်းရှိသော၊ တေစိဝရိကေနဝ (တိစိဝရိကေနဝ)-၃ ထည် သောသင်္ကန်း ရှိသူသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (နဂိုကသင်္ကန်း ၃-ထည်ရှိသူကိုဆိုလို သည်၊ ဓုတင်ဆောင်ကိုဆိုလိုသည် မဟုတ်၊) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သင်္ကန်းတစ်စုံကို သာယာခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ- ရာ၏၊ အညေန-အခြားရဟန်းသည်၊ (အလုံးစုံလုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော တေစိဝရိကရဟန်းမှ အခြားရဟန်းသည်၊) အညထာပိ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (တစ်စုံတောင်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း)၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တံဝိဘာဂံ-ထိုဝေဖန်အပ်သောအထူးကို၊ ဒဿေတု-ငှာ၊ သစေ တီဏိ နဋ္ဌာနိ ဟောန္တိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အဿ-ထိုတတော စိဝရံ သာဒိတဗ္ဗပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ။

တတြ-ထိုပဒဘာဇနီ၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ယဿ- အကြင်ရဟန်း၏၊ တီဏိ-၃ ထည်တို့သည်၊ နဋ္ဌာနိ-ပျောက်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ- န်၏၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဒွေ-၂ ထည်သောသင်္ကန်းတို့ကို၊ သာဒိတဗ္ဗာနိ- သာယာနိုင်ကုန်၏၊ ဧကံ-တစ်ထည်ကို၊ နိဝါသေတွာ-၍၊ ဧကံ-ကို၊ ပါရပိတွာ- ယမ်း၍၊ အညံ-အခြားတစ်ထည်ကို၊ သဘာဂဋ္ဌာနတော-သဘောတူသူတို့၏ အထံမှ၊ (ဉာတိပဝါရိတ သဗြဟ္မစာရီတို့၏ အထံမှ၊) ပရိယေသိဿတိ- ရှာမှီးလတ္တံ့၊ ယဿ-၏၊ ဒွေ-တို့သည်၊ နဋ္ဌာနိ-န်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေန- သည်၊ ဧကံ-ကို၊ သာဒိတဗ္ဗံ၊ ပကတိယာဝ-ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်၊ သန္တရတ္တရေန- သင်းပိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရံဖြင့်၊ သစေ စရတိ-အကယ်၍လှည့်လည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ၂ ထည်ကိုသာယာလသော်၊ ဧကံ- ကို၊ သာဒယန္တေနဝ-သာယာသော ရဟန်းနှင့်ပင်၊ သမော-တန်းတူသည်၊ ဘဝိဿတိ၊ [သင်္ကန်း ၂ ထည်ရှိသူချင်းတူသည်-ဟူလို၊] ယဿ-၏၊ တီသု- တို့တွင်၊ ဧကံ နဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ တေန-သည်၊ န သာဒိတဗ္ဗံ-တစ်ထည်ကိုမျှ မသာယာထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ယဿ ဒွိသု ဧကံ နဋ္ဌံ ဟောတိ၊ (တေန) ဧကံ

သာဒိတဗ္ဗံ၊ ယဿ ဧကံယေဝ ဟောတိ၊ တဉ္စ-ထို တစ်ထည်တည်းလည်း၊ နဉ္စ ဟောတိ၊ (တေန) ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ ပန-ကား ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ပဉ္စသုပိ-
၅ ထည်သော သင်္ကန်းတို့သည်လည်း၊ နဋ္ဌေသု-န်လသော်၊ ဒွေသာဒိ တဗ္ဗာနိ၊
စတုသု နဋ္ဌေသု ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ၊ တီသု နဋ္ဌေသု ကိဉ္စိ (တစ်စုံတစ်ခုကို) န
သာဒိတဗ္ဗံ၊ ဒွီသု-တို့သည်၊ နဋ္ဌေသုဝါ-လည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိ-သည်၊
နဋ္ဌေဝါ- လည်းကောင်း၊ ဝါဒေါ-မသာယာထိုက်ဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကောပန-
အဘယ် မှာနည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသည်၊
[ဘိက္ခု ဖြစ်စေ ဘိက္ခုနိဖြစ်စေ၊] သန္တရတ္တရပရမတာယ-သင်းပိုင်နှင့်တကွ
ကိုယ်ရုံ အလွန်အပိုင်းအခြားရှိသူ၏ အဖြစ်၌၊ ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏၊ တတော-
ထို ၂ ထည်ထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ (သာဒိတံ-ငှာ၊ ဝါ-ကို၊) န လဗ္ဘတိ-
မရအပ်၊ ဣတိ ဣဒံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ “သစေ တိဏိ နဋ္ဌာနိ” အစရှိသော
ပါဌ်၌၊ လက္ခဏံ-တည်း၊ (ဣတိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

၅၂၆။ သေသကံ အာဟရိဿာမိတိ-ကား၊ ဒွေ စိဝရာနိ၊ ကတွာ-ပြီး၍၊
သေသံ-ကို၊ ပုန၊ အာဟရိဿာမိ-အလှူရှင်ထံပြန်ဆောင်အံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊
န အစ္ဆိန္နကာရဏာတိ-ကား၊ ဗာဟုဿစွာဒိဂုဏဝသေန-ဗာဟုဿစွအစရှိသော
ဂုဏ်၏အစွမ်းကြောင့်၊ ဒေန္တိ-လှူကုန်အံ့၊ ဉာတကာနံတိအာဒိသု-တို့၌၊
(အတ္ထောဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဉာတကာနံ-တို့သည်၊ ဒေန္တာနံ-လှူကုန်လသော်၊
သာဒယန္တဿ-အပိုသာယာသောရဟန်း၏၊ (အနာပတ္တိ)၊ ပေ၊ အတ္ထော၊ ပန-
ဆက်၊ အဋ္ဌကထာသု-ရေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနေ-
ဆွေမျိုးတော်သူ ဖိတ်မံသူတို့၏ အထံ၌၊ ပကတိယာ-အားဖြင့်၊ ဗဟုမ္ပိ-
များစွာ သော သင်္ကန်းသည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အစ္ဆိန္နကာရဏာ-လုယူခံအပ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပမာဏမေဝ-သန္တရတ္တရပရမဟူသော
ပမာဏသည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ-စကားသည်၊ ပါဠိယာဝ-
ပါဠိတော်နှင့်ပင်၊ န သမေတိ-မညီ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဣဒံသိက္ခာပုဒံ-ကို၊

အဋ္ဌကထာသု၊ ပေ၊ န သမေတိ။ ။မဟာအဋ္ဌကထာစသော ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌
“ဉာတိ ပဝါရိတတို့အထံဝယ် တောင်းရိုးတောင်းစဉ် တောင်းလျှင် သင်္ကန်းတစ်စုံမက
အများကြီး တောင်းကောင်း၏၊ သင်္ကန်းအလှူ (အခိုး) ခံရခြင်းကြောင့် ဉာတိ ပဝါရိတတို့
အထံ တောင်းလျှင် သင်္ကန်းတစ်စုံသာ တောင်းကောင်း၏” ဟု ဆိုကြသည်၊ ထိုစကား
သည် “အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ-ဉာတကပဝါရိတတို့အထံ၌ တတုတ္ထရိ
(ထိုသင်းပိုင်ဧကသီထက် အပိုတောင်းသော်လည်း အနာပတ်” ဟု ခွင့်ပြုတော် မူအပ်သော
ပါဠိတော်နှင့် မညီသောကြောင့် မှားယွင်းသော စကားဖြစ်သည်။

အညဿ-၏။ အတ္ထာယဝိညာပနဝတ္ထုသို့ယေဝ ပညတ္တံ၊ [အစ္ဆိန္ဒစီဝရ ရဟန်းများအတွက် ဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့က တောင်းပေးသောကြောင့် ပညတ်တော်မူသည်။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] တသ္မာ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌၊ အညဿတ္ထာယာတိ-ဟူ၍၊ န ဝုတ္တံ၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ တတုတ္တရိသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပထမဥပက္ခဒုသိက္ခာပုဒ်

၅၂၇။ တေန သမယေနာတိ ဥပက္ခဒုသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ အတ္ထာဝုသော မံသော ဥပဋ္ဌာကောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (အယမေတ္ထမှ ဧတ္ထကိုယူ၊) အာဝုသော-ရှင်၊ တံ-သည်၊ ယံ-အကြင်အလုပ်အကျွေးဒါယကာကို၊ ဘဏသိ-ပြော၏၊ မမ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧဝရူပေါ-သော၊ သော ဥပဋ္ဌာကော-ထိုအလုပ်အကျွေး ဒါယကာသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-ဤအနက်သည်၊ ဟောတိ၊ အပိမေယျ ဧဝံ ဟောတိတိ-ကား၊ အယျ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊ ဟောတိအပိ-ဖြစ်တော့ဖြစ်ပါ၏၊ [အပိသဒ္ဒါ မန္တာနညာ (အနည်းငယ်ခွင့်ပြုခြင်း) အနက်ဟော၊] အပိ မယျာ ဧဝန္တိပိ-ဟူ၌လည်း၊ [ပါဌော-ပါဌ်ရှိ၏၊ [“အယျာ”ဟု ဗဟုဝစ်သာ ထူးသည်၊ အနက်ကား တူ၏။]

၅၂၈-၉။ ဘိက္ခု ပနေဝ ဥဒ္ဓိဿာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဥဒ္ဓိဿာတိ-ကား၊ အပဒိဿ-ညွှန်ပြ၍၊ အာရဗ္ဘ-အကြောင်းပြု၍၊ (ဥပက္ခဒု ဟောတိ-၌ စပ်)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-၍၊ ဥပက္ခဒု-စုဆောင်းစီမံအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းဖိုးသည်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဥပက္ခဒု နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုဘိက္ခုပနေဝ ဥဒ္ဓိဿပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဘိက္ခုဿတ္ထာယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဘိက္ခု အာရမဏံကရိတွာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပစ္စယံ-အကြောင်းကို၊ ကတွာ၊ ဟိ-မှန်၊ ယံ-အကြင်သင်္ကန်းဖိုးကို၊ ဘိက္ခု ဥဒ္ဓိဿ ဥပက္ခဒု-ပြီး၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းဖိုးသည်၊ နိယမေနေဝ-အမြဲအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဘိက္ခုပစ္စယံ ကတွာ ဥပက္ခဒု ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဘိက္ခု အာရမဏံ ကရိတွာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ပစ္စယောပိ-အကြောင်းသည်လည်း၊ လဘတိ၊ ပေ၊ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အာရမဏန္တိ-ဏံ ဟူ၍၊ အာဂတော-၏၊ [မာရော-မာရ်နတ်သည်၊ အာရမဏံ-အကြောင်းကို၊ လဘတိ၊] ဣဒါနိ-၌၊ ဥဒ္ဓိဿာတိ

ဧတ္ထ-ဌံ၊ ယော ကတ္တာ-အကြင် ဥဒ္ဓိသနကြိယာ၏ ကတ္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 (အတ္ထိ)၊ တဿ-ထိုဥဒ္ဓိသနကြိယာ၏ ကတ္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာကာရဒဿနတ္ထံ-
 ရည်စူးပုံ အခြင်းအရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခံ အစ္ဆာဒေတုကာမောတိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ အစ္ဆာဒေတုကာမေန-သည်၊ (ဟုတွာ)၊
 တေန-ထိုဒါယကာသည်၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ၊ ဥပက္ခဋ်-ပြီး၊ အညေန-
 သော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ န (ဥပက္ခဋ်-စုဆောင်းစီမံအပ်သည်
 မဟုတ်၊) ဣတိ-ဤနည်းဖြင့်၊ သော-ထိုဒါယကာသည်၊ အစ္ဆာဒေတုကာမော-
 သူသည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဘိက္ခံ အစ္ဆာဒေတုကာမောတိ-ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ၊ အညာ တကဿ ဂဟပတိဿဝါတိ (ပဒဿ)-၏၊ အညာတကေန-
 သော၊ ဂဟပတိနာဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော(ဟောတိ)၊
 ဟိ-မှန်၊ ကရဏတ္ထေ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်၏ ကတ္တာအနက်၌၊ ဣဒံ သာမိဝစနံ-
 ဤ သာမိဝိဘတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပဒဘာဇနေ ပန-၌ကား၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဓါနည်းကို၊
 အဝိစာရေတွာ-မစိစစ်မှု၍၊ အတ္ထမတ္ထမေဝ-အဓိပ္ပာယ်နက်မျှကိုသာ၊ ဒသေတု-
 ငှာ၊ အညာတကောနာမ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။

စီဝရ စေတာပန္နန္တိ-ကား၊ စီဝရ မူလံ-သင်္ကန်း၏ အမြစ်အရင်းသည်၊
 ဝါ-သင်္ကန်းဖိုးသည်၊ [စီဝရစေတာပန္န ရုပ်ပြီးပုံကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြ
 ထားပြီး၊ ရွှေ ငွေသာမက လဲလှယ်၍ရကောင်းသော ဝါ၊ ချည်စသည်တို့ကိုလည်း
 “စီဝရစေတာပန္န” ဟု ခေါ်သောကြောင့် “စီဝရမူလံ” ဟု ဖွင့်သည်၊] ပန-
 ဆက်၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းအဖိုးသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟိရညာဒိသု-ငွေအစရှိ
 သည်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
 ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဟိရညံ ဝါတိ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဥပက္ခဋ်ဟော
 တိတိ-ကား၊ သဒ္ဓိတံ-စီစဉ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သံဟရိတွာ-စုဆောင်း၍၊
 ထပိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ [ဥပက္ခဋ်ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ် ကင်္ခါ
 ဘာသာဋီကာ၌ရှိပါ၊] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟိရညံဝါတိ အာဒိနာ-
 သော၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ အဿ-ထိုသင်္ကန်းအဖိုး၏၊ ဥပက္ခဋ်ဘာဝေါ-
 စီစဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒဿိတော-သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဥပက္ခဋ်နာမာတိ ပဒံ-ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-၍၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ပဒဘာဇနံ-
 ကို၊ (ဘဂဝတာ) နဝုတ္တံ၊ [ဥပက္ခဋ်ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပဒဘာဇနီ၌ သီးခြား
 ဖွင့်ပြတော်မမူအပ် ဟူလို၊] ဣမိနာတိ-ဣမိနာဟူသော ပုဒ်ကို၊ ဥပက္ခဋ်-စီ
 စဉ်အပ်ပြီးသော အဖိုးကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီး၊ တေနေဝ-
 ထို့ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုဣမိနာပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ပစ္စုပဋ္ဌိတေနာတိ-

ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဟိ (ယသ္မာ)ကြောင့်၊ ယံ-အကြင် သင်္ကန်းအဖိုးကို၊ ဥပက္ခဒု-ပြီး၊ သံဟရိတွာ-စုဆောင်း၍၊ ထပိတံ-ပြီး၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းအဖိုးသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်တံ-ရှေးရှုတည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပစ္စုပ္ပန်တေနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ အတ္ထာဒေဿာမိတိ ဧတံ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဝေါဟာရဝစနံ-ပြောရိုးဆိုစဉ် စကားတည်း၊ [ထိုခေတ်က သင်္ကန်းလှူခြင်းကို “သင်္ကန်းဖြင့်ဖုံးလွှမ်းခြင်း”ဟု ပြောလေ့ရှိသည်-ဟူလို၊] ပန-စင်စစ်ကား၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒဿာမိ-အံ၊ ဣတိအယံ-သည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအတ္ထာဒေဿာမိပုဒ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထို အတ္ထာဒေဿာမိပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေပိ-၌လည်း၊ ဒဿာမိတိ ဝုတ္တံ။

တတြ စေ သော ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ယတြ-အကြင် အရပ်၌၊ သော ဂဟပတိ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ (သာ) ဂဟပတာနိဝါ-လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တတြ-ထိုအရပ်သို့၊ သော ဘိက္ခု-သည် ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော၊ ဥပသင်္ကမိတွာ (သွား၍) စိဝရေ၊ ဝိကပ္ပံ-ထူးအောင် စီမံခြင်းသို့၊ စေ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ တတြ စေ သော ဘိက္ခု စသော ဝါကျ၌၊ ပဒသမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းတည်း၊ တတ္ထ-ထို တတြ စေ သော ဘိက္ခု စသော၌ဝါကျ၌၊ ဥပသင်္ကမိတွာတိ ဣမဿ-၏၊ ဂန္ဓာတိ ဣမိနာဝ-ဂန္ဓာဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထေ-သည်၊ သိဒ္ဓေ-ပြီးပါလျက်၊ ပစုရ ဝေါဟာရဝသေန-အများအခေါ်အဝေါ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အများအသုံးအနှုန်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဃရန္တိ-ဃရံဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [လူအများက “အိမ်သို့ သွား” ဟု ပြောဆိုလေ့ ရှိကြသောကြောင့် ဥပသင်္ကမိတွာ အတွက် “ဂန္ဓာ”ဟု သံသကဘဲ “ဃရံ”ထည့်၍ ပဒဘာဇနီ၌ ဖွင့်ပြတော်မူသည်-ဟူလို၊] ပန-စင်စစ်ကား၊ ယတြ-၌၊ သော ဒါယကော (အတ္ထိ)၊ တတြ-သို့၊ ဂန္ဓာ၊ ဣတိ အယမေဝ-ဤအနက်သည်သာ၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥပသင်္ကမိတွာ ဟူသော ပါဠိ၌၊ အတ္ထော-လိုရင်းအနက်တည်း၊ တသ္မာ၊ ပုနပိ-ထပ်၍လည်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပသင်္ကမိတွာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာတိ-ကား၊ ဝိသိဋ္ဌကပ္ပံ-ထူးအောင်စီမံခြင်းသို့၊ အဓိကဝိဓာနံ-အပိုအလွန် စီမံခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ၊ [ဝိကပ္ပံ၌ ဝိသည် ဝိသိဋ္ဌဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ကပ္ပဓာတ်ကား ဝိမိ အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဝိသိဋ္ဌကပ္ပံ=အဓိကဝိဓာနံ” ဟု ဖွင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ယေနာကာရေန-ဖြင့်၊ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇော ဟောတိ၊ တမေဝ-ထို အခြင်းအရာကို ပင်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ အာယတံဝါတိအာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ သာဓုတိ-သာဓုသဒ္ဒါသည်၊

အာယာစနေ(ပဝတ္တော) နိပါတော၊ ဝတာတိ ပရိဝိတက္ကေ(ပဝတ္တော) နိပါတော၊ မန္တိ-မံဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ နိဒ္ဒိသတိ-ညွှန်ပြ၏၊ အာယသ္မာတိ-ဖြင့်၊ ပရ-သူတစ်ပါးကို၊ အာလပတိ-ရှေးရှုပြောဆို၏၊ အာမန္တေတိ-ခေါ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ဣဒံ သဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသော “သာဓုဝတ မံ အာယသ္မာ” ဟူသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ-သဒ္ဒါမျှသည်ပင်၊ ဝါ-သဒ္ဒါအတိုင်းပင်၊ ဥတ္တာနတ္တမေဝ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (သဒ္ဒါအတိုင်းပင် အနက်ထင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အဿ-ထိုပုဒ်အပေါင်း၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ န ဝုတ္တော၊ [ပဒဘာဇနီ၌ အထူးဟောတော်မမူတော့-ဟူလို။]

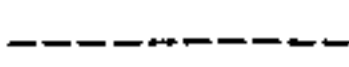
ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယာတိ-ကား၊ သုန္ဒရကာမတံ-ကောင်းသော သင်္ကန်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝိသိဋ္ဌကာမတံ-ထူးသောသင်္ကန်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဥပါဒါယပုဒ်ကို စိတ္တေနဟု ကရိုဏ်းထည့်၍၊ ဥပသဒ္ဒါအနက် မရှိဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ဂဟေတွာ” ဟု ဖွင့်သည်။] တဿ-ထို ဥပါဒါယပုဒ်၏၊ အာပဇ္ဇေယျ စေတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်၊ သမ္မန္တော-စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ) ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကလျာဏကမျတံ-ကောင်းသောသင်္ကန်း ကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဥပါဒါယ-စိတ်ဖြင့် ယူ၍၊ (ဝိကပ္ပံ-သို့၊) အာပဇ္ဇတိ-၏၊ သော-သည်၊ သာဓတ္ထိကော(သာဓုတ္ထိကော)-ကောင်းသောသင်္ကန်းဖြင့် အလိုရှိသည်၊ မဟဂ္ဂုတ္ထိကော-များသော အဖိုးရှိသော သင်္ကန်းဖြင့် အလိုရှိ သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါကို၊ ပဟာယ-၍၊ အဓိပ္ပေတတ္တမေဝ-ကိုသာ၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ တဒေဝ ဝစနံ-ထိုသာဓုတ္ထိကော မဟဂ္ဂုတ္ထိကော ဟူ သော စကားသာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣမဿ-ဤထူးအောင် စီမံခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇနမတ္တေနေဝ-ရောက်ခြင်းမျှဖြင့်သာ၊ အာပတ္တိ-သည်၊ သီသံ-အပြီးအဆုံးသို့၊ န ဧတိ-မရောက်သေး၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿ ဝစနေနာတိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၅၃၁။ အနာပတ္တိ ဉာတကာနန္တိ အာဒိသု-တို့၌၊ ဉာတကာနံ-တို့၏၊ စီဝရေ-လှူမည့်သင်္ကန်း၌၊ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မဟဂ္ဂံ၊ ပေ၊ စေတာပေတိတိ-ကား၊ ဂဟပတိဿ-သည်၊ ဝီသတိ အဂ္ဂနံကံ-၂၀ ထိုက်တန်သော၊ စီဝရံ-ကို၊ စေတာပေတုကာမဿ-လဲလှယ်လိုလသော်၊ ဝါ-သော၊ ဂဟပတိဿ-အား၊ ဧတေန-ဤ ၂၀ တန်သင်္ကန်းဖြင့်၊ မယံ-အား၊

အလံ-အလိုမရှိ၊ ဒသဋ္ဌနကံဝါ-၁၀တန်သင်္ကန်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဋ္ဌနကံ
 ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေဟိ-လှူလော့၊ ဣတိ ၀ဒတိ၊ အနာပတ္တိ၊ စ-
 ဆက်၊ အပ္ပဋ္ဌန္တိ ဣဒံ-ကို၊ အတိရေကနိဝါရဏတ္ထမေဝ-အပိုအလွန်ကို တားမြစ်
 တော်မူခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊
 သမကေပိ-အဖိုးအားဖြင့်ညီမျှသော သင်္ကန်း၌လည်း၊ (ဝိကပ္ပံ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တသံ)
 အနာပတ္တိ၊ [အဖိုးမထူးစေဘဲ အနေအထားပုံသဏ္ဌာန်စသော အားဖြင့် ထူးအောင်
 စီမံခြင်းသို့ရောက်သောရဟန်းမှာ အာပတ်မသင့်၊] တဉ္စ-ထိုညီမျှသော သင်္ကန်း
 သည်လည်း၊ အဂ္ဂဝသေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ (သမကံ ဟောတိ)၊ ပမာဏဝသော-
 အရှည်အတို ပမာဏ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သမကံ-ညီမျှသည်)၊ န ဟောတိ၊ ဟိ-
 မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ အဂ္ဂဝဗုဒ္ဓကံ-အဖိုးကို
 တိုးပွားစေခြင်းရှိသောသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ (အဂ္ဂဝဗုဒ္ဓံ ဧတဿ အတ္ထိတိ အဂ္ဂဝဗုဒ္ဓကံ-
 ဋီ) တသ္မာ၊ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ ဝိသတိအဂ္ဂနကံ-သော၊ အန္တရ
 ဝါသကံ-ကို၊ စေတာပေတုကာမော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုဒါယကာကို၊
 ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ သော ၂၀သော အဖိုးကိုသာ ထိုက်တန်သော၊
 စိဝရံ-ကို၊ မေ၊ ဒေဟိတိ ဝုတ္တံပိ ဝုဋ္ဌတိ၊ ပေ၊ သဒိသာနေဝ။

၉-ဒုတိယဥပက္ခဒုသိက္ခာပုဒ်

၅၃၂။ ဒုတိယဥပက္ခဒုပိ-၌လည်း၊ ဣမိနာဝ နယေန-ပထမဥပက္ခဒုသိက္ခာ
 ပုဒ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊
 တံ-ထို ဒုတိယဥပက္ခဒုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဣမဿ-ဤ ပထမဥပက္ခဒု
 သိက္ခာပုဒ်၏၊ အနုပညတ္တိသဒိသံ-အနုပညတ်နှင့်တူ၏၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊
 ပဌမသိက္ခာပဒေ-ပထမဥပက္ခဒု သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဧကဿ-တစ်ယောက်သော
 ဒါယကာကို၊ ပိဋ္ဌာ-နှိပ်စက်ခြင်းကို၊ ကထာ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဒုတိယေ-၌၊ ဒွိန္နံ
 (ပိဋ္ဌာ-ကို၊ ကတာ)၊ အယမေဝ-ဤ တစ်ယောက်ကိုနှိပ်စက်ခြင်း၊ ၂ယောက်တို့ကို
 နှိပ်စက်ခြင်းသည်သာ၊ ဧတ္ထ-ဤ သိက္ခာပုဒ် ၂ပါးတို့၌၊ ဝိသေသော၊ ပေ၊
 ဒွိန္နံ-တို့ကို၊ (ပိဋ္ဌ ကတွာ ဂဏှတော အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယထာ၊ ဧဝံ ဗဟူနံ
 ပိဋ္ဌ ကတွာ ဂဏှတောပိ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ-တည်း။ ။ပထမဥပက္ခဒု
 သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။ ဒုတိယဥပက္ခဒုသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာပိ နိဋ္ဌိတာ။
 [“ဣမိနာဝ နယေန၊ ဣမဿ” ဟူသော အနီးဟောပုဒ်တို့ကို ထောက်၍
 “သဒိသာနေဝ”၌ ပထမဥပက္ခဒုအဖွင့် မကုန်သေး၊ “အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော”
 ကျမှ ဥပက္ခဒုသိက္ခာပုဒ် ၂ပါးလုံး၏ အဖွင့်ပြီးသည်-ဟု မှတ်။]

၁၀-ရာဇသိက္ခာပုဒ်

၅၃၇။ တေန သမယေနာတိ ရာဇသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဌံ၊ ဥပါသကံ ဝိညာပေတွာ တိ-ကား၊ ဇာနာပေတွာ-သိစေပြီး၍၊ ဣမိနာ မူလေန-ဤသင်္ကန်းအဖိုးဖြင့်၊ စိဝရံ-ကို၊ ကိဏိတွာ-ဝယ်ပြီး၍၊ ထေရဿ-ထေရ်အား၊ ဒေဟိ-လှူပါလေလော့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဣတိ-ဤကား၊ အဓိပ္ပာယော-(သညာပေတွာပုဒ် အတွက်) အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း၊ ပညာသဗန္ဓောတိ-ကား၊ ပညာသ ကဟာပဏဒဏ္ဍော-အသပြာငါးဆယ်ဟူသော ဒဏ်ငွေသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပညာသံ-ငါးဆယ်ဟူသော၊ ဗန္ဓော-နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းဒဏ်ငွေ သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိပိ-လည်း၊ ပါဌော-၏၊ [ဗန္ဓိယတိ ဧတေနာတိ ဗန္ဓော-နှောင်ဖွဲ့အပ်ကြောင်းဖြစ်သော ဒဏ်ငွေ။] ပညာသံ-ငါးဆယ်၊ ဇိတော- ရုံး၏၊ ပညာသံ-ငါးဆယ်၊ ဒါပေတဗ္ဗော-ပေးစေထိုက်၏၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အလိုတည်း၊ [ကတိကဝတ်ပြုသူတို့၏ အလိုတည်း၊] အဇ္ဈုဏှော ဘန္ဓေ အာဂမေဟိတိ (ပဒဿ)-၏၊ ဘန္ဓေ-ရား၊ အဇ္ဈုဏေဒိဝသံ-ယနေတစ်ရက်၊ အမှောက်-တို့ဖို့၊ တိဋ္ဌ-ရပ်ပါဦး၊ အဓိဝါသေဟိ-သည်းခံပါဦး၊ ဣတိ အတ္ထော- နက်၊ ပရာမသီတိ-ကား၊ ဂဏှိ-စွဲကိုင်ပြီ၊ ဇိနောသီတိ-ကား၊ ဇိတော-ရုံး သည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ [ဇိနောဌံ ဇိဓာတ် တပစ္စည်းကို ဣနုပြု၊ ဇိဓာတ်သည် ပရာဟူသော ဥပသာရပုဒ်နှင့် မယှဉ်သော်လည်း ရုံးခြင်းအနက်ကိုဟောနိုင် ၏။]

၅၃၈-၉။ ရာဇဘောဂ္ဂေါတိ-ကား၊ အဿ-ထိုအမတ်၏၊ ရာဇတော-မှ၊ (လဒ္ဓံ-ရအပ်သော) ဘောဂ္ဂံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ခံစားထိုက်သော စည်းစိမ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ (သော-ထိုအမတ်သည်) ရာဇဘောဂ္ဂေါ-မည်၏၊ ရာဇဘောဂေါတိပိ ပါဌော အတ္ထိ၊ အဿ-ထိုအမတ်၏၊ ရာဇတော-မှ၊ (လဒ္ဓေါ) ဘောဂေါ- ရာထူးစည်းစိမ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤရာဇဘောဂ္ဂေါ ပုဒ်ပြီးပုံကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ပဟိဏေယျာတိ-ကား၊ ပေသေယျ-ပို့အံ့၊ ပန- ဆက်၊ အဿ- ထိုပဟိဏေယျပုဒ်၏၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ- ပေါ်လွင်သော

အဇ္ဈုဏှော။ “အဇ္ဈုဏှော” ဟု ဆိုလိုလျက် ဟအက္ခရာလာ၍ နကိုလည်း ထပြထားသည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် အဇ္ဈုကို အဇ္ဈဟုလည်းကောင်း၊ နှောကို အမှာ က်ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ “တိဋ္ဌ” ကား အာဂမေဟိ၏ အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။ [အဇ္ဈု ဏှောတိ အဇ္ဈုနောတိ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ဟကာရာဂမံ၊ န ကာရဿ စ ဏ ကာရံ ကတွာ ဝုတ္တောတိ အာဟ အဇ္ဈုဏေဒိဝသံ အမှောက်တိ၊ -ဝိမတိ။]

၂

အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဒဘာဇနံ-ကို (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တံ၊ စ-
ဆက်၊ ဧတဿ-ဤ ပဟိဏေယျပုဒ်၏၊ (ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တံ)
ယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခန္တိ အာဒိနမ္ပိ ပဒါနံ-စီဝရံ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု၊
အစရှိသောပုဒ်တို့၏လည်း၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာယေဝ ပဒဘာဇနံ န ဝုတ္တံတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အာဘတံတိ-ကား၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ကာလေန
ကပ္ပိယန္တိ-ကား၊ ယုတ္တပတ္တကာလေန-သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါ၌၊
ယဒါ၊ နော-ငါတို့၏၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဒါ၊ ကပ္ပိယံ
စီဝရံ ဂဏှာမာတိ အတ္ထော၊ ဝေယျာဝစ္စကရောတိ-ကား၊ ကိစ္စကရော-ကိစ္စ
ကို ပြုလုပ်တတ်သူတည်း၊ ကပ္ပိယကာရကော-အပ်အောင် ပြုလုပ်သူတည်း၊
ဣတိ အတ္ထော၊ သညတ္ထော သော မယာတိ-ကား၊ မယာ-တပည့်တော်သည်၊
သော-ထိုဝေယျာဝစ္စကရကို၊ အာဏတ္ထော-ပြီ၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအား
ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော်၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ စီဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္ထေ-
အလိုသည်၊ သတိ-သော်၊ စီဝရံ ဒဿတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ လူလောက်အောင်
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော။

အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာတိ ဧတံ-န ဟူသော ဤစကားသည်၊
စောဒနာလက္ခဏနိဒဿနံ-တောင်းခြင်း၏ လက္ခဏာကို ညွှန်ပြကြောင်း
စကားတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ ဝစနံ-(အတ္ထော.မေ အာဝုသော စီဝရေန ဟူသော)
ဤစကားကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ အဿ-ထိုစကား၏၊ အတ္ထောဝါ-
ကိုမူ လည်း၊ ယာယကာယစိ-သော၊ ဘာသာယ-ဖြင့်၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ ဣဒံ-ဤ
ဆိုအပ် ပြီးကား၊ စောဒနာလက္ခဏံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ဒေဟိ မေ စီဝရန္တိ
အာဒိနိ- အစရှိသောစကားတို့ကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗာကာရ ဒဿနတ္ထံ-မပြောထိုက်သော
အခြင်းအရာကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတာနိ
ဝစနာနိ (ဒေဟိ မေ စီဝရံ အစရှိသော) ဤစကားတို့ကို၊ (န ဝတ္တဗ္ဗာနိ-န်)၊

သညတ္ထော သော မယာ။ ။သင်္ကန်းအတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားသော နဝကမ္မကိစ္စ
အတွက်ဖြစ်စေ ဒါယကာ သို့မဟုတ် ဒါယကာ၏ကိုယ်စား တစ်ယောက်ယောက်က
ငွေကို ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူထံ အပ်နှံပြီးလျှင် “တပည့်တော်သည် ငွေကို (မည်သူ့အထံ)
အပ်ခဲ့ပါပြီ၊ အရှင်ဘုရားသည် သင်္ကန်း (သို့မဟုတ် အခြားအပ်သော ပစ္စည်း) အလိုရှိသော်
ကပ္ပိယအထံအလှူခံပါ” ဟု ဤသို့လျှောက်သွားမှသာ အပ်သောပစ္စည်းကို တောင်းကောင်း
ကြောင်း၊ ငွေကို အပ်ထားခဲ့ရုံမျှဖြင့် မတောင်းကောင်းကြောင်းကို “သညတ္ထော သော
မယာ” စသော စကားများဖြင့် သိသာသည်။

စတုက္ကတ္တံ၊ ပေ၊ ဌာတဗ္ဗတိ ဧတံ-ဤစကားသည်၊ ဌာနလက္ခဏာနိဒဿနံ-ရပ်ခြင်း၏လက္ခဏာကို ညွှန်ပြကြောင်း စကားတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဆက္ကတ္တံ၊ ပရမံတိဧတံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ ဘာဝနပုံသကဝစနံ-ကြိယာဝိသေသနကိုဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဆက္ကတ္တံ၊ ပရမံ-၆ ကြိမ်အလွန်အတိုင်းအရှည် တိုင်အောင်၊ ဧတေန-ဤရဟန်းသည်၊ စီဝရံ ဥဒ္ဓိဿ တုဏှိဘူတေန (ဟုတွာ) ဌာတဗ္ဗ-ရပ်ရာ၏၊ အညံ-အခြားသော၊ ကိဉ္စိ (တစ်စုံတစ်ခုသောအမှုကို) န ကာတဗ္ဗ-မပြုရာ၊ ဣဒံ-ဤတစ်စုံတစ်ခုကို မပြုခြင်းသည်၊ ဌာနလက္ခဏံ-ရပ် ခြင်း၏လက္ခဏာတည်း၊ တတ္ထ-ထိုတုဏှိဘူတေန ဌာတဗ္ဗဟူသော စကားရပ်၌၊ သဗ္ဗဌာနာနံ-အလုံးစုံသော ရပ်ခြင်းတို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏော-သော၊ ဝါ-သော၊ ယော တုဏှိဘာဝေါ (အတ္ထိ)၊ တံ (တုဏှိဘာဝံ)-ကို၊ တာဝဒေဿတုံ၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ တတ္ထ၊ ပေ၊ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို တတ္ထဂန္ဓာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ န အာသနေ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဣဓ-ဤနေရာ၌၊ နိသီဒထ-ထိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တေန-လျှောက်အပ်သည်၊ (သမာနေန) ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ န နိသီဒိတဗ္ဗံ-မထိုင်ရာ၊ န အာမိသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတိ-ကား၊ ယာဂုဓဇ္ဇကာဒိဘေဒံ-သော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ အာမိသံ-ကို၊ (ယာစိယမာနေနဌ္ဌစပ်၊) ဂဏှထ ဘန္တေတိ-ဟူ၍၊ ယာစိယမာနေနပိ-တောင်းပန်အပ်ပါသော်လည်း၊ န ဂဏှိတဗ္ဗံ-မခံယူရာ။

န ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ မင်္ဂလံဝါ-မင်္ဂလာတရားကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ အနုမောဒနံဝါ-အနုမောဒနာ တရားကိုသော်လည်းကောင်း၊
 (ယာစိယမာနေနဉ္စစပ်၊) ဘာသထ-ဟောပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစိယမာနေ
 နာပိ ကမ္ဘိ န ဘာသိတဗ္ဗံ၊ ကေဝလံ (ဝတ္ထုဗ္ဗောဉ္စစပ်၊) ကိံ ကာရဏာ-ကြောင့်၊
 အာဂတော-သည်၊ အသိ-ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိယမာနေန-မေးအပ်
 သည်ရှိသော်၊ ဝါ-မေးအပ်သော ရဟန်းသည်၊ ဇာနာဟိ အာဂုသောတိ-ဟူ၍၊
 ဝတ္ထုဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပုစ္ဆိယမာနောတိ ဣဒံ-သည်၊ ကရဏတ္ထေ-
 ကရိုဏ်းဝိဘတ်၏ ကတ္တာအနက်၌၊ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ [ပုစ္ဆိယမာနောသည် ဝတ္ထုဗ္ဗော
 ၏ အဝုတ္တကတ္တာဖြစ်၍ “ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ”ဟု ဆိုသည်၊ ပါဠိတော်
 ကြည့်ပါ၊] အထဝါ-ကား၊ ပုစ္ဆံ-ကို၊ ကုရမာနော-ပြုသောဒါယကာကို၊ [ဤအလို
 ပုစ္ဆနောင် ကုရမာန အနက်၌ ဣယ ပစ္စည်းသက်၍ “ပုစ္ဆိယ”ဟု နာမဓာတ်
 ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်၊] ပုစ္ဆမာနော-မေးသော ဒါယကာကို၊ ဣတိ ဧဝမ္ပိ-
 ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤပုစ္ဆိယမာနောပုဒ်၌၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဟိ- မှန်၊
 (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ ပုစ္ဆံ-မေးခြင်းကို၊
 ကရောတိ-၏၊ သော-ကို၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှလောက်သော “ဇာနာဟိ အာဂုသော”
 ဟူသော စကားကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-ပြောဆိုနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ပုစ္ဆမာနော-
 သော်၊ ဧဝံပိ-သို့လည်း၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။)

၂၁

ဌာနံ ဘဉ္ဇတိတိ-ကား၊ အာဂတကာရဏံ-လာခြင်း၏အကြောင်းကို၊
 ဘဉ္ဇတိ-ဖျက်ဆီးရာရောက်၏၊ [“ဘာအကျိုးငှာ လာပါသနည်း” ဟုမေးလျှင်
 (“ရပ်ခြင်းငှာလာ၏”) ဟု ဖြေရလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် လာခြင်း၏အကြောင်း
 ကား ရပ်ခြင်းတည်း၊ မထိုင်ရ၊ မခံယူရ၊ တရားမဟောရဟု မိန့်တော်မူပါလျက်
 ထိုင်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုခြင်းကြောင့် တစ်ကြိမ်ရပ်ခြင်းကိစ္စ ပျက်သွားပြီ-
 ဟူလို၊] ဣဒါနိ-၌၊ (အာဟဉ္စစပ်၊) တိသော-န်သော၊ ယာ စောဒနာစ-
 အကြင်တောင်းခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆ-န်သော၊ ယာနိ ဌာနာနိစ-
 အကြင် ရပ်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာနိ-န်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုတောင်းခြင်း
 ရပ်ခြင်းတို့၌၊ ဝုမိဉ္စ-တိုးပွားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟာနိဉ္စ-ယုတ်လျော့ခြင်းကို
 လည်းကောင်း၊ ဒဿေန္တော (ဟုတွာ) စတုက္ခတ္တံ၊ စောဒေတွာတိအာဒိံ အာဟ၊
 စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤစတုက္ခတ္တံ၊ စောဒေတွာ အစရှိသော
 စကားရပ်၌၊ ဧကစောဒနာဝုမိယာ-တစ်ကြိမ်တောင်းခြင်း၏ တိုးပွားခြင်း
 ကြောင့်၊ ဒွိန္ဒ-၂ကြိမ်ကုန်သော၊ ဌာနာနံ-ရပ်ခြင်းတို့၏၊ ဟာနိ-ယုတ်လျော့
 ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧကာ စောဒနာ ဒိဂုဏံ
 ဌာနန္တိ-ဟူ၍၊ (တစ်ကြိမ်တောင်းခြင်းသည် ၂ကြိမ်ရပ်ခြင်း မည်၏ဟူ၍)၊

လက္ခဏံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒသသိတံ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမိနာလက္ခဏေန-
ဖြင့်၊ တိက္ခတ္တံ-ကြိမ်၊ စောဒေတွာ-တောင်းပြီး၍၊ (ဝါ-တောင်းပြီးလျှင်၊)
ဆက္ခတ္တံ၊ ဌာတဗ္ဗံ-ရပ်ရာ၏၊ ဒွိက္ခတ္တံ၊ စောဒေတွာ၊ ပေ၊ ဒသက္ခတ္တံ၊ ဌာတဗ္ဗံ၊
ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ-ဆက်၊ ဆက္ခတ္တံ စောဒေတွာ န ဌာတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ-
ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒွါဒသက္ခတ္တံ ဌာတွာ န စောဒေတဗ္ဗန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊
ဝုတ္တမေဝ-ဟောတော်မူအပ်ရာရောက်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊
သစေစောဒေတိ ယေဝ-အကယ်၍ တောင်းရုံသာ တောင်းအံ့၊ (သစေ) န
တိဌတိ-အကယ်၍ မရပ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဆ-နံသော၊ စောဒနာ-တောင်းခြင်း
တို့ကို၊ လဗ္ဗန္တိ-နံ၏၊ သစေ တိဌတိယေဝ၊ (သစေ) န စောဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဒွါ ဒသဌာနာနိ လဗ္ဗန္တိ၊ သစေ စောဒေတိပိ-အကယ်၍ တောင်းလည်းတောင်းအံ့၊
သစေ တိဌတိပိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧကာယ စောဒနာယ-တစ်ကြိမ်တောင်းခြင်း
ဖြင့်၊ ဒွေဌာနိ-၂ ကြိမ်ရပ်ခြင်းတို့ကို၊ ဟာပေတဗ္ဗာနိ-ယုတ်လျောစေထိုက်ကုန်
၏၊ တတ္ထ-ထိုတောင်းခြင်း ရပ်ခြင်းတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော-၌လှမ်းစပ်၊)
ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကဒိဝသမေဝ-၌သာလျှင်၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်၊ ဂန္ဓာ-
၍၊ ဆက္ခတ္တံ၊ စောဒေတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သကိံယေဝ-သာလျှင်၊ ဂန္ဓာ-၍၊
အတ္ထော မေ အာဝုသော စိဝရေနာတိ-ဟူ၍၊ ဆက္ခတ္တံ ဝဒတိ၊ တထာ-ထိုမှ
တစ်ပါး၊ ပေ၊ တတြ တတြ ဌာနေ-၌၊ တိဌတိ-ရပ်၏၊ သောပိ-
ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ သဗ္ဗစောဒနာယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဌာနာနိစ-
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဉ္ဇတိ-ဖျက်ရာရောက်၏၊ ပန-ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရာ ဂရဟာ
ကား၊ နာနာဒိဝသေသု-တို့၌၊ ဧဝံ - ဤသို့ တောင်းခြင်း ရပ်ခြင်းကို၊
ကရောန္တဿ-၏၊ (ဘဉ္ဇနကဘာဝေ-အလုံးစုံသော တောင်းခြင်း ရပ်ခြင်းတို့ကို
ဖျက်ဆီးသည်၏ အဖြစ်၌) ဝါဒေါ-ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကော-အဘယ်မှာ
ရှိတော့အံ့ နည်း၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ ဝိနိစ္ဆယော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ဝါကျအစ၌
တတ္ထကို ဤဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဧဝမေတ္ထဟု
ဧတ္ထပါသည်ကား ပိုသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဧတ္ထ-ဤစတုက္ခတ္တံ၊ စောဒေတွာ
အစရှိသော စကားရပ်၌” ဟု စွဲသည်၊ ထိုအစွဲလည်း တတ္ထအစွဲနှင့် အရတူပင်
ဖြစ်၏။]

ယတဿ၊ ပေ၊ အာဘတန္တိ-ကား၊ ယတော ရာဇတောဝါ-အကြင်
မင်းမှသော်လည်းကောင်း၊ (ယတော) ရာဇဘောဂ္ဂတောဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
အဿ ဘိက္ခုနော-ဖို့၊ စိဝရစေတာပန္နံ-သင်္ကန်းအဖိုးကို၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူ
အပ်ပြီ၊ (တမန်ဆောင်ခဲ့ပြီ) ယတွဿာတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော-ရှိ၏၊

အယမေဝတ္ထော၊ ယတ္ထဿာတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပဌန္တိ-ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ ယသ္မိ-
 ဌာနေ-၌၊ အဿ-ထိုရဟန်းဖို့၊ စိဝရစေတာပန္န-ကို၊ ပေသိတံ-ပြီ၊ ဣတိစ-
 ဤသို့လည်း၊ အတ္ထံ၊ ကထေန္တိ-ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်ရွတ်ဆို
 ဖွင့်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ ဗျဉ္ဇနံ-သည်၊ န သမေတိ-မည်၊ [“ယတ္ထ” သည်
 အာဘတံ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “အကြင်အရပ်၌-ဆောင်အပ်” ဟူသော
 သဒ္ဒါနေပုံသည် သဒ္ဒါထုံးစံနှင့်မညီ၊ “အကြင်အရပ်မှ+ဆောင်အပ်” ဟု ဆိုမှ
 သဒ္ဒါထုံးစံနှင့်ညီသည်-ဟုလို၊ အာဘတံကို ပေသိတံဟုဖွင့်ခြင်းလည်း
 ဓာတ်ကျမ်းများနှင့် မညီ၊] တတ္ထာတိ-ကား၊ တဿ ရညောဝါ-၏ သော်လည်း
 ကောင်း၊ (တဿ) ရာဇဘောဂ္ဂဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ-
 အထံ၌၊ ဝါ-အနီး၌၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤတတ္ထဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သမိပတ္ထေ-
 ၌၊ ဘုမ္မဝစနံ၊ [“သမိပ အနီး” ဟူသည် “သန္တိက-အထံ” ပင်တည်း၊] န တံ၊
 ပေ၊ အနုဘောတိတိ-ကား၊ တံ စိဝရ စေတာပန္န-သည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-
 ၏၊ ကိဉ္စိ-သော၊ အပ္ပမတ္တကမ္မိ-အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော ကမ္မ-
 အလုပ်ကိစ္စကို၊ န နိပ္ပာဒေတိ-မပြီးစေ၊ ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သကန္တိ-ကား၊
 အာယသ္မန္တော-ငါ့ရှင်ဒါယကာတို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ သန္တ ကံ ဓနံ-ဥစ္စာကို၊
 ပါပုဏန္တု-မိမိထံမှောက်သို့ ပြန်ရောက်စေကြကုန်လော့၊ ဝါ-ပြန်ရအောင်
 အားထုတ်ကြကုန်လော့။

မာ ဝေါ သကံ ဝိနဿာတိ-ကား၊ တုမှာကံ-အသင်ဒါယကာတို့၏၊
 သန္တ ကံ-ဥစ္စာသည်၊ မာ ဝိနဿတု-မပျောက်ပျက်စေလင့်၊ ပန-ဆက်၊ ယော-
 အကြင်ရဟန်းသည်၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ နေဝဂစ္ဆတိ-မသွား၊ ဒူတံ-
 တမန်ကိုလည်း၊ န ပါဟေတိ-မစေလွှတ်၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) ဝတ္တဘောဒေ-
 ဝတ်၏ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး၊
 ပေ၊ အံ၊ သဗ္ဗကပ္ပိယကာရကေသု-အလုံးစုံသော ကပ္ပိယကာရကတို့၌၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံကံ-ကျင့်ထိုက်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ န
 ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-ချဲ့၊ အယံ ကပ္ပိယ
 ကာရကော နာမ-မည်သည်၊ သင်္ခေပတော-အားဖြင့်၊ ဒုဝိဇော-ရှိ၏၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော
 စ-ညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပိယကာရကလည်းကောင်း၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌောစ-မညွှန်ပြအပ်
 သော ကပ္ပိယကာရက လည်းကောင်းတည်း၊ တတ္ထ-တို့တွင်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-သည်၊
 ဘိက္ခုနာ-သည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-လည်းကောင်း၊ ဒူတေန-သည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဇော-၏၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌောပိ-သည်လည်း၊ သမ္မုခဝေဝဋီက
 ကပ္ပိယကာရကော-က လည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကော-က လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ ဒုဝိဇော၊ တေသု- တို့တွင်၊ ဘိက္ခုနာ- သည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-

ညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပိကာရကသည်၊ သမ္မုခါသမ္မုခဝသေန-သမ္မုခ, အသမ္မုခတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ၊ ဒူတေန-သည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာပိ-သည်လည်း၊ တထာ-ထိုအတူ ၄ ပါးအပြားရှိ၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ပြားသနည်း။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သောဒါယကာသည်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ စိဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒူတေန-တမန်ဖြင့်၊ အကပ္ပိယဝတ္ထု-မအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ (ရွှေ ငွေစသောဝတ္ထုကို) ပဟိဏတိ-ပို့၏၊ ဒူတော-သည်၊ တံဘိက္ခု-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ, ဘန္တေ-ရား၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဣတ္ထန္တာမေန-ဤအမည်ရှိသော ဒါယကာသည်၊ တုမှာကံစိဝရတ္ထာယ, ပဟိတံ-ပို့အပ်ပါပြီ၊ နံ-ထိုဝတ္ထုကို၊ ဂဏှာထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်အံ့၊ ဒူတော-သည်၊ ဘန္တေ, တေ-အရှင်ဘုရား၏၊ ဝါ-အရှင်ဘုရားမှာ၊ ဝေယျာဝစ္စကရော-သည်၊ အတ္ထိ ပန-ရှိပါသလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ စ-ဆက်၊ ပုညတ္ထိကေဟိ-နံသော၊ ဥပါသကေဟိ-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စ-ကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏတ္တာဝါ-စေခိုင်းအပ်သူသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သန္နိဋ္ဌာဝါ-ထို ဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၏ မြင်အပ်ဖူးကာမျှ မိတ်ဆွေသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဘတ္တာဝါ-အတူတကွ ဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက် မိတ်ဆွေသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဝေယျာဝစ္စကရာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုဝေယျာဝစ္စ ကရတို့တွင်၊ အညတရော-တစ်ယောက်ယောက်သည်၊ တသ္မိံ ခဏေ-ထိုခဏ၌၊ ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော, ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ ဘိက္ခု-သည်၊ တံ-ထို ဝေယျာဝစ္စကရကို၊ အယံ-ဤဒါယကာသည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စ ကရော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နိဒ္ဒိသတိ-ညွှန်ပြအံ့၊ ဒူတော, တဿ-ထိုဝေယျာ ဝစ္စကရ၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ အပ္ပိယဝတ္ထု ဒတွာ (ပေးပြီး၍) ထေရဿ စိဝရံ ကိဏိတွာ, ဒေဟိ-လှူရစ်ပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂစ္ဆတိ-ပြန်သွားအံ့၊ အယံ-ဤဝေယျာဝစ္စကရသည်၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သမ္မုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတည်း၊ [ရဟန်း၏မျက်မှောက်၌ပင်ငွေကို ကပ္ပိယထံ အပ်၍သွားသော ကပ္ပိယကာရကတည်း၊ “ရှေ့အပ်, ပြန်ကြား” ၂ ယောက်တွင် ရှေ့အပ် (ရဟန်း၏ ရှေ့၌အပ်နှံ) သူတည်း၊ ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာနှင့် တွဲကြည့်ပါ။]

ဘိက္ခုဿ သန္တိကေ နိသိန္နော (ထိုင်နေသူသည်)၊ နော စေ ဟောတိ၊ အပိ စ-သော်လည်း၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ-၌၊ ဣတ္ထန္တာမော-

ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စကရော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နိဒ္ဒိသတိ၊ သော-ထိုတမန်သည်၊ ဂန္ဓာ တဿ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထု ဒတွာ ထေရဿ စိဝရံ ကိဏိတွာ၊ ဒဒေယျာသိ-လှူရစ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အာဂန္ဓာ-ပြန်လာ၍၊ ဘိက္ခုဿ အာရောစေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ-သည်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ အသမ္ပုခါ-မျက်ကွယ်၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-တည်း၊ [ရှေ့အပ်၊ ပြန်ကြား၊ ၂ ယောက်တွင်ပြန်ကြားတည်း၊ “ပြန်၍ မည်သူထံ ငွေကို အပ်ခဲ့ပြီ၊ သင်္ကန်း(စသည်) ကို အလိုရှိသောအခါ ထို ကပ္ပိယအထံ တောင်းပါ” ဟု လျှောက်ကြားသူကို “ပြန်+ကြား” ဟု ဆိုသည်၊] သော ဒုတော-သည်၊ အတ္တနာ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ အာဂန္ဓာ-၍၊ နဟောဝခေါ အာရောစေတိ-မလျှောက်အံ့၊ အပိစခေါ-စင်စစ်ကား၊ အညံ-ကို၊ ပဟိဏတိ-စေလွှတ်အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) ဘန္တေ မယာ၊ တဿ-ထိုညွှန်ပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရ၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ စိဝရစေတာပန္နံ-ကို၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ခဲ့ပါပြီ၊ စိဝရံ-ကို၊ ဂဏှေယျာထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပဟိဏတိ)၊ အယံ-ဤဝေယျာဝစ္စကရသည်၊ ဒုတိယော-သော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ အသမ္ပုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ညွှန်ပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတည်း၊ [ဤကား ကွယ် သုံးယောက်တွင် ဒုတိယမြောက် “စေ၍ကြား” ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။]

အညံ-ကို၊ န ဟော ခေါပဟိဏတိ၊ အပိစခေါ-ကား၊ ဂစ္ဆန္တောဝ-သွားခါနီးသော်သာ၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ (ကိ)၊ အဟံ-သည်၊ တဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ စိဝရစေတာပန္နံ-ကို၊ ဒဿာမိ-ပေးခဲ့ပါအံ့၊ တုမေ-တို့သည်၊ စိဝရံ-ကို၊ ဂဏှေယျာထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ)၊ အယံ-သည်၊ တတိယော ဘိက္ခုနာ၊ အသမ္ပုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-တည်း၊ [ကွယ်သုံးယောက်တွင် တတိယမြောက် “မှာကြားသွားသည့်” ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဧကော-သော၊ သမ္ပုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ညွှန်ပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရလည်းကောင်း၊ တယော-န်သော၊ အသမ္ပုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေစတ္တာရော-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရနာမ-ညွှန်ပြ အပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတို့ မည်၏၊ ဧတေသု-ဤ ဝေယျာဝစ္စကရတို့၌၊ ဣမသ္မိရာဇသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏၊ [၃ကြိမ် တောင်းခြင်း၊ ၆ ကြိမ်ရပ်ခြင်းဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ကျင့်ရမည်-ဟူလို။]

☞ အပရော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပုရိမနယေနော ဒုတေန ပုစ္ဆိတော (သမာနော)၊ နတ္ထိတာယဝါ-ဝေယျာဝစ္စကရ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

သော်လည်းကောင်း၊ အဝိစာရေတုကာမတာယဝါ-မစိမံလိုသူ၏အဖြစ်ကြောင့်
သော်လည်းကောင်း၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထိ၊
ဣတိ ဝဒတိ၊ စ-ဆက်၊ တသ္မိခဏေ-၌၊ ကောစိ မနုဿော အာဂစ္ဆတိ၊
ဒူတော၊ တဿ-ထိုလူ၏၊ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထု ဒတွာ ဣမဿ ဟတ္ထတော
စီဝရံ ဂဏှေယျာထ-ကုန်သော၊ ဣတိ ဝတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒူတေန သမ္ပုခါ
နိဒ္ဒိဋ္ဌော-တည်း၊ [တမန် ညွှန်း ၄ ယောက်တွင် ရဟန်းမျက်မှောက်၌ တမန်က
ညွှန်ပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတည်း၊] အပရော ဒူတော ဂါမံ ပဝိသိတွာ၊
အတ္တနာ-သည်၊ အဘိရုစိတဿ-နှစ်သက်အပ်သော၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်
ယောက် သော ဥပါသကာ၏၊ ဟတ္ထေ အကပ္ပိယဝတ္ထု ဒတွာ၊ ပုရိမနယေနဝ-
ဖြင့်သာ လျှင်၊ [“သော ဂန္ဓာ၊ ပေ၊ အာရောစေတွာ ဂစ္ဆတိ” ဟူသော
ရှေ့နည်းဖြင့် သာလျှင်၊] အာဂန္ဓာ အာရောစေတိ၊ (“အယမေကော ဒူတေန
အသမ္ပုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌော” ဟု ထည့်ပေး၊) အညံဝါ-ကိုမူလည်း၊ ပဟိဏတိ၊ (အယံ
ဒုတိယော ဒူတေန အသမ္ပုခါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊) အဟံ၊ ပေ၊ အယံ တတိယော ဒူတေန
အသမ္ပုခါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ဣတိဇဝံ-သို့လျှင်၊ ဧကော-သော၊ သမ္ပုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-
လည်းကောင်း၊ တယော-န်သော၊ အသမ္ပုခါ-၌၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-တို့လည်းကောင်း၊
ဣတိ-သို့၊ ဣမေ စတ္တာရော-တို့သည်၊ ဒူတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဝေယျာဝစ္စကရာနာမ။

ဧတေသု-ဤဝေယျာဝစ္စကရတို့၌၊ မေဏှကသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန
ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ သန္တိ၊ ပေ၊ ဝဒါမိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဘိက္ခဝေ၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိကုန်သော၊ ပသန္နာ-န်သော၊
မနုဿာ သန္တိ၊ တေ-တို့သည်၊ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေ ဟိရညံ-ငွေကို၊
ဥပနိက္ခိပန္တိ-အပ်နှံထားတတ်ကုန်၏၊ (ကိ-နည်း၊) ဣမိနာ-ဤငွေဖြင့်၊
အယျဿ-အား၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ကပ္ပတိ၊ တံ-ထို ဝတ္ထုကို၊ ဒေထ၊
ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ (ဥပနိက္ခိပန္တိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုသည်၊
တတော-ထို ငွေမှာ၊ ကပ္ပိယံ-အပ်၏၊ တံ သာဒိတုံ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ

မေဏှကသိက္ခာပုဒ်။ ။ဤ သိက္ခာပုဒ်သည် ဘေသဇ္ဇကုန္တကဉ္စ လာ၏၊ ဤပါဠိ
တော် အလိုအားဖြင့်လည်း လူသူက ရဟန်းအား “အပ်သောပစ္စည်းကို မည်သူ့အထံ
တောင်းတော်မူပါ” ဟု လျှောက်မှသာ တောင်းကောင်း၏၊ ထိုသို့မလျှောက်ဘဲ ငွေကို
အပ်သွားရုံသာ အပ်သွားလျှင် အနိဒ္ဒိဋ္ဌ ဝေယျာဝစ္စကရတွင် ပါဝင်သောကြောင့် မတောင်း
ကောင်း-ဟု မှတ်၊ [ဟိရညံ ဥပနိက္ခိပန္တိတိ ဧတ္တာပိ ဘိက္ခုဿ အာရောစနံ အတ္ထိယေဝါ
တိ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အညထာ အနိဒ္ဒိဋ္ဌကပ္ပိယကာရကတ္ထံ ဘဇေတိတိ နစောဒတဗ္ဗော (မတောင်း
ထိုက်သည်) သိယာ။]

အဟံ၊ ကေနစိ ပရိယာယေန-တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ၊ ဇာတရူပရဇတံ-ကို၊ သာဒိတဗ္ဗတိ-သာယာကောင်း၏ဟူ၍၊ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ-ရှာမှီးကောင်း၏ဟူ၍၊ နတွေဝ ဝဒါမိ။]

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤတမန်ညွှန်ပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတို့၌၊ စောဒ နာယ-၏၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်ပမာဏသည်၊ နတ္ထိ၊ [၃ကြိမ်တောင်းခြင်း စသော ပမာဏမရှိ-ဟူလို၊] မူလံ-အရင်းအမြစ်ဖြစ်သော ငွေကို၊ အသာဒ ယန္တေန-မသာယာသောရဟန်းသည်၊ သဟဿက္ခတ္တံပိ-လည်း၊ စောဒနာယ ဝါ-တောင်းခြင်းဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဌာနေနဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယ ဘဏ္ဍံ-အပ်သောဘဏ္ဍာကို၊ သာဒိတံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ [ငွေကိုသာယာလျှင် ငွေကိုတောင်းရာရောက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် “မူလံ အသာဒယန္တေန” ဟု ဆိုသည်။] (မူလပဋိဂ္ဂါဟကော-အဖိုးငွေကို လက်ခံသော ဒါယကာသည်)၊ နော စေ ဒေတိ-အကယ်၍ မလ္လအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အညံ-သော၊ ကပ္ပိယကာရကံ- ကို၊ ထပေတွာပိ-၍လည်း၊ အာဟရာပေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ (မူလသာမိကာနံ- မူလသင်္ကန်းအဖိုးရှင် ဒါယကာတို့အား၊ ကံထေတံ-ငှာ၊) သစေ ဣစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ မူလသာမိကာနမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ ကထေတဗ္ဗံ-၏၊ [ထိုငွေဖြင့် မိမိမှာ သင်္ကန်းမရကြောင်းစသည်ကို ပြောနိုင်၏၊] (ကထေတံ-ငှာ) နောစေ ဣစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ န ကထေတဗ္ဗံ-မပြောရာ၊ [“မပြောဘဲနေနိုင်၏၊ မပြော ခြင်းကြောင့် ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ် မသင့်” ဟူလို။]

အပရော ဘိက္ခု ပရိမနယေနေဝ-ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ (“နတ္ထိတာယ ဝါ အဝိစာရေတုကာမတာယဝါ” ကို ညွှန်းသည်)၊ ပေ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အညော-သော၊ သမိပေ-၌၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ သုတွာ၊ ဘော-အမောင်း၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ အဟံ၊ ပေ၊ ဒူတော-သည်၊ ဘော၊ ဟန္တ-ရော၊ ဒဒေယျာသိ-လှူလိုက်ပါလော့၊ ဣတိ-ပြော၍၊ တဿ-ထိုပြောသူ၏၊ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဘိက္ခုဿ အနာရောစေတွာဝ-(မည့်သူအထံ အပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို

အညံ အာဟရာပေတဗ္ဗံ။ ။ “ငွေ လက်ခံလိုက်သော ကပ္ပိယကာရကသည် တောင်းသောအခါ အပ်သောပစ္စည်းကို မလ္လဘဲနေလျှင် အခြားတစ်ယောက်ကို ကပ္ပိယ ကာရကအဖြစ်ဖြင့် လဲလှယ်ထား၍လည်း (အပ်သောပစ္စည်းကို) ဆောင်ယူစေထိုက်၏” ဟူရာ၌ ငွေကို မူလကပ္ပိယကာရကထံမှ အပြောင်းခိုင်းရမည်မဟုတ်၊ “မည်သည့်အလှူ ရှင်က မည်သည့် ကပ္ပိယကာရက အထံ၌ ငွေကို အပ်သွားသည်၊ ငါ့မှာလည်း အပ်သော ပစ္စည်း (မည်သည့်အရာဝတ္ထုကို) အလို ရှိသည်” ဟူသော စကားမျိုးကိုသာ ပြောဆိုနိုင် သည်။

တောင်းပါဟု မလျှောက်မူ၍သာလျှင်၊) ဂစ္ဆတိ၊ အယံ-ဤ ကပ္ပိယကာရက
 သည်၊ မုခဝေ ဝဋီကကပ္ပိကာရကော-မည်၏၊ [မုခဿ-ကို+ဝိဝဋ်-ဖွင့်ခြင်း၊
 မုခဝိဝဋ်-ခြင်း၊ မုခဝိဝဋေန-ပါးစပ်ကိုဖွင့်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ပါးစပ်ပြောဖြင့်၊ ကပ္ပိယ
 ကာရကတ္ထံ+ဥပဂတော မုခဝေ ဝဋီကော၊] အပရော-အခြားသောတမန်သည်၊
 ဘိက္ခုနော-၏၊ ဥပဋ္ဌာကဿဝါ-အလုပ်အကျွေး၏သော်လည်းကောင်း၊ အညဿ
 ဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧတ္ထောဝ-ထိုအရပ်မှပင်၊ ပက္ကမတိ-ဖဲသွား
 ၏၊ အယံ-သည်၊ ပရမ္ပုခကပ္ပိယကာရကော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နံသော၊
 ဣမေ-ဤ ကပ္ပိယကာရတို့သည်၊ အနိဒ္ဒိဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရကာနာမ-တို့မည်၏၊
 (ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ တမန်သည်လည်းကောင်း၊ မညွှန်ပြအပ်သော
 ကပ္ပိယကာရက-ဟူလို၊) ဧတေသု-ဤကပ္ပိယကာရက ၂ ယောက်တို့၌၊ အညာ
 တက အပ္ပဝါရိတေသု ဝိယ-ဆွေမျိုးမတော်သူ၊ မဖိတ်သူတို့၌ကဲ့သို့၊ ပဋိပဇ္ဇိ
 တဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ သယမေဝ-သူတို့ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ စီဝရံ အာနေတွာ
 သစေ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နောစေ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကိဉ္စိ-ဘာ
 ကိုမျှ၊ (ကပ္ပိယကာရကော-ကို) န ဝတ္ထဗ္ဗော။

စ-ဆက်၊ ဒူတေန စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏေယျာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-
 ဤစကားသည်၊ ဒေသနာမတ္ထမေဝ-ဒေသနာတော်မျှသာတည်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊
 အာဟရိတွာပိ ပိဏ္ဏပါတာဒီနံ အတ္ထာယ၊ ဒေန္တေ သုပိ-ပေးလှူသော အလှူရှင်
 တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-သံဃာနှင့် မဖက် သက်သက်၊
 အတ္တနောယေဝ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္စိတုံ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သည်ကား၊ န-
 မဟုတ်သေး၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဇာတရူပရဇတံ-ကို၊ အာနေတွာ-
 ၍၊ ဣဒံ-ဤ ရွှေ ငွေကို၊ သံဃဿ ဒမ္မိ၊ အာရာမံဝါ-အာရာမကိုမူလည်း၊
 ကရောထ၊ စေတိယံဝါ (ကရောထ)၊ ဘောနေသာလာဒီနိ အညတရံဝါ
 (ကရောထ)၊ ဣတိ သစေပိ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣဒမ္ပိ-ဤရွှေ ငွေကိုလည်း၊
 သမ္ပဋိစ္စိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ယဿ ကဿစိ-သော၊ အညဿ-
 အခြားသော သီတင်းသုံးဖော်၏၊ အတ္ထာယ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။

ပန-ဆက်၊ ဣဒံ-ဤရွှေငွေသည်၊ ဘိက္ခုနံ သမ္ပဋိစ္စိတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-
 သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တေ-ပယ်အပ်သော်၊ ဝနုကီနံ-လက်သမားတို့၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဘဝိဿ
 တိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ကေဝလံ-လက်ခံမှုနှင့်မဖက်သက်သက်၊ တုမေ၊ သုကတ
 ဒုက္ကဋ်-ကောင်းစွာပြုအပ်မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်ကို၊ ဇာနာထ-သိပါကုန်၊
 (အရှင်ဘုရားတို့က အလုပ်လုပ်ရာ၌ ကောင်း-မကောင်းကိုသာ ကြည့်ပေးပါ
 ကုန်၊) ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မကရာနံ၊ အလုပ်လုပ်သူတို့၏၊

ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ၊ ကေဝလံ၊ တုမေ သုကတဒုက္ကဋ် ဇာနာထ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ တေသံ-ထိုလက်သမား၊ သို့မဟုတ် အလုပ်သမားတို့၏၊ ဟတ္ထေ ဒတ္တာ သစေ ပက္ကမတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ၊ မမ မနုဿာနံ (အလုပ်သမား၊ အိမ်သားစသူတို့၏၊) ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မယုမေဝ-၏သာလျှင်၊ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ ကေဝလံ-လက်ခံမှုနှင့် မဖက်သက်သက်၊ တုမေ-တို့သည်၊ ယံ-အကြင်အရာကို၊ ယဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ တဒတ္ထာယ-ထိုသူ၏ ထိုအရာအကျိုးငှာ၊ ပေသေယျာထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အထာပိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ သံဃံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလံဝါ-လည်းကောင်း၊ အနာမသိတ္တာ-မသုံးသပ်မှု၍၊ ဣဒံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ-ဤရွှေငွေကို၊ စေတိယဿ-အား၊ ဒေမ-န်၏၊ ဝိဟာရဿ ဒေမ၊ နဝကမ္မဿ-အသစ်အသစ်ပြုအပ်သော အမှုအား၊ ဒေမ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဋိက္ခိပိတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣမေ-ဤဒါယကာတို့သည်၊ ဣဒံ- (စေတိယဿ ဒေမ စသော) ဤစကားကို၊ ဘဏန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကပ္ပိယကာရကာနံ-တို့အား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ စေတိယာဒိနံ-တို့၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ထပေထ-ထားလိုက်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေန ပန-လျှောက်အပ်သောရဟန်းသည်ကား၊ ဝါ-အလျှောက်ခံရသော ရဟန်းသည်ကား၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ပယ်ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဗဟုံ-သော၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ-ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤရွှေကို၊ ဝါ-ဤငွေကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဒမ္ပိ၊ စတ္တာရေ-န်သော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-သုံးစွဲကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ၊ တံ-ထိုရွှေကို၊ ဝါ-ထိုငွေကို၊ သံဃော-သည်၊ စေ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ-ခံယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေပိ-သုံးစွဲခြင်း၌လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ [ခံယူခြင်းကြောင့် ပါစိတ်၊ ထိုငွေဖြင့်ဝယ်အပ်သော ပစ္စည်းကို သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်ဟု သာရတ္ထဆို၏၊ ဝိမတိကား “ဒုက္ကဋ်”ဟုချည်းဆိုသည်။]

တတြ-ထိုသို့ သံဃာအား လှူလာရာ၌၊ ဧကော၊ ဣဒံ-ဤရွှေငွေသည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ စေ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဥပါသကော စ-သည်လည်း၊ ယဒိ န ကပ္ပတိ-အကယ်၍ မအပ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မယုမေဝ-တပည့်တော်၏ (ဥစ္စာသည်သာ။) ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤပြော၍၊ စေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ တယာ-သည်၊ သံဃဿ-၏၊ လာဘန္တရာယော-

လာဘ်၏အန္တရာယ်ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်
ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ ယော-
အကြင်ရဟန်းသည်၊ တံ-ထို ရွှေ ငွေပယ်သော ရဟန်းကို၊ စောဒေတိ-
စောဒနာ၏၊ (အပြစ်တင်၏)၊ သွေဝ-ထိုစောဒနာသော ရဟန်းသည်သာ၊
သာပတ္တိကော-အာပတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ဒုက္ကဋ်အာပတ်-ဟူလို၊)
ပန-ဆက်၊ တေန ဧကေန-ထိုပယ်မြစ်သော ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ဝါ-က၊
ဗဟု-များစွာသော ရဟန်းတို့ကို၊ အနာပတ္တိကာ-တို့ကို၊ ကတာ-န်ပြီ၊ [ထို
ရဟန်းတစ်ပါးက မပယ်လိုက်လျှင် ရဟန်းအများမှာ အာပတ်သင့်နိုင်သည်-
ဟူလို၊] ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တေ-သော်၊ ကပ္ပိယ
ကာရကာနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဘဝိဿတိ-တွင်၊ (ကေဝလံ-လက်ခံခြင်းနှင့်မဖက်
သက်သက်၊ တုမေ-တို့သည်၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-ပါကုန်၊) ဣတိ
ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ မမ-၏၊ ပုရိသာနံ-အလုပ်သမား ယောက်ျား
တို့၏၊ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ ကေဝလံ တုမေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထ၊ ဣတိဝါ-
လည်းကောင်း၊ မယံ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ ကေဝလံ တုမေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထ၊
ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဇ္ဇတိ။

စ-ဆက်၊ စတုပစ္စယတ္ထာယ-ငှာ၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သောပစ္စည်းကို၊ (ဥပနေ
တဗ္ဗံ၌ စပ်၊) ယေန ယေန ပစ္စယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော ဟောတိ၊ တဒတ္ထံ-ထို
ပစ္စည်းအကျိုးငှာ၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်နိုင်၏၊ စိဝရတ္ထာယ ဒိန္နံ စိဝရေယေဝ
ဥပနေတဗ္ဗံ၊ စိဝရေန တာဒိသော အတ္ထော သစေ နတ္ထိ၊ ပိဏ္ဏပါတာဒိဟိ
သံဃော သစေ ကိလမတိ၊ (ဧဝံသတိ) သံဃာသုဠတာယ-သံဃာ၏ “အကောင်း
သားပဲ” ဟု ဝန်ခံနိုင်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အပလောကေတွာ၊
တဒတ္ထာယပိ-ထိုဆွမ်းအစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာလည်း၊ [ရှားပါးသော ပစ္စည်း
အကျိုးငှာလည်း-ဟူလို၊] ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ပိဏ္ဏပါတဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ၊ ဒိန္နံပိ-
လှူအပ်သော ပစ္စည်း၌လည်း၊ ဒေသနယော၊ ပန-ကား၊ သေနာသနတ္ထာယ၊
ဒိန္နံ-ကို၊ သေနာသနဿ ဂရဘဏ္ဍတ္တာ သေနာသနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ပန-
ဆက်၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ သေနာသနံ ဆဇ္ဇေတွာ၊ ဂတေသု-လသော်၊
သေနာသနံ သစေ ဝိနဿတိ၊ ဤဒိသေ ကာလေ သေနာသနံ ဝိသန္ဓိတွာပိ၊
ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ပရိဘောဂေါ-ဆွမ်းအစရှိသည်ကို သုံးဆောင်ခြင်းကို၊ အနုညာ
တော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ၊ သေနာသန ဇဂ္ဂနတ္ထံ-ကျောင်းကို စောင့်
ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ မူလစ္ဆေဇ္ဇံ-အမြစ်အရင်း ပြတ်ခြင်းကို၊ (လှူအပ်သော
ဝတ္ထု ကုန်သွားအောင်-ဟူလို၊) အကတွာ၊ ယာပနမတ္ထံ-မျှတလောက်ရုံ၊
ပရိဘုဉ္ဇတဗ္ဗံ။

☞ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-ခေတ္တ ဝတ္ထု စသည်မဖက် သက်သက်၊ ဟိရည သုဝဏ္ဏမေဝ-ကိုသာ၊ (န သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗံ-လက်မခံကောင်းသည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ အညမ္ဗိ-သော၊ ခေတ္တဝတ္တာဒိ (ဝတ္ထု+အာဒိ)-လယ် ယာအစရှိ သော၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ န သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ ဟိ-ချဲ့၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ မယံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ တိသဿ သမ္ပဒနကံ-၃ မျိုးသော ကောက်ကိုပြီးစေနိုင်သော၊ မဟာတဠာကံ-ကြီးစွာသော တစ်ဖက်ဆည်ကန်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ တံ-ထိုကြီးစွာသော တစ်ဖက်ဆည်ကန် ကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ [တဠာကကို ခေတ္တ၌ သွင်းယူ၊] တံ-ကို၊ သံဃော-သည်၊ စေ သမ္ပဋိစ္စတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေပိ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယေဝ၊ [ဒုက္ကဋ်အာပတ်ချည်း-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုတစ်ဖက်ဆည်ကန်ကြီးကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-အံ့၊ သော-ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်း၊ ကေနစိ-သည်၊ ကိဉ္စ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ ယော-သည်၊ တံ-ထိုပယ်သောရဟန်းကို၊ စောဒေတိ-၏၊ သွေဝ-သည်သာ၊ သာပတ္တိကော ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ တေန၊ ဧကေန-သည်၊ ဗဟူ-တို့ကို၊ အနာပတ္တိကာ ကတာ၊ [ဤဝါကျမျိုး ရှေ့၌ပါပြီးဖြစ်၍၊ ပုရိမနယေနေဝဖြင့်ပင် ပြီးနိုင်သော ကြောင့် “ယောပိ၊ ပေ၊ ကတာ” သည် ပိုဟန်တူ၏။]

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ တာဒိသံယေဝ-သော၊ တဠာ ကံ-ကို၊ ဒမ္မိ-ပါ၏၊ ဣတိ ဝတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တော-သည်၊ (သမာနော-သော်၊) ဝဒတိ-လျှောက်ပြန်အံ့၊ (ကိ)၊ သံဃဿ-၏၊ အသုကဉ္စ အသုကဉ္စ-သော၊ တဠာကံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ တံ-ထို ရေကန်သည်၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ (ဝဒတိ)၊ သော-ထိုဒါယကာကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ (ကိ)၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်ကို၊ ဝါ-အပ်အောင်၊ ကတ္တာ-၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ (ဝတ္ထဗ္ဗော)၊ ကထံ-နည်းဖြင့်၊ ဒိန္နံ-သည်၊ (သမာနံ) ကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ)၊ စတ္တာရော-န်သော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-န်၊ ဣတိ ဝတ္တာ ဒိန္နံ (သမာနံ ကပ္ပိယံ ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထဗ္ဗော)၊ သော-ထိုဒါယကာ သည်၊ ဘန္တေ....သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ စတ္တာရော ပစ္စယေ သံဃော၊ ပရိဘုဉ္ဇတု-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ။

တဠာကံ-ကို၊ ကဏ္ဍထ၊ ဣတိ ဝတ္တာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-ဟူ၍၊ ပရိက္ခိတ္တော (သမာနော) ကပ္ပိယကာရကော၊ အတ္ထိ-ရှိပါသလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆိတ္တာ နတ္ထိတိ

ဝုတ္တေ၊ ဣဒံ-ဤရေကန်ကို၊ အသုကောနာမ-ထိုမည်သူသည်၊ ဝိစာရေဿတံ-
စီမံပါလတ္တံ့၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အသုကဿ ဟတ္ထေ (ဘဝိဿတိ)၊ ဝါ-နည်း၊
မယံ ဟတ္ထေ ဘဝိဿတိ၊ [ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊] သံဃော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ
ပရိဘုဉ္ဇတု-သုံးဆောင်တော်မူပါ၊ ဣတိ-သို့၊ အထာပိ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဝဇ္ဇတိ၊ န ဝဇ္ဇတိတိ ပဋိက္ခိတ္တော (သမာနော)ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ၊ ဘဏ္ဍကံ-
သင်္ကန်း စသောဘဏ္ဍာကို၊ ဓောဝိဿတိ၊ မိဂပက္ခိနော-သားငှက်တို့သည်၊
ပိဝိဿန္တိ၊ ဣတိ သစေပိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဝဇ္ဇတိ၊ န ဝဇ္ဇတိတိ ပဋိက္ခိတ္တော
(သမာနော) အထာပိ ဝဒတိ၊ (ကိံ) ကပ္ပိယသီသေန-အပ်သောနည်းကို အဦး
ပြုသဖြင့်၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒတိ) ဥပါသက၊ သာဓု-ပြီ၊
သံဃော ပါနီယံ ပိဝိဿတိ၊ ပေ၊ ဣတိဝတွာ-ဤသို့ပြောဆိုခံယူပြီး၍၊ ပရိ
ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ မမ တဠာကံ (သံဃဿဒမ္ပိ)၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
ပေါက္ကရဏိ-၄ ထောင့်ကန်ကို၊ သံဃဿ ဒမ္ပိတိဝါ ဝုတ္တေ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဟတ္ထကမ္မံ-ဟတ္ထကံကို၊ ဝါ-လက်ဖြင့်
ပြုအပ်သော အမှုကို၊ ယာစိတွာ-၍လည်းကောင်း၊ သဟတ္ထေန-မိမိလက်ဖြင့်၊
ကပ္ပိယပထဝိ-ကို၊ ခနိတွာစ-တူး၍လည်းကောင်း၊ ဥဒက ပရိဘောဂတ္ထာယ-
ငှာ၊ တဠာကံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာရိတံ-သည်၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ၊ တံ-ထို
တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ သဿံ-ကောက်ကို၊ နိပ္ပာဒေတွာ-
ပြီးစေ၍၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ စေ ဒေန္တိ-န်
အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ မနုဿာဧဝ-တို့သည်သာ၊ သံဃဿ-
အား၊ ဥပကာရတ္ထာယ-လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သံဃိကဘူမိ-
သံဃိကမြေကို၊ ခနိတွာ-၍၊ တံ-ထိုရေကန်ကို၊ နိဿာယ-၍၊ နိပ္ပန္နသဿ
တော-ပြီးစီးသောကောက်မှ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ သစေ ဒေန္တိ-န်အံ၊ ဧဝမ္ပိ-
ဤသို့လှူပြန်သော်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့အတွက်၊ ဧကံ-
သော၊ ကပ္ပိယကာရကံ-ကို၊ ထပေထ-ထားပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊
ထပေတုမ္ပိ-ထားခြင်းငှာလည်း၊ လဗ္ဘတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ တေ မနုဿာ-တို့သည်၊ ရာဇဗလိနာ-မင်း၏ အခွန်အတုတ်
သည်၊ ဥပဒ္ဒုတာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အထ ပက္ကမန္တိ-အကယ်၍
အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန်အံ့၊ အညေ-အခြားလူတို့သည်၊ ပဋိပဇ္ဇန္တိ-ပြုလုပ်
ကုန်အံ့၊ စ-ထိုသို့ပင် ပြုလုပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ကိဉ္စိ-
ဘာကိုမျှ၊ န ဒေန္တိ-န်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဝါရေတုံ-ငှာ၊ လဗ္ဘတိ-
၏၊ [ကျောင်းနှင့်သက်ဆိုင်သောကန်မှ ရေကို မယူကြနှင့်ဟု တားမြစ်နိုင်သည်-

ဟူလို၊] တစ္ဆ-ထိုရေကိုလည်း၊ ကသိကမ္မကာလေယေဝ-လယ်ထွန်မှုကိုပြုရာ
 အခါ၌သာ၊ (ဝါရေတုံ လတ္တတိ)၊ သဿကာလေ-ကောက်ပင်ဖြစ်ရာအခါ၌၊
 (ဝါရေတုံ န လတ္တတိ)၊ [ကောက်ပင်တွေ ပျက်မည်စိုး၍ ကောက်ပင်ဖြစ်မှ
 မတားနှင့်-ဟူလို၊] တေ-ထိုလူတို့သည်၊ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊
 ပုဗ္ဗေပိ-၌လည်း၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဣမံ-ဤရေကန်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊
 သဿံ-ကို၊ အကံသု နန-ပြုကုန်ပြီ မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ (သစေ ဝဒန္တိ)၊
 တတော-ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-န်၏၊ (ကိံ)၊ တေ-ထိုရှေးလူ
 တို့သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ဣဒန္တိဒန္တ ဥပကာရံ-ဤမည် ဤမည်သော လျော်
 သော ကျေးဇူးကို၊ အကံသု-န်ပြီ၊ ဣဒန္တိဒန္တ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ-ကို၊ အဒံသု၊ ဣတိ
 (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ သစေ ဝဒန္တိ-န်အံ၊ (ကိံ)၊ မယမ္ပိ ဒဿာမ၊ ဣတိ (သစေ ဝဒန္တိ)၊
 ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ လျှောက်ပြန်သော်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ။

ပန-ကား၊ ကောစိ-သော၊ အဗျတ္တာ-ဝိနည်း၌မကျွမ်းကျင်သော ရဟန်း
 သည်၊ အကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့်၊ တဋ္ဌာကံ၊ သစေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိဝါ-အကယ်၍
 မူလည်း လက်ခံအံ့၊ သစေ ကာရေတိဝါ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုတစ်ဖက်
 ဆည်ကန်ကို၊ ဘိက္ခုဟိ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တံ-ကို၊ နိဿာယ လဒ္ဓံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာမ္ပိ
 အကပ္ပိယမေဝ၊ ဘိက္ခုဟိ၊ ပရိစ္စတ္တာဘာဝံ-စွန့်ပစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ၊
 သာမိကောဝါ-မူလဥစ္စာရှင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တဿ ပုတ္တမီတရောဝါ
 အညော ကောစိ၊ ဝံသေ-အနွယ်၌၊ ဥပ္ပန္နောဝါ-ဖြစ်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊
 ပုန၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့်၊ (ဤကန်မှ ရအပ်သော အပ်သောပစ္စည်းကို

သစေပန ကောစိ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ။ဝိနည်းမကျွမ်းကျင်သော (ကျွမ်းကျင်သော်လည်း
 ဂရမစိုက်သော) ရဟန်းတစ်ပါးပါးက မအပ်သောနည်းဖြင့် ရေကန်ကို (ယခုခေတ်၌
 လယ်ယာစသည်ကို) အလှူခံထားလျှင် ထိုရေကန်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုလယ်ယာမှရအပ်
 သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း မသုံးကောင်း၊ “တစ်ဖက်ဆည် ကန်ကိုလှူပါ၏”
 ဟု လျှောက်သောအခါ ပယ်ရမည်ဖြစ်လျက် မပယ်ဘဲ အလှူခံခြင်းသည်ပင် မအပ်ဟု
 ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် အကပ္ပိယဝေါဟာရ မည်၏၊ “အကပ္ပိယံ ဣတိ+ဝေါဟာရော
 အကပ္ပိယဝေါဟာရော၊ ထိုသို့ အလှူခံထားသဖြင့် မသုံးကောင်း၍ ထိုလယ်ယာရေကန်ကို
 လဒ္ဓိရဟန်းတို့ စွန့်ပစ်ထားမှန်းသိသောကြောင့် မူလအလှူရှင်ကဖြစ်စေ၊ သူ၏သားသမီး
 များက ဖြစ်စေ၊ ဆွေမျိုးများကဖြစ်စေ အပ်သောနည်းဖြင့် ပြန်လှူလျှင် အပ်၏။

မှတ်ချက် ။ ။ယခုခေတ်၌ ငွေအလှူခံ၍ ကျောင်းဆောက်ထားသည့်အတွက်
 မအပ်သောကြောင့် လဒ္ဓိရဟန်းတို့က ထိုကျောင်းကို စွန့်ပစ်ထားလျှင် ဆိုင်ရာအဆက်အနွယ်
 တို့က ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့် ပြန်ယူ၍ ထပ်မံလှူမှ သုံးစွဲကောင်းစရာ ရှိ၏။

လှူပါ၏-စသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်) သစေ ဒေတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ကုလဝံသေ-သည်၊ ပစ္ဆိန္န-ပြတ်စဲလသော်၊ တဿ ဇနပဒဿ-၏၊ ယော သာမိကော (အတ္တိ)၊ သော-သည်၊ အတ္တိန္ဒိတ္တာ-ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့်လုယူ၍၊ ပုနဒေတိ၊ (ကာဝိယ-အဘယ်သူမကဲ့သို့နည်း၊) စိတ္တလပဗ္ဗတေ-စိတ္တလတောင်၌၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ နိဟဋ္ဌ ဥဒကဝါဟကံ-သွယ်ဆောင်အပ်သော ရေမြောင်းကို၊ အဋ္ဌနာဂရာဇေ မဟေသီ-အဋ္ဌနာဂမင်း၏ မိဘုရားသည်၊ (အတ္တိန္ဒိတ္တာ-လုယူ၍၊ ပုန ဒေတိ) ဝိယ-တည်း၊ ဧဝမိ-ဤသို့ လှူပြန်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယ ဝေါဟာရေပိ-၌လည်း၊ (ဝိဓာနံ-စီမံပုံကို၊ ဝက္ခာမ-န်အံ့၊) ဥဒကဝသေန-ဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတ တဠာကေ-၌၊ သုဒ္ဓစိတ္တာနံ-စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိကုန်သော ရဟန်း တို့၏၊ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိစ-မြေညက်ကိုထုတ်ဆောင်ခြင်း၊ ကန်သင်း ကို ဖွဲ့ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုတစ် ဖက်ဆည်ကန်ကို၊ နိဿာယ သဿံ ကရောန္တေ ဒိသ္မာ ကပ္ပိယကာရကံ ထပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေ-ထိုကောက်ကို ပြုသူတို့သည်၊ သယမေဝ (ကိုယ်တိုင် သာလျှင်) ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ယဒိ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နောစေ ဒေန္တိ၊ န စောဒေတဗ္ဗံ-မတောင်းထိုက်၊ န သာရေတဗ္ဗံ-အမှတ်မရစေထိုက်၊ (သတိ မပေးထိုက်၊) ပစ္စယဝသေန-ဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ-၌၊ ကပ္ပိယကာရကံ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ ပန-တို့ကိုကား၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယကာရကာ သယမေဝ (မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ) သစေ ကရောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ အဗျတ္တေန-ဝိနည်း၌မကျွမ်းကျင်သော၊ လဒ္ဓိဘိက္ခုနာ-လဒ္ဓိ ရဟန်းသည်၊ (မတ္တိကုဒ္ဓရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီသု-တို့ကို)၊ ကာရောပိတေသု- ပြုစေအပ်ကုန်လသော်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ ဝါ-ခံယူတုန်းက၊ ကပ္ပိယံ- သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ဘိက္ခုသံ-၏၊ ပယောဂပစ္စယာ-ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နေန-ဖြစ်သောရေနှင့်၊ မိဿကတ္တာ- ရောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသဂတပိဏ္ဍာပါတောဝိယ-အဆိပ်သည် ရောက် အပ်သော ဆွမ်းသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယမံသရသမိဿက ဘောဇနံ ဝိယ-မအပ်သော အသားအရည်ဖြင့် ရောသော ဘောဇနံသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗိနိဘောဂံ-မခွဲခြားအပ် မခွဲခြားနိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ [အဆိပ်နှင့်ဆွမ်း၊ မအပ်

ဇနပဒဿ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။သာမိကောအရ ခရိုင်ဝန် မြို့အုပ်တို့ ပါဝင်၏၊ ထိုသူတို့က အစိုးရပိုင်အဖြစ်ဖြင့် လယ်ယာရေကန်ကို ပြန်ယူ၍ ထပ်လှူလျှင် အပ်သည်- ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ် မအပ်ဟု သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိသော ကျောင်းများကို အစိုးရ ဖြစ်သူတို့က ပြန်၍လှူလျှင် အပ်စရာရှိ၏။

သော အသားအရည်နှင့် ဘောဇဉ်သည် ခွဲခြား၍ မရသကဲ့သို့ အပ်သောရေနှင့် မအပ်သောရေလည်း ခွဲခြား၍မရ-ဟူလို၊] (တသ္မာ-ကြောင့်၊) သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ အကပ္ပိယမေဝ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဥဒကဿ-၏၊ ဩကာသော-နေရာအရပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ တဠာကဿ-၏၊ ပါဠိ-ကန်ပေါင်ကံရီးသည်၊ ထိရာ-ခိုင်မြဲသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ ဗဟုံ-သော၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဂဏှာတိ- ယူနိုင်၏၊ ဧဝံ-အားဖြင့်၊ ကရောဟိ-လော့၊ တိရသမိပေ-၌၊ ဥဒကံ-ကို၊ ကရောဟိ-လော့၊ [ရေများမှ ကမ်းနှင့်နီးသောကြောင့် ရေများလာအောင်ပြုပါ- ဟူလို။] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥဒကမေဝ-ကိုသာ၊ သစေ ဝိစာရေတိ-အကယ်၍ စီမံအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ ဥဒ္ဓနေ-ဖိုခနောက်၌၊ အဂ္ဂိ-ကို၊ န ပါတေန္တိ-မကျစေကြရကုန်၊ ဥဒကကမ္မံ-ရေဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကို၊ လဗ္ဘတု-ရအပ်ပါစေလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန- ဗျုတိရိက်ကား၊ သဿံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ အာဟရထ-န်လော့၊ ဣတိ- သို့၊ ဝတ္တု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ တဠာကေ-၌၊ အတိဗဟုံ-စွာသော၊ ဥဒကံ-ကို၊ ဒိသ္မာ၊ ပဿ တောဝါ-ဘေးမှသော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိတောဝါ-နောက်ဘေးမှသော်လည်း ကောင်း၊ မာတိကံ-ရေမြောင်းကို၊ သစေ နိဟရာပေတိ-အကယ်၍ ထုတ်ဆောင် စေအံ့၊ ဝနံ-တောကို၊ ဆိန္ဒာပေတွာ-၍၊ ကေဒါရေ-လယ်တို့ကို၊ သစေကာရာ ပေတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပေါရာဏကေဒါရေသု-ရှေးလယ်တို့၌၊ ပကတိဘာဂံ- ပကတိ အဖို့ကို၊ [ယူရိုးယူစဉ် အဖို့ကို “ပကတိဘာဂ” ဟု ဆိုသည်၊] အဂ္ဂဟေတွာ၊ အတိရေကံ-အပိုအလွန်ဖြစ်သော အဖို့ကို၊ သစေ ဂဏှာတိ၊ နဝသဿဝါ-အသစ်ဖြစ်သော ကောက်ရှိရာ လယ်မူလည်းဖြစ်သော၊ [ရှေးက မထွန်အပ်ဖူးသော လယ်ယာကို ဆိုသည်၊] အကာလသဿဝါ-အခါမဲ့ ကောက်ရှိရာ လယ်မူလည်းဖြစ်သော၊ အပရိစ္ဆိန္နဘာဂေ-မည်ရှေ့မည်မျှ ပေးရ မည်ဟု မပိုင်းဖြတ်အပ်သောအဖို့ရှိသောလယ်၌၊ ဧတ္တကေ-န်သော၊ ကဟာပဏေ- တို့ကို၊ ဒေထ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကဟာပဏေ၊ သစေဥဠာပေတိ-အကယ်၍စတည် စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ (ဟောတိ)။

ဥဒ္ဓနေ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။နောက် ဗျုတိရေကံ ဝါကျကိုထောက်၍ ရှေ့ဝါကျ၌ “ထမင်းချက်ဖို့ရန် ကောက်စပါးမရသဖြင့် မီးဖို၌မီးမထည့်ကြရ၊ ရေဖြင့်ပြုအပ်သော ကောက်စပါး စိုက်မှုကိုပြုကြ” ဟု ဆိုလိုသော်လည်း ထိုသို့ မခိုင်းဘဲ “သွယ်ကိုက်၍ ပြော သော ပရိယာယ်စကား အရိပ်နိမိတ် စကားဖြစ်၍ အပ်၏” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကဿထ-ထွန်ကြကုန်၊ ဝပထ-စိုက်ပျိုးကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝတွာ-တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ၊ ဧတ္တကာယ-သော၊ ဘူမိယာ-၌၊ ဧတ္တကောနာမ-မည်သော၊ ဘာဂေါ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ပြော၍၊ ဘူမိဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ-တည်စေအံ့၊ ဧတ္တကော၊ ဘူမိဘာဂေ-၌၊ အမှေဟိ-တို့သည်၊ သဿံ-ကို၊ ကတံ-ပါပြီ၊ ဧတ္တကံနာမ ဘာဂံ ဂဏှထာတိ၊ ဝဒန္တေသု-လျှောက်လာကုန်သော၊ ကဿကေသု-လယ်သမားတို့၌၊ ဘူမိပ္ပမာဏဂ္ဂဟဏတ္ထံ-မြေ၏ ပမာဏကို ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ (မြေတိုင်းတာခြင်းငှာ) ရဇ္ဈုယာဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဏှကေနဝါ-တုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မိနာတိ-တိုင်းအံ့၊ ခလေဝါ-ကောက်နယ်တလင်း၌ သော်လည်း၊ ဌတွာ-ရပ်၍၊ ရက္ခတိ-စောင့်အံ့၊ [တခြားသို့ ထုတ်ယူမသွားအောင် စောင့်နေအံ့၊] ခလတောဝါ-မှမူလည်း၊ နိဟရာပေတိ-ထုတ်ဆောင်စေအံ့၊ ကောဋ္ဌာဂါရေဝါ-ကျိဉ်းသော်လည်း၊ ပဋိသာမေတိ-သိမ်းဆည်းအံ့၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏သာလျှင်၊ တံ-ထို ကောက်သည်၊ အကပ္ပိယံ (ဟောတိ)။

ကဿကာ-တို့သည်၊ ကဟာပဏေ-အသပြာ (ငွေ)တို့ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဣမေ-ဤငွေတို့ကို၊ သံဃဿ-သံဃာဖို့၊ အာဟဋ္ဌာ-ဆောင်ယူအပ်ပါကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သစေဝဒန္တိ၊ အညတရော-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ ဘိက္ခုစ-သည်လည်း၊ သံဃော-သည်၊ ကဟာပဏေ-တို့ကို၊ န ခါဒတိ-မခဲစား၊ ဣတိ သညာယ-ဤသို့သော အမှတ်ဖြင့်၊ ဧတ္တကေဟိ-န်သော၊ ကဟာပဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သာဋကေ-အဝတ်တို့ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့လော့၊ [“အာဟရထ” ဟု ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] ဧတ္တကေဟိ (ကဟာပဏေဟိ) ယာဂု အာဒိနိ၊ သမ္မာဒေဟိ-ပြီးစေလော့၊ [ဗုဒ္ဓဂုဏ်ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ သစေဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယံ-အကြင်အဝတ်စသည်ကို၊ တေ-ထိုလယ်သမားတို့သည်၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ယူလာကုန်၏၊ (တံ-ထိုအဝတ်စသည်သည်)၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ အကပ္ပိယံ(ဟောတိ)၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ကဟာပဏာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝိစာရိတတ္တာ-စီမံအပ်ကုန်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ (ကဿကာ-တို့သည်) ခဉ်-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤစပါးကို၊ သံဃဿ-ဖို့၊ အာဟဋ္ဌ-ပြီ၊ ဣတိ သစေဝဒန္တိ၊ အညတရော ဘိက္ခုစ၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ [န သံဃော ကဟာပဏေ ခါဒတိ-စသောနည်းဖြင့်၊] ဧတ္တကေဟိ-န်သော၊ ဝိဟိဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ-ဤမည် ဤမည်သော ပစ္စည်းကိုလည်း၊ အာဟရထ-န်လော့၊ ဣတိ(သစေ) ဝဒတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ယံ-အကြင် အဝတ်စသည်ကို၊ တေ-တို့သည်၊ အာဟရန္တိ-န်၏၊ (တံ-သည်)၊ တဿေ-

ထိုရဟန်းအားသာ၊ အကပ္ပိယံ (ဟောတိ)၊ ကဿာ-နည်း၊ ခညဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝိစာရိတတ္တာ-တည်း၊ [အာမကဗညပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော-ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် စပါးကိုလည်း မစီမံကောင်း-ဟူလို၊] တဏှာလံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပရဏ္ဏံဝါ-ပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဟရိတ္တာ-၍၊ ပေ၊ ယံ တေ အာဟရန္တိ၊ (တံ-သည၊) သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိ ယံ (ဟောတိ)၊ ကဿာ-နည်း၊ ကပ္ပိယာနံ-နံသော၊ တဏှာလာဒီနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝိစာရိတတ္တာ-တည်း၊ ကယဝိက္ကယေပိ-ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ (ကဿာ)၊ ကပ္ပိယကာရကဿ-အား၊ အာစိက္ခိတ္တာ-ပြောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [ရဟန်းကိုယ်တိုင် မလဲဘဲ ကပ္ပိယကာရက ကို အလဲခိုင်းသောကြောင့်-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးအခါ၌၊ စိတ္တလပဗ္ဗတေ-၌၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ စတုဿာလဒွါရေ-မုခ်ထွက်တံခါး ၄ ဖက်ရှိသော ဆွမ်းစားကျောင်း၌၊ [စတုဿာလဒွါရေတိ ဘောဇနဿာလံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။] သွေ-၌၊ သံဃဿ-ဖို့၊ ဧတ္တကပ္ပမာဏေ-နံသော၊ ပူပေ-မုန့်တို့ကို၊ ပစေယျ-ကြော်ပါကုန်မူကား၊ အဟောဝတ-စွ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အာရာမိကာနံ-တို့၏၊ သညာဇနနတ္ထံ-အမှတ်အသားကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘူမိယံ-၌၊ မဏ္ဍလံ-မုန့်ဝိုင်းသဏ္ဌာန်ကို၊ အကာသိ-ပြုထားပြီ၊ တံ-ထိုမုန့်ဝိုင်းသဏ္ဌာန်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဆေကော-ပါးနပ်သော၊ အာရာမိကော-သည်၊ တတောဝ-ထိုပုံသဏ္ဌာန်အတိုင်းပင်၊ ကတွာ-ပြီး၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ ဘေရိယာ-သံဃာစည်းဝေးကြောင်းစည်ကို၊ အာကောဋိတာယ-တီးအပ်သော်၊ သံဃေ-သည်၊ သန္နိပတိတေ-သော်၊ ပူပံ ဂဟေတွာ သံဃဧတ္ထရံ အာဟ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ အမှေဟိ၊ ဣတော-ဤနေ့မှ၊ ပုဗ္ဗေ၊ ပိတူနံ (သန္တိကေ၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော စကားကို၊ နေဝသုတပုဗ္ဗံ-မကြားအပ်ဖူးပါ၊) ပိတာမဟာနံ-တို့၏၊ (သန္တိကေ) ဧဝရူပံ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ဧကေန၊ အယျေန-သည်၊ စတုဿာလဒွါရေ၊ ပူပတ္တာယ-မုန့်အကျိုးငှာ၊ သညာ-အမှတ်အသားကို၊ ကတာ-ပါပြီ၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဣတော-ဤနေ့မှ၊ ပဘုတိ-၍၊ အယျာ အတ္တနော အတ္တနော စိတ္တာနုရူပဒေန္တု၊ အမှာကမ္မိ-တို့၏လည်း၊ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတိ၊ [သံဃာများ၏ စိတ်ကြိုက်အတိုင်း ပြုလုပ်ပေးရသည့်အတွက် တပည့်တော်တို့မှာ စိတ်ချမ်းသာမှု ဖြစ်ပါလိမ့်မည်-ဟူလို၊] မဟာထေရော၊ တတောဝ-ထိုအရပ်မှပင်၊ နိဝတ္တိ-ပြန်နစ်ပြီ၊ ဧကဘိက္ခုနာပိ၊ ပူပေါ-ကို၊ န ဂဟိတော-မခံယူအပ်၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ တဩပ္ပာဒမ္မိ-ထိုကျောင်းတိုက်၌ဖြစ်သော ပစ္စည်းကိုသော်မှလည်း၊

န ပရိဘုဉ္ဇိသု၊ ပစ္စည်းက မအပ်သောကြောင့် မသုံးဆောင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရဟန်းက ပရိယာယ်ပြု၍ စီမံထားသဖြင့် အစားအတွက် ထိုသို့ ပရိယာယ်ပြုမှုကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဆရာတော်မဟာထေရ်ကြီး ပြန်ကြွတော်မူသည်။ ဆရာတော်ကြီးက မခံသောကြောင့် သံဃာအားလုံးလည်း မခံယူကြ၊ တသွားကြောင့်၊ (ထိုသို့ ရှေးက ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဖြစ်သောအပ်သော ပစ္စည်းကို သော်မှ ရဟန်း၏စီမံမှု ပါနေလျှင် မသုံးဆောင်ကြခြင်းကြောင့်၊) သလ္လေခံ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်ကြောင်း သလ္လေခအကျင့်ကို၊ အစ္စဇန္တေန-မစ္စနိသော၊ အပ္ပမတ္တေန-မမေမလျော့ မပေါ့မဆသော၊ ဘိက္ခုနာလဇ္ဇိသူမွန်၊ သီလဝန်ရဟန်းတော်သည်၊ ကပ္ပိယေပိ-အပ်သောအရာ၌သော်မှလည်း၊ ပြီဖြင့် “မအပ်သောအရာကို မဆိုထားဘိ” ဟု ဂရဟာပြု၊ အာမိသတ္တာယ-အဝတ်အစားဟူသော အာမိသအကျိုးငှာ၊ လောလတာ-လျှပ်ပေါ်လော်လည်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မငြိမ်မသက်၊ ယောက်ယက်ခတ်ခြင်းကို၊ နကာတဗ္ဗာ-မပြုထိုက်၊ ဣတိ-ကား၊ အနုသာသနီ-တည်း၊ စ-ဆက်၊ တဠာကေ-၌၊ ယော အယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ပေါက္ခရဏီ ဥဒဟဝါဟက မာတိကာဒိသုပိ-လေးထောင့်ကန်၊ ရေပြွန်၊ ရေမြောင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်သည်ပင်၊ နယော-သိကြောင်း ဆုံးဖြတ်နည်းတည်း။

ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏ ဥစ္ဆယလောဖလာဒီနံ-ကောက်၊ ပဲ၊ ကြံ၊ သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီး အစရှိသည်တို့၏၊ ဝိရဟနဋ္ဌာနံ-စည်ပင် ပေါက်ရောက်ရာ အရပ်ဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ခေတ္တံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဝါ-ယာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-၍၊ တဠာကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ယဒါ-၌၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့်၊ စတုပစ္စယ ပရိဘောဂတ္တာယ-ငှာ၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ တဒါ-၌၊ သမ္ပုဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ ဝနံ-သစ်ပင်ဟူသော တောကို၊ ဒမ္မိ၊ အရည်-တောအားလုံးကို၊ ဒမ္မိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အနာဏတ္တာယေဝ-မစေခိုင်းအပ်ကုန်ဘဲသာလျှင်၊ တတ္ထ-ထို တော၌၊ ရုက္ခေ-တို့ကို၊ ဆိန္နိတွာ-၍၊ အပရဏ္ဏာဒီနိ-တို့ကို၊ သမ္မာဒေတွာ-၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဘာဂံ-အဖို့ကို၊ (ထုံးစံအတိုင်း ပေးထိုက်သော အဖို့ကို) သစေ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အဒေန္တော-မပေးကုန်လသော်၊ ဝါ-မပေးသူတို့ကို၊ န စောဒေတဗ္ဗော-မတောင်းထိုက်ကုန်။

ကေနစီဒေဝ-သော၊ အန္တရာယေန-ကြောင့်၊ တေသု-ထိုလူတို့သည်၊ ပက္ခန္ဓေသု-ဖဲသွားကုန်သော်၊ အညေ-အခြားလူတို့သည်၊ သံစေ ကရောန္တိ၊ စ-ထိုသို့ပြုပါကုန်သော်လည်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ကိဉ္စိ-ကို၊ သစေ န ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊ တေ-ထိုလူတို့ကို၊ ဝါရေတဗ္ဗာ-န်၏၊ သစေ ဝဒန္တိ၊ ပေ၊ တတော-ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ တေ-တို့လူတို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-န်၏၊ (ကိ)၊ တေ-ထိုရှေးလူတို့သည်၊ ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ လျှောက်ကုန်လသော်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ကဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သဿုဋ္ဌာနကံ-ကောက်စပါးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရာဖြစ်သော၊ ဘူမိပ္ပဒေသံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ သီမံ-သိမ်ကို၊ ဒေမ-န်၏၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ထိုသို့ အပ်ပါသော်လည်း၊ သီမာပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ-သိမ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ထမ္ဘာဝါ-တိုင်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏာဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ န ထပေတဗ္ဗာ-န်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဘူမိနာမ-မည်သည်၊ အနုဏ္ဏိ-မပိုင်းဖြတ်အပ်သော အဖိုးရှိ၏၊ ဝါ-အဖိုးများစွာထိုက်၏၊ အပ္ပကေနာပိ-အနည်းငယ်သော မြေဖြင့်လည်း၊ ပါရာဇိကော-သည်၊ ဘဝေယျ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အာရာမိကာနံ-တို့အား၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ (ကိ)၊ ဣမိနာ ဌာနေန-ဤအရပ်ဖြင့်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သီမာ-သည်၊ ဂတာ-သွားပြီ၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗံ)၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုအာရာမိစောင့်တို့သည်၊ အမိကံ-အပိုအလွန်ကို၊ သစေ ဂဏန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ကထိတတ္တာ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဤနေရာ၌ တိုင်စိုက်လော့ဟု မပြောဘဲ “ဤအရပ်ဖြင့် သိမ်သည် သွား၏” ဟု ပရိယာယ်ပြောသောကြောင့် အနာပတ်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ရာဇ ရာဇမဟာမတ္တာဒယော-တို့သည်၊ သယမေဝ-သူတို့ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ထမ္ဘေ- တိုင်တို့ကို၊ ထပါပေတွာ-ထားစေ၍၊ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇထ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ယဒိ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝဇ္ဇတိ။

ကောစိ-သည်၊ အန္တောသီမာယ-၌၊ တဌာကံ၊ သစေ ခနတိ-အကယ်၍ တူးအံ့၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေနဝါ-ဖြင့်မူလည်း၊ မာတိကံ-ကို၊ သစေ နေတိ-အကယ်၍ သွယ်ဆောင်အံ့၊ စေတိယင်္ဂဏ ဗောဓိယင်္ဂဏာဒိနိ-စေတီရင်ပြင်၊ ဗောဓိရင်ပြင် အစရှိသည်တို့ကို၊ သစေ ဒူသေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝါ ရေတဗ္ဗော၊ သံဃော ကိဉ္စိ လဘိတွာ၊ အာမိသဂရုကတာယ-အာမိသ၌ အလေးပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သစေ န ဝါရေတိ၊ ဧကော ဘိက္ခု သစေ ဝါရေတိ၊ သောဝဘိက္ခု-ထိုတားဖြစ်သောရဟန်းသည်သာ၊ ဣဿာရော-အစိုးရ၏၊ ဧကော ဘိက္ခု သစေ န ဝါ ရေတိ၊ တုမေ နေထာတိ၊ တေသံ ယေဝ-ထိုကန်တူးသူ မြောင်းသွယ်သူ တို့၏သာလျှင်၊ ပက္ခော-ဘက်သားသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဟိ-မှန်၊ သံဃိကေသု၊ ကမ္မေသု-အလုပ်တို့၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊

ဓမ္မကမ္မ-တရားနှင့် လျော်သော အမှုကို၊ ကရောတိ၊ သောဝ ဣဿရော၊ ဝါရိယမာနောပိ သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသော၊ ပံသု-မြေကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ပြန်ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပက္ခိပိတွာ-လည်း ကောင်း၊ ပူရေတဗ္ဗော၊ [သု.နဂိုအတိုင်း ပြန်တည်စေလို၍ “ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတံ” စသည်ကို ဆိုသည်။]

☞ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ယထာဇာတမေဝ-ယာခင်း၌ ဖြစ်မြဲ တိုင်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ [မခုတ်မရူးရသေးသည့်အတွက် ဖြစ်မြဲတိုင်းသော၊] ဥစ္ဆူ ဝါ-ကြံကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပရဏ္ဏံ ဝါ-ပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိကံ-ဗူးသီး၊ ဖရုံသီးအစရှိသော၊ ဝလ္လိဖလံဝါ-နွယ်၌ဖြစ်သော အသီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ၊) သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ ဥစ္ဆူခေတ္တံ-ဤကြံခင်းကို၊ ဒမ္မိ-လှူပါ၏၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတံ အပရဏ္ဏဝတ္ထု-ဤပဲခင်းကို၊ ဒမ္မိ ဣတိဝါ၊ ဧတံ ဝလ္လိဖလံ-ကို၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝတ္ထုနာ-လယ်၊ ယာ ဟူသော ဝတ္ထုနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ပုရာမဋ္ဌတ္တာ-သုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ၊ ပန-ကား၊ မဟာ ပဒု မတ္ထေရော-သည်၊ ဧတံ-ဤစကားသည်၊ အဘိလာပ မတ္တံ-ပြောရိုးဆိုစဉ်စကား မျှတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သော ဘူမိဘာဂေါ-ထိုလယ်ယာဟူသော မြေအဖို့သည်၊ သာမိကာနံယေဝ-တို့၏သာ၊ ဘူမိဘာဂေါ-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ အာဟ။

ဒါသံ-ကို၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ အာရာမိကံ-ကို၊ ဒမ္မိ-၏၊ ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ ပုတ္တေ-သော်၊ ဝဇ္ဇတိ၊ သော အာရာမိကော-သည်၊ ပုရေ ဘတ္တမ္မိ-နံနက်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တမ္မိ-နေလွဲအခါ၌ လည်းကောင်း၊ သံဃဿေဝ-၏သာ၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ) သာမဏေရဿဝိယ-၏ကဲ့သို့၊ တဿ-ထိုအာရာမိစောင့်၏ အပေါ်၌၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဘေသဇ္ဇပဋိဇေဂ္ဂနမ္မိ-ဆေးဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုလည်း၊ ကာတမ္မံ-မြဲနိုင်၏၊ ဝါ-ပြုကောင်း၏၊ ပုရေဘတ္တမေဝ-၌သာ၊ သံဃဿ-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ သစေ ကရောတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-၌၊ အတ္တနော-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ (သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သာယံနိဝါပေါ-ညနေစာရိက္ခာကို၊ န ဒါတဗ္ဗော၊ ယေပိ-အကြင် အာရာမိစောင့်တို့သည်လည်း၊ ပဉ္စဒိဝသဝါရေနဝါ-၅ ရက်အလှည့် အကြိမ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခဝါရေနဝါ-တစ်ပက္ခအလှည့်အကြိမ် အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-၏၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ သေသ ကာလေ-၌၊ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တေသမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ကရဏ

ကာလေယေဝ-ပြုရာအခါ၌သာလျှင်၊ ဘတ္တဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဝါပေါစ-
ရိက္ခာကို လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗော၊ သံဃဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကမ္မံ-
အလုပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ အတ္တနောယေဝ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝန္တိ၊ တေ-ထို
အာရာမ်စောင့်တို့သည်၊ ဟတ္ထကမ္မမူလံ-လက်ဖြင့်ပြုအပ်သော အလုပ်၏အခကို၊
(တခြားနေရာမှ လုပ်ခကို)၊ အာနေတွာ-၍၊ စေ ဒေန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နောစေ ဒေန္တိ၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊
ရဇကဒါသမ္ပိ-ခဝါသည်၏ကျွန်ကို လည်းကောင်း၊ ပေသကာရ ဒါသမ္ပိ-
ရက်ကန်းသည်၏ ကျွန်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရာမိကနာမေန-အာရာမ်စောင့်
ဟူသော နာမည်ဖြင့်၊ သမ္ပဋိစ္စိတုံ-လက်ခံခြင်း ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဂါဝေါ-နွားမတို့ကို၊ ဒေမာတိ သစေ ဝဒန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ န ဝဋ္ဋတိတိ
ပဋိကိပိတဗ္ဗာ၊ ဣမာ ဂါဝေါ-ဤနွားမတို့ကို၊ ကုတော-အဘယ်မှ၊ ဝါ-
ဘယ်က၊ (လဒ္ဓါ-ရအပ်ပါကုန်သနည်း၊) ဣတိ-ဤသို့ မေးကုန်အံ့၊ ပဏ္ဍိတေ
ဟိ-ဉာဏ်ရှိသူတို့သည်၊ ပဉ္စဂေါရသ ပရိဘောဂတ္တာယ-နွားမှဖြစ်သော ငါးမျိုး
သော အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒိန္နာ-လှူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-
ဤသို့ ပြောထိုက်၏၊ ပေ၊ အဇိကာဒိသုပိ-ဆိတ်မ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊
ဧသေဝနယော ၊ ပေ၊ ကေစိမနုဿာ ဘန္တေ၊ တုမှေ၊ အပ္ပောဿုက္ကာ-အား
ထုတ်ခြင်း မရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ကြောင့်ကြမဲ့တို့သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ပါကုန်၊
မယံ-တို့သည်၊ ဣမေ-ဤနွားမစသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ တုမှာကံ-
အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဒဿာမ-လှူပါကုန်အံ့၊ [ဣတိ-
ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ ဂဏန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ကုက္ကုဋသုကရော-
တို့သည်၊ သုခံ-စွာ၊ ဇီဝန္တု-အသက်ရှင်ပါစေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
ဝိသဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ကြက် ဝက် စသည် အလှူလာလျှင် အလှူမခံဘဲ “တော၌
ဘေးမဲ့လွတ်လိုက်ကြပါ” ဟု ပြောကောင်း၏၊ “ဝိသဇ္ဇာပေတုံ” ဟုရှိလျှင်
သာ၍ကောင်းမည်၊] ဣမံ တဠာကံ (ဝိဟာရဿ ဒေမ၊ ပေ၊) ဣမံ ဝတ္ထု-
ဤယာကို၊ ဝိဟာရဿဒေမာတိ ဝုတ္တေ ပဋိကိပိတုံ န လဗ္ဗတိ၊
ဤစကားကိုထောက်၍ လယ်ယာများကို ကျောင်းတိုက်၏ ဝတ္ထုကမ်အဖြစ်ဖြင့်
လှူလာလျှင် မပယ်ကြဘဲ အလှူခံကြသည်၊] ဣတိ-ဝိနိစ္ဆယ အပြီးတည်း၊ ပေ၊
ဣတိ-တည်း။ ။ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမော-သော၊ စိဝရဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၂-ကောသိယဝဂ်အဖွင့်

၁-ကောသိယသိက္ခာပုဒ်

၅၄၂။ တေန သမယေနာတိ ကောသိယသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဉ္စ၊ သန္တရိတွာ ကတံ ဟောတိတိ-ကား၊ သမေ-ညီမျှသော၊ ဘူမိဘာဂေ-ဉ္စ၊ ကောသိယံသုနိ-ပိုးချည်မျှင်တို့ကို၊ ဥပရူပရိ-အထက်အထက်၌၊ ဝါ-အထပ်ထပ်၊ သန္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ ကဉ္စိကာဒိဟိ-ကစည်ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သိဉ္စိတွာ-သွန်းဖျန်း၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧကေနာပိ ကောသိယံသုနာ မိဿေတွာ တိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ရုစိဝသေန-အလို၏အစွမ်းဖြင့်၊ မိဿိတံ-ရောနှော အပ်သော ပိုးချည်မျှင်သည်၊ တိဋ္ဌတု-တည်ပါစေဦး၊ ဝါ-ရှိပါစေဦး၊ တဿ-ထိုအခင်းကို၊ ကရဏဋ္ဌာနေ-ပြုအပ်ရာအရပ်၌၊ ဝါတော-သည်၊ ဧကံ-သော၊ ကောသိယံသု-ပိုးချည်မျှင်ကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်၍၊ သစေပိ ပါတေတိ-အကယ်၍မူလည်း ကျစေဦးတော့၊ ဧဝမ္ပိ-သော်လည်း၊ မိဿေတွာ-၍၊ ကတ မေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [“ဤစကားအရ လေကဆောင်၍ ကျစေသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်က အစိတ္တကဖြစ်သောကြောင့် အာပတ်သင့်၏” ဟု မှတ်၊] သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့် နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ မှတ်ဖွယ်တို့ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုဒ္ဓကာဋ္ဌကသိက္ခာပုဒ်

၅၄၇။ တေန သမယေနာတိ သုဒ္ဓကာဋ္ဌကသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဉ္စ၊ သုဒ္ဓကာဋ္ဌကာနန္တိ-ကား၊ သုဒ္ဓါနံ-အခြားအဆင်းတို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက် ကုန်သော၊ ကာဋ္ဌကာနံ-မည်းနက်ကုန်သော၊ အညေဟိ-အခြားအဆင်း တို့နှင့်၊ အမိဿိတ ကာဋ္ဌကာနံ-မရောအပ်သော မည်းနက်ကုန်သော၊ (ဧဋ္ဌကလောမာနံ-တို့၏၊) ဣတိအတ္ထော၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သမုဋ္ဌာဒိနိပိ-တို့သည်လည်း၊ ကောသိ ယသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝ-ကုန်သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။ သုဒ္ဓကာ ဋ္ဌကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်

၅၅၂။ တေန သမယေနာတိ ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဉ္စ၊ အန္တေ အာဒိယိတွာ တိ-ကား၊ သန္တတဿ-ဖြန့်ခင်းအပ်သောအဝတ်၏၊ အန္တေ-အစွန်၌၊ အနုဝါတံ ဝိယ-အလျား အနားပတ်ကိုကဲ့သို့၊ ဒဿေန္တာ-ပြကုန်လျက်၊ ဩဒါတံ-

ဖြူသောသိုးမွေးကို၊ အလ္လီယာပေတွာ-ကပ်ငြိစေ၍၊ (ကာရာပေန္တိ-၌ စပ်၊) ဒွေဘာဂါတိ-ကား၊ ဒွေ ကောဠာသာ-၂ဖုံ ၂ စုတို့ကို၊ အာဒါတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဂဟေတဗ္ဗာန်-၏၊ ဂေါစရိယာနန္တိ-ကား၊ ကပိလဝဏ္ဏနံ-ညိုရွှေရောရောင် ကြောင်သော အဆင်းရှိကုန်သော၊ (ဧဠကလောမာနံ-တို့၏၊) ဒွေတုလာ အာဒါတဗ္ဗာတိ (ဧတံ)-ဤစကားကို၊ စတူဟိ တုလာဟိ-၄ ချိန်တို့ဖြင့်၊ ကာရေတုကာမံ-ပြုစေခြင်းငှာ အလိုရှိသော ရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ အတ္တတော-လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ ယတ္တကေဟိ-နံ သော၊ ဧဠကလောမေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကာတုကာမော-သည်၊ ဟောတိ၊ တေသု-ထို သိုးမွေးတို့တွင်၊ ကာဠကနံ-မည်းနက်သော သိုးမွေးတို့၏၊ [ဤသို့အနက် ပေးလျှင် “ကာဠက” ၌ ဝုဏ္ဏပစာတည်း၊ “မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော သိုးမွေး” ဟု ဆိုလိုသည်၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊] ဒွေ ကောဠာသာ-တို့ လည်းကောင်း၊ ဩဒါတာနံ-တို့၏၊ ဧကော (ကောဠာသာ)-လည်းကောင်း၊ ဂေါစရိယာနံ-ညိုရွှေရောရောင် ကြောင်သော သိုးမွေးတို့၏၊ ဧကော (ကောဠာသာ)-လည်းကောင်း၊ (အာဒါတဗ္ဗာ-ယူထိုက်ကုန်၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဣဒမေဝ-ဤအနက်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဒဿိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သာ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိနိပိ ကောသိယ သိက္ခာပဒသဒိသာနေဝ၊ ကေဝလံ-သက်၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အာဒါယ-၍ လည်းကောင်း၊ အနာဒါယ စ-လည်းကောင်း၊ ကရဏတော-ကြောင့်၊ ကိရိယာကိရိယံ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-တည်း၊ [အာဒါယအနာဒါယတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်

၅၅၇။ တေန သမယေနာတိ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ဥိဟဒန္တိပိ ဥမ္မိဟန္တိ ပိတိ-ကား၊ သန္တတာနံ-တို့၏၊ ဥပရိ-၌၊ ဝစ္စံပိ ပဿာဝံပိ ကရောန္တိတိ ဝုတ္တံဟောတိ၊ [“ဟဒ-ကရိသ+ဥဿဂ္ဂေ ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်း၊ မိဟ-သေစနေ (ကျင်ငယ်သွန်ချခြင်း” ဟူသော ဓာတ်အနက်အတိုင်း ဖွင့်ခြင်း တည်း၊] ဒိန္နာ၊ ပေ၊ သမ္မုတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ လဒ္ဓသမ္မုတိကော-ရအပ် သော သမ္မုတိရှိသော၊ ဘိက္ခု (လဘတိ၌စပ်၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ရောဂေါ-သည်၊ န ဝူပသမ္မုတိ-မငြိမ်းသေး၊ တာဝ-လောက်၊ ယံ ယံ ဌာနံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ သန္တတံ-ကို၊ ကာတု-ငှာ၊ လဘတိ-ရ၏၊ အရောဂေါ-ရောဂါမရှိသည်၊ (ရောဂါပျောက်သည်)၊ ဟုတွာ-၍၊

ဝါ-ဖြစ်ပြီးမှ၊ ပုန၊ မူလဗျာဓိနာဝ-မူလအနာဖြင့်သာလျှင်၊ ဂိလာနော-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ သော ယေဝ-ထိုမူလသမ္မုတိဟူသော အစောင့်အရှောက်သည်ပင်၊ ပရိဟာရော-အစောင့်အရှောက်တည်း၊ အညံ-သော၊ သမ္မုတိကိစ္စံ-သမုတ်ဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မလို၊ ဣတိ-သို့၊ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော အာဟ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဥပတိဿတ္ထေရော-သည်၊ သော ဝါ ဗျာဓိ-ထိုမူလအနာသည် သော်လည်း၊ ပဋိကုပ္ပတု-တစ်ဖန်ပျက်ပစေ၊ အညော ဝါ-အခြားသော အနာသည် သော်လည်းကောင်း၊ (ကုပ္ပတု-ပျက်ပစေ၊) သကိံ၊ ဂိလာနောတိ နာမံ-ကို၊ လဒ္ဓံ (သမာနံ-သော်၊) လဒ္ဓမေဝ-ရမိ ရအပ်သည်သာ၊ ပုန သမ္မုတိကိစ္စံ နတ္ထိတိ အာဟ။

ဩရေန စေ ဆန္ဒံ ဝဿာနန္တိ-ကား၊ ဆန္ဒံ ဝဿာနံ-တို့၏၊ ဩရိမဘာဂေ-ဤမှာဖက်အဖို့၌၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဒဘာဇနေပန-၌ကား၊ သင်္ချာမတ္တဒဿနတ္ထံ-၆ နှစ်အတွင်းဟူသော၊ သင်္ချာမျှကိုပြခြင်းငှာ၊ ဦနက ဆဗ္ဗဿာနီတိ ဝုတ္တံ၊ အနာပတ္တိ ဆဗ္ဗဿာနိ ကရောတိတိ-ကား၊ ယဒါ-၌၊ ဆဗ္ဗဿာနိ-တို့သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ-ပြည့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တဒါ၊ သန္တတံ ကရောတိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ပါဠိတော်၌ ယဒါ တဒါ စသည် ထည့်၍ အနက်ယောဇနာရမည်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ ယသ္မာ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်း၊ ဆဗ္ဗဿာနိ-တို့ပတ်လုံး၊ န ကရောတိ-သန္တတံကို ပြသည် မဟုတ်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ယဒါ၊ ပေ၊ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။ ။

၅-နိသီဒနသန္တ တသိက္ခာပုဒ်

၅၆၅။ တေန သမယေနာတိ နိသီဒနသန္တ တသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ဣစ္ဆာမဟံ တိက္ခဝေတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဇ္ဈိ-ကို၊ ကိရ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ-အံ၊) တဂဝါ-သည်၊ တံ တေမာသံ-ထိုသုံးလပတ်လုံး၊ ကဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဗောဓနေယျ သတ္တံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို သိစေထိုက်သော သတ္တဝါကို၊ ဝါ-ကျွတ် ထိုက်သော သတ္တဝါကို၊ န အဒ္ဓသ-မြင်တော်မမူ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဣစ္ဆာမဟံ-အစရှိသည်ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ ကျွတ် ထိုက်သော သတ္တဝါမရှိပါသော်လည်း၊ တန္တိဝသေန-ပါဠိတော်အစဉ်၏ အစွမ်း အားဖြင့် (ပါဠိတော်ဖြစ်ပေါ်လာအောင်၊) ဓမ္မဒေသနာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတ္တဗ္ဗာ-သည်၊ သိယာ၊ ပန-ထိုသို့ဖြစ်ရာပါသော်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဧတံ-ဤအကြံတော်သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိံ)၊ မယိ-

သည်။ ဩကာသံ-ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းခွင့်ကို၊ ကာရေတွာ-
ပြုစေ၍၊ ပဋိသလ္လိနေ-ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူလသော်၊
ဘိက္ခု-တို့သည်။ အဓမ္မိကံ-တရားနှင့်မလျော်သော၊ ကတိကဝတ္ထံ-ကို၊
ကရိယန္တိ-န်လတ္တံ့၊ တံ-ထိုကတိကဝက်ကို၊ ဥပသေနော-ဥပသေနသည်၊
ဘိန္ဒိယတိ-ဖျက်လတ္တံ့၊ အဟံ-သည်၊ တဿ-ထိုဥပသေန၏ အပေါ်၌၊
ပသီဒိတွာ-ကျေနပ်တော်မူ၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒဿနံ-ဖူးမြင်ခွင့်ကို၊ အနုဇာ
နိဿာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူအံ့၊ မတော-ထိုသို့ ခွင့်ပြုခြင်းကြောင့်၊ မံ-ကို၊ ပဿိတု
ကာမာ-န်သော၊ ဗဟူ-န်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဓုတင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ သမာဒိ
ယိယန္တိ-န်လတ္တံ့၊ အဟဉ္စ-သည်လည်း၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဥဇ္ဈိတ
သန္တတပစ္စယာ- စွန့်ပစ်အပ်သော အခင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သိက္ခာပဒံ-
ကို၊ ပည ပေဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤအကြံတော်သည်၊ (အဟောသိ)၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အကျိုးများသည်၏ အဖြစ်ကို မြင်တော်မူသောကြောင့်)၊ ဧဝံ-
ဤသို့ ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေဟူ၍၊ အာဟ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္ထ-ဤကိုယ်တော်
တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာ၌၊ အာနိသံသာနိ-အကျိုးတို့သည်၊
ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-သို့ ကလောကံ၊ ဗဟူနိ-များကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊
[ရှေးနိဿယ၌ “ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ဗဟူနိ-န်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧဝံ
အာဟ” ဟု ပြန်လှည့်စပ်၏၊ တသ္မာနှင့် ထပ်နေသောကြောင့် ထိုအတိုင်းမပေးဘဲ
တစ်မျိုး ပေးသည်။]

သပရိသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဇ္ဈိကီရ
ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ ထေရော-အရှင်ဥပသေနထေရ်သည်၊ န ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊
ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ဟူ၍၊ ဣမသ္မိ ခန္ဓကသိက္ခာပဒေ-ဤမဟာဝါ မဟာခန္ဓကသိက္ခာ
ပုဒ်၌၊ ကထံ ဟိ နာမ တံ၊ ပေ၊ မညိဿသီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝမာဒိနာ-သော၊
နယေန-ဖြင့်၊ ဂရဟံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို၊ လဘိတွာ-၍၊ [ထိုစဉ်က မြတ်စွာဘုရား
အကဲ့ရဲ့ခံရ၍၊] သတ္တာ-သည်၊ မယံ-အား၊ ပရိသံ-ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဂရဟံ-
ကို၊ အဒါသိ-ပေးတော်မူပြီ၊ ဒါနိ-၌၊ သော အဟံ-အကဲ့ရဲ့ခံရသော ထိုငါသည်၊
ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ပုဏ္ဏစန္ဒ သဿိရိကေန-လပြည့်ဝန်းနှင့်တူသော အသရေရှိတော်
မူသော၊ သဗ္ဗာကာရ ပရိပုဏ္ဏေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်တော်
မူသော၊ တေနော မုခေန-ထိုနှုတ်တော်ဖြင့်ပင်၊ ဗြဟ္မဃောသံ-မြတ်သောအသံကို၊
နိစ္ဆာရေတွာ-မိန့်မြွက်တော်မူ၍၊ ပရိသံယေဝ-ကိုပင်၊ နိဿာယ-၍၊ သာဓုကာရံ-
ကောင်းချီးကို၊ ဒါပေဿာမိ-ပေးစေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သုဟဒယော-
ကောင်းသောစိတ်ရှိသော၊ ဝါ-စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိသော၊ ကုလပုတ္တော-
သည်၊ အတိရေကယောဇနသတံ-ယူနေတာတစ်ရာထက် လွန်သောအရပ်သို့၊

ပဋိက္ခမိတွာ-ဖဲခွာ၍၊ ပရိသံ-ကို၊ ဝိစိနိတွာ-စိစစ်၍၊ ပဉ္စမတ္ထေဟိ-၅လီ
အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုသတေဟိ-ရဟန်းအရာတို့သည်၊ (တစ်နည်း)
ပဉ္စမတ္ထေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ-ရဟန်း၅ ရာတို့သည်၊ ပရိဝုတော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊
ဘဂဝန္တံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမန္တော-ချဉ်းကပ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ သပရိသော
ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိတိ-ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊
ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏ (စိတ်တော်ကို)၊ ဝတ္ထသမ္ပတ္တိယာ-ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို၊
အညတြ-၍၊ အညထာ-ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်၊ အာရောဓေတုံ-နှစ်သက်စေခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း။

ဘဂဝတော၊ ပေ၊ နိသိန္နောတိကား၊ ဝတ္ထသမ္ပတ္တိယာ-ကျင့်ဝတ်နှင့်
ပြည့်စုံ ခြင်းအားဖြင့်၊ ပရိသုဒ္ဓဘာဝေန-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၏
အဖြစ် ကြောင့်၊ နိရာသကော-ရှံရှာခြင်း မရှိသည်၊ ဝါ-ရှံ့တီးရှံ့တွန်
မရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကဉ္စနပဗ္ဗတဿ-ရွှေတောင်၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊
နိသိန္နော- သော၊ သီဟောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ၊ နိသိန္နော-ပြီ၊
ဧတဒဝေါစာတိ-ကား၊ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ-စကားကို စ၍ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊
ဝါ- စကားလက်စ ရစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ပြီ၊
မနာပါနိ၊ ပေ၊ ပံသုကူလာနိတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ တဝ-၏၊ ဝါ-သည်၊
ဣမာနိ ပံသုကူလာနိ-တို့ကို၊ မနာပါနိ-စိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သလော၊
ဝါ-မြတ် နိုးကုန်သလော၊ အတ္တနော-၏၊ ရစိယာ-အကြိုက်ဖြင့်၊ ခန္တိယာ-
နှစ်သက်ခြင်း ဖြင့်၊ ဂဟိတာနိ-ယူအပ်ကုန်သလော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ “မနာပါနိ
တေ ဘိက္ခု ပံသုကူလာနိ” ဟူသော စကားအရ သင်္ကန်းကို ချီးမွမ်းသည်ဟု
ထင်မှားဖွယ်ရှိသော ကြောင့် “အတ္တနော၊ ပေ၊ ဂဟိတာနိ” ဟု ဥဇုကတ္ထဖွင့်သည်၊
“ရဟန်း... သင်၏ စိတ်အတိုင်းဖြင့် ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်ထားသလော”
ဟု မေးတော် မူလိုရင်းဖြစ်သည်။]

န ခေါ၊ ပေ၊ မနာပါနိတိ-ကား၊ ဘန္တေ မယာ အတ္တနော ရစိယာ၊
န ဂဟိတာနိ-ယူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါ၊ (ဣမိနာ-ဤ န ခေါ မေ ဘန္တေ

ဗုဒ္ဓါနံ၊ ပေ၊ န သက္ကာ။ ။ ဤစကားအဖြင့် “မြတ်စွာဘုရားကို သူတော်
ကောင်းဟန်ဆောင်၍ နှစ်သက်ကျေနပ်အောင် မတတ်နိုင်” ဟု ပြ၏၊ ထိုသို့ပြသဖြင့်
“ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ ပရစိတ္တဝိဇာနဉာဏ် မရှိကြသော ဆရာကြီး သမားကြီး လူကြီးလူကောင်း
အခေါ်ခံရသူကိုကား သူတော်ကောင်းယောင် လူကောင်းသူကောင်းယောင် ဟန်ပန်ဆောင်၍
နှစ်သက်ကျေနပ်စရာ ရှိသည်ဟုလည်း ပြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် မည်သည့်ဆရာကြီး
သမားကြီး လူကြီးသူမ မဆို၊ ဟန်ဆောင်သမားတို့၏လှည့်စားမှုခံရခြင်းမှ မလွတ်
ကင်းနိုင်ကြချေ။

မနာပါနိ ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊) ဂလဂ္ဂါဟေန ဝိယ-လည်မျိုကို ဆုပ်ကိုင်ခြင်း အားဖြင့် ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မတ္ထကတာဠနေနဝိယစ-ထိပ်ကိုပုတ်ခြင်းအား ဖြင့် ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဂါဟိတော-အတင်းယူစေအပ်သည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ ၏၊ ဣတိ-ဤ အနက်ကို၊ ဒဿေတိ၊ [တပည့်တော်၏ စိတ်ရင်းဖြင့် ပံသုကူ သင်္ကန်းကို ဆောင်သည် မဟုတ်ပါ၊ ဆရာက လည်မျိုကိုဆွဲ၍ ခိုင်းသလို ထိပ် ခေါက်၍ ခိုင်းသလို အတင်းအဆောင်ခိုင်းသောကြောင့် ဆောင်ရပါသည်- ဟူလို၊] ပညာယိဿတိတိ-ကား၊ ပညာတော အဘိညာတော-အလွန်ထင်ရှား သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ-ထိုကတိကဝတ်၌၊ သန္တိဿိဿတိ-ထင်ရှားပါလတ္တံ့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ န မယံ အပညတ္တံ ပညပေဿာမာတိ-ကား၊ မယံ သာဝကာနာမ-တပည့်တော်တို့ သာဝကတို့မည်သည်၊ အပညတ္တံ-ပညတ်တော် မမှုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ န ပညပေဿာမ-မပညတ်လိုပါကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ ပါစိတ္တိယံ ၊ ပေ၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယဒိဒံ အပညတ္တသိက္ခာပဒပညပနံ-အကြင် မပညတ်အပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယဒိဒံ ပညတ္တသမုစ္ဆိန္နနံ ဝါ-အကြင် ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ဖျက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဧသော-ဤ မပညတ်အပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ် ကို ပညတ်ခြင်း၊ ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ဖျက်ခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓဝိသယော- ဘုရားရှင်၏ အရာတော်သာတည်း။

သမာဒါယာတိ-ကား၊ တံတံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ သမာဒိယိတွာ-၍၊ သာဓု- ကောင်း၏၊ သုဠ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ-လက်ခံ၍၊ (ဣမိနာ-ဤသမာ ဒါယပါဠိဖြင့်၊) ယထာပညတ္တေသု-ကုန်ပြီးသော၊ သဗ္ဗ သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ သိက္ခိဿာမ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တဿ- ထိုအရှင်ဥပသေနအား၊ အာရဒ္ဓစိတ္တော-အရှင် ဥပသေနသည် နှစ်သက်စေအပ် သော စိတ်ရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုနပိ-လည်း၊ သာဓု သာဓုတိ-ဟူ၍၊ သာဓုကာရံ-ကို၊ အဒါသိ-ပြီ။

၅၆၆။ အနုညာတာဝုသောတိ-ကား၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ အနုညာတံ- ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပိဟေန္တာတိ-ကား၊ ပိဟယန္တာ-လိုလားကုန်သည်၊ သန္တတာနိ ဥဇ္ဈိတွာတိ- ကား၊ သန္တတေ- ဖြန့်ခင်းအပ်သော အဝတ်၌၊ စတုတ္ထစိဝရ

သန္တတာနိဥဇ္ဈိတွာ။ ။ ထိုရဟန်းတို့သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော ဓုတင် ၃ မျိုးသာမက တိစိဝရိတ် ဓုတင် စသည်ကိုလည်း ဆောင်ကြ၏၊ တိစိဝရိတ် ဓုတင် ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ၄ ထည်မြောက် သင်္ကန်းမအပ်၊ ထိုရဟန်းတို့ကား သန္တတာတို့ကို ၄ ထည်မြောက် သင်္ကန်းဟု မှတ်ထင်ကြသောကြောင့် စွန့်ပစ်ကြသည်။

သညိတာယ - ၄ ထည်မြောက် သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗသန္တ တာနိ-တို့ကို၊ ဥဇ္ဈိတွာ-စွန့်ပစ်၍၊ (“သမာဒိယိသု-ဆောက်တည်ကြကုန်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဓမ္မံ၊ ပေ၊ သံတိ-ကား၊ ဘဂဝါ၊ သန္တ တာနိ-တို့ကို၊ ဝိပွကိဏ္ဏာနိ- ဖရိဖရဲ ကြံနေသည်တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတနေ-သဒ္ဓါဖြင့် ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျစေခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ [လူတို့က သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ပစ္စလင်္ကခတ် သုံးစွဲခြင်းကို “သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတန” ဟု ဆိုသည်၊] ပရိဘောဂပါယံ-သုံးစွဲခြင်း၌ နည်းလမ်းကို၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ ဒဿေဿာမိ-ပြတော်မူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ ပေ၊ အာမန္တေသိ။

၅၆၇။ သင်္ကံ၊ ပေ၊ ပါရတံပီတိ-ကား၊ သင်္ကံ၊ နိသိန္နစေတ-ထိုင်ရာ သန္တ တသည် လည်းကောင်း၊ နိပန္နဉ္စ-လျောင်းရာသန္တ သည်လည်းကောင်း၊ (“ပုရာဏ သန္တတံ နာမ-မည်၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) [ပါဠိတော်၌ “နိဝတ္ထံပိ ပါရတံပီ” စကားအရ ဝတ်ရုံရုံအပ်သောအဝတ်ဟု ထင်မည်စိုး၍ “နိသိန္နဉ္စေတ နိပန္နဉ္စ” ဟု ဖွင့်သည်၊] သမန္တာတိ-ကား၊ ဧကပဿတော-တစ်ခုသောဘေးမှ၊ ဝဋ်ဝါ- အဝိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ စတုရသံဝါ-၄ ထောင့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဂဟိတဋ္ဌာနံ-ယူအပ်ရာအရပ်သည်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့် ယူအပ်သော်၊ ဝိဒတ္ထိမတ္တံ-တစ်ထွာအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ သန္တ ရန္တ ရေန- ဖြန့်ခင်းသောရဟန်းသည်၊ ပါဠိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဧကဒေသေဝါ-တစ်စိတ် တစ်ဒေသ၌သော်လည်း၊ သန္တရိတဗ္ဗံ-ဖြန့်ခင်းရာ၏၊ ဝိဇေတော-ဖြေ၍၊ မိဿကံ- အသစ် သိုးမွေးတို့နှင့် ရောနှောအပ်သည်ကို၊ ကတွာဝါ-ပြု၍သော်လည်း၊ သန္တရိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြုလသော်၊ ထိရတရံ-သာ၍ ခိုင်မြဲသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏၊ [ဤ ပါဠိရပ်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကင်္ခါဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ]၊ ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ-တို့သည်၊ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ- ၏၊ ကိရိယာကိရိယတ္တာ-ကိရိယာကိရိယ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (၆ နှစ်အတွင်း မပြုထိုက်သော အခင်းကိုပြုခြင်း၊ ပြုထိုက်သော တစ်ထွာလောက်ဖြတ်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်၊) ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒသဒိသာနိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စတုတ္ထစိဝရသညိတာယ။ ။ဤပုဒ်၌ “သညိတာယ (မှတ်ထင်) ” ဟူသော စကားကို ထောက်၍ ဤသန္တတတို့သည် သင်္ကန်း ၉ ထည်တွင် ပါဝင်သော ရတနဝဂ်၌ လာမည့် နိသိဒနနှင့် မတူဟု ယူသင့်သည်။ သာရတ္ထ၌ကား ဝါဒ ၂ မျိုးပြ၏။

ပန-ဆက်၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ဣမေသု သန္တတေသု-တို့တွင်၊ ပုရိမာနိ၊
 တိဏိ-၃ တည်တို့သည်၊ ဝိနယကမ္မံ ကတွာ၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ဝါ-သော်၊
 ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဇ္ဇန္တိ၊ [ပိုးချည်နှင့်ရောခြင်း စသည်ကြောင့် မအပ်-ဟူလို။]
 ပစ္ဆိမာနိ၊ ဒွေ-တို့သည်၊ (ဝိနယကမ္မံ ကတွာ ပဋိလဘိတွာ ဝဇ္ဇန္တိ၊) [မူလက
 ပိုးချည်နှင့်ရောသော အခင်းစသည် မဟုတ်သောကြောင့် အပ်သည်-ဟူလို။]
 ဣတိဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဣတိ-တည်း၊ နိသီဒနသန္တတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဧဠကလောမသိက္ခာပုဒ်

၅၇၁။ တေန သမယေနာတိ ဧဠကလောမသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ဥပ္ပဏ္ဍေသုန္တိ-
 ကား၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကိတ္တကေန-အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အဖိုးဖြင့်၊
 ကိတာနိ-ဝယ်အပ်ခဲ့ပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ အာဒိနိ-တို့ကို၊ ဝဒန္တာ-ပြောကုန်
 လျက်၊ အဝဟသိသု-ပြက်ရယ်ပြုကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ပြောလှောင်ကြကုန်ပြီ၊ ဌိတ
 ကောဝ အာသုမ္ဘိတိ-ကား၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ အရညတော-မှ၊ မဟန္တိ-
 သော၊ ဒါရဘာရံ-ထင်းစည်းဝန်ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ ကိလန္တာ-ပင်ပန်းကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဌိတကာဝ-ရပ်ကုန်လျက်သာလျှင်၊ ပါတေန္တိယထာ-ကျစေကုန်
 သကဲ့သို့၊ ဝါ-ပစ်ချကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပါတေသိ-ပြီ၊ ဝါ-ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော။

၅၇၂။ သဟတ္ထာတိ-ကား၊ သဟတ္ထေန-မိမိလက်ဖြင့်၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊
 ဂရိတဗ္ဗာနိ-ဆောင်ယူနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [သဟတ္ထာတိ
 ကရဏတ္ထေ နိဿက္ကဝစနန္တိ အာဟ-သဟတ္ထေနာတိ။] ဗဟိ တိယောဇနံ ပါ
 တေတိတိ-ကား၊ တိယောဇနတော-၃ ယူဇနာမှ၊ ဗဟိ-၌၊ ပါတေတိ-ကျစေအံ့၊
 အနန္တရာယေန-အန္တရာယ် မရှိသဖြင့်၊ (တစ်စုံတစ်ခုနှင့် ထိခိုက်၍ပြန်မလာဘဲ)
 ပတနကေ-ကျလတ္တံ့သည်၊ (သတိ)၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တမတ္ထေ-လွတ်ပြီးကာမျှ
 ဖြစ်လသော်၊ လောမဂဏနာယ-သိုးမွေးတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ နိဿဂ္ဂိယ
 ပါစိတ္တိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဗဟိ တိယောဇနေ-သုံးယူဇနာ၏ ပြင်ဘက်၌၊
 ရက္ခေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ထမ္ဘေဝါ-လည်းကောင်း၊ ပဋိဟညိတွာ-
 ထိခိုက်၍၊ ပုန၊ အန္တော-သို့၊ သစေ ပတန္တိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အနာပတ္တိ။

ဘူမိယံ-၌၊ ပတိတွာ-ကျပြီး၍၊ ဌတွာ-တန့်ရပ်ပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဝဇ္ဇမာနာ-
 လိမ့်လျက်၊ ဧဠကလောမသိက္ခာကာ-သိုးမွေးဘဏ္ဍာထုပ်သည်၊ ပုန၊ အန္တော-
 သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ) အာပတ္တိယေဝ၊ အန္တော-၃ ယူဇနာအတွင်း၌၊
 ဌတွာ၊ ဟတ္ထေန ဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေန ဝါ-လည်းကောင်း၊
 ယဒ္ဓိယာဝါ-တုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတိ-လိမ့်စေအံ့၊ ဌတွာ ဝါ-တန့်

ရပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌတွာဝါ-မတန့်ရပ်ဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဌ
မာနော-လျက်၊ ဘဏ္ဍိကာ-ဘဏ္ဍာထုပ်သည်၊ ဂစ္ဆတု-သွားပစေ၊ အာပတ္တိယေဝ၊
အညော-အခြားသူသည်၊ ဟရိဿတိ-ဆောင်ယူသွားလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
ကြံ၍၊ ထပေတိ-အံ၊ တေန-ထိုအခြားသူသည်၊ ဟရိတေပိ-ဆောင်ယူသွားအပ်
သော်လည်း၊ အာပတ္တိယေဝ၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-ဖြင့်၊ [“အခြားသူဆောင်ယူလိမ့်မည်”
ဟု ရည်ရွယ်ချက်မရှိသော စိတ်ဖြင့်၊] ထပိတံ-ထားအပ်သောသိုးမွေးထုပ်ကို၊
ဝါတော ဝါ-လေသည်သော်လည်းကောင်း၊ အညော ဝါ-လည်းကောင်း၊ အတ္တနော
ဓမ္မတာယ ဗဟိ၊ ပါတေတိ-အံ၊ အာပတ္တိယေဝ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) သဥဿဟတ္တာ-
အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒဿ-ဤ
သိက္ခာပုဒ်၏၊ အစိတ္တကတ္တာ-စိတ်မရှိသော်လည်း သင့်ရောက်ရခြင်းရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယာ ဒီသု-
တို့၌၊ ဧတ္ထ-ဤအပြင်ဘက်သို့ ကျစေရာ၌၊ အနာပတ္တိတိ ဝုတ္တံ၊ သာ
အနာပတ္တိ-ထိုအနာပတ်သည်၊ ပါဠိယာ-(တိယောဇနံ ဟရတိ အစရှိသော)
ပါဠိတော်နှင့်၊ န သမေတိ-မည်။

ဥဘတော ဘဏ္ဍိကံ-၂ခုသောဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်စပ်
တည်းဖွဲ့အပ် သည်ကို၊ ကတွာ၊ ဧကံ-သော၊ ဘဏ္ဍိကံ-ကို၊ အန္တောသိမာယံ-
၃ယူဇနာ အပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌၊ ဧကံ-သော၊ (ဘဏ္ဍိကံ-ကို၊) ဗဟိသိမာယံ-
၌၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ ထပေတိ-အံ၊ တာဝ ရက္ခတိ၊ ဧကာဗဒ္ဓေ-သော၊
ကာဇေ ပိ-ထမ်းပိုး၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ အဗန္ဓိတွာ-
မဖွဲ့ ချည်မှု၍၊ ကာဇကောဋိယံ-၌၊ ထပိတမတ္တမေဝ-တင်ထားအပ်ကာမျှသည်သာ
လျှင်၊ ယဒိ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ၊) န ရက္ခတိ၊ ဧကာဗဒ္ဓေပိ-တစ်စပ်တည်း
ဖွဲ့အပ်သော ဘဏ္ဍာထုပ် ၂ထုပ်ကိုလည်း၊ ပရိဝတ္တေတွာ-ပြောင်းပြန်၍၊
ထပိတေ-ထားအပ်သော်၊ အာပတ္တိယေဝ၊ [၃ ယူဇနာအတွင်းက အထုပ်ကို
အပြင်သို့ ပို့၍၊ အပြင်ရောက်ပြီး အထုပ်ကို အတွင်း၌ပြန်ထားခြင်းကို
“ပရိဝတ္တေတွာ ထပိတံ” ဟု ဆိုသည်။]

သဥဿဟတ္တာ အစိတ္တကတ္တာ။ ။ “သ ဥဿဟတ္တာ” ဟူသော ဟိတ်သည်
“အညော ဟရိဿတိ၊ ပေ၊ အာပတ္တိယေဝ” ဟူသော ဝါကျ၊ “သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ ပေ၊
အာပတ္တိယေဝ” ဟူသော ဝါကျ၊ ဤဝါကျ ၂ မျိုးလုံး၏ဟိတ်တည်းဟု ဝိမတိ ဆို၏၊
တိယောဇနပြင်ဘက်၌ ရောက်စေဖို့ရန် ဗျာပါရရှိမှုကို “သဥဿဟ” ဟု ဆိုသည်၊
“အစိတ္တကတ္တာ” ဟူသောဟိတ်ကား “သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ ပေ၊ အာပတ္တိယေဝ” ဟူသော
ဝါကျ၏အတွက်သာတည်း။

အညဿ ယာနေ ဝါတိတ္ထေ-ဌံ၊ ဂစ္ဆန္တေ-သွားဆဲဖြစ်သော၊ ယာနေ ဝါ-ဌံသော်လည်းကောင်း၊ (ဂစ္ဆန္တေသု-နံသော၊) ဟတ္ထိပိဋိအာဒိသု ဝါ-ဆင်၏ကျောက်ကုန်း အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ သာမိကဿ-ဥစ္စာ ရှင်သည်၊ (ယာဉ်၏ပိုင်ရှင်၊ ဆင်၏ပိုင်ရှင်သည်၊) အဇာနန္တဿေဝ-မသိစဉ် ပင်လျှင်၊ ဟရိဿတိ-ဆောင်ယူသွားလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ထပေတိ-အံ၊ တသ္မိ-ထိုယာဉ်သည်၊ ဝါ-ထိုဆင်သည်၊ တိယောဇနံ-ကို၊ အတိက္ကန္တေ-သော်၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အဂစ္ဆန္တေပိ-သွားဆဲမဟုတ်သော (ရပ်နေသော) ယာဉ်၌လည်း၊ ဝါ-ဆင်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ အဂစ္ဆန္တေ-သော၊ ယာနေဝါ-ဌံသော်လည်းကောင်း၊ (အဂစ္ဆန္တေသု-နံသော၊) ဟတ္ထိ ပိဋိအာဒိသုဝါ-တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ အဘိရဟိတွာ-တက်စီး၍၊ သစေသာရေတိ-အကယ်၍သွားစေအံ့၊ ဝါ-အကယ်၍မောင်းအံ့၊ ဟေဋ္ဌာ-ဌံ၊ ဝါ-က၊ ဂစ္ဆန္တော-လိုက်သွားလျက်၊ သစေ စောဒေတိ-အကယ်၍ တိုက်တွန်းအံ့၊ ဝါ-ခြိမ်းခြောက်ငေါက်ငန်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) ပက္ခောသန္တော-ရှေ့ကခေါ်လျက်၊ သစေ အနုဗန္ဓာပေတိ-အကယ်၍ အစဉ် လိုက်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊) အညံ ဟရာပေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ကြောင့်၊ (ပါဠိတော် အနာပတ္တိဝါရဉ္စိ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊) အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ကုရန္တိယာဒိသု-တို့၌၊ အာပတ္တိတိ-ဟူ၌၊ ဝုတ္တံ၊ တံ-ထိုကုရန္တိစကားသည်၊ အညံ ဟရာပေတိတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ နသမေတိ။

ပန-ဆက်၊ အဒိန္နာဒါနေ-ပါရာဇိက အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၌၊ သုကံ ဃာတေ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ၌၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ၊ [သူတစ်ပါးကိုယူ ဆောင်စေရာ၌ အာပတ်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုအဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၌၊ ယာ အာပတ္တိ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုအာပတ်သည်၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣဓ-ဌံ၊ ယာ အာပတ္တိ-သည်၊ (အညဝိဟိတစသည် ကြောင့် သင့်အပ်သော အာပတ်သည်၊) (အတ္ထိ)၊ သာ-သည်၊ တတ္ထ-ဌံ၊ အနာ ပတ္တိ (ဟောတိ)၊ တံ ဌာနံ-သို့၊ ပတွာ-၍၊ အညဝိဟိတော-အခြားအာရုံ ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ စောရာဒိ ဟိ-တို့သည်၊ ဥပဒ္ဓုတော-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာဝါ-လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆတိ-၃ ယူဇနာကို လွန်၍သွားအံ့၊ အာပတ္တိယေဝ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့၌၊ လောမဂဏနာယ-သိုးမွေးအရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိ ပရိစ္ဆေဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၅၇၅။ တိယောဇနံ၊ ပေ၊ ဟရတိတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင် ၃ ယူဇနာပြည့်ရာ အရပ်သို့၊ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ တတ္ထ-ဌံ၊ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ ဝါ-ပါဠိသင်ခြင်း၊

အဋ္ဌကထာမေးခြင်းအစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယာဒီနံ ဝါ-
ဆွမ်း စသော ပစ္စည်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အလာဘေန-ကြောင့်၊ တတော-
ထို အရပ်မှ၊ ပရ-အလွန်၊ အညတ္ထ-အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ တတောပိ-
ထို အခြားအရပ်မှလည်း၊ အညတ္ထ-သို့၊ (ဂစ္ဆတိ-သွားပြန်အံ့၊) ဣတိဇေ-သို့၊
ဝါ-ဤနည်းဖြင့်၊ ယောဇနသတမ္ဗိ-ယူဇနာ တစ်ရာတိုင်တိုင်လည်း၊ ဟရန္တဿ-
ဆောင်ယူသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ အစ္ဆိန္နံ ပဋိလဘိတွာတိ-
ကား၊ စောရာ-တို့သည်၊ အစ္ဆိန္နိတွာ-လုယူပြီး၍၊ နိရတ္ထကဘာဝံ-အကျိုးမရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ပဋိဒေန္တိ-ပြန်ပေးကုန်အံ့၊ တံ-ထို ပြန်ပေးအပ်သော
သိုးမွေးကို၊ ဟရန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ [နောက်ထပ် ၃ ယူဇနာသာ
ဆောင်ယူနိုင်၏ဟုလည်းကောင်း၊ နောက်ထပ် ရခြင်းသည် အာပတ်၏အင်္ဂါ
မဟုတ်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည့်အတွက် ၃ ယူဇနာမက ဆောင်နိုင်၏ဟုလည်း
ကောင်း၊ ၂ဝါဒရှိသည်၊] နိသဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာတိ-ကား၊ ဝိနယကမ္မကတံ-
ပြုအပ်ပြီးသော ဝိနည်းကံရှိသော သိုးမွေးကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ (ဟရန္တဿ
အနာပတ္တိ ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော။

ကတဘဏ္ဍာန္တိ-ကား၊ ကတဘဏ္ဍံ-ပြုအပ်ပြီးသောဘဏ္ဍာကို၊ ကမ္မလ ကောဇေ
သန္တတာဒိ-ကမ္မလာ၊ ကော်ဇော၊ အခင်းအစရှိသော၊ [“ကတဘဏ္ဍံ” ကိုပင်
“ကမ္မလ ကောဇေ သန္တတာဒိ” ဟု သရုပ်ထုတ်ပြသည်၊] ယံကိဉ္စိ-အမှတ်
မထား တစ်ပါးပါးသောဘဏ္ဍာကို၊ အန္တမသော၊ သုတ္တကေန-ချည်ငယ်ဖြင့်၊
ဗဒ္ဒမတ္တံပိ-ဖွဲ့အပ်ကာမျှဖြစ်သော ဘဏ္ဍာကိုလည်း၊ (ဟရန္တဿ အနာပတ္တိ)၊
(ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တနုကပတ္တတ္ထကန္တရေ ဝါ-ပါးသော
သပိတ်အိတ်၏ အကြား၌သော်လည်းကောင်း၊ [သပိတ်အိတ်က ပါးနေသည့်
အတွက် တစ်စုံတစ်ခုနှင့်တိုက်မိလျှင် သပိတ်နာမည်စိုး၍ သပိတ်အိတ်၏
အကြား၌ သိုးမွေးထည့်ထားသည်၊] အာယောဂ အံသဗဒ္ဒက ကာယဗန္ဓနာဒီနံ-
အာယောဂပတ်၊ ပခုံးလွယ်၊ ခါးပုန်းကြိုး အစရှိသည်တို့၏၊ အန္တရေသု ဝါ-
တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိပ္ပလိကာဒီနံ-သင်ခုန်းဓားအစရှိသည်တို့၏၊
မလရက္ခဏတ္ထံ-သံချေးမှ စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ သိပါဠိကာယ ဝါ-
အိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော၊ ဝါတာဗာဓိကော-နား၌ထွက်သော
ရောဂါရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကံဏ္ဍုဒ္ဓိဒေဝိ-နားပေါက်၌သော်လည်း၊ လောမာနိ-
သိုးမွေးတို့ကို၊ ပက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိယေဝ၊ [ကတဘဏ္ဍံ မဟုတ်သောကြောင့်
အာပတ်သင့်သည်၊] ပန-ဆက်၊ သုတ္တကေန ဗန္ဓိတွာ၊ ပက္ခိတ္ထံ-ထည့်အပ်သော
သိုးမွေးသည်၊ (ပတ္တထဝိက အကြား၌ ထည့်အပ်သော သိုးမွေးသည်၊)

ကတဘဏ္ဍာဌာနေ-ကတဘဏ္ဍာ အရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ (အာပတ် မသင့်ဟူလို၊) ဝေဏီ-သိုးမွေးအထုံးကို၊ ကတွာ ဟရတိ၊ ဣဒံ-ဤအထုံးသည်၊ နိဓာနမုခံ နာမ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း၏ အကြောင်းမည်၏၊ [နိဓာနမုခံ နာမာတိ ဣမိနာ ကတဘဏ္ဍာသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိတိ ဒသေတိ၊] အာပတ္တိယေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ပေ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ဇဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဇဠကလောမဓာဝါပနသိက္ခာပုဒ်

၅၇၆။ တေနသမယေနာတိ-သည်၊ ဇဠကလောမဓာဝါပနသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ရိဉ္စန္တိတိ-ကား၊ ဥဇ္ဈန္တိ-စွန့်ပစ်ကြကုန်၏၊ ဝိသဇ္ဈန္တိ-စွန့်လွှတ်ကြကုန်၏၊ အနယုဉ္စိတံ-အားထုတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-သည်၊ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာ ပဒေ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဣတိ-တည်း၊ ဇဠကလောမဓာဝါပန သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ရူပိယသိက္ခာပုဒ်

၅၈၂-၄။ တေန သမယေနာတိ ရူပိယသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ပဋိဝိသောတိ-ကား၊ ကောဋ္ဌာသော-အဖို့ကို၊ (ထပီယတိ-ထားအပ်၏)၊ ဇာတရူပရဇတန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဇာတရူပန္တိ-ဇာတရူပံဟူသောအမည်သည်၊ သုဝဏ္ဏဿ-ရွှေ၏၊ နာမံ-တည်း၊ [ဇာတံ+ရူပံ ယဿာတိ ဇာတရူပံ-(အဆင်းအရောင်မပြောင်းဘဲ)ဖြစ် မြဲတိုင်းသော သဘောရှိသောရွှေ၊] ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုရွှေသည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တထာဂတဿ-၏၊ ဝဏ္ဏသဒိသံ-အဆင်းတော်နှင့်တူသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္ထုဝဏ္ဏော ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ တဿ-ထိုပဒဘာဇနီစကား၏၊ အတ္ထော-ကား၊ သတ္ထုဝဏ္ဏော-မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆင်းတော်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသော၊ ယော လောဟဝိသေသော-အကြင်ကြေးအထူးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤကြေးအထူးသည်၊ ဇာတရူပံနာမ-မည်၏၊ ဣတိ-ကား၊ (အတ္ထော-တည်း၊) [သတ္ထုနော ဝဏ္ဏော သတ္ထုဝဏ္ဏော၊ သတ္ထုဝဏ္ဏောဝိယ ဝဏ္ဏော အဿာတိ သတ္ထုဝဏ္ဏောတိ မဇ္ဈပဒလောပိ သမာသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊] ပန-ကား၊ သင်္ခေါသိလော၊ ပေ၊ ဇာတရူပန္တိ အာဒိသု-တို့၌၊ ရူပိယံ-ငွေကို၊ ရဇတံ-ရတေဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဣပေန-ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသုအလုံးစုံသော၊ ဝေါဟာရဂမနိယံ-ရောင်းဝယ်

အပ်သည်အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ကဟာပဏာဒိ-အသပြာ အစရှိသည်ကို၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ [အခြားနေရာ၌ ငွေအစစ်ကို “ရဇတ” ဟု ဆို၏၊ ဤ၌ကား ရောင်းဝယ်ရာ၌ အသုံးပြု၍ဖြစ်သမျှကို “ရဇတ” ဟုဆိုသည်၊] တေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထိုရဇတပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ကဟာပဏော လောဟမာ သကောတိ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ-ထိုပဒဘာဇနီစကားရပ်၌၊ ကဟာပဏောတိ-ကား၊ သောဝဏ္ဏ မယောဝါ-ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော အသပြာသည်လည်းကောင်း၊ [ရွှေဒင်္ဂါးလည်း ငွေကဲ့သို့ သုံးစွဲရသောကြောင့် ရဇတ၌သွင်းယူသည်။] ရူပိယမယောဝါ-ငွေဖြင့် ပြုအပ်သော အသပြာသည်လည်းကောင်း၊ ပါကတိကောဝါ-ပင်ကိုရိုးရာအသပြာ သည် လည်းကောင်းတည်း၊ [ပါကတိကောနာမ-ဧတရဟိ ပကတိကဟာပဏော၊ ယခုအခါ အများသုံးရိုးဖြစ်သော ငွေစက္ကူ စသော အသပြာများလည်း ပါဝင် ၏။] လောဟမာသကောတိ-ကား၊ တမ္ဗလောဟာဒိဟိ-ကြေးနီ အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ ကတမာသကော-ပြုအပ်သော ပဲ ပိုက်ဆံသည်လည်းကောင်း၊ ဒါရမာ သကောတိ-ကား၊ သာရဒါရနာဝါ-အနှစ်ရှိသော သစ်သားဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဝေဠုပေသိကာယဝါ-ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-ဖြင့်၊ တာလပဏ္ဍေနာပိ-ထန်းရွက်ဖြင့်လည်း၊ ရူပံ-(ရှင်ဘုရင်၏ ဦးခေါင်းရုပ်၊ ဒေါင်းရုပ်၊ စသော) အရုပ်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်ထွင်း၍၊ ကတမာသကော- ပြုအပ်သော ပဲပိုက်ဆံတည်း၊ ဧတုမာသကောတိ-ကား၊ လာခါယဝါ-ချိပ်ရည် ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိယျာသေနဝါ-သစ်စေးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရူပံ-ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတွာ-ထွက်ပေါ်စေ၍၊ ကတမာသကော-တည်း၊ ပန-ကား၊ ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဣမိနာ ပဒေန-ဖြင့်၊ ယောယော-အကြင်အကြင် ပိုက်ဆံသည်၊ ယတ္ထယတ္ထ ဇနပဒေ-၌၊ ယဒါယဒါ-၌၊ ဝေါဟာရံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ အန္တမသော-ဖြင့်၊ အဋ္ဌိမယောပိ-အရိုးဖြင့်ပြုအပ်သော ပိုက်ဆံကိုလည်းကောင်း၊ စမ္ဗမယောပိ-သားရေဖြင့်ပြုအပ်သော ပိုက်ဆံကိုလည်းကောင်း၊ ရုက္ခဖလဗီဇ မယောပိ-သစ်သီးအစေ့ဖြင့် ပြုအပ်သော ပိုက်ဆံကိုလည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာပိတ ရူပေါပိ-ထွက်ပေါ်စေအပ်သော အရုပ်ရှိသော ပိုက်ဆံကိုသော်လည်းကောင်း၊ အသမုဋ္ဌာပိတရူပေါပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော ပိုက်ဆံကို၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်ပြီ။

ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗမ္ဗိ-သော၊ (စတုဗ္ဗိဓံ-၌စပ်၊ သိက္ခာပုဒ်၌လာသည်လည်း ဖြစ်သော ပဒဘာဇနီ၌ ဖွင့်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော အားလုံး၊) ရဇတံ-ငွေ

လည်းကောင်း၊ ဇာတရူပံ-ရွှေလည်းကောင်း၊ ဇာတရူပမာသကော-ရွှေပဲလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပ္ပဘောဒေါ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗောပိ-သော၊ ရဇတမာသကော-ငွေပဲလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတံ စတုဗ္ဗိဓံ-ဤ ၄ပါး အပြားရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု-နိသဂ္ဂိယအာပတ်၏ တည်ရာဝတ္ထုသည်၊ ဟောတိ၊ မုတ္တာ-ပုလဲလည်းကောင်း၊ မဏိ-ပတ္တမြားလည်းကောင်း၊ ဝေဠုရိယော-ကြောင်မျက်ရွဲလည်းကောင်း၊ သင်္ခေါ-ခရုသင်းလည်းကောင်း၊ သိလာ-ကျောက်သလင်းလည်းကောင်း၊ ပဝါဠံ-သန္တာလည်းကောင်း၊ လောဟိတကော-ပတ္တမြားနီလည်းကောင်း၊ မသာရဂလ္လံ-ပတ္တမြားပြောက်လည်းကောင်း၊ သတ္တဉ္စညာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဒါသိဒါသ၊ ပေ၊ ဖလာရာမာဒယော-ကျွန်မိန်းမ၊ ယောကျ်ား၊ လယ်ယာ၊ ပန်းခြံ၊ သစ်သီးခြံ အစရှိသည်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သုတ္တံ-ချည်သည်လည်းကောင်း၊ ဖာလော-ဝါသီးမှဖြစ်သော ဝါချည်အဝတ်သည်လည်းကောင်း၊ [အဘိဓာန် (၂၉၇) ၌ “ဖာလံ ကပ္ပာသိကံ” ဟု ရှိ၏၊ “ဖာလတော+ဇာတော ဖာလော” ဟု ပြု၊] ပဋကော-ကြွင်းသောအဝတ်အထည်သည်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပာသော-ဝါသည်လည်းကောင်း၊ အနေကပ္ပကာရံ-သော၊ အပရဏ္ဏံ-ပဲသည် လည်းကောင်း၊ သပ္ပိနဝနီတ၊ ပေ၊ ဘောသဇ္ဇေ-ထောပတ်၊ ဆီဦး၊ ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်လဲအစရှိသော ဆေးသည်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ ကပ္ပိယဝတ္ထု-သည်၊ (ဟောတိ)။

တတ္ထ-ထိုဝတ္ထုတို့တွင်၊ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု-ကို၊ အတ္တနော ဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊ သံဃ ဂဏ ပုဂ္ဂလ စေတိယာနံ ဝါ-တို့၏ သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ ‘သမ္ပဋိစ္ဆတော-ခံယူသော ရဟန်း၏၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ၊ သေသာနံ-ကြွင်းကုန်သောသံဃာအစရှိသည်တို့၏၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ (သမ္ပဋိစ္ဆတော-၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု-ကို၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော မိမိ၊ သံဃာ အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ အတ္တာယ-ငှာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆတော-၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုမှိ-၌ (သဗ္ဗေသမ္ပိ အတ္တာယ သမ္ပဋိစ္ဆတော) ၊ အနာပတ္တိ၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံသော

သံဃ၊ ပေ၊ စေတိယာနံ ။ ။ နိသဂ္ဂိယအာပတ်၏ တည်ရာဖြစ်သော ရွှေငွေကို မိမိအတွက်ဖြစ်စေ၊ သံဃာ၊ ဂိုဏ်း၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စေတိ (ဘုရား) အတွက် ဖြစ်စေ လူတို့က လူလာ၍ လက်ခံသောရဟန်း၊ ကိုယ်တိုင်အလှူခံ၍ရသော ရဟန်းတို့မှာ ဤသိက္ခာပုဒ်တော်အရ အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားအတွက် ဖြစ်စေကာမူ ငွေကို ရဟန်းကိုယ်တိုင်လည်း မခံကောင်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း အခံမခိုင်းကောင်းဟု မှတ်ပါ။

ကပ္ပိယဝတ္ထု၊ အကပ္ပိယဝတ္ထုကိုလည်း၊ နိက္ခိပနတ္ထာယ-သိမ်း၍ထားခြင်းအကျိုး
ငှာ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကသီသေန-ဘဏ္ဍာစိုးအဖြစ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတော-
ခံယူရသော ရဟန်း၏၊ ဥပရိ-၌၊ ရတနသိက္ခာပဒေ-၌၊ အာဂတဝသေန-
လာသော ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ [လူတို့၏ ပစ္စည်း
ကို သိမ်းဆည်းဖို့ရန် အပ်သောအခါ ခံယူလျှင် ရတနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်-
ဟူလို။]

ဥဂ္ဂဏှေယျာတိ-ကား၊ ဂဏှေယျ-ခံယူအံ့၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊
ဂဏှန္တော-ခံယူသော ရဟန်းသည်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ တေန-
ကြောင့်၊ အဿ-ထို ဥဂ္ဂဏှေယျပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ သယံ ဂဏှာတိ
နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ သေသ ပဒေသုပိ-ကြွင်း
သော ဥဂ္ဂဏှာပေယျ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသနယော-တည်း၊ တတ္ထ-
ထိုသို့ခံယူခြင်းတို့၌၊ ဇာတရူပ ရဇောဘဏ္ဍေသု-ရွှေဘဏ္ဍာ ငွေဘဏ္ဍာတို့တွင်
လည်းကောင်း၊ ကဟာပဏမာသကေသုစ-အသပြာ ပဲပိုက်ဆံ တို့တွင်
လည်းကောင်း၊ ဧကံ-တစ်ခုကို၊ ဂဏှတော ဝါ-ကိုယ်တိုင် ခံယူသောရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ ဂဏှာပယတောဝါ-၏လည်းကောင်း၊ ဧကာ-သော၊ အာပတ္တိ
(ဟောတိ)၊ သဟဿံ-သည်၊ စေပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦး
တော့၊ (ဧဝံသတိ)၊ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်)၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊
ဂဏှာပေတိ-၏၊ (တဿ-၏) ဝတ္ထုဂဏနာယ-ဖြင့်၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊
(ဟောန္တိ) ပန-ကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌လည်းကောင်း၊ ကုရန္တိယဉ္စ-၌
လည်းကောင်း၊ သိထိလဗဒ္ဓါယ-လျော့လျော့ ဖွဲ့အပ်သော၊ ထဝိကာယ-
အိတ်၌လည်းကောင်း၊ သိထိလပူရိတေ-လျော့လျော့ပြည့်စေအပ်သော၊ ဘာဇနေ
ဝါ-အိုး၊ ခွက်၊ တောင်း၌လည်းကောင်း၊ ရူပဂဏနာယ-ပုံသဏ္ဌာန်အရေအတွက်
အားဖြင့်၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ဃနဗဒ္ဓေ-တစ်ခဲနက် ဖွဲ့အပ်သော
အိတ်သော်လည်းကောင်း၊ ဃနပူရိတေ-သော၊ (ဘာဇနေ ဝါ-
၌သော်လည်းကောင်း)၊ ဧကာဝ-သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ
ဝုတ္တံ။

ပန-ဆက်၊ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒယနေ-အနီး၌ ထားအပ်သော ငွေ (ရွှေ)
ကို သာယာခြင်းဖြင့်၊ ဣဒံ-ဤငွေသည်၊ အယျဿ-အရှင်ဘုရားဖို့၊ ဟောတု-
ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ သစေပိ သာဒယတိ-တော့၊
ဂဏှိတုကာမော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-တော့၊ (ဧဝံသတိပိ) ကာယေနဝါ-
ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤငွေ
သည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣသို့၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်အံ့၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊

ဝါ-တစ်နည်း၊ ကာယဝါစာဟိ-တို့ဖြစ်၊ အပ္ပဋိက္ခိပိတ္တာပိ-မူ၍လည်း၊ သုဒ္ဓစိတ္တော-
 သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤငွေသည်၊ အမှာကံ-တို့အား၊ နကပ္ပတိ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ န သာဒယတိ-မသာယာအံ၊ အနာပတ္တိယေဝ၊ ဟိ-မှန်၊ တီသု-
 နံသော၊ ဒွါရေသု-တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော
 ဒွါရဖြင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ပဋိက္ခိတ္တမေဝ-ပယ်အပ်
 သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ကာယဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ အပ္ပဋိက္ခိတွာ-
 ၍၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ သစေ အဓိဝါသေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကာယဝါစာဟိ-
 တို့ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗဿ-သော၊ ပဋိက္ခေပဿ-ပယ်မြစ်မှုကို၊ အကရဏတော-
 ကြောင့်၊ အကိရိယ သမုဋ္ဌာနံ-အကိရိယသမုဋ္ဌာန်ရှိသော၊ (ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်
 ပြုထိုက်သော ပယ်မှုကို မပြုခြင်း သမုဋ္ဌာန်ရှိသော၊) ကာယဒွါရေစ-၌လည်း
 ကောင်း၊ ဝစီဒွါရေစ-၌လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ မနောဒွါ
 ရေပန-၌ကား၊ အာပတ္တိနာမ-အာပတ် မည်သည်၊ နတ္ထိ။

ဧကော-တစ်ယောက်သောဒါယကာသည်၊ သတံ ဝါ-ကိုသော်လည်း
 ကောင်း၊ သဟသံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါဒမူလေ-၌ ဣဒံ-ဤငွေ
 သည်၊ တုယံ-အရှင်ဘုရားဖို့၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
 တပေတိ-အံ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဣဒံ-ဤငွေတွေသည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြော၍၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်မြစ်အံ၊ ဥပါသကော-သည်၊ မယာ-သည်၊
 တုမှာကံ-တို့ဖို့၊ ပရိစ္ဆတ္တံ-စွန့်လှူအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-လျှောက်၍၊ ဂတော-
 သွားအံ၊ အညော-အခြားသော ဥပါသကာသည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ အာ
 ဂန္တာ၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဣဒံ-ဤငွေသည်၊ ကိံ-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ-သို့၊
 ပုစ္ဆတိ-အံ၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ တေန-ထိုအလှူရှင်သည်လည်းကောင်း၊
 အတ္တနာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ပြောအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ အာစိက္ခိ
 တဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏၊ သော-ထိုရောက်လာသော ဥပါသကာသည်၊ ဘန္တေ၊ ဂေါ
 ပယိဿာမိ-လုံခြုံစေပါအံ၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ-လုံခြုံသောအရပ်ကို၊ ဒသေထ-ပြပါကုန်၊
 ဣတိ-သို့၊ စေဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သတ္တဘူမိကမ္မိ-ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသည်လည်းဖြစ်
 သော၊ ပါသာဒံ-သို့၊ အဘိရဟိတွာ၊ ဣဒံ-ဤအရပ်သည်၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ-တည်း၊
 ဣတိ၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြနိုင်၏၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ နိက္ခိပါဟိ-ထားလော့၊

ယေနကေနစိ၊ ပေ၊ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။ ။ရွှေငွေကို စိတ်ဖြင့်သာယာသော်လည်း
 ကိုယ်နှုတ်တစ်ပါးပါးဖြင့် ပယ်လျှင် အနာပတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှင်ပြုအစရှိသော အလှူဒါန
 ကိစ္စ၌ သံဃာအများရှိရာဝယ် ငွေကိုလှူလျှင် မိမိတစ်ပါးတည်းက ထူးချွန်၍မပယ်သာ၊
 ထိုအခါ တကယ် စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့် “ဤငွေဟာ ငါ့မှာ မအပ်” ဟု ကြံ၍ စိတ်က
 မသာယာလျှင် အနာပတ်ပင်-ဟု မှတ်ပါ။

ဣတိ-ဤသို့ကား၊ န ဝတ္ထဗ္ဗ-မပြောရာ၊ [“ဤနေရာ၌ ထားလော့”ဆိုလျှင် ဥဂ္ဂဏှာ ပနလက္ခဏာရှိ၍ နိသဂ္ဂိထိုက်သည်၊] ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ဖြစ်ပုံအစဉ်ဖြင့်၊ ကပ္ပယံစ-အပ်သော အရာကိုလည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဿာယ-မီ၍၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဒွါရံ-ဘုံ ၇ ဆင့် ပြာသာဒ်၏ တံခါးကို၊ ပိဒဟိတွာ-ပိတ်၍၊ ရက္ခန္ဓေန-စောင့်ရှောက်လျက်၊ ဝသိတဗ္ဗ-နေနိုင်၏၊ ဝါ-နေကောင်း၏၊ [ငွေကို လှူလာ သည်မှစ၍ ပြာသာဒ်ပေါ်၌ထားသွားသည်တိုင်အောင် ဖြစ်ပုံအစဉ်ဖြင့် ထိုငွေသည် အပ်-မအပ် ၂ မျိုးနှင့် ဆိုင်နေ၏၊ နောင်ခါ စီမံတတ်လျှင် အပ်မည်၊ မစီမံ တတ်လျှင် အပ်မည်မဟုတ် ဟူလို။]

ကိဉ္စိ-သော၊ ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍံ-ရောင်းခြင်း၌ယှဉ်သော ဘဏ္ဍာဖြစ်သော၊ ဝါ-ရောင်းထိုက်သော ဘဏ္ဍာဖြစ်သော၊ ပတ္တံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ရောက်လာအံ့၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဣဒံ-ဤသပိတ်ကို၊ ဝါ-ဤသင်္ကန်းကို၊ ဂဟေဿထ-ယူကုန်လတ္တံ့ လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ဥပါသက-ကာ၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ဣမိနာ-ဤသပိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-ဤသင်္ကန်းဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ စ-ထိုသို့ အလိုရှိပါသော်လည်း၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ ဧဝရူပံ နာမ- ဤသို့သဘောရှိသည် မည်သည်၊ (ဟုတွာ) သံဝိဇ္ဇတိ-ရှိ၏၊ [ထားသွားအပ် သော ငွေကို “ဧဝရူပံနာမ” ဟုဆိုသည်၊] ကပ္ပိယကာရကော-အပ်အောင်ပြု တတ်သူသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗ-ပြောနိုင်၏၊ သော-ထိုဈေးရောင်းလာ သူသည်၊ သစေ ဝဒတိ၊ (ကိံ)၊ အဟံ-သည်၊ ကပ္ပိယကာရကော-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-အံ့၊ ဒွါရံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ-၍၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ (သစေ ဝဒတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ၊ ဣမသ္မိံ သြကာသေ-၌၊ ထပိတံ-ထား အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗ၊ ဣမံ-ဤငွေကို၊ ဂဏှ-ယူလော့၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္ထဗ္ဗ- ရာ၊ [ဤသို့ပြောလျှင် ဥဂ္ဂဏှာပန လက္ခဏာရှိသောကြောင့် နိသဂ္ဂိထိုက်သည်။] ဧဝမိ-ဤသို့လည်း၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ ကပ္ပိယဉ္စ-အပ်သောအရာကို လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဿာယ-၍၊ ဌိတမေဝ- တည်သည်ပင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သေး၏၊ သော-ထိုဈေးရောင်းသူသည်၊ တံ-ထို ငွေကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ သစေ ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝံဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ အဓိကံ-အပိုအလွန်ငွေကို၊ သစေ ဂဏှာ တိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ၊ [၅ကျပ်တန်အတွက် ၆ကျပ် စသည်ကို ယူလျှင်၊] မယံ-တို့သည်၊ တဝံ-၏၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ န ဂဏှာမ-မယူလိုကုန်၊ နိက္ခမာဟိ- ထွက်သွားလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ပြောနိုင်၏။

သံဃမဇ္ဈေ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရူပိယံနာမ-ရွှေငွေ
မည်သည်၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ သံဃဿ ဝါ
ဂဏဿဝါ ပုဂ္ဂလဿဝါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊
ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထို ငွေသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တမေဝ-ခံယူ
အပ်ခါမျှသာတည်း၊ တေန-ထို ငွေဖြင့်၊ ကုဉ္စိ-သော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ န
စေတာပိတံ-မဝယ်အပ်သေး၊ [တစ်စုံတစ်ခုကို ဝယ်ပြီးလျှင်ကား သုံးစွဲဖို့ရန်
နည်းလမ်းမရှိတော့၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပါယေန-နည်းလမ်းတစ်မျိုးဖြင့်၊
ပရိဘောဂဒဿနတ္ထံ-သုံးဆောင်ခွင့်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သံဃမဇ္ဈေ နိသဇ္ဇိ
တဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ-[သံဃာ့အလယ်၌ စွန့်၍ ထိုငွေဖြင့် ကပ္ပိယ
ကဝယ်အပ်သော ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ကောင်းသည်။] ကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ
သပ္ပိဝါတိ-ကား၊ ဥပါသက-ကား၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ-ရှင်ရဟန်းတို့အား၊ သပ္ပိဝါ-
သည်လည်းကောင်း၊ တေလံဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊
အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောနိုင်၏၊ ရူပိယ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံ
သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်နိုင်၏၊
ရူပိယ ပဋိဂ္ဂါဟကေန-ရွှေ ငွေကို လက်ခံမိသော ရဟန်းသည်၊ ဘာဂေါ-အဖို့
ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်၊ အညေသံ-န်သော၊ ဘိက္ခုနံဝါ-တို့၏သော်
လည်းကောင်း၊ အာရာမိကာနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တဘာဂမ္ပိ-
ရောက်အပ် ရအပ်သောအဖို့ကိုလည်း၊ လဘိတွာ-တစ်ဆင့်ရ၍၊ ပရိဘုဉ္စိတံ န
ဝဋ္ဋတိ။

အန္တမသော၊ မက္ကဋ္ဌာဒိဟိ-မျောက် အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊
တတော-ထိုအခြားသူတို့ရအပ်သော အဖို့မှ၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ အရညေ၊
ထပိတံ ဝါ-ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ တေသံ-ထို မျောက် အစရှိသော
သတ္တဝါတို့၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ဂဠိတံ ဝါ-လျှောကျသည်မူလည်းဖြစ်သော၊
တိရစ္ဆာနဂံတ ပရိဂ္ဂဟိတမ္ပိ-တိရစ္ဆာန်တို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်သောပစ္စည်းသည်
လည်းကောင်း၊ (“အရညေ ထပိတံ”ကို ရည်ရွယ်သည်၊) ပံသုကူလမ္ပိ-ပံသုကူ
ပစ္စည်းသည်လည်းကောင်း၊ (“ဟတ္ထတော ဂဠိတံ ဝါ” ကို ရည်ရွယ်သည်၊)

အာရာမိကာနံ ပတ္တဘာဂမ္ပိ။ ။ဝေစုဝေသောအခါ အာရာမိစောင့်သူများလည်း
ဝေစုရ၏၊ ထို အာရာမိစောင့်တို့က ငွေအလှူခံသောရဟန်းအား တစ်ဆင့်လှူ၍ ရသော်လည်း
ထိုငွေအလှူခံသော ရဟန်းမှာ မအပ်တော့-ဟူလို၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ လူတို့လက်သို့
ရောက်သွားသော်လည်း ထို ဝေစုရအပ်သော ပစ္စည်းပင်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ “အကယ်၍
အာရာမိစောင့်တို့သည် ထိုဝေစုရအပ်သော ပစ္စည်းကို အခြားပစ္စည်းဖြင့် လဲပြီးမှ ထိုအခြား
ပစ္စည်းကိုလှူလျှင် အပ်၏”ဟု ဂဏ္ဍိပုဒ်တို့၌ ဆိုကြောင်းကို ဋီကာ၌ ဆိုထားသည်။

န ဝဋ္ဋတိယေဝ-မအပ်သည်သာ၊ တတော-ထိုအခြားသူတို့ ရအပ်သောအဖို့မှ၊ အာဟဋ္ဌေန-ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဖာဏိတေန-တင်လဲဖြင့်၊ သေနာသန ဝှုပ်နမ္မိ-ကျောင်းကို ထုံစေခြင်းသည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ သပ္ပိနာဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တေလေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဒီပံ ကတွာ, ဒီပါလောကေ-မီးရောင်၌၊ နိပဇ္ဇိတုံ-လျောင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကသိဏပရိကမ္မမ္မိ-အာလောက ကသိုဏ်း ပရိကမ်ကိုသော်မှလည်း၊ ကာတုံ -ငှာလည်းကောင်း၊ ပေါတ္ထကံပိ-ပေစာကိုသော်မှလည်း၊ ဝါစေတုံ-ဆိုစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖတ်စေခြင်း ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [ပိသဒ္ဓါ ၂ ခုလုံး သမ္ဘာဝနာ ဇောတက၊ ထိုကဲ့သို့ မွန်မြတ်သောအလုပ်၌မျှ မအပ်လျှင် အခြား အလုပ်များ၌ကား ပြောဖွယ်မလို ဟု ဂရဟာဆည်း၊] ပန-ဆက်၊ -တေလမရ(ဖာဏိတေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သရီရေ-၌၊ ဝဏံ-အနာကို၊ မက္ခေတုံ-သုတ်လိမ်းခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိယေဝ-ဧကန် မအပ် သည်သာ။ [ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ သုံးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မအပ်ကြောင်းကို ခိုင်မြဲစေခြင်းငှာ “ဧဝ”ဖြင့် ဆိုသည်။]

တေန ဝတ္ထုနာ-ထို စွန့်အပ်ပြီးသော ငွေဟူသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ မဉ္ဇူပိဋ္ဌာဒီနိ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်း၊ ဂဏ္ဍန္တိ-န်အံ၊ ဥပေါသထာဂါရံဝါ-ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဘောဇနသာလံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ-န်အံ၊ ပရိ ဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-(ငွေ အလှူခံသော ရဟန်းအားမအပ်၊) ဆာယာပိ- သည်လည်း၊ ဂေဟပရိစ္ဆေဒေန-ကျောင်း၏အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဌိတာ-သည်၊ (သမာနာ-သော်)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် စသည်တို့၏ မွန်းတည့် အခါ အရိပ်၌သော်မှ ငွေအလှူခံသော ရဟန်းသည်၊ နေခို၍မနေကောင်း- ဟုလို၊] ပရိစ္ဆေဒါတိက္ကန္တာ-အပိုင်းအခြားကို လွန်သောအရိပ်သည်၊ အာဂန္တု ကတ္တာ-ကြောင့်၊ ဝါ-အရိပ်အသစ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တံဝတ္ထု-ထို စွန့်အပ်ပြီးသော ငွေဟူသော ဝတ္ထုကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-၍၊ ကတေန-သော၊ မဂ္ဂေနပိ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သေတုနာပိ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာဝါယပိ- ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဠုမ္ပေနပိ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္တု-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ တေန ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ ခဏပိတာယ-တူးစေအပ်သော၊ ပေါက္ခရဏိယာ-၏၊ ဥပ္ပိဒေါဒကံ-စိမ့်ထွက်သောရေကို၊ ပါတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံဝါ-

ဥပ္ပိတောဒကံ။ ။ဥပုဗ္ဗ, ဘိဒဓာတ်, တပစ္စည်းဖြင့် “ဥ-မြေအတွင်းမှ အထက်သို့+ ဘိဒ-စိမ့်၍ထွက်သော+ဥဒကံ-ရေ၊ ယောဇနာ၌ကား၊ “ဥ+ဘရဓာတ်ဖြင့် ပြည့်သော ရေ” ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ၊ သီလက္ခန္ဓ်, သာမညဖလသုတ် ဒုတိယဈာန်၏ ဥပမာ၌ ဤပုဒ်ကို “ဥပ္ပိန္နု-ဥပ္ပိန္ဒ”ဟု ဘိဒဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်ထားသည့် အတိုင်းသာ မှတ်သင့်သည်။

လည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အန္တော-ရေကန်အတွင်း၌၊ ဥဒကေ-
သည်၊ အသတိ-သော်၊ အညံ-သော၊ အာဂန္တုကံ-သော၊ ဥဒကံဝါ-သည်သော်
လည်းကောင်း၊ (အခြားမှ ယူ၍ လောင်းထည့်အပ်သော ရေကိုဆိုသည်၊)
ဝသောဒကံဝါ-မိုးရေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိဋ္ဌ-ဝင်လာသည်၊ (သမာနံ)
ဝဋ္ဋတိ၊ (တေနဝတ္ထုနာ၊ ပေါက္ခရဏိယာ-ကို၊) ကိတာယ-ဝယ်အပ်သော်၊
ယေနဥဒကေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ကိတာ-ဝယ်အပ်ပြီ၊ တံ-ထိုရေသည်၊
အာဂန္တုကံ-သည်၊ (သမာနံပိ-လည်း)၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ [ဝယ်တုန်းကရှိနေသော
ကြောင့် အာဂန္တုကရေပင် ဖြစ်သော်လည်း မအပ်-ဟူလို။]။

တံ ဝတ္ထု-ကို၊ ဥပနိက္ခေပ-အနီး၌ထားအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊
ထပေတွာ-၍၊ သံဃော-သည်၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တေပိ ပစ္စယာ-
တို့သည်လည်း၊ တဿ-ထို ရူပိယ ပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းအား၊ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ အာရာ
မော-ခြံသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတော-ဝယ်ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ၊ သောပိ-
ထိုခြံသည်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇတံ-ငှာ၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိပိ-ခြံမြေသည်လည်းကောင်း၊
ဗီဇေ-သည်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယံ-သည်၊ ယဒိ ဟောတိ၊ (ထို ငွေဖြင့်
ဝယ်အပ်သည့်အတွက် မအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊) (ဧဝံသတိ)၊ ဘူမိ-ခြံမြေကို၊
ပရိဘုဉ္ဇတံ-ငှာ၊ နေဝဋ္ဋတိ၊ ဖလံ-သစ်သီးကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိ
ယေဝ-ကိုသာလျှင်၊ ကိဏိတွာ-၍၊ အညာနိ-န်သော၊ ဗီဇာနိ-အပ်သော
မျိုးစေ့တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ရောပိတာနိ-စိုက်အပ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဖလံဝဋ္ဋတိ၊ ဗီဇာနိ-တို့ကို၊ ကိဏိတွာ-၍၊ ကပ္ပိယဘူမိယံ-၌၊
ရောပိတာနိ-န်သည်၊ အထဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဖလံ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိယံ-

ဥပနိက္ခေပံ။ ။ဥပ-အနီး၌+နိက္ခေပ-ထားအပ်သောငွေ၊ ကပ္ပိယလုပ်သော ဥပါသကာ သည် စွန့်အပ်သောငွေက အလွန်များနေရကား တစ်နေ့တည်းဖြင့်ကုန်အောင် မသုံးသင့် ဟု ယူဆ၍ ဥပါသကာကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ တိုးပွားအောင်လုပ်ပေးမည့် အခြားသူထံ ဥပါသကာက အပ်နှံ၍ဖြစ်စေ ထားခြင်းကို “ဥပနိက္ခေပံ ထပေတွာ” ဟုဆိုသည်။ ထိုသို့သော ငွေမှ- အတိုးအပွားကိုသာ အပ်သောပစ္စည်းဖြင့် လဲလှယ်၍ ဥပါသကာက လှူလျှင် ထိုပစ္စည်း သည် ငွေအလှူခံသော ထိုရဟန်းမှာ မအပ်၊ အခြားရဟန်းများမှာကား အပ်၏။

ဦးကာ။ ။ဥပနိက္ခေပံ၊ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ သစေ ဥပါသကော အတိဗဟု ဣဒံ
ဟိရညံ၊ ဣဒံ ဘန္တေ အဇ္ဇေဝ (ယနေ တစ်နေ့တည်းဖြင့်သာ) န ဝိနာသေတဗ္ဗန္တိဝတ္တာ
သယံ (ဥပါသကာ ကိုယ်တိုင်) ဥပနိက္ခေပံ (ခြေစောင့် လက်စောင့်ဆိုသလို အနီး၌
ထားအပ်သည် မည်လောက်အောင်) ထံပေတိ၊ အညေန ဝါ ထပါပေတိ၊ ဧဝံ ဥပနိက္ခေပံ
ထပေတွာ တတော ဥဒယံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော (ထိုမှ အတိုးအပွားကို သုံးစွဲနေသော အနေဖြင့်)
သံဃော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတိ။

အပ်သောမြေ၌၊ နိသီဒိတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇိတုံဝါ-ငှာလည်း ကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ သော ဆဋ္ဌေတိတိ-ကား၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-၌၊ ခိပတိ-ပစ်ချအံ့၊ အထာပိ နဆဋ္ဌေတိ-အကယ်၍မူလည်း မစွန့်အံ့၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (အထာပိ) ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ နော စေ ဆဋ္ဌေတိတိ-ကား၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အထ နေဝ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ မသွားအံ့၊ (အထ) န ဆဋ္ဌေတိ-အံ့၊ မယံ-အား၊ ဣမိနာ ဗျာပါရေန-ဤငွေ နှင့်စပ်သော ဗျာပါရဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ယေနကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊ [(တစ်နည်း၊) ယေန-အကြင်အရပ်သို့၊ ပက္ကမိတုံ-ငှာ၊ ကာမော-အလိုရှိသည်၊ အတ္ထိ၊ တေန-သို့၊ ကာမံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ပက္ကမတိ-အံ့၊] တတော-ထိုသို့၊ ဖဲသွားခြင်းကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တလက္ခဏော-အကြင် အကြင်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ရဟန်းကို၊ ရူပိယဆဋ္ဌကော-ရွှေငွေကို စွန့်တတ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ သမ္မနိတဗ္ဗော။

ယော န ဆန္ဒာဂတိတိအာဒိသု-တို့၌၊ လောဘဝသေန-ဖြင့်၊ တံ ဝတ္ထု-ထို ရွှေငွေဟူသော ဝတ္ထုကို၊ အတ္တနော-ဖို့၊ ကရောန္တောဝါ-ပြုလျက်သော်လည်း ကောင်း၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဥက္ကံသေန္တောဝါ-မြှောက်ပင့်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာဂတိနာမ-ဆန္ဒာဂတိမည်သည်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-လိုက်၏၊ ဒေါသဝသေန-ဖြင့်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ မာတိကံ-ဒွေမာတိကာကို၊ နေဝ ဇာနာတိ၊ ဝိနယံ-ပဒဘာဇနီဟူသော ဝိနည်းကို၊ န ဇာနာတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရံ-ကို၊ အပသာဒေန္တော-မောင်းမဲခြိမ်းခြောက်လျက်၊ ဒေါသာဂတိ နာမ ဂစ္ဆတိ၊ မောဟဝသေန၊ မုဋ္ဌပမုဋ္ဌသတိဘာဝံ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူ၊ အပြား အားဖြင့် ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-ရောက်လျက်၊ မောဟာဂတိနာမ ဂစ္ဆတိ၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ-ရွှေငွေကို ခံယူသောရဟန်းမှ၊ ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဆဋ္ဌေတုံ၊ အဝိသဟန္တော-မရဲဝံသည်၊ (ဟုတွာ) ဘယာဂတိ နာမ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အဂတိလိုက်မှုကို၊ အကရောန္တော-မပြုသောရဟန်းကို၊ ဆန္ဒာဂတိ န ဂစ္ဆတိ၊ ပေ၊ ဣတိ-ဆန္ဒာဂတိ န ဂစ္ဆတိ၊ ပေ၊ ဘယာဂတိ န ဂစ္ဆတိဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၅၈၅။ အနိမိတ္တံ ကတွာတိ-ကား၊ နိမိတ္တံ-အမှတ်အသားကို၊ အကတွာ-မပြု မူ၍၊ (မည်သည့်အရပ်၌ ကျသည်ဟု အမှတ်အသား မပြုမူ၍၊) အက္ခိနိ-တို့ကို၊ နိမ္မိလေတွာ-မှိတ်၍၊ နဒိယာဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပပါတေဝါ-ချောက်ကမ်း ပါး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝနဂဟနေဝါ-တောရှုပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂူထံဝိယ-ကိုကဲ့သို့၊ အနပေက္ခေန-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၊ ပတိတောကာသံ-

ကျရာ အရပ်ကို၊ အသမန္နာဟရန္တေန-နလုံးမသွင်းသည်၊(ဟုတွာ)၊ ပါတေတဗ္ဗ-ကျစေရာ၏၊ ဝါ-ပစ်ချရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [အနပေ ကွေ့နကို “ပတိတောကာသံ အသမန္နာဟရန္တေန”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ကျရာအရပ် သိသော်လည်း ငဲ့ကွက်မှုမရှိခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သည်၊] ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-သို့ ကလောက်၊ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗေပိ-စက်ဆုပ်စရာကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ ရူပိယေ-ရွှေငွေ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့အတွက်၊ ပရိဘောဂံ-သုံးစွဲနည်းကို၊ အာစိက္ခိ-ဟောပြတော်မူပြီ၊ ပန-ကား၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟကဿ-အား၊ ကေနစိ ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ တတော-ထိုရွှေငွေမှ၊ ဥပ္ပန္နပစ္စယ ပရိဘောဂေါ-ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို သုံးစွဲခြင်းသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ စ-ဆက်၊ အယံ-ဤရွှေငွေမှဖြစ်သော ပစ္စည်းကို သုံးစွဲခြင်းသည်၊ ဧတဿ-ဤရူပိယပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းအား၊ န ဝဋ္ဋတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အသန္တသမ္ဘာဝနာယဝါ-မိမိ၌ထင်ရှားမရှိသော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားဖြင့် မိမိကိုမိမိ ချီးမြှောက်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝါကြွားခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ကုလဒူသကကမ္မေန ဝါ-ကုလဒူသက အမှုကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ကုဟနာဒိဟိဝါ-အံဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအစရှိသည်တို့ ကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ-တို့သည်၊ တဿ-ထိုပြုသော ရဟန်းအား၊ နေဝဝဋ္ဋန္တိအညဿ-အား၊ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဓမ္မေန-နှင့် သမေန-ညီညွတ်သဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာပိ-ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့သည်လည်း၊ အပ္ပစ္စဝေက္ခိတွာ-ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်မူ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋန္တိ-မအပ်ကုန်။

ဟိ-ချဲ့၊ ပရိဘောဂါ-သုံးစွဲခြင်းတို့သည်၊ ထေယျ ပရိဘောဂေါ-ဂလည်းကောင်း၊ ဣဏ ပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ ဒါယဇ္ဇ ပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ သာမိပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ သံဃမဇ္ဈေပိ-၌လည်း၊ နိသီဒိတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သော၊ ဒုဿီလဿ-သီလမရှိသော ရဟန်းသာမဏေ၏၊ ပရိဘောဂေါ-သည်၊ ထေယျပရိဘောဂေါနာမ-မည်၏၊ ဝါ-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း

ထေယျပရိဘောဂေါ။ ။ထေနဿဒိဘာဝေါ ထေယျ၊ ထေယျေန-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်ဖြင့်+ပရိဘောဂေါ-ခြင်းတည်း၊ ထေယျပရိဘောဂေါ-ခြင်း၊] ထေယျ ပရိဘောဂေါနာမ အနရဟဿ (မသုံးစွဲထိုက်သူ၏၊) ပရိဘောဂေါ၊ ဘဂဝတာ ဟိ အတ္တနော သာသနေ သီလဝတော ပစ္စယာ အနုညာတာ၊ န ဒုဿီလဿ၊ ဒါယကာနမ္မိ သီလဝတော ဧဝ ပရိစ္စာဂေါ၊ န ဒုဿီလဿ၊ အတ္တနော ကာရာနံ- (ပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့၏) မဟပ္ပလဘာဝဿ ပစ္စာသီသနတော၊ ဣတိ သတ္တာရာ အနုညာတတ္တာ ဒါယကေဟိ စ အပရိစ္စတ္တတ္တာ ဒုဿီလဿ ပရိဘောဂေါ ထေယျပရိဘောဂေါ။

ဖြစ်ရာ ခိုးကြောင် ခိုးဝှက်ဖြင့် သုံးစွဲခြင်းမည်၏၊ သီလဝဟော-သီလရှိသောရဟန်းသာမဏေ၏၊ အပစ္စဝေက္ခိတာ ပရိဘောဂေါ-ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်အပ်သော ပစ္စည်းကို သုံးစွဲခြင်းသည်၊ ဣဏပရိဘောဂေါ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-ကြွေးယူခြင်းဖြင့် ပစ္စည်းကို သုံးစွဲခြင်းမည်၏၊ တသ္မာ၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ-၌၊ (ရေချိုးခြင်း စသောကိစ္စကြောင့် ကိုယ်မှ ခွါချထားသော သင်္ကန်းကို ပြန်၍ ဝတ်ရုံသုံးစွဲတိုင်း၌၊) ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ-ဆင်ခြင်ထိုက်၏၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊ အာလောပေ အာလောပေ-ဆွမ်းလုတ်တိုင်း ဆွမ်းလုတ်တိုင်း၌၊ (ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော)၊ တထာ-ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊ အသက္ကောန္တေန-သည်၊ ပုရောတ္တ၊ ပေ၊ ယာမေသု- နံနက်အခါ၊ ညနေအခါ၊ ပုရိမယာမ်၊ မဇ္ဈိမယာမ်၊ ပစ္ဆိမယာမ်တို့၌၊ (ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ)၊ အဿ-ထိုရဟန်းသာမဏေသည်၊ အပစ္စဝေက္ခတောဝ-မဆင်ခြင်ဘဲ သာလျှင်၊ အရဏော သစေ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣဏပရိဘောဂဌာနေ-ဣဏပရိဘောဂအရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ သေနာသနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ [ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေတိ-ပဝေသေ ပဝေသေ-ကျောင်းသို့ ဝင်တိုင်း ဝင်တိုင်း၌၊ (ဋီကာ)။]

ဘေသဇ္ဇဿ-ဆေး၏၊ (တာ သမ္ပန်)၊ ဝါ-ကို၊ (ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပရိဘောဂေ၌ စပ်)၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ- အကပ်ခံရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂေပိ-

ဣဏပရိဘောဂေါ။ ။ဣဏဝသေန+ပရိဘောဂေါ ဣဏပရိဘောဂေါ၊ ပဋိဂ္ဂဟကတော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယာ (အလှူစင်ကြယ်ကြောင်း၏) အဘာဝတော ဣဏံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂေါ ဝိယာတိ အတ္ထော၊ ကြွေးမြီကို ဆပ်သကဲ့သို့ ယမန်နေ့က သုံးစွဲအပ်သော ဆွမ်းကို “နေဝ ဒဝါယ” စသည်ဖြင့် ပြန်၍ ဆင်ခြင်လျှင် (သင်္ကန်းစသည်ကိုလည်း ထိုအတိုင်း ပြန်၍ ဆင်ခြင်လျှင်) ဣဏ ပရိဘောဂ မဖြစ်ဟုဆိုကြ၏၊ သို့သော် “သစဿ အပစ္စဝေက္ခတောဝ အရဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ” ဟူသော စကားကို ထောက်၍ ထိုဝါဒကို မနှစ်သက်ကြ၊ ထိုသုံးစွဲရာနေ့မှာပင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်မျှ ဆင်ခြင်မိမှသာ ဣဏပရိဘောဂမှ လွတ်မည်။

ပုရောတ္တ၊ ပေ၊ ယာမေသု။ ။ဤအတိုင်းဆိုလျှင် တစ်နေ့ ၅ ကြိမ်လောက် ဆင်ခြင်ရမည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ သို့သော် ထိုမျှလောက် အချိန်များများ မဆင်ခြင်နိုင်လျှင် တစ်နေ့ ၄ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ်၊ ၂ ကြိမ် အနည်းဆုံး ၁ ကြိမ်ဖြစ်စေ ဆင်ခြင်မိစေ ရမည်။ [ပုရောတ္တ၊ ပေ၊ ပစ္ဆိမယာမေသု ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗန္တိ သမ္ပန္နော တထာ အသက္ကောန္တေန ယထာဝုတ္တကာလဝိသေသဝသေန (ပုရောတ္တစသော ကာလအထူး၏အစွမ်းဖြင့်) ဧကဒိဝသေ စတုက္ခတ္တံ တိက္ခတ္တံ၊ ဒွိက္ခတ္တံ၊ သင်္ကယေဝ ဝါ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ သစေ အရဏံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ (မဆင်ခြင်ဘဲ အာရံတက်သွားလျှင်)၊ ဣဏပရိဘောဂဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ သီလနိဒ္ဒေသ။]

သုံးဆောင်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ သတိပစ္စယတာ-ပစ္စဝေက္ခဏာ သတိ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။ ဧဝံသန္တေ ပိ-သော်လည်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ သတိ-ပစ္စဝေက္ခဏာ သတိကို၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဘောဂေ-၌၊ အကရောန္တဿေဝ-(ပစ္စဝေက္ခဏာသတိကို) မပြုသော ရဟန်း၏သာ၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ သတိ-ကို၊ အကတွာ၊ ပရိဘောဂေ-၌၊ ကရောန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ကြောင်းသည်၊ ဒေသနာသုဒ္ဓိ-ဒေသနာသုဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ သံဝရသုဒ္ဓိ-

ဘောသန္တဿ၊ ဟေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။သတိပစ္စယတာတိ သတိယာ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ဤဋီကာအဖွင့်ကိုထောက်၍ “ပစ္စယဿ+ဘာဝေါ ပစ္စယတာ”ဟု ပထမပြု၊ ထို့နောက် “သတိယာ+ပစ္စယတာ သတိပစ္စယတာ” ဟု ပြု၊ သတိယာကို ပစ္စယ၌စပ်၊ တာ၏ သမ္ပန်ကား “ဘောသန္တဿ” တည်း၊ သတိအရလည်း ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်ကြောင်းသတိတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပဋိဂ္ဂဟဏဿ ပရိဘောဂဿစ (ကိုလည်းကောင်း) ပစ္စဝေက္ခဏာ သတိယာ (ဆင်ခြင်မှုသတိ၏) ပစ္စယဘာဝေါ ယုဇ္ဇတိ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ပစ္စဝေက္ခဏာ သတိ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်”ဟူသည် ထိုဆေးက ပစ္စဝေက္ခဏာ သတိ၏ အာရုံပြုခံရခြင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏာသတိအား အာရမဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းတည်း၊ ဆိုလိုရင်းမှာ-ဆေးကို အကပ်ခံတုန်း၌လည်းကောင်း၊ သုံးဆောင်တုန်း၌လည်းကောင်း ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်ပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။

မေးဖွယ်။ ။“ဆွမ်းကို အကပ်ခံတုန်း၌လည်း ဆင်ခြင်ရမည်”ဟု မဆိုဘဲ “အဘယ်ကြောင့် ဆေးကိုမှ အကပ်ခံတုန်း၌လည်း ဆင်ခြင်ပါ”ဟု ဆိုရသနည်း”-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ “ယာမကာလိက သတ္တာဟကာလိက(ဆေး) ယာဝဇီဝိကကို အာဟာရအတွက် ဝိကာလ၌ အကပ်ခံလျှင် ဒုက္ကဋ်၊ အာဟာရအတွက် စားသောက်လျှင် မျိုတိုင်းမျိုတိုင်း ဒုက္ကဋ်”ဟု ပညတ်တော်မူချက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ထို အာပတ်တို့မှ လွတ်အောင် အကပ်ခံတုန်း၌လည်း ပစ္စဝေက္ခဏာ သတိရှိသင့်၏”ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။

ဧဝံသန္တေ ပိ၊ ဟေ၊ အနာပတ္တိ။ ။ဤသို့ ၂ ဌာနတို့၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်ဖို့ သင့်သော်လည်း အကပ်ခံတုန်း၌ ဆင်ခြင်၍သုံးဆောင်တုန်း၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်မှ အာပတ်သင့်သည်၊ အကပ်ခံတုန်း၌ မဆင်ခြင်မိသော်လည်း သုံးဆောင်တုန်း၌ ဆင်ခြင်မိလျှင် အာပတ်မသင့်။

မေးဖွယ်။ ။ဝိကာလဘောဇန ပဒဘာဇနီ၌ “အာဟာရအတွက် အကပ်ခံလျှင် ဒုက္ကဋ်”ဟု မိန့်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ မိန့်တော်မူသည်ကား မှန်၏၊ “အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဟာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ”ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရောဂါမရှိဘဲသက်သက် စားချင်သောက်ချင်၍ အကပ်ခံမှ အာဟာရတ္ထဖြစ်၍ အာပတ်သင့်၏၊ ဆေးကို ဆေးအဖြစ်ဖြင့် အကပ်ခံရာ၌ကား အာဟာရအတွက် မဟုတ်တော့၊ ထို့ကြောင့် အကပ်ခံတုန်း၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်မိသော်လည်း အာပတ်မသင့်။

လည်းကောင်း၊ ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ-လည်းကောင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓိ-လည်းကောင်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ စတုဗ္ဗိဇာ-၏၊ တုတ္ထ-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ ဒေသနာသုဒ္ဓိနာမ-
မည်သည်၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထို ပါတိမောက္ခ
သံဝရသီလကို၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာ ပြောခြင်းဖြင့်၊ သုဇ္ဈနတော-စင်ကြယ်ခြင်း
ကြောင့်၊ ဒေသနာသုဒ္ဓိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

သံဝရသုဒ္ဓိနာမ-မည်သည်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-
ထိုဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို၊ ပုန-ဖန်၊ ဧဝံ-ဤသို့မစောင့်စည်းမှုကို၊ န ကရိဿာ
မိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ စိတ္တာဓိဋ္ဌာန သံဝရေနေဝ-စိတ်ကိုအဓိဋ္ဌာန်ခြင်းဟူသော
စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ သုဇ္ဈနတော-ကြောင့်၊ သံဝရသုဒ္ဓိတိ-ဟူ၍၊
ဝုစ္စတိ၊ [အဓိဋ္ဌာနဝိသိဋ္ဌော-အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းဖြင့် အထူးပြုအပ်သော၊ သံဝရောဝ+သုဒ္ဓိ
သံဝရသုဒ္ဓိ။] ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိနာမ-မည်သည်၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ-တည်း၊
ဟိ-မှန်၊ တံ-ထို အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိသီလကို၊ အနေသနံ-မသင့်သော ရှာမှီး
ခြင်းကို၊ ပဟာယ-၍၊ ဓမ္မေန-နှင့်၊ သမေန-သဖြင့်၊ ပစ္စယေ-ပစ္စည်းတို့ကို၊
ဥပ္ပါဒေန္တဿ-ဖြစ်စေသော ရဟန်းသာမဏေ၏၊ ပရိယေသနာယ-ရှာမှီးခြင်းဖြင့်၊

သုံးဆောင်တုန်း ဆင်ခြင်ရကုဉ်း။ ။သုံးဆောင် စားသောက်သောအခါ၌ မဆင်ခြင်မိလျှင်
စားချင်၍ စားရာရောက်သောကြောင့် အာဟာရအတွက်ဖြစ်နေရကား ထိုဝိကာလဘောဇန
ပဒဘာဇနီအရ ဒုက္ကဋ်သင့်ရသည်၊ ဤသို့ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ
ပျက်သွားသော်လည်း ပစ္စယသန္နိသိတသီလ မပျက်အောင်ကား အရုဏ်မတက်ခင်
ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်နိုင်ပါသေး၏၊ သုံးဆောင်စားသောက်တုန်း၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်
လိုက်လျှင်မူကား ပစ္စယ သန္နိသိတသီလလုံခြုံရုံမက၊ ဝိကာလဘောဇန ပဒဘာဇနီ၌
လာသော ဒုက္ကဋ်လည်း မသင့်တော့သဖြင့် ပါတိမောက္ခသီလလည်း လုံခြုံပြီးဖြစ်တော့၏၊
[တစ်ချက်ခုတ် ၂ ချက်ပြတ်သောနည်းမျိုးတည်း၊] “သစ်ပင်တစ်ပင်ကို ခြံကာ၍ စောင့်ရှောက်
လိုက်လျှင် ထိုသစ်ပင်၌ သီးသောအသီးတို့ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်တော့၏”
ဟူသော ဋီကာဥပမာလည်း ဤတစ်ချက်ခုတ် ၂ ချက်ပြတ်နည်းပင်တည်း။

စတုဗ္ဗိဇာ ဟိ သုဒ္ဓိ။ ။ပစ္စယ သန္နိသိတသီလ၏ စင်ကြယ်မှုနှင့်စပ်၍ သုဒ္ဓိ ၄
ရပ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “စတုဗ္ဗိဇာ ဟိ” စသည်မိန့်၊ သုဇ္ဈတိ ဧတာယာတိ သုဒ္ဓိ=
ပါတိမောက္ခသီလ၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော ဒေသနာပြောခြင်း စသည်၊ ယထာဓမ္မ-
ဝိနည်းတရားတော်အားလျော်စွာ၊ ဒေသနာဝ-ဒေသနာပြောခြင်းသည်ပင်+သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်
ကြောင်းတည်း၊ ဒေသနာသုဒ္ဓိ-ကြောင်း၊ ပရိဝါသ် မာနတ်ဆောက်တည်၍ ဝုဋ္ဌာနကံ
ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကအာပတ်မှ စင်ကြယ်ဖို့ရန် လူထွက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
ဒေသနာသုဒ္ဓိ၌ သွင်းယူရသည်။ [သုဒ္ဓိမန္တသီလ (စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော သီလ)ကို
အရကောက်ရာ၌ကား “ဒေသနာ+သုဒ္ဓိ ဧတာယာတိ ဒေသနာသုဒ္ဓိ”ဟု ပြ။]

သုဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယာနံ ပရိယေဋ္ဌိယေဝ+သုဒ္ဓိ ပရိယေဋ္ဌိသုဒ္ဓိ၊] ပစ္စဝေက္ခဏသုဒ္ဓိနာမ-မည်သည်၊ ပစ္စယ ပရိဘောဂ သန္နိသိတသီလံ-ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲခြင်း၌ မှီသောသီလတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထို ပစ္စယသန္နိသိတ သီလကို၊ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စိဝရံ ပဋိသေဝတိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တေန-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ပစ္စဝေက္ခဏေန-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်၊ သုဇ္ဈနတော-ကြောင့်၊ ပစ္စဝေက္ခဏ သုဒ္ဓိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ။

သတ္တန္တံ-န်သော၊ သေက္ခာနံ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပစ္စယ ပရိဘောဂေါ- ပစ္စည်း ၄ ပါးကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါနာမ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပုတ္တာ-သားတော် တို့တည်း၊ တသ္မာ၊ ပိတုသန္တကာနံ-ဘတော်ဘုရား၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ-တို့၏၊ ဒါယာဒါ-ပေးအပ်သောအမွေကို ခံယူနိုင်သူတို့သည်၊ ဝါ- အမွေခံတို့သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-အဖြစ်ဖြင့်၊ တေ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ တေ-ထို သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိကံ-န်သလော၊ ဂိဟီနံ-တို့၏၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိကံ-န်သလော၊ ဣတိ-အမေးတည်း၊ ဂိဟီဟိ-တို့သည်၊ ဒိန္နာပိ-ပေးလှူအပ်သောပစ္စည်း ၄ ပါးတို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတော-သည်၊ အနုညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဂဝတော သန္တကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ တေ-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘဂဝတော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ-သာဓကကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဘတော်ဘုရား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဓမ္မဒါယာဒ သုတ္တံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်သည်၊ (“ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ” စသော ဓမ္မဒါယာဒသုတ်သည်၊) သာဓကံ-တည်း၊ ခိဏာသဝါနံ- တို့၏၊ ပရိဘောဂေါ-သည်၊ သာမိပရိဘောဂေါနာမ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ၊ တေ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တဏှာယ-၏၊ ဒါသဗျံ-ကျွန်၏ အဖြစ်ကို၊ အတိတတ္တာ-လွန်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာမိနော-အရှင်တို့ သည်၊ ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ခိဏာသဝါနံ ပရိဘောဂေါ

ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ။ ။ဒါတဗ္ဗေတိ ဒါယော-ပေးထိုက်သော အမွေ၊ ဒါယံ+အာဒဒန္တိ ဒါယာဒါ-အမွေခံယူသူတို့၊ ဒါယာဒါနံ+ဘာဝေါ ဒါယဇ္ဇံ-အမွေခံယူသူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ် ရာ (ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်း)၊ ဒါယဇ္ဇေန+ပရိဘောဂေါ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ-အမွေခံဆွေမျိုး အဖြစ်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း။

သာမိပရိဘောဂေါနာမ၊) ဣမေသု ပရိဘောဂေသု-တို့တွင်၊ သာမိပရိဘောဂေါစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါစ-သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အတွက်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣဏပရိဘောဂေါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ထေယျပရိဘောဂေ-၌၊ ကထာယေဝ-မအပ်ဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ။

အပရေပိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိဘောဂမှ တခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပရိဘောဂါ-ပရိဘောဂတို့သည်၊ လဇ္ဇိပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဓမ္မိယ ပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ တတ္ထ-တို့တွင်၊ အလဇ္ဇိနော-အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ လဇ္ဇိနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ပရိဘောဂေါ-သုံးစွဲခြင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ န ကာရေတဗ္ဗော၊ လဇ္ဇိနော-၏၊ အလဇ္ဇိနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ယာဝ--လောက်၊ န ဇာနာတိ-အလဇ္ဇိမှန်းမသိသေး၊ တာဝ-ထို အလဇ္ဇိမှန်းမသိသေးသမျှ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အလဇ္ဇိနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ယဒါ-၌၊ အသမ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အလဇ္ဇိဘာဝ-ကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ တဒါ-၌၊ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ တုမေ-တို့သည်၊ ကာယဒွါရေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဝစီဒွါရေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိတိက္ကမံ-ကို၊ ကရောထ-ပြုကုန်၏၊ တံ-ထို လွန်ကျူးမှုကိုပြုခြင်းသည်၊ အပ္ပဋ္ဌိရူပံ-မလျောက်ပတ်ပါ၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ အကတ္ထ-လင့်၊ ဣတိ(ဝတ္ထဗ္ဗော)၊ အနာဒိယိတွာ-မနာယူမူ၍၊

သာမိပရိဘောဂေါ။ ။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ပစ္စည်း ၄ ပါးသုံးစွဲခြင်းကို (အရှင်သခင်က ကိုယ်ပစ္စည်းကိုယ် သုံးစွဲခြင်းကဲ့သို့ အပြစ်ကင်းရကား) သာမိ ပရိဘောဂဟုဆိုသည်၊ သီလရှိသော ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့၏ ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်၍ ပစ္စည်း ၄ ပါးသုံးစွဲခြင်းကို အာဏဏျပရိဘောဂ (ကြွေးမြီမရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲခြင်း)ဟု ဆို၏၊ [ဤအာဏဏျပရိဘောဂသည် ပြခဲ့သော ပရိဘောဂ ၄ မျိုးမှ အလွတ်ဖြစ်၏။] အကျယ်ကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။

လဇ္ဇိနာ သဒ္ဓိ ပရိဘောဂေါ။ ။လဇ္ဇိနှင့်အတူ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်က သုံးစွဲခြင်းဟူရာ၌ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကိုယူ၍ သုံးစွဲခြင်းကိုရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊ [လဇ္ဇိသာသန္တကံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂေါ၊ (သာရတ္ထ)၊] လဇ္ဇိအလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ် ၂ ပါး၏ ဒါယကာ အလှူတစ်ခု၌ ဆွမ်း အတူ စားခြင်း၊ သံဃာ့စဉ် အတူတက်ခြင်းကို မဆိုလို၊ ဝိမတိ၌ အလဇ္ဇိအထံ စာတတ်ခြင်းကိုပါ ရည်ရွယ်၍ “ပရိဘောဂ”အရ “ဓမ္မ+အာမိသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရောနှောခြင်း”ဟုဖွင့်သည်ကို မနှစ်သက်ကြ။

အာဒိတော၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။ဤစကားဖြင့် တွေ့ရာမြင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၌ သံသယရှိ၍ မနေပါနှင့်၊ သူ၏ ကိုယ်မှု နှုတ်မှု လွန်ကျူးခြင်းကိုတွေ့၍ ပြောဆိုမရမှ (သို့မဟုတ်-ပြော၍ နားထောင်မည့်သူမဟုတ်မှ) အလဇ္ဇိဟု ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟု ပြသည်။

သစေ ကရောတိယေဝ-အကယ်၍ ပြုမြဲနေအံ့၊ တေန-ထို အလဇ္ဈိရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ပရိဘောဂံ-ကို၊ ယဒိကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သောပိ-ထို လဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အလဇ္ဈိယေဝ-သည်ပင်၊ ဟောတိ-တော့၏၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာရဘူတေန-တာဝန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ အလဇ္ဈိနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ ပရိဘောဂံ ကရောတိ၊ သောပိ-ကိုလည်း၊ နိဝါရေ တဗ္ဗော-တားဖြစ်ထိုက်၏၊ သစေ န ဩရမတိ-အကယ်၍ မရှောင်ကြဉ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ [သု.ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်၊ ဆန္ဒာဂတိလိုက်၍ ထို အလဇ္ဈိနှင့်အတူ သုံးစွဲလျှင်-ဟူလို၊] အယမ္ဗိ-ဤ အလဇ္ဈိနှင့်အတူ သုံးစွဲသော လဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အလဇ္ဈိယေဝ-သည်ပင်၊ ဟောတိ-တော့၏၊ [အနုရိသုနှင့် အတူနေ၍ အနုရောဂါ ကူးသွားခြင်းမျိုးနှင့်တူ၏၊] ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ အလဇ္ဈိ-သည်၊ (တစ်နည်း) ဧကော အလဇ္ဈိ-အလဇ္ဈိ တစ်ယောက်က၊ အလဇ္ဈိသတမ္ဗိ-အလဇ္ဈိတစ်ရာကိုလည်း၊ ဝါ-အလဇ္ဈိ တစ်ရာ ပြည့်အောင်လည်း၊ ကရောတိ-ပြုနိုင်၏၊ ပန-ကား၊ အလဇ္ဈိနော-အလဇ္ဈိ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အလဇ္ဈိနာဝ-နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ပရိဘောဂေ-၌၊ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ၊ လဇ္ဈိနော-၏၊ လဇ္ဈိနာ သဒ္ဓိပရိဘောဂေါ-သည်၊ ဒွိန္ဒ-န်သော၊ ခတ္တိယ

သောပိ အလဇ္ဈိယေဝ။ ။အလဇ္ဈိ၏ ဥစ္စာကိုယူ၍ လဇ္ဈိကသုံးစွဲရာ၌ ပစ္စည်းကမအပ် မရာတွေ ဖြစ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းက အပ်သော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်က အလဇ္ဈိဖြစ်၍ (နောက်၌လာမည့် “ပုဂ္ဂလောအလဇ္ဈိ ပိဏ္ဍပါတော ဓမ္မိယော” နှင့် အညီ အနု၏လက်မှ ပစ္စည်းကဲ့သို့) စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း အလဇ္ဈိမှန်း သိလျှင် မသုံးစွဲအပ်၊ သုံးစွဲလျှင် ထိုလဇ္ဈိလည်း အလဇ္ဈိပင်ဖြစ်တော့၏။

ဘာရဘူတေန၊ ယေ၊ အလဇ္ဈိယေဝ။ ။[အတ္တနော ဘာရဘူတာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော၊] ဆရာကြီးဖြစ်၍ မိမိ၏တပည့်များကို “ဘာရဘူတာ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုတပည့်များ အလဇ္ဈိ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလျှင် ထိုတပည့်၏ အာမိသကို လက်ခံ၍ မသုံးစွဲရ၊ သုံးစွဲမိသော ဆရာကြီးကို မြင်သူတို့က တားရမည်၊ တားမြစ်လျက် မရှောင်ကြဉ်လျှင်ကား ထိုဆရာကြီးလည်း အလဇ္ဈိဖြစ်တော့၏။

အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ။ ။ဤစကားလည်း အလဇ္ဈိတစ်ပါး၏ ဓမ္မိယလဒ္ဓ (ဝိနည်းနှင့် အညီ ရအပ်သော) ပစ္စည်းကိုသုံးစွဲခြင်းကို ရည်ရွယ်သောစကားတည်း၊ အကယ်၍ ကုလဒူသန အမှုစသည်ကြောင့် ရအပ်သောပစ္စည်းဖြစ်လျှင် ထိုပစ္စည်းကို သုံးစွဲတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား ထိုအလဇ္ဈိမှာ သင့်ရိုးအတိုင်း သင့်ရမည်သာ။ [အာပတ္တိနာမ နတ္ထိတိ ဣဒံ အလဇ္ဈိနံ ဓမ္မေန ဥပ္ပန္နပစ္စယံ(ဓမ္မကမ္မံ) သန္ဓာယဝုတ္တံ၊ တေသံပိ ဟိ ကုလဒူသနာဒိ သမုပ္ပန္နပစ္စယံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ (ဝဂ္ဂကမ္မာဒိ ကရောန္တာနဉ္စ) အာပတ္တိယေဝ၊ (ဝိမတိ) ဓမ္မကမ္မ အဓမ္မကမ္မကို ထည့်ထားခြင်းကိုကား ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြ။]

ကုမာရာနံ- ခတ္တိယဇာတ်ရှိသော သတို့သားတို့၏၊ (မင်းသားတို့၏)၊ သုဝဏ္ဏပါတိယံ-ရွှေခွက်တစ်ခွက်တည်း၌၊ ဘောဇနသဒိသော-အတူ စားခြင်း နှင့် တူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

[လဇ္ဇိ ပရိဘောဂ အလဇ္ဇိပရိဘောဂကိုပြုပြီး၍ ခမ္မိယပရိဘောဂ အခမ္မိယ ပရိဘောဂကိုပြုလိုသောကြောင့် “ခမ္မိယာ ခမ္မိယ ပရိဘောဂေါ” စသည်မိန့်။] ခမ္မိယာခမ္မိယပရိဘောဂေါ-ခမ္မိယပရိဘောဂ၊ အခမ္မိယပရိဘောဂကို၊ ပစ္စယဝသေန-ပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဓမ္မေန-ဝိနည်းတရားတော် အားဖြင့်၊ ဝါ-ဝိနည်းတရားတော်နှင့် ညီစွာ+ဥပ္ပန္နော+ခမ္မိယော၊] တတ္ထ-ထို ခမ္မိယ အခမ္မိယ ၂ ပါးတို့တွင်၊ ပုဂ္ဂလောပိ-သည်လည်း၊ အလဇ္ဇိ(သစေ) ဟောတိ၊ ပိဏ္ဏပါတောပိ-သည်လည်း၊ အခမ္မိယော-မတရားသဖြင့် ဖြစ်သော ပစ္စည်းသည်၊ (သစေ) ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဘော-ပုဂ္ဂိုလ်ပစ္စည်း ၂ မျိုးလုံး တို့ကို၊ ဧဂေစ္ဆော-စက်ဆုပ်ထိုက်ကုန်၏၊ ပုဂ္ဂလော အလဇ္ဇိ (သစေ ဟောတိ)၊ ပိဏ္ဏပါတော ခမ္မိယော (သစေ ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဧဂေစ္ဆိတွာ၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊ နဂဟေတဗ္ဗော-မခံယူထိုက်၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာ ပစ္စရိယံ-၌၊ ဒုဿိလော-ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သံဃတော-သံဃာ့အထမှ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တာ ဒီနိ-ဥဒ္ဓေသဘတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ သံဃဿေဝ- အားသာလျှင်၊ ဒေတိ-လှူ၏၊ [ဘတ္တံ အဂ္ဂဟေတွာ (ဆွမ်းကို မခံယူဘဲ) အတ္တနာ လဒ္ဓသလာကံယေဝ ဒေတိ၊] ဧတာနိ-ဤဥဒ္ဓေသဘတ် အစရှိသည် တို့သည်၊ ယထာဒါန မေဝ-ဒါယကာတို့ လှူအပ်သည့် အတိုင်းသာလျှင်၊ ဂဟိတတ္တာ-သံဃာက ခံယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [“ဂတတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” မူကွဲ၊] ဝဋ္ဋန္တိတိ ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇိ (သစေ ဟောတိ)၊ ပိဏ္ဏပါတော အခမ္မိယော (သစေ ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊ ဧဂေစ္ဆော-စက်ဆုပ် ထိုက်၏၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မခံယူထိုက်၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ လဇ္ဇိ-သည်၊ (သစေ ဟောတိ)၊ ပိဏ္ဏပါတောပိ-လည်း၊ ခမ္မိယော (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ပုဂ္ဂလော လဇ္ဇိ ပိဏ္ဏပါတော အခမ္မိယော။ ။ဓမ္မေန-ဝိနည်းတရားတော်အားဖြင့်၊ ဝါ-ဝိနည်းတော်နှင့်ညီစွာ+ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်သော ပစ္စည်းတည်း၊ ခမ္မိယော၊ န+ခမ္မိယော အခမ္မိယော၊] ဤပြခဲ့သော စကားအရပ်ရပ်ကို လေးစားသော ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မအပ်မရာ ဆောက်လုပ်ထားအပ်သော လဇ္ဇိတပည့် စသူတို့၏ကျောင်းများ၌ မတည်းခို မသွားလာကြ၊ ထိုတပည့်တို့၏ ပစ္စည်းကိုလည်း လာရောက်လှူစေကာမူ ကိုယ်တိုင် မသုံးစွဲဘဲ ကပ္ပိယ စသူတို့အား စွန့်လိုက်တတ်ကြသည်။

လဇ္ဇိပဂ္ဂဟော-ဟ လည်းကောင်း၊ အလဇ္ဇိပဂ္ဂဟော-လည်းကောင်း၊
ဓမ္မပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ အာမိသပရိဘောဂေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
သို့၊ အပရေ-ဓမ္မိယ၊ အဓမ္မိယပရိဘောဂမှ အခြားကုန်သော၊ ပဂ္ဂဟာ-
ချီးမြှောက်ခြင်းတို့သည်၊ (ချီးပင့်မြှောက်စားခြင်းတို့သည်) ဒွေ-၂ ပါးတို့တည်း၊
ပရိဘောဂါစ-တို့သည်လည်း၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးစီတို့တွင်၊
အလဇ္ဇိနာ-သည်၊ လဇ္ဇိ-ကို၊ ပဂ္ဂဟေတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ သော-ထို
လဇ္ဇိကို ချီးမြှောက်သော အလဇ္ဇိကို၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ နကာရေတဗ္ဗော-
ထိုက်၊ ပန-ကား၊ လဇ္ဇိ-သည်၊ အလဇ္ဇိ-ကို၊ သစေ ပဂ္ဂဏှာတိ-အံ၊ အနမော
ဒနာယ-ဆွမ်း အနမောဒနာပြုခြင်းငှာ၊ အဇ္ဈေသတိ-တိုက်တွန်းအံ၊ ဓမ္မကထာယ-
တရားစကားပြောခြင်းငှာ၊ အဇ္ဈေသတိ-အံ၊ ကုလေသု-တို့၌၊ ဥပတ္တဗ္ဗေတိ-
ထောက်ခံအံ၊ [လဇ္ဇိအကြီးက အငယ်အလဇ္ဇိကို ချီးမြှောက်ပုံတည်း၊] ဣတရောပိ-
အခြားသော လဇ္ဇိသည်လည်း (အလဇ္ဇိ-ကို) အမှာကံ-တို့၏၊ အာစရိယော-
ကို၊ ဤဒိသော စ ဤဒိသောစ-ဤကဲ့သို့လည်းရှုအပ်၊ ဤကဲ့သို့လည်း ရှုအပ်၏၊
ဣတိ-သို့၊ တဿ-ထို အလဇ္ဇိ၏၊ ပရိသတိ-၌၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဘာသတိ-အံ၊
[လဇ္ဇိအငယ်က အလဇ္ဇိ အကြီးကို ချီးမြှောက်ပုံတည်း၊] အယံ-ဤအလဇ္ဇိရဟန်းကို၊
သာသနံ-ကို၊ ဩသက္ကာပေတိတိ-ဆုတ်နစ်စေ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊
အန္တရဓာပေတိတိ-ကွယ်ပျောက်စေ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
ပန-ကား၊ ဓမ္မပရိဘောဂအာမိသပရိဘောဂေသု-တို့တွင်၊ ယတ္ထ-အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ အာမိသ ပရိဘောဂေါ -သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ တတ္ထ-၌၊ ဓမ္မပရိဘော
ဂေါပိ-သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏ ပစ္စည်းကို သုံးစွဲကောင်းသကဲ့သို့၊
လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်အား စာချကောင်း၏၊ လဇ္ဇိအတံ၌ စာတက်ကောင်းသည်-ဟူလို၊]
ပန-ဆက်၊ ကောဋိယံ-ကွယ်လုနီးပါးစွန်ဖျား၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ယော
ဂဇ္ဇော-အကြင်ကျမ်းစာသည်၊ တဿ ပုဂ္ဂလသ-ထို အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အစ္စယေန-

လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိ၊ ပေ၊ အန္တရဓာပေတိ။ ။မိမိက လဇ္ဇိဖြစ်သော်လည်း အလဇ္ဇိကို
ချီးပင့်မြှောက်စားလျှင် သာသနာကို ဆုတ်ယုတ်ကွယ်ပစေသူဟု အသိအမှတ်ပြုရသည်၊
အလဇ္ဇိချီးမြှောက်ပုံကို “အနမောဒနာယ အဇ္ဈေသတိ”စသည်ဖြင့်ပြရာ၌ မထေရ်ကြီးက
အလဇ္ဇိအငယ်ကို ချီးမြှောက်ပုံမှာ-ဆွမ်းအနမောဒနာ စသည်ပြုဖို့ရန် တိုက်တွန်းခြင်း၊
တရားဟောခိုင်းခြင်း၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ ရှေ့၌ ချီးမွမ်းစကားပြောခြင်းတည်း၊
ထိုအပြုအမူဖြင့် ချီးမြှောက်သော မထေရ်ကြီးသည် သာသနာကို ဆုတ်ယုတ်အောင်
ကွယ်အောင်ပြုရာရောက်၏၊ သတင်းငယ်က အလဇ္ဇိသီတင်းကြီးကို ချီးမြှောက်ပုံမှာ-
“ဦးပဉ္စင်းတို့ ဆရာတော်က သိပ်စာတတ်တာပဲ၊ သိပ်အပြော အဟောကောင်းတာပဲ”
စသည်ဖြင့် ပရိသတ်ထဲ၌ ဂုဏ်သတင်းပြောခြင်းတည်း။

သေလွန်သောအခါ၌၊ နှုသိသတိ-ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့၊ တံ-ထိုကျမ်းစာကို၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန-တရားကို ချီးမြှောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဥဂ္ဂဏှိတုံ-သင်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးဆရာတို့ဆိုအပ်ပြီ။

တတြ-ထိုစကားရပ်၌၊ (“ကွယ်လုနေသော ကျမ်းစာကို အလဇ္ဇိထံတက် ကောင်း၏” ဟူသော စကား၌၊) ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝတ္ထု-တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ မဟာဘယေ-ဗြာဟ္မဏတိဿသူပုန်ဘေးကြီး ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဧက သေဝ-တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-သည်၊ မဟာနိဒ္ဒေ သော-မဟာနိဒ္ဒေသသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဂုဏော-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ အထ-၌၊ စံတုနိကာယိကတိဿထေရဿ-နိကာယ် ၄ ရပ် ကို ဆောင်သော တိဿထေရ်၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်သော၊ မဟာတိပိဋ ကတ္ထေရောနာမ-မဟာတိပိဋက မည်သောထေရ်သည်၊ မဟာရက္ခိတတ္ထေရံ- မဟာရက္ခိတထေရ်ကို၊ အာဟ(ကံ)၊ အာဝုသော မဟာရက္ခိတ၊ တေဿ- ဤရဟန်း၏၊ [အလဇ္ဇိဖြစ်၍ နာမည်မဖော်လိုသောကြောင့် “ဧတဿ” ဟု ပြောသည်၊] သန္တိကေ၊ မဟာနိဒ္ဒေသံ-ကို၊ ဂဏှာဟိ-သင်ယူပါလော့၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ဘန္တေ၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ပါပေါကိရ-ယုတ်မာသူဆိုပါတကား၊ န ဂဏှာမိ-မသင်ယူလိုပါ၊ ဣတိ(အာဟ)၊ အာဝုသော၊ ဂဏှ-သင်ယူပါလော့၊ အဟံ၊ တေ-၏၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ နိသိဒိဿာမိ-ထိုင်နေအံ့၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ဘန္တေ သာဓု၊ တုမေသု-တို့သည်၊ နိသိန္နေသု-အနီး၌နေကုန်လသော်၊ ဂဏှိဿာမိ-သင်ယူပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ပဌပေတွာ-စတည်စေ၍၊ ရတ္တိဒိဝံ-ညဉ့်ရော နေပါ၊ နိရန္တရံ-မပြတ်၊ ပရိယာပုဏန္တော-သင်ယူလသော်၊ ဩသာနဒိဝသေ-နောက်ဆုံးနေ့၌၊ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ-၌၊ ဣတ္ထိ ဒိသွာ၊ ဘန္တေ၊ မေ-သည်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ သုတံယေဝ-ကြားရုံသာကြားအပ်ဖူးပါ၏၊ အဟံ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤသို့ မာတုဂါမ ရှိမှန်းကို) သစေ ဇာနေယျ-အကယ်၍ သိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဤဒိသဿ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အလဇ္ဇိ၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဓမ္မ- တရားကို၊ န ပရိယာပုဏေယျံ-မသင်ယူရာပါ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ၊ ပန- ဆက်၊ တဿ-ထို မဟာဓမ္မရက္ခိတ၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဗဟူမဟာထေရာ ဥဂ္ဂဏှိတွာ မဟာနိဒ္ဒေသံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ-တည်စေကြကုန်ပြီ၊ (ဣတိ-ကား၊ ဝတ္ထုတည်း။)

၅၈၆။ ရူပိယေ ရူပိယသညီတိဇတ္ထ-၌၊ သဗ္ဗမ္ဘိ-သော၊ ဇာတရူပရဇေတံ-ရွှေ ငွေသည်၊ ရူပိယသင်္ဂဟမေဝ-ရူပိယ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့သာ၊ (ဘာဝပ္ပဓာန)၊ ဂတံ-ရောက်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ရူပိယေ ဝေမတိကောတိ-ကား၊

သုဝဏ္ဏံ န ခေါ-ရွှေလေလော၊ ခရပတ္တံ န ခေါ-ကုလားရွှေလေလော၊
 [ခရသင်္ခါတံ သုဝဏ္ဏပဋိရူပကံ ဝတ္ထု-ဋီကာ၊] ဣတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-
 ဖြင့်၊ သံသယဇာတော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-
 ခံယူအံ့၊) ရူပိယေအရူပိယသညီတိ-ကား၊ သုဝဏ္ဏာဒိသု-တို့၌၊ ခရပတ္တာဒိသညီ-
 သည်၊ (ဟုတွာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ)၊ အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ပုညကာမာ-
 န်သော၊ ရာဇောရောဓာဒယော-မင်း၏မောင်းမအစရှိသူတို့သည်၊ ဘတ္တဓဇ္ဇ-
 ဂန္ဓပိဏ္ဍာဒိသု-ဆွမ်း၊ ခံဖွယ်၊ နံသာခဲ အစရှိသည်တို့၌၊ ပက္ခိပိတွာ-၍၊
 ဟိရည သုဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဒေန္တိ-လူတတ်ကြကုန်၏၊ စောဠဘိက္ခာယ-အဝတ်ကို
 တောင်းခံခြင်းအကျိုးငှာ၊ စရန္တ၁နံ-လှည့်လည်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဒသန္တေ-
 အမြိတ်၏အစွန့်၌၊ [“အဝတ်အနားအစွန့်၌ တပ်ထားသော အမြိတ်၊ ထိုအမြိတ်၏
 အစွန့်၌၊ အချို့စာ၌ “ဒုဿန္တေ”ဟုရှိ၏၊ စောဠဘိက္ခာယဟု ရှိခဲ့သောကြောင့်
 [စောဠန္တေ”ဟုသာ သုံးသင့်သည်၊] ဗဒ္ဒကဟာပဏာဒိဟိ ယေဝ-ဖွဲ့ချည်အပ်
 သော အသပြာတို့နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ စောဠကာနိ-အဝတ်တို့ကို၊ ဒေန္တိ-
 န်၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘတ္တာဒိသညာယ ဝါ-ဆွမ်းအစရှိသည်ဟုဖြစ်သော
 သညာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စောဠကသညာယ ဝါ-အဝတ်ဟုဖြစ်သော
 သညာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ-န်အံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့ ခံယူသော်လည်း၊
 ရူပိယေ အရူပိယသညီ ရူပိယံ ဂဏှာတိတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-ဆက်၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တေ န-ခံယူမိသော ရဟန်းသည်၊ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ-
 ၌၊ ဣဒံ-ဤဆွမ်းအစရှိသည်ကို၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ-
 မှတ်သားရာ၏၊ ဟိ-မှတ်သားရခြင်း၏ အကျိုးကား၊ ယေန-အကြင်
 ဒါယကာသည်၊ အဿတိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သည်၊
 ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုဒါယကာသည်၊ သတိ-ကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ပန-
 ဖန်၊ အာဂစ္ဆတိ-လိုက်လာအံ့၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အံဿ-ထိုဒါယကာအား၊
 ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိံ) တဝ-၏၊ စောဠကံ-ကို၊ ပဿ-လော့၊ ဣတိ

ယေန ဟိ၊ ဖေ၊ အာဂစ္ဆတိ။ ။အဿတိယာ ဒိန္နန္တိ ဧတ္ထ အဿတိယာ ဒိန္နံ နာမ
 အပရိစ္ဆတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒသန္တေ ဗဒ္ဒကဟာပဏာဒိ အဿတိယာ ဒိန္နံ၊ ဘိက္ခုနာ
 ဝတ္တသညာယ ပဋိဂ္ဂဟိတဉ္စ၊ တတော နေဝ ရူပိယံ ဒိန္နံ နာပိ ပဋိဂ္ဂဟိတဉ္စ ဟောတိတိ-
 ထို့ကြောင့် ဧတ္ထ (ဤသတိကင်း၍ လှူမိရာ၌၊) အာပတ္တိံ ဒေသနာကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တံ ပန
 ဒါယကာနမေဝ ပဋိဒါတဗ္ဗံ၊ တေန အကပ္ပိယဝတ္ထုနာ တေ စေ ဒါယကာ သပ္ပိအာဒိနိ
 ကိဏိတွာန သံဃဿ တဿ စ ဘိက္ခုနော ဒေန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ ကပ္ပတိ၊ ဒါယကာနံယေဝ
 သန္တကတ္တာ၊ အဋ္ဌကထာယံပန ပုညကာမေဟိ ပရိစ္စမိတွာ ဒိန္နမေဝ သန္ဓာယ ပုညကာမာ၊
 ဖေ၊ ရူပိယေ အရူပိယသညီ ရူပိယံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။

(ဝတ္ထုဗ္ဗံ)၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သမုဋ္ဌာနာဒိသု-
 တို့တွင်၊ (ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊) ဆ သမုဋ္ဌာနံ-သိယာ-ရံခါ၊ ကြိယံ-
 မပြုထိုက်သောအမှုကိုပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်ခြင်းရှိ၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊)
 ဂဟဏေန-ခံယူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ခံယူသည့်အတွက်၊ အပ္ပဇ္ဇနတော-ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်တည်း၊ သိယာ၊ အကြိယံ၊ (ကသ္မာ) ပဋိက္ခေပဿ-ပယ်မြစ်မှုကို၊
 အကရဏတော-မပြုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ (အပ္ပဇ္ဇနတော-တည်း၊) ဟိ-
 မှန်၊ ရူပိယ၊ ပေ၊ ပဒါနိ-ရူပိယ သိက္ခာပုဒ်၊ အညဝါဒက သိက္ခာပုဒ်၊ ဥပဿုတိ
 သိက္ခာပုဒ်ဟူကုန်သော၊ တီဏိ-၃ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဧကပရိစ္ဆေ
 ဒါနိ-န်၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ရူပိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်

၅၈၇။ တေန သမယေနာတိ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊
 နာနပ္ပကာရကန္တိ-ကား၊ ကတာကတာဒိ ဝသေန-တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့် ပြုအပ်သော
 ရွှေငွေ၊ တန်ဆာအဖြစ်ဖြင့်မပြုအပ်သော ရွှေငွေ အစရှိသည်တို့၏ အပြား အား
 ဖြင့်၊ အနေကဝိဓံ-တစ်ပါးမကများသောအပြားရှိသော၊ ရူပိယသံဝေါဟာရန္တိ-
 ကား၊ ဇာတရူပရဇေတပရိဝတ္တနံ-ရွှေငွေကို (အခြား ဝတ္ထုဖြင့်) လဲလှယ်ခြင်းသို့၊
 သမာပဇ္ဇန္တိတိ-ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟဏဿေဝ-လက်ခံခြင်းကိုသာ၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ-
 ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ရှေ့သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်-ဟူလို၊] ပဋိဂ္ဂဟိတပရိဝတ္တနေ-ခံယူအပ်ပြီးသော ရွှေငွေကို

လူ၏ရွှေငွေကိုပင် မစီမံကောင်း။ ။တဝ စောဠကံ ပဿာတိ ဣမိနာ ဂိဟိ
 သန္တကေပိ ဣဒံ ဂဏှထာတိ အာဒိ အကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဝိဓာနံ ဘိက္ခုနော န ကပ္ပတိတိ
 ဒီပေတိ၊ ရွှေငွေမှန်လျှင် လူ့ဥစ္စာပင်ဖြစ်သော်လည်း “ဤဟာကို ယုံလော့ဟု စီမံခြင်းငှာ
 မအပ်”ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို “တဝ ရူပိယံ ဂဏှ”ဟု မဆိုဘဲ “တဝ စောဠကံ ပဿ”
 ဟု ဆိုအပ်သောစကားဖြင့် ပြသည်။

ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပရိဝတ္တနေ။ ။သာဒိတ ရူပိယဿ (မိဘ စသူက လှူအပ်သည်ဖြစ်၍
 ကိုယ်တိုင် သာယာအပ်၊ လက်ခံအပ်သော ရွှေငွေကို) ပရိဝတ္တနေ (သပိတ် သင်္ကန်း
 စာအုပ် ခဲတံ စသော ကပ္ပိယ ဝတ္ထုဖြင့် လဲလှယ်ခြင်း၌)၊ အသာဒိယိတွာ ဝါ ကပ္ပိယေန
 ဂါဟေန ပဋိဂ္ဂဟိတရူပိယပရိဝတ္တနေ (ကိုယ်တိုင် မခံယူမသာယာဘဲ ကပ္ပိယကို ခံယူစေခြင်း
 ဖြင့် ခံယူအပ်သော ရွှေငွေကို သင်္ကန်းစသော ဝတ္ထုဖြင့် လဲလှယ်ခြင်း၌)၊ ဤလဲလှယ်ခြင်း
 ၂ မျိုး၌ အပြစ်မမြင်ကြ၍ ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့ပြုကြသည်၊ အမှန်မှာ ကပ္ပိယကို ခံယူစေခြင်းလည်း
 “ဥဂ္ဂဏှာပေယျ”ဖြစ်၍ မအပ်ပင်။

အခြားဝတ္ထုဖြင့် လဲလှယ်ခြင်း၌၊ ဒေါသ-အပြစ်ကို၊ အပဿန္တာ-န် သည်၊
(ဟုတွာ)၊ ကရောန္တိ-န်၏။

၅၈၉။ သီသုပဂန္တိအာဒိသု-တို့၌၊ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ (ယံ မဏ္ဍနံ-
အကြင်တန်ဆာသည်)၊ သီသံ-သို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ (တံ-သည်)၊ သီသုပဂံ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ပေါတ္ထကေသု-ပေစာ၊
စာအုပ်တို့၌၊ သီသုပဂန္တိ-ဟူ၍၊ လိခိတံ-ပြီ၊ [ကုလုပကော ကဲ့သို့ ဂ ကို
ကပြုထားသည်၊] ဧတံ-ဤ သီသုပဂ ဟူသော အမည်သည်၊ ယဿကဿစိ-
သော၊ သီသာလင်္ကာရဿ-ဦးခေါင်းတန်ဆာ၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊
သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဂီဝုပဂံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ ဒေသနယော-တည်း၊
ကတေန ကတန္တိအာဒိသု-တို့၌၊ သုဒ္ဓေါ-(ကပ္ပိယဝတ္ထု မဖက်) သက်သက်သော၊
ရူပိယသံဝေါဟာရောယေဝ-ရွှေငွေဖြင့် ရွှေငွေကို လဲလှယ်ခြင်းသာတည်း၊
[တန်ဆာပြုထားအပ်သော ရွှေငွေဖြင့် တန်ဆာပြုအပ်ပြီးသော ရွှေငွေကို
လဲခြင်း၊ ဥပမာ-ငွေလက်ကောက်ဖြင့် ငွေလက်စွပ်ကို လဲခြင်း စသည်တည်း။]

ရူပိယေ ရူပိယသညိတိ အာဒိမိ-၌၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဝုတ္တဝတ္ထုသု-
ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုတို့တွင်၊ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု-ကို၊
စေတာပေန္တဿ-၏၊ မူလဂ္ဂဟဏေ-မူလခံယူခြင်း၌၊ (ပထမ ခံယူ ရာအခါ၌၊)
ပုရိမသိက္ခာပဒေန-ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ အပရာပရ ပရိဝတ္တ
နေ-အဆင့်ဆင့်လဲလှယ်ခြင်း၌၊ (ခံယူအပ်သော ရွှေငွေဖြင့် အခြားရွှေငွေကို
တစ်ဆင့်လဲလှယ်ခြင်း၌) ဣမိနာ-ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယပါစိတ္တိယမေဝ-
သည်ပင်၊ (ဟောတိ)၊ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဝါ-ကိုသော်လည်း
ကောင်း၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုဝါ-လည်းကောင်း၊ စေတာပေန္တဿာပိ ဒေသဝနယော၊
ဟိ-ဆက်၊ အရူပိယေ၊ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသော၊ ဒုတိယော-သော၊ ယော
အယံတိကော-အကြင်တိက်ကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုတိက်
အား၊ အနုလောမတ္တာ-လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝုတ္တောပိ-တိုက်ရိုက်
ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အပရောပိ-သော၊ ရူပိယေ၊ပေ၊ အာဒိ-
သော၊ အယံတိကော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-ချဲ့၊ အတ္တနော-၏၊ အရူပိယေနဝါ-
ရွှေငွေမဟုတ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်း၊ ပရဿ-၏၊ ရူပိယံ-ရွှေငွေကို၊
စေတာပေယျ၊ အတ္တနော-ရူပိယေနဝါ ပရဿ အရူပိယံ (စေတာပေယျ)၊
ဥဘယထာပိ-၂ ပါးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ရူပိယသံဝေါဟာရော-
ရွှေငွေကို လဲလှယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတောယေဝ-သာ၊ ဟောတိ-၏၊
တသ္မာ ပါဠိယံ၊ ဧကန္တေန-တစ်ခုသော အဖို့အားဖြင့်၊ ရူပိယပက္ခေ-ရူပိယ

အဖို့၌၊ ဧကောယေဝ-သော၊ တိကော ဝုတ္တော၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊
[ဆိုလိုရင်းကား-မိမိဘက်က လဲလှယ်ကြောင်း ဝတ္ထု၌ဖြစ်စေ၊ ဈေးသည်
စသူတို့ ဘက်က လဲယူအပ်သောဝတ္ထု၌ဖြစ်စေ၊ (တစ်ဘက်-ဘက်၌) ရွှေငွေ
ပါနေလျှင် ရူပိယသံဝေါဟာရဖြစ်တော့သည်-ဟုလို။]

ပန-ကား၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ [ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၏ တည်ရာဖြစ်သော
ပုလဲစသော ဝတ္ထုဖြင့်၊] နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု-ကို၊ စေတာပေန္တဿ-လဲလှယ်သော
ရဟန်း၏၊ မူလဂ္ဂဟဏေ-မူလခံယူခြင်း၌၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေန-ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ၊
ပစ္ဆာ-၌၊ ပရိဝတ္တနေ-လဲလှယ်ခြင်း၌၊ ဣမိနာ-ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-
စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဂရုကဿ-
ဂရုကဖြစ်သော နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု၏၊ ဝါ-ကို၊ စေတာပိတတ္တာ-လဲလှယ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုမေဝ-ကိုပင်လျှင်သော်
လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စေတာပေန္တဿ-၏၊
မူလဂ္ဂဟဏေ-၌၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေန ဒုက္ကဋ္ဌ၊ ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေပိ ဣမိနာ ဒုက္ကဋ္ဌ
မေဝ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) အကပ္ပိယဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ စေတာပိတတ္တာ-ကြောင့်တည်း၊
ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အန္တကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ကယဝိက္ကယံ-သို့၊ သစေ သမာပဇ္ဇေ
ယျ-အံ၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဘာသိတံ-
ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ၊ ကသ္မာ-နည်း၊
ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒါနဂ္ဂဟဏတော-ပေးခြင်း ယူခြင်းမှ၊ အညော-သော၊
ကယဝိက္ကယောနာမ-ဝယ်ခြင်း ရောင်းခြင်းမည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ (တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ တံ-ကို၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ-ပြီ။)

စ-ဆက်၊ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒံ-ကို၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ ကပ္ပိယ
ဝတ္ထုပရိဝတ္တနမေဝ-ကပ္ပိယဝတ္ထုကို လဲလှယ်ခြင်းကိုသာ၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-
မူအပ်ပြီ၊) တဉ္စ-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ သဟဓမ္မိကေဟိ-တို့ကို၊ အညတြ-
၍၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ၊) ဣဒံသိက္ခာပဒံ-ဤရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ရူပိယေန-
ဖြင့်၊ ရူပိယာရူပိယစေတာပနံစ-ရူပိယ၊ အရူပိယကို လဲလှယ်ခြင်းကိုလည်း
ကောင်း၊ အရူပိယေန-ဖြင့်၊ ရူပိယစေတာပနံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ)၊
[ဤလဲခြင်းကား သီတင်းသုံးဖော်ချင်းလည်းမအပ်၊] ပန-ကား၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုနာ-
ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုနော-ကို၊ စေတာပနံ-ကို၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ (ပါဠိယံ-
၌၊ နေဝဝုတ္တံ-အပ်၊) တတ္ထ-ထို ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပါဠိယံ-၌၊ န ဝုတ္တံ၊
စ-ထိုသို့ဟောတော် မမူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုချင်း လဲရာ၌၊
အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ ဘဝိတုံ-ငှာ၊ န အရဟတိ-မထိုက်၊ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုနော-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်၊ ဟောတိယထေဝ-

ကဲ့သို့သာလျှင်၊ တထေဝ-လျှင်၊ တဿဝါ-ထို ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုကိုသော်လည်းကောင်း၊
တေနဝါ-ထို ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စေတာပနေပိ-လဲလှယ်ခြင်း
၌လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဂဝတော-၏၊
အဓိပ္ပာယ်ညဟိ-အလိုတော်ကိုသိသော ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ ဝုတ္တံ-
ပြီ။

☞ ပန-ကား၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု-ကို၊ စေတာပေန္တဿ-
လဲလှယ်သောရဟန်း၏၊ မူလဂ္ဂဟဏေ-မူလခံယူခြင်း၌၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေန
အနာပတ္တိ၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ပရိဝတ္တနေ-လဲလှယ်ခြင်း၌၊ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ
ပါစိတ္တိယံ၊ ဟိ-သာဓကကား၊ အရူပိယေ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ-
ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တေနဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ကပ္ပိယ
ဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု စေတာပေန္တဿ မူလပဋိဂ္ဂဟဏေ တထေဝ အနာပတ္တိ၊
ပစ္ဆာ ပရိဝတ္တနေ ဣမိနာ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ ကဿ၊ အကပ္ပိယဿ-မအပ်သော ဒုက္ကဋ္ဌ
ဝတ္ထု၏၊ ဝါ-ကို၊ စေတာပိတတ္တာ-လဲလှယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊
ပန-ကား၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ ကပ္ပိယဝတ္ထု၊ သဟဓမ္မိကေဟိ-တို့ကို၊ အညတြ-
၍၊ စေတာပေန္တဿ၊ ပေ၊ ဥပရိ-၌၊ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒေန-ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ
ပါစိတ္တိယံ၊ ကယဝိက္ကယံ-ဝယ်ခြင်း၊ ရောင်းခြင်းကို၊ မောစေတွာ ဂဏန္တဿ
ဥပရိသိက္ခာပဒေနပိ အနာပတ္တိ၊ ဝုဗ္ဗိ-အတိုးအပွားကို၊ ပယောဇေန္တဿ-ယှဉ်
စေသောရဟန်း၏၊ (အတိုးပေးသော ရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌ။

စ-ဆက်၊ ဣမဿ ရူပိယ သံဝေါဟာရဿ-ဤရွှေငွေကို လဲလှယ်ခြင်း
၏၊ ဂရုကဘာဝ ဒီပကံ-ကြီးလေးသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်သော၊ ဣဒံ ပတ္တ
စတုက္ကံ-ဤ ပတ္တစတုက္ကကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယော-အကြင်ရဟန်း
သည်၊ ရူပိယံ-ရွှေငွေကို၊ ဥဂ္ဂဏိတွာ-လက်ခံပြီး၍၊ တေန-ထိုရွှေငွေဖြင့်၊
အယဗိဇံ-သံ မျိုးစေ့ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တံ-ထို သံမျိုးစေ့ကို၊
ကောဇ္ဇေတွာ-ထုရိုက်၍၊ တေန လောဟေန-ထိုသံဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ကာရေတိ-
ပြုစေ၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) အယံ ပတ္တော-သည်၊ မဟာအကပ္ပိယောနာမ-
အကြီးအကျယ် မအပ်သော သပိတ်မည်၏၊ [ဤ ပတ္တစတုက္က၏ အဓိပ္ပာယ်
ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ “ပတ္တစတုက္က” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ပြထား
ပြီ၊] ကေနစိ-သော၊ ဥပါယေန-ဖြင့်၊ ကပ္ပိယော-အပ်သောသပိတ်သည်၊ ဝါ-
ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်းတော့၊ [“န သက္ကာ၊ ပေ၊ ကာတုံ” ကို
အကျယ်ပြလို၍ “ဝိနာသေတွာ” စသည်မိန့်၊] တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ ဝိနာသေတွာ-
ဖျက်ဆီး၍၊ ထာလကံ-ခွက်ကို၊ သစေပိကာရေတိ-အကယ်၍မူလည်းပြုစေဦးတော့၊

(ဧဝံသတိပိ)၊ တမ္ဗိ-ထိုခွက်သည်လည်း၊ အကပ္ပိယံ-မအပ်၊ ဝါသိ-ဓားကို၊ သစေပိ ကာရေတိ၊ (ဧဝံသတိပိ) တာယ-ထိုဓားဖြင့်၊ ဆိန္နံ-ဖြတ်အပ် သော၊ ဒန္တကဋ္ဌမ္ဗိ-လည်း၊ အကပ္ပိယံ၊ ဗလိသံ-ငါးမျှားချိတ်ကို၊ သစေပိ ကာရေတိ၊ (ဧဝံသတိပိ) တေန-ထို ငါးမျှားချိတ်ဖြင့်၊ မာရိတာ-သေစေအပ် ကုန်သော၊ မစ္ဆာပိ-တို့သည်လည်း၊ အကပ္ပိယာ-ကုန်၊ ဝါသိဖလံ-ဓားသွားကို၊ တာပေတွာ-ပူစေ၍၊ ဥဒကံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခီရံဝါ-ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ သစေပိ ဥဏှာပေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပူစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) တမ္ဗိ-ထို ရေ၊ နို့ရည်သည်လည်း၊ အကပ္ပိယမေဝ-သာ။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ကိဏာတိ-၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) အယမ္ဗိပတ္တော အကပ္ပိယော၊ ပဉ္စန္ဒမ္ဗိ-န်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့အား၊ န ကပ္ပတိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ကပ္ပိယော-အပ်သောသပိတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုသပိတ်သည်၊ [ကပ္ပိယော ဟောတိ၌စပ်၊] မူလေ-အဖိုးကို၊ မူလသာမိကာနံ-အဖိုးရှင်တို့အားလည်းကောင်း၊ ပတ္တေ-ကို၊ ပတ္တသာမိကာနံ စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒိဇ္ဇေ-ပြန်ပေးအပ်သော်၊ ကပ္ပိယော-အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဒတွာ-၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ရူပိယံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ-ခံယူစေ၍၊ ဝါ-ကပ္ပိယကို အခံယူခိုင်း၍၊ [ဥဂ္ဂဏှာပေယျဝါ-အရ ဥဂ္ဂဏှာပဏ ဖြစ်နေပြီဟု မှတ်ခဲ့ပါ၊] ကပ္ပိယကာရကေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ကမ္မာရကုလံ-ပန်းပဲသမားအိမ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ အယံ-ဤ သပိတ်သည်၊ မယံ-အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ ကပ္ပိယကာရကော စ-သည်လည်း၊ တံ ရူပိယံ-ထိုခံယူအပ်ခဲ့သောငွေကို၊ ဒတွာ-၍၊ ကမ္မာရံ-ကို၊ သညာပေတိ-နားလည်စေအံ့၊ [ဝယ်ယူအံ့-ဟူလို၊] (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) အယမ္ဗိ ပတ္တော-သည်လည်း၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-အပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဂဟိတော-သည်၊ (သမာနောပိ-လည်း)၊ ဒုတိယပတ္တ သဒိသောယေဝ-သာ တည်း၊ မူလဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ-ကြောင့်၊ အကပ္ပိယော-မအပ်၊ ကဿာ-ကြောင့်၊ သေသာနံ-ကြွင်းသောရဟန်းတို့အား၊ န ကပ္ပတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ မူလဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အနိသဋ္ဌတ္တာ-မစွန့်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [ငွေကို သံဃာ့အလယ်၌ စွန့်လျှင် အခြားရဟန်းတို့အား အပ်စရာရှိ၏၊ ထိုသို့ မစွန့်အပ်သောကြောင့်၊ အခြားရဟန်းများမှာလည်း မအပ်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ယေန-သည်၊ [ဂဟိတော၌ စပ်၊]၊ပေ၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-
 သို့၊ ပဟိတကပ္ပိယကာရကေန-စေလွှတ်အပ်သော ကပ္ပိယကာရကနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ပေ၊
 ၁၁ ဒိသွာ-၍၊ ဣမေ ကဟာပဏေ-ဤအသပြာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဣမံ-ဤ
 သပိတ်ကို၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ကဟာပဏေ-တို့ကို၊ ဒါပေတွာ-၍၊
 ဂဟိတော-ပြီ၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) အယံ ပတ္တော-သည်၊ ဧတဿေဝ
 ဘိက္ခုနော-အားသာ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း)၊ ဒုဗ္ဗိစာရိတတ္တာ-မကောင်း
 သဖြင့် စီမံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အညေသံ ပန-အခြားသော
 ရဟန်းတို့အားကား၊ ဝဇ္ဇတိ၊ (ကသ္မာ)၊ မူလဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အသမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ-
 ကြောင့်တည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ မဟာသုမတ္တေရဿ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-သော၊
 အနုရုဒ္ဓတ္တေရော နာမ-သည်၊ အဟောသိ-ရှိပြီ၊ သော-ထိုအနုရုဒ္ဓထေရ်သည်၊
 အတ္တနော-၏၊ ဧဝ ရူပံ-သော၊ ပတ္တံ-ကို၊ သပ္ပိဿ-ထောပတ်ဖြင့်၊ ပူရေတွာ-
 ၍၊ သံဃဿ-အား၊ နိသဇ္ဇိ-စွန့်ပြီ၊ တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရဿပိ-၏လည်း၊
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-တို့၏၊ ဧဝရူပေါ ပတ္တော အဟောသိ၊ တံ-ထိုသပိတ်ကို၊
 ထေရောပိ-(တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်သည်လည်း၊) သပ္ပိဿပူရာပေတွာ-(ပြည့်ပစေ
 ဟု စေခိုင်း၍) သံဃဿ နိသဇ္ဇာပေသိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ဣဒံ-ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးကား၊ အကပ္ပိယပတ္တစတုက္ကံ-အကပ္ပိယသပိတ် ၄လုံး အပေါင်းတည်း။

ပန-ကား၊ ရူပိယံ-ငွေကို၊ အသမ္ပဋိစ္ဆိတွာ-၍၊ ထေရဿ-အား၊ ပတ္တံ၊
 ကိဏိတွာ-ဝယ်၍၊ ဒေဟိ-လှူပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ပဟိတကပ္ပိယ
 ကာရကေန-စေလွှတ်အပ်သော ကပ္ပိယ ကာရကနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ကမ္မာရကုလံ-
 သို့၊ ဂန္တာ ပတ္တံ ဒိသွာ၊ အယံ-ဤသပိတ်သည်၊ မယံ-အား၊ ရုစတိ၊ ဣတိ
 ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဣမံ-ဤသပိတ်ကို၊ အဟံ၊ ဂဟေဿာမိ-ယူအံ့၊
 ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ၊ ကပ္ပိယကာရကောစ-သည်လည်း၊
 တံ ရူပိယံ-ကို၊ ဒတွာ ကမ္မာရံ သညာပေတိ-နားလည်စေအံ့၊ (ဝယ်ယူအံ့၊)
 အယံ ပတ္တော-သည်၊ သဗ္ဗကပ္ပိယော-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား အပ်၏၊
 ဗုဒ္ဓါနံပိ-တို့၏လည်း၊ ပရိဘောဂါရဟော-သုံးစွဲတော်မူခြင်းကို ထိုက်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့မှတ်သားအပ်၏။

ဒုဗ္ဗိစာရိတတ္တာ။ ။[ဒု-မကောင်းသဖြင့်၊ ဝါ-ဝိနည်းတော်အား မလျော်သဖြင့်+
 ဝိစာရိတ-စီမံအပ်သောငွေ၊] “ဤငွေတို့ကို ယူ၍ ဤသပိတ်ကို ပေးလော့”ဟု ပြောဆို
 ခြင်းသည် ငွေကိုစီမံရာရောက်၏၊ ဤသို့ ရွှေငွေကို စီမံမှုကို “ဒုဗ္ဗိစာရိတ”ဟု ခေါ်သည်၊
 ဤစကားကိုထောက်၍ ငွေကိုအလှူမခံသော်လည်း ထိုကဲ့သို့ မစီမံမိဖို့ရန် ဝိနည်းမိရ်
 ပုဂ္ဂိုလ်များ သတိထားလေ့ရှိကြသည်။

၅၉၁။ အရူပိယေ ရူပိယသညိတိ-ကား၊ ခရပတ္တာဒိသု-ကုလားရွေ အစရှိသည်တို့၌၊ သုဝဏ္ဏာဒိသညိ၊ (ဟုတွာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ)၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ တေန-ထိုအရူပိယဖြင့်၊ အရူပိယံ-ရွေငွေမဟုတ်သောဝတ္ထု ကို၊ သစေစေတာပေတိ၊ (ဧဝံ သတိ) ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ ဟောတိ၊ ဝေမတိကေ- ဖြစ်သောယုံမှားခြင်းရှိသူ၌၊ ဧသ နယော၊ ပန-ကား၊ အရူပိယသညိဿ-အရူပိယဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဉ္စဟိ သဟဓမ္မိကေဟိ သဒ္ဓိံ (ကယဝိက္က ယံ၌ စပ်၊) ဣမံ-ဤအရူပိယကို၊ ဂဟေတွာ၊ ဣမံ-ဤအရူပိယကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ကယဝိက္ကယံကရောန္တဿာပိ အနာပတ္တိ၊ (သီတင်း သုံးဖော်ချင်းဖြစ်၍ အနာပတ်၊) သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်

၅၉၃။ တေန သမယေနာတိ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ကတိ ဟိပိတျာယန္တိ (ပဒေ)-ပုဒ်၌၊ ကတိ တေ အယန္တိ-ကတိ+တေ+အယံ ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ-ပုဒ်ခွဲခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏)၊ ပန-“ဆီအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤကတိဟိ ပိတျာယံပုဒ်၌၊ ဟိကာရော-သည်၊ ပဒပူရဏော-ပုဒ်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းတည်း၊ ပိကာရော-သည်၊ ဂရဟာယံ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်၌၊ (ဟောတိ)၊ တဝ-၏၊ ဒုဗ္ဗလာ-အားမရှိသော၊ အယံ သဃံာဋ္ဌိ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ ကတိ ဒိဝသာနိ- အဘယ်မျှလောက်သောရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဘဝိဿတိ-တ္တံ.နည်း၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ပါဠိတော်၌ “တေ-၏၊ အယံ သဃံာဋ္ဌိ-သည်၊ ကတိ-အဘယ်မျှလောက်သောရက်တို့ပတ်လုံး၊ (ဘယ်လောက်ကြာအောင်၊) ဘဝိဿတိ-နည်း” ဟု အနက်ပေးပါ-ဟူလို၊] အထဝါ-ကား၊ ကတိဟမ္ပိ တျာယန္တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထ-ထိုကတိဟမ္ပိ တျာယံပါ၌၌၊ ကတိဟန္တိ-ကား၊ ကတိ အဟာနိ-အဘယ်မျှလောက်သောရက်တို့ပတ်လုံး၊ ကတိဒိဝသာနိ-တို့ပတ်လုံး၊ (ဘဝိဿတိ-နည်း)၊ ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်သည်၊ [ပိ၏ ဂရဟာအနက်၌ အနက်ပေးပုံအစီအရင်သည်၊] ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ၊ ကတိ ဟိပိမျာယန္တိ ဣဒံပိ-ဟူသော ဤပါဌ်ကိုလည်း၊ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

☞

ဂိဟိပိ နံ ဂိဟိဿာတိ ဧတ္ထ-၌၊ နန္တိ-နံဟူသော ပုဒ်သည်၊ နာမတ္ထေ-နာမသဒ္ဓါ၏အနက်၌၊ (ပဝတ္ထော) နိပါတော၊ ဂိဟိပိ နာမ-လူမည်သည်လည်း၊ ဂိဟိဿ-လူအား၊ ဒေတိ-ပြန်ပေးသေး၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၅၉၄။ နာနပ္ပကာရကန္တိ-ကား၊ စိဝရာဒိနံ-နံသော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အနေကဝိမံ-သော၊ (ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇေယျ)၊ တေနေဝ-

ကြောင့်ပင်၊ အဿ-ထို နာနပ္ပကာရကံပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ စီဝရံ အာဒိ ကတွာ ဒသိကသုတ္တပရိယောသာနံ-အမြိတ်အဆာဖြစ်သော ချည်မျှင်အဆုံး ရှိသော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာမေဝ-အပ်သော ဘဏ္ဍာကိုသာ၊ ဒသိတံ၊ ဟိ-မှန်၊ အကပ္ပိယဘဏ္ဍာပရိဝတ္တနံ-အကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို လဲလှယ်ခြင်းသည်၊ ကယဝိက္ကယ သင်္ဂဟံ-ကယဝိက္ကယ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ၊ [ရူပိယ သံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်နှင့်ဆိုင်သည်-ဟူလို၊] ကယဝိက္ကယန္တိ-ကား၊ ကယံစေဝ-ဝယ်ခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဝိက္ကယဉ္စ-ရောင်းခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ (သမာပဇ္ဇေယျ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမိနာ-ဤ ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ-ဤ ဝတ္ထုကို၊ ဒေဟိ-ပေးလော့၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပရဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ၊ ဂဏှန္တော-ယူသော ရဟန်းသည်၊ ကယံ-ဝယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇတိ၊ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တော ဝိက္ကယံ (သမာပဇ္ဇတိ)။

၅၉၅။ အဇ္ဈာစရတိတိ-ကား၊ အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ စရတိ-ကျင့်၏၊ ဝိတိက္ကမဝါစံ-လွန်ကျူးကြောင်းစကားကို၊ (သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးကြောင်း စကားကို)၊ ဘာသတိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော-အနက်၊ ယတော ကယိတဉ္စ ဟောတိဝိက္ကယိတဉ္စာတိ-ကား၊ ယဒါ-၌၊ ပရဘဏ္ဍံ-ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္ထဂတံ-လက်၌ ရောက်သည်ကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလျက်၊ ကယိတဉ္စ-ဝယ် အပ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ အတ္တနော-၏၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ပရဟတ္ထဂတံ-ကို၊ ကရောန္တေန-လျက်၊ ဝိက္ကိတဉ္စ (ဝိက္ကယိတဉ္စ)-သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ဣမိနာ ဣမန္တိအာဒိဝစနာနုရူပတော-ဣမိနာ ဣမံအစရှိသော စကားအား လျော်သောအားဖြင့်၊ ပါဠေ-ပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ အတ္တနော-၏၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဒသိတံ-မူအပ်ပြီ၊ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ကယဝသေန-ဝယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂဟိတကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ယူအပ်သော အပ်သောဘဏ္ဍာကို၊ နိသဇ္ဇိတဗ္ဗံ- စွန့်ရာ၏၊ ဟိ- မှန်၊ အယံ

ဣမိနာ၊ ပေ၊ နုရူပတော။ ။သူများဘဏ္ဍာ၏ မိမိလက်ရောက်ခြင်းကို ကယ(ဝယ်ခြင်း)၊ မိမိဘဏ္ဍာ၏ သူတစ်ပါးလက်ရောက်ခြင်းကို ဝိက္ကယ (ရောင်းခြင်း) ဟု ဆိုလျှင် ပါဠိတော်၌ “ကယိတဉ္စ ဟောတိ ဝိက္ကယိတဉ္စ”ဟု (ကယိတကို ရှေ့၊ ဝိက္ကယိတကို နောက်ထား၍) အစဉ်ကို ပြပြီးနောက် “အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ပရဟတ္ထဂတံ၊ ပရဘဏ္ဍံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ”ဟု (ဝိက္ကယိတကို ရှေ့၊ ကယိတကို နောက်ထား၍) အဘယ့်ကြောင့် ပြတော်မူပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဣမိနာ ဣမံတိ အာဒိဝစနာနုရူပတော ပန”စသည်မိန့်၊ “ဣမိနာ-ဤဝတ္ထုဖြင့်” ဟူသော စကားသည် မိမိဥစ္စာကို ပြသောစကား တည်း၊ ထိုစကားအားလျော်စွာ ပါဠိတော်၌ မိမိဘဏ္ဍာ၏ သူတစ်ပါးလက်သို့ ရောက်ပုံ ကို ရှေ့ထား၍ ပြတော်မူသည်-ဟူလို။

ကယဝိက္ကယော-ဤ ဝယ်ခြင်းရောင်းခြင်းသည်။ (န. ဝဇ္ဇတိ၌ စပ်၊) ပဉ္စ-
နံသော၊ သဟဓမ္မိကေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသေဟိ-နံသော၊
ဂိဟိပဗ္ဗဇိတေဟိ-လူဝတ်ကြောင်၊ ရသေ့ ပရိဗ္ဗိဇ်တို့နှင့်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊
မာတာပိတူဟိပိ-တို့နှင့်လည်း၊ [ပိ-ကား၊ သမ္ဘာဝနာ၊ “အခြားသူကို မဆိုထားဘိ”
ဟူလို၊] သဒ္ဓိ-ကွ၊ န ဝဇ္ဇတိ။

တတြ-ထိုသို့လဲလှယ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဝတ္ထေန
ဝါ-ဖြင့်မူလည်း၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်သည်၊ (ကယိတဝိက္ကယိတံ-ဝယ်အပ် ရောင်းအပ်
သည်၊ ဝါ-လဲအပ်သည်၊) ဟောတု၊ ဘတ္ထေန ဝါ-ဆွမ်းဖြင့်မူလည်း၊ ဘတ္ထံ-
သည်၊ (ကယိတဝိက္ကယိတံ ဟောတု)၊ ယံကိဉ္စ၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သောဝတ္ထုကို၊
ဣမိနာ-ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဒေဟိ-ပေးလော့၊ ဣတိ-သို့၊
ဝဒတိ၊ (ဒါယကာထံ ရဟန်းကိုယ်တိုင် လဲဖို့ရန်ပြောအံ့၊) ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊
ဧဝံ ဝတွာ၊ မာတုယာပိ (အမိအားသော်လည်း၊) အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒေတိ၊
ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟိတိ-ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟိဟူ၍၊ ဝုတ္တော(ဟုတွာ)
ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ [ဤ ဝါကျဖြင့် ဒါယကာက မိမိထံလာ၍ လဲပုံကို
ပြသည်။] ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣမံ-ကို၊ တေ-သင့်အား၊
ဒဿာမိ-ပေးအံ့၊ ဣတိ၊ ဝတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ [ဤဝါကျဖြင့်
ဒါယကာထံ ရဟန်းက သွား၍ လဲပုံကိုပြသည်၊] မာတုယာပိ-၏သော်လည်း
ကောင်း၊ ဘဏ္ဍံ၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဝါ-မိမိက၊ ဂဏှာတိ-ယူအံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊
အတ္တနော၊ ဘဏ္ဍေ-သည်၊ ပရဟတ္ထံ-သို့၊ (သမ္ပတ္တေ-ရောက်သော်လည်းကောင်း၊)
ပရဘဏ္ဍေ-သည်၊ အတ္တနော ဟတ္ထံ၊ သမ္ပတ္တေ စ-သော်လည်းကောင်း၊
နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိယပါစိတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [လဲဖို့ရာ ပြောတုန်းက ဒုက္ကဋ္ဌံ၊
လဲပြီးလျှင် နိသဂ္ဂိယပါစိတ် ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ မာတရံဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊
ပိတရံဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဣမံ ဒေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝဒေတော-ပြောသော
ရဟန်း၏၊ ဝိညတ္တိ-ဝိညတ်သည်၊ ဝါ-တောင်းခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊
ဣမံ ဂဏှာဟိတိ ဝဒေတော-၏၊ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ-သည်၊ န ဟောတိ၊
အညာတကံ-ကို၊ ဣမံ ဒေဟိတိ ဝဒေတော ဝိညတ္တိဟောတိ၊ ဣမံ ဂဏှာဟိတိ
ဝဒေတော သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနံ ဟောတိ၊ ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟိတိ-ဟူ၍၊
ကယဝိက္ကယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတော-ရောက်သောရဟန်း၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိယ
ပါစိတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဝတ္တေန္တေန မာတာပိတူဟိပိ
သဒ္ဓိံ၊ ကယဝိက္ကယံ-ကယဝိက္ကယ အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အညာတကေဟိ
သဒ္ဓိံ၊ တိဿော အာပတ္တိယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မောစေန္တေန-လွတ်စေ
လျက်၊ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ-လဲလှယ်ရာ၏။

တတြ-ထိုသို့ လဲလှယ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ပရိဝတ္တနဝိမိ-လဲလှယ်ပုံ အစီအစဉ်တည်း၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပါထေယျတဏှုလာ-လမ်းစာရိက္ခာ ဆန်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီး အကြား၌၊ ဘတ္တဟတ္ထံ-လက်၌ ထမင်းရှိသော၊ ပုရိသံ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ အမှာ ကံ-ငါတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ တဏှုလာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-န်၏၊ နော-တို့အား၊ ဣမေဟိစ-ဤဆန်တို့ဖြင့်လည်း၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ နတ္ထိ၊ ဘတ္တေန ပန- ကား၊ အတ္ထော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ ပုရိသော-သည်၊ တဏှုလေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တိဿောပိ-န်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ န ဟောန္တိ၊ [အညာတက ဝိညတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတနဒုက္ကဋ္ဌ၊ ကယဝိက္ကယ နိသဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်များမသင့်-ဟူလို၊] အန္တမသော-အားဖြင့်၊ နိမိတ္တကမ္မမတ္တမ္ပိ-အရိပ် နိမိတ် ပြုခြင်းမျှသည်လည်း၊ န ဟောတိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ မူလဿ-အရင်းခံ ဖြစ်သောဆန်၏၊ အတ္ထိတာယ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပရတောစ- နောက်၌လည်း၊ (နောက် အနာပတ္တိဝါရ၌လည်း)၊ ဣဒံ အမှန် အတ္ထိ၊ ပေ၊ ဘဏတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တမေဝ-မိန့်တော်မူအပ်သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အကတွာ-၍၊ ဣမိနာ- ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ-ကို၊ ဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပရိဝတ္တေတိ-အံ့၊ ယံထာဝတ္ထုကမေဝ-အကြင် အကြင်ဝတ္ထု အတိုင်းသာတည်း၊ ဝါ-ဝတ္ထု အားလျော်သော နိသဂ္ဂိယပါစိတ်သာတည်း၊ ဝိဃာသာဒံ-စားကြွင်းစားကို၊ [ဝိရူပေါ+ဃာသော ဝိဃာသော၊ ဝိဃာသံ+အဒတိ ဘက္ခတိတိ ဝိဃာသာ ဒေါ၊] ဒိသွာ-၍၊ ဣမံ ဩဒနံ-ကို၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စားပြီး၍၊ ရဇနံ-ဆိုးရည်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဒါရူနိ- တို့ကို၊ အာဟရ-လော့၊ ဣတိဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-အံ့၊ ရဇန ဆလ္လိဂဏနာယ-ဆိုးရည်ခေါက်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒါရူဂဏနာယစ-ထင်းတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယာနိ- နိသဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣမံ ဩဒနံ-ကို၊ ဘုဒ္ဓိတွာ- စားပြီး၍၊ ဣမံ နာမ-ဤမည်သော အမှုကို၊ ကရောထ-ပြုကုန်လော့၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ ဒန္တကာရာဒိဟံ-ဆင်စွယ်ပွတ်သမား အစရှိကုန်သော၊ သိပ္ပိကေဟိ- အတတ်သည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ မေကရဏာဒိသု-မေကရိဏ် အစရှိသည်တို့ တွင်၊ တံ တံ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ကာရေတိ-အံ့၊ ရဇကေဟိဝါ-ခဝါသည်တို့သည် သော်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်း၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဓောဝါပေတိ-ဖွပ်စေအံ့၊ ယထာ ဝတ္ထုကမေဝ၊ နှာပိတေန-ဆတ္တာသည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကေသေ-တို့ကို၊

ဆိန္ဒာပေတိ၊ ကမ္မကာရေဟိ-အလုပ်သမားတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ နဝကမ္မ-
အမှုသစ်ကို၊ ကာရေတိ-ပြုစေအံ့၊ ယထာ ဝတ္ထုကမေဝ၊ [“နာပိတေန၊ ပေ၊
ကာရေတိ” ဤဝါကျများ၌လည်း “ဣမံ ဩဒနံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဣမံနာမ
ကရောထ” ဝါကျ ကို လိုက်ပေး။]

ပန-ကား၊ ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဣမံ-(ဤအလုပ်ကို) ကရောထာတိ
သစေ န ဝဒတိ-အံ၊ ဣမံ ဘတ္တံ၊ ဘုဒ္ဓ-လော၊ ဘုတ္တော-စားပြီးသည်၊ အသိ-
၏၊ ဘုဒ္ဓိဿသိ-လတ္တံ၊ (အချို့စာများ၌ “ဘုဒ္ဓသိ”ဟု ပစ္စုပ္ပန်လည်းပါ၏၊)
ဣမံ နာမ-ဤမည်သောအမှုကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော့၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊
(ဧဝံ သတိ) ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ ခိုင်းရာ၌၊ ဝတ္ထမောဝနေဝါ-
အဝတ်ကို ဖွပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ကေသဇ္ဈေဒနေဝါ-ဆံပင်ကိုဖြတ်ခြင်း၌
သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိသောနောဒိ နဝကမ္မေဝါ-မြေသုတ်သင်ခြင်း အစရှိ
သော အမှုသစ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပရဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္တနော
ဟတ္ထဂတံ(ဟုတွာ)၊ နိသဂ္ဂိတဗ္ဗံ နာမ-စွန့်ထိုက်သောဘဏ္ဍာမည်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ
နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဒဠ္ဇ-စွာ၊
ကတွာ-၍၊ ဝုတ္တတ္တာ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ပဋိက္ခိပိတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ၊
နိသဂ္ဂိယဝတ္ထုမှိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပရိဘုတ္တေဝါ-သုံးစွဲအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊
နဋ္ဌေဝါ-ပျောက်သော်လည်းကောင်း၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဒေသေတိ ယထာ-
ဒေသနာပြောရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤအဝတ်ဖွပ်ခြင်းအစရှိသည်၌လည်း၊

ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။“ဤထမင်းကို စားလော့”ဟု စကားတစ်ရပ်
ဖြတ်ပြီးလျှင် “ဤအလုပ်ကို လုပ်ပေးလော့”ဟု စကားတစ်ရပ်ဖြင့် ခိုင်း၏၊ ဤသို့
ခိုင်းလျှင် “ထမင်းဖြင့် အလုပ်ကို လဲရာမရောက်”၊ ထို့ကြောင့် “အပ်သည်”ဟု ဆိုသည်၊
ဤသို့ စကားမဆက်ဘဲ ဖြတ်၍ခိုင်းရာ၌ “သင်ဟာ စားပြီးပြီလေ၊ အလုပ်လုပ်ပါတော့
လား၊ ဘာကြောင့်မလုပ်သေးသလဲ”ဟုပင် ပြောဆိုကောင်း၏-ဟု ဋီကာဆိုသည်။

ဧတ္ထစ၊ ပေ၊ ဒေသေတဗ္ဗံ။ ။တစ်စုံတစ်ခုသော ကပ္ပိယဝတ္ထုကိုပေး၍ ကိုယ်တိုင်
ခဝါသည်ကို အဖွပ်ခိုင်းခြင်း၊ ဆတ္တာသည်ကို ခေါင်းရိတ်ခိုင်းခြင်းတို့၌ ကယဝိက္ကယ
သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိသဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုရာ၌ စွန့်စရာဝတ္ထုမရှိ၊ အဝတ်လည်း
နဂိုက မိမိအဝတ်သာဖြစ်၍ စွန့်ဖွယ်မလို၊ ထိုသို့စွန့်စရာဝတ္ထုမရှိပါသော်လည်း နိသဂ္ဂိပါစိတ်
သင့်သည်ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဆိုထားသောကြောင့် ထိုစကားကို မပယ်သင့်၊
ထို့ကြောင့် နိသဂ္ဂိပစ္စည်းကို စားသောက်ပြီး၊ ပျောက်ပြီးဖြစ်၍ စွန့်စရာမရှိသော်လည်း
နိသဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်ကို ဒေသနာ ပြောရသကဲ့သို့ အဝတ်ဖွပ်ခိုင်းခြင်း၊ ခေါင်းရိတ်ခိုင်း
ခြင်းတို့၌လည်း နိသဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်ကိုသာ ဒေသနာပြောရမည်။

ဒေသေတဗ္ဗံ-ဒေသနာပြောရ၏။ [အပ်-မအပ်သော ဤလဲလှယ်နည်းများကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

၅၉၆။ ကယဝိက္ကယေ ကယဝိက္ကယသညီတိ အာဒိမိ-၌ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော)။ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်။ ကယဝိက္ကယံ-သို့။ သမာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏။ သော, တသ္မိ-ထို ဝယ်ခြင်း ရောင်းခြင်း၌။ ကယဝိက္ကယ သညီဝါ-ဝယ်ခြင်း ရောင်းခြင်းဟု အမှတ်ရှိသည်မူလည်း။ ဘဝတု-ဖြစ်စေ၊ ဝေမတိ ကောဝါ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်မူလည်း။ (ဘဝတု)။ န ကယဝိက္ကယ သညီဝါ-ဝယ်ခြင်း ရောင်းခြင်းဟု အမှတ်မရှိသည်မူလည်း။ (ဘဝတု)။ နိသဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ စူဠတ္ထိကေ-စူဠတိက်၌။ [နိသဂ္ဂိပါစိတ်လောက် အပြစ်မကြီးသော ကြောင့် တိကဒုက္ကဋ္ဌကို “စူဠတ္ထိက” ဆိုဟန်တူသည်။] ဒွိသု-န် သော၊ ပဒေသု-ရှေ့ပုဒ်တို့၌။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ(ဟောတိ)။ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၅၉၇။ အဋ္ဌံ ပုစ္ဆတိတိ-ကား၊ တဝ-အသင် ဒါယကာ၏။ အယံပတ္တော-သည်။ ကိ-အဘယ်ကို၊ အဋ္ဌတိ-ထိုက်တန်သနည်း။ (တစ်နည်း) ကိအဋ္ဌတိ-ဘယ်လောက်တန်သနည်း။ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆတိ-အံ၊ ဣမံ နာမ-ဤမည်သော အဖိုးကို၊ (အဋ္ဌတိ-၏)။ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပန-သော်ကား၊ တဿ-ထိုရဟန်း ၏။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-သင်္ကန်းစသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာသည်။ မဟဋ္ဌံ-များသော အဖိုးရှိသည်။ သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝဉ္စ-သို့လည်း။ နံ-ထိုဈေးသည်ကို၊ ပဋိဝဒတိ-တစ်ဖန်ပြောအံ၊(ကိ)။ ဥပါသက-ကာ၊ မမ-၏။ ဣဒံဝတ္ထု-သည်။ မဟဋ္ဌံ-များသောအဖိုးရှိ၏။ တဝ-၏။ ပတ္တံ-ကို၊ အညဿ-အား၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ (ပဋိဝဒတိ)။ တံ-ထို စကားကို၊ သုတွာ-၍၊ ဣတရော-ရဟန်းမှ တစ်ပါးသော ဈေးသည်သည်၊ အညံ-သပိတ်မှ အခြား သော၊ ထာလကမ္ပိ-ခွက်ကိုလည်း၊ ဒဿာမိ-ပေးပါဦးအံ၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဏှိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္ထလက္ခဏေ-ဆိုအပ်သော လက္ခဏာ၌၊ ပတတိ-ကျရောက်၏၊ ဝါ-ပါဝင်၏၊ [“မမ ဣဒံ ဝတ္ထု” စသော စကားသည်၊ “ဣဒံ အမှာကံ အတ္ထိ” ဟူသော ပါဠိတော် အနာပတ္တိဝါရဉ္စ ပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ”ဟု ဆိုသည်။] သော ပတ္တော-ထို ဈေးသည်၏ သပိတ်သည်၊ မဟဋ္ဌေါ-သည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝတ္ထု-(ထီး၊ ဖိနပ်စသော) ဝတ္ထုသည်၊ အပ္ပဋ္ဌံ-နည်းသော အဖိုးရှိသည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ ပတ္တုသာမိကောစ-သည်လည်း၊ အဿ-ထို (ထီး၊ဖိနပ် စသော) ဝတ္ထု၏ အပ္ပဋ္ဌဘာဝံ-နည်းသော အဖိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို (သစေ)

န ဇာနာတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ပတ္တော-ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ [လှည့်ပတ်၍
 ယူရာကျသောကြောင့် မယူထိုက်-ဟူလို၊] မမ-၏၊ ဝတ္ထု-သည်၊ အပ္ပဏ္ဍိ-၏၊
 ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခတဗ္ဗံ-ပြောရာ၏၊ ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ၊ မဟဂ္ဂဘာဝံ-
 (ဈေးသည်၏ သပိတ်က) များသောအဖိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိလျက်၊
 ဝဇ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်၍၊ ဂဏုန္တော-ယူသောရဟန်းသည်၊ ဂဟိတဘဏ္ဍံ-ကို၊
 အဋ္ဌါပေတွာ-တန်ဖိုးဖြတ်စေ၍၊ ကာရေတဗ္ဗတံ-ပြုစေထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့၊
 အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ [တစ်မတ်မှစ၍ တန်ဖိုးအလိုက်ဆုံးဖြတ်ရမည်-ဟူလို၊]
 ပတ္တသာမိကော-သည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဟောတု-စေ၊ သေသံ-အကြွင်းအကျန်အပို
 သည်၊ မမ-၏၊ ပုညံ-ကောင်းမှုသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊
 သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။

ကပ္ပိယကာရကဿ အာစိက္ခတိတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင် ဈေးသည်၏၊
 ဟတ္ထတော-မှ၊ ဘဏ္ဍံ၊ ဂဏှာတိ-ယူလို၏၊ တံ-ထို ဈေးသည်ကို၊ ထပေတွာ၊
 အညံ-အခြားသူကို၊ အန္တမသော၊ တဿ-ထို ဈေးသည်၏၊ ပုတ္တဘာတိ
 ကမ္ပိ-သား ညီကိုသော်လည်း၊ ကပ္ပိယကာရကံ-ကို၊ ကတွာ၊ ဣမိနာ-ဤ
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမိနာမ-ဤမည်သော ဝတ္ထုကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဒေဟိ-ပေးပါ
 လော၊ ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခတိ-ပြောအံ၊ သော-ထို ကပ္ပိယကာရကသည်၊
 ဆေကော-ပါးနပ်သည်၊ စေ ဟောတိ၊ ပုနပျုနံ၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊
 ဝိဝဒိတွာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆို၍၊ (ဈေးသည်နှင့် “ကောင်းတယ်၊ မကောင်း
 ဘူး”ဟု ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုငြင်းခုံ၍-ဟူလို၊) စေဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 (ဘိက္ခုနာ) တုဏှိဘူတေန-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ ဟတွာ၊ ဌာတဗ္ဗံ-
 တည်ရာ၏၊ [ကပ္ပိယက ပစ္စည်းကိုရွေးချယ်၍ ယူနေသောကြောင့် ရဟန်းက
 မိမိသဘောကျဖြစ်၍ ဘာမျှမပြောဘဲ တိတ်တိတ်နေပါ-ဟူလို၊] (ကပ္ပိယ
 ကာရကော-သည်၊) ဆေကော နော စေ ဟောတိ၊ ဂဟေတံ၊ စေ န ဇာနာ
 တိ-အံ၊ ဝါဏိဇ္ဇကော-ကုန်သည်သည်၊ တံ-ထို ကပ္ပိယကာရကကို၊ ဝဇ္ဇေတိ-
 လှည့်ပတ်နေအံ၊ (ညာနေအံ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ မာဂဏှ-မယူနှင့်တော့၊ ဣတိ
 ဝတ္ထုဗ္ဗော။

ဣဒံ အမှာကန္တိ အာဒိမိ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အမှာကံ-
 ငါတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံပြီးသော (တော်လံဝါ-ဆီသည်
 မူလည်းဖြစ်သော၊ သပ္ပိဝါ-သော၊) ဣဒံ-ဤ ဝတ္ထုသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အမှာ
 ကဉ္စ-တို့အားလည်း၊ အညေန-သော၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကေန-အကပ်မခံအပ်
 သေးသော ဆီဖြင့်၊ ဝါ-ထောပတ်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ)၊-ဣတိ
 ဘဏတိ၊ သော-ထို ဈေးသည်သည်၊ တံ-ထို အကပ်ခံအပ်ပြီး ဝတ္ထုကို၊

ဂဟေတွာ, အညံ-(အကပ်မခံအပ်သေးသော) အခြားဝတ္ထုကို၊ သစေ ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ အတ္တနော, တေလံ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဆီကို၊ န မိနာပေတဗ္ဗံ-မချင့်စေထိုက်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ), နာဠိယံ-ဆီကျည်တောက်၌၊ အဝသိဋ္ဌတေလံ-ကြွင်းကျန်သော ဆီသည်၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ မိနန္တဿ-ချင့်သောဈေးသည်၏၊ အပဋိဂ္ဂဟိတကံ-အကပ် မခံအပ် သေးသော ဆီကို၊ ဒူသေယျ-ဖျက်ဆီးရာ၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယော-သော၊ ကောသိယဝဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

၃-ပတ္တဝင်အဖွင့်
၁-ပတ္တသိက္ခာပုဒ်

တေန သမယေနာတိ ပတ္တသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ပတ္တဝါဏိဇ္ဇန္တိ-ကား၊ ဂါမနိဂမာဒိသု-တို့၌၊ ဝိစရန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လျက်၊ ပတ္တဝါဏိဇ္ဇဝါ-သပိတ် ကုန်သွယ်မှုကိုလည်း၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကုန်လတ္တံ့လော၊ အာမတ္တိကာ ပဏဝါတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ဘာနောနိ-ခွက်တို့ကို၊ အမတ္တာနိ-အမတ္တတို့ ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-န်၏၊ ယေသံ-အကြင်ဈေးသည်တို့၏၊ တာနိ-အိုးခွက်ဟူကုန်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ရောင်းဝယ် အပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ (သန္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုဈေးသည်တို့သည်၊ အာမတ္တိကာ-ကတို့မည်၏၊ [ဘဏ္ဍန္တိ ဝိက္ကေတဗ္ဗဘဏ္ဍံ၊ တာနိနှင့်ဘဏ္ဍံသည် ဝုဓ်မတူသော်လည်း ရောင်းအပ်သော ဘဏ္ဍာအဖြစ်ဖြင့် တစ်မျိုးတည်းဖြစ်သော ကြောင့် တာနိနှင့် ဝုဓ်မတူဘဲ “ဘဏ္ဍံ”ဟု ဧကဝုဓ်ထားနိုင်သည်၊] တေသံ အာမတ္တိကာနံ-ထိုခွက် ဟူသော ရောင်းအပ်သော ဘဏ္ဍာရှိသော ဈေးသည် တို့၏၊ အာပဏံ-ဈေးဆိုင်တည်း၊ အာမတ္တိကာပဏံ-ဆိုင်၊ ကုလာလဘဏ္ဍာ ဝါဏိဇ္ဇကာပဏံ-အိုးခွက် ဘဏ္ဍာကို ရောင်းသော ကုန်သည်တို့၏ ဈေးဆိုင် ကို၊ (ပသာရေသန္တိ-ဖြန့်ခင်းကုန်လတ္တံ့လော၊) ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပဌမံ၊ ပေ၊ ဒူသေယျ။ ။ရဟန်း၏ အကပ်ခံအပ်ပြီး ဆီနှင့် ဈေးသည်ဆီကို လဲသောအခါ ဆီဘူး၌ထည့်၍ ဆီကို ချင့်ရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ချင့်သောအခါ ရဟန်း၏ ဆီကို အလျင်(ရှေးဦးစွာ)မချင့်ပါနှင့်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ရဟန်း၏ဆီက ကပ်ပြီးဖြစ်၍ ဆီဘူး၌ ကျန်ရစ်သော အကပ်အသတ်ဆီသည် နောက်မှ ချင့်သောဈေးသည်၏ဆီကို (ကပ်ပြီး ဆီနှင့် ရောသွားစေသောအားဖြင့်) ရဟန်း၏ဆီက ဈေးသည်၏ဆီကို ဖျက်ဆီးရာရောက် ပါလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ကပ်ပြီးဆီနှင့် မကပ်သေးဆီရောလျှင် မကပ်သေးဆီလည်း ကပ်ပြီးဆီပင် ဖြစ်သွားရကား ရဟန်းမှာ လဲရကျိုးမနပ်ဘဲ ရှိလိမ့်မည်-ဟူလို။

၆၀၂။ တယော ပတ္တဿ၊ ဝဏ္ဏာတိ-ကား၊ ပတ္တဿ-၏၊ ပမာဏာနိ-
 အတိုင်းအရှည်တို့သည်၊ တိဏီ-၃ မျိုးတို့တည်း၊ [အဘိဓာန်လာ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ၏
 အနက် များစွာတို့တွင် ဤ၌ ပရိမာဏ အနက်ဟောဟု ပြလို၍ ပမာဏာနိဟု
 ဖွင့် သည်၊] အဘာဋ္ဌကောဒနံ ဂဏှာတိတိ-ကား၊ မဂဓနာဠိယာ-မဂဓတိုင်းသုံး
 ကွမ်းစားဖြင့်၊ ဒွိန္ဒ တဏှာလနာဠိနံ-ဆန် ၂ ကွမ်းစားတို့၏၊ ၂ စလယ်တို့၏၊
 သြဒနံ-ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏၊ ဝါ-ဆုံ၏၊ [“အဘာဋ္ဌကောဒနံ-တစ်ပြည်
 ထက်ဝက် တစ်ခွက်ချက်ထမင်းကို”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊] မဂဓနာဠိနာမ-
 မဂဓတိုင်းသုံး ကွမ်းစားမည်သည်၊ အမုတေရသပလာ-အခွဲအားဖြင့် တစ်ဆယ့်
 သုံးပိုလ်ရှိသည်၊ ဝါ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပိုလ်ခွဲရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အန္ဓကဋ္ဌ
 ကထာယံ ဝုတ္တံ၊ သီဟဋ္ဌဒီပေ-၌၊ ပကတိနာဠိ-ပကတိကွမ်းစားသည်၊ မဟန္တာ-
 ကြီး၏၊ ဒမိဋ္ဌနာဠိ-ဒမိဋ္ဌလူမျိုးတို့၏ ကွမ်းစားသည်၊ ခုဒ္ဒိကာ-ငယ်၏၊
 မဂဓနာဠိ-သည်၊ ပမာဏယုတ္တာ-သင့်တော်သော ပမာဏနှင့်ယှဉ်၏၊ တာယ
 မဂဓနာဠိယာ-ဖြင့်၊ ဒီယဗုနာဠိ-အခွဲအားဖြင့် ကွမ်းစားသည်၊ (တစ်ကွမ်း
 စားခွဲသည်၊) ဧကာ-သော၊ သီဟဋ္ဌနာဠိ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ မဟာအဋ္ဌ
 ကထာယံ ဝုတ္တံ၊ စတုဘာဂံ ခါဒနန္တိ-ကား၊ သြဒနဿ-၏၊ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏံ-
 ၄ ခုမြောက်အဖို့ ပမာဏရှိသော၊ (၄ ဖို့တစ်ဖို့ ပမာဏရှိသော)၊ ခါဒနံ-
 ခဲဖွယ်ကို၊ (ဂဏှာတိ)၊ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ စတုဘာဂံ၌ စတုနောင် ပူရဏ
 အနက်ဟော ထပစ္စည်း အကြေကြပ်ပါ၊] တံ-ထိုခဲဖွယ်ကို၊ ဟတ္ထဟာရိယဿ-
 လက်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် ဆောင်ယူနိုင်သော၊ (လက်ကော်ရဖြစ်သော)၊ မုဂ္ဂ
 သူပဿ-ပဲနောက်ဟင်း၏၊ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တဒုပိယံ ဗျဉ္ဇနန္တိ-ကား၊
 တဿ သြဒနဿ-အား၊ အနုရူပံ-သော၊ မစ္ဆ၊ ပေ၊ ဗျဉ္ဇနံ - ငါး၊ အမဲ၊

အမုတေရသ ပလာ။ ။တစ်ပိုလ်လျှင် အချိန် ၄ သားရှိ၏၊ [ကရိသ စတုတ္ထယံ-
 ကျပ် ၄ ခုအပေါင်းသည်၊ ပလံ-ပိုလ်မည်၏။-အမရကောသ ၈၆၊၉၊] တစ်ဆယ့်နှစ်ပိုလ်
 ခွဲသည် ကျပ်ချိန် ၅၀ သားရှိ၏၊ ထို ၅၀ သားသည် မဂဓတစ်ကွမ်းစားဖြစ်၏၊ “ဒွိန္ဒ
 တဏှာလနာဠိနံ သြဒနံ ဂဏှာတိ”ဟုဆိုသောကြောင့် “မဂဓ နှစ်ကွမ်းစားဟူသည် ၅၀
 သား ၂ လီ (တစ်ပြည်)ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဆန်တစ်ပြည်ချက် ထမင်းနှင့်တကွ
 အသားဟင်း၊ ပဲဟင်းတို့ပါ ဆံ့သော သပိတ်သည် ဥက္ကဋ္ဌသပိတ် ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ရှေးဆရာတို့ကား တစ်ပိုလ်လျှင် ၁ ပိဿာရှိ၏-ဟုယူကြသေး၏၊
 ထိုအလိုအားဖြင့် ၁၂ ပိုလ်ခွဲသည် ၁၂ ပိဿာခွဲရှိ၍၊ ဒိန္ဒ တဏှာလနာဠိနံအတွက် ၂၅
 ပိဿာရှိရမည် ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်သပိတ်မှ ထိုမျှလောက်ဆန်ကို ချက်သော
 ထမင်းကို မဆံ့နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာနှင့်တကွ သိမ်သမုတ်ရာဝယ် ကျောက်နီမိတ်
 အတွက်ပါ တစ်ပိုလ်လျှင် တစ်ပိဿာယူနည်းကို စဉ်းစားကြပါလေ။

ဟင်းရွက်၊ ဟင်းသီး၊ အညွန့် အစရှိသော ဟင်းလျာကို၊ ဂဏှာတိ-၏။
[တဒုပိယံ၏ အဖွင့်ကို ဝေရဇ္ဇကဏ္ဍ-မြင်းကုန်သည်တို့ မုယောဆန်လှူခန်း၌
ပြခဲ့ပြီ။]

တတြ-ထိုအမုဋ္ဌကောဒနံ ဂဏှာတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ [“တတြ-
ထိုသပိတ်၌” ဟုလည်းပေးကြသည်။] အယံ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊
သုကောဋ္ဌိတ ပရိသုဒ္ဓါနံ-ကောင်းစွာ ထောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်
ကုန်သော၊ အနုပဟတပုရာဏသာလိတဏ္ဍုလ္လာနံ-မကျိုးမပြတ်သော သလေး
ဆန်ဟောင်းတို့၏၊ [ဆန်သစ်ကိုချက်လျှင် ထမင်းသိပ်မပွားသောကြောင့် ထမင်း
တိုးပွားသော ဆန်ဟောင်းကိုပြသည်။] ဒွေမဂဓနာဠိယော-မဂဓတိုင်းသုံး ၂
ကွမ်းစားတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ တေဟိတဏ္ဍုလေဟိ-ထိုသလေးဆန်ဟောင်း
တို့ဖြင့်၊ အနုတ္တဏ္ဍုလံ-မနပ်တနပ် မာဆတ်ဆတ်လည်းမဟုတ်သော၊ အကိလိန္ဒ-
စိုစိုစွတ်စွတ် ပျော့ဖတ်ဖတ်လည်းမဟုတ်သော၊ အပိဏ္ဍိတံ-မထွေးမခဲသော၊
သုဝိသဒံ-အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ ကုန္ဒမကုဋ္ဌရာသိသဒိသံ-သင်းခွေပန်းငုံ
အစနှင့်တူသော၊ အဝဿာ ဝိတောဒနံ-ငှဲ့အပ်သောထမင်းရည်ရှိသော ထမင်း
ကို၊ ဝါ-ချိုးမကပ်သော ထမင်းကို၊ ပစိတွာ-၍၊ [“အဝ-အောက်သို့+သာဝိတ-
ယိုစေအပ်” ဟူသည် “ထမင်းရည်တည်း” ဟု ကြံပါ၊ “ထမင်းချိုး” ဟုလည်း
ပေးကြ၏၊] နိရဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်မရှိအောင်၊ ပတ္တေ-၌၊ ပက္ခိပိတွာ-
၍၊ တဿ ဩဒနဿ-၏၊ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော-လေးခုမြောက်အဖို့
ပမာဏရှိသော၊ ဝါ-လေးဖို့တစ်ဖို့ပမာဏရှိသော၊ နာတိဃနော-ပျစ်လည်း
မပျစ်လွန်းသော၊ နာတိတနုကော-ကျဲလည်း မကျဲလွန်းသော၊ ဟတ္ထဟာရိယော-
လက်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် ဆောင်ယူနိုင်သော၊ ဝါ-လက်ကော်၍ ရလောက်
သော၊ [ဟတ္ထေန+ဟာရိယော ဟတ္ထဟာရိယော၊] သဗ္ဗသမ္ဘာရ သင်္ခတော-
ဇီယာ ကရဝေးအစရှိသော အလုံးစုံသော အဆောက်အအုံတို့ဖြင့် စီရင်အပ်
သော၊ မုဂ္ဂသူပေါ-ပဲနောက်ဟင်းကို၊ ပက္ခိပိတဗ္ဗော-ထည့်ထိုက်၏၊ တတော-
ထိုမှနောက်၌၊ အာလောပဿ အလောပဿ-ဆွမ်းလုတ်တိုင်း ဆွမ်းလုတ်တိုင်း
အား၊ အနုရူပံ-လျော်သော၊ ယာဝစရိမာလောပပဟောနကံ-နောက်ဆုံး ဆွမ်းလုတ်
တိုင်အောင်လောက်သော၊ မစ္ဆမံသာဒိဗျဉ္ဇနံ-ငါး၊ အမဲ အစရှိသော ဟင်းလျာကို၊
ပက္ခိပိတဗ္ဗံ။

ပန-ဆက်၊ သပ္ပိ၊ ပေ၊ ကိဉ္စိကာဒိနိ-ထောပတ်၊ ဆီ၊ ရက်တက်ရည်၊
ပအုန်းရည် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဂဏနုပဂါနိ-ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့
ရောက်ကုန်သည်၊ ဝါ-ရေတွက်လောက်ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-န်၊ ဟိ-မှန်၊
တာနိ-ထို ထောပတ်စသော ဝတ္ထုတို့သည်၊ ဩဒနဂတိကာနေဝ-ထမင်း၏

ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်သာ၊ ဝါ-ထမင်းနှင့် အလားတူကုန်သည်
 သာ၊ (ဟုတွာ-၍) ဟာပေတုံ-ယုတ်လျော့စေခြင်းငှာလည်း၊ နေဝ သက္ကောန္တိ-
 နံ၊ ဝဗေတုံ-တိုးပွားစေခြင်းငှာလည်း၊ န သက္ကောန္တိ-နံ၊ [ထမင်း၌ ထောပတ်
 စသည်ကိုထည့်လိုက်လျှင် ထမင်းသဘောအတိုင်း ဖြစ်သွားသည့်အတွက် အတိုး
 အဆုတ်မရှိ-ဟူလို၊] ဧဝံ-လျှင်၊ သဗ္ဗမ္မိ-သော၊ ပက္ခိတ္တံ-သော၊ ဧတံ-
 ဤဆွမ်း၊ ပဲဟင်း၊ ဟင်းလျာသည်၊ ပတ္တဿ-၏၊ မုခဝဋ္ဋိယာ-နှုတ်ခမ်းရစ်၏၊
 ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ-အောက်အရေးနှင့် ညီမျှသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ သစေ တိဋ္ဌတိ-
 အကယ်၍ တည်အံ့၊ သုတ္တေန ဝါ-ချည်မျှင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဟိရေန
 ဝါ-လျှော်မျှင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒန္တဿ-ဖြတ်လသော်၊ (တာဒုတ်
 တိုက်သကဲ့သို့ တိုက်ကြည့်လသော်)၊ သုတ္တဿ ဝါ-၏ သော်လည်းကောင်း၊
 ဟိရဿ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌိမန္တံ-အောက်အစွန်ကို၊ သစေ
 ဖုသတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အယံ-ဤသပိတ်သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌော နာမ-ဥက္ကဋ္ဌ
 မည်သော၊ ဝါ-အကြီးဆုံးမည်သော၊ ပတ္တော-တည်း၊ တံ ရာဇိ-ထို အောက်
 အရေးကို၊ အတိက္ကမ္မ-၍၊ ထူပီကတံ-ထူပကဲ့သို့ ပြုအပ်လျက်၊ (မိုမောက်လျက်၊
 စုံစုံတက်လျက်)၊ သစေတိဋ္ဌတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အယံ-သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌောမကော
 နာမ-မည်သော၊ ဝါ-ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်အောက် ငယ်သည်မည်သော၊ ပတ္တော-
 တည်း၊ တံ ရာဇိ-ထိုအောက်အရေးသို့၊ သစေ န သမ္မာပုဏ္ဏာတိ-အကယ်၍
 မရောက်အံ့၊ အန္တောဂဂမေဝ-အတွင်းဝင်သည်သာ၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ
 သတိ)၊ အယံ-သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌောနာမ-၌ မည်သော၊ ပတ္တော-တည်း။

နာဠိကောဒနန္တိ-ကား၊ မဂနာဠိယာ-ဖြင့်၊ ဧကာယ တဏှာလနာဠိယာ-
 ဆန်တစ်ကွမ်းစား၏၊ ဩဒနံ-ကို၊ (ဂဏှာတိ)၊ ပတ္တောဒနန္တိ-ကား၊ မဂနာဠိယာ-
 ဖြင့်၊ ဥပနုနာဠိကောဒနံ-ကွမ်းစားထက်ဝက် ဆန်၏ထမင်းကို၊ (ဂဏှာတိ)၊
 သေသံ-ကြွင်းသောအစိအရင်ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-
 ကား၊ နာမမတ္တေ-အမည်မျှ၌၊ ဝိသေသော၊ နာဠိကောဒနာဒိ-တစ်ကွမ်းစားချက်
 ထမင်းအစရှိသော၊ သဗ္ဗမ္မိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော ထမင်း ပဲဟင်း ဟင်းလျာ
 သည်၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်အပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်)၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ
 (ဟုတွာ) သစေ တိဋ္ဌတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အယံ မဇ္ဈိမောနာမ ပတ္တော၊ တံ ရာဇိ
 အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ သစေ တိဋ္ဌတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အယံ မဇ္ဈိမောမကောနာမ
 ပတ္တော၊ တံ ရာဇိ-သစေ န သမ္မာပုဏ္ဏာတိ၊ အန္တောဂဂမေဝ သစေ ဟောတိ၊
 (ဧဝံ သတိ) အယံ မဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌောနာမ ပတ္တော၊ ပတ္တောဒနာဒိ-တစ်ကွမ်းစား
 ချက် ထမင်းအစရှိသော၊ သဗ္ဗမ္မိ ပက္ခိတ္တံ (သမာနံ) ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ(ဟုတွာ)

သစေ တိဋ္ဌတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အယံ ဩမကောနာမ ပတ္တော၊ ပေ၊ အယံ-သည်၊ ဩမကုက္ကဋ္ဌောနာမ ပတ္တော၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ (နာမမတ္ထေ-၌၊ ဝိသေသော-တည်း၊) ဧဝံ-သို့၊ ဧတေပတ္တာ-တို့သည်၊ နဝ-၉ လုံးတို့တည်း။

တေသု-ထို သပိတ် ၉ လုံးတို့တွင်၊ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌောစ-ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌ သပိတ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဥက္ကဋ္ဌ သပိတ်ထက်ကြီးသော သပိတ်လည်းကောင်း၊ ဩမကောမကော စ-လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဩမကသပိတ်အောက် ငယ်သော သပိတ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဒွေ-၂ လုံးသော သပိတ်တို့သည်၊ အပတ္တာ-အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာ လောက်သော သပိတ်မဟုတ်ကြကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ တတောဥက္ကဋ္ဌော အပတ္တာ၊ ဩမကော အပတ္တာတိ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဧတေ-ဤ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌ သပိတ်၊ ဩမကောမက သပိတ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ-ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤ သပိတ် ၂ လုံး တို့တွင်၊ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော-ကို၊ ဥက္ကဋ္ဌတော-ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်ထက်၊ ဥက္ကဋ္ဌတ္တာ-ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တတော ဥက္ကဋ္ဌော အပတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဩမကောမကောစ-ကိုလည်း၊ ဩမကတော-အောက်၊ ဩမကတ္တာ-ယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တတော) ဩမကော အပတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတေ-ဤ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌဩမကောမက သပိတ်တို့ကို၊ ဘာဇနပရိဘောဂေန-ခွက်ကိုသုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-သုံးစွဲထိုက်ကုန်၏၊ န အဓိဋ္ဌာနပဂါ-အဓိဋ္ဌာန်သို့လည်း မကပ်ရောက်ကုန်၊ န ဝိကပ္ပနပဂါ-ဝိကပ္ပနာသို့လည်း မကပ်ရောက်ကုန်။ [ဤ သပိတ် ၂ လုံးသည် ဆွမ်းခံရာ၌ အပြစ်မရှိသော်လည်း အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာပြု၍ မသုံးစွဲရ။]

ပန-အနွယ်ကား၊ ဣတရေ-ဤသပိတ် ၂ လုံးမှ အခြားကုန်သော၊ သတ္တ-၇ လုံးသော သပိတ်တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိကပ္ပေတွာ ဝါ-၍ သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ-န်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ (အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာကို)၊ အကတွာ-၍၊ တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ (ဒဿဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမယတော-၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သတ္တဝိဓမ္မိ-သော၊ တံ ပတ္တံ-ကို၊ ဒဿဟပရမံ-ဆယ်ရက် အလွန် အပိုင်း အခြားရှိသော၊ ကာလံ-ကို၊ အတိက္ကာမယတော-၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤကားအနက်၊ [“တံ . အတိက္ကာမယတော နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ” ဟူသော ရှေ့စကားသည် သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်စကား တည်း၊ ထို့ကြောင့် တံ၏ နောက်၌ “ဒဿဟံ” မပါသင့်၊ “ပါစိတ္တိယံတိ” ဟု ဣတိလည်း မပါသင့်၊ “တံ သတ္တဝိဓမ္မိ ပတ္တံ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယံတိ” ကား

ထိုပါဠိ၏ အနက်ကို ထပ်ဖွင့်သော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဣတိ-ဤကား အနက်”ဟု ပေးရသည်။]

၆၀၇။ နိသဂ္ဂိယံ၊ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ-ကား၊ ယာဂုံ-ကို၊ ပိဝိတွာ-ပြီး၍၊ (ပတ္တေ-ကို၊) ဓောတေ-ဆေးအပ်ပြီးသော်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဓောတေ ဒုက္ကဋ္ဌံ(ဟောတိ)၊ ဣတိဧဝံ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ္ဌံ။

၆၀၈။ ပန-ကား၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဝိကပ္ပေတိတိ ဧတ္ထ-ဌ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပမာဏယုတ္တဿပိ-ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော သပိတ်၏လည်း၊ အဓိဋ္ဌာနဝိကပ္ပနပဂတ္တံ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သည်၏အဖြစ်၊ ဝိကပ္ပနာလောက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အယော ပတ္တော-သည်၊ ပဉ္စဟိ-၅ ကြိမ်ကုန်သော၊ ပါကေဟိ-ဖုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ (ပတ္တော-ဖုတ်အပ်ပြီးသည်၊ သမာနာ-သော်၊ ဝါ-ဖြစ်မှ၊) အဓိဋ္ဌာနပဂေါ-အဓိဋ္ဌာန်သို့ ကပ်ရောက်သည်၊ ဝါ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ မတ္တိကာပတ္တော-သည်၊ ဒွိဟိ ပါကေဟိ ပတ္တော (သမာနာ) အဓိဋ္ဌာနပဂေါ (ဟောတိ)၊ ဥဘောပိ-၂ မျိုးသော သပိတ်တို့သည်လည်း၊ ယံ မူလံ-အကြင်အဖိုးကို၊ ဒါတုဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ [သပိတ်သည်အား ပေးထိုက်၏၊] တသ္မိံ-ထိုအဖိုးကို၊ ဒိန္နယေဝ-ပေးအပ်ပြီးသော်သာ၊ ဝါ-မှသာ၊ (အဓိဋ္ဌာနပဂေါ ဟောတိ)၊ ဧကောပိ-သော၊ ပါကော-ဖုတ်ခြင်းသည်၊ ဦနော သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိဝါ) ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ-တစ်ချင်ရွေးမျှလည်း၊ ဝါ-တစ်ပြားမျှလည်း၊ မူလံ-အဖိုး သည်၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သေးသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိဝါ)၊ အဓိဋ္ဌာနပဂါ န (ဟောန္တိ)၊ [ဥဘောပိကိုထောက်၍ “အဓိဋ္ဌာနပဂါ”ဟု ရှိရမည်၊] ပတ္တသာမိကော သစေပိ ဝဒတိ-အကယ်၍မူလည်း လျှောက်အံ့၊ (ကိံ)၊ ယဒါ၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ မူလံ၊ ဘဝိဿတိ-ရှိလတ္တံ့၊ တဒါ-ထိုအခါကျမှ၊ ဒဿထ-ပေးရပါ ကုန်လတ္တံ့၊ [ရှိမှ ပေးပါ-ဟုလို၊] အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-န်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ) အဓိဋ္ဌာနပဂေါ နေဝ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ပါကဿ- ဖုတ်ခြင်း၏၊ ဦနတ္တာ၊ ပတ္တသဒ္ဓံ-သပိတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ၊ မူလဿ - အဖိုး၏၊ သကလဿဝါ - အလုံးစုံ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဒေသဿဝါ-တစ်စိတ်တစ်ဖို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အဒိန္နတ္တာ၊ သကဘာဝံ-မိမိဥစ္စာ၏အဖြစ်သို့၊ န ဥပေတိ၊ အညဿေဝ-အခြားသော ဈေးသည်၏သာ၊ သန္တကော၊ ဟောတိ-ဖြစ်သေး၏၊ တသ္မာ၊ ပါကေ စ-ဖုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မူလေ စ-အဖိုးသည်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌိတေ ယေဝ-ပြီးသော်သာ၊ ဝါ-ပြီးမှသာ၊ အဓိဋ္ဌာနပဂေါ ဟောတိ။

ယော-အကြင်သပိတ်သည်၊ အဓိဋ္ဌာနပဂေါ-အဓိဋ္ဌာန်သို့ ကပ်ရောက်၏၊
 ဝါ-အဓိဋ္ဌာန်လောက်၏၊ သွေဝ-ထို အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်သည်ပင်၊
 ဝိကပ္ပနပဂေါ-၏၊ ဝါ-၏၊ သော-ထို အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာလောက်သော
 သပိတ်ကို၊ ဟတ္ထံ-သို့၊ အာဂတောပိ-ရောက်သောသပိတ်ကိုလည်းကောင်း၊
 အနာဂတောပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ [အဝေးကလွမ်း၍ လှူလိုက်သောအခါ မိမိ
 ထံသို့ မရောက်သေးသော သပိတ်ကို “အနာဂတော”ဟု ဆိုသည်၊] အဓိဋ္ဌာ
 တဗ္ဗောဝါ-အဓိဋ္ဌာန်သော်လည်း တင်ထိုက်၏၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗောဝါ-ဝိကပ္ပနာ
 သော်လည်း ပြုထိုက်၏၊ ဟိ-မှန် (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့ဦးအံ့၊ ပတ္တကာရကော-
 သပိတ်ကို ပြုလုပ်သူသည်၊ ဝါ-သပိတ်သည်သည်၊ မူလံ-ကို၊ လဘိတွာဝါ-
 ၍သော်လည်းကောင်း၊ သယံ-ဈေးသည်ကိုယ်တိုင်၊ ဒါတုကာမော-လှူလိုသည်၊
 ဟုတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ဘန္တေ၊ အဟံ-သည်၊ တုမှာကံ-တို့ဖို့၊
 ပတ္တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ အသုကဒိဝသေနာမ-၌၊ ပစိတွာ-ဖုတ်၍၊ ထပေဿာမိ-
 ထားလိုက်ပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ယဒိ ဝဒတိ-အံ့၊ [“ဣတိ ဝတွာ တထေဝ
 ကရောတိ”ဟုလည်း တစ်ဝါကျရှိသင့်သေး၏-ဟု ထင်သည်၊] ဘိက္ခုစ-
 သည်လည်း၊ တေန-ထို သပိတ်သည်သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နဒိဝသတော-ပိုင်းခြားအပ်
 သောနေ့မှ၊ ဒဿာဟံ-ကို၊ အတိက္ကမေတိ-အံ့၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-
 သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ပတ္တကာရကော-သည်၊ အဟံ-သည်၊ တုမှာကံ-တို့ဖို့၊
 ပတ္တံ-ကို၊ ကတွာ ပစိတွာ၊ သာသနံ-နှုတ်မှာစကားကို၊ ပေသေဿာမိ-ပို့လိုက်
 ပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ တထေဝ-ထို လျှောက်သည့်အတိုင်းသာလျှင်၊
 သစေ ကရောတိ-အံ့၊ တေန-ထို သပိတ်သည်သည်၊ ပေသိတဘိက္ခု ပန-
 စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်းသည်ကား၊ တဿဘိက္ခုနော-ထို သပိတ်ရှင်ရဟန်း
 အား၊ သစေ န အာရောစေတိ-အံ့၊ အညော-စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်းမှ
 အခြားသော ရဟန်းသည်၊ ဒိသွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ သုတွာဝါ-၍
 သော်လည်းကောင်း၊ ဘန္တေ တုမှာကံ၊ ပတ္တော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပါပြီ၊
 ဣတိ-သို့၊ သစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ (စံသတိ)၊ ဧတဿ-ဤ အခြား
 ရဟန်း၏၊ အာရောစနံ-တစ်ဆင့်လျှောက်ခြင်းသည်၊ န ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏ
 မဟုတ်၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ယဒါ-၌၊ တေန-ထိုဈေးသည်သည်၊ ပေသိတော
 ယေဝ-စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်းသည်သာ၊ အာရောစေတိ-၏၊ တဿ-ထို
 စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ ဝစနံ-ကို၊ (တတော) သုတဒိဝတော-ထို
 ကြားအပ်ရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဒဿာဟံ-ကို၊ အတိက္ကမယတော-လွန်စေသော
 ရဟန်း၏၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)။

ပတ္တကာရကော-သည်။ အဟံ တုမှာကံ ပတ္တံ ကတွာ, ပစိတွာ-ဖုတ်ပြီး
 ၍။ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်၏။ ဟတ္ထေ-၌။ ပဟိဏိဿာမိ-ပို့လိုက်ပါအံ့။
 ဣတိ ဝတွာ တထေဝ-(ထို လျှောက်သည့်အတိုင်းပင်။) သင်္ခေ ကရောတိ။
 ပန-ထိုသို့ ပြုပါသော်လည်း။ ပတ္တံ ဂဟေတွာ, အာဂတဘိက္ခု-သည်။
 အတ္တနော-၏။ ပရိဝေဏေ ထပေတွာ, တဿ-ထို သပိတ်ရှင် ရဟန်းအား။
 န အာရောစေတိ-မပြောအံ့။ အညော-သော။ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်။
 ဘဏတိ-ပြောအံ့။ (ကိံ)။ ဘန္တေ, အဓနာ-ယခုအခါ၌။ ဝါ-မကြာမီက။
 အာဘတော-ဆောင်ယူအပ်သော။ ပတ္တော-သည်။ သုန္ဒရောအပိ-ကောင်းပါ၏
 လော။ ဣတိ ဘဏတိ။ အာဝုသော, ပတ္တော-သည်။ ကုဟိံ-အဘယ်မှာနည်း။
 ဣတိ-ဤသို့မေးအံ့။ ဣတ္ထန္နာမဿ-ဤ အမည်ရှိသောရဟန်း၏။ ဟတ္ထေ-၌။
 ပေသိတော-ပို့အပ်ပြီ။ ဣတိ-အံ့။ ဧတဿပိ-ဤ အခြားရဟန်း၏လည်း။
 ဝစနံ-တစ်ဆင့်ပြောအပ်သော စကားသည်။ န ပမာဏံ။ ပန-အနွယ်ကား။
 ယဒါ, သော ဘိက္ခု-ထို သပိတ်ယူလာသော ရဟန်းသည်။ ပတ္တံ, ဒေတိ-၏။
 ပေ။ တသ္မာ, ဒဿဟံ-ကို။ အနတိက္ကာမေတွာဝ-လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗောဝါ-
 အဓိဋ္ဌာန်သော်လည်း တင်ထိုက်၏။ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗောဝါ-ဝိကပ္ပနာသော်လည်း
 ပြုထိုက်၏။

တတ္ထ-ထို အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာပြုရာ၌။ ပတ္တဿ-၏။ အဓိဋ္ဌာနာ-တို့
 သည်။ ဒွေ-တို့တည်း။ ကာယေနဝါ-ဖြင့်မူလည်း။ အဓိဋ္ဌာတိ။ ဝါစာယဝါ
 အဓိဋ္ဌာတိ။ စ-ဆက်။ တေသံ-ထို အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတို့၏။ ဝသေန-အားဖြင့်။
 အဓိဋ္ဌဟန္တေန-အဓိဋ္ဌာန်တင်သော ရဟန်းသည်။ ဣမံ ပတ္တံ-ဤ သပိတ်
 ဟောင်းကို။ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ-ပစ္စုဒ္ဓိရှိပြုပါ၏။ ဝါ-တစ်ဖန် ထုတ်ပယ်ပါ၏။ ဣတိဝါ-
 သော်လည်းကောင်း။ [ဤကား အနီးရှိသပိတ်ကို ပစ္စုဒ္ဓိရှိပြုပုံတည်း။] ဧတံ
 ပတ္တံ (ထိုသပိတ်ကို) ပစ္စုဒ္ဓရာမိ။ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း။ [ဤကား အဝေးရှိ
 သပိတ်ကို ပစ္စုဒ္ဓိရှိပြုပုံတည်း။] ဧဝံ-သို့။ သမ္ပုဓေဝါ-မျက်မှောက်၌ သော်လည်း
 ကောင်း။ ပရမ္ပုဓေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း။ ဌိတံ, ပုရာဏံပတ္တံ-သပိတ်ဟောင်း
 ကို။ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာဝါ-ပစ္စုဒ္ဓိရှိပြုပြီး၍သော်လည်းကောင်း။ အညဿ-အား။ ဒတွာဝါ-
 ပေးပြီး၍သော်လည်းကောင်း။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-၌။ ဌိတံ-သော။ နဝံ-သော။
 ပတ္တံ-ကို။ ဟတ္ထေန-ဖြင့်။ ပရာမသိတွာ, ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍။
 စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ, ကာယဝိကာရံ-ကိုယ်၏ ထူးခြားသောအမှုအရာကို။
 ကရောန္တေန- လျက်။ ကာယေနဝါ-ဖြင့်မူလည်း။ အဓိဋ္ဌာ တဗ္ဗော။ ဝစိဘေဒံ-
 ကို။ ကတွာ-၍။ ဝါစာယဝါ-နှုတ်ဖြင့်မူလည်း။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော-၏။

တကြ-ထိုနှုတ်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌၊ အဓိဋ္ဌာန်-အဓိဋ္ဌာန်သည်၊ ဒုဝိဓ-
မျက်မှောက် မျက်ကွယ်အားဖြင့် ၂ ပါးအပြားရှိ၏၊ [ထို ၂ ပါးကို ချဲ့ပြလို
သောကြောင့် “သစေ ဟတ္ထပါသေ”စသည်မိန့်၊] ဟတ္ထပါသေ-၌၊ (ပတ္တော-
သည်၊) သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမိတိ-ဟူ၍၊
(ဤသပိတ်ကို မိမိဥစ္စာဟု စွဲမြဲစွာ ဆောက်တည်ပါ၏ဟူ၍၊) ဝါစာ-
စကားလုံးကို၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-ခွဲခြားထိုက်၏၊ (တစ်နည်း) ဝါစာဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-
နှုတ်မြွက်ထိုက်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အန္တောဂဗ္ဗေ ဝါ-အခန်းတွင်း၌သော်လည်း
ကောင်း၊ [မိမိနေရာ ကျောင်း၏ အခန်းတွင်း၌-ဟူလို၊] ဥပရိပါသာဒေဝါ-
ပြာသာဒ်၏ အထက်၌သော်လည်းကောင်း၊ သာမန္တဝိဟာရေ ဝါ-အနီးကျောင်း၌
သော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) ဟောတိ၊ [သာမန္တ ဝိဟာရေသည် ဥပလက္ခဏ
စကားတည်း၊ အဝေး၌လည်း မှန်း၍ အဓိဋ္ဌာန် တင်ကောင်း၏၊] (ဧဝံ သတိ)၊
ထပိတဋ္ဌာနံ-ထားအပ်ရာအရပ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ ဧတံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာမိတိ-
ဟူ၍၊ (ဝါ-ထိုသပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပါ၏ ဟူ၍၊) ဝါစာ-ကို၊ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ-
၏၊ ပန-ဆက်၊ အဓိဋ္ဌဟန္တေန-အဓိဋ္ဌာန်တင်ရသော ရဟန်းသည်၊ ဧကကေန-
တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတွာပိ-၍လည်း)၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-
အပ်၏၊ အညဿ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သန္တိကေပိ-၌လည်း၊ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဇ္ဇတိ။

အညဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ (အဓိဋ္ဌာနဿ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း၏၊)
အယံ-ကား၊ အာနိသံခော-အကျိုးတည်း၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ မေ-သည်၊
အဓိဋ္ဌိတော န ခေါ-အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်ပြီးလေလော၊ နော အဓိဋ္ဌိတော န
ခေါ-အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ်သေးလေသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမတိ-တွေးတော
ယုံမှားခြင်းသည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဣတရော-အခြားရဟန်း
သည်၊ [အဓိဋ္ဌာန်တင်စဉ်က အနား၌ရှိသော ရဟန်းသည်၊] သာရေတွာ-
အမှတ်ရစေ၍၊ ဝိမတိ-ကို၊ ဆိန္ဒိဿတိ-ဖြတ်လတ္တံ့၊ ဣတိ (အယံ)ကား၊
အာနိသံသော-တည်း၊ ကောစိ-အချို့သော ရဟန်းသည်၊ ဒသ-န်သော၊
ပတ္တေ-တို့ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသော သပိတ်တို့ကိုပင်၊ အတ္တနာဝ-
မိမိချည်းသာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော-သုံးစွဲလိုသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ
သတိ)၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော သပိတ်တို့ကို၊ န အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-န်၊ ဧကံ၊ ပတ္တံ-
ကို၊ အဓိဋ္ဌာယ-၍၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊ တံ-ထိုအဓိဋ္ဌာန်တင်ထားအပ်သော သပိတ်
ကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ-ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြု၍၊ အညော-အခြားသပိတ်တစ်လုံးကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော-
၏၊ ဧတေနပါယေန-ဖြင့်၊ ဝဿသတမ္ပိ-အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးလည်း၊
ပရိဟရိတုံ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏။

ဧဝံ-သို့၊ အပ္ပမတ္တဿ-အဓိဋ္ဌာန်တင်မှု၌ မမေ့မလျော့သော၊ ဘိက္ခုနော-
 ၏၊ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနံ-အဓိဋ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာသေးသလော၊
 ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ သိယာ-သေး၏၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤရဟန်း
 သည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ အညဿ ဝါ-အားသော်လည်း၊ သစေ ဒေတိ-အံ့၊ သစေ
 ဝိဗ္ဗမတိ ဝါ-အကယ်၍ လူသော်လည်း ထွက်အံ့၊ သိက္ခဝါ-ကိုသော်လည်း၊
 သစေပစ္စက္ခာတိ-အံ့၊ ကာလံ ဝါ-သေခြင်းကိုသော်လည်း၊ သစေ ကရောတိ၊
 အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ လိင်္ဂဝါ-လိင်သည်သော်လည်း၊ သစေ ပရိဝတ္တတိ-
 အကယ်၍ ပြောင်းလဲအံ့၊ (အကယ်၍ ပြန်အံ့၊) သစေ ပစ္စုဒ္ဓရတိ ဝါ-
 အကယ်၍ ပစ္စုဒ္ဓါရ်သော်လည်း ပြုအံ့၊ ပတ္တေ-၌၊ ဆိဒ္ဓ္ဌဝါ-အပေါက်သည်သော်
 လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ၊ စ-သာဓက
 ကား၊ ဒိန္နဝိဗ္ဗန္တပစ္စက္ခာ၊ ပေ၊ သတ္တမန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊
 ဝုတ္တံပိ-ရှေးဆရာတို့လည်း ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဒိန္နဝိဗ္ဗန္တပစ္စက္ခာ-ပေးခြင်း၊ လူထွက်
 ခြင်း၊ သိက္ခာချခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလံ ကိရိယာကတေနစ-
 သေခြင်းကိုပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ လိင်္ဂပစ္စုဒ္ဓရာ စေဝံ-လိင်ပြန်ခြင်း၊
 ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမံ(သတ္တမေန) သော၊ ဆိဒ္ဓ္ဌေန-
 အပေါက်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနံ-အဓိဋ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း
 သည်)၊ ဘဝတိ။]

စောရ၊ ပေ၊ ဟေဟိပိ-ခိုးသူ၏ ဆောင်ယူခြင်း၊ အကျွမ်းဝင်သဖြင့်
 ယူခြင်းတို့ကြောင့်လည်း၊ ဝိဇဟတိယေဝ၊ ကိတ္တကေန-သော၊ ဆိဒ္ဌေန-
 ကြောင့်၊ အဓိဋ္ဌာနံ-သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-နည်း၊ ယေန-အကြင်အပေါက်ဖြင့်၊
 ကင်္ဂသိတ္ထံ-ဆတ်ဆန်ထမင်းလုံးသည်၊ နိက္ခမတိစေဝ-ထွက်လည်း ထွက်နိုင်၏၊
 ပဝိသတိစ-၏၊ (တေန-ထိုအပေါက်ကြောင့်၊ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိဇ္ဇတိ)၊ ဟိ-မှန်၊
 ဣဒံ-ဤ ဆတ်ဆန်ထမင်းလုံးသည်၊ သတ္တန္တံ-၇ မျိုးကုန်သော၊ ခညာနံ-
 တို့တွင်၊ လာမကခညသိတ္ထံ-အညံ့ဆုံး(အငယ်ဆုံး) စပါးမှဖြစ်သော ထမင်းလုံး
 တည်း၊ တသ္မိံ-ထိုသပိတ်ကို၊ အယစုဏ္ဏေန ဝါ-သံမှန်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 အာဏိယာ ဝါ-စို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိပါကတိကေ-တစ်ဖန် ပင်ကိုယ်
 သဘောရှိသည်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဒဿဟပ္ပန္တ ရေ-၌၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊
 အယံ-ကား၊ တာဝ--ဝိကပ္ပနာမှ ရှေးဦးစွာ၊ အန္တော၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-၌၊
 အဓိဋ္ဌာနေ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊

ပန-ကား၊ ဝိကပ္ပနေ-ဝိကပ္ပနာ၌၊ (လဗ္ဘမာနာ-ရထိုက်ကုန် သော)၊
 ဝိကပ္ပနာ-တို့သည်၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-မိမိနှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာ
 ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ စ-သူတစ်ပါးနှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာ

ပြုခြင်းလည်းကောင်းတည်း၊ [ဝိကပ္ပနာနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ကင်္ခါ ဘာသာဋီကာ သုဒ္ဓပါစိတ်၊ သုရာပါဏဝဂ်၊ ဝိကပ္ပနာသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားပြီ။] ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ပတ္တာနံ-သပိတ်တို့၏၊ ဧကဗဟုဘာဝံ-တစ်လုံး၏အဖြစ်၊ အများတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ သန္နိဟိတာ သန္နိဟိတဘာဝဉ္စ-အနီး၌ ထားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ အနီး၌ မထားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ [သံ-အနီး၌+နိဟိတ-သိုမှီးထားအပ်၊] ဥတွာ-၍၊ ဣမံ ပတ္တန္တိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အနီးတစ်လုံး ဝိကပ္ပနာပြုပုံ)၊ ဣမေ ပတ္တေတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (အနီးအများ၌ပြုပုံ)၊ ဧတံပတ္တန္တိဝါ-လည်းကောင်း၊ (အဝေးတစ်လုံး၌ ပြုပုံ)၊ ဧတေပတ္တေတိဝါ-လည်းကောင်း၊ (အဝေးအများ၌ ပြုပုံ)၊ ဝတွာ-၍၊ တုယံ ဝိကပ္ပေမိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊ [ဣမံ ပတ္တံ-ကို၊ တုယံ-အား၊ ဝိကပ္ပေမိ-ကိုယ့်ဟာအမှတ်၊ ကင်းစင်လတ်အောင် ပြုပါ၏၊ ဝါ-ပေးပါ၏၊] အယံ-ကား၊ ဧကာ-သော၊ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ-မိမိန္နုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းတည်း။

ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းဖြင့်၊ နိဓေတုံ-သိုမှီးသိမ်းထားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇေတုံ ဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်သေး၊ ပန-အနွယ်ကား၊ မယံ သန္တကံ၊ ပေ၊ ကရောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပစ္စုဒ္ဓါရောနာမ-ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုခြင်းမည်သည်၊ ဝါ-ပြန်၍ထုတ်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ [မယံ-၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိဝါ-သုံးစွဲလိုမူလည်း သုံးစွဲပါလော့၊ ဝိသဇ္ဇေဟိဝါ-စွန့်လိုမူလည်း စွန့်ပါလော့၊ ယထာပစ္စယံ-အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ကရောဟိ-ပြုပါလော့၊] တတော-ထို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီးရာအခါမှ၊ ပဘုတိ-၍၊ ပရိဘောဂါဒယောပိ-သုံးစွဲခြင်းအစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဝဇ္ဇန္တိ-န်၏၊ အပရောနယော၊ ပေ၊ အယံ အပရာပိ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ၊ ပေ၊ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ-ဤကား သမ္မုခဝိကပ္ပနာတည်း။

ကထံ၊ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ-သည်၊ ပေ၊ တေန-ထို ဝိကပ္ပနာ အစားပြုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ တေ-၏၊ မိတ္တောဝါ-ခိုင်မြဲသော မိတ်ဆွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သန္နိဇ္ဈောဝါ-ထိုဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍ မြင်အပ်ဖူးကာမျှဖြစ်သော မိတ်ဆွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကာ-အဘယ်သူပါနည်း၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ တတော-ထိုသို့ မေးခြင်းကြောင့်၊ ဣတရေန-အခြားသော

☞

သပိတ်ရှင်ရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေနော၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-ထိုဝိကပ္ပနာပြုသောရဟန်းသည်၊ ဒုတိယသမ္မုခဝိကပ္ပနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနော၊

ပေ၊ ဝဇ္ဇန္တိ၊ (ဣတိ-ဤကား၊ ပရမ္ပုခဝိကပ္ပနာ-တည်း၊) ပန-ဆက်၊ ဒွိန္ဒ-
 ကုန်သော၊ ဣမာသံ ဝိကပ္ပနာနံ-တို့၏၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုတတ်
 ကြောင်းအထူးကိုလည်းကောင်း၊ အဝသေသော-သော၊ ဝစနက္ကမောစ-
 စကားအစဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံကို၊ ပဌမကထိန သိက္ခာပဒ
 ဝဏ္ဏနာယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာလျှင်၊ သမုဠာနာဒိဟိ သဒ္ဓိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဦးနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပုဒ်

၆၀၉။ တေန သမယေနာတိ ဦးနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ န ယာပေတိတိ
 (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂုဇ္ဈတ္တံ ကိရ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)၊ သော-ထို အိုးထိန်းသည်သည်၊
 အရိယသာဝကော-သည်၊ ယဒိ နာဘဝိဿ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဧဝံ-သို့၊ (ဝါ-သို့ကလောက်)၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဥဗ္ဗာဇ္ဇော-
 နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အညထတ္တမ္ပိ-ကြည်ညိုခြင်းမှ တစ်ပါးသော
 အပြား၏ အဖြစ်သို့လည်း၊ ဝါ-အကြည်ညိုပျက်ခြင်းသို့လည်း၊ အဂမိဿာ
 ရောက်ရာပြီ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ သောတာပန္နတ္တာ-သောတာပန်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ကေဝလံ-စိတ်ပျက်ခြင်းမဖက် သက်သက်၊ သရီရေနေဝ-ကိုယ်အား
 ဖြင့်သာလျှင်၊ န ယာပေတိ-မမျှတ၊ တေန-ကြောင့်၊ အတ္တနာပိ န ယာပေတိ၊
 ပုတ္တဒါရာပိဿ ကိလမန္တိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။

၆၁၂-၃။ ဦးနပဉ္စဗန္ဓနေနာတိဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အဿ-ထို
 သပိတ်၏၊ ဦးနာနိ-ယုတ်လျော့ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးခုကုန်သော၊ ဗန္ဓနာနိ-
 အဖွဲ့အတုပ် တို့သည်၊ (သန္တိ-န်၏) ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုသပိတ်သည်)၊
 ဦးနဗန္ဓနော-မည်၏၊ အဿ-ထိုသပိတ်၏၊ ပဉ္စ-န်သော၊ ဗန္ဓနာနိ-တို့သည်၊
 န ပူရေန္တိ-မပြည့်ကုန်သေး၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ဦးနပဉ္စဗန္ဓနေန-ယုတ်လျော့သော
 ငါးဖွဲ့ရှိသော၊ တေန-ထိုသပိတ်ဖြင့်၊ (ဧတံ-ဤ နာဝိဘတ်သည်၊ ဝါ-ဤ
 ဦးနပဉ္စဗန္ဓနေနသဒ္ဓါသည်၊) ဣတ္ထမျှတဿ-ဤသို့ထူးပြားသော (ငါးဖွဲ့မပြည့်
 သည်၏)အဖြစ်သို့ ရောက်သောရဟန်းကို၊ လက္ခဏေ-မှတ်ကြောင့် အနက်၌၊
 ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်တည်း၊ ဝါ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။

တတ္ထ-ထို ဦးနပဉ္စဗန္ဓနေနဟူသော ပါဌ်၌၊ ယသ္မာ၊ အဗန္ဓနဿပိ-အဖွဲ့
 အတုပ်မရှိသော သပိတ်၏လည်း၊ ပဉ္စဗန္ဓနာနိ-တို့သည်၊ န ပူရေန္တိ-မပြည့်
 ကုန်၊ (ကသ္မာ)၊ သဗ္ဗသော-အားဖြင့်၊ နတ္ထိတာယ-အဖွဲ့အတုပ်မရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ အဗန္ဓနောဝါတိအာဒိ-ကို၊
 ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဦးနပဉ္စဗန္ဓနေနာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ယဿ-

အကြင်ရဟန်း၏၊ ပဉ္စမနန္ဒာ-ငါးဖွဲ့ရှိသော၊ ပတ္တော-သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-
 ၏၊ သော-ထိုသပိတ်သည်၊ အပတ္တော-အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာလောက်သော
 သပိတ်မဟုတ်တော့၊ တသ္မာ၊ အညံ-အခြားသပိတ်ကို၊ ဝိညာပေတုံ-မိမိ အလို
 ရှိကြောင်းကို သိစေခြင်းငှာ၊ ဝါ-တောင်းခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ စ-ဆက်၊
 ဧတံ ဗန္ဓနံနာမ-ဤအဖွဲ့အတုပ်မည်သည်၊ ယသ္မာ၊ ဗန္ဓနောကာသေ-ဖွဲ့တုပ်ရာ
 အရပ်သည်၊ သတိ-ရှိသော်၊ ဝါ-ရှိမှ၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ (ဗန္ဓနောကာသေ)
 အသတိ၊ န ဟောတိ-မဖြစ်နိုင်၊ တသ္မာ၊ တဿ-ထို ဖွဲ့တုပ်ရာအရပ်၏၊
 လက္ခဏံ ဒေသေတုံ အဗန္ဓနောကာသော နာမာတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဒွဂ္ဂုံလာရာဇိ န
 ဟောတိတိ-ကား၊ မုခဝဋ္ဋိတော-နှုတ်ခမ်းရစ်မှ၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊
 ဒွဂ္ဂုံလပ္ပမာဏာ-လက် ၂ သစ်ပမာဏရှိသော၊ ဧကာပိ-သော၊ ရာဇိ-အရေး
 သည်၊ ဝါ-အက်ကြောင်းသည်၊ န ဟောတိ-မရှိ၊ [ဤ သိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်၍
 ဖွဲ့တုပ်ပုံစသည်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပန-ကား၊ ယဿ ဒွဂ္ဂုံလာ ရာဇိ ဟောတိတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်
 သပိတ်၏၊ တာဒိသာ-ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ (နှုတ်ခမ်းရစ်အောက် လက် ၂
 သစ်လောက် ရှုအပ်သော)၊ ဧကာ-သော၊ ရာဇိ-အက်ကြောင်းအရေးသည်၊
 ဟောတိ၊ (သော-ထိုသပိတ်ကို၊ တဿာ ရာဇိယာ-ထိုအက်ကြောင်းအရေး၏၊
 ဟေဋ္ဌိမပရိယန္တေ -အောက်အစွန်၌၊ ပတ္တဝေခကောန-သပိတ်ထွင်း စူးငယ်ဖြင့်၊
 ဝိဇ္ဈိတွာ-ဖောက်၍၊ ပစိတွာ-ဖုတ်၍၊ [ဖောက်အပ်သော နေရာ၌ အတွင်းသား
 ကျက်၍ ခိုင်အောင်မီးဖုတ်ရသည်၊] သုတ္တရဇ္ဈက မကစိရဇ္ဈကာဒိဟိဝါ-
 ချင်မျှင်ငယ်၊ သင်ပန်းလျော်မျှင်ငယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 တိပုသုတ္တကေနဝါ-သလွဲမည်း ချည်မျှင်ငယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [သံနန်းကြိုး၊
 ကြေးနန်းကြိုးငယ်များလည်း ရနိုင်သည်၊] ဗန္ဓိတဗ္ဗော-ဖွဲ့တုပ်ထိုက်၏၊ တံဗန္ဓနံ-
 ထိုဖွဲ့တုပ်အပ်သော အရပ်ကို၊ အာမိသဿ-ဆွမ်းစသော အာမိသ၏၊ အလဂ္ဂ
 နတ္ထံ-မငြိကပ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ-မငြိကပ်အောင်၊ တိပုပဋ္ဌကေနဝါ-သလွဲပြား
 ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ကန်၌ ဗဒ္ဓသိလေသာဒိနာဟု အာဒိပါသည်၊] ပဋိစ္ဆာဒေ
 တဗ္ဗံ- ဖုံးအုပ်ထိုက်၏၊ စ- ဆက်၊ သော ပတ္တော- ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ- ၍၊

၂၈၇

ပဋိစ္ဆာ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗော။ ။ချည်တုပ်ထားကြောင်းဖြစ်သော ကြိုးကလေးများ
 အပေါ်၌ ဆွမ်းစသော အာမိသကပ်စရာရှိ၏၊ (ထိုသို့မကပ်အောင်) သလွဲမည်းပြားပါးပါး၊
 သို့မဟုတ် သစ်စေးဖြင့် ကြိုးကလေးများအပေါ်မှာ ဖုံးထားပါ-ဟုလည်းကောင်း၊ အပေါက်
 ဖောက်စဉ်က ဆတ်ဆန်ထမင်းလုံးဝင်လောက်အောင် အပေါက်ကျယ်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပျက်
 သောကြောင့် “အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး၍ သုံးစွဲပါ” ဟု လည်းကောင်း ဆိုသည်။

ပရိဘုဂ္ဂိတဗ္ဗော-၏။ သုခုမံ-သေးငယ်သော၊ ဆိဒ္ဓ္ဌဝါ-အပေါက်ကိုမူလည်း၊
(ဆတ်ဆန်ထမင်း မဝင်နိုင်လောက်သော အပေါက်ကိုမူလည်း၊) ကတွာ-၍၊
ဗန္ဓိတဗ္ဗော-၏။ [အပေါက်က ငယ်လျှင်မူ အဓိဋ္ဌာန်ထပ်၍ တင်ဖွယ်မလိုရကား
အဓိဋ္ဌာန်မတင်လိုလျှင် အပေါက်ကို ငယ်ငယ်ဖောက်ပါ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊
သုဒ္ဓေဟိ-န်သော၊ မခုသိတ္ထကလာခါသဇ္ဈလသာဒိဟိ-ပျားဖယောင်း၊ ချိပ်၊
ပွဲလျက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတုံ-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မသင့်၊ [ဖယောင်း
စသည်ဖြင့် ဖာထားလျှင် ပူသောအခါ အရည်ပျော်ကျနိုင်သောကြောင့် မခုသိတ္ထ
စသည်ဖြင့် မဖာပါနှင့်-ဟူလို၊] ဖာဏိတံ-ကို၊ ဈာပေတွာ-မီးရှိ၍၊
ပါသာဏစုဏ္ဏေန-ကျောက်မှုန့်ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတုံ-ဖွဲ့စပ်ဖာထေးခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ မုခဝဋ္ဋိသမိပေ-နှုတ်ခမ်းရစ်အနီး၌၊ ပတ္တဝေခကေန-သပိတ်
ထွင်းစူးဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈိယမာနော-ဖောက်အပ်သော်၊ ကပါလဿ-သပိတ်အသား
ခွက်၏၊ ဗဟလတ္တာ-ထူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ကွဲတတ်၏၊ တံသ္မာ၊
ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ [သပိတ်နှုတ်ခမ်းနား၌ ဖောက်လျှင် သပိတ်ကွဲသွား
တတ်၍ အောက်နား၌ ဖောက်ပါဟု ဖောက်ဖို့နေရာကိုပြသည်၊] ပန-ဆက်၊
ယဿ-အကြင်သပိတ်၏၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ ရာဇိယော-အက်ကြောင်းတို့
သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧကာယေဝ-တစ်ခုတည်းသော အက်ကြောင်းသည်ပင်၊
စတုရင်္ဂလာဝါ-လက် ၄ သစ်ရှိသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ-အံ့၊) တဿ-ထို
သပိတ်အား၊ ဒွေ-န်သော၊ ဗန္ဓနာနိ-အဖွဲ့အတုပ်တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-န်၏၊
ယဿ-၏၊ တိသော-န်သော၊ ရာဇိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧကာယေဝ-
ပင်၊ ဆဠင်္ဂလာဝါ-လက် ၆ သစ်ရှိသော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တဿ-အား၊
တိဏိ (ဗန္ဓနာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ)၊ ယဿ-၏၊ စတသော-န်သော၊ (ရာဇိယော)
ဧကာယေဝ၊ အဠင်္ဂလာဝါ-သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တဿ-အား၊ စတ္တာရိ
(ဗန္ဓနာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ)၊ ယဿ-၏၊ ပဉ္စ (ရာဇိယော ဟောန္တိ)၊ ဧကာယေဝ၊
ဒသင်္ဂလာဝါ-လက် ၁၀ သစ်ရှိသော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထို သပိတ်
သည်၊ ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနော) ပိ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အဗဒ္ဓေါ
(သမာနော) ပိ၊ အပတ္တောယေဝ-သပိတ် မဟုတ်တော့သည်သာ၊ အညော-

ဖာဏိတံ ဈာပေတွာ ပါသာဏစုဏ္ဏေန။ ။ပါသာဏစုဏ္ဏေန သဒ္ဓိဖာဏိ တံ
ပစိတွာ-ကျောက်မှုန့်ရော၍ တင်လဲရည် (သကာရည်-သကြားရည်-ထန်းလျက်ရည်)ကို
ချက်ပြီးလျှင်၊ တထာ ပတ္တေန ပါသာဏစုဏ္ဏေန-ထိုနည်းအတိုင်း ချက်အပ်ပြီး (ကျက်ပြီး)
ဖြစ်သော (တင်လဲရည်အစေးပါသော) ကျောက်မှုန့်ဖြင့် အက်ကြောင်းကို ဖာထေးခြင်းငှာ
လည်း အပ်သည်၊ ဤနည်း၌ အပေါက်ဖောက်ဖွယ်မလို။

အခြားသံပိတ်ကို၊ ဝိညာပေတဗ္ဗော-တောင်းနိုင်၏။ ဒေသ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-သံသပိတ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) မတ္တိကာပတ္တေ-မြေသပိတ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း။

ပန-ကား၊ အယောပတ္တေ-သံသပိတ်၌၊ ပဉ္စဝါ-ငါးပေါက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အတိရေကာနိဝါ-ငါးပေါက်ထက်၊ ပိုလွန်သည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆိဒ္ဓါနိ-တို့သည်၊ သဗ္ဗေပိ ဟောန္တိ-နံအံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တာနိ-ထို အပေါက်တို့သည်၊ အယစုဏ္ဏေနဝါ-သံမှန်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာဏိယာဝါ-မယ်နဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-စို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လောဟမဏ္ဍလကေနဝါ-သံပြားဝိုင်းအငယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဒ္ဓါနိ-ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ)၊ မဋ္ဌာနိ-ပြေပြစ်ညက်ညောကုန်သည်၊ စေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သွေဝ ပတ္တော-ကိုသာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော-သုံးစွဲထိုက်၏၊ အညော-အခြားသပိတ်ကို၊ န ဝိညာပေတဗ္ဗော၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဧကံ-တစ်ပေါက်သည်၊ (သမာနံပိ) ဆိဒ္ဓံ-သည်၊ မဟန္တံ-ကျယ်သည်၊ အထ ဟောတိ-အံ၊ (မဟန္တတာယ-ကြောင့်)၊ လောဟမဏ္ဍလကေန-ဖြင့်၊ ဗဒ္ဓံ-သည်၊ (သမာနံပိ)၊ မဋ္ဌံ-သည်၊ န ဟောတိ၊ (အမဋ္ဌတ္တာ-ကြောင့်)၊ ပတ္တေ-၌၊ အာမိသံ-သည်၊ လဂ္ဂတိ-ကပ်ငြိ၏၊ (အာမိသဿ-၏၊ လဂ္ဂတ္တာ-ကြောင့်)၊ အကပ္ပိယော-သည်၊ ဟောတိ၊ (အကပ္ပိယတ္တာ-ကြောင့်)၊ အယံ-ဤသပိတ်သည်၊ အပတ္တော-အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ လောက်သော သပိတ်မဟုတ်တော့၊ အညော-ကို၊ ဝိညာပေတဗ္ဗော။

ထေရော ဝတ္တဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပတ္တေ-၌၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ ဒသေတွာ-၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ အယံပတ္တော-သည်၊ ပမာဏယုတ္တော-ပမာဏနှင့် ယှဉ်ပါ၏၊ သုန္ဒရော-ကောင်းပါ၏၊ ထေရာနုရူပေါ-ထေရ်အား လျောက်ပတ်ပါ၏၊ တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျောက်ထိုက်၏၊ ယော န ဂဏှယျာတိ-ကား၊ အနုကမ္မာယ-လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကြောင့်၊ (သပိတ်ရှင်၌ သနားခြင်းကြောင့်) န ဂဏှန္တဿ-မယူ သောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ သန္တဋ္ဌိယာ-မိမိပစ္စည်းဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်ရဲခြင်းကြောင့်၊ မေအား၊ အညေန-သော၊ ပတ္တေန-ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ န ဂဏှာတိ-မယူ၊ တဿ-၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပတ္တပရိယန္တောတိ-ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရိဝတ္တေတွာ-လဲလှယ်ပြီး၍၊ ပရိယန္တေ-အစွန်၌၊ ဌိတပတ္တော-တည်သောသပိတ်တည်း၊ န အဒေသေတိ-ကား၊ မဉ္ဇူပိဋဆတ္တနာဂဒန္တကာဒိကေ-ညောင်စောင်း၊ အဦးပျဉ်၊ ထီး၊ ဆင်စွယ်ကောက်

အစရှိသော၊ အဒေသေ-မထားကောင်းသောအရပ်၌၊ န နိက္ခိပိတဗ္ဗော-မထား
 ထိုက်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ပုရိမံ-သော၊ သုန္နရံ-သော၊ ပတ္တံ-ကို၊
 ထပေတိ-၏၊ တတ္ထေဝ-ထို သပိတ်ကောင်းထားရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ထပေ
 တဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပတ္တဿ-၏၊ နိက္ခိပနဒေသော-ထားရာအရပ်ကို၊
 အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဓာရကန္တိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ခန္ဓကေ-
 ၌၊ [စူဠဝါ၊ ခုဒ္ဒကုန္ဒကဉ္စ၊] ဝုတ္တော ယေဝ-သည်သာ။

န အဘောဂေနာတိ-ကား၊ ယာဂုရန္တနရဇေနပစနာဒိနာ-ယာဂုကျိခြင်း၊
 ဆိုးရည်ကျိခြင်း အစရှိသော၊ အပရိဘောဂေန-မသင့်မတော်သော သုံးစွဲနည်း
 ဖြင့်၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ ပန-အနွယ်ကား၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-၌၊ ဗျာဓိမိ-သည်၊
 ဥပ္ပန္န-သော်၊ အညသ္မိ-သပိတ်မှ အခြားသော၊ ဘာဇနေ-အိုးခွက်သည်၊
 အသတိ-သော်၊ မတ္တိကာယ-ဖြင့်၊ လိမ္မေတွာ-သုတ်လိမ်း၍၊ ယာဂုံဝါ-ကို၊
 သော်လည်း၊ ပစိတုံ-ကျိချက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥဒကံဝါ-ကိုသော်လည်း
 တာပေတုံ-ပူစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (နွေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊) ဝဇ္ဇတိ၊
 န ဝိသဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အညဿ-အား၊ န ဒါတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကောဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကောဝါ-လည်း
 ကောင်း၊ အညံ-ဆရာ၏ သပိတ်မှ အခြားသော၊ ဝရပတ္တံ-ကောင်းသော
 သပိတ်ကို၊ ထပေတွာ-ဆရာအထံထား၍၊ အယံ-ဤသပိတ်သည်၊ မယုံ-
 အား၊ သာရပ္ပော-လျှောက်ပတ်ပါ၏၊ အယံ-ဤသပိတ်သည်၊ ထေရဿ-
 အား၊ သာရပ္ပော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ ဂဏှာတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ဝဇ္ဇတိ၊ အညောဝါ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက အန္တေဝါသိကတို့မှ အခြားသော ရဟန်းသည်
 သော်လည်း၊ တံ-ထိုထေရ်၏ သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အတ္တနော ပတ္တံ
 (သစေ) ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဇ္ဇတိ၊ မယုမေဝ-ငါ၏သာ၊ ပတ္တံ-ကို၊
 အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထိ၊ [ထိုရဟန်းကလဲ၍
 ယူသွားသောအခါ “ငါ့သပိတ် ပြန်ယူခဲ့ပါ”ဟု ပြောဖို့တာဝန် မရှိပါ-ဟူလို။]
 ၆၁၇။ ပဝါရိတာနန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ သံဃဝသေန-ဖြင့်၊ ပဝါရိတဋ္ဌာနေ-ဖိတ်မံရာ
 အရပ်၌၊ ပဉ္စဗန္ဓနေနေဝ-ငါးဖွဲ့ရှိသော သပိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ (စေတာပေတုံ-
 တောင်းခြင်း ငှာ၊) ဝဇ္ဇတိ၊ ပုဂ္ဂလဝသေန-မိမိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးတည်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝါရိတ ဋ္ဌာနေ-၌၊ ဥနပဉ္စဗန္ဓနေနာပိ-ယုတ်လျော့သော ငါးဖွဲ့ရှိသော
 သပိတ်ဖြင့်လည်း၊ (စေတာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ-ဧတ္ထ-
 ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။...ဥနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ
 နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဘောသန္ဓေသိက္ခာပုဒ်

၆၁၈။ တေန သမယေနာတိ ဘောသန္ဓေသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဌံ၊ အတ္ထော ဘန္တေ တိ-
ကား၊ ရာဇာ-သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥယျုတ္တပ္ပယုတ္တေ-အားထုတ်ကုန် လွန်စွာ
အားထုတ်ကုန်သည်(ဖြစ်၍)၊ ထေရဿ-ထေရ်၏၊ လေဏတ္ထာယ-လိုဏ်အကျိုး
ငှာ၊ ပဗ္ဗာရံ-တောင်ဝှမ်းကို၊ သောဓေန္တေ -သုတ်သင်နေသည်တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊
အာရာမိကံ-အာရာမစောင့်ကို၊ ဒါတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊

၆၁၉-၂၁။ ပါဠိယေက္ကာတိ-ကား၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊
(ဂါမော-သည်၊ နိဝိသိ-တည်နေပြီ၊) [ပဋိ+ဧက၊ ပတိကို “ဝိသု”ဟု ဖွင့်၊
ပဋိဧကောယေဝ သုတ္တံ၌ ဣသက်၊ယံလာ၍ “ပါဠိယေက္ကာ”ဟုဖြစ်သည်၊]
မာလာကတေတိ-ကား၊ ကတမာလေ-ပြုအပ်သော ပန်းကုံးရှိကုန်သော၊
မာလာဓရေ-ပန်းကုံးကိုဆောင်ကုန်သော၊ ကုသုမမာလာပဋိမဏ္ဍိတေ-ပန်းကုံး
တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော၊ (ဒါရကေ-တို့ကို၊ ပဿိတွာ-၍၊) ဣတိ
အတ္ထော-နက်၊ တိဏဏ္ဍု ပကန္တိ-ကား၊ တိဏစုမ္ပဋ္ဌကံ-မြက် ကရွတ်ခွေကို၊
(ပဿိတွာ-၍၊ ပဋိမုဉ္ဇာတိ-ကား၊ ထပေဟိ-ထားလိုက်လော၊ [ပါဠိတော်၌
“သီသေ ပဋိမုဉ္ဇ”ဟု ပထမ ရှိသောကြောင့် “ပဋိမုဉ္ဇာတိ ထပေဟိ”ဟုရှိရမည်၊]
သာ အဟောသိ သုဝဏ္ဏမာလာတိ-ကား၊ ဒါရိကာယ-၏၊ သီသေ-ဌံ၊
ထပိတမတ္တာ-ထားအပ်ခါမျှသည်၊ (သမာနာယေဝ-ဖြစ်သော်သာ၊) ထေရဿ-
၏၊ အဓိဋ္ဌာနဝသေန- အဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းကြောင့်၊ သုဝဏ္ဏပဒုမမာလာ-
ရွှေပဒုမ္မာကြာပန်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ တိဏဏ္ဍုပကံ-ထိုမြက်
အခွေကို၊ (အဓိဋ္ဌာသိ၌ စပ်၊) သီသေ-ဌံ၊ ထပိတမတ္တံ-သည်၊ (ဟုတွာ ယေဝ-
သော်သာ၊) သုဝဏ္ဏ မာလာ-ရွှေပန်းသည်၊ ဟောတု-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊
ထေရော-သည်၊ အဓိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ ဒုတိယမ္ပိခေါ၊ ပေ၊ တေနုပသက်မိတိ-ကား၊
ဒုတိယဒိဝသေယေဝ-၌ ပင်လျှင်၊ ဥပသက်မိ-ပြီ။

မာလာကတေ။ ။ဤပုဒ်သည် ပုလ္လိင်ရှိသောပုဒ်တည်း၊ ထိုပုဒ်၏ ဝိသေသျဉ်းလည်း
“ဒါရကေ”ဟု ပုလ္လိင်ပင်ရှိသင့်၏၊ မာလာ+ကတာ ယေသံတိ မာလာကတာ-ပြုအပ်သော
ပန်းကုံးရှိသော သတို့သားတို့၊ “ကတမာလေ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဝိသေသန ပရနိပါတ
ဗဟုဗ္ဗိဟိဟု သိရ၏။ [ကတ၏ ကတ္တားသည် ဒါရက မဟုတ်၊ မိဘများဖြစ်၍ တတိယာ
မဟုတ်ဘဲ ဆဋ္ဌိ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြုလုပ်ရသည်။] ကဋ္ဌ အ ကို ဣ ပြု၍ “မာလာကိတေ”ဟု
လည်း ရှိ၏။

ဒုတိယဒိဝသေယေဝ။ ။အခြားနေရာ၌ “ဒုတိယမ္ပိ”ဟု ဆိုလျှင် ရက်အတော်
ကြာမှလည်း ဒုတိယအကြိမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤနေရာ၌ကား “ရက်မခြားဘဲ ဒုတိယနေ့မှာပင်
နောက်တစ်ကြိမ် ချဉ်းကပ်သည်”ဟု ပြလို၍ “ဒုတိယဒိဝသေယေဝ” ဟု ဖွင့်သည်။

သုဝဏ္ဏန္တိ အဓိမုဉ္ဇိတိ-ကား၊ သော ဝဏ္ဏမယော-ရွှေအတိပြီးသော ပြာသာဒ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဣတိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ပဉ္စန္ဒ ဘေသဇ္ဇာနန္တိ-ကား၊ သပ္ပိအာဒိနံ-ထောပတ်အစရှိကုန်သော၊ (“ပဉ္စန္ဒ ဘေသဇ္ဇာနံ-တို့ကို၊ လာဘီဟောတိ”၌ စပ်၊) ဗာဟုလ္လိကာတိ-ကား၊ (ပရိသာ-သည်၊) ပစ္စယဗဟုလ တာယ-ပစ္စည်း ၄ ပါးတို့၏ များသည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ပဋိပန္နာ-ကျင့်၏၊ [ဗဟုလာနံ+ဘာဝေါ ဗာဟုလ္လံ၊ ဗာဟုလ္လာယ+ပဋိပန္နာ ဗာဟုလ္လိကာ၊] ကော လမ္ဗေပိ ဃဋ္ဌေပိတိ ဧတ္ထ-၌၊ မဟာမုခစာဋိယော-ကျယ်သော မျက်နှာဝရှိသော အိုးစရည်းကြီးတို့ကို၊ ကောလမ္ဗာနာမ-ကောလမ္ဗတို့ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဩလိနဝိလိနာနီတိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာစ-၌လည်းကောင်း၊ ဥဘတော ပဿေသု စ-၂ ဘက်သော နံပါးတို့၌လည်းကောင်း၊ ဂဋ္ဌိတာနိ-လျှောကျကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဩလိနအတွက် “ဟေဋ္ဌာ စ ဂဋ္ဌိတာနိ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိလိနအတွက် “ဥဘတော ပဿေသု စ ဂဋ္ဌိတာနိ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာတိ-ကား၊ သပ္ပိ အာဒိနံ-တို့၏၊ ဂန္ဓေန- အနံကြောင့်၊ ဘူမိ-ကို၊ ခနန္တေဟိ-တူးသောကြွက်တို့ဖြင့်၊ ဩကိဏ္ဏာ- အောက်၌ ရောပြွမ်းကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိယော-တို့ကို၊ ခနန္တေဟိ- တူးဖောက်သော ကြွက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ သဉ္စရန္တေဟိ-လှည့်လည် သော ကြွက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိကိဏ္ဏာစ-အထူးထူး ရောပြွမ်းကုန်သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ အန္တော ကောဋ္ဌာဂါရိကာတိ-ကား၊ အဗ္ဘန္တရေ- ကျောင်းတွင်း၌၊ သံဝိဟိတကောဋ္ဌာဂါရာ-စီမံအပ်သောကျို ရှိကုန်သည်၊ ဝါ- စီမံအပ်သောဂိုဒေါင် ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)။

၆၂၂။ ပဋိသာယနိယာနီတိ-ကား၊ ပဋိသာယိတဗ္ဗာနိ-သာယာထိုက်ကုန်သော၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-သုံးဆောင်ထိုက်ကုန်သော၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ပတိ ရှေး ရှိသော ဒီဝါဒိ သာဓာတ်သည်၊ အဿာဒ အနက်ကို ဟော၏၊ အနိယပစ္စည်း ကို တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့်လဲ၍ “ပဋိသာယိတဗ္ဗာနိ”ဟုဖွင့်သည်၊ “သာယာခြင်း”ဟူရာ ၌လည်း စိတ်ဖြင့် သာယာခြင်းကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဘေသဇ္ဇာနီတိ-ကား၊ ဘေသဇ္ဇကိစ္စ-ဆေး၏ ကိစ္စကို၊ (ရောဂါ ပယ်ခြင်း ကိစ္စကို) ကရောန္တ၊ ဝါ-ပြုမူလည်း ပြုပစေကုန်၊ မာ ကရောန္တ၊ ဝါ-ကုန်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဘေသဇ္ဇဟူ၍၊ လဒ္ဓဝေါဟာရာနိ-ရအပ်သော အခေါ်အဝေါ်ရှိကုန်သော ဆေးတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ဂေါသပ္ပိတိအာဒိဟိ-ဂေါသပ္ပိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ လောကေ-၌၊ ပါကဋ်-ထင်ရှားသော ထောပတ်ကို၊ ဒဿေတွာ-မူပြီး၍၊ ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိတိ ဣမိနာ-ဤပါ၌ဖြင့်၊ အညေသမ္ပိ- နွားမ၊ ကျွဲမ၊ ဆိတ်မတို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မိဂရောဟိတသသာဒိနံ-

သမင်၊ စိုင်၊ ယုန် အစရှိသည်တို့၏၊ သပ္ပိ-ကို၊ သင်္ဂဟေတွာ-သိမ်းယူ၍၊ ဒဿေသိ-မူပြီး၊ ဟိ-မှန်၊ ယေသံ-အကြင် သတ္တဝါတို့၏၊ ခီရံ- သည်၊ အတ္ထိ၊ တေသံ-တို့၏၊ သပ္ပိပိ-သည်လည်း၊ အတ္ထိယေဝ-ရှိသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုထောပတ်သည်၊ သုလဘံဝါ-လွယ်ကူစွာ ရအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ [သု+လဘဓာတ် ခပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် “သုလဘံ”ဟု ရှိရမည်၊ သုလဗ္ဗံဟု မရှိရ၊ ဒုလ္လဘံ၌လည်း နည်းတူ၊] ဒုလ္လဘံ ဝါ-သည်မူ လည်း၊ ဟောတု၊ အသမ္မောဟတ္ထံ-မတွေဝေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီး၊ [“ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ၊ တေသံ သပ္ပိ”ဟု ဟောတော်မူသည်-ဟူလို၊] နဝနိတမ္ပိ-ဆီဦး သည်လည်း၊ ဧဝံ-ဤအတူတည်း။

သန္နိမိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိတိ-ကား၊ သန္နိမိ-သို့မိုး သိမ်းဆည်းခြင်း ကို၊ ကတွာ-၍၊ [ဤအဖွင့်ဖြင့် သန္နိမိကာရကံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာ ဝိသေသနအနက်ဟောဟု ပြသည်၊] နိဒဟိတွာ-သို့မိုး၍၊ [သန္နိမိ ကတွာ၏ ဆိုလိုရင်းကို ထပ်၍ဖွင့်ပြသည်၊] ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-နံ၏၊ ကထံ-လျှင်၊ (သန္နိမိ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ)၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်အားဖြင့်၊ ဝါ-၌၊ အာဂတ သပ္ပိ အာဒိသု-တို့တွင်၊ တာဝ-နဝနိတ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ) သပ္ပိ-သည်၊ ပုရောဘတ္တံ-နံနက်အခါ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) တဒဟု-၌၊ ပုရောဘတ္တံ-၌၊ သာမိသံ၊ အာသမိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ပိ-လည်းကောင်း၊ နိရာမိသံ-အာမိသမရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ပိ-လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဆွမ်းစသော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်နှင့် ရော၍ စားခြင်းကို သာမိသုဘုဉ္ဇနဟုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့မရောဘဲစားခြင်းကို နိရာမိသု ဘုဉ္ဇနဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်၊] ပစ္ဆာဘတ္တတော-နေလွှဲအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ သတ္တာဟံ-လုံး၊ နိရာမိသံ(ဟုတွာ) ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ-၇ ရက် ကို လွန်ရာအခါ၌၊ ဧကဘာဇနေ-၌၊ ထပိတံ-ထားအပ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ဧကံ-သော၊ နိသဂ္ဂိယံ (ဟောတိ)၊ ဗဟူသု (ဘာဇနေသု ထပိတံ

ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ။ ။ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိတိ ဣဒံ (ဤစကားကို) နိသဂ္ဂိယ ဝတ္ထုဒဿနတ္ထံ (အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ထောပတ်စသည်မှာ နိသဂ္ဂိယ ဝတ္ထုတည်း၊ ထိုနိသဂ္ဂိယဝတ္ထုကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ) ဝုတ္တံ၊ န ပန ယေသံ မံသံ နကပ္ပတိ၊ တေသံ သပ္ပိအာဒိနိန ကပ္ပန္တိတိ ဒဿနတ္ထံ၊ အသားကြီး ဆယ်ပါးတွင် ပါဝင်သော အသား ရှိသော (ဆင် မြင်း စသည်တို့၏ ထောပတ်စသည်ကို မအပ်ဟုပြဖို့ရာ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊) မနုဿခီရာဒိနိပိ ဟိ နော န ကပ္ပန္တိ၊ ကုတော သဿဿ သပ္ပိဟိ အာဟ-“ယေသံ ဟိ ခီရံ အတ္ထိ၊ သပ္ပိပိ တေသံ အတ္ထိယေဝါ” တိ။

သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ နိသဂ္ဂိယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ပစ္စာ
ဘတ္တံ-ဌ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သော ထောပတ်သည်၊ သတ္တာဟံ၊ နိရာမိသ
မေဝ-သည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရောဓတ္တံဝါ-ဌိသော်လည်း
ကောင်း၊ ပစ္စာဘတ္တံဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်
တိုင် ယူအပ်သည်ကို၊ ကတွာ၊ နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သော ထောပတ်သည်၊ ဝါ-
ကို၊ အဇ္ဈောဟရိတုံ-အတွင်းသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-စားမျိုးခြင်းငှာ၊ န
ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဉ္စနာဒိသု-ခြေနယ်ဆီ အစရှိသည်တို့၌၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်
ရာ၏၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ (ကသ္မာ) အနဇ္ဈောဟရဏီယတံ-
မစားမျိုးထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပန္နတ္တာ-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ပဋိသာယနိ
ယာနိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-သိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အနုပသမ္ပန္နော-သည်၊ ပုရောဓတ္တံ-ဌ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတ နဝနီတေန-အကပ်
ခံအပ်ပြီးသော ဆီဦးဖြင့်၊ သပ္ပိကတွာ သစေ ဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပုရောဓတ္တံ
သာမိသံ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ သစေ ကရောတိ၊
(ထောပတ်လုပ်အံ့)၊ (ဧဝံ သတိ)၊ သတ္တာဟံပိ နိရာမိသမေဝ(ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)
ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန-ဆက်၊ ပစ္စာဘတ္တံ-ဌ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေန-ဖြင့်၊ ယေနကေနစိ-
အမှတ်မရှိ တစ်ယောက်ယောက်သည်၊ (အနုပသမ္ပန္နဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊)
ကတသပ္ပိ-သည်၊ သတ္တာဟံပိ နိရာမိသမေဝ (ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊
ဥဂ္ဂဟိတကေန-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ယူအပ်သောဆီဦးဖြင့်၊ ကံတေ-ပြုအပ်

ဥဂ္ဂဟိတကံ၊ ဟေ၊ ဝုတ္တံ။ ။အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ သယမေဝ ဂဟေတွာ နိက္ခိတ္တံ-အကပ်
မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ယူ၍ ထားအပ်သော ထောပတ်ကို “ဥဂ္ဂဟိတက”ဟု ခေါ်၏၊
ထိုထောပတ်ကို (စားဖို့ရည်ရွယ်၍) အကပ်မခံဘဲ ယူလျှင်ယူတုန်းကပင် ဥဂ္ဂဟိတက
ဒုက္ကဋ်သင့်၏၊ စားဖို့ကိုမရည်ရွယ်ဘဲယူလျှင်မူ စားခြင်းငှာ မအပ်ရုံသာ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်
ကား မသင့်၊ ထိုထောပတ်ကို ခြေနယ်ဆီ စသည်ပြုလုပ်ဖို့ရာ ကိုယ်၏အပြင်ပ အသုံး
အဆောင် အဖြစ်ဖြင့်သာ သုံးကောင်း၏၊ ပဋိသာယနိယ (စားသောက်ဖို့) ဘေသဇ္ဇမဟုတ်
သောကြောင့် ၇ ရက် လွန်သွားသော်လည်း နိသဂ္ဂိမထိုက်။

သယံ ကတံ၊ ဟေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။“ကိုယ်တိုင်လုပ်”ဟု ရာ၌ ခီရကိုလည်းကောင်း၊ ဒဓိ
ကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင်မချက်ကောင်း၊ သာမံပါကဖြစ်၏၊ သတ္တာဟကာလိက ဖြစ်
သောကြောင့် နဝနီတကိုသာ ထောပတ်ဖြစ်အောင် ကိုယ်တိုင်ချက်ကောင်းသည်၊ ထို့ကြောင့်
ခီရဒဓိတို့ကို အကပ်ခံထားသော်လည်း နဝနီတဖြစ်အောင်ကား အနုပသမ္ပန္နတို့က ပြုပေး
ရလိမ့်မည်၊ နဝနီတဖြစ်ပြီးကို ရဟန်းက ထောပတ်ဖြစ်စေရာ၌လည်း ခီရဒဓိတုန်းက
အကပ်ခံပြီးဖြစ်သောကြောင့် “နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ” ဝယ် ထိုနေ့နံနက်ပိုင်း၌သာ အပ်သည်ဟု
မှတ်ပါ။

သော ထောပတ်၌၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တသုဒ္ဓသပ္ပိနယေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော သက်သက်
 သော ထောပတ်နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပုရောဘတ္တံ-၌၊
 ပဋိဂ္ဂဟိတခီရေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒမိနာဝါ-လည်းကောင်း၊
 ကတသပ္ပိ-သည်၊ အနုပသမ္ပန္နေန-သည်၊ ကတံ-သည်၊ (သမာနံ) သာမိသမ္ပိ
 တဒဟု ပုရောဘတ္တံ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ ကတံ
 (သမာနံ) နိရာမိသမေဝ-အာမိသ မရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)
 ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ နဝနီတံ-ကို၊ တာပေန္တဿ-ပူစေသော ရဟန်း၏၊ သာမံ
 ပါကော-ကိုယ်တိုင် ချက်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ [“နဝနီတံကို ထောပတ်
 ဖြစ်အောင် ကိုယ်တိုင်ချက်လျှင် သာမံပါက မဖြစ်ပါသလော”ဟု မေးဖွယ်
 ရှိ၍ “နဝနီတံ တာပေန္တဿဟိ” စသော ဤစကားကို ဆိုသည်။]

ပန-ထိုသို့ သာမံပါက မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သာမံပက္ကေန-ကိုယ်တိုင်
 ချက်အပ်သော၊ တေန-ထိုထောပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ အာမိသံ-ဆွမ်းအစရှိသော
 အာမိသသည်၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) န ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ
 (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) န ဝဋ္ဋတိ ယေဝ၊ (ကိုယ်တိုင်ချက်အပ်သောကြောင့် ဧကန်မအပ်
 တော့-ဟူလို၊) သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ (ကသွာ) သဝတ္ထုကဿ-
 နို့ရည်နို့ခမ်းဟူသော ဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်သော ထောပတ်၏၊ ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ-
 အကပ်ခံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ-
 ဟူ၍၊ (ထိုဆေးတို့ကို အကပ်ခံ၍ဟု) ဝုတ္တံ၊ [အကပ်ခံစဉ်က ခီရဒမိဖြစ်နေ၍
 ဆေးမဟုတ်သောကြောင့် “တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ”ဟူသော ပါဠိတော်အရတွင်
 မပါဝင်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတေဟိ-အကပ်ခံရသော
 ခီရဒမိတို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သောထောပတ်ကို၊ အဗ္ဘဉ္ဇနာဒိသု ဥပနေတဗ္ဗံ၊
 ပုရောဘတ္တံပိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင် ယူအပ်ကုန်သော
 ခီရဒမိ တို့ဖြင့်၊ ကတံစ-ပြုအပ်သော ထောပတ်ကိုလည်း၊ (အဗ္ဘဉ္ဇနာဒိသု
 ဥပနေတဗ္ဗံ)၊ ဥဘယေသံပိ-ပစ္ဆာဘတ္တ ပဋိဂ္ဂဟိတ၊ ပုရောဘတ္တ ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်
 သော ထောပတ် ၂ မျိုးတို့၏လည်း၊ သတ္တာဟာ တိက္ကမေ-၌၊ အနာပတ္တိ၊
 အကပ္ပိယမံသသပ္ပိမိ-မအပ်သောအသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ထောပတ်၌လည်း၊

ဝုတ္တသုဒ္ဓသပ္ပိနယေနဝ။ ။ဆီဦးနှင့်မဖက်ဘဲထောပတ်ဖြစ်ပြီးသက်သက်ကို ရှေး၌
 “ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ နိက္ခိတ္တံ အဇ္ဈောဟရိတုံ နဝဋ္ဋတိ” စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့၏၊ ထိုအဆို
 အတိုင်းပင် ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်သော ဆီဦးဖြင့်ပြုအပ်သော/ထောပတ်၌လည်း “အဇ္ဈောဟရိတုံ
 နဝဋ္ဋတိ၊ အဗ္ဘဉ္ဇနာဒိသု ဥပနေတဗ္ဗံ” စသော အဆုံးအဖြတ်အတိုင်း သိပါ။

ဧသေဝနယော၊ [ဧသေဝနယောတိ-နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိတိ အတ္ထော၊] ပန-
 အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ယတ္ထ-အကြင် ၇ ရက်
 လွန်ခြင်း အစရှိသောဌာန၌၊ ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတသပ္ပိနာ-လာသော ထောပတ်
 ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တတ္ထ-၇ ရက်
 လွန်ခြင်း အစရှိသောဌာန၌၊ ဣမိနာ-ဤအကပ္ပိယမံသ သပ္ပိကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-
 သည်၊ (ဟောတိ)၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ကာရဏ ပဋိရူပကံ-အကြောင်းအတု
 ကို၊ ဝတ္တာ-၍၊ မနုဿသပ္ပိစ-လူ၏ ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (မနုဿ)
 နဝနီတဉ္စ-လူ၏ ဆီဦးကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-(မအပ်)ဟု ပယ်အပ်ပြီ၊
 [ဇာတိတူလူသား၏ သပ္ပိနဝနီတဖြစ်သောကြောင့်ဟု အကြောင်းအတုကိုပြသည်။]
 တံ-ထို လူ၏ထောပတ်ကို၊ ဝါ-ထိုလူ၏ ဆီဦးကို၊ ဒုပ္ပဋိက္ခိတ္တံ-မကောင်းသဖြင့်
 ပယ်အပ်ပြီ (ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း)၊ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု-တို့၌၊ အနုညာတတ္တာ-
 သုံးစွဲဖို့ရန် ခွင့်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ စ-ဆက်၊ အဿ-ထို
 ထောပတ်၏၊ ဝါ-ထိုဆီဦး၏၊ ပရတော-၌၊ ဝိနိစ္ဆယောပိ-သည်လည်း၊
 အာဂစ္ဆိဿတိ-လာဦးလတ္တံ့။

ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတံ-သော၊ နဝနီတမ္ပိ-သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊
 ပုရောတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည်၊ (သမာနံ-သော်)၊ တဒဟု-၌၊ ပုရောတ္တံ-
 ၌၊ သာမိသမ္ပိ-အာမိသနှင့်တကွဖြစ်သော ဆီဦးသည်လည်း၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-
 ဌာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နိရာမိသမေဝ-သည်သံ
 လျှင်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ဌာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ-၌၊
 နာနာဘာဇနေသု-တို့၌၊ ထပိတေ-ထားအပ်သော ဆီဦး၌၊ ဘာဇေနဂဏနာယ-
 ခွက် အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧကဘာဇနေပိ-၌လည်း၊ အမိသေ
 တွာ-၍၊ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန-အခဲအခဲ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ထပိတေ-ထားအပ်သော
 ဆီဦး၌၊ ပိဏ္ဍဂဏနာယ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိသဂ္ဂိယာနိ(ဟောန္တိ)၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-
 ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သော ဆီဦးကို၊ သပ္ပိနယေနေဝ-ထောပတ်နည်းဖြင့်
 သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဆီဦး၌၊ ဒမိဂုဋ္ဌိကာယောပိ-နို့ဓမ်း
 အလုံးကလေးတို့သည်လည်းကောင်း၊ တက္ကမိန္ဒုနိပိ-ရက်တက် အပေါက်တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ [ရေအလုံးကလေးကို “ရေပေါက်”ဟု
 ခေါ်သကဲ့သို့ ရက်တက်ရည် အလုံးကလေးကိုလည်း “ရက်တက်ပေါက်” ဟု
 ခေါ်သည်၊] တသ္မာ၊ တံ-ထို နို့ဓမ်းအလုံးကလေး၊ ရက်တက်ရည်ပေါက်သည်၊
 ဝါ-ကို၊ ဇာတံ-စစ်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ-သော်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊
 ဣတိ-သို့၊ ဥပမုတ္တေရာ-ထက်ဝက်သော ထေရ်တို့သည်၊ အာဟံသု။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာသိဝတ္ထေရော-သည်၊ ဘဂဝတာအနုညာတကာလတောပဋ္ဌာယ၊ တက္ကတော-မှ၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌမတ္တမေဝ-ထုတ်အပ်ကာမျှသော ဆီဦးကိုပင်၊ ခါဒိ-သု-ခဲစားကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အာဟ၊ တသ္မာ နဝနီတံ၊ ဘုဉ္ဇန္တေန-သည်၊ ဓောဝိတွာ-စစ်၍၊ ဒဓိတံက္ကမက္ခိကာကိပိလ္လိကာဒိနိ-နို့ဓမ်း၊ ရက်တက်ရည်၊ ယင်ကောင်၊ ပိုးကောင်ငယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပစိတွာ သပ္ပိကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမေန၊ အဓောတမ္ပိ-မစစ်အပ်သော ဆီဦးကိုလည်း၊ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထ-ထိုဆီဦး၌၊ ယံ ဒဓိဂတံဝါ-အကြင်နို့ဓမ်း အလုံးကလေးသည်လည်းကောင်း၊ ယံ တက္ကဂတံဝါ-အကြင် ရက်တက်ခဲကလေးသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တ-ထိုနို့ဓမ်းအလုံးကလေးသည်၊ ဝါ-ထို ရက်တက် အခဲကလေးသည်၊ ခယံ ဂမိဿတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှလောက်သော အပေါက်ကလေးပါရှိခြင်းမျှဖြင့်၊ သဝတ္ထုက ပဋိဂ္ဂဟိတံနာမ-ဝတ္ထုနှင့်တကွ အကပ်ခံအပ်သည်မည်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ အမိသနှင့်တကွ အကပ်ခံရာ၌၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဤအဓိပ္ပာယ်ရပါသော်လည်း၊ အာမိသေန-နို့ဓမ်းဟူသော အာမိသနှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပက္ကတ္တာ-ချက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တသ္မိပိ-ထို ဆီဦး၌လည်း၊ ကုက္ကစ္စကာ-ကုက္ကစ္စပြုတတ်သော ထေရ်တို့သည်၊ ကုက္ကစ္စာယန္တိ-ကုက္ကစ္စ ပြုကြကုန်၏။

ဣဒါနိ၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်မခံဘဲကိုယ်တိုင်ယူပြီး၍၊ ထပိတနဝနီတေစ-၌လည်းကောင်း၊ ပုရောတ္တံခိရဒဓိနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ကတနဝနီတေစ-၌လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ တာနိ-ထိုနို့ရည် နို့ဓမ်းတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ကတနဝနီတေစ-၌လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟိတေဟိ-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ယူ အပ်သော နို့ရည် နို့ဓမ်းတို့ဖြင့်၊ ကတနဝနီတေစ-၌လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယ-မံသ နဝနီတေစ-၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗော-သော၊ အာပတ္တာ၊ ပေ၊ နယော-အာပတ် အနာပတ် ဆုံးဖြတ်နည်း၊ သုံးဆောင်ကောင်း၊ မသုံးဆောင်ကောင်း နည်းတို့ကို၊ သပ္ပိမ္ပိ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏။ [“ပါဠိယာ အာဂတသပ္ပိအာဒိသု သပ္ပိ တာဝ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့် သိပါလေ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ တေလဘိက္ခာယ-ဆီကို ခံယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ [ဆွမ်းခံသလို ဆီကို ခံယူခြင်းအကျိုးငှာ၊] ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ တတ္ထေဝ-ထို ဆီခံယူရာသပိတ်၌သာလျှင်၊ သပ္ပိမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ နဝနီ တမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပက္ကတေလမ္ပိ-ချက်အပ်သော ဆီကိုလည်းကောင်း၊ အပက္ကတေလမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာကိရန္တိ-လောင်းထည့်တတ်ကြကုန်၏။

တတ္ထ-ထို လောင်းထည့်အပ်သော ထောပတ် စသည်၌၊ တတ္ထဒမိဗိန္နုနိပိ-
 ရက်တက်ရည်ပေါက်၊ နို့ဓမ္မရည်ပေါက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘတ္ထသိတ္ထာ
 နိပိ-ထမင်းလုံး တို့သည်လည်းကောင်း၊ တဏှာလကဏာပိ-ဆန်ကွဲတို့သည်
 လည်းကောင်း၊ မက္ခိကာဒယောပိ-ယင်ကောင်သေ အစရှိသည်တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဟောန္တိ-ပါရှိတတ်ကုန်၏၊ အာဒိစ္စပါကံ-နေဖြင့်ချက်အပ်သည်ကို၊
 ကတွာ-၍၊ [မီးဖြင့် ချက်လျှင် ဘတ္ထသိတ္ထ စသည်တို့က ထမင်းဖြစ်သွားစရာ
 ရှိ၍ မအပ်သောကြောင့် “အာဒိစ္စပါကံကတွာ” ဟု ဆိုသည်၊] ပရိဿာဝေတွာ-
 စစ်၍၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်သော ဆီသည်၊ သတ္တာဟကာလိကံ-သည်၊ (၇ ရက်
 ကာလ၌ သုံးစွဲထိုက်သည်)၊ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ထပိတဘောသဇ္ဇေဟိ-
 တို့နှင့်၊ (ယာဝ ဇီဝက ဆေးတို့နှင့်)၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပစိတွာ-၍၊ နတ္ထုပါနမ္ပိ-
 နာနပ်ဖို့ရန် ဆေးရည်ကိုလည်း၊ ကာတံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဝဒ္ဓလိသမယေ-
 မိုးစွေရာအခါ၌၊ လဇ္ဇိ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိသော၊ သာမဏေရာ-သည်၊
 [အလဇ္ဇိ သာမဏလုပ်ပေးလျှင် စိတ်မချရ၊ စားလည်း မစားကောင်းသော
 ကြောင့် “လဇ္ဇိသာမဏေ” ဟု ဆိုသည်၊] ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်
 ပြုလသော်၊ တတ္ထ-ထို ထောပတ်စသည်၌၊ ပတိတ တဏှာလကဏာဒယော-
 ကျသော ဆန်ကွဲအစရှိသည်တို့သည်၊ န ပစ္စန္တိ-မကျက်ကုန်၊ ဧဝံ-ဤ မကျက်
 လောက်အောင်သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သာမိသပါကံ-ကို၊ မောစေန္တော-
 လျက်၊ အဂ္ဂိမိ-၌၊ ဝိလိယာပေတွာ-ထောပတ်ခဲစသည်ကို ကြေစေ၍၊ ပရိဿာ
 ဝေတွာ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ ပစိတွာ-၍၊ ဒေတိ-အံ့-၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊
 သတ္တာဟံ-လုံး (ပရိဘုဉ္ဇိတံ-ငှာ၊) ဝဇ္ဇတိ။

[နဝနီတကို ပြပြီး၍ တေလကို ပြလိုရကား “တေလေသု” ဟု မိန့်၊]
 တေလေသု-တို့တွင်၊ တာဝ-သာသပတေလ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-
 ပါဠိတော်၌ ညွှန်ပြအပ်သော၊) တိလတေသံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပုရောဘတ္တံ
 ပဋိဂ္ဂဟိတံ(သမာနံ) ပုရောဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ
 နိရာမိ သမေဝ (ဝဇ္ဇတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို နှမ်းဆီ၏၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ၊
 ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတွာ၊ နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သော နှမ်းဆီသည်၊ ဝါ-ဆီကို၊
 အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပေ၊ ပုရောဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ကတတေလံ-
 သည်၊ ပုရော ဘတ္တံ သာမိသံပိ ဝဇ္ဇတိ၊ [အတ္တနာ ဘဇ္ဇနာဒိနိ အကတွာ
 ဂဟိတတေလံ-နှမ်းကိုအကပ်ခံသော်လည်း “ထိုနှမ်းကို လှော်မှု ဆီကြိတ်မှုကို
 မပြုဘဲယူအပ်သော ဆီတည်း]၊ ပေ၊ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ (ဟောတိ၊
 ကသ္မာ၊) သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ-နှမ်းဟူသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ အကပ်ခံအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ ပေ၊ ဒေသေဝ နယော။

ပုရောဇာတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတကတိလေ-အကပ်ခံအပ်သော နှမ်းတို့ကို၊ ဘဒ္ဒိ
 တွာ ဝါ-လှော်၍သော်လည်းကောင်း၊ တိလပိဋ္ဌ-ကြိတ်ချေအပ်သော နှမ်းကို၊
 ဝါ-နှမ်းမှုန့်ကို၊ သေဒေတွာ ဝါ-ပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဏှောဒကေန-
 ရေနွေးဖြင့်၊ တေမေတွာ ဝါ-စိုစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကတတေလံ-ပြုအပ်
 သော ဆီကို၊ ဝါ-သည်၊ [ဝဋ္ဋတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အနုပသမ္ပန္နေန-
 တို့၌စပ်၊] အနုပသမ္ပန္နေန-သည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ-အံ၊
 ဧဝံသတိ)၊ ပုရောဇာတ္တံ-၌၊ သာမိသံ-သည်၊ (ဟုတွာ) ပိ-၍လည်း၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-
 ငှာ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊ အတ္တနာ-သည်၊ ကတတေလံ-သည်၊ နိဗ္ဗဋ္ဌိတတ္တာ-
 ယာဝ ကာလိကဖြစ်သောနှမ်းမှ ကိုယ်တိုင်ကင်းစေအပ် (ထုတ်ယူအပ်)သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ (နိဗ္ဗဋ္ဌိတတ္တာတိ-ယာဝကာလိကံ ဝတ္ထုတော ဝိဝေစိတတ္တာ၊]
 ပုရောဇာတ္တံ-၌၊ နိရာမိသမေဝ-သည်သာ၊ (ဟုတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမံ
 ပက္ကတ္တာ-ကိုယ်တိုင်ချက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာမိသံ-ဆွမ်းအစရှိ
 သော အာမိသနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ဆက်၊ သဝတ္ထုက ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ-နှမ်းဟူသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ
 အကပ်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဥဘ
 ယမ္ပိ-၂ မျိုးလုံးသော ဆီသည်လည်း၊ [အနုပသမ္ပန္နေနကတ၊ အတ္တနာကတ
 ၂မျိုးလုံးသည်လည်း၊] အနုပသမ္ပန္နေနကတ-အတွင်းသို့ ရှေးရှုမဆောင်ထိုက်
 သည်၊ ဝါ- မစားမျှထိုက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သီသမက္ခနာဒိသု-တို့၌၊ ဥပနေ
 တမ္ပံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ-၌လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-ဆက်၊ အပွဲ-သော၊
 ဥဏှောဒကံ-သည်၊ အဘိ+ဥက္ကိရဏမတ္တံ-အထက်၌ ကြိဖြန့်အပ်ကာမျှသည်၊
 (အပွဲ ဥဏှောဒကံကို ထပ်ဖွင့်သည်)၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ၊ (ဥဏှောဒကဖြင့်
 ဆွတ်ဖျန်းတုန်း က ရေနွေးအနည်းငယ်သာ အပေါ်၌ဖြန့်အံ့-ဟူလို၊) (ဧဝံသတိ)
 အဗ္ဗောဟာရိကံ-သာမပါကဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို မထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊
 သာမပါကဂဏနံ-သာမပါကဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊
 [အဗ္ဗောဟာရိကံကို ထပ်ဖွင့်သည်။]

အဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတေသု-မှန်ညင်းစေ့စသော ဝတ္ထုမရှိဘဲအကပ်ခံအပ်
 ကုန်သော၊ သာသပတေလာဒိသုပိ-မှန်ညင်းဆီ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ အဝတ္ထုက
 တိလတေလေ-နှမ်းဟူသော ဝတ္ထု မရှိသော နှမ်းဆီ၌၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ-သော၊
 ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ပုရောဇာတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနံ၊ သာသပါဒိနံ-
 တို့၏၊ စုဏှောဟိ-အမှုန့်တို့ဖြင့်၊ အာဒိစ္စပါကေန-နေဖြင့် ချက်ခြင်းဖြင့်၊
 တေလံ-သည်၊ ဝါ-ဆီဖြစ်အောင်၊ ကာတုံ သက္ကာ၊ တံ-ထိုဆီသည်၊ ပုရောဇာတ္တံ

သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပတ္တာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာ
 တိက္ကမေ နိသဂ္ဂိယံ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ သာသပမဓုကစုဏ္ဏာဒီနိ- မုန်ညင်းစေ့မုန့်၊
 သစ်မည်ဆီစေ့မုန့် အစရှိသည်တို့ကို၊ သေဒေတွာ စ-ပေါင်း၍ လည်းကောင်း၊
 ဧရဏ္ဏကဋ္ဌိနိ-ကြက်ဆူစေ့တို့ကို၊ ဘဒ္ဒိတွာ စ ဧဝ-လှော်၍ သာလျှင်လည်းကောင်း၊
 တေလံ-ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ၊ တေသံ-ထိုမုန်ညင်းစေ့၊
 သစ်မည်ဆီစေ့၊ ကြက်ဆူစေ့တို့၏၊ တေလံ-သည်၊ အနုပသမ္ပန္နေဟိ-တို့သည်၊
 ကတံ (သမာနံ) ပုရောဘတ္တံ သာမိသံ (ဟုတွာပီ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-
 ဆက်၊ ဝတ္ထုနံ-မုန်ညင်းစေ့စသော ဝတ္ထုတို့၏၊ ယာဝဇီဝိကတ္တာ-
 ယာဝဇီဝိက၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဝတ္ထုက ပဋိဂ္ဂဟဏေ-မုန့် ညင်းစေ့အစရှိသော
 ဝတ္ထုနှင့်တကွ အကပ်ခံခြင်း၌၊ ဒေါသော နတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္တနာ၊
 ကတံ-ပြုအပ်သောဆီကို၊ သတ္တာဟံ၊ နိရာမိသ ပရိဘောဂေ နေဝ-အာမိသ
 မရှိသောဆီကို သုံးစွဲခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဥဂ္ဂဟိတကေဟိ-အကပ်မခံဘဲ
 ကိုယ်တိုင်ယူအပ်သော မုန်ညင်းစေ့ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သောဆီသည်၊
 အနဇ္ဈောဟရဏီယံ-ထိုက်၊ ဗာဟိရ ပရိဘောဂေ-အပြင်ပ သုံးဆောင်ခြင်း၌၊
 (ဥပနေတုံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။

၀၀၀

တေလ ကရဏတ္တာယ-ဆီပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာသပမဓုကဧရဏ္ဏက
 ဋ္ဌိနိ-မုန်ညင်းစေ့၊ သစ်မည်ဆီစေ့၊ ကြက်ဆူစေ့တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ
 ၍၊ ကတံ-သော၊ တေလံ-သည်၊ သတ္တာဟ ကာလိကံ-ကတည်း၊ ဝါ-
 ၇ရက်ကာလပတ်လုံး သုံးဆောင်ထိုက်သော ဆီတည်း၊ ဒုတိယဒီဝသေ-
 အကပ်ခံရာ နေ့ကို ထောက်၍၊ ၂ရက်မြောက်နေ့၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော
 ဆီသည်၊ ဆာဟံ-၆ ရက်ပတ်လုံး၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ တတိယဒီဝသေ-၌၊
 ကတံ-သည်၊ ပဉ္စာဟံ-လုံး၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပေ၊ သတ္တမဒီဝသေ-၌၊
 ကတံ-သည်၊ တဒဟေဝ-ထိုအကပ်ခံရာနေ့၌သာလျှင်၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊
 အရဏဿ-၇ ရက်မြောက်အရဏ်၏၊ ယာဝဥဂ္ဂမနာ-တက်ရာကာလ
 တိုင်အောင်၊ သစေ တိဋ္ဌတိ-အကယ်၍ တည်ရှိသေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိသဂ္ဂိယံ-
 နိသဂ္ဂိယပါစိတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဋ္ဌမေဒီဝသေ-၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော
 ဆီကို၊ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ-ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ အနိသဂ္ဂိယတ္တာ-ကြောင့်၊
 ဗာဟိရပရိဘောဂေ-ပြင်ပအသုံးအဆောင်၌၊ (ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ)၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ (တေလံ-ကို) သစေပိ န ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ တေလတ္တာယ-
 ငှာ၊ ဂဟိတသာသပါဒီနံ-ခံယူအပ်သော မုန်ညင်းစေ့ အစရှိသည်တို့၏၊
 သတ္တာဟာတိက္ကမေ-၌၊ ဝါ-လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတာနိ-နိသော၊ အညာနိပိ-နိသော၊ နာဠိ
ကေရ နိမ္မ ကောသမ္ပက ကရမန္တ အတသိအာဒိနံ-အုန်းဆံ၊ တမာစေ၊ ကြို့
စေ၊ ခံစေ၊ နှမ်းကြပ်စေ အစရှိသည်တို့၏၊ တေလာနိ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-နိ၏၊
တာနိ-ထိုအုန်းဆီ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ သတ္တာဟံ-ကို၊
အတိက္ကာမယတော-၏၊ ဒုက္ကဋ်ဟောတိ၊ အယံ-ကား၊ စေတသု-ဤပါဠိ
တော်၌လာသော ဆီ၊ မလာသောဆီတို့၌၊ ဝိသေသော-တည်း၊ (ပါစိတ်၊
ဒုက္ကဋ်အထူးတည်း၊) သေသံ-သော၊ (သဗ္ဗံ၌စပ်၊) ယာဝကာလိက ဝတ္ထု-
ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဝ ဇီဝိက ဝတ္ထု-ကိုလည်းကောင်း၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊
သာမပါက၊ ပေ၊ ဝတ္ထုပိဓာနံ-ကိုယ်တိုင်ချက်ခြင်း၊ ဝတ္ထုနှင့်တကွ အကပ်ခံအပ်
သော အရာဝတ္ထု၊ နံနက်အခါ၌ အကပ်ခံအပ်သော အရာဝတ္ထု၊ နေလွဲအခါ၌
အကပ်ခံအပ်သော အရာဝတ္ထု၊ အကပ်မခံဘဲကိုယ်တိုင်ယူအပ်သော အရာဝတ္ထု
တို့၏ အစီအရင်ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၂၃။ ဝသာတေလန္တိ-ကား၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဂဒြဘဝသန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-
သို့၊ အနုညာတဝသာနံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အဆီတို့၏၊ တေလံ-ဆီတည်း၊
ဘိက္ခဝေ၊ ဝသာနိ-အဆီဖြစ်ကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ အစ္ဆဝသံ-
ဝံဆီကို လည်းကောင်း၊ မစ္ဆဝသံ-ငါးဆီကိုလည်းကောင်း၊ သုသုကာဝသံ-
မိကျောင်း ဆီကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ-လပိုင်ဆီကိုလည်းကောင်း၊) သူကရဝသံ-
ဝက်ဆီကို လည်းကောင်း၊ ဂဒြဘဝသံ-မြည်းဆီကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ။]
စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အစ္ဆဝသန္တိ
ဝစနေန-ဖြင့်၊ မနုဿဝသံ-ကို၊ ထပေတွာ၊ သဗ္ဗေသံ-နိသော၊ အကပ္ပိယမံသာနံ-
မအပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဝသာ-ကို၊ အနုညာတာ-ပြီ၊ စ-
ဆက်၊ မစ္ဆဂ္ဂဟဏေန-ဖြင့်၊ သုသုကာပိ-မိကျောင်းတို့သည်လည်း၊ ဝါ-
တို့ကိုလည်း၊ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ ပန-ထိုသို့ပင်-ယူအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊
ဝါဠမစ္ဆတ္တာ-ရဲရင့်သော ငါးတစ်မျိုး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဝုတ္တံ-
မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော၊
ပါဠိရပ်၌၊ မစ္ဆာဒိဂ္ဂဟဏေန-မစ္ဆ အစရှိသော သဒ္ဓါဖြင့်၊ သဗ္ဗေသံပိ-နိသော
ကပ္ပိယမံသာနံ-တို့၏၊ ဝသာ-ကို၊ အနုညာတာ-ပြီ။

ဟိ-ချဲ့၊ မံသေသု-တို့တွင်၊ ဒသ-နိသော၊ မနုဿ၊ ပေ၊ တိရုတ္တာနာနံ-
လူ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ခွေး၊ မြွေ၊ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ ဝံ၊ အောင်းတို့၏၊ မံသာနိ-
တို့သည်၊ အကပ္ပိယာနိ-မအပ်ကုန်၊ ဝသာသု-တို့တွင်၊ ကော-သော၊
မနုဿဝသာဝ-လူအဆီသည်သာ၊ (အကပ္ပိယာ-မအပ်၊) ခီရာဒိသု-တို့၌၊

အကပ္ပိယံ နာမ-မအပ်သောနို့ရည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ အနုပသမ္ပန္နေဟိ-တို့သည်။ ကတနိဗ္ဗဋ္ဌိတဝသာတေလံ-ပြုအပ်၊ ယာဝကာလိကဝတ္ထုမှ ထုတ်အပ်သော အဆီတည်းဟူသော ဆီသည်။ ပုရောတ္တံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္စာဘတ္တတော ပဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ဟုတွာ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုအဆီ၌၊ သုခုမ ရဇသဒိသံ-သိမ်မွေ့သော မြူနှင့်တူသော၊ ယံ မံသံ ဝါ-အကြင် အသားဖတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) နာရဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ (ယံ)အဋ္ဌိဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ယံ) လောဟိတံဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ ဝါ-ပါတတ်၏၊ တံ-ထိုအသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ အသွေးသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-ယာဝကာလိကဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းငှာ မထိုက်သည်၊ ဝါ-မပြောပလောက်သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဝသံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ သယံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်၊ (တေလံ-ကို၊) သစေ ကရောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုရောတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ပစိတွာ-၍၊ ပရိဿာဝေတွာ-စစ်၍၊ သတ္တာဟံ-လုံး၊ နိရာမိသပရိဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိ တဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ နိရာမိသပရိဘောဂံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ ကာလေ-၌၊ နိပက္ကံ-ချက်အပ်သည်၊ ကာလေ-၌၊ သံသဋ္ဌံ-ကောင်းစွာ စွန့်ပစ်အပ်သော အမှုန်အဖတ်ရှိသည်၊ (သံပုဗ္ဗ၊ သဇ္ဇဓာတ်၊ တ၊ “သံသဋ္ဌံ ယဿ အတ္ထိတိ သံသဋ္ဌံ” ဟု ကြံ၊) ဝါ-စစ်အပ်သည်၊ (စေ ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)၊ တေလပရိဘောဂေန-သတ္တာဟ ကာလိကဆီကို သုံးဆောင်နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊ (အနုဇာနာမိ-မူ၏)၊ မဟာဝါ၊ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက)၊ တတြာပိ-ထိုဆီ၌လည်း၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-အဗ္ဗောဟာရိကသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ- အဗ္ဗောဟာရိကပင်တည်း၊ [ရှေ့၌ “ယံ ပန တတ္ထ သုခုမရဇသဒိသံ မံသံဝါ၊ ပေ၊ တံ အဗ္ဗောဟာရိကံ”ဟု ဆိုခဲ့သော မံသ စသည်မှာ ဤဆီ၌လည်း အဗ္ဗောဟာရိကပင် ဖြစ်သည်-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ပစ္စာ ဘတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတုံဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ ကာတုံ ဝါ-ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ [ယာဝကာလိကဖြစ်သော ဝသာကို ပစ္စာဘတ္တအခါ၌ အကပ်လည်း မခံကောင်း၊ ဆီဖြစ်အောင်လည်း မလုပ်ကောင်း-ဟူလို။]

ဟိ-သာဓကကား၊ ဝိကာလေ စေ ဘိက္ခုဝေ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည်၊ ဝိကာလေ-၌၊ နိပက္ကံ-သည်၊ ဝိကာလေ-၌၊ သံသဋ္ဌံ-သည်၊ စေ ဟောတိ၊ တံ-ထိုဆီကို၊ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တိဏ္ဍံ-

୨୩୯

နိဿော၊ ဒုက္ခဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ယာဝကာလိက
ဝတ္ထုကို ဝိကာလပဋိဂ္ဂဟိတဒုက္ခဋ္ဌာနံ၊ ဝိကာလနိပတ္တဒုက္ခဋ္ဌာနံ၊ ဆီကို စားခြင်း
ကြောင့် ဝိကာလဘောဇနဒုက္ခဋ္ဌာနံ ဟု ဒုက္ခဋ္ဌာနံ ၃-ချက်-ဟူလို၊] [ဘိက္ခဝေ-တို့၊
ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည်၊ ဝိကာလေ-၌၊ နိပတ္တံ-သည်၊
ဝိကာလေ-၌၊ သံသဋ္ဌံ-သည်၊ စေ ဟောတိ၊ တံ-ထိုဆီကို၊ စေ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဒွိန္ဒ-နိဿော၊ ဒုက္ခဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊
(ဟောတိ)၊ ကာလော စေ၊ ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ခဋ္ဌာနံ၊ ကာလေ စေ၊ ပေ၊
အနာပတ္တိ။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဥပတိဿထွေရံ အန္တေဝါသိကာ ပုစ္ဆိသု၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ၊ သပ္ပိနဝနီတ ဝသာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဧကတော ပစိတွာ၊ နိဗ္ဗုဒ္ဓိတာနိ-အဆိထုတ်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) ဝဋ္ဋန္တိ-န်သလော၊န ဝဋ္ဋန္တိတိ (ပုစ္ဆိသု)၊ အာရုဿော န ဝဋ္ဋန္တိတိ၊ ထေရော-သည်၊ ဧတ္ထ-ဤ သပ္ပိစသည်ကို စုပေါင်း၍ ချက်ရာ၌၊ ပက္ကတေလကသဋ္ဌေဝိယ-ချက်အပ်သော ဆီ၏ အဖတ်၌ ကဲ့သို့၊ ကုက္ကစ္စာယတိ ကိရ-ကုက္ကစ္စကို ပြုသတတ်၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊န-ထိုဥပတိဿထေရ်ကို၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ ပုစ္ဆိသု၊ (ကိံ)၊ နဝနီတေ-ဌ၊ အဓိဂုဋ္ဌိကာဝါ-နို့၊ဓမ်းလုံးသည်လည်းကောင်း၊ တက္ကမိန္ဒုဝါ-လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်ပါ၏၊ ဧတံ-ဤနို့၊ဓမ်းလုံးကလေး၊ ရက်တက်ပေါက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိသု၊) ဧတမ္ပိ အာရုဿော န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ တတော နံ အာဟံသု၊ (ကိံ) ဘန္တေ ဧကတော ပစိတွာ၊ သံသဋ္ဌာနိ-စွန့်ပစ်အပ်သော အဖတ်ရှိသော ဆီတို့သည်၊ တေဇဝန္တာနိ-ထက်သော တန်ခိုး ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ရောဂံ-ကို၊ နိဂ္ဂဏန္တိ-နှိပ်နိုင်ပါကုန်၏၊ ဣတိ (အာဟံသု)၊ အာရုဿော-တို့၊ သာဓု-(သည်လိုဆိုတော့) အကောင်းသာပဲ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ထေရော သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိ။

ထေရော၊ ပေ၊ ကုက္ကစ္စယတိ။ ။ ယသ္မာ၊ ခီရဒဓိအာဒိနိ ပက္ခိပိတွာ တေလံ ပစ္စန္နိ၊
တသ္မာ ကသဋ္ဌံ နဝဋ္ဌတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ပက္ကတေလ ကသဋ္ဌေဝိယ ကုက္ကစ္စယ တိ” တိ၊
ဤဉ္စ “တေလကသဋ္ဌ” ဟူသည်ဆီမဖြစ်သော နှမ်းဖတ်ဟူသော အဖတ်တည်း၊ ထိုအဖတ်သည်
ယာဝကာလိက ဝတ္ထုသာဖြစ်၍ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္စ စားဖို့ရန် ကုက္ကစ္စ ရှိထိုက်၏၊
သပ္ပိနဝနီတဝသာတို့မှာ ထိုကဲ့သို့ (ချက်ပြီးမှကျန်သော) အဖတ်မရှိ၊ အနည်းငယ်သော
အသားမှုန်၊ နို့ဓမ်းလုံး ရက်တက်ပေါက်တို့ကိုကား “အဗ္ဗောဟာရိက” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ၊
ထို့ကြောင့် ကုက္ကစ္စ မရှိထိုက်ရကား “ကုက္ကစ္စယတိ ကိရ” ဟု ကိရသဒ္ဒါဖြင့်
မနှစ်သက်သံတည့်၍ ဆိုသည်။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ၊ (ကိံ) ၊ ကပ္ပိယမံသဝသာ-
 အပ်သောအသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏အဆီသည်၊ သာမိသပရိဘောဂေ-
 ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့်တကွ သုံးဆောင်ခြင်း၌၊ (ဥပနေတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊
 ဣတရာ-ကပ္ပိယမံသဝသာမှ တစ်ပါးသော ဝသာသည်၊ နိရာမိသပရိဘောဂေ-
 အာမိသမရှိဘဲသုံးဆောင်ခြင်း၌၊ (ဥပနေတုံ) ဝဋ္ဋတိတိ (အာဟ)၊ ပန-ကား၊
 မဟာပဒုမတ္ထေရော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ ကိံ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိ ကိပ္ပိတွာ-
 ပယ်ပြီး၍၊ ဝါတာဗာဓိကာ-လေနာရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဉ္စမူလ
 ကသာဝယာဂုယံ-ပဉ္စမူလဖန်ရည်ဖြင့် ကျိုအပ်သောယာဂု၌၊ အစ္ဆသုကရ
 တေလာဒီနိ-တို့ကို၊ (မအပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အဆီတို့ကို
 ပြသည်၊) ပကိပ္ပိတွာ ယာဂုံ ပိဝန္တိ၊ ဤစကားဖြင့် “နိရာမိသပရိဘောဂ
 သာမက၊ သာမိသပရိဘောဂ၌လည်း အပ်သည်”ဟု ပြသည်၊] သာ-ထို
 ယာဂုသည်၊ တေဓုဿဒတ္တာ-များသောတန်ခိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရောဂံ-
 ကို၊ နိဂ္ဂဏှာတိ-နှိပ်နိုင်၏၊ ဣတိ ဝတွာ ဝဋ္ဋတိတိ အာဟ။

မဇုနာမ မက္ခိကာမဂူတိ-ကား၊ မဇုကရိဟိနာမ-ပျားရည်ကို ပြုတတ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဇုကရိတို့မည်သော၊ မဇုမက္ခိကာဟိ-ပျားရည်ကို
 ပြုတတ်သော ယင်ပျားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ-ပျားငယ်တို့
 သည် လည်းကောင်း၊ ဘမရ မက္ခိကာဟိစ-ပျားပိတုန်းကြီးတို့သည် လည်း
 ကောင်း၊ ကတံ-သော၊ မဇု-ပျားရည်တည်း၊ တံ-ထိုပျားရည်ကို၊ ပုရောတ္တံ-
 ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည် (သမာနံ)၊ ပုရောတ္တံ-၌၊ သာမိသပရိဘောဂမ္ပိ-အာမိ
 သနှင့်တကွ သုံးဆောင်ခြင်းကိုလည်း၊ (ကာတုံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော
 မှ၊ ပဉ္ဇာယ-၍၊ သတ္တာဟံ-လုံး၊ နိရာမိသ ပရိဘောဂမေဝ-ကိုသာ၊ (ကာတုံ)
 ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ-၌၊ သိလေသသဒိသံ-သစ်စေးနှင့်တူသော၊ မဟာ
 မဇု-ပျားကြီးရည်သည်၊ (မဇု၌ နိဂ္ဂဟိတံကား ဝါစာသိလိဋ္ဌ)၊ ခဏ္ဍံခဏ္ဍံ-
 အပိုင်းအပိုင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပိတံ-သည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ ဣတရံဝါ-
 ပျားကြီးရည်မှ တစ်ပါးသော ပျားငယ်ရည်သည် မူလည်း၊ နာနာဘာဇေနသု-

မဇုကရိဟိ နာမ မဇုမက္ခိကာဟိ။ ။အယံ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာနံ ဘမရမက္ခိကာနဉ္စ
 သာမညနိဒ္ဒေသောတိ တိသုပိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ ဤ ဂဏ္ဍိပုဒ်အလို ပျား ၂- မျိုးသာ
 ရှိ၏၊ သစ်ခေါင်းပျားကား ပျားရည်များများမပြုနိုင်၊ ကေစိ ပန “ဒဏ္ဍကေသု မဇုကရာ
 မဇုကရိမက္ခိကာ နာမာ” တိ ဝတွာ “တာဟိ မဇုကရိအာဒိဟိ တိဟိ မက္ခိကာဟိ ကတံ
 မဇုနာမာ” တိ ဝဒန္တိ၊ ဤအလို “မဇုမက္ခိက (ပျားငယ်) ခုဒ္ဒကမက္ခိက (သာ၍ငယ်သော
 သစ်ခေါင်းပျား) ဘမရမက္ခိက (ပျားပိတုန်း)” ဟု ပျား ၃-မျိုးရှိ၏။

အမျိုးမျိုးသောခွက်တို့၌၊ (ထပိတံ-သည်၊ သစေဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝတ္ထုဂဏ
 နာယ-ဖြင့်၊ နိသဂ္ဂိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဧကမေဝ-သော၊ ခဏ္ဍံ-အခဲ
 ကို၊ (ကတွာ-၍၊ ထပိတံသစေဟောတိ၊) ဣတရံဝါ-အခြားသောပျားငယ်ရည်
 မူလည်း၊ ဧကဘာဇနေ-၌၊ (ထပိတံ သစေဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဧကမေဝ-
 သော၊ နိသဂ္ဂိယံ (ဟောတိ)၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ယူအပ်
 သော ပျားရည်ကို၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ အရမက္ခနာဒီသု-
 အနာလိမ်းခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဥပနေတဗ္ဗ။

မရပဋ္ဌလံဝါ-ပျားသလက်သည် သော်လည်းကောင်း၊ မရသိတ္တကံဝါ-
 ပျားဖယောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ မရနာ-ပျားရည်ဖြင့်၊ အမက္ခိတံ-
 မလိမ်းကျံအပ်သည်၊ ပရိသုဒ္ဓံ-သည်၊ သစေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ယာဝဇီဝိကံ-
 တည်း၊ ပန-ကား၊ မရမက္ခိတံ-သည်၊ (သမာနံ)၊ မရဂတိကမေဝ-ပျားရည်
 နှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာ၊ (သတ္တာဟကာလိက-ဟူလို)၊ စီရိကာနာမ-
 စီရိဟု အသံပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စီရိကမည်ကုန်သော၊ သပက္ခာ-
 အတောင်ရှိကုန်သော၊ ဒီဃမက္ခိကာ-ရှည်သောယင်ကောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊
 တုမ္ဗလနာမိကာ-တုမ်ဟူသော (ဒုဟူသော) အသံကိုပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 တုမ္ဗလအမည်ရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌိပက္ခာ-အရိုးဟူသော အတောင်ရှိကုန်သော၊
 ကာဠမဟာဘမရာစ-မည်းနက်သော ကြီးသော ပိတုန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊
 ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တာသံ-ထိုပိတုန်းတို့၏၊ အာသယေသု-နေရာတို့၌၊
 နိယျာသသဒိသံ-သစ်စေးနှင့်တူသော၊ မရ-သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထို
 ပျားရည်သည်၊ ယာဝဇီဝိကံ။

ဖာဏိတံနာမ ဥစ္ဆုမ္မာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ကား၊ ဥစ္ဆုရသံ-ကြံရည်ကို၊ ဥပါဒါယ-
 ၍၊ အပက္ကာဝါ-မချက်အပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အဝတ္ထုကပက္ကာဝါ-ကြံဖတ်
 ဟူသော ဝတ္ထုမရှိဘဲ ချက်အပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊
 အဝတ္ထုကာ-ကြံဖတ်ဟူသော ဝတ္ထုမရှိသော၊ ဥစ္ဆုဝိကတံ-ကြံ၏ အထူးပြုအပ်
 သော ကြံရည် တင်လဲရည်၊ ကြံသကာ စသည်ကို၊ ဖာဏိတန္တိ-ဟူ၍၊
 ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ [ဝုဠောစ ဖာဏိတံ ခဏ္ဍော၊ မစ္ဆန္တိ သက္ကရာ ဣတိ၊ ဣမေ
 ဥစ္ဆုဝိကာရာထ၊ ဝုဠသ္မိ ဝိသကဏ္ဍကံ၊ အဘိဓာန် (၄၆၂)၊] တံ ဖာဏိတံ-
 ထိုတင်လဲသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပုရောဘတ္တံ-၌၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္စာဘတ္တတော-မှ၊ ပေ၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ [ဖာဏိတံနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌လည်း
 ကောင်း၊ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌လည်းကောင်း ပြထားပြီ၊] သတ္တာဟာတိက္ကမေ
 ဝတ္ထုဂဏနာယ နိသဂ္ဂိယံ၊ ဗဟူ-န်သော၊ ပိဏ္ဍာ-အခဲတို့ကို၊ စုဏ္ဍေတွာ-

အမှုန်ပြု၍၊ ဧကဘာဇနေ-၌၊ ပက္ခိတ္တာ-န်သည်၊ ဃနသန္နိဝေသာ-တစ်ခဲနက်စုဝေး
တည်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-န်အံ့၊ ဧကမေဝ နိသဂ္ဂိယံ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ- အကပ်
မခံဘဲကိုယ်တိုင်ယူအပ်သော တင်လဲကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဃရုပနာ
ဒီသု-စေတီအိမ်ကို အခိုးထုံခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဥပနေတဗ္ဗံ။

ပုရောတ္တံ-၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတေန-သော၊ အပရိဿာဝိတဥစ္ဆရသေန-
မစစ်အပ်သော ကြံရည်ဖြင့်၊ ကတဖာဏိတံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နေန-
သည်၊ ကတံ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သာမိသံ-သည်၊ (ဟုတွာပိ
ပရိဘုဉ္ဇိတံ) ဝဋ္ဋတိ၊ သယံ ကတံ-ရဟန်းကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ)
နိရာမိသမေဝ (ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော
ပဋ္ဌာယ၊ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ-ကြံဖတ်ဟူသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ အကပ်ခံအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ၊
ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ အပရိဿာဝိတ ပဋိဂ္ဂဟိတေန-မစစ်အပ်ဘဲ အကပ်ခံအပ်သော
ကြံရည်ဖြင့်၊ ကတံပိ-ပြုအပ်သော တင်လဲကိုလည်း၊ အနဇ္ဈောဟရဏီယမေဝ၊
ပေ၊ ဥစ္ဆ-ကြံချောင်းကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ကတဖာဏိတေပိ-၌လည်း၊ ဧသနယော၊
ပန-ဆက်၊ ပုရောတ္တံ၊ ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန-စစ်အပ်သည်ဖြစ်၍ အကပ်ခံ
အပ်သော ကြံရည်ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော တင်လဲသည်၊ အနုပသမ္ပန္နေန
ကတံ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ပုရောတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပေ၊ ပန-
ဆက်၊ ပုစ္ဆာဘတ္တံ ပရိဿာဝိတပဋိဂ္ဂဟိတေန ကတံ နိရာမိသမေဝ သတ္တာဟံ
ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကကတံ-အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင် ယူအပ်သောကြံရည်ဖြင့်
ပြုအပ်သော တင်လဲသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဈာမဥစ္ဆုဖာဏိတံဝါ-မီးရှို့အပ်သော ကြံမှဖြစ်သော တင်လဲသည်လည်း
ကောင်း၊ ကောဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတံဝါ-အရည်အတိုဖြတ်အပ်သော ကြံမှဖြစ်သော
တင်လဲသည်လည်းကောင်း၊ ပုရောတ္တမေဝ-၌သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊

ဈာမ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။အဂ္ဂိနာ ဒဗေ ဥစ္ဆုဓေတ္တေ ဈာမဥစ္ဆုနာ ကတဖာဏိတံ၊
(ကြံခင်းကို မီးရှို့ရာတွင် ပါဝင်သော ကြံချောင်းဖြင့် ပြုအပ်သော တင်လဲကို “ဈာမ
ဥစ္ဆုဖာဏိတံ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုတင်လဲသည် သဝတ္ထုကပက္ကမိုး ဖြစ်သောကြောင့် “ပုရေ
ဘတ္တံ၌သာ အပ်၏” ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊) ကောဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတန္တိ ခုဒ္ဒါနံခုဒ္ဒကံ
ဆိန္နိတွာ (တိုသည်ထက် တိုအောင်ဖြတ်၍) ကောဋေတွာ (နုတ်နုတ်စဉ်း၍) နိပ္ပိဋေတွာ
ပက္ကံ (အရည်ညစ်၍ချက်အပ်သော) ယေဘုယျေန စ သကသဋ် (များသော အားဖြင့်
အဖတ်ပါသော) ဖာဏိတံ၊ ထိုသို့ အဖတ်ပါသောကြောင့် နံနက်၌သာအပ်သည်ဟု
ဆိုသည်၊ မဟာပစ္စရိ၌ကား “ဖာဏိတဖြစ်သောအခါ ထိုအဖတ်ကလေးသည် (ကြံသကာ၌
ပါသော အဖတ်မျိုးဖြစ်၍) အဗ္ဗောဟာရိက” ဟု ဆိုသည်။

မဟာအဋ္ဌကထာယံ-ဌံ၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-ဌံ၊ သဝတ္ထုက
 ပက္ခံ-ကြိတ်ဟူသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ ချက်အပ်သော၊ ဧတံ-ဤတင်လဲသည်၊
 ဝဋ္ဋတိ-လော၊ နော-ဝဋ္ဋတိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆံ-ပုစ္ဆာကို၊ ကတွာ-၍၊
 ဥစ္ဆုဇာဏိ တံ-ကြံ၏တင်လဲသည်၊ (ကြံမှဖြစ်သော တင်လဲသည်၊) ပစ္ဆာဘတ္တံ-
 ဌံ၊ နော ဝဋ္ဋနကံ နာမ-မအပ်သော တင်လဲမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊
 [ဇာဏိ တဌ်ပါသော ကြိတ်သည် အဗ္ဗောဟာရိက ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္ဆာဘတ္တံ
 အပ်သည်-ဟူလို၊] တံ-ထို မဟာပစ္စရိ စကားသည်၊ ယုတ္တံ-၏၊ သီတု
 ဒကေန-ရေအေးဖြင့်၊ ကတံ-သော၊ မဇုကပုပ္ဖဇာဏိတံ-သစ်မည်ဆီပွင့်၏
 တင်လဲ သည်၊ ပုရေဘတ္တံ-ဌံ၊ သာမိသံ-သည်၊ (ဟုတွာ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊
 ပေ။ ဒုက္ကဋံ၊ ခီရံ-ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ကတံ-သော၊ မဇုကပုပ္ဖဇာဏိတံ-
 သည်၊ ယာဝကာလိကံ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ခဏ္ဍသက္ခရံ-သကာခဲကို၊ ခီရဇလ္လိကံ-
 နို့ရည်အမြှုပ်ကို၊ အာနေတွာ-၍၊ သောဓေန္တိ-သုတ်သင်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ။

ပ-ဆက်၊ မဇုကပုပ္ဖံ-သစ်မည်ဆီပွင့်သည်၊ ပုရေဘတ္တံ-ဌံ၊ အလ္လံ-စိုစိမ်း
 သည်၊ (သမာနံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဇ္ဇိတမ္ပိ-လှော်အပ်သော သစ်မည်ဆီပွင့်သည်လည်း၊
 (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဇ္ဇိတွာ-၍၊ တိလာဒီဟိ-နှမ်း အစသည်တို့ဖြင့်၊
 မိသံဝါ-ရောအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အမိသံဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကတွာ-
 ၍၊ ကောဋ္ဌိတမ္ပိ-ထောင်းအပ်သော သစ်မည်ဆီပွင့်သည်လည်း၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ)၊
 ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုသစ်မည်ဆီပွင့်ကို၊ ဂဟေတွာ၊ မေရယတ္တာယ-
 အရက်အကျိုးငှာ၊ ယဒိ ယောဇေန္တိ-အကယ်၍၊ ရောစပ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊
 ယောဇိတံ-ရောစပ်အပ်သော သစ်မည်ဆီပွင့်သည်၊ ဗီဇတော-မျိုးစေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-
 စ၍၊ နဝဋ္ဋတိ၊ [အရက်ဖြစ်အောင် ဖော်စပ်ခါစဖြစ်သော သစ်မည်ဆီပွင့်ကို
 “ဗီဇ” ဟု ဆိုသည်၊] ကဒလီ၊ ပေ၊ ဒီနံ-ငှက်ပျော၊ သင်ပေါင်း သရက်၊
 တောင်ပိန္နဲ၊ အိမ်ပိန္နဲ၊ မန်ကျည်းအစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ-န်သော၊ ယာဝ
 ကာလိကဖလာနံ-တို့၏၊ ဇာဏိတံ-သည်၊ ယာဝကာလိက မေဝ-သာတည်း၊
 မရိစပက္ကေဟိ-ငရုတ်သီးမှည့်တို့ဖြင့်၊ ဇာဏိတံ ကရောန္တိ၊ တံ-ထို တင်လဲသည်၊
 ယာဝဇီဝိကံ။

တာနိပဋိဂ္ဂဟေတွာတိ-ကား၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံသောဆေးတို့ကိုလည်း၊
 ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကဃဋေ-တစ်ခုတည်းသော အိုး၌၊ အဝိနိဗ္ဗောဂါနိ-အသီး
 အသီးခွဲခြား၍ ရနိုင်ခြင်းမရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ သစေပိ နိက္ခိပတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
 သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဧကမေဝ နိသဂ္ဂိယံ၊ ဝိနိဘုတ္တေသု-အသီးအသီး ခွဲခြား
 အပ်ကုန်လသော်၊ ပဉ္စနိသဂ္ဂိယာနိ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဆက်၊ သတ္တာဟံ-ကို၊

အနုတိက္ကာမေတွာ၊ ဂိလာနေနပိ-သညသော်လည်းကောင်း၊ အဂိလာနေနပိ-လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနဝ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ သြဒိဿံ နာမ-သြဒိဿမည်သည်။ ဗျာဓိသြဒိဿံ-ဗျာဓိသြဒိဿလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘေသဇ္ဇောဒိဿံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ သတ္တဝီရံ၊ [ဘေသဇ္ဇောဒိဿကို ပြလိုသော်လည်း ရသင့်သမျှ သြဒိဿတို့ကို ထုတ်ပြခြင်းဟူသော အတ္ထုဒ္ဓါရအားဖြင့် သြဒိဿ ၇ ပါးလုံးကို ဤနေရာ၌ ပြထားသည်။ ဥဒိဿ-ရည်စူး၍၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သြဒိဿံ-ပုဒ်၊ ဥဒိဿ နောင် ဏပစ္စည်း။]

တတ္ထ-ထို ၇ ပါးတို့တွင်၊ ဗျာဓိသြဒိဿံနာမ-မည်သည်၊ ဝါ-အနာရောဂါကိုရည်စူး၍ ခွင့်ပြုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မည်သည်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အာမကလောဟိတန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဗျာဓိ-အနာရောဂါကို၊ ဥဒိဿ-၍၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့ အမနုဿိကာဗာဓေ-ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောအနာသည်၊ (ဥပ္ပန္န-သော်)]၊ အာမကမံသံ-အသားစိမ်း သွေးစိမ်းသည်၊ တေနောဒိဿဗာဓေန-ထို ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အနာဖြင့်သာလျှင်၊ အာဗာဓိကဿ-အနာရှိသောရဟန်း၏ (အတွက်)၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အညဿ-အခြားရဟန်း၏ (အတွက်)၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ-ထိုသားစိမ်း သွေးစိမ်းသည်လည်း၊ ကာလေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဝိကာလေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယမ္ပိ-အပ်သောအသား အသွေးသည်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ။

ပုဂ္ဂလောဒိဿံနာမ-မည်သည်၊ (ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်စူး၍ ခွင့်ပြုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မည်သည်၊) အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဥဒိဿ-၍၊ အနုညာတံ-တည်း၊ [ဘိက္ခဝေတို့၊ ရောမန္တကဿ-စမြို့ပြန်သော ရဟန်းအား၊ ရောမန္တနံ-စမြို့ကို၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ စ-ထိုသို့ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ မုခဒ္ဓါရာ-ပါးစပ်ပေါက်မှ၊ ဗဟိ-သို့၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်၍၊ ဝါ-ထုတ်ပြီးမှ၊ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ-ပြန်၍မျိုမချရာ၊] တံ- ထိုစမြို့ပြန်ခြင်းသည်၊ တဿေဝ-ထို ရောမန္တက ရဟန်းအားသာ၊ ဝဇ္ဇတိ အညဿ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ကာလော ဒိဿံနာမ-မည်သည်၊ (ကာလကို ရည်စူး၍ ခွင့်ပြုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မည်သည်၊) အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ မတ္တိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဟိနာ-သည်၊ ဒဋ္ဌကာလံ-ကိုက်အပ်ရာ အခါကို၊ ဥဒိဿ-၍၊ အနုညာတံ-တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့ကို၊ စတ္တာရိ-န်သော၊ မဟာဝိကဋ္ဌာနိ-ကြီးစွာသော ဖောက်ပြန်သော ဆေးတို့ကို၊ [ဝိကဋ္ဌာနီတိ အပကတိဘောဇနတ္တာ (ရိုးရာအစာ မဟုတ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိကဋ္ဌာနိ၊ ဝိရူပါနိတိ အတ္ထော၊] ဂုဏ်-ကျင်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊
မုတ္တံ-ကျင်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆာရိကံ-သစ်စိမ်းပြာကိုလည်းကောင်း၊ မတ္တိ
ကံ-မြေညက်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ (အချို့စာ၌ ဒါတုံပါသည်)၊
တံ-ထိုမဟာဝိကဋ္ဌဆေးသည်၊ တသ္မိယေဝ ကာလေ-ထိုမြွေကိုက်အပ်ရာ အခါ၌
သာ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကမ္မိ-အကပ်မခံအပ်သော ဆေးသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊
အညသ္မိ-အခြားအခါ၌၊ န ဝဋ္ဋတိ။

သမယောဒိဿံ နာမ-သည်၊ ဂဏဘောဇနော၊ ပေ၊ နယေန-ဖြင့်၊ တံ
တံ သမယံ ဥဒ္ဓိဿ၊ အနုညာတာ-န်သော၊ အနာပတ္တိယော-တို့တည်း၊ တာ-
ထို အနာပတ်တို့သည်၊ တသ္မိ တသ္မိ ယေဝ သမယေ-ထိုထိုအခါ၌သာ၊
အနာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ အညဒါ-အခြားအခါ၌၊ (အနာပတ္တိယော န
ဟောန္တိ)၊ ဒေသောဒိဿံ နာမ-သည်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒန္တိ-
ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပစ္စန္တိမဒေသံ-မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျား၌ဖြစ်သော အရပ်ကို၊
ဥဒ္ဓိဿ အနုညာတာနိ ဥပသမ္ပဒါဒီနိ-ဥပသမ္ပဒကံ အစရှိသည်တို့တည်း၊
တာနိ-ထို ဥပသမ္ပဒါ အစရှိသောကံတို့သည်၊ တတ္ထေဝ-ထိုပစ္စန္တိအရပ်၌သာ၊
ဝဋ္ဋန္တိ၊ မဇ္ဈိမဒေသေ န (ဝဋ္ဋန္တိ)၊ ဝသောဒိဿံ နာမ-သည်၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊
ဘောသဇ္ဇာနိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ၊ ဝသာနာမေန-ဝသာဟူသော အမည်ဖြင့်၊ အနုညာတံ-
ခွင့်ပြုအပ်သော အဆီတည်း၊ တံ-ထိုအဆီသည်၊ မနုဿဝသံ ထပေတွာ၊
သဗ္ဗေသံ-န်သော၊ ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယဝသာနံ-အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါ၊
မအပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အဆီတို့၏၊ တေလံ-ဆီတည်း၊
တံ-ထိုဝသာဆီသည်၊ ဝါ-ကို၊ တ ဒတ္ထိကာနံ-ထိုဆီဖြင့် အလိုရှိကုန်သော
ရဟန်းတို့အတွက်၊ တေလ ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ ဘောသဇ္ဇာ
ဒိဿံ နာမ-သည်၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဘောသဇ္ဇာနိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ ဘောသဇ္ဇ
နာမေန၊ အနုညာတာနိ-န်သော၊ အာဟာရတ္ထံ-အာဟာရကိစ္စကို၊ ဖရိတုံ-
ပြီးစေခြင်းငှာ၊ သမတ္တာနိ-န်သော၊ သပ္ပိ၊ ပေ၊ ဖာဏိတာနိ-တို့တည်း၊ တာနိ-
ထိုဆေးတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟု ပုရောတ္တံ၊ ယထာသုခံ-စွာ လည်းကောင်း၊
(ရောဂါရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဆွမ်းစသော အာမိသ နှင့် ရော၍ဖြစ်စေ
မရောဘဲဖြစ်စေ-ဟူလို)၊ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ၊ ပစ္စယေ-ဂေလည
အကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ သတ္တာဟံ
ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။

၆၂၄။ သတ္တာဟာတိက္ကန္တေ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ သာသပမတ္တံ-မှန်ညင်းစေ
မျှသော ဝတ္ထုသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊)

သင်္က-ကြိမ်၊ အင်္ဂုလိယာ-လက်ချောင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဇိဝ္ဗာယ-ဖြင့်၊ သာယနမတ္တံ-လျက်လောက်ရုံမျှသော အရည်သည်၊ (သစေပိ ဟောတိ-အံ၊ ဧဝံ သတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း)၊ နိသဒ္ဓိတဗ္ဗမေဝ-သည်သာ၊ ပါစိတ္တိယဉ္ဇ-ကိုလည်း၊ ဒေသေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ [တင်လဲခဲစသည်ကို ရည်ရွယ်၍၊ “သာယနမတ္တံ” ဟု လည်းကောင်း၊ ပျားရည်စသော လျက်ဖွယ်ကို ရည်ရွယ်၍၊ “သာယနမတ္တံ” ဟု လည်းကောင်းဆိုသည်။] န ကာယိကေန ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကာယောဝါ-ကိုမူလည်း၊ (န မက္ခေတဗ္ဗော-မသုတ်လိမ်းထိုက်)၊ ကာယေ-၌၊ အရဝါ-အနာကိုမူလည်း၊ န မက္ခေတဗ္ဗံ၊ တေဟိ-ထိုဆေးတို့ဖြင့်၊ [နိသဂ္ဂိ ထိုက်သော ထောပတ်စသည်တို့ဖြင့်၊] မက္ခိတာနိ-လိမ်းကျံအပ်ကုန်သော၊ ကာသာဝ၊ ပေ၊ ပိဋ္ဌာဒိနိပိ-သင်္ကန်း၊ တောင်ဌေး၊ ဖိနပ်၊ ခြေသုတ်အိုးခြမ်း၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့လည်း၊ အပရိဘောဂါနိ-မသုံးစွဲထိုက် ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [နိသဂ္ဂိယဝတ္ထု ထောပတ်စသည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ် သော သင်္ကန်းစသည်ကို မသုံးစွဲကောင်း ဟူလို၊] ဒွါရဝါတပါနကဝါဋေသုပိ-တံခါးပေါက်ကြီး၏ တံခါးရွက်၊ လေသာပြတင်းတံခါးရွက်တို့၌လည်း၊ ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟဏဋ္ဌာနံ-ကိုင်အပ်သော အရပ်ကို၊ န မက္ခေတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ ကသာဝေ-ဖန်ရည်၌၊ ပက္ခပိတွာ-၍၊ ဒွါရဝါတပါနကဝါဋာနိ-တို့ကို၊ မက္ခေတဗ္ဗာနိ-နီ၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ကသာဝေ ပက္ခိတ္တာနိ၊ တာနိ (ထို ထောပတ် စသည်တို့သည်) အတ္တနော သဘာဝံ ပရိစ္စန္တိ၊ တဿှာ မက္ခေတဗ္ဗာ နိတိ ဝုတ္တံ၊ ယုဏပါဏကာဒိပရိဟာရတ္ထံ (ယုဏမည်သော ပိုးကောင်ငယ် အစရှိသည် တို့ကို မထိုးမဖောက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ) မက္ခေတဗ္ဗာ နိတိ အတ္ထော။]

အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ အဓိဋ္ဌေတိတိ-ကား၊ သတ္တာဟဗ္ဗန္တိ ရေ-၌၊ သပ္ပိဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ တေလဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝသဉ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ မုဒ္ဓနိတေလံ ဝါ-ဦးထိပ်၌ လိမ်းကြောင်းဆီဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗဉ္ဇနံ ဝါ-ခြေနယ်ဆီဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အဓိဋ္ဌေတိ-အဓိဋ္ဌာန်အံ၊) မဓုံ-ကို၊ အရမက္ခနံ-အနာလိမ်းကြောင်း ပျားရည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖာဏိတံ-ကို၊ ဃရဓူ ပနံ-စေတီအိမ်စသည်ကို ထုံကြောင်း တင်လဲဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌေတိ-အံ၊

အဓိဋ္ဌေတိ။ ။ “ဤထောပတ်ကို ယခုအခါအတွင်း၌ စားဖို့အဖြစ်ဖြင့် မသုံးတော့၊ အပြင်ပ၌ သုံးစွဲဖို့ရာ ဖြစ်၏” ဤသို့ စသည်ဖြင့် စိတ်ကြံမှုကို “၇ ရက်အတွင်း အဓိဋ္ဌာန် ခြင်း” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ အဓိဋ္ဌာန်ထားလျှင်ကား ၇ ရက်လွန်သော်လည်း နိသဂ္ဂိအာပတ် မသင့်၊ ခြေနယ်ဆီစသည်လုပ်၍ ခန္ဓာကိုယ်မှာလည်း သုံးကောင်း၏။

အနာပတ္တိ၊ အဓိဋ္ဌိတတေလံ-အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးဆီကို၊ (“မုဒ္ဒနိတေလစသည် လုပ်တော့အံ့” ဟု အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသော ဆီကို)၊ အနဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ-အဓိဋ္ဌာန် မပြုအပ်သေးသော ဆီရှိရာအိုး၌၊ အာကိရိတုကာမော-လောင်းထည့် လိုသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဘာဇနေ-၌၊ သုခုမံ-သော၊ ဆိဒ္ဓံ-မျက်နှာဝ အပေါက်သည်၊ စေ (ဟောတိ) ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ-ဝင်တိုင်း ဝင်တိုင်းသော၊ တေလံ-ကို၊ ပုရာဏ တေလေန-ဆီဟောင်းသည်၊ စေ အဇ္ဈောတ္ထရိယတိ-အကယ်၍ လွမ်းမိုးအပ်အံ့၊ [ဆီထည့်စရာအပေါက်က ငယ်သောကြောင့်-အနည်းငယ်သာ ဝင်လာသောဆီကို အိုးထဲ၌ ရှိပြီးသော ဆီဟောင်းက လွမ်းမိုးအံ့-ဟူလို၊] (ဧဝံ သတိ)၊ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ မဟာမုခံ-ကျယ်သော မျက်နှာဝ ရှိသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ သဟသာဝ-လျှင်၊ ဗဟုတေလံ-သည်၊ ပဝိသိတွာ၊ ပုရာဏ တေလံ-ဆီဟောင်းကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရတိ-လွမ်းမိုးသွားအံ့၊ ပုန အဓိဋ္ဌာန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုအိုး၌ရှိပြီးသော ဆီဟောင်းသည်၊ အဓိဋ္ဌိတဂတိက မေဝ-အဓိဋ္ဌာန်ပြုအပ်ပြီးသော ဆီနှင့်အလားတူသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ဧတေန နယေန-ဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌိတတေလဘာဇနေ-၌၊ အနဓိဋ္ဌိတတေလာကိရဏမ္ပိ-အဓိဋ္ဌာန်မပြုအပ်သေးသော ဆီကို လောင်းထည့်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ၆၂၅။ ဝိသဇ္ဇေတိတိ ဧတ္ထံ-၌၊ ဒွိန္နံ-ရဟန်း ၂ ပါးတို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာသည်၊ ဧကေန-ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည်၊ အဝိဘတ္တံ-မဝေဖန်အပ်သည် (“ဤကား သူ့ဟာ၊ ဤဟာကား ငါ့ဟာ” ဟု မခွဲခြားရသေးသည်)၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သတ္တာဟာတိက္ကမေ-၌၊ ဒွိန္နမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ အနာပတ် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတံ- ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထို အကပ်ခံသော ရဟန်းသည်၊ ဣတရံ-အခြားရဟန်းကို၊ ဘဏတိ-အံ့၊ (ကိ)၊ အာဝုသော၊ ဣမံ တေလံ-ကို၊ တံ-သည်၊ သတ္တာဟမတ္တံ-မျှ၊ ပရိဘုဉ္ဇ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဘဏတိ-အံ့။) သောစ-ထိုပြောအပ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပရိဘောဂံ-ကို၊ သစေ န ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကဿ- အဘယ်ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-နည်း)၊ ကဿစိပိ-၏လည်း၊ အာပတ္တိသည်၊ (န

အနာပတ္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ။ရဟန်းတစ်ပါးသည် အခြားရဟန်း၏ ထောပတ်စသည် ကို ထိုဥစ္စာရှင်ရဟန်းဖို့ အကပ်ခံရာ၌ ၇ ရက်လွန်လျှင် အကပ်ခံသော ရဟန်းမှာလည်း သူ့ဥစ္စာ မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်၊ ဥစ္စာရှင်မှာလည်း အကပ်မခံသောကြောင့် အာပတ် မသင့်၊ ထိုအတူ ၂ ပါးဆိုင် ထောပတ် စသည်၌လည်း သူ့ဟာငါ့ဟာဟု မခွဲ ခြားရသေးသောကြောင့် ၂ ပါးလုံးမှာပင် အာပတ်မသင့်၊ သို့သော် အကပ်ခံပြီး၍ ၇ ရက် လွန်သောကြောင့် သုံးစွဲခြင်းငှာ မအပ်။

ဟောတိ)၊ ကဿာ-ကြောင့်နည်း၊ ယေန-အကြင်ရဟန်း သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-
အကပ်ခံအပ်ပြီ၊ တေန-ထိုအကပ်ခံသော ရဟန်းသည်၊ ဝိသန္ဓိတတ္တာ-
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတရဿ-အခြားရဟန်းသည်၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိ တတ္တာ-
အကပ်မခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ဝိနဿတိတိ-ကား၊ အပရိဘောဂံ-မသုံးဆောင်ထိုက် မသုံးဆောင်ကောင်း
တော့သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ကဿမိ အမနညဿ ပတိတတ္တာ ပရိဘောဂါ
ရဟံ န ဟောတိ-ဆေးထဲ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကျနေသည့်
အတွက် သုံးစွဲ၍ မဖြစ်လောက်အောင် ပျက်စီးသွားသည်-ဟူလို။] စတ္တေနာတိ
အာဒိသု-တို့၌၊ ယေန စိတ္တေန-အကြင်စိတ်ဖြင့်၊ ဘေသန္တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊
စတ္တဉ္စ-စွန့်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝန္တဉ္စ-ထွေးအန်အပ်သည်သော်လည်း
ကောင်း၊ မုတ္တဉ္စ-လွှတ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ တံစိတ္တံ-ကို၊ စတ္တန္တိ-
စတ္တဟူ ချ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-စွန့်ကြောင်းစိတ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝန္တန္တိ-
လည်း ကောင်း၊ ဝါ-ထွေးအန်ကြောင်း စိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မုတ္တန္တိ-
လည်းကောင်း၊ ဝါ-လွှတ်ကြောင်း စိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊
တေန စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ အနပေက္ခောတိ-ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ- သို့၊ အနပေက္ခော (ဟုတွာ) သာမဏေရဿ ဒတွာ
(ပဋိလဘိတွာ ဘုဉ္ဇတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣဒံ-ဤစတ္တေနစသော စကားကို၊
ကဿာ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ-ဤ သို့ မငဲ့မကွက် စွန့်ပြီး၍၊ အန္တောသတ္တာဟေ-၌၊ ပစ္ဆာ-
စွန့်ပြီးနောက်မှ၊ လဘိ တွာ-ပြန်ရ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ အနာပတ္တိဒဿနတ္ထံ
(ဝုတ္တံ) တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။

ပန-ဝါဒန္တ ရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ၊ (ကိံ) ဣဒံ-ဤစွန့်လွှတ်
အပ်ပြီးဆေးကို၊ န ယာစိတဗ္ဗံ-မတောင်းထိုက်၊ ဟိ-ဆက်၊ အန္တောသတ္တာဟေ-
၌၊ ဒိန္နဿ-မငဲ့မကွက် ပေးအပ်ပြီးသော ဆေးကို၊ ပန ပရိဘောဂေ- ကြောင့်၊
အာပတ္တိယေဝ နတ္ထိ၊ [မဟာပဒုမထေရ်၏ဝါဒကဲ့သို့ အနာပတ်ဖြစ်ကြောင်းကို

အနပေက္ခော ဒတွာ။ “ယေန စိတ္တေန၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ” ဟု ဆိုအပ်သောကြောင့်
စိတ်ဖြင့် (နောက်တစ်ဖန် စားသုံးအံ့) ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိဘဲပေးနိုင်မှသာ “အနပေက္ခ
ဒါန” ဟု ဆိုရသည်၊ ထိုဆေးနှင့်စပ်၍ အကပ်စွန့်ရုံမျှဖြင့် (ယခုတစ်ကြိမ် အကပ်ခံပြီးကို
စွန့်လိုက်ပြီ၊ နောက်မှ အကပ်ခံ၍ စားဦးမည်ဟူသော တွယ်တာမှုမကင်းဘဲအကပ်စွန့်
ရုံမျှဖြင့်) အနပေက္ခဒါန မဖြစ်နိုင်-ဟုသိသာ၏။ [ဤစကားဖြင့် ဝတ္ထုစွန့်=အကပ်စွန့်
၂မျိုးရှိရာဝယ် ဝတ္ထုကို နောင်ခါ စားဦးမည်ဟု ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိဘဲ စွန့်ခြင်းကို “အနပေက္ခ
ဝိသဇ္ဇန” ဟု မှတ်ပါ။]

အထူးဆိုဖွယ် မလို-ဟု သိစေလို၍ “အာပတ္တိယေဝ နတ္ထိ” ဟု ဧဝံဖြင့် ဆိုသည်။ “နယိဒံ ယာစိတဗ္ဗံ” ဟူသော စကားကိုလည်း ၇ ရက် အတွင်း၌ မငဲ့မကွက် စွန့်ပေးအပ်ပြီးသော ဆေးကို (ပြန်၍တောင်းလျှင် မလျော်သော ကြောင့်) ဆိုဟန်တူ၏။ ပြန်၍တောင်းခြင်းကြောင့်ကား အာပတ်သင့်စရာ မရှိ ပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “အညေန ဘိက္ခုနာတိဇေတ္ထ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဒိန္နတ္တာ သယံပိ အာဟာရာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတိယေဝ” ဟု နောက်၌ ဖွင့်ထား သည်။] ပန-စင်စစ်ကား၊ သတ္တာဟာတိက္ကန္တဿ-၇ ရက်လွန်ပြီးသောဆေးကို၊ ပရိဘောဂေ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ ဣဒံ-ဤ စတ္တေန အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တန္တိ (အာဟ)၊ တသ္မာ၊ ဧဝံ-ဤသို့ မငဲ့မကွက်စွန့်၍၊ ဒိန္န- ပေးအပ်ပြီးသော၊ ဘောသန္တံ-ကို၊ သာမဏေရော၊ အဘိသင်္ခရိတွာ ဝါ-(ဆေး ဖြင့်) ပြုပြင် စီမံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနဘိသင်္ခရိတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တဿဘိက္ခုနော-၏၊ နတ္ထုကမ္မတ္ထံ-နှာနပ်မှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သစေဒဒေ ယျ-အကယ်၍ ပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ နတ္ထုကမ္မံ-နှာနပ်မှုကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုနိုင်၏၊ (သာမဏေရော) ဗာလော-နားမလည်သည်၊ သစေဟောတိ၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ သစေ နဇာနာတိ၊ ပေ၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ပြောပြန်သော်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဝသိကသာဠိကသိက္ခာပုဒ်

၆၂၆-၇။ တေန သမယေနာတိ ဝသိကသာဠိကသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ဝသိက သာဠိကာအနုညာတာတိ-ကား၊ စိဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝိသာခါဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ အနုညာတာ၊ ပဋိကစ္ဆေဝါတိ-ကား၊ ပုရေယေဝ-မိုးလမရောက်မီ ရှေ့၌သာလျှင်၊ (ပရိယေသန္တိ)၊ မာသော သေသော ဂိမ္မာနန္တိ-ကား၊ စတုန္တံ-န်သော၊ ဂိမ္မ မာသာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့တွင်၊ ဧကော-သော၊ ပစ္စိမမာသော-သည်၊ သေသော- ကြွင်းသေး၏၊ ကတွာတိ-ကား၊ သိဗ္ဗန၊ ပေ၊ သာနေန-ချုပ်ခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်း၊ ကပ္ပမိန္ဒုထိုးခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်းဖြင့်၊ နိဋ္ဌာပေတွာ- ၍၊ စ-ဆက်၊ ကရောန္တေန-ချုပ်မှု စသည်ကိုပြုသော ရဟန်းသည်၊ ဧကမေဝ- တစ်ထည်ကိုသာလျှင်၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ သမယေဝ- အဓိဋ္ဌာန်တင်သင့်ရာ မိုးလအခါ၌သာလျှင်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဒွေ-၂ထည်တို့ကို၊ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ အတိရေကမာသေ သေသေ ဂိမ္မာနေတိ-ကား၊ ဂိမ္မာန နာမကေ-ဂိမ္မာန အမည်ရှိသော၊ အတိရေကမာသေ-မိုးလထက် အပိုအလွန် ဖြစ်သော တစ်လသည်၊ သေသေ-သော်။

၆၂၈။ ပန-ကား၊ အတိရေက၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-ဌ၊ ဌတွာ-တန့်ရပ်၍၊ ဝဿိက သာဋိကာယ-၏၊ ပရိယေသနက္ခေတ္တံ-ပရိယေသနခေတ်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဓိဋ္ဌာနက္ခေတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိမံ-သော၊ ခေတ္တံ-ခေတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုစ္ဆိသမယော-ဝမ်းနှင့်တူရာ အတွင်းအခါလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိသမယော-ကျောက်ကုန်းနှင့်တူရာအပြင်အခါ လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ ဒုဝိဇော-သော၊ သမယော-အခါကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိသမယစတုက္ကံ-ပိဋ္ဌိသမယ စတုက္ကလည်းကောင်း၊ ကုစ္ဆိသမယစတုက္ကံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ ဒွေ၊ စတုက္ကာနိစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တတ္ထ-ထို ခေတ္တ၊ သမယ၊ စတုက္ကတို့တွင်၊ ဇေဋ္ဌမူလ ပုဏ္ဏမာသိယာ- (ဇေဋ္ဌနက္ခတ်၊ မူလနက္ခတ်နှင့် စန်းယှဉ်သော) နယုန်လပြည့်နေ့၏၊ ပစ္ဆိမပါဋိ ပဒ ဒိဝသတော-နောက်ဆုံး အထွက်တစ်ရက်နေ့မှ၊ ဝါ-လပြည့်ကျော်တစ်ရက် နေ့မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ကာဠပက္ခုပေါသထော-လဆုတ်ပက္ခ ဥပုသ်နေ့သည်၊ (အတ္ထိ၊ တာဝ-ထိုဥပုသ်နေ့တိုင်အောင်၊) ဧကော-သော၊ အယံ အဒ္ဓ မာသော-ဤ တစ်လထက်ဝက် ၁၅ ရက်သည်၊ ပရိယေသနက္ခေတ္တံ (စေဝ)- ရှာမှီးရာ ခေတ်သည်လည်းဟောင်း၊ ကရဏခေတ္တဉ္စ-ပြုရာခေတ်သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတသ္မိ အန္တရေ-ဤ ၁၅ ရက်အတွင်း ၌၊ ဝဿိကသာဋိကံ-ကို၊ အလဒ္ဓံ-မရအပ်သေးသော အဝတ်ကို၊ ပရိယေသိတုံ- ရှာခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီးသောအဝတ်ကို၊ ကာတုံစ-ပြုခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ နိဝါသေတုံ-ဝတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာတုဉ္စ- ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ။

အယမေကော၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ “နယုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှ စ၍ မြန်မာ့ အခေါ်အားဖြင့် နယုန်လကွယ်အထိ ၁၅ ရက်တိုင်အောင်ကို ပရိယေသန (ရှာရာ) ခေတ် ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုအတွင်း၌ ချုပ်မှု ဆိုးမှု ကပ္ပဗိန္နုထိုးမှုကို ပြုရာခေတ်ဟု လည်းကောင်း” ဆိုအပ်သော ဤစကားသည် “အဒ္ဓမာသော သေသော ဂိမ္မာနန္တိကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်နှင့်မညီ၊ သိက္ခာပုဒ်၌ ဝါဆိုလဆန်း၁ ရက်မှ လပြည့်နေ့အထိကို “အဒ္ဓမာသော သေသော ဂိမ္မာနန္တိ ကတွာ (ပြုရာခေတ်)” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ဤ အဋ္ဌကထာစာသွားကို မနှစ်သက်သော သာရတ္ထဋီကာ ဆရာသည် “အယမေကော အဒ္ဓမာသော ပရိယေသနက္ခေတ္တဉ္စေဝ ကရဏက္ခေတ္တဉ္စ၊ ဧတသ္မိဟိအန္တရေ ဝဿိကသာဋိကံ အလဒ္ဓံ ပရိယေသိတုံ လဒ္ဓံ ကာတုံစ ဝဋ္ဋတိ၊ နိဝါသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုံ စ န ဝဋ္ဋတိတိ ပေါတ္ထကေသု ပါဌော ဒိသတိ၊ သော အပါဌော” ဟု ပယ်ပြီးလျှင် “ဧဝံ ပနေတ္ထ ပါဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အယမေကော အဒ္ဓမာသော ပရိယေသနက္ခေတ္တံ၊ ဧတသ္မိ ဟိ အန္တရေ ဝဿိကသာဋိကံ အလဒ္ဓံ ပရိယေသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ လဒ္ဓံ ကာတုံ နိဝါသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုံစ န ဝဋ္ဋတိတိ” ဟု ပါဠိမှန်ကိုပြုလေသည်။

ကာဠုပက္ခပေါသထသံ-၏၊ ပစ္ဆိမ ပါဠိပဒ ဒိဝသတော-မှ၊ (လဆန်း တစ်ရက်နေ့မှ-ဟူလို၊) ပဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ အာသာဠုပုဏ္ဏမာ-ဝါဆို လပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္တိ-၏၊ တာဝ-အောင်၊) ဧကော-သော၊ အယံ အဒ္ဓမာသော- သည်၊ ပရိယေသနကရဏနိဝါသနာနံ-ရှာခြင်း၊ ချုပ်မှု၊ ဆိုးမှု၊ ကပ္ပမိန္ဒုထိုးမှုကို ပြုခြင်း၊ ဝတ်ခြင်း ဟူကုန်သော၊ တိဏ္ဍမ္မိ-၃ မျိုးတို့၏လည်း၊ 'ခေတ္တံ- သည် (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-၌၊ ပရိယေသိတုံ ကာတုံ နိဝါသေတုဉ္စ ဝဇ္ဇတိ၊ အဓိဋ္ဌာတုံယေဝ-ငှာသာလျှင်၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ အာသာဠုပုဏ္ဏမာသိယာ- ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏၊ ပစ္ဆိမပါဠိပဒဒိဝသတော-မှ၊ ပဌာယ၊ ယာဝ-လောက်၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္တိ၊ တာဝ-ထို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်တိုင်အောင်၊) စတ္တာရော-န်သော၊ ဣမေ မာသာ-တို့သည်၊ ပရိယေသနကရဏနိဝါသနာဓိဋ္ဌာနာနံ-ဟူကုန်သော၊ စတုနံ-၄ မျိုးတို့၏၊ ခေတ္တံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-၍ ၄လအတွင်း၌၊ အလဒ္ဓံ-ကို၊ ပရိယေသိတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ လဒ္ဓံ-ကို၊ ကာတုံ နိဝါသေတုံ အဓိဋ္ဌာတုဉ္စ ဝဇ္ဇတိ၊ တာဝ-သမယမှ ရှေးဦးစွာ၊ စတုဗ္ဗိမံ-သော၊ ဣဒံ ခေတ္တံ- ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ကား၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာသိယာ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်၏၊ ပစ္ဆိမ ပါဠိပဒဒိဝသတော၊ ပဌာယ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာ-နယုန်လပြည့် သည်၊ (အတ္တိ၊ တာဝ-ထို နယုန်လပြည့်တိုင်အောင်၊) ဣမေသတ္တမာသာ- တို့သည်၊ ပိဋ္ဌိသမယောနာမ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-၍ ၇ လအတွင်း၌၊ ကာလော၊ ပေ၊ နယေန-ဖြင့်၊ သတုပ္ပါဒံ-သတိကိုဖြစ်စေခြင်းကို၊ ဝါ- သတိပေးခြင်းကို၊ ကတွာ၊ အညာတက အပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော-ဆွေမျိုးမတော် သူ၊ မဖိတ်မသူတို့၏ အထံမှ၊ ဝသိက သာဓိကစီဝရံ-ကို၊ နိပ္ပာဒေန္တဿ- ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏၊ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန-ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒေထ၊ ပေ၊ နယေန၊ ဝိညတ္တိံ-တောင်းခြင်းကို၊ ကတွာ နိပ္ပာဒေန္တဿ အညာတက ဝိညတ္တိံ သိက္ခာပဒေန နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဝုတ္တနယေနော- လျှင်၊ ["ကာလော ဝသိက သာဓိကာယ" ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်၊] သတုပ္ပါဒံ ကတွာ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနတော နိပ္ပာဒေန္တဿ၊ ဣမိနာဝ သိက္ခာပဒေန-ကြောင့်ပင်၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဝိညတ္တိံ ကတွာ နိပ္ပာဒေန္တဿ အညာတက ဝိညတ္တိံ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ၊ [ပိဋ္ဌိသမယ ဖြစ်သောကြောင့် အညာတဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကြောင့် အာပတ်မသင့်။]

ဟိ-သာကေကား၊ ပရိဝါရေ-၌၊ မာတရံ၊ ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ- ဤဂါထာစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ စီဝရံ-ကို၊ ယာစေ-

တောင်း၏။ သံဃေ-ဌ၊ ပရိဏတံစ-ညွတ်ပြီးသောသင်္ကန်းသည်လည်း၊ နော-
မဟုတ်၊ [ဤစကားဖြင့် သံဃပရိဏတသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ပုံ ကို
ပြသည်။] ကေန-အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ကြောင့်၊ အဿ-ထို တောင်းသောရဟန်း
၏၊ အပတ္တိ၊ ဟောတိ-သနည်း၊ ဉာတကေ-ဌ၊ (ယာစန္ဒဿ-၏၊) အနာပတ္တိ
(ဟောတိ-၏၊) ဒေသပဉ္စာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ၊] ဟိ-မှန်၊ အယံပဉ္စော-
ဤပြဿနာကို၊ ဝါ-ဤသိခြင်းငှာ အလိုရှိသော အနက်ကို၊ ဣမမတ္ထံ-ကို၊
သန္ဓာယ ဝုတ္တော၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏၊ [ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယာတိ ပိဋ္ဌိသမယေ
ဝဿိကသာဠိကတ္ထံ ဉာတကပဝါရိတဋ္ဌာနေ သတုပ္ပာဒကရဏေန အာပတ္တိ
အညာတဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိစ သန္ဓာယ၊] ဧဝံ၊ ပိဋ္ဌိသမယစတုက္ကံ-
ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ ဇေဋ္ဌမူလပုဏ္ဏမာသိယာ-၏၊ ပစ္ဆိမပါဠိပဒဒိဝသတော-မှ၊
ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ-သည်၊ (အတ္တိ၊ တာဝ-
အောင်၊) ပဉ္စ-နံသော၊ ဣမေ မာသာ-တို့သည်၊ ကုစ္ဆိသမယောနာမ-မည်၏၊
ဟိ-မှန်၊ ဧတသ္မိံအန္တရေ-ဤ ၅ လအတွင်း၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ သတုပ္ပာဒ-
ကို၊ ကတွာ-၍၊ အညာတက အပ္ပဝါရိဋ္ဌာနတော-ဆွေမျိုးမတော်သူ မဖိတ်မံ
သူတို့ အထံမှ၊ ဝဿိကသာဠိကစိဝရံ-ကို၊ နိပ္ပာဒေန္တဿ-၏၊ ဝတ္တဘောဒေ-
ကျင့်ဝတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ ယေ မနဿာ-တို့သည်၊
ပုဗ္ဗေပိ-၌လည်း၊ ဝဿိကသာဠိကစိဝရံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူတတ်ကုန်၏၊ (ပေးလှူ
နေကျ ဖြစ်ကုန်၏)၊ ဣမေ ပန-ဤလူတို့သည်ကား၊ အတ္တနော-၏၊ အညာ
တက အပ္ပဝါရိတာ-တို့သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိပိ)၊ ဝတ္တဘောဒေါ-
သည်၊ နတ္ထိ၊ (ကဿာ-နည်း၊) တေသု-ထိုလူနေကျ လူတို့၌၊ သတုပ္ပာဒ
ကရဏဿ-သတိဖြစ်စေမှုကို ပြုခြင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ အနုညဝတတ္တာ-တည်း၊
ဝိညတ္တိံ-တောင်းခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ နိပ္ပာဒေန္တဿ-၏၊ အညာတကဝိညတ္တိ
သိက္ခာပဒေန-ကြောင့်၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-
ဆက်၊ ဣဒံ-ဤနိသဂ္ဂိယပါစိတ်သည်၊ ပကတိယာ-အားဖြင့်၊ ဝဿိကသာဠိက
ဒါယကေသုပိ-မိုးရေခံသင်္ကန်းကို လှူနေကျ ဒါယကာတို့၌လည်း၊ (ဝိညတ္တိံ
ကတွာ နိပ္ပာဒေန္တဿ)၊ ဟောတိ ယေဝ-သည်သာ၊ [သံဃာ ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏

ဝတ္တဘောဒေဒုက္ကဋ္ဌံ။ ။မိမိ၏ ဉာတိ-ပဝါရိတလည်း မဟုတ်၊ ရှေးကလှူနေကျ
လည်း မဟုတ်သူတို့အား သတိမပေးဘဲနေဖို့ရာ ဝတ္တရားရှိ၏၊ ယခုသော် သတိပေးမိ၍
ဝတ်ပျက်ရသည်၊ ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော်လည်း ရှေးကလှူနေကျဖြစ်သူတို့အထံ၌ကား
သတိပေးကောင်း၏၊ [ဝတ္တဘောဒေ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ အဒေန္တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ယေ
ပန ပုဗ္ဗေပိ ဒေန္တိ၊ တေသု-(ထိုသူတို့၌) ဝတ္တဘောဒေါ နတ္ထိ။]

အစွမ်းအားဖြင့် မဖိတ်မံဘဲ နှစ်တိုင်းလှူနေကျ ဒါယကာကို ဝဿိကသာဠိက ဒါယကာဟု ဆိုသည်။] ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဝိညတ္တိ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ န ဝုတ္တဗ္ဗာ ဒေထ မေတိ ဣဒံ-ဟုံသော ဤစကားကို၊ ပရိယေသန ကာလေ-၌၊ အညာတကအပ္ပဝါရိတေ ယေဝ-တို့ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ကုစ္ဆိသမယစတုက္ကံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

၆၂၉။ နဂေါ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဥဒကဖုသိတဂဏနာယ-ရေပေါက်အရေအတွက်အားဖြင့်၊ အကာရေတွာ-မပြုစေမူ၍၊ (မဆုံးဖြတ်မူ၍)၊ နာနပရိယောသာနဝသေန-ရေချိုးမှု ပြီးဆုံးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋ္ဌေန ကာရေတဗ္ဗော၊ စ-ဆက်၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ (သာမညကံ) ဝိဝဋ္ဋင်္ဂဏေ-ဖွင့်လှစ်အပ်သော အပြင်၌၊ (ဟင်းလင်းအပြင်၌) အာကာသတော-မှ၊ ပတိတဥဒကေနဝ-ကျသောမိုးရေဖြင့်သာလျှင်၊ နာယန္တော-ရေချိုးသော ရဟန်းကို၊ (ဝိသေသကံ)၊ (ကာရေတဗ္ဗော)၊ နာနကောဋ္ဌကဝါပိအာဒိသု-ရေ ချိုးအိမ်၊ ရေကန် အစရှိသောအရပ်တို့၌၊ (နာယန္တဿ-ရေချိုးသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊) ဃဋေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အာသိတ္တ ဥဒကေန-လောင်းအပ်သောရေ ဖြင့်၊ နာယန္တဿ ဝါ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၆၃၀။ ဝဿံ ဥက္ကမိယတိတိ ဧတ္ထ-၏၊ ဝဿိကသာဠိကာယ-ကို၊ ကတပရိယော သိတာယ-ပြုအပ်၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးလသော်၊ ဝါ-ပြုအပ်၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးရာ အခါမှ၊ ဂိမ္မာနံ-တို့၏၊ ပစ္ဆိမံ မာသံ-နောက်ဆုံးလကို၊ ခေပေတွာ-ကုန်စေ၍၊ ပုန၊ ဝဿာနဿ-မိုးလ၏၊ ပဌမမာသံ-ကို၊ ဥက္ကမိတွာ-အထက်သို့ငင်၍၊ (ဝါ-ဝါထပ်၍၊ ဂိမ္မာနံ၊ ပစ္ဆိမမာသမေဝ-ကိုပင်၊ သစေ ကရောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဿိကသာဠိကာ-ကို၊ ဇောဝိတွာ-၍၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗာ-သိမ်းထားထိုက်၏၊ အနဓိဋ္ဌိတာ-အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ်ဘဲ၊ အဝိကပ္ပိတာ- ဝိကပ္ပနာမပြုအပ်ဘဲ၊ ဒွေ မာသေ-၂ လတို့ပတ်လုံး၊ ပရိဟာရံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ လဘတိ၊ (အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲထားသော်လည်း အာပတ်မသင့်အောင် အစောင့် အရှောက်ရသည် ဟူလို၊) ဝဿပနာယိက ဒိဝသေ-၌၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ သတိ သမ္မောသေနဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဟောနကဘာဝေနဝါ- သင်္ကန်းမချုပ်လောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အကတာ- ချုပ်မှု စသည်ကို မပြုအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေ စ ဒွေ မာသေ-ထို ၂ လတို့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဝဿာနဿ-၏၊ စတုမာသံစ- ၄ လပတ်လုံးလည်း ကောင်း၊ ဣတိ၊ ဆ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ။

ပန-ဆက်၊ ကတ္တိကမာသေ-၌၊ ကထိနံ-ကို၊ သစေ အတ္တရိယတိ-
အကယ်၍ ခင်းအပ်သည်ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အပရေပိ-၆ လမှ တစ်ပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော-နံသော၊ မာသေ-လတို့ပတ်လုံး၊ (ပရိဟာရံ-ကို)၊
လဘတိ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဒသ-နံသော၊ မာသာ-
တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နံ၏၊ တတော-ထို ၁၀ လမှ၊ ပရမ္ပိ-၌လည်း၊ ပစ္စာသာယ-
သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာသည်၊ သတိ-သော်၊ မူလစီဝရံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊
ထပေန္တဿ-ထားသောရဟန်း၏၊ [ဝဿိကသာဠိကအဝတ်ကို မူလစီဝရ အဖြစ်
ဖြင့် ထားသော ရဟန်း၏၊] ဧကမာသံ-လုံး၊ (ပရိဟာရံ-ကို၊ လဘတိ-၏၊)
ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဧကာဒသမာသေ-တစ်ဆယ့်တစ်လတို့
ပတ်လုံး၊ ပရိဟာရံ လဘတိ။

ပန-ဆက်၊ ဧကာဟဒ္ဒိဟာဒိဝသေန-တစ်ရက် နှစ်ရက် အစရှိသည်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ယာဝ ဒသာဟာနာဂတာယ-၁၀ရက်တိုင်အောင် မရောက်အပ်သေး
သော၊ ဝဿပနာယိကာယ-ဝါကပ်ရာ နေ၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝသေ
ဝါ-ဝါတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ လဒ္ဒါစေတ-ရအပ်သည်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌိ
တာ စ-ချုပ်မှု၊ ဆိုးမှု၊ ကပ္ပမိန္ဒတိုးမှု ပြီးဆုံးသည်လည်းကောင်း၊ သစေ
(ဟောတိ ဧဝံ သတိ)၊ ကဒါ-၌၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက်သနည်း၊
ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဧတံ-ဤပြဿနာကို၊ အဋ္ဌကထာသု-ရှေး
အဋ္ဌကထာတို့၌၊ န ဝိစာရိတံ-မစိစစ်အပ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် မစိစစ်အပ်ပါသော်
လည်း၊ လဒ္ဒဒိဝသတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အန္တော ဒသာဟေ-၌၊ နိဋ္ဌိတာ-

တတောပရံ၊ ပေ၊ ဧကံမာသံ။ ။မူလစီဝရကို ပစ္စာသာ စီဝရလုပ်သောအခါ
တပေါင်းလပြည့်နေ့မှစ၍ လုပ်ရသည်၊ ထိုနေ့မှစ၍ ရေတွက်လျှင် တန်ခူးလမပြည့်ခင်
အဖိတ်နေ့၌ တစ်လပြည့်၏၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့ကား သင်္ကန်းလအတွင်း ပါဝင်၍
ထုံးစံအတိုင်းပင် အစောင့်အရှောက်ရခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် တစ်လပြည့်ဖို့ တစ်ရက်သာလိုနေ၏၊
သို့သော် “အပ္ပကံ ဥရု ဝါ အဓိကံ ဝါ ဂဏနုပဂံ န ဟောတိ” ဟူသော ပရိဘာသာအရ
တစ်ရက်လျော့နေသည်ကို ဂဏန်းမဖွဲ့ဘဲ “ဧကံမာသံ ပရိဟာရံ လဘတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ
ဆိုသည်။

ဧကာဟ၊ ပေ၊ နိဋ္ဌိတာ စ။ ။ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ ရလည်း ရအပ်၊ ပြီးလည်း
ပြီးစေအပ်သော ဝဿိကသာဠိကာကို “မိုးလသို့ တစ်ရက်သည် မရောက်အပ်သေးသော
ကာလ၌ ရအပ်ပြီးစေအပ်သော ဝဿိကသာဠိကာ” ဟု ဆိုအပ်၏၊ “ဝါဆိုလဆန်း ၆ ရက်
နေ့၌ ရအပ်ပြီးဆုံးစေအပ်သော ဝဿိကသာဠိကာကို ဆယ်ရက်သည် မရောက်အပ်သေး
သော ကာလ၌ ရအပ်ပြီးစေအပ်သော ဝဿိကသာဠိကာ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ပြီးဆုံးသောဝဿိကသာဋိကာကို၊ တသ္မိယေဝ အန္တောဒသာဟေ-ဌိသာလျှင်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-၏၊ ဒသာဟာတိက္ကမေ-ဌိ၊ နိဋ္ဌိတာ-ကို၊ တဒဟေဝ-ထိုပြီးဆုံးရာ နေ့၌ပင်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဒသာဟေ-သည်၊ အပ္ပဟောန္တေ-မလောက်လသော်၊ စိဝရကာလံ၊ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာ-မလွန်စေထိုက်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ နော-ဗုဒ္ဓယောသဆရာ ငါတို့၏၊ အတ္တနောမတိ-အတ္တနောမတိတည်း။

ကသ္မာ-နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ) အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဝိကပ္ပေတုန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ (တသ္မာ-တည်း၊) [တိစိဝရိက် စသော အခြားသင်္ကန်းများကို၊ ဝဿိက သာဋိကာသင်္ကန်း၏ ကာလချင်းမတူပုံကို ပြလို၍ တိစိဝရိက်သင်္ကန်းကိုထည့် ၍ ပြထားသည်၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ [“လဒ္ဓဒိဝသတော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ် ပြီးသော စကားကြောင့်၊] ဝဿူပနာယိကတော-မှ၊ ပုဗ္ဗေဒသာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ၊ စ-ဆက်၊ ဒသာဟပရမံ၊ ပေ၊ တဗ္ဗတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [ဆိုခဲ့ ပြီးစကားအားလုံးကို နိဂုံးချုပ်လို၍ “တသ္မာ” စသည်မိန့်၊] တသ္မာ ဧကာဟ ဒ္ဓိဟာဒိဝသေန၊ ယာဝဒသာဟာနာဂတာယ - ဆယ်ရက်တိုင်အောင် မရောက်

တသ္မိယေဝ အန္တော ဒသာဟေ။ ။ “ရရာနေမှ ၁၀ ရက်အတွင်း ချုပ်ဆို၍ ပြီးလျှင် ထို ၁၀ ရက်အတွင်းမှာပင် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်” ဟု ကုမ္ဘိသမယ-ပိဋ္ဌိသမယ မခွဲဘဲ သာမညဆိုထားသောကြောင့် “အဘယ်ခေတ်တွင်းက ဆယ်ရက်ပါလဲ” ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏။ ဝဿိကသာဋိကာကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာခေတ်သည် မိုးလ ၄ လသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် မိုးလမရောက်မီက ရအပ်သော ချုပ်ဆိုပြီးလည်း ဖြစ်သော ထိုသင်္ကန်းကို ထို မိုးလမရောက်မီ ရက်ပါရေတွက်၍ ၁၀ ရက်မလွန်ခင် မိုးလအတွင်းရောက်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်တင် ပါ၊ မိုးလမရောက်မီ ၁၅ ရက်သည် ချုပ်ဆို ဗိန္နုထိုးရာခေတ်သာ ဖြစ်ရကား ထိုအချိန်မှာ (အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာခေတ် မဟုတ်သေးသောကြောင့်) ၁၀ ရက်လွန်စေကာမူ အဓိဋ္ဌာန်တင် ဖွယ် မလိုသေး။

ဋီကာ။ ။ ဝဿာနတော ပုဗ္ဗေ ဧကာဟ ဒ္ဓိဟာဒိဝသေန အနာဂတာယ ဝဿူ ပနာယိကာယ လဒ္ဓါ တေဟိ ဒိဝသေဟိ သဒ္ဓိဒသာဟံ အနတိက္ကမန္တေန ဝဿူပနာယိက ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အဓိဋ္ဌာနဓေတ္တံ သမ္ပတ္တာယေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ န တတောပုဗ္ဗေ၊ အဓိဋ္ဌာနဿအဓေတ္တတ္တာ၊ အန္တောဝသေ ပန လဒ္ဓါ (မိုးတွင်းရောက်မှရအပ်သော ပြီး ပြီးသော သင်္ကန်းဖြစ်လျှင်) တသ္မိယေဝ အန္တောဝသေ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒသာဟံ အနတိက္ကမေတဗ္ဗာ။

ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တေ၊ ပေ၊ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာ။ ။ မိုးလကုန်ခါနီး ၁၀ ရက် မကျန်တော့ရာအခါ၌ ရ၍ ချုပ်ဆိုပြီးဖြစ်လျှင် ထိုမိုးလကို မလွန်စေဘဲ ထိုမိုးလ၏ ကျန်သမျှရက်အတွင်းမှာပင် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပါ၊ [တေမာသဗ္ဗန္တရေ ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တေ လဒ္ဓါစေဝ နိဋ္ဌိတာစ စိဝရကာလံ (မိုးရေခံသင်္ကန်းကာလကို) နာတိက္ကမေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။]

အပ်သေးသော၊ ဝဿူပနာယိကာယ-ဌ်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝသေဝါ-
သော်လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓါစေဝ နိဋ္ဌိတာစ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဝုတ္တ
နယေနေဝ အန္တောဒသာဟေဝါ တဒဟုဝါ (ပြီးဆုံးရာ ထိုနေ့၌သော်လည်း
ကောင်း) အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဒသာဟေ အပ္ပဟောန္တ-သော်၊ စီဝရကာလံ-မိုးရေခံ
သင်္ကန်း ကာလကို၊ နာတိက္ကမေတဗ္ဗာ။

တတ္ထ-ထို ဝဿိကသာဠိကာကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌၊ (ဌတွာ ကဿစိ
ဝစနံ) သိယာ၊ (ကိံ သိယာ) ဝဿာနံ စတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံန္တိ-ဟူ၍၊ ဝစန
တော-ကြောင့်၊ စတုမာသဗ္ဗန္တရေ-၌၊ ယဒါဝါ တဒါဝါ-အမှတ်မထား တစ်
ပါးပါးသောရက်၌၊ (ဝါသဒ္ဓါအနိယမတ္ထ)၊ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊
(မိုးလအတွင်း၌ ဆယ်ရက်လွန်သော်လည်း နိသဂ္ဂိအပြစ်မရှိ-ဟု ဆိုလိုသတတ်၊)
ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝစနံ သိယာ)၊ ယဒိဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ (သင် စောဒက
ပြောပြသည့်အတိုင်းဖြစ်လျှင်၊) ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိ၊ ပေ၊ တုံန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ သာပိ-
ထိုကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဒသာဟံ အတိက္ကမေတဗ္ဗာ
(လွန်စေနိုင်သည်) သိယာ၊ ဧဝဉ္စသတိ-ဤသို့ဖြစ် ပြန်လျှင်လည်း၊ ဒသာဟပရမံ၊
ပေ၊ တဗ္ဗန္တိဣဒံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်နှင့်
ဆန့်ကျင်နေ၏၊ [ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်-ဟုလို၊]
တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တမေဝ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်သည့် အတိုင်းသာလျှင်၊
ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အညံ-ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းမှတစ်ပါးသော၊ အစလံ-မလှုပ်ရှား
သော၊ ဝါ-ခိုင်မြဲသော၊ ကာရဏံဝါ-အကြောင်းကိုသော်လည်း၊ လဘိတ္ထာ-
ရ၍၊ ဝါ-ရလသော်၊ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗံ-(ဤဆိုအပ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ကို)စွန့်ပစ်ရာ၏။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ကုရုန္တိယမ္ပိ-ဌ်လည်း၊ နိသဂ္ဂိယာဝသာနေ-
နိသဂ္ဂိသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အဆုံး၌၊ ဝုတ္တံ (ကိံ)၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီးသော ဝဿိက
သာဠိကာကို၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-ဆက်၊ လဒ္ဓဒိဝသတော-မှ၊ ပဌာယ-
၍၊ အန္တောဒသာဟေ-၌၊ (ပရိ) နိဋ္ဌိတာ-အားလုံးပြီးသော ဝဿိကသာဠိကာကို၊
တသ္မိံယေဝ အန္တောဒသာဟေ-ထို ရရာဆယ်ရက်အတွင်း၌သာ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-
၏၊ ယဒိ နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ သင်္ကန်းမချုပ်လောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊

အပိစ။ ။ကတာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ယဒိ နပ္ပဟောတိ၊ ယာဝ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ
ပရိဟာရံ လဘတိတိ ဣမိနာပိ ကုရုန္တိဝစနေန အကတာယဝဿိကသာဠိကာယ စတု
မာသံ ပရိဟာရော၊ ကတာယ ပန ဒသာဟမေဝ ပရိဟာရောတိ အယမတ္ထော ဒိပိတော
ယေဝါတိ အာဟ အပိဇာတိ အာဒိ - သာရတ္ထ။ [ဤဋီကာနှင့် ဆိုင်ရာအဋ္ဌကထာ၌
ပါ၌အမျိုးမျိုး ပုဒ်အမျိုးမျိုးရှိ၏။]

ယာဝကတ္တိကပုဏ္ဏမာ-တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရ-ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ)၊ အတ္ထိန္ဒ စီဝရဿာတိ ဧတံ-ကို၊ ဝဿိကသာဋီကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ တေသံ-ထို အတ္ထိန္ဒစီဝရ ရဟန်းတို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ နဂ္ဂါနံ-အဝတ် မဆည်း၊ အချည်းနှီး ဖြစ်ကုန်၍၊ ကာယောဝဿာပနေ- ကိုယ်ကို မိုးစွတ်စေ ခြင်း၌၊ (ကိုယ်ကို မိုးရေခံခြင်း၌)၊ အနာပတ္တိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအနာပတ္တိ ဝါရ၌၊ မဟဂ္ဂ ဝဿိကသာဋီကံ - အဖိုးများစွာထိုက်သော မိုးရေခံသင်္ကန်းကို၊ နိဝါသေတွာ နှာယန္တဿ၊ စောရပဒ္ဒတေ- ခိုးသူဘေးရန်သည်၊ အာပဒါနာမ- အာပဒါမည်၏၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ ။ ဝဿိကသာဋီကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရအတ္ထိန္ဒနသိက္ခာပုဒ်

၆၃၁။ တေန သမယေနာတိ စီဝရအတ္ထိန္ဒန သိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ယမ္ပိ တျာ ဟန္တိ-ကား၊ ယမ္ပိ-အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ တေ-သင့်အား၊ အဟံ- သည်၊ (စီဝရ-ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ တံ-ထိုငါနှင့်အတူ နေပုဒ်ဒေသစာရီကို-လှည့် လည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကို၊ န ကရောသိ-မပြု)၊ (တစ်နည်း) ယမ္ပိ- အကြင်သင်္ကန်းကိုလည်း၊ တေ-အား၊ အဟံ-သည်၊ (အဒါသိ-ပြီ၊ တံ-ထို သင်္ကန်းကို၊ ဂဏှိဿာမိ-ပြန်ယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အတ္ထိန္ဒ-လုယူပြီ)၊ သော-ထိုဥပနန္ဒသည်၊ မမ-၏၊ ပတ္တစီဝရ ဥပါဟနပစ္စတ္တရဏာနိ-သပိတ် သင်္ကန်း၊ ဖိနပ် အိပ်ရာခင်းတို့ကို၊ ဝဟန္တော-ဆောင်ယူလျက်၊ မာယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ စာရိကံ-ကို၊ ပက္ကမိဿတိ-ဖဲသွားလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ အဒါသိကိရ-ပေးသတတ်၊ တေန-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ယမ္ပိတျာဟံ အာဝုသော စီဝရံ အဒါသိ၊ မယာ သဒ္ဓိံ နေပဒစာရိကံ ပက္ကမိဿတိတိဟူ၍၊) အာဟ- ပြီ၊ [တေနေဝမာဟ၏ နောက်၌ “မယာ သဒ္ဓိံ နေပဒစာရိကံ ပက္ကမိဿတိတိ” ဟု တချို့စာအုပ်၌ ရှိသေးသည်မှာ “ဧဝံ” ၏ ညွှန်ပြအပ်သော စကားတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အပိုသာတည်း၊] အတ္ထိန္ဒတိ-ကား၊ ဗလက္ကာရေန- အားကို ပြုသဖြင့်၊ ဝါ-အနိုင်အထက်ဖြင့်၊ အဂ္ဂဟေသိ-ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ လုယူ ပါသော်လည်း၊ သကသညာယ-မိမိဥစ္စာဟူသော အမှတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ- ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထို ဥပနန္ဒ၏၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ကိလာမေတွာ-ပင်ပန်းစေ၍၊ ဂဟိတတ္တာ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-နိသဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်ကို၊ ပညတ္တာ-ပြီ။

၆၃၃။ သယံ၊ ပေ၊ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဧကံ-သော၊ စိဝရံ-ကို၊ (အတ္ထိန္ဒတောစ-
 လုယူသော ရဟန်းလည်းကောင်း)၊ ဧကဗဒ္ဓါနိ-တစ်စပ်တည်းဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊
 ဗဟူနိ-များစွာသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အတ္ထိန္ဒတောစ-၏လည်းကောင်း၊ ဧကာ-
 သော၊ အာပတ္တိ-သည် (ဟောတိ)၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ အဗဒ္ဓါနိ-
 မဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ ဝိသုဝိသု-အသီးအသီး၊ ဌိတာနိ-န်သော၊ ဗဟူနိ-များစွာ
 သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အတ္ထိန္ဒတော-၏လည်းကောင်း၊ သံဃာဌိ-ကို၊ အာဟရ-
 ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-ကို၊ အာဟရ-လော့၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ အာဟ
 ရာပယတောစ-ဆောင်ယူစေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ-
 ဖြင့်၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ မယာ-သည်၊ ဒိန္နာနိ-ပေးအပ်ကုန်
 ပြီးသော၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ အာဟရ-လော့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝဒတောပိ-၏လည်း၊ ဧကဝစနေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္မဟုလာ-
 ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-နိသဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

အညံ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ-ကား၊ စိဝရံ-ကို၊ ဂဏှ-ပြန်ယူခဲ့လော့၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်းအံ့၊ ဧကံ-သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်၊ (ဟောတိ)၊
 အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊ ဗဟူနိ-များစွာသော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဏှာတိ-
 အံ့၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ [စေခိုင်းအပ်သူက သင်္ကန်းအများယူလာ
 သော်လည်း “သင်္ကန်းယူခဲ့” ဟု တစ်ခွန်းတည်းဖြင့်သာ စေခိုင်းခြင်းကြောင့်
 ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် တစ်ချက်၊ ယူလာခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ
 သင့်သည်-ဟူလို၊] သံဃာဌိ ဂဏှ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ ဂဏှ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတော-
 ၏၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ)၊ မယာ-သည်၊ ဒိန္နာနိ-န်သော၊
 သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသောသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဏှ- လော့၊ ဣတိ- သို့၊ ဝဒတော-
 ၏၊ ဧကဝါစာယ-တစ်ခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်၊ သမ္မဟု လာ အာပတ္တိယော
 (ဟောန္တိ)။

၆၃၄။ အညံ ပရိက္ခာရန္တိ-ကား၊ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္စိမ စိဝရံ - ဝိကပ္ပနာလောက်သော
 နောက်ဆုံး သင်္ကန်းကို၊ ထပေတွာ၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အန္တမသော၊ သူစိမ္မိ-
 အပ်ကိုလည်း၊ (“ဒတွာ အတ္ထိန္ဒတိ ဝါ အတ္ထိန္ဒာပေတိ ဝါ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ”
 ဟု ပါဠိတော် ထည့်စပ်။) ဝေဠေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ထပိတသူစိသုပိ-တို့၌လည်း၊
 ဝတ္ထုဂဏနာယ-အားဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ (ဟောန္တိ)၊ သိထိလဝေဠိတာသု-လျော့
 လျော့ ရစ်ပတ်အပ်သော အပ်တို့၌၊ ဧဝံ-ဤအတူတည်း၊ ဂါဠု-တင်းစွာ၊
 ကတွာ၊ ဗဒ္ဓါသုပန-ဖွဲ့ချည်အပ်သောအပ်တို့၌ကား၊ ဧကမေဝ ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ)၊
 ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ သူစိဃရေ-အပ်ကျည်၌၊ ဝါ-အပ်ဘူး၌၊ ပက္ခိတ္တာသုပိ-

ထည့်အပ်သော အပ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ (ဒုက္ခဋ္ဌိ တစ်ချက်သာ)၊ ထဝိကာယ-၌၊ ပက္ခိပိတွာ၊ သိထိလဗဒ္ဓဂါဠုပဒ္ဓေသု-လျော့လျော့ ဖွဲ့အပ်ကုန်၊ တင်းကျပ်စွာဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ တိကဠုကာဒိသု-တြိကဠုက အစရှိကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ [ငရုတ်၊ ပိတ်ချင်း၊ ချင်း (ဂျင်း) ဤစပ်သော အရသာရှိသော ဆေး ခုမျိုးကို “တြိကဠုတ်”ဟု ခေါ်သည်။]

၆၃၅။ သော ဝါ ဒေတိတိ-ကား၊ ဘန္တေ-ရား ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ တုမှာကံ ယေဝ-တို့အားသာ၊ သာရပွဲ-လျောက်ပတ်ပါ၏၊ ဣတိဧဝံဝါ-ဤသို့ လျှောက်၍သော်လည်း၊ ဒေတိ-ပြန်ပေးအံ့၊ အထဝါပန-သို့မဟုတ် တစ်နည်းကား၊ အာဝုသော-ရှင်၊ မယံ-တို့သည်၊ တုယံ-အား၊ (အဒမ္မ-၌စပ်)၊ ဝတ္ထပဋိပတ္တိ-ကို၊ ကရိဿတိ-တ္တံ၊ (ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍လည်းကောင်း)၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဥပဇ္ဈ-ကို၊ ဂဏှိဿတိ-တ္တံ၊ (ဣတိ-လည်းကောင်း)၊ ဓမ္မ-ပါဠိ အဋ္ဌကထာကို၊ ပရိယာပုဏိဿတိ-သင်ယူလတ္တံ၊ ဣတိ-လည်းကောင်း၊ စီဝရံ-ကို၊ အဒမ္မ-ပေးခဲ့ကုန်ပြီ၊ သော တွံ-သည်၊ ဒါနိ-၌၊ ဝတ္တံ-ကို၊ န ကရောသိ၊ ဥပဇ္ဈ-ကို၊ န ဂဏှာသိ၊ ဓမ္မ န ပရိယာပုဏာသိ၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝုတ္တော-သည်၊ (သမာနော)၊ ဘန္တေ၊ စီဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ ဘဏထမညေ-ပြောကုန်သည်ဟု ထင်ပါ၏၊ ဣဒံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ ဝေါ-အရှင်တို့၏၊ စီဝရံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒေတိ-ပြန်ပေးအံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့ပြန်ပေးပြန်သော်လည်း၊ သော ဝါ ဒေတိ-သော ဝါ ဒေတိ မည်၏။

ဝါပန-သည်သာမကသေး၊ ဒိသာပက္ကမန္တံ-အရပ်တစ်ပါးသို့ဖဲသွားသော၊ ဒဟရံ-ရဟန်းငယ်ကို၊ (ဘဏတိ၌စပ်)၊ နံ-ထိုရဟန်းငယ်ကို၊ နိဝတ္တေထ-ပြန်နစ်စေကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းငယ်သည်၊ န နိဝတ္တတိ-အံ့၊ စီဝရံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ရန္ဓထ-တားမြစ်ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောအံ့၊ [ဖဲသွားနေတုန်းတားခြင်းဖြစ်၍ “ဒိသာပက္ကမန္တံ” ဟု ရှိရမည်၊ ပက္ကန္တံဟု မရှိရ၊] ဧဝံ-ဤသို့ တားမြစ်လသော်၊ စေ နိဝတ္တတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သာဓု-ကောင်း၏၊ ပတ္တစီဝရတ္ထာယ-ငှာ၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဘဏထမညေ-ပြောကုန်၏ဟု ထင်ပါ၏၊ နံ-ထိုသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ စေ ဒေတိ-အကယ်၍ပြန်ပေးအံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့ပေးပြန်သော်လည်း၊ သော ဝါ ဒေတိ-သော ဝါဒေတိ မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိဗ္ဗန္တံ - လူထွက်ပြီးသော ရဟန်းငယ်ကို၊ ဒိသွာ၊ မယံ-တို့သည်၊ တုယံ-အား၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကရိဿတိ-တ္တံ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ အဒမ္မ- နံပြီ၊ ဒါနိ- ၌၊ သော တွံ- သည်၊ ဝိဗ္ဗမိတွာ- လူထွက်၍၊ စရသိ-

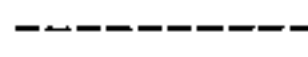
လှည့်လည်ဘိ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောအံ့၊ ဣတရော-အခြားသော ရဟန်းလူ
ထွက်သည်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပတ္တစိဝရံ-ကို၊ ဂဏှထ-ပြန်ယူကြပါကုန်၊
ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒေတိ-ပေးအံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့ပြန်ပေးပြန်သော်လည်း၊
သော ဝါ ဒေတိ-သော ဝါ ဒေတိမည်၏။

ပန-ဆက်၊ [ဧဝံ ပနမှ “ပန” ကို ယူ၍ပေးသည်၊] မမ-၏၊ သန္တိကေ-
၌၊ ဥပဇ္ဈ-ကို၊ ဂဏှန္တ သေဝ-ယူသူအားသာလျှင်၊ ဒေမိ-(ဤသင်္ကန်းကို) ပေး
၏၊ အညတ္တ-အခြား ဆရာ၏ အထံ၌၊ (ဥပဇ္ဈ) ဂဏှန္တ သေဝ-အား၊ န ဒေမိ၊
(ဣတိ-ဤသို့ပြော၍လည်းကောင်း၊) ဝတ္တံ-ကို၊ ကရောန္တ သေဝ-အားသာလျှင်၊
ဒေမိ၊ အကရောန္တ သေဝ န ဒေမိ၊ (ဣတိ-လည်းကောင်း၊) ဓမ္မံ-ကို၊ ပရိယာ
ပုဏှန္တ သေဝ-သင်ယူသောရဟန်းအားသာလျှင်၊ ဒေမိ(ဓမ္မံ) အံပရိယာပုဏှန္တ သေဝ
န ဒေမိ၊ (ဣတိ-လည်းကောင်း၊) အဝိဗ္ဗမန္တ သေဝ-လူမထွက်သော ရဟန်းအား
သာလျှင်၊ ဒေမိ၊ ဝိဗ္ဗမန္တ သေဝ န ဒေမိ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍လည်းကောင်း၊
ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ (ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ပြော၍၊) ဒဒတော-၏၊
ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ အာဟရာပေတုံ-
ပြန်၍ ဆောင်ယူစေခြင်းငှာ၊ ဝါ-ပြန်တောင်းခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ စဇိတွာ-
စွန့်ပြီး၍၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို၊ အစ္ဆိန္နိတွာ-လု၍၊ ဂဏှန္တော-ကို၊
ဘဏှဂ္ဂေန ကာရေတဗ္ဗော၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ။
[“မေဝါတိ” ဟု “ဣတိ” ပါသည်ကား အပို။]

(ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊) တိသမုဋ္ဌာနံ-၃ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော
သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ကာယစိတ္တတော-ကိုယ်စိတ်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ-ဖြစ်၏၊
ပေ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ-ဒုက္ခဝေဒနာရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စိဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပဒဝဏှနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာဟရာပေတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ ။ဧဝံ ဒိန္နံ ဘတိသဒိသတ္တာ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ=
“ငါ့အထံ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ယူသူသာ သပိတ်၊ သင်္ကန်းကိုပေးသည်၊ မယူသူအား မပေး” ဤသို့
စသည်ဖြင့် ပြော၍ ပေးအပ်သော သင်္ကန်းသည် အလုပ်လုပ်ဖို့ရန် ပေးထားနှင့်သော
အခနှင့် တူသောကြောင့် ပြန်တောင်းကောင်းသည် ဟူလို၊ [ဝိမတိ၌ “အာဟရာပေတုမ္ပိ
န ဝဋ္ဋတိတိ” ဟု သံဝဏှေတဗ္ဗပါဌ်ပျက်နေ၏၊ “ကမ္မေအကတေ (အလုပ်မလုပ်အပ်သေးမီ)
ဘတိသဒိသတ္တာ ဝုတ္တံ” ဟူသော သံဝဏှနာပါဌ်ကား ဤသာရတ္ထအဓိပ္ပာယ်နှင့် သဘောတူ
ပင်။]

၆-သုတ္တဝါသုတ္တံသိက္ခာပုဒ်

၆၃၆၊၃၈။ တေန သမယေနာတံ သုတ္တဝါသုတ္တံသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဌံ၊ ခေါမန္တိ-
 ကား၊ ခေါမဝါကေဟိ-ခေါမတိုင်း၌ဖြစ်သောလျှော်တို့ဖြင့်၊ ကတသုတ္တံ-ပြုအပ်
 သောချည်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပာသိကန္တိ-ကား၊ ကပ္ပာသတော-ဝါမှ၊ နိဗ္ဗတ္တံ-
 ဖြစ်သောချည်လည်းကောင်း၊ ကောသေယန္တိ-ကား၊ ကောသိယံသူဟိ- ပိုးချည်မျှင်
 တို့ဖြင့်၊ ကန္တိတွာ-ငင်၍၊ ကတသုတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ကမ္မလန္တိ-ကား၊
 ဧဠကလောမသုတ္တံ-သိုးမွေးချည်လည်းကောင်း၊ သာဏန္တိ-ကား၊ သာဏဝါက
 သုတ္တံ-ပိုက်ဆံလျှော်ချည်လည်းကောင်း၊ ဘင်္ဂန္တိ-ကား၊ ပါဠေက္ခံ-အသီးအခြား
 တစ်မျိုးသော၊ ဝါကသုတ္တမေဝ-လျှော်ချည်ပင်တည်း၊ ဣတိ ဧကေ (ဝဒန္တိ)၊
 ပန-စင်စစ်ကား၊ ဧတေဟိ ပဉ္စဟိ-ဤ ခေါမ စသော ၅ မျိုးသောချည်တို့ဖြင့်၊
 ကတသုတ္တံ-ကို၊ ဘင်္ဂန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝါယာပေတိ၊ ပေ၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ တန္တဝါယဿ-ရက်ကန်းသည်၏၊
 ဝါ-မှာ၊ တုရိဝေမာဒီနိ-လိပ်၊ လက်ခတ်အစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်၊
 နတ္ထိ-န်၊ တာနိ-ထို လိပ်၊ လက်ခတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ အရညတော-မှ၊
 အာဟရိဿာမိ-ဆောင်ယူအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝါသိဝါ-ဓားကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ ဖရသုဝါ၊ နိသေတိ-သွေးအံ့၊ တတော-ထို သွေးရာအခါမှ၊
 ပဠာယ၊ ယံယံ-အကြင်အကြင်ပယောဂကို၊ ဥပကရဏတ္ထာယဝါ-အဆောက်အဦ
 အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ စီဝရဝါယနတ္ထာယဝါ-သင်္ကန်းရက်ခြင်း အကျိုးငှာ
 သော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ-၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-သော၊ တန္တဝါယဿ-၏၊
 (တသ္မိတသ္မိ-ထိုထိုသို့သော၊) ပယောဂေပယောဂေ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ ဒီဃတော-
 အလျားအားဖြင့်၊ ဝိဒတ္ထိမတ္ထေ-တစ်ထွာမျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိရိယံ-
 အားဖြင့်၊ ဟတ္ထမတ္ထေ-တစ်တောင်မျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝီတေ-ရက်အပ်
 ပြီးသော်၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ၊ 'ယာဝ
 ပရိယောသာနံ-ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်၊ ဝါယာပေန္တဿ-၏၊ ဖလကေ ဖလကေ-
 တစ်လိပ်တစ်လိပ်၌၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ-ထိုစကားကိုလည်း၊
 ဣဒမေဝ ပမာဏံ-ဤ ပမာဏကိုပင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ

၆၃၆

တုရိ ဝေမာဒီနိ။ ။တုရိတိ-ဝါယနုပကရဏော-ရက်ခြင်း၏ အဆောက်အဦ
 တစ်မျိုးတည်း၊ ဝီတဝီတုဋ္ဌာနံ ယတ္ထ သံဟရိတွာ ထပေန္တိ၊ ယင်းတုရိ၌ ရက်အပ်ရက်အပ်
 ပြီးကို လိပ်၍ထားကြရ၏၊ ဝေမန္တိ-ဝါယနုပကရဏေ ဧကော ဒဏ္ဍော၊ သုတ္တံ ပဝေသေတွာ
 ယေန အာကောဋေန္တော ယနဘာဝံ သမ္မာဒေန္တိ-ချည်ကိုသွင်း၍ ယင်းဝေမဖြင့် ခတ်လျက်
 တစ်ခဲနက် (ပိတ်ပိတ်သဲသဲ) အဖြစ်ကို ပြီးစေကုန်၏။

ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ (ကသ္မာ)၊ ဟိ (ယသ္မာ) ဝိကပ္ပနပဂ ပစ္ဆိမံ-သည်၊ စိဝရသန္နံ၊ ဂစ္ဆတိ၊
ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဧတ္ထ-ဤ ဝါယာပေတိ ပယောဂေ ပယောဂေ
ဒုက္ကဋ် အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တာဝ-
တန္တဝါယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ်) သုတ္တံ-ချည်သည်၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊
ဝိညာပိတံ-တောင်းအပ်သည်၊ (သမာနံ) အကပ္ပိယံ၊ သေသံ-သာမံ ဝိညာ
ပိတချည်မှ ကြွင်းသောချည်သည်၊ ဉာတကာဒိဝသေန ဥပ္ပန္နံ (သမာနံ)
ကပ္ပိယံ၊ [ဉာတကာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် ပဝါရိတ အထံမှလည်းကောင်း၊ ဆွမ်းရပ်သလို၊
ရပ်၍သော်လည်းကောင်း ရအပ်သောချည်ကိုယူပါ၊] တန္တဝါယောပိ-သည်
လည်း၊ အညာတက အပ္ပဝါရိတော (ဟုတွာ)၊ 'ဝိညတ္တိယာ-ဖြင့်၊ လဒ္ဓေါ
(သမာနော) အကပ္ပိယော၊ သေသော-ဝိညတ္တိလဒ္ဓမှ ကြွင်းသော ရက်ကန်း
သည်သည်၊ ကပ္ပိယော၊ [ဉာတိပဝါရိတ၊ သို့မဟုတ် ဆွမ်းရပ်သလိုရပ်၍ မေး
လျှောက်သော အခါ အလိုရှိရာကို ပြော၍ရအပ်သော ရက်ကန်းသည်သည်
အပ်၏-ဟူလို၊] တတ္ထ-ထို သုတ္တံ၊ တန္တဝါယတို့တွင်၊ အကပ္ပိယသုတ္တံ-
မအပ်သောချည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အကပ္ပိယတန္တဝါယေန-မအပ်သော ရက်ကန်း
သည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝါယာပေန္တဿ-ရက်စေသောရဟန်း၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊
ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ["ဒီဃတော ဝိဒတ္တိမတ္တေ တိရိယဉ္စ ဟတ္ထမတ္တေ ဝီတေ"
ဟု ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်] နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိယပါစိတ်သည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ တေနော - ထိုအကပ္ပိယ တန္တဝါယသည်ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊
ကပ္ပိယသုတ္တံ-ကို၊ ဝါယာပေန္တဿ-၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ နိသဂ္ဂိယံ-သည်၊ ဟောတိ
ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ တေနော - သည်ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊
ကပ္ပိယံ-အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အကပ္ပိယဉ္စ-သော၊ သုတ္တံ-ကို၊ ဝါယာ
ပေန္တဿ-၏၊ ပစ္ဆိမစိဝရပ္ပမာဏေန-နောက်ဆုံးသင်္ကန်း၏ ပမာဏဖြင့်၊ [အလျား
တစ်တောင် အနံ တစ်ထွာပမာဏဖြင့်၊] ဧကော-သော၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်၊
သုဒ္ဓကပ္ပိယသုတ္တမယော-သက်သက် အပ်ချည်ဖြင့် ရက်အပ်သည်၊ (ဟောတိ-
အံ၊) ဧကော-သော၊ (ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်)၊ အကပ္ပိယ သုတ္တမယော-မအပ်သော
ချည်ဖြင့် ရက်အပ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကေဒါရဗဒ္ဓံ ဝိယ-
လယ်ကန်သင်း ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့၊ စိဝရံ-သည်၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊
အကပ္ပိယ သုတ္တမယော-သော၊ ပရိစ္ဆေဒေ-၌၊ ဝါ-အပိုင်းအခြား အတွက်၊
ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတရသ္မိ-အကပ္ပိယ သုတ္တမယမှ တစ်ပါးသော
ကပ္ပိယသုတ္တမယဉ္စ၊ တထေဝ-ထိုအတူသာလျှင်၊ [အလျား တစ်တောင်၊ အနံ
တစ်ထွာဟူသော အပိုင်းအခြား အတူသာလျှင်၊] ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ)၊

တတော-ထိုနောက်ဆုံး စီဝရပမာဏ အောက်၊ ဦးနပရိစ္ဆေဒါ-ယုတ်လျော့
သော အပိုင်းအခြားတို့သည်၊ ယဒိ ဟောန္တိ-န်အံ၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊
အတ္ထိမဏ္ဍလပမာဏာပိ-မျက်စိ၏ အဝန်းအဝိုင်း ပမာဏရှိကုန်သည်လည်း၊
ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆေဒေသု-တို့၌၊ ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ-
ဖြင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)။

အထ-သို့မဟုတ်၊ ဧကန္တရိကေန-တစ်မျှင်ခြားဖြစ်သော၊ သုတ္တေန-
ဖြင့်၊ (ဝီတံ-ရက်အပ်သည်၊ ယဒိ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဝါ၊ [ကပ္ပိယ ချည်နှင့်
အကပ္ပိယချည်တစ်မျှင်ခြား ရက်အပ်သော်လည်းကောင်း-ဟူလို၊] ဒီဃတော-
အားဖြင့်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သောချည်ကို၊ တိရိယံ-အားဖြင့်၊ အကပ္ပိယံ-ကို၊
ကတွာ ဝီတံ ယဒိဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ၊ ဖလကေ ဖလကေ-တစ်လိပ်
တစ်လိပ်၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကပ္ပိယတန္တဝါယေနပိ-ကပ္ပိယ ရက်ကန်းသည်သည်လည်း၊
ဝါ-ကိုလည်း၊ အကပ္ပိယသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ပုဗ္ဗေ နိသဂ္ဂိယံ ဟောတိ
ယထာ၊ ဧဝံ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ)၊ တေနော-ထိုကပ္ပိယတန္တဝါယသည်ပင်၊ ဝါ-
ကိုပင်၊ ကပ္ပိယဉ္စ-သော၊ အကပ္ပိယဉ္စ-သော၊ သုတ္တံ-ကို၊ ဝါယာပေန္တဿ၊
ပစ္ဆိမစီဝရပမာဏာ-နောက်ဆုံး သင်္ကန်းပမာဏ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊
(အလျားတစ်တောင် အနံတစ်ထွာ ပမာဏရှိကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊)
ဦးကာဝါ-ပစ္ဆိမစီဝရပမာဏအောက် ယုတ်လျော့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
အကပ္ပိယ သုတ္တပရိစ္ဆေဒါ-မအပ်သောချည်၏ အပိုင်းအခြားတို့သည်၊ သစေ
ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသု-ထို မအပ်သော ချည်၏ အပိုင်းအခြားတို့၌၊
ပရိစ္ဆေဒဂဏနာယ ဒုက္ကဋ္ဌံ။

ပန-ကား၊ ကပ္ပိယော-သော၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော ရက်ကန်းသည်
သည်လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယော-သော၊ ဧကော-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ)
ဒွေ၊ တန္တဝါယာ-ရက်ကန်းသည်တို့သည်၊ ယဒိ ဟောန္တိ၊ သုတ္တဉ္စ အကပ္ပိယံ
ယဒိ(ဟောတိ)၊ တေ-ထိုရက်ကန်းသည် ၂ ယောက်တို့သည်၊ ဝါရေန-
အလှည့်ကျဖြင့်၊ ယဒိ ဝိနန္တိ-အကယ်၍ ရက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အကပ္ပိယတန္တ
ဝါယေန-သည်၊ ဝီတေ-(ပစ္ဆိမ စီဝရပမာဏရှိအောင်) ရက်အပ်ပြီးသော်၊
ဖလကေ ဖလကေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဦးတရေ-ပစ္ဆိမ စီဝရပမာဏအောက် ယုတ်လျော့
သော အလိပ်၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဣတရေန-အခြားသောကပ္ပိယတန္တဝါယသည်၊
ဝီတေ-သော်၊ ဥဘယတ္ထ-ပစ္ဆိမစီဝရ ပမာဏလောက်သော အလိပ်၊ မလောက်
သော အလိပ်တို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒွေပိ-၂ ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ ဝေမံ-
လက်ခတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ သစေ ဝိနန္တိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ ဖလကေ ဖလကေ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ [ကပ္ပိယတန္တဝါယ ပါနေသောကြောင့်

အထ-သို့မဟုတ်၊ ဧကန္တ ရိကေန-တစ်မျှင်ခြားဖြစ်သော၊ သုတ္တေန-ဖြင့်၊
(သစေ ဝိနန္တိ၊ ဧဝံသတိဝါ-လည်းကောင်း၊) ဒီဃတော-အားဖြင့်၊ အကပ္ပိယံ-
မအပ်သောချည်ကိုလည်းကောင်း၊ တိရိယံ-အားဖြင့်၊ ကပ္ပိယံ-ကိုလည်းကောင်း၊
ကတွာ-၍၊ သစေ ဝိနန္တိ၊ (ဧဝံသတိဝါ-လည်းကောင်း၊) ဥဘောပိ-န်သော၊
တေ-ထိုရက်ကန်းသည်တို့သည်၊ ဝေမံ ဂဟေတွာ ဧကတော၊ သစေ ဝိနန္တိ၊
(ဧဝံသတိဝါ-လည်းကောင်း၊) အပရိစ္ဆေဒေ-သော၊ စိဝရေ-၌၊ ဖလကေ ဖလ
ကေ-၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သပရိစ္ဆေဒေ-သော၊ (စိဝရေ-၌၊) ပရိစ္ဆေဒဝသေန-ဖြင့်၊
ဒုက္ကဋ္ဌာနိ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ အယံ အတ္ထော-
သည်၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အပါကဋ္ဌော၊ မဟာပစ္စရိယာဒီသု-တို့၌၊
ပါကဋ္ဌော၊ ဣဓ-ဤ အဋ္ဌကထာ၌၊ သဗ္ဗကာရေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ပါကဋ္ဌော။

သုတ္တံမိ ကပ္ပိယံ သစေ ဟောတိ၊ တန္တ ဝါယောပိ-သညလည်း၊ ဉာတက ပဝါရိတော (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ မူလေန-အဖိုးဖြင့်၊ ပယောဇိတော-စေခိုင်းအပ်သူသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယော သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝါယာပနပစ္စယာ-ရက်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ပန-ထိုသို့ အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒသာဟာတိက္ကမနပစ္စယာ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ရက္ခန္တေန-စောင့်ရှောက် လိုသော ရဟန်းသည်၊ ဝိကပ္ပနပဂပ္ပမာဏမတ္တေ-ဝိကပ္ပနာလောက်သော ပမာဏ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်မျှကို၊ ဝီတေ-ရက်အပ်ပြီးသော်၊ တန္တေ-ရက်ကန်း စင်ပေါ်၌၊ ဌိတံ ယေဝ-တည်သော သင်္ကန်းလျာ အဝတ်ကိုပင်၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ (ကသ္မာ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ) ဒသာဟာတိက္ကမေန-ဆယ်ရက် လွန်သဖြင့်၊ ဝါ-မှ၊ နိဋ္ဌာပိယမာနံ-ပြီးစေအပ်သော သင်္ကန်းလျာအဝတ်သည်၊ နိသဂ္ဂိယံ-နိသဂ္ဂိထိုက်သည်၊ ဘဝေယျ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ)၊ ဉာတကာ ဒီဟိ-သည်၊ တန္တေ-ရက်ကန်းစင်သို့၊ အာရောပေတွာ-တင်ပြီး၍၊ ဘန္တေ၊ တုမှာကံ-တို့ဖို့၊ ဣမံ စိဝရံ-ကို၊ ဂဏှေယျာထ-(ရက်ပြီးလျှင်) ယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ နိယျာတိတေပိ-အပ်နှင်းအပ်သော သင်္ကန်းလျာ အဝတ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ [ပစ္ဆိမစိဝရပမာဏရှိလျှင် အဓိဋ္ဌာန် တင်ရမည် ဟူလို။]

တန္တ ဝါယော-သည်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ [“မူလေန ဝါ ပယောဇိတော” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊] ပယောဇိတော-စေခိုင်းအပ် သည်၊ (ဟုတွာဝါ-လည်းကောင်း၊) သယံ-(ရက်ကန်းသည်)ကိုယ်တိုင်၊ ဒါတု ကာမော-လှူလိုသည်၊ (ဟုတွာဝါ)၊ ဘန္တေ၊ အဟံ၊ တုမှာကံ-တို့ဖို့၊ စိဝရံ-ကို၊

တန္တေဌိတံ ယေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ။ရက်ကန်းစင်ပေါ်မှာ တည်နေသော်လည်း မိမိချည်ဖြင့် ရက်အပ်သော မိမိပိုင် သင်္ကန်းလျာအဝတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ခဝ ရက်မလွန် ခင် ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်၊ တစ်ကြိမ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးနောက် ထပ်၍ ရက် အပ်သမျှ အဝတ်သည်လည်း တစ်ဆက်တည်းဖြစ်မှု ပဌမ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးနှင့် အလားတူပင်ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ထပ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖွယ်မလို၊ အကယ်၍ အကြား အကြား၌ အသားချင်းမဆက်ဘဲ အမြိတ်အဆာခြား၍ ရက်ထားမှုကား ထိုအမြိတ်အဆာ၏ အတွင်းပိုင်းကို တစ်ကန့်စီ တစ်ကန့်စီ အဓိဋ္ဌာန်တည်ရမည်၊ ဝိကပ္ပနာလည်း ပြုနိုင်၏၊ [တန္တေ ဌိတံ ယေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ဧကဝါရံ အဓိဋ္ဌိတေ ပစ္ဆာဝိတံ အဓိဋ္ဌိတဂတိကမေဝ ဟောတိ၊ ပုန အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ သစေ ပန အန္တရန္တရာ ဒသာ ထပေတွာ သိသုဝိသု သပရိစ္ဆေဒံ ဝီတံ ဟောတိ၊ ပစ္စေကံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (ဝိမတိ)။]

အသုကဒိဝသေ နာမ-ဌ၊ ဝါယိတွာ-ရက်ပြီး၍၊ ထပေဿာမိ-ထားလိုက်
ပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ၊ [“ဣတိ ဝတွာ တထေဝ ကရောတိ” ဟု
တစ်ဝါကျရှိသင့်သေး၏ဟုထင်သည်။] ဘိက္ခုစ-သည်လည်း၊ တေန-
ထိုရက်ကန်းသည်သည်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒဒိဝသတော-ပိုင်းခြားအပ်ရာနေ့မှ၊ ဒဿာဟံ-
ကို၊ သစေ အတိက္ကာမေတိ၊ (စဝံ သတိ)၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ပန-ဆက်၊
တန္တဝါ ယော-သည်၊ အဟံတုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ၊ သာသနံ-နှုတ်မှာစကားကို၊
ပေဿေဿာမိ-ပို့လိုက်ပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ တထေဝ-ထိုလျှောက်သည့်
အတိုင်းသာလျှင်၊ သစေ ကရောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပြုပါသော်လည်း၊ တေန-ထို
ရက်ကန်းသည်သည်၊ ပေသိတဘိက္ခု-စေလွှတ်အပ်သောရဟန်းသည်၊ တဿ
ဘိက္ခုနော-ထိုသင်္ကန်းရှင် ရဟန်းအား၊ သစေ န အာရောစေတိ၊ အညော-
အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိသ္မာ ဝါ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ သုတွာ ဝါ၊ ဘန္တေ၊
တုမှာကံ စီဝရံ နိဋ္ဌိတံ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ အာရောစေတိ၊ ဧတဿ-ဤ
အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာရောစနံ-သည်၊ န ပမာဏံ-လိုရင်းမဟုတ်၊ ပန-
အနွယကား၊ ယဒါ-ဌ၊ တေန-ထိုရက်ကန်းသည်သည်၊ ပေသိတောယေဝ-
စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်းသည်သာ၊ အာရောစေတိ-အံ့၊ တဿ-ထို စေလွှတ်
အပ်သောရဟန်း၏၊ ဝစနံ-ကို၊ သုတဒိဝသတော-ကြားအပ်ရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-
၍၊ ဒဿာဟံ-ကို၊ အတိက္ကာမယတော-၏၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

တန္တဝါယော-သည်၊ အဟံ တုမှာကံ စီဝရံ ဝါယိတွာ ကဿစိ ဟတ္ထေ၊
ပဟိဏိဿာမိ-ပို့လိုက်ပါအံ့၊ ဣတိ ဝတွာ တထေဝ (ထိုလျှောက်သည့်အတိုင်း
သာလျှင်၊) သစေ ကရောတိ၊ ပန-ထိုသို့ပြုပါသော်လည်း၊ စီဝရံ ဂဟေတွာ၊
ဂတဘိက္ခု-သွားသောရဟန်းသည်၊ အတ္တနော ပရိဝေဏေ ထပေတွာ၊ တဿ-
ထို သင်္ကန်းရှင် ရဟန်းအား၊ န အာရောစေတိ-မပြောအံ့၊ အညော-ယူလာ
သော ရဟန်းမှ အခြားသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဘဏတိ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ၊ အဓနာ၊ အာဘတံ စီဝရံ၊ သုန္တရံ အပိ-ကောင်းပါ
၏လော၊ ဣတိ၊ ဘဏတိ-အံ့၊ အာဝုသော-ရှင်၊ စီဝရံ-သည်၊ ကုဟိ-
အဘယ်မှာနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးအံ့၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-ဤအမည်ရှိသော
ရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေ၊ ပေသိတံ-ပို့အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်အံ့၊
ဧတဿပိ-ဤအခြားပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ဝစနံ န ပမာဏံ၊ ပန-အနွယကား၊
ယဒါ၊ သော ဘိက္ခု-ထိုသင်္ကန်းယူလာသောရဟန်းသည်၊ စီဝရံ ဒေတိ
(တဒါ) လဒ္ဓိဒိဝသတော-ရအပ်ရာနေ့မှ၊ ပေ၊ ပန-ဆက်၊ ဝါယာပန မူလံ-
ရက်စေကြောင်း အဖိုးသည်၊ [ဝါယာပေတိ အနေနာတိ ဝါယာပနံ၊] အဒိန္နံ-

၂၁

မပေးအပ်သေးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ (စဝံ သတိ)၊ ယာဝ-လောကံ၊ ကာကဏိက မတ္တမ္ပိ-တစ်ချင်ရွေးမျှသည်လည်း၊ ဝါ-တစ်ပြားမျှသည်လည်း၊ အဝသိဋ္ဌ-ကြွင်းသေး၏၊ တာဝ-ထိုလက်ခ မကျေသေးသမျှ၊ ရက္ခတိ-အာပတ်မှ စောင့်၏၊ [ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သေးသောကြောင့် အာပတ်မသင့်သေး-ဟူလို၊]

၆၄၀။ အနာပတ္တိ စိဝရံ သိဗ္ဗေတုန္တိ-ကား၊ စိဝရသိဗ္ဗနုတ္တာယ-သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တိတိ အတ္ထော၊ အာယောဂေတိ အာဒိသုပိ-အာယောဂေ အစရှိသော ပါဌ်တို့၌လည်း၊ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ အာယောဂါဒိနိတ္တံ-အာယောဂပတ်အစရှိသည်ကို ပြုလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာပေသာကာရသိက္ခာပုဒ်

၆၄၁။ တေန သမယေနာတိ မဟာပေသာကာရသိက္ခာပဒံ၊ [ရှေ့သိက္ခာပုဒ်လည်း ရက်ကန်းသည်နှင့်စပ်၊ ဤ သိက္ခာပုဒ်လည်း ရက်ကန်းသည်နှင့် စပ်ရာဝယ် ဤ သိက္ခာပုဒ်က ကျယ်သောကြောင့် ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို “မဟာပေသာကာရ-ရက်ကန်းသည်ကြီး သိက္ခာပုဒ်”ဟု နာမည်တပ်သည်၊] တတ္ထ-ထို သိက္ခာပုဒ်၌၊ သုတ္တံ ဓာရယိတွာတိ-ကား၊ သုတ္တံ၊ တုလေတွာ-ချိန်၍၊ ပလပရိစ္ဆေဒံ-ပိုလ်အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ၊ (ဒေဟိ-ပေးလိုက်လော့၊ ၄ ကျပ်သားလျှင် တစ်ပိုလ်ရှိရကား ပိုလ်ပေါင်း၊ ကျပ်ချိန်ပေါင်း မည်မျှရှိသည်ဟုချိန်၍ ပေးလိုက်ပါ-ဟူလို၊) အပ္ပိတန္တိ-ကား၊ ဃနံ-တစ်ခဲနက်ကို၊ သုဝီတန္တိ-ကား၊ သုဠ-စွာ၊ ဝီတံ-ရက်အပ်သည်ကို၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ သမံ-ညီနေသည်ကို၊ ကတွာ၊ ဝီတံ-ရက်အပ်သည်ကို၊ [သုဠဝီတံကိုပင် “သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ ဝီတံ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။]

သုပ္ပဝါယိတန္တိ-ကား၊ သုဠ၊ ပဝါယိတံ-ဖြန့်အပ်သည်ကို၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ၊ တန္တေ-ရက်ကန်းစင်ပေါ်၌၊ ပသာရိတံ-ဖြန့်အပ်သည်ကို၊ [သုဠ ပဝါယိတံ ကိုပင် “သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ တန္တေ ပသာရိတံ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] သုဝိလေခိတန္တိ-ကား၊ လေခနိယာ-နယ်ဖြင့်၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဝိလိခိတံ-ထိုးခြစ်အပ်သည်ကို၊ ဝါ-ကန်အပ်သည်ကို၊ သုဝီတန္တိတန္တိ-ကား၊ ကောဇ္ဈေန-ဘီးဖြင့်၊ သုဠ၊ ဝီတန္တိတံ-ဖြီးအပ်သည်ကို၊ သုနိဒ္ဒေါတံ-ကောင်းစွာ အကြွင်းမရှိအောင် စင်ကြယ်စေအပ်သည်ကို၊ (အဖု အဆစ်ကလေးများ

စင်ကြယ်အောင် ဖြီးအပ် သည်ကို) ကရောဟိ-လော၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပဋိဗဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဝေကလ္လံ-ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်သည်၊ (န ဘဝိဿတိ) တန္တေတိ-ကား၊ တန္တေ-ရက်ကန်းစင်ပေါ်၌၊ ဒီဃတော-အလျားအားဖြင့်၊ ပဿာရဏေယေဝ-ဆန့်တန်းခြင်း၌သာလျှင်၊ (ရည်ခြင်း၌သာလျှင်)၊ ဥပနေတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ ဣတိ အတ္ထော။

၆၄၂။ တတြ စေ သော ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ယတြ ဂါမေဝါ-၌လည်းကောင်း၊ ယတြ နိဂမေဝါ-၌လည်းကောင်း၊ တေတန္တဝါယာ-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တတြ-ထိုရက်ကန်းသည်တို့ ရှိရာရွာနိဂုံး၌၊ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာတိ-ကား၊ ဝိသိဋ္ဌံ-ထူးအောင်၊ ကပ္ပံ-စီမံခြင်းသို့၊ အဓိက ဝိဓာနံ-အပိုအလွန် စီမံခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ပါဠိယံ-၌၊ ယေနကာရေန-ဖြင့်၊ ဝိကပ္ပံ-သို့၊ အာပဇ္ဇော ဟောတိ၊ တံ-ထိုအခြင်းအရာ ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဣဒံ ခေါ် အာပုဿောတိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော် မူအပ်ပြီ၊ ဓမ္မမ္ပိ ဘဏတိတိ-ကား၊ ဓမ္မကထမ္ပိ-တရားစကားကိုလည်း၊ ကထေတိ-ပြောအံ့၊ တဿ ဝစနေန၊ ပေ၊ အပ္ပိတံဝါတိ (ဣမိနာ)-ဤပါ၌ဖြင့်၊ သုတ္တဝဗုဒ္ဓအာကာရမေဝ-ချည်ကို တိုးပွားစေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကိုသာ၊ ဒဿေတိ၊ ပုဗ္ဗေအပ္ပဝါရိတောတိ-ကား၊ စီဝရသာမိကေဟိ-သင်္ကန်းရှင်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဟုတွာ (ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ)၊ ပေ၊ ဣတိ-တည်း။ . . . မဟာ ပေသကာရ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်

၆၄၆-၉။ တေန သမယေနာတိ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-၌၊ ဒဿာဟာနာ ဂတန္တိ-ကား၊ ဒသ-နံသော၊ အဟာနိ-ရက်တို့တည်း၊ ဒဿဟံ-ဆယ်ရက်၊ တေနဒဿဟေန-သည်၊ အနာဂတာ-မရောက်အပ်သေးသော ကတ္တိက တေ မာသိကပုဏ္ဏမာ-တည်း၊ ဒဿာဟာနာဂတာ-ပုဏ္ဏမာ၊ ဒဿာဟေန-သည်၊ အသမ္ပတ္တာ-မရောက်အပ်သေးသော၊ ကတ္တိကတေမာသိက ပုဏ္ဏမာ-တည်း။

ပဋိဗဒ္ဓံ။ ။ပါဠိတော်၌ “န တေ သုတ္တေန ပဋိဗဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ”ဟု ရှိ၏၊ ဆိုလို ရင်းကား-အာယတဖြစ်အောင် ဝိတ္တတဖြစ်အောင် အပ္ပိတဖြစ်အောင် ရက်လျှင် ချည်အပ္ပိ ကုန်လိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ချည်အပ္ပိကုန်လျှင် နောက်ထပ်ချည်လိုမည်ဖြစ်သော်လည်း အသင် ရက်ကန်းသည်မှာ ထိုလိုသောချည်နှင့် စပ်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ လိုသော ချည်အတွက် ငါ့တာဝန်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဝေကလ္လံသည် ပဋိဗဒ္ဓံ၏ သဒ္ဒါနက်မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ။

ဣတိ အတ္ထော၊ ဒသာဟာနာဂတံ-သော၊ တံ (ကတ္တိကတေမာသိက ပုဏ္ဏမံ)-
 ထို ကတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် စန်းယှဉ်သော ၃ လရှိသော လပြည့်နေ့ ပတ်လုံး၌၊
 အစ္စန္တသံယောဂ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာ ဝိဘတ်
 ရှိသော သဒ္ဓါတည်း၊ တေနော-ကြောင့်ပင်၊ အသ-ထို ဒသာဟာနာဂတံ
 ပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ဒသာဟာနာဂတာယာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [ဤပုဒ်၏
 အဖွင့်ကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊ ပဝါရဏာယာ တိ
 ဣဒံ-ပဝါရဏာယ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ (အနုပယောဂဝစနံ-၌စပ်)၊
 ယာသာ-အကြင် ကတ္တိကတေမာသိက ပုဏ္ဏမာကို၊ ဒသာဟာနာဂတာတိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ တံ-ထို ကတ္တိကတေမာသိက ပုဏ္ဏမာကို၊ သရူပတော-
 အားဖြင့်၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ အသမ္မောဟတ္ထံ-မတွေဝေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနုပယောဂ
 ဝစနံ-လျော်စွာ ယှဉ်စေအပ်သော သဒ္ဓါတည်း၊ [ပထမ မဟာပဝါရဏာနေ့
 ကို ကတ္တိက တေမာသိကပုဏ္ဏမာနေ့ဟု ဆိုလိုသည်။]

ကတ္တိက၊ ပေ၊ ပုဏ္ဏမန္တိ-ကား၊ ပထမ ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ-
 ပထမကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော မိုး ၃ လရှိသော လပြည့်နေ့ပတ်လုံး၌၊
 ဝါ-သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ပတ်လုံး၌၊ ဣဓာပိ-ဤ ကတ္တိကတေမာသိက
 ပုဏ္ဏမံဟူသော ပါဠိ၌လည်း၊ (ဥပယောဂဝစနံ၌ စပ်)၊ ပဌမပဒဿ-ဒသာ
 ဟာနာဂတံ ဟူသော ပထမပုဒ်၏၊ အနုပယောဂတ္တာ-ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့်
 အစဉ်လိုက်၍ ယှဉ်စပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုရိမနယေနော--ရှေး
 အစ္စန္တသံယောဂနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-တည်း၊ ဣဒံ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)၊ ယတော-အကြင် သီတင်းကျွတ် လဆန်း
 ၅ ရက်နေ့မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပဌမမဟာပဝါရဏာ-ပထမ မဟာပဝါရဏာနေ့ကို၊
 ဒသာဟာနာဂတာတိ ဝုစ္စတိ၊ တာနိ ဒိဝသာနိ-ထို နေ့တို့ပတ်လုံး၊ အစ္စန္တ မေဝ-
 အဆက်မပြတ်သာလျှင်၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အစ္စကစီဝရံ-အစ္စက သင်္ကန်းသည်၊
 သံစေပိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့၊ ဝါ-ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣဒံ-
 ဤသင်္ကန်းသည်၊ အစ္စကံ-အစ္စကသင်္ကန်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနဓာနေန-
 သိသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံသော သင်္ကန်းကိုလည်း၊
 (ထိုရက်အတွင်း၌ ရအပ်သမျှ သင်္ကန်းအားလုံးကိုလည်း၊) ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-ခံယူ
 နိုင်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

တေန-ထို ဒသာဟာနာဂတံ ကတ္တိက တေမာသိကပုဏ္ဏမံ ဟူသော
 ပါဠိဖြင့်၊ ပဝါရဏာမာသဿ-ပဝါရဏာလ၏၊ ဝါ-သီတင်းကျွတ်လ၏၊
 ဇုဏှပက္ခ ပဉ္စမိတော-လဆန်းပက္ခ ၅ ရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဌာယ၊ ဥပ္ပန္နဿ-
 သော၊ စိဝရဿ-၏၊ နိဓာနကာလော-(အဓိဋ္ဌာန်၊ ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ) သို့မှီး

သိမ်းဆည်းရာ ကာလသည်။ ဝါ-ကို၊ ဒုဿိတော-သည်။ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊
ဧသ-ဤ သင်္ကန်းသိုးမှီသိမ်းဆည်းရာ ကာလသည်။ ဒဿာဟ၊ ပေ၊ ဓာရေတဗ္ဗတိ
ဣမိနာဝ-တဗ္ဗဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်ပင်၊ ကာမံ သိဒ္ဓေါ-အကယ်၍ကား
ပြီးပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပြီးပါသော်လည်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိဝသေန-အကြောင်းဝတ္ထု
ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပုဗ္ဗဝိယ-အသစ်ကဲ့သို့၊ အတ္ထံ-ကို၊ ဒဿေတွာ၊
သိက္ခာပဒံ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ထပိတံ-ထားတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤစကားကို
ဋီကာပယ်၏၊ ပယ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အစ္စာယိကစီဝရံ-အဆောတလျင် ဖြစ်စေအပ်သောသင်္ကန်းကို၊ အစ္စေက
စီဝရန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [အစ္စေကသင်္ကန်း၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါတိ
မောက် ဘာသာဋီကာနှင့် ကင်္ခါဘာသာဋီကာတို့၌ ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊
တဿ-ထို အစ္စေကသင်္ကန်း၏၊ အစ္စာယိကဘာဝံ-အဆောတလျင် ဖြစ်စေ
အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ သေနာယဝါ ဂန္တုကာမော ဟောတိတိ
အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ-ထို သေနာယဝါ ဂန္တုကာမော ဟောတိ အစရှိသော
စကားရပ်၌၊ သဒ္ဓါတိ ဣမိနာ-သဒ္ဓါဟူသော ဤ ပါဌ်ဖြင့်၊ သဒ္ဓါမတ္တကမေဝ-
သဒ္ဓါမျှကိုသာ၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ ပဿာဒေါတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ သုပ္ပသန္နာ-အလွန်
ကြည်ညိုသော၊ ဗလဝသဒ္ဓါ-အားရှိသောသဒ္ဓါကို၊ (ဒဿိတာ)၊ ဧတံ အစ္စေကစီဝရံ
နာမာတိ-ကား၊ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဒါတုကာမေန-လှလိုသည်၊
(ဟုတွာ)၊ ဒုတံ-ကို၊ ပေသေတွာဝါ-၍ သော်လည်းကောင်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊
အာဂန္တဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းကို၊
[မိုးလပတ်လုံးနေသော သံဃာ၊ ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးမျိုးအား လှူအပ်သော
သင်္ကန်းကို၊] ဒဿာမိ-၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အာရောစိတံ-လျှောက်အပ်ကြောင်း
ဖြစ်သော၊ ဧတံ စီဝရံ-သည်၊ အစ္စေက စီဝရနာမ-အစ္စေကသင်္ကန်း မည်သည်၊
ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ဆဋ္ဌိတော-၆ ရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊
အနစ္စေက စီဝရမ္ပိ-အစ္စေကမဟုတ်သော သင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုဒ္ဓ
ရိတွာ-၍၊ ထပိတစီဝရမ္ပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဧတံ ပရိဟာရံ-ဤအစောင့်
အရှောက်ကို၊ လဘတိယေဝ-သည်သာ၊ [သင်္ကန်းကာလအတွင်း ရောက်သွား
သောကြောင့် ၁၀ ရက်လွန်သော်လည်း အာပတ်မသင့်အောင် အစောင့်အရှောက်
ရသည်-ဟူလို။] သညာဏံ ကတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ကိဉ္စိ-သော၊ နိဗ္ဗိတ္တံ-
အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ-၍ ထပေတဗ္ဗံ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤ

၂၁

သညာဏံ ကတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်သနည်း၊
ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုအစ္စကသင်္ကန်းကို၊ ပုရေ ပဝါရဏာယ-
ပဝါရဏာနေမတိုင်မီ၊ ယဒိ ဝိဘဇ္ဇိ-အကယ်၍ ဝေဖန်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊
ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂဟိတံ-ပြီ၊ တေန-သည်၊ ဆိန္ဒဝသေန-ကျိုး
ပြတ်သော ဝါရှိသောရဟန်းသည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗ-ရာ၊ [အစ္စကစီဝရထဲက ဝေစု
ယူသောရဟန်းသည် ဝါကျိုးပြတ်သူမဖြစ်ရ-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ (ဆိန္ဒဝသေန-
သည်)၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ စီဝရံ-သည်၊ [ဝေစုယူထားအပ်သော
ထိုသင်္ကန်းသည်]၊ သံဃိကမေဝ-သံဃာဥစ္စာသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတော-
ထိုသို့ သံဃိကဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ (နဂိုက အမှတ်အသားကို
ကြည့်၍) သုခံ-လွယ်ကူစွာ၊ ဒါတု-ပြန်ပေးခြင်းငှာ၊ ဘဝိသတိ-တ္ထံ၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ (ဧတံ-ဤသညာဏံ ကတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ။

၆၅၀။ အစ္စက၊ပေ၊ သညိတိ ဧဝမာဒိ-စကားကို၊ ဝိဘဇ္ဇိတွာ-ပြီး၍၊ ဂဟိတမေဝ-
ယူအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကိုသာ၊ (ကိုယ်ပိုင်ရပြီးကိုသာ) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပန-
ဆက်၊ အဝိဘတ္တံ-မဝေဖန်အပ်သေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ သံဃဿ-၏၊
ဘဏ္ဍာဂါရေဝါ-ဘဏ္ဍာတိုက်၌မူလည်း၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ စီဝရ
သမယာတိက္ကမေပိ-ကြောင့်လည်း၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ-လျှင်၊ အတိရေကစီ
ဝရဿ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ် ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုဖြစ်သောသင်္ကန်း
၏၊ ဒသာဟံ-ဆယ်ရက်သည်၊ ပရိဟာရော-စောင့်ရှောက်ကြောင်းရက်သည်၊
(ဟောတိ)။

အကတဿ-ချုပ်ဆိုသမှု မပြုအပ်သေးသော၊ ဝဿိကသာဋီကာ
စီဝရဿ-၏၊ ကထိနေ-ကို၊ အနတ္ထတေ-မခင်းအပ်သော်၊ ပဉ္စမာသာ-
တို့လည်းကောင်း၊ (ဣတိဉ္စစပ်)၊ ဝဿေ-ဝါကို၊ ဥက္ကမိတေ-အထက်သို့
ငင်အပ်သော်၊ (ဝါထပ်လသော်)၊ ဆမာသာ-တို့လည်းကောင်း၊ ကထိနေ၊
အတ္ထတေ-ခင်းအပ်ပြီးသော်၊ အပရေ-ဆိုအပ်ပြီးသော ခြောက်လမှ တစ်ပါး
ကုန်သော၊ စတ္တာရောမာသာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဟေမန္တဿ-၏၊ ပစ္ဆိမေဒိဝသေ-
နောက်ဆုံးနေ့၌၊ (တပေါင်းလပြည့်နေ့၌)၊ မူလစီဝရာဓိဋ္ဌာနဝသေန-မူလသင်္ကန်း
ဟု အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပရောပိ-သော၊ ဧကောမာသော-လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧကာဒသမာသာ-တို့သည်၊ ပရိဟာရော-(အာပတ်
မသင့်အောင်) စောင့်ရှောက်ကြောင်းလသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပစ္စာသာယ-
သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အာသာသည်၊ သတိယာ-သော်၊ မူလစီဝရဿ-၏၊
ဧကောမာသော-သည်၊ (ပရိဟာရော ဟောတိ)၊ အစ္စကစီဝရဿ-၏၊
ကထိနေ အနတ္ထတေ၊ ဧကာဒသ ဒိဝသာဓိကော-၁၁ ရက်အလွန်ရှိသော၊

၉-သာသကံသိက္ခာပုဒ်

အန္တရ်ရုဃရေ နိက္ခိပိတုန္တိ-ကား၊ အန္တောဂါမေ-ဌ၊ နိက္ခိပိတုံ-ငှာ၊ (အနုဇာနာမိ-၏၊) ဘဂဝါ-သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပစ္စယာနာမ-ပစ္စည်းတို့ မည်သည်ကို၊ ဓမ္မေန-နှင့်၊ သမေန-စွာ၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ကုန်၏၊

အန္တရဃရေ။ ။အန္တရေ+ဃရာနိ ဧတ္ထ၊ ဧတဿာတိ ဝါ အန္တရဃရံတိ လဒ္ဓ
ဝေါဟာရေ ဂေါစရ ဂါမေ၊ [လမ်းတို့၏ အကြား အကြားဝယ် အိမ်ရှိသောကြောင့် ရွာကို
“အန္တရဃရ”ဟု ခေါ်သည်။]

ဟိ-မှန်၊ သလ္လေခဝါ-သလ္လေခ အကျင့်ရှိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မာတရမ္မိ-
 ကိုလည်း၊ ဝိညာပေတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (တရားနှင့်
 လျော်ညီစွာရနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ စီဝရ ဂုတ္တတ္ထံ-သင်္ကန်းကို စောင့်ရှောက်
 ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အန္တရဃာရေ-၌၊ နိက္ခိပိတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာတိ၊ ပန-ထိုသို့
 ရွာ၌ထားခွင့်ပြုပါသော်လည်း၊ (အရညဝါသဿ-တော၌နေခြင်း၏၊) ဘိက္ခုနံ-
 တို့အား၊ အနုရူပတ္တာ-လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အညရဝါသံ-ကို၊ န
 ပဋိက္ခိပိ-ပယ်တော်မမူ။

၆၅၃-၄။ ဥပဝဿံ ခေါပနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဥပဝဿံတိ-ကား၊ ဥပဝဿ-
 ဝါသို့ကပ်နေပြီး၍၊ ဥပဝသိတွာ-ဝါသို့ ကပ်နေပြီး၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
 ဟိ-မှန်၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇန္တိ အာဒိသုဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဧတ္ထ-ဤဥပဝဿံပုဒ်၌၊
 အနုနာသိကော-နိဂ္ဂဟိတံကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပဂန္တာ-၍လည်း
 ကောင်း၊ (ဥပ အနက်)၊ ဝသိတွာစ-နေပြီး၍လည်းကောင်း၊ (ဝဿ အနက်)၊
 ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဣမဿ ပဒဿ-ဤဥပဝဿံပုဒ်၏၊ တထာရူပေသု၊
 ပေ၊ဝိဟရန္တောပိ ဣမိနာ-ဤပုဒ်အပေါင်းနှင့်၊ သမ္ပန္နော(ဟောတိ) [ဥပဝဿံ
 ပုဒ်ကို တထာရူပေသု စသော ပုဒ်အပေါင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်စပ်ယူပါ-ဟူလို။]

ကို ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပဂန္တာ-လည်းကောင်း၊ ဝသိတွာစ-
 မကျိုးမပြတ်အောင် နေပြီး၍လည်းကောင်း၊ တတော-ထို ဝါကျုတ်ရာကာလမှ၊
 ပရံ-ပစ္စိမကတ္တိကပုဏ္ဏမ ပရိယောသာန ကာလံ-နောက်ဖြစ်သော ကြတ္တိကာ
 နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော လပြည့်နေ့အဆုံးရှိသော ကာလတိုင်အောင်၊ ဝါ-
 တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ သာသကံသမ္ပတာနိ-ရံရှာဖွယ်ရှိ၏ဟု
 သမုတ်အပ်ကုန်သော၊ သပ္ပဋ္ဌိဘယာနိ-ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊
 အာရညကာနိ-နိသော၊ ယာနိ တာနိ သေနာသနာနိ (သန္တိ)၊ တထာရူပေသု
 သေနာသနေသု၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဝိဟရန္တော-နေလသော်၊ ဝါ-စဉ်၊ အာကခံ
 မာနော-သင်္ကန်းထားလိုလသော်၊ တိဏ္ဍံ စီဝရာနံ အညတရံ စီဝရံ အန္တရဃာရေ
 နိက္ခိပေယျ၊ ဣတိ(ဝုတ္တံဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ၊ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊

ယသ္မာ၊ ပေ၊ န ပဋိက္ခိပိ။ ။သလ္လေခအကျင့်ရှိသော သူတော်စင် ရဟန်းတို့မှာ
 (မယ်တော်ကိုမျှ မတောင်းကြသောကြောင့်) တရားသဖြင့် ပစ္စည်း ၄ ပါးရဖို့ ခဲယဉ်း၏၊
 ထို့ကြောင့် သူခိုးမခိုးနိုင်အောင် ရွာတွင်း၌ (မိမိနှင့်ကင်း၍) သင်္ကန်းထားဖို့ရန် ခွင့်ပြု
 တော်မူကြသည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် ထို ကတ္တိကစောရတို့ ထကြွချိန်ဝယ် တောကျောင်း၌
 မနေဖို့ရန် ပယ်မြစ်တော်မူသင့်သည် မဟုတ်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ တောကျောင်း၌နေခြင်း
 ကား ရဟန်းများနှင့် သင့်လျော်သောကြောင့် တောကျောင်း၌ နေခြင်းကိုကား ပယ်မြစ်
 တော် မမူ။

ဝသံ ဥပဂန္ဓာ၊ ယာဝ ပဌမကတ္တိကပုဏ္ဏမံ-သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ တိုင်အောင်၊
ဝသတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝုဠဝဿာနံ-မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသူတို့၏၊
အဗ္ဘန္တ ရော-အတွင်း၌ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ၊ အတိဂဟနံ-
အလွန်ရှုပ်ထွေးသော၊ ဣမံ ဗျဉ္ဇနဝိစာရဏံ-ဤသဒ္ဓါစိစစ်ခြင်း ကို၊ အကတွာ-
မပြုဘဲ၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ကေဝလံ-သဒ္ဓါစိစစ်ခြင်းမဖက် သက်သက်၊
စိဝရနိက္ခေပါရဟံ၊ သင်္ကန်းထားခြင်းကို ထိုက်သော၊ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဒသေတုံ
ဝုဠဝဿာနန္တိ ဝုတ္တံ၊ တဿာပိ-ထို ဝုဠဝဿာနံပုဒ်၏လည်း၊ [ဥပဝသံပုဒ်ကို
ပိဖြင့်ပေါင်း၊] ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တောတိ ဣမိနာ-ပုဒ်အပေါင်းနှင့်၊
သမ္ပန္နော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဧတ္ထ-
ဤ ဝုဠဝဿာနံစသော ပုဒ်အပေါင်း၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဝုဠဝဿာနံ-
မိုးလပတ်လုံး နေပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သေနာသနေသု-
တို့၌၊ ဝိဟရန္တော-သော်၊ ဣတိအယံ-ကား၊ (အတ္ထော-တည်း၊) ဧဝရူပါနံ-
နိသော၊ (ဝသံဝုဠ ဖြစ်ကုန်သော)၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အဗ္ဘန္တ ရေ-၌၊ ယောကောစိ-
သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အရညလက္ခဏံ-တော၏ လက္ခဏာကို၊ အဒိန္နာဒါနဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တံ၊
အယံ ပန ဝိသေသော၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ပရိက္ခိတ္တော-ကာရံအပ်သည်၊ သစေ
ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ၊ ဣန္ဒြိယတော-တံခါးခုံမှ၊
(ပဋ္ဌာယ-လည်းကောင်း၊) အပရိက္ခိတ္တဿ (ဂါမဿ) ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော-
အကာအရံ ထိုက်ရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-လည်းကောင်း၊ ယာဝဝိဟာရပရိက္ခေပါ-
ကျောင်းအကာအရံတိုင်အောင်၊ မိနိတဗ္ဗံ-တိုင်းတာရာ၏၊ (တော ရ၊ မရကို
တိုင်းတာရမည်-ဟူလို၊) ဝိဟာရော-သည်၊ အပရိက္ခိတ္တော-မကာရံအပ်သည်၊
သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗပဌမံ-အလုံးစုံသော သေနာသန စသည်တို့မှ
ရှေးဦးစွာ၊ ယံ သေနာသနံဝါ-အကြင် ကျောင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယာ
ဘတ္တသာလာဝါ-လည်းကောင်း၊ ယံ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနံဝါ-အကြင် အမြဲစည်းဝေး
ရာအရပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ယော ဗောဓိဝါ-အကြင်ဗောဓိပင်သည်သော်
လည်းကောင်း၊ ယံ စေတိယံဝါ-လည်းကောင်း၊ သေနာသနတော-မှ၊ ဒူရေ-
၌၊ စေပိ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိပိ)၊ တံ-ထိုသေနာသနစသည်ကို၊ ပရိစ္ဆေဒံ-
အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ မိနိတဗ္ဗံ။

ဘိက္ခုနံ အဗ္ဘန္တ ရေ။ ။နိဒ္ဓါရဏရသောနေရာဝယ် နိဒ္ဓါရဏအစားရှေ့ သမ္ပန္နိပုဒ်
နှင့်တွဲ၍ မဇ္ဈေအန္တ ရေ အဗ္ဘန္တ ရေတို့ကို သုံးစွဲလေ့ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝုဠဝဿာနံ” ဟူသော
နိဒ္ဓါရဏနေရာဝယ် “ဘိက္ခုနံ အဗ္ဘန္တ ရေ” ဟု ဖွင့်သည်။

အာသန္ဓေ-ကျောင်း၏အနီး၌၊ ဂါမော-သည်၊ သစေပိ ဟောတိ၊ [အာသန္ဓေ
 ဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားပြလို၍ “ဝိဟာရေ၊ ပေ၊ သူယတိ” ဟု မိန့်၊] ဝိဟာရေ-၌၊
 ဌိတေဟိ-တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဃရမာနဿကာနံ-အိမ်၌နေသူ
 လူတို့၏၊ သဒ္ဓေါ-ကို၊ သစေပိ သူယတိ-အကယ်၍မူလည်း ကြားအပ်သည်
 ဖြစ်အံ့၊ ပန-ထိုသို့ နီးပါးသော်လည်း၊ ပဗ္ဗတနဒိအာဒိဟိ-တို့သည်၊ အန္တရိ
 တတ္တာ-ခြားကွယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဇုံ-ဖြောင့်မတ်စွာ၊ ဂန္တံ၊ နသက္ကာ-
 မတတ်ကောင်းအံ့၊ စ-ဆက်၊ အဿ-ထိုရွာ၏၊ ယော ပကတိမဂ္ဂေါ-အကြင်
 သွားရိုးလမ်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ နာဝါယ-ဖြင့်၊ သဉ္စရိတဗ္ဗော-လှည့်လည်
 ထိုက်သောလမ်းသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊
 (ဧဝံသတိပိ)၊ တေန မဂ္ဂေန-ထို သွားရိုးလမ်းဖြင့်၊ ဂါမတော၊ ပဉ္စနေသတိကံ-
 လေးအပြန် ငါးရာရှိသော ကျောင်းကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူနိုင်၏၊ ပန-ဆက်၊
 ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အာသန္ဓဂါမဿ-၏၊ အင်္ဂသမ္မာဒနတ္ထံ-တောကျောင်း
 အင်္ဂါကို ပြည့်စုံစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ တတော တတော-ထိုထိုအရပ်မှ၊ မဂ္ဂံ-ကို၊
 ပိဒဟတိ-ပိတ်အံ့၊ အယံ-ဤရဟန်းကို၊ ဓုတင်္ဂစောရာတိ-အာရညကင်ဓုတင်
 သူခိုးဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

☰

သာသကံ သမ္မတာနီတိ-ကား၊ သာသကံာနီတိ-ဟူ၍၊ သမ္မတာနီ-နိ
 သော၊ ဧဝံ-ဤသို့ သာသကံဟူ၍၊ သညာတာနီ-အသိအမှတ် ပြုအပ်ကုန်သော၊
 (သေနာသနာနိ သန္တိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ ယေန
 ကာရဏေန-ကြောင့်၊ တာနိ-ထို တောရကျောင်းတို့ကို၊ သာသကံသမ္မတာနီ-
 ယုံမှားဖွယ်ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဒဿေတုံ
 အာရာ မေ အာရာမူပစာရေတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ (ယာနိ-အကြင်ကျောင်းတို့သည်၊)
 ပဋိဘယေန-နီးကပ်သော ဘေးရန်နှင့်၊ သဟ (ဝတ္တန္တိ၊ ဣတိ) တာနိ-ထို
 ကျောင်းတို့သည်၊ သပ္ပဋိဘယာနိ-တို့မည်သည်၊ သန္တိဟိတဗလဝဘယာနိ-
 နီးကပ်သော အားရှိသော ဘေးရန်ရှိကုန်သော၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ၊ သမန္တာ၊ ပေ၊ နိက္ခိ
 ပေယျာတိ-ကား၊ အာရညကဿ-သော၊ သေနာသနဿ-၏၊ သမန္တာ-
 ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သဗ္ဗဒိသာဘာဂေသု-အလုံးစုံသော အရပ်အဖို့တို့၌၊ အတ္တနာ-

ဓုတင်္ဂစောရာ။ ။ ရွာကကျောင်းနှင့် နီးသော်လည်း တောင်ခြားနေ၊ မြစ်၊ ချောင်း၊
 တောတန်း စသည် ခြားနေသောကြောင့် သွားရိုးလမ်းမှာ လေးအပြန်ငါးရာရလျှင် အရည
 ပင်ဖြစ်၏၊ ရဟန်းတစ်ပါးကား အရညကင် ဓုတင်္ဂရအောင် တိုင်းတာသောအခါ သွားရိုး
 လမ်း၌ပင် ဟိုနားကလမ်းကိုပိတ်၊ ဒီနားကလမ်းကို ပိတ်၍ တိုင်း၏၊ ထိုရဟန်းကိုကား
 အရညကင်ဓုတင်သူခိုးဟုခေါ်သည်၊ ဓုတင်မရပါ-ဟူလို။

မိမိသည်၊ အဘိရုစိတော-အလိုရှိအပ်သော၊ ဂေါစရဂါမေ-ဌ၊ အင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ-
အင်္ဂါ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ သတိယာ-သော်၊ နိက္ခိပေယျ-နိုင်၏။

တတြ-ထိုသတိယာ အင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-
ကား၊ အင်္ဂသမ္ပတ္တိ-တည်း၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါသို့၊ ဥပဂ ၁၊ မဟာပဝါရ
ဏာယ-သီတင်းကျွတ်လပြည့် မဟာပဝါရဏာနေ့၌၊ ပဝါရိတော-ပဝါရဏာ
ပြုပြီးသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဣဒံ-ဤမဟာ ပဝါရဏာ ပြုပြီးသည်၏အဖြစ်သည်၊
ဧကံအင်္ဂ-တစ်ပါးသော အင်္ဂါတည်း၊ ပစ္ဆိမိကာယ-သို့၊ ဥပဂတောဝါ-ကပ်ရောက်
သည်မူလည်း၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ဆိန္ဒဝသော ဝါ-ပြတ်သော ဝါရှိသည်
မူလည်း၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိက္ခိပိတုံ-သင်္ကန်းထားခွင့်ကို၊ န
လဘတိ၊ ကတ္ထိကမာသော ယေဝ-တန်ဆောင်မှန်းလသည်သာ၊ ဟောတိ-အံ့၊
ဣဒံ-ဤတန်ဆောင်မှန်းလ၏အဖြစ်သည်၊ ဒုတိယံ အင်္ဂ-တည်း၊ ကတ္ထိက
မာသတော ပရံ (နိက္ခိပိတုံ) န လဘတိ၊ ပဉ္စဓနသတိကံ-သော၊ ပစ္ဆိမမေဝ-
သော၊ ပမာဏယုတ္တံ-သော၊ သေနာသနံ-သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဣဒံ-ဤလေး
အပြန်ငါးရာရှိသော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်၊ တတိယံ အင်္ဂ-တည်း၊ ဥနပ္ပမာ
ဏေဝါ-လေးအပြန် ငါးရာအောက် ယုတ်လျော့သော ပမာဏရှိသည်မူလည်း
ဖြစ်သော၊ ဂါဝုတတော-တစ်ဂါဝုတ်ထက်၊ အတိရေကပ္ပမာဏေဝါ-ပိုလွန်
သော ပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (သေနာသနေ-ဌ၊ နိက္ခိပိတုံ) န
လဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ယတြ-အကြင် တောရကျောင်း၌၊ ပိဏ္ဍာယ၊ စရိတွာ-
ပြီး၍၊ ပုန၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဘတ္တဝေလာယံ-ဆွမ်းစားချိန်၌၊ အာဂန္တု-ပြန်လာ
ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-၏၊ တဒေဝ-ထိုကျောင်းကိုသာ၊ ဣဓ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊
အဓိပ္ပေတံ။

ပန-ဆက်၊ နိမန္တိတော-တစ်ရံတစ်ခါ ပင့်ဖိတ်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)
အမုယောဇနမ္ပိ-ယူဇနာဝက်ရှိသော အရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ယောဇနမ္ပိ-သို့
လည်းကောင်း၊ ဂန္တော-သွားပြီး၍၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ ပစ္စေတိ-ပြန်လာ၏၊
ဣဒံ-ဤအဝေးသို့သွားပြီး၍ ပြန်လာနိုင်ခြင်းသည်၊ အပ္ပမာဏံ၊ သာသကံ
သပ္ပဋိဘယ မေဓ-ယုံမှားဖွယ်နှင့်တကွဖြစ်၊ ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်သော
ကျောင်းသည်သာ၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဣဒံ-ဤသာသကံသပ္ပဋိဘယ၏ အဖြစ်သည်၊
စတုတ္ထံအင်္ဂ၊ ဟိ-မှန်၊ အနာသကံအပ္ပဋိဘယေ-သော၊ အင်္ဂယုတ္တေဝိ-အင်္ဂါနှင့်
ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သေနာသနေ-ဌ၊ ဝသန္တော-နေသော ရဟန်းသည်၊
နိက္ခိပိတုံ န လဘတိ၊ ဣတိ-ကား၊ (အင်္ဂသမ္ပတ္တိ-တည်း၊) [ဤအင်္ဂသမ္ပတ္တိ၏
အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်ပုဒ်နှင့်တကွ ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အညတြ ဘိက္ခုသမ္ပတိယာတိ-ကား၊ ဥဒေါသိတ သိက္ခာပဒေ-ဌံ၊ ယာ
ကောသမ္ပိကသမ္ပတိ-အကြင် ကောသမ္ပိကသမ္ပတိကို၊ အနုညာတာ-ပြီ၊
(ထိုသမ္ပတိကို ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ ကြည့်ပါ။) တဿာ သမ္ပတိယာ-ကို၊ အညတြ-
၍၊ သာ-ထိုသမ္ပတိသည်၊ ဝါ-ကို၊ လဒ္ဓါ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊
ဆာရတ္တာတိရေကမ္ပိ-၆ ညဉ့်ထက်အလွန် ကာလပတ်လုံးလည်း၊ ဝိပွဝသိတုံ-
ကင်း၍ နေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ။

၆၅၆။ ပုန ဂါမသီမံ ဩက္ကမိတွာတိ ဧတ္ထ-ဌံ၊ ဂေါစရဂါမတော-မှ၊ ပုရတ္တိမာယ-
ဒိသာယ-ဌံ၊ သေနာသနံ-မူလကျောင်းသည်၊ သစေဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊
အယဉ္ဇ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ ပစ္ဆိမံဒိသံ-သို့၊ ဂတော-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊
(ဧဝံသတိ)၊ သေနာသနံ-သို့၊ အာဂန္တာ- ၍၊ သတ္တမံ- သော၊ အရဏံ-ကို၊
ဥဋ္ဌာပေတုံ-ငှာ၊ အသက္ကောန္တေန-မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ ဂါမသီမမ္ပိ-
သို့လည်း၊ ဩက္ကမိတွာ-၍၊ သဘာယံဝါ-ဈေးရံ၌ သော်လည်းကောင်း၊
ယတ္ထကတ္တစိဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝသိတွာ-၍၊ စိဝရပွဝတ္တိ-ကို၊ ဥတွာ-
၍၊ ပက္ကမိတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ-သို့၊ အသက္ကောန္တေန-သည်၊
(ဤသို့ ဂါမသီမံသို့သက်ရောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သောရဟန်းသည်၊) တတ္ထေဝ-
ထိုရောက်ရာအရပ်၌သာလျှင်၊ ဌိတေန-တည်လျက်၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ-ပစ္စုဒ္ဓိရံပြုရာ၏၊
(ကံ-အဘယ်သို့ နှလုံးသွင်း၍ ပစ္စုဒ္ဓိရံ ပြုရမည်နည်း၊) အတိရေကစိဝရဋ္ဌာနေ-
ဌံ၊ ဌဿတိ-တည်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ (ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ)၊
[ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊
ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ပေ၊ တိဝေဒန္တိ။ ... သာသကံသိက္ခာပဒေဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပရိဏတသိက္ခာပုဒ်

၆၅၇။ တေနသမယေနာတိ ပရိဏတသိက္ခာပဒံ၊ တတ္ထ-ဌံ၊ ပူဂဿာတိ-ကား၊
သမ္ပဟဿ-လူအပေါင်းသည်၊ ဓမ္မဂဏဿ-တရားရှိသော လူအပေါင်းသည်၊
ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ [ဆွမ်းကျွေးသင်း ကထိန်သင်းစသော တရားရှိသော
(ကုသိုလ်ပြုသော) အသင်းအပင်း-ဟူလို၊] ပဋိယတ္တန္တိ-ကား၊ ပဋိယာဒိတံ-
စီရင်အပ်သည်၊ ဗဟူ သံဃဿ ဘဒ္ဒါတိ-ကား၊ သံဃဿ-သံဃာဖို့၊ ဗဟူနိ-
နံသော၊ ဘဒ္ဒါနိ-အကောင်းတို့သည်၊ အနေကာနိ-နံသော၊ လာဘမုခါနိ-
လာဘ်ရခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) သံဃဿ-၏၊ ကေနစိ-
တစ်စုံတစ်ခုသောလာဘ်ဖြင့်၊ ပရိဟာနိ-ယုတ်လျော့ခြင်းသည်၊ န (ဟောတိ)၊
ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒိပေန္တိ-နံ၏၊ ဩဏောဇေယာတိ-ကား၊ ဒေထ-နံလော့၊

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး၊ ပေ၊အံ၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဩဏော
 ဇေထဟူ၍၊ ဝတ္ထု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သလော၊ ဣတိ-တည်း၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊
 န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်ဘဲရှိအံ့နည်း၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤဆွမ်းသည်၊ အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခာ-
 ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဆွမ်းတည်း၊ အဘိဟရိတွာ-၍၊ ဧကသ္မိ-သော၊
 ဩကာသေ-ဌ၊ သံဃဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ပဋိယတ္တာ-စီရင်အပ်သော
 ဆွမ်းတည်း၊ အဘိဟဋ္ဌပဋိယတ္တေစ-ရှေးရှုဆောင်အပ် စီရင်အပ်သော ပစ္စည်း
 ၄ ပါး၌လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓိဿ-မိမိဖို့ရည်စူး၍၊ ထပိတဘာဂေစ-အိမ်
 ဝယ်ထားအပ်သော အဖို့၌လည်းကောင်း၊ ပယုတ္တဝါစာနာမ-ဝိညတ်နှင့်စပ်ယှဉ်
 သော စကားမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ [အိမ်၌ထားသော်လည်း မိမိသို့ညွှတ်ပြီးဖြစ်၍
 တောင်းကောင်းသည်-ဟူလို။]

၆၅၈။ သံဃိကန္တိ-ကား၊ သံဃဿ-၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ (လာဘ်-
 ကို)၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုလာဘ်သည်၊ သံဃဿ-သံဃာ၏အထံသို့၊ ပရိဏာ
 တတ္တာ-ညွှတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟတ္ထံ-သံဃာ၏လက်သို့၊ အနာရဋ္ဌော-
 မတက် ရောက်သေးသည်၊ (သမာနော)ပိ၊ ဧကေနပရိယာယေန-တစ်မျိုးသော
 ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ (ဧကန်ရောက်တော့မည်ဖြစ်သော ပရိယာယ်အားဖြင့်၊)
 သံဃဿ သန္တကော ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပဒဘာဇနေ-၌၊ သံဃိကံ၊ ပေ၊
 ပရိစ္စတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန-ဖြင့်၊ နိပ္ပရိယာယတောဝ-
 ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်သာလျှင်၊ [“ဒိန္နံ ပရိစ္စတ္တံ”ဟု မိန့်တော်မူသော
 ကြောင့် “နိပ္ပရိယာယ”ဟု ဆိုသည်၊] သံဃိကံ-ကို၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ လာဘန္တိ
 (ဣမိနာ)-ဖြင့်၊ ပဋိလဘိတဗ္ဗဝတ္ထု-ရထိုက်သော ဝတ္ထုကို၊ အာဟ၊ တေနောဝ-
 ပင်၊ အဿ-ထိုလာဘ်ပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်း၊ ပဒဘာဇနီ၌၊
 စိဝရမ္ပိတိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ၊ [ထိုလာဘ်ပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့်
 ပါတိမောက် ပရိဏာမန သိက္ခာပုဒ်တို့ဝယ် “စိဝရမ္ပိ”ဟု မပါ၊ “စိဝရ၊ ပေ၊
 ပရိက္ခရာ”ဟုသာရှိ၏၊] ပရိဏတန္တိ-ကား၊ သံဃဿ-၏ အထံသို့၊ နိန္န-
 ညွှတ်ပြီးသည်၊ သံဃဿ-သို့၊ ပေါဏံ-ကိုင်းပြီးသည်၊ သံဃဿ-သို့၊ ပုတ္တာရံ-
 ရှိုင်းပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)، ဌိတံ-သော၊ (လာဘ်-ကို)၊ ပန-ဆက်၊ ယေန
 ကာရဏေန-ကြောင့်၊ သော-ထိုလာဘ်သည်၊ ပရိဏတော-သံဃာ့အထံသို့
 ညွှတ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဒဿာမ၊ ပေ၊
 ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။

၆၅၉။ ပယောဂေ ဒုက္ခဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ပရိဏတလာဘဿ-သံဃာ့သို့ ညွှတ်ပြီးသော
 လာဘ်ကို၊ အတ္တနော-မိမိတို့၏အထံသို့၊ ပရိဏာမနပယောဂေ-ညွှတ်စေကြောင်း

ပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ပဋိလာဘေန-ရခြင်းကြောင့်၊ တသ္မိ-ထိုလာဘ်သည်၊
ဟတ္ထံ-သို့၊ အာရဇဋ္ဌ-တက်ရောက်လသော်၊ နိသဂ္ဂိယံ၊ ပန-ဆက်၊ သံဃဿ-
အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ-ညွတ်ရုံသာမက
လှူအပ်ပြီး ဖြစ်နေလျှင်-ဟူလို။) တံ-ထိုလှူအပ်ပြီး လာဘ်ကို၊ ဂဟေတုံ-
အပိုင်ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ သံဃဿေဝ-အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊
ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ အာရာမိကေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊
ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ခါဒတိ-၏၊ (သော-ကို) ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဂ္ဂါပေတွာ-
၍၊ ကာရေတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ပရိဏတံ-သံဃာ့အထံသို့ ညွတ်ပြီးသော
လာဘ်ကို၊ (သာမည) သဟဓမ္မိကာနံဝါ-တို့၏သော်လည်း ကောင်း၊ (သန္တ ကမ္မိ-
ဌ်စပ်)၊ ဂိဟိနံဝါ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ မာတု-
၏၊ သန္တ ကမ္မိ-ဥစ္စာကိုသော်လည်း၊ (ဝိသေသကံ) ဣမံ-ဤ ဥစ္စာကို၊ မယံ-
အား၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ သံဃဿ-သံဃာ၏ အထံသို့၊ ပရိဏတဘာဝံ-
ကို၊ ဥတွာ-၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏အထံသို့၊ ပရိဏာမေတွာ-၍၊ ဂဏန္တဿ-
ယူသော ရဟန်း၏၊ နိသဂ္ဂိယံ-သော၊ ပါစိတ္တိယံ (ဟောတိ)၊ ဣမဿ
ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒေဟိ-လော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အညဿ-အခြား
ရဟန်း၏အထံသို့၊ ပရိဏာမေန္တဿ-၏၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ-နိသဂ္ဂိယမဖက်
သက်သက်သော ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဧကံ-တစ်လုံးသော၊
ပတ္တံဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ (ဧကံ-တစ်ထည်သော) စိဝရံဝါ၊ အတ္တနော-
သို့လည်းကောင်း၊ ဧကံ-သော၊ (ပတ္တံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကံ စိဝရံဝါ)၊
အညဿ-အခြားရဟန်း၏ အထံသို့လည်းကောင်း၊ ပရိဏာမေတိ-ညွတ်စေအံ့၊
နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံစေ၊ (မိမိသို့ ညွတ်စေသည့်အတွက်)၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယဉ္စ၊
(အခြားသူသို့ ညွတ်စေသည့်အတွက်)၊ (ဟောတိ)၊ ဗဟူသု-များစွာသော
သပိတ်၊ သင်္ကန်းတို့၌၊ ဧသေဝ နယော။

စ-သာဓကကာ၊ နိသဂ္ဂိယေန၊ ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ကို၊
(သင်္ကတိကာရေဟိ)ပိ ဝုတ္တံ၊ [နိသဂ္ဂိယေန-စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံနှင့်တကွ၊ အာပတ္တိ-
ပါစိတ်အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကေန-နိသဂ္ဂိယမဖက် သက်သက်အားဖြင့်၊
ပါစိတ္တိယံ-သို့လည်းကောင်း၊ ဧကတော-တစ်ပြိုင်နက်၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရာ၏၊
ဧသာပဉ္စာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ၊...ဧကံ မယံ ဧကံ ဣမဿ ဒေဟိတိ ဧဝံ
ဧကဝါစာယ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ အာပဇ္ဇေယျ ဧကတောတိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊] ဟိ-
မှန်၊ အယံ-ဤပြဿနာကို၊ ပရိဏာမနံ-ကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တော၊ ယောပိ-
အကြင် ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝဿိကသာဋီကသမယေ-၌၊ မာတုဃရေပိ-
၌လည်း၊ သံဃဿ-၏ အထံသို့၊ ပရိဏတံ-ပြီးသော၊ ဝဿိကသာဋီကံ-

ကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ ဝါ-သိလျက်၊ အတ္တနော-သို့၊ ပရိဏာ မေတိ၊ (တဿ-
ထိုရဟန်း၏၊) နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ပရဿ-အခြားရဟန်း၏ အထံသို့၊
ပရိဏာမေတိ၊ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယံ။

မနုဿာ သံဃဘတ္တံ ကရိဿာမ၊ ဣတိ-(ဤသို့ကြံ၍၊) သပ္ပိတေလာဒိနိ
အာဟံရန္တိ၊ ဂိလာနော ဘိက္ခု၊ သံဃဿ-သို့၊ ပရိဏတဘာဝံ-ညွတ်ပြီး၏
အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ စေပိ ယာစတိ-အံ၊ (စေသတိ)၊
နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထိုဂိလာနရဟန်းသည်၊ တုမှာကံ-
အသင် ဒါယကာတို့၏၊ အာဘတာနိ-ဆောင်ယူအပ်ကုန်သော၊ သပ္ပိအာဒိနိ-
တို့သည်၊ အတ္ထိ-နိသလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆိတွာ၊ အာမ၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဝုတ္တေ မယုမ္ပိ ဒေထာတိ သစေ ဝဒတိ၊ (စေသတိ)၊ ဝဇ္ဇတိ၊
[ဂိလာနဖြစ်သောကြောင့် သူပေါဒနဝိညတ္တိ အာပတ်မသင့်၊] ကုက္ကစ္စာ ယန္တံ-
သော၊ နံ-ထိုဂိလာန ရဟန်းကို၊ ဥပါသကာ အထာပိ ဝဒန္တိ၊ (ကိ)၊
သံဃောပိ-သည်လည်း၊ အမေဟိ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဒိန္နမေဝ-
ပေးလှူအပ်သော ထောပတ် စသည်ကိုသာ၊ လဘတိ-ရပါ၏၊ ဘန္တေ-ရား၊
ဂဏှထ၊ ဣတိ အထာပိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ၊ ဝဇ္ဇတိ။

၆၆၀။ သံဃဿ၊ ပေ၊ အညသံဃဿာတိ-ကား၊ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ-တစ်ခုသော
ကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃဿ-သို့၊ ပရိဏတံ-ညွတ်ပြီးသော လာဘ်ကို၊
အညဝိဟာရံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ပြ၍၊ အသုကသ္မိံနာမ မဟာဝိဟာရေ
သံဃဿဒေထာတိ ပရိဏာမေတိ၊ (အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ)။

စေတိယဿ ဝါတိ-ကား၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နေန-ပေးလှူအပ်သော
ပစ္စည်းဖြင့်၊ ကိ-နည်း၊ စေတိယဿ-အား၊ ပူဇံ-ကို၊ ကရောထ-န်လော့၊
ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ စေတိယဿဝါ-စေတီ၏အထံသို့မူလည်း၊ ပရိဏာမေတိ-အံ၊
(အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ)၊ စေတိယဿ ပရိဏတန္တိ ဧတ္ထိ-၌၊ နိယမေတွာ-
မည်သည့် စေတီဟုသတ်မှတ်၍၊ အညစေတိယဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊
ရောပိတမာလာဝစ္ဆတော-စိုက်အပ်သောပင်ပန်းငယ်မှ၊ အညစေတိယမိ-၌၊ ပုပ္ဖမ္ပိ-
ကိုသော်မှလည်း၊ အာရောပေတုံ-တင်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဧကဿ-
တစ်ဆူသော၊ စေတိယဿ-၏ အပေါ်သို့၊ ဆတ္တံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
ပဋ္ဌာကံဝါ-ကုက္ကားကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာရောပေတွာ-တင်ပြီး၍၊ ဌိတံ-
ရပ်နေသူကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ [ဌိတံ ဒိသ္မာတိ သေသကံ ဂဟေတွာ ဌိတံ ဒိသ္မာ-
တချို့တစ်ဝက်ကို စေတီပေါ်သို့ တင်ပြီးနောက် ကျန်နေသော ထီးစသည်ကို
ကိုင်၍ရပ်နေသူကိုမြင်လျှင်-ဟူလို။] သေသံ- ကြွင်းသော ထီးစသည်ကို၊
အညဿ-သော၊ စေတိယဿ-အား၊ ဒါပေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-အလှူခိုင်းခြင်းငှာ၊

ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပုဂ္ဂလဿပရိဏတန္တိ-ကား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ သုန ခဿာပိ-ခွေး၏ အထံသို့လည်း၊ ပရိဏတံ-ညွတ်ပြီးသော အစာကို၊ ဣမဿ သုနဓဿ-ဤခွေးအား၊ မာ ဒေဟိ-မပေးလင့်၊ ဧတဿ-အဲဟို ခွေးအား၊ ဒေဟိ-ပေးလော့၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ အညပုဂ္ဂလဿ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်အထံသို့၊ ပရိဏာမေတိ၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)။

ပန-ဆက်၊ ဒါယကာ-အလှူရှင်တို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒါတုကာမာ-ပေးလိုပါကုန်၏၊ စေတိယဿ-အား၊ ပူဇံ-ကို၊ ကာတုကာမာ-ပြုလိုပါကုန်၏၊ ဧကဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ပရိက္ခာရံ-ကို၊ ဒါတုကာမာ-န်၏၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ရုစိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ဒဿာမ-လှူပါကုန်အံ့၊ ဘဏထ-အမိန့်ရှိပါကုန်၊ ကတ္ထ-ဦး၊ ဝါ-အား၊ ဒေမ-လှူရပါကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ သစေ ဝဒန္တိ၊ ဇဝံ, ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ (ဒါတုံ-ငှာ၊) ဣစ္ဆထ-အလိုရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုအလိုရှိရာအရပ်၌၊ ဒေထ-န်၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ကေဝလံ-လှူလိုရာကို ညွှန်ပြခြင်းမဖက် သက်သက်၊ ကတ္ထ ဒေမာတိ-ဟူ၍၊ သစေ ပုစ္ဆန္တိ-န်အံ့၊ (ဇဝံသတိ) ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတနယေနေဝ-သာလျှင်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုစီမံရာ၏၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ၊ (ဣဒံ သိက္ခာ ပဒံ-သည်၊ တိ သမုဋ္ဌာနံ-၃ ပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ပေ၊ အကုသလစိတ္တံ-တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ သမန္တပါသာဒိကာယ-သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပါဠိယံ အာဂတနယေနေဝ။ ။“ကတ္ထ ဒေမာ” တိပုစ္ဆိယမာနော (အဘယ်၌ လှူရပါကုန်မည်နည်းဟု လျှောက်ထားလျှင်) [ယတ္ထ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မော (ပေးလှူထိုက် သော သဘောရှိသောပစ္စည်းသည်) ပရိဘောဂံဝါ လဘေယျ၊ [သုံးစွဲမှုကိုသော်လည်း ရရာ၏၊ သိမ်းမထားဘဲ သုံးစွဲစရာရှိ၏-ဟူလို] ပဋိသင်္ခါရံဝါ (ကျောင်းစသည်ဖြစ်လျှင် ပြုပြင် စီမံမှုကိုသော်လည်း) လဘေယျ၊ စိရဋ္ဌိတိကောဝါ (ကျောင်းစသည်ဖြစ်လျှင် ကြာမြင့်စွာ တည်သည်မှုလည်း) အဿ၊ ယတ္ထ ဝါပန တုမှာကံ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ တတ္ထ ဒေထာ” တိ ဘဏတိ (“အသင် ဒါယကာတို့၏ စိတ်ကြည်ညိုရာလှူကြ”ဟု ပြောလျှင်)၊ အနာပတ္တိ၊ ဤသို့ ပါဠိတော်မှာ လာ၏၊ ထိုနည်းဖြင့် ပြောရမည်-ဟူလို။

ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပြီး၏။

ဘာသာဋီကာနိဂုံး

ကျမ်းပြီးပုံ။ ။ဤပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာကို ပို့ချရင်း မှန်မှန်ရေးသားခဲ့သည်မှာ ၄ နှစ်ခန့်ကြာမှ ပြီးစီးပါသည်။ စ၍ ပို့ချစဉ်က သွေးတိုးရောဂါ အနည်းငယ် ရှိသည် ဟု ဆိုသောကြောင့် ကျန်းမာရေး ဝရစိုက်ကာ ပြီးတန်သမျှ ပြီးစီး၍ ကျန်ရစ်အောင် ပို့ချနေပါသော်လည်း ထိုအတွင်းမှာပင် နှလုံးရောဂါလည်း အနည်းငယ်ရှိသည် ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် ရန်ကုန်ဆေးရုံသို့ တက်ရောက်၍ ထိုရောဂါကို ကုရပြန်ပါသည်။ သို့သော် ဤကျမ်းပြီးချိန် (၁၃၂၃ - ၃) ၌ကား ထိုရောဂါအားလုံး ကင်းရှင်းစွာဖြင့် နိဂုံးအုပ်နိုင်ပါသည်။

သိဇ္ဈတ္တ ဘော ဘာသာဋီကာ၊ ဒေသဘာသာယ သင်္ခတာ၊
နိသဂ္ဂိယန္တကာ ယာဝ၊ ဝိနယတ္ထတ္ထ ဝဏ္ဏနာ။

ဝိနယတ္ထတ္ထ ဝဏ္ဏနာ-ဝိနည်းတော်အတွက်၊ အဋ္ဌကထာနက်ကို၊ ထပ်လျက် ဆင့်ကာ၊ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာဖြစ်သော၊ ယာဝ နိသဂ္ဂိယန္တကာ- နိသဂ္ဂိယ၊ ပါစိတ်ကျအောင်၊ စ၍စဉ်လျှောက်၊ ဆုံးတိုင်းရောက်သော၊ ဒေသဘာသာယ-တိုင်းရင်းမြန်မာ၊ အဓိဘာသာဖြင့်၊ သင်္ခတာ- တသန့်တသန့်၊ အကန့် ဣန္ဒလျက်၊ ခွဲခွဲစီရီ၊ တည်ကြည်စွာ စီရင်အပ်သော၊ ဘာသာဋီကာ- ဘာသာဋီကာ အမည်သာသည့်၊ မှီရာသိဿည်း၊ နိဿယည်းသည်လည်း၊ သိဇ္ဈတ္တဘော- ထောင့်သုံးရာကယ်၊ နှယ်ဆယ်နှင့်သုံး၊ တန်ဆောင်မုန်း၌၊ နိဂုံးအရောက်၊ ပြီးမြောက်ပြန်ပြီတကား။

တိုက်တွန်းခဲ့ဘူးခြင်း။ ။ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာအတွက် မှီရာ နိဿယများနှင့် ဝဏ္ဏိဝိနိစ္ဆယအဖြာဖြာ ရှိပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ရှေးခေတ် အားလျော်စွာ ရှေးအသုံး အနှုန်းများစွာ ပါရှိနေသောကြောင့် နေခံနေခံ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အနက်အဓိပ္ပါယ်သိဘို့ရာ မလွယ်ပါ။ ဝိနည်း၌လာသော အခေ၊ အဝေ၊ အသုံး အနှုန်းများကား ဆရာအစဉ်အဆက် မှတ်သား၍ မလာခဲ့လျှင် သာ၍ပင် အသိခက်ပါသေးသည်။ ထိုအချက်ကို မြော်မြင်တော်မူသော မုံရွာမြို့ ဓမ္မာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၏ နိဿယသစ် ရေးဘို့ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ဘူးကြောင်းကို မြောင်းမြဆရာတော်ထံမှ ကြားသိရပါသည်။ သို့သော် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကား ဂိုဏ်းစီးသာသနာပိုင် ဖြစ်တော်မူသည့်အတွက် ဂိုဏ်းနှင့် စပ်သော သာသနာရေးရာ အဖြာဖြာတို့ကြောင့် ထိုကိစ္စကြီးများကို ပြီးစီးအောင် ဆောင်သွားတော် မမူရပါ။

မိမိလည်း လျှောက်ခဲ့ဘူးခြင်း။ ။မိမိလည်း ကျေးဇူးရှင် အဘယာရာမ ဆရာတော် စည်ရှင် ဆရာတော်တို့ သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က “ဝိနည်း နိဿယအားလုံးကိုပင် ဂိုဏ်း၏စာချချား စုပေါင်းရေးသားလျှင် ကောင်းပါ လိမ့်မည်” ဟု လျှောက်ခဲ့ဘူးပါသည်။ သို့သော် ထိုဆရာတော်များလည်း ဂိုဏ်း၏ ဥးစီး နာယကကြီးများ ဖြစ်ကြသည်အားလျော်စွာ အခြားလက်စ ကျမ်းစာများနှင့် ဂိုဏ်းဂဏတာဝန်များကို မလွဲမရှောင်သာ ဆောင်တော် မူနေကြရသောကြောင့် ထိုကိစ္စတိုင်အောင် ရွက်ဆောင်တော် မမူနိုင်ကြဘဲ မစ္စုရာဇာ၏ ပင့်ဖိတ်ရာသို့သာ တပါးပြီးတပါး လိုက်ပါတော်မူကြရပါသည်။

ဒီဒီတာဝန် ဤနည်းအားဖြင့် တလှည့် နှစ်လှည့် လှည့်ကာ လှည့်ကာ မစ္စု ရာဇာ အပင့်လာချေသော် မိမိလည်း အဆင်သင့်လိုက်နိုင်သို့ရာ ဝိနည်း ဘာသာဋီကာနှင့် အခြားအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာတို့ကို အတော် များများ ပြီးစီးထားစေဘို့ ကိစ္စသည် ရှေး ဆရာတော်များ၏ မိမိအတွက် ချန်ထားခဲ့သော ကိစ္စများသာ ဖြစ်ဟန်တူရကား ထို ကိစ္စများကိုပင် အစဉ် တစိုက် ရွက်ဆောင်ခဲ့ရာ ဤ ကျမ်းစာ၏ နိဂုံးရိုက်နှိပ်ချိန်မှာ ပါစိတျာဒိ အဋ္ဌ ကထာ ဘာသာဋီကာသည် ဘောဇနဝဂ် အဆုံးသို့ရောက်၍၊ အဋ္ဌသာလိနီနှင့် မူလဋီကာ၏ ဘာသာဋီကာ ၂ စောင်လည်း ဘုရားအလောင်းတော် သုဓမ္မော အခဏ်းသို့ ရောက်နေပါပြီ။ ထို ကျမ်းအားလုံးသည်ပင် အနာဂတ်သာသနာဝင် အရှင်များ၏ အားထားမှီခိုရာ ဖြစ်ကြလိမ့်မည် ဟု ရည်ရွယ်ရင်းရှိပါသော ကြောင့် ဤဝိနည်းဘာသာဋီကာထက် သိလွယ်သော ဋီကာအသစ် ဖြစ်ပေါ် လာပြန်သောအခါ ဤဘာသာဋီကာသည် တိုင်ဖုံးသော လမင်းပမာ ကွယ်ပ ရစ်ပါစေ သတည်း။

ယဒိ အညာ ဥပ္ပဇ္ဇေထ, ဣတောပိ သုခသမ္ပတာ၊
တဿောကသံ ပဒါနာယ , အယံ အန္တရ ဓာယတံ။

ဣတောပိ - အများမှီးလောက် , ခရီးရောက်၍ , ပြီးမြောက်ခဲ့ရာ , ဤ ဘာသာဋီကာထွက်လည်း။ သုခသမ္ပတာ - ကြည်ရှုခိုချ, လွယ်ကူလှသဖြင့်, အားရအွယ်ကောင်း, အကောင်းဟု သမုတ်အပ်သော၊ အညာ-ပါရာဇိကာ, ဌကထာ၏, မှီရာကျစ်လစ် , ဋီကာသစ် တမျိုးသည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေထ-ပညာ လိုလား , နောက်နောက်သားတို့ , ကြိုးစားရစ်သော် , အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ် လာအံ့၊ တဿာ - ထိုသို့ ဖြစ်ရစ် , ဋီကာသစ်၏၊ ဩကာသံ ပဒါနာယ- ထွန်းတောက်တင့်ရှေး , အခွင့်ပေးခြင်းငှါ၊ အယံ-နှစ်ပေါင်း များမြောက်,

လွန်အားဆောက်ပုံ , ထွန်းတောက် ထွက်လာ , ဤ ဒီကာသည်၊ အန္တရ
ဓာယတံ - ရိုးရာမတူ , တိုးကဲသွင်း , ကပ်စပ်နေ , ကွယ်ပျောက်ရစ်ပါစေ
သတည်း။

ရှေးကျေးဇူးရှင်ကြီးများကို နိဂုံးအုပ်ပြီး ဗိမိကို တိုက်ရိုက် သင်ပြသော
သတိရခြင်း

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များသာ မက ကျေးဇူး
ရှင် ဆရာတော်များ၏ ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်ကြပေသော ရှေး ဆရာတော်ကြီးများ
ကိုပါ ကြည်ညိုတသ သတိရပါသည်။ အကြောင်းကား—ဗိမိသည် ဘာသာ
ဒီကာကို ပို့ချရင်း စာဆိုသူများကို ရေးစေရန်၊ ခက်ခဲအဓိပ္ပါယ် တချို့ကို
ကိုယ်တိုင်ရေးပေး၍ ကူးစေရန်၊ စာဆိုသူတို့ ရေးအင်ပြီးကို ပြန်၍ ဖိစစ်ရန်၊
ပိစင်ပြီး ဖိုက်နိုင်သော အခါ အမှား အမှန်နှင့် အထားအသိုကို ထပ်မံ
ကြည့်ရှုရန်၊ ထို ကိစ္စအားလုံးကို ဒေး ဆေးဆေး ပြေးပြေး ငှေးငှေး ပြုချိန်
မရ , (နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း) အပြန်ဖို့အောင် ပြုလုပ်ရန်၊ ထို့ကြောင့် သတိကို
ရွှေထား၍ သမာဓိလည်းမလစ်စေရဘဲ လျင်မြန်သောဉာဏ်ကို မြန်သည်ထက်
မြန်အောင် အသုံးချရပါသည်။

ထိုသို့ အသုံးချသောအခါ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါမှ စ၍ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌
မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အစီအစဉ်အရ သဒ္ဓါဗျာကဏ္ဍန်းများ
ကို လေ့လာခဲ့ရသော အခြေခံကြောင့် သဒ္ဓါ အမှားအမှန်ကို စဉ်းစားသော
ဉာဏ်လွှမ်းမိုးခြင်းစွာ အလုပ်လုပ်နိုင်ပုံကို တွေ့ရပါသည်။ မြောင်မြဲဆရာတော်
အယ်ငယ် ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာနှင့် ဒိယနိကာယ် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာတို့ကို
ကိုယ်တိုင် ဆိုဝ် ဖြင့် ကုန်စေပြီးမှ ပခုက္ကူမြို့ - မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ကြီးသို့
ရောက်သောအခါ မူလ ရေကြွဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းလမ်း စည်းကမ်း
အရ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတိုင်းမှာပင် တပုဒ်နှင့် တပုဒ် အနက်အဓိပ္ပါယ်
သက်သွယ်နေပုံကိုဆင်ရှားစေသော စာစပ်ပုံကို နေ့တိုင်း ကြားနာရရှိမှုမက,
ချွန်ချွန် အကျဉ်းအကျယ် ကိုလည်း ဗိမိကိုယ်တိုင် ၃ နှစ်လောက် ဆို၍ ၃ နှစ်
ကျော်လောက် ထပ်မံ ပို့ချခဲ့ရသောကြောင့် ဤ ဘာသာဒီကာကို ရေးသား
ပြင်ဆင်ရာယ် အနက်အဓိပ္ပါယ် အဆက်အသွယ် စာစပ်တို့ကို အလူး သတိ
ထား၍ ရေးသား ပြင်ဆင်နိုင်ပါသည်။

ကိစ္စအားလုံးကို အပြန်ဖို့အောင် လျင်လျင်မြန်မြန်အလုပ်လုပ်နိုင်သော
ဉာဏ် အခြေခံမှာ ရှေးကျေးဇူးရှင်ကြီးများ အလံမှ ဆက်သွယ်၍လာ
ကြောင်း တစ်ရှူးကား ရှေးရှေး ဆရာတော်ဘုရားကြီးများကိုပါ ကြည်ညို

တသ သတိရသောကြောင့် ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးများနှင့် တကွ (သပြီဟ်
ဘာသာဋီကာ၌ ညွှန်ပြအပ်သော) မိမိဆရာတော်ဘုရားများကို ကျမ်းစာ
ရေးသားရသော ဤကောင်းမှုများဖြင့် လေးလေးစားစား ပူဇော်ပါသည်။

သမ္ပုဇယာမိ ထေရာနံ , ယေသာဟံ သမ္ပုဂ္ဂဟိတော၊
သိက္ခိတော ဂန္ထကာရေပိ, ပတ္တောမိ ပကတညုတံ။

ယေသံ ထေရာနံ - အထက် ဝေဟင် , နေ အသွင်သို့ , မြေပြင် ထင်ရှား ,
အကြင် ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်။ သမ္ပုဂ္ဂဟိတော - အထူး စောင့်ရှောက် ,
ချီးမြှင့်အပ်သော၊ အဟံ- ငါသည်။ သိက္ခိတော- ရေးနည်း သားနည်း, ပို့ချ
နည်း၌, သိပ်သည်းသေသပ်, သင်အပ်သောအတတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဂန္ထကာရေ
ပိ-ခုခေတ် နောက်သား, အကျိုးများသို့, ရေးသား ကြီးကုတ်, ကျမ်းပြုခြင်း
အလုပ်၌လည်း၊ ပကတညုတံ - သဘောသက်, ရှေးထုံးစံကို , အမှန်သိမြင်,
ကျမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော+အမိ-ခေတ်အလျောက်, လေးစားလောက်
အောင်, မဖေါက်မသွေ, ရောက်ရပေ၏။ တေသံ ထေရာနံ-ကျေးဇူးတော်ရင်,
ဂုဏ်အင်ကြီးမား, ထိုဆရာတော်ဘုရားတို့အား၊ သမ္ပုဇယာမိ- ကျမ်းစာရေး
သား, ကောင်းမှုများဖြင့်, လေးစားကော်ရော်, ပူဇော်ပါ သတည်း။

ဗိုလ်ချုပ် ၅ ဥပ။ ။မိမိ၏ သမ္ပုတ္တိစက်လည်ပုံကို ကစွည်းဘာသာဋီကာ
နိဂုံး၌ ပြခဲ့ပါပြီ။ ဤနေရာဝယ် သဒ္ဓါ ပညာ စသောဗိုလ်ချုပ်တရားတို့က မိမိ၏
ရှင် နာမ် ၊ ဖြာ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ကောင်းစွာအုပ်ချုပ် အလုပ်လုပ်နေပုံကို ပြပါ
ဥပမည်။ ဗိုလ်အမည်ခံ တရားမှန်လျှင် ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူကြောင့် မယိမ်း
မယိုင် မြဲခိုင်သော သဘောလက္ခဏာ ရှိရပါသည်။

သဒ္ဓါဗိုလ်။ ။မိမိသည် ဉာဏ်ဝီရိယတို့၏ အရင်းခံဖြစ်သော ရှေးကံကို
အမှန်ပင် ယုံကြည်နေ၏။ ယခုဘဝ အကောင်း အဆိုး အကျိုးပေးလေသမျှ၌
ရှေးကံသာ ပခာနဖြစ်၏။ သရိုင်းရှာဟူသော ပဋိရူပဒေသ၌ ဖြစ်ရခြင်းသည်
ရှေးကံကြောင့်, ဘိုးဘွားမိဘ ဆွေမျိုးကြီးများနှင့် ဆရာသွားကြီးများကို မှီခို
ရခြင်းသည် ရှေးကံကြောင့်, အထိုက်အလိုက် ဉာဏ်ဝီရိယ ကောင်းခြင်းသည်
ရှေးကံကြောင့်, “ယခုဘဝ၌ ပြုသမျှကုသိုလ်၏ ပဌမဇော စေတနာသည် ယခု
ဘဝမှပင် ရှေးကုသိုလ်ကံ အခွင့်သာအောင် ကူညီ ထောက်ပံ့လျက် ရှိ၏။
သတ္တမဇောစသည်တို့က ဒုတိယဘဝမှစ၍ ကောင်းကျိုးပေးကြဥပမည်” ဟု
နားလည်ခြင်းသည် ရှေးကံကြောင့်, ဤသို့ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါသည် (မယုံကြည်
မှုက) လျှပ်၍ မရနိုင်အောင် မြဲခိုင်နေသော ဗိုလ်ချုပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပညာဗိုလ်။ ။ မိမိ၏ငယ်ရွယ်စဉ်ကစ၍ သင်ယူခဲ့ရသော ယခုတိုင်အောင် လည်း နေ့စဉ်ပို့ချ ရေးသားနေရသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်များသည် မိမိ၏ ကမ္မဿကတာဉာဏ်ပညာနှင့် ဝိပဿနာပညာကို နေ့စဉ်တိုးပွားစေသောကြောင့် အနုသယဓာတ် အဖြစ်ဖြင့် စွဲကပ်ပါရှိနေသော အဝိဇ္ဇာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် ယခုအနေမှာပင် အတော်သွက်လက်၍ ထက်မြက်နေပြီဖြစ်ရကား တဆင့်ထက်တဆင့် တက်သွားလျှင် ဆန့်ကျင်ဘက် အဝိဇ္ဇာကို အဆုံးတိုင် ပယ်ဖျက်၍ မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာတိုင်အောင် မယိမ်းယိုင် မြဲနိုင်မည့် အရေးကိုလည်း မြော်တူးနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာ တရားလည်း ဗိုလ်ချုပ်တပါးအဖြစ်ဖြင့် မိမိခန္ဓာအစဉ်ငယ် မားမားမတ်မတ် တန်ရပ်လျက်ရှိပါသည်။

ဝီရိယဗိုလ်။ ။ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ ၊ ဖြာသောဗိုလ်ချုပ်တရားတို့က မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် တက်တက်ကြွကြွ ဝီရိယဗိုလ်သည် အလိုလို ကြိုးကုတ်၍ နောက်ဆုတ်ဘဲ ခိုင်မြဲလျက်ရှိရကား ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ကောသဇ္ဇ (အပျင်း) ဓာတ်တွေ ကင်း၍ ကင်း၍ နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အများအလို “အိုဗြီ” ဟု ဆိုရသော အသက်ခြေခံဆယ်ကျော် အရွယ်မှာပင် စာချ စာရေးလျက် သွက်လက်တုန်း ဟု ထင်ရ၏။ ဤသို့လျှင် ဝီရိယဗိုလ်ချုပ်လည်း ပျင်းရိမှု ကောသဇ္ဇတရားကို ထွားထွား ညက်ညက် နင်းခြေဖျက်ကာ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

သမာဓိဗိုလ်။ ။ အာရုံ တမျိုး တမျိုး၌ အချိန် အတော်ကြာအောင် စူးစိုက်စွာ တည်တန့်နေသော သမာဓိ တရားကား စာပေရေးသား ပို့ချ ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် အစဉ် လိုလားအပ်သော ဗိုလ်ချုပ်တပါးဖြစ်၏။ သမာဓိ လစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ပျံလွင့်မှု ဥဒ္ဓစ္စသည် အဆင်သင့်ဝင်လာတော့၏။ ထိုသို့မဝင်လာနိုင်အောင် သမာဓိဗိုလ်ချုပ်လည်း ဝီရိယကို အဖေလိုလုပ်ကာ မိမိ၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွင် နေ့စဉ်မပြတ် တိမတ်စွာ ရပ်တည်လျက် ရှိပါသည်။

သတိဗိုလ်။ ။ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ အခြေခံ ရှိသော်လည်း သတိ မပါလျှင် အနာရာ၌ မေ့လျော့မှုကြောင့် ထိုထိုကိစ္စတို့တွင် အဆင်မပြေတတ်ပါ။ ဤ တဘဝထည်း၌ပင် ကျန်းမာရေး ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး စီမံအုပ်ချုပ် ရေးစသောအားဖြင့် အရေးအရာတွေ များစွာရှိ၏။ ထို အရေးအရာတိုင်း၌ နားလည်မှု ပညာလည်း ရှိ-သတိလည်း ရှိမှ ပြေပြေ ပြစ်ပြစ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပုထုဇဉ်တို့၏ ခန္ဓာအစဉ် ဟယ် “လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာနမာနနှင့် ဣဿာ၊

မစ္ဆရိယ ” ဟူသော တရားငါးမျိုးသည် ဆိုးဝါးသောင်းကြမ်းလျက် ရှိ၏။ ထိုငါးမျိုးကို ပညာဗိုလ် သတိဗိုလ် ၂ ပါးဖြင့် နှိပ်နင်း၍ မထားနိုင်ပါလျှင် ရောမပညာရှင်ဟု အထင်ကြီးခံရသောပုဂ္ဂိုလ်များပင် ထိုတရားငါးပါးကြောင့် အမှားမှား အယွင်းယွင်း ဖြစ်ရတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိသန္တာန်တွင် ပညာဗိုလ်ချုပ်နှင့်တွဲဘက်၍ အလုပ်-လုပ်မည့် သတိဗိုလ်ချုပ်ကိုလည်း ကြီးကြီး ကုတ်ကုတ် ဖိတ်ခေါ်ကာ တန့်ရပ်တည်နေ စေရပါသည်။

သမ္ပတ္တိနှင့် ဗိုလ်။ ။မိမိသည် သမ္ပတ္တိစက် ၄ ပါးနှင့် အထိုက်အလျောက် ပြည့်စုံနေသောယခုဘဝဝယ် ဗိုလ်ချုပ်တရား ဤငါးပါးကို ရွှေဆောင်ထား၍ တကယ် ကြိုးစားလိုက်လျှင် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တဘက်ကမ်းကို တက်လွမ်း နိုင်မည် ဟု အမှန်ပင် ယုံကြည် နေပါသည်။ မိမိကို အားကိုးသူများလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ယုံကြည် စေလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ရုပ်နာမ် အစဉ်ကို သမ္ပတ္တိစက်ခေါင်း ၄ ခုတပ်သော မဂ္ဂင်ယာဉ်ပျံဟု သဘောထား၍ ဗိုလ်ချုပ် ငါးပါးကိုအုပ်ချုပ်စေပြီးလျှင် သံသရာဤဘက်မှ နိဗ္ဗာန်ဟိုဘက်သို့ သွက်သွက် လက်လက်နှင့် ထက်ထက်မြက်မြက် တက်ရောက်အံ့ရာ ယောက်ျားတို့ လုလွ်ကို အမြဲ အသုံးချရပါသတည်း။

စတုစ္ဆက္ကံ ဝတ္တိယာနံ၊ ယာနံ ဗလပရိဂ္ဂဟံ၊

ယာနာယ အမတံပါရံ၊ ကဿံ ပုရိသကာရိယံ။

စတုစ္ဆက္ကံ - သမ္ပတ္တိစက် , ၄ ချက်စုပေါင်း , စက်ခေါင်း ၄ ခုလည်း ပါရှိ ထသော၊ ဗလပရိဂ္ဂဟံ-ရန်ပေါင်းခွင်းဖြီ၊ ငါးဥးဗိုလ်တို့၊ ကိုယ်စီးစောင့်ကြပ်၊ အုပ်ချုပ်အပ်ထသော၊ ယာနံ-အသွားလျင်လျင်၊ အများတင်လည်း၊ အားအင် ခိုင်ဖြီး၊ မဂ္ဂင်တည်းဟူသော ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို ဝတ္တိယာနံ-မတိမ်းမစောင်း၊ လည်စေကြောင်းဖြင့် , ကောင်းစွာအစဉ် , မောင်းကာနှင်၍၊ အမတံပါရံ- ဤဘက်မှာနေ၊ အားလုံးသလျက်၊ ဟိုပြေရောက်မှ၊ ဘေးကင်းရမည့်၊ အတေ ခေါ် , နေပြည့်တော်သို့၊ ယာနာယ - ကံလေသာဟူ , ရန်သူပစ်ဖောက်၊ ဗုံး အမြောက်တို့ , မကြောက် မနား , အရောက် သွားခြင်းငှါ၊ ပုရိသကာရိယံ- ယောက်ျားမှန်က , ပြုရဲရမည် , ကမ္ဘာ့လက်ရိုး , လုလွ်ချိုးကို၊ ကဿံ-ငါးဥး ဗိုလ်ချုပ် , အဖော်လုပ်၍ , မဆုတ်ရစေ...ပြုလုပ်ပေအံ့ သတည်း။

ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၏

ဘာသာဋီကာ ဖြီးပြီ။

၁၃၂၄-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလ။

ပဌမအကြိမ် (အုပ်စု၊ ၂၀၀၀)။

ပုံနှိပ်, ထုတ်ဝေသူ (မောင်ကျော်)

ကျော်-ပုံနှိပ်စက်

၀၄-လမ်း, ကွမ်းခြံ-မန္တလေး။